

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

057.86

BL

v.30

BLAHOVĚST.^v

HLASY KATOLICKÉ.

MAJITEL:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

SÍD. KANOVNÍK STAROBYLÉ KAPITOLY SV. KOSMY A DAMIANA V STARÉ BOLESLAVI.

REDAKTOR A NAKLADATEL:

Dr. FRANTIŠEK KRÁSL,

SUPL. DOGM. A PREFEKT KNÍŽECÍHO-ARCIBISK. KONVIKTU STUDUJÍCÍCH.

ROČNÍK XXX.

1880.

V PRAZE.

TISKEM KNÍŽ.-ARCIB. KNIHTISKÁRNY ZA ROHLÍČKA A SIEVERSE.

Obsah ročníku XXX.

Duchovní řeči a rozjímání.

Na den Očišťování Panny Marie či Hromnic, 33. Řeč Dupanloupova o pohřbu Berryerové, 97. Řeč o slavnosti sv. Josefa, 113. Řeč Dupanloupova při sňatku knížete Czartoryského 145. Řeč o slavnosti Nanebevstoupení Páně, 195. Řeč k poutníkům, 198. Řeč při pohřbu veled. Innocence Zavřela, 243. Slova k stěhujícím se do Ameriky, 291. Promluvy náhrobní, 296 307. Exhorta na neděli 15. po sv. Duchu, 371. Řeč jeho Emin. nejduš. pana kardinála o svátku Narození Panny Marie, 401. O posvěcení chrámu, 407. Při pohřbu Fr. Vacka, 433. Promluva k žákům škol měšťanských, 436. Řeč při biřmování, 449. Řeč při pohřbu Jana Slavička 465. Řeč při pohřbu Vojtěcha Kinzla, 481. Řeč o pohřbu Pavla Jiříčka, 497.

Rozjímání kněžské podle Chaignona: Na neděli provodní o knězi, služebníku pokoje, 147. Na neděli 3. velikon. o sv. Josefu, 161. Na den prvního května o pobožnosti květnové, 177. O přípravě k hodům svatodušním, 193. O slavnosti Božího těla, 209, 225. Na neděli 4. po sv. Duchu o zvěstování slova Božího, 241. O sv. Aloisia, 257. O slavnosti navštívení P. Marie, 273. Na neděli 8. po sv. Duchu o přípravě k soudu Božímu, 289. Na den sv. Jakuba o úřadu apoštolském, 305. Na den sv. Ignácia z Loyoly o hledání slávy Boží, 321. Na den Nanebevzetí P. Marie o její slávě, 337. Na neděli 14. po sv. Duchu o účtě k prozřetelnosti Boží, 353. Na den sv. Augustina o vítězném obrácení, 369. Na den povýšení sv. kříže, 385. Na neděli 18. po sv. Duchu o pomoci nemocným poskytované, 404. Na den sv. Michala o pýše a pokoře, 420. Na den sv. Františka z Assisi o dokonalosti evangelické a odměně, 438. Na den sv. Teresie o statečnosti křesťanské, 452. Na den dušiček o pomoci dušičkám potřebné, 484. Na den sv. Ondřeje o lásce ku kříži, 498. Na 2. neděli adventní o kázání sv. Jana Křtitele, 515. O neposkvrněném počtu bl. P. Marie, jaký užitek ze slavnosti té nám samým vyplývá, 529. O nar. Ježíše Krista, 548. O sv. Janu apoštolu, 560.

Exhorty sváteční.

Na nový rok, 1. Na den zjevn. Páně či sv. tří králů, 2. Na ostatky, v neděli II. po Devítiku, 49. O popelci, 50. V době masopustní, 65. O slavnosti Bolestné Rodičky Boží, 66. Na zelený čtvrtek a spolu Zvěstování Panny Marie, 129. O slavnosti vzkříšení Páně, 130. V pondělí Velikonoční, 131. O slavnosti Nanebevstoupení

Páně, 179. Na den seslání Ducha sv. (o slavnosti letnic), 211. V pondělí svatodušní, 213. O slavnosti nejsvět. Srdce Páně (v neděli III. po sv. Duchu), 227. V den sv. Jana Křtitele 259. O slavnosti sv. apoštolů Petra a Pavla, 261. Na den Navštívení Panny Marie, 275. O Nanebevzetí Panny Marie, 323. O slavnosti sv. andělů strážných, 355. O slavné památce narození Panny Marie, 387. O slavnosti Jména Panny Marie, 388. Na den sv. Václava, 422. V neděli růžencovou, 424. O slavnosti posvěcení chrámu, 465. O slavnosti neposkvrněného počtu P. Marie, 531. O slavnosti Naroz. P., 546.

Pojednávání a úvahy.

Koupel sv. tří králů v Jordáně, 6. Předpostí, 40. Týden svatý, 81. Úmrtí sv. Benedikta 115. O jazyku latinském, 133. Vld. pp. biskupové ve sv. misiích zemřeli, 185. O vynikajícím postavení chudých v Církvi, 308, 325. Kněžský biret, 339. Arian a katolik, 356. Pověsti o předražené krvi Páně, 375. Pašijové hry v dolní Americe, 393, 411, 426, 474, 492, 503, 522, 556. Návrat protestantského kazatele do Církve kat., 407. Sv. Alfons vroucí citel Panny Marie, 417, 435. O všech sv., 468. Víra sv. Alfonse učitele církevního, 513. Boj proti církvi, 537. Bl. Albert Veliký, 545.

Příběhy, obrazy a články z dějepisu.

Theodotus Ancyrenský, 17, 36, 51, 68. Mučenci našeho věku, 22. Benediktinský klášter na Slovanech v Praze, 154, 163, 181. Poslední vůle mudroca, kterou požádal svého synu, 171. Ostatky sv. Vojtěcha, 171. Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské, 199, 219, 234, 252, 267, 280, 297, 315, 331, 345, 359, 377. Kahyra čís. 126, 294, 310. Z denníku milosrdné sestry, 312, 328.

Podobenství a paraboly.

Ježíš Kristus a jeho náboženství, 8. Církev, 24. Sv. svátosti, 55, 72. Nevěra, 87. Bludařství, 102. Falešní proroci, 102. Na milosrdenství Boží hřešiti a nad milosrdenstvím Božím zoufati, 103. Hříšník a láska Boží, 117. Neděle, 118. Mládež, 118. Hněv, 135. Smilství 135. Nespravedlnost, 136. Pomluva, 136. Počlebenství, 136. Hřích, 152. Sedmero hlavních hříchů, 154. Svědomí, 167. Svědomí otupené 168. Poznej sám sebe, 217, 232. Náruživost, 248. Svět, 347. Dobré skutky, 428. Ctnost 428. Láska 429. Opatrnost, 429. Cistota, 430. Mlčenlivost, 430. Pokora, 441. Strídmost, 441. Ctnost, 442. Pokoj srdce křesťanského, 459. Pokušení, 460. Příležitost dobrá, 460. Bďtež

460. Bďtež a modlete se, 471. Modlitba, 472. Obcování svatých, 472. Nejsvětější Trojice, 489. Jméno Ježíš, 489. Maria Panna, 490. Církev katolická, 490. Svět a náboženství Ježíše Krista, 517. Apoštolská poslušnost v Církvi kat., 517. Ctění sv., 518. Náboženství Ježíše Krista a srdce lidské, 540. Milost Boží posvěcující neb soukromá či činná, 540. Poslední věci člověka. Smrt, 554. Soud Boží soukromý. 554. Poslední soud Boží obecný, 555. Očistec, 569. Tresty časné na světě, 569. Trest věčný, 569. Nebe, 569.

Cestopisy.

Z Lourdesu do Marseille, 10, 27, 42, 56. Z Marseille do Milána, 203, 214, 229, 249, 264, 277.

Čtení zábavné.

Milosrdná sestra, 88, 104, 119, 138, 150, 169, 183. První obět obrazoborců, 330, 341, 361, 373, 390, 409. Trnová koruna (II. díl), 443, 457, 469, 486, 500, 518, 533, 551, 563.

Básně a písně.

Z „Následování Krista“, 3, 20, 38. Z „Cyklu soudný den“: Údolí Josafat, 7. Příchod Kristův, 26. Adam, 53. Kain, 54. Kajčí lotr 71. Jidáš, 72. Sbor z očistce, 87. Z pravice a levice, 101. Eva, 117. Do pekel i na nebesa 134. K Bohu, 180. V Božím hrobě, 121. Na velký pátek, 137. Mladému lidu 149. Sabat, 152. Rady hlas, 167. Milost Boží, 198. Nejkrásnější kořist, 199. Radost i žal od Boha, 203. Výstraha, 214. Zvon, 217. Církev vítězí, 229. Odevzdanost do vůle Boží, 233. Chiliastické písně, 245, 262. Konec májové pobožnosti, 251. Sv. Alois patron mládeže, 268. Bůh mluví v přírodě, 276. Sv. Prokop, 280. Kaplička, 294. Kříž na Tisové, 297. Novému hřbitovu, 308. Na hrob příteli, 312. Kříž — náš cíl, 327. Svatá Ludmilo!, 341. Heslo, 349. Zapři sebe, 359. Nízko a vysoko, 364. Playba života, 374. Biblí svatá, 376. Superflumina Babylonis, 390. Nad předčasnou smrtí přítele, 393. Xenie, 409. Zvonek v háji, 411. Na hrob dítěte, 425. Moje štěstí, 427. Sv. Teresie, 437. Mračno, 446. O všech sv., 457. Hrobní kvítí, 469. Na dušičky 491. Protivý, 503. S Bohem háji, 505. Anděl míru, 517. Příklad a výstraha, 522. Vánoce ve vsi, 536, 550. Hymnus vánoční k chválám, 568. Radost vánoční, 570.

Aforismy.

Strana 85, 99.

Dopisy.

Ze Staré Boleslavi, 75, 571. Z Broumova, 366. Z Buben, 269. Z Bubene, 348. Z Budějovic, 541. Z Budyně nad Ohří, 45. Z Časlavi, 447, 506. Z Hořic, 476. Z Hradce Králové, 61, 122, 253, 570. Od Chlumce n. C., 123. Z Chrudimi, 379. Z Krče, 45. Na Křechoři u Kolína, 206,

475. Z Liberku, 367. Z Litoměřic, 31, 235. Z Lomnic, 301. Z Madeiry, 332. Z Meranu v Tyrolsku, 107. Z Olomouce, 507. Z Počátek 236. Z Pozdvi, 414. Z Prahy, 44, 58, 74, 106, 121, 140, 220, 364, 461, 505. Z Labské Týnice, 394. Z píce, 461. Z Vejprnic u Plzně, 30, 90, 205. Z Velehradu, 156, 508. Z Žiželic, 90.

Kronika.

Z Ameriky sev., 222, 510. Z Anglicka, 62, 301, 573. Z Badenska, 77. Z Bavorska, 174. Z Belgie, 14, 222, 318, 350. Z Berlína, 124, 158. Z Bonnu, 14. Z Bosny, 285. Z Brna, 62, 157, 207. Z Francouzská, 15, 77, 109, 175, 237, 396. Z Gazy, 382. Z Hořic, 462. Z Indie východní, 189. Z Kahyry, 397. Od Kieva, 110. Z Kolína nad Rýnem, 77, 302. Z Londýna, 188. Ze Lvova 46. Z Mnichova, 77, 109, 175, 237. Z Mohuče, 334. Z Monte Casina, 237. Z Německa, 76, 92, 222, 509. Z Olomouce, 92. Z Paderbornu, 92. Z Palestiny, 93, 125, 510. Z Paříže, 318, 350, 380. Z Pešti, 174. Z Petrohradu, 125. Z Plaňan, 479. Z Prahy 13, 31, 46, 61, 75, 91, 107, 123, 142, 157, 173, 188, 206, 220, 236, 254, 269, 283, 301, 317, 332, 350, 367, 380, 395, 414, 430, 446, 462, 478, 493, 509, 525, 541, 559, 572. Z Ruska 397. Z Říma, 13, 47, 62, 108, 207, 237, 254, 284, 572. Ze Španělska, 188. Ze Švýcarska, 396. Z Teplice, 188. Z Tubink 334. Z Varšavy, 396. Z Vídně, 396. Ze Ženevy, 47.

Různé zprávy.

Str. 47, 78, 93, 110, 126. Kaple Hasenburská při chrámu sv. Víta 189. Blahoslavená Ossana Andrassy-ova, 238. Smrt a pohřeb sv. Antonína Padovanského, 255, 270. Bílá stužka 286. Bůh nebývá posmíván, 318. Vzpomínka na studánku, 319. Cesty prozířetelnosti Božské 382. Taláry tří posledních arcibiskupů pařížských mučenníků, 398. Právodkyně, 526.

Literární oznamovatel.

Str. 15, 31, 48, 63, 79, 95, 111, 127, 144, 158, 176, 191, 208, 223, 238, 255, 271, 287, 302, 319, 335, 351, 368, 383, 399, 415, 431, 448, 463, 480, 494, 511, 527, 543, 559, 574.

Osobní věstník.

Str. 15, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 304, 320, 336, 352, 368, 383, 400, 416, 432, 448, 464, 480, 495, 512, 528, 544, 560, 575.

Milodary.

Str. 32, 96, 208, 336, 368, 383, 544.

Inseráty.

Str. 224, 368, 383, 480.

Záležitosti spolkové.

Zápisky Svatojanského Dědictví 95, 192, 510. Zápisky Dědictví sv. Prokopa 96, 304. Zasláno 304.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Exhorty sváteční.

(J. B. Podstránský.)

I. Na nový rok.

Pochválen Pán Ježíš, který dej nám šťastný a nový rok! Přeu vám všem m. br. a s. v Kristu! abyste s pomocí Boží nastávající rok dobře započali a šťastně skončili, aby vám byl rokem spasení a požehnání. Tot aby se naplnilo, poslechněte moudré rady krále Davida, muže podle srdce Božího a Žalmisty Páně, an dí: „Varuj se zlého a čin dobře“. (Žalm 33, 13.)

1. Kdo chce mít šťastný tento nastávající rok, musí: a) varovati se zlého. Tážete se m. př., co že jest zlé? Slyšte: Dvojí jest zlé, tělesné i duševní, časné i věčné. Zlé pro tělo jest, co našemu štěstí a blahu překáží, co nás činí nešťastnými, co nám skutečně škodí, jako: nemoc, ztráta pozemských statkův a cti, strach, bázeň před trestem a p. Než to vše bývá i může býti ku prospěchu naší duši. Takové tělesné zlé mnohého ku pokání a k ctnostnému životu vede a může nám býti příčinou a příležitostí, bychom si hojně zásluhy pro nebe získali; není tedy opravdu zlý. Jediné jest opravdové zlé, co se vůli Boží protíví, co se zákonem jeho se nesrovnává, totiž hřích, čili dobrovolné přestupování zákona Božího. Hřích, zvláště hřích těžký, smrtelný, jest před Bohem ohavností a „bídné, nešťastné činí všecky národy“. Kdo hřeší, uráží Boha, svého Stvořitele a nejvyššího Pána, jehož ctíti a poslouchati jsme povinni. Jaká to zloba! — Kdo hřeší, dopouští se nevděku k nebeskému Otci a největšímu dobrodinci, jehož milovati máme nade všecko, jehož ale hříšník nemiluje, nýbrž odřiká se

ho a jej zarmucuje. Kdo hřeší, nevěren jest svému Spasiteli, Pánu Ježíši, maří ovoce smrti Páně a ničí jeho zásluhy. — Kdo hřeší potupuje Ducha sv., jehož chrám tělo i duši svou znesvěcuje, zohavuje a milosti jeho zbavuje. — Proto jest každý hřích před Bohem ohavností. — Bůh jsa nejvyšší svatý má hříchy v ošklivosti a jako nejvyšší spravedlivý přísně je tresce, trestati musí, často již zde na zemi — a jistě trestati bude na věčnosti. „Bůh odplatí každému podle skutkův jeho. (Řím. 2, 6.) Kdo rozsívá nepravost, žíti bude zlé věci.“ (Přísl. 22, 8.)

Z toho již seznáváte m. kř., že hřích jest největší zlé, ježto nás činí časné i věčně nešťastnými a že žádný hříšník nemůže mít šťastný pokojný rok „Není pokoje bezbožným. (Isai. 48, 22.) Proto m. př. chraňte se bedlivě hříchu. „Boj se každý Boha a odstup od zlého.“ Přísl. 3, 7.

b) Kdo chce mít šťastný rok a celý život svůj, musí nejen zlého se varovati nýbrž i dobré činiti. „Uchyl se od zlého a čin dobré“. (I. Petr. 3, 10.) A tážete-li se m. kř., co jest dobré, odpovídám slovy písma: „Boha se boj a přikazání jeho ostříhej.“ (Kaz. 12, 13.) Jako zlé jest, co se zákonu Božímu protíví, tak dobré jest, co se s ním srovnává. Bůh jest nejvyšší dobro tudíž co přikazuje, musí dobré býti. Dobré dítě nejen chrání se rozněvati otce, nýbrž všemožně se přičinuje, aby mu radost působilo: proto střeží se nejen toho, co zapovídá, nýbrž i činí vždy a ochotně co mu poroučí. Tak i my křesťané máme se chovati k nebeskému Otci, máme se bedlivě chrániti hříchy, a plniti ochotně jeho přikazání, máme ctnostným životem a dobrymi skutky hledět se mu zalíbiti. Tak

Boha jako dobré dítky milujeme. „Kdo má příkázání zachovává, tenť miluje mne.“ (Jan 14, 21.) Pak i Bůh v nás bude míti zalíbení, bude nám žehnati, nás v dobrém siliti a podporovati a vším dobrým časně i věčně nám spláceti. „Kdo miluje mne, i já jej budu milovati.“ (Jan 14, 21.) Nevíme sice, m. kř., co nám přinese nový rok, zdali štěstí nebo neštěstí, zdraví čili nemoc život nebo smrt: toť ale víme, „že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 8, 28.) Tak těšil a napomínal starý Tobiáš svého syna řka: „Neboj se, synu můj! Chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestli že se báti budeme Boha, odstoupíme-li od hříchu a budeme-li dobře činiti.“ (Tob. 4, 23.) — Protož opět a opět pravím: Kdo chceš míti šťastný a dobrý nový rok „Varuj se zlého a číň dobré.“

Slovy „Varuj se zlého“ míním: Střež se všelikých hříchů, zvláště těžkých, smrtelných: pýchy, lakomství, závisti, smilstva, obžerství, hněvu a lenosti; střež se lhát, pomlouvat, zlořečit, střež se krádeže, podvodu a všelikých nespravedlností, chraň se nečistých myšlení, oplzlých řečí a nečudných skutků a vystříhej se bedlivě všelikých k hříchu příležitostí. — Číň dobré, t. j.: Miluj Boha nade všechno, služ mu věrně, upřímně, chval a veleb sv. jméno jeho, děkuj mu za všechna dobrodíní a nes trpělivě své kříže, trápení a protivnosti, ježto laskavý Otec na tebe skládá. — Miluj bližního jako sebe samého, buď tichý, mírný, vldný, milosrdný a dobrotivý, slovem: buď ctnostný, spravedlivý. — Když takto m. br. a s. budete se k Bohu, k sobě a bližnímu chovati, bude nastávající rok pro vás šťastný, blažený; v našetě nebudete málomyslní; — srdce vaše bude vždy v Bohu spokojené a těšiti se budete naději na věčnou blaženost.

Nuže kř.! volám slovy proroka, „přestaňte převráceně činiti a nuťte se dobře činiti.“ (Is. 1, 17.) Počněte hned prvním dnem tohoto roku. — Užijete času k svému spasení. „Synu šetři času a vystříhej se zlého.“ (Sir. 4, 13.) „Vizte bratří! kterak byste opatrně chodili, — vykupujte čas, nebo dnové zlí jsou.“ (Ef. 5, 15.) — Kristus zlořečil fiku neúrodnému, že nenalezl na něm ovoce — i uschnul (Mat. 21, 19.): ty kř.! stojíš snad již 40, 50—70 let v zahradě Boží a jak málo jsi vydal ovoce. Bůh shovívá, tys dosud zde, ale jak dlouho nevíš; užijvej času, sic — jako strom ne-

užitečný budeš vyfat a na oheň uvržen. — (Mat. 17, 19.)

Císař Jindřich měl jedenkrát sen; zdálo se mu, že sv. Volfgang se mu zjevil, řka: Čti! Jindřich četl: „Po šesti . . .“ Král myslil, že po šesti dnech zemře, proto hotovil se k smrti. Když po 6 dnech i měsících byl zdrav, myslil že se to stane po šesti letech i setrval v kajcnosti, a po šesti letech byl povýšen za císaře — svatě žil a stal se svatým. — M. kř.! co by nám to mohlo škoditi, kdybychom si představovali, že v tomto roce odejdeme na věčnost? Jistě bychom se báli, zlého se varovali a dobře činili; a ať zůstaneme živi nebo zemřeme, bude to pro nás rok šťastný, budeme míti užitek pro život věčný. — Proto, s apoštolem (Gal. 6, 9.) končíme; „Dobře činíce neustávejme; nebo časem svým žiti budeme neustávající.“ — Amen.

II.

Na den Zjevení Páně či sv. tři králů.

Dnes konáme slavnost Zjevení Páně, t. památku, že se nově narozený Spasitel skrze neobyčejnou hvězdu zjevil pohan-ským mudrcům a jimi celému světu. Dnes jest den Páně, „kterýž i nás z temnosti povolal v přepodivné světlo své.“ (I. Petr. 2, 9.) Také my jsme světlo, víru Kristovu poznali; proto chvátejme jako svatí tři králové v duchu do Betléma, klanějme se pacholátku, jež jest vtělený Syn Boží a dary jemu obětujeme. — Než tážete se N., což mu dáme, aby to bylo hodno nebeského Pána a Krále? Zlata, stříbra, neb jiných skvostných darův On nežádá, také nepotřebuje a mnozí jich ani nemají. Avšak nemuťte se, Bůh nehledí tak na vzácný skvostný dar, jako na upřímnou vůli: Bůh přijímá vůli za skutek. To chci dnesk vašemu duchovnímu užítku a k útěše krátce vyložit.

1. Veliký jest rozdíl mezi Pánem Bohem a mezi pány tohoto světa. Světští páni potřebují lidských služeb, peněz a darů. Přijď, kde máš platit, s prázdnýma rukama, rei, že máš dobrý úmysl, zapraviti co jsi povinen, až budeš moci: tvá upřímná vůle málo ti pomůže; pocitiš těžké následky. Bůh ale nemá třeba našich darů, peněz a služeb; On žádá sice, abychom vůli jeho plnili a příkázání jeho zachovávali; ale ne pro svůj zisk, pro svou potřebu, nýbrž abychom mu věrně sloužili, sami užitek měli. „On přikazuje,“ jak dí sv. Jaro-

lím, „aby měl příčinu odměniti se.“ Poněvadž tedy Bůh nepotřebuje našich statků k svému dobru a blahu, zřejmě jest, že toliko pozoruje ochotnost naší dobré vůle. Čím upřímněji kdo miní jemu sloužiti, tím snáze mu zadost učiní.

Pán Ježíš připodobňuje království nebeské člověku hospodáři, jenž najal dělníky na vinici svou v rozličných dobách a vyplatil všem stejnou mzdu prvním jako posledním. Kdyby je byl najal pro svůj zisk, arci by byl prvním křivdu učinil. — Avšak Bůh neb. Hospodář práce lidské nepotřebuje, On hledí na upřímnou vůli, již stejně jako činy neb skutky odměňuje; a takovou upřímnou vůli pracovat i poslední dělníci měli, proto rovnou mzdu obdrželi. — Tak N. bychom i rozličné práce konali, jedni veliké, důležité, druzí sprosté, nepatrné, máme-li jen stejnou, upřímnou vůli, vše konati pro čest a chválu Boží, také stejnou, hojnou mzdu od Boha obdržíme.

Pravíš kř. rád bych se celý den Bohu modlil, pro ustavičné práce však mi nelze, jen ráno a večer krátce se modlívám. — Miniš-li to upřímně, dobře činiš; obětuj své práce Bohu a dosti jest, jako bys celý den se modlil. Jiný dí: Rád bych hojnou almužnu dal, abych svatým králům se vyrovnal. Máš-li však málo, dej málo, ale ochotným, upřímným srdcem z mála rád udílej a Pán Ježíš jenž dí: „Co jste jednomu z bratří nejmenších učinili, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40) hojně odplatí tobě. — Pravíš, že bys rád nezdárné dítě, daremného čeledína napravil, že však nedbají tvého napominání. — Čiň př. svou povinnost, ostatní zanechej Bohu, jenž mile na tvou vůli patří a tvé snaze bude žehnati. „Tvá zásluha záleží na dobré vůli; jak mnoho chceš, tak mnoho zasluhuješ.“ Sv. Bernard.

V knize Exod. čteme, že Bůh velel Mojžíšovi, aby mu vystavěl stánek a nařídil lidu: „Každý dobrovolně a s ochotnou myslí obětuj zlato, stříbro, srsti koží, kůže, med a olej.“ Ejhle! rozličných věcí Bůh pro svůj stánek žádal; každému ponechal na vůli, aby přinesl seč jest; co nemohl více dáti chudý, mohl nahraditi dobrou vůli. A tak dobrovolné skutky podle možnosti žádá Bůh podnes, On měří všechny naše činy a oběti podle dobré vůle, přijímá vůli za skutek.

Toho se má však každý obávati, co praví sv. Augustin, t. aby, kdo máje, by mohl Bohu dáti, předece dáti nechtěl. Mnohý křesťan se arci vymlouvá: „Rád bych večer kleče se modlil, však jsem po

práci mdlý, ospalý.“ — Bůh ovšem nežádá nic nemožného; třeba však se trochu přemoci, a budeš moci k Bohu na kolenách se modliti. — „Rád bych šel do kostela; cesta však je daleká, neschůdná, obtížná.“ Než pro Boha milého nic ti nebude těžkého. — „Rád bych se postil, avšak postem zemdlím a ku práci budu neschopen.“ Tak často rozmařilost, vlažnost a netečnost se vymlouvá. — Církev jako dobrotivá matka svým dětem shovívá, nic nemožného nežadá. — Co máme o těch a podobných křesťanech smýšleti a souditi? Zdaž mají dobrou a upřímnou vůli? — „Kdo umí dobře činiti, praví svatý Jakob (4, 17), a nečiní, má hřích.“ Služebník, který poznal vůli svého pána a (moha) nečinil podle vůle jeho, mnohými ranami bude bit. (Luk. 12, 47.) — Kdo zná vůli Boží či sv. jeho přikázání a moha je nezachováva, těžce hřeší a hoden jest trestu. Bůh vševědoucí, jenž zpytuje srdce i ledví zná naše myšleni i žádosti, naši upřímnou vůli. A „nemylte se, Bůh nebývá posmíván; nebo co rozsívá člověk, to bude i žíti.“ (Gal. 6, 7.) „Bůh odplatí každému podle skutků jeho — podle zásluhy.“ (Řím. 2, 6.)

Pročež, N., následujte sv. tři krále, kteří majíce dobrou vůli, také skutkem ji osvědčili, nověrozeného Spasitele neunavně hledali a nalezše jej, vroucně se mu klaněli a dary mu obětovali. Tak i vy N. mějte vždy dobrou vůli a skutky ji vyplňujte; modlete se, postěte se, almužny dávejte a jiné dobré skutky činite, o nichž víte, že jsou Bohu milé a příjemné. Nebuďte tak marní a choulostivi, abyste tělu a světu sloužili skutkem, Boha pak jen dobrou vůli odbývali. Chtějte dobré upřímně a podle příkladu sv. tří králů jednejte statečně. Nemáte-li však časem k dobrým skutkům příležitosti, prostředkův a síly, v Boha důvěrujte, doufejte, že přijme dobrou vůli za skutek i za dobrou vůli splatí vám na věčnosti. Amen.

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“ veršem podává Karel Matějka.

Kniha I.

1. Rozjímáti život Páně
nejvyšší buď naše snaha;
za Ním kráčet odhodlaně
cíl buď náš i vrchol blaha. (1, 1.)

2. Cestou Páně kdo jde se vši snahou,
snadno chápe pravdu jeho drahou. (1, 2.)

3. Co ti může prospěti,
i by si měl v paměti
biblí celou;
v mudráctví svém zahyneš,
k Bohu-li se nevineš
láskou vřelou. (1, 3.)

4. Neučiní člověka
svatým slova vysoká;
ale skutky bohumilé
blaženého dojdou cíle. (1, 3.)

5. Moudrosti je květem
pohrdati světem,
a k nebeské bráně
kráčet v službě Páně. (1, 3.)

6. Marně jedná, kdo nespěje
tam, kde blaho věčné hřeje,
a jen k tomu srdce vine,
nad vše rychle co pomine. (1, 4.)

7. Zkoumaje cest nebe,
zanedbává sebe,
a po tom netouží,
co mu k spáse slouží;
kde pokory není
plano vše umění. (2, 1.)

8. Nenasytí duši hojná slova,
život ctnostný mysl zotaví,
důvěru pak v Boha připraví
svědomí, jež čisté člověk chová. (2, 2.)

9. Čím máš větší vědomosti,
tím přísnější bude soud,
a tím výše musíš v ctnosti
nad jinými vyniknout. (2, 3.)

10. Největší má umění,
dobře kdo zná sebe,
výše jiné kdo cení,
ponižuje sebe. (2, 4.)

11. V tobě, Slovo věčné,
věděni bezpečné!
Ve svém soudu bloudí,
bez tebe kdo soudí. (3, 2.)

12. Duch, jež zdobí pokora,
nadán světlem se shora,
snadno chápe věci vyšší; —
chudí duchem nebi bližší. (3, 3.)

13. Pokorné poznání sebe
jistěji provází v nebe,
než hluboké zkoumání;
kdo víc hledá učenosti,
než-li život plný ctnosti,
zabloudí v povolání. (3, 4.)

14. O, by lidé stejnou pílí
k zničení zlého užili,
k řešení jak zvuchých sad;
což by bylo více kázně,
více ctnosti, Boží bázně,
méně pohoršení, vad. (3, 5.)

15. Až Pán na soud povolá tě,
otáže se, ne cos čel,
ne zda v umění jsi kvetl; —
ale zdaž jsi živ byl svatě. (3, 5.)

16. V pravdě učen, kdo své vůli
výhost dává Bohu k vůli. (3, 6.)

17. Nevěř vždycky sobě,
ani řeči cizí;
kdo muž ctnosti ryzí
ten poradíš tobě. (4, 2.)

18. Tím čti duchem Písma svatá,
jakým psána byla,
by se každá pravda zlatá
v hloubi duše vryla. (5, 1.)

19. Nežřízená žádost v duši,
sotva vznikla, pokoj ruší;
chvilu nemá zlý pokojné,
dobrý v klidnosti živ hojně. (6, 1.)

20. Kdo přemáhá zlé své tužby,
pokoj najde pravý;
poddav se jim, v jejich služby
otrocky se staví. (6, 2.)

21. Z lásky Kristu Ježíši
sloužit, — služba nejvyšší. (7, 1.)

22. Nespolehej na sebe,
v Bohu slož své naděje;
čiň, co sluší na tebe,
Bůh tvé vůli přispěje. (7, 1.)

23. V Bohu buď tvá sláva,
a ne ve tvém jmění;
kdy Bůh všechno dává,
statek v nic se mění. (7, 2.)
24. Nehonos se krásou těla,
kterou nemoc poruší;
krášen budeš na duši,
Bohu-li jsi oddán zcela. (7, 3.)
25. Někdy proti Bohu bývá
lidé co si chválí;
ach! soud lidský šálí,
Bůh jen ví, co duše skrývá. (7, 3.)
26. Ne každému srdce sděl,
abys toho neželel;
jsa bez přátel v počtu mnohém,
hleď se spráteliti — s Bohem. (8, 1.)
27. Laskavý buď k lidem všem,
nemnohým však přítelem. (8, 2.)
28. Pokud vzdálen, — jména ctného
mnohý u nás požívá;
sotva blizek přebývá,
mizí chvalná pověst jeho. (8, 2.)
29. Nezví co je svoboda,
Bohu kdo se nepoddá. (9, 1.)
30. Často méně sídlo,
lepší hledáš bydlo;
u Boha poklidu
hledeji, ne u lidu. (9, 1.)
31. Prát si budeš častěji,
bys byl mlčel raději,
nežli šířil řeči;
vábné světské hovory
zřídka šetří pokory,
duše pak neléčí. (10, 1.)
32. O, buď sebrán v mysli svojí;
kdo se míchá v řeči cizí,
sprostné srdce svoje dvojí,
a potráčí pokoj ryzí. (11, 1.)
33. Budeš-li chtít státi v boji,
uzříš, kterak milost Páně
s nebe na pomoc ti stojí,
bys odolal každé ráně. (11, 4.)
34. O, bys *jednu* každým rokem
nepravost jen odkládal,
což bys brzy na vysokém
stupni polepšení stál. (11, 5.)
35. Těžko zřící se návyku,
tíže vůli v odpor stát,
náchylnost ti přemáhat,
abys ušel zlému zvyku. (11, 6.)
36. Prospěšno i utrpení;
poznáme v něm, zem že není
naším domovem;
člověk sama sebe hledá,
a pak srdce k Tomu zvedá,
jenž nám vládne všem. (12, 1.)
37. Naši pýchu utrpení
na pokoru často mění. (12, 1.)
38. K Tomu, jenž zná nitro naše,
vroucněji se srdce hláše,
nás když lidé uráží,
a si zevnitř neváží. (12, 1.)
39. Zkormoucen a zkoušen v duši
jasněji pak člověk tuší,
ničím že jsou lidské síly,
a vroucněji k Bohu pílí. (12, 2.)
40. Pokušení lidi provází,
kdekoli se v světě nachází;
proto třeba vždy pečlivým býti,
stříci smysly, na modlitbě dlíti. (13, 1.)
41. Pokušení, ač nemila,
na prospěch již mnohým byla,
jimi srdce očistěno,
vzděláno i pokořeno. (13, 2.)
42. V pokušení neostojí
v stálém s ním kdo není boji;
v zápasu s ním podporou:
trpělivost s pokorou. (13, 3.)
43. Pokušení zlou bylinou; —
kořeny-li nevyhynou,
znova roste, bují, svírá, —
nepleněno ctností sžírá. (13, 4.)
44. Jako lodi bez vesla
vlnami je hnána,
tak i duše poklesla
bez důvěry v Pána. (13, 5.)
(Pokračování).

Koupel sv. tří králů v Jordáně.

V třináctý den po Zjevení Páně putují řeční a ruští křesťané z Jerusaléma k Jordánu, aby účastníky byli starobylého obřadu. Pouť tato není snadná, nebo krajina mezi Jerusálemem a Jordánem jest pustá, nikde v ní neužiješ stromu, květiny, potůčku neb i pramene, kde by tvé oko se zálibou utkvělo. Zima čili deštivé počasí teprv před krátkou dobou nastalo, proto ukazují se tu a tam tráva, na kterou hladové ovce s toužebností čekají. Asi na půl cestě mezi Jerusálemem a Jerichem nalézají se zříceniny Khan-Chadruru, kam dle zbožného podání uvedl milosrdný Samaritán zraněného, svěřiv ho péči hospodářově. I poutníci hledají zotavení na dotčeném místě, otvírajíce své schránky pijí víno a požívají chleba namočeného v oleji. Z cisteren nabírají špatnou a kalnou vodu, kterou by opovrhl každý Evropan. Právi-li se v písmě sv., že člověk v této krajině upadl mezi lotry, stává se to i nyní každému, kdo by se opovážil sám z Jerusaléma do Jericha sestupovati. Není v celé sv. zemi krajiny opuštěnější a hroznější Khan-Chadruru, kde loupeživí Beduinové jsou domovem. Nezřídka přepadají karavany a olupují je o zboží nerci-li jednotlivce. Poutníka přibývšího těmito děsnými horami k mrtvému moři podivením naplňují luhy Jordánské. Každý hned ubírá se k studánce Eliseově, aby čerstvou vodou uhasil žízeň. Dí-li přísloví: „Omne rarnm carum“ uvádí se v skutek pravdivost jeho též prameny palestinskými. Pramene si váží jako zlata, proto dávají každému zvláštní jméno, ba podle pramene nazývá se druhdy i celé vúkolí.

Dříve stavěli nad prameny pěkné klemuté stavby, jakoby je považovali za drahokamy, které sluší lemovati zlatem a stříbrem; nyní u pramenů užiješ jen zříceniny bývalé péče o pohodlí pocestných, jako všechna sv. země jen rozvaliny ti ukazuje. Země bez vody jest jako tělo bez očí, proto se nalézá ve sv. zemi tolik jednookých, krhavých a slepců. Ze sta obyvatelů jest pět bolookých. I tomu diviti se jest, že Semitům pro oko a pro pramen tentýž jest význam totiž „ain.“ Oko jako zdroj světla a slz přirovnává se prameni vody živé, což naje o sv. zemi říci jest. Kolik obyvatelů raněno slepotou duševní chodí tam ve tmách, kolik pramenů tam vyschlo! — Tyto a podobné myšlenky připadají na mysl pout-

níku u pramene Eliseova, který zúrodňuje rovinu kolem Jericha.*) Neuzříš více na té rovině krásné luhy, po kterých kráčel Spasitel, jen trní a bodláčí uráží nyní oko tvé. Krajina Jerišská jest pustá a prázdná, jen růží dle starobylého města toho pojmenovanou a břechanem po starých zdích se vinoucím okrášlena. Staří spisovatelé líčí Jericho jako zemský ráj, vchvalují je jako Eldorado sv. země; a diví se neslýchané úrodnosti celého toho kraje.***) Jen jediná palma jest podlé starého města, balsam úplně zanikl, Zacheus by nemohl vstoupiti na planý fík, neboť ho není. Lid tamější jest velmi nečistý, schudlý a lstivý. Poutníkům jest přenocovati na smetišti a spolu bedlivě bdíti, aby okradeni nebyli. Rusové v

*) Jos. Flavius (Válka Židovská IV. 8.) praví: U Jericha teče hojný pramen ke svažování polí; o tom zdroji praví, že druhdy všecko neduhem a morem nakažoval; teprv pry od proroka Eliseje zdravým a plodným učiněn jest. Když prorok od obyvatelů v Jerichu hospodu přijat a převládne uvítán byl, odměnil se jim darem pro tu krajinu všecku ustavičně vzácným. Ku prameni přišel a láhvi vci hliněnou soli plnou do zdroje vpustiv, na to pravice spravedlivé k nebesům pozdvihnul a do žídlá smírnou obět vyli v zdroj žádal, aby proud svůj ujemnil a sladší vod žily otevřel, Boha pak prosil, jim plodnější vzduch s vodami se spojí, jim rozhojnění úrody polní a moci plodivé udělil a od nich vody té plodonosné neodjmal, dokavadž by spravedlivými zůstávali. Modlitbami těmi, jež dle tajemné nauky mnohými hnutími provázal zdroj ten proměnil a vody, jež před tím byly jim příčinou osířelosti a moru, nyní živnosti a plodnosti původové učiněny jsou. Zdroj ten tak mocně půdu živí, že pouhým toliko navlažením vydatnější jest nad vody dlouho trvajících.

**) Strabo praví, že datle Jerišské jsou sladší Babylonských a Thebských. Jos. Flavius: Výborné a velmi husté štěpnice tuto se nalézají; daří se palmy rozličné chutí a jmény; z nichžto nejčistější jsouce tlaceny mnoho medu vydávají, nedrahně medu obyčejnému odevzdávajícího, ačkoliv i med dobrý vydává ta krajina. Také kraj ten rodí balsam, nejdražší nade všechna tam ovoce; proto směle zahradou Boží nazvati se může, anť hojnost věcí nejdražších a nejvýbornějších rodí. Ale ani v jiných úrodách některá po světě krajina se jí nevyrovná, tak hojně osení vsaté navrácuje. Tak jest tu povětrnost lahodná, že když v jiné části Judska sněží a prší, tam obyvatelé lněným plátnem odívají se.

noci zpívají nábožné písně, aby se připravili na slavnost. I v jeskyních na hoře pokusem Páně hledají mnozí nocleh. V dřívějších dobách bydleli tam poustevníci, kteří modlitbou a postem Krista Pána postičiho se následovali. I nyní podobným způsobem si vedou někteří Řekové, kteří po čtyřicet dnů v vodě a chlebě na velikonoce se připravují. Když slavnost nastala, spěchají již za šera ranního všichni k Jordánu, nejpamětelnější řece celého světa. Tam pod stanem jest oltář, na kterém ruský kněz obětuje obět nového zákona. Požehnav poutníky žehná vodu, nebo církev řecká slaví v tento den památku tří zjevení (mudrcům, při křtu v Jordáně a u svatbě v Káně Galilejské), kdežto západní církev při zjevení Páně obrací hlavně zřetel věřících na zjevení, jež se stalo mudrcům na východě. Na památku křtu Páně konal se v tento den křest dospělých. V slovanských zemích světí se o vígílii ještě nyní voda, které však se neužívá ke křtu, nýbrž jako vody svěcené ke kropení. Od nejstarších dob koupali se chtějíce své viny odčiniti přibylí poutníci ve vodách Jordánských, které křtem Spasitelovým a Předchůdcem jeho tak chvalné pověsti nabyly. Později koupali se až o velikonoce, jediní Rusové i nyní po starém způsobu činí, neb se nebojí studené vody.*) Když byla voda posvěcena, přistupují poutníci k ní, svlékají se v houští, berou na se lněná roucha, která přepáskou k tělu přiléhají, pak do řeky vstupují a třikráte se potápějí. Divadlo to jest dojemné, neb na paměť uvádí křtěnce dávnověkosti křesťanské, ani v bílých rouchách do posvátné vody vstupovali.

Asi za hodinu vypadají břehy Jordánu, jakoby byly sněhem pokryty, neb poutníci suší na slunci svá prostěradla. Potápějících se bývá dosti značný počet, kteří touží po vodě Jordánské, jako jelen po vodách živých. Každý z nich u vody klekne, modlí se, znamená se sv. křížem, potápí se, nabírá něco vody do přinesené nádoby a pije ji. Roucho, ve kterém se koupal, pečlivě skládá, neb do něho bude jednou zahaleno smrtelné tělo poutníkov. Nenít divno, že místo koupele sv. tří králů jest u velké poctivosti, neb na tomto místě stáli kněží nesouce archu umlavy u prostřed Jordánu

podpásaní, a veškeren lid po suchém řečišti přecházel; Eliseus i Eliáš stáli u tohoto místa, i vzal Eliáš plášť svůj a svinul jej, a udeřil na vodu, kteráž rozdělila se na obě strany a přešli oba suchou nohou; legenda vypravuje, že sv. Křištof tuto božské děfátko přes řeku nesl. Proto vystavěli záhy kláštery u řeky, aby oslavovány byly biblické děje a aby poutníci našli přístřeší chťice se obmyti v Jordáně. Poutníci berou si vodu Jordánskou do své domoviny, aby příbuzní ji pokřtěni byli. Při křtu dítek jasného císařského rodu rakouského užívá se vody Jordánské.

Bohužel nestává v Jerichu katolické útulny pro poutníky*), kdežto Řekové v Jerichu dům s rozsáhlými pozemky a Rusové stavební místo pro hospodu poutnickou si zakoupili. Vypravuje se, že řád Maltánský v Jerichu se usaditi chce. Nestalo-li by se takto, zavržekl by se řád Františkánský, jemuž stráž sv. hrobu přísluší, katolíkům, kdyby u Jordánu hospic založil.

Ubírajíce se do své domoviny berou si poutníci písek, kamínky, vodu Jordánskou, hloží Kristovo (spina Christi) a jiné maličkosti na památku. Na zpáteční cestě odpočívají naposled u studánky apoštolů pod Bethanií, kde i Spasitel dle zbožné pověsti odpočinku hledal.

Kr.

Údoli Josafat.

(Z cyklu „Soudný den“.)

Krev kde Páně tekla drahocenná
na popravě hoře Golgotě,
smrtí Kristovou kde přivedena
duše lidská k žití novotě,
trůn se zvedá v kráse nevidané,
ze slunné jak záře utkaný,
paprsky že vůkol rozeslané
šíří v kraj ten Kristem žehnaný
svit svůj zlatý, jako nebes brána
sluncem bývá ozářena z rána.

Od paty pak hory posvěcené
údolí se táhne hluboké,
vůkol pásmem hor jsouc obstoupené,
nepřehlédně dlouhé, široké,
po změnách jak na podobě země
ruka Páně si je stvořila.

*) Jos. Flavins: Předce však voda před východem slunce nabraná vzduchem chladne a povaha vzduchu okolního odpornou na se přijímá; v zimě pak zahřívá se a ku koupání velmi příjemná bývá.

*) A přec byl čas, kde nával poutníků k Jordánu byl tak ohromný, že mnozí ve vlnách rychle tekoucí řeky utonuli. Proto bývalo zvykem, že bratr řádu sv. Františka z Jerusaléma procesí doprovázel k Jordánu, který lopatu si nesl, aby utonulé pochovati mohl.

Moria tam, Sion zvedá téměř,
hora Olivetská spanilá:
Dvě jen bran zde vstupu poskytuje,
kudy vejít cherub dovoluje.

Nad branou, jež ku západu stojí,
leskem hvězd se slova zaskvějí:
„Jáť obránce, nechat se nebojí,
kde tou cestou sem přicházejí.
Velmi velká vaše je odplata,
soudce dobrý, milosrdný váš;
co si mysl vaše přála svatá,
udělí vám nyní Messiaš.“*)
Čtouce to ty tlupy vyvolených,
pějí díky v srdcích rozjařených.

Nad branou pak, která na východě,
jako z mraků šedých utkána.
po Boží jsou nejmoudřejší radě
ohnívá ta slova napsána:
„Volal jsem a maně ruku dával
povrhli jste mojí milostí;
smát se budu v mocný zhouby nával,
když vás překvapí svou příkrostit,
když jak bouře přijde zahynutí,
bída, ouzkoť k mému pokynutí.“**)

Tlupy kleté bídých zatracenců,
které touto stranou chvátají,
v slovech děsných ortel vyhoštěnců
s bázní velikou poznávají.
Pomůže-li dnes vám vaše zboží,
na němž mnohá hořká slza lpí?
Přísný soudce žezla neodloží,
spravedlnost jeho nekoupí
snešených mammonů všeho světa —
po celé dnes slávě vaší veta!

Seradení jsou již zástupové,
do dvou řad od vojů nebeských,
když tu davy přicházejí nové
ve průvodu stráží andělských.
Jako vlny zčereného moře
šumně „Adam! Adam!“ vůkol zní;
po boku mu původ všeho hoře,
matku Evu, oči chtivé zří.
Ba i zavržených tlupy smutné
k prarodičům zraky točí rmutné.

Adam přímo proti trůnu stanul,
mezi dvěma těmi řadami,
smrtnelný pak Kristův pot kde kanul,
Eva místo smáčí slzami.
Ach! a v řadách proti sobě stojí
mnozí, kdo se znali v životě;

oči bédné pozdvihnout se bojí
zavržení ve své nuzotě,
aby s pohledem se nesetkali
těch, jež v žití trpce oklamali.

Před matkou zde dcera klopí zraky,
muž hříšný se stydí před ženou;
aby husté zastřely jej mraky,
s myslí otec žádá skličenu.
Zde teď k zemi zahanbení patří,
falešně kdo dřív se tvářil;
s ustrnutím zde, ach! rodní bratři
oddělení teď se zočili.
Ach! kdo zvaží zmatek zahanbení,
jež přineslo toto okamžení!

Kolem trůnu v jasném sedí kruhu
dvanáct mužů ctěných, vážených;
na Moria z betlémských pak luhů
sbor je nemluvnátek zmučených,
které na úsvitě žití svého
pro Ježíše prolévaly krev;
po levici vraha královského
Boží čeká, spravedlivý hněv.
K záhubnému pospíchal již pádu,
bezbožnou kdy upevnit chtěl vládu.

Co se v nepočetných věků běhu
k trvání krátkému zrodilo
a strast žití i tu jeho něhu
pookusť v hrob se vrátilo —
vše ty lidstva nepřehledné rody,
rozmanité řečí hlaholem,
vlastních skutků rozličnými plody
i nestejným v žití úkolem,
zde se nyní v jedno shromáždily,
by se jako řeky v moře slily.

J. O.

Pobobenství a paraboly.

I.

Ježíš Kristus a Jeho náboženství.

V zimě, dokud slunce od nás jest da-
leko, napadlý sníh nechce se země ani se
hýbati. Hle čím výš slunce vystupuje, tím
méně má sníh na zemi trvání.

Ještě sice leckdy na jaře i v létě na-
padne; ale již nikdy dlouho netrvává; již
nemůže více odolati slunci, mocně svítícímu
a hřejícímu. Jak se ukáže slunce, čerstvý
sníh již hned taje, se rozpouští, se trátí. —

Dokud Ježíš Kristus nepřišel na svět,
modlářství a všeliká nepravost jakoby ani
se světa nechtěly se ztratiti. Ale jak mile
Ježíš Kristus zjevil se na světě, rozžal
světlo náboženství svého: již vůči hledě

*) 1. Mojž. 15, 1.

**) Prov. 1, 24.

ubývalo mrzkého modlářství, až všechno zmizelo; již nepravost víc a více ustupovala ctnosti, až ctnost nabyla vrchu. Usilujeť sice novověké modlářství, jež jest nevěra z lidí bohy činici, a odtud pochodící všeliká nepravost stůj co stůj na vrch se dostati; ale usiluje o to nadarmo. Dočkáme se toho, jak nevěra a hřích mocnému působení víry Kristovy opět a opět podléhá. —

Podle cesty ležel v prohlubince drahý kámen. Byl tak veliké ceny, že mohl chudáka učiniti nejbohatším a nejšťastnějším. V skutku šli tou cestou dva chudáci jeden za druhým. Hned prvnímu zableskl se drahý kámen, byltě ho žádostiv; ale aby ho dosáhl, byl by musil se nahnouti, si kleknouti, hluboce se schýliti. A to protivilo se mu. Raději bral se dále tak chudý, jak byl až posavad. I druhý přiblíživ se k místu byl zražen neobyčejným leskem drahokamu. Ale ten příliš si zpomínal na všechny trpkosti, jichž byl již zakusil v chudobě své, než aby zastaviv se, neužil krásné příležitosti, kdy mohl zbohatnouti. Ten se nahnul; jen se spustil na kolena; jen se shýbl: a již měl klenot nejvzácnější; již byl bohatcem nešťastnějším. —

Sám Pán Ježíš přirovnává své náboženství k pokladu, k drahé perle (sv. Mat. 13.). A znamenají duchovně bidní lidé, že náboženství Kristovo jest poklad, jimž se mohou osvoboditi od duchovní bídy své; jimž mohou se zbaviti hrozného dluhu hříchů svých; jimž mohou se učiniti nejspokojenější a nejblazeštější. A proč přece mnozí toho náboženství nepřijímají? Proč tohoto pokladu nezdvihají, ač k tomu mají dosti příležitosti na cestě života svého? — Nechtějí se sehnouti, se pokořiti. Přiči se pýše jejich: přisvědčovati nevyzpytatelným zjeveným tajemstvím Božím, klaněti se Ježíši ukřižovanému, poslouchati církve, zpovídati se, modliti se, klekati, ruce spinati. Ale proto jsou též daleci toho, aby poznávali a zkoušeli, jaká jest pravda, jaká láska, jaká blaženost v náboženství Kristově; proto zůstávají ustavičně chudými duchem. Náboženství Kristovo jest poklad, pro nějž třeba te shýbati, jehož se dosahuje pokorou.

Teprv, pokorujeme-li se tak, abychom uznávali svou hříšnost, svou ztemnělost, svou slabost, teprv pak vděčně vítáme a přijímáme náboženství Kristovo nám přinášející všechno potřebné světlo, všechno potřebné ospravedlnění, všechnu potřebnou

posilu; teprv pak nalézáme poklad nebeský, v němž spočívá všechno časné i věčné štěstí naše. —

Jakob opustiv domov svůj a vydav se do daleké ciziny bral se samotou cestou. Byloť mu na té cestě velmi teskně. Ale v noci, když na jednom místě podloživ si kámen pod hlavu, byl jest usnul, zjevil se mu Hospodin s anděly svými učiniv mu nejkrásnější zaslíbení. Procitiv pak Jakob ze sna zvolal: „V pravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl.“ Teprv poznal, jak Bůh jej miluje a jest všude s ním. Teď s myslí veselou šel dále cestou svou. —

Bůh jest nejlepší dobrý; ve všem tvorstvu jeví se neskončená moc, láska a moudrost Boží. A „tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozrozeného dal, aby žádný, kdo věří v Něho nazahynul, ale měl život věčný.“ A Syn Boží, Ježíš Kristus, tak nás miloval, že za hříchy naše sama sebe obětoval; tak nás miluje, že nepřestává nás zbloudilých hledati, a nás ze zásluh svých skrze Ducha sv. v svátostech očišťovati a posvěcovati. V neomylném učení svém zůstavil nám pravdy nejpotřebnější svitici nám ve všech pochybnostech života našeho. Všim životem a všim náboženstvím svým zjevuje se nám jako Pán nejsvětější a nejdobrotivější. — Ale jsou lidé, kteříž o tom nevědí, tomu nerozumí.

A proto tak málo mívají v srdci svém radosti. Proto jim bývá smutno, že až životy si berou. Jak by mnohem radostnější měli život, kdyby lépe znali Boha, lépe znali Spasitele Ježíše Krista! Pakby také radostně volávali: Tak mne miluje Bůh; mne miluje Spasitel můj Ježíš Kristus — a já jsem o tom nevěděl! Tak božské náboženství Kristovo upokojuje hříšné svědomí mé, tak mne potěšuje v nejhorších protivenstvích, tak mne posiluje v nejtěžších pokušeních — a já jsem toho nebyl si vědom!

Kdo jest ošklivý v tváři, jakby se nehněval, stávil-li se mu před oči zrcadlo? Nerozhněvá-li se konečně tou měrou, že druhému zrcadlo z ruky vytrhne, že jim o zemi mrští, že po něm nohama bude šlapati? Není se diviti nesličnému, že jest nepřítelem zrcadla? — Div se raději tomu, hněvá-li se, kdož jest hříšný, kdož nechce se napravit, když náboženství Ježíše Krista mu se připomíná, v jehožto světle se zjevují tak ošklivé všeliké ne-

pravosti! A div se takovému, že tupí náboženství křesťanské, že jest tak zuřivým nepřítelem jeho! —

K. Otman.

Z Lourdesu do Marseille.

Od Josefa Jandy.

I.

Po šesté hodině z rána stál již dostavník před hostincem „u města Říma“ v Lourdesu. Dal jsem si do něho snést svůj vak a rozloučiv se s dobrosrdečnými lidmi v hostinci zasedl jsem do vozu. Vozka čekal ještě na jednoho pocestného. Když i ten za chvíli přišel, hnul se vůz a za několik minut byli jsme za městem, svými marianskými poutěmi světoznámým.

Na nádraží, kam nás dostavník dopravil, vzal jsem si lístek druhé třídy až do města Toulouse. Poněvadž ve Francii pocestný smí si otevřít kterýkoliv vůz třídy, již jeho lístek svědčí, vstoupil jsem do vozu, kde ještě nikdo neseděl. Za chvíli přibyla starší paní s bílým šátkem na hlavě; naškrobené cípy šátku po obou stranách hlavy valně jí odstávaly; za ní přišla jiná paní s dcerašskou a synáčkem a posléze starší kněz francouzský.

Vlak se hnul. Naposledy pohledl jsem k Lourdesu dávaje mu s Bohem.

Cesta byla příjemná. Ubírali jsme se krajinou, která byla na jihu omezena pásmem hor pyrenejských a s druhé strany na severu úrodnými nivami. Dával jsem přednost vyhlídce na horstvo, jehožto pěkné útvary oku nemálo se líbily.

Mezi tím, co kněz hovořil s paní, která s dětmi svými naproti mně seděla, dávaje jí rozličná praktická pokynutí vzhledem k hostinci, v kterém by v Paříži přenocovala, jela totiž z pouti lourdesské přes Paříž do své otčiny — bavila mne krajina vedle své přirozené polohy svým historickým významem. Zde jest ta krajina, která starým Římanům Provincia Narbonensis slula a jižto Caesar se ubírával, když s vojskem svým do Španěl táhl. Zde až dosud nalézají se stopy jeho vítězoslavných pochodů, jsou to zříceniny táborův z jeho doby. Tak v Osunu, první stanici od Lourdesu, jsou zříceniny tábora Caesarova, ježž prý jeho vyslanec Crassus opevnil, podobně jest Juillan znám jako ležení Caesarovo, po němž jméno své přijal. Třetí stanice jest město Tarbes, kde další zastávka jest.

Zde jest středisko, do něhož se z rů-

žných krajů francouzských scházejí cestující do hor a lázní pyrenejských. Tarbes jest nyní pěkné město, ve kterém se asi 16.000 obyvatelů čítá, kdežto dříve, za římské vlády, bylo tak zvaná civitas Tarba, ubi castrum Bigorae. Leží na řece Adour, z níž kanály vede se voda ulicemi města, což nemálo k jeho čistotě přispívá. Má pěknou v románském slohu zbudovanou kathedrátku, krásné vzácnými cizokrajnými květinami ozdobené sady a hřebínek, v němž se oddechávají mali konci Tarbesští, které na všech stranách v jižní Francii viděti jest.

V Tarbesu paní se svými dětmi přesedla do jiného vozu, i já s dotčeným knězem na tu dobu, co zastávka trvala, opustil jsem vlak. Mezi tím, co jsem šel do nádražního hostince se nasnídat, procházel se kněz po peronu. Když jsem se vrátil, připojil se ke mně, rozmlouval se mnou a byl velmi pečliv o mne po celou cestu až do Toulouzy. Duchovní ten velký, mohutný postavy asi šedesátník, jest farářem v Bre-nouxe, diecési Mendonské, v departementu Lozérském a býval misionářem apoštolským. I literárně byl činným sepsav dílo pod názvem „Svatá Panna Lourdesská“

Mezi naším vzájemným hovorem zazvnel hlas: „En voiture“ (do vozu). Vše hrnulo se do vozů i my jsme se vrátili na svá místa, kde jsme svá zavazadla byli nechali. Po několika stanicích za Tarbesem minuli jsme opět bývalé římské ležení Lan-nemezan; nedaleko odtud jsou zbytky staré římské silnice, která tudy do Bordeaux vedla. Následuje více menších stanic, po nichž přicházíme k městečku Montrejeau, kteréž na vysočině položeno jsouc vévodí úrodné, řekou Garonnou zavlažované platině, jež pod ním se rozprostírá. Z této stanice naskytuje se nám též krásná vyhlídka na Pyreneje, jest tudíž třeba, abychom si jich důkladně všimli, nebo nebude dlouho trvati a dokonce zmizí zrak našemu. Na další cestě pohybuje se vlak v krajině jednotvárné ale úrodné, na jejížto mnohých místech, jak Meyerův cestopis naznačuje, bývají dvakráte do roka žně; avšak oku po delší dobu na romantickou krajinu pyrenejskou uvyklému nechce se líbiti, není tedy divu, nudí-li se cestující, nebo dlouho trvá jednotvárná jízda až do Toulouzy, nikde neuzříš proměny, vyjma některé zříceniny starých hradů, kteréž tu a tam na trati z Montrejeau-a (až k Saint Julien) na návrších se vyskytují; napotom ale ani těch nespatriš více.

Co se mne týkalo, snažil jsem si trudnou cestu zpříjemnit. Rozmlouval jsem s knězem, četl jsem z cestopisu Meyerova a oboje poskytovalo mně příjemnou zábavu. Cestopis Meyerův jest důkladnější a vědecktější než-li Baedekrův, autor jeho jest sice protestant, ale popisuje až na některé výjimky, katolická místa a jejich děje dosti nestranně.

Nebude zajisté od místa, sdělím-li něco z rozmluvy, kterou francouzský kněz se mnou měl. Když mně byl sdělil své jméno a postavení, nemohl jsem opominouti také udati mu své jméno a svou vlast. Při mých slovech, že jsem Čech, (francouzsky Bohémien), pozastavil se poněkud u tohoto jména a jsa přímý a otevřený muž netajil se mi míněním svým, které o tomto jménu měl. Z té příčiny namítal mi ve způsobu otázky: „Není-liž pravda, Bohemové jsou národ kočující a světem se potulující?“ Z této námitky poznal jsem, že snad má nás Čechy za cikány, čímž mně arci malou poklonu učinil. Nevykládal jsem mu toto o nás nepříznivé smýšlení ve zlé věda, že Francouzům slovo Bohémien značí i Čecha i cikána. Dostalo se nám této cti, že s toulavým národem cikánským ve Francii stejné jméno máme z té příčiny, že do Francie o cikánech první zpráva z Čech přišla a není tomu dávno, kdy ve Francii Čechy s národem cikánským vůbec ztotožňovali. Nyní arci na mnoze již neblahý předsudek u vzdělaných Francouzův vymizel. Poněvadž onen kněz vskutku velmi vzdělaný muž byl, divil jsem se, že se až dosud z onoho předsudku nebyl vymanil. V zájmu své i svého národa cti pokládal jsem za svou povinnost, vyvrátiti jeho liché mínění. Poučil jsem ho o tom, že Bohemové v jeho smyslu jsou v skutku národ kočovný, který sice po celé Evropě se potuluje, přece však v Uhrách nejvíce se zdržuje; co se Čechů týče, řekl jsem, že jsme zvláštní od onoho zmíněného rozdílný národ, obýváme úrodnou zemi, máme za sebou slavnou minulost, z našeho národa pocházejí mnozí svatí jako Václav, Ludmila, Vojtěch, Jan Nepomucký, kteréžto všickni katoličtí křesťané ctí a vzývají; stáli jsme vždy a stojíme až doposud na stejné výši vzdělanosti s ostatními národy evropskými. Kněz pozorně naslouchal slovům mým a poznal jsem, že jsem důvody svými předsudek jeho vyvrátil.

Sotva jsem byl s obranou svou u konce zastavil vlak u stanice Saint Gaudensské. Město tohoto jména leží na návrší a

má chrám romanského slohu svatému Gaudentovi zasvěcený. Za časův, kdy mohamedánští Maurové v jižní Francii křesťany pronásledovali, byl svatý Gaudens, pastýř, pro své statečné vyznání víry Kristovy stat, tělo jeho zůstalo na popravisti, jeho hlava dle podání, nalezla útulek svůj v chrámu Páně. Za nedlouho dorazili jsme do Saint-Martory, místa proto tak zvaného že za Karla Velikého Maurové mnoho vyznavačův Kristových zde byli tmučili; odtud jsme přijeli do Martres-Tolosane. Ne-daleko odtud na poli byly vykopány zbytky starověké římské vily s mnohými římskými reliefsy, sochami, čtyřiceti poprsí císařův římských a nápisy; nazývá se za příčinou tohoto vynálezu místo toto také jinak galské Pompeje. Též ostatky římské pevnosti Calagorris Convenarum lze tuto spatřiti.

Až dosud byla jízda dosti snesitelná. Ve voze nebylo nás mnoho. Někteří spolucestující na předešlých stanicích opustili vůz, jiní sice přibýli, ale počet přibylých stál v přiměřeném poměru k ubylým. Zejména na jedné z předešlých stanic vstoupila do vozu celá společnost záležející ze dvou paní, dvou malých dívek a stařečka stříbrovlasého, který byl, jak z řeči dítek vysvítalo, jejich dědečkem. Jedna paní, která byla matkou dívek, za nedlouho po svém příchodu otevřela košík, vyndala z něho dlouhý, u nás tak zvaným dušičkám podobný chléb, krájela a rozdávala jej všem členům společnosti své, pak zase vyňala z košíku salám a jednotlivé řízky podávala svojencům svým. Když všickni byli nasyceni ovázala dítkám kolem krku ubrousky, nalila do skleničky asi třetinu vína a dvě třetiny vody a podala tento nápoj dítkám; stařečkovi, své společníci a sobě připravila tentýž nápoj toliko s tím rozdílem, že do sklenice nalila dvě třetiny vína a třetinu vody. Odvázavši dítkám ubrousky uschovala po té zbytky v košíku. Nyní mílo bylo pohlížeti na tváře všech, bylo z nich čísti vnitřní uspokojení jejich. Lehké kolísání vlaku působilo tak blahodějně na ně, že bez mála by bylo je ukolébalo ve sladký spánek, kdyby na třetí stanici nebyli musili z vozu vystoupiti.

Na stanici Martres-Tolosanské nemilé překvapení nás čekalo, pod jehožto tíží bylo nám všem až do Toulouzy vzdychati.

Když vlak zastavil, přišel konduktér do našeho vozu žádaje zdvořile, abychom všickni z něho vystoupili. Napotom vedl

nás do vozu, v němž bylo již několik osob, a sice celá rodina z otce, matky a dítěte asi dvouletého záležející; otec byl sluha na dráze v Lourdesu, vedle něho seděl mladík téhož povolání a nějaký starší pán; nyní nás přibyl k nim šest na počet. Každý si může představit, že jsme byli jako slanečkové stěsnání a uvážili se, že bylo téhož dne veliké vedro — jsme v jižní Francii, kde jest poměrná teplota vyšší nežli u nás — pochopí každý, že za takových okolností o růžovém naladění mysli nebylo lze mluvit. Dlouho jsem nevěděl, proč nám bylo naše pohodlné místo odňato a tak nepohodlné vykázano. Ptal jsem se kněze po příčině tohoto přesazení našeho a on mně odpověděl: „Četník vede zločince a proto musili jsme udělati místo.“ „Což zločincové jsou u vás tak velcí páni, že v druhé třídě jezdí?“ namítl jsem jemu. Na to on mi odpověděl: „To se stalo k vůli četníkovi.“ Tímto výkladem, ač mi nechtěl jíti do hlavy, upokojil jsem se poněkud a poznal jsem zároveň, že ve Francii četníci a zřízencové dráhy mají při jízdě po dráze mnohé výhody a přednosti, kterých jinde nenalézáme. Ve voze neměli jsme žádného pohodlí, neb dítě ustavičně plakalo a mladík, o němž jsem se zmínil, dal se do hlasitého zpívání vlastně hulákání, jakoby v nějaké krčmě byl. Kněz modlil se na breviáři a dlouho trpěl mladíkovu nešetřnost. Když ale tento nepřestal, ozval se duchovní řka: „Musím žádati, byste nezpíval.“ „Z jaké příčiny?“ ptal se drze mladík. „Poněvadž jsou zde někteří cestující, kteří nemohou zpěv váš slyšeti,“ odvětil kněz se vši klidností. Mladík utichl podíav se s úšklebkem na své průvodčí. Když vlak zastavil, otevřel si dvěře a vystoupiv z vozu více se nevrátil. Šel do třetí třídy. Nehněvali jsme se, bylo nás aspoň o jednoho méně.

Jedouce po levém břehu Garonny a minuvše Saint Julien přijeli jsme na stanici Muretskou. Zde rozhodla se válka, kterou vedlo křížácké vojsko mající v čele Šimona z Montfortu s přívrženci bludařův albigenských. V den Povýšení svatého Kříže roku 1213 porazil Šimon maje pouze 14.000 mužův spojená 40.000 mužů čítající vojska hraběte Toulousského a Aragonských, jejichžto král v boji padl.

Poslední stanice před Toulouzou jest místo Portet-Saint-Simon. Nemajice odtud daleko k cíli své cesty všickni s toužebností k němu jsme pohlíželi. Dříve však nežli jsme do nádraží se dostali, zastavil

se vlak na cestě. Všickni díváme se z okna, abychom poznali, co se stalo. A hle! viděli jsme dva četníky, kteří čekali u vozu, a z něho vycházel spoutaný zločinec, o němž jsem se již byl zmínil a za ním šel četník. Nyní vedli všichni tři četníci lotra do ústředního vězení nedaleko od místa, kde vlak zůstal státi. Musil se asi padouch v duchu smáti, že žádnému z cestujících, nýbrž jen jemu k vůli vlak se zastavil!

Konečně byli jsme na nádraží; byly již skoro dvě hodiny s poledne. Maje v úmyslu zdržeti se v Toulouze až do čtyř hodin, nepohrdl jsem nabídnutím kněze, abych s ním šel na oběd do blízkého hostince, od nádraží toliko ulicí odděleného. Abych nemusil se vléci s těžkým vakem, chtěl jsem jej dáti uschovati v skladišti nádražním. Avšak zřízení železničtí nemohli hned přání mému vyhověti, poněvadž u příchodu vlaku ještě jiné zaměstnání měli. Průvodčímu mému však nezbyvalo času, nebo chtěl z jiného nádraží za hodinu dále jeti do města Albi. Přiměl mne tudíž k tomu, abych si vzal vak do ruky a donesl jej přes ulici do hostince. Když jsme již několik kroků od nádraží byli vzdáleni, příběhl za námi jeden zřízenec dráhy a omlouval se, že nebylo možná ihned naší žádosti vyhověti. Poznal jsem z toho, že zřízencům dráhy musilo na mém průvodčím záležeti; připadalo mi, jakoby se ho báli.

V hostinci byl kněz velmi vřele od hostinského a jeho manželky uvítán; „bývá prý vždycky jejich hostem, kdykoli Toulousou jede.“ Bylo to v pátek; duchovní poručil pro mne a sebe oběd řka: „Un diner tout à fait maigre“. t. j. oběd postní. Mezi obědem vyptával se mne, jak jsou u nás bohoslovecké studie zařízeny; radil mi, když jsem již navštívil Rodičku Boží v Lourdesu, abych neopominul také putovati k Rodičce Boží Ochramné v Marseilli a v La Salette; přede vším mne měl k tomu, abych si, za krátkou dobu pobytu svého ve městě, prohlédl chrám svatého Saturnina a Capitole. Za tou příčinou požádal hostinského, aby mně dal spolehlivého vůdce,

Poněvadž mne v hostinci nevelkém před dvěma ještě přítomnými mladíky, domácím jako rakouského Čecha představoval, domníval se jeden z jiných, že asi německy mluvím. Z té příčiny obrátiv se k nám pochlubil se, že byv asi půl roku v Lotrinsku, také něčemu z němčiny se

naučil. Abych se přesvědčil, v jaké míře německého jazyka mocen jest, počal jsem s ním německy mluvit. Avšak nemohl mi odpověď dáti na mé dotazy omlouvaje se, že sice něčemu rozumí, ale mluvit německy že nedovede. Na důkaz toho, jak mnoho sobě z němčiny pamatoval uváděl mi dvě slova: sauerkraut a brod.

Po obědě vstal můj milý průvodčí a srdečně stiskna mi ruku rozloučil se se mnou. Zval mne k sobě, kdybych jednou opět do těchto končin přibyl.

Nebudíž mi ve zlé vykládáno, že jsem tolik pozornosti věnoval onomu knězi, jenž mne z Lourdesu až do Toulouzy provázal; zasluhoval toho v plné míře za svou ke mně sdílnost a upřímnost. Nedá se upříti, že i ostatní kněží francouzští jsou zdvořilí k cizinci jako onen kněz ke mně byl, avšak sdílní a důvěrní k cizozemcům nezadí se býti. Co se jejich obleku týče, nosí neustále i na cestách sutanu, kterouž pasem k tělu mají připjatou a přes ramena splývá jim malý pláštík. Místo našich kolářův užívají tak zv. rabatu t. j. límečku, který má podobu límce, jež nosí křižovníci s tím toliko rozdílem, že není bílý nýbrž černý s bílou obrubou neb bílými proužkami. Hlavu jejich přikrývá široký klobouk. Obyčejně, zvláště když jsou na cestách, nosí v rukou neb pod paždím breviář, z něhož se ve voze modlí, nemajíce příčiny se báti, že jim bude někdo v tom překážeti aneb úsměšky z nich si tropiti, což v Německu a jinde asi sotva tak nerušeně diti by se mohlo. Ve Francii může se kněz volněji pohybovati a nemusí se insultův báti. Ačkolí tam kněžstvu a církvi katolické nepříznivý proud zavládl, přece jest řídkým případem, aby tu a tam někdo v posměch kněze uvedl a takový provinilec bývá přísně veřejným míněním souzen. Podobný náhled sdílel se mnou římský kněz od nunciatury apoštolské v Mnichově, který letos v červenci prázdniny v Paříži trávil. Setkal jsem se s ním, když jsem se vracel ze Saint Cloudu do Paříže. Poznáv ve mně, cizince dal se se mnou do řeči, sdělil mi že v Inšpruku bohosloví studoval a vychvaloval volnost, které požívá kněžstvo ve Francii, ano i v samé Paříži podotýká, že knězi není se báti veřejně v kněžském rouše choditi; když nucen jest jíti do hostince, aby tělesné potřeby ukojil, netropí si nikdo z něho posměch a zle by pochodil, kdo by kněze pohanil, zajisté by mu byly ihned dvěře ukázány.

Za nedlouho po odchodu kněze, dří-

vějšího průvodčího mého, vypravil jsem se i já s vůdcem, kteréhož mi opatřil hostinský, abyh město si prohlédl. Pokr.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra o slavnosti *Zjevení Páně* či sv. tří králů bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup sloužiti v metropolitním chrámě u sv. Víta na hradě v 11. hod. pontifikální mši sv.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 5. do 9. ledna u sv. Ducha, od 10. do 14. t. m. v cís. král. dvorní kapli na hradě, od 15. do 19. u Křižovníků.

— Dne 1. ledna zemřel v Praze p. Jakob Heinrich, ředitel dívčí školy u sv. Jakoba a bratr vdp. kanovníka a faráře u Matky B. před Týnem v stáří 64 let. Zesnulý působil po 40 let v stavu učitelském horlivě a neunaveně, byl znám jako dobrý a zbožný katolik, který seč byl spolky katolické podporoval a pro své zásluhy od sv. Otce vyznamenán byl. Slavný pohřeb konal se dne 4. ledna o 3. hod. odp. z hlavního chrámu týnského na hřbitov volšanský. Velké účastenství při pohřbu bylo důkazem, jaké vážností zesnulý pro svou ryzí povahu požíval. Bůh mu račiž popřáti lehkého odpočinutí.

— Spolek *Arimatejský* pocheval v měsíci prosinci 129 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; za celý minulý rok 1410 osob.

— Za minulých hodů vánočních bylo v Praze u příležitosti vánočního stromku a koledy poděleno šatstvem asi 2000 chudých dítek. — *Jesličky* vystaveny jsou v chrámech Páně; u sv. Apolináře, na Karlově, u Kapucínů, na Hradčanech a u sv. Josefa na Poříčí.

— Kdo si koupil losy k účelu zbudování chlapeckého semináře v Záhřebě, těm vědomost se dává, že se rozesílá listina výher, kterou v každé kollektuře za deset kr. koupiti lze. Kdo o výhru do 15. ledna 1880 se nepřihlásí, vzdává se práva svého a tato případně dotčenému ústavu.

Z Rima. Jak obyčejně odebralo se na hod Boží vánoční kollegium kardinálů a ostatních hodnostářů duchovních do Vatikánu, kde vyslovil kardinál děkan ve jménu shromážděných sv. Otcí blahopřání. — Lev XIII. odpověděl na toto přání vztelnou velevýznamnou řečí, jejíž hlavní myšlenky jsou asi tyto; Sv. Otec poukázal k tomu, jak vhodno a potřebno jest míru si přát a o něj Boha prositi zvláště v těchto dobách, kde se brojí všemožné proti církvi,

její právům, vážnosti a zásadám, a to od společnosti, která opírajíc se o špatné nauky nejen veřejný pořádek ničí, ale mír v rodinách a bezpečnost jednotlivců hubí a sebe v jistou záhubu vrhá. Avšak proniknutí jsouce vznešenosti církvi svěřeného poslání a připomínající si úžasné skutky, jež církev již vykonala, aby navrátila světu mír a pokoj; nespouštějme se naděje, že tento mír s pomocí Boží opět bude obnoven. — Takto pokračuje ukázal sv. Otec, jak sv. církev i vůči mnohým zkušenkám a nebezpečenstvím se těší míru, kterého nelze zničit. Jednota a spojení všech biskupů s apoštolskou Stolicí a duchovních pastýřů se svými věřícími jest zajisté skvělým svědectvím vnitřního pokoje církve. — Na tuto nepřekonatelnou sílu spolehaje neváhal Lev XIII. sám jak pravil nabídnouti míru těm, kdo blahého ovoce jeho postrádají. „Nabízíme-li však, vece dále, jim mír, trváme pevně při svých zásadách a hájíme veškerá světská i duchovní práva. Buď jak buď vždy jsme ochotni všemožně se přičinit, bychom všem ovoce míru získali. Miníme, že jsme povoláni k vykonání této úlohy a myslíme při tom na vtěleného Boha, kterýž v průvodu andělů na svět přišel, ohlašujících pokoj lidem dobré vůle. Sv. Otec mluvil též o síle, kterou má církev následkem spojení s J. Kristem a povzbuzoval všechny věřící k důvěře v Boha.

Potom činil zmínku o pokusích, které již učinil, aby toužebného cíle dosáhl a poukazoval zejména k své encyklice týkající se obnovení studií k tomu účelu, by život lidský s nezměnitelnými zásadami křesťanské pravdy a spravedlnosti v souhlas přiveden byl. Spolu projevil svou radost ze souhlasu biskupů u věci této, z nadšení, které rozněcuje mysl pro vědu zdravou, neporušenou, a ze spolupůsobení všech, kteří myšlénce v encyklice vytknuté cestu razí. „Jest jisté,“ pravil ku konci, „že duch lidský zevrubnými studiemi křesťanské pravdy se obrátí a že spatříme mír, po kterém toužíme, vzkvétati.“ Jako záruku, že se toto přání vyplní, a na znamení své otcovské lásky udělil sv. Otec, jsa hluboce dojat, všem přítomným svého požehnání. V těchto dnech radostných ukázala se laskavost sv. Otce v hojných almužnách, které mezi chudé všech farností římských rozdělití dal. Jak „Observatore Romano“ oznamuje, dal sv. Otec svému tajemnému almužníkovi k tomu účelu 15.000 lir. Spolky katolické přičinily se též vše-

možně, by sbírkami a podporami nešťastným a nuzným hojně pomoci poskytl.

Z Belgie. Kam dospějí ve školách dle nových zákonů zařízených, ukazuje nejlépe tato událost: Žák státní školy zemřel a 21. pros. v Brusselu způsobem občanským byl pohřben. Za bílým praporem bral se průvod pozůstávající z hochů a děvčat ze škol obecných, které učitelové provázeli; značný hudební sbor uzavíral průvod. S velikým hlukem šli ulicemi hlavního města. Potkali zástup nějakého duchovního, činil takový řev, jakoby chtěli nepřitele pouličním jekotem uštvať. — Průvod, který pod zvláštní ochranou policie své zbudnictví prováděl, ukazuje že skutečně o to usilují, by dítky církvi úplně se odcizily. Spolu jest na bíle dni že zloba dále pokročila; až dosud hleděli jenom mrtvolami svobodomyšlníků působiti pro rozšíření nevěry; nyní zmocňuje se strana liberalní i mrtvol deckých, by ukázala všem, že již je čas, by s církví všeliké spojení přestalo. Jest i připomenouti, že v městských středních školách vyučování náboženství dávno jest odstraněno a že děti obyčejně ani k prvnímu sv. přijímání nepřicházejí, jelikož rodičové chtějí své miláčky náležitě ve svobodě vychovati. Zajímavé jest zvědět, jak ti rozšiřovatelé nové svobodné bázně boží a dobrých mravů při oficiálních slavnostech církevních ve velechrámu Brüsselském nábožně ruce spínají a pokrytecky si vedou. To však jest pouhé pravidlo slušnosti, aby v přítomnosti králově uctivě se chovali. — Slavnosti pohřební poslední doby ukazují jasně každému, kdo jen viděti chce, že belgická vláda všemi prostředky o to se přičiňuje, aby pohanství opět povzněsla a křesťanství úplně potlačila. — Svrchu uvedený pohřeb jest novým důkazem pro pravost tvrzení katolíků, kteří nové zákony školské nazývají „zákony nešťastnými“ a vším právem proti nim stále brojí.

Z Bonnu. 13. prosince zemřel v Bonnu slovnítný učenec katolický Ferdinand Walter jsa stár 85 let. Již v 19. roce věku svého měl účastenství ve válkách, později věnoval se v Heidelberku studiím právaickým. Jedva že se habilitoval jako soukromý docent byl r. 1818 na nově zřízené vysoké učení Bonnské povolán, při kterém také setrval. Byl vždy věhlasným akademickým učitelem; věrným plněním svých povinností, dokonalými, jasnými a ozdobnými přednáškami přivábil kolik set posluchačů do Bonnu, ba sláva právnické fakulty Bonnské zakládá se hlavně na

jeho přednáškách o církevním právu, o dějinách římského a německého práva, o německém soukromém právu, o právu přirozeném a právnícké encyklopedii. — I při své rozsáhlé činnosti učitelské, byl Walter plodným a mnohostranným spisovatelem; velká část jeho prací náleží ovšem do oboru právníckého. Svě jubileum slavil spolu se slavností 60letého trvání vysokého učení Bonnského (1868).

Těžký osud učinil mu poslední okamžiky života trdné. Byl bolestný pohled na něho, když veden jsa jedním ze žáků svých vystupoval na katedru, aby pokračoval v činnosti učitelské, která se mu stala milou a drahou. F. Walter byl vždy věrným synem Církve katolické a s hlubokým žalem sledoval osudný vývoj proticírkevního boje v Německu.

Z Francouzsko. (Biskup a ministr.) Biskup Angerský Msgr. Freppel zaslal ministru vyučování Ferry-mu list datovaný ze dne 12. pros. tohoto obsahu: Pane ministře! V časopisech Angerských právě se dočítám o vynesení, kterým ustanovujete nový správní výbor městských nemocnic a nechci ani okamžik váhati, abych vám nesdělil, jaký trapný pocit jednání vaše vzbudilo. Nejen že katolické duchovenstvo vylučujete, nýbrž na první místo listiny své dáváte protestantského pastora. V městě, v kterém se čítá 60.000 katolíků a kde die úředního sčítání se nalézá zcela nepatrná menšina protestantů volíte právě duchovního jiného vyznání a připouštíte aby zastupoval ve výboru zájmy náboženské; desíti katolických farářů si však nevšímáte. V nemocnici, kterou katolíci založili, opravili a obohatili, která ve svých dějinách nevykazuje snad ani jediné protestantské nadace, svěřujete úřad správce duchovnímu jiného vyznání. Více netřeba mi podotýkati o zařízení které s dostatek o sobě svědčí. Hluk, jaký způsobilo, dokazuje, že celý svět smysl a dosah jeho chápe. Zůstávám při tom, že hlasitě protestuji proti nedovolenému skutku, který je v mých očích pohaněním duchovenstva a katolíků v městě i v diecési Angerské.

Literární oznamovatel.

— „Škola Božského svdce Paně,“ měsíční list pro katolíky, zejména pro jejich zbožné spolky a bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Ročníku XIV. číslo první má tento obsah: Nové léto (báseň). — Zdař Pán Bůh. — Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova. — Svatí a světice Boží ze řádu sv. Benedikta. —

Pout u „Božského Těla“ v Slavonicích. — O missionářství. — Děvečkám služebným. — Milodary B. Srdce Páně. — Na nový rok (báseň). — Zprávy. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — Zábavní bibliothéky dílo 59. „Nový Job.“ Ascetické bibliothéky: P. Ludovika Bloisia. Navedení ku křesťanské dokonalosti.

— „Světobzor“ přináší v posledním (52. čísle min. r. tato vyobrazení: Dr. Josef Perwolf. Chrám Vestálék v Tivoli. Svatá rodina. Po štědrém večeru. Z Holubovy cesty po jižní Africe: Makubská ves a 8 menších náčrtků. Literární část „Světobzoru“ podávala po celý rok zajisté zábavu rozmanitou a milou, prosou i veršem, část obrázková pak postavila „Světobzor“ téměř na roveň s přednějšími ilustrovanými časopisy evropskými i může ročník tento zdobiti stůl každé rodiny. Kéž si zjedná na čtrnácté pouti své přístup i do těch kruhův, které až dosud k němu se měly s netečností a nevšímavostí. — V novém (XIV.) ročníku přináší „Světobzor“ v čís. 1. tato vyobrazení: Socha sv. Václava z navržené B. Seelingem fontány; (na sv. Václavském náměstí má totiž opět býti postavena socha sv. Václava, mnohem větší a města Prahy důstojnější nežli dřívější; náklad se uhradí dobrovolnými příspěvky mezi zámožnějšími občany; socha sv. patrona na koni umístěna bude na vysokém podstavci uprostřed fontány). J. C. Výsost kralevič Rudolf. Fontána se sochou [sv. Václava navržená k ozdobě dol. náměstí Václavského. Dům v Moskvě, v němž v listopadu připravovali bohaprázdny útok na život cara Alexandra. Dcera Evina.

— „Koleda“ list belletristický, ročníku V. číslo 1. tohoto obsahu: Čtu v knize dějů Tvých . . . Báseň Jar. Tichého. — Baruška. Vesnický obrázek ze skutečného života nakreslila Františka Stránecká. — V jesenní záři. Báseň Aloisa Škampy. Pan Vilém z Perusteina. Dějepisný obraz z jagajlovských dob, podává Fr. Rypáček. Na Stě! Tři hajduci. Feuilleton. Literatura a umění.

— „Příručný slovník všeobecných vědomostí.“ Redaktor Josef Rank. Sešit 4. (Bachus-Benátky). V Praze 1880; nakl. František Kytka v Praze a na Smichově. Dílo toto zaslужuje bližšího povšimnutí, neb obsahuje soubor všeob. vědomostí občanských, bere zvláštní zřetel k dějiům domácím a jest nejlacinějším konverzačním slovníkem českým.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

p. Frant. Řezáč, býv. farář v Litni, člen rady

říšské i sněmu českého a spisovatel, dne 25. prosince (nar. v Polehradech 8. ledna 1819, vysv. 30. července 1843);

- P. Coelestin *Stingl*, býv. prof. nábož. při gymnasiu Klatovském a člen řádubened. v Emausích, dne 24. pros. (nar. v Praze 28. října 1819, vysv. 2. srpna 1846).

Ustanoveni jsou:

- vdp. Frant. *Srdínko*, kn. arcib. konsis. rada, ředitel arcib. semináře i štud. konv., kanovník Staro-Boleslavský bez praebendy, sídelním kanovníkem v Staré-Boleslavi;
- vdp. Frant. *Bauer*, řádný professor biblického studia nov. Zákona při theol. fakultě Pražské a čestný kons. rada, ředitelem kníž. arcib. semináře a štud. konviktu;
- p. Frant. *Havlíček*, farář v Tmani, za faráře v Litni;
- p. Vojtěch *Zíka*, kaplan ve Vnoři, za admin. v Jirné.

Uprázdňené místo:

Duchovního správce na *Karlově* v Praze od 19. prosince 1879.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Jiroud*, farář Česko-Petrovický nadpočinku, dne 31. prosince 1879 (nar. 24. srpna 1844 v Bizradci, vysv. 23. července 1871.)

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Buchtel*, vikář okr. Králického, konsist. rada, os. děkan a farář v Kyšperku, jmenován archipresbyterem.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Tichý*, kooperátor v Lipnici, za faráře v Pračově;
- p. Heřmann *Hauser*, kaplan v Lidicích (arcid. Pražské) za faráře v Petrovicích;
- p. Frant. *Horáček*, adm. ve Skále, za proz. kaplana v Černilově;
- p. Ant. *Schreiber*, kaplan v Žlebích, za admin. do Slatinai;
- p. Josef *Šádek*, kaplan v Kopidlně za admin. do Slatin;
- p. Ant. *Kos*, kaplan v Hostinném, za kaplana ve Veliši, odkudž
- p. Ferd. *Zajiček*, za kaplana v Salské, odkudž
- p. Frant. *Kovářík*, za kaplana v Hořicích, odkudž
- p. Václ. *Kolář*, kaplan, vstoupil na dočasný odpočinek.

Uprázdňené místo:

České Petrovice, fara patron. p. hraběnky Stubenbergové, od 1. ledna b. r.

Úplné výtisky „*Blahověsta*“ z r. 1876, 1877, 1878 a 1879 (s ocelorytinou) prodávají se v snížené ceně po 1 zl. 50 kr. v expedici t. listu (kněhkupectví B. Stýbla v Praze.)

Pozvání ku předplacení na ročník XXX.

„*Blahověst*“ na nové třicáté pouti své po vlastech českoslovanských l. P. 1880 bude opět přinášeti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
 - II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
 - III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými;
 - IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických;
 - V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
 - VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
 - VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
 - VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
 - XI. drobnosti z praktického života; námitky a útoky protivníků;
 - X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
 - XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.;
 - XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.
- Předplácí se v expedici, jak v čele t. listu udáno jest.
- „*Blahověst*“ přijímá též vhodné inseráty.

Tiskem kníž. arcib. kněhkupectví za Rohlička a Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdříve
v městci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: **Fr. Srdínko.** Redaktor a nakladatel: **Fr. Krásl.**

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Theodotus Ancyrenský.

Obrázek ze života sv. mučedníků ve 4. století.

(Podává dr. Borový.)

Skutkové sv. mučedníků nedají se slovy vypsatí a chválu jejich lidský jazyk vysloviti darmo by se snažil; neboť divotvorná milost Boží, kteráž v nich účinkuje a k utrpení slavnému je sílí, nad všecken rozum lidský daleko předčí a protož nám jen sluší pokorně obdivovati se těm vzorům křesťanské rekovnosti, a chválu a díky Bohu vzdávati, že nám v nich zanechal důkaz pravdivosti víry křesťanské, důkaz, jenž na věky ostojí a před celým světem neoblomné svědectví vydávati nepřestane. Co pak nás věřících se týče, pozůstavili nám svatí mučedníci překrásný příklad, kterak máme pevně setrvati v následování Spasitele svého, kterak i ctnostného života hleděti a pro slávu Boží vše časné, i to nejdražší, opustiti nám jest.

Všeho toho velmi pěkný, ač snad posud málo známý příklad nalézáme na *Theodotu Ancyrenském*. Město Ancyra leží v západní části Malé Asie v někdejší Galácii u pramene řeky Sangaris. Na konci třetího a při začátku čtvrtého století po Kristu, v kterýž čas naše vypravování padá, bylo ve vůkolní krajině již mnoho křesťanův, kteří tam za časů všeobecného pokoje dobře trvání mezi pohany měli.

O mládí Theodotově nenalézáme nijaké zprávy v starých svědectvích o činech mučedníků, jelikož tu zbožní spisovatelé nejvíce jen poslední, nejslavnější dobou života každého světce se obírali. Vedl pak Theodot život tichý, klidný a statečně se chystal k boji, jež mu za nedlouho bylo podstou-

piti. Nejprvé počal krotiti žádosti tělesné, vyhýbaje se marným kratochvilám; mrtvení vlastního těla nebylo mu netoliko žádnou obtíží, alebrž nejvýš příjemnou rozkoší a říkával, že v tom záleží sláva následovníka Kristova, aby všeliké obtíže trpělivě snášeti si přivykal. Zbrání proti pokušením tělesným byl mu půst, jež sobě začasť ukládal; proti pokušením z přílišného bohatství plynoucím chránil se almužnou, již hojnou měrou chudým uděloval.

Co se zaměstnání jeho tkne, zdá se nepatrné, neboť byl hostinským; avšak poskytovalo mu tolik příležitosti k dobrým skutkům, že se mu stalo takřka úřadem biskupským. Nemocným pomáhal vroucí modlitbou a Bůh začasť popřál prosbě jeho hojící moci, tak že mnozí z nich zázračně uzdraveni byli. Více však mu tanulo na mysli blaho duševní spoluobčanů; a že u něho lidé všelikého rázu se scházeli, mohl velmi spasitelně na ně účinkovati. Byl-li kdo oddán přílišnému pití vína, napomínal jej k mirnosti, zhýralce káral pro jejich nezdrželivost, lakomcům domlouval, aby sdíleli hohatství své s chudými spolubratry svými. Tím způsobem se mu podařilo, že i mnohé z pohanů a ze židů do lůna církve uvedl, a nejedni z učňův jeho po krátkém čase vydali stkvělé svědectví pro viru Kristovu; Theodotus sám však byl milostí Božskou ponechán jako poslední ze slavných vítězů, a mnohé podivuhodné věci vykonal, jakž tuto povíme. —

Bylo na počátku čtvrtého století, když se tajně radě Boží zlíbilo, církev svou od mnohých zlořádů očistiti a jako zlato ohněm zkusiti. Zuřivému caesaru Galeriovi se totiž podařilo osláblého císaře Diokleciána k veřejnému pronásledování křesťanstva konečně

nakloniti a pohanská nenávisť, která již ode dávna nenasytného jicnu svého proti křesťanskému životu a pobožnosti byla otvírala, nelenovala dlouho u provedení rozkazů císařových. Zvláště pak říše Galatská byla těžkým utrpením navštívena. Nebo jakýsi Theoteknus císaři přislíbil, že bude-li mu správa Galácie svěřena, v brzce všechny křesťany k tomu přiměje, aby bohům se klaněli. Byl pak Theoteknus muž nad míru prostopášný, rozpustilý, nalezaje zalíbení ve všelikém ukrutenství, bažil jen po lidské krvi, a nemůžeme jinak všechny ty jeho vlastnosti vylíčiti, leda povíme-li, že právě pro nešlechtnost jeho vrchní moc v říši mu svěřena byla.

Než-li ještě sám do Galácie přišel, vyslal před sebou posly, aby podali návěští o jeho přisnostení bezpříkladné; jeden posel odešel, jiní zase znova přicházeli a líčili ukrutenství jeho, žádných mezi neznajících; tudíž mnozí se utekli do pustých míst a v horách hledali nepřístupné skryše. Ale dovršeno bylo všeobecné obávání tím, že Theoteknus naposledy vypravil některé z vojska, aby do Galácie donesli a na veřejných místech vyvěsili rozkazy jeho, jichž obsah takto zněl: „Chrámové a oltářové křesťanství budou zbořeni, kněží k oltářům pohanským dovlečeni, aby zde obětovali a zapřeli viru svou, jinak všem, kdož by tak jednati se zpěčovali, jmění se pobéře, a oni do žalářů uvrženi budou, aby okovy a rány je přinutily k tomu, v čem dobrovolně poslechnouti nechtěli.

Když ukrutník do Ancyry přišel, nařízení jeho ihned se vykonávati počalo. Pohané vedrali se do domů křesťanských, plenili, brali, co kde našli a nikdo se neopovážil jim brániti; neboť kdo by byl tak učinil, hned jako buřiče jej trestali. Veliký počet křesťanů již byl uvězněn a ostatní ani na ulici nevycházeli. Zuřivci plenili i chrámy, bořili oltáře, tropili si smích ze služeb Božích křesťanských: kněží, kteříž ušli žalářů, byli zbaveni jmění svého, trpěli hlad, jenž byl horší věcí, než žalář. Bloudili po pustinách, schovávali se v jeskyních, ale konečně hlad jim byl nesnesitelným, i vydali se někteří sami o sobě nepřátelům, doufajíce, že naleznou milosrdenství; však i s nimi bylo jako s jinými ukrutně naloženo.

Ale statně pro věc Boží bojoval Theodotus, ač mnohá nebezpečí mu hrozila. Ne k vůli zisku zůstal v hospodě své, ale proto jedině, aby nějakým způsobem potlačeným bratřím ku pomoci přispěl. Obydlí jeho

bylo útočištěm mnohých, kteréž pronásledování z tichého úkrytu domácnosti bylo vypudilo. Jako svatý apoštol Pavel o sobě pravil, tak i Theodotus mohl říci, že byl všechněm utištěným vším ve všem; hladově nasycoval, nemocným byl lékařem, potlačeným utěшитelem, nuzným byl spomocníkem, a těm, kdo se etnostnému oddali životu, byl laskavým učitelem. Jeli-kož pohané jeho obydlí jako veřejné, každému přístupné hospody si nevšímali, nic nebezpečného tu nehledajíce, použil toho Theodotus a shromáždžoval u sebe utečence k společné modlitbě.

Zvláště ale následující věc paměti zasluhuje. Nešlechtný ďáblův sluha Theoteknus nařídil, aby všeliká potrava tudíž i chléb pohanskými svěceními byla poskvrněna, a bylo k tomu několik modloslužebných kněží ustanoveno, aby svěcení konali.

Tímto způsobem nebylo lze, Pánu nebes a země přinést oběť neposkvrněnou, oběť totiž mše svaté. I tu však Theodotus věděl si rady: které věci od křesťanů koupil, ty jim zase prodal, aby oběť nejsvětější z čistých darův přinešena býti mohla. Opatřoval pokaždé chleba a vína, a když bratři v domě jeho se sešli k modlitbě a nějaký kněz tu byl, sloužila se v témž místě také oběť mše svaté. Stala se tehdy chýže Theodotova archou Noemovou; neboť jako při potopě nebyl nikdo zachráněn krom těch, kdo do archy se utkali, tak ani v městě Ancyře nikdo se nedostal k prameni života, leč kdo v Theodotově domě při nejsvětější oběti podílu bral.

Přihodilo se v ten čas, že Viktor, přítel Theodotův, byl vsazen do žaláře. To proto jemu se stalo, poněvadž propověděl, že Apollo před oltářem chrámu na ostrově Delu sestru svojí Dianu zmrhal, a žeby Řekové měli se stydět za boha, tak hrozný zločin spáchavšího, jakého by sotva který člověk se dopustil. Když Viktor již byl u vězení, přišli někteří z úředníků pohanských k němu a takto naň lichotivou řečí doráželi:

„Jestliže rozkazu císařského poslušen budeš, staneš se přítelem císařovým, dosáhneš vysokých hodností, staneš se bohatým a budeš v paláci našeho vladaře Theotekna bydlet. Budeš-li však mocné vůli pána našeho vzdorovati, strašná muka tě i veškerou rodinu tvou čekají. Jmění tvoje připadne císaři, budeš se všemi příbuznými usmrčen a tělo tvé bude za potravu psům dáno.“ Tak přemlouvali ho bezbožníci tito. V noci však na to přišel k němu Theodo-

tus a napomínal jej takto: „Křesťan jediné buď starostliv o bezouhonost života, o vytrvalost u víře, zboží ovšem jen s tíží lze nabyti a ono málo komu též v úplné míře náleží. Prosím tě, neposlouchej nešlechtné rady a nakažlivé řeči nešlechtníků, jimiž tebe polapiti chtějí, neopouštěj nás, chtě snad k nim se přidati a vyměnit za zdržlivost prostopášnosti pozemského života, za věc spravedlivou nespravedlnost, a bezbožnost za život bohabojný. Nikoli, drahý můj Viktoro. Ať tobě sebe více lichotí, přec v skutku ničeho tak nehledají jako záhuhy tvé. Podobní-li slibové neošálili zrádného Jidáše? a co mu prospělo, že v lakotné ruce své držel třiceti stříbrných? Cizincům z peněz těch byl hřbitov vzdělán, ale Jidáš se oběsil a neměl žádného užitku z těch peněz, leč osidlo. Nic tedy dobrého neočekávej od lidí zlých, nebo slibové jejich vedou k věčné záhubě.“

Těmi slovy domlouval Viktorovi a týž skutečně zpočátku uposlechl rady jeho a zmužile snesl muka mnchá, i byla ode všech přistojících oslavována vytrvalost jeho; ba již byl hnedle ukončen vítězný boj jeho, již mu kynul věnec nevadnoucí slávy, Kristem Pánem podáváný — tu však vyžádal si několik hodin na rozmyšlenou, načež břířicové okamžitě od práce své ustáli, neboť to považovali za zřejmý důkaz zapřené víry. Viktor zemřel v žaláři následkem muk svých, ale až po dnešní dobu na jevě není, skončil-li jako křesťan nebo jako odpadlík.

Několik mil na východ od města Ancyry leží vesnice *Malus* řečená. Tam včas pronásledování přišel Theodotus a sice právě v dobu, když byly kosti slavného mučedníka Božího *Valenta*, jenž od Maceonských byl mukami trápen a konečně ohněm upálen, do řeky Halya uvrženy. Reka Halys má své vrchoviště na horách Taurických, teče skrze Galácii a Paflagonii a ústí do moře euxinského. Theodotus se brav drahé kosti, nešel do vsi, nýbrž odebral se do jeskyně, k polední straně ležící a tu řízením Božským se přihodilo, že našel některé bratry, které před nedávnem po velkém namáhání a značných útratách z vězení byl vyprostil, do něhož od svých příbuzných proto byli dáni, že zbořili oltář bohyně *Diany*. Ti tehdy velice mu jakožto dobrodinci a spomoceníku svému děkovali; a Theodotus byl z toho Bohu vděčen, že je tu našel, i předložil jim svou číši vybízeje jich, aby se občerstvili. Avšak než přisedli k prostíčkémuobědu,

odeslal dva do vesnice, aby požádali kněze, by krmě jejich požehnal a s nimi společně pojeď; nebo Theodotus byl uvykl nejisti leč krmí od kněze prve požehnaných. Když poslové tito přišli do vsi, ubíral se kněz právě po šesté hodině společné modlitby z chrámu.*)

Po vsi běhalo několik polodivokých psů dorážejících na přichozi; tu jim onen kněz pospíšil vstříc, odehnal psy, pozdravil cizince a prosil, jsou-li křesťané, aby vešli do příbytku jeho a s ním se v lásce bratrské pobavili. Oni odpověděli: „Ano, my jsme křesťané a těšíme se z toho, že tu křesťany nacházíme.“ Tu kněz se pozastavil, jakoby na něco se rozpomínal a pravil sám k sobě: „O Fronto (to bylo jméno jeho), jak zřetelně jsi dnes ve snách tyto obličejy spatřil! věru mi to až ku podivu jest. Spatřil jsem dva muže, vám zcela podobné a ti do naší krajiny nějaký poklad přinesli; ukažte mi prosím poklad tento.“

„Máme při sobě“, odpověděli přichozi, „vyznavače jména Kristova, Theodota, tenť jest nám dražší nad veškeré poklady, a chceš-li můžeš jej hnedle spatřiti. Dříve však nám pověz, kde bydlí kněz, jenž tu ve vsi služby Boží koná.“ Fronto jim odvece: „Tenť jsem já**), a však nesluší, aby tu, kde křesťané přebývají, někdo z bratří v lese zůstával, protož půjdeme k bohumilému muži, aby i s ostatními vešel do příbytků našich.“ Šli tedy pospolu až k Theodotovi, kterého Fronto srdečně pozdravil a políbil, žádaje, by sobě se druhý v domě jeho odpočinul. Odepřel mu toho však Theodotus, řka: „Pospíšim raději do Ancyry, nebo tam velké jest utrpení křesťanův a protož slušno jim všemožně pomáhati, aby se k věčnému cíli svému do-

*) Tato šestá hodina není leč naše Sexta v Breviáři. Nebo svědčí o tom církevní dějiny, že za prvních časů hodinky čili officium nejen kněží se modlili, ale že to bylo důležitou částí všeobecné křesťanské bohoslužby, jakž po dnes v některých místech Italie nalézáme, kde všechna obec spolu s kněžími Breviář po latinsky se modlí; tudíž nikdy se neříkalo: officium clericorum, ale officium *divinum*, k němuž všickni zavázáni byli.

**) Jelikož za prvních dob křesťanských kněží dílem aby pronásledovníkům svým hned zřejmými nebyli a dílem oděvem od kroje obecného se nelišili, dlouhou hnědou řízou své tělo prikřývali, není nás divno, že cizinci na první pohled kněze nepoznali.

stali.“ Když byl kněz krmě požehnal, pojedli cestující, prve než však dále se odebrali, poukázal Theodotus knězi na místo, kde právě byli rozpoloženi a pravil: „Krásné to v pravdě místo, aby se zde zbudovala svatyně k přechování svatých ostatků.“ Kněz odpověděl: „Jen se mi o to postarej, abych ostatky dostal a pak zajiště nebudeš moci mne viniti z nedbalosti, bude-li o stavbu svatyně se jednati.“ Na to Theodot: „Naši povinnosti jest, abychom spasení svého byli pečlivými; o svaté ostatky však se postarati samému Bohu přináleží. Ale zapřisáhám tě, otče, neleňuj, alebrž hled, ať se brzy se stavbou počne: svaté ostatky brzy obdržíš.“
(Pokračování.)

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“ veršem podává Karel Matějka.
(Pokračování.)

Kniha I.

45. Obeň kovy zkušuje,
pokušení lidí,
mnohý, s ním kdy bojuje,
teprv moc svou vidí. (13, 5.)
46. K zoufalství se nedej svěsti
v pokušení mnohém;
pokor se před Bohem,
on dá, abys mohl snést. (13, 7.)
47. Za útrap i pokušení
pokrok v ctnostech se ocení. (13, 8.)
48. Snadno hřeší, bloudí,
o jiných kdo soudí;
s užitek pracuje,
sebe kdo zpytuje. (14, 1.)
49. Mnohý v mnohém skrytě
se jen hledá, ač to neví,
a když odpor se mu jeví,
popouzí se okamžitě. (14, 2.)
50. V pravdě budeš osvícen,
jest-li rozum nad všecken
pozvedneš se láskou vroucí,
jak to Bůh chce vševědoucí. (14, 3.)
51. Bez lásky čin veliký
prospěch trati všeliký;

ale z lásky i čin malý
užitek má neskonaly. (51, 1.)

52. Rekové jsou šťastní,
a prospěli velmi v ctnosti,
kdo víc slouží obecnosti,
nežli vůli vlastní. (51, 2.)
53. V ničem nehledá ten sebe,
kdo miluje, Bože, tebe;
ale hledá, koná stále
vše, co slouží k tvé jen chvále. (15, 3.)
54. Kdo má, Bože, lásku k tobě,
nechce radovat se v sobě,
ale v tobě žádá jen
nade vše být oblažen. (15, 3.)
55. O, kdybys byl jenom částkou
Bohu oddán pravou láskou;
znal bys, vše že marností,
čím nás ten svět pohostí. (15, 3.)
56. Trpělivě snášej všady
cizí křehkosti a vady,
věda, že i tvých křehkostí
jiní musí ztrpět dosti. (16, 2.)
57. Jiné chceš mít dokonalé, —
a sám v chybách trváš stále. (16, 2.)
58. Chceš, by jiný kárán byl,
ač se horšíš pokárán;
chceš by vůli obmezil,
ač sám chceš být nevázan. (16, 3.)
59. Nikdo dostatečný sobě,
nikdo sobě moudrým dosti;
proto třeba v upřímnosti
vespolek se v žití době
snášet, těšit, darem mnohým
smilovat se nad ubohým. (16, 4.)
60. Příležitost nečiní tě křehkým,
ukáže jen, statným-lis, či lehkým. (16, 4.)
61. Nauč sebe přemáhat,
chceš-li s lidmi pokoj mítí,
neníť lehké v obci žití,
a vždy svornost zachovat. (17, 1.)
62. Jiné kdo zde věci hledá
kromě duše spásy, Boha,
kormoucení najde mnohá,
a žal, jenž oddechu nedá. (17, 2.)

63. K sloužení jsi přišel
a ne k panování,
v snášení a práci
tvé je povolání. (17, 3.)
64. Žítí bude v mnohém hoři,
pro Bůh kdo se nepokoří. (17, 3.)
65. Svatých Otcův příklady
stkví se žitím bez vady,
a nás učí v kříži mnohém
trpět i vítězit s Bohem. (18, 1.)
66. Chudí byli svatí
na pozemské jmění;
uvnitř však bohatí
v Božím utěšení. (18, 3.)
67. Svatí světu byli cizí,
na posměch i hanu,
ale milí Pánu,
a vzácní jak poklad ryzí. (18, 4.)
68. Příklad svatých ať tě vnadí
k žití šlechetnému
více, než tě k zlému
denně počet hříšných svádí. (18, 4.)
69. Snaž se, bratře, v každém místě
bys jak anděl Páně čistě
chodil, zevnitř jsa u lidí
týž, jak Bůh tě uvnitř vidí. (19, 1.)
70. Denně vřele obnovuj
dobrá předsevzetí,
denně pros ať Pán Bůh tvůj
snahy tvoje světlí. (19, 2.)
71. Ozbroj se jak statný muž
proti zlému duchu,
v práci všedních ruchu
neleň, a se v dobrém tuž. (19, 4.)
72. K slavnějšímu stroj se svátku
jakby život byl na krátku,
a ty bral se k Hospodinu
pro odplatu svých činů. (19, 6.)
73. Často v tichu o samotě
sebou sám se obírej;
často Boží o dobrotě
vděčným srdcem rozjímej. (20, 1.)
74. Snadněji je mlčet cele,
nežli slovem zůstat v mře;
- již tak mnohý hovor šře,
dohovořil se jen žele. (20, 2.)
75. Nikdo nemluví bezpečně,
leč kdo sám rád mlčívá;
ten vystupuje statečně,
skrýt kdo sám rád přebývá. (20, 2.)
76. Ten se vládou ozdobí,
kdo sám se rád podrobí;
a bezpečně velí ten,
kdo sám bývá poslušen. (20, 2.)
77. Nepožívá stálých radostí,
svědomí kdo dobré nehostí. (20, 3.)
78. Co by zažil slasti tiché,
kdyby každý péce liché
vyhostil, své tužby slože
v tobě jen, náš Otče, Bože! (20, 4.)
79. V skromnickém tvém pokoji
duše tvá se vyhojí;
tam se opět srdcí vrací,
v hlučném světě co potráčí. (20, 5.)
80. Čím jsi více světa vzdálen,
tím jsi méně hříchem šálen,
tím Bůh s anděly ti blíže,
a ty blíže pravdám kříže. (20, 6.)
81. Vychází plesaje.
vrací se vzlikaje;
do noci vesel bdí,
smuten se probudí. (20, 7.)
82. Lichotivě rozkoš těla
v srdce tvé se vkrádá,
a když je ovládá,
hryze je a vraždí zcela. (20, 7.)
83. Žije Božích po zákonech,
marných věcí marným ponech. (20, 8.)
84. Zavři za sebou již dvěře,
kdy Pán tvůj se k tobě běře,
s ním se blaž, s ním v tichu prodli,
s ním mluv a se k němu modli. (20, 8.)
85. Div jest, že tak lidem zcela
někdy můž' být do vesela,
kdy uváží bídu svoji,
i lest, jež se duši strojí. (21, 1.)
86. Právě tam je veselí,
svoboda tam kvete pravá,

bázeň Boží, kde velí,
dobré svědomí zůstává. (21, 2.)

87. Mužně do boje se dej,
a zvyk zvykem přemáhej. (21, 2.)

88. V přízni lidské nejso mnoho,
nechtěj rmoutiti se z toho;
to jen buď ti k velké trýzni,
u Boha-li nejsi v přízni. (21, 3.)

89. Ach, hřích kolikery
tíží mysl naši,
k nebeským že věcem
tak se těžko vznáší. (21, 4.)

90. Kdybys myslil častěji
na smrt, nežli dlouhé žití,
staral bys se snažněji
srdce svoje polepsiti. 21, 5.)

91. Nedostatkem ducha
bídne stůně tělo;
pros, by zkroušenosti
zase ozdravělo. (21, 6.)
(Pokračování.)

Mučenici našeho věku.

Že církev katolická, skutečně svatá jest, dokazuje netoliko veliký jistý počet duší zbožných, pravou svatostí se skvělících, jen Bohu vševědoucímu známých, nýbrž i mnozí mučeníci, kteří statně pro víru v Krista i hrozná muka vytrpěli až i života svého v nich pozbyli. Neboť co v našich krajinách, pronásledování církve jenom po způsobu Julianském po tajmu libovolnými zákony, osočování, nátisky a p. se provádí, zuří na druhé polokouli naší země pronásledování krvavou, právě Neronskou krutostí; a byť i na čas krátký ulevilo, rozbouří se vášněmi lidskými opět a opět. Nejvíce se v tom utrpení vyznamenávají horliví věrozvěstové (missionáři) a mezi těmi opět kněží z Francouzsko. Tak oni (1879) 12. července podal kardinál-arcibiskup pařížský svatému Otci 57 jmen krvosvědků, kteří byli za našeho věku v Číně a Koreji pro víru hrozně umučeni, žádaje, aby se od sv. apoštolské Stolicе jejich svatořečení řádně stalo. Mezi nimiž jsou hlavně vd. p. *Imbert*, apoštolský vikář v Koreji*) a vel. oo. *Cha-*

stan (Šastan) a *Maubant* (Móban) z kongregace sv. missií, kteří r. 1839 v Koreji život svůj za víru Kristovu vydali; což se takto stalo.*)

Když v dubnu měsíci r. 1839 pronásledování v Koreji z nova vypuklo, byli tam toliko tři kněží: apoštolský vikář vd. p. *Vavřinec Imbert* s dvěma druhy vv. oo. *Petrem Maubantem* a *Jakobem Chastanem*. Po nějaký čas poštěstilo se jim, ukryti se před stíhajícími je nepřáteli; ale konečně i tam se našel ošemetný odpadlík, který je jidašsky zradil. Nalhal jednomu sprostému křesťanu, jakoby již pronásledování bylo ustalo, a tak na něm vyzvěděl místo, kde se apošt. vikář *Imbert* skrývá. Tu noc před svátkem sv. *Vavřince* — svého jmenovce, dozvěděl se apošt. vikář, že jest zrazen. Na útěk nebylo lze mysliti bylot pozdě; i umínil si statný biskup, že za příkladem svého božského mistra sám svým nepřátelům vstříc půjde, aby své hostitele od záhuby zachránil. Spěšně ještě napsal několik řádek svým dvěma druhům, daďa jim věděti o tom, co se mu přihodilo, připojiv napomenutí jak by měli nebezpečnosti se varovati; odslouživ pak mši svatou, sebral nepatrný majetek a šel vstříc svému zrádci a jeho sběři. Setkav se s nimi, hlásal jim, že jen vírou v Ježíše Krista a napravením svého života spasení dojíti mohou; čehož však oni málo dbali, nýbrž javše ho vedli do hlavního města *Seul*, kdež byl soudu odevzdán a u vězení zlodějů vržen. Utrpné vyšetřování ihned započato, a sice hrozným ohýbáním hnátů. Při tom katané nohy mučnickovy u kotníků pevně sváží, potom pákou prostrčenou násilně proti sobě táhnou, až téměř jako luk oblouk tvoří. Někdy holmci podobné mučení i na ramenou vyvádějí, při čemž lopatky mučnickovy náramně staženy bývají, a tak potom ubohého trpitele na žerdi oteklými a krvácejícími kotníky prostrčené delší čas viseti ponechávají. Někdy a to zvlášť nejsou-li katané dosti vycvičení, přelámon hnáty násilným ohýbáním, až krev potokem se vylije. Takovými mukami měl býti trpící biskup donucen vyzraditi své hostitele, u nichž se skrýval; ale marně bylo mučení katanův; ani slova nevyzradil, tím pak méně proti víře se prohřešil. Tak ho opět do žaláře uvrhli.

Po krátkém čase znamenal *Imbert*, že

hornatá ale velmi úrodná, ač jen po kraji poměrním známá.

*) Viz kat. Miss. 1879. sv. prosinc.

*) *Korea* (Kaoli) poloostrov mezi žlutým a japonským mořem východně od říše Čínské ležící a s ní jako zvláštní království spojený, 6000 □ mil obsahující, jižně od Mandžurska od něhož vysokými horami se rozmezuje; země

by bylo lépe pro křesťany koreanské, kdyby se oba misijnáři úřadům sami vydali, poněvadž jednak vláda hlavně pro cizozemce křesťany tak pronásledovala, jinak i nebylo naděje, aby se déle před úklady jejich ukryli. I napsal tedy apoštolský vikář listek, v němž je latinsky napomínal, že dobrý pastýř život svůj vydá za ovce své; doloživ, „jestliže jste neodpluli, přijďte s představeným Šon-Kin-Čongem“.

Jakmile vv. oo. Maubant a Chastan tato slova svého biskupa zvěděli, považovali je jako příkaz Božský a radostně spěchali, aby co nejdříve mučnické koruny si zasloužili. Napsavše pak jedno krátké psaní na útěchu svých věřících, a jedno na rozloučenou se svými bratřími v Evropě, vydali se úřadům, 6. září; v městě Hong-Tsiu byli spoutáni a koňmo do hlavního města dopraveni, kdežto se v žaláři se svým biskupem shledali.

V slavném průvodu byli pak všickni tři před soudce přivedeni, který se jich vyptával: „Kdo vás ukrýval? Kdo vám dal peníze? Kdo vás sem poslal a kdo vás povolal?“ — „Pavel Tieng nás pohostil*); peníze na výživu přinesli jsme si z domova; papež, nejvyšší hlava naší církve; nás poslal a Koreané sami nás povolali, abychom duchovní správu u nich zastávali a jim k spasení nápomocni byli“; tak odpověděli misijnáři.

Když se ta slova soudci nelíbila, kázal je holí bít, jako se zlodějům činí, t. j. holí nebo sochořem dva metry dlouhým, 18 centim. širokým a 8 ct. tlustým, a to se dělo po tři dni. Tím je chtěl donutiti, aby vyžradili jiné věřící; ale nic nevymohl. I rozkázal pak, aby se opět navrátili do své vlasti. Ale statní vyznavači řekli: „Tak neučiníme; k spáse Koreanů jsme přišli a rádi u nich zemřeme.“

Na to byli odevzdáni soudci nad státními zločinci, a opět po tři dni útrpně vyslýcháni. Než byli odsouzeni, bítí byli každý 70 ranami a pak vyhlášeno, že mají 14. dne 8. měsíce (22. září) jako vojínové odpraveni býti.

V určený den byli mučníci zástupem asi 100 vojinů na popravu vyvedeni, či vlastně vynešeni; neboť každý z nich nesen byl sedě na nosítkách, na způsob židle upravených,

*) Bylť odpadlíkem svrchu dotčeným prozrazen a uvězněn, a již se sám byl přiznal, že ty kněze u sebe skrýval, tudíž od nich nijak nebyl udán.

ruce máje na zad pevně svázané. Asi hodinu cesty vzdáli od města u řeky, zastavil smutný ten průvod, kdež bylo vysoké lešení zřízeno, na němž veliký prapor vlál s nápisem jich viny a odsouzení. Katané chopili se tří mučníků a svlekli je z šatu, nenechavše jim leč nohavice. Po té jim svázali pevně ruce na prsou, pod lokty prostrčili dlouhou a pevnou žerď, propíchli jim uši kopím, polili tvář vodou a posypali pak nehašeným vápnem; uchopivše pak dva a dva každého za žerď, obnesli je třikrát na místě vůkol, aby je všecken lid spatřil, jim se posmíval i je všelijak tupil a týral. Na to jim rozkázáno kleknouti, i aby hlavu vzhůru drželi, přivázan provaz na jejich kšticí. Soudce dal znamení a tlupa ozbrojenců vrhla se tasenými meči na klečící mučníky. První ránu obdržel do ramene v. o. Chastan, načež bolestí vyskočil, ale ihned opět na kolena padl. Druzí dva i biskup *Imbert*, i v. o. Maubant, beze hnutí podlehli smrtící ráně. Když všickni tři byli statí, sebral jeden katan hlavy jejich a položené na mise okázal mandarinovi; ten pak ihned odebral se přímo ke dvoru, aby zvěstoval, že poprava jest vykonána.

Někteří křesťané snažili se hned, aby od statných krvosvědků Páně nějakých ostatků se zmocnili; ale nebylo možná, poněvadž se dle zákonů koreanských těla odpravených po tři dni přísně střežila. Až po dvaceti dnech poštěstilo se některým horlivým věřícím je v noci z hrobů vykopati a dále od hlavního města pohřbiti. Ale i tu nesměla déle zůstatí, poněvadž neopatrní křesťané svou horlivou úctou pohany popouzeli k novému pronásledování; pročež byla ta sv. těla tajně odnesena a na jedné vysoké a těžko dostupné hoře pochována, kdež podnes odpočívají.

V. o. Petr Filibert *Maubant*, který ze svých druhů první byl do Koreje přišel, byl rodilý ve Vassy*) 20. září r. 1803. Nejprve kaplanoval v Gastu, pak se po nějakém čase odebral do semeníště pro misijnáře; v březnu r. 1832 odcestoval do Číny, do kraje Su-čuen. Když mu pak od kongregace misijnářské země Korea k působení určena byla, provázal tam apošt. vikáře Brugiera. Skrze Tatarsko podařilo se mu po velmi obtížné a nebezpečné cestě dostati se podloudně starým jedním vo-

*) V Normandii, dep. Kalvados, okresu Bayeux, malý městys asi 3200 obyv.

dovodem na místo svého povolání, 12. ledna 1836. Po tři léta pracoval s neuvěřitelnou horlivostí pro obrácení Koreanův, až práce jeho korunou mučnickou odměněna byla. —

V. o. Jakub Honorius Chastan narodil se 7. října 1803 v vesnici Marcouxu (Markus) biskupství Digneského (Dyň)*); r. 1826 vstoupil do semeníště missionářů a již rok na to odcestoval do Číny. Ale do Koreje nepošťestilo se mu přijíti až 2. ledna r. 1837, kdež pak byl pilným druhem v. o. Maubanta, až s ním i koruny mučnické dosáhl.

V. o. Vavřinec Josef Marius Imbert, rodilý z Cabriér (Kabrié) arcibiskupství Aixského (Ex)**) poslán byl ze semeníště missionářů do Čínského kraje Lu-čuen, pak se stal nástupcem ap. vikáře Brugniera a přicestoval 17. pros. 1837 do Koreje, kdež po dvou letech svůj život za Krista Pána obětoval, jak svrchu pověděno. Dne 24. září 1875 prohlásil sv. o. Pius IX. tyto tři krvosvědky „ctihodnými“; blahorečení jich lze co nejdříve očekávat. J. N. Desolda.

Podobenství a paraboly.

II.

Církev.

Na skále strmí hrad velkolepý a přepelný, pne se tam již přes osmnáct set let. Nesčíslní a nejmocnější nepřátelé pokoušeli se již hradu dobytí a jej ztroskotati; ba pokoušeli se o to všemožnými cestami a přípravami. Ale všickni až posud ničehož nepořídili proti hradu, jenž pořád stojí na místě svém neporušený a nepohnutelný. Tím více podivil se mudrlec mimo jdoucí, když spatřil človíčka, an na hrad metá kámen za kamenem. Přiblíživ se k němu táže se ho: „Co zde, příteli děláte?“ „Co zde dělám?“ odbýval zpurně mudrce-zuřivý útočník; „„vidíte, že házím na hrad kamením; ten hrad mne zde mrzí; neupustím, až jej zbořím.““ „Marnaté všecka práce vaše,“ poučoval ho mudrlec; „byli jiní, než vy jste, kteří stůj co stůj ten hrad zbořiti usilovali; kteříž naň se

obořovali s vojsky, s děly, s vši chytrostí a lstí ale konečně přece bylo jim od marného počínání ustati, neb ničehož nesvedli. Usmyslete si raději sám, aby jeden z kamenů, jež tak prudce na hrad házíte, zpět se neodrazil, a vás nezabil.“ Ale poštelil odvážlivec jakoby ani neslyšel výstrahy mudrcovy, neustal kamením na hrad dorážeti. Když pak mudrlec poodešel ještě jednou se ohledl po člověku zarputilém, viděl ho již ležeti mrtvého pod hradem v stejné neporušené síle své zůstávajícím. —

Jak poštelilým prokazuje se, kdo tupí církev Ježíše Krista, církev katolickou, chce kaziti tu, o jejíž vyhlazení všechny mocnosti světa i pekla po kolik věků již se namáhaly; se namáhaly nadarmo. A kdo brojí nepřátelsky proti té, kteráž nevede, leč k samé etnosti, k samé svatosti, k samému spasení, nejvíce sám sebe kazí a zlehčuje; sam sebe zabíjí na duši; sám sebe přivádí ku konci smutnému. —

I na zdravém těle vyražejí se vředy. Ale na zdravém těle brzy se zhojí. Ano toto brzké zhojení dokazuje, že tělo jest zdravé. —

Nedivme se, že církvi katolické pozůstávající z lidí chybných a často až příliš světa si všimajících vznikly mnohé nepořádky. Spíše divme se, že církev všeliké nepořádky vždy opět ze svého lůna vyloučila. Tím se prokazuje tělem, jehož hlava jest v pravdě Kristus, jež oživuje Duch svatý, prokazuje se tělem zdravým; prokazuje se svatou. —

Rolník na dobré živnosti se zadlužil a na mizinu přišel; jiný na téže živnosti zbohatl. Živnost zůstala vždy stejně dobrá; bez ní by byl i druhý chudákem býval. Onen však živnost jen nazýval svoji, ale ji neužíval; tento pak nejenom ji měl, nýbrž i také ji užíval. Není dost na tom, živnost jen mít, nýbrž třeba také ji užívat. —

Nepozastavuj se na tom, vida některého katolického křesťana nemravného. To jest odtud, že k církvi katolické jen se hlásí, ale že jejími zákony se neřídí. Zpomeň si spíše, jak všickni údové církve katolické, kteříž všemi zákony jejími věrně se spravovali a spravují, byli a jsou svatí a jak bez ní nikdy svatými by nebyli. —

Shledáváme člověka rolníka na malé živnostíce s pozemky méně úrodnými zámožnějšího, než jiného na velké živnosti s pozemky daleko úrodnějšími. Kdo pak by

*) Viz BV. 1879 str. 267. poz. 2.

**) Znamenité lázeňské město v jižní Francii, již Římanům známé a od nich „Aquae Sextiae“ zvané, v dep. Ústí Rhona, (Bouche de Rhône) 24.000 obyvatelů, kteří se mimo obstarávání hostů lázeňských obchodem s cukrovými lahůdkami a modním zbožím živí.

tvrdil, že malá živnostka jest lepší, než velká živnost, anebo, že jest jedna jako druhá? Spíše každý usoudí, že kdo jest zámožný na malé živnosti, na velké tím zámožnější že bude, a že kdo nemůže se zmoci na veliké živnosti, že jest nedbalec, a že by na malé živnosti zholal ničeho nesvedl. —

Slycháme, že ten neb onen jest protestant neb žid, a že jest hodnější, než ten který katolik. Odtud pak chtějí souditi, jakoby církev katolická nebyla svatá, jakoby jiná církev byla lepší, aneb, jakoby byla církev jako církev, víra jako víra. Ale zapomínají, že, kdo jest hodný v jiné církvi, že jest hodný proto, že snad sám nevěda se spravuje pravidly katolickými, a žeby byl ještě hodnější, kdyby církvi katolické se oddal, jak toho máme příklad na svatých a světicích Božích.

Štastně dostavěl se most železný přes řeku širokou. Aby se mohlo bezpečně po něm chodit a jezdit, měl dříve důkladné býti podroben zkoušce. K tomu účelu byl po stranách obtožen velkými kameny a cihlami, natoprostředkem hnala se přes něj celá stáda krav a skotů; dále táhlo přes něj vojsko veho druhu, pěchota, jízdeckvo i dělostřelstvo; posléze jela po něm řada vozů s nejtěším nákladem. A teprv, když všecky ty zkoušky přestál, byl uznán za jistý a bezpečný; teprv potom bylo prohlášeno, že se smí po něm chodit a jezdit. —

Tím mohem vypodobňuje se církev Kristova, církev katolická. Učíc a napomáhajíc tomu, kterak bychom z života ve zdejšího dostali se do života nebeského, jest mostem spojujícím břeh života časného s břehem života věčného. Jako o nějakém mostě mluví s. apoštol Pavel o církvi křesťanské volaje jménem všech křesťanů: „Bůh vytrhl nás z moci temnosti, a přenesl do království milovaného Syna svého“ (Kol. 1, 13.) Víme, podobně pronáší se sv. Jan v I. listu svém (3, 14.), „že jsme přeneseni ze smrti do života“.

A který byl most přestál těžší zkoušky, než jakoby církev katolická? Co již do tohoto mostu do ledových ker hněvu, nenávisti, krvavého pronásledování! Co se již naň hnalo ln potup, lži a utrhačství! Jaké bouře a povodně zmatků a převratů jej přešly! A přece nebylo nic s to, jej strhnouti. Co milionů a milionů lidí již ten most převedl k hříchu k ctnosti a svatosti, od nepokoj k pokoji! Přestáláté církev

katolická takové již na světě zkoušky, kteréž nám nedopouštějí nic o ní pochybovati, že jest původu božského, že jest neomylná ve všem učení svém, že jest bezpečným mostem vedoucím nás k spasení. — Nevěrci stavějí lidem přes řeku toho světa jiné mosty, jež by je vedly k blaženosti. Ale jak nejistý jsou tyto mosty! Jako každé chvíle slyšíme o lehce stavěných mostech novověkých, jak se sřítily s lidmi důvěrně po nich jedoucími: tak také každé chvíle shledáváme o mostech, jež nevěra lidem staví učení svém, jak se strhují s těmi, kdo přes ně se pouštějí, aby jednoho utopily v bahně smilství, aby druhého pochovaly ve vlnách obžerství, aby třetího pohřbily v divokém proudu zoufalství. —

Přišly dvě ženy ku králi Šalomounovi, aby je rozsoudil v rozepři, kterou vedly o dítě. — Obě bydlely spolu v jednom pokojíku. Stalo se pak, že první porodila; a po třech dnech porodila i druhá. Ale tato ve spaní syna svého zalehla, a měla jej mrtvého. I vstavši tiše o půl noci vzala živého syna od boku společnice své tvrdě spící, a položila jej k sobě; svého pak syna mrtvého položila do lůna oné. Když pak bylo ráno, nastala mezi oběma hádka o syna živého.

Každá prohlašovala se za pravou matku jeho. Konečně stavily se před samého krále Šalomouna. A král nejmoudřejší je rozsoudil krátce. Kázal přinést meč a poručil, aby živé dítě rozřali na dvě, a dali polovici jedné, polovici druhé ženě. Ale tomu vši mocí opřela se pravá matka raději celé dítě živé pouštějíc druhé. Druhá však přestávajíc na rozsudku královském byla hotova necitelně divati se na záhubu dítěte. A na tom královský mudrlec měl dost. Poznalt, že první jest pravá matka syna živého. Prozradilať se mu statečným hájením milého dítěte svého. —

Církev křesťanská odtržená od církve katolické vydávajíc se samy za pravé církve Kristovy církvi katolické toho upírajíce. Ale jak někdo se vyskytne, jenž se opovažuje bezbožným a rouhavým učením sáhati na božskou důstojnost Ježíše Krista, ujmáti Jeho moci, Jeho svatosti, Jeho zásluhám, která pak z církvi křesťanských ukazuje se hned nejnedůtklivější? Ta jest církev katolická. Ta hned proti všemu, čím se upírá Božství Kristovo, se upírají zásluhy Jeho, nejhorlivěji a nejdůrazněji se ozývá skrze svou hlavu nejvyšší, skrze své sněmy, skrze své pastýře,

skrže své učence; ta hned všechny výpovědi nekřesťanské přísně zavrhuje a tvrdošíjně zastavatele jejich ze společnosti své vyobcovává. Tak církev katolická ujímá se Pána svého Ježíše Krista, co zatím jiné církve, jež chtějí též křesťanskými se nazývati, k všelikému zlehčování božské osoby Kristovy mlčí, nevěrcům shovívají, jich proto z církevního svazku svého nevylučují. Ale také ti, kdož usilují v srdcích lidských zahubiti samého Ježíše Krista, nejvíce se obořují na církev katolickou pokládající ji za největší překážku v protikřesťanských zámyslech svých. Jiných církví nechávají na pokoji, ano ještě si je pochvalují, že jsou k nim snášenlivy. Ale církev katolická raději snáší nejhorší potupy, než aby dopustila cos hanlivého a nepravého na božskou osobu Kristovu, než aby dopustila Jej zabiti v srdcích křesťanských. Prokazují se jako pravá matka před Šalomounem, kteráž chtěla raději snést potupu matky bezdětné, než aby svolila k zabiti syna svého, a tak se také prokazuje býti jedine pravou církví Kristovou. —

K. Otman.

Příchod Kristův.

(Z cyklu „Soudný den“.)

Náhle oblak, jak kdys nad Sinaiem, nad trůnem se jasným objevil, z něho pak se širým vůkol krajem odlesk světla zářícího lil.

Jako při západu, když za mrakem slunce jasné tvář svou zakrylo, světlo jemné před unylým zrakem krajem večerním se rozlilo, jakby z chmury šedé vycházelo: — s oblaku tak v paprscích se chvělo.

A v tajemné světla toho září Cherubíni, Trůny, Mocnosti, Serafini s roznícenou tvář, archandělů sbor se rozhostí. Vše to chrabré vojsko nebesťanů krále svého k trůnu provází, věkověčných opustivši stanů k poslednímu soudu přichází, pějíc jako druhdy nad Betlémem „Gloria“ radostné celým tmem.

Nejblíže pak mraku posvátnému Enoch vznáší se a Eliáš, s Mojžíšem jak sboru pokornému zjevil se, kdy změněn Messiáš. U prostřed jich nad měsícem žena,

dvanáctero na koruně hvězd, v krásě divné sluncem přioděna, do údolí skvělý slavi vjezd, a ve sborů slavnostné Gloria již se mísí: „Zdravas buď, Maria!“

Maria stanula na Sionu v krásném lesku svojí svatosti — a! tu ve prosebném zavzní tónu píseň k této matce milosti. Zástup valný ve chvatu se blíží k úpatí té hory svěcené a co srdce rozbolněné tíží, královně přednáší uctění. Pějet světu křesťanskému známé: „Pod ochranu tvou se utkáme.“

Jest to zástup, jenž nedávno přišel z očistcových, přebolestných muk kdy po říších nekonečných vyše mocný tuby archandělské zvuk. Krásná Marie jest gloriola, jež se kolem celé bytosti vine jako zářná aureola. Krásnější však světlo milosti, ze tváře jež spanilé jí řine a se z očí milosrdných line.

Z oblaku již Kristus vystupuje, jako slunce v jasném zenithu ve plném když, mocném svěde pluje na vysokém, modrém blanku. V rouše bílém, pás na prseh zlatý, oči jako žárné plameny. „Král jest králů, Pán je paň svatý“, drahými se leskne kameny. A ze trůnu blýskalo se, hnělo, posvátnou že vše se hrůzo chvělo*).

Z tmy kdo čtré náhle vystupuje na ten krásný, plný, bílý en, zraky, jež mu slunce oslňuje. rukou rychle krýti hledí j a je učí teprv uvykati na tu skvělou, které odvy', zář: — davové tak hledí uprati oči slabé na Kristovu tvá; po mnohém až trudném imáhání vyplněno všech jest vroucprání.

Teď jej patří všichni v urnutí, jedni s láskou, druzí s třením. Druhdy jeho nepřátelé křtí hrůzným nyní hynou zmáčením, Ale kdo Jej ve pokore ci, důvěrně teď k Němu zíra;

*) Zjev kap. 1., kap. 4., kap. 19, 16.

na všecky pak pevněji v tu chvíli
Marie se oči dívají —
láska jen jak zraky něžné poji
ku předmětu stále touhy svojí.

J. O.

Z Lourdesu do Marseille.

Od Josefa Jandy.

II.

Toulousa (latinsky Tolosa) v starém věku náležela k provincii narbonské a později vienneské. Od roku 877—1271 byla majetkem dědičných hrabat, z nichž znám jest v dějinách Raymund, hrabě z Tolosy, vůdce zhoubné sekty Albigenských, kteráž úplně křesťanství se odcizila a bludy svými společnost lidskou v základech ničila. S jedné strany manželství zavrhovali, s druhé strany zvláštní kultus nečistoty udržovali, kostely bořili a kněze na pořad vraždili. Papež Innocenc III. poslal do města toho své dva legáty 1206, kteří v Toulouse začali své dílo apoštolské, avšak tiito nemohše ničehož poriditi žádali, aby odvoláni byli. Innocenc III. dal jim ještě opata Arnolda z Citeaux-a ku pomoci, a spolu napomínal krále francouzského, by proti Albigenským rázně zakročil. Posléze svatý Dominik s biskupem Diegem připojili se k apoštolským legátům a s největší horlivostí jali se volati pobloudilých do lůna katolické Církve. Bosýma nohama a v chatrném oděvu procházeli zemi a neunavně kázali sv. evangelium bludařům. Když pak 1208 jeden z papežských legátův Petr z Castelnau, od dvou neznámých vojinův úkladně byl zavražděn, vypravilo se křížácké vojsko proti Albigenským. Hrabě Raymund z Tolosy na oko se podrobil a proto byl sprostěn klatby; jeho pak příkladu kolik jiných velmožův a měst následovalo, kdežto jiní tvrději odporovali. Křížáci dobyli země a Šimon z Montfortu, vůdce jejich, stal se jejím pánem.

Nebylo mi možná pro krátký čas shlednouti aspoň větší část nesčetných památek toloských, proto musil jsem spokojiti se jen nejnutnějším ve městě, které počtem obyvatelů královské Praze mnoho nezavdává. Vůdce vedl mne kolem velkého semináře přímo do kostela Saint-Sernina (svatého Saturnina). Tento chrám o pěti lodích, románského slohu, jest největší a nejkrásnější všech chrámů v Toulouse a spolu náleží k nejznamenitějším budovám francouzským. Celá budova jest 109 m. dlouhá

a příční loď má 44 metrů zděli. Zvláště pamětihodná jest v něm krypta, do níž za mírné vstupné přístup jest dovolen. Kněz rochetou oděný ukazuje v ní skvostné skříně s ostatky sv. Tomáše Akvinského, sv. Saturnina a jeho nástupců a šesti svatých apoštolů, jež Karel Veliký ze Španělska a Palestiny sem dal převésti. Z venčí nad kryptou jest latinský nápis: „Omnia si lustres alienae climata terrae, non est in toto sanctorum orbe locus. Kdybys kraj světa šel, nenalezl bysi ve světě místa světlejšího“.

Byl bych rád dlouho na tomto posvátném místě prodlé, ale čas ubíhal a průvodce můj pobízel mne, abych si pospíšil. Z kostela St.-Sernina šli jsme ke Kapitolu. Jest to budova ohromná, velkolepá, ve slohu renesančním, podobu rovnoběžníku mající. Jméno její Kapitol pochází odtud, že byla a jest až dosud sídlem obecního úřadu, jehožto členové consules capitularii — aneb capitouls sluli. Musil jsem vzíti za vděk povrchním pohledem na tuto znamenitou budovu. Ulicí Lafayettovou, stromy posázenou, vrátil jsem se do svého hostince, odkudž jsem si dal své věci na nádraží donést. Po čtvrté hodině odpolední opustil jsem historicky proslulé město Toulouse.

Ve voze se mnou seděl starší pán s manželkou a asi čtyřletou dívkou. Bylo mi ve voze volněji než dopoledne a byl jsem tomu rád, že jsem mohl si již sednouti, nebo dopolední jízda a spěšná procházka městem velmi mne unavily. Pomodlil jsem se nešpory a kompletář. Mezi tím, co jsem modlitby své konal, modlil se starý pán na růženci a nedal se nikterak rušiti v pobožnosti své velmi živým děvčátkem, jež každou chvíli na to a ono se vyptávalo. Modlitba růžencová, kterou onen pán konal, uváděla mi na paměť původ svůj, neboť dle podání naučila této pobožnosti sama Rodička Boží sv. Dominika. Když totiž světec s ostatními papežskými legáty se všim úsilím pracoval o obrácení kacírův Albigenských a vzdor jeho namáhání dílo se nedařilo, utekl se ve svých modlitbách k Rodičce Boží o její pomoc a přimluvu u Boha ji vyzýváje. A hle Maria neoslyšela vroucího ctitele svého. Naučila ho krásné modlitbě růžencové a přikázala mu, aby ji také jiné lidi učil. Což když sv. Dominik učinil, dařilo se mu podivuhodně apoštolské dílo jeho. Množství pobloudilých navrátilo se do ovčince Kristova, Církve katolické. [Zde na jihu Francie nejprve byla konána a nejvíce se rozšířila pobožnost

svatého růžence. Lid tamější až doposud velmi horlivě modlí se růženec, o čemž jasné svědectví podal mi pán, který veřejně ve voze za tuto modlitbu se nestyděl.

Společnost brzy mne opustila. Od Castelnaudary (castrum novum Arianorum) jel jsem až do Carcassony samojediný. Castelnaudary a Carcassona jsou města, v nichž průplav, Canal du Midi (jižní průplav) zvaný, má své větší vodojemy ano v posledním městě jest i přístav. Canal du Midi byl svým časem jeden z nejznamenitějších podniků, který za ženiálního ministra francouzského Colberta r. 1681 byl dokončen; náklad na jeho zřízení stál 35 milionů franků. Průplav tento spojuje 2 kilometry nad Tolosou, řeku Garonnu s Ronem. Délka jeho obnáší 239.508 metrů. Důležitý jest pro obchod vnitrozemský, vozi se po něm víno, olej, obilí, lihoviny a mýdlo. Nyní ho má v nájmu jižní dráha (chemin de fer du midi).

Za Carcassonnou přibyla do vozu celá rodina z otce, matky a tří dítek záležející, otec musil býti asi na lovu, poněvadž nesl pušku. Přijeli jsme do města Narbonu, které 8 kilometrů od moře vzdáleno jest; již v starém věku hrálo znamenitou úlohu v dějinách římských a jako obchodní město těšilo se dobré pověsti. Nalézají se zde zbytky bývalého průplavu, kterýž město s mořem spojoval. Narbonem byla spojena Itálie se Španělskem, středozezemské moře s Velkým Oceánem. Největší ozdobou města jest krásná gotická katedrála Saint-Just.

Dálší cestu konal jsem již v noci. V Beziersu vystoupila z vozu zmíněná rodina a jel jsem opět samojediný až do města Cetteje, kde jsem přistál v jedenáct hodin v noci. Omnibusem dal jsem se dovézt do hostince Barillon zvaného, kdež mi dali v druhém poschodí malý pokoj. Sklepník, kterýž mne do pokoje uvedl, odcházeje přál mi dobrou noc, řka: „bonne nuit“, ne jako v severní Francii říkají „bon soir.“

Druhého dne ráno první má péče byla, abych se dověděl, kdy jede parník ze Cetteje do Marseille. Sklepník mne ujišťoval, že téhož dne večer. Nemaje na tom dosti, šel jsem se ptát do kancelářů různých společností parolodních, avšak všude dostal jsem zápornou odpověď; odkazovali mne na tři dni později. Tak dlouho nemohl jsem čekati ve městě, které velmi málo znamenitostí vykazuje. Jest to přístavní město při ústí solného jezera, Etang de Thau zvaného, ležící, čítá se v něm

25.826 obyvatelů, jsou zde továrny na umělá jižní vína a znamenité rybářství. Pěkný pohled na město a moře jest z vrchu 179 metrů nad plochou zemí vyvýšeného, Mont-Saint-Clair zvaného. Na vrcholu jeho stojí kříž a telegrafická stanice. Obrátíme-li se tváří k městu, vidíme širošíře moře, do něhož se ústí Etang de Thau, v přístavu seřaděné loďstvo a směsici hemžícího se lidu; město vyjímá se jako trojhran. Sestoupiv s vrchu, vešel jsem do nepatrného kostela, odkudž do hostince jsem se navrátil. Poněvadž jsem upustil od jízdy po moři, kterouž mně sami Francouzové valně neschvalovali, odebral jsem se hned po obědě na nádraží a v půl čtvrté odpoledne vyjel jsem z města Cetteje do Marseille.

Tehdáž nejel jsem ve druhé, nýbrž ve třetí třídě a mohu říci, že jsem měl větší pohodlí nežli v druhé třídě. Společnost byla dosti vybraná a vedro bylo zde snesitelnější. —

Minuli jsme Montpellier (mons possulanus), město na vrchu zbudované, svou lékařskou a přírodovědeckou školou od dávná proslulé, se sídlem biskupským a 57.000 obyvateli. Přijeli jsme k městu Arlesu, dříve Arelate zvanému, jež za římské vlády kvetlo a zejména od císaře Konstantina Velikého rozšířeno bylo. Arles jest bohat na zbytky antického stavitelství. Nalézá se zde amfiteatr a divadlo z dob římských, katedrála sv. Trofima, prvního biskupa arelatského a asi čtvrt hodiny za městem Alycamps čili campi elysei, někdejší pohřebiště starých římských rodin v Arelatu, pak hřbitov křesťanský z prvních dob až do středověku. Z daleka až sem byly dováženy mrtvolky ku pohřbu, což o slavné minulosti místa toho svědčí. Bývalo na těchto polích elysejských 19 hřbitovních kaplí, které nyní jsou sesuty. Vykopalo se zde mnoho sarkofagů, popelnic a schránek, kteréž biskupové darovali ve velkém počtu francouzským a vlašským museím. Některé památky, které se zde dosud uchovaly, umístěny jsou vedle upravených chodníků, jež těmito poli vedou.

Na dálší cestě nebylo mi možná pozorovati přírodu a města, jež jsme minuli, poněvadž noc tmavým pláštěm svým vše zahalovala. Dlouhou, 7 hodin trvající cestou byl jsem unaven a s potěšením jsem vítal volání konduktérovo: „Marseille“.

Vstoupiv do nádraží, nalezal jsem se jako v moři světél. První má myšlénka

byla, hlásiti se o vak, který jsem nevzal k sobě do vozu, nýbrž mezi jiná zavazadla do vozu k tomu určeného vložití dal, začož jsem 10 centimes (4 kr. naše) zaplatil. Nemusil jsem sice tak učiniti, poněvadž jsem jel po třetí třídě, kde by pod lavicí vak můj byl měl dostatek místa. Nevěděl jsem to však, protože až dosud jezdě ve Francii po druhé třídě přesvědčil jsem se, že ani na policích ani pod lavicemi nevelký vak místa naléztí nemůže. Míval jsem jej na lavici vedle sebe, což nikomu nevadilo, když málo cestujících ve voze sedělo; byl-li však vůz jimi naplněn, překážel ostatním. Spatřiv v nádraží místnost s rozličnými zavazadly, jdu tam a podáv jednomu zřízenci listek; žádám slušně, aby muě vydal můj vak. Avšak on se mne ptá, kdy jsem přijel? „Nyní“, odpovídám mu. „Není zde ještě“, úsečně mne odbyl sluha železniční. Poněvadž v jiných městech ihned po příjezdu vlaku zavazadla se vydávala, bylo mi nápadno, že vak nechce se mi dát; nemohl jsem si ani pomysli, že by snad v Cetteji byl zapomenut a proto jsem opět zřízenci tvrdil: „musí zde býti.“ Nato on osopil se na mne, řka: „Co myslíte, že to jde po telegrafu“ a hlasitě křičel. Nahledl jsem, že zde musí býti jiný způsob ve vydávání zavazadel nežli jinde; neopomenul jsem však hrubému zřízenci železničnímu vytknouti nešetné chování k cestujícímu, řka: „Slušně jsem vás požádal a vaše povinnost jest, slušně k cestujícím se chovati. Neutichnete-li, povedu si stížnost u přednosty stanice.“ Na to umkl a zmizel mezi narovnanými zavazadly.

Nyní byl bych rád věděl, kdy a kde svého vaku se mám dopídití. Ohlížím se v nádraží a vidím celý zástup cestujících státi před velkými uzavřenými dveřmi, čekali, až se jim zavazadla vydají. Dlouho jsme musili čekati, déle než čtvrt hodiny, než-li se dveře otevřely. Cestující jsouce nespokojeni a reptající, tloukli na dveře, nebo nebylo již daleko do půlnoci. Posléze jakoby opona na divadle se vyhrnula, otevřely se dveře a jeden každý viděl v prostranné místnosti na stolech, kupeckým regálům podobných, předmět svého čekání. Prokázav se svým lístkem, dostal jsem svůj vak. Vzpomínaje na hřmot, který panoval při vydávání zavazadel a na hrubé chování zmíněného zřízence železničního pomysli jsem si, že pravdivá jest pověst, v níž Marseille se nalézá, že totiž se po-

važuje za město, v němž od jakživa duch revolucionářský nejsilnější měl opory.

Avšak neměl jsem strachu, že snad i ve městě dále mi se povede podobným způsobem jako v nádraží. Chutě překročil jsem práh v nádraží a ohlížel jsem se po nějakém posluhovi, kterýž by mne uvedl do hostince „u města Říma“, o němžto jsem se dočetl, že s větší částí duchovním za útulek slouží. Posluhů více mi se přihlásilo. Nebyli tak jako u nás a jinde v obyklém stejnokroji, nýbrž v šatech obyčejných a dosti chatrných. Nezdálo se mi tudíž býti radno, svěřiti se některému z nich za čiré noci ve městě velikém, v němž jsem úplně nepovědom byl. Ptám se jednoho z nich: „Etes-vous commissinaire?“ „Parfaitement, voilà mon numéro“: (Jste posluhou veřejným? Ovšem, zde máte mé číslo), odvětil tázaný, při čemž okázal mi číslo na žlutém plechu vtisknuté, jako odznak tamějších posluhův. Na to jsem svěřil jemu sebe a vak svůj.

Vedl mne prostrannými ulicemi, stromořadími uprostřed vysokých a krásných domů se táhnoucimi. Ulice byly plynem osvětleny, tak že město jako v moři světěl planulo. Lidé ve větších zástupech, nežli u nás pod večer na Příkopech v Praze, procházeli se v tak pozdní noci, zejména čilý život panoval v ulici Cannebiérské, na niž mne posluha s jakousi pýchou byl upozorňoval. Z té ulice zabočili jsme do ulice římské a stáli jsme u hostince, do něhož jsem chtěl vejíti. Zvoníme několikrát za sebou, klepáme na dveře, ale nikdo se nám neozývá. Co nyní počíti? „Nemějte starost, dovedu vás do hostince jiného“, chlácholil mne posluha. Na to šli jsme do hostince naproti stojícího „u sv. Ludvíka“, kde ještě otevřeno měli a rádi mne přijali. Vykázali mi v II. patře pěkný pokoj s dvěma okny, z nichž byla vyhlídka do tří ulic, v němž tolik pěkného náradí se nalézalo, že i člověk pohodlí vyhledávající byl by jim uspokojen.

Posluha až do pokoje nesl mi věci a nechtěl mne dříve opustiti, až by se přesvědčil že mám příbytek zabezpečený. Pokládal to za svou povinnost postarati se mi o dobré přístřeší. Z chování tohoto prostého muže byl jsem potěšen a nabyli jsem přesvědčení, že i v Marseilli platí přísloví: všude mezi pšenicí koukol, při čemž jsem měl také na zřeteli události v nádraží.

Po dlouhé unavující cestě byl milý odpočinek. Na žiněnkách pod příkrývkou

těsně po všech stranách vyjma hlavy do postele založenou, pod tak zvanými nebesy, spalo se zde, jako vůbec ve Francii velmi dobře. Nikde neměl jsem příčinu na nečistotu postele si stěžovati.

Ráno četl jsem v cestopisu Meyerově popis Marseille. Dočetl jsem se, že co do lidnatosti jest po Paříži třetí největší město ve Francii s 318.742 obyvateli, kdežto Paříž má 1,986.748 a Lyon 324.000 duší. Marseille, latinsky Massilia, jest prvním přístavním místem Francie a střediskem námořního obchodu s Východem. Leží při zálivu mořském, jehožto skalnaté břehy na severu a východu opírají se o krajinu zneuhla vystupující, na jihu však jsou vápencové skály rozsedinami opatřené, které do moře vybíhají. Město jsouc v oblouku návršími, domy a stromy posetými obklíčeno, má podobu půl měsíce. Záleží ze starého a nového města.

Nejprve mi záleželo na tom poznati staré město. Vyšel jsem do ulice Cannebièreské, kteráž jest jedna z nejkrásnějších nejen v Marseilli, nýbrž i jedna z největších tříd všech evropských hlavních měst. Každý Marseillan jest na ni hrdý. Přísllovím stalo se rčení paradoxní: „Kdyby Paříž měla třídu Cannebière, byla by přece jenom malá Marseille“. Ku zřízení této třídy bylo potřebí odstraňovati domy a z té příčiny stála ulice tato 8,200.000 franků. Zde se nalézají nejskvostnější sklady a co nejnádherněji zařízené hostince. Dálším pokračováním této ulice na severovýchod jest ulice zvaná Allée de Meilhan a Boulevard de la Madeleine; obě ulice jsou vysázeny krásnými vysokými jilmami a platány. Třidu Cannebièreskou protíná pod pravým úhlem řada ulic od severozápadu k jihu souvisle, půl druhé hodiny se táhnoucích.

Z ulice Cannebièreské zabočil jsem do ulice Belsuncovy a postranními ulicemi přišel jsem do kostela sv. Theodora, kde právě začala velká mše sv. s assistencí. Celebrant zvučným hlasem ale známou již výslovností francouzskou zpíval příslušné části mše svaté, jáhen méně příjemným hlasem ale výslovností na mnoze naší podobnou pěl evangelium. Podjáhen čta epistolu postavil se v rozsáhlém presbytáři až u mřížky. Odtud po mši sv. jsem přišel ke kostelu Marie Panny dobré pomoci (de bon secours), kde rovněž byla velká, ale do chrámu Páně nebylo mi možná vejíti, byl tak přeplněn, že množství lidí před chrámem státi musilo. Za to jsem vystoupil „na Kal-

varii“, ke kapli něco výše vedle kostela stojící. k níž vede křížová cesta. Uměle provedené sochy Krista Pána a Marie Panny zasluhovaly zvláštního povšimnutí. Odtud bylo mi ještě výše po příkrých schodech vystupovati, až posléze jsem dospěl ku katedrále svatého Lazara, kteráž dosud není dostavena. Započali r. 1853; zevnější stavby jsou již hotovy, vnitřní úprava ale ještě schází. Chrám tento stál již sedm milionů franků a opočíraje na vysokém podezděném tarasu vévodí moři středozemskému. Jest slohu byzantinského a má podobu latinského kříže záleží z mnohých kopulí, z nichž prostřední i výši i objemem vyniká. Spůsob této stavby má připomínati, že křesťanství, hned u své kolébky, bylo sem přeneseno. (Pokračování).

DO P I S Y.

Z Vejprnic u Plzně, dne 6. ledna 1880.

Den 6. ledna 1880 zůstane nám dlouho v paměti, nebo v ten den bylo se nám loučiti s našim milovaným vele důstojným a ctihodným panem děkanem Františkem Baborem, stařečkem 81letým, který na osadě Vejprnické 24 let jako vzorný a neunavný kněz k spokojenosti celé osady působil. Byl zajisté v pravém smyslu slova Simeonem, který rád v chrámu Páně prodléval, a též otcem chudých dle možnosti své byl.

Ačkoli nám bylo všem známo, že půjde na odpočinek, předce měli jsme hoře, když velectěný kmet na kazatelnu vstoupil a pravil: „Moji milí osadníci! musím se s vámi nyní rozloučiti, nebo můj vysoký věk a slabý zrak nedovolují mně, bych úřad duchovního správce déle zastávali mohl!“ Tuť nastal pláč nezůstalo snad jednoho oka nezaroseného. Druhého dne na to přišel do školy, by se také s žáky rozloučil; nemoha pro žalost ani mluvit, vystoupil jeden žák a ve jménu všech ostatních vdp. děkanu za jeho lásku a péči děkoval.

Když však přiblížil se den odjezdu, tu se osvědčila teprve láska a důvěra zdejších osadníků; přišlo totiž veliké množství lidu, aby ještě jednou mohli spatřiti milovaného pastýře svého. Školní mládež s pány učiteli jakož i zdejší občani na koních dostavili se, by poslední úctu při hlaholu všech zvonů svému duchovnímu pastýři prokázali. Naš milovaný stařeček byl tímto výjevem tak dojat, že při vstoupání do povozu pro něho uchystaného hlasitě plakal a žehnaje všem pravil usedavým hlasem: „S bolestí jdu od vás z této počestné osady

Vejprnické! — Blaze osadě, na které vzorný kněz se nachází a lidumilem nazývati se může. Přejeme drahému stařečkovi, by ještě dlouhá léta zaslouženého odpočinku užil. Památka jeho nevyhyne v srdcích našich!

Z Litoměřic, dne 13. ledna.

R. 1878 zemřelo světských kněží 11, na kněžství vysvěceno bylo 12 bohoslovců. R. 1879 zemřelo 21 světských kněží, na kněžství vysvěceno 13 bohoslovců. Kněží, kteří dočkali se padesátiletého kněžského jubilea, čítá se v diecési 33. Mimo diecési mešká 39, cizích kněží v diecési jest 17. V celé diecési jsou: 2 arcijáhenství, 31 děkanství, 386 far, 3 lokalie, 8 expositur, 330 míst kaplanských, 13 míst výpomocných a 29 beneficií jednoduchých. Katolického obyvatelstva čítá se v celé diecési 1,287.952. Vikariátů jest 24, z nichž nejvíce obyvatelů má vikariát hanšpachský, v kterém se čítá 96.827 duší. Nejméně obyvatelů má vikariát doksanský (Hirschberg) totiž jen 22.831 duší. Úplně českých vikariátů jest 7. Většinou český jest vikariát libochovický. Kněží v celé diecési působí 610 světských a 39 řeholníků. Celkem čítá se v diecési litoměřické 740 kněží světských a 145 řeholníků. Uprázdňených far jest v tuto dobu 25, míst kaplanských přes sto. Podotknouti však sluší, že v tomto počtu mnohá místa zahrnuta jsou, kde pro nastalé změny kaplana potřebí není a že i vůči nedostatku duchovenstva při obětavé činnosti duchovenstva Litoměřického i všech diecési českých duchovní správa značnou měrou ještě neutrpěla. —i—

KRONIKA.

Z Prahy. V neděli d. 18. t. m. o slavnosti nejsv. jména *Ježíš* a po celý oktáv udělují se plnomocné odpustky všem věřícím, kteří sv. zpověď skroušeně vykonávají a Tělo Páně přijavše slavné mši sv. přítomni jsou. — U *Panny Marie Vítězné* (u býv. Karmelitánů) na Malé straně, kdež se chová „Pražské Jesulátko“, koná se tato slavnost následujícím pořádkem: O půl 7 hod. ráno bude zpívána ranní mše sv. (Matura), v 8 h. tichá, o půl 10. h. německé kázání, o půl 11. h. pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 hod. bude české kázání, ve 4 h. nešpory s požehnáním. Po celý oktáv bude požehnání vždy o půl 5. hod. odpol., k závěrku pak d. 26. t. m. „Te Deum“.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-

nati od 15—19. ledna u Křižovníků (u sv. Františka), od 20—24. v Emausích, od 25—29., u sv. Tomáše na Malé straně.

— Jako v Královských Vinohradech tak má i v Žižkově vystaven býti chrám katolický, kterého jest při značném počtu obyvatelstva velmi potřebí. Celnější měšťané hodlají konati sbírky mezi sebou a učinili již i provolání ku svým krajanům, aby je v blahodárném podniku podporovali. Bůh žehnejž krokům jejich.

— V Králíkách usadilo se prozatím pět sester Voršulinek, aby zařídily podobný ústav k vyučování dítek, jaký jest v Hostinném a v České Skalici. Přišly sem z Marseillee.

Literární oznamovatel.

— „*Počátky křesťanství mezi Slovany*“. Napsal J. Ježek, katecheta na Smíchově. Rozhodně šťastnou nazvati lze myšlenku správců katolického spolku tiskového, aby svým členům podali obrazy z náboženského života všech Slovanův. Myšlenku tu v skutek uvéstí a dějiny křesťanství mezi Slovany pro údy spolku sepsati odhodlal se snaživý kněz J. Ježek. První částí díla jsou „Počátky křesťanství mezi Slovany“. Přejeme upřímně p. spisovatelovi, aby brzy pokračování vydal. Dovolíme si jen pronéstí přání, by ve prospěch svého spisu buď v předmluvě aneb při jednotlivých staticích uváděl prameny, z nichžto látku bral. Mnohý zajisté čtenář se rozečte, přeje si dále čísti a shání se po knize, kde by dalšího poučení nabyt. Uvedení pramenů jest dále záležitou pravdivosti jednotlivých dějů. Z věcných nedopatření vytknouti sluší chybně udaný rok mučeníctví sv. Ludmily. Tomkem nejdříve navržený rok 921 proti Dobnerovi a Palackému zjištěn úplně r. 1878., kterého z jednoho kodexu zdejší císařské knihovny na jisto ustanoven den a rok smrti Vratislavovy, totiž 13. února 921. Tím se valně pozmění líčení tehdejší doby. Viz o tom: Votka, *Památky Staroboleslavské*, Praha 1879, str. 6. a 7.

J. Marek.

— „*Posvátné kazatelny*“ ročník sedmáctý, svazek třetí (únorový) obsahuje zejména kázání katechetická na neděli Devítník, neděli I. a II. po Devítníku, na neděli I., II. a III. v postě od professora Eduarda Brynychy, jakož i celý ročník hlavně ke katechetickým kázáním zřetel bráti bude.

— „*Jičínský Obzor*“, list věnovaný zájmům města Jičína a okolí, vychází každou první a třetí neděli v měsíci.

— „*Stručný všeobecný Slovník věcný*“, (malý slovník naučný) redakcí Jakoba Malého,

mimoř. člena královské české společnosti nauk. Druhého vydání sešit devátý. Nákl. J. L. Kobra.

— „*Sebrané povídky pro lid*“ od Františka Pravdy, díla prvního, sešit třetí, náklad. J. L. Kobra.

— „*Světlozor*“ přináší v druhém čísle tato vyobrazení: Podobiznu polského spisovatele Branislava Grabovského, Vysoké Mýto v sedmeru vyobrazení, obraz Šárka (kresba Karla Maixnera), genrový obraz „Mravní rozhořčení“, a vyobrazení mostu nad Tayem ve Škotsku, který jak známo z části se zřítíl. V textu jest pokračování povídky „Český papež“ od Koldy Malinského, tři básně Jaroslava Martince, „Tažme se přírody prakticky“ napsal Draper a přeložil red. Primus Sobotka, studie literární o pracích Svatopluka Čecha, Hrobka rodiny Reichstalské (hist. povídka z doby třicetileté války od Zik. Krasinského, přel. Frič Lipský), text k obrazům, četné zprávy o literatuře a umění.

— „*Nový Job*.“ Román od Sachera Masocha. Přel. P. Sark. Navrátil, benediktin rajhradský. „Zábavné bibliotéky“ dílo 59. Roč. XI., sešit 1—3. Zábavná bibliotéka vychází letos jako doposud v celých svazcích, jež více méně sešitů v sobě zahrnují. Za celý rok vyjde 15 sešitů nejméně o 64 str., tedy o tři sešity více než doposud slíbeno, a za premii určen v kusný olejobarevný obraz: Bolestná Matka Páně. Zábavná bibliotéka vychází v Brně na Petrově, čís. 5.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, ročníku V. čís. 1. tohoto obsahu: Připomenutí matkám k novému roku. Starým a mladým k následování. Vypravování ze života rodinného. Před modlitbou. Sv. Jan Zlatoústý a jeho matka. Matky naříkání. Jak má matka dítky k pobožnosti vésti. Neposlušné dítě. Dopisy.

— „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, roč II.; č. 1. tohoto obsahu: K novému roku. Připravme se na masopust. Jméno Ježíš. Několik průpovědí sv. Teresie. Zbožný člověk má i se zvířaty útrpnost. Podobenství Marie P. v květinách. Zvědavost. Nejlepší lícidlo. Dopisy. — K dvěma listům přidružil se třetí pod jménem „*Václav*“, pro křesťanské jinochy a muže, ročníku I. čís. 1. obsahuje: Za svatým Václavem. Ze života pro život. Společník na cestě. Jiní dělají také tak. Kořalka v Polsku. Vojín, který shlédl svět. Dobrý lék. Potvrzení pro ráj. Matka a syn. Z knihy Mondrosti. Dopisy. — Veškeré tři listy vydává neunavný a o pravě vzdělání lidu pečlivý professor Antonín Skoedopole v Budějovicích.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Uprázdňená místa:

Hlavní fara u sv. *Jindřicha* v Praze patr. obce Pražské od 21. pros. 1879;
Domašín, exposit. (presentační právo přísluší děkanovi Vlašimskému) od 7. ledna 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Eduard *Fuchs*, b. vikář okresu Polenského, farář v Nížkově, jmenován čest. konsist. radou a
- p. Leop. *Franzl*, admin. v Studenci, b. notářem;
- p. Jos. *Šimek*, býv. farář v Krucemburku nyní far. v Žďaru na Moravě,
- p. Jan *Holík*, far. v Losenicích, a
- p. Frant. *Knob*, far. v Přibyslavi, obdrželi exposit. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Václav *Hlína*, arcib. notář a farář v Jirně (arcid. Pražské) za faráře v Smidarech a
- p. Jan *Urban*, admin. ve Vamberku, za faráře tamtéž.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Eduard *Haustein*, expos. Sehlavský na odpoč. v Hermanicích u Kuksu, dne 30. pros. 1879 (nar. v Sebastianesperku dne 3. listop. 1813, vysv. 10. listop. 1836).

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Jahn*, farář v Rynolticích za faráře v Křižanech;
- p. Karel *Wünsch*, far. ve Wetzwaldě za far. v Dittersbachu;
- p. František *Czakert*, administr. za faráře v Dubnici.

Uprázdňená místa:

Rynoltice a *Wetzwald*, fary patr. hraběte Clam-Gallasa do 2. února.

Milodar: Na zřízení pomníku *Boh. Balbini* v Hradci Králové: Fr. Říha; far. ve Vlkanici u Golčova Jeníkova 50 kr.

 K číslu tomuto přiložen seznam knih (hlavně pro dobu postní), vydaných nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze.

 Úplné výtisky „*Blahověsta*“ z r. 1876, 1877, 1878 a 1879 (s ocelorytinou) prodávají se v snížené ceně po 1 zl. 50 kr. v expedici t. listu (knihkupectví B. Stýbla v Praze.)

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdříve

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupečů

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Řeč

na den Očišťování Marie Panny či Hromnic.

Viděly oči mé spasení tvé, které jsi
připravil před obličejem všech lidí, svě-
tlo k zjevení pohanům. (Luk. 2, 30—32.)

Kdykoli večerní dobou aneb v noci
jdete okolo chrámu Páně, vidíte tam vždy
světlo. Co znamená světlo v chrámu Pá-
ně? Proč hoří světlo v katolickém kostele
nejen ve dne, nýbrž i v noci? Světlo ve
chrámu Páně katolickém, kteréž rozžžato
jest ve věčné lampě, znamená Pána Ježí-
še, který pravil: „Já jsem světlo pravé;“
a kteréž osvěcuje každého člověka, přichá-
zejícího na tento svět. Vždyť již ve starém
Zákoně zjevil se Hospodin Mojžíšovi v ke-
ři, který hořel, ale neshořel. A i ve chrá-
mu jerusalémském bývalo světlo dnem i
noci.

Hoří v domě Božím světlo i noční do-
bou z té příčiny, že tam přebývá onen, o
němž Simeon staříčků z vnuknutí Ducha
svatého prorokoval, že jest světlo ku zje-
vení národům. Hoří světlo v chrámu Páně
i noční dobou, abychom pamatovali, že Je-
žíš Kristus přebývá na oltáři v nejsvětější
svátosti oltářní ustavičně. Hoří světlo v
chrámu Páně noční dobou, abychom věděli,
ku komu jest se nám utíkat v tísní tohoto
světa, k Pánu totiž, kterýžto nejenom ve
dne nýbrž i v noci chce nám ochotně přis-
pěti ku pomoci. Hoří světlo v chrámu
Páně noční dobou, aby chorý, nemocný
anebo starý člověk, kdy v noci nemůže
spát, pamatoval, že nebdi sám, nýbrž že
ve chrámu Páně bdí také Spasitel náš milý
Ježíš Kristus. Nemusi tedy nížádný naříkat,

kdož buď pro nemoc aneb pro stáří nemůže
v noci spát, nýbrž může i noční dobou v
duchu zajít do chrámu Páně, a tam před
oltářem otevřít srdce své a klanět se Bo-
hu, skrytému ve způsobě chleba.

A jak významně připomíná věčné světlo
ve chrámu Páně i světlo věčné nebeské, v
němžto andělé a svatí Boha tváří v tvář
patří. Všude kolem chrámu Páně v noci
panuje tma, která jest obrazem oněch te-
mností zevnitřních, o kterých Pán praví,
že zatracencům budou údělem na věky.
Jediný chrám Páně, jako příbytek a palác
Ježíše Krista jest osvětlen a tímto způsobem
světlem svým u prostřed noci temné připo-
míná světlo nebeské, které vyvoleným a
svatým v nebi věčně svítí, a kteréhož svě-
tla i dušem v očištění přejeme kdykoliv se
modlíme: a světlo věčné ať jim svítí.

Důležitý zajisté význam má světlo v
církvi katolické. Hned novorozenému dí-
těti po křtu svatém dává kněz svícenou
svíci do ruky, značící světlo, dle kterého
má kráčet k životu věčnému. Taktéž i
ženám při úvodu dává kněz hořící svíci,
aby každá matka dítěti svému svítila do-
brým příkladem. Při každé mši svaté ho-
ří svíce. Jde-li kněz k nemocnému s vele-
bnou svátostí, nese sluhu před ním svíci.
A taktéž i v příbytku nemocného rozžehají
svíci. Když poslední hodinka života se
bliží, tu přátelé a známí rozsvěcují hromni-
ci u hlavy nemocného a při světle této
svíce společně za umírajícího modlí se.

Pro tento důležitý význam, jakýž
světlo v církvi katolické má, světi se ka-
ždý rok o Hromnicích svíce. A světlo
hromničky rozžžaté jest velmi důležité, ne-
boť ono svítí nám na život náš uplynulý,

na život přítomný a na život budoucí. A o tom budeme s přispěním Ducha svatého rozjímati.

Vypravuje milý Spasitel Ježíš Kristus o ženě, kteráž ztratí peníz, rozžžala ihned svíci, metla dům, a hledala tak dlouho, až peníz ztracený opět nalezla. Žena znamená člověka křesťana. Penízem jest naše duše nesmrtelná. Neboť jako na penízi jest nápis a podoba mocnářova, tak i duše naše má podobnoství Boží na sobě a krví Kristovou zapsána jest pro život věčný. A u nejednoho z nás jest peníz, jest duše ztracena. Řcete upřímně, mnoho-li pak kdo z vás v uplynulém životě svém pro nebe a pro duši svou vykonal? Kolik zásluh a dobrých skutků do nebe předeslal? Jsou zajisté mnozí mezi vámi, kteří drahně let čítají. Kdybyste každodenně jenom hodinu Pánu Bohu věnovali, bylo by jich za rok dosti velký počet. A denně jednu jen hodinu Pánu Bohu věnovati není tak velkou obětí. Vždyť celý náš život náleží Pánu Bohu, v každém okamžiku máme sloužiti Jemu. O tělo každý pečuje, ale duše nesmrtelné málo kdo pečliv jest, a přec když ztratí hříchem duši svou, ztratí nebe a připravuje sobě místo v temnostech. Najmě rodiče mají starati se o duši svých dětí, která jim jako drahý poklad svěřena byla. Běda, vinou-li jejich duše dítě hyne. Běda, dávají-li dítkám pohoršení aneb více-li pečují o jejich tělo nežli o nesmrtelnou duši. Proto otče neb matko rozžihej častěji hromničku a posvěť na cestu, po které kráčí syn tvůj anebo dcera tvá, a poznáš-li, že kráčí po cestě zlé, pros, napomínej, třeš a modli se, a čehož nejvíce potřebí jest, předcházej jim sám dobrým příkladem.

Uplynulý čas nikdy již se nevrátí. Voda, která v řece odtekla, tať vlny své nikdy nevrací. A kdo v uplynulém životě svém Boha a duše své nedbal, tomu už čas minulý nikdy se nevrátí zpět. Leč Bůh laskavý nám popřává ještě času, ještě nás nevolá na soud svůj. Vynasnažme se, abychom alespoň přítomný čas věnovali ke cti a chvále Boží a ku spasení duše své. Buďme podobni desíti pannám, kteréžto majíce hořící lampy v rukou očekávaly příchod ženicha svého, Pána Ježíše Krista. — Moudrými nazývá je pismo svaté z té příčiny, že opatřily se olejem, aby udržely světlo v lampách, kdyby snad ženich dlouho prodléval. A zajisté jak dále praví Pán dlouho čekaly ony panny moudré na při-

chod ženichův. Onyť i usnuly, nebo ženich dlouho nepřicházel. Tak i nám snad zdáti se bude: Ženich náš Ježíš Kristus ještě nás nepovolá, ještě nepřijde. Jsme ještě mladi. Svíce našeho života teprve se rozžhuje, bude ještě dlouhá doba, než dohoří. I moudré panny dlouho čekaly na příchod ženichův, tak dlouho, žeť i usnuly. A tak i nejeden z nás spí spánkem duševním a nedbá příchodu Krista Ježíše.

Co znamená olej, který moudré panny mají připravený v nádobách? Olej znamením jest neustálé modlitby. Neboť, jako olej, nalezli-li se do rány bolest mírní, ránu suší, a tak k uzdravení přispívá, tak také modlitba jest olej nebo těší člověka v zármutku a mírní bolest jeho. Proto i pismo sv. praví: Jestli někdo z vás v zármutku jest, modli se. A sám milý Spasitel, jehož duše před umučením byla smutná až k smrti, kde hledal potěchy a posily? Všed do zahrady Getsemanské, tam se modlil. Tam andělem byl potěšen. Tak i nám nejeden zármutek jest připraven, mějmež olej v nádobách. Hledejme v modlitbě útěchy. Olej suší rány a dopomáhá k hojení. Tak i nám nejednou bolestí vyroní se slzy z očí. Čím bude nám lze usušiti slzy trpké? Olejem modlitby. Olej hoří v lampě dnem i nocí ve chrámu Páně. A toto světlo věčné vyznamenává Ježíše Krista, přítomného v nejsvětější svátosti oltární. Co praví Spasitel ku všem zarmouceným a souženým? „Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a jste obtíženi, já vás občerstvím; a naleznete odpočinutí dušem svým.“ A jakož plamen lampy a plamen svíce neustále vzhůru plane, tak má rovněž i mysl naše, veškerá touha a žádost neustále k nebesům k Bohu se povznášeti. Hořením svíce sama se tráví a rovněž tak měl by i každý z nás ve službě Boží ztráviti celý život svůj. A neníť zajisté nesnadno ustavičně Bohu sloužiti. Není k tomu třeba, aby snad člověk neustále klečel a modlil se. Není třeba, aby stále byl ve chrámu Páně a přísne zachovával posty. Toho všeho Bůh od nás nežadá, a v tom také pravá zbožnost nezáleží.

Kdo tedy tážete se jest nábožným, kdo slouží Bohu dnem a nocí? Nábožným jest, kdokoli povinnosti stavu svého věrně a svědomitě plní. Kdo při práci své s Bohem se obírá. Ten tedy, kdo započíná práci svou s Bohem a kdo s Bohem ji ukončuje jest nábožným; nebo jinými slovy myslí na Boha. A snadnou zajisté jest věcí mysliti

neustále na Boha, srdce-li naše opravdově Boha miluje. Co praví Pán Ježíš? Kde jest poklad tvůj, tam jest i srdce tvé! Jest-li tedy příteli poklad tvůj v nebesích, pak i srdce tvé bude v nebesích. A k tomu třeba jedině, aby každý z nás každodenně z rána učinil předsevzetí: Cokoliv dnes budu činiti a trpěti, všechno chci obětovati ke cti a chvále Boží a ku spasení duše své. A tento úmysl dobrý musíme častěji za dne opakovati. — Vždyť již ráno, když rozžiháme světlo, máme vždy pamatovati také na slova Kristova: „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a oslavují Otce vašeho, jenž jest v nebesích. Jako plamen světla vzhůru plápolá, tak má i mysl, žádost naše k Bohu se nésti.“

Spatřujeme-li ráno vycházeti slunce, tuť si připomeňme: Jako slunce svým světlem a teplem obveseluje každé stvoření, tak bychom měli i my životem svatým a bohumilým obveselovati svaté anděly v nebesích. Vidíme-li u večer hvězdy na nebi a radujeme se z jasného světla jejich, tuť můžeme si vzpomenouti na zaslíbení, jež Duch svatý dává spravedlivým slovy: Zářiti budou spravedliví jako hvězdy na věčné věky. Takto slunce, měsíc a hvězdy pobádají nás k životu spravedlivému a svatému. Zdáť se, jakoby k nám mluvil: Nyní jsme ovšem nad tebou člověče, pokud jsi na zemi; ale až vzat budeš do stanův nebeských jak budeš oslaven, jak budeš zveleben, vyvýšen a ozářen, když slunce, měsíc a hvězdy budou pod nohama tvýma. Ty pak ve věčné záři, v nepřístupném světle Boha trojjediného věčných požívati budeš slasti.

A nakloní-li se den k večeru a světlé slunce zapadá, tuť jakoby nám poslední paprsky slunce zapadajícího hlásaly: Člověče i tobě nakloní se život tvůj. I tobě nastane poslední večer života tvého. Tobě také zhasne svíce žití tvého. A když temná noc všude se rozestírá tu nezapomínej nikdo z nás na ony temnosti zevnitřní jež připraveny jsou těm, kteří nesvítili světlem dobrých skutkův před lidmi a neoslavují Otce nebeského. Pamatujme na temnosti zevnitřní, které jsou připraveny těm, kteří ztratili hříchem duši svou, a kteří nehledají duše své ztracené tou měrou jako žena ve svatém evangeliu ztracený peníz. Pamatujme na temnosti zevnitřní, v nichžto zůstalo pět panen nemoudrých, kteréž neměly oleje v nádobách, když lampy jejich

začaly hasnout. Neboť praví Pán o oněch desíti pannách, že pět bylo moudrých a pět nemoudrých. Bláznivě vzavše lampy nevzaly oleje sebou; opatrné pak vzaly olej v nádobách svých s lampami. A když prodléval ženich, zdržimnuly všechny a zesnuly. O půlnoci pak stal se křik: Až ženich jde, vyjděte proti němu. Tehdy vstaly všechny panny ty, a připravovaly lampy své. Bláznivě pak opatrným řekly: Udělte nám svého oleje; nebo lampy naše hasnou. Odpověděly opatrné řkouce: Nikoli, snad by se ani nám ani vám nedostalo; jděte raději k prodávacům, a kupte sobě. Když pak šly kupovat, přišel ženich a které přihotoveny byly vešly s ním na svatbu, i zavřiny jsou dvěře. Naposledy pak přišly i ty druhé panny, řkouce: Pane, Pane otevři nám. A on odpověděv řekl: „Amen, amen pravím vám, neznám vás.“ Takhle oněch pět nemoudrých panen nevešlo ve slávu věčnou, protože neměly připravený olej v nádobách. Následujemež tedy i my oněch panen moudrých, neboť snad i k nám přijde Ježíš Kristus o půlnoci. A budeme-li připraveni, vejdemo s Kristem ve slávu věčnou. Budeme-li následovati panen nemoudrých a nebudeme připraveni na příchod Páně, pak sebe krásnější kázání, a sebe slavnější pohřeb nám neotevře brány nebeské. Mějmež tedy hromničku svícenou častěji v ruce a pamatujme při světle jejím na svůj uplynulý život, připravujme se v životě přítomném a hotovíme se i na život budoucí. Pak zajisté i nám dostane se nevýslovného štěstí, jakéhož dostalo se zbožnému Simeonovi. Ježíš Kristus Pán a Spasitel náš zavítá v nejsvětější svátosti oltářní do srdce našeho. A jsme-li na příchod ženicha nebeského vždy připraveni, majíce svíce v rukou svých, pak i my se svatým Simeonem budeme moci zvolati: Nyní o Pane propustiž služebníka svého v pokoj, neboť viděly oči mé spasení tvé. Jako u Simeona stáli svatý Josef a Maria Panna a stařeček svatý Ježíška držel na loktech svých, tak i u lože našeho bude státi svatý Josef a Maria Panna, Ježíše pak, Ženicha nebeského budeme míti v srdci. Tu netřeba se nám báti rozžžaté hromničky. Onať svítila nám v životě, onať posvítila nám i do věčnosti, kdež zářiti budeme se svatými a spravedlivými jako hvězdy na věky.

Ký.

Theodotus Ancyrenský.

Obrázek ze života sv. mučedníků ve 4. století.

(Podává dr. Borový.)

(Pokračování.)

Po těch slovech sňal s prstu skvostný prsten a dal jej knězi říka: „Toho Bůh bude svědkem mezi mnou a tebou skrze toto znamení.“ Těmito slovy chtěl naznačiti, že buď ostatky jiného mučedníka pošle aneb sám brzy takovou též smrtí dokoná. Nebo vnučením Božím mu vědomo bylo, že brzy boj jeho vezdejší se ukončí. Rozloučiv se se všemi bratřími již již do Ancyry sobě pospíšil.

V městě tom se v ten čas nalézalo sedm panen, kteréž hned z mládí svého ctnostný a bohumilý život vedly a obzvláštní čistotou se skvěly. Uslyšel o nich také zuřivec Theoteknus, i přikázal hned, by do vězení vhozeny byly. Po té rozdílnými mukami jsou trápeny, ale vše to pro Krista radostně snášely, tak že netoliko zmužilé těch světic trpělivosti, ale i pevné a nepohnutelné vřislabých a outlých tělich stálosti mohl nejdén sužasným se podiviti. Tu jim Theoteknus jiné ďábelské oklady chtěl položiti; dal je totiž v moc nečistých a chlipných jinochů, aby je poskvrnili. Když pak k některým z těch smilníků vedeny byly, tu nábožné panny smutně vzdychati a rukama lomiti počaly řkouce: „Pane Ježíši Kriste, tobě povědomo, že dokud to bylo v moci naší, zachovaly jsme čisté panenství, k němuž jsi nás sobě zasnoubil. Teď však sám nás zachovej, nebo hleď, že smilníci dostali moc nad těly našimi.“ Nejstarší však z nich jménem Thekuza, padla před jinochem, jenž se jí nejvíce chlipným býti zdál, na kolena, objala nohy jeho a úpěnlivě plačíc pravila: „Jakéhož ti, synu můj, užitku mohou poskytnouti naše těla, kteráž stářím, posty a nemocemi a nyní i ukrutnými mukami všeckna potřena jsou“. Thekuza totiž byla již v sedmdesátém roce věku svého a ostatní panny nebyly o mnoho mladší. „Neníť zajiště slušno, abyste chlipností vřeli proti tělu, kteréž brzo mrtvé spatříte, divokými dravci rozervané a sem tam zmitané. Neboť známo vám, že vladař přikázal, aby nám nebylo dopřáno hrobů, ale aby těla naše zvrátům byla za potravu dána. Přijměte tedy raději místo nás Pána našeho Ježíše Krista, a on vám hojnou dá odplatu ze štědré milosti své“.

To pověděvši ztrhla s obličejů závoj a

ukázala jinochovi svrasklé tváře a šedivé vlasy. „Nechceš-li jinak učiniti, měj aspoň úctu před těmito šedinami. Snad že i ty máš matku, aneb jeli již mrtva, měl jsi ji, a snad že i její vlasy stářím sešedivěly; ona budiž přímluvkyní naší; ponechte nám slzy naše a jistě Spasitel světa, Kristus, vám to k veliké zásluze připočte“. Takovými slovy byli jinochové ti až k slzám hnuti, oheň nečisté vášně se v nich brzo udusil a majíce útrpnost s pannami od nich pryč odešli.

Nyní ale ještě nebyla vyčerpána zlo-myslná škůdnost Theoteknova. Nařídil, aby křesťanské panny byly učiněny kněžicemi bohyň Minervy a Diany. Sochy obou bohyň těch každoročně bývaly v jezeře blíž města ležícím umývány; a právě tehdy se slavil výroční den tento. Každá socha byla na zvláštní vůz vložena; a na třetí vůz byly postaveny ony čisté panny, bez oděvu, což jim pohané proto učinili, aby potupili panenství jejich. Velký dav lidstva hrnul se ven spolu za město, podle sošek bohyň šli hudebníci a tloukli na cimbály a hráli na píšťaly a pohanské ženštiny s vlajícími vlasy divokým chechem provázely celý průvod. Mnozí z diváků měli útrpnost se zbožnými pannami pro stáří jejich, jiní se divili jejich stálosti, všickni ale užasli nad tou ukrutností vladařovou, že jich bitím a mukami již dosti ztrýzněných, ani nyní od nových trápení neušetril.

Mezi tím co se ty věci udály, dlal Theodotus u velkém obávání, aby snad statné bojovnice Kristovy v přílišném návalu protivensství nepodlehly a nezapřely víru, pro kterou již toliké strasti byly podstoupily; a to obávání nebylo bezdůvodné, uvážimeli dobře na mysl tu outlost těla a křehkost, pro kterou když ženštiny vyššího cíle nepamětlivými se staly a posud stávají, ani častokráte se tomu diviti nemůžeme. Theodotus odešel tehdy do chýže jakémusi Theocharidovi chudému člověku náležející; tu spolu s Polychroniem, vnučkem mučednice Thekuzy, a s mladickým příbuzným svým také Theodotem zvaným i s jinými věřícími vroucně k Bohu se modlil za šťastný konec boje oněch panen. Od rána až do šesti hodin*) všickni klečeli na zemi, modlíce se, až konečně Theocharidova manželka přišla a pověděla jim, že všechny panny až do smrti ve vyznání pravdy křesťanské pevně stály; tu

*) Do naší hodiny dvanácté, do poledne.

se zdvihl Theodotus, jenž posud rozprostřen na zemi ležel, na kolena svá, a sepjatýma rukama se zrakem k nebi upřeným pravil: „Děkuji tobě, Hospodine, že modlitba naše nalezla u tebe vyslyšení“. Nato se tázal oné ženy, kterým způsobem světice byly do jezera uvrženy, a na kterém asi místě, zdali na břehu, nebo u prostřed, načež ona takto vypravovala: „Vladař Theoteknus mnohé sliby činil pannám nevinným a když tím ničeho nedosáhl, i hroziti počal trestem smrti, ale Thekuza ve jménu ostatních opovrhla veškerými věcmi světskými a jediné bažila po brzkém spojení s Kristem. Kněžice Diany a Minervy přinesly jim bílé šaty a věnce, aby se zasvětily službě ducha zlého, ale přísnými slovy kárala a odehnala je Thekuza; a když se tak všecka ta zrádná osidla ukrutníková a nivec rozpadla, poručil, aby těžké kameny jim na hrdla přivázány a ony na lodi po jezeře až na místo, kde největší jest hlubina, dopraveny, a tam konečně utopeny byly“.

Theodotus pobyl do večera v téměř domě, a společně s Polychroniem a Theocharidem o tom přemýšlel, kterakby ta svatá těla v jezeře vynajíti a je pak zbožně pochovati mohli. Když se již setmívalo, přišel nějaký jinoch a oznamoval, že u jezera stojí několik vojinů na stráži, jimž prý Theoteknus rozkázal, aby pilně ta těla šetrili a nikomu nedopouštěli se přiblížiti k jezeru. Tato zpráva naplnila zármutkem opravdovým všechny přítomné, neboť mizela jim naděje, že těla sv. panen z vody vytáhnou, jelikož kamenové ti, jim na hrdlo přivázání, byli tak velcí, že by sotva jedno sprežení koní je bylo uvezlo.

Soudruhové Theodotovi zůstali v domě Theocharidové, ale on sám se ubíral pryč a šel nejprve k svatyni patriarchů*), kterou však nalezl od pohanů zamčenou, což oni proto učinili, aby tam žádný křesťan nemohl jíti se modlit. Poklekl tedy v přední svatyně a modlil se zde k Bohu, aby mu v té nesnazi ku pomoci přispěti ráčil. Po té šel k svatyni Otcův a také zde trval

*) Takové svatyně jmenovaly se *μαρτύριον*, Confessio; nebyli to chrámové výstavní, ale modlitebnice, vzdělané ke cti toho neb onoho mučedníka neb i svěťce vůbec. Jelikož za prvních časů svatyně křesťanské obyčejně skrze celý den až i v noci zůstávaly nábožným věřícím přístupnými, nemohl Theodotus jinak souditi, než že pohanská stráž obě svatyně uzamkla,

nějakou chvíli na modlitbě. Tu pojednou zaslechl nějaký šumot, i domníval se, že snad jej nepřátelé pronásledují a proto vrátil se k Theocharidovi, aby sobě trochu ve spánku odpočinul.

Sotva že usnul, zjevila se mu v Pánu zesnulá Thekuza a takto jej oslovila: „Ty spiš synu můj, Theodote, a nic se nestaráš o mne? Když jsi byl mlád, ruka má proti vůli rodičů tvých vedla tě po cestě ctnosti a učila tě pravdám víry; a ty jsi již zapomněl na naučení, která jsem ti dávala? Dokud jsem živa byla zde na zemi, jako matku jsi mne ošetroval a nikdy ode mne neodstoupil, a nyní kdežto jsem do lepšího vešla života, opouštíš mne? Zapřisahám tě, abys nedal těla naše za pokrm rybám jezerním; nebo aj! po dvou dnech i pro tebe přiblíží se hodina posledního boje. Protož vstaň a odejdi k jezeru, ale chraň se nepřitele“.

Po těch slovech opět zmizela; Theodotus probudil se ze sna a vypravoval druhům svým, co se mu událo, a všichni poklekli a prosili Hospodina, aby jim v hledání těch svatých těl ráčil býti nápomocným. Poněvadž pak pohané slavili právě památku Diany, doufal Theodotus, že snad vojáci poněkud před časem stráž opustí. Poslal tedy Glycéria, téhož mládence, jenž dříve byl zprávu přinesl, že vojáci u jezera na stráži stojí, spolu s Theocharidem, aby tu věc vyzvěděli; Tito však hnedle se navrátili, vypravující, že stráž jest posud velmi bedlivá. Tudíž za nejlepší uznali, zůstat doma a modliti a postiti se až do večera; teď si vzal každý ostrý srp, aby jim provazy mohli přerežati, na nichž kameny k hrdlům panen přivěšeny byly. Vůkol byla tmavá noc, na obloze ani hvězd ani svitu měsíčního. Šťastně dostali se až na místo popravné; ale tu se jich náramný strach zmocnil, nebo ležely zde po různu hlavy odpravených a kosti těl spálených na hranici; jiné zas hlavy pněly ve výšce, napíchané jsouce na bidlech a bylo tak hrozné každému na místo to se dívati, že po slunce západu nikdo tam jíti se neodvážil. Když tu tak polekani stáli, zaslechl tato slova: „Jen dále, můj milý Theodote, Bůh tvou důvěru odmění.“ Tím poznovu zastrašení poznamenali se svatým křížem všickni, ale spatřivše nad sebou skvoucí se kříž, od něhož jasná záře na východ planula, padli na kolena svá a nějakou chvíli trvali na modlitbě, Bohu za prokázanou milost děkující.

Sotva že však povstali, zmizel onen kříž a oni v temnosti noční nevěděli, kam jíti mají; mimo to strhl se veliký déšť, cesty stávaly se kluzkými, a pěšin už ani znáti nebylo, kudyby vedly. Tu opět se zastaviti musili a prosili Pána Boha o pomoc a ochranu. Také nebyla marná prosba jejich, nebo vyskytlo se jim světlo, kteréž jim cestu ukazovalo a spolu objevili se tu dva vážní starcové, šedivých vlasů a takových též vousů, oděni v roucho běloskvoucí a jeden z nich pravil Theodotovi: „Pevně se Theodote v Boha důvěřuj; neboť král a pán náš Ježíš Kristus zapsal jméno tvé v knihu mučedníků a vyslyšel horlivou modlitbu tvou, v kteréž jsi o těla svatých panen žádal. Až dojdeš k jezeru, spatříš tam svatého Sosandra ozbrojeného a ten ustraší pohanské vojáky tou měrou, aby utekli; ty pak pilně hledej, čehož byl hledati přišel“.

Světlem neobyčejným vedeni dostali se až k jezeru. Tu najednou povstal silný vítr, přišla bouře, burácel hrom a bleskové strašným způsobem prolétali čirou temnotou, déšť se s hůry lil a strašné bylo to divadlo rozkácené přírody. Vojáci se dali na útěk a ani obrátit se zpět sobě netroufali, nebo na kraji jezera stál muž ozbrojený přilbicí, štítem, brněním a kopím, a ze zbroje té ohnivi paprskové vůkol planuli. Byl to slavný mučedník Boží, svatý Sosander; pohledem naň ustrašení vojáci, utekli do chatrčí na blízku jezera stojících.

Voda z jezera byla silnou touto bouří k protějšnému břehu hnána, tak že tím dno jezera vysušeno bylo a teď těla panen spatřiti mohla. Theodotus dal pak přerézati provazy, naložil svatá těla na meze, jež sebou byli přivedli, a odvezli je k svatyni patriarchů; tu na blízku byly pochovány a jména jejich pěkným písmem do kamene vryta, takto zněla: Thekuza, Alexandra, Taine; tyto tři byly „apotaktikami“ čili „renunciátkami“, to jest ony všeho jmění svého se odřekly, rozdavše je chudým a oddaly se životu, podle příkladu svatých apoštolů a učedníků Páně zřízenému*). Ostatních pak čtyř jména byla: Klaudia, Eufrazia, Matrona a Julitta. (Pokračování).

*) Podotknouti jest, že někteří ve čtvrtém století tuto radu evangelickou chtěli učiniti zákonem pro všechny vesměs platným, a proto také císař Theodosius zakázal apotaktikům, míti schůzky společné. Julian Apostata také mnichy jmenoval apotaktiky.

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“ veršem podává Karel Matějka.

(Pokračování).

Kniha I.

92. Duch náš ať se obrátí
ve světě zde kamkoli,
vezdy s bídou zápolí,
k Bohu-li se nevrátí. (22, 1.)
93. Každý má tu svoje
úzkosti a boje;
kříž jen tomu snazší,
pro Bůh kdo ho snáší. (22, 1.)
94. Viz, jak věci časné
nestálé jsou, vratké,
a jak v strastech hasne
lidské žití krátké. (22, 2.)
95. Nechtěj po tom toužit,
co se na čas stkvěje;
tvá buď jen naděje
a upřímná snaha
věrně Bohu sloužit,
věčna dojit blaha. (22, 4.)
96. Povstaň, počni v pílí,
nyní čas je k práci;
kdo zde ztrácí chvíli,
mnohdy věčnost ztrácí. (22, 5.)
97. O, což křehká bývá
v dobrém mysl naše;
dnes hřích slzou smývá,
zítra zas ho páse;
teď po dobrém touží,
a již zlému slouží. —
Jak nám tedy sluší,
pokořit se v duši! (22, 6.)
98. Co z nás jednou bude,
kdy tak chladnem záhy? —
věčnost nedobude
nikdo bez námahy. (22, 7.)
99. Jako na pouť jsme sem přišli,
dnes jsme, zítra již nás není,
sejdem s očí, sejdem z myslí; —
náš zde podíl — zapomnění. (23, 1.)
100. Pomni, že smrt bleďá
denně lidi hledá;
kterým dnešek miji,
zítrka zda dožiji? (23, 1.)

101. Mnohým léta mnohá
také viny množí;
blah, kdo v mysli chová
vždy smrt a soud Boží. (23, 2.)
102. Zda dnes jistota ti dána,
že se dočkáš také rána?
Spořádej tak život časný,
by vždy konec tvůj byl šťastný. (23, 3.)
103. V hodince poslední
mnohým se rozedná,
v slzách pak ocení
svoje poblouzení. (23, 3.)
104. Šťastný, moudrý člověk ten,
jenž *teď* žítí tak se snaží,
jak v svém srdci žádá, baží,
v *smrti* by byl nalezen. (23, 4.)
105. Mnohý skutek pravý
vykonej ve zdraví;
nevím, zda v nemoci
budeš-li co moci. (23, 4.)
106. Nespolehej na jiné
odkládáje polepšení;
dneska čas je ku spasení,
zítra smrt snad pokyne. (23, 5.)
107. Už se zemřít světu,
bys žít mohl s Kristem,
zhrdej všim, bys v letu
k Němu se nes' jistém. (23, 6.)
108. Konec všech smrt jesti,
jak stín život mine;
a zde nemáš jisté
hodiny jediné. (23, 7.)
109. Kdož na tebe zpomenou,
až tě rovem oklenou?
Dokud časy, čiň přátely
svaté si i anděly;
nesmrtelné poklady
strádej, živ jsa bez vady. (23, 8.)
110. Každým dnem, a v každém činu
vzlétej srdcem k Hospodinu,
věda z hojné zkušenosti,
na zemi že jsme jen hosti. (23, 9.)
111. Již se tváře lidské bojíš!
jak pak před Bohem ostojíš,
jenž vše hříchy tvoje vidí,
až zasedne na soud lidí? (24, 1.)
112. Snášej trpělivě,
kdy tě soudí krivě;
msty se nedopouštěj,
vinníkům odpouštěj:
a tak očist' cele
duši od plevle,
nechtě tříben býti
v budoucím až žítí. (24, 2.)
113. Čím kdo více tělu hoví,
tím víc muka přístí množí,
jež Bůh za hřích na něj složí,
a jež nikdo nevysloví. (24, 3.)
114. Pán, jenž snášel u pokoře
posměch hříšných, zbožných hoře,
k soudu stane; zplešou svatí
hříšní věčně budou lkáti. (24, 4.)
115. Až Pán přijde soudit lidí,
pak, co zasil, každý sklídí:
zmlkne zloba, v ples se změni
každé naše utrpení;
truchlit bude víry hánce,
plesati její zastance;
stkvít se bude roucha chudé,
hebounké kdy v temnu bude;
více oslaví se chýže,
než brad, v němž si hověl kníže;
trpká zpomohou pak léta
více, než všecka mocnost světa. (24, 5.)
116. Snášej rád zde strasti malé,
bys netrpěl jednou věčné;
děsíš-li se strasti malé,
kterak sneseš nekonečné? (24, 6.)
117. Zavítá-li dnes smrt k tobě, —
všecken statek, rozkoš, sláva,
čím tě snad svět obsypává,
co pak prospěje ti — v hrobě. (24, 7.)
118. Boj se Boha, boj se pekla;
nechceš-li by duše jednou,
chýlíc se v propast bezednou,
dřáblí i jich muk se lekla. (24, 7.)
119. Pracuj rád a pracuj stále,
Bůh odplatí práci tvoji;
k andělův dospěješ chvále,
vytrváš-li v těžkém boji. (25, 1.)
120. Nelepšší se množí,
že se bojů hrozí;
slávy však dosahá,
sebe kdo přemáhá. (25, 3.)

121. Mysl odvrát silou,
k zlému-li se kloní;
pro ctnost bojuj milou,
horle ve všem pro ni. (25, 4.)
122. Sám se chraň a varuj všeho,
co máš nerad u jiného. (25, 4.)
123. Vše říd k duše prospěchu
dobře jiných v pospěchu
sleduj, chraň se zlého,
které vidíš u jiného. (25, 5.)
124. Jak tvé oko jiné vidí,
na tebe tak hledí jiní;
o, kéž nikdo to nečiní,
zač se oko vlastní stydí. (25, 5.)
125. Komu, Pane, tvoje
školou umučení,
nad vše tebe cení,
mužně jda do boje. (25, 6.)
126. Kdo zde živ bez kázně
v zkázu padá srážně,
zakoušeje všudy
úzkosti a trudy. (25, 7.)
127. Viz! jak žije křesťan věrný:
oděv jeho nenádherný,
pokrm skromný, osaměle
v modlitby se hrouží vřelé;
dlouho bdí, a časně vstává,
rád se v mnohou práci dává;
málo mluví, často čítá,
a všem pomoc z lásky skýtá. (25, 8.)
128. Což by srdce blaha čilo,
kdyby vezdy možno bylo
bez péče o jídlo, spaní
Boha chválit bez přestání. (25, 9.)
129. Duše nemá v sobě
klidu, dokud v tobě,
Hospodine,
nezpočine. (25, 10.)
130. Pomni, že čas ubíhá
a se více nevrátí;
pomni, že ctnost potratí,
kdo jí vroucně nestíhá. (25, 11.)
131. Jak ti večer milý,
když jsi, ze vší síly
násilí si čině,
prospět chtěl jedině. (25, 11.)

Předposti.

Předposti jest doba tří neděl před postem, z nichžto první sluje *devítník*, ostatní pak *podevítňákové*. Po latinsku nazývají se tyto tři neděle: Septuagesima, Sexagesima a Quinquagesima, což znamená tolik jako sedmdesátý, šedesátý a padesátý den. Jest na jevě, že tato čísla souvisí s čtyřicetidenním postem, jehožto jméno latinské jest Quadragesima. Předposti počalo v některých krajinách, kde o jisté dny postního času (zejména v neděli, ve čtvrtek a sobotu) se nepostili a tudíž dříve půst počínali, aby počet postních dnů byl úplný. Jako čtyřicetidenní půst tak poukazuje i předposti k velikonoči, na kterou již nyní křesťanům připravovati se jest. Posvátná doba velikonoční jest nejdůležitější dobou církevního roku, neb v ní křesťan má se obnoviti, má složití obcování starého člověka, kterýž se porušuje podle žádosti bludu a obleci člověka nového, podle Boha stvořeného v spravedlnosti a svatosti. Jest nad míru důležité, aby toho času křesťan použil, neb jím lze ku spasení dojíti. Ačkoli půst jen dobou přípravnou jest, připravuje církev předpostím tři neděle trvajícím na tuto přípravu, aby křesťané kajicně půst započali „Jsou dvě období,“ praví sv. Augustin v pojednání o žalmu 148., „jedno pozůstávající v svízelech a pokušeních pozemského života, a jedno záležející v klidu a radostech života nadzemského; ono slavíme před velikonočí, toto konáme po velikonoči. Předposti a svatopostní čas ukazuje strasti nynějšího života; pohodí velikonoční uvádí na paměť blaženost, které účastníky jednou býti máme. Proto v onom čase se postíme a kajeme, v tomto se radujeme a radost nemá vzata býti od nás, proto se nepostíme.“

Církev jako jediná pravá vykladatelka písem sv. poukazuje ku dvěma místům, která s obdobími sv. Augustina co nejúžeji spojena jsou. Místa tato jsou: Babylon a Jerusálém; Babylon jest místo hříchu a velkého soužení, kde křesťanu jest trvati v době zkoušky; Jerusálém, otčina nebeská, ve které křesťan dlíti bude, když jako zlato v ohni zkušén byl a věrný nalezen. — Národ israelský, v jehožto dějinách zrcadlí se dějiny člověčenstva, byl z Jerusáléma vyhnán a do zajetí Babylonského uveden. Při řekách tam sedali a plakávali, když se rozpomínali na Sion, na vrbi uprostřed království babylonského zavěšovali nástroje hudby své nezpívající,

jakkoli na nich to chtěli, nebo kterak měli zpívat píseň Hospodinovu v zemi cizí? (Žalm 136, 1, 2). Doba zajetí trvala sedmdesát let. Aby toto se naznačilo zvolila církev číslo sedm pro dny kající. Proto nalézáme číslo to velmi zhusta v posvátné době velikonoční. Jako zajetí babylonské sedmdesát let trvalo, ve kterých národ vyvolený spáchané hříchy pokáním odčinil, tak církev sv. Septuagesimou sedmdesát dnů stanoví, abychom svých vin se káli. Již Alcuin, Amalarius, Ivo chartreský a jiní čelnější mužové tímto způsobem Septuagesimu vykládali. — Co se týče trvání světa, rozeznávají dle prastarého křesťanského podání sedm období, po jejichž uplynutí nastane věčnost. Období první stanovili od Adama až po Noe, druhé od Noe až po Abrahama, třetí od vyvolání lidu izraelského čili od Abrahama až po Mojžíše, čtvrté od podivného vychování lidu izraelského Mojžíšem, kterým dal Bůh zákon na Sinaii až [po Davida nej]slavnějšího krále v Izraeli, páté od Davida až k zajetí babylonskému, šesté od návratu ze zajetí až po Krista Pána. Sedmé čili plnost času od východu Slunce spravedlnosti až k příchodu soudce živých i mrtvých, který své uvede do radosti, aby se mu kořili, jej chválili a velebili na věky.

Aby věřící v kající době svatopostní na mysli neklesli, poukazuje církev od smutné Septuagesimy k radostné Septuagesimě počínající slavným vzkříšením Páně, jímž vykoupení světa v skutek uvedeno a stvrzeno jest, hodem Božím velikonočním čili slavností všech slavností a zahrnující pohodi velikonoční se sedmi radostnými nedělemi. V tuto dobu povelikonoční připomíná se královský úřad Krista Pána, kdežto vzkříšený Spasitel jako vítězný král se svými věrnými obcoval a království své na zemi ustavil. Jako král věrných svých napanuje hrůzou a mocí, nýbrž láskou a milostí. Nám postivším se s Kristem a trpěvším s ním nadejde den vzkříšení a povýšení. „Nebo pohřbeni jsme spolu s ním skrze křest v smrt,“ volá apoštol, „abychom jako Kristus vstal z mrtvých skrze slávu Otce, tak i my v novotě života chodili.“

Hned potom představuje se nám nekončená láska Boha Ducha svatého, jehožto sesláním vykoupení lidstva dokonáno a skrze církev do veškerého světa prošířeno jest. Jestli významné, že církev sv.

ku slavení těchto vznešených tajemství sedm neděl zvolila.

Spatřivše plni naděje jako v zrcadle radostnou budoucnost, ana jest jen obrazem a odleskem překrásné věčnosti, kterou Pán připravuje těm, kdo ho milují, vracíme se k nynější bídné skutečnosti. Kdo jsme na zemi? Vyhnanci a zajatci podrobeni nebezpečnostem, kterými Babylon nás ohrožuje. Milujeme-li upřímně svou pravou vlast, touží-li srdce naše po tom, abychom ji se dožili, vystříhati se nám jest všelikých neziřených a prostopápných veselostí, které nesluší na křesťany, ježto se nesrovnávají s vznešeným povoláním jejich, aniž s duchem času, kterýž církev právě koná. Svět zve nás k radovánkám, ale nástroje hudby zavěšovati máme na vrbi u prostřed Babylona, nebo kterak zpívatí máme píseň Hospodinovu v zemi cizí? V zapomenutí budiž dána pravice naše, zapomeneme-li na tebe nebeský Jerusaleme! (Žalm 136. 2, 4. 6.) Jakby radovati se mohlo srdce naše dříve nežli navrátí Hospodin zajetí Siona, teprv pak učinění budeme jako potěšení, teprv tenkrát naplněna budou radostí ústa naše a jazyk náš plesáním. — Věduce, že spasení naše zabezpečeno není bděme a modleme se, abychom nevešli v pokušení a nepodlehli nebezpečnému nepříteli v době smutné. Církev sv. si přeje, aby tyto city ovládaly křesťany v Předpostí. Ačkoli po celý rok máme chváliti Pána, prozpěvovati s anděly: Gloria in excelsis Deo a nebeské Alleluja a Te Deum laudamus, přec si nepřije církev, aby v kajícím času chvalozpěvy tyto se rozléhaly, neb pozemský Babylon není jich hoden. Proto konají se služby Boží o těchto dnech dle starého způsobu jako v postě, užívá se při nich obleku modré barvy, vynechává se Gloria i Alleluja a veškeré modlitby a čtení jeví ducha kajcnosti. Místo radostného Alleluja zpívá se žalostný tractus, místo Te Deum laudamus jen responsorium. Není krásná chvála v ústech hříšníka, jen Pán po svém slitování může očistiti srdce i rty naše, abychom hodni byli zvěstovati slávu jeho. Poněvadž srdečná modlitba proráží nebesa, čili jak dť sv. Augustin: „Ascendit oratio et descendit Dei miseratio,“ jest především křesťanům v tuto dobu se modliti, modliti se bez ustání; proto též vynechává se při mši sv. již nyní: „Ite missa est,“ lid se spíše vyzývá, chváliti milosrdného Boha z toho,

že člověka pro velké viny nezavřhl, nýbrž času mu dává, aby se napravil a žil byl. Kr.

Z Lourdesu do Marseille.

Od Josefa Jandy.

III.

Ačkoli tyto zprávy jen tradici nám se dochovaly, mají přece váhu historickou do sebe, jak proslulý biskup Dupanloup v jedné své řeči, kterou v Marseillě konal, slavně doličoval. Pravitě, že „to není podání jednotlivé, samo o sobě stojící, novějšího původu a k jednomu městu se táhnoucí, nýbrž jest to živá, trvalá a jednohlasná tradice celé země. Národové Provenči obývající, cti po 18století Lazara, Martu, Magdalenu, Maximina a Trofima jako své apoštoly. Jest to možná, aby byly takovéto památky vymyšleny? Nalézají-li se některá památka ve veškerých ústech a srdcích a na pomnicích veškerých, shledáváme-li tatáž jména v některé zemi, abych tak řekl, při každém kroku, máme tu věc, která vše ovládá a nám přesvědčení vynucuje. Takovéto památky se nevymýšlejí. Nevymýšleli se první biskup a první chrám v městech, jako jsou Marseille, Aix a Arles, neboť jsou to města od dávná zalidněná a civilisovaná, nevynalézají se řetěz tak živých, trvalých vespolek dokonale souhlasných tradicí po tolika stoletích, aniž by se neznal první článek jeho. V takovýchto tradicích vážnost nepopíratelná spočívá“.

Pod tímto chrámem táhne se přístav nový, proto tak zvaný, že jižněji jest jiný přístav, který sluje starý. Nový přístav má 12 hektarů v objemu a záleží z více bassinů, z nichž nejznamenitější jest La Joliette. Zde nalézají se veliké nákladní lodě, které dopravují zboží do všech pobřežních zemí středozemního moře a indického oceánu. Vedle přístavu jsou ohromná skladiště zboží sem dopraveného. Na budovách těchto skladišť jest pamětihodné, že v nich ani tříška dříví se nenalézá, vše jest z kamene, cihel a železa. Tato skladiště Doks zvaná, jsou spojena poboční drahou s nádražím pomorním (gare maritime).

Od katedrály vracel jsem se starým městem. Milé pocity, které ve mně velkolepý chrám, přístav a širé moře byly vzbudily, musily učiniti místo dojmům trapným, jež v duši mé povstaly, když jsem pozoroval bidný způsob života v této čtvrti jinak bohaté Marseille. Jak by nemělo býti tes-

kno člověku, když kráčí úzkými a tmavými uličkami, v nichž sice vysoké ale učené domy stojí? Zde jsou krámy, kde obchodníci všeho druhu zboží prodávají. Byla neděle, všecky krámy byly otevřeny, lidé si vedli tak, jakoby byl všední den. Na ulici ženy, celé špinavé, praly a vodu z prádla vylévaly vedle chodníku, která s vrchu dolů stékala. Děti ve špinavých a roztrhaných šatech sem a tam běhaly, ano v jedné ulici nevěstky za bílého dne u okna a před domy stojíce na mimojdoucí pokřikovaly. Zde viděti chudobu úžasnou, která si s nepravostí ruku podává; zde se osvědčuje pravdivost přísloví: Paupertas vitiorum meretrix. (Chudoba nepravosti nevěstka). Zde jest sídlo pravých Marseillanů. Čtvrť tato má velikou podobu s naším židovským městem v Praze. Poněkud stala se již zde oprava, ražena byla totiž touto čtvrtí zvláštní třída, rue de la Republique zvaná, kterou světlo a vzduch do ní vnikají.

Z toho místa bídý a nepravostí 'spěchaje přišel jsem opět do ulice Cannebièreské. Jaká to protiva! Tam nejzazší chudoba a bída, zde největší bohatství a nádhera! Odtud zabočiv do ulice sv. Ludvíka vrátil jsem se do svého hostince. Vejdá do jídelny, která se nalézá v prvním poschodí, zastal jsem hosti u déjeuner čili snídani na vidličku, jež Francouzové obvykle od 11 až do 1 hodiny odpoledne konají. Sklepník se mne ptá, co budu jísti a podává mi při tom lístek, abych si vybral z naznačených pokrmův. Vrátiv mu lístek řekl jsem, že za určitou cenu (à prix fix) snidati budu, načež jsem již se nestaral ani o pokrmy ani o nápoj. Sklepník mi oboje přinášel k úplné spokojenosti mé. Za láhev dobrého červeného vína a za tři velmi chutně upravené pokrmy platil jsem toliko 3 franky. Posilniv a občerstviv se nemohl jsem hned pokračovati v prohlídce města, neboť strašné vedro bylo. Nemohu seděti při otevřených dveřích a oknách, bojím se průvanu. Zde však vykázal mi sklepník místo u otevřeného okna. Když jsem mu namítal, že jsa uhřát bojím se seděti u okna otevřeného, namítal, že mi to dobře učiní a měl pravdu. Vzduch oteplený, jenž na mne vanul, nejenom mi neškodil, ale valně umírnil mi nesnesitelné vedro tohoto dne.

Za příčinou přílišného horka vyšel jsem teprv ve 4 hodiny opět do města. V často již jmenované ulici Cannebière najal jsem si vůz za 6 franků. Milé jest podívání na

tamější drožky a fiakry. Nad každým vozem jest rozprostřena, jako nějaký veliký slunečník, bílá přikrývka, která má chrániti prudkého žáru slunečního. I nad vozem mým rozpjat byl takový slunečník, kterýž ale kočí shrnul, když viděl, že není pro něj možná na vukolní předměty pohlížeti. Jel jsem nabřežím Quai de la Fraternité k starému přístavu (ancien-port, vieux port), 900 metrů dlouhé, 300 metrů široké a vždy kalnou mořskou vodou naplněné kotlině, která může pojmuti 2000 lodí. Do starého a nového přístavu přicházejí ročně asi čtyři miliony tun a clo vynáší vládě ročně 45 milionů franků. Jeli jsme po jižním břehu tohoto přístavu. Viděl jsem na jižní straně pevnost St.-Nicolas a na jí na proti s druhé strany přístavu pevnost St.-Jean. Obě dvě mají účel střežení přístupu k přístavu. Posléze octli jsme se na pobřeží středozejského moře. Hned při vkročení na ně spatřil jsem v nevelké vzdálenosti v moři ostrov If zvaný, kde se státní vězení nalézá. Pověstným sde se ostrov zejména tím, že Alexandr Dumas hrdinu svého románu, Monte Christo zvaného, postavil na tento pustý ostrůvek, na němž prý vězněn byl. S velikým nadšením o Monte Christu vypravoval mi kočí a líčil živě jeho osudy. Avšak Dumas vymyslí si jméno onoho hrdiny, kterého ve skutečnosti nestávalo. Ovšem byl zde žalářován pověstný revolucionář Mirabeau, na jehožto povel známá bastilla pařížská rozkotána byla a s ním i po něm nalézali se zde ještě mnozí jiní provinilci političtí.

Příjemná byla jízda po břehu mořském. Jede se po silnici, ve skalnatém břehu mořském vytesané, již jméno jest Corniche (věnec, poněvadž podle břehu mořského jako věnec se vine). Po levé ruce měli jsme pěkné letohrádky marseilleských boháčů, jež bastidy nazývají, po pravé straně moře, z něhož vanul mírný ochlazující vítr. Nelze vyličiti, s jakou rozkoší pohlíželo oko na hladinu šírého moře; u břehu bylo viděti, kterak vlny se dmou a hladinu mořskou z klidu přivádějíce veliké ječení a ohlušující hmot působí. Čím dále člověk hledí, tím bližší zdá se býti obloha u hladiny mořské; lodi po vlnách plynoucí čím dále tím menšími zdají se býti a duch náš pohrouží se v rozjímání o dávné minulosti. Ta která loď, plovoucí zdá-li k břehům zálivu marseilleského, jenž slove lvi, zdá se býti onou lodí, po níž 600 let př. K. Pánem k zdejšímu pobřeží přibyl Euxenos se svými druhy z Malé Asie z města Fokey, aby

založil město Massili. Před zrakem tvým objevuje se válečné loďstvo, z něhož šipy srší na nepřitele mocného, jímž byl udatný Caesar s vojskem svým; krvi zčervenala zelená hladina mořská, s jekotem narážely vlny o břeh, ale zvuky jejich nebyly hlasem veselých skotačivých dítek, nýbrž nářkem a pláčem ubohých sirotků truchlících, protože nepřítel [mocný Julius Caesar] pokoril a o dřívější svobodu oloupil Massili, která nad nimi jako matka nad svými deerami samojediná byla bděla. Zase myšlénka nová vzniká na mysli, v širé dáli kmitlo se něco jakoby to byla laštovice, která při svém polétování hladiny moře se dotkla, oko zvědavou jsouc, co to jest, pohlíží bystřeji k předmětu, jenž se mu byl zjevil, při tom ale větříček od východu vanoucí budí v nás tušení, že to není laštovice, nýbrž lodice se vzácnými poklady, a než se nadějeme již víme určitě, co to jest, neboť vítr, přímo k Marseilli vanoucí, donesl lodici až ku břehu a z ní vystupuje pět věrozvěstův Kristových, nesoucích evangelium spásy národům Provence: Lazar, Maria, Marta, Trofim a Maximin. Opět slyšet jekot a hukot vln, zdá se jakoby bylo zvonění na poplach a v duchu vidíme zástupy vášněmi uchvácených Marseillanův, ani první zpívají pověstnou Marseillaisu, již jim byl složil Rouget de l'Isle, pocházející ze Strasburka; táhnou v divokém chvatu na Paříž, aby tam krví lidskou poskvrnili rukou svých a slavnou pověst rodného města svého. Duch by snad byl ještě déle v moři minulosti se ponořoval, kdyby vozkův hlas nebyl [pozornost] mou od dávné minulosti na blízkou přítomnost čas od času obracel. Jeli jsme kolem lázní. Koupající se mají přiměřený oblek; jsouc od hlavy až do paty přistrojeni, svěrují pod čirým nebem své tělo chladicím vlnám mořským, ovšem drží se vezdy poblíže břehu.

Minuli jsme velkolepý park, Chateau Borelli zvaný, v němž se nalézá zámek s muuseum starožitností a blíže něho jsou teplé parní a jiné lázně ve veliké nádherné budově.

U zámku Borelli zabočivše na levo přijeli jsme do stromořadí Prado zvaného, který vysokými a košatými stromy vysázen jsa pro Marseillské jest tím, čím pro Pařížany lesík boulogneský. Délka jeho obnáší více než hodinu cesty. Po obou stranách Prada jsou zahradní hostince, v nichž Marseillané zvláště v neděli zábavu hledají. Cestou potkávali jsme kočár za

kočárem, omnibus za omnibusem, ano i na koních projížděli se bohatí Marseillané v překrásných alejích těchto. Posléze minuvše novou, velkolepě vystavenou budovu Palais de la Prefecture octli jsme se za nedlouho tam, odkud jsme vyjeli, v ulici Cannebièrské totiž. Tato příjemná objížďka trvala 2½ hodiny.

Ačkoliv zajímavou touto procházkou duch a oči nemálo okrály, přece nebylo celé ústrojí mé jí upokojeno, zejména žaludek počal se ozývati, a svého práva opět mocně se dovolávat. Byť nasinec za zbytečné jinak pokládal, že v 11 hodin ve Francii se snídá v 6 hodin obědvá a skorem říci se může, že dvakrát se obědvá (poněvadž oběd od snídaně obyčejně tím se liší, že přijde na stůl polévka a nanejvýš o jeden ještě pokrm více, než u snídani), přece tehdaž byl mi tento spůsob a čas, kdy se zde pokrmy přijímají, velmi vítaný.

Mezi obědem přišel do hostince nějaký slušně oděný muž a sedl si za jeden stůl tak, že mohl mně tváří v tvář patřiti. Nebylo na něm pozorovati že by byl muž stavu úřednickému neb měšťanskému náležející, na čemž mně však velmi málo záleželo. Nápadné však mi bylo, že bedlivě ke mně pozornost svou obrací. Z té příčiny všiml jsem si ho blíže a poznal jsem, že to jest onen posluha, jenž mi včerejšího dne nesl z nádraží vak. Věru nebylo lze dnes ho poznati. Přítomnost jeho v hostinci a pěkný oblek jeho mohly být nápadny jenom mně jako cizinci, nikoliv ale domácím. Neboť tamější veřejní posluhové jsouce velmi příčinliví vydělají denně 15 i 20 franků (6—9 zl.) a náčelníci jednotlivých společenstev posluhův ne žídka i 50, 60 až 100 franků. Avšak jak nabyli, tak zase snadno pozbyvají. V neděli vystrojí se až k nepoznání, chodí do nejlepších hostincův a bohatší z nich do svých letohrádků, kde v témdni zaslouženou mzdu utrácejí. Za dnů dobrých nepamatují na dny zlé a proto v stáří upadají u veliké části úžasně chudobě v náručí jsouce nutným přírůstkem bídý staroměstské čtvrti. (Dok.)

DOPISY.

Z Prahy, 23. ledna 1880.

(Nesnáze ohledně školních služeb Božích.)

Mnohou nesnázi mají za našich částí katechetové jsouce v rozpacích, kam mládež voditi mají ke službám Božím. To platí ne pouze o předměstích, která rychle

rostou, aniž pro četné obyvatelstvo své chrámu mají, nýbrž i o městech, kde sice kostelů jest, avšak buď malých, kamo četná mládež školní se nevejde, aneb nelze jich mládeži školní v určitou hodinu přepustiti, poněvadž již jinak zadány jsou. Za dřívějších dob, kdekolí gymnasium se zakládalo, hned předkem pomýšleno na to, aby při školní budově aspoň školní kaple byla a i v novějším čase v Plzni, Hradci Králové, Teplicí a jinde se to stalo. Mládež měla svatyni doma, při službách Božích byl lepší pořádek a snazší dozor. Nyní se zakládají na mnoze velkolepé a nákladné budovy školní s rozsáhlými chodbami, monumentálním schodištěm a snad i zbytečnými sály, ale pro kapli nezbyvá peněz ani místa. Studující mládež odkazuje se k některému, třeba i vzdálenému kostelu farnímu, tam však bývá nezřídka mimořádná funkce, větší návštěva lidí a školní služby Boží musí se vynechati. Jinde zase, zvláště v předměstích, není ani možno mládež voditi ku službám Božím, poněvadž tam žádných kostelů není. Či nebylo by možno, při každé střední a snad i měšťanské škole upravití velkou síň v kapli pro služby Boží? Obec Pražská to učinila při svém reálném gymnasiu na Malé Straně, opomenula však zříditi kapli při novoměstských českých měšťanských školách, kde počet žáků a žáček katolických obnáší přes 1000 hlav. V Žižkově odkázání jsou zástupové žáků na vzdálenou kapli na hřbitově, kamo nepatrný jen hlouček lidí se vejde, ano loni v letě, když kaple se opravovala, konány služby Boží pro mládež na prostranství před školou jako někde v misionářských stanicích za mořem. Co platno stavěti sebe krásnější budovy školní, postrádá-li mládež místa, kde by již záhy budila v sobě cit nábožnosti, bez níž všeliké vychování bývá vrátké? Že i při nynějších stísněných poměrech, kde zejména obce vzrůstající nákladem na školství přetíženy jsou, není to tak zhola nemožné, ba ani tak příliš nesnadné, při škole zříditi nutnou kapli, to dokázala obec král. Vinohradů. Při zřizování nových škol, najmě středních a měšťanských, kde v rozpočtu čítáme o statisících výdajů na stavbu nepřibude nákladu, pořídí-li se kaple, jen-li dá se stavitelům pokynutí, aby neplýtvali ve svých plánech zbytečnými monumentálními schodišti, ale obmezili se tím, čeho třeba. Náboženství i dle nynějších zákonů školních je na gymnasiích a reálkách (aspoň niž-

ších) i školách měšťanských předmětem povinným, rovněž je povinností žáků (i na vyšších reálkách) účastniti se všech předepsaných výkonů náboženských, z čehož jasně plyne, že je i povinností těch kterých orgánů pečovati o to, aby mládež měla vůbec nějaké bohoslužebné místo, kde by mohla plniti svou povinnost náboženskou. Uznává-li se to při tělocviku, aby každá školní budova, k níž základy se kopají, měla zvláštní síň pro tělocvik, mělo by se to důsledně uznati i ohledně náboženství, při stavbě nových budov školních, kde není na blízku prostranného a příhodného chrámu. Školy naše ani dle nynějších zákonů nejsou beznáboženskými, nýbrž „interkofesijními,“ v praxi však, aspoň u nás, jsou školy české týkající se náboženského vyznání žáků, až na malý zlomek, katolickými. Tu by mělo zákonodárství neb aspoň důsledně provádění nynějších zákonů přihlédnouti k tomu, aby na všech školách poskytnuta byla možnost plniti to, co zákon velí, aby totiž žáci každé školy mohli účastniti se služeb Božích.

F. E.

Z Krče, dne 18. ledna 1880.

V neděli na den Jména P. J. konala se ve chrámu Páně Michelském slavnost spolku Dětství Ježíšova. Když byly veškeré dítky, údové spolku, se sešly, učinil dp. farář Karel Kummer řeč, ve které dítkám vyličil, jaký užitek jim jde z toho, že spolek „sv. Dětství“ podporují vysvobozující tímto způsobem příspěvky svými ubohé dítky pohanské. Po výkladu příkleklo několik děvčátek ku oltáři, aby úpěnlivě prosby všech údů spolku malému Ježíšku, který jako pachole mezi vonným kvítím na oltáři milostně se skvěl, přednesly, při čemž přítomné dítky pobožností přiměřené písně pěly. Na to byly litanie o sv. dětství a sv. požehnání. Dítky školy Krčské zapěvše vánoční píseň: Slyšte, slyšte pastuškové, ukončily slavnost tuto. — Je slušno mi podotknouti, kterak dp. farář K. Kummer se vši horlivostí přičiňuje se o zvelebení dotčeného spolku a o vzbuzení zbožného citu u malických; neboť přese všecko své zaměstnání při četných funkcích kostelních neodopírá malickým svobodného času svého a slaví každoročně s dítkami nevinnou slavnost tuto.

S. D.

V Budyni nad Ohří dne 20. ledna 1880.

Přicházím sice pozdě, ale přicházím přece, abych Vám pověděl noviny veselé, noviny jisté, — pilně je slyšte! — z Budyně. Jde o tom jeden hlas v kat. církvi,

že nám Pán Bůh mocnou přímlovou Marie Panny vše dává. Tak i nám zde velikou udělil milost. Poslala nám P. Maria se sv. Hory své věrné a horlivé syny, tři kněze řádu nejsv. Vykupitele, aby nás ve víře posilnili, s Bohem smířili a k trpělivosti u vykonávání povinností jednoho každého stavu povzbudili. Jen tři přišli a hle! jak ohromný povstal v táboře nepřítel křik! Nejinak, než jakoby od Roudnice zástup Švédů se blížil a město vypleniti, spáliti a vyvrátiti chtěl. Není divu! Vědí nepřátelé, y také onen odpůrce Boží od počátku a lhář, jakou měrou pobožnost sv. missie ducha katolického oživuje; a proto hleděli všemožně, aby ji zamezili a zostudili. Proto brojilo se v novinách způsobem nešetrným proti missii, proto sháněli po městě podpisy, aby vdp. děkan a vikář missionářů nepřijímal. Již z tohoto počínání nepřátel církve sv. snadno může člověk soudný poznati, jak prospěšná musí tato pobožnost býti! A jest věru sv. missie nejlepším prostředkem proti nynější náboženské netečnosti a lhostejnosti. Buď jak buď, sv. missie je pro lid tím, čím jsou exercicie, či duchovní cvičení pro kněžstvo. Kdo těmto zbožné byl přítomen, bývá jak znovu zrozen, občerstven, posílen, povznesen k neunavnému působení na vinici Páně. A podobně jsou missie oasami, kde zbožný lid na delší dobu si oddechne od starostí a trampot vezdejších a se občerství na duši. — Začala se u nás missie dne 7. pros. v druhou neděli adventní. Zima byla tuhá, uhodily právě velké mrazy. Kdož by tedy se divil, že nebylo účastenství z počátku valné? Kdož by se tomu divil, kdo ví, že jsme zde v sousedství velikého ohniška nepravé svobodomyšlnosti? Kdož by se divil, spatřiv, co před tím se dalo? Ubývalo zimy venku a pouštěl i led v srdcích. Lid více a více poznával horlivé, nezištné, laskavé působení missionářův a vždy u větším počtu chrám Páně navštěvoval, tak že při nejkrásnějších slavnostech, mariánské totiž a sv. Kříže, sotva stačil pojeti všech. Vůči těmto poměrům můžeme tudíž právem říci, že sv. missie se zdařila. Jen Bohu samému vědomo, co dobrého působila; jen vševědoucí Pán sečetl všechny slzy kajicné, které zbožný lid při hlásání slova Božího, při odprošování nejsv. svátosti, ve zpovědnici, při povýšení kříže, vycedil. Nejdolejší slavnosti byly: odprošování, slavnost Mariánská a povýšení kříže. Zbožní osadníci posud s radostí si vzpomínají na missionáře, povděční jsouce

jím, povděční jsouce svému správci duchovnímu, důst. p. děkanovi a vikáři, kterýž jim tak vzácné a výborné hody duchovní připravil. Přesvědčil se opět, že horlivý p. děkan pravým jejich je otcem, který nejen o blaho svěřených sobě duší se stará, ale který také při každé příležitosti i o tělesné blaho nuzných bratří pečuje. Mluví všem věrným osadníkům z útroby, řku-li: Zaplať Bůh jemu a ctihodným misijnářům za duchovní hody. Maria P. ať nám tu milost vyprosí, abychom opět se dočkali také radosti. F. V.

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti *Očišťování bl. Marie Panny* v pondělí d. 2. února vykoná J. Emin. nejduš. p. kardinál arcibiskup v metr. chrámě u sv. Víta o půl 11. hod. svěcení voskovic (hromnic) a bude pak po průvodu v 11 hodin přítomen slavné mši svaté.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 29. ledna u sv. Tomáše, d. 30. a 31. t. m. a od 1—3. února u Alžbětinek, od 4—8. ún. u Milosrdných bratří.

— J. Vel. císař pán potvrdil před vánoční smlouvou mezi Beuronskými a Emauzskými benediktiny uzavřenou, Beuronští usadí se v Emausích počátkem února. Přípravy ku jejich příchodu již se konají. Členové dosavadního konventu emauzského mohou dle vůle své v klášteře bydleti. Po příchodu Beuronských, jichž bude asi čtyřicet, konána bude společná závěrečná porada starého i nového konventu.

— Dosavadní děkanství Liberecké povýšeno snahou nejduš. pana biskupa Frinda na arciděkanství.

— Výtečný malíř *Jos. Hellich*, jehožto četná díla v našich chrámech hlásají čest a slávu Boží, zemřel dne 22. ledna v stáří 73 let. Zesnulý narodil se v Cholticích v Chrudimsku 17. dubna 1807 vzdělával se na akademii pražské, později v Mnichově. Čtyři léta konal k dalšímu zdokonalení svému cesty do rozličných zemí. Po svém návratu do vlasti stal se kustodem sbírek archaeologických při českém museu, v kterémž úřadě zůstal až do r. 1846. Na to přestěhoval se do Vídně, kdež provedl výtečné nákresy z české historie. Po svém návratu do Prahy r. 1848 věnoval se výhradně svému umění, kterým Církev katolickou oslavil a krásnými svými obrazy apoštolem křesťanského náboženství se stal. Z četných jeho obrazů nacházejí se nej-

znamenitější v Praze: v Týnském chrámě (sv. Lukáš) a u Karmelitánek na Hradčanech (sv. Teresie); v Budějovicích (Umírající Josef); v Čestíně (sv. Petr a Pavel); v Ivančicích na Moravě (sv. Alžběta); v Bohosudově (Útěk do Egypta); v Nymburce (sv. Jan Nep.); v Oseku (Madonna); ve Vyšším Brodě (Zachránění Voka Rožmberského); v Zlatníkách (sv. Jiří). Překrásné malby na obmítce: u sv. Tomáše v Praze, v Oseku a v Mariině Hvězdě v Lužici pocházejí též od zesnulého. — Velké zásluhy si získal Hellich i o křesťanskou akademii, jejížto předsedou v posledních letech byl a která důstojným způsobem jubileum slavného umělce oslavila. Zesnulý byl po celý život horlivým katolíkem, který s celým srdcem lnul k Církvi Páně. On, jehožto oslavoval tak rád na zemi, bude věrnému služebníku svému štědrým odplatitelem na nebi. Památka jeho bude vždy ve vlastech českoslovanských požehnána.

Ze Lvova. Kusiemski, bývalý biskup Chelmský neblahé paměti, který právě v posledních dnech zemřel, narodil se r. 1809 v maloruské části Haliče. R. 1866 posvěcen byv na biskupa Chelmského opouštěl Lvov těmito slovy: „Po celý svůj život byl jsem nepřitelem Poláků a latinismu, zůstanu jim i nyní“; a jistému příteli svému řekl: „Unie bude blahodárně zkvétati, bude-li hledati oporu v rozkolu“. Předchůdce i nástupce Kusiemského ve správě diecése chelmské, kněží Wojcicki a Popiel, byli vetřelci a odpadlíci; biskup Kusiemski sice odpadlíkem nebyl, avšak byl zrádcem stáda sobě svěřeného, které v době nebezpečí jako nájemce hanebně opustil. Hned po svém nastolení zaslal do Petrohradu list, v kterém si u rozkolnické vlády stěžuje, že Poláci řeckou sjednocenou církev latinisují a žádal za ochranu. Rozkázal také, aby se zachovávala veškerá nařízení předchůdce, která hlavně podporovala rozkol; zakázal v kostelích hráti na varhany, zapověděl katolické spolky, odstranil růženec a kolik jiných katolických obřadů za tou záminkou, že jsou latinské zlořády, kterých v řecké církvi trpěti nelze. Hodný maloruský lid dal se přijmouti do bratrstev od okolních římskokatolických kněží, avšak i to zakázal nevěrný biskup. Kusiemski choval se nepřátelsky ke katolickému sjednocenému lidu, ruské vlády však tím přece neuspokojil; ta ho nutila k rozhodnému schismatickému kroku. Kusiemski žádal proto za propuštění a odešel 1871 do Haliče. Nyní se vedral ve správu

diecése Popiel z Haliče, který též rozkolnický smýšlel a jednal. Avšak lid a domácí duchovenstvo zůstalo věrno sv. Stoliči a nyní byli hodní tito kněží vyobcováni do Ruska a do ledové Sibíře, lidu pak nastalo ono krvavé pronásledování, jehož muka byla předmětem rokování v anglickém parlamentu. Kuziemski později asi hořsco želel svého nepřátelství a zmatku, neboť zemřel přijav sv. svátosti. — Bůh budiž mu milosrdným soudcem!

Z Říma. O třetí neděli adventní odebral se sv. Otec po mši sv. maje po boku kardinály Bartoliniho, předsedu kongregace sv. obřadů a Ledochowského do korunního sálu, kde se posadil na svém trůnu. Jedná se o kanonisaci blah. de Rossiho, v kterém processu kardinál Ledochowski jest *Postulator causae*. Mimo dotčené dva kardinály měli účastenství v slavném shromáždění též kardinálové: Monaco, La Valetta, Ferrieri a Marinelli jakož i papežský ceremonář Msgr. Cataldi, sekretář kongregace sv. obřadů Msgr. Ralli a Promotor fidei Salvati. Blahoslavený de Rossi kráčel v šlépějích sv. Filipa Neriho, neb jako pravý apoštol slovo Boží hlásal, příkladem svým lid vzdělával a rekovně skutky tělesného i duchovního milosrdenství křesťanského činil. Předmětem péče jeho byli zejména chudí, dívky, pocestní a neumělí, které vyučoval v pravdách sv. náboženství. Hlavně účinkoval ve špitále S. Gallo, a jako kanovník při kapitole S. Maria in Cosmedin v konviktu arcibratrstva nejsv. Trojice pro poutníky, kde tělesné pozůstatky jeho též pochovány byly.

Ze Ženěvy. (Starokatolictví.) Ženévský kněz Chavard, druh známého Loysona (P. Hyacintha) oznámil městské radě Ženévské že šest let úsilovně o zájmech starokatolické sekty pracoval, nyní však že přesvědčení o její nepravosti nabyt, protože se jí zřídka a prosí za propuštění. — Z Bonfolu se vzdálil starokatolický kněz Lukas, který jako cizinec do své osady přibyl a vždy v ní cizincem zůstal. Zmizel za šera ani se svými ovečkami se nerozloučiv. Jest počtem třiatřicátý, který starokatolíkům unikl. Osada Cheveneyská zvolila si jednomyslně nového katolického faráře místo dosavadního starokatolického. Úpadek starokatolictví jest zřejmý, již mlátí z posledního.

Různé zprávy.

I.

Dle krásného hymnu církevního: „Stabat mater dolorosa,“ jednajícího o bolestech

Marie Panny pod křížem, složen byl jiný totiž: „Stabat mater speciosa,“ opěvující radosti Rodičky Boží u jeslí betlémských. Poněvadž v rukopisech 14. a 15. století první hymnus napsal má: „Oratio de Compassione beatae Mariae virginis,“ a jména básníková neudává, povstala hádka o tom, kdo skladatelem výtečných hymnů jest. Někteří pravili jím býti sv. Rehoře Vel., jiní poukazovali k sv. Bernardu, jiní domnívali se, že papež Innocens III. bolesti a radosti Marie P. tak pěkným způsobem opěvoval. Nyní téměř všichni v tom se shodují, že básníkem obou hymnů jest člen řádu františkánského Jacopo de Benedetti (Jacobus de Benedictis) neb Jacopo da Todí, neb i krátce Jacopona zvaný. Známo jest, jak zbožná umírající manželka důtklivými slovy Jacopa k tomu přiměla, aby na dobrou cestu uhasil. Rozdělil svůj statek mezi chudé, šlekl se světa a následoval Krista Pána. Ba vykládaje si slova sv. Pavla 1. Kor. 1, 27. „co jest u světa bláznivé vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré a co jest u světa mdlé, vyvolil Bůh aby zahanbil silné“ dle slovního rčení, zapřel sám sebe a stal se pošetilým pro Krista Pána. Když r. 1278 do kláštera františkánského vstoupiti chtěl, neměli pro toto zvláštní podivínství k Jacopu důvěry a odepřeli mu přijetí. Teprve když se přesvědčili zejména knihou jím sepsanou „Opovrhováním tohoto světa“ nazvanou, že Bohem povolán jest, přijali ho mezi členy řádu františkánského. Osudy jeho byly smutné; oběma hymny však zůstane památka jeho požehnána mezi katolíckými křesťany. Oznam zachoval radostný hymnus, že nepadl do propasti nepaměti. Roku 1306 o vánoční noci byl zbožný skladatel hymnu: „Stabat mater speciosa“ od Pána povolán na věčnost, aby Ho patřil tváří v tvář: „Quando corpus morietur, fac ut animae donetur, tui nati visio.“ Kněz pěl u oltáře: „Gloria in excelsis Deo,“ a blázen pro Krista poroučel v ruce Pána ducha svého. Biskup Angelo Caesi napsal na pomníku jeho v klášterním kostele sv. Fortunata v Todí r. 1569 tato slova: „Stultus propter Christum nova mundum arte delusit et caelum rapuit.“

II.

Nejistého původu jsou některá jména, která na křtu sv. se dávají a tu a tam v občanských kalendářích nalézají jako Oskar, Gustav, Hirlanda. Jméno Oskar nalézá se v kalendářích při prvním prosinci, jméno Gustav při druhém srpnu, ale bez církev-

ních dokladů. Ani jedno těchto tří jmen nenalezneš v Müllerově „Všeobecném Martyrologiu,“ ani v „lexiku Stadlerově,“ o jménu Hirlanda a Relinda udává se v některých životopisech Svätých a Svetic Božích že se ctí jako svěťce v Nizozemsku na den 22. března. O jménu Oskar praví někteří, že jest variantou jména Otkar nebo Otger. Poněvadž každá diecése a každý klášter chová v poctivosti památku blahoslavených a ctihodných sluhů Božích, jest možná že v seznamech některé diecése neb některého kláštera dotčená jména se nacházejí. Podobná nejistota byla o jménu „Arthur,“ až se nalezlo v seznamu družstva sv. Voršily. (Pokračování Bollandistů. Říjen IX. sv.)

Literární oznamovatel.

— „Světozor“ přináší v třetím čísle podobizny Ivana Federoviče Holovackého, Liebscherovy kresby „Hoch z okolí Říma“ a „Ulice v Pompejích“ dále pohled na Neapol a obrázek „Domovnice pařížská“. V textu vykazuje tento obsah: „Český papež“, hist. povídka od Koldy Malinského. Z básní Jaroslava Herdy. „Svatopluk Čech,“ studie literární. „Tažme se přírody prakticky“, napsal J. Draper, přeložil Primus Sobotka. „Hrobka rodiny Reichstalské“, hist. povídka od Zikm. Krasinského. Přel. Lip. Frič Lipský. (Pokračování.) Báseň: „V zimě“, od Lad. Brtnického. „Zadruga,“ žije dosud v Rusích“, dle Samokvasova sděluje Klim. Čermák. „Manželé spisovatelé“. Podává Fr. L. Hovorka. Rozmanitosti ze všech oborův umění a text k vyobrazením. V čísle IV. jsou tato vyobrazení: Dr. Bohdan Neureutter, primář dětské nemocnice pražské. Stará církev v Kystendži. Večerní zábava. Neštěstí na mostu tayském v Dundee: Potápěči ohledávají trosky vlaku a mostu na dně řeky. Chrám Venušin v Pompejích.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

vdp. Ondřej *Wilfling*, kněž. arcib. vikář Jáchymovský, osob. děkan a farář ve Vejpřtech, (nar. v Boru dne 28. dubna 1812, vysv. 25. listop. 1838.)

P. Eduard *Lukas*, subprior v klášteře Augustianů a farář u sv. Tomáše na Malé straně, dne 17. ledna 1880 (nar. v Lipenci u Žatce 13. března 1812, složil slib dne 21. pros. 1835, vysv. 7. srpna 1836.)

p. Václav *Zimmermann*, deficient, dne 21. ledna 1880 (nar. v Tomicích 23. srpna 1812, vysv. 31. července 1842.)

Vyznamenání jsou:

- P. Justin *Koblasa*, subprior řádu premonstr. na Strahově, a
- P. Aemilian *Jedlička*, konventual téhož řádu jmenování jsou kn. arcib. notáři.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Viktorin*, farář v Senomatech, jmenován II. sekr. vikariatu Rakovnického;
- p. Jan *Fleissner*, far. v Kraslicích, jmenován I.^{ním}, a
- p. Jan *Sporer*, far. v Nenkirchenu, II.^{hým} sekretářem vikariatu Kraslického.
- p. Jos. *Meloun*, far. v Okrouhlicích, jmenován sekret. vikariatu Bystřického;
- p. Frant. *Růžička*, kaplan ve Vejpřtech, ustanoven za admin. in spiritual. tamže;
- p. Frant. *Vyšín*, far. v Borku u Suchomast, za admin. v Tmání;
- p. Frant. *Novotný*, I.^{ní} duchovní správce v trestnici u sv. Václ. v Praze, a
- p. Jos. *Černohouz*, duchovní správce v trestnici u Plzně, jmenování osob. faráři.

Uprázdňená místa:

Tmaň, fara patron. p. Fr. Nollé, od 9. ledna.
Jirna, fara patron. paní Rosalie Waagnerové, šlecht. z Wallernstaedta, od 9. ledna.
Schönlind, fara patron. nábož. matice, od 23. ledna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Effenberger*, býv. císař. král. školní rada a jub. kněz na odpoč. v Praze, dne 18. ledna 1880 (nar. 18. listop. 1795 v Krupce, vysv. 24. srpna 1819).
- p. Ant. *Jellinek*, osob. děkan a farář na Šopce, dne 20. ledna 1880 (nar. v Mladé Boleslavi 8. února 1813, vysv. 3. srpna 1838.)

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Schulz*, kněz na odpočinku v Bohdašíně, dne 12. ledna (nar. ve Sviništaněch 24. prosince 1803, vysv. 25. července 1832.)
- p. Jan *Přerovský*, býv. farář v Červ. Janovicích, na odpoč. v Ném. Brodě, dne 15. ledna (naroz. 26. července 1817 v Ledči, vysv. 25. července 1843.)

Vyznamenání jsou:

- p. Vinc. *Blaschke*, farář v Mlad. Buku, jmenován osobním děkanem, a
- p. Karel *Chotovský*, farář v Žamberku II.^{hým} sekretářem okresu vik. Králického.

Ustanovení jsou:

- p. Alois *John*, za kooperatora v Mládkově (Vichstadt), odkudž
- p. Ant. *Rypka*, za koop. v Lipnici.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:

v knihkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošla čísla

reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Exhorty sváteční.

(J. B. Podstránský.)

III. Na ostatky, v neděli II. po devítiku.

Nastaly nám ostatky t. j. ostatní čili poslední dni masopustu, kde mnozí lidé po dávném vlastně pohanském zvyku marně, rozpustile si vedou, všelikým prostopášnostem a hříšným rozkoším se oddávají. Na první pohled, zdá se podivno, že církev sv. v dnešní masopustní neděli podává nám částku sv. evangelia (Luk. 18, 31—43.), kde se vypravuje o utrpení a smrti Kristově; ale bližší-li uvážíme, seznáme, že sv. evangelium, které jste L. V. právě slyšeli, k tomuto času výborně se hodí; neboť tu marným lidem se předkládá zrcadlo, v kterém své hříšné počínání v pravém světle spatřují; což rozvažujeme k svému poučení.

Masopust, ostatky, jak jsem již podotkl, jsou zbytky pohanské slavnosti bacchanalií, ježto se ku počtě boha opilství Baccha zvaného konaly. V těch dnech pohané hýřili, jedli, pili a všelijak přestrojeni, zakukleni, těkající po ulicích křičeli, hejsali, oplzlé písně zpívali a v opilosti jako bez rozumu se potáceli. To byla slavnost pohanů, již se velice podobá masopust křesťanů; ano mnozí křesťané si ještě rozpustileji o masopustě počínají než pohané. Mnozí nejen nemírně jedí a pijí, nýbrž i všeliké rozpustilosti tropí, ano potkáváme všeliké postavy zakuklené, přestrojené, ježto pitvořice dílo Hospodino, mnohé bláznovství provádějí. — Mnozí pohříchu křesťané mají za to, že o masopustě všecko se dovoluje a v těch dnech nejvíce hříchu se dopouštějí. — Jaká to zaslepenost, jaká po-

šetilost, že křesťané pohany v bláznovství a v hřešení překonávají! —

Proto církev sv. dnes svým dítkám jiný průvod připomíná, jiné divadlo představuje, v němž city truchlivé, bolestné se budí; připomíná poslední cestu Pána Ježíše k utrpení, k smrti, aby nás od pošetilých a hříšných radostí odvrátila, by ku Kristu nás přivedla. Za onoho času, jak di svaté evangelium, pojal Pán Ježíš dvanáct učeníků svých a řekl jim: „Aj, vstupujeme do Jerusalema a dokonají se všecky věci, které jsou psány skrze proroky o synu člověka. Nebo vydán bude pohanům a bude posmíván a bičován i uplván a když jej ubíjejí zabijí jej (na dřevě kříže) a třetího dne z mrtvých vstane“. Když Pán Ježíš tato slova k apoštolům mluvil, chtěl jim dáti na rozum, aby počtou, jakouž mu lid při slavném vjezdu do Jerusalema bude prokazovati, nedali se másti, nýbrž aby na paměti chovali, že jde na smrt, aby za hříchy světa trpěl a zemřel na kříži. — Tak i choť jeho církev sv. si přeje, žádá, abychom i my dítky její v těchto dnech, kde svět jásá, rozpustile se raduje a mnohé hříchy páše, pamatovali na Krista, svého Spasitele, jenž z lásky k nám krev svou na kříži vylil a život za nás obětoval; ona touží, abychom mu za to byli vděční a z vděčné lásky, bychom zvláště v těchto dnech nehřešili a všech hříšných radostí se odřekli.

Než jakkoli matka svým dětem vážně, důtklivě představuje a s bolestí volá, že „každým hříchem Krista, Syna Božího, znova křížují“, (Žid. 6, 6.) předce mnozí toho si nevšímají a podle toho se nechovají. — Sv. evangelium dí, že „apoštolé

tomu nepoocoměli, co se pravilo“, co Pán o svém utrpení, smrti a z mrtvých vstání k nim mluvil. A tak se děje dosavad všem křesťanům vlažným, netečným. Oni slyšají a čítají o lásce Kristově, o jeho utrpení a smrti; než srdce jejich zůstává vlažné, studené. Oni vědí, že každým hříchem Krista znova křižují a trestu věčného zasluhují, tomu však nerozumějí a k srdci si to nepřipouštějí. Ba jsou i křesťané, kteří sotva věří, co dí slovo Boží o přísném soudu a hrozných pokutách na věčnosti, kteří dobré, šlechetné cesty v srdci svém udusili, tak že Krista, svého Spasitele, svého nejlepšího přítele a největšího dobrodince bez bázně svými hříchy a nepravostmi hněvají, znova křižují a potupují. Nebo rcete N. co činí křesťané, kteří nejen o masopustě, nýbrž snad každodenně dopouštějí se pýchy, lakomství, závisti, smilstva, obžerství a jiných nepravostí a v hříších nekajicně trvají? — Když bratři Josefa do cisterny hodili a prodali, sedíce jedli, pili, veselili se a nikdo z nich nepomýšlel na bolest a zármutek ubohého bratra Josefa. A všickni zajisté hříšníci vedou si ještě krutěji ku Kristu Ježíši, svému bratru podle těla i požívajíť z plné číše rozkoší smyslných, zapominajíce na jeho utrpení a bolestnou smrt, kterou z lásky k nám podstoupil a svými prostopášnostmi připravují mu novou bolest, hanu a potupu. Rcete br. a s. může-li býti větší ukrutnosti a ohavnějšího nevděku! — Když sv. Frant. z As. muž, jenž hořel láskou k P. Ježíši, jda jedenkrát po hřbitově, spatřil obraz Ukřižovaného, počal usedavě plakati. Jsa tázán, proč slzí? odpověděl: „Jak bych neplakal? Syn Boží nevinný byl za lidi ukřižován a ti ho za to nenávidí, urážejí; On je miloval až k potupné smrti kříže, musí však od nich potupu a křivdy snášeti. Ach, oni ho svými hříchy znova křižují a lásku jeho nevděkem oplácejí!“ Co myslíte kř., nenáležíme také my k těm nevděčným krutým lidem, jichž sv. František plakal? Náleželi jsme m. br. a s. dosavad k nim, svatě Kristu slibujeme, že příště nechceme k nim býti připočtení. — Ať synové a dcery tohoto světa v těchto dnech Krista svými hříchy a nepravostmi zarmoucí, křižují; my tak nechceme více činiti, spíše se sv. Františkem chceme nad hříchy slzeti a za obrácení své i všech hříšníků se modliti. — Příště chceme často, zvláště kdykoli k hříchu budeme vábeni, pamatovati na hořké utrpení a potupnou smrt, kterou Syn Boží za nás trpěl, aby nás hříchův a jich ná-

sledků, trestů věčných zbavil. Tak zvítězíme nad každým pokušením, setrváme v lásce ku Kristu a dostaneme se k němu, jenž nás až do smrti miloval. Amen.

IV. O popelci.

Církev sv. žehná a sype dnes popel na hlavu věřících slovy: „*Pomni člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš!*“ Tím se naráží na výrok kletby, kterou pronesl Hospodin nad Adamem, když byl zhřešil: „V potu tváře jisti budeš chléb, dokud ne navrátíš se do země, z které vzat jsi“. (I. Mojž. 3, 19.) Popel sypati na hlavu bylo vždy znamením kajicnosti, pokání, jako čteme v písmě sv., že činili Israelité za proroka Jeremiáše (25.) a Ninivité, jimž Jonáš kázal pokání. (Jonáš 3.) — Církev sv. chce nás popelem upamatovati na hřích a zasloužený trest, abychom vidouce svou křehkost a pomijejicnost, pokorili se a majíce smrt na paměti, činili pravé pokání.

„Člověče pomni, že prach jsi a v prach se navrátíš“, pamatuj na smrt! „Memento mori!“ Slova ta jsou děsná, velice však prospěšná, spasitelná. Pomnění smrti jest, alespoň může býti výborným prostředkem k etnostnému, bohabojnému životu; neboť odvrací nás od světa, od jeho statkův a rozkoší, které nám bude opustit, uvádí radosti v pravou míru, oslazuje všechny trpkosti života i vzbuzuje nás, abychom etnostně, bohabojně žili, všech hříchů se chránili a hřešili-li jsme, bychom činili upřímné pokání.

a) Marnost nad marností, všecko marnost. (Kaz. 1, 2.) Načkoli pohledneme, všecko jest pomijejicné. „Všecko smrti jest naplněno.“ (Moudr. 18, 16.) „Který jest člověk, jenž by neužřel smrti?“ (Žalm 88, 49.) „Všecko jest ze země a v zem se obrátí.“ (Sir. 40, 11. srv. Kaz. 3, 10.) Rcete m. br. a s. můžeme-li nač ve světě spoléhati? Co prospěje srdcem k pozemským statkům lnouti, nebo naději v člověka chovati? Co můžeme od lidí smrtelných očekávati? „Všeliké tělo jest jako tráva a všecka sláva jeho jako květ trávy: uschla tráva a květ její spadl, ale slovo Páně zůstává na věky. (I. Petr 1, 24. srov. Isaiáš 10, 6.) Chovejte tedy m. kř. pečlivě tu pravdu v srdci svém: Pomni člověče, že prach jsi! „Uloženo jest všem lidem zemřít.“ (Žid. 9, 27.) Memento mori! pamatuj na smrt!

b) Memento mori! Pamatuj na smrt! Aby pak pomnění smrti spasitelný účinek mělo, není dosti věděti, že všickni lidé zemrou, nýbrž třeba si říci a často říkati:

Také já musím zemřít. „Zemřeš a nebudeš živ.“ (Isaiáš 38, 1.) Toto tělo mé, ježto odívám a pečlivě chovám, o jehož zdraví se starám, zemře, shnije, v prach se obrátí; pak statkův a rozkoší v světě nebude více pro mne; až umíráček mi dozní, přijdu brzy v zapomnutí. Myšlenka smrti je trpká, hořká, spasitelná však. Pomnění smrti jest strašlivé hříšníku. (Žalm 33, 22.) „Odplata za hřích jest smrt.“ (Řím 6, 23.) „Když umře člověk bezbožný, žádné naděje nebude mu více.“ (Přís. 11, 7.) Ale „spravedlivý smrti se neleká, on doufá při smrti své.“ (Přís. 14, 32.) „Tomu, kdo se bojí Pána, dobře bude; v poslední čas a v den skonání požehnán bude.“ (Sir. 1, 13.) — Proto m. br. a s. pamatujice na smrt, bojte se Boha, chraňte se bedlivě hříchův a kdykoli jste se v něčem provinili, činite upřímně opravdové pokání.

c) Není dosti pouze vzpomínati „já zemru;“ ale musím doložit: „snad brzo zemru“. Pamatuj, že smrt nemešská, představuješ-li si ji jen ze zdálí, nečiní na tebe mocný dojem. „Co jest život náš? Pára jest, kteráž se maličko ukazuje a zmizí.“ (Jak. 4, 13.) „Jako dým zmizí dnové naši.“ (Žalm 101.) — Život lidský jest krátký: ten rok, ten měsíc, ten týden, ten den, ba tato hodina může pro nás býti poslední. Proto m. br. a s. bděme, stále hotovme se k smrti, aby nás nepřekvapila; aby nepřišla náhle jako zloděj, aniž bychom se nadáli. Buďme ctnostně, spravedlivě a pobožně živi a stále k smrti připraveni. A zhřešili-li jsme — kdo by z nás byl nikdy nezhřešil? — číňme neprodleně pokání. „Neprodlevej obrátiti se ku Pánu, aniž odkladej den ode dne; nebo náhle přijde hněv jeho a v čas pomsty rozptýlí tě.“ (Sir. 5, 9.) „Ještě dnes, uslyšíte-li hlas Hospodinův, nezavrhujte srdce svých.“ (Žid 3, 7. Žalm 94.) Ano dnes se ozývá hlas Církve: „Člověče pomni že prach jsi!“ Memento mori! pamatuj na smrt! Nuže br. a s., slyšte hlas ten a přijměte na svá čela popel s úmyslem, jakým církev ho světi a na hlavy sype, t. s hlubokou pokorou, pamatujice, že prach jsme a za příčinou hříchu v prach se obrátíme. A proto „číňte pokání!“ jak nás sám Spasitel napomíná, (Mat. 3, 2. 8.) a podle příkladu Kristova v duchu kajicnosti se postěte. — „Obratěte se ku Pánu s celým srdcem svým, s postem, s pláčem i s křivením.“ (Joel 2, 12.) „Ponižte se (jak píše sv. Jakub 4, 10.) před obličejem Páně a Bůh povýší vás“. Amen.

Theodotus Ancyrenský.

Obrázek ze života sv. mučedníků ve 4. století.
(Podává dr. Borový.)

(Pokračování.)

Sotva nazejtří se rozednilo, roznesla se po veškerém městě zpráva, že těla svätic v noci zmizela a velký ruch nad tím u celého obyvatelstva panoval. Kdekoli nějaký křesťan na ulici dal se vidět, a pohané jej poznali, byl ihned jat a veden na soud. Zarmoucen nad tou zprávou chtěl Theodotus jíti a vše, jak se stalo, oznámiti, ale bratři mu v tom zbraňovali. Polychronius pak převlékl se za rolníka a šel, aby se přesvědčil, kterak že se věci mají. Než ale poznali jej někteří jako křesťana a vedli jej k vladaři, kterýž dal jej ukrutně bít, a hrozil mu smrtí, ba sám vyskočiv ze sedadla svého a tasiv meč z pochvy proti němu se hnál; tu taková bázeň Polychronia se zmocnila, že zapomněl na Krista a na sluhu jeho věrného Theodota, a pověděl vladaři, kdo svatá těla z jezera vytáhl a kam je pochovali. I hned velel ukrutník, aby z hrobů vyrvána a spálena byla.

Zpráva o té věci brzy se donesla i k Theodotovi, který rozloučil se s bratřími napomínaje jich, aby neustáli modliti se a prositi Boha, aby jemu koruny mučednické ráčil popřáti. Naposledy obrátil ještě zraky své k nebesům a takto se modlil: „Pane Ježíši Kriste, ty mocná naděje všech zarmoucených, popřejž mi té milosti, abych běh života svého šťastně dokonil a přijmíž krev mou v obět za všechny, kteříž nyní trpí protivenství pro jméno tvé. Učiň brimě jejich snesitelným a rozkaž bouři, aby se utišila, a dejž, aby všickni, kdo věří v tebe, dosáhli svätého pokoje“. Když tak skončil, a bratři nemohli jej více u sebe držeti, naplnění jsou všickni zármutkem, a tonouce v bolestných slzách pravili: „S Bohem tedy, Theodote, pravé ty světlo církve sväté. Ty ovšem odcházíš teď z bidného života pozemského, ale tam tě sláva andělů a archandělů a nesmírná jasnost Ducha svätého uvítá a Pán náš Ježíš Kristus, kterýž sedí na pravici Otce. A pro tyto věci boj, jenž ti nyní nastává, bude velký a slavný, ale nás, kteříž tu v tísní velké života ještě déle potrvati máme, odchod tvůj velkým zármutkem a nevýslovnou bolestí naplňuje“. Theodotus všechny objal a připomnul jim, aby tělesných pozůstatků jeho dodali, budeli to jinak možno, nábožnému

knězi Frontovi, až by ze vsi sem přišel a prsten sebou přinesl. To pověděv, poznamenal se svatým křížem a s myslí neohroženou ubíral se do boje. Na cestě potkal se s dvěma měšťany, přátely svými, kteříž chtějíce jej ochrániti, pravili: „Nevydávej se v nebezpečnoství, jakéž ti právě nyní hrozí; nebo kněží bohů Minervy a Diany a kolik jiných z divoké chátvy na tebe žalují, že zbraňuješ křesťanům klaněti se mrtvým sochám, zhotoveným z kamene, a jiných věcí že se proti vůli vladařově dopouštíš. A také Polychronios o tobě pověděl, žeš těla sedmi panen svatých v noci potaji odnesl z jezera. Protož dokud ještě čas, dbej zachování svého, neboť nemoudré by bylo, abys snad sám v ruce protivníků se vydával“. Na tuto řeč odvece Theodotus: „Jste-li v skutku moji přátelé, a chcete-li mi službu nějakou prokázati, nezdržujte mne v tom, co já nyní činiti obmyslím, ale jděte k vladaři a rcete: „Ejhle, Theodotus, na něhož tu knězi a všecken lid, žalují, zde stojí přede dveřmi“. To pověděv dále pospíchal, do síně soudní, a s mužílou myslí tam vstoupil. Bylo pak tu mnoho nástrojů k rozličným mukám, žhavé uhlí, voda a olej v kotlech se vařící, kola a jiné věci; ale nelekal se jich statný bojovník, nýbrž neohroženě na všechno to pohlízel.

Sotva že ho zočil Theoteknus, takto k němu počal mluvit: „Ni jediný ze všech trestů těchto, nebudeš muset trpěti, nebudu já se ohlížeti na žaloby veškerého města, ani kněží, budeš mi drahým přítelem, ano i mocným císařům našim se zalíbíš, a tak vysoké hodnosti dosáhneš, že oni tě vlastnoručními listy poctí a že i ty, když toho třeba bude, jím budeš moci psáti; jen buď rozumným a obětuj bohům, nepřidržuj se víc Ježíše, jehož jeden z vladařů judských, Pilát, dal ukřižovati. Zdá se mi, že jsi muž zkušný a rozumný, sluší pak zajisté na mudrce, aby s rozvahou a prozřetelně jednal; protož upušt od zaslepenosti své, a napomeň také ostatních křesťanů, aby příkladu tvého následovali. Jestliže toho dovedeš, budeš veškerému městu vládnouti; učiním tě nejvyšším knězem Apollovým, ty budeš ustanovovati ostatní kněze, rozdávati všechny hodnosti, skrze tebe budou prositi úředové za říši a kdokoli se k císaři bude chtíti utéci, skrze tebe to učiní; tímto způsobem se ti i bohatství dostane hojnost, a chceš-li rozsáhlými statky vládnouti, i ty hotov jsem tobě dáti“. Pro tyto sliby chválil všecken shromážděný

lid vladaře a všickni Theodotovi radili, aby tak skvělou budoucností neopovrhli, ale aby vděčně nabídnutí přijali.

Rekovný vyznavač Kristův však nic tak velkého pokušení nedbaje odpověděl:

„Já především téhož Pána Jezu Krista, o němž jsi ty prve jako o obyčejném člověku mluvil, o tu milost žádám, abych vám mohl hříšnost vaší bohoslužby ukázati a několika slovy vás o zázračných skutech mého Pána Jezu Krista a o tajemství jeho svatého vtělení poučiti. Neb toho zajisté, ó Theotekne, potřeba káže, abych tu před mnohými svědky víru svou slovem i skutkem ukázal. Co pak se nejprve skutků vašich bohů týče, za neslušné pokládám, je obsírně vypravovati, ale k vašemu zahánění aspoň v krátkosti o tom podotčeno budiž. Joviše vy prvním a nejvyšším z bohů zovete, a přec týž bůh tak hanebných skutků s ženami a dítkami svými se dopouštěl, že on právem může původcem všeho zlého nazván býti. Neboť vypravuje o něm váš básník Orfeus, že vlastního otce Saturna zavraždil, na to že matku svou Rheu za manželku pojal, z kteréžto zplodil Persefonu, a také k této vlastní dceři své zahořel plamenem nečisté lásky; konečně se zasnoubil se sestrou svojí Junonou. Oslavený váš bůh Apollo sestru svou Dianu před oltářem chrámu v Delu zohavil; a tak i váš bůh války, Mars k Venuši, Vulkán k Minervě a opět jiní ku pokrevním spřízněncům svým smilnou žádostí zaplanuli. Rozvaž tedy vladaři, jak že hanebné vy bohy máte! Aneb, co diš, zdalibý zákonové vaši přísně netrestali každého, kdožby se podobných ohavností dopustil? Ale vy se honosíte nemravností svých bohů a neostýcháte se lhářům, cizoložníkům, travičům a jiným zlosynům se klaněti; a vaši básníci všecky ty věci o nich vypravují, jakoby nejvyšší jejich slávu tím světu ohlašovali“.

„Jiné věci naproti tomu o podivné moci Pána našeho Ježíše Krista a o jeho zázračném vtělení vám povím; ovšem že i to skrze proroky a jiné svaté muže dávno před tím a i potom pověděno a sepsáno bylo, ale vše to každý veřejně může vyznati, aniž by mu bylo třeba, proto se zastydět. Písma o tom svědčí, kterak tentýž Pán Kristus v plnosti času s nebe na zemi sestoupil a tu mezi lidmi přebýval, a podivuhodné věci a skutky zázračné konal, uzdravoval nemocné a kázal lidu blaho-zvěst o království nebeském. Jeho vtělení, umučení, smrt a z mrtvých vstání proroci

jasně napřed vypsali tou měrou, jak se to vše vyplnilo. I pohané také pravdu těch věcí uznali, neboť Magové a Chaldeové a mudrcové nejslavnější z Persie světlem hvězdy jsouce vedeni poznali čas jeho tělesného zrození a z vnuknutí Ducha sv. seznavše i jeho božství jako Bohu pravému dary mu obětovali. Mnohé však on učinil zázraky k velkému všech lidí podivení. Vodu ve víno proměnil, pět tisíc lidí na poušti pěti chleby a dvěma rybami nasýtil, nemocné toliko slovem svým uzdravoval a na moři, jakoby na pevné zemi bylo, kráčel. Na rozkaz jeho hrobové vydali mrtvé své, a od narození slepí opět prozíreli. Chromé uzdravil, aby zas mohli rovně choditi, a od čtyř dnů pochované opět k životu vzkřísil. Avšak jazyk můj slabý jest, aby mohl vše vypsati, což on neslýchaného a podivu hodného učinil, a čímž zjevně dokázal, že on ne obyčejný člověk, ale pravý Bůh jesti“.

Když Theodotus těmi slovy skončil řeč svou zbouřilo se veškeré množství modloslužebníků, kněží roztrhali roucha svá, rvali sobě vlasy, lid pak strašně křičel a počal proti samému vladaři Theoteknovi zuřiti, že toho člověka netresece dle zákonů císařských, člověka, jenž všelikým mukám a nejukrutnější smrti propadl tím, že prý se rouhal dobrotivým bohům a spravedlivý hněv jejich na sebe uvalil.

Sám zlostí jenjen kypě a hrozbami pohanů ještě více rozlícen jsa přikázal Theoteknus, aby katové svatého muže ihned na skřípci roztáhli, ano sám stržnu skočiv jim při tom vlastní rukou pomáhal. Věrný sluha Hospodinův viděl, kterak si pochopové ostré nástroje hotoví, kterak jeden přes druhého křičí, kterak všecken lid se proti němu sápe: on sám jediný tu pokojně stál, a choval se tak, jakoby to ne jeho, ale kohosi jiného se týkalo.

Na znamení zuřivým Theoteknem dané, z rozličných stran se svatého mučedníka chopili, šat všecken s něho strhali, vložili jej na skřípec a nemilosrdně údy jeho roztahovali. Dlouho tak ležel, obě dvě ruce i nohy v kládě [maje roztažené, a snášel trpělivě, aniž by jaké bolesti dal znáti aneb vůli ukrutníkům chtěl se podvoliti. Po té katané ostrými hřeby boky jeho mnohokrát zedrali. Ale stál při něm Pán náš Ježíš Kristus, a proto udatně všechny rány nesl Theodotus, až i sami katané příliš unaveni jsouce od práce své upustili. Jejich místo jiní zaujali! — Theoteknus rozkázal, aby nalili na boky jeho ostrý

ocet a pak aby pochodněmi je pálili. To když se počalo dít, a Theodotus zápach spáleného těla pocítil, odvrátil maličko tvář svou; a hned k němu přiskočil Theoteknus a pravil:

„Kam se poděla tvá zmužilost Theodote? ty, jenž's jinak poslechnouti nechtěl, konečně jsi předce mukám se poddati musil. Kdybys se nebyl bohům rouhal, nýbrž jak vůle císařova žádá, jim byl se klaněl, nebyl bys také bolesti musil snášeti. Je-liť pak jsi toliko hospodský a člověk sprostý, varuji tě, abys kdy budoucně tatové řeči mluvil proti císařům, kterýmž moc nad životem tvým přináleží“.

Na to odpověděl Theodotus: „Neraduj se z toho příliš vladaři, že jsem, zápach z boků spálených pocitův se odvrátil; poruč jen katanům, ať tvé rozkazy vyplní, a hled' nových nástrojů vynalézti, chcešli zkusiti vytrvalost moji. Více však tobě rádím, abys poznal Pána Jezu Krista, jenž mi pomocí svou přispívá, tak že ani tebe ani bezbožných císařů tvých se nebojím. Kdybys při nějakém zlém skutku mne dopadl, ovšem bych měl spravedlivou příčinu báti se: ale takto nestrachuji se ani nejhorších věcí a hotov jsem, všeliké utrpení pro Krista snésti“.

Theoteknus znova pokračoval v trýznění svatého mučedníka; na rozkaz jeho byly mu tváře silnými kameny stlučeny a všickni zubové vyrazení. Ani to pak stálost Theodotovu nezměnilo; ústa u vnitř i svrchu máje zkrvácená, obličej zohyzděný, a všelikými mukami jsa po celém těle ztrýzněný a zohavený, tak promluvil k soudci: „A kdybys, ó Theotekne, mi i jazyk dal vyrvati a nemohl bych mluvit, i mlčky budu pravého Boha chváliti a On zajisté i mlčícího křesťana prosby vyslyší“.

(Dokončení).

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

I. Adam.

„Před Tebou zde, Bože! v skormoucení, bych se z hříchů vyznal, poklekám. Lásko věčná! k mému oblažení ve přírody uvedl's mne chrám, ve rozkošném nbytoval ráji, kde mi život plynul v radosti, jako v mladém, usmívaném máji, kde vše plno šťastných milostí. Ach! jak blaze ubíhaly chvíle ve příjemném, nekrušícím díle!“

„Na nebi když vyšla večernice,
 touhy probouzejíc milosti,
 tu mé srdce, čistá obětnice,
 svatou k Tobě plálo vděčností.
 Po boku své choti milované
 měkkým okem zřel jsem v krajiny,
 které, rukou Tvoji požehnané,
 bobaté mi nesly plodiny,
 až zaseta lživou řečí hada
 v srdci našem ujala se zrada“.

„V prosté oklamání důvěrnosti
 závistivým, padlým andělem,
 za vše štěstí, rajske za radosti
 hřích a smrt nám smutným údělem!
 Ach! náš nepřítel se od té chvíle
 měnil jako bájný Proteus;
 povalen jsa, v obnovené síle
 jako divý řádě Tyfeus.
 Ve podobách lahodných a skvělých,
 v nájezdech též vábil k sobě smělých“.

„I ta mocná touha po vědění,
 Tebou v srdce lidské štípena,
 k našemu jen zrostla zahubení,
 v hodinu nešťastnou zbuzena.
 Skříň jak Pandora kdy otevřela,
 zlé prý na svět věci pustila:
 tak, ach! Eva zvědavostí smělá
 strast a bolest na zem zvábila;
 a nám bylo po vše dlouhá léta
 bídu zřítí pokleslého světa!“

„Naděje však sladká, která zbyla,
 jak nám milost Tvoje sdělila,
 v příhodném se čase naplnila,
 když se Láska Tvoje vtělila.
 A k té lásce nyní se utíkám,
 ó dej nejsvětějším srdcem hnout!
 Hříchů svých, ach popatř! bolně pykám,
 milosrdný se mnou vediž soud!
 Ve slitovné pohled' útrpnosti
 na všecky mé strasti, na křehkosti!“

Umlk' Adam. Ticho nerušené;
 po celém se šíří údolí;
 ke Kristu všech zraky poupřené
 dychtivými svítí plápoli.
 Aj! lesk svatý ve Kristově tváři
 zaskvívá se náhle jasněji,
 že před novou, rozmnoženou září
 oči všech se opět sklánějí;
 a kde láska věčná odpočívá,
 se rtů Páně „milost“ zvučně splývá.

A jak poupě růžové se z jara
 nachem jemným tise zardívá:
 ta (jež v srdci nesmrtném hárá,

růměncem se tváří rozlívá),
 andělu strážnému *radost* milá
 z slitovného Páně vyrčeuí;
 a ta zbožných *mysl ušlechtilá*
 v radostném se jeví zapění,
 kterým v písni ožlávají vřelé,
 milosrdnou lásku Spasitele.

II. Kain.

„Já *smrt* do života uved' sivot,
 zbratřeného zhubiv Abele;
 jako lačný sup již toulou divou
 ona vyzírala z trupele,
 rozhlížeje po lupu se novém
 ustrnulou, němou krajinou.
 Pod prsou mi dosud tichým krovem
 furie se náhle vyřinou;
 běsné, jako bouře stepí valnou,
 ženouce se písni skučí žalnou“.

„Smrt ta z duše poklid vyplašila,
 jako dravec drobných ptácat rod;
 mysl marně, aby vinu smyla,
 moří celých žádala si vod.
 Široširou putoval jsem zemí,
 abych trud svůj zanes' v pustiny;
 však háj šumný, ani prales němý
 tiché k vtčkám nezávily sny: —
 hrůzoplýným uvnitř hlasem hnaný,
 ubíhal jsem jako jelen šťvaný“.

„Od té neblahé a trudné chvíle,
 mnohé zřel jsem lidstva národy
 a v nich v nezlomné povždy síle
 smutné bolu svého obrody.
 Duše má, ach! v duších mnohých žila
 s celým pekla děsným osudem;
 trudná mysl životem bloudila
 zavedena srdce popudem,
 jak přílivem i odlivem moře
 nepokoje stále snáší hoře“.

„Ty jsi soudil! Žádné více moci
 nelze odvrátit těch žalosti;
 do propastné uvrhls mne noci,
 ve zoufalstva hrůzně temnosti.
 Ztracen *navždy* pokoj srdce mého,
 vrátit *nikdy* víc jej nemůžeš;
 nuž! proč znova dávno souzeného
 souditi dnes neúprosně chceš?
 Mne tvá sláva více nepřekoná,
 zloby tvé již zakrývá mi clona!“

„Či chceš hrůzou zlomit vzderu mého?
 V Antikristu mocný já jsem žil,
 a jak hromu, v skalách zlomeného,
 nelekám se hrůzy těchto chvil.“

Jako dosud tebe vzdálen žíti,
jest má touha nyní jediná;
nešťastným a svobodným chci býti,
jako valná bude rodina
těch, které jsi zbudil ke jsoucnosti,
na kleslé by pomsty vylil zlosti!"

Ustál Kain a mrak ten nade trůnem
v temnu děsném teď se kaboní.
Jako nebes otevřeným lůnem
ohnivé se blesky vyroní;
a hrom z roztráveného již nebe
tríská strašným vůkol hlaholem,
posvátný tak oblak vůkol sebe
rudým sálá ohně plápolem.
Hřmotného již hromu hlasem valným
„vinen“ hřmí, duní krajem dálným.

Souhlas myriád aj rozléhá se,
jako hukot moře tlumený;
v rozhořčeném vyvolených hlase
vzdorný Kain je znova souzený.
V nesmrtelném cherubina oku,
jako perla z hlubin vyvěrlá,
v tichém k zemi síře klesá toku
jasná slza strážce anděla;
jako s nebes vysokého týnce
slza padá svatého Vavřince.

(Pokračování.)

J. O.

Podobenství a paraboly.

III.

Sv. svátosti.

Sv. břimování.

Jaroslav rozloučiv se s milými rodiči
svými vydal se do světa hledat si štěstí.
Ale jak rodiče se lekli uslyševše, že syn
jejich se zastavil na rozcestí, a že neví,
má-li se dáti v pravo či v levo! Jak se
lekli byvše spolu zpraveni, že cesta v levo
vede k samým nebezpečným srázem a propastem!
Tím vítanější byl jim dobrý zkušený přítel,
jenž jim byl šťastně se nahořdil, a jenž jim byl sám se nabídl, že rychle
pospíší za drahým dítětem jejich, aby mu
přispěl ku pomoci na osudném rozcestí jeho.
A již dobrý přítel zastihl mládence
dávajícího se na cestu v levo, kteráž jdouc
skrže samé bujné rostlinstvo zdála se mu
příjemnější. Ještě v čas šlechetný lidumil
mladého poutníka zastavil, jej obrátil a
uvedl na cestu v pravo, na tu kteráž vedla
k cíli šťastnému. A neopustil ho dříve,
až ho byl poučil o všem, čehož mu

ještě třeba bylo věděti pro další pouť jeho;
až mu byl přidal k zásobě z domova
vzaté, co mu ještě scházelo. Jako andělu
pak děkovali rodiče tomuto dobrodinci, že
tak se ujal dítěte jejich v nejtěžší nesnazi
jeho, že jim je zachoval. —

Všichni rodiče mají příčinu, aby uvítali
biskupa, přicházejícího břimovat synů a
dcer jejich, jako anděla. Ti mladým věkem
svým nalézají se na pravém rozcestí. Uka-
zují se mladým lidem dvoji cesta: jedna
cesta nepravosti vedoucí k záhubě časné i
věčné, a druhá cesta ctnosti vedoucí k spá-
se časné i věčné. A ukazuje se jim nezku-
šeným první lahodná, a druhá pro zapírání
sebe odporná. Odtud mají rodiče proč stra-
chovati se o děti své, aby se nedali ne-
šťastnou cestou nepravosti. Ale právě,
kdy mladí docházejí na nebezpečné rozcestí
životu svého, uděluje se jim sv. břimování.
A tu se zastavují snad již v chybách před-
chozím vyučováním v náboženství, aby se
pamatovali na svrchovaný cíl života svého,
na svaté závazky sobě uložené smlouvou
křtu sv.; zastavují se sv. zpovědi a sv. při-
jímáním, aby všeliké jiskry zlých žádostí
v srdcích jejich doutnající, tyto zárodky
budoucího neštěstí svého záhy poznali a
udusili. Zastavuje je pak sám biskup, aby
vzkládaje na ně ruce a modle se nad nimi
jim nové milosti Ducha sv. přidal k milosti
již na křtu sv. přijaté, aby je zásobil vše-
mi drahými dary Ducha sv., aby je sv.
křížem zasvětil novému životu šťastné-
mu, aby je znamením sv. kříže obrátil na
jedině bezpečnou cestu významanou Spa-
sitelem Ježíšem Kristem.

Nejsvětější Svátost oltářní.

V 18. žalmu svém oslavuje korunova-
ný pěvec velebnost Boží v přírodě. Nebe-
sa — tak počíná chvalozpěv svůj — vy-
pravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvě-
stuje obloha. Každý den nové divy na
světlo vynáší a každá noc svědectví vydává
o všemohoucnosti Jeho. Středem pak ve-
škeré této slávy jest slunce, v němž —
jak praví Žalmista — Pán rozbil stánek
svůj, a které ráno vychází jako ženich ze
svatebního pokoje svého a plesá jako obr
cestou běžeti maje, aby osvitilo celou zemi
světlem svým, a naplnilo veškeré tvory
životem a radostí. Teplými paprsky jeho
probouzí se na jaře příroda, zelená se a
kvete rostlinstvo, radují se zvířata z bytí
svého, ba i člověk nový život v sobě po-
cítuje. Žitným horkem jeho zraje osení

polní, ohýbají se stromové pod tíží ovoce svého, naplňují se zásoby lidské, aby všickni chleba měli a se nasytiti mohli, aby se naplnila slova Žalmisty Páně: „Když jim dávati budeš, sbíratí budou: když otvíratí budeš ruku svou, všickni naplnění budou dobrým“ (Žalm 103, 28.)

Slunce jest takoráž srdcem přírody, z něhož pramen života vychází a vybíhá až do nejvzdálenějších končin zemí. Co by se však ale stalo, kdyby se slunce ze všehomíru vyňalo, kdyby se vyšinulo z místa svého a postavilo se na místo jiné? I na to dává nám odpověď Žalmista Páně: „A když odvrátíš tvář svou zkormoutí se: odejmeš ducha jejich, a zhynou, a v prach svůj se navrátí“. Vyjmeme-li tedy slunce z přírody, promění se světlo v tmu, na místo života radostného nastoupí zoufalost a smrt, úrodné nivy a květnaté luhy obrátí se v prázdné pustiny, ano celý viditelný svět se rozpadne; on se zkormoutí — jak dí Žalmista — on zahyne, v prach se promění.

Než jakkoliv má veliký význam slunce pro říši *přírody*, nicméně jest předce jen slabým obrazem jiného duchovního slunce v říši *milosti*. Neskonale více než slunce ve světě viditelném jest *nejsvětější Svátost oltářní* v Církvi katol. Svátostánek jest to místo, ve kterém sám Bůh příbytek si vyvolil, v němž svůj trůn postavil, z kterého milost a požehnání udílí všem kteří se k němu důvěrně přibližují. Odtud prýští světlo víry nejen na celou církev, nýbrž i na každého jednotlivého člověka. Kristus jest i v nejsvětější Svátosti oltářní světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět a v Církvi Jeho zůstávajícího při víře její, až do skonání světa. A jako slunce život vylévá na celý viditelný svět, tak udílí i Kristus v nejsvětější Svátosti oltářní duším ono divotvorné světlo a onen život milostiplný, kterým očisťují se od hříchů a stávají se syny Božími a dědici království nebeského. „V něm byl život, a život byl světlo lidí“ (Jan. 1, 4.)

A jako konečně slunce přirozené všechno paprsky svými v jisté míře proniká a tím květ a ovoce ku vzniku a uzrání přivádí, tak proniká i Kristus Ježíš v nejsvětější Svátosti svou milostí srdce lidské, aby dobré ovoce přinášelo t. j. aby konalo skutky pravé zbožnosti, na které následuje v tomto životě zalíbení Boží, v onom pak věčná blaženost.

Tato svátost jest proto také srdce celé Církve, srdce všech srdcí, z kterého vychází pramen života a milosti, a tento život uděluje se všem, i těm nejnepatrnějším údům tajemného těla Kristova. A proto platí v plné míře o nejsvětější Svátosti, co napsal Žalmista Páně: „Když jim dávati budeš, sbíratí budou: Když otvíratí budeš ruku svou, všickni naplnění budou dobrým“.

K. Otman.

Z Lourdesu do Marseille.

Od Josefa Jandy.

IV.

Co sluší říci o poslužích, týká se na mnoze i jiných živnostníků a obchodníků. Stalo se již nejednou že přišel muž s nepatrným jměním (50 tolary) do Marseille a kupoval ve skladech smetky odpadků cukrových, které syrobářům prodával, a nyní jest milionářem a zaujímá místo mezi nejprřednějšími muži města. Vůbec platí o Marseilleských, že jsou velmi pracovití a přičinliví, dokavad ještě bohatství nemají, stavše se ale boháči, přestávají pracovati a neobmezeně požívají ovoce dřívějšího namáhání svého. Jsou horkokrevní a duch jejich dá se snadno unést k velikým blahodatným podnikům, ale také k velikým pošetilostem a poblouzením. Ženské, jsou letory veselé, rády se smějí, milují šperky a náheru a na hlavě nenosí klobouk nýbrž čepeček, který jim sluší.

Promluviv o povaze Marseillanův nemohu opominouti zmíniti se také o slavných muzích, na něž Marseille všim právem hrdá jest. Honosí se znamenitým botanikem Paterem Plumierem, proslulým kazatelem Mascaronem a druhým Karlem Borromejským, šlechtným biskupem Belsuncem. Za morové rány, která r. 1720 v Marseilli zuřila a 40.000 životů lidských sobě vyžádala, Belsunce ochotně nemocným ku pomoci přicházel, prosebné průvody po městě pořádal až konečně i sám neuprosné smrti téhož roku v náruč upadl. Vděčná Marseille postavila šlechtnému biskupovi r. 1852 krásný bronzový pomník a jemu ke cti nazvala jednu ulici třídou Belsuncovou. Z Marseille pochází slavný malíř Paget a proslulý dějepisec a věhlasný státník Thiers.

Po obědě (diner), kterýž u Francouzů bývá obyčejně již také večeří, (leč když pozdě v noci z divadla neb nějaké jiné

společnosti se vracejí, požívají ještě něco, kterémuž pojedění říkají *souper*), ohlížel jsem se po podpočinku.

Druhého dne ráno po sedmé hodině ubíral jsem se k Rodičce Boží Ochranné čili Notre Dame de la Garde. Přesed boulevard de la Corderie, jenž není daleko od starého přístavu, stanul jsem při úpatí vrchu, na němž chrám Notre-Dame de la Garde stojí. Něco výše od boulevardu jmenovaného vedou dobře upravené schody na vrchol. S pravé i levé strany stojí prodáváčky nabízející kolemjdoucím svice a fotografie na prodej. Stráně vrchu jsou nyní zcela holé. Za Caesara stával zde stinný háj, kterýž Massilští ve veliké uctivosti měli. Avšak vojínové Caesarovi vymýtili háj tento; následkem toho prameny, jež zde vznikaly, vyschly a libovonný vánek věterku, který druhdy město osvěžoval, učinil místo prudkému od moře vanoucímu větru, který mistral nazývají.

Nelze tudíž se diviti, že vystupování na vrch velmi obtížno jest. Avšak poutník Rodičky Boží Ochranné zapomíná na vítr, na větro a na pot s tváří se řinoucí a toužebně chvátá k svému cíli.

Jako v Lourdesu tak i zde má svatyně Rodičky Boží dvě oddělení, spodní daleko starší kapli, nad níž se klene nový velkolepý chrám.

V kapli hned u vchodu zří poutník dvě sochy: Krista Pána na kříži a ve hrobě, které tak dovedně provedeny jsou, že tělo Kristovo jako skutečným býti se zdá. Na hlavním oltáři jest socha Marie Panny s Ježíškem, kterýž drží v ruce své kotvu. Za oltářem zavěšeny jsou rozličné boty, hole, obuv a jiné věci, jež ti, kdo na přímluvu Rodičky Boží uzdraveni byli, sem darovali.

Z kaple vyšedše po schodech vystupujeme do hořejší svatyně, kteráž od r. 1863 až do 1864 v romanském slohu vystavěna byla. Vnitřek její jest velkolepý a uchvacující. Tam, kde se lodi křížují, klene se pyšně veliká kopule, v kůru jest nádherně ozdobený hlavní oltář, na němž stojí stříbrná socha Rodičky Boží Ochranné, kteráž Ježíška na rukou drží; oba mají na hlavě koruny. Nad hlavním oltářem na klenbě jest latinský nápis tohoto znění: „Tota pulchra es Maria. Celá krásná jsi Maria“. Podlaha jest mosaiková, pilíře chrámové jsou z mramoru černého a bílého, afrického a alpského, jichžto obě barvy se střídají. Stěny vykládány jsou bílým karrárským mramorem, kterýž však téměř

viděti není, poněvadž stěny jsou v pravém smyslu slova votivními obrazy posety. Na obrazech těchto vyličuje se zápas lodí s vlnami mořskými, jsou na nich též rozličné nápisy, kterýmiž ctitelové Rodičky Boží o přímluvu a ochranu za plavby po moři svatou Pannu žádají, aneb jí díky vdávají za to, že je vysvobodila z nebezpečství na moři jim hrozivšího. Západní část chrámu ozdobena jest 45 metrů vysokou věží, v níž se nalézá zvon 10.000 kilogramů těžký. Na nejzazším vrcholu věže připevněna jest pozlacená socha Rodičky Boží Ochranné mající 9 metrů zděli. Odtud Rodička Boží držíc stráž svou nad městem a širým mořem modlí se za všecky, kteří sebe a své zboží svěřují vlnám bezedného moře a plášť své ochrany rozprostírá nad těmi, kteří horšími vlnami, vášněmi a náruživostmi zmitáni bývají; ona jim vyprošuje u Syna svého sílu, aby šťastně z vln těchto vyvázše bez úrazu duše k břehům blažené věčnosti se dostali.

Z věže, na niž jsem vystoupil, naskytuje se překrásná vyhlídka na město i na moře.

S vrchu Notre-Dame de la Garde sestoupiv, ubíral jsem se ke kostelu sv. Viktora, Abbaye de St. Victor zvanému. Ačkoliv blíže chrámu jsem již se nalézal, nepoznal jsem ho, neboť zevnějšek jeho podobá se svými přetátými věžemi spíše tvrzi než-li kostelu. Zakladatel chrámu a někdejšího opatství sv. Viktora byl Cassianus. Pocházel z M. Asie, kde se asi 350 po Kr. narodil. Cestoval Egyptem, kde poznáv tamější život mnišský sám mnichem se stal. V Cařihradě byl od sv. Jana Zlatoústého na kněze posvěcen. V Římě, z návodu arcijáhna a napotomního papeže Lva I., psal proti Pelagiánům. Z Říma prehl před Alarichem; přibyv do Massilie založil zde kostel a klášter sv. Viktora. Opatství toto velice proslulo v následujících stoletích, příslušelo k němu některou dobu až 5.000 řeholníků. Cassianus však později upadl v bludařství stav se původcem semipelagianismu, kterýž r. 529 na sněmě Arelatském byl zavržen. Kostel záleží z chrámu vrchního z 13. a 14. století pocházejícího a podzemní kaple, kteráž mezi nejstarší církevní stavby ve Francii náleží. Kostelník vede do této podzemní kaple maje v ruce rozžatou svíci. Po několika schodech sestoupí se k menší kapličce, v níž se nalézá ku zdi přiléhající oltář, při kterém každou sobotu konají se nešpory. Odtud vede ještě kolik schodů do hlouběji ležící kaple. Pro-

stora její jest úplně temná, majíc podobu obdélníku. Nalézají se tu dva oltáře. Průvodčí mne upozornil na starobylé a vzácné malby na stěně, představující umučení sv. Ondřeje a svatého Vavřínce a tak zvanou černou Rodičku Boží. V této kapli bývají jenom jednou za rok slavné služby Boží, jichž četní věřící účastníky bývají.

Vyšel z podzemního chrámu do lodi chrámu vrchního spozoroval jsem před presbytářem klekátko, v němž svrchu zasazena byla lampička s modrými skly, v níž hořelo světlo. Pod lampičkou byl nápis: „Žádá se, abyste se pomodlili za † sl. N. . . Že nadarmo zde ten nápis nestál, přesvědčil jsem se sám, neboť jsem viděl dívku na klekátku klečící, ona modlila se za věčný pokoj v Pánu zesnulé, již nápis svědčil. Tento způsob upomínky na zemřelého zdál se mi býti významnější a účelnější, než-li jsou na svících zavěšené nápisy, obsahující jméno, stav a stáří v Pánu zesnulého, ale žádnou prosbu, by v chrámu Páně přítomní za nebožtíka se modlili. Málo zájisté asi jest těch, kdo podobnými nápisy povzbuzeni by byli k modlitbám za zemřelého.

Když jsem opustil chrám sv. Viktora bylo již bez mála jedenáct hodin. Jsa chůzi ustavičnou a nesnesitelným vedrem umdlen toužil jsem po nějakém ochlazení. Zasedl jsem v ulici Cannebièrské u jedné kavárny za stůl — jest to tam ve zvyku že před kavárnou jsou rozestavené stoly, nad nimiž rozpiaty jsou záclony — a poručil jsem si orgeade (oržad) t. j. nápoj mandlovému mléku podobný a velmi příjemné chuti. Sklepník přinesl mi malou láhvičku dotčného nápoje a láhev vody s ledem. Požitím chutného nápoje osvěžil jsem úplně. Vedle orgeady jest také velmi dobrá limonáda v jižní Francii. Sedě za stolem pozoroval jsem směsici lidí, kteří se hemžili před burson, která naproti kavárně stála. Bursa marseilleská jest velkolepá budova, která r. 1860 nákladem 9 milionů franků dostavena byla.

Rád bych byl ještě navštívil přírodovědecké museum a obrazárnu, které se nedaleko boulevardu Madeleinského v Palais de Longchamps, budově renesančního slohu, nalézají, ale pro nedostatek času musil jsem od úmyslu svého upustiti. Šel jsem ještě ulicí Meilhan a boulevardem Madeleinským, abych poznal aspoň povrchně východní část města. — Napotom jsem se vrátil na tramvaui do ulice Cannebièrské, odkudž do hostince svého, z něhož jsem

ve dvě hodiny odpoledne odebral se na nádraží, bych opustil krásné město Marseille.

DOPISY.

Z Prahy, 28. ledna 1880.

(Péče obce Pražské o chrámy Páně).

Nynějšímu zastupitelstvu královské Prahy dostalo se od minulých pokolení v úděl dědictví neblahé — patronátní chrámy velice zanedbané. Cokoliv za dobu více než stoletou na budobách těch se konalo, nemělo buď žádné, buď jen nepatrné ceny, podnikánoť právě jen tolik, co stačilo aby kostely se nesřítily a co pro ozdobu chrámů Páně se dalo, prováděno výhradně obětavostí soukromnou. Záduší městské podobalo se po celé století neznámému pokladu. To třeba předeslati, aby s dostatek oceněna býti mohla šlechtná píle, kterou obec Pražská jakožto patron v posledním desíletí se snažila a i nadále snažiti se chce napravit, čeho zanedbáno a pokaženo za pokolení minulých. Nemalou zásluhu těchto snah má nynější správce zádušní p. Ferdinand Vogel, muž šlechtný a katolík upřímný. Od r. 1872 až do r. 1879, tedy pouze za sedm posledních let vynaložena ze záduší na obnovování a úpravu patronátních budov v Praze znamenitá suma 300.000 zl! Obraloť si zastupitelstvo městské za účel, všechny patronátní kostely postupně obnoviti důkladně a pokud jen možno, slohem původním, práce to nemalá, uvážíme-li, že na nejednom chrámu Pražském divé války domácí, zhoubné požáry a nerozum copové doby vybrázdily stopy téměř nevyhladitelné. V několika minulých letech stopy ty zmizely s více chrámů, budovy ty v prvotní kráse jsou obnoveny — za jedno desíletí provedlo se více, než minulá pokolení v celém století učinila.

Farní kostel sv. Petra na Poříčí, původem až z XI., v nynějším tvaru z XV. věku pocházející, bouřemi válečnými, požárem a nevkusem velice byl zohyzděn a tak zanedban, že byl téměř na spadnutí a hle, co ze zchátralé budovy té vyvedl stavitel dómu sv. Vitského Josef Mocker! Chatrné zdivo, římsy a opěráky byly důkladně vyměněny, parukový štít a portál odstraněny, nový gotický portál s krásným tympanem zasazen, velké okno v průčelí kružbou ozdobeno, zcela nový krov v důmyslných rozměrech s břidlicovým krytem, ladnými vikýřky a štíhlým sanktusníkem pořízen, ostatní tři jehlancovité věže znova

pokryty, chrám uvnitř znova vydlážděn, krásně vymalován, okna grisailovým sklem opatřena, zbytečné a bezcenné oltáře a obrazy odstraněny a co ponecháno, vkusně obnoveno. Zvláštní ozdobou krásného nyní průčelí chrámového je umělý polovypuklý obraz v tympanu představující Spasitele podávajícího sv. Petru klíče, práce to výtečného našeho Ludvíka Šimka. Kostel sv. Petra nabyl zcela nové, přívětivé tvárnosti, že sotva jej poznati lze. Aby obnova se dovršila, třeba ovšem ještě nových varhan a slohu gotickému přiměřených oltářů. Někteří lidé žádali, aby obec sbořila opodál stojící zvonici pocházející z XVI. století, než nestalo se tak: věž tato, ač ulici sужuje, zasluhuje, aby se zachovala a prozatím nemotorná báh její jest opravena v zásadě stalo však se usnesení, že časem upravit se slohem důstojným.

Farní kostel Panny Marie Sněžné, pomník jednak velikého Karla IV., jinak smutný svědek vandalismu, byl rovněž velice sešlý. Byl téměř dvě stě let zříceninou, upraven jest v nynějším zkomoleném tvaru svém za Rudolfa II. a jalová zeď na západě dodávala vysoké budově této nepěkného zakončení. Přání, aby chrám ten, dle založení rozměrů velkolepých, v původním tvaru svém se zaskvěl, naprosto nesplnitelné jest, jelikož nynější budova sotva třetinu bývalého chrámu Karmelitánského obnáší a domy úplně obstavěna jest, tudíž vykonáno aspoň to, co možno bylo. Nemotorná, na operacích pilířích presbytáře nalepená kamenná vízka se snesla, pilíře a zdivo se obnovily, kružby v oknech vyměnily a jalová zeď aspoň tak upravila, že dosti pěkný obraz poskytuje. Po obou stranách vystavěny operací pilíře s gotickými fiálami, uprostřed zaděláno rosettové gotické okno s ladným kroužením a prázdná plocha vyplněna obrazy na vápně představujícími symboly čtyř evangelistů a znaky městské i zemské. Sešlá kaple před kostelem se odnesla a obnova průčelí má dovršena býti přiměřeným portálem. Chrám tento, jenž ze spousty domů Pražských vysoko strmí, i v nynějším kusém tvaru svém dojem znamenitý by činil, kdyby časem dostalo se mu jiné, přiměřené střechy se štíhlou věží, což zajisté jednou se stane.

Slavný chrám někdy opatský Lateránských kanovníků na *Karlově*, jeden z nejslavnějších pomníků Karla IV., v době novější dilem nákladem záduší, dilem přičiněním městské rady a p. rytíře Antonína

Klenky z Vlastimilu aspoň s částí hlavní obnoven jest slohem původním. Všecka okna ozdobena novou kružbou, presbytér nově vydlážděn a dle plánů akad. malíře Wachsmanna slohově polychromován a ozdoben novým překrásným gotickým oltářem. Doufejme, že tato perla české gotiky dočká se úplné obnovy, zejména že přemělá hvězdovitá klenba zbavena bude spousty prachu a původní vzácná malba její obnovena.

Důkladných změn dočkal se *farní kostel u sv. Štěpána*, budova z XIV. věku pocházející, častými přístavky a nevkusným obnovením pak původního tvaru svého na mnoze zbavená. Nejprve obnovena pěkná věž a korunována štíhlou, vízkami a arkýřky ozdobenou pyramidou, pak zadělána do oken presbytáře slohová kružba, na to upravena všecka okna ve vysoké lodi i v pobočných prostorách původním slohem gotickým a ozdobena pěkným sklem. Vnitřek uměle vymalován a vyzlacen, pěkné renaissanční oltáře obnoveny byly již před lety soukromnou dobročinností. Zbytečné pavlače v pobočných lodích se snesly, dva oltáře odstranily. Přemělý tabulový obraz Marie, Panny původem z XV. či XIV. století uměleckou rukou zbaven zbytečných a nevkusných ozdůbek a překrásně obnoven, rovněž obnoven znova krásný obraz sv. Rosalie od Škrety. Při nynější obnově všickni přátelé církevního umění s radostí pozorovali znamenitý rozdíl proti opravám jež na chrámu tom v letech padesátých a šedesátých se konaly, tenkrát totiž bez ladu a skladu, nyní však rukou uměleckou a v jednotném duchu se obnovovalo. Důst. p. farář Vác. Nykles dal akad. malířem Scheiwlem pořídití nový pěkný oltářní obraz sv. Anny a jinému oltáři má se ještě dostati nového obrazu sv. Václava. Letošním rokem bude neslohový krov na hlavní lodi snesen a nahrazen novým, vysokým, ozdobeným štíhlým sanktusníkem, tak že chrám sv. Štěpána zcela nový, slohový tvar míti bude. Jest naděje, že i parukový hudební kůr se upravit a velepotřebné nové varhany svým časem postaví. Bylo by nejlépe, pro vzácný staročeský obraz P. Marie, jemuž nedostává se na nynějším parukovém, byť i mramorovém oltáři dostatečného světla, zříditi nový gotický oltář v pravé lodi na místo nynějšího nevkusného, což zajisté jednou se stane. Škoda, že starý, jinak ale dosti slušný hl. oltář s krásným obrazem Cimprechovým zakrývá štíhlá, nyní sloho-

vše upravená okna v polygonu vysokého kůru. Soukromnou štědrostí dostalo se chrámu nového vzácného svícnu a posléze upraven vkusně i hlavní portál.

Farní kostel sv. Vojtěcha r. 1875. aspoň v presbytěři vnitř i zevnitř důkladně jest obnoven, postaven tu nový gotický hl. oltář a na obnoveném kůru vzácné nové umělecké varhany.

Farní chrám Nejsv. Trojice u bývalých tam Trinitarů po obnově vnější opraven uvnitř loni. Pěkné, r. 1780 od Ant. Schlachtera na klenbách a stěnách vymalované obrazy, které až k nepoznání zašly, jsou oživeny, dílem znova vyvedeny štětcem povolaným. Škoda, že v presbytěři tak nepříznivé osvětlení jest, doufejme, že, až zboří se kasárny sousedící, nezapomene se na to, aby se vybouralo okno k jihu, by pěkný obraz Nejsv. Trojice od Maulpertsche vynikl.

Vysoká zvonice při chrámu sv. Jindřicha dle plánů Jos. Mockera k nemalé ozdobě Prahy obnovená r. 1879. a ozdobena slohovou, velice vkusnou střechou. Starobylý chrám ten byl nejen velice zpustlý, ale i nemotornými přístavky a nevkusnými obnovami k nepoznání znešvařen. Prozatím obnovilo se zdivo a vnitřek vymalován — soukromnou obětavostí. Jest naděje, že po obnově této méně vkusné následovati bude důkladná slohová úprava, jakéž chrám ten zasluhuje.

Kostel na hřbitově Volšanském, nyní farní pro rozsáhlou osadu, vymalován a novými varhanami opatřen jest r. 1879.

Menší opravy vykonány v posledních letech na chrámech v Podskalí, u sv. Mikuláše a sv. Haštala, z venkovských patronátních kostelů nejvíce pracováno o opravě starobylého chrámu sv. Václava (pochází z XII. věku) na Proseku.

Nejvíce zanedbán byl od dlouhé již doby hlavní chrám Týnský. R. 1679 zapálil blesk sanktusovou věžku na hlavní lodi, celý krov tehdy shořel a probořil i hlavní klenbu, která potom nahrazena jest nevkusnou sklípkovou klenbou o čtyři stopy nižší, čímž vysoká okna gotická nešťastně jsou svrchu zkrácena a zakulacena. Rovněž nešťastně zdělán nový parukový hudební kůr. Jiné neštěstí stihlo chrám ten roku 1819, kdy severní věž rovněž bleskem zapálená, shořela. Tenkrátě však obnovena byla tato věž zcela slohově. Jinak viděti až posud hojně stop požáru na starobylé budově této. Pracuje se již celou řadu let o obnově kostela, náklad na restaurační

práce dosáhl již ohromné sumy, přece však malý jen díl proveden jest toho, čeho třeba. Až posud průčelí s větší částí jest obnoven, totiž velké kůrové okno, galerie, krásný střední štít a věže, rovněž obnovena hořejší severní i jižní okna v hlavní lodi s pilíři vnějšími a jedno okno v pravé lodi. Co uvnitř nového pořízeno, soukromnými sbírkami vykonáno. Letos má se v obnovování vetchého zdiva pokračovati a sice má vysoký kůr s okny opraven býti, na to postupně, část po části bude obnovována a pak teprve bude se pomýšletí na opravu vnitřka — práce to ještě nákladná a zdlouhavá.

Severní boční loď, neméně starobylá kaple sv. Ludmily podobá se zvenčí zřícenině, uvnitř pak jest chrám tak zanedbán, že neslouží Praze ku cti. Kéž ujme se v kruzích umělců, přátel dějin našich i zástupců obecních myšlenka, aby staroslavná basilika Týnská nejen zevnitř opravena byla, ale i uvnitř zaskvěla se slohem původním! Jsme přesvědčeni, že vytríbený vkus ne-li nynějšího, tož aspoň budoucího pokolení nevytrpí nynější neslohovou klenbu v hlavní lodi, stůj si náklad co stůj. Kdyby svěřila se restaurace chrámu tohoto umělci, jakým jest Josef Mocker, užasla by Praha nad velkolepou krásou této svatyně. Zde by ovšem nestačilo záduší, ač doufáme, že po brzké opravě všech ostatních patronátních chrámů z pramene toho hojnějších nákladů bude lze ročně čerpati výhradně pro chrám Týnský; zde by měla obec Pražská sama horlivě spolupůsobiti a snad i zvláštní sbor na úplnou rekonstrukci historicky i umělecky vele památné svatyně této se utvořiti. Při nynějším živém účastenství, s nímž potkává se snaha, obnoviti důstojně všechny památné budovy staré, jest se nadíti, že i chrámu Týnskému dostane se obnovy důstojné a slohové. Pro rok 1880 vykázáno jest na další opravování tohoto chrámu 13.469 zl. Mimo to vykazuje preliminarář záduší Pražského na r. 1880 tyto větší položky: Na opravu filiálního kostela ve Velké Vsi 8010 zl., kostela u sv. Haštala 1666 zl., a sv. Mikuláše 1032 zl.

Na zachování a obnovení *patronátních budov Pražských* vůbec vykázána na r. 1880 suma 49.137 zl. Posléze nebudiž opomenuto, že obec Pražská obnovivši starý *most Karlov* s krásnými věžemi obnovuje i pěknou *galerii soch svatých*, které most ten zdobí. Až posud opraveny jsou v posledních letech sochy sv. Bernarda, ss. Dominika a Tomáše Akvín., sv. Ignáce z Lojoly, sv.

Augustina, sv. Kajetána, ss. Kosmy a Damiana, sv. Mikuláše Tolentského, ss. Vincence Ferrer. a Prokopa, sv. Františka Xav. a sv. Ivóna a několik zbývajících opravy potřebujících soch bude již letos obnoveno. S potěšením bylo nám i to, že při obnově staroměstské mostní věže dala obec umělcem Maixnerem nejen obnoviti staré fresky na klenbě průjezdu, nýbrž i nad lomenice vrat uvnitř vymalovati překrásný obraz tváře Páně, která vítá přichozícího jdoucího na Staré Město a obraz sv. Václava v nejstarší pečeti městské s kolopisem: „sv. Václave, orodj za nás“, kterýž kyne nám jdeme-li k Malé straně.

Z toho všeho budiž uznána šlechetná snaha, kterou nynější zastupitelstvo královské Prahy věnuje zachování a obnovení cti-hodných pomníků a svědků zbožnosti dávných časů. Že ponutem p. purkmistra Emiliána Skramlika sestoupil se zvláštní sbor mužů k tomu účelu, aby sv. Václavské náměstí, pozbyvši soch sv. Jana Nep. a sv. Václava novou, monumentální sochou sv. Václava ozdobeno bylo, to jemu jen ku chvále slouží, jakož působí radost všem katolíkům a vlastencům Pražským. Kéž šlechetný tento směr neutuchne! F. E.

Z Hradce Králové v lednu 1880.

Vyjmeme-li slunce spravedlnosti, Ježíše Krista v nejsvětější svátosti oltářní ukrytého, ze říše milosti, z Církve, tu zkormoutí se duše lidské a zpět upadnou v onu smrt, z které není vykoupění, neboť přestane-li zářiti světlo víry, tu seděti budou národové opět ve tmě a vstinu smrti, pak objeví se opět všechny ohavnosti hříchů s mocí neodolatelnou, a svět promění se opět v onu prázdnou pustinu, kterou po 4000 let před narozením Kristovým v době pohanské byl. A proto ona svatá, každoročně se vracející radost vánoční, která byla všemu lidu, když před 1880 lety hvězda z Jakoba konečně vyšla a prvotiny pohanů mudrce od východu ku jeslím betlémským přivedla, kteří padše na kolena svá chudému dítěku na tvrdé slámě ležícímu a chatrnými plénkami ovinutému se klaněli a zlato, kadidlo a myrrhu Mu obětovali. Mnozí viděli onu jasnou hvězdu na východě, ale divili se pouze lesku jejím, nestarajíce se o to, aby význam její vyzkoumali. Toliko mudrcové šli za světlem, šli za milostí Boží. — Tentýž Kristus, který v jeslech betlémských odpočíval, přebývá ve svatostánku na oltáři, v tajemství lásky, — a spolek k u-

ctění nejsvětější svátosti oltářní vytkl si za úkol, aby šel jako mudrcové od východu za světlem a k tomu přispíval, by Ježíš Kristus v nejsvětější svátosti oltářní vždy více a více poznáván, ctěn a milován byl, — a aby chudobné kostely bohoslužebným náradím a rouchem potřebným zaopatřovány byly. — A v pravdě jest užitek tohoto spolku, který skoro ve všech katolických krajinách jest rozšířen, patrný.

Roku 1879 Bůh žehnal spolku našemu v diecési královéhradecké v utěšeném rozkvětu. Počet údů spolkových proti předšlému roku o 1215 vzrostl a 31 chudých chrámů diecésních bohoslužebnými věcmi vesměs již posvěcenými podělil. Kéž by v tomto novém roce tento nezištný, šlechetný spolek více se rozšiřoval a všude v kruhu křesťanských rodin důstojného přijetí došel ku cti Toho, který praví o Sobě: „Já jsem světlo světa, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět, — a kdož mne následuje, nechodí v temnostech“ — a ku prospěchu všech ctitelů nejsvětější svátosti, aby pokoj, radost, štěstí a požehnání na této pouti k věčnosti je doprovázelo.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude ve výroční den úmrtí pap. Pia IX. v sobotu dne 7. t. m. v 9. hod. ráno sloužiti v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě slavnou zádušní mši sv., tolikéž i v pondělí dne 9. t. m. v 9 h. za v Pánu zesnulou císařovnu *Karolínu Augustu*.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 8. února u milosrdných bratří, od 9—13. u sv. Kajetána, od 14—18. u milosrdných sester v Karlíně.

— *Papežské jubileum.* Dne 7. března 1830 měl mladistvý Joachim Pecci, nynější papež Lev XIII. svou první veřejnou dissertaci. K této padesátileté slavnosti přijdou deputace z celého katol. světa do Říma, by sv. Otcí své blahopřání vyslovily. Dne 6. března bude předběžné shromáždění, dne 7. bude slavná mše sv. u oltáře sv. Tomáše Aquinského, jehožto památka v ten den připadá, pak budou audience. — Z Prahy odebere se k této slavnosti deputace spolku sv. Michaela archanděla, který utěšeně v Čechách vzkvétá, aby přála sv. Otcí a odevzdala halér sv.

Petrský. Sbor profesorů a doktorů theol. fakulty uzavřel, že pošle do Říma k této slavnosti blahopřejnou adresu.

— Rok 1880 jest slavnostní pro řád benediktinský, neb jest tomu právě 1400 let, co narodil se jeho zakladatel sv. Benedikt. K upomínce na toto jubileum založen bude časopis, jednající zejména o řádu Benediktinů. Název jeho bude: „Wissenschaftliche Studien und Mittheilungen aus dem Benediktinerorden“, redakce pak jeho v klášteře Rajhradském n. Mor. Vedle německého uspořádá se též latinský text. Již nyní uchystány jsou pro počátek důkladné práce historické.

— Apoštolský vikář Msgr. Ricardo má v úmyslu založit mezi Zuluovci v jižní Africe dva kláštery řádu Trappistů, aby Kafry orbě učili. K tomu účelu odebralo se již 25 Trappistů do Kapska, kde anglickou vládou podporováni budou. Jesuité Zanzibarští radou i skutkem budou nápomocni, aby Trappisté mezi Kafry blahodárně působili.

Z Brna. V brněnské diecési čítá se 7 archipresbyterátů, 36 dekanátů, 353 fary, 71 lokalií, 2 expositury a 23 jednoduchých obročí (beneficia simplicia). V správě duchovní účinkuje 510 světských kněží, mimo správu duchovní jsou 34 svět. duchovní zaměstnání a 41 jich jest buď na dočasném neb trvalém odpočinku. V diecési jest 934.237 katolíků, 26.575 akatolíků a 30.000 židů. V semináři jest 52 alumnů, 19 v prvním, 15 v druhém, 8 v třetím a 10 ve čtvrtém ročníku. V chlapeckém semináři jest 97 studujících. V roce 1879 zemřelo 24 kněží; 7 kněží bude slaviti padesátileté jubileum svého svěcení a 28 již jest jubilatů. Senior diecése jest far. Josef Knorr, vysvěcen 1815, který jest nyní v 89. roce věku svého. V arcidiecési Olomoucké se čítají 1.668.402 obyvatelé, z nichž jest 46.998 nekatolíků a 27.712 židů. Z těchto připadá na pruskou část 122.000 katolíků, 6000 nekatolíků a 900 židů. V 50 dekanátech čítá se 605 far a 9 jiných beneficií, celkem tudíž 614 míst s 985 kněžími. Celkem jest v arcidiecési 1247 kněží, z nichž jest 114 řeholníků. Za minulý rok zesnulo v Pánu 39 kněží.

Z Říma. Při nynějším chladném počasí, kdy teploměr až na 4 stupně pod nulou klesá, nastýdnuł sv. Otec. Několik dní neopustil dle rady lékařů svých komnat. Když dne 25. ledna bylo mu lépe, svolil aby nazejtří veřejná audience konána byla. Věděl totiž, že několik rodin

svůj odjezd z Říma odložilo, aby ho mohly spatřiti. Když však dne 26. ledna chtěl se ubírat do audienčního sálu, kde asi 300 osob na něho čekalo, cítil se býti slabým a proto byla audience odložena. — Když Piemontesové v Římě násilím se usadili, byly mimo jiné ostatky a vzácné předměty též sv. jesle do Vatikánu odneseny a uschovány. Od toho času nebyly nikdy ve velechrámě s. Maria Maggiore vystaveny, slavný průvod se nekonal a veškeré ostatní pobožnosti na důkaz smutku zanikly. Teprv letos byly na rozkaz sv. Otce v basilice Mariánské vystaveny, z čehož římsí katolíci velikou radost měli. — Největší budovou římskou po paláci Vatikánském jest špitál sv. Michaela, který r. 1686 od kard. Odescalchiho založen a pro sirotky určen byl. Papežové Innocens XII., Clemens XI. a Pius VI. budovu rozšířili a v ní též útulek pro choré starce a stařeny zřídili. Při budově nalézají se tři kostely. Sirotkům bylo pracovati a se vzdělávati v řádné a poctivé muže. Zejména papež Pius IX. za celého svého slavného panování k tomu přihlížel, aby účelu dotčeného se dosáhlo. Špitál s veškerým svým zbožím prohlášen byl r. 1870 za majetek státní; v jeho budovách na Monte Citorio zřízena sněmovna a hlavní pošta římská. Tím ovšem ústavu značnou měrou uškozeno nadto i kázně v ústavu nedbáno, tak že hodné rodiny příbuzné sirotky nechťejí do tohoto ústavu dávat, aby prý se nepokazili. Sjměním řečeného ústavu hospodařeno po turecku, neb vláda odprodala pozemky v ceně 12 milionů za státní papíry, které nemají ceny ani jednoho milionu. Papežové starali se o chudinu a nynější liberálové ji okrádají.

Z Anglicka. V posledních letech založili angličtí protestanté několik klášterů zařidivše je po katolicku, dokazující tím nejlépe, že pouze v Církvi katolické život klášterní vzkvétati může. Ačkoliv anglický duchovní rev. Ignác ve svém klášteře, jež založil v Lanthony, největšího úspěchu se domohl, přance jeho důvěrný přítel a spoluzakladatel, Dunstan s několika novici vrátili se v lůno Církve svaté. Dříve žádal týž Dunstan od anglikánského arcibiskupa kanterburského, aby od slavného slibu zproštěn byl, ale dostalo se mu odpovědi: že církev anglikánská nemá práva k podobné dispensi. Zjevem neobyčejným a přece zcela přirozeným jest okolnost, že většina konvertitů, již zřekše se bludů anglické církve vrátili se k samospasitelné církvi, jsou děti aneb příbuzní biskupů anglikánských.

Tak zesnulá konvertitka slečna Stanleyová byla dcerou biskupa norvického a sestrou děkana westminsterského; tři bratři a sestra zesnulého biskupa oxfordského, vrátili se též do církve katolické; Bromby, syn biskupa tasmanického, neť a vnučka posledního arcibiskupa tuamského Lorda Deciesa, sl. Courtenayová, sestra biskupa na ostrově Jamaickém, R. Forbes, ujec posledního arcibiskupa brechinského; Jiří Harper, bratr protestantského biskupa v Australii, sleč. Marie Phillpotsová, vnučka posledního biskupa Exeterského, J. Ryder syn a tři vnuci biskupa lichfeldského, kteří nyní katolickými kněžími jsou, učinili vesměs po příkladu již dotčených osob. Torteseue, zeť nynějšího arcibiskupa kanterburského, stal se proti vůli tchánově katolíkem. Z přehledu toho jde na jevo, kterak zmáhá se církev katolická v Anglii a na jakých základech založena jest církev anglikánská, když nejprřednější a nejvzdělanější členové její se od ní odvracejí.

Literární oznamovatel.

„*Mluva němých tvorů*“, v Praze 1880; pod tímto názvem vydal Fr. Doucha řadu bajek, které v popředí mají mládeži na zábavu a ku poučení posloužit, avšak též dospělým s mnohé stránky vhod budou. Zejména při vyučování; nebo mnohé bajky se dotýkají zásad, které pevný základ mravního způsobu života činí. Jako spisovatel již dříve při několika svých knížkách, rovněž bajky obsahujících („Příklady v bájeném rouchu“, „Hovory zvířat“, „Smyslénky a pravdy“) byl učinil, zvolil také nyní vázanou řeč verše k svému vypravování. Což učiněno s prospěchem. Neboť verše toho druhu básnictví dobře se vůbec čítají, zvláště když tak s dobrým rytmem plynou; pak se snadno v paměť vštěpují a snadněji v ní udržují zároveň s těmi zásadami poučnými, které v bajkách jsou obsaženy. Nakladatel J. Otto postaral se nadto o pěkné obrázky (černé i malované), a tak krásnou úpravu knihy, že tato při ceně 70 kr., zajisté skrovné u přirovnání, mládeži a jejím vůdcům snadno přístupnou učiněna jest. — Druhá řada podobných bajek od téhož básníka vyjde tyto dni s názvem „*Pravidla života v podobnostech*“. Bůh silně zasloužilého kněze a spisovatele na dále a zachovejž ještě drahé let církvi, vlasti a mládeži.

— „*Život sv. otce Benedikta, řeholnictva na západě patriarchy a zákonodárce*“. S dodatkem o působení řádu sv. Benedikta po všechna století, zvláště v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, Polsku a na Litvě. Vzdělal P. Šarkander Navrátil, benediktin Rajhradský. Zábavné bi-

bliotéky dílo 60. Ročníku XI. sešit 3. Cena 57 kr. Nakladem „Školy B. S. P.“ v Brně (Petrov 5.) — Když léta 1877 vznikla myšlénka oslavit čtrnáctisetletou památku narození sv. Benedikta, bylo dotčenému p. spisovateli od vdp. opata Rajhradského Gunthera Kalivody uloženo, aby pro lid českoslovanský ku paměti-hodné slavnosti upravil život sv. patriarchy a zákonodárce Benedikta. Dp. spisovatel se zálibou a horlivostí čestného úkolu se ujal jsa nejen řeholí, kterou si v životě vyvolil, nýbrž i znamenitou úctou a důvěrou národu českoslovanského k sv. Benediktu pobádan. Řád benediktinský blahodárně zasahoval do dějinného života národů slovanských. Benediktině byli prvními buditeli literatury, rozšiřovateli osvěty a pravé vzdělanosti v Čechách a na Moravě, o čemž vypravují kláštery Břevnovský, sv. Jiřský, Sázavský, Broumovský a jiné. Dva sv. patronové náleželi k tomuto řádu, členové jeho byli u nás biskupy a arcibiskupy. Účelem díla jest ctitele sv. Benedikta ku větší úctě povzbuditi. Dp. spisovatel čestnému úkolu čestně dostal.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“, ročníku XIV. číslo 2. má tento obsah: Memento homo (báseň). — Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova (s rytinou). — Myšlénky při svěcení svící. — Na dušičky pamatujme. — O misi-onářství (s 2 rytinami). — Děvečkám služebným. — Potrestané rouhání. — Zprávy. — Milodary B. Srdce Páně (s ryt.) — Zájmy Krista P. v různých zemích. — V měsíci únoru modleme se za smíření světa s Bohem skrze katolické řehole. — Milodary. — Zvláštní úmysly.

— „*Posvátné kazatelny*“, ročník sedmnáctý, svazek čtvrtý (březnový) obsahuje kázání na ned. III. v postě. O kněžských prvotinách. Na neděli IV., V. a květnou. Na slavnost Zvěstování Marie Panny. Na velký Pátek. Na slavnost Vzkříšení Páně a na Hod Boží velikonční.

— „*Církevní rok*“. Kniha naučná pro každý stav i věk, obsahující na každý den několik životopisů světcův a světic Páně a všechny slavnosti, neděle, svátky i výroční památky církevní dle kalendáře Českého. Sepsal Beneš Method Kulda, sídelní kanovník Vyšehradský. Důležité a záslužné této knihy vyšel dílu prvního sešit druhý, obsahující životopisy svatých a světic Božích, jejichžto památka připadá od 8.—19. pros. V obou již vyšlých sešitech podává se mnoho, dobře a stručně tak že kniha ta bude vítanou pomůckou kazatelům, katechetům a duchovním vůbec, mílou pak zábavou křesťanským rodinám.

— „*Sebrané povídky pro lid*“, od Fr. Pravdy, dílu prvního sešit čtvrtý, nakladem I. L. Kobra.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Lindacker*, far. v Abertanech, jmenován správcem vikariatu Jáchymovského;
- p. Martin *Pachl*, kapl. v Benešově, ustanoven za far. ve Vejprnicích;
- p. Václav *Fortner*, adm. v Radešově, za far. tamže;
- p. Ant. *Pastorek*, expos. v Domašíně, za far. ve Veliši;
- P. Mauritius *Křišpin*, převor řádu sv. Augustina v Praze, za proz. adm. fary u sv. Tomáše na Malé straně.

Uprázdňené místo:

Vejprty, fara patron. obce Vejprtské, od 28. ledna 1880.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Kamill *Rang*, kvardian kláštera řádu sv. Františka v Jindřichově Hradci, dne 23. pros. 1879 (nar. v Táboře 15. listop. 1819, vysv. 29. července 1845.)
- p. Jan *Mazanec*, bývalý far. Kumžatecký, dne 26. pros. 1879 (nar. v Nové Cerekvi 30. května 1814, vysv. 25. července 1840.)
- P. Hugo *Polák*, subprior kláštera Vyšebrodského řádu cisterc. dne 2. ledna 1880 (nar. 10. prosince 1810, vysv. 13. května 1835.)

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Frant. *Suchý*, arciděkan v Horšově-Týně, obdržel rytířský kříž řádu Františka Josefa;
- vdp. Frant. *Fucker*, osob. děkan v Chvalšínách, a
- vdp. Ant. *Skočdopole*, prof. pastýřského bohosloví při theol. diecézním ústavě v Budějovicích, jmenování čestnými kanovníky kathed. kapitoly v Budějovicích.
- dp. Karel *Müller*, far. v Ledenicích, stal se biskup. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. František *Palm*, far. v Grafenriedu, za far. v Korkushütten;
- p. Lambert *Ludvik*, kaplan za admin. v Grafenriedu;
- p. Tomáš *Honsa*, koop. v Hamrech, za kapl. v Bílé Hůrce;
- p. Vojtěch *Lexa*, osob. far. v Milavči, za far. v Osvračíně;
- p. Adam *Martínek*, kapl. v Hiršavě, za adm. v Milavči.

Uprázdňené místo:

Milaveč, lokalie patron. města Domažlic, do 15. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Hoffmann*, far. v Tannwaldě, dne 8. ledna (nar. v Liberci 3. října 1811, vysv. 3. srpna 1835.)

- p. Jan *Ullmann*, farář na odpoč. v Hodkovicích, dne 12. ledna (nar. v Černé Studnici dne 25. června 1813, vysv. 6. listop. 1841.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Schubert*, čestný kan. a b. vikář v Georgswalde, a
- p. Frant. *Schram*, biskupský vikář v Bečově, jmen. arcijáhny;
- p. Jáchym *Jindra*, děkan v Bosni, bisk. notářem;
- p. Josef *Schierz*, farář v Lobendavě, osobním děkanem;
- p. dr. Frant. *Schindler*, prof. mravouky při biskupském lyceu v Litoměřicích, obdržel synod. a expos. can.
- p. Ant. *Bermann*, far. v Einsiedlu, a
- p. Ant. *Košťák*, far. v Třenicích, obdrželi ex. canon.
- p. Václav *Čtyroký*, katecheta,
- p. Jan *Procházka*, prof. nábož. v Mladé Boleslavi, a
- p. Jan *Folprecht*, kapl. v Sobotce, obdrželi synodalie.
- P. Ant. *Sallmann*, kvard. kapucín. v Litoměřicích, jmen. bisk. notářem;
- p. Frant. *Oehm*, farář v Slatinicích, ustanoven správcem vik. úřadu Mosteckého.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Novotný*, far. v Zubrniciích, za far. v Blížvedlech;
- p. Josef *Domín*, kapl. v Duchcově, za lokal. v Šemanovicích;
- p. Jos. *Tuma*, admin. v Dittersbachu, za adm. ve Watzwalde;
- p. Frant. *Stalla*, admin. v Blížvedlech, za adm. v Zubrniciích;
- p. Ant. *Náhlovský*, kapl. na Mělníku, za adm. v Šopce;
- p. Jan *Ždárský*, adm. v Šemanovicích za kapl. v Dolním Slivně, odkudž
- p. Jan *Zezulka*, za kapl. v Jenišovicích;
- P. Silverius *Harvalík*, kněz ř. Frant. v Haindorfu, za proz. koop. v Bullendorfu;
- p. Josef *Petschauer*, far. v Širokých Třebčicích vstoupil na odpočinek;
- p. Josef *Behenský*, kapl. v Třebušíně za adm. v Širokých Třebčicích;
- p. Frant. *Hauptmann*, farář v Stebně, za far. v Buškoviciích;

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Janata*, kněz na odpoč. v Praze, duchovní správce při vlašské kapli a kustos národního Musea, dne 2. února (nar. 1. května 1810 v Jilemnici, vysv. dne 25. července 1834.)

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Exhorty sváteční.

(J. B. Podstránský.)

V. V době svatopostní.

„Hle nyní — den spasení.“ Tak praví sv. Pavel v druhé epistole ke Kor. 6, 3. Každý den života našeho může a má býti dnem spasení; ano bude jím, když ho užijeme ke cti a chvále, podle vůle Boží. — Podobně má celý rok církevní sloužiti k našemu spasení, ale zvláště v době svatopostní důležitá jsou slova sv. Pavla: „Aj nyní čas příjemný, nyní den spasení“. — Čas postní každému křesťanu sloužíž k duchovnímu obnovení, ku posvěcení a smíření s Bohem i s lidmi, slovem k spasení. K tomu cíli povolávají se ve větších městech slovní kazatelové, kteří v té příhodné době lid poučují, povzbuzují ku kajcnosti, napomínají k ctnosti a svatosti života. — Jsou pak tři kazatelé nade všechny výteční, jichž jménem a mocí dnes k vám m. kř. mluvíti hodlám, totiž: *svědomí, smrt a kříž našeho Spasitele*. Může-li býti lepších kazatelů postních? Nuže poslyšte ochotně, o čem s vámi budu rozjímati.

1. První kazatel postní jest *svědomí*, t. j. hlas vnitřní, jenž nás před každým činem napomíná i výstrahu dává, po činu pak nás soudí „buď odměňuje neb tresce podle toho, jak jsme činili co dobrého nebo zlého“. — Padne-li komu do oka mrva či smítek, hned úzkostlivě oko vytírá, mne a hledí se sprostít vši závad a dobře tak činí, nebo na jasném zdravém oku mnoho záleží, totiž život šťastný. Podobně má člověk dbáti dobrého čistého svědomí, na němž nejen spokojenost života, nýbrž i blaho duše závisí. Učí-li se někdo na hudební nástroj

hrát, vyluzuje zpočátku zvuky nepříjemné, tak že znalci skřípala okřikují, aby přestal dělati hudbu tak protivnou. Podobně každý hřích uráží svědomí, ježto nás chrání před hříchem a po hříchu kárá, odsuzuje. Nejprve dí svědomí: Totéž zlé, toho se chraň, vyhýbej se tomu místu, té osobě, nehledej příležitosti, nechoď tam kde bys mohl klepnouti; pak tluče, buší mocně na dvěře rozumu a srdce, aby si člověk usmyslil a hříchu se chránil. Blaze, kdo hlasu svědomí uposlechne a zachová je čisté, pokojné! — Kdo pak té výstrahy nedba, tomu jest svědomí přísňm žalobníkem a soudcem, který ho odsuzuje a přehrozně tresce. „Kdo zlé svědomí má, hada za nádry chová“, kterýž ho ve dne v noci užírá až se napraví, polepší a pravým pokáním duši svou očistí, srdce upokojí. — Staré přísloví dí: „Dobré svědomí hlas Boží“, ano svědomím sám Bůh k člověku mluví. Proto m. kř. slyšte, pozor dávejte na hlas svědomí a podle něho se spravujte; pak dobře blaze vám bude. „Dobré svědomí nade všechno jmění, — ustavičné hody; ono dává člověku útěchu v chudobě, v nouzi, v trápení a protivenství, skýtá pokoj v životě i v smrti a oblažuje na věčnosti. „Sláva naše“, dí sv. Pavel, „jest svědeckv našeho svědomí, že v sprostnosti srdce a v upřímnosti Boží obcovali jsme na tomto světě“. (II. Kor. 1, 12.) Tak může se těšiti každý, kdo má dobré svědomí. —

2. Druhý kazatel postní jest *smrt*. O smrti dosti nám známo, avšak i mnoho neznámo. Víme, že smrt jistá, ale hodina smrti je nejistá; víme, co smrt bere, t. vše časné pozemské; nevíme však bezpečně, co nám dá, co nám přinese. Ano i to víme: tolik nám dá, tolik po smrti obdržíme, co

jsme si v životě zasloužili. Smrt jest ozvěna života; jak kdo žil, tak bude umírat; jaký život taková smrt, jaká smrt, taková věčnost. Krásná, šťastná jest smrt křesťana spravedlivého, hrozná jest smrt nekajícího hříšníka, nebo jako Bůh odplatí spravedlivým, tak bude hříšníci věčně trestat. (Mat. 25, 46.) Toho-li se kř. lékař — a kdo by se nestrachoval? — pamatuj, co hlásá druhý kazatel, smrt: „Umřeš, nebudeš živ!“ proto chraň se bedlivě hříchu, hled žiti ctnostně spravedlivě a když jsi zhřešil, čin upřímné pokání. Umřeš! pamatuj na spasení své ubohé duše, zaplať co jsi dlužen Bohu i bližním, nahraď škodu učiněnou, naprav pohoršení dané. Umřeš! plň tedy věrně všechny povinnosti své, čin skutky dobré, shromážděj poklady, ježto rez a mol nekazí a zloději nevykopávají, jež tě budou následovati na věčnost. — „Ve všech skutcích pamětliv buď posledních věcí a na věky nezhřešíš.“ (Sir. 7, 40.) — Tak mnozí nábožní křesťané po všechny věky na smrt pamatujíce, svatě žili a umírali, jako sv. Antonín, Jeronym, Martin a j. ano i hříšníci ze sna hříchu se probudili, pokání činili a vzpomínkou na smrt svatými se stali. Kéž jsme jich následovali! kéž jste kř., často na smrt pamatovali a k ní se stále hotovili. „Bděte“, napomíná Spasitel, „nebo nevíte dne ani hodiny“. (Mat. 25, 13.) „Nebudeš-li bdíti, přijdu jako zloděj a nevíš, v kterou hodinu přijdu“. (Zjev. 3, 3.) Smrt jest host nenadálý; nikdo neví, kdy přikvápí; proto každý z nás buď hotov k odchodu. Kdo má cestu dalekou a důležitou před sebou, dlouho a bedlivě se připravuje a cesta k věčnosti jest nekonečně daleká i nad jiné důležitější, neb od ní naše spása závisí, proto m. br. a s. záhy, před časem ano stále k smrti se připravujte. Bděte a modlete se, abyste šťastně v Pánu zemřeli a věčně živi byli.

3. *Třetí konečně a sice nejmacnější kazatel postní jest kříž našeho Spasitele.* Kazatel má lid učít, rozum osvěcovat a srdcem hýbat, má své posluchače od hříchův odvracet a Bohu přivádět, tak aby dobří v ctnosti byli utvrzeni a hříšníci k lítosti povzbuzeni, činili dobrá předsevzetí a polepšili, káli se. A v pravdě, kdo toho dovede jako Kristus Syn Boží, náš Spasitel a Vykupitel? Ontě velebný misionář čili blahozvěst, jehož nebeský Otec seslati ráčil, aby svět z nevědomosti a bludu vyvedl, by nás hříchu a věčné pokuty sprostil; On opustiv slávu svého Otce přišel na svět, aby nás

dobrému učil, vykoupil a spasil. Ontě „světlo, cesta, pravda, život;“ jemu se v slovech, v životě, v skutech žádný kazatel nevyrovná. Ontě vznešený, božský učitel, veliký smírce a prostředník mezi Bohem a lidmi a sice smrtí svou na dřevě kříže. S kříže září nám světlo, s kříže prýští milost a kyne nám spása. Kříž hlásá zřetelně a důtklivě, jak ohavný jest hřích, jenž Krista přivedl na dřevo potupy. Kříž učí, jak Bůh jest svatý a spravedlivý, že v nenávisti má i tresce všeliký hřích za nás na vlastním Synu svém. Kříž svědčí, jak veliká jest láska toho, jenž takou obět smíření za nás přinesl. (Jan 15, 13.) Kříž tudíž nás vzbuzuje, abychom Krista, Spasitele svého vroucně milovali a z lásky k němu hřích měli v největší ošklivosti, bychom každého hříchu bedlivě se varovali a když jsme zhřešili, činili upřímné pokání; bychom s Kristem žili a s Kristem umírali, dle příkladu sv. Pavla, jenž píše „Mně živu býti Kristus jest a umříti zisk“. (Fil. 1, 21.) — Dobře měl sv. Frant. de Paula, že kdykoli spatřil kříž, volati se jal: „O lásko, má lásko!“ Tato myšlénka ať nás všechny oživuje. Proto vám m. kř., zvláště v tomto posvátném čase kříž odporučím. Čtete kříž svého Spasitele; rozjímejte často o jeho utrpení a smrti, kterou z lásky k nám na kříži podstoupil. Milujte Pána Ježíše, který prve miloval nás a z lásky té věrte pevně a zachovávejte jeho svaté učení a přikázání, podle nichž celý svůj život spravuje. Zvláště pak chraňte se hříchů, za něž musil Kristus na kříži trpět a zemřít, a zhřešili-li jste, uposlechněte hlasu božského Spasitele, jenž volá s kříže: „Čiňte pokání!“ (Mat. 3, 8. Luk. 13, 3.) „Obratť se, aby — mocí sv. kříže — shlazení byli hříchové vaši.“ (Sk. ap. 2, 38.) „Navratť se k Bohu a navrátí se k vám (Mat. 3, 7.). „Ponižte se před obličejem Páně a povýší vás (Jak. 4, 10.). Tak čas svatopostní bude pro vás čas příjemný a hlas tří kazatelův, v jichž jménu jsem dnes mluvil, bude vám k spasení. Amen.

VI. O slavnosti Bolestné Rodičky Boží.

Země tato ne nadarmo slzavým údolím sluje, nebo drahně tu zármutku a bolestných slz. Často nejvíce trpí, kdo toho nejméně zaslужují. „Koho Pán miluje, toho kárá.“ Ovšem je kárání nepříjemné, avšak přináší hojného ovoce. Tak Kristus musil trpět a vjiti do slávy. Po Kristu nejvíce

trpěla Maria, bolestná Matka jeho. Trpěla po celý život, zvláště pak stojíc pod křížem svého milého Syna na Kalvarii. Maria, bolestná matka Boží jest tklivý obraz, vzor, kteréhož máme následovat. Chceme tedy uvažovati: *Co a jak Maria trpěla?* k svému poučení a povzbuzení.

1. *Stála blízko kříže Ježíšova matka jeho.* (Jan 19, 25.) V těch slovech jest krátce vše obsaženo, co Maria, Matka bolestná trpěla pod křížem svého božského Syna, t. snižení, chudobu, opuštěnost a hrozné bolesti. A co Maria trpěla, musíme více méně trpěti všickni, každý ve svém stavu a povolání.

a) *Maria trpěla snižení.* Ona, která pod křížem stála, měla seděti na trůně královském, která pocházela z kmene Davidova a nyní tak potupena, povržena stojí pod křížem svého Syna, jenž mezi vrahy byl počten. Jaký to osud, jaká to rána pro srdce citelné, jež místo koruny královské patří korunu trnovou! Mluvím o těch, kteří korunu i žezlo ztratívali často v nízkost a povržení upadají; též mlčením pomím vznešených, urozených, jichž místo cti, důstojnosti a slávy hanba i potupa stíhá. Kdybych k nim mohl mluvit, řekl bych: Patřte na Marii, trpíte jako ona, ona však nevinně, vy časem zasloužené. Než i v stavech prostředních, prostých vidati snižení povržení. Jak bolí, když člověk neštěstím, nepříznivými okolnostmi upadá v bídu a potupu, když z nádherného domu v chatrě nebo v cizinu odchází a v službě musí chleba si dobývat. Snad že jsem se toho neb onoho srdce dotkl; avšak považte teď, že netrpíš více než Maria, těš se, že Marii se podobáš.

b) *Maria trpěla chudobu.* Chudá byla po celý život, nikdy však tak chudoby své necítila, jako pod křížem, když spatříc syna svého obnaženého, žízničního, neměla, čím by nahotu jeho pokryla, žízeň ukojila. O jak mnozí podobají se v tom Marii, nemajíc čím by sebe a děti své nasýtili. Věřím, že chudé rodiče srdce bolí, patřtež však na Marii, zdali více trpíte než ona?

c) *Maria ztratila, co ji bylo nejmilejšího,* svého božského Syna, jehož musila obětovati. Podobně dosud se stává, že ztrácejí lidé, co jim nejdražšího. My křesťané máme milovati Boha, Spasitele svého nade všecko. Vím že mnohý z vás milost Boží za největší statek pokládá; i jak veliký zármutek, když se křesťanu zdá, že Boha ztratil (jako sv. Fr. Sales.). Než mimo a pro Boha smíme milovati i časné statky,

život, zdraví, rodiče, přátele, a to vše může nám neštěstí i smrt odjati. Když ztratíš kř. otce, matku, dítě, přítele, když oheň statek ztráví, mráz osení a stromovi spálí, krupobití všecku úrodu zničí, máš škodu, zármutek, bolest, netrpíš však více než Maria, která ztratila svého božského Syna.

d) *Maria spolu se Synem svým trpěla největší muka.* Tu vás mám na zřeteli kř. otcové, matky, jižto při všech radostech i trpkosti s dětmi zakoušíte. Dost trpíte, ale kéžbyste měli takovou útěchu jako Maria, že trápení svého syna nezavinila. Blaze, můžete-li říci: Nemáme viny, že děti naše jsou nešťastny, ale svědomí-li vám výčitky činí, hleďte to všemožně napraviti.

e) *Maria trpěla pod křížem opuštěnost.* Nebylo vdovy opuštěnější, bídnejší jako Maria. Josef, věrný průvodce života, pečlivý choť její dávno zemřel a nyní ztrácí jediného syna. Dosud zakoušela hojně bídu a soužení; co ji teprv nyní čeká? A podobně trpí matka, ana smrti svého jediného syna pláče; nebo manželka, již choť umíraje praví: Aj, syn, dcera, děti tvé; pečuj o ně s láskou dvojnásobnou i za mne. Tak N. jako Maria trpíme i my lidé; než pokládejte sobě kř. za milost, že v tom Marii se podobáte a učte se od Marie jak máte trpěti.

2. *Jak máme s Marií v křížích a protivnostech chovati se, trpěti?* a) *Byl-li jsi m. kř. jako Maria snižen, cti, důstojnosti a statků zbaven, potupen a povržen, snášej to pokorně.* Hle, jaká to pokora Marie! Ona trpí nevinně, nemusila se stydět, nízkost, chudobu nepřičítá svým předkům, nezavídí těm, kteří trůn otcovský ucheváteli a jest spokojena s tím, co Bůh jí poprál. Co Bůh činí, vše dobře činí. Tak N. i nám smýšleti jest. Jest-li tedy př. tvoji předkové byli vznešeni, ty pak v nízkosti postaven, nežaluj na své rodiče, nezlořeč jim, byť i toho zavinili; nežehrej na Prozřetelnost, koř se úradkům Božím, spokoj se a věř, že Bůh vše moudře pořádá. Bůh poníženým dává milost. Kdo pak vlastní vinou byl snižen, tím více má příčiny se pokoriti; tomu zvláště je třeba, by od Marie se učil pokorě a oddanosti do vůle Boží, aby snažil se napraviti, čím sám vinen. Ostatní pak nemají nikým pohrdati, nýbrž kořiti se Prozřetelnosti a báti se, jsouce pamětlivi slov: Kdo stojí hleď aby nepadl!

b) *Chudí mají jako Maria chudobu svou trpělivě nésti, oddáni do vůle Boží.* — „Blahoslavení chudí, neboť jejich jest krá-

lovství nebeské“ volá Kristus. „Proto že na světě se neuznávalo, jak veliké je chudoba dobro a jak velice je záslužná, proto Syn Boží chudobnou matku si volil, chudý se narodil i zemřel, aby dokázal, že ctí chudobu a že v chudobě spočívá veliké bohatství“. Sv. Bernard. A sám chud, chudých těšil: Nepečujte příliš, co byste jedli, čím byste se odívali; víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. (Mat. 6, 25). Jak krásně pje David: Všickni živočichové malí i velcí patří na tebe . . . Oči všech doufají v tebe a ty jim dáváš pokrm v čas příhodný. (Žalm 103, 27). Křestané, jimž Bůh hojnost časných statkův odepřel, důvěřujte se v něho. Kdož se přičiňuje, Bůh mu požehná; a těm, kdož nemohou pracovat, nedá zahynouti a srdce bližních zbudí k útrpnosti, k pomoci. —

c) Jest-li že kdo z vás kř. ztratil časné statky, nemoci je skličěn, jest-li neuprosná smrt miláčky mu odňala neb jakékoli má soužení, neste to trpělivě, ochotně vše obětujte jako Maria obětovala Syna, jehož nade všecko milovala. Cokoli vám Bůh káže, pomněte, že je Pánem všeho a s Jobem zvolte: „Bůh dal, Bůh vzal. . .“ (Job 1, 21; 2, 10). Také vy siré vdovy pohleďte na Marii bolestnou pod křížem, u níž útechy nabudete. Bolestná byla to slova: „Aj, syn tvůj“; tu však útěchu jí poskytovala, že Syn se o ni postaral, Jana miláčka jí za sebe dal. Tak i o vás kř. vdovy Bůh se postará, jen se v něho důvěřujte a láska jeho bude o vás pečovat.

My všickni kř., ve všech křížích, souženích a protiventstvích v Boha se důvěřujeme, Marii v trpělivosti, v pokoře a odanosti následujeme. Trpíme-li co Maria, trpíme jako Maria. Jestliže pak spolu s Kristem i s Marií trpíme, budeme i spolu oslaveni. (Řím 8, 17.) Amen.

Theodotus Ancyrenský.

Obrazek ze života sv. mučedníků ve 4. století
(Podává dr. Borový.)

(Dokončení).

Prozatím na té zkoušce zdálo se vládaři dosti býti, a proto dal Theodota z klády vyprostiti a do žaláře odvésti, aby až do příštího soudního líčení tam byl ponechán. Vedli tedy svatého mučedníka ze soudní síně přes náměstí, kdež množství lidu všelikého druhu bylo se shromáždilo. I počal všecky kolem stojící vyzývat, aby

dle toho, což on právě muk bolestných vytrpěl, velkou moc Kristovu poznali. „Pohlédněte všickni“, volal, „jak podivuhodná jest moc Pána našeho Ježíše Krista, neboť on propůjčuje všem, kdož trpí pro jméno jeho, milost, aby nesli i nejkrutější muka, a jeho silou se děje, že lidé sprostí a nepatrní opovrhují rozkazy mocných knížat, i samých císařů, jsou-li právě křesťanské pobožnosti na odpor; tentýž Pán náš Kristus při rozdělování milosti svých nehledí na osobu, ale každému, chudému i bohatci, otroku tak jako pánu jeho podle nevystihlé moudrosti své darů svých rozdává“. Takto promluviv, ukázal na četné rány své a pokračoval: „Na ty, kdož věří v Krista sluší, aby takovéto oběti přinášeli, jakž jsem já to nyní učinil, neboť On tímtež způsobem za každého z nás ráčil trpěti“.

Po pěti dnech bylo na rozkaz Theoteknův prostranné místo u prostřed Ancyry upraveno jako soudnice a sem přivedli Theodota, ježž vladař takto oslovil: „Přístup bliže, milý Theodote, poznávám, žeš od své posavadní tvrdošijnosti ustál, a že budeš nyní povolnějším, než prve. Nebo jistě nebylo jiné příčiny těch muk, kteráž jsi musil snášeti, než toliko vlastní tvá zaslepenost; jistě jsi seznal neobmezenou moc dobrotivých bohů, a ještě není pozdě pro tebe; slíbil jsem ti zprvu vysoké úřady a hodnosti, a jsem i nyní ještě hotov je tobě uděliti, — ale učiň, co tě jediné spasiti může — obětuj bohům podle rozkazu císařova. Jestliže bys i nyní se zdráhal, pohleď tamto, kdež připraven již jest oheň, a naostřená ocel, a hladových dravců tlamy otevřené, chtějící tě roztrhati. Máš-li chuť i těmto zkouškám se podrobiti, přesvědčíš se, že co posud jsi zvěděl, jest jen stínem nepatrným v přirovnání k věcem těmto“.

Na to odpověděl Theodotus: „Mýlíš se, domníváš-li se, že by bylo něco tak hrozné, aby odolati mohlo všemohoucnosti Pána našeho Ježíše Krista. Sám sice spatřuješ, kterak tělo mé předešlými mukami všecko jest seslabeno, ale jen zkus nicméně údy mé jakýmikoli mukami a poznáš, že ony ještě dosti silné jsou, aby nějaké utrpení nesly“.

Theoteknus rozkázal, aby svatý mučedník byl v kládě roztažen; když se to stalo, počali nelitostní katané — jako lité šelmy — rány, kteréž posud nebyly zacelely; znova rozedirati, a železnými drápy boky jeho rozsápali; on pak hlasitě vyzná-

val víru svou v Krista. Když Theoteknus zpozoroval, že katané již jsou unaveni prací svou a všecko namáhání jejich že k žádoucimu výsledku nevede, dal jej vytáhnouti z klády. Ostré střepiny byly nyní v ohni silně rozpáleny, a když již jako žhavé uhlí tu ležely, byl na ně obnažený Theodotus položen; brzy bylo tělo jeho až na samé vnitřní částky rozpáleno, a ukrutnou bolest mu takováto muka způsobila, i modlil se z hloubi srdce svého: „Pane Ježíši Kriste, ty mocná naděje doufajících, vyslyš modlitbu mou a umírní trápení toto, nebo pro slávu jména Tvého všechny tyto věci snáším“. — Vladař zuřil nad takovou vytrvalostí svatého muže, poručil tedy, aby jej zas dali do klády a opět, aby četné rány jeho rozedrali. Ale s veselou tváří a ochotnou myslí všecko to snášel Theodotus, a podobalo se, jakoby práce katanů byla pouhým jen žertem, ne pak hroznou skutečností. Jedinou částí těla posud neporušenou byl jazyk rekovného bojovníka Kristova; nebo jazyk mu chtěli pohané zachovati, aby jim víru svou zjevně zapřítí mohl; ale řízením Božím stalo se naopak, že on až do konce jazykem svým nepřestal slavné svědectví o pravdě učení křesťanského vydávati.

Již viděl Theoteknus, že namáhání jeho daremné jest a že katané sotva by nějakým novým způsobem svatého hrdinu mučiti dovedli a že neohrožený mučedník ve vytrvalosti své neoblomně ostojí, protož takovýto rozsudek nad ním pronesl: „Moci úřadu svého odsuzuji Theodota jako ochránce Galilejských a nepřitele bohův našich, pro neposlušnost, kterouž proti rozkazům velemocných císařův projevil, aby mu byla mečem hlava státa, tělo pak jeho spáleno, aby je křesťané pochovati nemohli“.

Výrok tento měl ihned ve skutek uveden býti; pročež vedli Theodota na popraviště; nesčíslné množství mužů i žen ho tam provázelo, aby blahoslavený konec života jeho spatřili. Když došli na místo popravné, počal Theodotus se modliti takto:

„Pane Ježíši Kriste, Stvořiteli nebe i země, kterýž neopouštíš doufajících v Tebe, děkuji Tobě, žeš mi prokázal tu milost, abych se stal občanem města nebeského a účastníkem Tvého království; děkuji Ti, žeš mi propůjčil síly, abych zvítězil nad hadem a potřel hlavu jeho; dejž ať na mně se nasytí zuřivost nepřátel, a uděl služebníkům svým trvalého pokoje; račiž veškeré Církvi své opatřiti blahého míru a osvoboditi ji od ukrutenství ďablo-

va“. Modlitbu tuto ukončil slovem „Amen“, a obrátiv se k bratřím vůkol stojícím a úpěnlivě plačícím pravil: „Neplačtež, neplačtež bratři moji, ale spíše blahoslavte Pána našeho Ježíše Krista, kterýž učinil, že jsem běh svůj dokonal a nad nepřitelem zvítězil. Neboť od tohoto okamžení budu v nebi důvěrně u Boha za vás orodovati;“ po té sklonil hlavu svou pod meč katův a duch jeho se vznášel k vlasti nebeské.

Dříví bylo pak složeno na způsob hranice, a na horu položili tělo svatého mučedníka Páně. Podivuhodná Prozřetelnost Božská však způsobila, že hranice nemohla zapálena býti; neboť nenadále nad hranicí se objevilo jakési světlo, kteréž jasnou zář vůkol svatého těla rozlévalo a okolo stojící takou bázní naplnilo, že nikdo se neosmělil blíže přistoupiti, aby dříví na hranici zapálil; proto svaté tělo nedotknuté na vrchu leželo. Vojínové ohlásili věc tu hned vladaři, jenž poručil, aby to místo, kde hlava a trup se nalézá, pilně střežili; což oni také dle rozkazu jeho učinili.

Řízením Božím stalo se v tentýž čas, že onen kněz ze vsi Malu, jménem Fronto, na cestu do města Ancyry se vydal; vzal sebou prsten, jež od svatého mučedníka byl obdržel; také vedl při sobě oslici, na kterouž naložil staré víno, neboť on také pěstováním vinic a vzděláváním rolí se zabýval.

Bylo nedaleko večera, když k městu se přiblížil; tu se opět nejnaka, leč vedením Božské prozřetelnosti událo, že oslice přes místo, kde sv. tělo mučedníkově leželo, klopýtla; když to strážcové zpozorovali sběhli se k Frontovi a pravili: „Kam se, cizince, ještě tak pozdního času ubíráš? Zůstaň raději dnes zde s námi, oslice tvá tu důstatek pastvy nalezne, ohledni se vůkol, že tu trávy hojnost, a chceš-li, aby se pásla v osení, nikdo tomu zbraňovati nebude. Zajisté pro tebe lépe, abys zůstal u nás, než abys v hospodě s všelijakými obtížemi musil zápasiti.“

Fronto přijal milerád návrh tento, a šel se strážci; ti jej uvedli do svého stánku, jenž byl z vrbového proutí učiněn a zevnitř hustě stěbly obilními propleťán; vedle stanu položili tělo sv. Theodota, a pokryli je vrbovím a senem; pak sobě před stánkem rozdělali oheň a připravovali večeři.

Někteří z vojinův odešli do lázně; a vrátivše se rozprostřeli po zemi čalouny, od něžto bylo dáno seno a uloživše se

ně večereli. Když pak počali pít, pobízeli také kněze křesťanského aby pil s nimi. On však sňal s oslice měch s vínem naplněný, požádal nějakého koflíku a nalil vína vlastního, i podal jim ho říka: „Okus- tež i vy mého vína, snad že vám dobře bude chutnati“.

Divili se vojáci libezné chuti a příjemné vůni vína, a velmi je pro tyto vlastnosti vychvalujice, tázali se, jak to víno jest staré. Když jim stařeček pověděl, že pět let, prosili: „Dovol ať rychle se napijem, trpímeť náramnou žízeň“. „Jen pijte“, odvece Fronto „pokud vám lahodné vino chutná“.

Jeden z vojinů, jménem Metrodórus, pravil ku knězi: „Jen pilně nalévej, příteli, toho maronického vína, abych zapil poněkud upamatování na muka, kteráž onen muž přestáti musil, nebo to mnohem bylo strašnější, než trýzen oněch sedmi žen, kteréž jsme před nedávnem z hrobů vykopalí“. Načež odvece Fronto: „Řeči tvé, mládenče, nerozumím, jen tolik vím, že tu na blízku jest dobrý pramen, nazvaný Maronický, ale víc jsem ničeho z řeči tvé nepochopil“.

Tu jakýsi Apollonius, také voják, pravil k druhu svému Metrodórovi: „Měj se na pozor, aby ti ten koflík maronického nápoje, jak ty jej nazýváš, zlý osud nepřipravil, jelikož zvláště tobě uložena jest péče, střežiti toho železného muže, jenž ženy z jezera vynesl“.

Pln podivení poslouchal takovou řeč kněz Fronto, načež takto k nim mluvil: „Pochybil jsem, že jsem sebou nevzal tlumočníka, aby mi vaše řeči vysvětlil, nebo takorba ani slova z toho, co tu pravíte nerozumím. Které pak to ženy byly z jezera vzaty a kdo jest ten železný muž, jehož střežiti máte? Je to snad nějaká socha, která sem byla dovezena a nebo mluvíte v řeči mně nesrozumitelné, abyste nevědomosti mé se posmívali?“

Na tu otázku chtěl Metrodórus odpověděti, an na jeho místě převzal slovo jakýsi Glaucencius a pravil:

„Tomu, co druhové moji pověděli, nikterak se nediv, nebo v tom oni pouhou pravdu toliko mluvili, že onoho muže železným nazývali. Nebo tolik my na jisto z vlastního přesvědčení víme, že muž ten silnější a pevnější byl, než ocel a železo a všeliký kov. Nebo ocel a železo bývá přemoženo ohněm, tak že potom rukou lidskou se dá v rozličné nástroje proměnit, ano i dýmant snažnou pilností a umělostí

člověka podoby své může zbaven býti; ale tímto mužem ani oheň, ani ocel a železné drápy nepohnuly“.

Fronto vece: „Ještě nepochopuji, mluví-li o nějakém člověku anebo jakési jiné věci“. Načež odpověděl dále Glaucencius: „Jestli v skutku těžko, naznačiti přirozenost jeho. Nebo člověkem jej jmenovati nemohu, jelikož žádný člověk tak slavně nebojoval, jako on. Všickni sice víme, že byl spoluobčanem naším, že tu v městě se nalézá jeho dům, jeho rodina, a veškeré jeho zboží, ale že nemá pouze lidské bytnosti, to skutky svými ukázal. Nebo po všech oudech přehroznými nástroji roztahován a rozdirán jsa, ani jediným slovem si nezasteskl, ani tehdaž ne když oheň až do vnitřních kostí tělo jeho šířal. Pevně a nepohnutě stál v úmyslu svém, jako skála, kteráž u prostřed vlnobití mořského se z místa svého nepohne; jmenoval se Theodotus“. A nyní Glaucencius vypravoval o mučednictví sluhý Božího zkrátka, jak jsme svrchu obšírně pověděli.

Naposledy dodal: „Když byl mečem stat, mělo tělo jeho na hranici býti spáleno; avšak velmi se teď bojíme, že nás nějaké neštěstí potká proto, že jsme k usmrcení jeho přispěli. Nebo právě, an jsme hranici zapaliti chtěli, děly se podivné věci vůkol nás; ukázal se nenadále nad námi oheň, jenž vůkol hranice splýnul, ale těla onoho muže se nedotekl; a tak nám zcela nemožno bylo, abychom jeho tělo spálili; i přikázal nám tedy vladař Theoteknus, abychom je celou noc šetřili, by se nedostalo v ruce křesťanů“.

Takto domluviv vyvedl kněze před stan, a ukázal mu ležící tam tělo věrného sluhý Božího.

Šlechtný kněz jásal radostí, že tu nalézá tělo světce, jež všickni takou měrou v poctivosti měli; v tiché modlitbě srdečné díky za to vzdával Bohu, prose jej spolu snažně, aby mu byl nápomocen svou milostí, by tělo Theodotovo k účtě věřících a ku památce podivuhodné moci Boží, kteráž v tom svatém mučedníku se ukázala, bylo zachováno.

Fronto vzal nádoby, co jich ve stanu jen našel a naplnil je vínem, i pobízel všech strážcův, aby pilně si připíjeli, v čemž oni jej tak dalece uposlechli, až všickni vesměs byli opojeni a v hluboký spánek klesli. Po té Fronto tiše se pozdvihl z lože, vzal drahé tělo, naložil je na svou oslici, a prsten, jež ondy od Theodota byl obdržel, dal mu na prst jeho říka: „Svatý

mučedníku, naplniž nyní, cos mi slíbil". Seno i vrbové prouti opět urovnal, jak prve bylo, tak že nikdo nemohl mítí podezření, žeby tu nějaká změna byla se udála, oslici pak pustil na svobodu, maje tu důvěru v Boha dobrotivého, že ji na patřičné místo provádí.

Ráno, když se rozednilo, vstal Fronto spolu s ostatními, a dělal se, jakoby hledal oslici, kteráž prý se mu ztratila; přitom lomil rukama, a volal o pomoc a div neplakal. Domnívali se dle toho vojini, že se mu v skutku taková nehoda stala, a za to majíce, že tělo, jež hlídali jim bylo uloženo, ještě na témž místě se nachází, sháněli se spolu s Frontem po oslici. Tato však přišla až do vsi Malu a zastavila se na témž místě, kde brzy po té události kaple slavného mučedníka Páně Theodota vzdělána byla.

Několik vesničanů přišlo v ústřety knězi svému Frontovi, a zvěštovali mu, že oslice sama až do vsi došla a že tam se svatými ostatky ustavičně na jednom místě stojí, protož on srdečnou chválu a díky z toho Pánu vzdávaje s nimi domů se navrátil. Strážcové však po marném hledání oslice k stanu se navrátili, pevně se důvěřující, že pod senem ještě leží tělo železného muže, jak Theodota nazývali. Tím způsobem se událo, že Bůh, jenž čistotu srdce a konání povinnosti a skutků daleko více sobě oblibuje, než oběti zápalné, netoliko Theodota k znamenitému a slavnému důstojenství mučednickému z milosti své spravedlivě povolal, ale také o zachování tělesných jeho pozůstatků péči vedl a hrdinou vytrvalost bojovníka svého i před lidmi, a to i samými pohany, hojnou měrou jest oslavil.

Ještě pak toto sluší podotknuti, aby se ukázalo, jak Božská spravedlnost začasť již na tomto světě hříšníka stihá zaslouženým trestem. Theoteknus, který všemi spůsoby křesťany jako nějaké zločince v tajných skrýších vyhledával, vše cožkoli jen k obvinění a obžalování jich slouží, lstivě nastrojoval, a ku počť boha Joviše tajně ohavností vymyslí, ba všelikou snahou ďábelské mysli císaře proti křesťanům popouzel, soudem Božím trestán byl. Když totiž Licinius po dosaženém vítězství nad Maximem Dajou do Antiochie, kde v ten čas Theoteknus se nalézal, přijel, dal čarodějníky bedlivě vyhledávati, a bitím těžce trápit, až oni zjevně na Theotekna vyznali, že on chytrostí svou těch podvodů a šibal-

ství prvním původcem byl: tu Licinius, aby je všechny spravedlivě trestal, nejprv Theotekna, potom i jiné pomocníky a tovaryše jeho modlářství mnohými ranami usmrtiti rozkázal. Takto týž Theoteknus, (tak o něm dějepisci poznamenali), jakož byl ve svém životě jménu svému, jež „boží dítě“ znamená, ve všem odporný, odpůrcem i v smrti zůstal.

Tato svědectví nám starověcí spisovatelé zanechali*), a což svrchu o umučení svatého Theodota pověděno jest, druh jeho ve vězení a očitý svědek mnohých věcí, kteréž s ním se udály, památku toho nám pozůstavil, abychom i my vždy pevně stáli u víře a abychom se svatým a slavným mučedníkem Theodotem se účastnými učinili slávy všech Svatých, kteřížto věrně bojovali pro víru v Pána našeho Ježíše Krista, jemuz buď sláva moc a velebnost spolu s Otcem a Duchem svatým na věky. Amen.

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

III. Kající lotr.

„Jako mrak za mrakem vystupuje, až je celé nebe zastřené: zpomínka tak za zpomínkou pluje v mysli želem novým sklíčené, neblahé když pommím minulosti, od zákonů Tvých kdy odvrácen, ke skutkům jen šeredné temnosti duší celou byl jsem obrácen. Ach! jak člověku, jenž Tebe vzdálen, všecken života jest pokoj zkálen!“

„Tys však dotekl se srdce mého, — a jak Mojžíš z Horeb kamene, uposlechnuv slova příkazného, rozkošného dobyl pramene: tak, ach! milost Tvoje v slitování hnula srdce mého skalinou, na kříži když v hořkém umírání poslední mne získals hodinou. A zdroj slzí, jenž se mocně řinul, nadějí mi blahodárnou kynul“.

„Slovo Tvé, jež tehda v době šťastné s vysokého kříže zavznělo, slitování hlásilo mi slastné, jež se ke mně mile sklánělo.

*) Dle *Ruinart-a* „Acta sincera et selecta Martyrum“.

A tak osvědč, Pane Jesu Kriste,
před valnými nyní zástupy,
doutání jak v Tebe kladli jisté,
ve slávě i ve dnech potupy
na Tebe kdo vždy se spoléhali,
sborové by čest Tvé lásce vzdali!“ —

Anděla strážného tváří jasnou
úsměv luzný teď se rozlívá
jako na zem novým kvítím krásnou
jaro když se s nebe usmívá;
a jak polem, luhem, v doubravině
v čase tomto zpěv se rozzvučí,
omlazené vůkol po krajině
obnoven kdy život vypučí:
radostná tak zavzní píseň díků,
věštěna že *milost* kajcníku.

IV. Jidáš.

Před trůn Kristův Jidáš nyní lhavý,
dvěma ďábly vlečen zuřivě.
Z oka šlehá pekla oheň žhavý,
jako blesk kdy šlehne hrozivě
ze mraků, než bouře zaburácí;
okolo rtů sladký úsměv hrá,
jak jej mnohou vytrvalou prací
přetvářka tam přikouzlení zná.
Tak as přišel s milým pozdravením,
aby mistra zradil políbením.

A v průvodu čestném pekelníků
za ním jiných zrádců plemeno;
s tváří šelem hejno těch bídníků
nelitostně sem jest vlečeno.
Milota zde v spolku ušlechtilém;
i ta, Samsona co zradila
v okamžiku lásky něhou spilém,
nevěrná ta, zrádná Dalila.
Absolon též, zradiv otce svého,
v satanu má druha důstojného.

Bídni jsou zde, potměšilí lhaři;
druhdy přátelstvím leť zastřena —
z úlisných všech těchto nyní tváří,
skrabočka je vděků stržena.
Souzena teď všechna bude zrada,
plná neupřímné sladkosti,
jež se zvolna k oběti přikrádá
v utlumené, němé tichosti,
jako v lese mechem had se plíží,
jako soumrak ku zemi se níží. —

Kristus tvář Svou božskou s povržením
od schátralé luzy odvrací;
Maria se svatým rozhorlením,
zraky něžné od nich obrací.
Ba i anděl strážný slzu dusí,

jež jak hvězda tuchne na nebi;
a že pohled pravici se hnusí,
proto šumně výrok velebí,
z oblaku když mocně zavzní nyní
hlasem broumu spravedlivé „vinni!“
(Pokračování.) J. O.

Podobenství a paraboly.

III.

Sv. svátosti.

Pokání.

Byl otec, jemůž za pilnou záležitostí
bylo odejiti od rodiny své do daleké ciziny,
a tam déle se zdržeti. Konečně domů
se navracoval; navracoval se v novém obleku
v cizině pořízeném. Pokojně jdoucího
cestou svou a již k domovu se přibližujícího
a na shledání s milými svými se těšícího
z zadu spatřil rozpustilý chlapec, který
měl ten zlý obyčej, že pocestných nenechával
na pokoji. Nezbeda nemohl se zdržeti,
aby i na tohoto pocestného nepokřikoval
a jemu se neposmíval, až i tak se zapomněl,
že po něm blátem a kamením házel.
V tom muž tak pronásledovaný se obrátí
A nastojte! koho vidí, an jej tak pronásl.
sleduje? — Vidí vlastní dítě své. A to
— vidí a poznává vlastního otce svého.
Stojitě nešťastný pacholík jako omráčen.
Chvilí trvalo, než se vzpamatoval; ale pak
zpomínaje si s hrůzou, koho pohaněl, v hořký
dává se pláč, a sepiatýma rukama padá
k nohám otcovým prose jej za odpuštění. —

Že tak málo litujeme hříchů svých
pochodí odtud, že málo Boha poznáváme.
Kdybychom více Boha znali, jak jest mocný,
jak svatý, jak k nám dobrotivý, jak
spravedlivý: teprv bychom se hrozili z hříchů
svých, jimiž jsme byli Boha potupili;
teprv bychom jich dokonale litovali. —

Dva národové, z nichž měl jeden krále
a druhý císaře, spolu vedli válku. V
hlavním městě královském chytrý obchodník
vyvěsil veřejně za sklem směšné obrázky
na potupu císařských, kdež zvláště císař
ve všelikých ostudných podobách se představoval.
Ale nenadále přišla zpráva, že
císařští zvítězili, a že sám císař v čele
mocného vojska svého táhne k hlavnímu
městu královskému. Ustrašený obchodník
rychle směšné obrázky své strhal a schoval.
Ale jen je schoval; přece však jich
neroztrhal a nezničil. Toho pak zle pykal.

Vítěz opanovav hlavní město a dozvěděl se záhy o směléh hanobiteli svém, kázal přísně prohledati všecken dům jeho. V tajné skrýši našly se všechny pěkné obrázky celé a neporušené. Nešťastník přiveden před uraženého císaře s pláčem prosil za milost vymlouvaje se, že posměšných vyobrazení více nevystavuje, a že jich více vystavovati nechce. Ale vymlouval se nadarmo. Rozhněvaný vítěz mu odpověděl: „To bych ti chtěl ještě odpustiti, že jsi mne tou měrou potupil, jen kdybys byl všecku toho památku zahladil; ale toho ti nemohu nikterakž odpustiti, že máš ustavičně ještě všecku potupu na mne připravenou. Proto také nemohu věřiti slibu tvému. Měj průchod svůj přísné právo válečné.“ —

Jsouť křesťané, kteříž Boha směle urážejí hříchy nejhoršími. Teprv se lekají, když počnou proti nim bojovati hrůzy Páně (Job 6, 4.), jako: morové rány, nemoci, strašlivá hřimání a blýskání, náhlá a prudká zemětřesení, valící se povodně. Pak teprv přestávají hřešiti. Ale činí-li již platné pokání? — Nemají-li se k tomu, aby se odříkali nejenom hříchu nýbrž i vši příležitosti k hříchu, aby i zrušili a roztrhali všechny vazby bezbožnosti (Is. 58, 6.), aby krotili i zlé náklonnosti své, aby užívali všech prostředků k vyhlazení hříchů potřebných, aby i napravovali všecko, co hříchem zlého způsobili, aby se upřímně a skroušeně vyzpovídali, aby se káli za své hříchy minulé, pak se prozrazují, že, i by na chvíli nehřešili, přece stále hřích v srdci svém milují, že se hříchu vystříhají jen pro strach a ne z lásky k Bohu, že jsou ještě daleci *pravého úmyslu*. A bez *pravého úmyslu* není žádného pokání, žádného odpuštění. —

Zeměpán přišel jednoukráté podívat se mezi vězně do žaláře. Chodě od jednoho vězně ke druhému každého se vyptával, čím se byl provinil. Ale jeden více než druhý zapíral vinny své. První pravil, že jej odsoudili neprávě, on že nikdy nikomu nehnul ani jehlou, on že jest všecek nevinný, že jest čist jako hvězda na nebi. Druhý naříkal si, že naň svedli vraždu, ale on že nikdy ani kuřeti neublížil, on že jest čist jak hvězda na nebi. Třetí bědoval, že má mnoho nepřátel, kteří ze msty ho nařkli a proti němu svědčili, že zapálil, ale on že tam, kde hořelo, ani nikdy nebyl, on že jest čist, jako hvězda na nebi. Podobně i ostatní; každý mocnáři se zaklínal, že neví

o žádné vině své; každý chtěl nevinností svou se rovnati hvězdám na nebi. Jen jeden se nalezl, jenž zeměpánu vyptávajícímu se upřímně a skroušeně vyznal všechny zlé kousky své. „Ty“ — tak přikazoval panovník poslednímu — „ty mi hned se klid odsud; jak smí taký dareba se trpěti mezi samými hodnými a nevinnými?“ A také hned toho, kterýž vše tak upřímně na sebe vyznal, musili rozpoutati a ze žaláře propustiti; ale ti ostatní hodní a nevinní musili tam zůstati. —

K ničemuž hříšní lidé nepřicházejí tak těžce, než jako k tomu, aby se vyznali, že jsou hříšníci. I přes nejhorší hříchy své mají přece sebe za nejhodnější, za ty, kteří nepotřebují choditi k zpovědi, a nebo kteří z povídají-li se, nevědí, z čehož by se zpovídali. Ale svědomí jejich přec zůstává stále nepokojným. Proto je mámi nejživějšími výmluvami, nebludnějšími úsudky. Tím však málo si pomohou. Tím si překážejí, aby sami nepoznali sebe a se neobrátili; proto v hříších svých dále trvají, lživostí svou ještě horšími se stávají. Když jsme byli zhrěšili, nepomůže nám, leč abychom beze všech vytáček se uznali za hříšníky, abychom v svátosti pokání ze všech hříchů svých upřímně a skroušeně se vyzpovídali. Pak teprv dokazujeme, že hříchů svých litujeme. Pak teprv jest možno, aby Spasitel Ježíš Kristus k nám se přiblížil, nás drahými zásluhami svými ospravedlnil, nás z hříchu vysvobodil. O tom nás sám ujišťuje řka: „Pravda osvobodí vás.“ — Nepotřebujíť lékaře, kdož zdraví jsou, ale kdo se zle mají.“ Sv. Jan 8, 32., sv. Luk. 5, 32. O tom nás poučuje svým příběhem o fariseu a publikánu.

Panictví kněžské.

David vzkázal vůdci svému Joabovi válečnickému s Ammonitskými, aby udatného bojovníka Uriáše ku králi poslal, by zvěděl na oko, co se děje při vojtě. Zatím však Uriáše jen k tomu chtěl přivésti, aby šel do domu svého k manželce své Betsabé, Davidem za nepřítomnosti Uriášovy cizoložně svedené. Ale David, jakkoliv Uriáše přemlouval, aby také se podíval domů k manželce své, přece ničehož s ním neporídil. Uriáš domů k manželce své nešel. Dokud nebyl od krále opět propuštěn k vojsku, zůstával pořád noclehem se služebníky královskými venku před branou domu královského. Na všecko lživé přemlouvání královo slavně se prohlašoval, jak žeby mohl doma jísti a píti, a obírat se s man-

želkou, když archa Boží posud zůstává v stanu, když spolubojovníci jeho stojí v poli proti nepříteli, když proti tomuto potřebí jest bojovati. Ani nedal se Davidovi tak opít, aby se zapomněl v předsevzetí svém. Vyřídív svou věc při dvoře královském a manželky své ani nespatriv spěchal nazpět k vojsku do boje.

Co svět se nasvádí katolického duchovenstva, aby se zasadilo o zrušení panických závazků svých. Co se ho naposýlá k manželkám! Ale i kněz katolický má proč tak odpovídati: Jak bych mohl mysliti na radosti a starosti života manželského, když církev Páně, již jsem se byl oddal za bojovníka a obránce, všude se pronásleduje, když jest ji podstupovati nejtěžší boje s nepřáteli Božími, s nepřáteli Kristovými, a když ty boje každého kněze celého vyhledávají?! —

Manželství.

Co dělá kamenník neb zedník máje spojití dva kameny s plochami ostrými, nerovnými? Z jedné i z druhé plochy dlátem odteše všechny ostroty a nerovnosti; pak nějakým kamínkem ještě obě plochy pěkně hladce ostrouhá. Potom již lehce oba kameny tak spojí, že jsou jako jeden kámen. — Co dělá truhlář neb bednář máje dvě desky na jejich stranách sukovitých a hrbolatých spojití v jednu desku? Prve všechny suky a hrboly oseká; prve obě strany ohobluje a uhladí. A pak již bez těžkosti obě desky tak složí a slepí, že jsou jako jedna deska. —

Kdo vstupují v manželství, mají podle zákona Božího a pro vlastní štěstí své tak spolu se oddati, aby byli dva v jednom těle, aby byli ne více dva, ale jedno tělo. Ale jak jest to možno, přinášejí-li s sebou ze svobodného stavu svého do manželství tak mnohé chyby a návyky, jimiž jeden druhému se protiví, je-li u př. manžel zpurň, zlostný, prchlivý, a je-li manželka opět popudlivá, netrpělivá, nemlčenlivá? — Co jim jest tedy činiti? Mají nejprve své chyby dobře poznávati a více a více se jich odříkati, k čemu jim hned napomáhá upřímná zpověď před oddavkami. Pak mají oba věrně uchýliti se Spasiteli svému Ježíši Kristu, aby je naučil takové lásce, jakouž vypisuje sv. apoštol Pavel v I. listu svém ke Korintským 13. 4—6; lásce, která trpělivá jest, dobrotiva jest; která nezávidí, nejedná lehkověrně, nenadýmá se, není ctižádnostivá, nehledá co jejího jest, nepouží se, nemyslí zlého, neraduje se

z nepravosti, ale raduje se pravdě; všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.

Kajícím poznáváním sebe a láskou Ježíše Krista vyrovnají se mezi manžely nerosvonalosti sobě nejodpornější, a oba dobře spojí se v jedno k svému štěstí časnému i věčnému.

K. Otman.

DOPISY.

Z Prahy, v lednu 1880.

(Spolek dětství Ježíšova.)

Příspěvky, které byly sebrány pro tento spolek v roce 1878 obnášejí dle výkazu ústřední rady v Paříži 2,655 841 fr. 35 ctm. t. j. 1,062,336 zl. 54 kr. r. č. o 62,630 zl. více než v roce 1877.

K naznačené sbírce přispěly: Rakousko 32,695 zl., Francie 491,199 zl., Belgie 121,729 zl., Nizozemsko 47,299 zl., Bavorsko 63,640 zl., Badensko a Württembersko 12,108, Elzásy 23,528 zl., Prusko 94,808 zl., Švýcarsko 14,196 zl., Círk. stát 20,759 zl., Itálie 75,097 zl., Anglie 5,635 zl., Španělsko 7,378 zl., Portugalsko 7,678 zl. a Amerika 37,585 zl. Blahodárně působil spolek tento v roce 1879, neb 425,608 dětí pohanských bylo pokřtěno; z těch zůstalo na živě 78,889 které spolkem byly vychovávány, k tomu účelu bylo 309 sirotčinců, 1248 škol, 141 dílen a 377 lékáren vydržováno a podporováno. — K tomu třeba připomenouti, že ze 17 stanovišť misijních zprávy chybí a mnohé ze zaslaných jsou neúplné. Z prokázaného milosrdenství ubohým dítkám pohanským mají křesťanští rodiče a jich dítky velký prospěch. 1. Lidé dávají-li almužnu ptají se, jak by ji nejlépe vynaložili, a právem tak činí; neboť Bůh zajisté chce, aby se pomohlo nejprve tam, kde je nouze největší a almužnu podávanou též hojněji odměňuje. Kdo si představí nešťastný osud ubohých dítek pohanských a jakého dobrodiní jim almužnou poskytuje, nemůže pochybovati, že dárek jeho nalezl místa nejlepšího a že odměna hojná ho nemine. — 2. Jak odměňuje Bůh almužnu k dobrému účelu danou vysvítá ze slov písma sv.: „Kdo dává chudému, nebudeť mítí nouzi; ale kdo pohrdá prosícím, trpěti bude nedostatek“. (Přisl. 28. 27.) „Almužna od smrti vysvobozuje a onať jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný.“ (Tob. 12, 9.) „Dávejte a bude vám dáno“. (Luk. 6. 38.) „Blahoslavení milosrdní neboť oni milosrdenství dojdou.“ (Mat. 5, 7.) A co Bůh

slibil, zajisté i vyplní. — 3. Časný i duševní prospěch pochodí z almužny dítkám opuštěným věnované. Bůh dárce chrání před časnými nehodami a uděluje svého požehnaní. Ještě větší však jest prospěch duševní. Nejvroucnější přání hodných rodičů jest, by jich dívky vždy ctnostnými a nábožnými zůstaly a kdyby snad pobloudily, opět na pravou cestu s milostí Boží přivedeny byly. Nejvhodnějším prostředkem ku připravení dobré pudy v srdci mladistvém pro sv. náboženství, ku vzbuzení vroucí lásky k Bohu a milému Spasiteli jest zajisté konání milosrdenství vzhledem k dítkám opuštěným. Tu nejlépe spatřují dívky své štěstí a lnou láskou k milému Ježíši, který na svět přišel, by je blaženými učinil. Skutkové milosrdenství jsou i mocnou ochranou před mnohými poklesky, kterých se zvláště mladí lidé často dopouštějí, jako před pýchou, marnivostí, lakomstvím a zatvrzelostí srdce. A jak mocnou jest pohnutkou pro dívky, aby věrně plnily čtvrté přikázání, pomní-li na ubohé dívky pohanště. Jak jim jest děkovati rodičům, jak je to musí nabádati, by jejich péčí úctou, dětinskou láskou a poslušností alespoň poněkud odměnily. — Sv. Jan Boží říkával, když prosil o almužnu pro své nemocné: „Čiňte si dobře,“ — totiž skutkem milosrdenství. Tak jest i při spolku dětství Ježíšova; tím, že se za ubohé dívky modlí a měsíčně jim dárek věnují, činí dívky křesťanské dobře samým sobě i svým rodičům. K zvelebení a rozšíření spolku tohoto hladohárného, může přispěti každý, kdo dobrou vůli má. Na prvním místě sluší jmenovati: 1. světské i řeholní kněze, dále 2. učitele a klášterní sestry, jmenovitě ty, které ve školách působí; neboť kdyby i z opatrnosti, by se vyhnuli všelikému odpovídání, v místnostech školních a mezi vyučováním u věci této ničeho nečinili, mimo školu nejsou nikterak ruce jejich spoutány, by o zvelebení nejen spolku ale i křesťanského života se přičinili; neboť zkušenost učí, že spolek dětství Ježíšova jest výborným prostředkem k zdárnému náboženskému vychování mládeže. — 3. Každý katolík který jen má srdce citlivé a šlechetné může přispěti k dílu vznešenému. Důkazem toho budiž nám tento příklad: V Rakousích žije prostá stařena, která od r. 1852 až do r. 1873 sebrala pro spolek tento 4381 zl. 22 kr. a to vše vykonala při své práci a starosti, kterou měla o domácnost a své dívky. Ještě nyní ve vysokém stáří jest stále činná a zaslala

k. př. v r. 1878 spolku 82 zl. 70 kr. Hle, jak mnoho může vykonati i prostý katolík s pomocí Boží, má-li jen pevnou vůli! Kéž tento příklad mnoho mladých i starých roznitil k následování. Zprávy o působení spolku dětství Ježíšova budou se i českým jazykem vydávati.

Ze Staré-Boleslavi, 12. února 1880.

V sobotu dne 7. února slavil v. d. p. kanovník František Srdínko v Staré Boleslavi padesátileté narozeniny své, za kteroužto příčinou starobylá koleg. kapitola, deputace duchovenstva Pražského a zástupcové vikariátního kněžstva Brandýsského p. jubilátovi blahopřání svá přednášeli. Přání kapitoly tlumočil ctihodný kmet probošt vdp. Josef Hlaváček, jménem vikariátního duchovenstva blahopřál vikář a kanovník p. Ant. Slaviček, děkan Brandýsský a blahopřání kněžstva Pražského odevzdali dva mladí kněží z Prahy p. jubilátovi v skvostně vázané adrese. Adresa malířskou a krasopiseckou prací uměle provedená podepsána jest od mnohých kněží Pražských, vesměs to odchovanců páně jubilátových, kteří v ní srdečnými slovy vzpomínají zásluh p. jubiláta, k němuž dávají kněží arcidiecése Pražské odchovaných péči a láskou jeho, jako k otcí se vinou vydávající živé svědectví o práci jeho na vinici Páně a snažice se býti dle slov sv. Pavla (I. Thes. 2, 19, 20) jeho radostí, nadějí a korunou slávy, dále vzdávají odchovanci p. jubilátovi díky za lásku a péči, kterou jim někdy věnoval a slibují, že pracující na roli Kristově v též duchu, jež oslavenec v nich vzdělával, vynasnaží se, aby k nim, duchovním synům svým vždy s radostí a útěchou pohlížeti mohl. Pan jubilát těmito projevy oddanosti velice byl překvapen a dojat a tklivými slovy děkoval staříčkému proboštovi, členům kapitoly i zástupcům svých odchovanců Pražských bera ohled ku slovům, jež druhdy jim na srdce kladl a jichž ohlas i v adrese jest: „Tak stůjte, v Pánu Nejmilejší!“

F. E.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup učinil s ostatními biskupy českými důležité prohlášení k ministerstvu, ve kterém se poukazuje k rozličným vadám školství a aby odstraněny byly se žádá.

— Kázání postní v jazyku českém bude v době svatopostní odpoledne každou středu o 4. hodině: u sv. Haštala, u sv.

Havla a u sv. Štěpána. V pátek o 4. hod. u sv. Ducha, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V neděli o půl 3. hod. u sv. Salvatora v semináři, o 3. hod. na Strahově a na Smíchově, o půl 4. u sv. Ignácia, na Karlově a u nejsv. Trojice v Podskali; o 4. h. u Matky B. před Týnem, u sv. Mikuláše na Malé straně a u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 18. února u milosrdných sester v Karlíně, od 19—23. t. m. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 24—28. na Vyšehradě.

— Vdp. farář u Nejsv. Trojice v Podskali p. Ant. Fanta slavil dne 10. února sedmdesátileté své narozeniny, za kteroužto příčinou mu od přátel a ctitelů vyslovena četná blahopřání. Ve farním kostele byly slouženy slavné služby Boží, k nimž se dostavil též spolek „Vltavan“. Pan Fanta je rodák pražský a syn bývalého purkmistra pražského. Knězem jest 45 let.

— Jeho cí. Vys. arcikníže Albrecht daroval na stavbu kostela Smíchovského 50 zl.; na věcnou loterii k témuž účelu darovali vznešená arciknížata Karel Ludvík 60 zl., Ludvík Viktor 20 zl., Vilém 50 zl., Bedřich 30 zl. a arcikněžna Alžběta 20 zl.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci lednu 125 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů.

— V Olomouci zesnul dne 9. února o 7. hod. ranní vdp. baron Arthur Königsbrunn, infulovaný prelát a scholastik při metropol. chrámu Páně. Dne 6. byl raněn mrtvicí a i přes to dával znamení, aby vikaristé brevír s ním se modlili poslouchaje nábožné hodinky církevní. V sobotu dne 7. vykonal s příkladnou pobožností sv. zpověď, načež v neděli uděleno mu bylo sv. pomazání. Mrtvola zesnulého byla ve čtvrtek dne 12. února do metropol. chrámu Páně přenesena, odtamtud pak po slavné mši sv. zádušní do Dubu ku pohřbení převežena. Zesnulý narodil se r. 1817, bohosloví studoval ve Vídni, r. 1839 stal se domicellarem načež byl r. 1841 od kardinála Sommeraua na kněžství vysvěcen. Pracoval po několik let v duchovní správě, pak jako auditor, assessor a kancléř při konsistoři Olomoucké. Jako kancléř byl předním bojovníkem za práva církve. R. 1861 stal se scholastikem a r. 1867 vic. officialem Olom. arcibiskupa. Jak zbožně žil tak zbožně v Pánu zesnul. „Vir ferventissimus optima fide proelias proelia Domini“.

— Jeho Emin. nej. p. kard. arcibiskup Olomoucký odebere se s děkanem hrab. Belruptem do Říma, kde dlouholetý spor Olomoucké kapituly ukončen bude.

Z Německa. Ve Špýru zemřel dne 11. ledna t. r. velezasloužilý katolický spisovatel a tamější kapitulní děkan dr. Vilém Molitor. Pocházel z rodiny úřednické a záhy v mládí vynikal nadobyčejnou bystrostí ducha, jemnou myslí a velkou zbožností pročež jinocha etnostného všichni si zamilovali. Později věnoval se studiu práv, že však necítil v sobě pro zbožnou povahu svou náklonnosti k službě státní, připravoval se ku kněžství podle rady kardinála Geissla, obzvláštního přítele rodiny Molitorovy. Vysvěcen na kněze, byl ustanoven za kaplana v Schifferstadtu, kdež se seznámil s básníkem Oskarem Redtvitzem, horlivým katolíkem, jemuž pomáhal skládati báseň „Amarant“, a sám také mnohé básně napsal. Biskup špýrský Mikuláš Weiss znaje horlivou mysl a velké nadání Molitorovo povolal jej k sobě za sekretáře, čímž Molitorova činnost poněkud změněna byla, neb od té doby stál vždy v popředí kat. mužů ve Špýru. Brzo na to zvolen za kanovníka a umírající biskup doporučil ho za svého nástupce, leč pro rozhodné své smýšlení nebyl náviděn od vlády a proto také opominutí když později opět stolec biskupský se uprázdnil. To však Molitora nijakž svesti nemohlo z cesty předsevzaté, neboť ctižádosti neznal; účastnil se příprav ke koncilu vatikánskému a prvý bojoval pro neomylnost papežskou. Molitor dovedl uvážiti čím jsou katolické noviny lidu, proto úlohu jejich objasnil v mnohých spisech a byl též neunavným spolupracovníkem i dopisovatelem listů katolických v Německu, Francii a Itálii. Jsa úhlavním nepřitelem všeliké vlažnosti, přál si, aby katolický tisk co nejrozhodněji hájil zásady katolické. Sám založil noviny pro bavorskou Fale, jež hmotně i literárně podporoval. R. 1875 zvolen také poslancem na sněm Mnichovský, povaha jeho nemohla se však srovnati se zásadami „mírných“, protože složil mandát poslanecký a věnoval se úplně dřívějšímu zaměstnání. Katolíkům špýrským založil a zařídil s obětmi převleklými katolický „spolkový dům“ středisko to života katolického ve Falcí. Molitor dopisoval si po celý život se znamenitými bohoslovci jak v domovině, tak v cizině, ba za poslední své nemoci stejnou píli pracoval na poli bohovědeckém, jako téměř po celý život. Jeho truchlohry a činohry úspěchu

značného se domohly; a básně jeho jeví čistou, nezkalenou mysl, a jemný cit; ostatní vědecká díla a úvahy prozrazují povahu ráznou, nezlomnou. — Smrtí jeho tedy utrpěla církev katolická v Německu a obzvláště ve Falci ránu přebolestnou, utrpěla i literatura, bytž totiž muž neohrožený, jemuž ani nepřítelé upříti nemohli vědomostí rozsáhlých, povahy rázné a ničím neoblomné. Kéž tam v říši nadhvězdne odplatí Pán jeho zásluhy, na tomto světě zhusta málo oceněné.

Z Mnichova. Jako vždy v desetiletí budou i letos provozovány v Oberammergau pašijové hry, kteréž vždy se těšily všeobecné oblibě. Pro dřívější nepohodlné spojení vlaků bývalo obecenstvo přinuceno nocovati v Oberammergau, neboť vlak odjížděl až druhý den do Mnichova, což v v městě tak malém k rozličným stížnostem příčinu zavadalo; nyní zařídila zpráva železniční jízdu tak, že ještě týž den večer po představení může obecenstvo odjeti do Mnichova. Nejkratší cesta z Mnichova do Oberammergau vede skrz Murnov a Kohlgrub.

Z Badenska. Konečně oddechnou si bohdá věrní katolíci v Badensku, neboť proticírkevní boj bude ukončen, jakož o tom spolehlivou zprávu podávají badenské noviny. Zvěst tuto radostnou zjišťuje také „Germania“ vykládajíc, kterak důstojný správce oširelého arcibiskupství kněžstvo, jež mu svého blahopřání k novému roku projevit přišlo, ubezpečoval, že s Boží pomocí podařilo se shodu zavést mezi Církví sv. a vládou. V Badensku zuřil boj proticírkevní téměř krutěji než v Prusku.

Z Kolína nad Rýnem. Kolínský velechrám bude v nejkratší době dostaven. Tato mohutná stavba, toto nejvznešenější dílo gotického stavitelství, bude nejdéle v srpnu r. 1880. dohotoveno, aby zvěstovalo čest a chválu Boží na zemi. Až do posledního okamžiku bude věrně pracováno dle původního plánu stavitele, jehož jméno je neznámo dějinám lidským právě jako jméno stavitele pověstného chrámu Diany Efeské. Kolínský velechrám má podivuhodné dějiny. Nejprv byl vystavěn v 4. neb 5. století a posvěcen ke cti sv. Petra. Zdali arcibiskup Hildebalď nynější chrám vystavěl nebo jen starý rozšířil, je pochybné. Letopisové vypravují, že r. 873 událo se v Kolíně svěcení kostela. R. 1248 shořel starý kostel a arcibiskup Konráď z Hochstadena založil r. 1249 nový chrám. Po původci návrhu a po prvním staviteli marně

se v novější době pátrá. V starých kronikách je jen zaznamenáno, že o díle tom pracoval stavitel a umělec Gerhard z Rite. R. 1332 byl vysvěcen chor a r. 1437 byla dokončena předsíň jižní věže; věž sama je 170' vysoká. V následujících třech stoletích okrášlovali dóm, ale od 17. století až do 19. vázla stavba na dobro. Teprv r. 1807 ujal se Bedřich Schlegel opět myšlenky, aby nejnádhernější gotický dóm se dostavil; a však teprv po delší době přikročeno k práci. Král Bedřich Vilém III. věnoval na stavbu ročně 10.000 tolarů, Bedřich Vilém IV. byl ještě štedřejším dávaje ročně 50.000 tol. Současně utvořila se jednota pro dostavění chrámu, které se dostávalo podpory z celé Evropy, zejména však od krále bavorského Ludvíka I., který svým nákladem zřídil v jižní postranní lodi nádherná okna. Na velechrámu Kolínském se již pracuje 600 let. Nejnádhernější gotické stavby v Německu jsou: velechrámy ve Freiburgu, Štrasburku a v Kolíně n. R. Všecky tři poukazují k době, ve které povstaly.

Z Francouzská. Franc. sněmovna poslanecká uzavřela dne 17. ledna t. r. většinou hlasů, že polní správa duchovní má býti zrušena. Nový ministr vojenství podal návrh ten, dokládaje, že s kázní vojenskou nikterak se nesrovnává polní správa duchovní, kteráž uznává pouze biskupy a nikoli ministra za nejvyšší svou vrchnost. Pro toto usnesení musí každý voják, ať zemře již ve válce aneb v nemocnici, postrádati útěchy náboženské a zemřítí jako zvíře. Tím asi pramálo bude udatnost franc. vojinův rozvícena! Proti návrhu mluvil poslanec Louis de Herjegu, řka mezi jiným, že rodiče vojinův mají právo žádati, aby synům jejich, smrti vstříc vyslaným zajištěna byla alespoň spása nesmrtelné duše. Zpravodaj Duveaux mu však odvětil, to prý je k smíchu, neboť jestliže skutečně duše mladých vojinův budou zkaženy a ztraceny, stane prý se to jen pro „svobodu“ jejich. Věru, krásná to svoboda! Liberální listy vítají toto usnesení s jásotem. — Ministr Ferry předložil sněmovně novou předlohu zákona, kterýmž rodiče mají býti nuceni, aby posílali dítky své do škol státních, z nichž náboženství úplně se odstranilo. Rodiče, již se nepodrobí, budou trestáni; dítky chudé, které budou školy ty navštěvovat, budou peněžitými dary odměňovány. Útraty z toho vzniklé musí zapraviti obec. Pochybujeme se, právem, nová-li tato „vymoženost“ liberálů a svob. zedníků bude po chuti ubohému franc. lidu. — Jakého smýšlení jsou nyní rozhodující kruhy fran-

couzské, ukázalo se nejlépe při slavné mši sv., kteráž dle článku ústavy sloužena býti má o první neděli po zahájení sněmoven za tou příčinou, aby Bůh pracím sněmovníků požehnání své udělil. Dle starodávného zvyku shromáždilo se i letos veškeré úřednictvo a kolik poslanců v chrámu Matky Boží. Poněvadž to byla první mše sv., kteráž za vlády Grévy-ho měla býti dle ústavy pro sněmovníky sloužena, očekáváno s dy-chlivostí, jak vláda se zachová. Avšak ejhle! Stolic, připravené pro Grévy-ho, Gambettu a jeho družinu zůstaly — prázdné. Slavné té mši sv., kterouž sloužil kanovník Quillon, byl též přítomen kardinál Guibert, arcibiskup pařížský, jenž ku konci udělil shromážděným své požehnání. — Věru, neutěšené to obrázky, jež sotva asi budou s to, aby zajistily zemi mír a blaho byt!

Různé zprávy.

III.

Pověstný Eugen Sue, který své romány o chudobě a bídě lidské vždy jen v rukavičkách psával, aby prý se nepošpinil, stavěl vždy svou dobročinnost a lidumilnost na jevo, když myslel, že od jiných pozorován jest. Tak se chlubil v společnostech, že netoliko ve svých románech chudiny se ujímá, nýbrž že též třetinu svého jmění mezi chudé rozdal. Navštěvoval často bohatou hraběnku R. a haníval velikou náheru nábytku jejího, připomínal jí, aby skvostný nábytek prodala, sprostější si zjedнала, peníže pak, které budou přebývat mezi chudé rozdala. — „Zmírní jste již vy něčím bídu chudých,“ tázala se ho jednou hraběnka, již ustavičná napomínání omrzela. — Sue odpověděl, jak již ve zvyku měl, že všecek statek a život chudiny věnoval. Po té se poroučel a odešel. — V tentýž den odpoledne ubíral se Sue z nádherného hostince, ve kterém si dlouho a dobře na vzácných jídlech pochutnával domů. Stará, chudě ošacená a nemocná žena přicházela mu v ústřety a prosila snažně a úpěnlivě o almužnu. „Klid se!“ pravil k ní rozhorleně Eugen Sue. „Ale pane, já mám hlad,“ prosila dále, „smilujte se pro Boha a darujte mi jen malý peníz, abych si koupiti mohla chléb.“ „Budeš-li mne déle ještě obtěžovati, zavolám stráž!“

„Tak,“ odvětila žebračka „a přec jste Eugen Sue, který tak krásně o bídě píše a přítelem dělníků se býti praví.“ „A kdo jsi ty,“ vykřikl rozhorleně chvástavý lidumil. „Hraběnka R.“ tak zněla odpověď, a

přestrojená paní vskočila do kočáru, který na ni opodál čekal, zanechávajíc tlachala v největším zahanbení. — Nikdo neuměl pěk-něji psáti o chudobě, nikdo se nestavěl býti přítelem lidu více, než farisejský Eugen Sue. Hodoval z mozolů chudého lidu, měl v Paříži nádherný palác, kolik služebníků, od kterých si žádosti a psaní vždy na stříbrných talířích přinášeti dával.

IV.

Chudá vdova v Římě měla jedinou dceru, s kterou se namáhavou prací dosti nuzně živila. Vdova se rozemohla, a poněvadž dcera matku svou dnem i nocí ošetřovala, mohla jen málo pro vezdejší výživu pracovat. Hlad a bída rozhostily se v tiché komůrce pod střechou; matka sice se zotavovala, potřebovala však pro slabost svou silnější stravy, avšak kde ji vzíti, když dcera sotva na chléb vydělala. K tomu přicházela doba, ve které nájemné platiti bylo. Tu radil zpovědník chudé vdově, aby šla ku kardinálovi Montalti-mu, který třikrát v témdni chudé římské bez rozdílu hojnou almužnou podporoval a aby po prosila, by jí nájemné zapraviti ráčil. — Pověstí dobročinného kardinála povzbuzena, protlačila se v ustanovený den matka s dcerou až k němu a prosila o pět skudů. Šlechetný kardinál, spozorovav bídu a stopy nemoci v obličejí matčině, spozorovav skromnost a stydlivost v obličejí dceřině, milosrdenstvím jat napsal poukázku na 50 skudů a poručil matce, by se odebrala k pokladníkovi v přízemí, který jí peníze vyplatí. Jak se podivila ubohá když pokladník místo pěti, padesát skudů jí doručil; nechtěla je vzíti, domnívajíc se, že zde stává omylu, ačkoliv jí pokladník vlastnoruční podpis kardinálův ukazoval. — Aby jí o tom přesvědčil, provázal ji ke kardinálovi, s potěšením poslouchal tento domněnku stařencinu, že se zmýlil. „Ovšem, že jsem se zmýlil,“ odpověděl, pak vzal péro a jako, kdyby omyl opravití chtěl, připsal k 50 ještě nullu, tak že nyní summa 500 skudů obnášela. „Nyní jest vše napraveno, buďte ujistěna, že jsem se nemýlil,“ pravil k ní. Se slzami v očích děkovala matka i dcera šlechetnému a pravému dobrodinci chudiny.

V.

Dle svědectví Amalariova (de off. eccl. 2. 1.) udělovala se v prvních stoletích křesťanských svatá svěcení o suchých dnech adventních, tedy v měsíci prosinci. I Ordo Romanus Vulgatus udává, že sv. svěcení v adventním čase udílěna byla. V mimořádně

ných pádech ovšem i v jiných dobách najmě o suchých dnech v postě se světilo, neb již o papeži Simpliciovi († 485) se vypravuje, že v únoru měsíci tedy asi o suchých dnech postních na kněžství vstoupil. Obyčejné však suché dny adventní určeny byly k svěcením. Amalarius udává i příčinu, proč setak dalo totiž: představení církevní chtěli touto dobou naznačiti *conjungendos esse propius Christi corpori, qui per sacrum ministerium provehantur* t. j. v čase, kdy se narodil pastýř pastýřů zplodila církev duchovně biskupy, kněze a kleriky, aby co nejdříve s novorozeným Pánem se spojili.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“. Roč. XXI. číslo 1. Obsah: Komu přísluší právo určiti řeč vyučovací při náboženství? (Podává dr. Theodor Kohn.) Potřeba smíru mezi východní a západní církví. (Pod. prof. Mat. Procházka.) Slovo o kritice. (Napsal prof. Jan Drozd.) Kronika: Hymnus pro salute Papae. Podpory misí katol. věnované. „Asperges“ v kostelích filiálních. Upravení kalicha ke mši sv. Prohlásky manželské. Lze-li mši sv. de requiem aplikovati za živé. Požehnání s nejsv. Svátostí. Vícer o mši zároveň a zvonění. Literární oznamovatel. Hlídka časopisů. — Časopis katol. duch. zasloužilým spisovatelem a učencem českým prof. dr. Klementem Borovým drahně let pečlivě redigovaný ničím nazavdá ba vyniká formou i obsahem nad bohovědecké časopisy v cizích jazycích vycházející. Podává úvahy otázek časových v obor bohovědy a církve kat. vůbec sahajících, pojednává vědecké i praktické otázky ze všech odvětví bohosloví. Haje všeliké zájmy církve katolické jest střediskem bohovědy české, v němž knězi vždy lze nalézti poučení, jakéhož mu najmě v nynější době na kazatelně, ve škole i v soukromém obcování s věřícími třeba. Kronika si všímá všech důležitých a významných jevů v životě církevním. Zejména chváliti jest, že „Časopis katolické duchovenstva“ všímá si poměrů církve východní zvláště mezi národy slovanskými, čehož se jinde nedočteš. Poukazujeme v tom ohledu zvláště ke článkům prof. Mat. Procházky. Literární oznamovatel ohlašuje nové spisy bohoslovné a naučné vůbec a podává jádrnou a nestrannou kritiku. Časopis vycházeti bude na rok 1880 v pětiarchových svazcích ve lhůtách šestinedělních. Cena předplatní jest v poměru k jiným časopisům nepatrná obnášejíc 3 zlaté a s poštovní zásilkou 3 zl. 50 kr. Svazek druhý vyjde dne 20. března.

— „*Škola a Život*“. Roč. XXVI. sešit

I. Obsah: Zpráva o úmrtí vdp. Fr. Řezáče. Paedagogická pozorování. O měření času a o kalendáři. (Píše prof. Zámečník.) O methodice dějepisu. (Píše řed. J. Lepař.) O elektrickém světle. (Od prof. J. Pšeničky.) Něco o vodě a hydroxylu. Úvaha. Petice suppl. učitelů na středních školách k říšské radě. Rozličné zprávy a drobnosti. Jako příloha časopisu jest „Štěpnice“ mládeži věnovaná. Druhý sešit dobrého tohoto časopisu, prof. Jos. Melicharem redigovaného, vyjde 15. března.

— „*Pravidla života v podobnostech*“. Druhá řada *bájek*. Veršem vydal František Doucha. Připojeny obrázky (černé i malované.) V Praze 1880. Nakladatel J. Otto kněhkupec. Tato *druhá* řada *bájek* básníka na poli spisův pro mládež a její vůdce tak činného, následovala záhy po řadě *první*. Co podotkli jsme v čísle čtvrtém o první, má úplnou platnost také o této druhé. Obsah zajímavý, pospolu zábavný a poučný, podán v rouchu plynulé a snadno přístupné mluvy; pěkná uspořádanost tiskařská a připojené sličné obrázky činí knížku za dárek mládeži velmi způsobilý, i podá spolu učitelstvu a jiným dítek přátelům vítané látky, kdykoli jim na zábavném dodání příkladu o brazného při vyučování záleží. Že se k tomu způsob lehounké bájky často velmi dobře hodívá, dokázáno jest vychovatelskou zkušeností. Cena 70 kr. jest při té krásné úpravě jistě mírná.

— „*Obzor*“. List pro poučení a zábavu, ročníku III. čís. 1. má tento obsah: Shakespearův filosoficko-světový názor. Podává prof. Matěj Procházka. Básně: Novému roku. — Nejlepší dárek. — Věznův dárek. Vypravuje Františka Stránecká. — O kus chleba a trochu vody. Povídka od Václ. Kosmáka. Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Drobnosti. Obzor literární. Zrna pravdy. Oznamovatel literární. V druhém čísle: Původ ruského nihilismu. Napsal Vlad. Šťastný. Z pouti Častochovské. Podává Fabian Roháček. Básně: Nad rovem lásky. Noc. Večer. Z pohorí Moravského. Popisuje Františka Stránecká. O kus chleba a trochu vody. Vypravuje Václav Kosmák. Slovanské čtení. — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Obzor literární. Aforismy. Oznamovatel literární. V třetím čísle: Shakespearův filosoficko-světový názor od prof. M. Procházky. Na břehu života. Báseň. Z pouti Častochovské. (Dokončení.) Z pohorí Moravského. (Pokrač.) Mladý doktor. (Pokrač.) V obzoru literárním poukazuje se k lichým námitkám Šemberovým, které pronesl proti „Mastičkáři“. Obzor vychází dvakrát každého měsíce pečlivou redakcí Adol-

fa Růžičky v Brně. Předplatné, jež pouze 2 zl. celoročně obnáší přijímá admin. „Hlasu“.

— „*Světobzor*“ má v pátém čísle tato vyobrazení: „Josef Jirí Stankovský; Brezové Hory u Příbrami; V době odpočinku; Kličky; Háj piniový.“ V textu vykazuje tento obsah: V dolejším statku, povídka od Fr. Chalupy. — U nohou kříže, báseň Adama Asnyka, kterou přeložil Hynek Mejsnar. — Nešťastná láska Sandové, povahopisná literární studie J. V. Friče. — Drobnosti z Pešti. — Hrobka rodiny Reichstalské, hist. povídka od Zikm. Krasiňského. Přeložil Lip. Frič Lipský. (Pokr.) — Svatopluk Čech, — studie literární. (Dok.) Text k vyobrazením a rozmanitosti z vědeckého a literárního života. — V šestém čísle jsou tato vyobrazení: Nikolaj Ivanovič Kostomarov. Budatín v Pováží. Požár na vsi. Zlé znamení. (Kreslil Ulrich.) Mlýn Afghánský.

— „*Věstník bibliografický*“. Časopis pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Redaktor: Frant. Urbánek, knihkupec v Praze. Věstník bude vycházeti 12. každého měsíce počínaje únorem a bude přinášeti rozpravy, přehledy a kritiku o dílech v jazyku českém a slovenském vydávaných. Předplatné obnáší celoročně 2 zl. 80 kr., počtu 3 zl. Podník tento zasluhuje povšimnutí a podporu od česk. obecnstva, ponevadž i spolehlivé osobní zprávy o spisovatelích, skladatelích a umělcích našich přinášeti a i o tom, co důležitého a zajímavého v literaturách jiných národů zprávy podávati bude.

— „*Příručný Slovník všeobecných vědomostí*“. Redaktor: Josef Rank. Nakladatel: Fr. Kytka, kněhkupec v Praze a na Smíchově. Sešit 5. (str. 193—240) vykládá slova: Bencur—Bogovič.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Václav Wolf, býv. farář v Haberspirku, dne 7. ledna v Mostě (nar. v Chebu 18. listop. 1805, vysv. 20. července 1830.)

Ustanoveni jsou:

- P. Aemilian Schwarz, kněz ř. premonstr. v Teplé, za kapl. v Chotěšově;
P. Albert Laurer, kněz ř. prem. v Teplé, za admin. v Uherci;
p. Alois Karas, koop. v Maršovicích, za koop. v Bystřici;
p. Karel Soulavý, kapl. v Benešově, za koop. tamže;
p. Vojtěch Kroupa, kaplan ve Vejprnicích, za kapl. v Benešově.

Upřádněná místa:

Lochotín, fara patr. p. barona Karla z Weidenheima, vypisuje se po druhé od 12. února.

Ve Slaném obsadí se místo katechety se sluzným 800 zl. s povinností vyučovati sv. náboženství na měšťanské škole chlapecké a dívčí, jakož i ve vyšších třídách obecné dívčí školy. Žádost o místo to budiž podána do 10. března okr. školní radě ve Slaném.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. Kotlík, far. v Pohoří, dne 20. ledna (narozen 17. října 1818 ve Veselíčku, vysv. 22. července 1845.)

Ustanoveni jsou:

- p. Vojtěch Kary, kaplan v Polné, za admin. tamže;
p. Václ. Papoušek, far. v Křešovicích za far. v Brloze;
p. Jan Reichendörfer, admin. v Pivoňce (Stockau), za far. tamže;
p. Ant. Fichler, far. v Polné (Stein), za far. ve Sverazu;
p. Jan Kačer, kapl. v Čimelicích, za admin. v Pohoří;
p. Jan Staněk, kaplan v Jiníně, za admin. v Křešovicích;
p. Jan Voдрážka, kapl. v Nové Cerekvi a
p. Jan Špaček, kapl. v Nové Bystřici, stali se vojenskými kapl. 2 tř. při záloze.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Antonín Ladek, far. v Modřanech, a
p. František Güttler, far. v Schoenwaldě, jmenování osob. děkany.
p. Frant. Schubert, far. v Chabařovicích, obdržel expos. can.

Ustanoveni jsou:

- p. Vincenc Tieze, farář v Místě, za faráře v Březně;
p. Frant. Pflanzner, adm. za far. v Nečemicích;
p. Jan Linhart, kaplan v Dolním Bousově, za kapl. v Mladé Boleslavi;
p. Ferd. Wrba, admin. v Březně, za admin. v Místě;
p. Josef Seliger, farář v Kvítkově, za faráře v Pavlovicích;
p. Hynek Seidlich, koop. v České Lípě, za admin. v Kvítkově;
p. Václav Schubert, admin. v Pavlovicích, za kapl. v České Lípě;
p. Frant. Steinocher, výpom. kněz v Lysé, za kapl. v Rychnově.

Upřádněná místa:

Místo, fara patr. hrab. Wolkensteina,
Šopka, fara patr. nábož. matice,
Tanmwald, fara hrab. Desfoura,
Zubrnice, fara patr. nejdůst. biskupa Litoměř.;
do 6. března 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedit:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Týden svatý.

Po čtyři neděle svatopostního času uvádí církev katolická věřícím na paměť čtyřicetidenní půst Krista Pána, povzbuzujíc jich, aby i oni po čtyřicet dní postem, nábožným a kajícím životem připravovali se k veliké noci, aby tělo své s hříšnými žádostmi křižovali, s Kristem hříchu umřeli, a pak s ním k novému lepšímu životu o veliké noci povstali. Dvě poslední neděle, totiž smrtelnou a květnou věnovala starostlivá a něžná máť věřících výhradně rozjímaní přehořkého utrpení Spasitele světa nepřipouštějíc, aby nadešel věčný památný den, kde na výšinách Kalvarských Beránek Boží mezi nebem a zemí ode všech opuštěn pněl, — a srdce dítek dostatečně připravena nebyla. Mají s důstatek seznati utrpení Jeho, mají soustrast míti a vřelý účastenství v mukách, které On za ně a pro ně na dřevě kříže vytrpěl. Nejstarší památky liturgické zvěstují modlitbami, čteními a obřady, že hlavní a stěžejní myšlenka posledních dvou neděl postních jest umučení Páně. Mohou se sice slaviti svátky svatých a světic Božích až do neděle květné, avšak již neděle smrtelná vyniká nad veškeré a jakékoliv svátky; připadají-li některé na všední dni, vždy jsou spojeny s umučením Páně, o kterém se ustavičně zmínka činí, kříže na oltářích zůstávají zahalené. — V dějinách církevních jmenovitě se poukazuje k poslednímu týdnu postnímu, nebyť doby v církevním roce, která by tak dojímala zbožné křesťany, jako *svatý týden*. Sluje též *veliký týden*, poněvadž v něm, jakž di sv. Jan Zlatoustý, „Kristus Pán smrtí svou veliká tajemství vykoupení našeho vyko-

nal, ne snad proto, — dokládá dále sv. učitel — že by měl více dní neb dnové jeho čítali více hodin.“ Nazývá se i *smrtelný čili pašijový týden* (Marterwoche, Poenosa), poněvadž se v něm utrpení a smrt Kristova připomíná v pašijích. Jiné jméno jest *milostivý týden*, poněvadž kajenici, které církev za hodny uznala, aby po vykonaném pokání opět vstoupili do společnosti její, obdrželi rozhřešení, přijati byli na Zelený čtvrtek před velikonočí do cirkve a připuštění k stolu. Páně jakož i k společné oběti. V církvi řecké jmenuje se *svatý týden Xerophagia* (týden suchých krmí), nebo v církvi východní přísněji zachovávají půst nežli v církvi západní, zdržují se ve svatém témdni všech vařených pokrmů, požívajíce toliko osoleného chleba, ovoce a nepřipravovaných zelin.*) V latinské církvi též *hebdomas muta authentica, ultima, indulgentiae* aneb i *antepaschalis*. Německy *Charwoche***), které slovo se vykládá od německého *Kar*, tolik jako muka neb kahr vyvolený, pravděpodobněji však od *char* — zármutek čili žal — žalostný

*) Jinak sluje u Řeků *πάσχα σταυρώσιμον, ἐβδομάς τῶν ἁγίων παθῶν, τοῦ σωτηρίου πάθους, ἐβδομάς ἁγίας*

**) Někteří odvozují jméno to od řeckého *χάρις* — milostný týden, poněvadž se v něm svrchované milosrdenství Boží k lidskému pokolení v jasném světle ukázalo; jiní od latinského *carus* — milý týden, poněvadž nám, za vykoupení vděčným, nad jiné, milým býti má; jiní a *carendo* — strádati — tudíž týden strádající, poněvadž *carere* znamená u středověkých spisovatelů tolik jako žítí o vodě a chlebě; jiní od *carruca* řehtačka, hrkavka, které se místo zvonů používá.

týden. V některých německých diecésích dle starobylého zvyku stává se ve sv. témdni půst přísnějším (u Řeků *ὑπερθέσις*, lat. suppositiones — k obyčejnému postu přidáný půst), což se i u nás v Čechách v mnohých krajinách děje, nepožívají ani vajec, kterých požívati v ostatních postních týdnech dovoleno. — Francouzové nejraději užívají jména sv. týden (la semaine sainte) ano i jednotlivé dny tímto přívlastkem označují.

O sv. témdni činí se zmínka již v 3. stol. u Dionysia biskupa Alexandrinského (Epist. ad Basilidem canon I.) a u Origena (contra Cels. 1, 8.), ve čtvrtém století u Řehoře Nyssenského (hom. 3, de resurr. Christi) a u sv. Jana Zlatoustého (St. Chrys. hom. 30. in Genes.) a j. v. Křesťané světili přede vším tento týden *přísnějším postem* mrtvice ujmou tělo, seč byli. Sv. Epifanius vypravuje, že někteří křesťané se postili všech pokrmů se zdržující od pondělka z rána až do kuropení hodů Božího. Jiní jsouce slabšího tělesného ústrojí postili se pět neb čtyři dni, zdržující se naprosto všech pokrmů a nápojů. Většina křesťanů však se postila od Zeleného čtvrtku až do hodů Božího, příklady dosti četné nalezáme i nyní v západní i ve východní církvi jmenovitě v Rusku, kde se lid na venkově po celé tři dni posti.*)

Vigilie trvaly ve sv. témdni velmi dlouho, křesťané zasvěcovali tyto dny *vroucí modlitbou*. Po službách Božích na Zelený čtvrtek dlouho ještě trval lid v chrámě na modlitbách, jak sv. Jan Zlatoustý (hom. 30. in Genes.) dokazuje. Tentýž sv. učitel pojednával ve svých homiliích v ten den o zradě Jidášově a o ustanovení nejsv. Svátosti oltářní; ve všech liturgiích jest zvláštní mše sv. pro Zelený čtvrtek ustanovena. Aby se pobožnost zvýšila, ko-

nají se v ty dny *církevní hodinky temné čili truchlivé*; jak Ordo romanus dokazuje, modlivali se je dřív o půlnoci (odtud matutinum tenebrarum), v desátém století dovoleno, aby se hodinky konaly již v svatvečer o 8. a později i o dřívější hodině. Na trojhranu před oltářem hoří patnáctero svící, pak na oltáři samém šestero svící na svícních, zpívá se devatero žalmů a koná se devět čtení (tři z nářkův Jeremiáše proroka). Svíce na trojhranu, které jako při zádušních službách Božích bývají barvy žluté, jen nejhořejší jest barvy bílé, po jednotlivých žalmích se zhasínají, příchvalozpěvu Zachariášově zhasíná se i šest voskovic na oltáři, jen svíce nejhořejší bílé barvy se nezhasíná, nýbrž za oltář se odnáší. Když poslední modlitby se vykonaly přináší se zase na své místo. — O významu této pobožnosti jest trojí náhled: Amalarius I. 4. de eccl. offic. praví, že zhasínání znamená vždy větší umenšování naší radosti, čím více se blížíme památce utrpení Krista Pána; Turrecremata de eccl. I. 1. dokládá, že znamená zradu Jidášovu, útěk apoštolů při zajetí Krista Pána a zapření Petrovo. Tento náhled jest pravý, neb když se veškeré svíce zhasnou, zůstane prostřední bílá hořeti, která značí Krista Pána, který ačkoli mohl svým nepřátelům uniknouti, toho neučinil, nýbrž mužně jim hleděl vstříc, ačkoli dle božství svého zdál se zanikati, přec jasně svítilo jeho božství. — Martene de Ant. eccl. discipl. cap. 22. pronáší třetí náhled, že svíce se užívalo k osvícení chrámu, když pak se počínalo rozednívati, že se svíce za svíce zhasínala; první křesťané užívali prý trojhranných svíců. Mše sv. na Zelený čtvrtek (předpodstatněni dvou hostií), svěcení sv. olejů, přenášení nejsv. Svátosti do sakristie neb na jiné slušné a ozdobné místo (cesta Krista P. na horu Olivetskou), odhalení a čistění oltářů (obnažení Kr. P., ku kterému poukazuje žalm 21.), umývání nohou, veškeré tyto obřady připomínají nám velikou zbožnost prvňích křesťanů a směřují k tomu, by i naše zbožnost vroucnější se stala.

Dojemné jsou též obřady Velikého Pátku (Parasceve, coena pura, dies absolutiois, dies salutaris, *πάσχα στανράσιμον*, Char- und stiller Freitag). Smrt Kristova jest středem dějin, děj všech dějů nejznamenitější. Na oltáři nehoří svíce, i věčná lampa uhaslá, kněz se služebníky vrhá se na tvář svou na stupních oltáře, pašije, modlitby za veškeré lidstvo, kterými samo-

*) Když v pozdější době si dopřávali v první den zelenin, vzniklo jméno Zelený čtvrtek, dies viridium, něm. i grauer Donnerstag; někteří mylně se domnívají, že toto jméno pochodí z introitu žalmu 22. Dominus regit me et nihil mihi deerit: in loco pascuae ibi me collocavit, aby naznačeno bylo, že nejsv. Svátost oltářní v ten den byla ustanovena; ještě mylnější jest náhled, že den ten proto se jmenuje zelený, poněvadž nivy a luka se počínají zelenati. Recky se nazývá *ἡ ἁγία πέμπτη, ἡ μεγάλη πέμπτη*, lat. dies natalis eucharistiae, dies panis, dies mysteriorum, natalis calicis, coena Domini, dies mandati.

spasitelná církev svou mateřskou lásku všem lidem ukazuje, chtějíc je obejmouti v náruč svou a oblažiti, jako objal Pán na kříži s rozpiatýma rukama celý svět chtěje jej vykoupiti, pocta činěná sv. kříži (jako první křesťané klekali, když se jim právě dřevo sv. Kříže v Jerusalemě na Velký Pátek ukazovalo), úkory čili žaloby Spasitelovy, mše předposvěcení a přenášení velebné Svátosti k Božímu hrobu, to vše soustrast má vzbuditi v srdcích věřících s ukřižovaným Spasitelem, máme s účastenstvím na kříž hleděti a se rozkvíliti, připomenuvše si, že ty rány, jimiž oudy Krista sklány, naše hříchy zavínily.

V noci z Velkého Pátku na Bílou sobotu trvali první křesťané po celou noc, chtěje čest vzdáti hrobu Krista Pána, na modlitbách. Obřady Bílé soboty (odtud zvané, že pokřtění oblékli bílá roucha) jako svěcení nového ohně, svěcení velikonoční svíce a vody křestní, konání slavné mše sv. (která se druhdy v noci sloužila, odkudž i jméno její a svátků těchto vesměs) mají věřící zbožnou radostí roznititi a sv. jásotem naplniti, že Pán jako vítěz nad smrtí a nad ďáblem z mrtvých vstal.

Křesťané zasvěcovali dále tyto dny *odpočíváním od všeliké práce služebné, zákony světské pomáhaly, ochotně zákonům církevním v tom ohledu, aby panovalo ono posvátné ticho, kterým žal křesťanstva nad úmrtím Kr. P. měl se vysloviti. Obcování službám Božím, domácí pobožnosti a ustání od všeliké práce namáhavé po celý týden musilo velký dojem činiti na křesťany, pomníme-li, že s tak přísným postem spojeno bylo.*

Zbožní císařové Gratian a Theodosius uveřejnili r. 380 zákon, *aby se ustalo od veškerých při v času postním.* Theodosius zdokonalil a doplnil r. 389 zákon ten prohlásiv, že rozsudek daný v svatém témdni jest neplatný a naporučiv, aby žádné přelíčení se nekonalo. Sv. Jan Zlatoústý a sv. Augustin uvádějí ve svých homiliích velmi často tento zákon.

Císařové chtěli též následovati alespoň poněkud nevýslovnou dobrotu Boha Otce, qui ut servum redimeret proprium filium tradidit. *Otrocí se propouštěli na svobodu, žaláře se otvíraly a okovy se rozetínaly i proto, kteří se prohřešili proti lidské spravedlnosti vyjímaje velké zločince.* — Otroctví dítě jest hříchu, u všech starých národů je nalézáme. „Omnia in servum licent — vše

proti otroku dovoleno,“ pravil hrdý Říman, naznačuje těmi slovy trudný osud svých otroků. Byl-li zavražděn pán domu jediným otrokem, byli všichni jeho otroci křižováni; staré sešedivělé otroky bohatí Římané za živa dali sekati a rybám házeti, které lidským masem krmeny byly; kdo zabil člověka otroka, vynahradil škodu pánu jediným koněm, neb „servus non est homo;“ Řekyně a Římanky bodaly jehlami pro sebe menší provinění své otrokyně.

Církev katolická odhodlala se zrušiti časem otroctví a bídný osud ubohých nevolníků zlepšiti, ne hned, nebo náhlé zrušení otroctví bylo by otrásló stěžeji římského státu, uvážíme-li, že za časů císařů římských byl počet otroků a nevolníků třikrát větší, nežli počet mužů svobodných. I otrokům bylo prospěšnější, když okovy jejich časem lámány a oni jako rovnoprávní do veřejného života vstupovali mohli.

První dojemný příklad dává apoštol národů, který otroka Onesima nazývá něžně svým synem a úpěnlivě prosí, aby Filemon jej nepřijal jako služebníka nýbrž jako nejmilejšího bratra. „Jestliže ti v něčem ublížil,“ dí apoštol, „aneb jest-li ti co dlužen, mně to přičti, já zaplatím, ať nedím tobě, žeť i ty sám sebe jsi mi dlužen.“ Kristus zemřel smrtí otroků, aby hlásal jatým propuštění a vězňům osvobození od nesnesitelného krutého jha. O velikonoči stávali se křesťané bratřími, když jako ditky jednoho Otce podíl brali při jednom stole. O velikonoči křtěni bývali katechumeni, církev je povzbuzovala, aby nový křesťanský život osvobozením a propuštěním svých nevolníků započali. Hermes, praefectus Urbis pod Trajanem, v den svého křtu 1250 otrokům dal svobodu. Chromatius pod Hadrianem propustil o svých křtinách 4000 otroků. Křesťanští pánové byli povzbuzováni církví, aby milosrdně se svými otroky zacházeli, aby manželství jejich, poněvadž jest v církvi svátostí, za nerozlučitelné považovali, aby pro Toho který neměl, kam by své hlavy položil, jakési právo vlastnictví otrokům udělili. Rozkazováno církevními zákony křesťanským pánům, aby ve sv. témdni až do neděle provední, tudíž celých čtrnáct dní otrokům svým úplného klidu popřáli, je od veškeré těžké práce osvobodili, aby se služeb Božích účastnili a tajemství utrpení Pána našeho, jsouce prosti vezdejších starostí, pobožné rozjímati mohli. Tak stojí

psáno již v Constit. Apost. I. VII. c. 33. „O velkém témdni, který velikonoc předchází i v témdni, který ji následuje, ať odpovídají otroci, poněvadž onen jest týden utrpení, tento jest týden vzkříšení Pána Ježíše Krista, o kterýchžto tajemstvích se mají otroci důkladně a zevrubně poučovati.“ Justinian zapověděl veškeré soudní spory o velikonoci, opakuje a obnovuje zákony Gratianovy a Theodosiovy, jen jednu výjimku připouští, dovoluje totiž otroky propouštět i a všechny kroky i o velikonoci u soudů činiti, které by k osvobození otroků směřovaly. (Cod. lib. III. tit. XII. de Feriis. Leg. 8.)

Jako církev kajeníky přijímala o sv. témdni do lůna svého a je připouštěla ke stolu Páně, udělujíc jim rozhršení a prominutí vazeb hříchů, tak i křesťanská knížata v prvních stoletích *otvírala žaláře, rozvazovala a uvolňovala okovy zajatých nepřátel i lidskou spravedlností odsouzených viníků*. V tom ohledu chválí se u sv. otců Theodosius Veliký; jak sv. Jan Zlatoústý dosvědčuje, posýlal tento panovník ve sv. témdni do všech čelnějších měst veleříše římské vlastnoruční listy, kterými kázal zajaté ze žalářů propustiti, k smrti odsouzeným život darovati, na mnohá léta odsouzeným trest zkrátiti. Papež Lev Vel. vydává též o tomto šlechetném jednání svědectví, an praví v jedné homilii: „Římsí císařové zachovávají za příkladem Theodosia Vel. tento krásný obyčej, chtějíce ukázati, že jako Pán a Spasitel náš, když v způsobě Boží byl rovný jsa Bohu, nepoložil sobě toho za loupež ale sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka ku podobnosti lidí učiněn a v způsobu nalezen jako člověk, se ponižil, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže; i oni ku Jeho poctivosti se ponižují, s trůnů svých sestupují, právomocnosti své se vzdávají přísné zákony, mírnice a milost viníkům udělující. O kéž i křesťané šlechetných vládařů následovali, příkladem jejich se řídili, vzájemně viny své si odpouštějíce a pravice k smíření si podávající. Zákony soukromé nemají býti přísnější zákonů veřejných; urazil-li tě kdo a prohřešil-li se proti tobě, odpustiž mu, aby i tobě veliké viny prominul Bůh, abys s radostným srdcem slaviti mohl velikonoc.“ Křesťanská tato amnestie udělovala se i v středověku, jak sv. Eligius, biskup Noyonský (Sermo XI. de Quadragesima II.) v homilii na Zelený čtvrtek konané praví: „V tento den uděluje církev kajícím odpustky a

hříšníkům rozhršení, i světští soudcové jsou milostivi, mírnice tresty a prokazující milosti; v celém světě otevírají se žaláře páni propouští otroky a knížata zločince.“ — V Kapitulariích Karla Vel. propůjčuje se biskupům důležité právo, aby v sv. témdni soudce navštívili a osvobození zajatých z lásky k umučenému Spasiteli žádali; soudcové, kteří by té a takové žádosti nevyhověli, nebudtež připuštěni k službám Božím aniž na Zelený čtvrtek ke stolu Páně. (S. Eligii Sermo X.) — Karel VI. král francouzský potlačil vzpuru obyvatelů Rouenských, mnoho jich zabil a do žalářů uzavřel. Když však poukázáno bylo, že se blíží veliká noc, dal rozkaz, aby zajatí bez prodlení propuštěni byli. Pařížský parlament nezasedal po mnohá století v postním čase; v novějších dobách býval uzavřen ve středu portál sněmovny a teprv v neděli Quasimodo (bílá, provodní) zase otevřen. V úterý bylo poslední sedění, veškerí členové odebrali se do žalární síně; trestanci byli jeden po druhém voláni, kteří od svých představených a dozorců dobrá vysvědčení obdrželi, byli vazby sproštěni a darována jim svoboda.

Veliké revoluce, jimiž Francie zmítána byla, odstranily tyto posvátné obyčeje; buřiči se namáhali, aby lidstvu dokázali, že lidé jsou si rovni. Věrní křesťané každoročně mohli viděti, jak králové a knížata jejich sestupovali v sv. témdni s trůnu, podrobovali se mrtvení těla a činili kající skutky, při hodech velikonočních jsouce u stolu Páně, ke kterému se též otroci, služebníci a zajatci jejich dostavili. Nevýslovné milosrdenství a láska jednorozného Syna Božího, který se ráčil snížiti, s výsosti nebeské sem mezi nás do hlubokosti sestoupiti a i přebolestnou smrt kříže vytrpěti, aby člověka hříšného s Otcem nebeským smířil, ovládaly tak mysl křesťanů, že rádi pro nebeského krále pozemským králům podrobeni byli a je poslouchali, že považovali i otroka za svého bratra, poněvadž Kristus smrtí otroků zemřel, že osvobozovali zajatce i kárance, poněvadž Pán je vazby hříchu osvobodil, že se vzájemně jako dítky jednoho Otce milovali, poněvadž Božský Mistr pravil: „Po tomť poznají všickni, že jste moji učenníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ Veškeré události, které se staly ve sv. témdni, znamenaly se v kronikách slovy: „Regnante Domino nostro Jesu Christo.“ „Za panování Pána našeho Ježíše Krista.“ — Knížata se snižovala, sprostila se své moci

od Boha jim propůjčené, lid to viděl, úcta však před panovníky neklesala, nýbrž se vzdávala a vzrůstala.

Konečně dávali křesťané v sv. témdni hojnější almužny a konali skutky tělesného i duchovního milosrdenství hojnější měrou nežli v jiný čas. I o tom vydává svědectví sv. Jan Zlatoústý, že mnozí věřící štědrotou k chudým tyto dny zasvěcují, poněvadž nevystihlé milosrdenství Boží dobrodiními zasypává lidstvo ve sv. témdni; splácejí Kristu Pánu alespoň částečně dluh, přijímající chudé a je podporující, vědouce, že pokud prokazují dobrodiní nejhudšímu, Kristu je prokazují. Poněvadž On lačněl a žíznil, mají se z lásky k Němu podporovati strádající, poněvadž On o tvrdé dřevo hlavu svou opřítí musil, mají se pocestní do domů přijímati, poněvadž Jemu šat s těla sedrán byl, mají se nazi odívati, poněvadž tolik nemocných uzdravil, mají se nemocní navštěvovati, poněvadž u hrobu Lazarova plakal, mají se mrtví uctivě pochovávat.

Kr.

Aforismy

(z denníku katolického učitele.)

„Boha ve všem před očima měj,
čistým srdcem mužně svého dbej.“

Jako za časů Eliáše proroka zachoval si Bůh sedm tisíc mužů v Izraeli, kteříž neskláněli svých kolen před modlou Bálovou, ač byl i král i druhý lid od pravé víry v Hospodina odpadl a povinnou úctu mu odepřel; tak zajisté vždycky i v době všeobecného úpadku od Boha a jeho svatého náboženství zachován bývá tu větší tu menší počet věrných jemu duší, nad nimiž ani svůdný blud, ani násilné útlaky nesvitězí, aby je od pravé cesty k Bohu a věrného plnění zákona jeho odvrátily. A tak jest i za dnů našich, za dnů velkého odpadu od Boha a přidržení se rozličných bludů, svádějících k nepravostem a těmi k časné i věčné záhubě. I za našich dnů jest mnoho tisíc duší Bohu věrných, ač nám neznámých, poněvadž dobří tiše působí, hluku se varujíce, ale vědomých dobře tomu, jemuž věrny trvají, až On sám si je k sobě na věčnou oslavu povolá. A ty jsou roztroušeny po všech vlastech, po všech stavích.

Jedna taková duše byl dr. František Peters, gymnasijsní ředitel dříve v Monastýru a posléze v Krefeldu ve Westfalsku. Ač není našincem, přec může našincům

býti vzorem a proto i za hodno uznáváme se o něm zmíniti.

Narodil se r. 1819. a odbyv svá studia filosofická byl nejprve učitelem při gymnasiu v Chojnici (1846), pak ustanoven ředitelem ve Walci 1853*), odkud pak r. 1866 přesazen nejprve do Monastýru**), konečně r. 1877 do Krefeldu***), kdež 26. listop. 1879 v Pánu zesnul, ztráviv v učitelském úřadě úplných 43 let.

Spojiv s důkladnou učeností i hlubokou skromností, žil dle hesla svého, jež jsme v čele tohoto článku zčeštěně položili, hlavně svému povolání, neuvěřejniv mnoho tiskem, leč co nutně povinnost jeho žádala.†) Za to však pilně zaznamenával při čtení rozličných spisů hlavní, dojemné myšlenky, vztahující se k jeho úřadu, dle nichž se pak jako pevných pravidel řídil. Jedny si zaznamenal do své modlitební knížky: „Úcta blah. Panny Marie;“ druhé pak ve zvláštním svazěčku sepsal pod názvem: „Ovoce mého čtení.“ Obě teprve po jeho smrti se našly a k ocenění jeho povahy se vydaly ††). Však vizme již, jak si dle nich pojal vzor učitele, člověka, křesťana.

I. O úkolu školním a povinnostech učitelských a vychovatelských měl Peters pojem vznešený. Nastupuje svůj úřad ředitelský ve Walci, čině řeč k učitelstvu, k žákům a hojnému obecnstvu o účelu gymnasií, prohlásil se svou obvyklou, jasnou a ráznou mluvou takto: „Z celé té své duše cítím tu tíži povinnosti, jež se mi úřadem mým ukládají. Neboť jestli cosi velikého, vzdělání jediného člověka tak, aby schopností obdržených pro sebe i jiné prospěšně používati uměl a chtěl, a tak s to byl, aby své budoucí postavení ve společnosti lidské, jehož se mu někdy dostane, řádně zastal, jestliže hrozná kletba se hlásá nad tím, jehož vinou spása jediné nesmrtelné duše na zmar přichází: jak ohromným úkolem se to ukáže tomu, kterémuž se na vyučení a vzdělání svěřují dítky ne jednoho

*) Chojnica (Konic), okresní město v západním Prusku kraje Marienwerderského; Walcz (Deutsch-Krone) město též okresní téhož kraje.

**) Monastýr, slavné hlavní město prov. Westfalské.

***) Okresní město, kraje Düsseldorfského. †) Byloť jeho pojednání pro dosažení doktorské důstojnosti, názvem *Theologumena Sophoclea*. (1845) a 3 pojednání v programech gymnasijsních ve Walci.

††) „Germania“ 1880, č. 6. a 9.

jediného otce, ne jedné jediné obce, nýbrž dítky a jinochové mnohých rodin, mnohých obcí, na nichž spočívá blaho a štěstí jich rodičů; ježto určeny jsou někdy v církvi i státu býti ráci a vůdci mnohých a jako vzdělanci v širokém oboru a na mnohá léta působiti k strážní a ochraně jiných; jakou ohromnou tíží leželo by odpovídání na něm, kdyby jeho nedbalostí a vinou veškery ty krásné naděje byly zmařeny a pod jeho rukou vychovalo se pokolení, které by samo jsouc zkaženo, jiným příčinou bylo, aby opět a opět v záhubu přicházeli? Protož přísná mi nastává povinnost, abych úkol svůj poznal, a sám sebe se tázal: *Co se od tebe žádá? Co ti k dosažení toho pomůže?*

Že si pak svědomitý řídící takové otázky dával, zřejmo z „*ovoce jeho čtení*.“ Tu nalézáme v čele nápis: „Duch, který se ve škole ve všem objeviti má, jest duch úcty ke všemu, co svaté jest, duch mravopoctnosti a vědy, duch kázně a zákonitého řádu.“ Z toho jde, že škola má působiti netoliko na vzdělání rozumu, obraznosti a paměti, nýbrž i na ušlechtnění srdce a vůle. Proto píše P. dále: „V řečech, uměních a vědách lze s dobrým rozumem mnohdy hodně daleko dospěti; ale v krocení svých náruživostí u varování se zlého a konání dobrého, k získání duševního pokoje u sebe i v obcování s jinými — v tom všem nedostatečným se okáže i sebe lepší rozum. Tu jest dobré srdce to jediné, dle kterého se určuje pravá cena člověka. Není to rozum sám, kterým se učíme, jak bychom si co dobré jest zamilovali a je konali, zlé pak nenáviděli a se ho varovali, poněvadž nám rozum jen udává prospěch dobrého a škodu zlého. Jediný rozum neřídě se dobrým srdcem, činí člověka pyšným a svádí jej k zásadám nebezpečným, převráceným, škodným. Žel, velmi žel, že posaváde ten náhled panuje, aby se při zkoušce o *zralosti* žákově hlavně hledělo k vědění jeho; tím se stává, že posledním rokem jinoši ustavičným opakováním pamětí svou si přeloží a všechna jiná prospěšnější studia opominají. Tak jest potom všude a vždy ta chyba, že se jen k *vyučování* a k *vědění* hledí.“

Ale i pouhé vyučování učiteli veliké požadavky ukládá. „Tu jest mu jasně vysvětlovati, pilně cvičiti, neunavně povzbuzovati.“ Nedostačují mu tu důkladné a obšírné vědomosti, nýbrž žádá se k těmto i dar sdílnosti (ars docendi), aby totiž co ví,

i jiným prospěšně podati uměl. V tom si dává řídící Peters toto pravidlo: „Vládní úplně svému předmětu, bys toho dosáhl, hleď v něm co den pokročiti a se zdokonaliti. Potom považuj, co bys měl ze svého předmětu ohledem na své žáky vybrati a jim pochopitelně podati; v tom záleží umění učitelské.“

Má-li učitel svým vyučováním prospívati, — musí u svých žáků vážen býti. „Vele důležité jest dobré mínění, jež žáci k svému učiteli chovají, majíce větší části svých předmětů k vůli jeho se učiti. I to jest veliké štěstí pro učitele, těší-li se i z vážnosti u jiných rozšafných lidí; tím roste i všeobecná v něho důvěra. Nade všechno však jest, aby zvláště rodiče hleděli dítkám upřímnou lásku a hlubokou úctu k jich učiteli vštípit. Mluví-li rodičové neuctivě o učiteli, pak dítky jejich nic nedbají slova učitelova, a obyčejně málo prospívají. Rodičové mohou tedy působení učitelovo i podporovati i mařiti.“

Učitelům gymnasiím zvláště připomíná, aby se neobmezili na svá filologická studia, řka takto: „Studium filologie výhradně pěstovati, takoruka pro chléb, jest proti mému přesvědčení, a sice z těchto příčin. Pouhá filologie bez jiného předmětu jest holá forma bez základu; buď se jí stává suchopárný kritikaster, který mluví o všelikém způsobu stylu, konečně sám žádného nemá; nebo tékavý krásotilek, který jako motýl od květinke ke květině poletaje, sám nižádný záhonek literatury nevzdělává; anebo tuhý gramatikář, který v drobném slovíčkářství se ponořiv, konečně pro celý Boží svět žádného ani smyslu ani citu nemá. Prospěje tedy učitel, aby se někdy z ustavičné společnosti dítek a mladíků ve spolek mužů povznesl a tak setra s sebe školní prach, k ušlechtnění i sebe i jiných se přičinil.“

Co se pak učiva samého týče, zamítá P. všelikou pansofickou povrchní pestrotu, a žádá si stručné uměnění na skrovnější obor, který by pak tím důkladněji probrati bylo lze. „Nejlepší způsob domácího studia jest, aby se žáci obeznámili co nejdůkladněji s klassiky, kteří ve škole se čítají. To jest opět dle starého pravidla: „Non multa, sed multum.“ Pouhé brzo na tom brzo na onom pochutnávání nenasycuje, není k ničemuž.

(Dokončení.)

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

V. Sbor z očištěe.

Jako — slasť kdy života i muka,
jež se v světě dělí o panství,
chladná smrti spřetrhala ruka,
vedouc do vlasti zpět z vyhnanství —
průvod vážný bratra doprovází
k tichému ve hrobě spočinku :
tak sbor nyní ke trůnu přichází,
k Marii jenž vzal si zámětku.
Krokem volným, vážným v před se bere,
žalné prozpěvuje „Miserere!“

A než ještě valnou srdce tíseň
skroušeně moh' Pánu svěřiti,
ba než smutnou ukončiti píseň,
jež jim soudce měla skloniti,
se Sionu matka litostivá
k Synu svému mile pohlédla,
jako tehda v Káni starostlivá,
strast kdy hostitelů prohlédla.
Odvětiv ten pohled slitování
Kristus hlásá sboru *smilování*.

A jak zefyr do šerého listí,
teplým když si vánkem zaduje,
kdežto hvězdy na nebi se čistí,
na pouť tichou měste vstupuje,
kdež i ševal v široširé dáli
snivou rozchvěje se krajinou :
tak se tichý hlahol díky, chvály,
širon nese dálnou dolinou.
Andělů sbor v němém poklekání
Božímu se klání slitování.

(Pokračování.)

J. O.

Podobenství a paraboly.

IV.

Nevěra.

Nevěrec máje mnoho při sobě peněz
zabloudil v hlubokém lese. Po dlouhém
bloudění dostal se k osamělé chatrči u
prostřed houští lesní skryté. Hodnou chvíli
stál u dveří váhaje zaklepati; bál se, aby
sám nevydal sebe v ruce lotrovské. Ale
úzkost v čiročiré tmě noční jej obkličující
a strach z blížící se bouře ohnivými
blesky svými a hromovým rachotem svým
hrozně se ohlašující posléze jej přemohly;
i zaklepal prose o nocleh. Otevřelo se mu.
Ale jak ustrnul spatřiv se mezi samými

postavami uboudlými, zarostlými, divoce
vyhlížejícími. Jiného se nedomyšlel, než
že v skutku se octl v peleši loupežnické.
Ani mu ač vyhladovělému nechtěla chut-
nati večere předložená. Nechtěl se ho
spustiti myšlenka, že až ulehne bude pře-
paden, oloupen, zabit. Čím více se blížila
hodina k spaní, tím více tlouklo mu srdce
úzkostí. A již hospodář se zdvihá; již
hláše, že se půjde spat. Cizinec strachem
umírá. — Ale jakým nenadále vidí se
překvapena divadlem! — Vidí otce a matku
napřed, a za nimi syny a dcery jejich, ani
všickni padají na kolena před křížem, jehož
si až posud ani nebyl povšiml; a slyší
je, ani všickni vroucím hlasem vykonávají
modlitbu svou. Těžký kámen hostu od
srdce odpadá. Všickni domácí, z nichž
mu až posud taková šla hrůza, zjevují se
mu jako proměnění v jiné lidi, — v lidi
dobré. Teď teprv kříž ukazuje se mu milý.
A žádná hudba, kterouž byl kdy slyšel v
životě svém, nikdy mu tak libezně nezněla,
jako teď ta večerní modlitba prosté ro-
diny uhliřské bydlící v osamotnělé chýži
lesní. A teď složiv i sám utmáčené údy
své na lůžko sobě připravené pokojně
usnul. Byl pak druhého dne poctivým u-
hliřem vyveden z lesa na cestu bezpečnou,
nemohl se zdržeti, aby si nevzpomínal jak
zle by se mu bylo vedlo, kdyby ti lidé,
mezi něž byl přišel, byli v skutku loupež-
níky, jak z počátku se obával; kdyby,
jako on sám byli — bez víry. —

Nevěrec sám nedůvěřuje jinému ne-
věrci tou měrou, aby se nebál o své jmění
i o svůj život v rukou jeho, aby před
ním pokládal za bezpečnou manželku svou,
aby mu svěřil děti své k vychování; ne-
věrec sám odsuzuje nevěru svou. —

Zadrželi v městě toulavého výrostka
hluchoněmého. Zdálo se však mnohým,
jakoby mladý poběhlík v skutku nebyl,
nýbrž jen se stavěl hluchoněmým. Proto
všelijak ho zkoumali, nedostali-li by z něho
slova. Ale darmo se namáhali; hoch stále
jen ukazoval na uši, že neslyší, a na ústa,
že nemluví. K jinému ho nepřivedli, než
že jim napsal své jméno a své rodiště.
Hned psali do místa udaného dotazující
se, nepohřešuje-li se tam hluchoněmý chla-
pec toho jména. Odtamtud jim odepsali,
že jest tam usedlá rodina toho jména, že
mají v téže rodině synáčka, jenž často z
domova daleko a na dlouhý čas se zatou-
lává, a který zase, nevědí však kam se

byl poděl, ale ten že hluchoněmý není. K dopisu svému přiložili ještě podobiznu, kdež byl vypodobněn otec s toulavým synáčkem svým. To obdrževše v dotčeném místě kázali zadrženého hluchoněmého opět přivést. A hned mu předložili zaslaný obrázek. Tak byl překvapen milý tuláček, že zapomněv na hluchoněmost svou a všecek zabaven jen pohledem na podobiznu zvolal: „To jest můj tatínek, a to jsem já.“ Ten který se ukazoval pořád hluchoněmým, pojednou mluvil. Prozradil se, že hluchoněmost nebyla, leč přetvářkou. —

Jsou lidé, kteříž, buď aby se vynášeli, buď aby konejšili nepokojné hříšné svědomí své, dělají se jakoby v Boha nevěřili. Ale všechna nevěra jejich nebývá leč přetvářkou. Mimo nadání s přetvářkou svou se vyzrazují. Udá-li se, že někdo z nich zachvácen jest těžkou nebezpečnou nemocí, již ho více neslyšíš, an mluví proti víře; již ho uslyšíš, an mluví slova nábožná. Nevěrec již věří; hluchoněmý již mluví. Aneb přihodí-li se, že upadá mezi loupežníky, již se strojí, aby ho oloupili a zavraždili, tu se podivíš, vida a slyše ho an pro Boha prosí o smilování, a jak důtklivě poučuje bezbožných o Bohu vševědoucím a nejspravedlivějším. Nevěrec již věří, hluchoněmý již mluví. —

Churavci, zvláště souchotináři, jimž by nejvíce šetřiti bylo zdraví svého, rádi hýřivají, žádné příležitosti k radovánkám podávane nezameškávajíce. Zdá se, jakoby chtěli si sami dobře védouce o nemoci své stůj co stůj vynutiti přesvědčení, že jsou zdraví. —

Nevěrci a velicí hříšníci nemluvívali by tak rozpustilých řečí proti Bohu, proti Kristu, proti pravému náboženství, a nenalezali by v nich při každé příležitosti také obliby, kdyby jim samým nevěra a hříšnost jejich nedělaly drahně nepokoje v srdci. Vseliké tlachání jejich zdá se, že není nic jiného, leč samé nucení se k nevěře, kterouž by rádi omámili hříšné, nepokojné svědomí své. —

Milosrdná sestra.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

Na hodinách kostelních odbíjí právě devátá hodina ranní — stojím u fortny nemocnice Milosrdných sester v hlavním městě. Zazvoním. Okenička malého zamřížovaného okénka se odsoupne a já jsem

tázán tlumeným hlasem po příčině, která mne sem vede. Nesměle vypravím ze sebe, že jsem z příbuzenstva sestry Honoraty a že bych rád s ní promluvil. Okenička zapadla a já slyším, jak těžká závora vrzla a dvěře se otvírají. Vstoupím. Sestra, která zastává úřad vrátné, kyne mi rukou do chodby, ve které nad jedněmi dveřmi psáno jest „Hovorna.“ Ukloniv se sestře, jdu kam mne odkázala. Bylo mi divno kolem srdce. Znal jsem hlavní město jen povrchně a větší budovy jeho a jejich zařízení ani dost málo. Ticho klášterní bylo mi posvátným a ani jsem si netroufal na dvěře hovorny zaklepati, — zaklepal jsem slabě bezpochyby nikdo mne neslyšel. Čekám a teprve po drahé chvíli, když se nikdo neozýval, vstoupil jsem. Bylo-li ticho na chodbách, bylo v hovorně jako v hrobě. Jen kyvadlo na hodinách visících na stěně rušilo poklid ten. Jizba byla prostranná a že v ní jen nejnutnější nábytek, zdála se mi býti pustou. Mezi dvěma okny visel obraz ukřižovaného Krista, pod ním jednoduché klekátko; po jedné straně stál malý psací stolek a proti němu při stěně druhé několik židlí, toť bylo vše. Co kolem se rozhlížím stoje u dveří, kterými jsem v síň vešel, otevrou se jiné dvěře a z nich kráčí krokem volným řeholní sestra. Pohlédl jsem v její tvář a podal jí ruku. Pozvedla svou ruku a vložila ji na týmě sehnuté hlavy mojí. Popatřil jsem opět na ni a tu zdálo se mi, že oko její pátravě mne prohlíží. „Ptal jste se po sestře Honorátě, zde jsem,“ tak mne oslovila, divaje se pevně na mne. „Jsem nejmladší syn Augustin z rodu Zámělů po babičce a ta mně vložila na srdce, bych při svém pobytu v městě, ctihodná sestro, vás vyhledal, vyřídív srdečný pozdrav od ní a všech, kteří na vás v naší domovině vzpomínají.“ Kyнула mi, bych si ušedl a zasedla vedle mne, čímž mi umožnila nahlédnouti blíže v její tvář. Byla bílá jako padlý sníh a mně zdálo se, že to není ani možná, by byla sestrou mojí babičky, jejíž tvář plná vrásků a oko mdlé, kdežto oko sestry Honoraty jiskrné a plné čilosti. Musil jsem se přemáhati, bych tomu dal víry, co mně matka má o tetě své nyní milosrdné sestře vyprávěla. Doma ji líčili jako trpitelku a tu v mé duši utkvěl obraz její jako mučenice; myslil jsem, že má oči plny slz, postavu věkem a bolem shrbenou; však sestra Honorata však byla pravý opak

všeho toho. Nikdo by v té tiché, oddané tváři netušil, jak těžce zkoušel ji Bůh.

Pousmála se. Zahleděla mi ještě jednou v moji tvář a pak řekla: „Nikdy bych se nehlásila k tobě, že jsi z mého příbuzenstva; acoi v tváři tvé nejsou žádné mi známé tahy. Co dělá babička? jak se jí vede? což ostatní a jiní známi?“ Musil jsem do podrobná vypravovati vše — brala živého podílu na osudu všech, které před lety znala. Po chvíli vstala, podala mi přívětivě ruku, kterou jsem políbil a propustila mne, vzkazujíc sestře své a všemu příbuzenstvu srdečný pozdrav.

Než hodiny na věži odbily desátou, stál jsem opět již před domem, maje v paměti živý obraz sestry Honoraty, kterou jsem jedenkrát jen a to pouze hodinu v svém životě zřel a jejíž zjev mne nepustí nikdy. Za půl druhého roku došel dopis od představené kláštera, v němž se oznamovalo naší rodině, že po vůli Boha všemohoucího sestra Honorata dokončila pozemskou pouť, by nastoupila cestu k trůnu nejvyššího slitovníka, důvěrujíc pevně slovu Páně: „Blahoslavení milosrdní, neb oni milosrdenství dojdou.“ Babička má byla starší a sešlejší, přec však si nedala bránit, aby sestru svoji k poslednímu, věčnému odpočinku nedoprovodila. „Byla jsem při tom když ji vezli do města musím tam i býti až ji povevou z města.“ A v skutku stařenka jela v průvodu otce mého za vozem, v němž sestru Honoratu vezli na hřbitov, ustavičně se modlíc: „Odpočnutí lehké dejž jí o Pane a světlo věčné ať jí svítí.“ Tak uložili nepoznanou, neoceněnou milosrdnou sestru v chladné zemi a nikdo netušil, co vše zažiti musila, než nadešla hodina, kde Pán zavolal ji před soudnou stolicí svoji. Odňat jí svět s veškerou rozkoší svoji, by dostalo se jí údělu krásnějšího, totiž aby sloužila trpícím. Jak blahodárně vyléčil bol cizí tíseň duše její, to četl jsem na její tváři, když jsem jí posledně spatřil, ani stopy po všem tom, co z života jejího vypravovati chci, nebylo lze více nalézt.

Při malebném břehu řeky, u prostřed strmých žulových skal, stojí mlýnec, v němž ve dne v noci klepe patero složení. Mlýnec je budova rozsáhlá. Vysoká střecha jeho je kryta šindelem. Kolem obklopen je hospodářskými staveními najmě chlévy, kde cizí mleči dobytek svůj mohou umístiti. Stává se totiž, že i dva neb tři dni nemohou se dostat na mlýn, ač se ve dne v noci mele. Dobrá obsluha a poctivost mly-

nárova jest toho příčinou, že mnohdy mleči raději si zajedou a čekají, než by v jiném mlýně zastavili. Mimo mlýn jest jen ještě jedinké stavení na levém břehu řeky. Obydleno je obyčejně některým ze starých chasníků mlynářských, který musí spolu zastávat místo přivozníka, když s druhé strany někdo do mlýna chce se dostat. Stavení není daleko od mlýna, stojí však nad jezem; malá strmá skála stojí mezi ním a mlýnem; nad stavením však pne se jiná mohutná žulová, jen spoře křovím porostlá skála, na jejímž temenu stojí sloup, tak zvaná Boží muka, kolem kterých vede pěšina do Veselického. městečka asi hodinu vzdáleného, kamž mlýnec pod jménem Zátočí obci i farou náleží.

Na mlýnci hospodaří mlynář Záměla se svoji ženou Alžbětou, jimž však v celém kraji nikdo jinak neřekne, než pan otec a paní matka ze Zátočí, což jest jim též nejmilejším oslovením. Na panu otci i paní matce zříš na první pohled blahobyt; denně děkují Pánu Bohu, že jim po těch třicet pět roků, kdy spolu již zde hospodaří tak žehná na zdraví i statech a co nejhlavnějšího jest, že jim dal hodné dítky.

Nejstarší Alžběta je vdaná až v hlavním městě za úředníka; mladší Dorotka sedí na prvním hostinci ve Veselicku a ač by pan otec i paní matka tomu byli rádi bývali, kdyby byl Pán Bůh je obdařil synem, nestalo se jim po vůli, aby jak pan otec v žertu říkal, nemyslili že musí býti podle jejich. Byť třetí potomek opět dcera Liduška, které již jde na šestnáctý rok v tom čase, kdy naše vypravování počíná.

Že to není hošík pana otce přece mrzí a jak by také ne, vždyť jest dědička mlýnce a tu byjí i rád své poctivé jméno zanechal. Paní matka však si v duchu myslí: i lépe že to holka, vždyť na nás dojde a na výměnku lépe se snesu s dcerou nežli s tou nejlepšou nevěstou.

To jsou jen chvílky, kde podobné myšlenky panu otci se namanou; vždyť on by Lidunku, svého mazlíka, nedal ani za deset kluků a když dal Pán Bůh hodnou dceru, dá i hodného zetě, což by se o ty věci staral.

Je neděle, ale ne obyčejná neděle, vždyť dnes slaví ve Veselicku posvícení a dcera Dorotka poslala již v sobotu děvečku do Zátočí s plnou misou pěkných koláčů a se vzkazem, aby se pan otec i paní matka s Lidunkou dali na posvícení vyjít.

Prívozníkovu chaloupku u Zátoci obývá bývalý stárek Daniel. Jest vdovec a má jedinou dcera Barušku. Holka je jen o rok starší nežli Lidunka, ale o deset let zkušenější; převáží za otce a zastává jej, ale takto si od něho poroučet nedá. Je-li v městečku muzika, musí tam být a kdyby ji jak Daniel říkáva uvázel až pod pramici. Chudšas schází, má ji zapotřebí jako oka v hlavě a proto ji povoluje.

Daniel je skoro celý den ve mlýně, pomáhá chasě, pozná po hlase, který mlýn někde chytá aneb co jiného mu schází. Za to na něho paní matka nějakou tou buchtou vzpomene. Dnes jest však již časně ráno pod kůlnou a připravuje vůz, na kterém pojedou mlynářovic na posvěcení. (Pokračování.)

DOPISY.

Ze Žiželic n. C., dne 20. února 1880.

(Vzácná monštrance.)

U nás byla letos ponejprv nejsv. Svátost oltární vystavena o dnech masopustních, kdy rej světských radovánek vrcholu dostupuje; a ukázalo se díky Bohu, že náš lid posud zkažen není, že touží více po svém Bohu, nežli po marném vyražení, neb jako v největší svátky putovali do kostelíčka, aby tam odprošovali nejsv. Svátost oltární. — Při té příležitosti nemohu opomenouti zmíniti se o schránce pro nejsv. Svátost oltární, totiž o monštranci, kterou náš chrám Páně chová. Jestli léta Páně 1520 shotovena v slohu gotickém, 35 palců vysoká, 12 palců dole široká, všecka stříbrná, 9 liber těžká. Snad to bude jedna z nejstarších monštrancí, které v Čechách po nešťastném patentu z roku 1811 pozůstaly. V knize jen psané s názvem: „Žiželské letopisy z kronik a rukopisů a paměti lidské“, která roku 1850 opět opsána byla (starý rukopis se však ztratil, ač naň mnozí dobře ještě se pamatují) takto stojí: „1516 byl Ludvík králem Českým, za něho se Žiželicům štěstilo a zvelebovalo a r. 1520. Žiželští na poděkování Pánu Bohu, že od Dětocha udělené nadání potvrzeno měli, dali dělat stříbrnou monštranci, na kterou se při skládání peněz chudí s bohatšími nepohodli, že nechtěli na ni více platit, nýbrž jen rovným dílem, stála 17 set zlat.“ Mezi lidem koluje o ní zvláštní zbožná pověst, nazývá ji také včelovou monštranci, neb prý původ svůj má od včel. Jedna sousedka totiž při sv.

přijímání konsekrovanou hostii, místo aby ji přijala uschovala a napotom do oulu, v kterém včeličky po kolik let žádného medu neměli, dala v domnění a jak prý slyšela, že ty včely hojnost medu mítí budou. Hovádka pasoucí se na zahradě prý klečela před oulem tím, a když lidem nápadné bylo ono podivné se chování němé tváří, prohlížen byl oul; tu prý našli okolo té konsekrované částky z vosku od včel udělanou monštranci; na památku pak ano i na odprošení nejsvět. Svátosti oltární monštrance tato shotovena býti měla. V legendě této jeví se zajisté zbožná mysl, neb i včeličky voskem svým Krista Pána v přepodivné svátosti skrytého oslavují. Roku 1811 stihl monštranci tu osud smutný, měla totiž, jako všechny ostatní bohoslužebné nádoby přelita býti. Měšťanstvo však Žiželské vykoupilo ji za 247 zl. 48 kr. Con. M., obětovavši za ni tolik stříbrných peněz kolik vážila. Jest tudíž vzácná monštrance majetkem města Žiželic n. C.

π.

Z Vejprnic u Plzně, v únoru 1880.

(Uvítání nového p. faráře.)

Den 8. února t. r. byl pro naši osadu dnem radostným, nebo bylo nám uvítání našeho budoucího duchovního pastýře, důstojného p. Martina Pachla, jako nového faráře na osadě Vejprnické. Sotva se pověst o tom roznesla, že k nám zavítá nový duchovní pastýř, již každý s radostí a touhou spěchal, by projevil úctu a vzdal čest svému duchovnímu otci. Obyvatelé obce Vejprnic a Tlučné sestavili banderium, a vyjeli s poledne koňmo naproti až na hranice obce Skvrňanské, jiní jeli v povozech jako deputace zdejších občanů, aby s poctivostí přijali v střed očekávaného pana faráře. Veliký dav lidstva z přifařených vesnic, jakož i školní mládež s pány učiteli vyšli mu v ústřety, aby spatřili svého budoucího duchovního pastýře a přivítali toho, který símě víry katolické mezi nimi rozsívati a do útlých srdcí mládeže vštěpovati bude. Jako křesťané vždy milovali ty, kdo mezi nimi na vinici Páně pracovali, tak i my, spatřivše svého duchovního otce radostí naplnění jsme byli a láskou a dětinou úctou k němu jsme přilnuli. Při hlaholu zvonů byl uveden do chrámu Páně, kdež po vykonaném požehnání na kazatelnu vystoupil, a k lidu takto promluvil: Moji milí osadníci! přicházím k vám jako cizí a neznámý a přece přicházím mezi své; děkuji vám za lásku vaši a okázalé uvítání a žádám vás jen o upřímnou důvěru,

kteřouž i já k vám míti budu. Další řeč ze srdce pochodící a jádrně pronesená, dotkla se všech tou měrou, že nebylo jednoho oka radosti nezaroseného. Prosíme všemohoucího Boha, by ráčil důstojného pana faráře při zdraví mezi námi zachovati, by ku zdaru a spáse člověčenstva na této osadě dlouhá léta působiti mohl. L.

KRONIKA.

Z Prahy. Sv. Otec vydal dne 10. února encykliku o manželství. Nejprve v ní poukazuje k dobrodiním, jež církev prokázala lidské společnosti. Kristus Pán svým příchodem dal světu nový ráz a novou podobu, před kterouž stará ustoupiti musila. On přivedl lidi k pravdě a k ctnosti. Aby jeho dobrodiní, pokud lidé budou na světě, jim také zachována byla, ustanovil církev, aby jej zastupovala v úřadě jeho. Církví nabyta domácí i občanská společnost důstojnosti, pevnosti a počestnosti. Kořenem a základem společnosti jest manželství. Manželství jest původu božského. Pohanskou zkažeností pokleslé bylo od Krista k nejvzácnější cti přivedeno a za svátost povýšeno. Nyní však chtějí opět manželství ze základů vyvrátiti. Nechtějí toho trpěti, aby manželství náleželo ve pravomocnost církve, ba snaží se manželství zbaviti vši svatosti, a podříditi je na dobro zákonům světským. Všichni národové postavili manželství pod ochranu duchovní autority, uznávajice jeho svatost. Vyvraceje protivná mínění dokazuje sv. Otec, že svatební smlouva nedá od svatosti se odloučiti, vypočítává zlé následky bez církevní soudní moci uzavřených manželstev, poukazuje k zamýšlenému zavedení manž. rozvodů od zákonodárství některých zemí a klade důraz na osudné toho následky, které by lidský chtíč zbavily vši uzdy a vydaly manželství zlým náruživostem. Církev dobyla si o společnost zásluhy bránic svatost a nerozlučnost manželství. I vyzývá laskavě světské úřady, aby zjednávaly úctu právům církve v příčině manželství, jakož přejí si církev, aby dbalo se příslušných práv státu. Kéž jest svornost mezi duch. a světskými úřady.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 28. února na Vyšehradě, 29. února, pak od 1.—4. března u sv. Josefa (u anglických panen na Malé straně), od 5.—9. března u Voršílek.

— V Římě zesnul v Pánu dp. *Engelbert Ostatek*, kněz diecése Brněnské, jehožto první české kázání v Římě v chrámě sv.

Ondřeje konaně loni dne 15. února v tomto listu uveřejněno bylo. Zvěčnělý narodil se r. 1850 v Mor. Kninících u Miroslavi. Otec jeho byl učitel. Do národní školy chodil u svého otce, načež v 12. roce věku svého odebral se do Brna na studie. Ve školách latinských vynikal pilností a chováním tou měrou, že jak u žáků tak i u učitelů vzbuzoval k sobě úctu. R. 1870. nastoupil studia bohoslovná, po jejichž ukončení r. 1874. na kněze byl posvěcen. Po té kaplanoval v Šlapánicích u Brna, pak v Zábrdovicích konečně při sídelním chrámu P. v Brně. Byl zejména činným při schůzích kat.-polit. jednoty, v nichž přednáškami k poučení lidu velmi mnoho přispíval. Po dvouletém pobytu v Brně byl nejd. p. biskupem vyzván, aby se odebral do Říma a tam v bohosloví dále se vzdělával. V Římě dostalo se mu toho významání, že byl prvním, který o slavnosti sv. tří králů měl kázání v jazyku českém. Prvních prázdnin použil k tomu, aby vykonal pouť do sv. země. Na cestě do Damašku ochuravěl a neuzdravil se více. Po návratu do Říma nemoc jeho zhoršila se tou měrou, že ji dne 8. února 1880 podlehl. Bůh popřejž mu lehkého odpočinutí.

— V Mohuči zemřela dne 11. ledna slovatná spisovatelka německá, hraběnka *Ida Hahn-Hahnová*, kteráž vydala mnoho spisů a románů, katolickým duchem se nesoucích. Pocházela ze staré šlechtické rodiny Mecklenburské, její otec Bedřich Hahn, byl ve svém mládí velkým bohatcem, divadlem však byl sveden tou měrou, že zemřel u velké bídě. Hraběnka Ida narodila se 22. června 1805 v Tressově v Mecklenburku, kde byla též v 16. roce věku svého konfirmována; v 21. se provdala za svého bratrance Bedřicha Hahna, které manželství však nebylo šťastné. Po třech letech musilo býti rozvedeno, načež hraběnka u své matky v Drážďanech žila. Na památku svého nešťastného manželství podepisovala se Hahn-Hahnová. Po té konala daleké cesty po celé Evropě, do Egypta a Palestiny. R. 1844. vydala „Východní listy“, ve kterých velmi chválí katolické řehole v Orientu a s nadšením popisuje sv. místa. Již tenkrát proskakovala pověst, že chce se státí katoličkou. Pěkný román „Sibylla“ r. 1846 vydaný končí slovy: „Salva me fons pietatis“. Veliký dojem učinila na hraběnkou cesta, kterou 1846 po Anglicku, Škotsku a Irsku konala, kde bohatou církev anglickou s chudou a přece daleko vznešenější katolickou církví porovnávala. „Tu jsem viděla“ tak píše „církev v celé kráse, záři, chudobě a v mučnicktví, tu jsem uviděla katolické kněze, roz-

nícené milostí Boží, pravé apoštoly Irska, bez kterých Irů by nikdy nestávalo“. Zesnulý biskup Ketteler vyučoval ji v katolickém náboženství počátkem r. 1850, již za tři měsíce přestoupila k církvi katolické v Berlíně. Církvi prokázala svými spisy velké služby.

*— Arcibiskup Kaloský kardinál Haynald dal svým nákladem vystavěti v Kalocse hvězdárnu. Ředitelem jejím jmenován byl P. Karel Braun, známý učenec z Tovaryšstva Ježíšova.

Z Olomouce. O pohřbu barona Königsbrunna píše se „*Hlasu*“ takto: Dne 12. února jsme slavnostně poslední počest konali ostatkům povždy nezapomenutelného vys. důst. prelata barona Königsbrunna. Zásluhy tohoto věrného a svědomitého kněze jak o diecési tak o národ náš jsou uvědoměly synům v blahé památce. Po slavných rekviích provázeli vys. důst. p. kardinál mrtvolu ze stolického chrámu k Uršulinkám, odkudž zesnulý do hrobky v Dubu vezen byl. Průvod rozvinul se velikolepě v horním náměstí, kdež kněžstvo sahalo z jednoho konce k druhému. Osm alumnův z každé strany sprovázelo rakev, krásnými věnci ozdobenou. Červená a modrá stužka splývala v zadu od věnce bílým květem posetého, věnovaného od barona Vidmanna. Za rakví vynikalo důstojnictvo a údobí vysoké šlechty. — Zdálo se nám, jako bychom pochozovali biskupa; a v pravdě doslycháme, že zesnulému již uchystáno bylo vyznamenání hodností biskupskou. — Baron Königsbrunn byl mužem dokonalým, zásadami se řídícím a výtečným, rozhodným katolíkem a knězem nábožným, cítíme to všichni, koho nám ubylo. R. i. p.

Z Německa. (Výsledek katolických misíí a protestantských.) Na poslední protestantské synodě v Mohuči konané vykládal protestantský kazatel, Konstantín Frick, s jakým prospěchem potkávají se missie církve evangelické. Podlé jeho přednášky účinkovalo při misíích těch 2300 evangelických kazatelů a mimo laiky a ženy jest ještě 23.000 tuzemců při díle tom zaměstnáno. Na víru evangelickou obrácených čítá se na 1,650.000 lidí. V Německu jest zařízeno misijnářských společností protestantských osm, kteréž poslaly asi 520 misijnářů. Na missie obětují protestanté ročně 24 mill. marek, k čemuž Německo přispívá sedmým dílem. Ačkoli katoličtí misijnáři nemohou se takovým příjmem honositi, přijali totiž na př. r. 1877 pouze čtvrtinu oné summy 6,142.962 franků, roku pak následujícího 1878 o něco více 6,591.741 fr., přece výsledky jejich misíí mnohem jsou větší, což z nepřátel dosud

nikdo popírati se neodvážil. Jest věru velkou chybou, že Frick popisuje blahodárnou činnost misíí evangelických pouze neurčitě se vyjádřil slovy: daleko by nás to zavedlo vypravovati vám zevrubně, kterak působí missie naše na mysl a srdce, jakož i na mravy nově obrácených“. Co však Frick obejti a zatajiti hleděl, bez obalu vyslovil anglikánský biskup Saliburský, řka, že jest mu, ač s bolestí vyznati, kterak tyto missie žádného nemají výsledku. Ať si tedy již Frick třebas do nebe vychvaluje užitek a nesmírné účinky protestantských misíí na ostrovech jižního moře obzvláště na Samoaských, kdež přý missie úkolu svému již dostala, přec spoléhati jest raději na zprávu vdp. Elloya, apoštolského vikáře ve Střední Okeanii, který působnost protestantských misíionářů po delší čas pozoroval a takto o misíích protest. píše: Na ostr. přátelských jest asi 22.000 lidí na víru protest. obráceno, ale nepozorovati toho, mají více lásky ku věcem pozemským, než ku věcem božským, nadsmyslným, až se zdá, jakoby misijnáři důkladněji se byli postarali o zvýšení potřeb tělesných a nádhernější šat, než o přeměnu mravů a zúšlechtění srdcí a myslí. Manželství na př. s lehkomyšlností politování hodnou bývají rozváděna, neboť dostačí oznámiti rozvod pouze protestantskému duchovnímu, čímž se stalo, že v jednom roce více než 200 sňatků porušeno bylo. Již i tuzemcům věc ta nápadna jest, tak že uznávají o kolik čistší, přísnější a vznešenější jest mravouka katolická. Jiným důkazem úspěchů katolických misijnářů jest i ta okolnost od každého cestovatele v oněch krajinách pozorována, že pouze na katolických ostrovech lidnatosti přibývá.

Z Paderbornu. Jest tomu již 30 let, kdy zařízen byl náboženský spolek, který skalopevnou důvěrou v Boha a neunavnou činností své zakladatelky dosáhl znamenitého rozšíření. R. 1859 20. pros. založila Marie Klára se svolením zemřelého biskupa Paderbornského spolek terciárek k tomu krásnému účelu, aby věnovaly se stálému klanění Nejsv. Svátosti, vychovávaly a pečovaly o chudé sirotky, vyučovaly děvčata, sloužily v polních nemocnicích a ve svých, které později minily založiti. Ačkoli bouře posledních let přinutily představenou, že opustila sirotčinec, ve kterém se čítalo asi 200 dítek, a který byl velkými obětmi a pracemi v Salzkotenu zařízen, ačkoli zřící se musila také z těchže příčin velkého pensionátu Villiškého, dovoleno jí přece s částí svých sester zůstatí ve vlasti, kdežto ostatní ochotně za oceánem

rádu svému novou razily cestu. R. 1859. vytkla si Marie Klára se dvěma pannami naznačený účel a již r. 1866. poskytovala osobně s 25 sestrami na českém bojišti raněným vojínům potřebné pomoci a andělské útěchy. V letech 1870—71 bylo již 80 sester za jejího osobního vedení opatrováním raněných vojáků zaměstnáno. Za tyto nesčetné zásluhy bylo uděleno mnohým sestrám čestné vyznamenání a představené záslužný kříž. Přes všechny boje rozšiřoval se řád rok od roka, takže nyní pod správou své zakladatelky čítá 40 filiálek asi se 400 sestrami v 9 biskupstvích a sice v Německu 22 filiálek, kde se pouze ošetřují nemocní, poněvadž zakázáno sestrám vyučovati. Mimo to je v Salzkotenu nově vystavený mateřinec s krásným kostelem. V mateřinci je pečlivě postaráno o sestry, které se staly k namáhavým službám neschopnými. V Americe je provinciální mateřinec a 4 filiálky, které podobně působí a také vyučování a péči o hluchoněmé se věnují. —

Z Palaestiny. Sv. země neuvítala roku loňského takového množství poutníků a návštěvovatelů, jako zalet minulých. Příčinu toho dlužno hledati z části ve strachu před morem válkou rusko-tureckou vzniklým, který v pohraničných krajinách sv. země zhoubně rádil, z části však i v obtížích, jež poutníci zakoušeti musí, jakož i v nouzi o peníze, jichž s dostatek na cestu potřebí. Jsouť pak to hlavně hostinští, vůdcové karavan a dragomani,*) kteří služby svoje dobře sobě zaplatiti dávajíce poutníky nemilosrdně o peníze odírají; kdyby těch nebylo, ulevilo by se valně kapsám poutníků. Proto správa katolických missií v Palaestíně pomýšleje na to, aby zbožným křesťanům pouť do sv. země umožnila, zřizuje nyní zvláštní domy missijní, v nichž poutníci se ubytovati a jísti mohou, ovšem že na mělkém talíři. Tak na cestě z Jerusalema do rodiště Spasitelova jsou tři takové domy a sice v Ramalah, Džifnu a Naplusu. Kdož tedy syrchu zmíněných penězochtivých lidí zbaveni býti a za lacinější peníz pouť konati chtějí, mluveť se správou katolických missií, která všemožně se snaží, aby obtíže a nepříjemnosti, v něž poutníci po sv. zemi nevědomky upadají, odstranila a vydání jich uskrovnila. Mezi skrovným postem těch, kteří loni zemi sv. navštívili, byli dva členové královského rodu, Alfons španělský a choť jeho Marie portugalská. Že tato slabá návštěva nárek vyvo-

lala u zdejších živnostníků a obchodníků, zejména pak u těch, kteří sobě vezdejší chléb dobývají vyřezáváním perleťových a dřevěných (z olivového dřeva) křížků, růženců a jiných věcí „na památku z Jerusalema“, snadno jest pochopitelné. Než těmto posledním, po většině chudým Bethlemanům, nahodila se na štěstí světová výstava v Paříži, kdež hojný měli odbyť na své výrobky.

Kdo již po nějaký čas ve sv. zemi a v Jerusalemě nebyl, podiví se těm stavbám, jež uzerá a novinkám, které uslyší. Tak při kopání ve zříceninách tvrze Latrinské byl objeven mramorový sloup s krásnou hlavní, který znalci mají za zbytek chrámu „boni latronis“ t. j. Dismy. Na zříceninách věže Tankredovy vypíná se budova 14. října 1879 nedůst. p. patriarchou posvěcena, v níž jest ústav francouzských Školních Bratrů pro chlapce; skoro 200 chlapcům dostává se zde vyučování a zaopatření. Budova ústavu P. Alfonse Ratisbonna není ještě dohotovena, podobněž i klášter Karmelitánů na hoře Olivetské. Též na sev.-západním cípu města staví se nový vysoký dům: jest to nemocnice, již francouzský hrabě Pilot zřizuje z čisté lásky křesťanské k tomu účelu celé své jmění obětovav. Kostel „Zvěstování Panny Marie“ v Nazaretě jest zvětšen a opraven; k nebesům vypíná se vysoká jeho věž s novými zvony, z nichž ten, kterým klekání se zvonívá nad ostatní svým zvučným a plným hlasem vyniká a r. 1873 od katolických poutníků bavorských sem darován byl, vnitřek pak kostela krásí nové dva oltáře, z nichž jeden jest darem našeho císaře pána. Dne 26 ledna 1879 odbyvala se v zahradě Gethsemanské zvláštní slavnost; bylť odhalen vypouklý obraz z mramoru — dílo Vlacha Torelliho, které benátský komissář P. Cyprian šťastnou náhodou od vlastníka darem obdržel — představující Krista, an v zahradě na hoře Olivetské se modlí a anděl ho posiluje. Odhalení předcházela řeč k předmětu díla toho se vztahující činěna ku četné shromážděnému lidu. (Dokonč.)

Různé zprávy.

VI.

Legends o Velkém pátku.

Jako hodné a vděčné dítky často si zpomínají na smrt svých dobrých rodičů a zejména výroční památku jejich úmrtí zbožnou modlitbou posvěcují, tak i věřící lid často pamatuje na smrt a umučení Spasitele

*) Dragoman = tlumočník, osoba obyčejně více jazyků znalá, jež cizince provádí.

svého, najmě o výroční památce čili o Velkém pátku. Něžná láska ke Kristu Pánu jeví se nejen v chrámech, nejen u veřejném a soukromém životě, ale také v pověstech a legendách lidu. Lid náš něžnou útrpnost s umučeným Pánem rozličným způsobem projevuje, buď v řeči vázané, neb prosou. Tak překrásně popisuje ve své kytici Erben hned na začátku „Pokladu“ Velký pátek na venkově:

Na pahorku mezi buky
kosteliček s věží nízkou,
s věže pak slyšeti zvuky
hájem a sousední vískou.

Není zvuk to zvonka jemný
traticí se v blízké straně:
dřevo tě to rachot temný
zvoucí lid do chrámu Páně.

A tu z vísky k Boží slávě
vzhůru běží zástup hojný:
veský lid to bohabojný
a dnes Velký pátek právě.

V chrámě truchlo: holé stěny;
oltář černá rouška kryje,
na roušce kříž upevněný,
v kůru zpívají pašije. (Kytice Erb. 3.)

Jemně jarní větřík věje,
větrem pak slyšeti pění:
v kostele se zase pje
Krista Pána umučení. (tamtéž 18.)

Lid náš velmi dobře ví, jakých milostí nabyli jsme smrtí Kristovou, mocně cítí, jak ukrutna, jak bolestna byla tato smrt; proto také poohledal se, k čemu by vhodně porovnal milosti z kříže vyplývající, bolest a útrpnost s Ukřižovaným nejlépe v národním svém podání zobrazil. Jakož pak obyčejně z přírody čerpal své obrazy tak i v tomto nadšení a zbožném zápalu nejvíce látky poskytl mu příroda. Spasitele světa pro Jeho nevinnost a lásku k růži přirovnává, z níž pták vylétá:

a před tránem Božím růže rozkvetá
a z té bílé růže ptáček vyletá:
a to nebyl ptáček, to byl Syn Boží,
který pro nás umřel na svatém kříži.

Ze svaté krve Spasitelovy nevinně vycezené vykvétají růže aneb drahý květ, aby označily, jak drahocenná, jak přemilá je krev svatá. Tak čteme v Erbenu a Sušilu;

Kde ta svatá krev kapala,
všude růže vykvétala.
(Erb. Nár. písně 503.)

aneb;

Co z té krve poroste?
Vyrůstla z ní růžička,
z té růžičky věneček.
(Suš. Nár. písně 49.)

na jiném pak místě:

Co z té krve vyrůstá,
vyrůstá z ní drahý květ,
ten vykoupí celý svět. (tamtéž.)

Že krví Božskou vykoupení, přístup máme k Bohu a na věky spasení jsme, krásně popisuje lid připodobňujíc užitek z krve sv. plynoucí k vinné révě, k jejímu pupenci, z něhož vyvíjí se lístek, kvítko a plod nás vše oblažující:

Krista Pána bičují,
až krev z něho stříkala,
Maria ju sbírala
do zlatého pohára.
Po zahradě chodila
a tu krví kropila.
Kde kapečka ukápla,
všady révek vypukl,
a z révečka pupenec
a z pupenca listček
a z listčka kvítečko
a z kvítečka zrnečko,
ze zrnečka vínečko;
kdo to víno píti bude
na věky spasen bude.
(Suš. Nár. písně 48.)

V jiném variantu opět vyrůstá z krve Páně, slunce, měsíc s hvězdami a pak Syn Boží, čímž dobře znázornil lid náš, kterak Božský Spasitel učením svým světlo pravdy neskonale nám rozsvítil a smrtí svou rozněcující milost Boží nám získal:

Jali Krista šlehati,
až z něho krev stříkala.
Maria nemeškala,
tu svatou krev sebrala,
do šátečka svázala:
Co s tou krví dělala?
Do zahrádky vsadila.
Co z té krve poroste?
Poroste z ní slunéčko,
po slunéčku měsíček,
po měsíčku hvězdičky,
po hvězdičkách Syn Boží.

Právě tu dobu, kdy se čtou pašije, otvírají se poklady, zlato boří žlutým, stříbro pak bílým plamenem. Pověra ta patrně ukazuje pevnou důvěru lidu, kterák umučením Kristovým poklady se nám otvírají, jež ovšem marně by hledal nazemi, kdyžte jsou to poklady nebeské. (Pokrač.)

Literární oznamovatel.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky. Ročníku IV. čís. 2. má tento obsah: Úvaha na den Očišťování Panny Marie. Tři povinnosti. Smýšlení slavného někdy císaře Napoleona I. o vychování dívek. Ještě něco o dítkách nalezených. O příčinách pláče u malých dítek. Dopisy. Prosbá o modlitbu. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny. Ročníku II. čís. 2. má tento obsah: Na hromnice. Podobnost Marie Panny v květinách. (Slunečnice.) Několik průpovědí sv. Terezie. Před zrcadlem. O zpěvu. Na masopust. Co k nám mluví snůh. Marina z Eskobaru. Rozluštění otázek a otázky. Dopisy. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže. Ročníku I. čís. 2. tohoto obsahu: O svobodě. Dubový a osykový list. Obětavost synova. Masopustní nezbednost. O masopustě všecko projde. Pomněnka. Ošizená chytrost. Zajímavá právní otázka. Šlechtetné činy. Humoristické paběrky. Dopisy.

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 7. tato vyobrazení: Svatopluk Čech. Campo-santo nuovo v Neapoli na den dušiček. První šicí stroj na vsi. Parohy a rohy zvěře východo-indické. V textu vykazuje tento obsah: Z ovzduší barikád. (Vzpomínka na rok 1848 od Karoliny Světlé.) Ohlasy. Báseň od Jil. Jahna. Ptactvo v národní poesii slovanské od Pr. Sobotky. Drobnosti z Pešti. Touha, báseň od Bohumila Čermáka. Některé zprávy o inkvizici a inkvizito-rech v Čechách. Podává Ferd. Tadra. Hrobka rodiny Reichstalské. (Dokončení.) Prachatice. Napsal Fr. Šubert. Text k vyobrazením. Rozmanitosti. — Číslo 8. má tato vyobrazení: Frant. Řezáč. Prachatice. (Dle skutečnosti kreslil Eduard Herold.) Výjev z okupace bosenské. Pohled z Jezerní Stěny na Černé Jezero. Teplá jezera na Novém Zeelandě. Text vykazuje pokračování článků z čísla 7.

— „*Církevní Rok*“, sepsal Beneš Method Kulda, sídelní kanovník Vyšehradský. Díl I. Měsíc prosinec a leden. Sešit 3. Svatí a svěťtice Boží, jejichž památka připadá od 19. prosince — 30. prosince.

— „*Sedm let v jižní Africe*“, příběhy, výzkumy a lovy na cestách mých od polí dia-

mantských až k řece Zambesi (r. 1872—1879.) Sepsal dr. Emil Holub. S několika sty původních vyobrazení a čtyřmi mapami. V Praze, nákl. J. Otty. Sešit I.

— „*Světová bibliotéka*.“ Sbírká zábavného a vzdělávajícího čtení, kterou vydává za redakci odpovědný nakladatel Karel Vačlena v Mladé Boleslavi. Vychází dvakrát za měsíc, předplatné obnáší celoročně 5 zl. Počátek sbírky učiněn románem spisovatelky Marlittovy: „*Druhá manželka*“.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, (malý slovník naučný) redakcí Jakoba Malého, mimoř. člena královské české společnosti nauk. Druhého vydání sešit desátý (Benefice—Bethlen), a jedenáctý (Bethmann — Blanský les), sešit dvanáctý (Blaraberg-Boscaven), sešit třináctý a čtrnáctý (Bosco-Buffon). Prvého vydání téhož slovníku dílu pátého sešit desátý (Příbuznost — Pulo), jedenáctý (Pulpa — Quousque tandem) s dodatky.

Zápisky Svatojanského Dědictví v Praze r. 1879.

Koncem roku 1879 k Svatojanskému Dědictví v Praze přistoupili a zapsáni jsou byli: Z Čech; Barbora Frolíková ve Vrutici; etih. p. Frant. Hroneš, bohoslovec v Hradci Králové; vd. p. Frant. Krupka, kaplan v Netolicích; vel. p. Frant. Hulka, kaplan v Netolicích; vel. p. Karel Melichar, kaplan v Políní; Václav Žána v Radověšicích; p. Václav Krejza, v Libochovicích; rod Antonína a Anny manželů Kavendových v Kostelci-Vrbatově; Josef Dvořák s manželkou Kateřinou v Záborné; rod Františka Příby v Přestovicích; p. Aug. Hráse s manželkou Kateřinou v Husinci; Matěj Trojánek v Struhařově; Tomáš Král v Soustově; Marie Navrátilova v Tchořově; vel. p. Karel Schneider, kaplan v Hradešíně.

Z Moravy. Rod Jana a Marie manželů Kutačových v Sýkorce; rod Isidora Weisse v Jamnici; Františka Krejčová v Hluzovicích; Tomáš Chytil ve Velk. Týnci; vel. p. Antonín Adamec kaplan v Újezdě; Maria Anna Laštůvková v Kozušicích; Antonín Otahal, studující v Kroměříži; rod Antonína Onderky a manželky Marie Anny v Jezernici; Beata Večerková v Kravaři; vel. p. Karel Žák kooperátor v Studené; Josef Šerý, s manž. Antonií v Ruprechtově; Johanna Lazarová ve Velk. Kunčicích; Veronika Fischerová ve Frýštaku; Anna Bedánová, v Olomouci; rod Martina a Barbory manželů Sochorových v Starém městě; Johanna Tuláková v Starém městě; Marie Anna Prokšová v Hulčíně; Ludmila Kaufmannová v Hulčíně; Marie Wjejačková v Hulčíně; Sebastian Buchta s manž. Jenovefou v Jiřkovících; Jakub Mi-

klica s manž. Annou v Tvrdonicích; Marie Stupňánková v Mouchnicích; Marie Čapková v Hruškách; Konstantin Buchta s manž. Františkou v Jiříkovicích; Jan Nešpor s manž. Annou v Hruškách; Karolína Velešíková v Lipníku; Kateřina a Jenovefa Vehořských v Koběřčicích; Jan Palhanský v Drškovicích; Františka Vymazalova v Milovicích; Ferdinand Vrtělka v Lišné; rod Šimona Kudely v Těšově; Rosalie Kubešová v Kladrubech.

Z Uher: Jan Valachovic ve Velk. Břestovanech; Michal Šunagi v Réce. Všech údův koncem roku 1879 bylo 26.310.

Zápisky dědictví sv. Prokopa. Dne 22. února konána občasná schůze výborová. Po vyřízení běžných záležitostí přistoupeno k volbám, jichžto nutnost povýšením a odchodem vdp. pokladníka kan. Srdínka do Staré Boleslavi nastala. Do výboru zvolen byl nový člen p. Dr. Krásl, za pokladníka p. ředitel semináře prof. Dr. Bauer, za jednatele p. Dr. Knobloch, za zapisovatele p. Dr. Krásl. Posavádnímu vdp. pokladníku, jenž úřad ten po mnoho let s horlivou obětavostí konal, vysloveny zvláštní díky. Dále s nadšením usnešeno Jeho Svatosti Lvu XIII. k padesáté ročnici jeho povýšení za doktora v bohosloví poslati blahopřejný telegramm.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Streichsbier*, farář v Jazlovicích dne 20. února (nar. 19. února 1827, vysv. 29. července 1852).

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Raimann*, b. notář, sekretář vik. a farář v Příbrami Uhelné, dne 14. února 1880 (nar. 3. prosince 1822 v Hořicích, vysv. 25. července 1847.)
- p. Jan *Dundálek*, farář v Suchdole, dne 18. února 1880 (nar. 28. června 1818 v Zdounku na Moravě, vysv. 6. srpna 1847.)
- p. Ludvík *Veit*, farář v Lukové, dne 17. února (nar. 8. července 1833 v Sedloňově, vysv. 25. července 1858.)
- p. Ign. *Pelikán*, kněz na odpočinku v Hustířanech, dne 19. února 1880 (nar. 11. pros. 1804 v Týništi, vysv. 5. srpna 1830.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Antes*, vik. sekretář a farář v Cerekvici, a p. Václ. *Hejný*, farář v Litrbáších, jmenování čestnými děkany.

- p. Ant. *Pogerth*, farář v Niklu,
- p. Frant. *Kleiner*, farář Dittersdorfský na odpoč.,
- p. Jos. *Dimter*, farář v Dittersdorfu, obdrželi expositorium can.
- p. Otto *Danielis*, zám. kaplan v Litomyšli, jmenován osobním farářem;
- p. Petr *Čáp*, katecheta vyššího gymnasia v Litomyšli, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Dobrkovský*, administrator za faráře v Mlíkosrbích;
- p. Eduard *Knopp*, farář v Červen. Potoku (Rothfluss) za faráře v Markoušovicích;
- p. Antonín *Rypka*, kooperator v Mládkově, zůstane tamtéž;
- p. Alois *John*, za administratora v Červen. Potoku;
- p. Ant. *Běhal*, za administratora v Uhelné Příbrami;
- p. Jos. *Svoboda*, farář v Bělé (u Pardubic), odebral se na odpočinek.

Uprázdňená místa:

- Bělá* (u Pardubic), fara patron. nábož. matice od 16. ledna.
- Příbram Uhelná*, fara patron. barona Dobřenského, od 15. února.
- Rothfluss*, fara patron. nábož. matice, od 19. února.
- Luková* (Lukau), fara patron. tamější obce, od 18. února.
- Suchdol*, fara patron. říšského svob. pána Dalberga, od 19. února 1880.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Fliegel*, far. v Jirně, za far. v Perštejně;
- p. Václ. *Lissner*, adm. za far. v Milešově;
- p. Jos. *Totzauer*, far. v Dolním Jiřetíně, za far. v Hořejším Jiřetíně;
- p. Alfred *Forst*, kapl. v Mostě, za admin. v Jirně;
- p. Augustín *Dressler*, admin. v Hořejším Jiřetíně, za admin. v Dolním Jiřetíně.

Uprázdňená místa:

- Kvítkov*, fara patron. hraběte Albrechta z Koukníč;
- Jirno*, fara patron. nábož. matice;
- Dolní Jiřetín*, fara patron. hrab. Jiří Waldsteina, vesměs do 20. března.

Milodar. Důst. p. Jan Kovařovic, farář v Podolí, daroval spolku sv. Michala 10 zl.

K číslu tomuto přiložen od kněhupectví B. Stýbla v Praze prospekt k dílu: „Sedm let v jižní Africe“ od dr. Emila Holuba.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněžíkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Řeč

nejdůst. biskupa Orleanského, Monseigneura
Dupanloup, a
o pohřbu Berryera*) dne 7. prosince 1868.
(Zčestěna od Jos. Jandy).

Nebudu vás dlouho meškati, pánové; přináším na tento hrob modlitby, a ne řeč; tato rakev, odkud zdá se ještě vycházeti ozvěna tak velikého hlasu, tyto veliké stromy listí zbavené, toto slunce zahalené, které se shodují tak případně s obřadem, který nás shromažďuje, i toto shromáždění, tato svatyně, tento nával neobyčejný v malém kostele vesnickém, a v dáli to souhlasné volání celé Francie, které dosud trvá, mluví dosti hlasitě!

Chci toliko dáti tomu, jenž byl mým diecesánem a mým přítelem, v této hodině posledního loučení, s posledním pozhnáním svého srdce, poslední „s Bohem.“

Ponechávám přátelům, druhům, sokům slávy i odpůrcům, potěšení, by vyličili, čím byla bohatá a veliká přirozenost, vysoká vzdělanost, vznešenost a ušlechtilost tohoto srdce; tato nepřirovatelná výmluvnost; tato duše tak cizí závisti, tak ochotná k obdivování, tak něžná k přátelství; a také sláva dlouhého života, podílu beroucího více než jednoho století ve všech debatách naší doby bouřlivé; kým byl jedním slovem tento muž, bojovník tak mocný v zápasích slova, tak účinný k obžalovaným, tak věrný k přemoženým, který neznal

býti dvořenínem, ale znal vyhnanství a neštěstí.

A proto, pánové, dovedl si získati, v čase rozervaném, důvěru tak hlubokou a všeobecnou, a vůči všem soupeřům, žaly a holdy tak skvělé, že celá Francie přivlastňuje si dnes jeho slávu jako svůj majetek, a že by mohlo se mysliti, že jest viděti zde se ctí věrnost, výmluvnost ve smutku, Vlast, která vypravuje pohřeb královský jednomu ze svých nejslavnějších synů.

A proto, pánové, přišedše ze všech končin obzoru politického stojíte kolem tohoto hrobu. Nebo, tak jako on milujete vy Francii: ach! ona jest vám všem drahá, my všickni dali bychom za ni i tisíc životů jako kapku vody! A náboženství jest šťastno, vidí-li nás shromážděny tak, jako jste v této chvíli, na tomto společném území lásky k vlasti, v holdování zbožném a v obdivování se velikému služebníku Francie.

Jaké jméno zůstává mezi námi! Místo jeho na vždy vykázano jest po boku knížat slova lidského, velikých a řídkých řečníků tribuny a síně soudní, jejichžto památka zůstává nesmrtelná; ba co mne se týče, nemohu opomenouti, ani v této chvíli, abych si ho nepředstavil u vítězoslávě jeho tklivé výmluvnosti, aniž bych zapomněl na blesk, hřímání a něžnosti jeho slova když i přemožen byv hlasováním vynucoval celému velikému shromáždění hlasy obdivu a pláče; viděl jsem to.

Avšak nikoliv, nechme těchto vzpomínek slávy. O výtečný a slovutný příteli můj, nechci více v tobě viděti, jak druhy pravil Bossuet Condé-ovi, nic z toho, co smrt vyhlazuje. Zůstaneš v mé paměti ta.

*) Berryer byl slovutný advokát Pařížský a nejvýtečnější řečník parlamentární ve Francii, narozen v Paříži 4. ledna 1790, zemřel 30. listopadu 1868.

kovým, jakým jsi byl pod rukou Boží, po těch patnácte dní, kde tě bylo viděti tváři v tvář se smrti, a kde před jasným patřením věčnosti zapomněl jsi na všechno, na řečníště, na slávu, na pochvaly, ani ozvěna z toho všeho se neshledala v tvé duši ni na tvých rtech.

Ne, nikdy slovo: „Nunc dimittis“ (Nyní propouštíš Pane) nebylo praveno s více síly, s více jasnosti, odříkání se a důvěry v Boha!

Odříkání se! Ach! předce se neodřekl všeho! Veliká byla oběť. „Drahý Nelatone“,*) pravil jednoho dne, „učíňte, abych žil, abych mohl viděti blaho Francie!“

Bohužel! chvíle byla přišla, kde lidé, věda, láska, oddanost nemohli nic více učiniti. Tak, ubozí smrtelníci, co jsme, sláva, jmění, rozkoš, přátelství, slasti života, vše mizí neodvolatelně pod rukama našima, a my se nalézáme sami, sami! mezi světem, který prchá, a věčností, která se blíží. Štasten, kdo jako tento, jehož želíme, nečekal na poslední hodinu, aby pocítil ničemnost věcí a obrátil se k Bohu, a kdo napřed mohl vzíti na svůj náhrobek tato slova, která můžete čísti na náhrobku jeho, tato slova veliké pokory křesťanské a nehynoucí naděje: „Expecto, donec veniat immutatio mea!“*) . . . Měl všechno, chtěl více ještě.

Ach, Pane, odměňuješ-li lidi, kteří žijí v časech těžkých, za jejich dobrou vůli, za jich namáhání, za jich tajné tužby tím, že se jim dostává v den tvého milosrdenství, tento paprsek, který všechno osvěcuje, o kolik více budou vážit v tvých očích před tvou dobrotivostí, křehkou bytostí vykonané rekonné skutky pravé víry!

Od kolébky až do hrobu, od Oratorianů Juillských, kteří vychovali ho, až k P. Ravignanovi, jehožto obraz a růženec umírajícího ruka hledala na lůžku vedle kříže, a až k tomu, který nahrazoval tohoto svatého přítele jeho duši již již na věčnost se ubírající, a s kterým dle přání svého pěl hlasem tklivým *Salve Regina* (Zdrávas Královno), povznášeje přívětivý pohled k nebi při slovích: *ó clemens, ó pia, ó dulcis Virgo Maria!* víra křesťanská v tomto století, kde i sloupové padli, nebyla nikdy v něm ochabla.

Viděl jsem jej v mládí po boku nad-

šeného Chateaubrianda, též po boku výmluvného a nešťastného spisovatele díla „*Essai sur l'indifférence*“ (pojednání o netečnosti) a kterak brzy nato první tužil povolání tohoto mladého a skvělého advokáta, který se později stal P. Lacordairem. Co se Berryera tkne, jestliže soudní síň a tribuna odcizily jeho závažný hlas kazatelně, kolikráte před soudci, jak mohl bych na to zapomenouti? a v našich nejslavnostnějších rozpravách politických tento mocný hlas rozléhal se za svobodu Církve, za svobodu řádů řeholních a vyučování, za práva svaté Stolice, za duchovenstvo i za zpověď, za veškeré záležitosti drahé svatému náboženství. Nuže, příteli můj, Církev není nevďěčná a děkuje ti ústy mými, žehná tobě v tvé rakvi.

A takto, pánové, náboženství, jehožto obhájcem byl, mělo též býti v této chvíli, kde všechno uniká, kde každý člověk má potřeby, býti hájenu, obhájcem tohoto nepřirovnatelného obhájce právního.

Rcemež, pánové, že Bůh nikdy nepominá na to, co člověk učinil pro Církev jeho: Bůh byl spravedlivý a dobrotivý, dať jemu podivuhodnou smrt křesťanskou, kterou znáte. Byl pln dosud veškerých vznešených zdrojů života svého, když nenadále nebezpečenství smrti se objevilo. „Ne-klam se vzhledem vaší odpovědi,“ pravil svému věrnému a oddanému lékaři „a děkuji vám za to . . . Staň se vůle Boží!“ A ihned, bez přechodu, bez žalu, bez jediného ohledu na sebe sama, připravoval se k tomu, aby se objevil před jediným Soudcem, kterého se kdy bál. Bylo by se mohlo říci, že ruka jeho vždy pevná, shrnula oponu na svět, a namáhala se odhaliti oponu věčnosti. Očistil svou duši a ozbrojil ji chlebem silných, přijav naposledy Boha svého prvního přijímání. Pak chtěl přijíti do tohoto druhého útulku Augervilleského, jako to činíval před velikými záležitostmi, blíže této svatyně, kde byl postavil obraz sv. Ludvíka, jehož rod miloval, a kde vryl toto veliké slovo: *Credidi, propter quod locutus sum*; mé přesvědčení způsobilo mou výmluvnost. Pak napsal tento list napolo smazaný slzami, který byl posledním nadšením jeho duše, nesmrtelným „s Bohem“ neporušitelné věrnosti, a který zůstane v dějinách jako závěť velikosti a pohnutí nejzazšího.

A když jeho Bůh, jeho král, a pak jeho rodina obdrželi poslední důkazy něžné lásky, tu jal se s pokorou hlubokou, kterou byl zcela

*) Nelaton, proslulý chirurg francouzský.

**) Job 14, 14: „Očekávám, dokavad nepříjde změnění mé.“

on sám, sloužiti i vévoditi své smrti. Nemluvil leč velmi málo a jeho nejnepatrnější slova byla přec vznešená a přívětivá. „O příteli,“ pravil tomu, který přichvátal ze vzdálí a neopustil ho více, „jest mi velmi veliké díky vzdávati Bohu. Nyní jsem zcela v pokoji,“ a tiskna jeho ruku mezi obě ruce své: „a v přátelství.“

A za nějaký čas na to: „Děkuji vám, že zde zůstáváte pro tuto velikou chvíli.“ Pak svému vnukovi: „Pracuj . . . buď něčím sám sebou . . ., miluj Boha . . . a učiníš matku svou šťastnu.“ Posléze: „Bože můj! odevzdávám duši svou do rukou tvých!“ A po tomto posledním ohlasu víry pevné ozval se hlas jeho přesvědčení politického. Takto zemřel jednoduchý a velký jako vždycky, láskyplný a dobrý, pronášeje slova vzácné něžnosti, aneb zvuky víry vznešené, důvěruje v Boha, který pravil: „Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude na věky.“ Jan 11, 25.

Ano, ty budeš žíti; dovolávám se dobroty božské, budeš žíti v lůně Jeho věčného milosrdenství, v této slávě nejvyšší, která nepomíjí; a my modlíme se s nevypravitelnou nadějí na hrobě tvém.

Pánové, dovolte mi, abych vám to řekl, mnozí z vás probíhají, a rovněž s leskem, touto velikou a nebezpečnou drahou života veřejného: kýž takový příklad není ztracen pro vás, a kýž učiní, abyste pocítovali všickni dobrodiní víry, nutnost jsoucnosti Boží, která jest v hlubině našich duší, a nejzazším potěšením naděje naší.

Poslední slovo, pánové . . . Zřizují se proslulým mužům pomníky. Nevím, možno-li bude zříditi našemu příteli pomník, který by byl jeho důstojný. Avšak již poprsí jeho náleží soudní síní v Paříži, které ji byl odkázal a bude vhodné umístěno v budově Spravedlnosti, při podobizně jeho otce mezi svatou kaplí a síní poradní tohoto nejvyššího soudu francouzského, v této řadě advokátů tak skvělých a tak zmužilých, jejichžto vzorem a slávou byl. Vidouce tuto krásnou hlavu, tuto usmívající se velebnost, ptajíce se svých starších kolegů, kdo byl tento mocný řečník, budou mladí lidé se učiti účtě výmluvnosti, oddanosti, cti a neúhonnosti.

Hrob jeho, již připravený ukostelíčka tohoto, zachová na vždy památku tohoto dne, kde všechny rozdílnosti minění byly zapomenuty před duší krásnou, kde smutek jedině rodiny stal se smutkem celé země.

Tento skrovný náhrobek bude označovati místo, kde obyvatelé této vesničky rádi vidívali vznešeného kmeta, kterak odhaloval hlavu svou sešedivělou, a skláněl čelo své, nadání své, minulost svou, slávu svou před Církví katolickou, tak slabou a tak mocnou, vítězíci nad časem a nad smrtí, která proměňuje pochybnosti v jistotu, poklesky v pokání, bolesti v naděje, a která i před chladnými kameny hrobu volá: „Elevamini, portae aeternales. Vyzdvihněte se, brány věčné!“

Aforismy

(z denníku katolického učitele.)

(Dokončení.)

II. Peters byl šlechtným člověkem, neb byl pokorný a zbožný. Byl prostvší domyšlivé pýchy, a opravdu upřímná dětinná povaha. Pročež i na jiném místě praví: „Dokavade člověk něco pouze zví a v té své vědomosti dále prospívá, bývá domyšlivým; ale jakmile má jednati a světu prospěšným býti, tu znamenává svou slabost. Proto bývají praktikové snáselivější nežli pouzí theoretikové. Každý, kdo nechaje příkladů jiných, sám sebe dle své povinnosti posuzuje, zajitsé brzo se poníží.“

Tato jeho pokora byla upřímná, poněvadž se zakládala na pravé, srdečné zbožnosti. Zbožnosti má každý člověk potřeby, ale zvláště muž vzdělaný. „Duch člověka bohaprázdny pochybnostmi svému věčnému cíli odcizený, podobá se úhoru, který buď žádných bylin nevydává, anebo samým neprospěšným bejlím zarostá. A byť i úrodným a plodným byl, i tato jeho plodnost bývá k zlému; neboť toto bejlí zarostajíc svými kořeny do půdy působí, že tato stvrdně a pro zdravé símě neschopna bývá; tak člověk bez náboženství zatvrdne srdcem a neschopen bývá k snažení vyššímu.“ — „Náboženství jest koření, které vědu od zkázy chrání.“ — „Bezbožnost jest výkvět pýchy, snižuje člověka a přivádí ho o jeho důstojnost; nábožnost vyrůstá z pokory a povznáší člověka až k Bohu.“

Pravá víra jest víra *křesťanská*; ta nám získala všeliké vyšší dary. „Že Evropa vědou a uměním nad jinými díly světa panuje, z toho děkuje hlavně své víře křesťanské; a jenom proto dospěla k takovému stupni vzdělanosti a umění, že tuto založila na *bohovědě*.“ — Křesťanskému náboženství má se na gymnasiu netoliko vy-

učovati, nýbrž to má všelike učební předměty pronikati a k vychování žáků vésti. „Náboženství“, tak se prohlásil Peters ve své řeči při nastoupení svého řiditelství, „má jako předmět učební první místo v učivu gymnasiijním. Počíná přirozeně dle dětinné povahy a schopnosti žáků s svatými dějinami a hlavními články víry a mravů; při dalším vývoji mladých schopností a pokroku u všeobecném vzdělání, postoupí pak samo v hlubší pojmy a rozsáhlejší výzkum pravd i theoretických i praktických, aby se mysl a srdce mladistvá rozhorlila a ke všemu dobrému povzbudila. Tím se jim dostatek důstojné látky podá, již by se i v mužném věku obírali a jistého pravidla v jednání svém nabyli. — Svaté náboženství má tudíž i pro řáctvo gymnasiijní býti totéž, co o něm pravi Božský Spasitel, aby bylo človecenstvu kvas, který pronikne všechno; tak má náboženství posvětit všecy jiné předměty školní a býti základem všeho vzdělání i vychování mládeže. Vímť já dobře, že není zvláštní křesťanské ani matematiky, ani zeměpisu, ani mluvnice a t. d. Ale kdožby taktéž nevěděl, že filosofie, dějepřava, přírodověda i křesťanské i nekřesťanské býti mohou, jakož Bohužel! i zhusta protikřesťanské jsou? Tu záleží na základech, od nichž při vědeckém svém bádání vycházíme a na vidinách, ježto nás při tom provázejí. Byť i učitel mládeže nevyhledával při každé řádce vztah svého předmětu k náboženství, což považuji za nevhodné a mnohdy škodlivé, bude moci zajisté pojmutím a vyvedením svého předmětu i pevný základ položit ke vzdělání svých žákův, i je chrániti té smutné a za naší doby hustě panující domněnky, jakoby víra pouze byla dobrá pro sprostý lid, ale na vzdělance že sluší jí s výstupem ze školy výhost dáti. Tak jest hlavně náboženství, které vzdělání v gymnasiu udělené dovršuje, poněvadž náboženstvím dosahá člověk té právě lidské důstojnosti, která od Boha zázračně stvořena a od Syna jeho zázračněji napravena byla“.

Ze pak byl osvědčeným nepřitelem *liberalismu*, snadno jest se již z uvedeného domysli. Zřejmě pak to vyslovil, co si do svého denníku o něm napsal: „*Liberalismus* působí na duši jako mze mozkou páteřního na tělo;“ tak psal král Vilém IV. Bunse-novi, považuje minulost za základ přítomnosti, z něhož se tato postupně a stále vyvíjí. Nelze pravdivěji a jasněji pojem konservatismu vysloviti“.

III. Naší sv. církvi katolické byl P. věrně oddán a statně se jí držel, když mnozí z jeho stavu učitelského k pochybnostem a odpadu od ní svéstí se dali. Tuto svou statnou věrnost osvědčil upřímným účastenstvím na všem, co k církevnímu životu náleží. Té milosti dosáhl zajisté od Boha pro svou důvěrnou modlitbu k Němu. Nalézá se mezi zápisky jeho i tato vlastnoručně psaná modlitba: „Věřím, Božský můj Spasiteli, ve všechna Tvá nepostihlá tajemství; nežádám si na potvrzení jich žádného důvodu, leč slovo Tvé. Ach, kdož jsem já, abych se odvážil zkoumati je? Rozmnož víru mou a uděl mi té milosti, abych dle svaté víry živ jsa, někdy v nebi spatřil čemu zde na zemi jen věřiti a s hlubokou úctou se klaněti mohu. Pokřtěn jsem na jméno tvé svaté; nezapomenu nikdy, k čemu jsem dle něho povinen, ale co živ budu, vyznám, že Ty jsi Syn Boží, který jsi s nebes sestoupil, abys nás smrtí svou spasil. Dejž, ó Ježíši, aby čistota života mého srovnávala se s upřímným úmyslem mým“. Ve své něžné lásce modlíval se: „Dopln, ó Bože! co jsi započal ve mně; uč mě, těš mě, osvobod mě, posvěť mě! Bože života mého, buď i Bůh rozumu mého, ať nemyslím leč na Tebe, Bůh srdce mého, ať vše co činím, jest jen pro Tebe, Bůh duše mé, ať žije zde tak, abych někdy i žil s Tebou tanto věčně, blaženě.“

A když jeho láska byla taková, dokázal jí i obětí a utrpením. Ve zprávě o jeho smrti se pravi mezi jiným: „V Monastýru byl život jeho vždy tišší a soukromější i zbožnější. Mimo školu žil jen Bohu a své rodině; štitě se veřejnosti, nemusil-li se pro svůj úřad a své přesvědčení objeviti. Roku 1877. byl přesazen do *Krefeldu**). Nechceme se o tom šířiti, abychom staré rány neotvírali. Peters snesl kříž ten s trpělivostí a odevzdáním se do vůle Páně, maje útěchu ve svém dobrém svědomí a všeobecné lásce i svých žákův i obecnstva. — Obětoval to bezprávi Bohu, klaně se pokorně jeho svatému řízení. Říkal: „Od věčnosti předvidá Bůh vše, co se nám přihází; onť všecy okolnosti našeho života dle své nepostihlé moudrosti a svrchované dobroty řídí a spravuje. Jest vždy našim laskavým otcem, který o nás ve všem milostivou péči chová. Což bychom se budoucnosti obávali? Řízení jeho Božské prozíratelnosti odevzdáváme se důvěr-

*) To se stalo proti jeho zasloužení následkem t. z. kulturního boje.

ně, ať nás potká co potká, vždy a ve všem
řkouce: Staň se, Pane, milostná, vždy ve-
lebná vůle tvá!“

Tak věrně se držel svého Boha! Tak
celý žil svému krásnému povolání, vzdě-
lání a vychování mládeže, až několik je-
nom neděl před smrtí mrtvicí raněn toho
ustál. Ve své nemoci kolikrát opakoval:
„Vyznávám svatou římsko-katolickou víru,
víru otcův mých; v té svaté víře chci žít
a umřít“.

Po takovém životě lze se nadít, že i
smrt jeho byla blažena a že tamo přičten
jest v zástup těch, „kteří vyučovali mnohé
a stkvějí se jako hvězdy první velikosti
na věčné věky“. Kéž kdo toto čtou, jedno
nebo druhé slovo jeho k srdci si vzali a
dle něho jednajíce za jeho příkladem k
spáse i své i svých svěřencův blahodárně
působili.

J. N. D.

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

VI. Z pravice i z levice.

A teď mocným veletoků proudem
kráčeji vše sbory za sebou,
před přísným by spravedlivým soudem,
před Boží stanuly velebou.
Ti, kdo Beránka vždy následují
s nevinností září milostnou,
v čele ostatních teď přistupují
s lilije něžností bělostnou,
koupána kdy svěží rosou ranní,
kalich otevírá za svítání.

Málo těch, již v Sardách*) zachovali
bez poskvrny bílá roucha svá,
v čistoty se gloriolu hájí,
jež jich celou bytost ovívá.
V čele pak jim ve svatosti lesku
kráčí Josef, manžel Marie: —
oni patřili již na nebesku
do pověčné Boží glorie;
proto v blahém opět rozdílení
ke trůnu své obracejí zření.

Za nimi ti, v životě jimž byla
hořká slza perlou předrahou,
když ta z oka ven se vyronila
s duše vzavší tíži neblahou.
Toť ti bídni, kteří trpce lkali
pod života těžkým břemenem,
po stezkách když trudných putovali
se shrbeným k zemi temenem,

s neštěstím, ach! půtce ve zuřivé,
jako vrak zmítání v bouři divé.

A kdo zvaží hloubku jejich hoře,
zmařené kdo seče naděje?
ten, kdo propast nesmírného moře,
ten, kdo seče jeho krůpěje!
A kdo změří nepřehledné řady,
trpících kdo spočte rodinu?
ten kdo na nebi hvězd myriády
u večerní seče hodinu!
Dlouhým valem ke trůnu se blíží,
přemnohými obtíženi kříží.

Utichly však živlů divé spory
pod pokojným prsou klenutím;
neb, když litostné smrt nesly Hóry,
zpěvem zapěly tu labutím.
A jak slavík v sladké zvuky leje
bol svůj, když jej tichu žaluje,
nyní v prsou lidských srdce pje,
Bohu svému vroucně děkuje,
ve světa že zlobě nesrdečné
bezpečně je k slávě vedl věčné.

K nim pak u valném se počtu řadí
pro spravedlnost kdo trpěli.
S matkou Machabejskou reci mladí,
pro víru jenž muka snášeli;
i co v žití křivdou utrpělo.
Mír jim svatý sídlí na čele,
jak by jim tam bývalo utkvělo
políbení smrti anděle.
S Tobiašem Job zde trpělívý,
i sbor mučenníků vítězivý.

Chudí duchem k nim se druží dále,
v pokornosti klidné, skroušené.
Publikán tu, k jehož věčné chvále
srdce posloužilo sklíčené,
i ten římský setník, v ponížení
jenž se druhdy blížil ku Kristu;
všichni, v litostivém skormoucení,
kdo hledali hříehů očistu.
Ku posvátné pospíchají hoře,
naději bezpečnou při pokoře.

Tichého pak srdce následují
s prvomučeníkem Štěpánem,
a ti, Boží synové kdo slují,
mírným jenž se brali za Pánem;
ti, jenž lačni po spravedlnosti,
cestou vždycky rovnou kráčeli,
a kdo v milosrdné útrpnosti
slzy bližních rádi setřeli.
Veliká zde, slovutná jsou jména,
i ta, jimž nepřáno slávy věna.

*) Zjev. sv. Jana 3, 4.

Za nimi pak přenešťastné pluky
nekajících, tvrdých hříšníků;
v tváři stopy dlouhotvárné muky,
všechnu bídu strastných vinníků.
Ke trůnu jdou zdlouha, nevesele.
Utrpená v Orku úhona,
na vzdorném jim vypálila čele
známku pekelného démona.
Ach! a v srdci ohně žáry žhoucí
připravují muku jim horoucí!

Nejprvé, kdo v gigantické pýše
nebe stéci chtěli vznešené,
z empyrejské, věkovité říše
sbory vytlačiti blažené.
Pak i ti, kdo za nimi ve vzdoru
po cestách života kráčeli,
ve zbouřeném proti Bohu chóru
hory na sebe jsou snášeli,
by hrad pevný jeho pobořili,
jak se v Babel marně pokusili!

Zde i ten, jenž moře bičovati
v malicherné kázal hrdosti:
ba, jak nemožno jest upoutati
vlny v hroživé jich velikosti,
tak se marně proti Bohu vzpírá
mysl lidská v celé síle své.
Mocně Tvůrce s trůnu svého zírá
ku hříšné a liché vzpouře tvé!
Zde teď člověk před stolicí sudnou,
poznává tu snahu svoji bludnou.

A již otec hříšné simonie
nový k trůnu zástup přivádí;
rozpuštělé slavně orgie
jiní v dalekém jdou pozadí.
Se sklopeným zrakem, vetchým tělem,
falešnou kdo druhdy pohanu
vrhnout chtěli odvážlivým čelem
na nevinnou, cudnou Susannu.
S opadlou pak tvář přicházeli,
kdo se Saulem nenávisť mřeli.

V lenosti kdo, v podlé nestrýdmosti
všeliké že blaho, soudili;
i kdo ve vražedné zuřivosti
spokojenost bližních ničili.
Vše ty černé, vzdorovitě davy,
nepřátelské Božím zákonům,
nyní v bázni již se k soudu staví.
Báječným teď konec jesti snům,
jimiž druhdy mysl zarputilá,
k zhoubě vlastní v žití se těšila.

Jako slunce v plné zářivosti
šíře osvěcuje krajiny:

jasné před Boží tak velebností
lidského jsou srdce hlubiny.
Souzeno dnes všecko bude chtění,
žal i radost přijde na váhu,
práce kruté, malicherné snění,
jedním k zkáze, druhým ke blahu.
Soudit svět Bůh v neúprosném hněvu
i v milostném bude lásky zjevu.

Podobenství a paraboly.

IV.

Bludařství.

Dítě, vystaví-li si věž neb domek z
karet, ničehož tak se nebojí, než jako aby
nikdo příliš se nepřiblížoval k stavbě jeho
a aby mu do toho nefoukal. A odváží-li
se přece kdo blíže, a začne-li jen dost
málo dmýchat: jak dítě hned křičí, zlobí
se, nadává tomu, kdo mu chce kaziti
chloubu jeho! Ale tím právě dítě doka-
zuje, jak samo dobře zná lehkost budovy
své. Naproti tomu kdo má dům svůj zalo-
žený na hlubokém základě a pevně vysta-
vený z tvrdého kamene: ten, i by se na
dům házelo kamením, i by těžké povozy
na něj vražely, i by nejprudší vichřice
do něho zaléhaly, zůstává v něm pokojný
a bez starosti. A tím dává na jevo, jak
sám jest ubezpečen o pevnosti domu
svého. —

Bludaři a tak nazvaní svobodomyšlní
velmi hněvají se na každého, kdo se po-
kusí rozbírat soustavu nauk jejich, se o-
směluje jim námitky činiti; na toho a ta-
kového obořují se i nejhanlivějšími posmě-
šky a přezdívkami. Ale tím prozrazují se,
jak sami nejsou jisti sebou; jak sami tuší,
že vážnou v bludech; jak se drží bludů
svých ne z hlubokého rozvažování ne z
pevného přesvědčení, nýbrž jen z libosti
své, jen pro chloubu svou. Vůči náruživým
hlasatelům bludů jak klidnou myslí vyzna-
menávají se v řečech a spisech svých nej-
slovutnější obhájcové učení katolického!
Tím již krásné vydávají svědectví o pravdě
viry katolické. —

Falešní proroci.

„To jsem byl ošizen“, tak žaloval sou-
sed Kvapil sousedu Rozvažilovi. „Koupil
jsem“, vykládal Kvapil nešťastnou příhodu
svou, — „v městě od neznámého obcho-
dníka obilí na setí v pytlích. Když jsem
na trhu každý pytel rozhrnoval, bylo v

nich zrno, až se na ně srdce smálo. Ale když si pak přivezu obilí domů a je vysypávám, ach běda! vysypávám skoro samou zunu“. „Žes nebyl opatrnější!“ útrpně odpovídal Rozvážil; „jak tomu já rozumím, to se stalo tak, že šibal nastrojil ti do pytlů na vrch něco dobrého zboží, aby tím spíše tě ošidil ostatním špatným, jež dal vespod. Ale již se příliš netrap ze škody své; vypomohu ti svým obilím, jež sám budu sít. Ostatně škodou člověk se učí. A tvou škodou učíme se vystříhati se nejenom podvodníků ve zboží obchodním, nýbrž i podvodníků v zboží duchovním, kteříž jsou ještě o kolik horší. A to jsou proroci falešní. Ti právě tak šidí lidi, jako tebe ošidil podvodník obilím svrchu pěkným a vespod špatným. Chránit se hlásati hned, co bys snadno poznal za blud, za lež; co by jim záhy lidi odradilo. Ale z počátku pronášejí, píší, tiskem vydávají jen takové zprávy a výpovědi, jimž nelze nikterakž upříti pravdivosti. To ovšem nezkušené zaslepuje; zaslepuje tou měrou, že potom za pravdu přijímají i lež a blud, s čímž falešní proroci teprv později se vytasí. Ne nadarmo nazval Spasitel falešné proroky vlky v rouše ovčím“. — „Teď tím méně želim své škody časné“, děkoval potěšen Kvapil Rozvážilovi, „když jsi mi nejenom tak laskavě nabídl pomoc svou, ale i když jsi mi ze škody mé tak moudře dobyl neocenitelné výstrahy, kterouž bych se uvaroval nejmutnější škody na duši své“. —

Na milosrdenství Boží hřešiti, a nad milosrdenstvím Božím zoufati.

Vesele poskakoval si Bohuslávka po boku otce svého, který za pěkného letního dne šel pracovat na pole u lesa, a který vzal s sebou synáčka svého. Drže se nedaleko od milého otce svého měltě pacholček mezi prací jeho ustavičně čím v bohaté přírodě Boží utěšeně se baviti. Brzy zkoušel mrštného brouka kováříka, jaké umí skoky dělati, brzy navazoval si dlouhé řetězy z duté lodyhy smetankovy neb pameliškovy. V tom mu zakmitne krásně barvený motýlek. Huš! za ním. Stůj co stůj musí ho dostati. A kolikrát, když byl po něm máchl kloboučkem svým, myslil, že již ho má v moci své. Ale čerstvý motýlek mu přece vždy zase uletěl. Zaletěltě až do lesa. I tam hošík za ním se pustil. Hloub a hloub jej motýlek do lesa zavádí; a

hloub a hloub umíněný pronasledovatel za ním se pouští. Již hezky hluboko do lesa zašel; ale roztouženému pacholíkovi pořád se zdá, že to není ještě tak daleko, že zase dobře se vrátí k drahému tatínkovi. Zatím mrká se; černější a černější kolem stromoví lesní klade stíny. Zapomněloť nezkušené dítě v dychtivosti své, jak dlouho se již honí za hmyzem okřídleným. K tomu ještě hlubokým zahřmím ozývá se blížící se bouře. Malý lovec teprv nyní se lekl; teprv nyní v běhu svém se zastavil; teprv nyní ohlížel se, kde jest, a kudy má se dáti, aby našel pravou cestu zpáteční. Ale hledal nadarmo; nevěděl kudy přišel, a kudy bráti se má. Poznával a trnul hrůzou, že zbloudil. A teď nejděsnějšími počínal strašiti se myšlenkami o loupežnicích, o dravé zvěři, o zahynutí hladem, o zabiti bleskem. Teď všecek pln smrtelné úzkosti dal se do usedavého pláče vzdávaje se vši naděje, aby se ještě zdrav a živ navrátil domů k milým rodičům svým. Ale když si již nejžalostivěji naříkal, nenadále uocítil na raménku svém jemné dotknutí ruky. Obrátiv se spatřil u sebe drahého otce svého. Dobrý a starostlivý otec nespustil ani okamžení drahého dítěte svého s očí svých. Dítě přivinulo se k otci svému, a otec je zase zdravé a veselé domů přivedl. —

Tot příběh křesťana zbloudilého. Křesťan ve svém náboženství, ve své spravedlnosti, u svého Otce nebeského, u svého Spasitele Ježíše Krista, bývá nejšťastnější. Ale nenadále vyskytne se mu nějaké svědné vnadidlo tohoto světa, jež ho tak zaslepí že zapomíná na Boha, na Krista; že se dopouští těžkého hříchu, že padá z hříchu do hříchu. Při tom nepřestává sám konejšiti sebe, že snad předce ještě nezpáchal největších hříchů, že se opět dobře obrátí. Zatím prve než se naděje, octne se v nepravostech nejhorších a nescíslných. A teď teprv hrozí se sám nad sebou; ba tak se hrozí, že opět pokládá za nemožné, aby se obrátil, aby došel od Boha odpuštění. Ale i bys hříšníče! sebe více zbloudil, jen viz a pamatuj se, jak Bůh s neskončeným milosrdenstvím svým jest stále blizek tebe samého, jak dobrý pastýř Ježíš Kristus ustavičně tě hledá, za tebou ustavičně stojí, tebe se dotýká milostí svou.

Milosrdná sestra.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

Pan otec stojí na zápraží již úplně oblečen. Dnes má z brusu nový kabát bledě šedivý, takové též spodky a žlutou vestu, na hlavě pleskatou světlou čepici, od níž visí dolů hedvábný třapec. Mlynáře a kominika má býti z daleka viděti, říkává, když mu někdo namítá, že vždy jen světlé barvy pro svůj šat volí. Byl vždy pečlivě ustrojen, ale od té doby, co má dceru vdanou na hospodě ve Veselíčku, šatí se ještě pečlivěji. „Vždyť víš matko jak je tam velká schůze, někdy i některý pán tam zaskočí a ti člověka prohlédnou až na kůži, — nechci aby někdo řekl „už také schází“ a platí-li to o mně, platí to o tobě dvojnásob. Doma si vezmi co chceš, ale tam ať mám z tebe radost, jak ti vše sluší.“ Hleděli-li staří na sebe, hleděli dvojnásob na Lidunku. Šat musil býti vždy dokonalý, ale nikdy žádného opičení po panstvu, —

Přinesla-li židovka něco a řekla-li „to je ta nejnovější móda,“ to mohla býti jista, že to v Zátoci neprodá, „Mody nehledám a také neplatím, přineste co na mlynářku sluší a tak to chci.“ Kdyby se byla osmělila říci: „ale paní matko, vy si to přec můžete dopřát, pět složení klepe ve dne v noci,“ — tu bylo po všem: paní matka odešla ve hněvu, více s tlachalkou nemluvic. „Já nejlépe musím věděti, co si mohu dopřát; jen co na koho sluší, jděte s Bohem.“ Než vrátíme se opět k panu otci. Úplně připraven divá se spokojeně po svém majetku. Když Daniel vůz prohlédl, obrátil se k panu otci a ptal se, zdali jako obyčejně má zůstatí ve mlýně, aby hlídal, až se domáci z posvícení vrátí.

Mlynář ví, že může na starého stárka úplně se spolehat. Mlýny dnes stojí, vždyť chasa chce míti také posvícení, a to již vědí v celém okolí, třeba i přijeli, že se nemele. Pokývne jen lehounce hlavou a Daniel zahne kolem něho do vnitř mlýna, kdež u paní matky to déle trvá, než jej tato propustí. Tu musí již po kolikáte slyšeti, kde co leží, — kde je oběd, kde večeře, kdyžby se spozdili; kde peníze pro krajánky, kdyby některý mezi tím tam zastavil a tak dále. Pozorně vše vyslechl, přisvědčila usedl v síni na lavičku, odkud celý mlýn i okolí lze přehlédnouti.

Pan otec stojí ještě stále a nemluví,

jen se usmívá. Blaženost dostoupí však svého vrcholu, když Jeník vede z chlěva dva statné bělouše. Mají zadky jak ovesné truhly. „Bílý mlynář bílé koně, co jsem hospodářem jiné barvy v mé stáji nebylo, ano i krávy bílé odchovávám,“ — tak přemýšlí až zvolá: matko! dělejte, je zapraženo a chcete-li do kostela, již po prvé zvoní! Do Veselíčkanáleží několik vzdálenějších vesnic. By přespólní určitě věděli, kdy je čas do kostela, zvoní se nedělního času třikrát; po prvním zvonění je hodina času a tu se dle toho řídí. Na zavolání pana otce vyšla paní matka. Je již připravena, a chce by jen chvilenu se ještě zdrželi, nežli Lidunka bude hotova. Jindy by byl pan otec již na nevejpravnost žehral, ale dnes je vrůžovém rozmaru, proto pouze odpoví, že musí za to Jeník na rovině pobídnout. Ten to slyší, ale nerad. Kdo chce míti pěkné koně, hodně krmit, málo honit, lépe pomalu celý den, než tryskem hodinu; dojedem však, pane otče! i bez hnání. Pan otec však Jeníka neslyší, zadíval se do paní matky. Jest také dnes vyšnořena! Sukni má hedbávnou světlěšedé barvy, kabátek černý aksamitový, na hlavě šátek bílý hedbávný, jako stříbro; zástěrku rovněž hedbávnou kávové barvy; na krku batistový šátek s hohatými krajky; v ruce má modlitby vázané v sametu, ozdobené stříbrným křížem a pod nimi pěkný šátek kapesní.

„Kdo pak by to matko řekl, že tys babičkou! — jak ti to ještě sluší! — inu co je k světu, zůstane tím až do smrti.“

Paní matka se pousmála a neodpověděla, ač jí to lichotilo, nebylo také času, vždyť již jest i Liduska hotova; za ní se žene stará děvečka Kačenka s plnou nůši. „Co pak to matko? snad nemáš strach, že nedostaneme nic k obědu, že vezeš celé zásoby do Veselíčka?“ — „I to to,“ chlácholí mlynářka, — „toť jsou Liduščiny šaty, vždyť víš že jest v hospodě také hudba a já ji slíbila, že smí jednou si zatančit, těší se na to již půl roku a Kačenka ji učila kolik neděl vždy odpoledne ve mlýnici na podlaze, aby se dobře točila.“ Lidunka sklopila oči, — měla strach, že pán otec snad něco bude namítati, ale ten byl dnes všecek šťastný. Neodpověděl, v duchu si však myslel, „aha již to začíná, inu s pánem Bohem, řeku neuhradím a léta také ne, vše přijde časem.“ Sedli do vozu a jelo se. Matka s Lidunkou sedly do zadu; pan otec k Jeníkovi, aby viděl na koně a Ka-

čenka naproti paní matce. Z místa to šlo do kopce stále krokem, ale nikdo ani nehlesnul. Lidunka se dívala na Kačenku, ta se usmívala. Vzpomněla si, že jí po celý čas vyprávěla, jak jí bylo, když jí vzali ponejprv k tanci; jak celá hospoda šla s ní kolem a jak hudebníky viděla sedět až při samém stropě. Lidunka se bála a přece se nemohla dočkat. — Strach a radost se střídaly v jejím srdci; nevěděla komu má věřit. Baruška Danielovic jí zase vyprávěla, že jest to hloupost, co jí Kačenka povídá; ona že vytaňčí celou noc a s ní že se nic netočí; proč by to mělo být s Lidunkou jináče. Vyjeli na kopec a Veselíčko bylo již vidět, — nebylo již nikde zřítí ani človíčka a tu musil Jeník přece jen pobídnouti. „Snad nechceš, abychom přišli pana faráře svlékat, jen jeď, jednou za čas neuškodí“.

U Bartoňů již vybíhali, aby viděli, zda-li mlynářovic jedou. Dorotka měla plné ruce práce, ač jí paní matka již několik husí i kachen a kurat včera po děvečce poslala tak připravených, jen je nasolit a dáti na pekáč; ale v hospodě není nikdy pohovení, což pak teprv o takový den, — přijdou cizí, jsou tu příbuzní a těm přespólním se musí také nějaký ten koláč podat, co pak by řekli. Bartoň nalévá pivo a krájí porce, jaké kdo poroučí. Jakmile dvěře vrznou, dívá se není-li to tehán. — Všem je divné, co se to stalo, že dlouho nejedou. V tom děti s křikem „babička jede“ se hrnou před hospodu.

Dorotka opustí kuchyni, Bartoň nalévárnu a běží uvítat rodičů. Děti nesou židli k vozu, aby babička snáze slezla. Tu je radosti bez konce.

Nejdříve seskočil pan otec. Byl on ještě mrštný jako štika, ač šedesátka již byla za zády. Pomáhal z vozu paní matce, mezi tím seskočila i Lidunka. Kačenka ta byla již neohybná a proto lezla zadem, kde si odpočinula na rozvoře. Toť slavný den. Z nalévárny hosti vykukují oknem, jak by mlynáře a jeho ženu poprvé viděli. Dorotka padla paní matce kolem krku, panu otci jen ruku políbila, kdežto Bartoň tehánovi i tehyni ruce políbil. Za to děti jsou všechny kolem paní matky, a chceli se jich zbavit musí, chtěj nechtěj sahají do kapsáře, rozdati mezi ně po groši a pak má na celý den s nimi pokoj. Za řeči došlo se až do kuchyně; tam to sičí a smaží se o překot. Dorotka vede rodiče do pokojíčku vedle, který je výhradně pro domácí, aby se jim nedívali cizí hosti, jak

se říká, do úst. Nesedají. Paní matka popraví trochu Lidunku, Kačenka srovná paní matce faldy, a že seznáměji, jde se do kostela. Pán otec vešel mezi tím do nalévárny, pozdravil některé staré známé; paní matka musí ho vyvolati, aby nezmeškal. V kostele je plno. Je velká osada a přespólní neopomenou aspoň v neděli do-
staviti se do kostela; kdo může váží i hodinu cesty i v nepohodlném čase.

Mlynář vešel na kruchtu, paní matka dostala se do stolice a Lidunka dotlačila se dle svého dávného zvyku až ku mřížce. Zdálo se jí, kdyby nebyla u mřížky, že není ani v kostele. Poklekla, poznamenala se zbožně sv. křížem a nehledíc ani v levo ani v pravo rozevřela své modlitby. Modlila se nábožně, ani netušíc, že je pozorována pilně se strany oltáře, kde byla zádušní stolice. Ve Veselíčku mají vrchnopanství úředníci v kostele svoji stolic, kde obyčejně zasedá hned na kraji pan obroční a jeho paní. Dnes je tomu jinak. Hned první seděl jakýsi mladík, — postavy štíhlé, vlas jeho byl černý jak havran, rovněž i oči. Pečlivá úprava jeho šatu a nejnovější střih i místo v stolici zádušní znamenalo, že jest příbuzný p. obročního. Všem byl zjev jeho nápadný. V malém kostele, kde má skoro každý své místo, brzy cizince poznají. Mladého pána povšimli si mnozí a ti kdo stáli blízko zámecké vrátné, dověděli se od ní, že to nový pisár zámecký, pan Alfred, synovec paní obročnové. Celý zástup byl již v kostele pana Alfreda prohlednul, jedinká Lidunka však ještě ne.

Zabrána v nábožné modlení netušila ani, že od jejího příchodu pan Alfred oči z ní nespustil. Čekal, až by ho pozorovala, ale marně. Lidunka setrvala až do konce na modlitbách, a kdyby nebylo staré Kačenky, ani by byla nevěděla, že ji někdo tak upřeně pozoruje. Kačenka měla také celou mši svatou ruce sepjaté a stále rtoma pohybovala, proto však jí neušlo přece, co se kolem ní dělo. Je po mši svaté. Pan otec vyšel první z kostela a posečkal pod lipou až se vytlačila paní matka, pak šli do hospody k deer. Lidunka se drží Kačenky. „Půjdou za námi, proč bychom tu na ně čekali“, dokládal mlynář. V skutku, trvalo to hezkou chvíli než Lidunka stála před kostelem. Nechtěla se mocí mezi lidem tlačit a pak dnes nepojedou po kostele jako obyčejně hned domů, tu ničeho nezamešká. Pozvolna, polehounku vychází na náměstí a tu pozdvihnouc oči, setkává se s panem Alfredem.

Chtivost či mladost či drzost nutkají mladého pána, že čeká na Lidunku, by si ji venku lépe prohlédl.

Lidunka se třásla. Nebyla takovému pohledu zvyklá. Zdálo se jí to býti urážkou, že cizí člověk ji tak zrakem měří. Hněvem se zarděla a odvrátila se od pana Alfreda, což se jí zdálo nejsnadnějším prostředkem, aby uhnula se jeho pichlavému zraku. Pan Alfred se rovněž začervenal, popudilo jej taktéž jednání Lidunkino, ač svoji drzostí je byl vyvolal. Sahal po klobouku, by pozdravil; mezi tím však Lidunka s Kačenkou zabořily k hostinci.

Kačenka cestou vyprávěla, jak celou mši svatou ten pán oči z Lidunky nespustil a to rozčililo dívku tou měrou, že nemohla ani promluvit, když došly k Bartoňovým. Paní matka již stála na zápraží a dívala se, kde ta holka zůstala, že nejde. Lidunka jak ji zhledla, padla jí kolem krku a vypukla v srdečný pláč. Slova z ní nemohli vynutit, až konečně Kačenka vyložila celou věc, pověděvši proč Lidunka pláče, což všechny rozesmálo.

Bartoň ji to vykládal, že mezi skalou a vodou vyrostla a proto se lidi bojí; pan Alfred že prý je velmi hodný a vldný pán, že jí neublíží, aby se ho nebála. Mlynářce lichotilo, že si páni Lidunky všimají a pan otec prohodil, inu bláhová, však tě nesnědl, jen neplač, on již dávno o tom neví. —

Zatím prostřeli a voláno k obědu. Polívka je z jätrových knedlíků, tu pan otec nejraději, k masu smetanový křen, pak zádělané drůbky, smažená kuřata s mrkví a ku konci kachny. Dorotka arci povídá, že tam má ještě asi dvoji pečení, ale rodiče děkují, nemohou ani to snísti, co jim předložila, leč koláče musí přece na stůl, sice by nebylo ani posvěcení.

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 1. března 1880.

(Adresa sv. Otcí.)

Sbor professorů a doktorů theol. fakulty v Praze zaslal k padesátileté slavnosti doktorského jubilea sv. Otcí tuto blahopřejnou adresu:

Beatissime Pater!

Recurrente anniversaria die, qua quinquaginta abhinc annis Academiae honores recepisti, Facultas Theologica Universitatis

Pragenae in Bohemia junctumque ei Collegium Theologiae Doctorum ad Sanctitatis Tuae solium, quominus accedant vota-que ferant, non in temeritate neque in audacia ponunt. — Ex quo enim Deus Doctoris et Magistri Supremi in Ecclesia auctoritatem in Te contulit, honores academici doctoris eruditissima ad populos cohortatione nobilitare non cessasti. — Hoc autem decus scholare complevisti, cum scripto Encyclico, 4. Augusti anni elapsi da to Angelum Scholae justissimis encomiis exaltasti, cujus diem festum ante 50 annos, mente gloriae Doctoris Angelici per Te augendae haud non praesaga, ad disserendum elegisti.

Vota igitur sensaque piissima dum fundimus, grati simul animi Sanctitati Tuae aperimus affectum laetabundi, quod philosophiam christianam ad ipsius mentem instaurandam orbi catholico commendasti.

Ille enim praepotens ingenio et memoria facillimus, quidquid humanae philosophiae exstabat fructuum, ad integrum decerpit novisque incrementis auxit. Imo humanum ingenium fere excedens angelicisque moribus vivens, dum scita humana fidei divinae admovit, utramque cognoscendi rationem miranda sociavit unitate. Quapropter si philosophiae est, viam ad fidem suscipiendam sternere, susceptam sciendi arte digerere atque digestam ab impugnatione defendere, profecto Doctorem Angelicum argumentantem gens humana amplectens ductorem sequitur peritissimum, explanatorem lucidissimum atque vindicem invictissimum.

Tanti igitur Doctoris, qui singulare est Ecclesiae Catholicae decus et praesidium, quique sideris diurni instar orbem splendore collustravit, doctrinas philosophicas nos continuo amplexuros esse Tibi, Sanctissime Pater, profiteamur, sicuti neque ante ab iis distare nobis mens fuit. Ex validissimis ipsius argumentis promemus, quibus animos auditorum nostrorum imbuiamus et a fallacia inanis scientiae vindicemus.

Accedit, quod Angelicus Doctor venas doctrinae manantis non ipsemet proprio humore implevisse censendus est, sed quod non tam studio aut labore peperit quam divinitus accepit. Sicut Spiritus Sanctus in perenne et futurum animorum firmitudinis, sic in mentium iuge adiutorium in Doctoribus dispensavit donum Sapientiae, quo haud ullo posterior sanctus Doctor

Angelicus divina largitate cumulatus est. De hac igitur plenitudine nos quoque accepturos speramus ipsum sequentes.

Denique ad quod institutum amplexandum jam pridem nos invitavit tanti Doctoris et mirum ingenium et divinitus communicata fecunditas, jam abhinc impellit supremi Tui, Sanctissime Pater, eloqui reverentia. Eo laetiores per obedientiam quo prouiores per motum proprium enixae Tuae cohortationi satisfaciemus, ut ad „catholicae fidei tutelam et decus, ad societatis bonum, ad scientiarum omnium incrementum auream S. Thomae sapientiam — quantum in nobis erit — restituamus et quam latissime propagemus“.

Exequentes monitum Tuum, ut hunc in finem „humili et concordii obsecratione Deum simul omnes exoremus“, imprimis hac recurrente die, quae academici honoris Tui quinquagies anniversaria et simul S. Angelici Doctoris festiva est, aucto fervore deprecabimur, ut Deus, qui Ecclesiam suam beati Thomae Confessoris sui mira eruditione clarificat et sancta operatione fecundat, det nobis, et quae docuit, intellectu conspiciere, et quae egit, imitatione complere.

Quae vota obsecrationesque digneris hodie, Sanctissime Pater, Apostolica Benedictione munire, quam ad pedes Tuos provoluti humillime petimus

Pragae mense Februarii 1880.

Sanctitatis Tuae

obsequentissimi filii.

Z Meranu v Tyrolsku, dne 2. března 1880.

Výroční zpráva spolku ku podporování chorých kněží v Meraně, těchto dnů za rok 1879 (vydaná, pojednává nejprve o dvojí valné schůzi spolkové, 6. března a 25. října konané, pak udává veškerý počet údů — totiž: 156 zakladatelů, 588 doživotných, 1166 přispívajících údů a 663 dobrodinců. Na sklonku roku 1879. vykazuje jmění spolkové 55100 zl. statních úpisův, a 540 zl. 14 kr. v hotovosti. Ve dvou domech spolkových — „Marienherberge“ v Meraně, a „Villa Rosenberg“ v Ober-Mais-u bylo za času podzimního léčení ubytováno osm kněží, 5 z Německa, 3 z Rakous a Uherska, — přes zimu 1879—1880 pak vesměs 24 kněží, 8 z říše rakouské, 12 z Německa, 1 ze Švýcar, 1 z Paříže a 2 z Ruského Polska. — Obnos výdajů spolkových jest v každém ohledu značný; za dotčené 2 domy platí se ročně 2700 zl. nájemného, na 2 domácí kaple, náradí a j. jest ročně přispívati, a jedno-

tlivým kněžím mimořádné příspěvky na zaopatřování udělovati. Nadto pak bylo by veležádoucí, aby spolek kněžím ve *vlastním domě* svém mohl byt poskytovat, jakož i *filiálku zařídit* na *jižnějším místě* některém, aby aspoň některým chorejším k uzdravení přispěti mohl; z příčin těchto žádá představenstvo šlechetné dobrodince co nejsnažněji o laskavou podporu. Spolek poskytuje kněžím, již jsou údy, v nadřčených domech bezplatně pohodlný byt, jakož i ošetřování lékařské, léky pak za sníženou cenu; kaple jsou v zimě vytopeny; vůbec podniká vše, co by trpícím ulehčiti mohlo, ba dle možnosti uděluje i lístky k volné jízdě po železnici. Co do přijetí jest ustanoveno: 1. žádost budiž podána nejdříve do konce srpna představenstvu (Vorstand des Priester-Kranken-Unterstützungs-Vereines in Meran), spolu s *vysvědčením nejdůst. ordinariatu*, kterýmž se žadatel co do hodnosti jakož i potřeby odporučuje, a vysvědčením lékařským, kteréž obsahovati má úplné vyličení nemoci co do stupně a rozměru, a *zapečetěné* se zasílá. 2. Za stravování (snídaní, oběd a večeři) platí se v Marienherberge denně 1 zl. 50 kr. a ve ville Rosenbergově denně 1 zl. 25 kr. Při poměrech města, v kterémž cizinci z celého téměř světa přezimují, nebylo až dosud lze, kněžím údům jiných výhod, mimo dotčené poskytovat; pročež budou musiti i letos ještě jednotlivci zvláštní výlohy na topení, světlo, prádlo, posluhu, nápoj a léky sami zapravovat; avšak představenstvo vede co nejušilivnější péči o to, aby se kněžím údům co nejdříve a pokud možná co největší úlevy v každém ohledu dostávalo. K výslovné žádosti zasílá totéž představenstvo stanovy, výroční zprávu, jakož i jakékoliv podrobnější zprávy s všelikou ochotou.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítřka budou se slaviti jmeniny J. Emin. nejdůst. p. kardinála arcibiskupa *Bedřicha*. Kéž Ho Bůh v nynějších těžkých dobách sílí a drahně let pražské arcidiecési zachová.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 5—9. března v Voršilek, od 10—14. t. m. u sv. Vojtěcha.

— V kostele *Milosrdných bratří* na Františku bude se slaviti v pondělí 8. t. m. výroční svátek zakladatele téhož řádu sv. Jana Božího.

— V kapucinském kostele u sv. Josefa na Novém městě bude konána od 11. t. m. devítidenní pobožnost k uctění sv. Josefa, pěstouna Páně a ochránce Církve. Na každý den budou tam mše sv. v 6, 7, 8 a 10 hodin, odpoledne pak o půl 5. h. požehnání.

— Spolek „Marie Anežky“ působí, jak z výkazu činnosti za r. 1879 právě vydaného vysvitá, velmi blahodárně pro chudinu v Praze i na venkově. Čítá nyní v Praze 54, v Manetíně 19, v Budějovicích 7, dohromady tudíž 80 činných členů. Členů přispívajících a dobrodinců účastnilo se při spolku téměř 700. Místní správní rada, jejížto ředitelem jest horlivý kněz řádu křižovníků dp. P. Josef Všečeka a jejížto presidentkou jest p. hraběnka Sidonie Lažanská, vydala pro dobro chudých 904 zl. 38 kr. Konference sv. Františka udělila chudým 1272 zl. 62 kr. (buď na hotovosti neb poukázkami na potraviny), konference sv. Jiří 863 zl. 70 kr., konference sv. Mikuláše 928 zl. 56 kr., konference sv. Anny 608 zl. 63 kr., konference sv. Jana Křtitele v Manetíně 614 zl. 30 kr., konference Marie Anežky v Budějovicích 106 zl. 40 kr. Mimo to darovány celé obleky, šatstvo rozličného druhu, prádlo, knihy atd.

— Za příčinou práce, která k sesílení základní zdi věže velechrámu sv. Víta provedena býti musí, usneslo se ředitelstvo Jednoty pro dostavění hl. chrámu sv. Vitského požádati vys. důst. metropol. kapitolu, aby se kaple sv. Vojtěcha odstranila a aby po čas trvání této nutné práce se nezvonilo, nýbrž na zvony bilo. Rovněž má býti obydlí hlásného na věži přeloženo, poněvadž věžní schody dole odstraněny býti musí. Nákresey malíře a professora Sequense k dvěma barevným oknům, z nichžto jedno pro kapli Martinskou a jedno pro kapli Waldštýnskou určeno jest, budou předloženy p. hraběti Arnoštu Waldštýnovi jakožto dárci. Vys. důst. p. prelát Ant. Jandaurek, odvedl 3000 zl., kteroužto značnou částku byl na dvě barevná okna v kapli Pernsteinské ochotně věnoval.

— Nejd. kardinál-arcibiskup lantkrabě Fürstenberg obdržel tit. eccl. sv. Chrysogona a sloužil, jako první papežem Lvem XIII. jmenovaný kardinál, ve výroční den korunovace papežské v Sixtině u přítomnosti papežově slavnou mši sv.

— Dne 18. února dávali v Berlíně v divadle Vilémově kus, v němž se před-

vádí křesťanský padělatel směnek vedle „šlechtelného“ židovského bankéře; židovstvo tu jest vychvalováno, křesťanstvo snižováno. Když dítky bankéře židovského a křesťanského vstoupí ve smíšené manželství, tu užito slov písma: Bude jeden ovčec a jeden pastýř (t. j. vše židovské.) Židé tleskali, křesťané syčeli.

— Nejdůst. p. biskup. Litoměřický dr. Antonín Frind dal sbírky umělecké, které v biskupské residenci se nalézají, konservátorem Grussem a malířem Zapletalem prozkoumati. Při tom nalezen obraz veliké ceny, který dle domněnky znaleců od slavného malíře Pavla Veronese pochází a přijetí krále Jindřicha Polského (Jindř. III. francouzského) v Benátkách představuje. Koupil jej dle znaku rodiny Vratislavské hrabě Vojt. Vratislav, který od r. 1676—1709 v Litoměřicích biskupoval a velkým milovníkem umění byl.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci únoru 113 vpražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 238 osob.

Z Říma. (Noví kardinálové.) Dne 27. února dopoledne udělal svatý Otec jmenovaným kardinálům: lantkraběti Fürstenbergovi, arcibiskupu Olomouckému, Americu Ferreirovi, biskupu Portenskému, Frant. Megliovi, Jakubu Cattanimu, arcibiskupu Ravennskému a Domeniku Sanguinimu znaky hodnosti kardinálské. V deset hodin shromáždili se dotčení kardinálové v Sixtinské kapli a složili předepsanou přísahu věrnosti u přítomnosti kardinála komořího a místokanceláře římské církve. Po té byli od kardinálů jáhnů vedeni do sálu řečeného Sala Ducale, kde je očekával sv. Otec uprostřed kardinálů, patriarchů, arcibiskupů a biskupů. Po políbení nohy a ruky objal je sv. Otec, načež přítomní kardinálové podobným způsobem bratrského políbení jim udělili. Po té vykázána církevním hodnostářům místa v konsistorním sedění. — Při této příležitosti žádal konsis. advokát Filipp Gioazzini po druhé, aby ctihodný sluha Boží Caspar del Bufalo za blahoslaveného prohlášen byl. Sv. Otec odebral se pak do svých komnat, kardinálové však do Sixtinské kaple, kde bylo slavné „Tě Boha chválíme“, a „Oratio super creatos Cardinales“. — Na to bylo 39 jmenovaných biskupů prekonisováno, z nichž tři totiž Tridentský (Jan Jakub Della Bonna, dřívější světicí biskup Solnohradský), Brixenský (Jan Leiss, dříve děkan v Innomosti) a Kerský čili Veljský (Fr. Ferretich, kanovník Veljský) na Rakousko připadají. Z ostatních připadá 26 na Itálii,

1 na Belgii, 4 na Ameriku a ostatní na různé země.

Z Mnichova. (Marianeum). V předměstí Giesingu bylo zřízeno *Marianeum*, ústav pro dcery nemajetných a chudých rodičů, kterýž štedrá ruka zbožných rodin šlechtických dobrovolně zbudovala; 14. února bylo toto *Marianeum* slavně zasvěceno. Budova tato jest postavena mezi klášteřem chudých sester a starým a novým kostelem. O 10. hod. dopolední započala slavnost svěcení, jež sám nejd. arcibiskup Ant. Steidele vykonal u přítomnosti princezny Ludviky a tří jejích dcer, jakož i mnohých členů vysoké šlechty. Posvětiv ústav, vložil účel, k němuž sloužiti bude, aby totiž vychování nabyla chudá děvčata od nejútlejšího mládí, aby mohla se vycvičiti v ženských pracích ručních a ve všem, čehož k budoucímu životu potřebují. Vysloviv pak na konec srdečné díky vznešeným příznivcům, že k tak bohumilému skutku přispívali, ukončil důležitou tuto slavnost obětováním mše sv.

Z Francouzská. (Cremieux.) 11. února zemřel v Paříži Cremieux, předseda „Jednoty židovské“, velmistř francouzských lóží freimaurských a doživotní senátor. Narozen byl v Nimesu z židovských rodičů 1797, vystudovav práva, stal se advokátem v Aixu a 1830 přibyv do Paříže poznenáhla vyšinul se v popředí politiky francouzské. Obzvláště činným byl v přelíčení úkladné vraždy kapucína patera Tomáše. Nebude od mista, vzpomene-li na tuto událost, na niž denní listy, vypisující život Cremieux-ův, zapomněly. „Pater Tomáš (vykládá Laurent, kterýž dal otisknouti celý process z akt v ministerstvu zahraničních záležitostí v Paříži uložených, v knize „Affaires de Syrie“ *) byl také lékařem. Dne 5. února 1841 viděn byl v průvodu svého sluhy v Damašku na cestě do židovské čtvrti a na to dne 6. obědvati měl u lékaře jistého tureckého pašy. Nepřišel však a v klášteře marně se po něm sháněli. Francouzský konsul, vyšetřuje ihned tuto událost, shledal k nemalému překvapení všech, že holič z židovské čtvrti pozván byl za tmavé noci ku kupci Hararimu, kdež našel patera kapucína na zemi svázaného. Žid Harari ihned vyzval prý holiče, aby patera zabil. Holič se zdráhal, byl ale hrozbami donucen aspoň vraždy se účastniti. První ránu zasadil kapucínovi Harari sám, jiný žid dal mu druhou, načež kapucín ducha vypustil. Zločinci

odřezali pak maso od kostí a kosti rozlámanvše do stoky je zahodili, kdež později nalezeno ještě kus brady s vousem, část kůže temenní s tonsurou a kapucínskou čepičkou černé barvy. I sluha kapucínův byl zavražděn, aby nebylo žádného svědka ohavného toho činu. Pachatelé, byvše zatčeni, přiznali se k činu, pravíce, že si chtěli na velikonoce opatřiti křesťanskou krev. Podivno jest, že zatčení, počtem sedm, ač držáni jsou v samovazbě a jednotlivě vyslýcháni, přec i do těch nejmenších podrobností stejně o vraždě vy-povídali.

Židé z celé Evropy shlukli se, aby ortel smrti překazili a úplné osvobození vrahů vymohli. Žalovali trpce na obviňování, říkouce, že nemožno jest, aby se dnes ještě udržeti mohl zvyk a způsob nějakého obřadu, kterýž by lidské krve vyžadoval. Avšak, byli li Židé v Damašku nevinni, proč nevedl se důkaz nevinnosti? Proč nabízeny členům francouzského a rakouského konsulátu peníze a dary veliké? Kanceléři francouzského konsula nabízeli židě 200.000 piatrů, jistému advokátovi 300.000 a t. d. A když všecko to zůstalo bez výsledku, odebral se Cremieux s velikým průvodem do Orientu a dosáhl, podporován jsa Anglickem, od Muhameda Aliho tohoto fermanu: „Seznali jsme z žádosti pana Cremieux-a a delegovaných všech evropských vyznavačů židovstva, že přejí si osvobození uvězněných; a jelikož by bylo neslušné, aby se žádosti tak „četného“ obyvatelstva (Evropy) nevyhovělo, přikazuje se, propustiti vězně.“ Tento ferman ani dost málo nezmiňuje se o dokázané nevině vězňů, ferman tento tlumočí pouze vůli panovníka projevenou na základě proseb za propuštění, ale ne na základě dokázané nevině. Proč nenalehal Cremieux na obnovu procesu, aby nevina před tváří všech objevena byla?

Roku 1842 byl zvolen do sněmu a přidal se ku krajní levici, když lóže způsobila r. 1848 revoluci stal se ministrem spravedlnosti. Později však zvolen do konstitučního shromáždění utrpěl od L. Blanca velkou porážku, pročež také odstoupil z ministerstva a pouze mezi opozičními řečníky vynikal. Za Napoleonovy vlády vzdálil se z politického bojiště, zase však když Napoleon III. císařství zbaven, účastnil se jednání sněmovních. Jednota židovská, jejímž presidentem byl, obsáhla téměř celou zeměkouli a tajiti toho třeba není, jakým heslem Cremieux se řídil.: Nová říše mes-

*) V Paříži 1846, 2 svazky.

siášova, nový Jerusálém postaven býti musí na místě trůnu císařů a papežů.*) Cre-mieux byl ostatně také liščí kůži podšit. Na katolické kostely velmi dobře pamatoval, — tak dal na př. jednomu kostelu zlaté ciborium, obhajoval také jednou biskupa před soudem, velmi rád se stravoval v biskupských palácích, Ludvíku Filippovi při útěku pomáhal, zkrátka byl uhlazeným zednařem.

Od Kieva. (*Pečeť zpovědění.*) As před 20 lety byl katolický farář Kobylůvič v Oratovu u Kieva náhle zatčen a z úkladné vraždy obžalován, ač byl znám jako horlivý pastýř duch. a neúhonný kněz. Bylť jakýs hospodář ze Saratova zastřelen, a učitel s varhaníkem z Oratova podezřívali faráře z tohoto činu, ano i soudce do chrámu Páně kvůli prohlídce zavedli; zde nalezena bambítka, z níž nedávno bylo vystřeleno. Pro tento nálezh byl farář exkomunikován a ku nucené práci v Sibiři odsouzen, již i podlehl. Při vyšetřování často nevinu svou osvědčoval, než některá obvinění nevyvracel, jimiž stal se podezřelým ano i pro ně odsouzen byl. Před nedávnem zemřel v Oratovu varhaník, který na smrtelné posteli se před celým zastupem a před starším obce přiznal, že před 20 lety onoho hospodáře zavraždil, aby si jeho ženu vzíti mohl. Aby podezření od sebe odvrátil, přinesl si z farářova pokoje tajně bambítku a ji po činu do chrámu skryl, kamž i policii na stopu uvedl. Ješto však farář sám tušení nějaké o činu mít se zdál, šel k němu lstivý varhaník do žaláře se vši litostí a pokorou k zpovědi, aby mu takto čin vyjevil a úplně ústa na vždy zapečetil. Farář jsa před soudem tázán na rozmanité okolnosti a jsa vázán [pečetí] zpovědění na mnohé otázky buď neúplně, neb zcela neodpovídal, čímž propadl odsouzení ku ustavičné nucené práci, v níž se umohl a tak tajemství toto sebou do hrobu uložil. Zvláště závažná přitěžující okolnost byla, že farář v dobu činu doma nebyl; byl totiž povolán ku tajně obrácenému úředníku, otcí asi 8 dítek, za příčinou křtu. Aby úředníka státu nevyzradil a tím četnou rodinu na mizinu neuvedl, nevysvětlil úplně svou nepřítomnost. Úředník sám neměl tolik odvahy, aby vše vysvětlil mysle, že spíše může jeden člověk strádati, než rodina osm hlav čítající; ano manželku svou, jež to těžce nesla, stále doma zavíral, až z toho

o rozum přišla, stále něco o křtu, o katolickém knězi, pravověrném papeži a t. d. vypravujíc. Než bylo to považováno za přelud.

Různé zprávy.

VI.

Legends o Velkém pátku.

(Pokračování.)

V zahradě pak Gethsemanské, v posvátné čtete legendě lidu, klečel Pán v úzkosti a mukách duševních. Břemenem hříchů celého světa stížen, jakož i vědomím budoucího utrpení potil se potem krvavým. Krůpěje krve svaté deštily na zemi, haluzí olivové šeptalo tichou modlitbu Spasitelovu: Otče, možno-li vezmi kalich tento ode mne, ale ne má, nýbrž Tvá vůle se staň. Když pak na druhý den osvítilo slunko místo ono, a paprsky svými je zahrálo, otevřelo pěkné kvítka ze tmavozeleného mechu očka svá, šat jeho byl červený jako krev, protože také nazval je lid podkrvevníkem; jest to protěž krvavý (*Gnaphalium sanguineum*), jehož červené úbory neuvadnou a někde také immortelky se zovou.

„*Včela vyletěla Kristu Pánu z čela,*“ praví náš lid vysvětluje původ včely takto: Když P. Ježíš na kříži umíral, tu vyletěl z rány jeho na čele, trnovou korunou způsobené, malý tvor, aby člověčenstvu na místě těchto trapných bolestí, kteréž trní Kristu Pánu způsobilo, sladkost, med přinášel, malý tvor ten nazván včelou. — Tak opěvuje a přeutěšeně připodobňuje sv. krev, užitky její, jakož i umučení Páně náš lid ku krásným květinám a mezi hmyzy vyhledí si ku porovnání nejužitečnějšího a nejmilejšího, včelu, která vosk do chrámu Páně vytváří a proto též jediná z živočichů „umírá.“

Další legendy o Velkém pátku vyvíjely se v našem lidu z bolesti a útrpnosti, kterou s Božským Spasitelem při jeho nelidském mučení projevily *nehybné nerosty, byliny a živočichové*. Ukřutnost nelíostivých katanů tak hluboce dojmá věřící, že skutečně překrásné o tom vybásnila jejich mysl obrazy. Svou bolest a útrpnost s Pánem vidouce zobrazenou na bylinách a živočiších přidali k nim pěkné pověsti.

Tak „*voda pláče*“ nad umučeným Kristem o Velkém pátku a zbožní věřící pomodlivše se křížovou cestu v noci ze Zeleného čtvrtku

*) Archives isr. p. 651. 1861.

na Velký pátek chodívají k řece je-li na blízku, naslouchat smutnému šplechotu jejímu, umyt se a pomodlit na památku nešťastného pádu p. Ježíše Krista do potoku Kedronského.

„Kamení a země neroste prý od té doby, co Kristus Pán pod břemenem těžkého kříže upadl, pro bolest, již z toho tenkrát pocitily.

Mučenka snad že bude každému známa jest to květinka s trojlaločnými a kopinatými listy, pěti prašníky a třemi čnělkami, jež má sloupek s věncem vláken červeně skvrnitých Španělové objevivše Ameriku našli ji tam a k nám přenesli; chová ji pak lid v květináčích a nazývá „mučenkou“ nebo „umučením Krista Pána,“ protože vidí na ní nástroje, jež Pánu tolik bolesti způsobily. Trojlaločné listy představují kopí, úponky bílé pět prašníků připomíná lidu pět svatých ran a tři čnělky na mysl mu uvádí tři hřeby, sloupek přirovnává lid ke kalichu a ve věnci vláken červeně skvrnitých vidí korunu trnovou. — Poslyšme, jak přemilou pověst vykouzil lid z podoby této. Když Božský Spasitel, krváceje z přemnoharan na Golgotu k popravě vlečen byl, zastoupila mu krásná bylinka cestu, jako by ho občerstviti chtěla, laskavý Pán boje se na ni šlápnouti opatrně ji z cesty odložil. Jemu pouze Golgota měla býti Golgotou, jiným pak radostí a blahem. Pak přibit Ježíš na bolestný kříž. Hmyz, na něj jsme šlápli, vztýčí se ještě, ale Kristus na kříži v největších bolestech rozpjat musí pnúti, aby rány přebolestné znova nerozjítřil a větších bolestí si nezpůsobil.

(Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „*Život Krista Pána a svatých apoštolův*“, s vloženými epistolami, sestavený chronologicky ze svatého písma nového zákona, přeloženého v jazyk český z nejstaršího hellénského rukopisu nazvaného „Sinaiského“, od Karla Müllera, faráře v Ledenicích. Roku 1859 objeven byl šťastnou náhodou v klášteře svaté Kateřiny u hory Sinaje nejstarší posud známý rukopis písma sv. nového zákona, kterýžto důležitý nález u všech vzdělaných národů zasloužilého ocenění došel. Rukopis ten, nazvaný Sinaiský, psán jest okolo polovice čtvrtého století jazykem hellenským neboli řeckým, kterýmžto jazykem původně písmo sv. nového zákona sepsáno bylo, vyjma evangelium sv. Matouše, kteréž původně psáno bylo jazykem syrochaldejským, a snad i epistola k Židům původně jazykem tím psána byla. Z tohoto původního

hellénského neboli řeckého rukopisu Sinaiského přeloživ p. spisovatel v jazyk český písmo sv., sestavil z něho přítomný *Život Krista Pána a svatých apoštolův*, a přirovnal rukopis Sinaiský k helléskému vydání písma sv. nejobecnějšímu, tak nazvanému Elzevirianskému. Rozdíly vyznačil tak, že to, oč rukopis Sinaiský více obsahuje, než vydání Elzevirianské, tištěno jest v textu písmem menším, stojatým; to ale, oč vydání Elzevirianské více obsahuje, než rukopis Sinaiský, tištěno jest v textu písmem menším, ale ležatým; v čem však oba texty od sebe se liší, vyznačeno jest dole v poznámkách, což všechno provedeno jest důmyslně a věrně, tak že čtenář na první takorážka pohled vidí, jaký text obsahuje rukopis Sinaiský, a jaký text Elzevirianského vydání. Potřebné vysvětlivky písma sv. jsou připojené. Tento překlad písma sv. z původního hellénského textu jest zdařilý, přesný, a podává písmo sv. věrně, což svědčí o nevšední překladaťelově znalosti jazyka hellénského. Sestavení událostí, v písmě sv. obsažených, dle čtyř evangelistů, dle času a místa, jest důsledné a s pravdou zcela souhlasí. Při každé události udán jest rok skutečného letopočtu, a vedle toho v závorce rok našeho obyčejného letopočtu, a kde možno, udán i měsíc a den události. V životě sv. apoštolů, zejména při apoštolských cestách sv. Pavla, vřaděny jsou epistoly v plném znění tu, kam dle času a místa sepsání náležejí, což k lepšímu porozumění epistol nemálo přispívá. Vůbec jest v knize této celé písmo sv. nového zákona obsaženo. Dílo toto svědčí o veliké pili a zralosti úsudku p. spisovatele, a jest opětným důkazem, že mezi našim na vinici Páně pracujícím kněžstvem nacházejí se mužové, kteří prázdné hodiny k studiím bohosloveckým bedlivě vynakládají, a v oboru tom nevšedními vynikají vědomostmi a vzdělaností. Kniha ta církevně schválena, tištěna jest v Jindřichově Hradci v tiskárně Al. Landfrasa syna. Dostati ji lze v témž kněhupectví v Jindř. Hradci za 1 zl. 70 kr.

— „*Obzoru*“ vyšlo č. 4. s tímto obsahem: Původ ruského nihilismu. II. Napsal Vlad. Šťastný. — Karel Miarka, buditel a vůdce polského lidu v Pruském Slezsku. Básně: Vláška noci. — Kež jaro tu. — Žití chci. — U hrobu dítěte. — Z pohorí moravského. Popisuje Františka Stránecká. (Pokr.) — Mladý doktor. Povídka Jindř. Conscience. (Pokr.) — Slovanské čtení. Sonet od Fr. Prešérna. — Obzor literární. — Oznamovatel literární. — Aforismy. —

— Slovnítná spisovatelka česká Karolína Světlá slavila dne 24. února své padesátileté narozeniny. Za příčinou této slavnosti přinesl

„*Světlozor*“ v devátém čísle tři pěkná vyobrazení totiž: „*Rodný dům Karolíny Světlé v Poštovské ulici v Praze*“ (kresba Fr. Chalupy), „*Výjevy z povídek Karolíny Světlé* (zejména z povídek *Vesnický román, Kříž u potoka a Zvonečková královna*)“, zdařilou podobiznu jubilanty (kreslil dle fotografie Jos. Mukařovský). Mimo tyto vykazuje čís. 9. ještě ilustrace: „*V chatě slezské*“ (kreslil Andriolli), „*Kapské město*“ a „*Noc na Zondags-riveru*“ z díla Emila Holuba „*Sedm let v jižní Africe*“. V textu vykazuje báseň: *Karolíně Světlé k padesátým narozeninám* (od Elišky Krásnohorské). — Z ovzduší barikád. Vzpomínka na r. 1848 od Karolíny Světlé. — *Karolína Světlá. Literární studie od Františka Chalupy.* — *Vražda v ulici Morgue.* — *Prachatice. Napsal Fr. Ad. Šubert.* — Chronologický seznam zábavných spisů Karolíny Světlé. — Text k vyobrazením. — Rozmanitosti z vědeckého a literárního života. — *Paběrky.*

— „*Zvukové varhan*“, 84 harmonisované nápěvy k nejznámějším písním duchovním s 102 kadencemi. Sestavil a upravil Václav Veselý, učitel (při dívčí škole v Kolíně. Druhé změněné vydání. Každý přítel kostelní hudby uvítá dílo toto s radostí, neb p. skladatel přijal do své sbírky několik mistrovsky harmonisovaných chorálů, pílil při harmonisování jednoduchosti bez všech přídavků u lidu obvyklých, mezihry učinil krátké a lehké, že souvislost chorální, neruší a zpěvákům potřebného oddechu poprávají. Dílo jeho jest praktické a dobré, proto jest si přáti, aby v českých chrámech zdomácnělo. Vydáno jest v pěkně úpravě nakladatelstvím kněhupectví páně Urbánkova, kde je lze za mírnou cenu koupiti.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Pavel *Pilát*, farář v Kostelci u Křížkův a správce kn. arcib. vik. úřadu Mnichovického, jmenován skut. vikářem Mnichovickým;
- p. Frant. *Moravec*, osob. děkan v Uhřetěvsi, jmenován kn. arcib. notářem;
- p. Josef *Řezníček*, far. v Česlicích, obdržel expos. canonice;
- p. Mat. *Kur*, far. v Skramníkách a vik. sekretář Česko-brodský, jmenován kn. arcib. notářem;
- p. Mat. *Bláha*, far. na Hradešíně, obdržel exposit. canonice.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Schuh*, admin. ve Wildsteině, za faráře tamže;

- p. Jos. *Krch*, admin. v Zdebuzevsi, za far. tamže;
- p. Frant. *Dusil*, kooper. u sv. Haštala v Praze, za far. v Kirchenbirku;
- p. Frant. *Šilha*, kapl. v Tejnici, za kapl. v Benešově;
- p. Vojt. *Kroupa*, ustanovený kapl. Benešovský, za kapl. v Tejnici;
- p. Jan *Suppan*, kapl. v Říčanech, za admin. v Jazlovicích;
- P. Ferd. *Walz*, člen ř. premonstr. v Teplé, za proz. kapl. v Pernarcích.

Uprázdňená místa:

- Jazlovice*, fara patron. náboženské matice, od 25. února 1880;
- Radošovice*, fara téhož patron. od 3. března t. r.
- Podčápy*, fara téhož patron., od 4. března t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Karel *Scharfenberger*, kněz jubil., os. děkan a farář na odpočinku v Bystrém, 20. února 1880 (nar. 31. března 1796, vysv. 10. dubna 1819);
- p. Josef *Toman*, kněz jubil., častolovický farář na odpočinku v Krásné Hoře u Sedlčan, dne 25. února 1880 (naroz. 25. ledna 1800, vysv. 10. srpna 1825.)

Vyznamenání jsou:

- p. Alois *Němeček*, farář v Třebosicích, obdržel exposit. can., a
- p. Jos. *Militký*, katech. a professor reálných škol v Pardubicích, farní synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Svoboda*, farář Bělský na odpočinku, za fundatistu v Č. Skalici;
- p. Pavel *Langr*, kaplan Borovský, za kooper. ve Vraclavi;
- p. Václ. *Pilnáček*, kaplan ve Vys. Veselí, za kaplana do Golčova-Jeníkova.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanovení jsou:

- p. Ant. *Hübner*, far. v Parchenu, za far. v Chříbské;
- p. Frant. *Zuklín*, koop. v Huntířově, za výp. kněze v Grundě;
- p. Jos. *Eiselt*, admin. v Chříbské, za admin. v Parchenu;
- p. Frant. *Seywalter*, kapl. v Řepíně, za výp. kněze ve Mšeně;
- p. Lukáš *Mladý*, kněz ř. kapucín. v Mostě, za admin. v Jirně (místo p. Alfreda Forsta).

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v koř. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejděle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Řeč

o slavnosti sv. Josefa, pěstouna Páně.

Josefe synu Davidův, neboj se vzíti
Marii manželku svou. (Mat. 1, 20.)

Věrní v Kristu Pánu posluchači
Kdybych v místě měl dnes hlásati slovo
Boží, kde pouze na svědectví písem sv.
směl bych se odvolávati a ne též na ústní po-
dání, tuť by bylo mi umlknouti. Slavíme
totiž dnes výroční památku svatého patri-
archy Josefa, spravedlivého ženicha blaho-
slavené Panny Marie, o němžto chci-li
chválu zaslouženou hlásati, více mně jest
dbáti ústního podání a vývodkův rozumu
lidského, nežli svědectví písma sv. Avšak
jelikož se vidím kazatelem města, kteréž
vždy se honosilo a honosí jako město kato-
lické,*) onoho města trvám, v němž blaho-
slavena Maria Panna tou měrou jest ctěna,
žeť by i úcta její nikterakž nevyhynula,
byť písmo takou chválu jí nedávalo; pro-
to nepochybuji nikterakž, žeť i ženichu
jejímu přesvatému té úcty stejným spůso-
kem se dostane. Na otázku, proč svatí
evangelisté jen sporé zprávy o Panně Ma-
rii nám podali, odpovídají svatí otcové
říkav, že z té příčiny stalo se tak, aby
cám poskytl větší volnost ku chvále a
oslavě, z té pouze příčiny, že byla za
hodnu uznána býti Matkou Syna Božího.
Tudíž také o svatém Josefu pouze z té
příčiny, že hoden byl a vyvolen od Boha
za snoubence a ženicha přesvaté Panny

mohu chválu a oslavu zaslouženou vám
podati:

1. Divno zdá se býti, proč anděl Pá-
ně, (vida Josefa, že jest zarmoucen a Marii
chce propustiti, nevěda o zázračném početi
jejím) proč pravím poučuje Josefa o tom-
to vyvolení blahoslavené Panny, nazval
ho synem Davidovým, řka: *Josefe synu
Davidův, neboj se vzíti Marii za manželku
svou.* Na otázku tuto odpovídá svatý Ber-
nard slovy: *Onť jest kterého jako Davida
druhého nalezl Pán podle srdce svého.* Leč i
nyní dále dotazovati se jest, neboť zůstává
záhadou nerozřešenou, co znamená rčení:
Pán nalezl jej jako *druhého Davida*? Odpo-
věď musíme hledati u sv. Jana Zlatou-
stého, jižto dává nám slovy: Nalezl jsem
Davida, syna Isaiova. Smysl pak těchto
slov jest: Když Saul, přestoupiv zákon
Páně, od Hospodina byl zavržen, a Bůh
lidu israelskému nového krále zaslíbil, kte-
rýžby místo něho spravoval lid Boží, vy-
hledával Hospodin krále mezi syny israel-
skými, avšak v tomto velikém národu v
nikom takého nenalezal zalíbení jako v
Davidu, synu Isaiovu, jakž o tom David
sám v žalmu 88. svědčí, kdež jménem
Hospodinovým pravi: Nalezl jsem Davida
služebníka svého, olejem svatým pomazal
jsem jej. Touže měrou bylo třeba vyvoliti
také přebíhoslavené Marii Panně ženicha
podle srdce Božího. Zkoumal tudíž Bůh
všecky syny lidské a zkoušel, hoden-li ně-
který hodnosti svrchované, Od Adama až
k době Josefově, Hospodin všecky zkoumal,
ale nížádného nemohl mezi nimi najíti.
Což dosti zřejmé na mysli nám uvádí svatý
a korunovaný pěvec v žalmu 32. S nebe
vyhlédal Pán, patřil na veškerý syny lid-
ské, aby viděl *jest-li*. Až když Pán spatřil

*) Míněno jest město Plzeň. Řeč tato vy-
ňata jest ze sbírky Fr. Delamince, slovnítného
řečníka a převora řádu kazatelského v Plzni
r. 1683.

Josefa, zásluhy a ctnosti jeho, svatost života, neporušenost a neúhonnost zkusil, Josefa snoubencem nejčistší choti své Marii Panně ustanovil těmito slovy: *Nalezl jsem Josefa, syna Davidova, muže dle srdce svého.*

2. Tuto mou domněnku potvrzuje i učený opat Rupertus obrazem neboli označením z první knihy Mojžíšovy, kde zmínka se děje o onom řebři tajuplném, kterýžto patriarchu Jakobovi, spícímu pod širým nebem ve snu se zjevil a kdež Pán zpolehnul na řebři. Ve kterémžto zjevení zmíněný Rupertus toto tajemství vidí označeno. Sestoupilo s nebes Slovo nebeského Otce, aby vyhledalo sobě choť zde na zemi a z milosti pouhé a slitovnosti, ale nikoliv z potřeby chtělo Slovo věčné na pouť pozemské používatí Josefa, a zpolehnouti na něm jako na řebři. Vyvolil sobě Pán nebeský nejčistotnější Pannu Marii za matku, ale nikterakž bez spolupůsobení Josefova, aby zasnoubením Rodičky Boží Josefovi panická její neporušenost byla uhájena a utajena. Chťel Pán tolikéž od císaře Augusta býti zapsán v Betlemě, zpolehnul tu opět na řebři totiž použil Josefa, kterýž tam Pána nebes a země doprovázel. Musil utíkati Syn Boží před ukrutností Herodovou, tu opět zpolehnul Pán na řebři, použiv pomoci a přispění Josefova, kterýžto na cestě mu sloužil. Tato jsou slova vykladatele místa onoho označeného: *Nebyl-liž zpolehnul Pán tehda, když jeho otcovské péče a zbožné opatrnosti potřeben ji používal, Bůh člověkem učiněn před Herodem ukrutným z místa na místo utíkaje?*

3. Tentýž vykladatel ještě dále myšlénku tuto probírá, avšak jiným směrem, Byloť kdysi v Církvi svaté obyčejem, kterýž dosud ještě v některých řádech se zachoval, žeť v noci oné přesvaté, v nížto Kristus Ježíš ráčil se vtělit, slavně o jitřní před první mši svatou a před chválami se pje evangelium: Kniha rodu Ježíše Krista syna Davidova. K čemu tento obyčej a obřad? Slavně zpívati evangelium aniž mše svatá se sloužila? Odpovídám, žeť se tak neděje pouze za tou příčinou, aby Kristus Ježíš novorozený a matka jeho nejčistší Maria Panna byli uctěni a oslaveni, nýbrž aby také v době vtělení Syna Božího, ženich Matky Boží, svatý patriarcha Josef, slušně byl uctěn a zveleben. Kniha rodu Ježíše Krista není nepodobna řebři patriarchy Jakoba, spruže pak řebře tohoto jsou všickni patriarchové, králové a vůdcové, po nichžto jako po

stupních sestoupil vtělený Syn Boží, totiž Abraham zplodil Isáka, Isák pak zplodil Jakoba atd. Ejhle kolik králův, kolik patriarchův, tolik také spružův řebře onoho; leč Pán potud nechce na řebři onom zpolehnouti, pokud nesahá až k Marii Panně a ku svatému Josefu. Ku Panně Marii pravím jako skutečné a pravé Syna Božího materi, a ku sv. Josefu, jako ženichu blahoslavené Panny a zároveň materi Syna Božího, kteréhožto měl svatý Josef jako otec věrně a pečlivě za svěřence svého milého považovati, ochraňovati a pěstovati. Nemluvim já, nýbrž nadzminěný učitel Rupertus, kterýžto sv. Josefa nazývá posledním spružem, řebře tajuplného když praví: Na kteréhožto Josefa jako poslední řebře spruž Pán maličký zpolehnul. A snad Pán na onoho blažence a oslavence nezpolehnul? Vždyť jako maličký v životě tomto vezdejším, nemaje otce tělesného a nemoha jím se těšiti, volil od svatého Josefa a materi své převelebné odkojenu a vychovánu býti.

4. Žeť pak Syn Boží Kristus Ježíš svatého Josefa patriarchu vyvolil sobě jako pěstouna, své pak nejčistotnější materi jako ženicha; sobě jako pěstitele a Panně nejsvětější jako ochránce, tím také jediné lze pochopiti onu velikou přednost, jakéž se sv. Josefovi dostalo. Praví sv. Tomáš Akvinský, že vyvolil-li Bůh koho k hodnosti, žeť bývá též obdařen od Boha, by úřad svěřený dobře mohl zastávati. Svatý patriarcha zajisté k nejvyšší hodnosti byl vyvolen, bylť ženichem materi Boží, obhájcem a ochráncem panické její neporušenosti, pěstitelem Pána nebeského a domnělým otcem jeho zde na zemi. Uvažujtež nyní dle toho, jaké byly dary a milosti, kterýchžto sice svaté evangelium dopodrobna neudává, avšak velemoudře a velehodně, stručně a krátce označuje slovy: *Josef, jsa muž spravedlivý.* Svatý Jan Zlatoústý v homilii 22. na knihu první Mojžíšovu takový o slově onom pronáší úsudek: Názvem spravedlivého obmysliti můžeme toho, kdo veškerých ctností jest pilen, neboť název spravedlivého veškery v sobě ctností zahrnuje.

5. Ověnciti a okrášliti chci toto naučení své důmyslným vývodem kardinála Hugona, kterýžto zevrubně prohlédaje veškery tajiny názvu Josef, připojuje a udává, že jméno toto veliké v sobě zahrnuje tajemství. Svatý pak Bernard, aby toto tajemství nám ozřejmelo podotýká, že čtyři byli mužové slavní tohoto jména v písmě

svatém. První byl patriarcha Josef, syn Jakobův; druhý svatý Josef, ženich blahoslavené Marie Panny; třetí Josef z Arimathie, a konečně čtvrtý Josef přijímám spravedlivý, jakž vidno ze skutkův apoštolských. První označoval a předobrazoval Krista Ježíše již v zákoně starém, druhý byl pěstounem a ochráncem Kristovým; třetí pohrobil Krista Ježíše; čtvrtý konečně byl svědkem Jeho vzkříšení. První slynul moudrostí, neboť velemoudře a velepravdivě vyložil a objasnil sny Farao-ny; druhý září svou zdrženlivostí, žeť totiž s chotí svou blahoslavenou Marii Pannou žil životem panickým a zdrženlivým; u třetího probleskuje statečnost a neohroženost, neboť přímo žádá Piláta o tělo Ježíšovo, by mohl je pohrobiti; čtvrtý pak honosí se spravedlností, odkudž i příjímá spravedlivého se mu dostalo. Z toho kardinál Hugo tento činí vývodek: Bylo potřeba jména pro ženicha blahoslavené Panny takého, v němž by zahrnuty byly veškery tyto ctnosti uvedené. Slušeloť jistojistě, aby ženich Panny tak vznešené všemi hlavními ctnostmi byl ozdoben, totiž moudrostí, zdrženlivostí, statečností a spravedlností. Proto také nejucínejší členové řádu kazatelského, jako Albertus Magnus a Antonín, arcibiskup Florentinský, ku slovům svatého Evangelisty: *Josef, jsa muž spravedlivý*, přičinují výklad, že ctnost povšechnou a dokonalou značí. Bylť svatý Josef mužem pevné víry, kteréž třeba k dosažení spravedlnosti; mužem panické čistoty, z nížto rodí se ctnost zdrženlivosti; nepostrádalť ani vznešené rozvahy, kteráž přináleží moudrosti a bylť tolikéž neunavným v díle svém, odkudž vším právem může býti nazván silným a nebož mužným. „A tak“ praví sv. Antonín, arcibiskup Florentinský, „nazván sv. Josef mužem od mužnosti neboli silné ctnosti, protože nížádné ze čtyř hlavních ctností nepostrádal. Josefem pak neboli synem rostoucím nazván odtud, že ctnostmi, čtyřmi oněmi muži téhož jména označenými, sám v míře vrchovaté nad jiné vynikal. A byloť také nezbytně potřeba, aby budoucí ženich královny veškerých ctností, všemi ctnostmi sám také byl ověnčen. Ale nikterakž se nedivím, že takými ctnostmi, přednostmi a milostmi byl obdařen, pravdivým-li jest výrok svatého Tomáše: Kdo blízko jest u zřídla milosti, také hojnějších milostí nabývá. Když tudíž sv. Josef nejblíže byl u zřídla milosti Krista Ježíše, s nimžto po dra hnou dobu obovovala jemuž

sloužil, tuť netřeba se tomu diviti, že tak hojnými proudy milosti Boží byl obohacen.“ — Abychom tedy svatého Josefa mohli následovati, ku Kristu zřídla milosti pevně se přivínme, přesvaté materi jeho Marii Panně věrně sloužiti se uvolme, a spolu o přímluvu světce tak vznešeného a slavného prositi neustávejme, by ten, kterýž byl Kristovým pěstounem, materi jeho ženichem, ráčil býti i naším ochráncem a patronem nyní, i v hodinu smrti naší. Amen.

Úmrtí sv. Benedikta.

„Nemáme zde města zůstávajícího, ale budoucího hledáme.“*) Nikdy snad nepociťovala se pravda tato tak hluboce jako za dnů sv. Benedikta. Stav věci zdál se tenkrát býti tak beznadějným, že i sebe lepší nížádného více neočekávali pozemského zdaru, alebrž ve zpomínce na blaženost a velebu nebeské vlasti jediné hledali a nacházeli útěchy. V tomto směru ducha byl zvláště sv. Benedikt střediskem vyššího života a vyšších tužeb pro své souvěkovce. Duše, jež docela nezabředly do bezesmyslné požívavosti, okolo sebe shromažďovali, říditi, naplňovati důvěrou a láskou ke Kristu jakožto dárci dober nepomíjitelných a radostí věčných, toť považoval sv. Benedikt za svůj životní úkol, na němž teď již po čtyřicet let byl pracoval. Mnozí z nejšlechternějších rodů starého Říma svěřili mu poslední své potomky; biskupové a kněží uznávali v něm i v jeho učeníích znamenitou podporu a nejvěrnější na vinici Páně spolupracovníky. Monte Kasino a muž Boží, jehož duch se tam byl ztělesnil, byli pro zanikající římský svět oním „městem na hoře ležícím, jež skryto býti nemůže, onou svící na svícnu svítící všem, kteříž jsou v domě.“**) Čím více sluha Boží blížil se ke svému blaženému konci, čím častěji, v modlitbách a rozjímáních okoušel předchuti věčného a úplného spojení s Bohem, tím hojněji řinul se proud jeho výmluvnosti, kdykoliv se o oněch nadějích rozhovořil; i věděl pak spřízněné duše tím vrouceněji onou touhou roznítiti a nadchnouti účinností ku dosažení onoho nejvyššího cíle. Bylo to veliké dobrodiní; spočívalať v tom netoliko útěcha pro přítomnost, nýbrž i zárodek netušené ještě

*) Žid. 13, 14.

**) Mat. 5, 15.

budoucnosti. Neboť kdo se odřekne rozkoší světa, požitků smyslné jsoucnosti, kdo se podrobí klopotnému boji sebezapírání, kdo bude chtít pro Neviditelného obětovati, trpěti, namáhati se, nemá-li živé představy oně skvělé odměny, jižto si snahou svojí zabezpečuje, oně nevýslovné blaženosti, jež mu za ty krušné boje přislíbena? Vždyť Kristus Pán sám, nebeský onen učitel, vezdy kladl váhu na život věčný jako hlavní odměnu za věrnou službu Boží, k níž stonásobné pozemské pozhánání*) jako vedlejší věc připojuje. Řízením Duchasvatého směřoval zrak sv. Benedikta neustále ku věčné vlasti, o níž také vezdy jednal ve svém obcování s Bohem i s lidmi.

Po úmrtí své milé sestry Školastiky tušil, ba věděl světec, že i jeho konec se blíží. Srdce jeho bylo plno vzpomínek na smrt, čili lépe překypovalo vzpomínkami na život, na život v lůně Božím. A jemuž Bůh byl tolikráte dopřál nahlédnouti do budoucnosti a četných tajemství, tomu též otevřel ono pro jednotlivce nejdůležitější tajemství, — že předzvěděl den svého úmrtí.

Již na začátku**) onoho léta 543, kdy z tohoto světa měl vykročiti, oznámil některým učeníkům svým ve klášteře den svého odchodu na věčnost přikázav jim, aby o věci té pomlčeli; jiným pak, jež na začátku téhož léta se sv. Maurem do Gallie byl vyslal, označiv jim den své smrti podotkl, které a jaké jim bude dáno znamení, když jeho duše z těla vyjde.

Ve čtvrtou pak neděli postní, šest dní před svou smrtí, dal si dávno již připravený hrob otevřítí. Vždyť označil sv. Benedikt každodenní vzpomínku na smrt za znamenitou nauku a pomůcku ku konání dobrých, skutkův. Chtěl tedy světec i v tomto ohledu konati, čemu byl učil. Bratři zpívali téhož dne na začátku mše sv.; „Vesel se Jerusaleme, a plesejte v něm všickni, kteříž jej milujete; radujte se s ním radostí všickni, kteříž jste v zármutku byli, abyste jásali a nasyceni byli od prsou potěšení jeho.“***) „Veselil jsem se z toho, když mi jest povédino: Do domu Hospodinova půjdeme.“†) Na tento den pama-toval světec již ode dávna a proto si dal uchystati vlastní hrob. Před pěti nedělami

byl týž hrob otevřen, a do něho uloženy tělesné ostatky sv. sestry Školastiky.

Brzy po daném rozkazu uchvátila světece prudká zimnice, jež mu hned nesnesitelnou palčivost způsobovala, hned zase hroznou studenost. Bratři co nejpečlivěji ošetřující chorého otce, úpěnlivě prosili Boha, aby jeho dny ještě prodloužiti ráčil; marné však bylo jedno jako druhé. Nemoc ode dne ke dni se rozmáhala. Šestého pak dne v sobotu před smrtí-nou neděli citě, že se rozhodný okamžik blíží, kdy tělo a duše, dobře připravené srdce a upravená pleť, měly se rozloučiti, dal se sv. Benedikt od učeníků svých zaneští do chrámu Páně. U přítomnosti a v uctívání skutečně v nejsvětější Svátosti oltářní přítomného Boha, pro něhož žil, a podlé jehož nauky a příkladu se byl spravoval, chtěl poslední své okamžiky ztráviti. Svůj modlitbě zasvěcený život chtěl skončiti úctou a klaněním se Bohu. Učeníci jeho, jež návodem evangelia vezdy byl vedl po cestách Božích, laskavě ho obkličovali. On stál zpřímá u prostřed nich. Byl tělo své od dětinství stále cvičením držel duchu podrobené, a tak vedla duše vezdy svobodně a jaře vládu svou nad tělem. A to se teď právě ukázalo nejpatrněji. Táhne-li jindy při bližení-se smrti, i byt mrákota smrti čistou duši zastíniti nemohla, aspoň pozemská tíže tělo dolů, naproti tomu viděti tuto tělo sv. Benedikta s jakousi nadvzduchovou lehkostí až do posledního vzdechnutí poslušně podrobovati se pohybům duše a až do konce věrným zůstatí obrazem její zvláštní důstojnosti a velebnosti.

Světec posilnil se nyní přijetím nejsvětějšího těla a krve Páně na onu dalekou cestu do věčnosti. Stojí pak zpřímá a opíraje se o ramena synů svých pozdvihl rukou a očí svých k nebi a modle se vypustil duši.

Bylo to 21. března léta 543 okolo hodinky třetí (deváté hodiny z rána), kdy bratři mši sv. zpívati začali: „Sitientes, Žízniví pojďte k vodám, praví Hospodin; i vy, kteříž nemáte stříbra, pospěšte a pijte s rozkoší.“*) „Pozoruj lidé můj, učení mého: nakloňte ucha svého ke slovům úst mých.“**) Bůh volá a zve služebníka svého těmito slovy ku radostem do říše nebeské; pozůstalé však jeho syny odkazuje ku zá-

*) Mat. 19, 29.

**) Vita S. Bened. auct. S. Greg. M. cap. 37.

***)) Isai. 66, 10.

†) Žalm 121, 1.

*) Isai. 55, 1.

**) Žalm 77, 1.

konu jeho života. Vždyť jako by jim vstříc zaznívala začátečná slova sv. jeho řehole: „Poslouchej, synu, příkázání mistrových, a nachyl ucho srdce svého.“*) Jak to podivno! V témž okamžiku, v němž odnímá se otec synům, kdy duše jeho jako kadidlový oblak za modlitby k nebi postupuje, připomíná se synům, jeho lidu, že duch jeho zůstane u nich v řeholném zákonníku, jenž se stal posvátným jejich dědictvím. „Pozoruj, lide můj, učení mého; nakloňte ucha svého ke slovům úst mých!

Téhož dne, kdy světec ve 63. létě věku svého dokonal, měli dva bratři, jeden ve klášteře, jiný v dáli, totiž sv. Maurus, v jednu chvíli stejné vidění. Viděli totiž překrásnou cestu drahocennými koberci pokrytou a nesčíslnými světly ozářenou rovným směrem táhnouti se ku východu od světcevo pokoje k nebi. Ctihodný kmet ve skvělém rouchu, jenž na cestě stál, otázel se jich, či by to cesta byla, jižto vidí? A když vyznali, že nevědí, pravil jim cti-hodný muž: „Toť jest cesta, jižto Bohu milý Benedikt vstoupil na nebesa.“ Tak tedy zvěděli onino bratři, jak jim byl světec připověděl, odchod jeho na věčnost.

Tělo světcevo bylo od bratří s nejhlu-
šším zármutkem a s nejvyšší duchovní ra-
dostí ve chrám sv. Jana Křtitele na témž
místě, kde jednou stála socha Apollinova,
uloženo do hrobky**) podlé ostatků sv. se-
stry Školastiky. Bůh pak miláčka svého
jako za živa tak i po smrti četnými pro-
slavil zázraky a sice jak na Monte Kasině
tak i v Subjaku. S. Nav.

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

VII. Eva.

Po stromě když Eva ruku vztáhla,
v okamžiku strašném, rozhodném,
odbojně když po smrti své sáhla,
hrůzou svatou zachvěla se zem.

*) Sv. Řehol. Předml.

**) Nápis na hrobce zní:

Benedictum et Scholasticam

Uno in terris partu editos,

Una in Deum pietate coelo redditos,

Unus hic exipit tumulus,

Mortalis depositi pro aeternitate Custos.

To jest: Benedikta a Školastiku jedním
na svět porodem přišlé, jednou k Bohu láskou
do nebe se dostavší, jedna tato skrývá hrobka
umrlé schránky pro věčnost ochranný.

Zařval lev a dravec u výš vzlétl
poprvé s úmyslem vražedným,
poprvé pak nepřátelsky střetl
tygr s beránkem se pokojným:
V upraveném stinném křoví bytu
útulného pták si hledal krytu.

A když Kristus na posvátné hoře,
aby spravedlivý smřil hněv,
při obětné, tiché při pokoře
nejsvětější za nás prolil krev, —
u velebném hrůzy okamžiku
dravec slétl křídlem schromeným,
loupežného lev zapomněl zvyku,
s pudem po vraždění zlomeným.
Z hrobu ven když mrtvých vyšla těla,
zem se opět svatou hrůzou chvěla.

A když Eva v zbožné skroušenosti
přede trůnem klekla Kristovým,
Spasitel kde umřel ve hořkosti:
zemí tichým rosic pláčem svým,
slza v oku Marii se blýskla;
krokem chvatným k Synu kráčí sem. —
Maria kdy k srdci Evu tiskla,
naposledy zachvěla se zem;
Údolím pak celým v šíř i v dáli
Marianské zaznívají chvály.

Podobenství a paraboly.

V.

Hříšník a láska Boží.

Včela zavedena vůni rozmanitých kvě-
tin po širých luzích a rölích bujících da-
leko zabloudí od úlu svého. A jak opět
se vrací domů? Jak nalezne do úlu svého
zpáteční cestu? — Každé společenstvo včel
v jednom úlu obývajícím má svou matku
nebo královnu, a sice jen jednu. A každá
královna v každém společném včelstvu má
svou zvláštní vůni, kterouž každá včela
z téže rodiny z daleka již cítí a poznává.
Vůně pocházející od královny jest to, co
všecky včely zbloudilé nazpět domů při-
vádí, je zde všecky okolo královny shro-
mažduje, je všecky opět činí spokojené a
veselé. — I hříšník sveden mámivými vo-
ňavkami všelikých požitků světských vidí
se daleko vzdálenu od svého domova, od
svého cíle svrchovaného, aby v Ježíši Kri-
stu Boha miloval, jeho vůli činil a věčně
spasen byl. Ale jak silná vůně i jemu ne-
přestává vanouti odtamtud, odkudž byl
zabloudil; nepřestává jej pobízeti k ná-

vratu, jemu jistou ukazovati cestu zpáteční! Ta vůně jest láska Boží; ta láska, kterouž Bůh tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný; ta láska, kterouž Syn Boží, Ježíš Kristus, dal život svůj za zbloudilé ovce své, kterouž i nejzbloudilejší duše hledá, aby ji spasil, kterouž v církvi své všecko připravil, aby i největší hříšník lehce mohl se navrátiti a dojiti odpuštění hříchů svých; ta láska, kteréž byl zbloudilý křesťan sám prve tak hojně užil v náboženství svém, a po níž se mu nyní tím více zasteskne, čím více poznal ošemetnost lásky světa. Který hříšník, ač nepozbyl-li všeho čichu duchovního, odolá té vůni nebeské, jakáž jest láska Boží v náboženství Ježíše Krista?! Proto také volá sv. apoštol ku každému hříšníkovi: „Zda-li nevíš, že dobrotivost Boží ku pokání tě vede?“ Řím. 2, 4.

Neděle.

Těžce by to nesl a za největší sobě položil potupu každý vznešený pán světský, kdyby o jeho svátek kdosi z podržekých jeho přišel mu skládat přání svých, a kdyby přišel jen v šatech všedních a rozedraných.

Ale daleko přísněji, než oko lidské hledí na šaty, na zevnějšek, hledí Bůh, pouhý duch a bytost vševědoucí a nejsvětější na mysl, na srdce. A čím výše stojí Bůh nade všemi pány světa, tím hůře zlehčujeme velebnost Boží, neseme-li se v neděli, ve svátek Boží myslí ne k Bohu, nýbrž k věcem světským obrácenou, anebo dokonce srdcem hříšným a nečistým, jsme-li bez myslí sváteční. Neděle nejprve světi se myslí sváteční.

Měšťané musili po celý den býti na pohotově, aby přivítali mocnáře, který měl se bráti městem jejich. Proto již od rána byli všickni slavně přistrojeni. A proto také po celém městě a po všem vúkolí celý den v žádné dílně a na žádném poli nic se nepracovalo. Ovšem každá taková práce byla by jim překážela, aby se nemohli obléci v roucho slavnostní. A majíce roucho slavnostní, tím více štítili se všeho, čím by si je pokáleli, pokazili. — Hlavní věc v neděli, ve svátek Páně, jest mysl sváteční. Ale kterak můžeme chovati mysl sváteční, upřímně mysliti na to, jak bychom Boha, svého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitelce ctili a chválili, Jemu děkovali, Jeho za všechny potřebné milosti pro-

sili. o své napravení a o odpuštění hříchů svých se starali: oddáváme-li se dne nedělního a svátečního takovým pozemským pracem a zaměstnáním, jimiž se probuzuje v nás pýcha, lakotnost, tělesnost, závist a jiná hnutí světská, jimiž se kazí mysl sváteční. Mysl pak sváteční tím více ostýchá se všech skutků všedních, zvláště hříšných. Neděle světi se odpočíváním od prací služebných.

Kdosi tázal se syna zdržujícího se ve městě, jež bylo nedaleko od rodiště jeho, nepůjde-li navštívit rodičů svých, že jest právě otcův svátek, že rodiče ho očekávají a že má k tomu prázdnou chvíli. Ale syn odpověděl: „Co bych tam dělal?“ A rodiče o této odpovědi synově se dozvěděvše hluboce se zarmoutili. Poznalitě, že asi se synem jejich již velká jest chyba, že asi nemá již velkou k nim lásku.

Smutné to znamení, táže-li se křesťan, co bude dělati v neděli. Takový dokazuje, že jest beze vši lásky k Bohu. Kdo miluje Boha, miluje Ježíše Krista, již ví co bude dělati v neděli, kteráž mu tolik s sebou přináší příležitosti ke konání skutků pobožných a dobrých. Neděle světi se konáním skutků pobožných.

MLádež.

Zahradník prohlížeje štěpnici svou byl zaražen a zastaven smutným pohledem. Spatřil, jak mladý štípek od kolu k němu přivázaného ale vespod zpukřelého a zlo-meného až k samé zemi jest tažen a tláčen, a jak tudíž v největším jest nebezpečení, aby nevzal zkázy. V první chvíli neměl starostlivý štěpař jiné péče, než aby rychle shnilý kůl odvázel od štípků, jenž vysvobozen z nešťastné vazby své opět vesele vzhůru se vymrštil. Pak odhodil zahradník ničemný kůl stranou volaje za ním: „Tys mi pěkná podpora k mladým stromkům; měl jsi mi chrániti jeden z nejkrásnějších štípků mých a mu napomáhati k zdárnějšímu vzrůstu jeho, a zatím bez mála byl bys mi jej ze světa zprovodil. Než mu opatřím podporu bezpečnější, bude mu zdravěji, zůstane-li zatím beze vši podpory. Přítel mládeže k tomu se právě nahodiv, nemohl to viděti a slyšeti, aby si nevzpomněl na milou mládež, a aby nedoložil: „Jak nešťastny jsou děti, jak nešťastni mladí lidé, jichžto rodiče, učitelé a vychovatelé sami se drží pravidel bludných a převrácených, sami nemravným životem svým zlé příklady dávají. Tiť místo aby

měli svěřence své tak držeti a pozdvihovati, by rostli a prospívali den ode dne, rok od roka moudrostí a ctností, ještě hloub je s sebou strhují v blud, v nepravost, v zkázu duše a těla. Kéž neměli raději zádného vychovatele, než takého, který podobným způsobem si vede. *K. Otman.*

Milosrdná sestra.

(Vypravuje *Jan Nep. Ráž.*)

(Pokračování.)

Sotva byli po obědě, již se vyskytl v hospodě p. Alfred.

„Toť divná věc, že jsou dnes u obročních tak brzy po jídle, jest přec posvěcení,“ pravil Bartoň. Než však mohl někdo odpověděti, otevřely se dveře a pan Alfred byl zde. Dorotka vyskočila a uklonila se, nabízejíc při tom mladému pánu jen sprostý koláč, jak doložila. Pan otec se zamlčel, nelíbilo se mu takové dolézání, — musil však z ohledů k dceři hostinské mlčeti. Mlynářka vyšla pod záminkou, že nahlédne do kuchyně, ven. Lidunka spatřivši pana Alfreda jedněmi dveřmi vycházeti, vyskočila druhými ven. Nutilo ji to netušeně, by se vyhýbala člověku tomu a přes všechnu zvědavost, která se jí již již zmocňovala, co as Alfred jí chce, že jí tou měrou nadechází nemohla pohlédnouti pokojně v jeho tvář. Uhodla hned při otevření dveří, že jeho návštěva platí hlavně jí, čehož snad kromě matky nikdo netušil. Hned však zase se jí zdálo, že je pošetilá a domýšlivá, aby takový pán pro mlynářovic dívku se zastavoval, jde do hospody jako kolik jiných, což na tom podivného, nechce v nalévarně seděti, zašel tedy do pokojíčku. Jindy by bylo Lidušce co si podobného ani nenapadlo, ale víme, že již dospívala, a tu probouzel se v ní pocit posud nepoznaný; zdálo se jí, že jí s očí padá bělmo a že ten Boží svět jest jiný, než jak se dosud domnívala.

Vypučela jak kvítečko plno krásy tam na břehu u Zátočí a i ji oděl Pán Bůh rouchem vábným, rouchem neporušené čistoty, dospěla v pannu. Samota chránila ji, že ruměnce nevinnosti užstal ji neseřten a nepoškozen jedem úlisných slov. Byla zjev půvabný. Každý pohlížel se zalíbením v upřímnou tvář, dívčinu a dovedl si vysvětliti ono kouzlo. Kéž dívky uměly oceniti vždy tento dar Boží, čistotou srdce

by se líbily Bohu i lidem, kéž vždy si přály více líbiti se Bohu, než lidem.

Alfred poznal, že dívka právě svou nevinností jest sličná, a že má tolik vnaď kolik jich dosud nikde nenalezl.

Mezi tím bylo v chrámu Páně po požehnání a tu nadešla chvíle, kde bylo dovoleno hudebníkům hráti. Děvčata i hoši přicházeli do hostince a netrvalo dlouho, již to šlo jako z roboty.

Lidunka stála v kuchyni za paní matkou. Těšila se celý čtvrt léta, že bude o posvěcení veselá a teď když došlo k tomu, neměla valně chuti. Nejvíce se horšila Kačenka. „Tak sem se s nůši celou cestu držela a nyní ani pěkného oděvu svého neukážete, za rok budou šaty malé a pak co bude po nich,“ pravila k Lidušce. Lidunka by byla ráda šla do kola, vždyť jí slíbil švagr, že ji sám provede a jeho se přece nemusila styděti; ale pan Alfred mohl by to viděti a té radosti mu neudělá, aby se jí mohl vysmáti.

Paní matka jí nenutila, ale za to sestra Dorotka ustavičně jí domlouvala. „I ty blázínku! čeho pak tu tedy užiješ o celém posvěcení? jisti nechceš a nad to se ti ani nezdá jíti do kola; alespoň se přece do těch nových šatů oblec, ať tě vidím, do kola nechceš-li, nemusíš.“ Tose zamlouvalo mladší sestře; „ba arcí,“ pravila obléci se přece mohu „třeba bych netančila,“ myslila Liduška a již se brala s Kačenkou na sýpku, kde nůše s novými šaty stála, by se tam Lidunka převlékla.

Šaty byly z jemné látky, celé bílé, sem a tam růžovým kvítkem posázené, zdobené kolem krku a krátkých rukávků pěknými krajkami; kolem pásu pak růžovou pentlí. Vše bylo jako z cukru a Kačenka vzala šaty zástěrou, když faldy stahovala, aby jich nepošpinila. Lidunka jest již ustrojena. Sešly dolů a vstoupily mezi dveře domové, divajice se na veselé tanečníky. Mezi tím Alfred vyražel se s panem otcem a paní matkou, děláje jakoby Lidunky ani nepohřešoval; jedva však se ukázala, již vstal od stolu, že prý musí též na tanečníky se podívati. Vešel do tančírny. Oči jeho hledaly a našly Lidunku, ač serdosti za zády staré Kačenky krčila. Nežozmyslel se dlouho, přiskočil k ní a nei si pomyslíla, vedl ji k tanci. Chasa ustoupila; křikli „solo“, a mladý pan byl s Lidunkou samojediný v kole. Na počátku to šlo dobře, než pojednou ucítla Lidunka, že jí horký

pot vyvstal na čele, celá jízba se s ní točila a již viděla, jak Kačena prorokovala, hudebníky u samého stropu. Ještě jednou se jí před očima zablesklo a pak padla, ztrativši sebevědomí, k zemi. Omdlela. Pan otec, matka i sestra Dorota, kteří se zalíbením na pěkný párek shlíželi, vzkřikli a běželi k Lidunce, kterou pan Alfred všecek zděšený kladl mlynářce v náručí. Vynesli ji na čerstvý vzduch. „Vždyť ji ničeho nebude, jen hudebníci dále,“ volala dovádívá chasa a v mžiku již nikdo na dívku nevzpomněl.

Lidunka po chvíli se probrala z mrákot a prosila snažně, by pan otec dal zapřahnouti a aby ji odvezli domů; neví co se s ní dalo, ale od toho času, kdy vyšla z kostela, není prý jí volno. Rodiče polekáni hotovili se k odjezdu přes všechno prošení i domlouvání Dorotčino; za hodinu vyjžděli zadními vraty od Bartoňů. Jeník s Kačenkou zůstali na posvícení, aby nebyli zkráceni. Doma uložila matka dceru do postele obávajíc se, že snad se roznemůže, ale její obavy ukázaly se býti lichými, Lidunka druhý den vstala a ujišťovala matku, že jí ničeho neschází. Za několik dní nikdo na to již nevzpomněl.

Snad by byla i Lidunka na to zapoměla, kdyby byl pan Alfred jí dále neobtěžoval. Asi za týden po posvícení, dostavili se do Zatoči také panští mleči a s nimi i žena vrátného. Byl na ni vznešen zvláštní úkol. Pan Alfred jí totiž svěřil psaníčko určené pro Lidunku a také jen jí se mělo doručiti. Vrátná byla mlčenlivá a k tomu bezpochyby ukápl ještě něco ze sáčku páně Alfredova, což tím spíše jazyk vázalo. Uplynul celý den, než mohla svěřené sobě psaní bez svědků odevzdati. K večeru vešla Lidunka na břeh a zadívala se tam na laškovití vlnky, kterak dovádívě odskakovaly od hranatých skalních břehů, aby opět a opět k nim dorážely. „Bože můj!“ pravila u sebe, „proč asi pohled na hladinu má tolik lákavého pro mne, zdá se mi, že by bylo nejlépe, kdyby šplouchající proud mne zanesl v nekonečné kraje; tak mi jest teskno a k tomu musím ještě zapírat před starostlivou matkou.“ Po té došla k ní vrátná. Zlehounka dotkla se její ruky a podala jí svěřený sobě listek. Nepromluví ani slova tím méně své jednání odůvodňujíc vzdálila se opět do mlýna. Lidunku obešel mráz. Zdálo se jí, že žena ta přišla jako na zavolání, by v rozhodné

chvíli k ní promluvila; či jest ten list, který jí do ruky vtiskla? V prvním okamžení ohtěla listek hodit do proudu a dále se ho nevšímati. Kéž tak učinila! Zvědavost však zvítězila nad vůlí. Lidunka usedla na strmý břeh, ohlédla se na vše strany a když byla jista, že nemá žádného svědka, rozbalila listek. První pohled její byl na podpis. Stálo tam: „Váš Alfred.“ „Co to? Můj Alfred? s jakým právem nazývá se mým Alfredem, vždyť jsem s ním vlastně ani nemluvila.“

Nevýslovná úzkost sevřela dívce prsa. Byla všechna rozčilená a již se obávala, že rozčilením hlava se jí rozeskočí. Štěstí bylo, že seděla a že nebylo nikoho na blízku. Úzkost však nepotrvala dlouho a zvědavost to byla opět, která ji lákala alespoň nahlédnouti, jak pan Alfred píše aneb co jí chce. Obrátila listek a čtla. Psaní bylo tohoto znění:

Drahá Lidunko! Od té chvíle, co jsem po prvé Vás spatřil, nemohu Vás dnem ani nocí z mysli ztratit; Vy jste nemilosrdná, nedovolíte-li bych s Vámi promluvit směl, budu na vždy nešťastným. Bolesti nemohu více psát; mějte slitování s trpícím, přijďte v neděli o páté hodině odpoledne k Božím mukám, kde Vám vše ostatní vypravovati budu. S Bohem. Váš Alfred. List padl na travník a Lidunka se zadívala opět do stříbrolesklé hladiny. Myšlenka stihala myšlenku, ale žádná ustálení, žádný výsledek. Hojné slzy vyhrkly jí pojednou z očí. Bože! co počítí? jak mi jest jednati? Kdyby byla měla Lidunka nějakou přítelkyni, již by byla mohla tajemství své vyjevit, s ní se poraditi, bylo by vše jinak dopadlo. Tak ale zdálo se jí, že je opuštěna v rozhodné chvíli svého života. Pana otce se obávala, paní matce nechtěla se svěřiti, Kačence též ne, neb nechtěla, by se rodiče o psaní dověděli.

Náhoda poslala rádce. Mezi tím co Lidunka tak přemýšlela, šla kolem Baruška Danielovic. Byla na poli, kde trhála travu. Spatřivši Lidunku u břehu, zabočila k ní a než se tato vzpamatovala, stála nůše u jejích nohou a Baruška sedla vedle na zemi. Nezbylo času, aby Lidunka listek schovala. Baruška byla čiperná a vidouc Lidunku zaraženou, uhodla okamžitě, že rozpaky její s psaním spojeny jsou. Spolu rostly a také si spolu dosud tykaly. „Což tě tak trápí, že máš oči plné slz?“ počala Baruška. „I jdi, tak mladé děvče

DOPISY.

Z Prahy, dne 9. března.

a z takového místa a býti smutná, podívej se na mne, nemám než pána Boha a dobré lidi a přece jsi mne plakat neviděla.“ Lidunka neodpověděla. Na kráse ani na jmění si nikdy nezakládala a proto jí řeč Baruščina valně nepotěšila. Baruška poznala, že takto ničeho nesvede a proto obrátila jinou. „Co to Lidunko čteš? jistě nějakou smutnou písničku, že je ti při ní do pláče?“ „Na tak přímou otázku nebyla Lidunka s to, aby pravdy nepověděla. Dilem chtěla rozmluvou vlastní tíseň uleviti; dilem pak také žádala smýšlení Baruščino se dozvědět. „Než ti Baruško co odpovím, odpověz mi dříve na tuto otázku.“ Tu se zamlčela. Nevěděla, má-li s pravdou ven, čili ne. Z domova byla však vždy k tomu napomínána, aby pravdy nezapírala a proto se jí vyznala. „Řekni mi Baruško upřímně, kdyby ti někdo vzkázal, abys na něho na jistém místě čekala, udělala bys to?“ „I to je řeč, když by mi byl milým, šla bych o půl noci a ne-li, ať si čeká sám třeba do soudného dne. Tys jen přece Lidunko bláhová holka ještě, co pak? někdo ti snad psal, abys na něj čekala, vid’?“ — Než tu děvčata nemohla další hovor vésti. Starý Daniel nemoha se dcery dočkatí vyšel jí naproti a stál teď před nimi. Baruška vyskočila, vzala nůši a davši Lidunce dobrou noc, šla s otcem k chaloupce. I Lidunka nezůstala více na místě, schovala lístek a kráčela zvolna ku mlýnu. (Pokračování.)

V Božím hrobě.

Kristus mrtev leží v chladném hrobě;
celá příroda se v smutek halí,
jasné slunce mračno černé kalí . . .
všecko diví se té lidské zlobě.

Ba i děsný anděl smrti z hrobů
volá mnohé tělo k životu,
by zřídili světců porotu,
z vraždy odsoudili plémě robů.

Chrámů opona se dělí ve dvě,
němá skála velkým žalem puká. . . .
Jen ty tvore, když Kristova muka
uvažuješ, nelkáš ve své ledví?

Jen ty tvore lidské ve podobě
v Božím hrobě slzy neuroníš?
Němý, tichý bez pohnutí stojíš
jak u rakve otce útlé robě?

J. Ježek.

Katolické noviny „L' Osservatore Romano“ vycházející v Římě, uveřejnily v čísle ze dne 7. března 1880 řeč sv. Tomáše Akvinského na neděli čtvrtou v postě, která z kod. Subjacenského vyňata jest a dosud známá nebyla. Jest známo, že Pán v kap. 6. sv. Jana mluví (od v. 25.—48.) o svém učení jako o chlebě, který dal Otec nebeský. Z této kapitoly vyňato jest evangelium na ned. čtvrtou postní, o které letos připadlo jubileum sv. Otce, který si přeje, aby učením sv. Tomáše se bojovalo proti bludům nynější zbloudilé filosofie. Proto řeč sv. Tomáše velmi dobře se hodila jako blahopřání sv. Otců ke dni 7. března. Zní pak takto:

Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos et duos pisces. — Inter omnia, quae necessaria sunt quaerenda homini, est cibus conveniens, et hoc quia cibus sump-tus habet corpus hominis mutare et alterare et ad suam naturam adtrahere, ita quod cibi frigidiores faciunt corpus frigidum et calidiores calidum et saniores sanum et infirmi infirmum: quia humiores corporis disponunt sicut et ipsi dispositi sunt. Nam etiam cibi venenosi in naturam vertuntur: exemplo de illo, qui quotidie comedebat helleborum magnam, quae est herba venenosa; et ideo medici multum student in dandis cibis congruentibus infirmis et etiam sanis. Hodie ergo in Evangelio praesentantur nobis a Christo vero medico cibi convenientissimi, sicut dicitur in verbo proposito, in quo ponitur: primo mansuetudo divinae dignationis: *Puer unus hic*; fortitudo divinae substationis: *qui habet quinque panes*; magnitudo divinae consolationis: *et duos pisces*.

Ponitur ergo primo Christi mansuetudo cum dicitur *puer*, factus est enim puer propter nos et pueri naturam habet. Est enim puer facile placabilis quomodo-cumque offendatur, si ei quis parum ostendat amorem et ei blandiatur. Sic Deus quantumcunque scelerato peccatori, si ad Dominum convertitur, statim parcit. Iste ergo puer offert nobis *quinque panes*, qui sunt, panis *corporalis substationis, poenitentialis macerationis, doctrinalis informationis, sacramentalis roborationis, supernaturalis consolationis*.

Primus ergo panis est corporalis substationis; nisi enim corpus cibaretur, deficeret, et sic anima Domino servire non

posset. Nomine autem panis intelligitur omnis cibus, quia dicitur a *pan*, quod est totum; sed qui hunc panem vult digne sumere, studeat regulam servare, Gen: *in sudore vultus tui vesceris pane tuo*. Oportet enim laborare, et lucrari cibum; usurarii vero et raptores hanc regulam non observant, sed sudores aliorum devorant, et ideo potest dici de eis, id Eccl: *Panem pollutum comedunt*.

Secundus est panis poenitentiae; debet enim homo vivere in poenitentia, quae signatur per panem subcinericium, qui erat ad caput Eliae. Cinis enim fit de ligno prius duro et solido, deinde accenso et in pulverem redacto; sic qui durus est in peccato, debet accendi ad poenitentiam et humiliari et pulverizari per macerationem continuam, et tunc panem poenitentiae comedit.

Tertius est panis doctrinae; sicut enim corpus pane pascitur, sic anima verbo Dei. Videmus autem, quod panis, antequam comedatur, frangitur, masticatur et teritur, postea comeditur; et quando puer non potest per se ista facere, facit ei mater sua et circumponitur in ore ejus. Sic verbum Dei debet frangi, idest aperiri per expositionem ad hoc, ut bene mittatur, et non a pueris, id est simplicibus: tales enim debent id a matribus masticatum suscipere, idest a predicationibus. Unde ait Dominus: *parvuli petierunt panem, et non erat qui frangeret eis*. Ante adventum enim Christi erat obscura sacra scriptura, et pauci erant expositores: sed Christus aperuit nobis viam, quia incoepit frangere; unde *cognoverunt Discipuli Dominum in fractione panis*. Et hodie multi sunt predicatorum, ita quod omnes qui volunt possunt invenire.

Quartus est panis Eucharistiae, qui habet animam roborare. *Hic est enim panis vivus, qui de caelo descendit*; et vivos facit suos comestores. Sed in comedendo hunc panem debet servari forma data in comestione Agni Paschalis, qui istum panem figurabat. Dicitur ergo: *non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua, sed assum tantum igni; et si quid residuum fuerit igne comburetis*. Crudum comedit, qui vadit sine devotione. Coctum aqua, qui eius excellentiam vult videre per humanam rationem, quae labilis est ut aqua; quia caro potest invenire veritatem etiam de natura vilium creaturarum, ne dum de tanto sacramento, imo quod hodie (no-

scitur?) verum, cras apparet falsum; sed assari debet igne, quia debet credi, simpliciter Spiritui Sancto, qui id instituit; et quantum Ipse concedit, tantum intelligamus, reliquum vero eius potentiae et veritati dimittamus.

Quintus est panis beatitudinis aeternae, ad quem post istos deveniemus, et in quo felices erimus. Iste enim est panis, qui habet omnis saporis suavitatem, de quo dicitur: *panem Angelorum manducavit homo*.

Sed quia isti panes sunt hordeacei, hoc est, quod quilibet continet aliquid difficultatis in se, offert pisces consolationis, qui eos faciunt sapos. Si ergo volumus pisces de mari inferni accipere, hi sunt poena damni, et poena sensus.

Si vero de mari gloriae coelestis, hi sunt dotes animae et corporis. Horum enim consideratio omnem praedictorum panum austeritatem dulcescere faciet. Rogemus etc.

(Ex Cod. Sublacensi 301).

Z Hradce Králové, dne 10. března 1880.

Dne 22. února t. r. svolal J. M. p. biskup Dr. Hais veškeré duchovenstvo ku poradě, které sám předsedal. Mezi jiným dal obnoviti správu „Dědictví sv. Jana Nepom. pro podporu kněží nešťastím navštívených“ a pak „Dědictví Maličkých.“ Předsedou „Dědictví sv. Jana Nepom.“ jmenoval opět p. kap. děkana a gener. vikáře Dra. Raise, jeho zástupcem a referentem p. kan. Ant. Zimu; kapitola zvolila za člena p. kan. a J. Sv. domáciho preláta Fr. Fialu; ze starých členů zůstali p. apoštol. protonotář prof. Dr. Stárek, a p. Mat. Musil, spiritual bisk. kler. semináře; volbou veškerého duchovenstva byli za nové členy zvoleni: p. prof. Dr. Fr. Xav. Kryštůfek a p. Václav Kalaš, městský kaplan. Dejž Bůh, aby veškeré naše diecéšní duchovenstvo dle sil svých k tomu blahodárnému Dědictví přistupovalo a tak dobrovolnými příspěvky neštěstí svých bratrů mírnilo a jim v něm pomáhalo, na paměti majíc, že dnes navštíví Bůh mne, zítra tebe a že jsme všichni v rukou Božích. Že správa svědomitě si věsti bude a na všechny okolnosti žadatelův zřetel bráti bude, a tudy veškeré důvěry hodna jest, netřeba trvám slovy mnohými vypisovati.

Předsedou „Dědictví Maličkých“ jmenoval p. biskup vd. p. Leodegara Vacka, arcijáhna při katedralním chrámu Páně

a městského děkana; z kapitoli ujal se správy: p. kan. Šrůtek, p. kan. Dr. Frýdek a p. kan. a prelát J. Sv. Frant. Fiala. Volbou veškerého duchovenstva byli zvoleni za členy: p. prof. Dr. Kryštůfek a p. prof. Brynych. Nejd. p. biskup vykonal v tomto ohledu vroucí přání pokladníka a redaktora „Dědictví Maličkých“ p. kan. Šrůtka, který obnovení správy tak horlivě si přál. Proto lze očekávati, že správa „Dědictví Maličkých“ bude časté schůze, kterých pan kan. Šrůtek tak pohřešoval konati, v nich všechny správní věci vyřizovati a o to s veškerou pílí a horlivostí se zasazovati aby toto Dědictví nejen ve výši své se udrželo, ale ještě více mezi lidem se rozšiřovalo. Dědictví Maličkých mělo od r. 1859—1880 celkem 89 spoluzakladatelův, z nichž jich 38 v Pánu zesnulo, mezi nimi nalézají se v seznamu J. Emin. kard. Haulík, nejd. biskupové Hanl a Hille, probošt Mik. Tomek, kanovníci Pešina, Jansa a Marek, kníže Vinc. Auersperg, hrabě Hanuš Kolovrat Krakovský a rytíř Vojtěch Lanna. Zakladatelem Dědictví Mal. jest vdp. kan. Josef Ant. Šrůtek. Jeji Velič. císařovna Alžběta, ráčila vklad 200 zl. r. č. v prosinci r. 1859 pro Dědictví Maličkých nejmilostivěji darovati. Spoluzakladateli se mohou dle stanov státi, kdo ve prospěch ústavu na vydávání spisů pro mládež nejméně 20 zl. obětují, čímž se stávají účastnými modliteb úduť Dědictví Mal., jež konají z povinnosti každého r. dne 4. listopadu. V popředí spoluzakladatelů jest J. Emin. nejd. p. kardinál-arcibiskup Bedřich, nejd. biskupové Jan Valerian a Josef Jan jakož i biskup Djakovarský Josef Jiří Strossmayer, nejd. probošt kap. Vyšehradské Václav Štule, nejd. prelát Jan Nep. Ris, nejd. opat Jan Rotter, vdp. kanovníci Ehrenberger a Stárek, kněžna Blücherová, hraběnka Harrachová, hraběnka Maria Thun-Hohensteinová a hrab. Cavrianová.

— Na oslavení památky 14 setletého trvání řádu sv. Benedikta, z něhož i první biskup diecése Králové-Hradecké volen byl, nařizuje Nejdůstojnější p. biskup Králové-Hradecký velebnému duchovenstvu své diecése, aby o neděli provodní s kazatelný lidu věřícímu ohlášen byl význam slavnosti té a při slavných službách Božích konalo se Te Deum laudamus na poděkování za všechna dobrodiní, kterých se řádem tím diecési a celé Církvi katolické dostalo.

Od Chlumce n. C., dne 12. března 1880.

Zalostným jestiť po našem českém venkově úkazem, že se posvátný čas postní i na vesnicích víc a více ruší. Jak dojemné, velebné a duši lidské prospěšné bylo ticho, jež druhdy v čase postním zavládlo. Umlkly na čas vášně lidské a každý — i lhostejný jinak křesťan přemýšleti mohl o stavu duše své a věcmi vyššími, ideálními se zabýval. Nyní jest však — žel Bohu! jinak. V té stověžaté Praze začali mnozí mladíci, zejména universitní studující, pořádati navzdor odvěkým zákonům Církve sv. hlučné plesy v čase svatopostním, — a hned ve větších městech venkovských, kde se rádi po hlavním městě opičí, vyrůstaly v tichém čase postním rozličné „věnečky“ a jiné zábavy, jako houby po dešti, jež se s posvátným nynějším časem nesrovnávají. Na vesnicích sice ještě v postě se netančí, — ale pořádají se zase divadelní hry, — obyčejně frašky, špatnými vtipy vyšpikované, — které času svatopostnímu jsou na úkor. Ve 2 hodiny odpoledne koná se v chrámu Páně dojemná pobožnost, křížové cesty, a v 7 hodin večer otrása se prostranná síň největšího hostince rozpustilým smíchem vzbuzeným často necudnými vtipy frivolní frašky. Jak to spolu se srovnává, ať rozsoudí povážlivý čtenář sám. — Ještě hůře však ruší se čas svatopostní kočujícími tak zvanými „umělci“, (!) kteří zvláště v postě od jedné vesnice k druhé táhnou, rozličné ošklivé kuplety zpívající aneb všelijaké kejkle provozující. Právě co tyto řádky píší, — v pátek před smrtelnou nedělí, — vchází do osady naší taká „umělecká společnost“, dva mužští s nějakými hudebními nástroji na ramenou a dvě ženy drzého pohledu, co nevidět, začne zajisté jedna z nich roznášet „pozdání ku „krásné“ (!) zábavě — v den, kdy si utrpení svého Spasitele připomínáme. Tím se posvátný čas postní velice ruší a bodrý lid náš venkovský znemravňuje, neboť mnozí sousedé hýří pak po takové zábavě celou noc v hospodě nic nedbajíce posvátného času. Cít náboženský v nich tímto způsobem velice se otupuje. —

KRONIKA.

Z Prahy. V kostele sv. Josefa u OO. kapucínů na Novém městě bude v pátek dne 19. t. m. o výroční slavnosti sv. Josefa,

pěstouna Páně, tento pořádek služeb Božích: V 6 h. ráno bude tichá mše sv. a po ní česká exhorta, v 7 h. zpívaná ranní mše sv. jakož i v 8 h., která se vždy obětuje na úmysl počest. spolku tesařského, v 9 h. bude tichá mše sv., v 10 h. německé kázání, v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4. h. české kázání, pak nešpory, Te Deum a pozhennání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15.—19. března u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 20.—24. t. m. u Maltézu.

— Pořádek služeb Božích ve sv. témdni v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě: Ve středu o 4. h. odp. církevní hodinky či tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum). Na zelený čtvrtek v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně podávají se bude cí. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinál), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenešení sv. hostií a mytí nohou 13 chudým starcům; odpoledne o 4. h. jitřní. — Na velký pátek v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přimluy, libání sv. kříže, mše „praesantificatorium“, přenešení nejsv. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu. — Na bílou sobotu o půl 9. svěcení nového světla (paškálu) a v kapli sv. Václava křestní vody, pak zpívaná mše svatá; odpoledne v 5 hod. slavnost Vzkříšení Páně. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení svíce a vody — vykonává Jeho Eminence nejdůst. p. kardinál, jenž též v neděli velikonoční bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všecky ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nejsv. Tělo Páně přijali.

— Pořádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. dvorní kapli na hradě. Ve středu o půl 5. hod. odp. tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum), ve čtvrtek ráno v 9 hod. zpívaná mše sv., přijímání, průvod; odpol. o ½ 5. jitřní; na velký pátek: v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere“, požehnání s ostatkem sv. kříže. Na bílou sobotu v 9 hod. ráno svěcení velikonoční svíce, proroctví, zpívaná mše sv.

— Duchovní cvičení v chrámě u sv. Kajetána v Ostruhové ulici výhradně pro pány jazykem českým konati se budou dne 22., 23., 24. března u večer o 7. hodině. —

Slavné společné sv. přijímání bude 29. téhož měsíce o 8. hodině.

— Konference výhradně pro pány budou se konati jazykem německým jako po všecka léta v zrcadlové (gymnastijní) kapli v Klementině od 22. t. m. vždy o 7. hod. večer po celý týden.

— Duchovní cvičení v kníž. arcib. semináři počnou ve středu dne 17. t. m. a ukončí společným sv. přijímáním na neděli květnou. Po té bude udíliti o následujících dnech J. Eminence nejdůst. p. kardinál alumnům II. r. první tonsuru a alumnům III. r. jakož i některým klerikům řeholním čtvero nižších svěcení.

— Při bourání kaple sv. Vojtěšské byl nalezen v kryptě kovový sarkofag, kde se pozůstatky sv. těla při neporušené pečeti našly a do chrámu sv. Víta přeneseny byly.

— „Koruna Soluňská,“ jejížto záměr jak známo jest, sv. apoštolům slov. Cyrillu a Metoději počtu co největší zjednatí, jejížto prostředky jsou vzájemné modlitby a mše sv., tise a utěšeně se vzmáhá malými prostředky svých chudých, ale četných údů. Údů čítá nyní 5122, mezi nimi najdeš jména mnohých kněží českých. Koruna zamýšlí věnovati celé své jmění dosavadní, na obnovu presbytere ve svatyni Velehradské a doufá, že noví údobé i starší štedrými příspěvky doloží, čehož se ještě na uskutečnění záměru velechvalného nedostává. Obnovovat začne se letos již na jaře. Kdožkoli tedy přispěti chceš na počtu dobrodinců slov. Cyrilla a Methoda, obětuj balíř svůj rád a brzy. Zdař Bůh na přimluy sv. Cvrilla a Methoděje.

Z Berlína. (Nestranný hlas o memorandu českých biskupů). Poslední čís. „Nových evangelických církevních novin“ přináší článek pod názvem „der böhmische Episcopat und die Confessionsschule“, ve kterém úplně souhlasí s českými biskupy, aby konfessijní školy zase pro katolické obyvatelstvo se zřizovaly. „Memorandum“, tak praví evang. noviny, „jedná zcela pravdivě a důmyslně o školách rakouských, poukazuje ke zlu, z jehož kořene nově zákonodárství školní vzešlo a ku škodlivému ovoci, které i církvi i státu v desíletí přineslo. Zmínivše se o křivdě, která školními zákony proti katolíkům se činí, neb žáků katol. jest ve školách rakouských až 95 pct. a přec má býti škola bez rázu náboženského, probírají evang. noviny jednotlivé odstavce memoranda. Ku konci praví: „Co uvádí memorandum o vadách školství, o náboženství, ku kterému se nepřiblíží tou měrou, jakou přihlížeti nutno,

o jednostranném vzdělávání rozumu, o učebných knihách, ve kterých druhdy veškerému náboženství válka se vypovídá, o zanedbávání modlitby, o odstranění křížů ze světnic školních, o zanedbávání úcty nejen Bohu, ale i králům a knížatům povinné, o nekřesťanském duchu, kterým mladší učitelstvo nyní ovládáno jest, konečně o právu rodičů, aby se jim dalo u vychování dítek, což jejich jest: jest pravdivé a tak mírné, že apoštolská řeč českých biskupů u všech, kterým na pravém blahu lidu záleží, nalezne souhlas i vděk. Jest nutno, aby školní zákony rakouské byly opraveny“.

Z Petrohradu. *Temný stín na jasném slavnostním obraze.* Druhého března t. r. konala se v Petrohradě 25. ročnice panování cara Alexandra II., pravíme *konala*, neboť slavnost, ač zevna veleskvělá, zatemněna byla truchlivými událostmi nedávno zakašenými, jichž zhoubné známky ještě ani nebyly odstraněny. Ale temnější ještě stíny vrhají na obraz ten trudné upomínky na nešťastný osud — Polákův a *Unitův* ve svaté Rusi: za posledních 25 let. Ti jsou a zůstanou [důkazem, že vláda carova několik neblahých listů do dějin Ruských přidala. *Poláci a Muraviev, Unité a Gromeka*, — jaké vzbuzují ta jména upomínky! Poláci, obětování pomstě za podniknutou revoluci, Unité obětování na oslavu a rozmnožení zkostnatělého ruského „pravoslaví“, tu povraždění, tu bičí a bodáky do rozkolnických „cerkvi“ dohnání! Cifry, mluvte rázněji než slova! — 83.000 Poláků bylo hnáno na Sibiř nebo do step ruských; 10.000 jich vyhostěno do ciziny v bídu; 360 bylo oběšeno; zemi uložena pokuta 82 millionů rublů; 2700 statků konfiskováno a z větší části nepřátelům Poláků rozdáno; veřejné bibliotéky dílem rušeny, dílem do Petrohradu zavlečeny, čest přemnohých bezbranných osob hanebně zprzněna. Hůře nežli Turek proti křesťanům zuřil Muraviev v nešťastné zubožené Polse, až tam způsobil tichotu — hrobovou. Ta byla škola ruským „činovníkům“, kde se naučili bezzákonné své vládě, a dle jich příkladu a z části jich pomocí zuří nyní — Nihilisté.

Podobně vedla si vláda Alexandra II. vzhledem k církvi katolické. Biskupové, preláti a kněží byli bez procesu na Sibiř odehnáni; katolické biskupství, kláštery a fary zrušeny, chrámy zavírány nebo „v pravoslavné cerkvy“ proměněny, zhusta i katolíci donuceni, aby několika mezi nimi usazeným „pravoslavným“ nové

„cerkvy“ stavěli. Jak v Podolsku sjednocení s katolickou církví Ruteni k ruskému „pravoslaví“ obráceni byli, svým časem i v anglické sněmovně sděleno a světu oznámeno bylo. Jak často rozželel se Pius IX. nad tímto pronásledováním církve katolické v Rusku! Jak často poukázal k trestající prozřetelnosti Božské, která zločinné ruky používá, aby nešlechtné skutky trestala! Tak svůj okružník od 30. července 1864 k biskupům polským zavírá zvěcnělý sv. otec takto k vládařům světským pravě: „Dáno jest vám panování od Pána, a moc od Nejvyššího, kterýž tázati se bude na skutky Vaše, zpytovatí bude vaše myšlení. Když jsouce služebníci království jeho, nesoudili jste pravě, aniž jste ostříhali zákona spravedlnosti, aniž podle vůle Boží chodili jste; brzce okáže se vám, neboť nejpřísnější soud vykonán bude na těch, kteří představeni jsou. Chatrnému zajisté dostává se milosrdenství, ale mocní mocně trestáni budou!“ (Moudr. VI. 4—7.) Tehdáž snad se těm laskavým slovům v zimním paláci smáli, zdaž-li pak se jim, kdo by je povážil i nyní zasměje? Ruka Boží těžce zasáhla i Rusko i samovládcе jeho; nástrojem jsou ji — Nihilisté. Více nežli hromové hlasy volají hrozni zločiny jejich: „A nyní, králové, rozumějte!“ (Žalm II. 10).

Z Palaestiny. (Dokončení). Starý opatský chrám sv. Anny, který byl vládou francouzskou zřízen a opraven má již své správce; Francie svěřila opravu tu alirskému biskupu Lavigeriovi, který chrám navštívil a brzy na to 3 kněze své kongregace sem odeslal. Na přiléhajícím draze zakoupeném pozemku bude se stavěti missijní dům, než místo to není příhodné pro nezdravý vzduch otravovaný výpary rybníka Bethesdy, který se více loužnici než rybníku podobá. I opravdová revoluce tu vypukla a sice v Bairuthu na Libanonu mezi Maronity, kteří vzpouru osnovali proti Rustemu pašovi, poněvadž počal nadržovati protestantům a nekatolickým učitelům, kteréž novoty věřícím Libancům ovšem proti mysli jsou. Maronitský arcibiskup Tyrský Butros Bustoni jednání pašovu se též opřel a proto roznítil proti sobě hněv jeho v té míře, že byl na rozkaz pašův, který dříve se s konsulátem anglickým a francouzským byl srozuměl, zajat a do Jerusaléma dragouny veden, kdež v paláci latinského patriarchy jako vyhnanec dny svého života měl trávit. Než spravedlnost zvítězila; vyhnaný arcibiskup byl prostřednictvím fran-

couzského vyslance na svobodu propuštěn a zpět povolán a od syých oveček s jásotem uvítán. Co se týče Řeků jest jich činnost velmi skrovná; bohoslovecké učelští ve Sv. Kříži jest uzavřeno a jejich tiskárna a nemocnice má též často velmi dlouhé prázdniny. Slavnost svěcení ohně, kterou vždy na bílou sobotu odbývají, byla i loni jako vždycky spojena s bitvou. Arménové chtěli se dostat ku sv. hrobu, aby se spolu s Řeky ohně posvěceného zmocnili; z toho povstala mela, neboť Řekové to připustiti nechtěli. Arménové podnikli tři útoky na Řeky, byli však vždy odraženi; kněžské čepice litaly, hole ve vzduchu hvízdaly a dopadaly hřmotně na hlavy a záda bojujících, v hulákání bojovníků mísil se nářek raněných a smích diváků. Vřavu tu nelze popsat — a to vše se děje ku větší cti a chvále Boží a ku radosti protestantů. Co se týče podpor na missie ve sv. zemi ukázala Francie, že jest „regnum christianissimum“, neboť jak ve výroční zprávě lyonského spolku ku podporování missií se dočítáme, sebralo se v diecích francouzských v čteně s Elsasskem a Lothrinskem 4,524.000 franků. Příspěvky ty budou hlavně na zřízení missijních domů o nichž svrchu řeč byla, obráceny. — Působení katolických missií nese tedy utěšené ovoce a katolíci nabývají ve sv. zemi vždy více a více půdy; kéž by již nadešel čas, v kterém by celá ta země v ruce katolíků přešla, aby půda její, slépejemi Spasitele posvěcena nebyla przněna nescvěčující nohou nevěřícího barbara! —

— Jak pečuje církev kat. o své, toho zřejmý důkaz podává kmen Arabů, který východně od řeky Jordána sídlí. Již dlouhá léta bydlí mezi těmito kočujícími Araby vláský kněz, který s nimi z místa na místo se ubírá. Když některá krajina opasena jest, táhnou dále a na jiném místě se zařizují, kde stáda hojnou potravu nalézají. U prostřed místa zbudují stan, který jim jest chrámem, staví již připravený oltář, při kterém kněz Vlach mši sv. slouží. Mezi tím co se stáda pasou, vyučuje duchovní mládež v pravdách křesťanských. O sv. témdni jsou každý rok při Jordáně. V tento čas přijíždí obětavý kněz s náčelníky do Jerusalema, kde nalézají přístřeší v ústavu Ecce homo. Kněz se zpovídá, slavý Zelený čtvrtek a Velký pátek v Jerusalemě a ubírá se na Bílou sobotu zase zpět se sv. oleji ke kočujícím Arabům, aby s nimi slavil velikonoce. Náčelníci dávají při té příležitosti patriar-

chovi Jerusalémskému, jako svému vrchnímu pastýři, dva krásné arabské koně.

Různé zprávy.

VI.

Legendy o Velkém pátku.

(Dokončení).

V člověku vyhasla tenkrát poslední jiskřička útrpnosti, za to mocným vzplanula žárem v této bylince. Než jak a odkud pomoci? Ze země vzpíná se ku kříži, obepíná jej a pomalu plazí se na horu. Chladivě dotýká se palčivých rtů Spasitelových, útrpně zapletá se v trnovou korunu, aby ji proměnila v palmu vítěznou, jako přítelkyně klade listy zelené na bledé skráně, aby otevřené rány alespoň poněkud zacelila a zakryla, co nemilosrdní pacholci vykonali. A když den, nemoha se dívat na čin tak hrozný, tmavou nocí dílo katanské zakryl a Pán zvolal: „Dokonáno jest“, tak věrná bylinka naklonila hlavy své, zavřela krásný svůj kalich, nechtějíc viděti dále ni jednoho dne, ni jednoho člověka, uvadla. Druhé jaro opět uštědřilo jí lupeny, uštědřilo také pupeny, ale květ známky minulého hoře v sobě vpečetěny má. Jakmile však navrátí se hodina, kdy Kristus Pán, ducha svého Bohu Otci odevzdal, zavírá svá očka, hlavu sklání nechtějíc hleděti dále na nevďečný svět.

Fialka. Tuto bolest s Ukřížovaným popisuje legenda lidu také fialce. Při smrti Spasitelové vydávala totiž skromná fialinka rozkošnou vůni po celém okřsku světa, aby občerstvila alespoň maličko Spasitele na kříži. Také *vrba* dojata byla smrtí Kristovou, že listí své sklonila, proto také platí do dnes za symbol smutku a lid ji smuteční vrbou nazývá.

Trní vzpínalo se, co mohlo, když divá rota židovská korunu z něho Pánu pletla, proto též sténá a křičí vždy na Velký pátek. „Běda mí přeběda“, upělo již tehdež, když Pána na Kalvarii vlekli. On však lásky pln pohledl na nevinné kroví a z úst se mu vyřinula slova potěchy: „Což můžeš ty za to, že ruce katanské upletly věnec z tvých větví, aby jím mou hlavu ověnčily? Na důkaz tvé neviny andělíčkové v podobě bělouňského květu obletovati tě budou. Proto prý trní první květ na jaře má avšak na Velký pátek přece hlasitě sténá. Na jiných místech vykládají totéž o *hloži*, jímž byl Kristus bičován.

Bříza pouští krev na Velký pátek, neboť z břízy prý nařezali Židé kolíky a těmi Spasitele na kříž přibili. Ten den chodí chasa do lesů a břízy nařezuje, aby si načerpala „březové krve“. V Karpátech zase dí, která Židé, když Krista mučili jemu za nehty hlohové třísky bili a tu

žádné dřevo nelezlo do těla,
červivá jiva tehdy zhřešila
Ježíši Kristu krev pustila.

Také na milou pověst o *křivonosce* si zpomeňme. Ptáček ten milou byl zábavu Pánu v zahradě Getsemanské, zpěvem svým obveseloval Jej, pročez Pán krmíval ho za to sladkým pokrmem. Jednou marně zpíval, neboť nikdo nepřicházel. Po dlouhém zpěvu a bolestném rozletěl se po okolní krajině a hle na dřevě uviděl rozpjata toho, jež tak miloval. Rychle letěl k pomoci a přeslabým zobáčkem hleděl seč síly stačily vytáhnouti bolestné hřeby. Leč marná práce, marná ná-maha, darmo škube, darmo zobe, hřeby přece pevně vězí v ranách, malý zobák se čím dále, tím více zakřivuje a Pán dokonává. — Nebohé ptáče rady si neví, když pak Pána z kříže sňali pohřební mu zazpívalo píseň a to poslední. Na památku zůstal ptákům těm zakřivený zobák navždy. V Krkonoších ještě rozeznávají pravonosky a levonosky dokládají, že jedny křivonosky vytahovaly hřeb z pravé ruky, totiž pravonosky, druhé pak že z levé ruky a to zase že byly levonosky.

Ani na tresty Boží, jež stihly katany a mučitele Kristovy, ani na ty nezapoměl lid, nýbrž přenesl je na stromy. Chvějící *osyka* jest mu vhodným obrazem, aby označil hněv Boží, jehož si katané v plné míře zasloužili. Jediná prý osyka netřásla se, když Pán dokonával, netruchlila když Pán ducha vypustil, za to strašná kletba stihla ten strom na věčné věky:

Proklatá osyko! bohdejž bys se trásla
do soudu soudného, do věku věčného,
také *trní* za trest, že z něho koruna trnová
spletena, proklato, jak na jiných místech
si lid vykládá:

a proklato trní, bohdejž bys píchalo
do soudu soudného, do věku věčného.
Rusové zase dí, že kříž, na němž pněl Spasitel, sdělán byl ze dřeva osykového, proto osyce jest se trásti na věky. Jiná pověst mezi Slovany dí, že na osyce Jidáš se oběsil a od těch dob že se listí její pořád chvěje, byť ani větěrku nebylo.

Literární oznamovatel.

— „*Škola Božského srdce Páně*“ roč. XIV. čís. 3. vykazuje tento obsah: Na Golgotě (báseň). Křesťanská rodina podle srdce Ježíšova. Sv. Otec Benedikt. Ecce lignum crucis! Loretánská kaple. Sv. Prokop a bývalý benediktinský jeho klášter na Sázavě. O mis-ionářství (s rytinou). Děvečkám služebným (s ryt.). Zprávy. Milodary B. Srdce Páně. Zájmy Kr. Pána v různých zemích. — Jako „*Ascetické bibliotéky*“ č. 3. „*Čítel sv. Josefa*“ čili: měsíc březen, zasvěcen čist. choti nejblah. Panny Marie, pěstounu Krista P. a nejvěrnějšmu ochranci katol. církve. — Podle vydání (16.) francouzského a německého uspořádal J. Dokoupil, kněz arcid. Olomoucké. Díl. I.

— „*Věstníku bibliografického*“, vyšlo roč. I. číslo 1. tohoto rozmanitého obsahu: Přátelům a příznivcům literatury naší. Hlas o literární činnosti české za r. 1879 (vyňatý z londýnského listu Athenaea a sepsaný dr. J. Durdíkem.) Česká hudba r. 1879. Napsal V. V. Zelený. Bibliografie, kterou pořádá Fr. Urbanek, uvádí rukopisy k tisku uchystané, díla v tisku, vydané knihy a časopisy české. Literatura krvavá. Vydané knihy a časopisy slovenské. Vydaná díla jinojazyčná, hledící k zemím koruny české. Vydaná díla hudební. Vydaná díla umělecká. Seznam úvah. Naši lidé práce (Fr. Doucha, Zd. Fibich a Václav Brožík) Zprávy osobní. Památky. Životopisy a příspěvky k životopisům. Vypsání cen. Zprávy literární. Zprávy spolkové. Feuilleton. Úmrtí. (Jos. Hellich a Jan Věk. Vítá).

— „*Ludmila*“ list pro křesťanské matky. Roč. 5. čís. 3. má tento obsah: Kterak ná-leží učití dítky modlitbě. Čeho se žádá na vzorné hospodyně. Ctihodný Klement Maria Hofbauer. Čtème dobré knihy. Příklad a poučení. Modlitba k sv. Josefu. Domácí prostředky. Ohněvu a zlosti. Zpráva z jednoty křesť. matek. „*Anežka*“, list pro křesť. panny. Roč. 2. čís. 3. vykazuje tento obsah: Bl. Anežka Česká. Život bl. Anežky České. Ježíš naše láska. Umučení Páně rozj-mejme. Na den Zvěstování Marie Panny. Podobenství Marie Panny v květinách. Utěcha. Odpověď na otázky. Hádanka. Dopisy — „*Václav*“, list pro křesť. jinochy a muže, roč. I. čís. 3. tohoto obsahu: Nebojme se. Sv. Josef. Desatero S pro muže. Úcta sv. Václava v Americe. Utěcha má. Dopisy.

— „*Nová knihovna pro mládež*.“ S po-těšením vítáme každou práci, jež určena jest, aby v mládeži plamen horování pro krásu, pravdu a dobro podněcovala. Vedle stálých spo-lečností (Dědictví maličkých, Zlaté listky, Zl. klasy atd.) i jednotlivá knihupectví záslužnou

tonto snahou se nesou. Příčinnivý nakladatel p. Fr. Urbánek vydal další sešity 29, a 30. řady II. „*Nové knihovny pro mládež*“, jež cili sobě vytknutému bohatým, poučným i zábavným obsahem svým úplně vyhovují. — V tomtéž kněhupectví vydávané „*Knihovny pro lid*“ vyšel seš. 2. nadepsaný: „*Ze žaláře*.“ P. spisovatel (Jos. Beran) zavděčil se líčeným životopisem každému pěstounu mládeže i lidu, aby výstražný tento příklad, kam zavede pochybené vychování i plně [dobrých] předsevzetí, v rodině i ve škole a zlá společnost lidí mohli svěřencům svým ku čtení doporučiti. Z oboru tohoto byly by snad četnější zprávy velmi záhodné.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, (malý slovník naučný) redakcí Jakuba Malého, člena kr. české společnosti nauk. Druhého vydání sešit patnáctý (Buffon—Bulwer), seš. šestnáctý (C—Carouge), sešit sedmnáctý (Carousel—Clark), sešit osmnáctý (Clark—Cranmer), sešit devatenáctý (Cramner—Čechy.) Prvého vydání téhož slovníku dílu šestého sešit první (Ramosino.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Leubner*, osob. děkan a býv. farář v Neumětélách, dne 18. února 1880 (nar. 17. března 1795, vysv. 21. března 1818.)

Vyznamenání jsou:

- p. Kašpar *Stöhr*, far. v Utvině, jmenován kn. arcib. notářem;
p. Josef *Brukner*, farář v Sangerbergu, a
p. Ign. *Hens*, far. v Nové vsi, obdrželi expos. canonicale.
p. Jan *Lindacker*, správce vikariatu Jáchymovského a far. v Abertanech, a
p. dr. Eduard *Schoenfelder*, far. v Pernínku, stali se osob. děkany.
p. Frant. *Piller*, far. v Oboře, jmenován kn. arcib. notářem.

Ustanoven jest:

- p. Václav *Brzek*, za admin. ve Verměřicích.

Uprázdňená místa:

Verměřice, fara patron. nábož. matice, od 10. března 1880.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Ferdinand *Fleck*, osob. děkan a farář Ehrenberský na odpoč. v Georgswalde, dne 5.

března (nar. v Mostě 3. ledna 1820, vysv. 25. července 1843.)

- P. Tibertius *Jaschek*, býv. ředitel gymnasia Mlado-Boleslavského z ř. piar., dne 8. března (nar. v Klokočce 28. srpna 1807, vysv. 3. srpna 1834.)
p. Jan *Čermák*, čestný kan., bisk. kons. rada a děkan v Turnově, dne 13. března (nar. 7. pros. 1807 v Mladé Boleslavi, vysv. 28. září 1832).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Ptáček*, far. v Hodkovicích, a
p. Václav *Kretschmer*, far. v Rochlicích, stali se bisk. vikar. tajemníky v libereckém vikariatu.

Ustanoveni jsou:

- p. Hugo *Wohlmann*, far. ve Wittigu, za far. ve Wiese;
p. Frant. *Jomrich*, adm. ve Wiese, za admin. do Wittigu;
p. Josef *Hübner*, admin. za far. v Albrechtsdorfu;
p. Jan *Ždárský*, koop. v Dolním Slivně, za hapl. v Rychnově;
p. Frant. *Seywalter* zůstal kapl. v Řepíně.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Vinc. *Mlejnek*, farář v Železnici, 5. března 1880 (nar. 9. srpna 1827, ve Výprachticích, vysv. 25. července 1851).

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Brdičko*, Poliěský b. vikář a farář v Limberku, jmenován čestným konsistorním radou;
p. Jan *Novotný*, děkan v Novém Bydžově, vikářem okresu Novo-Bydžovského;
p. Frant. *Schneider*, farář v Baníně, osobním děkanem, a
p. Leopold *Mazáč*, děkan v Poličce, b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Němeček*, lokalista Studnický, za faráře ve Rtyni, a
p. Karel *Voríšek*, za adminisr. v Častolovicích.

Uprázdňená místa:

Častolovice, fara patronatu hraběte Šternberga, od 26. února;
Železnice, fara patronatu města Jičína, od 6. března;
Studnice, lokalie patron. prince Schaumburga Lippe, od 8. března 1880.

Lístárna redakce. Dp. *V. K.* v *L.* Bude nám vítáno. Dp. *L. F.* v *P.* Budě uveřejněno později. *P. R. . . ovi.* Račtež zaslati.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedit:
v knihkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Exhorty sváteční.

(J. B. Podstránský.)

VII. Na zelený čtvrtek a spolu Zvěstování Marie Panny.

Dvoji dnes konáme slavnost, t. ustanovení nejsv. Svátosti a spolu Zvěstování Marie P., t. památku, že Maria z Ducha sv. počala Syna Božího a porodila nám Spasitele, kterýž nás vykoupil z hříchu a trestu věčného nás zbavil smrti svou na kříži, ano dosud každodenně se obětuje za nás při mši sv., za pokrm k životu věčnému se nám podává v nejsv. Svátosti oltární. — Jako mnozí věříci po celém kat. světě, tak i vy dnes m br. a s. v Kristu, přistupujete k stolu Páně. *Kěž jste Krista, svého Spasitele, tak hodně v srdce své přijímali, jako Jež Maria počala a pod srdcem nosila.*

a) *Maria přijala Krista Syna Božího srdcem čistým, neposkvrněným.* Srdce její bylo nevinné, všemi ctnostmi ozdobené; proto ji anděl pozdravil: „Zdrávas milostí plná, Pán s tebou,“ a zvěstoval ji, že počne z Ducha sv. Syna Nejvyššího. Podobně i vy m. kř. přijímali budete Tělo Páně, Tělo Syna Nejvyššího, Tělo a Krev svého Spasitele, který z lásky k nám stal se člověkem a život svůj obětoval, krev svou na kříži vylil, abychom z hříchův očistění, spasení byli.

Jen čisté srdce Pán miluje, srdce hříšné, poskvrněné, jest mu ohavností; protož kdo chce svátost oltární hodně přijímati, musí duši svou svátostí pokání ode vši poskvrny hříchu dříve očistiti; nepostačí však jen zpovídati se, nýbrž vykliditi, odstraniti se musí ze srdce vše, co by pře-

káželo Kristu vejíti, t. j. pýcha, závist, hněv, nenávisť a všeliké zlé žádosti a uhostiti se v něm musí láska k Bohu a k bližnímu; svléci musíme starého člověka i obléci nového, v Kristu obnoveného. — Než Kristus při poslední večeři chléb a víno, tajemství umučení a smrti své, podal svým apoštolům, dříve nohy jim umyl, na znamení, jak i my přistupující k stolu Páně, máme dle těla i duše býti čisti, neposkvrnění. Proto napomíná sv. Pavel: „Zkusíš sám sebe člověk a pak z toho chleba jez.“ — Přijímejte tedy kř. Tělo Páně srdcem čistým jako Maria.

b) *Maria přijala Krista také srdcem pokorným.* Když uslyšela, že má počíti z Ducha svatého, zvolala: „Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého,“ v tom okamženi, když k nejvyšší hodnosti za matku Syna Božího povýšena byla. Jaká to pokora! Tak i máme pokoriti se, když k stolu Páně přistupujeme a máme zajisté k tomu mnohé příčiny. Kdo jest ten, jehož přijímáme? Syn Boha živého, oblesk slávy nebeského Otce, Beránek Boží, který snímá hříchy světa; Pán všech pánů, král všech králů, před nímž vše svá kolena sklání, který sedí na pravici Boží a přijde soudit živých i mrtvých; a my jsme lidé hříšní, vlašni, křehcí, nedostateční, plní sice dobrých předsevzetí, chudí však v ctnostech a dobrých skutcích. A přece nás Spasitel zve k svému stolu, podává nám Tělo své za pokrm, ku posile k životu věčnému. Když to vše povážíme, jak bychom přistupující k stolu Páně neměli s pohanským setníkem volati: „Pane nejsem hoden . . .?“ „Jak se osměluješ bez třesení přistoupiti k stolu Syna Božího, jehož se Jan Křt. dotknouti bál a jehož Petr, kníže apoštolů od sebe pln bázně

vzdaloval, volaje: „Odejdi ode mne Pane, neboť jsem člověk hříšný.“

V prvotní církvi volával jáhen před udílením vel. Svátosti: „Sancta sanctis, t. j. svaté svatým,“ nikdo nehodný k stolu Páně nepřistupuj. — „Přistupte s věrou, úctou a láskou.“ A všickni věřící nejen svatí nazváni, nýbrž opravdu svatí jsouce přistupovali a všemi těmi ctnostmi ozdobeni pokorně přijímali. Nuže kř. pamatujte si ta slova: „svaté svatým,“ přistupujte k stolu Páně nejen dnes ale vždycky s čistým, pokorným, kajícím srdcem v pocitu své slabosti a nedokonalosti, v živé víře, že Pán vás může očistiti, posiliti, spasiti. A Kristus vás, zajisté posílí, vaše slabosti a nedokonalosti vyléčí, milost svou vyleje v srdce vaše, upevní víru, posílí naději, roznítí lásku vaši a nasytí vás k životu věčnému. Přijímejte Pána Ježíše jak Maria s čistým a pokorným srdcem, a dojdete zde pokoje, útěchy a po smrti blaženosti věčné. Amen.

VIII. O slavnosti vzkříšení Páně.

„Vstalt jest, není ho tuto.“ Tak zvěstoval anděl ženám v dnešním evangeliu. (Mat. 16, 6.) „Jako Kristus vstal z mrtvých máme i my,“ jako napomíná sv. Pavel, „z hrobu hříchu povstati a v novotě života chodit.“ (Řím 6, 4.) — K takovému povstání z hrobu hříchu jsem vás nejednou vzbuzoval. A blaze vám, uposlechli-li jste a činili pokání; nebo vězte, že duše křesťana, který pravým pokáním k novému životu povstal, jest zvláště milá vzkříšenému Spasiteli. Duše, jež hříchem zohavena byla tou měrou, že obraz Boží sotva bylo rozeznati, Bohu odumřela, moci svátosti pokání zase oživla a z hříchův očištěna a milostí posvěcující ozdobena, stkví se tím způsobem, že Bůh i andělé i všichni nebesané mají v ní své zalíbení. Jak blažená to proměna! Kéž vždy v té kráse trvala! A může, ano může krásu tu ještě zvýšiti. To pak aby se stalo, musí kající křesťan milost, kterouž duše jeho života i krásy nabyla, hleděti zachovati a rozmnožiti. K tomu cíli chceme dnes uvažovat některé prostředky.

První prostředek, aby kající křesťan milost Boží a čistotu duše zachoval, jest: chrániti se bedlivě všech, zvláště blízkých příležitostí k hříchu. Kristus, vstav z mrtvých, již více neumírá; Lazar však, jehož Pán Ježíš mrtvého vzkřísil, zemřel opět. Jaká toho příčina? Sv. Jan Evg. píše, že

Lazar měl v hrobě ruce i nohy svázané a obličej zastřený, Pán Ježíš pak měl údy volné. (Jan 11, 44. a 20, 7.) Tyto vazby znamenají podle výkladu sv. otců příležitosti k hříchu. Kdo jako Kristus povstav, chce stále žiti a milost, kteréž v svátosti pokání dosáhl, zachovati, musí se všech příležitostí k hříchu bedlivě chrániti sice jako Lazar opět smrti propadne, milost Boží ztratí, duchovně zemře. Každá, zvláště blízká příležitost, jako zastření tváří člověku překáží, že nebezpečnoství, ježto mu hrozí, nepoznává; příležitost jako vazba nedopouští volného pohybování a útěku před hříchem, neboť i dobrá vůle tu ochabne, zmalátní a hřích člověka spoutá. Kdo trvá bez potřebí v nebezpečnoství nebo se v ně dobrovolně vydává, byť i skálopevné bylo jeho předsevzetí, snadno narazí, padne, zahyne.

Abychom se hříchu uchránili, třeba nám milosti, kteréž Bůh jen pokorným udílí; kdo pak se bez potřeby vydává v nebezpečnoství, není pokorný, ale pyšný, ješto se spolehá na svou dobrou vůli, na svou sílu, sám na sebe. Bůh se pyšným protivi, opovážlivým odjímá své milosti. — Toho bychom i sami nedoznali, cizí zkušeností Petrovou neb Jidášovou poučení, můžeme věriti. Než pohříchu, víme z vlastní zkušenosti, že příležitost z nás udělala hříšníky; a co se stalo, opět státi se může. — Peklo směje se dobrému předsevzetí, kajeník-li nechce všech příležitostí k hříchu bedlivě se vystříhati.

Mnohý si myslí: marná slova. zbytečná výstraha! dám si pozor, abych nic neslušného, hříšného nečinil; avšak aniž se naděje klesne a byť jsi jednou neb dvakrát z nebezpečnoství vyvázl, již tím jsi hřešil, že jsi se vydal v nebezpečnoství. Kdo nechceš býti pokálen, nechod na místa, kde se blátem hází, chraň se příležitosti, kde se duše milosti Boží zbavuje, vraždí. Totě první prostředek zachovati se v milosti Boží.

Druhý prostředek, abychom opět nehřešili, milost B. zachovali, ano rozhojnili, jest: přijímati častěji sv. svátosti. — Svátost pokání nejen duši ode všech poskvrn očišťuje, nýbrž udílí člověku milosti, že nebezpečnoství hříchu snáze poznává a vůli jeho posiluje, aby mu statně odpíral. Sv. pokání podobá se koupeli občerstvující za letního vedra. Jako voda smývá všecku nečistotu a občerstvuje a posiluje údy, že okřejeme a chutě se chápeme práce: tak obmývá a posiluje duši svátost pokání,

Zpovědník ve jménu Kristově nejen hříchy odpouští, nýbrž i kajenika poučuje a prostředky na ruku dává, jak se přistě hříchu má chrániti a na cestě ctnosti ku kř. dokonalosti kráčet. — Jako příbytek třeba často smýčeti a čistiti, podobně třeba jest často svědomí očišťovati svátosti pokání. „Kdo chce v nitru svém oheň milosti zachovati, musí častěji se zpovídati.“ Tak radí sv. Brigitta.

Co se týče Sv. oltární, učí církev sv., že zachovává i rozmnožuje posv. milost a v duchovním životě nás silí. Pán Ježíš sám nazval Tělo své chlebem života. (Jan 6.) Jako chléb vezdejší život tělesný zachovává i silí, tak zachovává i posiluje sv. přijímání život duševní. Požíváme denně 2—3 i vícekrátě pokrmu a čím těžší jest práce, tím více i třeba tělo pokrmem siliti. To platí také o duši. — A nejen duše ctnostné, nevinné mají častěji k stolu Páně přistupovat, nýbrž a zvláště každý nový kajenik, aby se posílil a uchoval opětného pádu. Jako povstalý z těžké nemoci musí se častěji pokrmem siliti, tak i hříšník, který se nově obrátil, má často Tělo Páně přijímati, aby síly nabyt k odpírání hříchům. Každým hříchem těžkým ztrácíme milost Boží a bez milosti snadno člověk upadá v předešlé hříchy a hle, nejsv. Svátost jest mocný prostředek, jenž hříchů nás chrání, skrocuje zlé žádosti, pomáhá bojovati v pokušení, ulehčuje zachovávatí B. příkázání a vzbuzuje nás ku všelikým ctnostem a tak milost B. nám zachovává, ano rozhojňuje.

Třetí konečně prostředek zachovati milost a chrániti se hříchů jest: modlitba. My lidé jsme mdlí, bídní, nedostateční. (II. Kor. 3, 5.) Pro hřích prvních rodičů jsme k zlému náchylni; všude nám hrozí nebezpečství a pokušení; v štěstí snadno zpýcháme, v neštěstí býváme malomyslní, ve zdraví marní, v nemoci netrpělivi; hřích nás stíhá ve společnosti i v samotě. Jak možná zachovati srdce čisté? Kdo si sám neví porady, nemůže pomoci, musí se obrátiti, utéci k tomu, kdo pomoci může a chce, totiž k Bohu, musí modliti se. Bez modlitby by nám ani dva zmíněné prostředky neprospěly. Vždyť je v životě tolik nebezpečství a příležitosti hříchů, jimž nelze se vyhnouti a kde nás toliko vyšší pomoc s nebe může chrániti pádu, a té pomoci nabýváme modlitbou. Abychom sv. svátosti hodně a s užitkem přijímali, musíme se k nim připravovati modlitbou, a bychom milost přijatou zachovali, třeba nám

osvícení a síly, bychom poznávali nebezpečství a věrně konali, co prospívá duši k spasení, proto musíme se modliti. Modliti se třeba před pokušením i v pokušení. „Ztracen jest, dí sv. Tomáš,“ „kdo se nemodlí“ i má za to, že první rodiče proto padli, že na Boha zapomněli, nemodlili se. Jako před divokou zvěří lidé lezou na stromy, by se zachovali, tak křesťan obklopen nepřáteli duše, musí modlitbou vstoupati k nebesům, aby se zachránil. Vzletne-li ptáček vzhůru, nebude chycen do lécek a křesťan nábožný, když mu nepřatelé osidla kladou, zalétá myslí k Bohu, odkud mu přichází bezpečná pomoc. Modlete se tedy kř., abyste došli a zachovali sobě milosti. „Proste a bude vám dáno.“ (Mat. 7, 7.) Šťastná jest duše v stavu milosti Boží. Blahoslavení, kdož ji v svátosti pokání nabyli. Kéž byste ji zachovali! Kéž bychom všickni jako Kristus vstali, povstali z hrobu hříchu a v novotě života chodili! K tomu cíli užívejte pilně prostředků, o nichž jste dnes slyšeli: chraňte se všech příležitostí k hříchu, přijímejte sv. svátosti a modlete se. Tak si zachováte milost i rozmnožíte a budete-li v milosti Boží žíti a umírat, tož v poslední den vzkříšení, až uslyšíte hlas Syna B., povstanete k životu novému blahoslavenému na věčnosti. Amen.

IX. V pondělí velikonoční.

Co to znamená, že po včerejší radosti, kterou z mrtvých vzkříšený Kristus celému světu spůsobil, jeho učenci do Emaus jdoucí jsou smutní? Pán Ježíš přiblíživ se k nim jako pocestný zármutek jim vytýká, řka: „Které jsou ty věci, které rozmlouváte vespolek jdouce a jste smutní?“ Uprímně se přiznali, odkud jejich zármutek pochází, že totiž nemohou zapomenouti na ukrutnou smrt svého mistra, kterou nedávno v Jerusalemě na hoře Kalvarii podstoupil. — Ovšem měli důležitou příčinu k zámutku, ale to jim neměl Kristus za zlé, to však jim vytýkal, že měli malou viru, ač věděli, co mluvili proroci, ano co Kristus sám o svém utrpení, smrti a z mrtvých vstání předpověděl. To jim vytýkal, že ačkoliv od žen andělem poučených slyšeli, Pán vstal z mrtvých, přece nevěřili, že jest živ a lid vykoupil. „O bláhoví a zpozdlí k věření . . .!“ Sv. evg. Lukáš jal se pak učeníky omlouvat, že „oči jejich byly držány, aby ho nepoznali.“ — Slysíce tak spásitelné rozmlouvání, tak sobě neznámého oblíbili, že k večeru při-

blíživše se k městečku přinutíli ho, aby zůstal a večerel s nimi. I šel a „když s nimi stoloval vzav chléb, dobrořečil, lámal a podával jim; ihned otevřeny jsou oči jejich a poznali Pána. On pak zmizel od očí jejich.“ Tu hořelo srdce jejich, hned byla pevná jejich víra, naděje i láska; vstavše vrátili se do Jerusalema, kde radostně vypravovali ostatním, kterak poznali Pána v lámání chleba. — Stolování tedy s Pánem Ježíšem zahání truchlivost, působí útěchu a radost. Chceme-li tedy se vzkříšeným Kristem se radovati, musíme jako učeníci jdoucí do Emaus, prositi, nutiti Pána, aby s námi zůstal, stále přebýval. Svátostní chléb, kterýž nám podává, máme hodně přijímati, jen tak radost naše velikonoční bude naplněna. *Hodně přijímání velebné Svátosti jest plnost radosti velikonoční.* O tom chceme uvažovati.

Jak velice miloval Kristus Syn Boží pokolení lidské, žádný jazyk nevysloví. Na důkaz nesmírné lásky své vzal na se tělo lidské, jež za nás nebeskému Otci na kříži obětoval, ano toto Jeho tělo živé i s krví jest malá hostie, již nám za pokrm podává k životu věčnému. On touží spojit se s námi, proto volá: „Pojďte sem všickni, já vás občerstvím.“ A přec, o žel! ten nebeský pokrm se mnohým křesťanům příčí, protiví, jako manna druhdy israelitům; nepoznávají s živou vírou, že jest v něm skrytý Spasitel, kterýž pro ně zemřel a z mrtvých vstal. — Kdyby nám Kristus osobně se ukázal jako učeníkům do Emaus jdoucím, jistě bychom všickni nevýslovnou radostí oplývali. Jaká by to byla nena-dálá proměna! Hříšníci by neodkládali smířiti se s Bohem, jedním jeho pohledem obměkčení hoře by hříchů svých plakali, před ním padli a za odpuštění žádali, spravedliví pak by Spasiteli svému se kořili, rány jeho líbali a za všecka do-brodiní děkovali.

Než „blahoslavení ti, kteří neviděli a předce uvěřili.“ (Jan 20, 30). Tak blahoslavení mohou býti všickni, kdo bez odkladu podle cirk. příkazů horlivě přistupují k stolu Páně a požívají Beránka velikonočního; poněvadž neviděti a předce věřiti jest podle víry Bohu milejší, než tělesnýma očima na něho patřiti. Sv. Ludvík, král francouzský, když se roz-nášela pověst, že se kdesi Kristus ve vel. Svátosti ukazuje viditelně jako pacholátko, pravil: „Ať jdou tam ti, kteří jsou u víře slabí, nestáli; mně dosti jest, že mohu Boha viděti očima živé víry, čím se

těším.“ Kéž všickni křesťané tak pevně věřili. Ty věříš, že jest Kristus ve vel. Svátosti přítomen, proč medle váháš, odkládáš k stolu Páně přistoupiti? proč u něho pravé radosti velikonoční nehledáš? Ach, nedopusťte křesťané, aby dlouho držány byly oči vaše; neodkládejte sv. přijímáním; nebo není chutnějšího chleba nad chléb oltární, pokrm andělský. Sv. Mech-tilda říkala: „Kdyby člověk poznal, jaká sladkost třeba jen z jediného přijímání Těla Páně pochází, že by duchovní radostí omdlával.“ A skutečně toho nejednou zakusil sv. Filip Neri, který když mši sv. sloužil, rozkoší v Kristu omdlával, že za mrtvého byl jmin. — Ano zde u stolu Páně jest místo, kde Bůh své dary a milosti přehojně rozdává; zde „rozkoší jeho býti se syny lidskými.“ (Přisl. 8.) Ejhle kř., Bůh chce s námi rozkoš míti a vy byste nechtěli míti rozkoš s Bohem? Bůh vám chce u svého stolu štědře rozdávati dary a milosti a vy byste chtěli přicházeti pro ně řídece, vlažně, ospale, nehodně? Jaká by to byla nevďěčnost! — Chcete-li kř. v plné míře požívati lahody, milosti, rozkoší, jaké Kristus Pán skryl ve vel. Svátosti, chcete-li, aby srdce vaše u stolu Páně láskou hořelo, jako srdce učeníků Emauzských, poslyšte a uvažte tento příběh: Když sv. Remigius krále fr. Chlodviga na víru kř. obráceného chtěl pohnouti, aby se odřekl pohanských bludů a Kristu byl živ, uvedl ho ke křtitelnici, kde z jedné strany postavil obraz Krista, Marie P. a jiných svatých, z druhé pak stříbrné a zlaté modly a pravil: „Chceš-li králi, pokřtěn býti, pravda-li, že si Krista nade vše vážíš, tedy spal a zmař modly pohanské, jimž jsi se prve klanival a pokloň se obrazům Pána Ježíše, Marie P. a jiných svatých, které jsi prve lehkovážně pálíval.“ A Chlodvig tak učinil, na důkaz, že chce náležeti a líbiti se Kristu Spasiteli. Podobně ty křesťane milý! chceš-li okusiti radosti ze vzkříšení Krista a hojné milosti u stolu Páně, spal a zmař všecko, čemu jsi se až posud klaníval a klaň se vroucně Tomu, k jehož stolu jsi snad jednou toliko v roce velmi nepřikladně a vlažně přistupoval. Spal a zmař modly svých zlých žádostí a naruživostí, modly pychy, lakomství, závisti, chlipnosti, nestřidmosti, opilství a jiných neřestí a v popeli těch pohanských bůžků najdeš Krista a s ním nevýmluvné radosti a hojnost pokladů, jakých „roz a mol nekáží a zloději nevykopávají,“ jež trvají na věky.

Nuže kř. neváhejte, ochotně přistupujte k stolu Páně, kde vám jako učeníkům do Emaus jdoucím chléb nebeský láme, Tělo své za pokrm podává; hodně však a vděčně přijímejte Toho, v kteréhož věříce pak radovati se budete radostí převelkou, docházejíce konce víry své, spasení duši. (Petr 1, 9.) Amen.

O jazyku latinském,

pokud byl a jest řeči vědy vůbec, a theologické zvláště.

Dne 29. května 1453 padl Cařihrad v ruce vítězných Turků. Poslední císař řecký, Konstantin XII. s myslí bohatýrskou bránil staroslavné stolice své proti sverepým nepřátelům křesťanstva, avšak marně. Padl v boji zoufalém a s ním řecké císařství. Mohamed II. vniknův s vojskem svým do města s ořem ložrátíl se k chrámu Zofijskému, kdež pobožnost svou vykonal; s kopulí chrámových stržen kříž a místo něho vztýčen půlměsíc a Cařihrad učiněn odtud velkoryše osmanské městem sídelním.

Činem tím na věky památným smrtelná rána zasazena byla církvi řecké, ale život vědecký přec od té doby dočkal se znamenitého rozvoje. Již před pádem Cařihradu troušili se učení Řekové na západ, ale po konečném jeho vzetí houfně se tam hrnuli, hlavně do Italie a jako učitelé na universitách italských působíce rozšiřovali tu vědomosti o klassických dílech starověkých. Studium klassické, čili tak řečený humanismus záhy rozšířilo se z Italie po Německu, Francii a Anglii, a pronikalo též do Čech, do Polska a do Uher všude razíc vědeckému zkoumání cestu novou. Mocným žářem vzplanula láska k vědě ve všech skoro zemích evropských a brzy ukázala se toho potřeba, aby zvolen byl jeden jazyk, kterým by učenci všech národů společnou vědu společně a jednotně pěstovali.

Která z evropských řečí důstojnosti té primatorské byla? Důstojna? Z řečí, jimiž tenkrát na sklonku století XV. v Evropě mluvilo se, žádná k úkolu tak vznešenému působila nebyla. Učencův řečí obecnou mohl zajisté státi se pouze jazyk některý starší grammaticky vzdělaný a literárně vytríbený, aby vystačil potřebám

vědeckým, a takými jazyky byly tehdy hlavně řecký a latinský.

Uvážíme-li, že jazyk řecký vyniká vzácnou lahodností, půvabností a neobyčejnou tvořivostí slov, jimiž hlavně pojmy filosofické a vědecké vůbec snadno vyjadřovati možno, uvážíme-li, že není žádného jazyka, jenž by hojností, přiměřeností a vkusností vazeb řecké mluvě úplně se mohl vyrovnati, nemůžeme neuznati, že pro tyto výtečné vlastnosti v první řadě jazyk řecký toho zasluhoval, aby byl se stal všech učencův jazykem společným. Nebudíž také zapomenuto, že literatura řecká vyniká neobyčejně dlouhým životem; vždyť trvala asi půl třetího tisíce roků, od nejstarších dob, v kterých vzniklo národní básnictvo epické, až do zkázy Cařihradu roku 1453. Neméně vyniká velikou plodností, vnitřní důležitostí a vysokou cenou uměleckou, jakož i originalností. Vždyť všeobecně známo jest, že Římané Řeků pouhými byli epigony, ve všech oborech života literárního věrně jich napodobující, takže Horatius rodákům svým radil: „Vos exemplaria graeca nocturna versate manu, versate diurna“ (Vy vzory řecké mějte dnem i nocí v rukou). Bez vlivu řeckého literatura římská nikdy nebyla by se vyvinula, leda v příčině řečnictví a satyry, které mají základ v životě římském samém. To na mysli majíce diviti se nebudeme, že osmělil se Horatius svým krajanům do očí říci: „Graecia capta ferum victorem cepit.“

Nad to byli to právě Řekové, kteří vlast svou opustivše lásku k studiu humanistickému v západní Evropě vzbudili a šířili.

Přes to přese všechno nestala se jazykem učeným řečtina, nýbrž latina, a to z příčin, o nichž tuto promluvíme.

1. Jazyk latinský společnou s řeckým jazykem měl přednost, že jsa mrtvým nepodléhal více změnám zvukoslovným, tvaroslovným a syntaktickým, což rozvoji vědy všeobecné prospěšno bylo nad míru. Jazyk živý proměňám z postupního rozvoje jdoucím vždy jest podroben, neb „živý živého národa jazyk tím samým živ jest, že se mění;“ praví slovnítný zakladatek slavistiky, J. P. Šafařík. (Čas. Mus. 1876. st. 37.)

2. K nejvzdělanějším národům evropským na konci středověku bez odporu sluší pokládati národy romanské, portugal-

ský, španělský, francouzský a italský. Že pak jazyk národů těch z latiny obecné, populární se vyvinuv jazyku mateřskému více méně zůstal podobným, nebylo zajisté učencům romanským za těžko latíně spisovné se přiučiti a ji pěstovati vědy a umění. Nezbyvalo tudíž učencům jiných národů nic jiného, leč po příklade rivalů romanských taktéž užívati jazyka latinského.

3. Vedle řeckého byl jazyk latinský ze starověkých nejvzdělanějším, a literatura jeho, ač původní, samarostlou nebyla, nýbrž vzdělána, jak z předu řečeno bylo, hlavně dle vzorů řeckých, nieméně postupem času k rozkvětu utěšenému dospěla, vynikajíc četnými a důkladnými z všekeřých oborů spisy, básnickými, řečnickými, historickými i filosofickými. Literatura římská za doby Ciceronovy a Augustovy důstojně již po bok se staví literatuře řecké, neb Římané tvůrčí silou originalnosti nevynikajíc dovedli nedostatku toho nahraditi podivuhodnou obratností a vkusností. Tím způsobem latina k tomu již byla spůsobilá, aby učencův středověkých jazykem společným byla učiněna.

4. Jak již v úvodě přítomné rozpravy bylo řečeno, probudila se přičiněním učenců řeckých láska k literatuře klassické prvně v Itálii, kdež university s prospěchem nevšedním jaly se pěstovati studium humanistické a vykládati hlavně klassiky latinské. Sem hrnuli se odevšad muži a mladíci vědy žádostiví. Na školách latinských tu se vzdělávše domů se vraceli a jazyk latinský, domácímu často velmi na úkor, pilně vzdělávali. Tak stalo se, že v středověku téměř všechna učená díla latinou se psala, a knihami v národním jazyku sepsanými pohrdáno nešetřně. A netoliko v učených spisech, nýbrž i v řečnictví a v básnictví užíváno latiny. O Petrarkovi vůbec známo, že mnohem více na svých latinských básních si zakládal, než na znělkách italských. Také mnozí Čechové ve školách vlašských vzdělání, latinu sobě oblíbivše, v ní jediné psali, jazyka českého, klassicky prý nevzdělaného, málo sobě všímající, jakž činil zejména Bohuslav Hasišteinský z Lobkovic, slovnítný skladatel básní latinských. Vedle něho latinsky básnili Matouš Kolinský, David Crinitus z Hlavačova, Prokop Lupač, Petrus Codicillus z Tulechova a j. a nákladem Jana Hodějovského z Hodějova vydávány byly pod titulem: „forragines“ celé sbírky latinských

básní, kdežto Parnas český té doby málo, měl ctitelův.

Poněvadž tedy, jak z řečeného patrno latina obligatním jazykem vědy vůbec stala se, jest věcí zcela přirozenou, že tím výhradněji zavládla v theologické vědě zvláště.

Vždyť všeobecně známo jest, že kněží a to hlavně mniši, repraesentanty byli všekeré skoro vědy středověké a kláštery že tu byly předními a snad jedinými útlunami věd a umění. Latina od prvopočátku byla úřední řečí církve Petrovy a zůstala jí i tenkrát, kdy nebylo více císařství západořímského mezi živými. Odoakrem poražen byl sice poslední císař římský Romulus Augustulus, a říše západořímská navždy zničena. (476) avšak Řím, byť přestal býti politickým středem světovým, světu vévoditi nepřestal ve smyslu duchovním, takže sv. Tomáš Aquin. u výkladu 2. kap. k Thess. s právem napsal: „Říše římská nezanikla, než jen v duchovnou proměněna byla; Řím nepřestal panovati nad národy; čehokoli zbraněmi nenabyl, to drží náboženstvím.“

Liturgie a věda katolická přirozeně nemohla tedy jinou býti leč latinskou, a zůstala jí až podnes. Ve světské vědě ovšem tak nezůstalo. Z belletristiky čili z tak zvané krásné literatury již dávno latina jazykům národním ustoupila, neb záhy se poznalo, že literatura, má-li v pravdě duševním majetkem národa se státi, musí i národního jazyka užívati. V minulém století počala ustupovati latina i v literatuře vědecké a za našich časů ustoupila vzdělaným jazykům národním. Ve vědě theol. jsou mnohé důvody pro zachování jazyka lat. jako jazyka vyučovacího, mnohé proti němu, tak že přechod k jazyku národnímu není tak snadným jako u ostatních věd. Jest však se nadíti, že i v theologii, jak se již v Německu a jiných zemích stalo, jazyk národní vedle jazyka latinského vzkvete. Prof. V. Br.

Soud.

(Z cyklu „Soudný den“.)

Do pekel i na nebesa.

S tránu se již Kristus nyní zvedá
v hrůzypaém majestátu svém, —
a jak doupata zvěř plachá hledá
před bouří a při tušení zlém:

tak, když hněvu spravedlivé mraky
na Kristově tváři spatřili,
hříšníci bojácně k zemi braky
v tušení zlém rychle klopili.
Smrtelnou se hrázou duše třese,
Kristův hlas když nad nimi se nese:

„Lačněl jsem a nedali jste jídla,
žíznil jsem a pít jste nedali,
marně vaše obcházal jsem bydlá,
byste za hosta mne přijali.
Nah jsem byl a vy jste neoděli,
nemocen a v žaláři byl host,
má však bída v osamělé celi
vaši nezměkčila útrpnost.
K ďáblu jděte i k andělům jeho
k mukám stálým ohně do věčného.“

Nastala tu vřava, křik a klení,
s bédováním mnohým smíšené,
a ty ďáblu pluky bez prodlení
v děsnou moc svou berou souzené.
Křídla netopýři rozpínají,
jako noc své černé perutě,
a k hranicím země ulétají,
odkud k věkověčné pokutě
do propasti bezedné se řítí,
kudy vstříc jim hladový žár svítí.

Padají ach! do končin zármutku,
pověčného pláče, bolesti,
nesmírnému beze hranic smutku
slitování kde nic nověstí!
Kam jen hlédneš v říši širošířé,
nikde mezi v bídě krajinách;
nad plameny ve tmě vládne čiré
beznadějnost v hrůzy končinách.
Vědomí tam viny moří, hněte,
ach! a žádá neteče tam Lethe! —

A pak Kristus k šťastné ku pravici
obrací se okem milostným;
poklad lásky v Božské zřítelnici
sborům poselstvím jest radostným.
K Němu nyní všichni vyvolení
s lásky roztoužením zírají;
s myslí tichou, beze strachu, chvění
ortel spravedlivý čekají,
ve slavné když chvíli, pohnutlivé
slovo Páně zní k nim milostivé:

„Amen pravím vám, co učinili
nejmenšímu vy jste z bratří mých,
darek tím jste hojně podělili
mne samého srdcem upřímných.
Pojďte požehnaní otce mého,
slavným zavládněte královstvím,

od počátku vám připraveného
milosrdným, věčným Otcem mým!
Jako ve mně naději jste měli
ať ji splní díl váš nyní skvělý!“

I zazněly šírém po okolí
vyvolených písně radostné,
jako po bouři kdy šveholí
opeřenců sbory milostné.
Krista se znamením kříže v čele
u výš jasnou slavně stoupají,
v akkordu pak mocném převesele
„Tebe Bože“ vděčně zpívají;
s milou písní vznášejí se vzhůru,
až do nebes modrého azúru:

Až — jak hvězdy ve spanilém lesku
na vysokém září blankytu —
znikají tam v tajemném nebesku,
kdežto slavně tuchnou ve kmitu.
V říši věčné šťastnými jsou hosty,
soucitná kde láska panuje;
od srdce tu k srdci klenou mosty,
po nichž blahá sdílnost putuje.
Do radosti vešli neviděných,
myslí lidskou nikdy netušených! —

J. O.

Podobenství a paraboly.

VI.

Hněv.

Včela sama nejhůře pochodí, bodne-li
koho žahadlem svým. Jiného sice poraní
a bolest mu způsobí, ale sama sebe usmrtí.
Mátě včela žahadlo své tak srostlé s tě-
lem svým, že chtějíc je zabodnouti do ji-
ného těla, nemůže je od sebe oddělit, aby
vlastního těla svého neroztrhla, smrtelně
se nezranila. —

Hněvivý, mstivý, závistivý nejvíce
sám hubí sebe na těle i na duši. Zvláště
na duši sám zabíjí sebe. Neboť co činí
pravý život duchovní, to jest — láska. Ale
lásku všecku hněv, mstivost a závist umo-
rují. To jest úplná smrt duše, jak to i
vykládá sv. apoštol lásky, říká: „Kdo ne-
miluje, zůstává v smrti.“ I. sv. Jana 3, 14.

Smilství.

Kolem hluboké propasti po samém
kraji skotačil bujný pacholík. Lidé mimo
jdoucí trnuli hrůzou na to hledíce. Vo-
lalitě jeden přes druhého na malého od-

vážlivce: „Co to tropíš dítě zarmoucené?! nech toho! zpátky, zpátky! spadneš tam! zabiješ se!“ Chlapec sice odpovídal: „I já tam nechci spadnouti; já se nechci zabít.“ Ale přece neposlouchaje výstrah důtklivých a nevěře moudrým a zkušeným, nepřestal dále strašlivou propast obkakovati. Prve však, než byl se nadál, letěl střemhlav do hlubiny, odkudž pak byl vytažen s údy roztržštěnými. —

Někteří se zařikají, že nikterakž nechtějí se dopustiti samého skutku smilného. Ale přece rádi o věcech oplzlých myslivají, mluvívají, poslouchávají; rádi necudné knihy čítávají, do nestoudných divadel chodívají; rádi se pouštívají v směle a neslušné zacházení a přátelení se s osobami druhého pohlaví. Tot jest již obkakování na samém pokraji té propasti, jež jest skutečné smilství. A nenechají-li záhy toho všeho, mají proč se báti, že co nevidět padnou tam, kamž nikdy nechtěli padnouti, totiž do skutku smilného; padnou tam k časné i věčné zkáze své. —

Nespravedlnost.

Lačnému Pánu Ježíši ukazoval pokušítel ďábelský na kamení, aby si je v chleby proměnil. Kdyby byl Ježíš tak učinil, byl by chléb od ďábla přijal. Ale toho byl dalek Pán nejsvětější. Odmrštiv radu pokušitelovu raději chtěl lačný čekati, až přijdou andělé posloužit mu pokrmem potřebným; pokrmem Bohem požehnaným. —

Až posud nepřestává ďábel lidem ukazovati na kameny, aby si z nich chléb připravovali. Ty kameny jsou: krádež, lichva, podvod a všeliká nespravedlnost. To všecko v skutku srdce lidské činí kamenné. A kde z takových kamenů dobývají si chleba svého, přijímají jej od ďábla. Jak může takový chléb chutnati?! Ale chléb, jehož si dobýváme poctivě, bez uražení zákona Božího, bez ujmy lásky k bližnímu, jak nás navádějí andělé, můžeme považovati za chléb nám od andělů podávaný. A jen takový chléb může nám chutnati; může nám býti zdravý na těle na duši. —

Pomluva.

Chám spatřiv otce opilého a obnaženého nejenom sám velikou z toho měl radost, nýbrž i také hned pospíšil o tom vy-

pravovat bratřím svým jich pobízejce, aby šli dívat se na otce a posmívat se jemu. Ale co učinili bratři Chamovi, Sém a Jafet? Ti kráčeji zpátkem a majíce tváři své odvrácené pláštěm zakryli hanbu otce svého. —

Chámovi podobají se ti, kdo rádi slídí po chybách bližních svých, rádi je odkrývají, roznášejí, *v novinách rozhlašují*. Zvláště vedou si *po Chamovsku* ti katoličtí křesťané, kteříž s velikým potěšením jiným katolickým křesťanům ukazují neb vypravují, co v některé knížce neb v některém časopise se vyskytne potupného o církvi katolické. — Sémovi pak a Jafetovi podobají se ti křesťané, kteříž od hříchů bližních svých sice s ošklivostí se odvracují, ale kteříž chybného bližního svého přikrývají pláštěm lásky, jeho nepomlouvajíce, jeho litujíce, jeho bratrsky a soukromně napominajíce a za něj se modlíce. —

„Chyťte zloděje“, křičí též zloděj, když jej honí; křičí tak, aby nepovšimnut tím spíše ušel pronásledovatelům svým. —

Chybní lidé bývají ti, kteříž nejraději pomlouvají jiných chybných lidí. Proč? Aby tím spíše s vlastními chybami svými se utajili. —

Pochlebenství.

Vášnivý šlechtic zamiloval se náruživě do sličné a spolu uměním svým vyhlášené zpěvačky divadelní. Ale ta láskou jeho pohrdla. On pak tím prudším proti ní zahorev hněvem přísahal jí pomstu. Opět slavná pěvkyně v divadle zpívala. Zpěvem svým tak okouzila všecko posluchačstvo své, že se jí odevšad na jeviště krásné kytice sypaly. Nejkrásnější a největší ze všech padla jí k samým nohám. Nemohlatě se zdržeti, aby pro tak skvostnou kytici se neshýbla a si ji nezdvihla chtějíc se nabažiti vůně její. Ale v tom okamžení, co béře kytku do ruky, před samýma očima se jí z prostředku kytky zableskne, rána zahřmí, a při samé hlavě kulka zahvízdne. Kdyby se byla slečna jen trochu více ku předu nachýlila, byla by s jeviště nebožka odnešena bývala. Krásná byla ta kytka; přeliblezná voněla; ale chovala v sobě smrt, záhubu. Mělatě v sobě mstivým milovníkem nastrojenou ostře nabytou bambitku s nataženým kohoutkem, jenž musil hned spustiti, jak mile kytka se obekla. —

Takovéť jest právě pochlebenství. Vnitřně nám lidem ješitným a vysokomyslným; ale přijímáme-li je, ono duši naši

usmrcuje. Jak to voní velmožům, pochvaluje-li se jim, že všechno, co dělají, dobře dělají! Ale oni pak tím méně poznávají veliké chyby své k zkáze sobě podřízených i k zkáze vlastní.

Jak to voní mladým lidem, namlouvají-li jim, aby, dokud jsou mladí a hezčí, užívali světa, ukazovali se, honosili se! Ale tím posiluje se nezkušený mládenec, aby ještě směleji hýřil, až bývá otrokem nejzáhubnějších náruživostí. Tím mámi se nemoudrá panna, aby ještě méně světa se ostýchala, až bývá svedena, opuštěna, zkažena, všechna nešťastná.

Jak to voní v náboženství lenivým, prohlašují-li se za osvícené! Ale tím více pak odtrženi od náboženství Ježíše Krista brzy octnou se v zmatech nejmutnějších. Kdykoliv tedy se nám pochlebuje, vždy myslíme si, že se nám podává kytka, která sice voní, ale kteráž skrývá v sobě záhubu naši. —

K. Otman.

Na velký pátek.

Sedm slov Páně na Kalvarii.

Kalvarie, horo přepamatná,
krví Kristovou jsi barvená;
skály tvoje kropí krev posvátná,
z boku Kristova dnes cezená!
Skály tvoje smutně naslouchaly,
když kat svaté ruce probíjel;
Kameny tvé hořce bědovaly,
když Longinus srdce probíjel!
Slunce zatmělo se, hvězdy hasly,
děsní lunu kryli mrakové,
po vši zemi tvorové se trásli,
až se otvírali hrobové!
Mrtví ze svých hrobů povstávali,
aby rány Krista viděli,
zříce je hlavami potřásali,
a ve rmutném žalu úpěli.
Tělo svaté, co jsi učinilo
lidu svému, jenž Tě na smrt dal?
Člověk zhršil, ty's to napravilo;
proto na kříži Tě rozepjal.
Slyš to lide: Jež jsi ukřižoval,
volá s kříže: „Otče, odpusť jim!
Miluji je, vždy jsem je miloval,
odpusť, odpusť nepřatelům mým!“
Mezi lotry postavily Syna,
jenž byl Otcí nad vše milejší;
plivali naň, jako na zlosyna,
který páchal hrůzy největší!
Lotru kajícím, Boží Synu!
ještě přislubuješ nebes ráj;
na kříži pně, odpouštíš mu vinu,

a on Tebou vchází v nebes kraj.
Tam u kříže stála svatá máti,
kříž rukama v pláči objímá;
ach, vždyť na něm svého Syna trátí,
jež smrt v náruč již již pojímá!
Vidí hřeby probodené ruce,
ach ty ruce, jež jen žehnaly;
srdce prohnáno je kopím prudce,
až se krev a voda vyhnaly! —
Nohy, jež k nemocným spěchávaly,
jako led jsou nyní studené,
Ústa modrá, co lid těšily,
čelo vínkem z trní zbodené!
V bolesti té vzpomněl si na matku:
Ejhle matka tvá, ó Jene můj!
S kříže dí: „Viz drahou tu památku!
Opatruj ji, při ní věrně stůj!“
Rány bolí hrozně, krev ubíhá,
tesknost svírá srdce stísněné;
síly hasnou, mdloba mdlobu stíhá,
tělo k zemi klesá ztrýzněné!
„Eli! Eli!, lamazabaktány!“
Zavzní z jeho úst přežalostně;
Proč jsi, Otče vroucně milovaný,
Opustil mne! ach tak bolestně!
Nahý mezi nebem, zemí, hynu,
opuštěn a v mukách, já syn Tvůj!
O! což neví Otec o svém synu?
Odejmi již trpký kalich můj!
Žíly pukly, krev se vycedila,
jazyk horký v ústech umdlévá;
úpěnlivě ústa proslovila:
„Žízním, lid můj, ach! u spáse prodlévá!“
Kat mu octem, žlučí napojenou,
houbu pro svlažení podává.
Aj! tu žádost dosud nekojenou,
naší spásy zdaž svět poznává?
Ještě jednou oko Jeho hledí
dolů s kříže, bídný hříšníče;
ó! což o tom, že to naposledy,
srdce tvoje neví bídníče!
Bij se v prsy, vyznej, kaj se čile,
Po tvé spáse žízní Ježíš tvůj;
odpuštění dojdeš této chvíle;
obrať se, a naprav život svůj!
„Dokonáno jest!“ zní dolů s kříže,
„dokonáno dílo pro tebe;
já sňal s tebe kletých hříchů tíže,
nyní starěj ty se o sebe!“ —
Stydnou oudy, světlo očí hasne,
síla poslední již umdlívá;
žalem zardívá se nebe jasné;
poslední hlas s kříže zavznívá:
„Otče! v ruce tvé poručím ducha svého!
Již se loučím s vámi, dítky mé;
následujte vždy učení mého,
pak se opět v nebi sejdem.“
Zamknula se ústa, skleslo tělo.

Plačte dítky, otec shasl již!
Které srdce by se nezachvělo,
patrič na ten drabý svatý kříž?

Fr. Hr.

Milosrdná sestra.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

Prostořeká Baruška dala moudrou radu, slov těch nezapomněla Lidunka, ač dosti se namáhala přijíti na jiné myšlenky, nešlo to. Několikrát ještě téhož dne pohledla k Božím mukám a tu se jí zdálo, jako by něco v jejím nitru naříkalo, že není ještě neděle. Dočkala však se jí. Neděle nadešla a s ní i opět obyčejná návštěva kostela a zastávka u Bartoňů. Lidunka tentokrát se rodiči nejela. Myslíla, že se nemůže tak nábožně v kostele pomodlit jako jindy; ku mřížce se bála a jinde státi nebyla ještě uvykla. Řekla matce, že půjde se pomodlit na skálu ku kapličce a při tom spolu dohledne na domácnost. Paní matka jí nedomlouvala, skoro jí bylo vhod, že se Lidunka Veselíčka straní alespoň tak dlouho, až na nemilou příhodu v hospodě zapomenou. Rodiče odjeli; poněvadž zanechali Lidunku doma, zůstala i Kačenka doma a tu nespáchali domů, nýbrž pozdrželi se ve Veselíčku celý den.

Lidunka po jídle řekla Kačence, že se podívá trochu po stráni a lezla v skutku kol strmých skal kvítky tam trhající.

As za hodinu stočila se až k Božím mukám, usedla na spodní stupeň a jala se natrhané kvítky vázati v dlouhý věnec. Věnec je uvitý a Lidunka stoupá výše, aby sloup věncem ovinula. Musila vystoupiti až na špičky, aby zachytila křížek na hoření části; tam uvázala jeden konec a otočila sloup věncem až dolů.

Práce ta mohla trvati asi hodinu. Když Lidunka potom se ohlédla, shledala k nemalému leknutí, že není u sloupu sama. Stál za ní pan Alfred, s velikou zálibou ji pozoruje. Pohledli na sebe, ale ani on ani ona nehlesli slůvka. Kdo první začal, těžko nám uhodnouti. Lidunka sklopila oči a zůstala na místě, kdežto pan Alfred pokročil jí vstříc, podáváje jí ruku. Sehnula se. Ona ho tak brzy nečekala. Její první úmysl byl ověnciti sloup, aby až on přijde poznal, že zde byla, ale sama vyčkatí nemínila. Událo se však jinak. Utéci ani nemohla, vždyť by jí byly nohy neunesly a pan Alfred by byl tomu s těžší asi dopustil. Vida její leknutí, nevzal jí

za ruku, nýbrž usmál se hlasitě a zvolal: „Což straším, že jste se tak zarazila? nebojte se, mé záměry jsou poctivé a má láska k vám beze vši lsti; důvěřujte ve mne a nebudete toho nikdy, nikdy litovati.“ Lidunkou to trhlo, nechtěla se dáti zahanbiti a bázlivou ji nemohl nikdo nazývat. Vyrostla v pusté krajině a bázně neznala, myslila, že všickni lidé jsou dobří jako její rodičové a domácí chasa. Nesměle, ale přece odhodlaně vypravila ze sebe: „I uchovejž Bůh, mladý pane! já se vás jen ulekla, že jste přišel tak z nenadání, vim dobře, že mi nechcete ublížiti a také mně cos podobného ani nenapadlo.“ Se-stoupila dolů, pan Alfred blíže k ní a tak začali hovor. Za ruku ji vzíti si mladý pán více nedovolil; tušil velmi dobře, že by ji tím jen poplašil a proto se spokojil pouhým pohledem. Vykládal jí, jak dnem i nocí ji vidí před sebou — stále s ní se obíraje, jak nemá stání a vždy ho to táhne k Zatočci; že musí aspoň jednou denně mlýn, třeba i ze vzdáli spatřiti, když není jemu dopráno Lidunku vidět.

Lidunka poslouchala ve své nevinosti lichotivá slova, zastaveníčko bylo by trvalo déle, kdyby byl návrat rodičů je nebyl přerušil. Zhledla totiž na vozové cestě bělouše ještě v dálce a to ji tak polekalo, že nedavši ani panu Alfredu s Bohem, otočila se a rychlým krokem ke mlýnu se vracela. Z počátku zůstal pan Alfred zaražen, — přemítal nějaké-li slovo snad Lidunku neurazilo, hrčení však vozu, v němž poznal mlynáře s manželkou, mu v brzku vše vysvětlilo. Uhnul se za sloup, aby ho nepoznali a čekal až pod ním přejedou, pak se pustil oklikami k domovu. Když rodiče zajížděli ke mlýnu stála již Lidunka na zápraží a vítala je srdečně a vesele. Paní matka byla potěšena, že je Lidunka opět veselá, nevěděla arci z jakého pramene veselost prýští, jí dostačilo co viděla, po příčině nepátrala. Pan otec měl starost, jsou-li mlýny dobře skřesané a složené, podkoli vymeteno, čepy jak sluší lojem natřeny a jiné ještě starosti, jaké mívají mlynáři.

Slezl z vozu a první krok byl do mlýnice; chasa končila práci a mládek se chystal, aby zdvihl stavidla a pustil vodu na kola. Bylo vše v pořádku, pan otec přijal ještě měřičné, jež mleči před nasýpaním odváděli a pak se vrátil do světnice. Zatím se setmělo. Starý Daniel seděl v kuchyni a musil Lidunce kdož ví již po kolikáté za jejího dětství vyprávěti, jak se to stalo, že přišli na skálu nade mlýn ty Boží

muka. „Ale Lidunko, vždyť již jsem to tolikráte vypravoval, že již to i naši holubi všickni vědí, což si to nepamatujete?“ Lidunka pamatovala vše dobře, ale chtěla dnes opět starou historii slyšeti, vždyť i jí bylo to místečko ode dneška památnější a proto by byla do půl noci poslouchala třeba jen o té trávě, která kolem roste, neb o tom sloupu, kdo jej dali zhotoviti, či o křížku, kdo jej zasadil.

Daniel byl jako všichni staří lidé, z počátku se zdráhal, ale pak se dal do povídání a těšilo ho nad míru, když měl pozorné posluchače. Myslil si, — „inu ještě ten starý za něco stojí, když ho lidé poslouchají“ a tak počal. „Bylo to lidičky na počátku válek francouzských, — to táhlo naši krajinou mnoho vojska, příslušného všem potentátům, tak jsem slychal od otce, že ani páni vojáků neznali, s některými se nemohli ani smluviti. Přišli vojáci, žádný nevěděl odkud jsou, dalo se jim, čeho žádali, a oni zase s pánem Bohem táhli dále; někdy zůstali den, někdy i déle, jak bylo stanoveno. Toho času hospodařil na našem mlýnci nějaký Vorel. Mlýnec prý mu dali páni postavit a musil z něho osypat žita dvacet sedm korců a mlíti všem služebníkům darmo. Že neměl roboty a s lidmi pořádně zacházel, vedlo se mu lépe, nežli na velkém statku. Měl jen jedinkou dceru, byla prý velmi sličná hodná ta Marie ze mlýna. Když se stalo, co nyní vypravuji, tak prý jí šlo právě na dvacátý rok a ženichové dvéře u mlýna si podávali. Holka si vybírala a měla také proč, byla mladá a nadto tak velký mlýn, jaký div, že nebrala hned od kraje. Tu jednou dostali na byt vojsko a sice sedm mužů a jednoho důstojníka. Říkají, že to byli Rusové, ale neví se to jistě. Špatně se s nimi sice domácí smluvili, Marie však seznámila se s důstojníkem. Tato známost měla krátký a smutný konec. Mlýnář jak to prohlédl, nemohl důstojníku činiti výtky, za to však obořil se na dceru. Byl moudrým a opatrným otcem, předzvídal, že si jí důstojník nevezme, ale marné bylo napominání jeho. Nešťastná Marie zapomněla na čtvrté příkázání Boží, které dítkám velí poslouchati moudré rady rodičů a které hodným a zvedeným dětem staví domy. Otec bránil, matka prosila, vše ukázalo se býti marným, dcera neposlechla. Scházeli se s důstojníkem na místě, — kde nyní Boží muka stojí. Najednou si to starý Vorel nějak vyhodil, že důstojník měl býti poslán na jiné místo. To prý byl vždy ve mlýně soudný

den. Marie nejedla, nepila a pravila, že opustí domov a půjde s ním. To si můžete pomysliť, jak asi ubozí rodiče trpěli, ale Marie byla umíněnou a svěhlavou. Pojednou však stávala se povolnější, dobří rodiče již se domnívali, že uhodila na cestu dobrou. Důstojník již do mlýna nedocházel, ba konečně z naší krajiny zmizel. Jednoho dne prosila dcera, která po delší dobu též na Pána Boha zapomněla, ranni i večerní modlitby vynechávajíc, aby ji dovolili, že půjde do kostela. Tomu zbožní rodiče byli rádi, myslice, že milost Boží dotkla se srdce dceřina, že snad půjde ke právě Boží a s Pánem Bohem se smíří. s V chrámu Páně prý, jak lidé vypravovali, Marie dlouho se modlila, ale ku sv. zpovědi nešla. Kéž tak učinila! Po té byla celý den všecka smutná, večer na chvíli odskočila na straň. Brzy slyšeli ve mlýnici dvě rány. Chasa vyběhla ven, v stavení se začali sháněti po Marii, nastal všeobecný zmatek. Tu domácím vyprávěla mlečka, že ji viděla, jak s důstojníkem na skále stála. Když tam domácí přišli, našli je oba mrtvé v tratolišti krve ležící.

Leknutí si můžete pomysliť. Starý Vorel běžel hned do kanceláře a tu mu teprv vyprávěli, že důstojník byl vznešeným pánem a že chtěl Marii v skutku za manželku pojeti. Poněvadž samovrahové nejsou hodni v posvěcené zemi odpočívati, tak oběma vykopali jeden hrob a pochovali je na témž místě, kde životu svému konec učinili.

Aby aspoň kolemjdoucí na ně vzpomněl a se svatým křížem poznamenal, dal tam Vorel postavit Boží muka, která tam stojí až posavade. Člověk nemá nikdy Boha se spouštěti a i ten nejspravedlivější má pamatovati, aby nepadl a příliš na svou sílu nespolehal.“ Tak dokončil starý Daniel. Lidunka tuto historku slyšela po kolikráte, ale nikdy na ni neučinila dojmu jako dnes. Zdálo se jí, že cosi podobného také jí k tomu místu poutá, ano i ta myšlenka se naskytla, že by ani smrti se nelekala, kdyby manželkou Alfredovou se nestala.

V okamžení však se Lidunka zastýdla; slychala ve škole, v kostele i od rodičů, jak těžce hřeší ten, kdo na svůj život sahá; život jsme si nedali a také nemáme práva si jej bráti, až Pán Bůh podle neškonale moudrosti své sám nás povolá.

Nemá naděje očekávati milosrdenství od Boha, kdo zločinnou rukou si bere život. Samovrah dopouští se ohavné vzpoury proti Bohu a v tomto stavu přichází před

soudnou stolicí Boží. Pak jí napadlo, jak pak to dopadá asi s tím, kdo tolik musí snášeti, že již to nemůže ani vydržeti a proto snaží se smrti od běd se osvoboditi. Svědomí jí odpovědělo, že Pán Bůh dává každému tolik síly, by všechno snesl, co na něho sesílá, jen když člověk pevně v Boha důvěruje, modlí se a jest trpěliv. Takovými myšlenkami se zanašela Lidunka, a nebylo nikoho, kdo by ji byl z nich vyvedl.

Schůze u Božích muk se opakovaly častěji. Lidunka tam navykla choditi každý den a pan Alfred přišel kdy mohl.

Ač byl mladý pan jinak lehkomyšlným, musíme, aby zachována byla jeho čest, podotknouti, že mravně zkaženým nebyl, a že vždy velmi slušně k Lidunce se choval. Ostýchavost její byla taká, že by ona byla nestrpěla své ruky v ruce jeho ani jedinkou minutu. Toto se dalo za příznivého počasí po celou zimu. Leč nezůstalo to tajno. Kačenka přinesla jednoho dne ze šalandy paní matce novinu, že Lidunka se schází s písařem u Božích muk, což prý si mlečky povídaly. Paní matku jako když u srdce bodne. Zнала pana otce a věděla dobře, že bude zle, jak se mu cosi podobného donese; vyprávěli-li si o tom mleči, jak pak to může býti dlouho skryto! Poslala Kačenku hned, aby zavolala Lidunku. Kačenka musila před ní pověděti, co v šalandě slyšela. Lidunka se zapýřila, ale nezapírala. Vyznala paní matce s pláčem, že ji nelze jinak činiti.

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 22. března 1880.

(Duchovní cvičení alumnů v kníž. arcib. semináři.)

Doba velikonoční, každému upřímnému katolíku posvátná, stala se zvláště nám milostiplnou, nezapomenutelnou. Neboť opět přiblížily se dny, jež skytaly srdci rozkouřenému utišení, utrápenému posily, zarmoucenému útěchy a ulehčení. — Poněvadž nedovede nikdo lépe oblažiti než přítel upřímný, proto odebrali jsme se ve středu dne 17. t. m. o ½ h. večer do chrámu Páně, abychom o milost prosili a doprovodili do středu svého přítele nejlepšího Ježíše Krista, který zná ono kouzlo lásky, jímž sobě i největší hříšníky naklonil, který všude si přístupu zjednal, ač nebylo jeho heslem: Aut Caesar aut nihil, buď Koran

nebo meč, ale pouze: Otče odpusť jim. — Pojdte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím. —

By radost naše byla dokonalá, přibyl k nám důstojný kněz řeholník, který v řeči naší mateřské jímál srdce naše slovy v pravdě otcovskými, mluvě k nám laskavě, řečí nelícenou, ale upřímnou, jak jen otec k dítkám, přítel k příteli, mluvití může. Příjemné byly hodiny, když dp. P. Al. Roller z kongr. nejsv. Vykupitele, podával nám, jak slíbil hned na počátku řeči své, chléb pravdy svatě. —

„Bůh, kníže pokoje.“ tak k nám promluvil, „volá vás, by vám udělil hojnost milostí svých. Nyní jest čas příjemný, nyní jest den spasení. Duchovní cvičení konal sám Kristus, konali svatí; konejte je i vy s důvěrou v Boha, s upřímnou vůlí zanechávající všech všedních věcí; přesvědčíte se, že quod amittere timor fuit, amisisse gaudium erat, jak dí sv. Aug.; vzývejte o pomoc Ducha sv., Marii Pannu nejmoudřejší, sv. patrony, hlavně sv. Vojtěcha, kterého nám Bůh téměř sám nyní doporučuje.“

V rozjímání napomínal nás dp. exercitator, bychom vždy měli cíl na zřeteli. Quidquid agis, prudenter agas et respice finem! Často se máme ptáti sami sebe: Proč jsem tu? ne pro rozkoše, ale jak nám Bůh zjevil cíl náš, bychom jej poznali, ctili, milovali a jednou s ním blažení byli. Unum est necessarium! starati se o spásu duše, to jest naší osobní hlavní práci. Jak toho dosíci možno, učí nás Kristus sám řka: Já jsem cesta. Per Deum ad Deum. Pro sebe nás Bůh učinil a nepokojně jest srdce naše, dokud nespočine v Bohu. V pokušení volejme se sv. Stanislavem: Major sum, ad majora natus! Dominus pars hereditatis meae... Dominus, non mundus! Opak všeho činí hříšník, vrhaje se v záhubu. Sv. Blanka raději chtěla viděti syna svého Ludvíka u nohou mrtvého, než jediným hříchem smrtelným poskvrněného. Jeden hřích smrtelný více uráží Boha, než Jej zásluhy všech svatých a světic zvelebiti mohou. Jak trestá Bůh hříchy tyto, vidíme na padlých andělech; Ježíš plakal nad Jerusálemem, za nepřátele prosil, ale nad nimi ani jediné slzy neprolil — ab inferno nulla redemptio!

Milost, přátelství Boží ztrácí hříšník, ale nedbá. Kdyby měl ztratiti úřad, důstojnost a bohatství, chránil by se jistě hříchu, ale milost Boží jest mu lhostejná. On volá s Faraonem: Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu Jeho, neznám Ho! —

Hříšník dopouští se největšího nevděku,

dárů přirozených i nadpřirozených zneužívá. Vášně jej zaslepuje, ač z počátku byla nepatrná. — Qui speruit modica, paulatim decidet. — Příklad máme na Jidášovi. Začátek jeho byl dobrý. Ježíš volil z dobrých ty nejlepší a mezi těmi byl i Jidáš. Měl však v sobě jednu náruživost zprvu malou, že ji sotva sám pozoroval, byla to náklonnost k statku. Rána, nehojí-li se roste, rostla i u Jidáše až klesl, vzdor vši milosti a lásce Kristově. Bůh nenutí nikoho. Místo neposvěcuje člověka, ale člověk místo. Anděl klesl v nebi, Adam v ráji, Jidáš ve škole Kristově. — Hřích nás odvádí od cíle našeho, který jest v nebesích. Lékařem, jež nám Bůh dal hned v ráji proti hříchu, jest smrt. Sit mors pro doctore, dí sv. Aug. Ve všech skutcích svých pamětliv buď posledních věcí člověka a na věky nezhrěšíš (Sir. 7. 40.) Hořký je to sice lék, ale prospěšný. Upomínka na smrt jest zrcadlo, které neklame. Proto mnozí dosáhli svatosti, že byli stále smrti pamětlivi. O smrti víme toliko, že všichni jí podroběni jsme. Adam byl živ 930 let a umřel; Methusalem 969 let žil a umřel. Dále je jisté, že nám smrt vše odejme, jenom skutky nám ponechá; tu poznáme, quam bonum est adhaerere Domino. Jaká smrt, taková věčnost. Kdy, kde a jak umřeme, to jest tajemstvím, jenom to nám praví Pán: Bďte, nebo nevíte dne ani hodiny! Uvažujme vždy: Singulis horis sto ad ostium aeternitatis. —

Jak strašný jest stav hříšníka po smrti, ukazuje nám Kristus sám v příběhu o bohatci. Sám Kristus, columna veritatis, zjevil nám, že jest peklo. Běda těm, kteří nechtějí uvěřiti, až se sami o skutečnosti přesvědčí a uslyší hlas: Odejděte ode mne do ohně věčného. Jaké zoufalství je uchvátí, až spatří, že Boha, blaženost věčnou za marnou rozkoš hříšnou prodali, nebe snad za okamžik promrhali. — Koho budou obviňovati? obě měli před sebou, život i smrt, mohli voliti dle libosti, — volili peklo; — volenti nulla fit injuria! — Do věčnosti vedou dvě cesty, široká a úzká a mnoho je jich na té široké dle slov Kristových. Na té cestě neudrží nikoho rozum, ale vášně, hřích. Ctnostný nepochybuje o věčnosti; snad není věčnosti, — kojí se mnohý. Jediné to slovo mu dostačuje a tisícové důkazů nemají u něho ceny. Od věčnosti dělí nás jen krok, snad okamžik; a tam odplatí Bůh každému dle skutků jeho. Myšlenky, řeči, skutky sejeme jako símě a shledáme se s nimi na věčnosti jako rolník se semenem v čas žní. Vážme si času.

Jeden okamžik času má velkou cenu, v každém Boha získati můžeme, dí Bernard Senenský. Dum tempus habemus, operemur bonum; bonum autem facientes ne deficiamus; — neustávejme, ale ptejme se vždy se sv. Aloisem: Quid hoc ad aeternitatem?

Ctnostný je ve cti Boží; hřích však bídné činí národy i jednotlivce. Člověk, když ve cti byl, nesrozuměl. Hříšník jedná jako marnotratný syn, nedbá napomínání Otce nebeského, prchá z domu, hřích ho pohání dále do ciziny, kde mu nastane hlad, — hřích nikoho nenasytí. Blaze tomu, kdo se pozná a bez rozmyšlení se vrátí k Otci který mu vstříc spěchá, hody strojí, předkládáje mu chléb života.

Kdo pochopí lásku Boží k nám? Tak Bůh miloval svět, že Syna svého poslal; tak Kristus miloval nás, že se nám za pokrm dal, chce i k nám zavítati jako kníže pokoje. Chceme-li však jej přijati důstojně, musíme býti v pokoji s Bohem, což nelze bez nevinnosti neb kajícínosti; v pokoji s bližním, což nelze bez náhrady za škodu bližnímu učiněnou; a konečně v pokoji sami se sebou, což není možno bez přemáhání sebe; bojovati musíme stále: qui vult post se venire, tollat crucem suam et sequatur me! Získá-meli si tento trojí pokoj, zvoláme jako Maria P.: Magnificat anima mea Dominum! budeme pohlížeti s důvěrou ku vlasti své nebeské, jejíž krásu nikdo pochopiti nemůže. Oko nevidělo, ucho neslyšelo, na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují. Přijdeme-li tam, nebudeme ničeho litovati, co jsme pro Boha, pro spásu duše učinili, jako toho nelitují svatí a mučenníci, co pro Boha učinili, vytrpěli. Nebe si musíme zasloužiti. Sám Kristus dí o sobě. Nemusil-li Kristus těch věcí trpěti a tak vjíti do slávy své? a my bychom neměli ničeho trpěti, bychom vešli do slávy cizí? — jakoukoli cestu nám Kristus vytkne, krácejme jí odhodlaně; non est parvum perdere aut lucrari regnum Dei. —

Podobné pravdy posvátné a napomenutí laskavá byly v *konsideracích*. Povzbuzoval nás horlivě důst. p. exercitator, bychom se bedlivě zkoumali, jsme-li dosti silní k snášení těžkého úřadu kněžského; nebo kdo se mine se svým povoláním, blouditi bude po celý život svůj. (Řehoř Naz.) Shledáme-li, že nás volá Bůh, prosme Boha o pevnou víru, o ctnost čistoty, pokory a poslušnosti; rozjímejme často věčné pravdy, své povinnosti, srdce své a pak směle přistoupíme k oltáři jsouce jisti, že o nás ne-

platí stesk sv. Bonifáce, který praví: „Dříve užívali zlatí kněží dřevěných kalichů, nyní užívají dřevěný kněží zlatých kalichů“. — Cvičme se v trpělivosti, žijme vždy dle pravidel ustanovených, neboť *qui regulae vivit, Deo vivit*. Vždyť jsou to rozkazy církve sv., budeme-li jí vždy poslouchati, zvoláme brzy: O jho svaté lásky, jak milostně jímáš, dobře v osidla chytáš, sladce tížíš a půvabně obtěžuješ. Zvykejme si hned zmládlí snášeti pro Boha vše příjemné i nepříjemné, bychom i v stáří statečně vytrvali na stezce pravé; neboť mládenec (kráčeje) dle cesty své, také když sestará, neuchýlí se od ní. —

To jest asi slabý nástin krásných řečí nezapomenutelného našeho p. exercitatora. Kéz mu odplatí všechna slova jeho věčný odměnitel, Jehož nám a nás jemu vždy a zvláště v poslední řeči své tak vřele odpořučoval. —

Bychom v utěšených těch dnech vedle J. Krista, mistra svého, oslavili důstojně i nejdražší matku Jeho Marii P., jež je i nejlaskavější matkou naší, vili jsme jí ku počtě denně věnec z růží jí nejmilejších, z pozdravení andělských, při čemž vdp. ředitel Dr. Bauer duši naši celým životem Matky Boží provázal, ukazuje dovedně Její radosti i žalosti, Její vznešené ctnosti a povzbuzuje nás horlivě k následování, bychom se stali hodnými syny Jejími a vyprosili si Její ochrany a přimluvy u Syna Božího, Pána našeho, Krista Ježíše. —

Kéz Bůh odmění v hojné míře všem, kteří v těch dnech laskavě se přičinili, by blaho naše co nejvíce rozmnožili! I my chceme prositi Boha za blaho jejich a přičiniti se, bychom horlivým následováním rady a napomenutí nám učiněných té otcovské péče hodnými se stali; i my zvoliti si chceme za heslo, jež je heslem důst. p. exercitatora našeho a jež jej vedlo do středu našeho, totiž:

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup odebere se v druhé polovici dubna na generální visitaci do vikariatu *Hroznětinského* (Lichtenstadt.) V sobotu dne 17. dubna přibude osobním vlakem o 4. hod. odp. do *Karlovyh var*, kde bude v ned. dne 18. dub. kázati, sloužiti mši sv., pak udíleti sv. biřmování a vykoná kan. visitaci. Odpoledne bude křesťanské cvičení

a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z náboženství ve škole. V pondělí (19.) v *Svatoboru* (Zwetbau) pro Svatoborské a Zakšovské v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (20.) v *Andělské hoře* (Engelhaus) v 8 hodin kázání, mše sv., biřmování a zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (21.) v *Karlovyh varech* v 1/8 mše sv., po té zkouška z nábož. ve škole. Odpoledne odjezd do *Lokta*, kam J. Emin. přibude v 7 hod. večer. Ve čtvrtek (22.) v *Chodově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V pátek (23.) v *Loktě* v 1/8 mše sv., po té zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (24.) v *Tatrovicích* (Dotterwies) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (25.) v *Loktě* v 8 h. kázání, mše sv. biřmování a visitace; odpoledne křesť. cvičení, sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (26.) v *Nové roli* (Neurohlau) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (27.) v *Sedlci* (Zettlitz) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (28.) v *Sedlci* v 1/8 mše sv. a pak zkouška z nábož. ve škole. Odpoledne odebere se J. Emin. do *Ostrova*, kam přibude o 7 h. več. Ve čtvrtek (29.) v *Boru* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V pátek (30.) v *Ostrově* o 1/8 mše sv., pak zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (1. května) v *Radešově* (Rodisfort) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (2. května) v *Ostrově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace; odpol. křesť. cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (3. květ.) v *Velichově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (4. května) v *Děpoltovicích* (Tüppelsgrün) v 8 h. kázání, mše sv. biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (5. května) v *Hroznětíně*; v 8 h. mše sv., pak zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (6. května) v *Hroznětíně*. v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace odpol. křesť. cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pátek (7. května) v *Ostrově* v 8 h. mše sv. Odpoledne odjezd do *Doupova*, kam J. Emin. v 7 hod. přibude. V sobotu 8. května v *Doupově* v 1/8 mše sv., pak zkouška z nábož. ve škole. V neděli (9. května) v *Doupově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování

a visitace; odpol. křest. cvičení a sv. po-
žehnutí v kostele, pak zkouška z náb. ve
škole. V pondělí (10. květ.) v *Tocově* v 8
h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a
zkouška z náb. ve škole. V úterý (12. květ.)
v *Metikalově* v 8 h. kázání, mše sv., biř-
mování, visitace a zkouška z náb. ve škole.
Ve středu (13. května) v *Ždaru* v 8 hodin
kázání, mše sv., biřmování, visitace a
zkouška z náb. ve škole. 14. návrat do
Prahy k slavnosti sv. Jana Nep. a letnic.
Na této apoš. cestě své bude J. Emin.
noclehem od 17.—21. dubna v Karlových
varech; od 21.—26. dubna v Loktě; 26. a 27.
v Sedlci; od 28. dubna do 7. května v
Ostrově; od 7.—13. května v Doupově.

— *Slavnost Vzkříšení* (z mrtvých
vstání) Páně bude se konati na bílou so-
botu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Pra-
žné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných
bratří, u Všeoh Svatých a na Karlově. —
O půl 5. h. u sv. Josefa na Novém Městě
a u Voršilek. — V 5 h. v Týně, u sv.
Ducha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apo-
lináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na
Hradčanech, u sv. Víta, u nejsv. Trojice
v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově.
— V 6 h. na Strahově, v Lorete, u sv.
Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Voj-
těcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na
Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv.
Štěpána, u sv. Petra, u sv. Haštala, u sv.
Františka (křižovníků), u Dominikánů, v
Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Vol-
šanech a v Bubenči. — O půl 7. h. u sv.
Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv.
Jakuba a v Emausích.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-
nati od 28. března — 1. dubna u sv. Jo-
sefa u Kapucínů na Novém městě, od 2.—6.
dubna u sv. Jana Nep. na Skalce.

— *„Památky úcty k sv. Vojtěchu v
chrámě sv. Víta“*. Při nalezení kostí sv.
Vojtěcha není bez významu, že koncem
XIV. století nazýval se farář sv. Vítský
vůbec „hrobníkem sv. Vojtěcha“, maje na-
dání z oltáře nad hrobem tohoto světce.
Záleželo pak nadání to z 11 kop na Vrbi-
cích u Poděbrad, z jedné kopy na jistém
domě na Pohořelci a ze 44 grošů v Pří-
bojích. V XIV. století stál ve sv. Ví-
tském chrámu mimo oltář nad hrobem sv.
Vojtěcha ještě jeden oltář témuž světci
posvěcený a sice v kapli saské (či nyní
řčené Šternberské, kde ostatky sv. Voj-
těcha právě nalezené byly vystaveny). Ol-
tář ten založil r. 1354. Rudolf I. kurfirst
saský. Jiný oltář založený r. 1405. od

vikáře kostela Pražského Petra Burdy po-
svěcen byl sv. Vojtěchu společně s jinými
sv. mučedníky, rovněž oltář sv. patronů
českých v kapli Hasenburské založený od
Jošta moravského.

— *„Ostatky sv. Vojtěcha“*, které český
vévoda Břetislav I. r. 1039 z chrámu Marie
P. v Huědně, kde po 41 let byly odpočíva-
ly, do Prahy přenesl, byly šťastnou náhodou
nalezeny. Událost tato naplnila radostí vše-
chny zbožné katolíky, kteří po příkladu otců
sv. patrony ctí a jich památku v poctivosti
mají. Poněvadž chrám sv. Víta r. 1090 sho-
řel a po vystavění již r. 1142 zapálen byl,
ký div, že těla sv. patronů jen s tíží z ru-
mu vyhledána byla. Když Karel, tehdy ještě
markrabě moravský, jal se stavěti nynější
velechrám, tělo sv. Vojtěcha přeneseno ze
starého chrámu jinam, až r. 1396. uloženo
do prostřed nového, nehotového kostela.
Když r. 1541 chrám sv. Vítský zase požá-
rem postižen byl, nemohl císař Ferdinand I.
na polo zničený kostel vystavěti, nýbrž u-
končil kamennou část, která ohni jakž takž
vzdorovala, lichou zdí západní, čímž se ocl
hrob sv. Vojtěcha mimo chrám; prozatím
vzdělali nad ním kapli. Kaple okrouhlá, de-
sitihranná, která nyní bourati se má, pocho-
dí z r. 1673. — Když dne 13. března t. r.
odnesen byl oltář, v kapli nalezena mramo-
rová tumba, a když i tu odstranili objeven
veliký mramorový kámen, na němž stála.
Nejd. p. světící biskup dr. Karel Prucha po-
ručil, aby v další práci se ustalo a zapečetil
náhrobní kámen. Dne 15. března dostavila
se do kaple četná komise, kterou nejdůst.
p. kardinál sezval, aby se u přítomnosti
zualců hrobka otevřela. Mimo veškeré členy
metrop. kapitoly zavítali k památné slavnosti
p. místodržitel baron Weber, prof. Glindely,
archivář Emler, prof. Borový, prof. Schin-
dler, architekt Mocker, konserv. Beneš a ve-
líký zástup lidu, který byl žádostiv, s jakým
výsledkem hledáno bude. Nejd. p. biskup
dr. Karel Prucha vyložil přítomným, oč se
jedná a nejd. p. kardinál připojil: *„Stojíme
zde na místě posvátném před dějepisnou
hádankou, — podnikneme práci tu jako ka-
tolíci a synové vlasti, jejímž ochrancem
svatý Vojtěch jest“*. Když dělníci s namáhá-
ním těžký kámen zdvihli, objeven jest asi
dva metry dlouhý a asi metr hluboký
zděný hrob a v něm sarkofág s tři-
hranným příklopem, Sarkofág byl vy-
zdvižen a na stůl položen. V něm nale-
zena podlouhlá olověná skříň, šnůrami
ovázaná a zapečetěná. Pečeť jest prvního
arcibiskupa Pražského Arnošta z Pardubic

Pod pečeti nalezeny lat. nápisy na dvou olovených plotničkách, které v doslovném překladu zní:

„Léta Páně 1396, o svátku sv. Vojtěcha, v neděli Jubilate, kteráž byla dne 22. měsíce dubna, byla tato skřínka s tělem či ostatky sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka, patrona království českého, přenesena ze starého kostela do tohoto středu nového chrámu pražského s ostatky sv. pěti bratří a mnohými jinými ostatky jiných světců, jichž jména neznáma.“ (Téhož roku byl arcibiskupem v Praze Volfram ze Škvorce.) Nápis na druhé tabulce teprve po delším namáhání rozluštěný zní: „Léta Páně 1346, dne 11. měsíce ledna dal jsem já Arnošt, první arcibiskup pražský, u přítomnosti nejjasnějšího knížete pána Karla, markraběte moravského a prvorozence pána Jana, krále českého, který u stolice apoštolské povýšení kostela pražského na arcibiskupský vymohl, otevřít tuto skříň nalezenou v hrobě sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka, v níž mimo ostatky tam nalezené byl listek s tímto nápisem: „Zde jsou kosti svatého Vojtěcha, biskupa a mučedníka, a látky, v nichž obaleny byly, mimo to ostatky sv. pěti bratří a mnohých jiných svatých, jichž jména neznáma jsou — všechny tyto ostatky zde znova dne 30. září uloženy jsou.“ — Po přečtení nápisů zvolal p. kardinál pohnutým hlasem: „*Bohu díky*“, nebo bylo jisto, „že kosti sv. Vojtěcha se našly“. Přítomný venku lid dozvíděv se o nález, byl velice potěšen. Po té oblékl se nejd. p. kard. v liturgická roucha, metrop. p. kanovníci vložili rakev na nosidla a průvod bral se se sv. ostatky při hlaholu zvonů do ohrámu. Lid zpíval z hloubi srdce píseň sv. Vojtěcha: „Hospodine pomiluj ny“ a píseň sv. Václava. Rakev byla uložena v Šternberské kapli.

Literární oznamovatel.

— „Obzor“, list pro poučení a zábavu. Číslo 5. pojednává: O původu ruského nihilismu. Dále přináší životopis Karla Miarky, buditele polského lidu v Pruském Slezsku; dvě básně pod názvem: „Teď právě čas“, a „Smrt“; Vzpomínky bývalého študenta od Václ. Kosmáka. Z pohoří Moravského. (Popisuje Františka Stránecká.) Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Slovanské čtení. Obzor literární. Drobnosti. Aforismy.

Listárna redakce. Dp. Fr. Hr. v. L. Račtež zaslati.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. P. Maxim. *Liebsch*, prelát kláštera prae-monstr. v Teplé a doživotní člen panské sněmovny, dne 20. března 1880 (naroz. v Žluticích 20. list. 1816, vysv. 2. srpna 1840 a za prelata zvolen 11. července 1867).

Vyznamenáni jsou:

- p. Jan *Wawřík*, zpovědník při nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Borr. v Praze, jmenován kn. arcib. notářem;
- p. Frant. *Schlaffer*, farář v Steinu, a
- p. Jan *Fleissner*, far. v Kraslicích, obdrželi expositorium can.

Upřázdňená místa:

Dublovice, fara patr. kníž. Mor. Lobkovice, od 25. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

vdp. Frant. *Pařík*, děkan v Mladé Boleslavi, bisk. vikář a kons. rada, dne 20. března 1880 (nar. v Semině 28. ledna 1819, vysv. 15. července 1842).

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Čermák*, kapl. za admin. v Turnově;
- p. Frant. *Michler*, kapl. za katechetu při národním a měšťanské škole v Chrástavě;
- p. Frant. *Posselt*, kapl. v Lindenavě, vstoupil na stálý odpočinek.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Alfred hrabě *Rindsmaul*, farář v Milčíně, povýšen za kanov. metropolitní kapitoly ve Vídni, nadace Savoyen-Lichtensteinské.
- P. Emil *Putschögel*, kněz řádu cister. kláštera Vyšebrodského a býv. prof. při gymn. Budějovickém, jmenován biskupským notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Ludvík *Kazda*, kooperator v Třeboni, za far. v Dlouhé Vsi;
- p. Jos. *Jiša*, kapl. v Milčíně, za admin. tamtéž;
- p. Vojt. *Ptáčník*, far. v Plössu, za far. ve Schwarzbachu;
- p. Frant. *Hodan*, admin. v Tannabergu, za far. v Nemanicích (Wassersuppen);
- p. Václ. *Mašek*, kapl. v Krumlově, jmenován jest vojenským kapl. 2. třídy při záloze;
- p. Jan *Novák*, koop. v Táboře, jmenován jest vojenským kapl. 2. třídy při zemské obraně.

Upřázdňená místa:

Milčín, fara patron. p. hrab. Kuenburga, do 10. dubna 1880.

Plöss, fara patron. p. barona Christiana Koce z Dobrše, do 10. dubna 1880.

Tannaberg, farní administratura patron. p. hraběte Stadion, do 17. dubna t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech tádých
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Řeč,

kterou konal nejdůst. biskup Orleánský Msgr. Dupanloup dne 15. ledna 1872 při sňatku knížete Czartoryského s princeznou Marketou v chrámě Chautilly-ském.

(Zčeštil Josef Janda.)

V této šťastné a slavnostní chvíli, kde veškerí příbuzní a přátelé vaši za vás k nebesům vysílají tolik něžných přání a vroucích modliteb, dovoluji, bych jménem katolické církve povznesl svůj hlas, mluvil k vám o vašem sňatku a z něho vyplývajících povinnostech a slibil vám, že Bůh, který na tento oltář sestoupí a který ve svých rukou třímá osudy lidské, bude i vám Bohem milosrdenství a pokoje.

Láska, vízíci vás, kterou Ježíš Kristus posvětil, věští vám šťastné dny a vlastnosti šlechetné, — mohu to bez pochlebenství říci — které Pán vložil do vašich srdcí, oprávnují nás také doufati, že vaše blaženost nebude smísena s hořkostí; a byť jen málo bylo zde na zemi krásných dnův bez mračen, přece nutno jest nám se domýšleti a říci, že večer vašeho života nebude zkalen po jitra tak čistém.

Srdce všech ovládané jest v této chvíli touto blahou nadějí, oči všech spočívají s pohnutím na vás, důvěřujeme se, že s čistotou, ze svatého sňatku plynoucí radostí, budete kliditi veškeré blaho, kteréhož vám přejíce na sňatek váš svoláváme. Šťastní manželé, neméně šťastní rodiče, snad vám dá Nebe toho dočekati, byste neustále žili za hrobem v potomstvu, kteréž potěší stáří vaše a přijavši z rukou vašich též jiným odevzdá trojnásobné dědictví cti,

starověké ctnosti a nábožnosti, kterouž vám odevzdali ti, kdo vám život dali.

Proč tu nejsou všickni, kteří by vám rádi žehnali? Ačkoli nechci radost tohoto dne kaliti, přece, kterak bychom mohli zapomenouti těch, jichž pohřešujeme při slavnosti, ana by je tak šťastny učinila? Matka, jejížto život pozemský příliš kvapně uplynul, byla andělem pokoje a jasnosti všechněm; otec*), kteréhož jsem až do vysokého stáří viděl, kterak pevný byl jako sloup chrámu otřeseného a vznešená podpora všech příbuzných i krajanův; jsa věrný mezi nejvěrnějšími tklivě zosobňoval nešťastnou Polsku, sestru Francie, tak tvrdošíjnou ve svých dlouhých a bolestných nadějích, reka toho s žalem neustále pohřešuje Církev, Francie a Evropa.

A co mám teprv říci o tak mnohých ostatních něžně milovaných a sv. křížem posvěcených duších, z lepšího sídla vám žehnajících, jejichžto obraz vznáší se v této chvíli nad vámi a mezi nimiž nemožu zapomenouti zvláště té, kterou zevrubněji poznáv shledal jsem, že byla křesťankou nejlepší, t. j. nejprostější i největší! Ano, vám oběma tohoto dne žehná nebe a země!

Zdaž to není pro váš sňatek již prvním štěstím, že se neděje na cizí půdě? Dovolte kníže, bych vám řekl, že vzhledem vás samého tato slova pravdivá jsou; nebo Francie jest vám vlastí, která přijala vás za svého, až by posléze sama osvobozena a Bohem podporována jsouc navrátila vás vlasti vaší.

*) Adam Jiří Czartoryski, který se svou dobročinnou manželkou Annou v Paříži ve vyhnanství žil a u vysokém věku 1861 zemřel.

Ostatně shledáte v královské rodině, vítající vás dnes s láskyplnou ochotou, shledáte ctnosti, které i vám drahé jsou, shledáte, že věrna jsouc náboženství a oddána vlasti má zálibu v nejvznešenějších pracích ducha, naleznete tam velkodušnou statečnost, již poznala vzdálená moře a pobřeží africká, a která se ještě nedávno i tajila i jevila v starém jménu Roberta Udatného. Naleznete zvláště v tom, který vám dnes svěřuje svou nejmilější dceru, otce, který hozen jest tohoto velikého jména, naleznete otce a přítele. Setrnost k němu a jeho skromnosti mně brání, abych jej chválil v jeho přítomnosti, avšak nic nemůže mi zabrániti, abych nejprostějšími slovy nemluvil o jeho skromnosti a z ní plynoucí křesťanské pokoře a dokonalosti, kterýmž se diviti a kterých si u něho vážit dlužno, které zde na zemi jsou tak veliké a tak řídké.

Viztež, jak příznivé ochráně se těšíte, pod níž se náboženství za šťastno pokládá mohouc vám žehnatí. Oba jste učedníci tohoto svatého náboženství, oba proniknutí láskou a úctou k němu, oba nalézáte v něm záruku svého štěstí, toho štěstí vnitřního, každému člověku zde na zemi tak nutného, nutnějšího ještě snad těm, jichžto život jest postaven na odív národův a vysazen rázům osudu, a oba posléze poskytnete světu tohoto dne jedno z nejkrásnějších divadel, divadlo nevinnosti ozdobeného mladého věku a spolek štěstí se ctností.

Poněvadž mi Církev velí, bych s okázalostí tohoto dne spojil upomínku všech povinností, které dnes na sebe berete, budu nyní s důvěrou její svaté nauky opakovati. Tato něžná křesťanův Matka, která vás ve jménu Božím spojí, přeje si, aby svazek, který mezi vámi uzavírá, byl neporušitelný, aby myšlenky velebné, zcela svaté a tisíckrát vyšší nežli země zúšlechťovaly vaše náklonnosti. Ona vám zjevuje, že dočasné spojení jest jenom obrazem sladšího spojení, kteréž nebude mítí pro vás, až v lůně Božím dlíti budete, ni času ni konce. Jestliže Prozřetelnost Boží požehná sňatek váš potomky, Církev doufá, že budete ta srdce mladistvá, jež se vám jejím přičiněním tak drahá stanou, nabádati k vykonávání všech povinností poučováním, zvláště pak svým příkladem. Pohledněte kolem sebe a vedle sebe; jakou svatou vážnost mají tyto božské nauky v ústech otcových a jaké nevypravi-

telné přesvědčení na rtech matčiných. Posléze Církev žádá, byste si na to vzpomněli, že *svátost, kterou právě přijmete, jest veliká, dle slov svatého Pavla: Sacramentum magnum est**, že *sňatek, který uzavříti chcete, jest ctihodný: Honorabile connubium* a posléze, že *lože manželské bez poskvrny: Thorus immaculatus.**)*

Svaté náboženství křesťanské! jenom ty znáš mluvit o těchto věcech mluvou tak čistou a tak božskou. Před církví sv. máte se sobě odevzdati na vzájem a oba Pánu! Požehnání jeho povznese vás oba k výši vašich nových povinností a učiní, že vaše nejněžnější náklonnosti souhlasiti budou s nejsvětějšími ctnostmi. Od nynějšího času z milosti tohoto ctihodného sňatku a po roztomilém obraze, kterýž nám v této příčině nakreslil jeden starověký učitel, poneseť pospolu jho Páně: budou vás viděti, — jak velice jsou potřebny a spasitelný zvláště nyní takové s hůry přišedší příklady — budou vás viděti, kterak se modlíte a pospolu na kolena padáte; budete pospolu přicházeti do domu Páně, byste se Bohu klaněli, slova Jeho pospolu poslouchali, k Stolu Páně pospolu přistupovali; vezdy pospolu budete podporovati chudé, těšiti zarmoucené aneb navštěvovati nemocné, což jste již oba tak častokrát učinili; jedním slovem budete milovati ubohý lid, by vám oběma nepřestali dobrořečiti jako strážným andělům ctnosti a neštěstí.

Nyní, Bože můj! nadešel již okamžik, požehnej jich! učin, by tyto ruce nebyly příliš slabé, by svolaly na ně hojnost Tvého otcovského požehnání, nebo spíše požehnej jich sám! Požehnej jejich rodiny! Patřím-li na ně, vidím v nich cosi velikého a bolestného, cosi dokonalého, jak o tom také zde mluvil k vítězi***) u Rocroye Bossuet, jehožto památka dosud se nalézá na těchto jím opěvovaných místech, v těchto zahradách, †) „jejichžto vody,“ jak pravil,

*) Efez. 5, 32.

**) Žid. 13, 14.

***) Princ z Condé-e, jemuž druhdy zámeček Chautillyský náležel, zvítězil nad Španěly, kteří Rocroy dne 19. května 1643 oblehali.

†) Zámek Chautilly v městě téhož jména leží severně 41 kilom. (po dráze) od Paříže a okrášlen jest zahradami podle nákrešů Le Notre-ových zřízeními.

„nemlčí ni ve dne ni v noci.“ Avšak jak se časy změnilý! Dovolte aspoň, bych vám řekl, že z minulé slasti a bývalého lesku něco opět naleznete ve vznešeném a půvabném pohostinství, jež vám bratrské přátelství nabízí.

Ano, Bože můj, požehnej jim všem. Poněvadž tvé dobrotě a úmluvě poctivých lidí děkujeme, že ve Francii konečně padla nespravedlnost zákonů o vyhnání, zaříd všude jednotu, tuto hlubokou a neporušitelnou jednotu, která jediná může v budoucnosti opatření této slavné a ubohé vlnami zmítané lodi, která Francie sluje, nepravím pouze stavadlo, nýbrž přístav v bouři. — Žehnej jejich vlastem! neboť pohromy časové takové míry dostoupily, že nepostačuje více soustrast s nehodami soukromými, nýbrž jest nyní potřeba modliti se za veliké a hrdinské národy rozervané, rozdrčené a dosud krvácející.

Požehnej tyto snoubence! nebo oba byli určeni tvou dobrotou k tomuto příjemnému a mocnému sňatku, kde člověk bývá podporován a kde jeden druhého podporuje. Požehnej tuto zbožnou a spanilou kněžnu, zachovej její upřímnost, již stín pokrytství se leká, její lásku dobročinnou, kterou srdce francouzské jí vnuklo; posléze její vroucí zbožnost, jež jest jejím nejdražším pokladem a slasti plným dědictvím po její matce, její babě a krvi sv. Ludvíka. — Spotěšením opakují nad ní přání starověkých arcioček: ano ona bude vždy něžně milována jako Rachel, moudrá jako Rebeka, věrná a čistá jako Sara!

Požehnej toho, jenž jí má býti vůdcem a přítelem v slzavém údolí! On bude jí vůdcem bezpečným a přítelem stálým: za to mi ručí vznešená jeho duše, pevné jeho zásady křesťanské a tato vznešená poctivost, která zračí se na jeho čele a v jeho pohledech, vymáhá sobě na první setkání přichylnost a důvěru. Lásky k jeho Bohu, a lásky k jeho zemi jsou základem jeho duše. K ní se poji v této chvíli třetí láska, která bude skvostným balsámem jeho života a vůní jeho srdce a kdyby toho kdy potřeby bylo, nejlepším jeho útočištěm v den velikých trudů života.

Požehnejž je! Požehnejž také všechny ty, kteří jim po boku stojí, všechny tyto vznešené svědky sňatku jejich. Požehnej nás všechny! Ach! zdaž nám není všem tvého požehnání potřeba? Kdo může býti

tím jist, že zůstává státi na zemi, která se třese, jestliže Bůh jemu nežehná. . .

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona*)

na neděli provední o knězi, služebníku pokoje.

I. *Kněz nábožný Boha za pokoj prosí jménem církve a pro církev.* Od církve proto jsme ustanoveni, abychom modlice se Pánu Bohu přednášeli její přání; proto nám pečlivě oznamuje, co si přeje. *Pokoj*, toť hlavní předmět modlitby obecné, kterou nám ukládá. Dítka její svými hříchy popuzují Boha ku hněvu; proto žádá od svých služebníkův, aby Pána mírnili ustavičnými modlitbami a úctami. Zvláště pak nás vybízí, abychom veliké moci, kterou nám Pán Ježíš nad sebou samým udělil, užívající všechny účinky blahé pokoje s nebes na zemi přivolali. Toť jest první o-voce, jež církev od naší oběti očekává: *In primis quae tibi offerimus pro Ecclesia tua, quam pacificare digneris toto orbe terrarum. Zvláště které Tobě obětujeme za Církev Tvou svatou katolickou, kterouž upokojiti, hájiti, sjednotiti a řídití rač po celém oboru zemském.* Když chléb a víno proměnit máme v tělo a krev Pána Ježíše, káže nám ruce rozestříti nad obětnými dary, abychom jménem jejím takorčase zmocnili Ježíše Krista i všech jeho zásluh. A jakou modlitbu v této době slavné, kdy všemohoucí Pán hodlá poslechnouti našeho hlasu: nám ukládá? *Ut placatus accipias: Abyš milostivě přijal; kéž bys, o Pane, pohlížeje na svého syna pokořeného a obětovaného se usmířil; dies nostros in tua pace disponas: dny naše ve svém míru pořádal; dej nám pokoj po všechny dny našeho života; tak věčného ztracení budeme zbaveni a do počtu Tvých vyvolených vřadění: atque ab aeterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Od věčného ztracení nás vytrhnouti a ku stádcí vyvolených svých připočísti rač.* A již jest Ježíš obětován na oltáři; Bohu podáváme Beránka,

*) Výtečné dílo asketické, od P. Chaignona S. J. sepsané, zní: *Nouveau cours de méditations sacerdotales.* Farář H. Lenarz je přeložil do němčiny: *Betrachtungen für Priester* in 5 Bänden Trier 1877. Z této knihy mnoho čerpati můžeme nejen k užitku svému, nýbrž i pro lid ke kázáním.

jenž mu jest tak vzácný. A zač prosíme, když uctivě rozjímajíce svůj zrak k němu obracíme a tichou modlitbu k nebesům vysíláme? Za pokoj: *Da propitius pacem in diebus nostris. Uděl milostivě pokoje za dnů našich*; a pozdvihující hlas nejprve říkáme modlitbu Páně, která znamená pokoj mezi Pánem a námi tak uzavřený, abychom Pána nazývali otcem a jej prosili za odpuštění hříchův a odvrácení všelikého pokušení a zla, potom žádáme, aby tento pokoj blahý ustavičně trval: *Pax Domini sit semper vobiscum. Pokoj Páně buď vezdy s vámi*. Načež se chystáme, abychom svaté tajemství ukončili. Oči naše uctivě na beránu Božím spočívají; bijeme se v prsa, dvakrát snažně prosíme, aby s námi měl milosrdenství; po třetí se bijíce voláme k němu, aby nám udělil, co jest ze všech pokladů milosrdenství Božího nejdražší, pokoj; *Dona nobis pacem. Uděl nám pokoje*. Pak Spasitele připomínáme na slova, která svým apoštolům před smrtí pravil: *Pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis; pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám*; za tuto milost prosíme jej pro celou církev prosíme jej netoliko za pokoj, který zůstává a který jeho apoštolé již měli, poněvadž byli čisti (Jan. 13, 10.), nýbrž také za pokoj, který dává; za jeho pokoj; *pacem meam*, za pokoj nezrušitelný, jehož sám požívá a kterého všem svým vyvoleným poskytuje; za pokoj, který s jeho vůlí se shoduje; *secundum voluntatem tuam*, poněvadž nás chce spojit s sebou a s nebeským Otcem. Tažme se svědomí svého: Zdaž církev může býti spokojena s pobožností, jakou své modlitby obracíme k Bohu, od které očekává útěchy, zdaru a spásy svých dítek?

II. *Kněz nábožný též svému bližnímu pokoj zjednáva*. Toť jest cíl všech jeho výkonů posvátných. Jak svatý Augustin vykládá, jest pokoj mír, jenž z pořádku vyplývá: *Pax est tranquillitas ordinis. Pokoj jest stálost řádu*. Pořádek a mír jest tam, kde každá věc na svém místě. „Člověče,“ volá týž sv. učitel, „tvé místo jest u Boha: *Locus tuus, Deus tuus*.“ Jenom tehdy jest ti dobře, jsi-li stále s Bohem spojen poslušností a láskou. Kéž v duchu a srdci tvém panuje; věř, když Bůh mluví; poslouvej, když Bůh rozkazuje; pak budeš v pořádku, pak sladkého pokoje zakoušeti budeš.

Ježíš Kristus proto na svět přišel, aby takto celého člověka Bohu podřídil a jemu poskytl dvojí mír ducha i srdce. Za tím účelem kněžský stav zavedl; kněz v jeho

díle pokojném má pokračovati a je dokonávati. Vyučuje-li kněz, podává poslouchajícím pravdu, ve které duch jako ve svém středu odpočívá; neboť proto jest stvořen, aby pravdu poznal a ji držel. Rozdává-li svátosti, zvláště ve zpovědnici, odklízí překážku, kterou neposlušnost mezi Boha i jeho tvor trestuhodný postavila; udílí milost, která vždycky pokoj přináší tomu, jenž ji ochotně přijímá a s ní věrně působí, jak praví sv. Pavel: *gratia vobis et pax. Milost a pokoj vám*. V každé chvíli příhodné bojuje kněz proti hříchu a naruživostem, proti hříchu, kterým pokoj jest vypuzen, proti naruživostem, které hřích působí a člověka matou, pobuřují, jednoho člověka proti druhému štvou: *Unde bella et lites in vobis? Ex concupiscentia. Odkud mezi vámi bojové a svárové? Zdali ne ze žádosti vašich*, (Jak. 4, 1.) U lože smrtelného jeví se kněz andělem pokoje; duším nepokojným vrací mír a spokojenost snímaje s nich poslední stopy hříchů a otvíraje jim bránu věčného pokoje. Jak blaze a pokojně působí horlivý kněz v obci, v rodině, aby různicím bránil aneb je odklidil, aby jednotu života křesťanského zachoval! Ó apoštolové pokoje, jak krásný jest váš úřad! Jak příjemni jsou vaši krocejevé Pánu a užiteční bližnímu! *Quam speciosi pedes evangelizantium pacem! Jak jsou krásné nohy evanjelizujících pokoj!* (Rom. 10, 15.) Vytýká-li tobě svědomí, že v této příčině jsi nevyplnil, čeho Pán od tebe žádá, pak podle sprostnosti svého srdce uteč se k jeho milosrdenství a buď přesvědčen, byť i byli tvoji hříchové sebe větší, cítíš-li lítost, že Bůh již v té chvíli jest hotov tobě uděliti pokoj: *Ego enim scio cogitationes, quas ego cogito super vos, cogitationes pacis et non afflictionis*. (Jerem. 29, 11.) *Nebo já vim myšleni, která já myslím o vás, di Hospodin, myšleni pokoje a ne trápení*.

III. *Kněz nábožný v sobě samém pokoj udržuje a zdokonahuje*, nejen proto, aby sám sebe posvětil, nýbrž také, aby tím posloužil bližnímu. Pokoj nejbezpečnější a nejkratší jest cesta, kterou bychom k dokonalosti dospěli; připravuje duši ke všem ctnostem a do takového stavu přivádí, že Bůh ji rád všemi dary svými obohacuje: *Dominus benedicet populo suo in pace*. (Ps. 28, 11.) *Hospodin požehná lidu svému v pokoji*. Sv. Jan Klimakus praví, že duše, v pokoji žijící, podobně tak se zdobí ctnostmi jak obloha hvězdami ozdobena jest, a že

pokoj duševní nazván býti může vniterným nebem člověka.

Jakého míru není potřebl, chce-li kdo sebe sama i jiné dobře vésti v úzkostech, ve kterých snadno jest se octnouti? Jaké síly není potřebl, nechce-li klesnouti pod tíží jednotlivých křížů těžkých? Pánuje-li mír v našem nitru, osvěcuje nás Bůh; jeho světlo v nás se odráží, jako paprsky sluneční ve vodě nezkalené; proto praví sv. Ambrož: *Summus sapientiae finis est, ut simus mente tranquilla. Nejvyšší účel moudrosti jest, abychom byli myslí klidné.* V pokoji Bůh jest při nás: *Factus est in pace locus ejus. A učiněno jest v pokoji místo jeho.* (Ps. 75, 3.) A jaká moc by námi mohla otrásti? Deus in medio ejus, non commovebitur. (Ps. 45, 6.) Bůh jest u prostřed něho, nepohneť se. Toť jest prostředek, jakým Spasitel apoštoly silil, když z mrtvých vstal. Viděli jej oslavena; radost jejich větší býti nemohla. Ale již brzy zkoušky nastanou. První a nejbližší bude ta, že přítomnost Spasitelova viditelná bude jim odňata. Co asi učiní Spasitel, aby jim tuto ztrátu trpkou nahradil a je připravil na protivenství, která jim ohlašuje? Slyšme, co k nim praví: „Musím se vrátiti k otcí, maličko a neuzříte mne více. Dříve však než od vás odejdu, chci vám zůstaviti poslední zádavek své lásky. Mám-li vám dáti bohatství? Ale učil jsem vás, abyste je za málo cenili. Či pocty a důstojnosti? Potupou však jsem já byl nasycen a dobrovolně jsem raději volil, aby mnou lidé pohrdali, než aby mě ctili. Či rozkoše a smyslné požitky? Ale bolesti byly mi podílem. Nic tedy z toho všeho vám nezůstavím; něco jiného vám zůstavím, co když by svět se radoval a vy plakali, vaše utrpení by mírnilo a žalost měnilo v radost: *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis. Pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám.* A věru apoštolové, mučénici a všickni svatí radostmi nevýslovnými, kterých pokoj duševní hojně udílí, nad světem, jeho vlnadami a útrapami zvítězili. Milujte tedy pokoj, hledejte pokoj: *Inquire pacem et persequere eam. Hledejte pokoj a stíhejte jej.* (Ps. 33, 15.) Jdi k oltáři, abys s knížetem pokoje se spojil: *Ipsae autem Deus pacis sanctificet vos per omnia, ut integer spiritus vester et anima et corpus sine querela in adventu Domini nostri Jesu Christi servetur. Sám pak Bůh pokoj posvětiť vás ve všem, aby celý duch váš, i*

duše i tělo zachováno bylo bez ohony ku přísti Pána našeho Ježíše Krista. (I. Thess. 5, 23.)

Co v rozjímání tom obsaženo?

I. Kněz nábožný Boha za pokoj prosí jménem církve a pro církev. Nejprvé a především prosí v modlitbě obecné za pokoj, prvním ovocem oběti mešní jest pokoj. *In primis quae tibi offerimus pro Ecclesia, quam pacificare digneris. Ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas. Da propitius pacem.*

II. Kněz nábožný též svému bližnímu pokoj zjednáva. Toť cílem všech výkonů, zvláště zpovědi; u lože smrtelného jest andělem pokoje, na kazatelně poslem pokoje.

III. Kněz nábožný v sobě samém pokoj udržuje a zdokonaluje. Tak činí, aby posvětil sebe a bližního. Jak velice potřebuje pokoje, aby se modlil, aby jiné vodil! Sladkou radostí pokoje duševního apoštolové, mučénici a všickni svatí nad světem a peklem zvítězili.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Mladěmu lidu.

Mládí je to pole, kde se dělí dvojí cesta pro ten život celý.

Na rozcestí návěští je psáno,
a tím, kam se dojde ukázáno.

* * *

Pravý nápis hlásá s veselostí:
„Ta jest rovná cesta pořádnosti;“

„Kdo tu, k setrvání, nastupuje,
budoucnost si blahou připravuje.“ —

Nápis levý věští v truchlivosti:
„Ta je křivá cesta ke spustlosti;“

„A ta cesta toho, jenž tu chodí,
do neštěstí, zármutku jen vodí.“ —

* * *

Lide mladý, hleď co slušno tobě,
abysi byl šťasten v každé době!

Jak si člověk za mladosti vede,
tak si pro stáří svůj osud přede.

Fr. Doucha.

Milosrdná sestra.

(Vypravuje Jan Nep. Ráž.)

(Pokračování.)

„Nešťastné dítě,“ zabědovala mlynářka; „otce raní mrtvice, až se to dozví. Ty dobře víš, že není přítelem podobných pletek a že nikdy nesvolí, abyste byli svojími. Dítě! což si jen myslila, že tě tak omámil.“ Z Lidunky nebylo možná ani slůvka dostati, plakala a mřela. Paní matka si vše rozmyslila a napadlo jí, že bude nejlépe, když vše sama panu otci vypoví a o té věci se s ním poradí, než se to pan otec od jiných dozví.

Vešla do mlýnice a že mlýny silně hřmotily, stačilo pouhé pokynutí, by pan otec věděl, že si přeje s ním promluvit.

Zašli do světnice. S třesoucím se hlasem vyprávěla mlynářka, co o celé věci věděla a prosila pana otce, by nějak moudře věc navlekl a jí přítrž učinil. Na počátku se matka bála, že hněv otcův se uvalí na Lidunku; on však znal velmi dobře své dítě a tušil, že hlavním činitelem jest pan Alfred, tu pak se všecek hněv uvalil na něho. „Já mu okážu,“ pravil, „může-li sobě z poctivých lidí dělati šašky a nezkušené dívky činiti nástrahy, aby na ni hanbu uvalil a pak jednou ještě se jí vysmál.“ Tímto způsobem ulevoval rozhořčenosti své. Po té se převlekl ve sváteční šaty a pravil, že jde do kanceláře. Mlynářka znala pana otce, že není prehlivým a proto v ničem mu nebránila.

Záměla zaměřil kroky svými k Veselíčku.

Městečko obešel, aby nikoho nepotkal, nebylo mu totiž do řeči; brzy octl se u domu, v kterémž bydlil pan obročník, strýc paně Alfredův. Urovnal si šátek na krku, oprášil trochu boty a vstoupil do síně. Ptal se hned po milostpaní. Bylať paní ta známá po celé krajině jako paní velmi pyšná a nepřístupná. U ní chtěl pan otec více svou vyřídit. Uhodl podle svého rozumu, že paní takových vlastností se věci náležitě ujme a bude o to pracovati, aby vše přerušila. „Ať si paní tetinka usadí mladého pána, holku já si usadím,“ tak rozumoval, když mu služka oznámila, že milostpaní jej očekává. Pan otec byl muž silný a vlivné tváře, neuhlazených, ale upřímných slov volil k své řeči, čímž si i mezi pány velkou přízeň získal. Pokloniv se, začal se omlouvati, by milostpaní ne-

měla za zlé, že ji obtěžuje; ta věc, pro kterou sem přichází, že se nedá tak zholat odbytí a tudíž že musil sem dojít sám. Jestli byla návštěva paní obročnové jaksi podivná, učinilo ji oslovení takorba zvědavou a proto proti svému obyčeji přemáhala se a dělala se vlivnou, aby příčinu rozmluvy krátce a bez ostychu z mlynáře vylákala.

„Jste nám vždy vítán, mluvte jen bez obalu.“ Tak vybizela paní obročnová. V prvním okamžení Záměla se zarazil, snad přece chybuji, myslil, možná že tady o všem vědí a jsou srozuměni, ale což na tom, aspoň zvím pravdu. „Děkuji, že ráčíte mne vyslechnouti a jsem rád, že mohu mluvit, jak mi jest u srdce. Já doslýchám, že váš pan synovec nadbíhá mé dceři.“ Paní obročnová se zarděla až po uši. „Nu nehoršete se dobrotivá paní, vy za to nemůžete, mladost má své nectnosti a posavad jest ještě vše dobře, ale proto jsem se sem vypravil, abych vám to přednesl. Vím, že takový pán si moji dceru ani nevezme ani vzítí nemůže a než mi má udělat dítě nešťastné, ať raději jde s Bohem. Vyřídte mu to drahá paní a svojí Lidušce to vyřídím sám. Pán Bůh vás zde opatruj, tak mi toho nezazlete, s Pánem Bohem.“ Po té, již nečekaje další řeči, ubíral se Záměla z domu, zanechav paní obročnovou ve velkém zděšení.

„Toť neslýchané! Hoch z tak hodného rodu a on si tu hledí zamilovaných pletek. Ještě štěstí, že ten mlynář jest takový poctivec a jde rovnou nohou ke mně, sic bych byla poslední, která by se o tom dozvěděla, až někde při svačině, by mne tím zahanbili, — toť neslýchané a hrozné.“

Tak a podobným způsobem vedla si paní obročnová, volajíc spolu služku, by sešla do kanceláře a zavolala mladého pána. Pan Alfred netušil, co ho očekává. Přišel a jako obyčejně chtěl tetince ruku polibiti. Nedovolila tomu, což mladého Alfreda poněkud zarazilo a než se vzpamatoval spustila uražená paní celou spoustu výčitek proti němu. „Ty děláš domu mému a celé rodině pěknou čest, — to jest pravda nikdy jsem se toho nenádala; po kom jsi se zvrhl, zapomněls co doma matka na srdce ti kladla? Do bídného mlýnce lezeš za děvčetem a já musím na své uši pak poslouchati, jak sprostý člověk hájí dítě své před tebou jako se chrání kuře před jestřábem. Styď se, že nosíš jméno mého otce, tvého děda, který dbal především toho, by na něm ne-

nelpělo ani za mák skvrny; čehož otec tvůj vždy šetřil a ty uvrhls je nyní v kaluž hany a posměchu.“ Rozezlená paní nevěděla ani kde má ustáti a lhotejnost pana Alfreda ji ještě více popouzela. Myslíla, že to bude vymlouvati a svede vše na pouhý žert neb maloměstský klep, ale on ani nehlesl.

„Což se nebráníš? či je pravda, co mi mlynář zde řekl? že jsem se také hanby zde dočkati musila. Nebohá matka tvá ke všemu zármutku jako vdova i hanbu ještě ponese.“

Pan Alfred znal tetinku velmi dobře. Věděl, že silný lijavec nebývá stálým a poslouchal jako hříšník, až paní obročnové ani slov ani dechu se nedostávalo. Políbil pak vděčně ruku a milostivá, paní byla jista, že vše jest v pořádku. Zнала Alfreda jako poslušného syna svého bratra a myslila, že dostalo-li se mu rádného dílu, ustane a do mlýnce dobíhati nebude. Zapomněla dobrá paní, že mládež nelze hned obrátiti, a nepamatovala, tak jako Záměla nepomněl, že čím více nepřátel zamilovaným v cestu se staví, tím hůře bývá.

Je pravda, od oné chvíle, kdy Záměla došel k paní obročnové, neměl více příčiny na pana Alfreda se zlobiti. Ani jednou ho v Zatoči neb někde na blízkou nestihl. Tím však nebyla věc skončena. Stali se ostrážitější a, ač Lidunka to skrývala jak mohla, před matkou to ukryti nedovedla. Šla-li ze mlýnce, vytratila se i paní matka a sledovala ji k dostaveníčku. Tu byla kolikráte svědkyní řeči Lidunčiných, z kterých seznala, že dcera její vyhojena není a srdce ji pukalo bolestí. Věděla dobře, že ani pan otec ani paní obročnová k sňatku nesvolí; mezi panstvo se Lidunka předce nehodí a z pana Alfreda by byl asi špatný mlynář. Však se vždy počestně rozešli a to paní matku nějaký čas zdržovalo, že panu otci vše zamlčela. Byla však žena zbožná a potivá a hryzlo ji to, že má před svým mužem něco skrývati. Rozhodla se konečně a vyjevila mu jednou celý poměr a líčila i něžnou jejich náklonnost.

„Vidiš matko, jest to smutné a vím, že tebe se to týká jako mne a naší Lidunky, ale jiné rady nevím. Holka musí z domu a to čím dřív tím lépe; piš Alžbětě, že tam na nějaký rok holku dáme. Stýskati se nám bude, to si můžeš mysliti, ale jaká pomoc, lépe truchliti rok, než nedej Bože až do smrti.“ Tím byl osud Lidunčin rozhodnut. Mlynářka došla do

Veselíčka k Bartoňovům, Bartoň napsal list, který pak do města poslali.

K Zámělovům došla odpověď, že dcera Alžběta se na Lidunku těší a jen ať se někdo s ní ještě do města vypraví.

U Zámělů proto se uradili, že Dorotka s Lidunkou, dá-li Bůh zdraví, po velkonočních vypraví se ku třetí sestře. Lidunce se to oznámilo. Bylo jak by ji podržezal. Nahlížela, že rodiče se chápou rozhodného prostředku, aby ji s Alfredem rozdvojili. Byla to pro ni nemilá doba a plní starosti pohlíželi rodičové na její bledé tváře, nebylo však jiné rady. „Bez bolesti trn z nohy nevytáhneš,“ těšival Záměla matku, když mu začala nařikati; „naší vinou se to nestalo, ona jistě ve městě zapomene; zde nemá žádné vyrazení a tu není divu, že stále se Alfreda drží. Tam on ji zeť i dcera z toho vyvedou.“

Stejnou dobou jako ve mlýně, radili se u obročních. Alfred nebyl k práci; pan obroční říkal, že je v kanceláři jen jiným ku pohoršení a že tímto způsobem z něho nic nebude. Dorozuměli se s matkou Alfredovou, že mladého pána dají k vojsku. Vrchnost poskytla milostivé podpory a Alfred se měl stát kadetem. Čekali v zámku jen na zavolání. Věc celá se před Alfredem tajila, mysli, až dojde zavolání, hocha naložíme, pán pojede s ním, tam ho odevzdá a bude po všem. Kdyby byli měli ve mlýně jen tušení, oč v zámku běží, jistě by byli Lidunku doma podrželi. Jak víme byla paní obročnová pyšná a neuklouzlo jí nikde ani slůvka o tom, že Alfreda hodlají z domu dáti. Nechtěla snad také přiznati se, že se to děje k vůli holce ze mlýna; Velikonoce nadešly. Lid bodrý venkovský ještě tak nepokročilý jako v hlavním městě, kde svatopostní čas znesvěcuje rozličnými radovánkami, až pravého křesťana srdce bolí, o sv. témdni bývá zbožný, hledí se svým Bohem smířiti se a svou útrpnost s Ukřižovaným projevit. Zejména o velkém pátku vše spěchá do chrámu Páně, lidé totiž na venkově dobře soudí řkouce: Kdo na velký pátek do kostela nejde, jest neznaboh. V kostele panuje v ten den smutek, smutek viděti i na zbožných věřících. Zvuk zvonů utichl, nezaznívá hlas varhan, jen tklivý zpěv o utrpení Páně odráží se o prostory chrámové a nábožné modlitby církevní za všechny nevěřící a odpadlíky, za židy i pohany, jen bolný a teskný pláč Jeremiášův naplňuje posvátné klenby chrámové. Oltáře jsou svých ozdob

zbaiveny, světlo věčné shaslo, jen kříž stojí na oltáři tak, jako stál jednou na Golgotě a na něm pni umučený Spasitel. Kdož by zůstal na ten den nepohnut, koho by nedoal pohled na muže bolesti. Proto kaji se věřící tuhými posty, zapírají sebe, krotíce smyslné žádosti, litují svých hříchů, které zavinyly smrt Páně. V ten den zbožný křeslan nepracuje, obírá se se svým Bohem, jest pamětiiv věčnosti. U Zámělu stály mlýny vždy o velkém pátku. Bílou sobotu mleli jen dopoledne, pak teprv počali sypati až v prostřední svátek k večeru. „Chasa musí také do kostela a kdo nesemllel před Božím hodem, o Boží hod a prostřední svátek ho ve mlýně nestrpím,“ říkával mlynář. V takové dni býval mlýnec prázdny, domácí se střídali vždy v službách Božích, jen někdo zůstal doma, aby hlídal. — Před zeleným čtvrtkem došlo pana obročního psaní, že pan Alfred může nastoupiti. Sdělil to paní a ona zase Alfredovi, aby se k odjezdu chystal a vše připravil. Ve Veselíčku slavili okázale den založení nejsv. Svátosti oltární. Starý mlynář v ten den poslal všechnu chasu i paní do kostela a zůstal samotn s Danielem ve mlýnci. Lidunka otálela a řekla matce, že přijde za nimi. Mělo to ale svou příčinu. Pan Alfred dokázal toho, ač jej paní tetinka od chvíle, kde mu odjezd jeho sdělila, ani s oči nespustila, že mohl Lidunce vzkázati, by ho, až lidé v kostele budou, u Božích muk očekávala. Aby veškeré podezření odvrátila, šla Lidunka za matkou na oko k Veselíčku, na půl cestě se vrátila a zabočila k Božím mukám.

(Pokračování.)

Sabat.

Svaté ticho v kraji
vábný klid kolkolem; }
ustaň srdce lidské
ztichni se svým bolem.

Vyhošť divé vášně,
nech starosti stranou,
ba ni vřelě přání
nepuť srdce branou.

V tom velebném tichu
jen k Bohu se modli:
pak žádoucí sabat
dlouho u tě prodlí.

J. Ježek.

Podobenství a paraboly.

VI.

Hřích.

Nešťastná muška, kteráž tak se přiblíží k roztažené síti pavoučí, že až o ní zavadí! V té chvíli ji oplete vláknem svým pavouk v středu sítě své neb na kraji jejím v koutečku číhající.

A nevyprosti-li se rychle hmyz uvažlý z poutečka ještě slabého, oplete jej ukrutný zákeřník druhým, třetím poutem, až jej tak zapře do sítě své, že ubohému zajatci nelze nikterakž více vyvážnouti. Nepustit pak krvelačný živočich prvé oběti své, až ji na dobro umoří, až ji všecku vyssaje. —

Kolik osidel stroji ďábel všude po světě nevinným a poctivým v svědčích smilných, zislných, marnotratných, ctižádostivých? Běda nevinnému, který se svědci jen dost malou učiní si známost, jim jen nepatrným slovem neb pohledem se prozradí s nějakou zlou náklonností svou, jen poněkud jim povolí v nějaké neslušnosti, v nějakém šibalství, v nějaké prostopášnosti! Ti se ho více nespoustějí. A nevytrhne-li se záhy osoba až posud zachovalá z nebezpečného tovaryšstva svého, svědci tovaryši aneb svědčné tovaryšky brzy novým pochlebenstvím brzy novým slibem brzy novým darem a brzy novou hrozbou pevněji a pevněji si ji zavazují, až si ji podmaní; až ji otráví hříchem smrtelným. Nepustit pak ji, dokud jí celé neužijí pro svou rozkoš, pro svůj zisk, pro svou ctižálost; nepustí ji, až již všecku zkaženou a nešťastnou. —

Ledové moře někdy na některých stranách roztaje, ale ne na dlouho. Tu odvažliví a zvědaví plavci pouštívají se mořem dále na sever, ale tím u veliké vydávají se nebezpečnosti.

Přihodiloť se již ne jedné lodi, že, sotva vjela hloub do moře roztáleného, hned tam zamrzla. A darmo pak čekali rok, dvě i tři léta na osvobození, až všickni zahynuli. —

Pravým ledovým mořem jest hřích. Clovek se mu oddává spoléhaje se na to, že se opět lehce z něho dostane. Ale můžeť do něho tak zabřednouti, v něm tak vězeti, že se více toho nedočká, aby

slunce milosti Boží rozechrálo pravou kajcností hříšné srdce jeho. —

Smutný osud potkává včely pod královnou svou pokojně a vesele pracující a se živící, když zlodějky neb včely cizí je přepadají a úl pustoší, ba na dobro olupují. A přece první útok bývá nepatrný. Přiletitě z počátku jen jedna cizí včela. Dlouho obletuje česno neb výlet pokoušejíc se vklouznouti do úlu, aby tam urvala medu. Dobře to dopadá, všimly li se jí hned včely domácí; dostaví se jich v okamžiku několik na stráž; ty první zlodějkou lehce odrazí a zapudí, aby zase nějaký čas byl pokoj. Ale zle jest, nedbají-li domácí hned první cizí útočnice, a dopustí-li jí, aby vrazila do bohaté zásoby jejích, aby si medu nabrala, aby s ním šťastně mezi svoje přibyla. Namlsaná první poraženou loupeží svou v malé chvíli zlodějka opět se vrátí; ale vrátí se již ne sama, nýbrž s mnohými jinými sestrami svými bohatou kořistí přilákanými.

Ted' ovšem bouří se i včely napadené; ale již jim nadešel těžší boj se zlodějkami na všech stranách do sídla pokojného se dobývajících. Co několik domácích bojovnic se tahá s jednou zlodějkou, množství jiných zlodějek vkrádá se do úlu. Čím dále, tím více přibývá loupežnic již směle sem i tam se hrnoucích. A jak znamenají cizácké škůdnice, že se již zmohly nad vlastnice, mají za první cíl svůj, aby naležše domácí královnu ji usmrtily. Pak již podle chuti hospodářů v osiřelém úlu. Neboť ta tam jest již všechna ostražitost a zmužilost včel domácích zbavených své královny, své matky. Konečně zlodějky všechny med vybrašše a všechny plásty až hanba zcuchavše pozůstalé včely domácí, i je samy obtíženy medem ukořistěným, s sebou odvádějí jako v zajetí, jako v otroctví tak, že úl, kdež až posud bylo živo a veselo, zůstává prázdný, pustý, mrtvý. — Tot' smutný obraz křesťana prvním zlým začátkům neodpirajícího.

Přijde nejprve zlá myšlenka; ta, trpí-li se déle, brzy vrátí se; vrátí se již obšírnější, mocnější, nezbytnější. Několikrát ještě mile chována vzroste v zlou žádost. Zlá žádost, nekrotí-li se již vším násilím, zmocní se v neskcrocenou vášeň. Neskcrocená pak vášeň k jinému se nenese cíli, leč aby dopustila se hříchu těžkého, jímž se v duši usmrcuje milost Boží. A

jak schází milost Boží, pak již zemdlivá všechna síla k dalšímu přemáhání sebe tak, že člověk padá z hříchu do hříchu, až duše vážne v otroctví nejhorších návyků, až v srdci, jež bývalo chrámem Ducha sv. a sídlem nejkrásnější spokojenosti, se rozloží ohavná zkaženost a zoufalá rozervanost. —

Přesilný byl Samson, dokud zachovával si dle svatého slibu svého, hlavu neoholenou zůstával Bohu posvěcený. Ale by se nebyl nikdy spustil v zlou známost s svůdnou Dalilou! Ta, podplacena Filištinskými, úhlavními nepřáteli Samsonovými, nepřestala na milovníka svého do rážeti, až ji vyradil tajemství, v němžto záležela neobyčejná síla jeho. A když jej byla na to uspala, neměla ničehož tak na kvap, než aby povolala holiče, jenž by Samsonovi oholil hlavu, a Filištinské, kteříž by oholeného svázali. A jak jej měli již svázaného, pak jej hned z tvrdého spaní jeho vyburcovali. Zhrozitě se probuzený Samson, vida se svázána. Ale ten, který lva jako kozelce na kusy rozsápál, který vrata brány městské vzdvihl a na ramenou svých odnesl jako slabou deštičku, který dvakrát již jako nitky přetrhal provazy, jimiž ho byli spoutali, nepochyboval, že i tenkrát lehce se zbude nových vazeb svých. Volaltě: „Vyjdu, jako jsem prve činil, a vytrhnu se.“ Ale tenkrát se zmýlil. Nevědělť, že Hospodin odstoupil od něho. Tenkrát již marně se namáhal, vymknouti se ze silných vazeb svých. Neušeltě více ukrutným nepřátelům svým, kteříž javše jej vyloupali mu oči a uvrhše jej do žaláře odsoudili ho k potupné práci otrocké. —

Křesťan po zpáchaném těžkém hříchu opět druhdy se vzpomíná; a pak sám u sebe takto mluví: Vyjdu, abych se modlil, jako jsem se prve modlil; vyjdu, abych šel do domu Božího, jako jsem druhdy chodil; vyjdu, abych konal povinnost svou, jako jsem prve konával. Ale jak se zarazí, shledává, že ho modlitba více tak netěší, jako ho prve těšila, že mu v kostele není více tak milo, jako mu prve bývalo, že mu povinná práce více tou měrou se nelíbí jako se mu prve líbila! Jak se léká poznává sebe v dobrém zemdleného! A tím více zkouší, jak v dobrém zemdle, čím častěji těžký hřích opakuje. Snad po každém těžkém hříchu

probuzen svědomím opět a opět volává: Vyjdu, a vytrhnu se z hříchu; vyjdu a budu již dobře činiti. Ale k největšímu skormoucení svému toho o sobě dočkává se, že jak přijde příležitost, opět a opět klesá. Tu hříšník jinak se nevysvobodí z nešťastných vazeb hříchů svých, leč přestane-li příliš spoléhati se na svou sílu vlastní, a bude-li tím toužebněji hledati pomoci u Spasitele svého Ježíše Krista.

Sedmero hlavních hříchů.

„Ty nelze vyhubiti,“ zvolal syn umáčkávaje s otcem po stromech rozlezlé housenky; „kolik jsme jich již pohubili ve dnech předešlých! a přece se jich ještě všude nové a nové hemží chumáče.“ „Mámet“ — přisvědčil otec — „velikou teď práci, hubiti housenky již rozlezlé. Kdybychom byli dříve vyhledali všech housenčích vajíček v prstenkách, byli bychom prstem umořili najednou velikou sílu housenek. A jak veliké množství housenek byli bychom teprv pokaždé najednou zahladili, kdybychom byli zahubili každou motýlovou samičku, když ještě všechna vajíčka měla v sobě! Ale odtud, milý synu! vezmiž si dobré naučení. Taková hromádka housenčích vajíček, aneb taková motýlová samička plná vajíček a nesoucí v sobě budoucí zkázu, jest každý hřích hlavní. Každý ze sedmi hříchů hlavních chová v sobě nesčíslné množství hříchů; ale chová je v sobě jako v jedné hromádce, v jednom zárodku ještě zavinité. Potlačíš-li tedy v srdci svém hned záhy každý z hlavních hříchů, buď pýchu neb lakomství, neb smilstvo, neb závist, neb obžerství, neb hněv, neb lenost; ani si nemůžeš pomyslit, kolik tím najednou v sobě udoláš nepravostí, jež by se také rozmohly tou měrou, že bys jich nepřemohl a které by se zvrhly až k nejsmutnější zkáze tvé.“ *K. Otman.*

Benediktinský klášter „na Slovanech“ v Praze.

Nárys pětistoleté historie jeho*).

Podává František Ekert.

Otec vlasti Karel IV. jakož plány měl světové, tak i snažil se, aby milovaná

jeho Praha byla středem a výhnem všech velikých záměrů jeho. V ohledu náboženském měla Praha hojností i nádherou chrámů a ústavů církevních zavoditi s Římem, veškeren různotvárný život církve katolické měl se tu sbíhati a osvědčovati. Proto založil Karel r. 1355 vedlé příkopu staroměstského klášter sv. Ambrože pro Benediktiny milánské, kde s povolením apoštolské Stolicе mše sv. a ostatní obřady dle liturgie Mediolské či sv. Ambrožské se konaly.*). Z téhož úmyslu vznikl i klášter Slovanský, při jehož zakládání veden byl Karel myšlénkou ještě důsažnější. Východní Slované dostavše viru křesťanskou z východu zachváci byli řeckým rozkolem, počatým v století IX. od Fotia a dovršeným ve věku XI. od Cerularia a všecky pokusy papežů o sjednocení rozkolníků s Církví římskou zůstaly marny. Šlechtnému srdci zbožného Karla zželelo se velikého neštěstí toho a pomýšlel, kterak by sám přispěl k tomu, oč po staletí nejslechtnější duchové marně se pokoušeli. Vida, že mezi východními Slovy tou dobou největší moci a vážnosti nabyl Štěpán Dušan, který podmaniv si téměř celý poloostrov balkánský nazval se carem Srbským, jal se s ním vyjednávatí ve věcech politických a získav si důvěru jeho hleděl ho nakloniti ku provedení veliké myšlénky své — sjednotiti rozkolnické Slovy s Církví katolickou. Dušan jevil ve věci té ochotu, načež Karel na své cestě Římské poslal mu dne 19. února 1355 list plný lichocení a povzbuzování dovolávaje se toho, že oba mocnáři nejen v důstojnosti královské sobě rovni jsou, nýbrž i téhož vzácného a šlechtného jazyka slovanského (ejusdem nobilis idiomatis, generosae linguae) účastenství mají. Prakticky snažil se Karel ku provedení záměrů svých přispěti založením řádu sv. Benedikta v Praze, kde mniši bohoslužbu v jazyku staroslovanském konati a za sjednocení rozkolnických Slova-

arcib. Praž. *Frindova Geschichte, Malého Vlast. histor. slovník. Schallerova Prag. J. Křt. Votky Karel IV. Zapovo Popsání Prahy. Al. Hebra Burg Bösing. J. Schimmera Beschreibung Wiens. Navrátilovy Paměti Karlova. Bečkovského Poselkyně. Hammerschmidt Prodomus.*

*) Klášter stál na místě nynější celnice proti Prašné bráně. Zanikl ve válkách husitských, r. 1629. byl obnoven a uveden do něho Františkáni z Irska a Skotska vypuzení „Hibernáci.“ Odtud název „Hibernské ulice.“

*) Prameny: *Palackého Dějiny. Tomkův Dějepis Prahy. Jungmann. historie liter. české. Dra. Borového Brus z Mohelnice, Martin Medek, Jedn. a dopisy konsist., Libri erection., Dějiny*

nů s jednotou Církve modliti se měli. Mnichové ti měli býti mostem mezi východem a západem, měli býti apoštoly, jimiž by sjednocení ono provésti semohlo. Nad to zajisté nemýlíme se domnívajíce se, že vedla Karla k založení tohoto kláštera i něžná úcta, kterou choval ku sv. dědicům českým, chtělt tím po našem mínění odčiniti i křivdu, které se byliněkdý na památce a dědictví sv. Prokopa dopustili vévodové Spytihněv r. 1056 a Břetislav II. 1095 vypudivše ze Sázavského kláštera Benediktíny slovanské a osadivše klášter cizozemskými mnichy z Břevnova.

Trvaje r. 1346, jsa ještě markrabím Moravským v Avignoně, vymohl na papeži Klementu VI. povolení ku založení kláštera toho (9. května) a vydal rok na to, dne 21. listopadu 1347 z Norimberka zakládací listinu kláštera, jenž povstati měl při kostele sv. Kosmy a Damiána v Praze. Kostel ten stál již v X. století*) na skalnatém vršku vůbec „Skalkou“ zvaném vedle cesty, kudy se chodilo přes Zderaz k Vyšehradu, a byl farním. Osada jeho rozkládající se pod Skalkou již tehdy slula „Podskalím.“ Podací právo k němu vykonávala kapitola Vyšehradská. Téhož ještě roku 1347. přistěhovali se ku kostelu sv. Kosmy a Damiána mniši Benediktíni z Dalmácie, Illyrie, Chorvatska a Bosny a jali se, když posavadní kostel návalu zbožného lidu nestačil, budovati vedlé něho nový veliký chrám o třech stejně vysokých lodích se štíhlými okny v oblíbeném tehdy slohu gotickém, jež korunovali vysokou staročeskou střechou se štíhlým sanktusníkem**).

*) Poprvé uvádí se r. 1178 jakožto již starodávny. Hájek a jeho opisovači tyrdí, že jej vystavěl sv. Václav, jenž s Podivným bos k němu putoval, též sv. Vojtěch a Prokop v něm prý služby Boží konali. Táž kapitola měla podací právo ku kostelu Týnskému a farnímu chrámu sv. Jana v Podskalí, jenž stával asi v místě bývalého přívozu Podskalského, nedaleko nynějšího mostu. Když kostel sv. Kosmy a Damiána klášterním se stal, připadla jeho osada ku kostelu sv. Mikuláše v Podskalí, na místě nynějšího domu čis. 383., kde posud spatřuje se socha sv. Mikuláše a na střechě vížka. Kostel ten zrušen byl teprvé za císaře Josefa II.

**) Střecha ta spatřuje se ještě na dvou vyobrazeních Prahy s ptačího zoru z r. 1506. od Sadalera a z r. 1685. od Filipa Boscheho. Podobnou střechu mívál i kostel sv. Jindřicha a vůbec trojlodní o všech stejně vysokých lodích. Nynější střecha je z r. 1712.

Vedlé chrámu povstal v čtverhranu krásný klášter s křížovou gotickou chodbou, jejíž stěny ozdobeny jsou vzácnými malbami a kapitolní sň. Chrám dostavěn jest teprvé za 25 let po založení kláštera a posvěcen jest s nevidanou slávou 1372. Císař meškal počátkem roku toho v Slezstě uzavíraje mír s Ottou Braniborským. Zatím porodila čtvrtá manželka jeho Eliška Pomoranská dne 13. března synáčka, za kteroužto příčinou Karel vrátil se ku svátkům velikonočním do Prahy, kamo jej provázelo množství cizích hostí vzácných. Dítka pokřtěno jest na Bílou sobotu u sv. Víta od patriarchy Alexandrinského, který na Boží hod u přítomnosti císaře, rodiny jeho a všech cizích hostí sloužil ve velechrámě slavné služby Boží, načež nazitří v pondělí velikonoční dne 29. března 1372 vykonáno jest slavné posvěcení chrámu „na Slované“ a sice ku cti a slávě sv. Jeronýma, rodem Slovana z Dalmácie, o němž tehdy mělo se za to, že převedl Písmo sv. Starého zákona na jazyk slovanský, též na počest P. Marie, sv. Cyrilla i Methoděje, sv. Vojtěcha a sv. Prokopa. Slavnost posvěcení konal arcibiskup Pražský Jan Očko z Vlašimě a byli tu přítomni císař Karel se svou rodinou, celým svým dvorem a vzácní přespolní hosté papežský legát Jan, patriarcha Alexandrinský, arcibiskupové Mohučský a Metský, biskupové Pařížský, Augšpurský, Neuburský, dále Václav, kurfiřt Saský, poslové uherského krále Ludvíka Tomáš, arcibiskup Ostřihomský a Vladislav, kníže Opolský, jiní hosté a nepřehledné davy lidu. Podle evangelia, které četlo se v ten den, začal lid říkati klášteru tomu „v Emauzích,“ kteréžto jméno po dnešek se udrželo a kdežto pouť o svátku sv. ostatků (den svátosti) již v husitských válkách zanikl, zůstala „Emauzská“ pouť až po naše časy hlučnou. Karel zamilovaný klášter svůj velmi štědře nadal a mnichové zboží své přikoupením znamenitě rozmnožovali.*). Roku 1356 učinil při klášteře zvláštní nadání na písaře, jenž by pro něho „v ušlechtilém“ jazyku slovanském hlaholským písmem opisoval církevní knihy, legendy a písně. Známe jest jistý písař mnich Jan, s nímž Karel velice spokojen byl.

Prvotní obyvatelé kláštera byli Jihoslované, potomní již Čechové, kteří ovšem služby Boží i nadál po staroslovansku konali.

*) Seznam všech statků a požitků klášterů uvádí Tomek v dějepisu Prahy.

Prvním opatem na Slovanech byl Ivan (Jan), který zemřel asi r. 1390, nástupcem jeho stal se Pavel, který žil až do válek husitských*). Pouze dle jména známi jsou mniši kláštera slovanského Půta probošt (1362), Křížek převor (1370), Prokop sakristán (1370), Oldřich probošt (1379), bratr Václav (1378), bratr Petr z Řičan (1379), Ondřej, syn Heřmana Čechetky, souseda Novoměstského (1382), Petr Šmolka, převor, později sakristán (1405).

Dalekosáhlé záměry, k jichž dosažení Slovanský klášter přispívatí měl, nezdařily se předčasnou smrtí cara Dušana, přece však došel klášter takové obliby, že polský král Vladislav Jagelo, hlavně ku prosbám své manželky Hedviky založil r. 1390 v Klepařích u Krakova podobný klášter na jméno sv. kříže, jenž byl odnožím kláštera Emauzského asi jako Ingelheimský klášter Lateránských Augustiánů byl odvětvím Karlova a Nisský klášter v Slezě odnožím Zderazu v Praze. Správu Klepařského kláštera poručil král Vladislav Václavovi, mnichu slovanskému z Prahy. Po smrti krále Vladislava zastavila se sice další stavba kláštera, ale liturgie slovanská udržela se v Klepařích až do polovice XV. věku.

Sporé jsou zprávy o působení mnichů slovanských, sporé i památky, jež nám po nich zbyly, za to však tím vzácnější jsou.

(Pokračování).

DOPISY.

Z Velehradu, v měsíci březnu 1880.

Nebýti chrámu Páně na Velehradě, jistě že bychom jej nyní stavěli! Vždyť nejeden upřímný Slovan-katolík, zdaliž nezatožil již po Velehradě s výtečným Fr. Sušilem:

„Kdo dá mně zírat Velehrad,
Jak stával ondy v slávě,
Když chodil valem odevšad
Lid do bran jeho k správě!“ — ?

Votivní chrám překrásně zdobí onu Vídeň, kde Bůh nejjasnějšího panovníka našeho, Františka Josefa, zachránil před smrtí časnou; — a na Velehradě, odkud prací ss. Cyrilla a Methoděje zachránil Bůh

celý národ, národ slovanský, na Velehradě posvátném nemělo by býti důstojného chrámu Páně na upomínku vděčnou a stálou? ! — Nebýti chrámu toho na Velehradě, stavěli bychom od základů chrám takové upomínky důstojný; čím snáze tedy pro nás, máme-li pouze obnoviti, což předkové naši nešetříce ni zlata ni stříbra skvostně postavili.

Chrám Páně velehradský zakusil dosti pohrom velezáhubných, ale vždycky povstal zase v novém lesku. V novém lesku měl tu státi — po přání horlivců mnohých — již památného roku 1863., avšak dílo kýžené se nezdařilo z příčin rozličných. — Co však nezdařilo se tenkrát, zdáří se, bohda nyní do tisícileté památky úmrtí sv. Methoděje († 6. dubna 885 na Velehradě). Neboť podniky, zařízení tehda ve prospěch Velehradu, trvají dosud, zdárně prospívající, a ku podnikům těm přibyla nyní věčná loterie na obnovu poutnického chrámu Páně na Velehradě, kteráž obnova začata letos, dokončena bude ve 4 letech. Věčná loterie velehradská byla povolena vys. c. k. ministerstvem 17. října 1879 č. 27015. Má 200.000 losů po 20 kr. a každý los účastní se ve hře na všech 6000 výher, jež byly darovány od nejvyšších hodnostářů církevních i světských, od panstva, kněží a lidu katolického; některé výhry jsou ze Svaté Země, z Říma i z Ameriky.

Slosování bude na Velehradě dne 6. července 1880 za dozoru c. k. okr. úřadu politického; po slosování bude rozprodavatelům losů co nejdříve doručen úplný seznam věcí vyhraných, aby každý majitel losu snadno v seznam nahlédnouti mohl. Výhry bude vydávati a posýlati farní úřad příborský těm, kdož původní losy doručí neb zašlou. Zásylky vyplatí sobě každý sám na poště. Výhry do 4 měsíců po tahu nevybrané připadnou kostelu Velehradskému.

Obětavost a štědrota, s jakouž poskytovány byly dary vzácné na výhry, jest nám zárukou nadějnou, že losy této loterie do jednoho a brzičko budou rozebrány od ctitelů cyrillo-methodějských ve vlastech slovanských, a tím že zabezpečena bude důkladná obnova velepamátného chrámu Páně na posvátném Velehradě. — Nuže, „k r. 1885. obnovme důkladně svatyni velehradskou na počest apoštolů slovanských, ss. Cyrilla a Methoděje!“ — toť budiž heslem všech a každého.

*) O jakémisi „Nedvědovi“, jenž dle Hájka a j, prý byl prvním opatem, spolehlivé prameny nic newědí.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti 71. narozeniny své J. Emin. nejđ. p. kardinál arcibiskup (nar. 6. dubna 1809), jehož Bůh síliti, říditi a zachovati račiž. Dnes se odebral nejđ. pan kardinál do Vídně, kde 7. t. m. udělí svátost sv. břimování kněžně Františce ze Schwarzenberka, dceři J. Jasn. dědičného prince Adolfa Josefa, bratrovce páne kardinálova. Dne 14. t. m. požehná J. Em. sňatek téže své urozené příbuzné s hrabětem Mikulášem Esterházym. Tentof jest sym bývalého ministra rakouského hrab. Mor. Esterházyho a princezny Polyxeny z Lobkovic. Po té zavítá J. Emin. ve čtvrtek dne 15. t. m. opět do Prahy.

— Nejđ. p. biskup Litoměřický dr. Ant. Frind hodlá letos konati kanonickou visitaci a udělovati sv. břimování ve vikariátě Friedlandském.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 7. dubna u sv. Jana Nepomuckého na Skalce, od 7.—11. dubna u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici, od 12.—16. t. m. u sv. Mikuláše.

— *Slavné triduum* řádu benediktínského koná se dne 4., 5. a 6. dubna. Se svolením sv. Otce udělují prelati téhož řádu papežské požehnání. Všem zbožným věřícím, kteří podmínky obyčejné vyplní udělují se plnomocné odpustky. V Emausích jest pořádek služeb B. tento: *V neděli 4. dubna* ráno v 8 h. mše sv., při které zpíval lid, v 9 h. české kázání, v 10 h. pontif. mše sv. se zpěvem chorálním mnichů Emauzských. Odpol. ve 3 h. byly slavné nešpory, v 5 h. něm. kázání a v 6 h. litanie s požehnáním. *V ponděli 5. dubna* ráno v 9 h. slavná mše sv. a skládání sv. slibů řeholních. Odpol. ve 3 h. slavné nešpory a v 6 h. litanie s požehnáním. *V úterý 6. dubna*, v slavnostní den jubilea čtrnáctistolekého, ráno 9 h. české kázání, v 10 hod. pontif. mše sv. s papežským požehnáním, odpol. ve 3 hod. pontif. nešpory, v 5 h. něm. kázání, po něm večerní pobožnost, průvod klášterem a slavné ukončení jub. pobožnosti Ambrosianským chvalozpěvem. Podobný pořádek služeb Božích jest v klášteře Břevnovském.

— Náš krajan P. Jindřich Zahradník, kvardian kláštera kapucínského v Bösinku u Prešpurku, obrací se k českým duchovním se snažnou prosbou, aby kdo mohou dobrotivě převzali několik intencí zdarma, které by buď sám neb prostřednictvím redakce „Blahov.“ jim zaslal. Kapucíni účinkují

mezi Slováky katolickými a jsou v Bösinku obklopeni Calvinisty tak, že se jim nedostává věcí nejnnutnějších, poněvadž almužnou z jiných krajin rakouských zaslanou se živí. Nyní kostel jejich se nalézá v chatrném stavu, proto si umínili svůj dům Boží alespoň jakž takž dáti opravit. Kdo z důst. p. bratří by několik intencí sloužití se uvolil, toho jako svého dobrodince budou při konventuálních mších sv. pamětlivi. Chváliti jest, že kapucíni vřele ujímají se ubohých Slováků a že by bez nich nejen svou řeč, ale i svou katolickou víru ztratili, že by utonuli v kalvínském moři.

— *Statistika řádu Benediktínského* v Rakousku vykazuje 32 klášterů t. řádu, z z nichž připadá 5 na Dolní Rakousy (Altenburg, Göttweig, Medlík, Seitenstetten a Vídeň). V Čechách jsou tři kláštery B. totiž Emauzský, Břevnovský a Broumovský. Všech rakouských Benediktínů čítá se 1173. Působnost řádu B. v duchovní správě, u vychovávání a vyučování mládeže, ve vědách a uměních jakož i v národním hospodářství byla a jest v dějinách lidských slavnou a čestnou. — Hlavní klášter Monte Cassinský, samým sv. patriarchou založený r. 529., který i vandalská vláda italská zrušiti neměla, považuje se za střed světového řádu. Proto tam o letnicích putovati budou opatové B., ku kterým se přidruží ovšem i mnozí jiní členové řádu. Při této příležitosti vysvěti se věž, v níž sv. Benedikt bydlil a kterou proslulí umělci jmenovitě z opatství Beuronského obnovili a freskami okrášlili. Paměti hodno jest, že řád nemá jenerála.

Z Brna. *Dějepisný vývoj knihtiskařství na Moravě od r. 1486—1621* tak zove se nové dílo, které pilný zpytatel dějin moravských P. Beda Dudík, benediktín rajhradský v německém jazyku v Brně vydal a svému opatu J. Gyntherovi věnoval. Nechtíce se pouštětí v širší úvahu vyneseme jen několik zrnek ze spisku toho. Hned předkem vyvážil důstojný p. spisovatel klamně dosud mínění mnohých jakoby to humanismus byl, kterému by za uvedení umění knihtiskařského na Moravě díky činiti dlužno bylo a ukázal, že jako vůbec všude sv. církev a sluhové její vědám a uměním přehorlivými byli rozšiřovateli a nejvěrnější oporou, tak i zde že se jimi býti ukázali, že nikoli humanismus, ale biskupové olomoučtí to byli, kteří uznávajíce nutnou potřebu rozšíření bohoslužebných knih, první knihtiskaře povolali. Hlavní zásluhu přičísti sluší biskupovi Janu Vitičovi (dříve biskup Velkovaždinský od 1476 až

82), který obdržev v Benátkách objednaný tištěný breviř olomoucký již r. 1486 v Brně prvou knihu tiskem vydal. První tiskárna moravská byla tedy katolickou; k této přistoupila již r. 1499 olomoucká. Než v brzce zřízeno bylo i mnoho nekatolických a indiferentních knihtiskáren, které spisy svými celou Moravu zaplavovaly; tak již l. 1526 nalézáme nekatolickou knihtiskárnu v Mikulově, roku následujícího v Prosnici, o něco později v Lulči, Náměšti, Vel. Meziříčí a jinde, ano i tiskárny Olomoucká a Brněnská, původně katolické, které činností svou statečně odrážely útoky Valdenských a jiných sektářů, staly se po r. 1500 nekatolickými, nemajíce pro své knihy dosti čtenářů, poněvadž většina obyvatelstva moravského nekatolickou byla a v sekty se rozšiřovala, z nichž každá téměř později svou vlastní knihtiskárnu měla. Proto zřídili mniši cisterciáci hlavně působením opata svého Šebestiána Fuchse novou knihtiskárnu v Louce u Jihlavy, aby dobrými knihami katolickou víru na Moravě hájili a udržovali. Než jako všude tak i na Moravě vzalo knihtiskářství v 17. a 18. st. úpadek a povznese se teprve novější dobou. — Z toho vidno, že výsledky bádání u vývoji knihtiskářství neobohacují toliko dejiny umění, ale dopouštějí lépe nahlédati i v dějiny vzdělanosti a náboženství a želeť jest tudíž, že o knihtiskářství v Čechách podobného díla nemáme.

Z Berlína. (Codex glagolský.) Literatura slovanská byla opět zajímavým a nejen ve filologii, ale i v církevním ohledu důležitým příspěvkem obohacena. Vydalť nedávno chvalně známý slavista dr. Jagić v Berlíně pod názvem: Quatuor evangeliorum codex glagoliticus, onu sbírku evangelií, která r. 1860 mnichy kláštera Zogrufského na hoře Athu Alexandru II., caru ruskému darem dána byla a „Čtveroevangelium Zogrufské“ se zove. Sbírká ta jest psána na 303 pergamenových listech, pochází dle domněnky vydavatelova buď z konce 10. aneb z první polovice 11. století a jest psána písmem glagolským. Část evangelia sv. Matouše jest psána, jak z pravopisu a tvaru písmen poznati lze, o něco později, avšak též glagolicí. Na okraji sbírky té jsou vyznačeny lekce a evangelia na všechny neděle a svátky v roce písmem cyrilským. Za listem 288. jest přiložen na 16 listech mešní formulář drobnou cyrilikou podobně sepsaný. Přídavky tyto, jež napsal kněz Jan, rodem snad Bulhar, as 150 let po sepsání glagolské sbírky nazývá Jagić syna.

xarium (kalendář) a vypustil je ve svém novém vydání. O sbírce pak glagolské dí v úvodu vydání st. 19., že „aut ex ipsa linguae palaeoslovenicae patria originem ducere, aut in Bulgariae partibus ad genuinum exemplar palaeoslovenicum satis accurate descriptum esse“ a že „ex numero vetustissimorum linguae palaeoslovenicae documentum esse facileque inter omnia, quae nunc novimus, primum locum obtinere“ („že má původ buď v samé vlasti jazyka staroslovanského, buď že v území Bulharů dle pravého vzoru dosti správně opsán byl“ a že „náleží do počtu nejstarších památek staroslovanských, mezi nimiž pokud známy jsou, první místo zaujímají může“). Rukopis byl již prve r. 1858 fotografován a dle toho dal 2 výtisky z něho otisknouti Hanka (Počátkové posv. jaz. slov. 2. vyd. st. 42 až 44).

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ vykazuje v čísle 2. ročníku XXI. tento obsah: Legitimují-li se ciložnata potomním manželstvím rodičů. (Podává prof. Ant. Skočdopole.) O nihilismu a nihilistech v Rusku. (Zajímavý tento článek napsal J. N. Desolda.) Slavnost Zvěstování Marie Panny. (Úryvek obšírnějšího spisu, jež k tisku chystá p. dr. Rydvan.) Encyklika sv. Otce Lva XIII. ze dne 4. srpna 1879 v křesťanské filosofii ve smyslu sv. Tomáše Akvinského. (Pojednává Jos. Kurka.) Zápisky ze správy duchovní. (Sděluje Tomáš Šmýd.) Jubileum sv. Benedikta. (Napsal prof. dr. Rupert Smolík.) Kronika: Pamětný spis biskupů českých v příčině školství. Z manželství občanského nevzniká překážka veřejné mravopřičestnosti. Adresa z Prahy sv. Otcí Lvu XIII. (Články tyto napsal p. red. prof. dr. Klement Borový.) Dotazy a odpovědi. (Applikace festis sublati. Žádusní mše sv. praesente cadavere. Žádusní mše sv. dne 3., 7. a 30. Křest v domě a úvod matky nekatolické. Peněžitý obnos za mše nadační.) Zpráva o 46. schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa. Zprávy z Akademie křesťanské. Literární oznamovatel. Hlídka časopisů. — Svazek 3. vyjde dne 8. května.

*—2 „*Světozor*“ přináší v čís. 10. ročník XIV. tato vyobrazení: Marie Alexandrovna, carová ruská. Venus a Mars. Z dětských let. Kreslil G. Schulz. Nikšiče. Dle fotografie kreslil Fr. Chalupa. Zimní palác v Petrohradě. Pohled z náměstí Alexandrova. V čís. 11. jsou tyto obrázky: Princ Danilo, následník trůnu černohorského. Dle fotografie kreslil Mukařovský. Rožmberk. Dle skutečnosti kreslil Brech-

ler. Hry olympijské: Běh o závod. Cetyně. Dle fotografie kreslil Fr. Chalupa. Na špendlíkách. Invence a kresba J. Ulricha. V čísle 12. Kníže Jiří Lobkovic. (Dle fotografie kreslil Mukařovský.) Lázeňské město Rezek u Nového Města nad Metují. (Kreslil Chalupa.) Vojsko bulharské. Honba na hrochy v Angole, v západní Africe. Edisonová nová elektrická lampa. V textu vykazuje tento obsah: Odkazy. (Novelka od Jana Liera.) V lese. (Úryvek z cyklu: „Pod naši horou“ od Jos. Jakubce. Karolína Svěllá. Čtyři dni Jana Gourдона. (Napsal Emil Zola; přel. Vojt. Mayerhofer.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti z vědeckého a literárního života. Světozor v čísle 13. přináší tato vyobrazení: dr. Karel Sladkovský. Hluboká. (Dle skutečnosti kreslil Adolf Liebscher.) Veneda hraje na harfu hady konejší. Svišť stepní. Železná dráha na ledě řeky sv. Vavřince u Montrealu v Kanadě. Kozáci. — V čísle 14: Podobizna Eleonory hraběnky z Kounic, rozené hraběnky Voračické z Paběnic. — Jeskyně Eliščina u Sloupu na Moravě. Dobrovolní mučníci při pohřbu v Suše. Sv. gotthardský tunel: Pohled ze zevnějška i vnitřek. Kozácká hlídka a stanice kozácké stráže.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ vykazuje v slavnostním čísle 4. tento obsah: Na památku čtrnáctisetletých narozenin sv. Otce Benedikta (s 2 rytinami). — Vstát jest této chvíle (s rytinou). — Zázračný obraz P. Marie bolestné n. sv. Jakuba na Starém městě Pražském (s rytinou). — Třetí řád sv. Františka. — Děvečkám služebným. — O misionářství. — Zprávy. — Milodary B. Srdce Páně. — Zájmy Krista P. v různých zemích.

— „*Čitel sv. Josefa*“, jako příloha ke Škole Božského Srdce Páně, jest spis 3. „Ascetické bibliotéky.“ Spis tento jest ozdoben 5 rytinami a pro obsah svůj zasluhuje, aby byl mnoho čten a užíván. Jestli také vhodným dárkem dítkám i dospělým, jsa spolu úplnou modlitební knihou.

— „*Počátky křesťanství mezi Slovy*“ Napsal J. Ježek, katecheta na Smíchově. V 2. čísle našeho listu promluvili jsme krátce o práci J. Ježka a vytkli důst. p. spisovatel, že neudal pramenů. Pisatel „Počátků křesťanství mezi Slovy“ žádá, abychom ku zprávě své toto přidali: „V úvodu k výše zmíněnému spisu vyjmenováno přes 30 různých děl ruských, polských, bulharských, chorvatských, slovinských, lužických a českých. Z těchto rozličných pramenů čerpáno hlavně pro „Dějiny křesťanství mezi Slovy“, z nichž „Počátky křesťanství“, jsou výňatkem, ale ct. redakce „Hlasů kat. tiskového spolku“ neuznala potřeby jich uvádění za doklad.“

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*.“ Roč. XXVI. čís. 2. vykazuje tento obsah: Slovo o měrickém tvaroznalství na gymnasiích. (Podává prof. Frant. Čížek.) — Paedagogická pozorování. (Píše prof. Fr. Zámečník.) O methodice dějepisu. (Vykl. řed. Jan Lepař.) Něco o vodě a hydroxylu. (Napsal Vojt. Hořínek.) O elektrickém světle. (Píše prof. Pšenička.) Štěpnice: Sirotek, Boženka na venkově. Matčina láska. Lež a Pravda. Skročení medvěda. Sv. Augustin, biskup a učitel církevní. Touha nemocné dívky po jaru. O sněhu a ledu. Z růžové zahrádky. Na jaře. Rozluštění početných úkolů.

— „*Příručný Slovník všeobecných vědomostí*.“ Redaktor Josef Rank. Nakladatel: Kněhkupec F. Kytka v Praze a na Smíchově. Díla toho vyšel sešit 6. sahající od Bogučar až Brodnice a 7. od Brodnici-Cavette.

— „*Věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor: Fr. Urbánek, knihkupec v Praze. Časopis tento, který si všímá veškerých plodů naší literatury, nalezne zajisté místo v knihovně každého vzdělaného Čecha. Bude-li p. redaktor pokračovati ve směru, který se v prvních dvou číslech jeví, směle bude moci stavěti „Věstník bibliografický“ po boku jiných literárních Věstníků cizojazyčných. Z čísla 2. vyjímáme zajímavé články: Přehled umělecké činnosti výtvarné za r. 1879. (Píše dr. Mír. Tyrš.) Česká hudba r. 1879. (V. Zelený.) Bibliografie I. Díla v tisku. II. Vydané knihy a časopisy české. III. Literatura ukrutná čili tak zv. krvavá. IV. Vydané knihy a časopisy slovenské. V. Vydaná díla jinojazyčná, hledící k zemím koruny české. VI. Vydaná díla hudební. VII. Vydaná díla umělecká. Zprávy osobní. Památky. Naši lidé práce. (Fr. Doucha.) Životopisy a příspěvky k životopisům. Seznam úvah a referátů. Vypsání cen. Zprávy literární. Zprávy spolkové. Směs. Schválené knihy. Zprávy obchodní. Úmrtí. (Mdr. Norbert Javůrek, hud. skladatel český, zemřel ve Splitu dne 29. ledna; Josef Těšík, děkan v Telči a spisovatel český, zemřel dne 31. ledna.)

— „*Církevní Rok*“, dílu prvního sešit 4. obsahuje životopisy svatých a světců Božích, jejichžto památka připadá na dny od 30. prosince až do 11. ledna; 5. od 11. ledna do 19. t. m.

— „*Posvátná kazatelna*“, časopis kazatelský, který vydává Beneš Meth. Kulda, státní kanovník na Vyšehradě s mnohými spolupracovníky. Ročníku sedmnáctého svazek 5. (dubnový) vykazuje řeči o slavnosti Vzkříšení Páně, na ned. I., II., III. a IV. po Velkonoci. Řeč o slavnosti sv. Jiří a řeč o z mrtvých vstání.

— „*Bibliotéka mládeže*“, schválená výborem ku prozkoumání kněh, kterou vydává kněhkupectví Rohlíčka a Sieverse v Praze. Právě vydaná povídka „*Údolí Almerijské*“ jest poučná a zajímavá a hodí se jmenovitě pro dospělejší mládež.

— *Schválená učebnice náboženská pro školy obecné a měšťanské.* Dra Dom. Al. Špachty *Stručná katolická liturgika* jest v 3., přepracovaném vydání schválena za *učebnici* pro školy obecné a měšťanské vynesemím ministerstva daným dne 11. března 1880 č. 1600. Mimo to schválili ji konsistoře Královéhradecká dne 7. srpna r. m. č. 4459., Brněnská dne 7. srpna r. m. č. 2269. a Pražská dne 19. září r. m. č. 6522. a i dne 26. listop. r. m. č. 8335. Cena výt. 30 kr., váz. 40 kr.; při větší zakázce pro žactvo snižuje se značně tato cena krámská. Nakladatel Frant. Urbánek, knihkupec v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Jos. Viktor *Mayer*, člen řádu sv. Benedikta v Emausích, dne 14. března 1880 (naroz. v Klatovech 1. května 1837, prof. 19. říj. 1862, vysv. 2. srpna 1863).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Matoušek*, far. ve Vavřinci, obdržel expos. canon.
P. Desiderius *Lippmann*, člen řádu sv. Františka v Plzni, jmenován kn. arcib. notářem;
p. Frant. *Herold*, první kapl. v Plzni, obdržel synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Kar. *Hodinář*, far. v Černém Kostelci a správce vikar. úřadu Černokosteleckého, jmenován skutečným kn. arcib. vikářem;
P. Gabriel *Pecháček*, člen řádu křižov. a koop. u sv. Františka v Praze, za proz. kapl. v Tachově;
P. Jan *Kostecký*, člen řádu křiž. a duchovní správce v invalidovně v Karlíně, za proz. kapl. n sv. Františka v Praze;
P. Jos. *Všetecký*, člen řádu křiž. a kaplan u sv. Františka v Praze, stal se duchovním správcem v invalidovně;
P. Stanisl. *Škarda*, dr. theol. a admin. fary v Uherci, za far. admin. v Mariánských lázních;
p. Frant. *Barták*, far. v Dublovicích, odebral se na stálý odpočinek.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Langer*, far. na odpoč. v Litoměřicích, dne 1. dubna 1880 (nar. v Kozlech 25. pros. 1801, vysv. 4. září 1827.)

Vyznamenání jsou:

- p. Richard *Knorr*, protokolista a bisk. notář, jmenován kons. radou.
p. Jos. *Němeček*, děkan v Loukově, jmenován b. vikar. správcem ve vikariatu Turnovském;
p. Frant. *Lissner*, katecheta při real. školách v Litoměřicích, za děkana v Litoměřicích.
p. Ant. *Lippert*, exposita ve Všetudech, za far. v Gersdorfu;
p. Bohdan *Bergmann*, kapl., za admin. v Mladé Boleslavi.

Uprázdňená místa:

- Mladá Boleslav*, děkanství patron. městské rady v Ml. Boleslavi;
Parchen, fara patr. p. knížete Ferdinanda Kinského;
Turnov, děkanství patron. svob. p. Lexy z Aehrenthalu;
Wittig, fara patron. p. hrab. Eduarda Clam Gallasa. Konkurs vypsán vesměs do 21. dubna 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Tupec*, bisk. vikář Lanškrounský, osobní děkan a farář v Č. Třebové, a
p. Josef *Sedláček*, b. vikář Jaroměřský a děkan ve Dvoře Králové, jmenování čestnými konsistorními rady;
p. Jan *Novotný*, děkan v Novém Bydžově, jmenován vikářem okresu Novo-Bydžov.
p. Matěj *Veselý*, děkan v Nepomuku, b. notářem;
p. Josef *Kordík*, farář v Žiželicích, obdržel expositum canonicale.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Jezdinský*, II. duchovní správce trestnice v Kartouzích, za faráře ve Mříčné;
p. Jos. *Brož*, kaplan, za administrátora v Železnici;
p. Jan *Dvořák*, admin. ve Rtyni, za admin. v Studnici.
p. Václ. *Dědek*, admin. v Mříčné, za prozat. II. duchov. správce c. k. trestnice v Kartouzích.

Uprázdňeno jest:

- Místo *druhého duchovního správce* při c. k. trestnici v Kartouzích. (Konkurs trvá 4 neděle ode dne 23. března t. r.)

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kněž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 788—II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské podlé Chaignona

na neděli 3. velikon. o sv. Josefu, patronu
církve kat.

1. Jaké vážnosti sv. Josef požívá u Boha?

1. Liturgie není toliko modlitbou církevní veřejnou a slavnou, nýbrž slouží též k tomu, aby nás církev sv. poučovala. Zkoumáme-li liturgii dne 19. března, obzvláště pak dnešní, co shledáváme? Jaká myšlenka dodává slavnosti sv. Josefa rázu charakteristického? Možno ji z krátka vyjádřiti těmito slovy: panickému choti Panny Marie na nebesích svěřena jest moc velká, té moci podobná, která na egyptského Josefa vznesena byla ke blahu celého národa. Modlí-li se kněz tuto liturgii, zdá se mu slyšeti Krista Pána, k věřícím svaté církve své táž slova mluvíciho, kterými Farao Egyptské posýlal k Josefovi, když nouzi tísnění jsouce k němu se utíkal: „Jděte k Josefovi, všecku moc svou vložil jsem do jeho rukou; on mé milosti rozdává; on pro vás totéž učiniti může, co já sám.“ *Constituit eum Dominum domus suae et principem omnis possessionis suae*; (ustanovil jej pánem domu svého a knížetem celé državy své); tat jsou slova, jež církev svatá z Josefa egyptského přenáší na sv. Josefa, pěstouna Pána Ježíše; a chtějí projevit radost, jakou to činí, přidává: Alleluja, alleluja. Takové jest mínění, které podlé vůle církve sv. povinni jsme mítí o vznešenosti tohoto světce podivu hodného. Což vysvětluje též z úřadů, jaké zastával.

2. Když sv. Josef na zemi život trávil, měl Bůh na zemi dvojí poklad, na kterémž

zalíbení měl největší: jedním pokladem byl Ježíš, o němž veřejně dal svědectví, že jest jeho syn nejmilejší; druhým byla Maria, která skrze ústa Ducha sv. sama o sobě pravila: „*Dominus possedit me in initio viarum suarum*“ („Hospodin vládl mnou na počátku cest svých“). A sv. Josefu svěřil Hospodin tento poklad dvojí; jej ustanovil hlavou rodiny svaté, pánem domu svého, knížetem celé državy nesmírné: *Constituit eum principem omnis possessionis suae*; jej učinil pěstounem Ježíše Krista, chotěm Panny Marie.

Aniž kdy bylo práva, jež by svědomitěji bylo zachovááno; neboť nikdy nebylo syna poslušnějšího, manželky věrnější. Kdo by však říci mohl, že tato práva vznešená, ze kterých sv. Josef na zemi se těšil, nejsou více uznávána na nebi, kde požívá hojně odměny za svědomité plnění svých povinností dvojích? Kdo by domnívali se mohl, že u Krista Pána, jenž kdysi jej nazýval otcem, u Marie, která jemu oddána, jeho poslušna byla, žádné jiné nepožívá účty, než jaké člověk nabyti může vysokým stupněm svatosti? Není možno, aby sv. Josef přijat byv do věčné slávy ze své koruny pozbyl kamenů nejvzácnějších, aby co největší ostatním by odměnou bylo, to jaksi sloužilo ke snižení. Proto vším právem církev připisuje pěstounu Pána Ježíše a choti Panny Marie velikou moc prosebnou. Kdežto sv. Petr Dam. o Panně Marii praví, že prosí-li za nás, ke trůnu syna svého přistupuje na jevo dává svou vůli, podlé nábožného a učeného Gersona orodování sv. Josefa jest Pánu Ježíši a Panně Marii jakýmsi velmi milým rozkazem. (*Dum vir, dum pater orat uxorem et natum, velut imperium*

reputatur), a podlé sv. Bernardina pochybovati nelze, že Kristus úcty, lásky, převlebné vážnosti, kterou jemu prokazoval, když viditelně mezi lidmi meškal, jako syn svému otci, na nebesích netoliko neodepřel, nýbrž spíše doplnil a dovršil. (*Profecto dubitandum non est, quod Christus familiaritatem, reverentiam atque sublimissimam dignitatem, quam illi exhibuit, dum ageret in humanis, tamquam filius patri suo, in coelis utique non negavit, quin potius complevit et consummavit.*) Sv. Tomáš Akvinský učí, že jednotlivé svaté obzvláště vzýváme v potřebách jednotlivých, jako by moc, kterou nám pomáhají, mezi ně byla rozdělena, že však sv. Josef obdržel obecnou moc, kterou nám ku pomoci přispívá ve všech potřebách tělesných a duševních; neboť kdyžž Syn Boží svému pěstounu nábožnému ničeho neodepřel zde na zemi, jemu jsa oddán poslušností synovskou, nyní an sedí na pravici Otce nebeského, tím spíše jemu všechno uděluje, zač pro nás prosí. Proto církev sv. nás povzbuzuje, abychom s touž důvěrou k druhému Josefu se obraceli, s jakou Egyptští k prvnímu Josefu mluvili: „*Salus nostra in manu tua est; respice nos tantum, et laeti serviemus regi.*“ (Život náš v ruce tvé jest; ať toliko vzhledá na nás pán náš, a rádi budemesloužiti králi). Ale zdaž se nám dostane jeho pomoci a ochrany?

II. Kterak chce sv. Josef užívatí moci, sobě udělené, zvláště pro kněží?

Bůh ve svých úradcích všechno předvídal. Když duši sv. Josefa stvořil, stvořil ji tak, aby příslušela choti Panny Marie a pěstounu Pána Ježíše. Chtěl, aby v této viditelné trojici, Ježíši, Marii a Josefu veškerá smýšlení se shodovala. Srdce sv. Josefa podlé srdce Ježíšova a Mariina stvořeno bylo; tak-li věc uvažujeme, pochopíme, pokud nám možno, dokonalosti, jakými od Boha byl obdařen, jakých potřebí tomu jest, kdož velikou úlohu má vykonati, zvláště soucit a snahu dobročinnou. Šlechtné náklonnosti, které se vyvíjely působením neustálých milostí neobyčejných, podobaly se úrodné půdě, kterou po třicet roků vzdělávala vděčná láska Ježíšova i Mariina; kterak mohli lépe odměniti věrnost, s jakou jim sloužil, než tím, že jeho svatost a jeho lásku zvyšovali, že jeho srdce podobnějším činili se snažili k svým vlastním srdcům?

Kdybychom se tázali, zdali můžeme očekávati, aby sv. Josef nám byl nakloněn, zdali křesťanům všelikým způsobem pomáhati chce, aby duše jejich byly spaseny, zdali jest ochoten kněžím a pastýřům duchovním pomoci poskytnouti, aby s prospěchem dobrým na vinici Páně pracovali: musili bychom se tázati, zdali od Ježíše a Marie jsme milováni, poněvadž ze srdce jejich čerpá svou lásku k nám; musili bychom se tázati, zdaž dobrý otec chce, aby děti jeho byly šťastny, poněvadž svatý Josef nás za své přijal v Kristu Pánu, jehož údy jsme a jenž nás bratry svými nazýváti ráčí; musili bychom pochybovati o horlivosti tohoto světce velikého. Od té chvíle, co anděl jemu zvěstoval tajemné vtělení Krista Pána, byl jeho život ustavičným rozjímáním. A o čem rozjímal? ne-li o lásce Boží k nám, která ve slovu vtěleném takoruka se zosobnila. *Sic Deus dilexit mundum* (Tak Bůh miloval svět). Jak často myšlenka tato v jeho srdci povstala, dříve než sv. apoštol Jan ji slovy vyjádřil a po celé zemi rozšířil! Pozoroval-li dítě Božské v jeslích, na rukou matky Boží aneb na svých; viděl-li Ježíše Krista, an od něho opatrován věkem prospívá a s ním práce podniká; slyšel-li, kterak chlapcem jsa jemu věci nebeské vykládá, zvláště proč na tento svět přišel a co trpěti bude pro čest a slávu Boží ke spasení duší lidských, zdaž státi se mohlo, aby z těchto příčin den ode dne nerozněcoval svou lásku k Bohu a bližnímu?

Kdo by nevěděl, že Pán Ježíš cokoli na této zemi měl a činil, všechno měl a činil k našemu spasení, ten by špatně smýšlel o lásce jeho k nám. Jenom proto chtěl míti matku a pěstouna, jenom proto do srdce oběma vstěpil velkou lásku k nám, aby takoruka byl přinucen jejich přimluvou vyplniti, co bychom sami ze sebe nemohli obdržeti; neboť církev svatá káže nám takto se modliti: „*Ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur*“ (aby čeho naše slabost dosíci nemůže, nám jeho přimluvou uděleno bylo). Kéž tedy všickni k sv. Josefu jdou, poněvadž od Boha povzbuzováni jsou: *Ite ad Josephum* (Jděte k Josefovi); zvláště kněží ať nezapomenou, že oni přede všemi křesťany jeho pomoc očekávati mohou; neboť svými pracemi plní jeho přání nejvroucenější a nejdražší. Co věru více jemu na srdci býti může,

než aby Bůh byl oslavován, aby Ježíš a Maria byli poznáni a milováni, aby duše pro věčnost byly zachráněny? A všechny práce kněžské k tomu neb onomu cíli se táhnou.

III. Jak sobě zjednati můžeme ochranu sv. Josefa.

Tento světec veliký také těm přispívá, kdož jej neznají anebo kdož jej sice znají, ale nectí; čímž zajisté následuje příkladu Pána Ježíše a Marie Panny; ale zvláště nakloněn jest k těm, kdo jej milují: *Ego diligentes me diligo* (Já miluji ty, kteří milují mne.) Čím tedy větší jest důvěra, s jakou jej prosíme za pomoc, tím větší jest láska, s jakou jeho srdce otcovské k nám se obrací. Každému známo jest, jakou vděčností sv. Terezie naplněna byla za milosti, kterých od Boha jí se dostalo proto, že k sv. Josefu důvěru měla. Sv. Terezie toto vypravujíc přidává tato slova: „Kdo mi věřiti nechce, ty pro lásku Boží snažně prosím, aby to sami na sobě zkusili; pak se přesvědčí, jak užitečno jest utíkati se k tomuto svěci a jej obzvláště ctíti.“

Vyvolme si jej tedy dnes za svého prvního patrona, za svého přítele nejlepšího, za svého přímluvce mocného. O knězi! Tobě zvláště potřebí jest jeho přímluvy, abys posvěcoval sebe a bližního; tobě zvláště pomoci ochoten jest. Jemu se obtuj a zvol jej za otce své rodiny duchovní, za pastýře svých ovcí. K litanii loretánské, kterou každý den večer se modlíš, přidej toto: Tento muž pohrdaje světem a všemi pozemskými vítězně poklady v nebi si uložil slovem a skutkem. Oroduj za nás, sv. Josefe, abychom hodni učinění byli za slíbení Kristových. Modleme se. Zaslahami, prosíme, o Pane, chotě nejsvětější rodičky Tvé kéž jsme podporováni, aby čeho slabost naše dosíci nemůže, nám jeho přímluvou uděleno bylo).

Přel. dr. *Eug. Kadeřávek*.

Benediktinský klášter „na Slovanech“ v Praze.

Nárys pětistoleté historie jeho.

Podává *František Ekert*.

(Pokračování.)

Drahocennou památkou po nich zbylou jsou starožitné malby na stěnách gotické křížové chodby klášterní. Jest tu v souběž-

ném cyklu celkem 82 obrazů představujících rozličné výjevy ze starého a nového zákona s nejedním zajímavým výjevem z oějin kláštera. Byly sice několikrát přemalovány, většinou však, zvláště v severní části chodby jsou dosti zachovány. Vedle nástěnných obrazů v kapli sv.-Václavské u sv. Víta a v kaplích na Karlštejně náleží obrazy Emauzské mezi nejvýznamnější odkazy věku Karlova ve vlasti naší. Kdo je maloval, nevíme, vědouce však, že na Karlštejně malovali umělci Tomáš Mutina, Mikuláš Wurmser a Dětřich z Prahy a srovnávajíc malby jejich s obrazy Emauzskými můžeme se domnívati, že měli při tvoření jejich účastenství.

Druhým převzatým odkazem mnichů slovanských, žel Bohu, nám odcizeným, jest t. z. „remešské“, či „sázavsko-emauzské evangelium“, kteréž uloženo jest nyní v městské knihovně starého korunovačního města francouzského Remeše (Rheims). Jsou to dva rukopisy svázané v jednu knihu, první obsahuje cyrilsky psaný zlomek staroslovanského překladu perikop evangelických, druhý je psán literami hlaholskými a obsahuje pontifikální modlitby a čtení pro opata sloužícího mši sv. „pod korunou“. Cyrillská část pochází z XI. století a vedle starobylého podání psal ji sv. Prokop na Sázavě; klášteru Slovanskému daroval rukopis ten sám Karel IV*). Hlaholskou část psal některý mnich slovanský připojiv sám letopočet r. 1395. Oba rukopisy byly svázaný v jednu knihu pevnou vazbou, ozdobenou zlatem, drahokamy a sv. ostatky. Ve válkách husitských drahocenná kniha ta klášteru jest odcizena a později dostala se do Cařihradu, neznámo posud, jak. Bezpochyby odnesli ji tam Utrakvisté, když po sněmu Florentinském počali vyjednávat s patriarchou Cařihradským, k němž vyslali poselstvo r. 1450 s mistrem Konstantinem Angelikem v čele. Roku 1546 koupil mimo jiné rukopisy i knihu tu v Cařihradě kardinál Lotrinský Karel biskup Remešský neznaje obsahu jejího a daroval ji hl. chrámu v Remeši. Tam chovali ji u veliké úctě vydávajíc obsah její za evangelium psané prý v jazyku řeckém a syrském nebo slovanském. Podlé starých

*) Bibliotekář Hanuš značil se dokázati, že i tato část (cyrillská) pochází ze XIV. stol., uvážíme-li však jednosvorné staré podání a osobu dárce, jenž rukopis jakožto vzácnou relikvii klášteru daroval, budeme i nadál věřiti, že rukopis je z XI. věku.

podání vyprávělo se, že kniha ta tajemná do Čaribradu se dostala z „knihovny sv. Jeronýma“, což ku klášteru Slováckému v Praze zřejmě poukazuje. Králové Francouzští skládali při korunování přísahu na kodex ten. Teprve r. 1717 poznal císař Petr Velký navštívit Remeš, cyrilskou část knihy, hláholské však neporozuměl, až jistý Angličan r. 1789 náhodou na ni upozornil. V revoluci Francouzské ztratila se kniha, později jest sice nalezena, avšak oloupená drahocenných ozdob svých a uložena z rozkazu Napoleona v městské knihovně Remešské, kde podnes se chová*).

Jiná památka po mniších Slováckých nalézá se nyní v universitní knihovně Pražské, jsou to dva papírové listy čtvercové obsahu jící blaholsky r. 1416 psaný český překlad knih Paralipomenon a Tobíáše.**)

Co jiného v klášteře Slováckém ku cti a slávě Boží a ku vzdělání národu se dalo, sporé správy zamlčují. Za to dočítáme se, že kázeň řeholní dosti záhy již nejednou ze rušena byla. Roku 1367. chtěli někteří nespokojení mniši opustiti klášter a odebrati se do ciziny, což jim však arcibiskup Jan Očko, hroze kletbou zakázal. Později vznikla rozepře mezi opatem Pavlem a konventem, v jehož čele stál probošt Oldřich, kteří vedli proti němu stížnost u soudu arcibiskupského. Opat nechtěje podrobiti se soudu tomu vznesl žalobu proti konventu do Říma, byl však za to od arcibiskupa suspendován a přinucen žalobu svou v Římě odvolati a podrobiti se úřadu arcibiskupskému, což on skutečně 19. prosince 1376 učinil. Pře skončila se teprve po dvou letech, arcibiskup vrátil mu opatství a konvent s proboštem slíbil mu 9. dubna 1379 znova poslušnost.

Jistý mnich, jménem Brdo odešel z kláštera a bydlel v domě svém na osadě sv. Štěpána, jiný uprchl s ženou jakousi z Nuslí.

Klášter slovácký nedlouho působil, války husitské podřadily tento s tolikerou nadějí Karlem IV. zasazený štěp. Děsného osudu, jenž zastihl jiné domy řeholní ušel klášter povolností opatovou r. 1419. Sotva

král Václav IV. dne 16. srpna 1419 v Kundraticích zemřel, vypukla v Praze brozná bouře. Lid udeřil na kláštery, fary a kostely, vyháněl kněze, rozbíjel oltáře, loupil v kostelích. Hned nazejtří, 17. srpna vyhnula se luza na klášter Kartouzský před branou Újezdskou, zažehla krásný chrám, vydrancovala klášter a odvedla mnichy v poutech do šatlavy na radnici. Výjevy podobné se opakovaly, až dne 16. října 1419 přepadla ozbrojená tlupa Husitů i klášter Slovácký. Mniši v klášteře tom byli rodem vesměs Čechové, konali bohoslužbu slovácky, pěstovali slováckou literaturu, byli tedy, mluvě způsobem nynějším, vlastenci, avšak Pražská luza toho nedbala, jí se jednalo hlavně o lup. V největším strachu opat Pavel vida bezbytí, přidal se s celým konventem k Husitům, slíbil že žádostem jejich vyhová a pod obojí podávati bude. Tím zamezil zkazu budov klášterních, chrám a klášter jsou však přes to vše vydrancovány.

Rokem 1419 zanikl klášter slovácký. Mniši zde sice zůstali, z kláštera učiněna jest ale utrakvistická fara, což trvalo 174 let, až do r. 1594. Farář pod obojí při kostele nazýván v době té „opatem“, klášterní statky postupně jsou odcizovány. Za „opata“ Havla vstoupilo sem pět utrakvistických jinochů (r. 1446), kteří složili trojí slib řeholnický, tak že v Emauzích tvořil se jinde v Čechách nevidaný utrakvistický klášter, což ale nemělo trvání. Faráři na Slované téměř všickni přiznávali se k mírné straně českých utrakvistů, kteří se drželi Basilejských kompaktát, za to však od výstředníků „falešnými Husity“ přezdívaní jsou. „Opat“ slovácký býval v XVI. věku členem dolejší (utrakvistické) konsistoře, někteří zastávali i úřad administrátora téže konsistoře. V době té byl zanedbán starý kostelík sv. Kosmy a Damiána a sloužil ku přechovávání vinného lisu pro opatskou vinici. V prosební dny vodil utrakvistický farář od sv. Jindřicha processí do Slovan. R. 1507 zemřel opat Jiří a nástupcem jeho stal se Matěj Korambus, jenž 1517—1518 byl administrátorem dolejší konsistoře. R. 1526 uvádějí se mezi 55 utrakvistickými kněžími Pražskými dva kněží na Slované, totiž „opat“ Jan a kaplan Havel. R. 1529 byl zde kněz Václav, který se zapletl v při s Matoušem, farářem u sv. Michala na Starém městě. R. 1532 stal se opatem Jan příjímím Osel, po něm r. 1539 Jan Vosnička. Ten žaloval u konsistoře bývalého kaplana svého Václava, že odcházeje pobral mu mimo jiné

*) Zevrubně ji popsal Turgeněv, Strojev a Jestrzabski, opis vyšel nákladem císaře Mikuláše v tisku. R. 1848 vydal rukopisy ty V. Hanka pod názvem „Sazavsko-Emauzskoje svjatoje blagověstovanije nyněže Remeškoje“ s dvěma snímky.

**) Rukopis ten nalezl na faře v Lanžově farář Miletinský † Jan Arnold.

věci i dva kalichy. Vůbec byl v době té Slovanský klášter věrným obrazem nekázně a rozervanosti, která v duchovenstvu utrakvistickém zle ráčila. R. 1540 byl kaplan Levunculus na Slované pro opilství káráán. R. 1541 dán za kaplana na Slované kněz Václav z Jaroměře, vysvěcený ve Vlaších. R. 1542 žaloval „opat“ Jan Nosníčka Václava, jenž zatím farářem u sv. Štěpána se stal, ze škod, které klášteru učinil, hlavně že majestáty, t. j. královské listiny z archivu klášterního odcizil. Již z toho lze seznati, že opat Nosníčka se svými kaplany štěstí neměl. Po něm byl opatem Martin Klatovský, jemuž dán r. 1551 za kaplana Adam Radoch Mytenus vysvěcený ve Vlaších. R. 1556 dne 3. srpna porouchala vichřice bídilný krov na kláštere. Z řady utrakvistických „opatů“ Slovanských zasluhuje nejvíce pozornosti nástupce Klatovského kněz Jindřich Dvorský z Helfenburka. Na Slované přišel r. 1571 a byl od r. 1572—1582 administrátorem dolejší konsistoře. Byl šlechtetný staroutrakvista v době, kdy protestantské novotářství mezi utrakvisty vždy více přívrženců dostávalo, začož musel mnoho protivenství snášeti. Při tom ujímal se ho vřele výtečný arcibiskup Antonín Brus z Mohelnice přimlouvaje se za něho u císaře a úřadů. Maje z opatství Emauzského jen skromnou výživu prosil, aby mu uděleno bylo též uprázdněné děkanství u sv. Apolináře, čehož vydatnou přimluvou arcibiskupovou i došel. Za něho v Emauzích žili jen jediný kaplan a zvoník. Šlechtetný Dvorský zemřel 15. září 1582 a nyní nastala na Slované veliká spousta. Nástupcem Dvorského v úřadě administrátorském stal se Václav Benešovský (1581 až 1590), muž mírný a konsistoř žádala, aby jemu k snadnější výživě, jako předchůdci jeho, uděleno bylo opatství Slovanské i děkanství sv.-Apolinářišské. Tu však osobovali si rychtář a konšelé novoměstští právo kolátorství kláštera Slovanského a navrhli místodržícím tři sektáře vyloučivše Václava Benešovského. Konsistoř hájila práva presentačního pro císaře dokazující spolu, že proti vůli arcibiskupa Martina Meška nikdo místa toho dojiti nemůže; poněvadž pak buď administrátor sám aneb jiný člen konsistoře býval opatem Slovanským, žádala konsistoř, aby se to i nyní stalo a navrhla na prvním místě Václava Benešovského. Zatím vznikla rozepře o pozůstalost Jindřicha Dvorského zemřelého bez kšaftu; konsistoř stateček jeho prozatím zapčetila, rychtář a konšelé novoměstští osobující si právo v té věci rozhodovati, strhli

pečet a přitiskli svou, až císař rozhodl ve prospěch konsistoře, která se statečkem naložila vedlé práva církevního. Václav Benešovský opatem na Slované se však nestal, nýbrž synovec jeho Matouš Benešovský. Naroděn asi r. 1550 v Benešově byl r. 1577 vikářem u sv. Víta v Praze a správcem tamní školy, r. 1579 dostal faru v Kouřimi u Brna, byl však pro nepokojnou povahu svou odtamtud vypuzen, zdržoval se nějaký čas v cizině, později farářoval v Libáni a Újezdě, přišel do Prahy a stavěl před císařem Rudolfem a arcibiskupem Medkem své smýšlení katolické na odív, získal si přetvárkou přízeň, sliboval, že stana se opatem v Emauzích klášter z rukou utrakvistů vybaví a vetřel se takto r. 1583 v opatství. Tu však brzo odhodil škrabošku a tropil veliké pohoršení. R. 1589 dokonce se oženil pojav dceru nějakého hostinského jmenem Prasátka ze Spálené ulice. Oddával jej v kostele Slovanském utrakvistický farář od sv. Jindřicha Jan Včelice (Včelinus), začož měl do vězení dán býti. Tim ukázal Benešovský utrakvistickým kněžím cestu k ženění, měl mnoho následovníků a konsistoř marně se snažila to zameziti. Kněze od konsistoře suspendované přijímal a připouštěl ku sloužení mše sv. a kázání v Emauzích. Dal mnoho lesů, které klášteru zbyly, posekati a strženými penězi lichvaril. Z kláštera učinil krčmu, vyvěsil na vrata věnec, postavil z zahrade kuželník, [vztýčil ptáka ku střelení a najímal hudebníky k veselostem. Strýc jeho, administrátor Václav Benešovský domlouval mu, aby pohoršlivého života zanechal, prosil konšely novoměstské, aby v té příčině zakročili, leč vše bylo marné, nešlechtetný synovec bouřil za to lid proti konsistoři. Tu se obrátila konsistoř r. 1589 k samému císaři, vedouc důraznou stížnost proti „opatovi“, ale teprvé ku druhé žalobě r. 1590 rozkázal císař, aby Matouš Benešovský byl ze Slovan vypuzen a ze země České vypověden. Kde zemřel neví se. Matouš byl dovedným spisovatelem českým, vydal r. 1577 v Praze u Jiřika Dačického mluvnici českou pod názvem „Grammatica bohémica“ připsav ji Rudolfovi II., jemuž činil lichotivě v předmluvě naději, že pomocí češtiny bude on neb některý bratr jeho panovati nad velikým národem slovanským. Jest to první pořádná mluvnice česká. Jiný spis jeho z r. 1587 má název „Knížka slov českých vyložených,“ zkouška to slovozpýtná, na onen čas chvalitebná, mimo to přeložil „Epištoly sv. Ignácia.“ Jako spisovatel nazýval se „Ma-

touš Benešovský Philonomus.“ Byl mužem učeným, ale bez stálosti a povahy a uškodil utrakvistu českému velice. Mírnější utrakvisté vidouce zkázu, v níž strana podobojí klesala, vraceli se ku straně katolické, výstřední hrnuli se šmahem ku straně protestantské. R. 1593 stal se sám administrátor dolejší konsistoře Fabián Rezek katolíkem. V té době skončena druhá neblahá doba náboženských zmatků v klášteře Slovanském. R. 1592. jmenován od císaře v Emauzích skutečným opatem katolíků *Pavel Paminondas Jan Horský*. Horský byl rodem ze Stříbrných hor v Časlavsku, byl zprvu mírným utrakvistou, kaplanoval nějaký čas pod opatem Dvorským na Slované, byl i členem konsistoře, farářoval v Jistebnici a přešel r. 1591. ku katolíkům pod jednou. Stav se opatem dal sobě velice záležitosti na obnovení zpustlého chrámu opatského, dal r. 1593. zanedbaný kostel sv. Kosmy a Damiana vyčistiti, obnoviti a vyžehnati, což stalo se s dovolením apoštolského nuncia, biskupa Kremónského Césara Speciana v neděli Reminiscere dne 14. března, v kterýžto den i hřbitov a opatský chrám po katolicku vyžehnány jsou. Císař Rudolf II. svěřil mu též sousední osadu sv. Václavskou. Že katolíkem horlivým se stal, musel mnoho týrání a protivenství od bývalých souvěrců svých snášeti. Až po něho slavil se na Slované jako ve všech utrakvistických kostelích svátek mistra Jana Husi jakožto zasvěcený, utrakvisté sloužili o něm mši sv. „de martyre.“ Horský svátek ten ovšem nesvětil, začož Husité složili naň potupný popěvek:

A ten slovanský opat
Dal na vinici kopat
Na svátek Jana Husi,
Za to do pekla musí.

Posléze vida, že ani životem není jist před nástrahami utrakvistů, odebral se r. 1598. do kláštera Břevnovského žádaje tamního opata, aby osadil Slované svými mnichy. Opat Břevnovský poslal téhož roku několik Benediktinů do Emauz a Horský stal se jejich opatem, než boje se o život, opustil podruhé klášter a zemřel dne 18. února 1607 v Dašicích. Tak navrácen po dlouhé době klášter Emauzský *Benediktinům*, kteří, ač byli latiníci, pořáde „Slované“ se nazývali. Zasloužilý opat Horský byl i českým spisovatelem, vydal r. 1589 na památku pana Ladislava Popela z Lobkovic „Píseň o sv. stavu manželském“ a r. 1596

„Písníčky křesťanské.“ Za něho zapálil v neděli po Nejsv. Trojici r. 1593 blesk střechu kostela, oheň však byl udušen. Od r. 1602—1604 bydlel v klášteře Slovanském slavný astronom *Kepler*. Emauzy byly zase katolickým klášteřem, avšak řeholníkům nevalně se tam dařilo. Zboží klášterní téměř úplně bylo odcizeno, nad to stahovaly se nad zemi českou a katolíky těžké mraky. Protestantství počínalo si v zemi vítězně, císař Rudolf byl čím dál tím málomocnějším. Za opata *Petra Lauseckera* r. 1609 řádili v Emauzích velmi zle ubytovaní vojáci Uherští, horší ještě časy nastaly při vpádu pasovského vojska, jež Rudolfovi II. na pomoc poslal proti bratru jeho Matyášovi a českým přívržencům jeho mladší bratr arciknížete Ferdinanda Štýrského Leopold, zvolený (ne svěcený) biskup Pasovský. Vojsko to drancovalo v Čechách, narazilo však v Praze na tuhý odpor, bylo zahnáno a mnozí jezdcové, kterým se podařilo proniknouti na Staré a Nové město jsou od rozkaceného lidu porubáni. Pod záminkou, že někteří Pasovští ukryli se v Pražských klášteřích, vrhla se rozkacená protestanská luza na kláštery, kde hrozně loupila, páčila a vraždila, nejhůře na Karlově, dne 15. února, v den masopustní, zuřivci opatovi Kašparu Čeplovi ruce a nohy usekali, kůži s hlavy stáhli, hlavu rozpoltili a zohavili, mimo něho ostatní řeholníky ukrutně povraždili, chrám vyloupili, zohavili a zvonici motykami rozkopali. Právě tak zběsile počínali si protestanté v klášteře P. Marie Sněžné u Františkánů, kde všecko zpřevrátiliše a vydrancovavše čtrnáct řeholníků hrozně povraždili. I do Emauz přihrnul se divoký ten lid, vyloupil kostel i klášter a zničil poslední zbytky archivu po mniších slovanských. Opat Petr Lausecker ušel mučednické smrti jen tím, že skryl se v komíně a když bouře přešla,*) musel si nejnutnější oděv vypůjčiti. Krutá nouze rozhostila se nyní v ochuzeném a vyloupeném klášteře, sotva tři kněží mohli se zde uživiti a byli nuceni prodati z nemovitostí kláštera, čeho nutně nepotřebovali. Nástupce téžce zkoušeného Lauseckera opat Benno z *Falkenberka* nemohl se svými dvěma konventuály v klášteře polorozpadlém ani bydleti a nemaje ani peněz na opravu budovy bydlel v protějším domě v nájmu. Benno stal se r.

*) Na rozkaz stavů bylo 14 hlavních původců těchto bouří z chasy obecné potom odpraveno na šibenici.

1615. opatem v Broumově. Zdálo se, že klášter Emauzský úplně zanikne. — tu nastal v dějinách jeho náhlý, prospěšný obrat.

Infantka Marie, choť Ferdinanda, potomního císaře toho jména třetího, přivedla ze Španěl do Vídně dva mnichy z přísného řádu Benediktínů na Monte serrato, kteří brzo svým životem obecné obliby došli. Jeden z nich, Benedikt de Peñalosa y Mandragon, přinesl ze Španěl tři sochy, věrně napodobené podle milostného obrazu „černé Matky Boží“, která v klášterním chrámu na Monte serrato u veliké úctě lidu Španělského byla. Ferdinandovi II. zalíbila se přísná řehole Monteserratských Benediktínů i založil ve Vídni r. 1633 klášter*) a do chrámu postavena jest jim jedna ze zmíněných soch „černé Matky Boží“. Lid říkal těmto řeholníkům „černí Španělé“ (Schwarzspanier). Peñalosa býval často v Praze a seznámil se zde brzo zejména se slavným Albrechtem z Waldštýna. Ten učinil v bitvě u Lützenu slib, že zřídí ku cti a slávě Matky Boží Monteserratské na svém hradě Bezděze poutnický klášter. I odeslal Augustiány, které r. 1624 z Bělé na Bezděz povolal, nazpět a povolal Peñalosu, aby upravil na Bezděze klášter Benediktinský dle vzoru Monteserratského. Nákladem Valdštýnovým počal Peñalosa prováděti na hradě potřebné stavby, náhlá tragická smrt vévodova učinila však plánům jeho prozatím konec. Zatím slíbil arcikníže Ferdinand v bitvě u Nördlink r. 1634, že za příkladem otce svého založí Monteserratský klášter v Čechách. Zprvu měl klášter státi na Bílé hoře, kde již od r. 1628 stál na památku bitvy bělohorské kostelík P. Marie Vítězné a kde již Servité od sv. Michala v Praze začali stavěti klášter, který však nedokončivše díla se vzdali. Než ani Peñalosovi nelíbilo se smutné místo na Bílé hoře, za to obrátil zřetel svůj k zanedbanému klášteru Slovanskému a dovedl toho hlavně přímluvou kardinála Harracha, že klášter Emauzský odevzdán jest Benediktínům Monteserratským. Řeholníci Emauzští dostali r. 1635 hojnou náhradu farním kostelem u sv. Mikuláše na Starém městě, náležícím k

opatství Premonstrátů Strahovských, kde brzo se vzmohli a skvostný chrám i klášter zbudovali. (Dokončení.)

Rady hlas.

Blaze tobě, lide,
když si radit dáš
a tu radu dobrou
věrně zachováš!

Takové to rady
ten ti volá hlas:
Porádnosti ve všem
hleď si v každý čas!

Příčinuj se stále,
k šetření se měj;
při všem počínání
vyšších věcí dbej!

To ti spokojenou
mysl připraví,
pravého ti štěstí
základ postaví.

Fr. Doucha.

Podobenství a paraboly.

VII.

Svědomy.

Z hlavního města rozloženého po obou březích veliké řeky za pěkného jarního dne vybral se otec s rodinou svou na venek, aby okřál se svými v Boží přírodě. Octli se v rozkošném údolí, jímž se proudil potok. Všickni opojeni tolika krásami a vůněmi jarními, ubírali se vesele podél potoka; a již zdaleka slyšeli klapot mlýna. Když byli pak dorazili až k samému mlýnu, Jaroslav, nejstarší z dětí zvolal divě se: „Jak malý jest tento mlýnek! A přece tak mnoho a tak daleko rozléhá se klapání jeho. Ve velkém městě našem mele neustále tolik mlýnů velikánů v celých řadách u vody postavených; a přece jedeme-li ulicemi blízko samých mlýnů, ničehož od nich neslyšíme.“

„To jest tím, milé dívky!“ jal se otec poučovati děti svých, „že v hlavním městě od časného rána až do pozdní noci všude mnoho se hřmotí a lomoží, čímž se přehlukuje i nejsilnější rachocení mlýnů tak mnohých, tak velkých, o tolikerém složení. Proti hluku velkoměstskému, jaké

*) Na Alsergrundě klášter dokončený r. 1639 zrušen jest za císaře Josefa II. r. 1783. Věž jeho jest stržena, z kostela stalo se vojenské skladiště. R. 1831 proměněn kostel ten v modlitebnu protestantských vojáků Vídeňské posádky.

hostí se ticho v tomto údolíčku. Pročež nedivte se, že klapot i tak malého mlýnku zde tak zvučně se ozývá. Ale tak jest to i se zlým svědomím. Zlosynu tam, kdež jest samotén, buď že pracuje na poli anebo že jde cestou, nejhlasiťji se ozývá tlukot zlého svědomí, nejmocněji se na paměť tiskne jedna zlá vzpomínka za druhou, nejzřejměji se zjevují pravdy nemilé. Proto zatvrzelý hříšník si nelibuje a dlouho nevydrží v klidné samotě; proto nejraději shání se po nejhluchnějších veselostech a společnostech, jimiž by přehlušil nesnesitelnou bouři zlého svědomí svého. Zachovávejtež si, drahé dívky mé, vždy svědomí dobré a čisté; pak vás to bude v tiché samotě venkovské, v krásné přírodě Boží vždy tak těšivati, jako vás to dnes těší.“

Jako člověk ošumělý a oškubaný nikdy si vadného a sešlého obleku svého nevšímá tou měrou, jako když předstoupí před pána vzácného, anebo jako když zabloudí mezi lidi čistě a slušně oděné, neb dokonce k slavnému plesu přistrojené a shromážděné: tak také hříšník nikde a nikdy tak nepoznává a necítí každé chyby své, každého hříchu svého, než jako když vstoupí do chrámu Páně, aby se klaněl samému Bohu nejsvětějšímu, aby obcovał službám Božím, aby trval mezi samým svatým shromážděním. —

Bídne vede se hospodáři zadluženému. Jak vrzne klika u dveří, již sebou trhne, nepřichází-li kdo ho upomínat, ho žalobou zastrašovat. Jak se ukáže posel od úřadu, již nešťastný dlužník se zachvěje, že nikdo jiný, než on od věřitelů žalován, obesýlá se k soudu. Odváží-li se z domu, ohlíží se úzkostlivě na všechny strany, aby se nepotkal s někým, komuž jest dlužen a aby od něho na veřejné cestě nebyl ostuzován a hrdlován. Pracuje-li na poli, pracuje s nechutí, mrzutě. Nemůžeť se ubrániti myšlénce, že na to na všechno, co seje, co sází, co sklízí, již čekají hltaví lichváři, aby mu to pobrali, a že tudíž pracuje, se lopotí, se stará nadarmo. Za jak šťastné by pokládal to okamžení, kdyby mohl všech dluhů svých se zbaviti! Jak by si pak oddechl! Jak by se teprv těšil hospodářství svému! —

Smutný tráví život, kdož má svědomí své popsané těžkými hříchy, samými to

dluhy, jež jest povinen platiti všemohoucí spravedlnosti Boží. Každé zahučení větru, každé zahřmění, každé zakrákorání krkavčí, každé šelestění listí stromového — to všechno jinak mu nezavznívá, než jako nová a nová výčitka, nová a nová hrozba Boží. Každé ochuravění, jímž jest navštíven, neukazuje se mu jinak, než jako posel volající jej nepřipraveného na soud Boží. Nemůže viděti několik lidí pohromadě, aby se již nemučil obavou, že si povídají o něm, o jeho nepravostech. Nemůže nic dobrého podnikati, aby si nepomyslíl tesklivě, že hříchy neodčiněné každému dobrému činu jeho ujímají všechnu platnost před Bohem. Proto všeliké povinnosti Bohem sobě uložené koná nerad, ocháble, nedbale; ale tak v tím větší zapadáva nepořádek; a pak tím bývá nespokojenější a nešťastnější. Jak se polehčuje hříšníkú důkladnou sv. zповědi, kterouž se všechny staré i nové dluhy hříchů, i hříchů nejtěžších odčinují.

Svědomí otupené.

Holoubkovic měli světnici svou vždy jako sklo vybílenou, umytou, uklizenou. Kdokoliv tam vkročil, mile byl překvapen tou čistotou odevšad do očí bijící. Otec Holoubek nebyl již jinak zvyklý, než bydliti v takové čistotě. Tím nepěkněji byl přivítán, když jedenkrát za jistou záležitostí vešel k Dudkovům. O jak to vyhlíželo v světnici u Dudků! Lidé velcí i malí, hovádka rohatá i nerohatá, slepice, husy, psi, kočky, plesnivé hadry — to všechno bylo u Dudků pohromadě v jedné světnici. Pomysliž si každý, jakou vůni tam všechno zapáchalo. Ta i Holoubkovi, jak vstoupil do světnice, tak se ohlásila, že po ničemž tak čerstvě nesáhl, než jako po šátku svém, jímž by si zahradil oba čichové průchody své, a že vyřidiv nejspěšněji, co měl vyřiditi, po ničemž jiném se neohlížel, než po dveřích, aby rychle nazpět ven vyrazil. Vracaje se pak do čistého příbytku svého nemohl pochopiti, jak mohou Dudkovic v takovém puchu spáti, jisti, zůstávati. Ale i Dudkovic vidouce souseda Holoubka tak u nich se kroutícího, tak šátkem si nos ohánějícího a tak kvapně od nich zpět utíkajícího, nemohli tomu porozuměti, proč tak si počiná; nemohli se zdržeti, aby se mu nesmáli. Bylitě stálým přebýváním v světnici nečisté již příliš přivyklí puchu odpornému, tak že ho více ani necítili. Co jiným čpělo, jim více nečpělo. Jejich čich

byl již všecken otupen. Ale přece jim při tom zdrávo nebylo; to prozrazovala zbledlá líce jejich; toho dokazovaly časté i smrtelné nemoci mezi nimi. —

Kde jsou počestní a poctiví, trnou a hrozí se slyšice a vidouce mnohé, jak nečistě mluví a zpívají, nečistě se chovají; jak lhout, jak šidí, jak klejí, jak se opíjejí; jak zle zacházejí s otcem, s matkou, jak jim nadávají i je bijí. Všecko děsí se nad tím; jen sami ti nemravové nad tím nic se neděsí; všem se jejich mrav hnusí, jen jim samým více se nehnusí. Proč ne? Proto, že mnohým hřešením v té míře se jim zkazil všechny čich duchovní, se jim otupilo všecko svědomí, že více necítí a neznamenaají, jaký jest rozdíl mezi čistotou a nečistotou, mezi pravdou a lží, mezi poctivostí a šibalstvím, mezi střídmostí a obžerstvím, mezi ctností a nepravostí. Ale kam až zajdou se svědomím tak otupeným? A že jim i při jejich posmívání se ctnostným není v duši blaze, o tom svědčí jejich zrak škaradý, nejistý, divoký, zoufalý. — *K. Otman.*

Milosrdná sestra.

(Vypravuje *Jan Nep. Ráz.*)

(Pokračování.)

I pan Alfred řekl tetince, že půjde do kostela a odešel. Skoro touž dobou sešli se oba na ustanoveném místě. Zde si usedli a tehdy to bylo poprvé, kde Lidunka nebránila Alfredovi, že mohl její ruku ve své podržeti. Pověděli si na vzájem, co příbuzní jejich o nich zamýšlejí a že sotva as bude možná v živobytí se za sebe dostat. Tu napadla Lidunce ona historka, kterou od starého Daniela slyšela a vyprávěla Alfredu, jakým způsobem na tom místě zbudovány byly Boží muka.

Bolest a lítost pomátla oběma rozum tou měrou, že se vyšinul z obyčejných kolejí. K tomu byl pan Alfred horkokrevné letory, která jedná a dlouho nerozmýšlí. Ze slyšeli z dále hovor, lekli se, neb lid se vracel z chrámu Páně. Kolem Božích muk vede pěšina a tu je mohl snadno někdo pozorovati i ustanovili se na tom, že na bílou sobotu v svatvečer se zase sejdou a buď spolu příbuzné opustí, neb raději zemrou, než by se rozdvojili dali. Lidunka odhodlaně vrátila se domů. Loučení s domovem stalo se jí nyní mnohem lehčím, když věděla, že Alfred také od-

jede, nebyl-li on zde, pak jí bylo jedno- stejné, kde ona se nalézá.

Nadešel den smutku, velký pátek. Lidé se všech stran do Veselíčka se hrnuli, aby byli přítomni sv. obřadům, které se v ten den v chrámu Páně konají a aby poslouchali slovo Boží o velkém utrpení, které z nevýslovné lásky pro padlého člověka podstoupil Syn B. Po obřadech byla vystavena v zastřené monstranci nejsv. Svátost oltární a postavila se v Božím hrobě, aby věřící po celý den ji ctiti mohli. Mnozí nejen dopoledne, ale i odpoledne odebrali se do chrámu Páně, aby navštívili vystavenou velebnou svátost, aby zlíbali ukřižovaného Spasitele, aby se modlili křížovou cestu, aby rozjímalí sobě vroucně umučení Páně a zároveň vzdávali vřelé a srdečné díky Božskému Vykupiteli za neskončenou milost, kterouž nám smrtí svou prokázal. Lidunka byla dopoledne s pancem otcem a s paní matkou v kostele. Odpoledne prosila, aby ji dovolili k líbání pěti ran Krista Pána zase do chrámu Páně, čemuž zbožní rodiče neza- braňovali, ba rádi viděli, že si Lidunka takto vede, domnívající se a spolu prosíce Boha, aby ji na jiné myšlenky přivedl. Milost Boží jest mocná a modlitba starostlivých rodičů o dítka nebývá oslyšena. Lidunka vykonavši svou pobožnost zastavila se u Bartoňů, aby ještě svou sestru a její dítka spatřila. Byla všecka zarmou- cena a uplakána. Sestra se domnívala, že Lidunka je proto smutná, poněvadž ji bude opustiti dům otcovský. Lidunka políbila sestru a dítka a odebírala se těžkým krokem domů. Na zpáteční cestě vzpomněla na Marii, která před svou smrtí též v kostele se modlila a zabočila proto k Božím mukám, aby se za sebe a za Marii pomodlila. Přibývši na místo okolo hodiny třetí klekla na kolena a vroucně se kořila Ukřižovanému, který za nás o třetí hodině odpolední na kříži umřel. Zdálo se jí, jakoby Spasitel s kříže milosrdně k ní dolů hleděl a pravil: „O pojďtež ke mně všichni, kteří pracujete a ob- tíženi jste a já vás občerstvím.“ Brzy zase jakoby přísně na ni pohlížel a pravil: „Co jest ti dcero platno, kdybys celý svět získala a na své duši zkázu trpěla,“ tato slova ji zarazila. Počínala o svém stavu pod křížem rozjímati, brzy poznala, že dobře nejedná. Všecka ztrápena pod kří- žem usnula. Tu nové divoké sny mysl její znepokojovaly. Viděla, kterák stojí na

skalce nad vodou Alfred, kterak ji k sobě zve, kterak ji vybízí, aby když nemohou býti svojími, spolu zemřeli. Prosila ve snách anděla strážce, aby ji v nebezpečí tak velkém neopouštěl. Alfred měl jakýsi tajný vliv na ni, neposlechla anděla strážného, šla za milencem. Tento rozvázal bílý šátek a spojil jím ruku svou s rukou její a než se vzpamatovala vrhl se s ní se skály do hlubokého proudu. Skokem uvolnil se šátek naruce její a povolil, když padli v hlubinu. Alfred byl svoboděn. Láska k životu přemohla lásku k Lidunce, a on počal seč síly byly plovati k protějšmu břehu. Lidunka zápasila s vlnami, dech se jí tajil, již zírала pod sebou propast bezednou, již byla po všem veta. Tu přišel starý Daniel s panem otcem, viděli po hladině bílý šat plovati, hleděli upřeněji a poznali, že jest to ženština se topící. Chopili se háku a vytáhli Lidunku. Jaké bylo jejich zděšení. Pan otec musil sebrati všechnu sílu, aby nepodlehl. Matka lomila rukama a nařikala nad nešťastným dítětem, které Boha se spustilo a proti rodičům se prohřešilo.

Dlouho trvala Lidunka v tomto stavu hrozným obrazem zděšena, celá se na těle trásla a zima jí lomcovala. Když dlouho nepřicházela domů, šla jí paní matka naproti, na cestě spatřila něco se bělati u Božích muk. Spěchala tam jakýmsi tušením puzena. Jaké bylo její leknutí, když své nejmilejší dítko v přesmtném stavu nalezla. Volala o pomoc. Přišla chasa ze mlýna a odnesla Lidunku od Božích muk do světnice. Položili ji do postele, zahřívali ji, brzy se dostavila horečka. Pan otec pravil: „Když dobrých věcí přijímali jsme z ruky Hospodinovy, zlých proč bychom nepřijímali. Bůh nás těžce zkouší, ale neopouští, budiž jméno Jeho pochváleno.“ Klekli a prosili Boha o zachránění tak vroucně milovaného dítěte.

Brzy povídalo se po celém vřkolu, že p. Alfred odveden jest k vojsku, které leží posádkou v Benátkách. Uslyšev, že Lidunka stížena horečkou, politoval ji sice, ale jeho tékavá mysl již směřovala jinam. Uvadla jeho láska k Lidunce jak vínek na sloupu kamenném, který Lidunka uvila. Ani se nepřišel na nemocnou podívati, bez rozloučení v cizí kraje odešel. Stav ubohé Lidunky zhoršoval se ustavičně, mluvila nesouvisle, chtěla stále ven, volala Alfreda, jmenovala Boží muka a zase hovořila o chladné vodě. Svědomitý lékař

radil mlynářovým, chtějí-li Lidunku zachovati na živu, aby svěřili péči o ni milosrdné sestře z hlavního města. Milosrdné sestry zařídily si totiž v městě nemocnici, kde z křesťanské lásky se vzornou pilí, šetrností, obětavostí a něžnou péčí o nemocné bez rozdílu péči [měly. K těžce nemocným zvaly je též na venkov, poněvadž lépe nežli domácí o tělo i duši nemocného se staraly. Brzy na to přibyla milosrdná sestra též do Zatočí. Sestra řeholní s nevšední láskou ujala se nemocné a její péči skutečně se podařilo, že Lidunku při životě zachovala. Paní matka měla vždy oči plné slz, když viděla anděla strážného v lidské podobě u lůžka nemocné, když spatřila, že ani vlastní sestra by nedovedla tak o nemocnou dbáti, jako klášterní sestra. Znenáhla vracel se mír a poklid v Liduncinu tvář. Trvalo to několik neděl, než úplně se zotavila. Čím více síly Lidunce přibývalo, tím jasněji pohlížela na předešlý svůj život. Pozorovala ctihodnou sestru, s jakou oddaností a trpělivostí život vede, nepoznaná, nikým nechválená aniž odměňovaná. Jest to život plný sebezapírání, odříkání se a chudoby. Slouží milosrdné sestry trpícím bližním a tím Bohu. Nemocné připadlo na mysl, jak zpozdíle jednala, když život svůj chtěla obětovati člověku, který uslyšev o její nemoci již více o ni se nestaral, nepřišel jí navštívit aniž s ní se rozloučit! Zděsila se v nitru svém, jak nevděčně proti Bohu a proti rodičům jednala. Rozebírala si ty dary, které jí uštědřil Pán a ona byla s to, jimi opovrhnutí, aby dosáhla pomíjejícího blaha pozemského. Došlo se jí všeho, čeho si jen k pozemskému štěstí přát mohla. Těšila se úplnému zdraví, pán Bůh zachoval ji milující rodiče, požehnal jim na statečích pozemských, které ona jednou měla děditi. A jak ona nepatrný tvor, zachovala se oproti Bohu i rodičům? Nevděčně. Než neskonala jest láska Páně. Často se jí zdálo, že rodiče jsou příliš přísní, že málo se starají o její šťastnou budoucnost, nechtíce dovoliti, aby se scházela s Alfredem u Božích muk. Jak rodičové byli moudří, jak prohlédli Alfreda lépe než ona. Po té sepjala ruce a nábožně se modlila, prosíc Boha milosrdného o odpuštění viny a odprošujíc i rodiče za ten zármutek, který jim připravila. Přemítala stále, jak by možno bylo vinu tu smýti. Tu vzpomněla, že ten či onen dobrý skutek vykoná, leč to všechno jí neuspokojilo. Bůh dal jí mnohem více

On dal jí nový život, jak bude nyní jednati, aby dokázala, že se úplně polepšila! Život nový obdržela, ale ten nenaležel více jí; ona pevně uzavřela v srdci svém, věnovati jej Bohu. Zhřešila a proto chtěla se káti z hříchu svého. Rozhodla se. Řeholní sestra, která ji obsluhovala byla tak srdečná a citlivá, že se jí Lidunka brzy se svým tajným přáním svěčila. Řeholnice se tomu podivila. „Vy dívka nezkušená a z takového majetku neznáte našeho úřadu, jak těžké má povinnosti. Nemyslete nyní na to, až úplně se zotavíte, teprv pak se ukáže, mohla-li byste v stavu našem býti šťastna.“ Tato odpověď Lidunku zarazila; domnívala se totiž, že sestra řeholní jí nejen zrazovati nebude, nýbrž že jí v úmyslu utvrdí. Zdálo se jí, že tím více nabývá spokojenosti duše její, čím více se zabývá myšlénkou vstoupiti do kláštera. Nechtěla tam vstoupiti, že se nabažila světa, neboť ho neznala. Nechtěla tam vstoupiti z uražené samolibosti neb zrazené lásky, neb ne jednou nýbrž desetkrát se mohla provdati dobře za hodného muže. Toužila pouze po tom, aby život svůj věnovala Bohu a bližnímu, neb Kristus Pán s kříže k ní pravil: „Co jest platno člověku, byť i celý svět získal a na své duši zkázu trpěl.“ Věděla Lidunka, že nebude podnik lehký, ale co sama trpěti měla, toho se nelekala. Podnikala bohumilé dilo proto, aby Boha svého smířila a tu nebyl jí žádný krok těžký, žádná oběť velká. Co asi tomu řeknou rodiče? Byla dědičkou mlýna a měla rodiče dochovati k smrti. Dorotka však též této úloze dostojí a zbožní rodiče, až uslyší, proč do kláštera hodlá vstoupiti, až spatří spokojenost její jistě přivolí. Několik dní takto bojovala v duchu, nevěděla, má-li již se svěřiti svým rodičům, čili nic. Cítila, že podniká nový zápas, ale byla dobré naděje. Pán jí přispěje a vše ušnadní. V důvěře své v Boha se nemýlila.

(Dokončení.)

Poslední vůle mudrcova, kterou pozůstavil synu svému.

V rukopise dvorské knihovny č. 4557, ve kterém nalézají se rozličné české traktáty z XV. století, nachází se na pergamenovém příděšti tento kšaft, překlad to z latinského, napsaný ve století XVI.

(Quidquid agis prudenter [agas] et respice finem.)
Cožkoliv činíš, čin opatrně a prohlídej konce.
Nejprve buď čistotný a jměj se opatrně;
také nemáš hledati své chvály a cti.

Varuj se zlého tovařistva a nezpravuj, víc než jest poručeno.

Dobrým lidem buď přichylen, a když se zle děje, buď

pokojný sám v sobě. Proti hněvivému buď trpělivý, proti pyšnému buď sprostný. Moudrého máš rád slyšeti, sebe staršímu máš přemlčeti.

S prchlívy máš dobré mysli býti, také srdce ku pánu Buohu máš sprostné mítí.

Na čem nemůžeš získati varuj se, o kom dobře nechce se mluvíti tomu zle nemluv,

a komu nechceš dáti, tomu také nebeř, a co se tě nedotejče, oto starosti neměj.

Také nic nečin před časem, až čas přide.

Zachováš-li toto naučení synu muoj, tehdy budeš mítí všech mistruov umění.

Sděлил Ferd. Menčík.

Ostatky sv. Vojtěcha.

(Od dr. J. Kalouska.)

Objevem ostatků sv. Vojtěcha obnovil se starý spor o to, které ostatky sv. Vojtěcha jsou pravé, zdali ty, jež po více než 800 let chovají se v české Praze, anebo ty jež také již po několik věků cti se ve Hnězdně polském, a ze kterých Poláci, tuším vloni, darovali rameno Maďarům do Ostrihoma. Některé čtenáře bude zajisté zajímati, co na základě historických vědomostí možno o té věci pověděti a usouditi.

Druhý biskup pražský Vojtěch byl zavražděn od pohanských Prusů dne 23. dubna 997. Přítel jeho kníže polský Boleslav Chrabrý vykoupil mrtvé tělo a pochoval je ve hlavním hradě svém Hnězdně v kostele Panny Marie, při kterém bratr sv. Vojtěcha Radim čili Gaudentius stal se pak prvním arcibiskupem. Vojtěch hned po smrti byl ctěn za svatého a oslavován ve třech legendách; roku 1000 císař Ota III. vykonal pouť k jeho hrobu do Hnězdna, kdež vyžádal si rameno sv. Vojtěcha, jež uložil v Římě v kostele k jeho cti posvěceném; týž císař založil jiný kostel sv. Vojtěcha v Čáchách.

Když kníže český Břetislav I. na své druhé výpravě polské r. 1039 dostal se do Hnězdna, byly ostatky sv. Vojtěcha slavně z hrobu vyzdvíženy a do Prahy u vítězlávě převezeny. O tom máme obšírnou zprávu v letopisu Kosmově, kteráž v textu

původním i v českém překladě zaujímá strany 71 až 79 druhého dílu Pramenů dějin českých. Ličí se tam, kterak Čechové, stanuvše ve Hnězdně, dychtili hned zmocniti se těla svého světce; přítomný biskup pražský Šebíř však toho nedovolil, dokud by Čechové nesvolili k zákonům proti těm nepravostem, jimiž sv. Vojtěcha za živa hněvali. A tak kníže Břetislav a biskup Šebíř u hrobu sv. Vojtěcha se shromážděným sněmujícím vojskem vydali několikero přísných zákonů o různých zločinech. Pak teprva Šebíř jal se kladivem bourati hrob, jenž byl za oltářem u zdi, tak že tělo nemohlo jinak býti vykopáno lečby byl oltář rozbořen; s chvalozpěvy vyzdvihli biskup a kníže tělo i postavili na oltář vyšší; v témž kostele vzali též tělo arcibiskupa Radima, a v jiném kostele hnězděnském vykopali ostatky pěti bratrů poustevníků, kteří asi 1004 byli v Polsku usmrceni. Příchod knížete Břetislava s tou a jinou kořistí do Prahy (24. srpna 1039) podobal se triumfu. Kníže a biskup v čele průvodu nesli tělo sv. Vojtěcha; za nimi šli opatové s ostatky pěti bratrů, dále arcikněží nesli tělo arcibiskupa Radima, pak dvanácte vybraných kněží neslo zlatý krucifix, jež kníže polský byl dal udělati třikrát těžší než kolik vážil sám; na pátém místě neseny byly desky těžké od zlata, které byly položeny okolo oltáře, kdež odpočívalo svaté tělo (patrně sv. Vojtěcha); větší deska byla pěti loket v délce a desíti dlani v šířce, hojně okrášlená drahými kameny a vykládáním křišťálovým a na okraji byl nápis, že to dílo váží tři sta liber zlata. Za těmi vzácnostmi jelo více než sto vozů, na kterých byla naložena jiná kořist z Polska, poklady, ano i zvon; za nimi krácel zástup zajatců spoutaných okovy. Dále vypravuje Kosmas, kterak kníže Břetislav i biskup Šebíř byli odesláni do Říma k soudu papežskému pro skutky v Polsku spáchané, zejména také pro odnesení svatého těla, a kterak poslové jejich, uplativše soudce římské, vymohli od papeže rozsudek shovívavý; Břetislav z pokuty založil kapitolu ve Staré Boleslavi.

Kosmas sice nebyl sám očitým svědkem příběhů jež zde popisuje; narodit se teprv asi šest let později, a zemřel ve věku osmdesáti let roku 1125, jsa děkanem kapituly pražské. Ale vypravování jeho jest tak podrobné a zevrubné, že musíme přijmouti za jisté, že vážil ty zprávy od očitých svědků, totiž od starších kněží při

kostele Svatovítském, na které ta událost přirozeně učinila nejhlubší dojem. Spolehlivost Kosmova v dobách jemu tak blízkých jest nade vší pochybnost postavena, pročež tuto zprávu jeho dlužno přijmouti za hodnověrnou a úplně zaručenou. Měla-li by vzbuditi se pochybnost o ní, k tomu bylo by potřeba předvésti svědka tak závažného, jako jest v té věci Kosmas; ale takového svědka není; teprva v 15. století polští spisovatelé s Dlugošem v čele jali se tvrditi, že pravé tělo sv. Vojtěcha zůstalo ve Hnězdně, ale ti u soudného historika v této věci proti Kosmovi nepadají na váhu. Z té příčiny Dobner (*Annales* V. 234) a před ním Balbin důvodně zastali se zprávy Kosmovy proti Dlugošovi; Balbin napsal dosti obsírnou rozpravu o této věci (*Epitome* lib. III. cap. 4.), kterou i Bollandisté pojali do slavného díla *Acta sanctorum* (23. dubna), ač sami nechtěli rozsuzovati mezi míněním českým a polským. Sotva však byli by váhali, kdyby byli věděli, že zpráva Kosmova starými letopisy polskými netoliko se nevyvracuje, ale mnohonásobně jest potvrzena.

Prohledal jsem tři svazky Bielowského publikace; *Monumenta Poloniae historica*, a našel jsem důkazův hojnost, že vědomost o přenesení sv. Vojtěcha r. 1039 ze Hnězdna do Prahy také v Polsku žila a že až do 15. století polským letopiscům nenapadlo, aby tu věc popírali. Nejstarší kronikář polský, Martinus Gallus, jenž psal v první polovici 12. století a jest tedy našemu Kosmovi na díle současný, praví při Kazimírovi I.: „Toho času Čechové zbořili Hnězdo a Poznaň, a tělo sv. Vojtěcha odnesli“ (*sanctique corpus Adalberti abstulerunt*, Bělovský I. 416). Letopis kapitulní krakovský a jiný kratší (tamže II. 794) udávají krátce, že r. 1038 tělo sv. Vojtěcha bylo přeneseno. Jiný starý letopis krakovský (II. 830) praví určitěji k roku 1037: *Corpus beati Adalberti in Bohemiam transfertur*; pozoruhodno jest, že tuto zprávu někdo vyškrábal a toliko chemickým prostředkem zase písmo se objevilo. Letopis Sedzivojův (II. 873) má rovněž: 1037 *corpus b. Adalberti in Pragam per Bohemos transfertur*. Ještě letop. malopolské ze 13. nebo 14. stol. (ve III. svazku) zmiňují se o převezení sv. Vojtěcha do Čech. Zprávy takové ovšem přecházely z letopisu do letopisu, a jako v Čechách postačí nám arciolec dějepisců Kosmas bez ohledu na své četné vypisovače, tak i v polských pramenech

k důkazu historickému záleží toliko na nejstarších původních záznamech; opakování téže zprávy v pozdějších letopisech dokazuje jenom tolik, jak dlouho o její pravdivosti se nepochybovalo. Když pak obšírná zpráva Kosmova jest potvrzena nejstaršími letopisy polskými, přestává mezi historiky všecken spor o ni; lepšího důkazu k její pravdivosti nelze požadovati.

Přihledněme ještě k tomu, co proti Kosmovi se pronášíválo. Polský historik Dluhoš, jenž počal psátí svou kroniku r. 1454 a dokončil ji v roce smrti své 1480, vypravuje při dobytí Hnězdná Břetislavem, že prý kněží kostela hnězdenského odstranili tělo sv. Vojtěcha z toho místa, kde před tím leželo a schovali je do pisku; potom pak prý ukázali Čechům tělo Radimovo, jakoby bylo Vojtěchovo a tak prý Čechové byli oklamáni. Vypravování toto, srovnáno s Kosmou jest patrnou smyšlenkou; vždyť Čechové rozeznávali tělo Vojtěchovo a Radimovo, jež oboje odnesli; a proč Poláci neuklidili před Čechy ty drahocenné desky od hrobu sv. Vojtěcha? Vypravování Dluhošovo jest krom toho vyvráceno jeho předchůdci polskými, počínaje nejstarším Martinem Gallem. Opakování výmyslu Dluhošova pozdějšími historiky polskými nedodá mu o všem pravdivosti, i můžeme to vše pominouti.

Jsou však také některé starší zprávy, které ukazují, že netoliko za věku Dluhošova, ale již mnohem dříve nějaké kosti byly ve Hnězdně ctěny za ostatky sv. Vojtěcha, tak že to, co Dluhoš udělal, záleží jen v tom, že vymyšlenou báchorkou chtěl Kosmu pražského učiniti neškodným nproti účtě těch kostí hnězdenských. R. 1486. teda po smrti Dluhošově, bylo v kostele Hnězdenském postaveno mausoleum těm domnělým ostatkům sv. Vojtěcha. Ale již v katalogu arcibiskupů hnězdenských, psaném okolo r. 1437, tvrdí se, že tělo sv. Vojtěcha odpočívá ve Hnězdně od času Boleslava Chrabrého až prý podnes (Bělovský III. 392). První pokračovatel Kosmy pražského poznamenal k r. 1127, že nalezena byla ve Hnězdně hlava sv. Vojtěcha; a táž zpráva čte se také ve starých letopisech krakovských (Bělovský II. 832, II. 875). Teda již r. 1127 počali ve Hnězdně ukazovati nějakou lebku za hlavu sv. Vojtěcha, a během času přibýly k tomu i jiné kosti. Ano jestliže Martinus Gallus, přílišný chvalořečník současného Boleslava Křivoústého, nemluvil při tom

jen do větru, tento král polský již okolo r. 1113 vykonal ve své říši pouť ke hrobu sv. Vojtěcha a daroval zlato ostatkům sv. mučeníka (Bělovský I. 481). Dle toho by hnězdenské ostatky byly podvrženy dosti brzy po odnešení pravých do Čech, a nepomáhálo by jim nic sprostředkující mínění, navržené Dobnerem (Annales V. 236), dle kterého by hnězdenské ostatky mohly býti částkou pražských, která prý r. 1253 byla biskupem pražským dána biskupovi krakovskému sménou za ostatky sv. Stanislava.

Lehkověrnost nebo pia fraus působila také to, že sv. Vojtěch dostal neméně než tři hlavy! Když kostel sv. Víta r. 1142 vyhořel, v nastalém potom nepořádku našla se roku příštího hlava sv. Vojtěcha, jakož i košile sv. Václava (pokračovatel Kosmův 1143); ta lebka chová se dosud na oltáři v kostele sv. Vítském. V Poznani jak bylo řečeno, mají už od r. 1127 druhou hlavu; ta bývala v 15. století podávána lidem k líbání. A v kostele sv. Vojtěcha v Cáchách našli prý třetí hlavu sv. Vojtěcha dne 1. září 1475 u přítomnosti císaře Fridricha III. i nuncia papežského, kterouž také jezuita Henschen r. 1668 tam viděl. (Acta sanctorum).

Vyňato z „Pokroku“ čís. 82.

KRONIKA.

Z Prahy. (Církevní slavnosti.) V pátek dne 23. t. m. připadá církevní památka sv. Vojtěcha, biskupa a muč., patrona země České. V kapli sv. Vojtěcha v nádvoří (na staveništi) bývaly na ten den od 6. hod. z rána slouženy mše sv., letos však poněvadž kaple se bourá budou v chrámě sv. Vítském slouženy, kde bude též o půl 9. hod. německé kázání, české pak v 10. hod. a v 11. hodin pontifikální mše sv. Ve farním kostele u sv. Vojtěcha v Jirchářích bude v týž den v 10. h. kázání, v 11. h. zpívaná mše sv., a odpoledne v 5. hod. nešpory. V sobotu dne 24. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. Jiří na hradě pražském tímto pořádkem: Od 5. hod. z rána budou tiché mše sv., v 10. hod. bude slavná mše sv. a odp. o 4. h. bude kázání a sv. požehnání. V neděli 25. t. m., v den sv. Marka, vyjde prosebný průvod z metropol. chrámu sv. Vítského po mši sv. v 7. hod. ráno sloužené do kostela v Loretě.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-

nati pořádkem letním (mše sv. v 7 hod. ráno, pak výstav do 6. h. odp.) od 17. do 20. dubna u nejsv. Trojice v Podskalí, od 21—24. t. m. u Matky Boží před Týnem, od 25—28. dubna u sv. Štěpána.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci březnu 170 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 408 osob.

— Nejdůstojnější pan biskup Králové-Hradecký zamýšlí tohoto roku odbývat kanonickou generální visitaci ve vikariátech Kosteleckém, Rychnovském a Králíckém.

— Její Velič. císařovna Maria Anna ráčila darovati na kostel v Žižkově značnou částku 2000 zl. a ve Vinohradech též.

— „*Křesťanská akademie*“ uspořádá o hodu B. svatodušním, který letos na 16. května připadá, velkolepý koncert a v pondělí svatodušní bude konati svou valnou schůzi. Nejdůst. pan světitel biskup dr. Karel Prucha daroval milostivě křesťanské akademii 150 zl. r. č.

— *Pamětný peníz 1400letého jubilea založení řádu sv. Benedikta*. Slavný řád sv. Benedikta hodlá příznivcům a citelům svým krásnou památku 1400letého jubilea svého darovati; jest to pěkný pamětný peníz, pravé umělecké dílo nynějšího kovolitectví. Ražen jest v královské mincovně ve Stuttgartu za dozoru vrchního horního rady sv. p. Hellera a sice v trojí velikosti a z trojího druhu kovů: mědě, stříbra a zlata. Na lici jest vypodobněn sv. Benedikt, an vzpřímen v pravici kříž drží a v levici svitek, na němž začátečná slova regule sv. Benedikta „Ausculta fili“ vyryta jsou; přes ramena splývá mu řasnatý šat a z tváře svatozáří okrášlené vyčistí lze výraz pravého pokoje. Za ním jest výklenek a za výklenkem lalice a na té na pravo havran s chlebem a na levo puklý kalich, z něhož se vine had. Po obou stranách kalicha jsou slova: Crux Benedicti a okolo celé té skupiny věta vyňata z každodenní večerní modlitby členů řádu sv. Benedikta: „Ejus in obitu praesentia muniamur“ (posílnění buďmež přítomnosti jeho při skonání). Na rubu jest prastarý t. z. benediktinský kříž.

— *Missionářova smrt*. Viktor Fuchs rodilý Slezan, který studoval na universitách ve Vratislavi, Mnichově a Inomosti, načež as před 2 lety odebral se do Verony kdež vstoupil do ústavu pro missie v Africe, nešťastně utonul. 19. ledna 1879 byv na kněžství vysvěcen nastoupil již 20. března svou

apoštolskou cestu do Afriky, kdež po delší čas se v Kairu zdržoval. 21. list. opustil však město to a šel ve společnosti asi 14 osob přes Suez do Suakinu a odtud pouští do Berberu, kdež šťastně s průvodci svými vánoční svátky trávil. Když se dne 26. led. na lodi po Nilu do Chartumu plavil, muselo se následkem nepříznivého větru v plavbě ustátí a kotvy byly spuštěny. Fuchs jsa výtečným plavcem chtěl příležitosti té použiti a v Nilu se vykoupati, což mu společníci jeho zrazovali dobře vědouce o nebezpečí, v které se tím vydává. Než mladý missionář vědom jsa sobě vycvičenosti své v plování, nedbal výstrah těch a vrhnuv se v řeku zmizel zrakům společníků svých — na vždy. Má se za to, že životu jeho krokodil, jichž v Nilu tisíce žije, konec učinil. Fuchs byl nadaný a horlivý kněz a požíval řídké pravomoci, udíleti sv. břimování.

Z Pešti. (Nazarenové). Ku mistožupanu peštského komitátu docházejí mnohé žaloby proti jistému Mich. Kornyovi, jenž mezi obyvatelstvem nazarenství šíří. Hlavně na náměstí Laczhazyském se Kornyovi podařilo mnoho přívrženců a proselytů získati a vzniklo prý úplné náboženské kvašení; proti původci zakročiti příslušné úřady jen stěží mohou, ješto jest sám legitimací opatřen, a sekta jeho vlastně pod zákonní ochranou stojí. Biskup Vácovský a evangelicko-reformovaný duchovní z Laczhaze vystoupili proti jeho zlořádům, než posud bez výsledku, ješto od ministerstva vnitřa vyprošená spatření a instrukce dosud nedošly. „Spolupracovník“ Kornyův sbírá též podpisy na žádost k říšské radě za ustanovení zákona, dle něhož každý zpronevěřilec bez dalšího soudu pověšen býti má a dále každý obyvatel, jehož stálé příjmy 600 zl. neobnášejí, od placení každé daně osvobozen atd. Takovéto vyhledky jsou pro uherského sedláka, lichvou přetíženého, v nadidlem zázračně působícím a vždy lákajícím.

Z Bavorska. (Pašijová představení v Oberammergově). K představením těmto konají se pečlivé přípravy. První se odbývá v pondělí svatodušní 17. května; v celku je 17 představení, jež na následující potom neděle připadají a tedy 15. září končí. Úlohy Krista, Jana, Petra a Jidáše budou konány od osob, které již roku 1871 s úspěchem se vyznamenaly. Kaifáše představuje p. Lang, Piláta p. Reindel, sv. p. Marii sl. Langova, Heroda p. Rutz, Anáša p. Deschler. Ředitel kůru jest týž

jako r. 1871, avšak sopranistkou jest sl. Schallhammerova, tenoristou p. Ed. Zwink, kapelníkem jako dříve p. učitel Kirchenhofer. Osob účinkujících čítá se na 500 až 600. Všechny obleky jsou nové, vydání obnáší 60.000 m., příjem 13.000 m. Divadelní místnost byvši rozšířena, pojme 5000 diváků na sedadla, jichž cena varíruje mezi 8, 6, 5, 4, 3, 2 a 1 markou; poslední 2 řady nejsou kryté. O nocleh pro cizince jest 2000 postelemi postaráno, může však použitím žíněnek a slavníků počet ten až na 5000 zvýšen býti.

Z Mnichova. (*Sv. týden jindy a nyní*).

Hlavní město bavorské v několika letech v mnohém ohledu se změnilo. Ač rodiny s větší částí katolickými zůstaly, nedá se přec upírat, že značná část úředníků holduje ideám svobodomyslným a tím lidu často nemalé pohoršení dává. Bylo to starou tradicí, že v panujícím rodě Wittelsbašském, posvátné obřady sv. náb. kat. mají se chovati v poctivosti a okázale konati. Zejména tak se dalo ve sv. témdni, kdy pro církevní slavnosti, jež se ve dvorní kapli od květné neděle až do hodů Božího konaly, vydáván byl druhdy od vrchního maršálka zevrubný program. Král účastnil se osobně, nebyl-li právě nemocen, s družinou svou všech průvodů a jiných církevních slavností od neděle květné až do slavnosti Vzkříšení Páně. Král sám umýval ve velké síni dvanácti starcům nohy a měl pro každého při rozdávání peněz nějaké přívětivé slovo, čímž nejen ctihodní starci, ale i množství při tomto krásném úkonu přítomných osob hluboce dojata bylo. Nyní nadešla doba, kde není více žádného veřejného průvodu církevního. Starý obřad umývání nohou dosud se udržel; konal jej však dříve probošt Dr. Döllinger a od jeho excommunicatione děkan Engler. Tím způsobem konán obřad ten i letos o sv. témdni. Dále bylo obyčejem u bavorského vojska ještě před dvěma lety, že mužstvo na stráži u residence a na hlavní stráži od zeleného čtvrtku v poledne, až do bílé soboty do večera, se zbrani v ruce zvolna po hlavních náměstích se ubíralo, hubny mělo černou roušku zahalený a hudebníci hráli místo veselých, jenom smuteční pochody. I to se změnilo ode dvou let. Mužstvo a sbory hudební táhly jako v obyčejné dny ulicemi hlavního města, což mnohemu starému občanu se nelíbí, tak že často slyšeti jest otázku: Což pak musíme ve všem Prusy napodobiti? nic

dobrého nám od nich nepochodí. A pak ve vyšších kruzích nařikají nad rychlým mizením nábožnosti u lidu, které jediné státu blaho přináší? Mohli bychom říci, kdo má vinu toho, že jest úžasný úpadek náboženství, věrnosti, poslušnosti a poctivosti ve světě. — Věřící lid zajisté toho nezavinil. Nezdá se, že stará zbožnost a bezúhonnost mravní tak brzy se vrátí. Bůh sám to naprav!

Z Francouzské. (*První následky „kulturního boje“ ve Francii*.) Zprávy z Francie došlé ličí vesměs boj nynější vlády proti kongregacím jako čin hrubého a povážlivého omylu, zvláště se stanoviska obezřelosti státnické. Žašť a nevole, jakou dekrety ony v jižní a západní Francii rozněcují, jsou trofeje radikální vlády; neboť většina nynější generace je vychována v školách katolických a s pronásledovanými kongregacemi vřelou soustrast cítí, ano i velký počet nejznamenitějších duchů svobodomyslných s těmito katolíky souhlasí. Uveden z nich budiž na př. Jules Simon, spoluzakladatel třetí republiky; dále Dufaure, nejvýtečnější právník, proti němuž zástupcové tábora protivního jako dítky ve vědě a zkušenosti se jeví; posléze i zlověstný původce „života Ježíšova“, Renan ozval se proti dekretům, přeje si svobodu ve vyučování a volnou konkurenci ve školství. Známy 70letý Littré, jenž si rád okázale na nevěrce hraje, ozval se ze své nemocnice a varuje vládu, aby neuváděla kněžstvo ve spor s republikou. Jestliže tedy tací mužové, o nichž nijakž nemůže se říci, že jsou příznivci církvi, ujímají se kněžského vyučování, řádů a kongregací, tu zajisté jsou vedeni přesvědčením oprávněným, ješto jsou dosti šlechetní a spravedliví, že zrušením těchto ústavů velká ztráta zemi vzejde. Když i nejsvobodomyslnější republikáni, jimž rád jezuitský je trnem v očích, obavou jsou naplněni, že nynější kroky vlády jen nevoli a jitrění nejdůležitějších vrstev obyvatelstva za následek mítí budou, tím méně může vláda sama s důvěrou v budoucnost pohlížeti; nedosáhneť svými dekrety nic jiného, než že propast mezi republikánskou Francií a monarchickou Evropou ještě porozšíří a čím radikálněji se zařídí, tím rychleji skončí. — Známy nevěrec *princ Napoleon* chtěje se zalíbiti nynějším vládařům francouzským, vyslovil se pro dekreta, kterými se školy klášterní zrušují. — V odvetu kárá senator *Jules Roche* ústavy vyučovací ve Francii, které jsou pod

dohlídkou státní. Učitelé vysokých škol učí prý nesmyslům a jsou pro Francii daleko nebezpečnější, než 2000 jesuitů. Zvláště vyučování dějepisu jest prý prabídné, o novějším bádání v oboru dějepisném nemají prý učitelové ani poněti, tak že nevědomost francouzská v země- a dějepisu ostatním učencům jiných národů k posměchu jest.

Literární oznamovatel.

— „Encyklopédie příkladů“ z písma sv., z dějin církve a z obecného života. Pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil Jan Nep. Černohouz, děkan starobudečský v Kovárech. Sešit XXI., XXII. a XXIII. tohoto záslužného díla obsahuje příklady dobře se hodící ku článkům od Pýcha — Skutek milosrdný duchovní.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Pelargus*, býv. děkan ve Střibře a jubil. kněz na odpoč., dne 26. března 1880 (nar. ve Střibře 10. ledna 1800, vysvěc. 12. srpna 1823).

Vyznamenán jest:

- p. Michael *Dietl*, kn. arcib. vikář obvodu Kraslického a farář v Schönbachu, jmenován čestným kníž. arcib. kons. radou.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Nykles*, far. u sv. Štěpána v Praze, za far. při hlavní faře u sv. Jindřicha v Praze;
p. Václ. *Honejsek*, kapl. za adm. fary sv. Štěpána.
p. Jan *Fleissner*, far. v Kraslicích, za správce vikariálního úřadu Kraslického;
p. Josef *Trapp*, far. v Druzdové, za far. v Dejšíně;
p. Frant. *Honomichl*, kapl. v Plzni, za admin. v Druzdové;
P. Ferd. *Walz*, kapl. v Pernarcích, za proz. admin. tamže.

Uprázdňené místo:

Druzdová, fara patron. obce Plzeňské, od 8. dubna 1880.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Loos*, far. na odpoč. v Bohosudově, obdržel expos. canonic.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. *Sitte*, katecheta v Tachově, jmenován konsis. archivářem a registrátorem;
p. Josef M. *Liebich*, adm. za far. v Dobranově;
p. Karel *Hampel*, admin. za far. v Dolním Gruntě;
p. Vavřinec *Křapka*, za II. kapl. v Libochovicích;

- p. Heřman *Jaksch*, novosvěcenec, za koop. v Novosedlicích.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Mat. *Veselý*, děkan v Nepomuku a tajemník bisk. vikariálního úřadu Nepomuckého, jmenován Královéhradeckým bisk. notářem;
p. Frant. *Vaclík*, far. v Lažišti, obdržel exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. *Korál*, děkan v Červené Řečici, za děkana v Týně nad Vltavou.
p. Alois *Skála*, kapl. v Červené Řečici, za admin. tamtéž.

Uprázdňená místa:

Červená Řečice, děkanství patron. J. Emin. nejduš. p. kardinála a knížete arcibiskupa Pražského, do 9. května.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Kraas*, farář v Bořkovicích (Ullersdorf), 31. března 1880 (nar. 17. července 1815, vysv. 1. srpna 1841).

Vyznamenáni jsou:

- p. Eduard *Appl*, děkan v Lanškrouně, jmenován b. notářem;
p. Jan *Šeda*, farář v Čes. Čermné stal se vikariálním sekretářem a obdržel expositorium can.;
p. Jan *Schmid*, farář v Knapovci,
d. Václ. *Bruckner*, farář ve Výprachticích,
p. Vinc. *Vacek*, farář v Heřmanicích, obdrželi exposit. can.;
p. Adolf *Scharfenberger*, lokalista v Bystřci, stal se osob. farářem;
p. Frant. *Nožka*, I. kaplan v Čes. Čermné, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Janku*, farář v Sopotách, za faráře ve Vojnově Městci;
p. Ant. *Rajský*, far. ve Vrsce, za far. v Slatinách;
p. Ant. *Schreiber*, administrátor, za faráře v Slatinanech;
p. Jos. *Šádek*, administrátor Slatinský, za admin. ve Vrsce;
p. Jan *Bělský*, administrátor Vojno Městský, za admin. v Sopotách;

Uprázdňená místa:

Sopoty, fara patron. p. hraběnky Clotildy Clam-Gallasové, od 30. března;

Ullersdorf, fara patron. náb. matice, od 1. dubna;

Vrsec, fara patron. říšsk. hrab. Ervína Seklicka, od 1. dubna 1880.

 K tomuto číslu přidán jest prospekt o Špachtově stručné katolické liturgice, která kněhkupectvím paně Urbánkovým vydána byla.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den 1. května o pobožnosti květnové.

*I. Měsíc Mariin pastýři duchovnímu příleži-
tost poskytuje k oblažení věřících.*

Svátky velkonoční uplynuly; měsíc Mariin pobožnostmi nad míru půvabnými pohnutí Bohu milé, jež v srdcích osadníků probudila památka veliké noci, má dále udržeti ke spáse věřících. Ovce Kristu Pánu věrné jakož i, které pokáním do jeho ovčince se vrátily, v tomto měsíci mohou díky vzdávati a v dobrém se upevniti; ony však, které stádce Kristova jsou vzdáleny, k návratu naleznou dobrou příležitost. Utěšené spůsoby, jakými úcta se vzdává matce lásky hodné v tomto měsíci překrásném, rozkoší nevýslovnou naplňují srdce dítek ji věrných, ano mocně vábí také ty, kdož jsou lhotejní anebo Boha nedbalí. Zdaž nelze každý rok pozorovati, že mnozí, na které slovo Boží beze všeho účinku v době postní padalo, jako kladivo na kovádlinu, anebo kteří slova Božího ani neslyšeli, v měsíci květnu silou tajemnou puzeni jsou k oltáři Panny Marie, hnutí a obrácení jsouce milostí, kterou líbezné zpěvy, obřady prostounké, dojemné řeči, ke cti Marie Panny konané, provázeny jsou? Zdaž jest možno, aby kdo miluje svatou pannu, spolu i dále byl v nemilosti u jejího Syna Božího? Zdaž jest možno, aby jí nemiloval, kdo patří na výjevy radosti a vděčnosti, které jsou způsobeny milostmi od ní hojně udělenými, kdo jiné slyší o milosrdenství mluvící, které i hříšníkům největším chce prokázati? Zdaž hříšníci, za které oroduje,

trvati budou v zatvrzelosti, či snad ona zdrahati se bude za ně se přimlouvati, jestliže ji za to prosí ty duše, které ji předrahé jsou a kterým velice na tom záleží, aby od nich a od jiných milována byla?

Sv. Epifanius praví, že Slovo Boží, které z nejblahoslavenější Panny přijalo člověčenství, dušem vyvoleným jest udici, Maria vnadidlem, které je přitahuje („*Ave esca spiritualis hami; in te siquidem hamus divinitas*“). Nikdy rybář lidí siť slova Božího s lepším výsledkem nevrhá, než když věřící napomíná, aby ctili a vzývali matku Spasitelovu. Knězi nábožný, nevíš-li sám, že s větší vroucností nikdy nekážeš, než když o mateřské dobrotě Marie Panny mluvíš? Zdaž bys byl dobrým knězem, kdyby Maria, která tebe z tohoto světa odloučila, která tebe k důstojnosti kněžské připravovala, která tebe při svěcení kněžském Pánu odevzdala, kdyby — pravím — tato matka laskavá nebyla po Bohu prvním a nejsladším předmětem tvé lásky? Mnohé slavnosti veliké, ku př. první sv. přijímání, v měsíci květnu tvé horlivosti duchovní ku pomoci přispějí. Jakou radost připravíš královně andělů, jestliže ji představíš duše těch dítek, které v církvi Ježíšově jsou očištěny a paprskem jeho milosti ozářeny! Začni s důvěrou tento měsíc posvátný, ve kterém tvé práce apoštolské provázeny budou nejhojnější útechou.

II. Co činí pastýř horlivý, aby naděje vyplnil, které na tomto měsíci krásném zakládá?

1. Pobožnosti večerní konati u oltáře Panny Marie pečlivě ozdobeného přede

vším jest potřebí; podaří-li se ti učiniti je půvabnými a poučnými, budou-li četně navštěvovány, první cíl již jest dosažen, ostatních výsledků s jistotou můžeš očekávat. Vynalož péči všelikou, abys s cílem, k němuž pobožnosti míří, se nemínil; užij všech prostředků, abys pozornost věřících probudil a jakousi zvědavost nábožnou roznil. Kdo jest povážlivý a opatrný, vkus věřících bude zkoumat i podle potřeby rozličných prostředků chápáti se bude; na tom nejvíce záleží, aby věřící pobožnosti navštěvovali, aby zvon, jenž je k nim volá, s radostí slyšeli.

2. Písně krásné a spolu prosté, jsou-li dobře a správně zpívány, příhodně duši připravují k dojmům rozhodujícím; ale nejdůležitější jest řeč duchovní. Je-li krátká, ku potřebám posluchačů přiměřena, je-li více modlitbou než rozumem vypracována, vychází-li ze srdce: ovoce hojné lze od ní očekávat, zvláště když mluviti kněz nezapomíná o moci a dobrotě Marie Panny. Srdce nejtvrďší obraceti se počínají, když ráda poslouchají vypravovati o divech milosti, které matka milosrdenství, útočiště hříšníků každého dne koná; toto obrácení již daleko pokročilo, jestli že knězi se podařilo jim vstřípiti důvěru, aby svatou matku zývali a ji nějakou úctu, byť i malou prokázali. Opět a opět bedlivě uvažujme, co učitelé církevní v té příčině praví a co svatí činili. Sv. Jan Zlatoustý k Panně Marii toto praví: „*Ideo mater Dei praedicta es ab aeterno, ut quos justitia Dei salvare non potest, tu per tuam salves pietatem*“ (Proto za matku Boží vyvolena jsi od věčnosti, abys ony, jež spravedlnost Boží spasiti nemůže, ty svou spasila láskou). Sv. Bernard: „*Peccatorem quantumcunque foetidum non horres, non despicis, si ad te suspiraverit tuumque interventum poenitenti corde flagitaverit. Tu illum desperationis abyssu pia manu retrahis, spei medicamen amplecteris, foves, nec deseris, quousque iudici miserum reconcilies*. (Hříšníka, byť i sebe více byl poskvřněn, nezavrhuješ, nezamítáš, jestliže k tobě vzdychá, za tvé orodování kajícím srdcem prosí. Ty jej z propasti zoufalosti rukou laskavou vytahuješ, naději léčivou jemu poskytuješ a byť i od celého světa byl zavržen, jej k svému srdci mateřskému vineš, v dobrém utvrzuješ aniž opouštíš, až bys ubohého se soudcem smířila.)

P. Segneri nikdy missie nekonal, aby

o milosrdenství Panny Marie nemluvil; toť byl jeho předmět oblíbený. Sv. Alfons týž zvyk sobě osvojil. Kdesi uvádí slova, jež nejblaženější Panna k sv. Brigittě pravila: „Jako magnet železo k sobě táhne, tak táhnu já k sobě hříšníky nejzatvrzelejší;“ načež dokládá: „Tento div milost každého dne při našich missiích se stává, hříšníci, kteří při všech řečech ostatních zůstali nad železo tvrdšími, jsou dojatí a k Bohu se vracejí, jestliže slyší mluviti o milosrdenství Marie Panny. Sv. Bernard píše takto: *Laudamus humilitatem, miramur virginitatem, sed misericordia miseris sapit dulcius; misericordiam amplectimur carius, recordamur saepius, crebrius invocamus*. (Chválíme pokoru, divíme se panenství, ale milosrdenství nešťastným větší zalíbení působí; milosrdenství přijímáme s větší radostí, na ně si vzpomínáme častěji, opět a opět je zýváme).

A věru milosrdenství ani zásluh ani práv u těch nehledá, kterým jest věnováno; nedoufá naléztí nic než bídu a nouzi; tato čím jest větší, tím větší též soucit který jest ji probouzen.

3. Přiblíží-li se poslední den květnový, poety, jež královně nebes po celý měsíc denně se vzdávaly, slavně a velebně budeť ukončeny. Pastýř duchovní o poslední pobožnost zvláště se postará. Věřícím, kteří si přejí, příležitost se poskytne, aby ráno toho dne Tělo Páně přijali; večerní pobožnost poslední nad všecky předešlé ať vynikne; vždyť takoruka na rozloučenou slavnost matce od dítek se připravuje; řeč, toho večera konaná, budeť dojemnější než předešlé; sebe a osadu ať poroučí kněz do mocné ochrany Panny Marie. Tato slavnost poslední tak pohnouti má věřící, aby dojmy nikdy více nezmižely; tak se zachová a rozmnoží ovoce milosti, které tento krásný měsíc přinesl.

Co v tom rozjímání jest obsaženo.

I. Měsíc Mariin pastýři duchovnímu příležitost poskytuje k oblažení věřících. 1. Doba jest příhodná. 2. Pobožnost k sv. Panně všecka srdce, i největších hříšníků přitahuje; Maria se nazývá *esca spiritualis* hami (vznadidlo udice duchovní). Kněz pravý nikdy vroucněji nemluví, než když velebí mateřskou dobrotu Marie P.; velmi často ji sám na sobě zkusil.

II. Co činí pastýř horlivý, aby naděje vyplnil, které na tomto měsíci květném zakládá? 1. Koná pobožnosti mnohé a

poučené, jimž půvabu dodává. 2. Hlavní částí jejich jest řeč krátká, rozmanitá, přiměřená, srdečná; přede vším jednati má o milosrdenství Rodičky Boží. 3. Na pobožnost poslední vynaloží všelikou péči; slaví sv. přijímání společně; sebe a věřící Marii P. poroučí.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(J. B. Podstránský.)

X. O slavnosti na nebe vstoupení Páně.

Konáme v tento den žalostnou i radostnou památku na nebe vstoupení Páně. Sv. Marek v sv. evangeliu krátce dí: „Vzat jest do nebe (Mar. 16, 20.). Obšírněji o tom vypravuje sv. Lukáš (v Skutcích ap. 1, 1—11.) jak jste L. V. slyšeli. Snadno m. bř. pochopíte, že sv. apoštolé, když jim milovaný Pán a mistr oznámil, že jich opustí, že odejde, byli smutni, zarmoucení podobně jako děti, když otec, chystaje se na dalekou cestu s nimi se loučí. Ale Pán Ježíš je potěšil, že jde k nebeskému Otcí, aby jim tam příbytek připravil, odkud zase přijde a k sobě je vezme: tuť i hned zármutek apoštolů v radost se obrátil; jak sv. Lukáš svědčí, že „když Pán Ježíš bral se od nich, nesen jest do nebe, oni poklonivše se, navrátili se do Jerusalema s radostí velikou“ (Luk. 24, 52.). Jsouce předsvědčeni, že jim odchod Pána Ježíše bude ku prospěchu, těšili se a po nebi toužili. *Jako sv. apoštolé tak i my všickni z na nebe vstoupení Páně se těšiti a po nebi toužiti máme.*

1. Pán Ježíš po svém zmrtvých vstání často zjevoval se svým apoštolům, poučoval jich a na svůj brzký odchod připravoval. „Maličko“ pravil, „a neužíté mne. Jdu k tomu, kterýž mne poslal“. Proto zármutekem naplněno bylo srdce jejich, že měli ztratiti svého pána, mistra, přítele a dobrodince. Ale Pán Ježíš je těšil řka: „Užitečno jest vám, abych odešel . . . Jdu, abych vám připravil místo. Zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste kdež jsem já, i vy byli“ (Jan 14, 2—3.). „Vy nyní zármutek máte, ale opět užřím vás a radovati se bude srdce vaše a radosti neodejme žádný od vás“ (Jan 16, 22.). Toto ujištění dal jim také hned po svém odchodu ústy andělskými: „Muži gal, co tu stojíte hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž vzat jest od vás do nebe, tak přijde, jako jste ho viděli jdoucího do nebe“. (Sk. ap. 1, 11.)

Mohli se tedy bezpečnou nadějí kojiti, že Pán opět přijde a k sobě je vezme. —

Po odchodu Pána Ježíše byli apoštolé podobně skormoucení, jako manželka starého Tobiaše, když syn jedináček odešel do země daleké, dlouho se nevracel. Nařikalať sobě, plakala pláčem neukojitelným, řkouc: „Běda mně synu můj! proč jsem tě pustila na dalekou cestu, světlo očí našich, hůl starosti naší, potěšení života, naděje potomků našich? Všecky věci v tobě majice, neměli jsme tě pustiti od sebe.“ (Tob. 10.) Tak nepochybně smýšleli apoštolé, když jim odešel Ježíš, mistr jejich, světlo očí, potěšení života. Jakož ale matka se kojila nadějí a starý Tobiaš ji těšil, že milovaný syn brzo se navrátí, tak skormouceným srdcím apoštolů nebyla žádná zvěst, zpráva vítanější než ujištění, že milovaný Pán a Mistr opět přijde a k sobě jich vezme. Tu to radostnou nadějí vložili později ve vyznání víry, jež slove apoštolské. „Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otcě všemohoucího.“ Taková byla víra i naděje apoštolů a té naděje se nespouštěli ve všech utrpeních a protivenstvích, ježto jich po celý život stíhaly, ta jim dodávala útěchy a statečnosti, že největší bolesti a muka, ano i hořkou smrt radostně podstupovali (v. II. Tim. 4, 7. 8. I. Petr. 1, 3. I. Jan 2, 25.)

2. My všickni křesťané také se modlíme: „Věřím, že Kristus vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otcě všemohoucího, odtud přijde soudit živých i mrtvých“, a víra tato i nám poskytuje útěchy ve všech křížích a protivenstvích života. Stojíme tu ve světě jako na bojišti, kde se musíme potýkati, bojovati s mnohými nepřáteli, jižto na nás se všech stran dorážejí, nás sužují a v zkázu, v záhubu nás uvrci se snaží. Mimo to všeliké nešťastné příhody, trápení a protivenství nás v životě stíhají, — tak že již trpitel Job hořekoval: „Člověk krátký živ jest čas a naplněn bývá mnohými bídami“ (Job 14, 1.). Co tu činiti? Zvedati bychom měli *zraky* jako apoštolové Páně zraky své k nebesům, tam kde Bůh všemohoucí, Otec dobrotivý a laskavý přebývá, kde Kristus Syn Boží, sedě na pravici Otcově, jest naším prostředníkem a orodovníkem (Žid. 9, 24.), kde Maria matka Syna Božího i matka naše, všickni andělé a svatí za nás prosí, za nás orodují. Kdybychom v každé úzkosti, v tělesných i duchovních potřebách, ve všem trápení a protivenství tak činili, jistě bychom právě útěchy doznali a pomoci zaku-

sili v čas příhodný. Kéž jste považili m. br. a s., že všechno na světě jest marné a pomíjející (Kaz. 1, 2.), že jsme zde na zemi cizinci, nemajíce zde místa zůstávajícího, tam v nebi že jest naše vlast, kde jest pravá radost, pravá blaženost: pak byste ve svých obmyslech a snahách nikdy se neklamali, v bojích proti nepřítelům spasení byste nebyli malomyslní, v křížích a souženích netrpělivi, nýbrž k Bohu byste o pomoc se utíkali; nehledali byste radostí a rozkoší na zemi, nýbrž radovali byste se v Pánu, o věci pozemské byste příliš nepečovali, ba povrhli byste jimi, kdyby vám v spasení překážely; nelekali byste se smrti, ano toužili byste po nebi, kam Kristus odešel, aby nám příbytek připravil; ovšem zasloužíme-li si ho; proto všemožně byste se přičinili, abyste si nebe zasloužili, abyste tam, kde Kristus jest i vy jedenkrátě byli. — Kde poklad, tam jest i srdce, kde hlava, tam údové, kde pastýř tam ovce, kde král, a pán tam poddaní, služebníci. Touha po nebi plodí radost v životě, sílí naději v smrti a působí blaženost na věčnosti.

Dejte ptáčku v kleci zavřenému, co mu nejmilejšího, spatří-li venku létati sobě rovných, nemá pokoje, bez přestání skáče a hlavičku šprlením prostrkuje; toužít po svobodě. Tvá duše křestane přebývá uzavřena v schránce tělesné; i ač nemá se tak dobře jako pták v kleci, nebo hned v tom hned v onom má nedostatek i všelijak jest soužena a předce nepocituje touhy, aby schránky své byla prosta ano hrozí se, má-li se vzhůru povznést k nebesům. *Kráľ David* měl všeho v hojnosti a předce hořekoval a modlil se řka: „Vyveď z tohoto žaláře duši mou, abych oslavoval jméno tvé“ (Zalm 141, 8.). A my tento bídný život, toto slzavé údolí jsme sobě tak velice zamilovali, že smrti se strachujeme, aniž toužíme po té krásné nebeské vlasti, kam nás Kristus předešel. Jinak smýšlel jistý *šlechtic*, který putoval do Jerusalema a přišel na horu Olivetskou, padna na kolena modlil se řka: „Pane, mám-li tento rok se světa odejiti, přál bych si zemřít zde, kde Kristus na nebe vstoupil“. Přišel na hospodu, roznemohl se a týž den opatřen sv. svátostmi pobožně zemřel a jak lze se nadíti do nebe byl přijat. Kéžbychom m. br. a s. i my takovou touhu po nebi měli! Tož bychom světa tohoto nemilovali, jeho statků a rozkoší nedbali, spíše jimi pobrdali, hledali bychom nejprve království Božího a jeho spravedlnosti a tak etnostně, pobožně

živi jsouce ve všech křížích a souženích těšili bychom se se sv. *Pavlem*, který srdečně psal bratřím Filipenským (1, 3.): „Žádost mám býti rozdělen a žiti s Kristem“ — na věky Amen.

K Bohu

(Závěrek cyklu „Soudný den“.)

Bože! Ty, jenž okem vševidoucím celý širý vesmír obmykáš, k zašlým patře věkům i k budoucím, srdce lidské mocně pronikáš. Víš, jak v změnách žití prchavého v Tobě jen jest poklad stálosti, v dobách štěstí i smutku těžkého v Tobě jen dar silné pevnosti; neb, jak tihne k centru země tíže, tak nás srdce k Tobě mocně víže!

Posiluj nás v tomto putování všemohoucí svojí milostí, v pozemském tom krutém bojování ku vítězství nás řiď s výsosti. Zvlášť, kdy v troskách, v rumu smuta leží veškerá života naděje, nad propastí nejisté kdy stěží člověka udrží kročeje; ku pomoci v života tom znoji mocné křehkým podej ruky svojí!

V svatosvatém pak až okamžení smrti kol skráni chladných zavane, skončeno kde časné bude chtění, v práci pilné srdce ustane: k tajemnému sliž putování na cestu do země slíbené! Přítomnost tvá ať pak rozeháň všechnu ouzkoš, hrůzy zbuzené. Na poušti jak vedl's lid svůj milý, k poslednímu tak nás provod cili!

Až i zazní širých po krajinách mocný tuby archandělské hlas, v rozhodných těch, posledních hodinách, jimiž bude skončen všechen čas, u vážné té, hrůzyplné době, souditi kdy přísně budeš svět, zpomeň, bídné že já Tvé jsem robě — milosrdný neodepři hled! Magdalenu jenž jsi hněvu sprostil, kéž i mne bys rovně omilostil, aby vděčně pěla duše má: „Velký, mo cný, slavný Jehovah!“

J. O.

Benediktínský klášter „na Slovanech“ v Praze.

Nárys pětistoleté historie jeho.

Podává *František Ekert*.

(Dokončení.)

Tím v dějinách Slovanského kláštera čtvrtá doba nastala. *Benedikt de Peñalosa* stal se tu prvním španělským opatem a přistěhoval se do Emauz dne 15. dubna r. 1636. se šesti ze Španěl přibylými mnichy, když klášterní budovy poněkud opraveny byly. Na hl. oltář postavena jedna ze soch Peñalosa z Monte serrato přinesených, chrám i klášter počaly se zvelebovati hlavně štědrostí španělských generálů tenkrát ve vojště císařském četných, někteří z nich byli potom v chrámu pochováni. Také hrabě Jan Götz, cis. generál, pověstný svou porážkou a smrtí v bitvě proti Torstensonovi dne 6. března r. 1645 u Jankova pohřben jest v levé lodi chrámu a zřízen jest mu tam na stěně památník, jenž podnes se tam spatřuje. Kostelu věnovány jsou mnohé praporce ukořistěné od vojska císařského na Bílé hoře a u Nördlink a vztýčeny na břevnu mezi dvěma pilíři v presbytěři. Většina z nich zachovala se tam až do dneška, z jiných pouze žerdě zbyly. Vídeňský klášter podřízen jest opatství Emauzskému. Peñalosa zemřel r. 1646 a pochován v opatské hrobce v Emauzích. Po smrti jeho stal se opatem *Jan Caramuel z Lobkovic*, jeden z nejznamenitějších mužů XVII. věku, slavený po celé Evropě pro svou učenost i známost věci válečných a státnických. Narodil se r. 1606. v Madridě z otce šlechtice lucemburského a matky Česky, rozené z Lobkovic. Podivuhodné byly cesty nestálého života jeho. Nejprve vstoupil do řehole Cistercienské, stal se záhy profesorem v Alkale, nedlouho potom byl kazatelem v Nizozemsku, dosáhl hodnosti doktorské v Lovani, potom zvolen za opata v Disaiburku v Mohučské diecési, kde oslňující učeností a úchvatnou výmluvností svou bojoval proti protestantství s úspěchem znamenitým, tak že arcibiskup Mohučský svým suffragánem jej zvolil. Ve vypuklé válce bojoval v Dolní Falci, kde osvědčil se i jako zkušený vojevůdce; po čase vrátil se do Španěl, odkud však brzo poslán jest jakožto španělský vyslanec do Vídně k Ferdinandovi III. Ten si ho brzo oblíbil a jmenoval ho po smrti Peñalosově r. 1646 opatem na Slo-

vanech, spolu však učinil jej nejvyšším dozorcem všech císařských opovněných míst v Čechách. Při obležení Prahy od Švédů r. 1648 postavil se Caramuel v čelo setniny sestavené z duchovních a bojoval udatně na hradbách Pražských*). Roku 1659. vzdal se Caramuel opatství v Emauzích stav se generálním vikářem v Praze a spolu biskupem Mišeňským, biskupství Královéhradecké, jež se mu nabízelo, nepřijal. Caramuel mluvil dokonale latině, španělsky, francouzsky, německy, řecky, syrsy, arabsky a hebrejsky a vydal mnoho učených latinských spisů z theologie, filosofie, grammatiky, matematiky, hvězdářství, hudby, právnictví, politiky, vojenství a dějepisu; ostrou polemikou získal si však mnoho nepřátel a ti ho nařkli r. 1659 v Římě z bludů. Neohrožený Caramuel odebral se téhož ještě roku pěšky do Říma, tam skvěle se obhájiv dostal biskupství ve Španělech, kde r. 1682 zemřel. Jsa opatem v Emauzích pro mnohostranná zaměstnání svá často odjížděl z kláštera, v kteréžto době vedl opatství převor *Isidor de Croce*. I jeho život zajímavý byl. Naroděn ve Španělech byl nejprve vojákem, pak vstoupil do kláštera Karmelitánů u sv. Havla v Praze, kde byl bratrem kuchíkem, potom vstoupil do Emauz, kde na kněžství posvěcen jest. Stav se převorem a řídě za nepřítomného opata Caramuela klášter, dal starobylý, věkem sešlý kostelík sv. Kosmy a Damiana strhnouti a na místě jeho vystavěl nynější kostel v prostém slohu v podobě obdélníku. Vysvětil jej teprve 27. září r. 1659. Pražský suffragán Josef Corti. Isidor stal se doporučením Jana Caramuela s papežskou dispensí r. 1651 opatem Lateřanského konventu na Karlově v Praze, kde byl 26. července r. 1652 z vůle kardinála Harracha od Caramuela slavně instalován.

Po Caramuelu následoval v opatské hodnosti na Slovanech Španěl *Antonín de Sotto major* či „*Suttomajor*“, který provedl myšlenku někdy vévody Albrechta z Valdšteyna a Peñalosa, aby na hradě *Bezděze* poutnické místo a klášter P. Marie Monteserratské povstaly. Císař Ferdinand III. jej v tom podporoval. Na *Bezděze*, kde někdy Peñalosa přípravné stavby s velikým úsilím prováděti počal, řádili zle r.

*) Jiné setnině výhradně z kněží řeholníků sestavené velel na hradbách Pražských probošt Zderazský Jan Florian de Cremona.

1642 Švédové, nadělali tam nových náspů, činili z hradu časté výpady a odcházejíce hrad zažehli. Za opata Suttomajora pokračovalo se v stavbě, když císař Ferdinand klášteru Slovanskému hrad Bezděz s celým zbožím odevzdal a papež Urban VIII. toto darování potvrdil. Pusté jižní křídlo hradu s památnou kaplí z XIII. století jest obnoven, na nádvoří povstala krytá chodba pro poutníky a takto zřízený klášter posvěcen byl s velikou slávou při sběhu nesmírných davů lidu dne 8. září 1666, v kterýžto den postavena jest do kaple třetí socha černé Matky Boží Peňalosou někdy ze Španěl přinesená. Odtud hrnulo se rok od roku víc a více poutníků na Bezděz, obzvláště však od r. 1714, když toto poutnické místo od papeže Klementa XII. plnomocnými odpustky obdařeno bylo, za třináct let, od r. 1714—1726. zavítalo na Bezděz 266.693 poutníků kteří tam ku stolu Páně přistoupili, r. 1714 jich tam bylo 40.087, roku 1741. bylo na Bezděze 2920 mší sv. slouženo. Klášter Bezdězský byl spravován převorem a stál pod vrchní správou opata Emauzského. Suttomajor založil tam konvent pro sedm kněží. Štědrými dary poutníků rostlo bohatství kaple i kláštera. Též v opatském chrámu na Slovanech prováděl Suttomajor opravy ovšem v duchu svého času a tak povstaly oltáře copové, které podnes se tam spatřují i známý Pražanům Boží hrob pod hudebním kůrem. Po smrti Suttomajorově († 1678) stal se opatem Španěl *Didacus a Canvero*, zpovědník císaře Leopolda I., doktor university v Salamance a proslulý učenec. Za něho přišla arcibiskupská knihtiskárna do kláštera, jemuž na dobu 30 let dána jest v zástavu. Didacus koupil klášteru statek Suchdol, jenž mu posud náleží a vymohl pro Rakouské Monteserratiný dišpensi od přísného postu řeholního. Byl posledním španělským opatem, nástupce jeho *Emanuel Privet* byl rodem Burgundán, zabýval se alchymií a stav se choromyslným, po dvou letech zemřel. Následoval *Antonín Vogel z Kreybernu* rozený Němec, za něhož klášter černých Španělů ve Vídni, odloučil se od Slovan a prohlášen samostatným opatstvím, Vogel sám stal se tam prvním opatem.

Po smrti Antonína Vogla byl opatem *Martin Sedlic*, který dokončil moderní úpravu chrámu klášterního, při čemž nejedna památka po mniších slovanských zbylá, zejména gotická kazatelna, jest odstraněna,

starobylé malby na vápně dal zabílití a nové malby provésti, též kostel znova vydlážditi mramorem. Zemřel r. 1720. Nástupce jeho, *Arnošt hrabě Schrattenbach*, jenž r. 1717 byl cis. vyslancem v Cařihradě, vymohl pro sebe a nástupce své titul „kaplana král. české kaple pro všechny časy,“ dal gotickou kapitolní sín, do níž se z pravé lodi chrámové chodilo, přepažití a zřídil v ní „královskou kapli,“ kde on i nástupcové jeho za blaho panující rodiny rakouské mši sv. sloužiti měli. Na Bezděze dal v kryté chodbě ve výklencích na vápně obrazy ze života sv. Benedikta vymalovati. Za následujícího opata, *Martina Schmidta*, trpěl klášter Emauzský velice posádkou francouzskou, r. 1741 učiněn z opatství vojenský špitál a v nastalém moru 7000 vojáků zde pomřelo Francouzové nejednu vzácnou věc tam pokazili, najmě krásné turecké koberce darované kostelu někdy od španělských generálů. *Josefinská doba* hrozila i klášteru Emauzskému záhubou. Počet řeholníků obmezen jest od vlády na 18 a když opat *Vit Adam* r. 1782 zemřel, nesměli konventualové voliti opata, leč jen administrátora a správa zboží klášterního svěřena jest r. 1788—1790 opatu Broumovskému. *Převorství Bezdězské*, kvetoucí to a oblíbené poutní místo zrušeno jest r. 1785, kaple jest znesvěcena, oltáře, zvony a všechny movitosti se odnesly, celý hrad a klášter vydán v plen lidu, který učinil z tohoto památného místa brzo zříceninu. Poutnické průvody na Bezděz se zakázaly, socha B. Marie Montserratské přenesena do Dokského farního kostela.*)

Po smrti císaře Josefa II. směli sice konventualové voliti zase opata, klášter však za změněných poměrů při nevelkém zboží svém nemohl vzkvétati, několikrátě pouze administrátoři spravovali opatství, jednou dán klášter i pod sekvestra. Po-

*) Tradice lidu mocnější jest všech zákazů. Ačkoli Bezděz již jen zříceninou jest, putují tam podnes, zvláště o svátcích Marie P. průvody české i německé. R. 1830 pověšen jest na zeď pod dřevěnou stříšku proti hlavní bráně olejový obraz P. Marie Monteserratské, který v letních měsících kvítím a světlem zdooben bývá. Památnou hradní kapli dal r. 1871 hrabě Arnošt Waldštýn důkladnou střechou se štíhlou vřízkou opatřiti a jižní křídlo hradu aspoň prozatímne přikryti. Kéž krásná kaple dojde úplné obnovy!

slední opat Xaver Částka, třicet let (1840 až 1871) řídil klášter, právě však v té době opatství hmotně rychle klesalo, klášterní zahrada sůžena jest prodejem částí na staveniště. Posléze muselo opatství pro nedostatek potřebných sil vzdáti se gymnasia Klatovského, k němuž dříve professory dosazovalo, konventuálů ubývalo a posléze jich zde bylo pouze sedm. Myšlenka, aby klášter Emauzský se zachránil tím, aby se spojil s Břevnovem a Broumovem pod jedním opatem, pro mnohé příčiny se neprovedla a již se roznášela pověst o brzkém zániknutí staroslavného tohoto kláštera, ba nescházelo těch, kdož chtěli již rozdělití roucha jeho a o oděv jeho metati lós. Že opatství nezahynulo, o to nezapomenutelné zásluhy získal si administrátor jeho, šlechtitný kněz *Emanuel Hrdlička* a býv. prof. Klatovského gymnasia *V. Polák*, již vším úsilím vzdorovali všem pokusům, aby klášter proměněn byl v něco, což účelu jeho by nesvědčilo. Hmotné záležitosti kláštera upravivše, mnohou opravu v opatství učinili a provedli takto klášter nebezpečným úskalím, až náhle, podobně jako v XVII. věku nastala Emauzům nová, nadějná doba. „Kulturní boj vypudil z Německa i Benediktíny slavného kláštera *Beuronského* v Černolesi, kteří pod záštitou panujících mocnářů prozatím našli pohostinný útulek v poloopuštěném klášteře *Servitů* ve *Voldersu* v *Tyrolech*. Členové kláštera toho slynou nejen zachováváním přísné řehole sv. Benedikta, nýbrž i pěstováním věd a umění chovající v středu svém učence i umělce výtvarné na slovo vzaté. „Ora, stude et labora,“ modli se, študuj a pracuj, staré to heslo staroslavné řehole sv. Benedikta, jež zdobí průčelí *Slovanického kláštera*, jesti jejich zásadou, kterou horlivě provádějí. Opat jejich, *Dr. Maurus Wolter*, jeden z nejučenějších souvěkých Benediktínů, získal hlavně milostí panujících císaře a krále a přičiněním *J. E. kardinála arcibiskupa Pražského* pro svůj z *Německa* vypuzený konvent opatství Emauzské, do něhož *Beuronští* v únoru r. 1880 se přistěhovali. Kněží *Monteserratští* vystěhovali se tou dobou z kláštera a dožívající z Emauz doživotní výslužné vy-pomáhají v Praze v duchovní správě. Rokem 1880. počíná tudíž na *Slovanech pátá doba*. Zdá se, že duch otce vlasti *Karla IV.* nad tímto opatstvím jako anděl strážný bdí. Málo který klášter český přetrpěl tolik bouřlivých dob, z nichž by opět a opět

znovuzrozený byl vyšel. Otrnáctistoleťá památka narozenin velikého patriarchy mnichů na západě, [sv. Benedikta, jehožto učnové i v naší vlasti tolik a tak velikých zásluh si získali, nemohla u nás pozhnanějším skutkem oslavena býti, než tím, že proslavený klášter Emauzský, zániknutí již blízký, oživen jest znova novými nadějnými pěstiteli velikých zásad sv. Benedikta. Přecetní davové *Pražského lidu*, kteří o minulých svátcích navštívili Emauzy vidouce řady mnichů, aniž s kápími na hlavě v kůru mistrně a dojemně hodinky pěli, byli velice dojati. Na domácí naši českou klasičkou půdu přesazený kmen ozdobí se jistě brzo *českými rouby* a vydá hojně ovoce ve prospěch církevního života našeho!

Milosrdná sestra.

(Vypravuje *Jan Nep. Ráž*.)

(Dokončení.)

Sestře *Dorotce* zjevila úmysl při nejbližší návštěvě. *Dorotka* se podivila. Těšila se na tu chvíli, kde jí bude možno uvítati *Lidunku* zdravou ve *Veselíčku* a nyní neměla sestru svou déle vidati. Řekla tedy *Lidunce*, jak jí cos podobného může jen na mysl připadnouti a že musí dříve rodičům to oznámiti, jak oni rozhodnou. Rodiče se skutečně z této zprávy ulekli. *Pan otec* ten nechtěl ani slyšeti, měl v hlavě strašné historie o zazděné jeptišce a tu se obával, že *Lidunku* by mohl stihnout stejný osud. Došel k místnímu duchovnímu na radu. *Pan farář* mu vše pověděl, jak ctihodný řád jsou milosrdné sestry a že *Lidunka* musí dříve podrobiti se zkoušce čili noviciatu, který je velmi krušný a tu než složí slib, že jí ještě vždy možno vystoupiti. Moudré radě konečně rodiče povolili a hlavně když slyšeli, že může *Lidunka* opět za 3 léta z kláštera vystoupiti. *Paní matka* odjela do hlavního města a zde hlásila nejmilejší dítě své ctihodné představené řádu s tou prosbou, aby dle vůle Boží *Lidunku*, uznají-li ji k tomu schopnou přijaly. *Lidunka* po návratu matčině padla radostí své materi kolem krku, blažený úsměv vystoupil na tvář její a od té doby nikdy více nezmizel. Sestry řeholní pravily, že tentýž klid i na zesnulé ještě spatřily. Jediný dar, kterého *Lidunka*, před odchodem do kláštera si vyžádala, bylo tělo Páně, které na pahorku na kříži viselo a které o *Velký Pátek* jakoby k ní mluvilo. *Pan otec* rád svolil

a dal učiniti v hlavním městě jiné. Lidunka nalezla v klášteře klid, kterého ve světě postrádala. S nadšenou horlivostí věnovala se svému krásnému úkolu, že byla brzy vzorem ostatním.

Nadešel r. 1859. Ve Vlašsku nastaly krvavé boje a v několika dnech bylo rakouského vojska taková síla zraněného, že obsluha zdravotního sboru nižádným způsobem nedostačovala. Rozpomenuli se na milosrdné sestry a zavolali je do Vlach, aby svěřili jim dohled v nemocnici.

Mezi vyvolenými nalezala se i naše Lidunka, která v klášteře obdržela jméno Honorata. Byla plna síly a svěžesti a žádné namáhání ani bdění ji neunavilo. Nemocnice již byla přeplněna a ještě každý den přinášeli raněné. Honorata vedla spolu zápisní knihy a tu jednoho dne dostal se jí do rukou lístek č. 2817 s jménem: Důstojník Alfred B., rodem Čech, při pluku Benátském č. 18. Honorata v okamžení byla všecka polekána. „Bože můj,“ — pravila, „tedy není ještě zkouška má u konce! toť jistě on.“ Ale poklid duše její vrátil se v kratinké době. Zanesla lístek, jak slušelo do hlavní knihy a šla k nemocnému č. 2817. Hrůza ji oběšla. Musila se přemáhati, aby se neprozradila. Byl to Alfred, ale v jak bídném stavu. Oči jeho byly zapadlé, tvář bolesti a utrpením zsinálá, dech se mu krátil. Ještě však větší než bol tělesný zdál se u něho býti bol duševní. Chvilkami vytřeštil vyhaslé oči své a zdálo se, že někoho hledá. Honorata přistoupila blíže k jeho loži. Pozvedl k ní ruku a ona podala jemu křížek u růžence visící, který on křečovitě sevřev, zulíbal. Honorata usedla vedle postele a počala ho těšiti. „Trpíte mnoho pane, důvěřujtež však pevně v Boha, on posílí vás a uleví vám!“ „Ctihodná sestro, kdybych mohl důvěrně obrátiti se k Bohu, snad by mi ulevil.“ „Proč byste nemohl pane? víte, že není viny tak velké, aby Bůh neodpustil jí tomu, kdo se k němu upřímně obrátí a se polepší.“ Slova ctihodné řeholnice účinkovala na něho jak hojící balsám. Nemocný se stišil a počal znova mluvit. „Sestro, smím doufati, že odpuštění se mi dostane, když tak těžce jsem zhřešil? Slyšte o mé mladosti.“ Po té vypravoval Honoratě celý příběh, který nám znám až do chvíle, kde Veseličko mu bylo opustiti. „Bylo mi oznámeno, že mám Veseličko opustiti. Byl jsem tomu rád. Trápila mne jen myšlénka, že jsem ubohou nemocnou ani nenavštívil, že se

bude domnívati, že jsem ji zradil. Ale nechtěl jsem ji učiniti nešťastnou, věda dobře že bychom se přec k sobě nehodili. Svědomí arci v mnohé chvíli se ozývalo, ale vždy jsem jeho hlas ukonejšil. Nastoupil jsem k vojsku. Nastal nový život, veselý a bujarý, ale hlas vnitřní neumíral.

Žil jsem v nových poměrech, v cizích krajinách, ale staré obrazy mne neopouštěly. Potkal-li jsem dívku, zdálo se mi, toť jest Lidunka. Spatřil-li jsem mlýn, toť jest Zatoči a musil-li jsem kolem Božích muk, bylo mi, že Pán na mne se horší. Bůh mi svědkem, že dlouho jsem trpěl. Nikde úlevy, nikde odlehčení. Vešel jsem do chrámu. Chudý, otrhaný lazar vedle mne zbožně spínal ruce a modlil se k Bohu a já nemohl. Zachvěl jsem se v celém nitru, vždyť Bůh ani mne slyšeti nemůže. Tak se dalo po kolik let, ctihodná sestro! Vy nevíte co je hřích, vy to nemůžete věděti, vaše tvář je plna míru, povězte mi, kde je pramen spokojenosti, ať utiším v něm hlodající svědomí své.“ Honorata vstala a přinesla obraz Krista Pána, který býval na kříži u Zatoči. Okázala jej trpícímu a počala se s ním modliti. Bohaté slzy ronily se po jejich lících a čím déle se modlili, tím pokojnější se stával nemocný. Rád řeholní jí zapovídal, aby tajemství své nevyzradila. Slíbila nemocnému, že mu potřebnou posilu duševní získá. Duchovní v nemocnici byl zavolán. Honorata sdělila jemu vše a prosila, by nějakým způsobem mu oznámil, že Lidunka žije a dávno vše odpustila. Stalo se dle přání jejího. Mohla nepoznána pozorovati ve vzdálenosti, jaký klid se rozhostil od té chvíle na tváři nemocného. Tělo arci klesalo ku hrobu, ale duch se pozdravil a Alfred vyzpovídav se ze svých hříchů oddaně očekával okamžik, kde Pán jej zavolá. Honorata setrvala u něho až skončil. Zdálo se jí, že v poslední chvíli ji poznává, sepíal ruce, pohledl na kříž a vypustil ducha. Honorata poklekla u lože a modlila se vroucně, by Bůh duši zemřelého přijal na milost. Válka ukončena. Řeholnice se vrátily do své otčiny. Honorata byla mezi všemi sestrami váženou a oblíbenou. Z venkovské dívky nezkušené stala se hledaná moudrá ošetřovatelka nemocných. Sestry ji ctily pro otnosti, kterými nad jiné vynikala. Rodičové byli přec jen zarmoucení, že hodná dcera jejich není doma. Pan otec scházel; síly mu ubývalo a došlo již tak daleko, že nemohl dohlédati na mlýn. Mezi tím časem

dorostl Bartoňovým syn, kterého oženili a odevzdavše mu hospodu na Veseličku odstěhovali se na mlýnec do Zatočí. Alžběta v hlavním městě neměla dítek. Manžel ji zemřel, nechtěla však se stěhovat na venek. Navštěvovala sestru Honoratu a také v jejím náručí skonala, odkázavši jmění své nemocnici milosrdných sester, z úroků měly býti vydržovány dvě nemocné vdovy. Uznávala, jak dobře Honorata volila. Paní matka každý rok dokud mohla navštívila dítě své o pouti a přijdouc domů nemohla ani dost vychváliti lásku a přívětivost sester, s jakou ji vždy přijímaly. Leč scházela až i její chvíle nadešla. Starý Daniel vdal Barušku na chaloupku a sám jedl ve mlýně až do smrti. I Bartoň zemřel a tak zůstala Dorotka s panem otcem a dítkami na mlýnci. Druhý hoch však také dospěl a odevzdali mu Zatočí stěhující se na výměnek. Na výměnku se panu otci zastesklo, jak Dorotka tvrdila, ale jiní řekli: smrt má vždy nějakou příčinu. Pochovali jej vedle paní matky ve Veseličku, Dorotka dala postavit pěkný pomník z bílého mramoru na hrob rodičů, poněvadž pan otec barvu tu tak miloval. Honorata, ctihodná sestra řeholní, posílala každý rok na den všech věrných dušiček veliký věnec z bílých kvítků na hrob předrahých rodičů svých. Mladý Bartoň se oženil a hnedle se dočkala Dorotka Božího požehnání. Děti odrůstaly a tu jim babička vypravovala o tetičce, ctihodné řeholnici, nedopověděla však nikdy, vždy se oči její zalily slzami a ona vzdychla „ubohá Lidunka.“ Vzdychala však bez příčiny. Byla-li Lidunka ubohou, nebyla ji sestra Honorata. Od onoho okamžení, kde jméno své změnila, kde habit zahalil ji, rozhostil se dle jejích vlastních slov nevýslovný pokoj v duši její a ona cítila, že smířen jest Bůh obětí, kterou přinesla za neskonanou lásku jeho. Neochabujíc nikdy ve plnění svých povinností zachovala si takto blahý ten poklid duševní až do posledního okamžiku svého života.

„Ať odpočívá v pokoji.“

Vd. pp. biskupové, ve sv. missiích zemřelí, r. 1879.¹⁾

K doplnění výkazů zemřelých vd. pp. biskupů r. 1878²⁾ dodáváme vd. p. *Daria*

¹⁾ Dle kat. Miss. podává a.

²⁾ Viz Blah. 1879. Str. 110. 126. 139. 293. 309.

Bucciarelli-ho, z řádu Minoritů, arcibiskupa v *Uskupii* (Skopia)³⁾ ve vilajetu (okresu, kraji) Prizrendském, umřel na začátku r. 1878. Narodil se 4. dubna 1827 v Castelpiano, v Itálii; 9. prosince 1860 vysvěcen na biskupa a do *Pulati* v Albansku poslán, 6. června 1864 pak povýšen na arcibiskupa v *Uskupii*. Přišla sem, nenalezl tu žádný chrám; služby Boží konaly se v bídné chatrči. Svou horlivou přičinností spůsobil, že jest nyní v témž městě 6 chrámů katolických, 1 kaple, seminář a 4 školy. Mimo to vystavěl arcibisk. chrám v *Prizrendu*⁴⁾ a opravil poutní kostel bl. P. Marie na *Černé hoře*⁵⁾, od Turků před 400 lety sbořený. Biskupství to má nyní 11.000 katolíků, nejvíce chudé třídě obyvatelstva náležejících, rozptýlených na prostoru 144 mil délky a 60 mil šířky. Vd. p. arcib. Bucciarelli účastnil se r. 1870 také sněmu Vatikanského.

R. 1879. 27. března zemřel v Římě *Hilarion Sillani*, z kongregace Sylvestránů,⁶⁾ biskup *Kallinikeský* i. p. i. apoštolský střídník v *Kolumbu na ostr. ovu Ceylonu*. Narodil se 7. února 1812 v Porto di Civita Nuova v král. Neapolském a vstoupil v 18. r. věku svého v kongregaci Sylvestránů. Dokonav svá studia, učil filosofii a teologii a stal se pak opatem a generálním správcem řečené kongregace. Když byl právě postní kázání v Římě v kostele sv. Karla „in Corso“ učinil, byl od sv. otce Pia IX. jako misionář poslán na ostrov Ceylon, kdež se mu duchovní správa v stanici Vellavidii svěříla. Ne dlouho potom jmenoval jej týž sv. otec ap. střídní-

³⁾ Scopi (Scopia) za starodávna hl. m. v Dardanskú, v horní Moesii, v středověku sídlo srbských králů; nyní slove Uskup, na řece Vardaru, krásná poloha, pevný hrad. 13.000 obyv.

⁴⁾ Hl. město kraje téhož jména, pevný hrad, 4000 domů, sídlo kat. biskupa. Kraj P. podél Driny ležící; obyvatelé jsou Serbi, Arnauti, Bulgaři a Turci počtem 70.000; v horách jest tu mnoho dravé zvěře.

⁵⁾ t. ř. *Sar Dagħ*, rozeznej od kraje téhož jména.

⁶⁾ Jsou odvětví řádu Benediktínů, přísnější observance, majíce jméno po *Sylvestru*, kanovníku Osimskému (nar. 1177). Týž zakusiv od bližších přátel mnoho trpkostí, odebral se na poušť 1217. Když se k němu byli mnozí přidružili, založil r. 1231 na Monte Fano klášter, přijma řeholi sv. Benedikta, zemřel přes 90 let star.

nikem v Kolombu,⁷⁾ 17. pros. 1863. Posvěcení na biskupství udělil mu 27. pros. vd. Karel Hyacint od sv. Eliáše, ap. stř. Kvillonský, který střidnictví Kolombské zastával. 6. ledna 1864 byl vd. p. Sillani ve svůj biskupský chrám uveden. Za 15 let jeho biskupské zprávy vzrostl počet katolíků z 97.000 na 108.378; 123 škol toho biskupství bylo z větší části za něho vystavěno. O působení jeho a kněžstva vůbec píše vel. o. *Bergeretti*, kněz misijnářský v Kolombu ode dne 1. května r. 1879 takto:

„My máme tu na Ceylonu úplnou svobodu vyučování; ale pŭtka naše proti protestantům, podporovaným odevšad velikými penězi, ukládá kněžím katolickým statnou vytrvalost a moudrou opatrnost. Zvěčnělý biskup Sillani měl tu radost, že se mu podařilo zříditi ve svém biskupství 123 škol, v nichž se 10.900 dítek katolicky vychovává. K tomu cíli povolal bratří křesťanských škol a sestry božského pastýře. Přičiněním jeho založen v *Kandy* klášter Silvestránův a na všech stranách založeny byly nové mis. stanice s náležitými chrámy. Položil i základ k novému chrámu biskupskému, který svým časem bude výtečnou stavbou v celé Indii. Kdo vd. biskupa Sillaniho seznal, nemohl nepozorovati velikou jeho zbožnou horlivost, kterou srdce jeho plálo. Skromná cella byla jeho residencí, kterouž však v hladovém roce 1872 chudí přímo a neustále téměř obléhali, jimž i všechněm laskavý velepastýř podpory poskytl, seč stačil.

30. červce. 1879 zemřel v Hong-Kongu (v Číně) vd. *Martin Jan Pontaviane*, z kongregace kněží misionářů, biskup Botra-ský i. p. i., apošt. střidník severní *Kočinčiny*. Narodil se v Issengeauxu (bisk. Puy ve Francii).⁸⁾ 1. března 1839 nastoupil do semináře kněží misionářů; tam odbyl svá studia a byl na kněžství vysvěcen 30. května 1863 a hned týmž rokem do *Kočinčiny* odeslán. Když byl vd. ap. stř. *Schier* zemřel, byl *Pontaviane* v úřad ten velepastýřský ustanoven (7. září r. 1877) a v městě Hué na biskupa vysvěcen (v květnu 1878.) Co i lid i duchovenstvo

⁷⁾ Jedno z dvou hlavních měst celého ostrova Ceylonu, na západním pobřeží; druhé jest *Kandy* uvnitru země.

⁸⁾ Issengeaux (Isanzó), okresní město v franc. departementu Loir superieur, asi 7400 obyv.

blahou naději se kojili ve zbožnost a horlivost nového duchovního svého otce, byl tento náhlou nemocí donucen k uzdravení svému nejprve do Saigonu, pak do Hongkongu se odebrati. kdežto ho Bůh k věčné odplatě k sobě povolati ráčil. Vždy jsa prostě pokorný, zbožný a přísný sám na sebe, zachoval se ve svatém duševním poklidu do posledního okamžení života.

31. červce. 1879 zemřel v Manile v klášteře Dominikánů vd. p. *František Gainza*, člen téhož řádu a biskup v *Nueva-Caceres*, na ostrovech Filipinských.⁹⁾ Pocházel ze Španěl, z *Kalahory*,¹⁰⁾ kdež se narodil r. 1818. Biskupem ustanoven jest 25. září r. 1862. Vyznamenal se netoliko svou horlivostí v duchovní správě, ale i svou učeností. Spisy jeho vydala kněh-tiskárna sv. Tomáše Akv. ve 20. dílech.

1. srpna 1879 zemřel v Kvebeku¹¹⁾ vd. p. *Jan O'Brien*, biskup v městě Kingstonu¹²⁾ v Kanadě. Narodil se v Loughboru u Kingstonu, na kněžství byl vysvěcen v Kvebeku a stal se nejprve představeným koleje (školy) Regiopolské pak farářem u sv. Frant. Xav. v Brookville a 12. února 1875 jmenován jest od sv. o. Pia IX. biskupem Kingstonským. Biskupství to má asi 88000 katolíků, 46 kněží, 64 kostelů a 7 klášterů.

19. srpna 1879 zemřel v Hasseltu (Belgie)¹³⁾ vd. p. *Petr Maria Branken*, arcib. Attaliaský i. p. i. a bývalý ap. stř. *Batavský*¹⁴⁾, 63 leta star, jsa druhý, jenž

⁹⁾ Souostroví záležející z 10 větších a mnoha menších ostrovů mezi Čínou a Novou Guineí ležících. Největší z nich jest Luzon nebo Manila. Na tom leží jihovýchodně *Nueva Caceres* město proti ostrovu Kataduanesu.

¹⁰⁾ *Kalahora* starobylé a znamenité město v Aragonsku na pravém břehu Iberu, asi 7000 obyv., sídlo biskupské. Za doby římského panství slulo Calaguris; Pompejus se ho zmocnil a tak Sertorienskou válku dokončil.

¹¹⁾ Veliké a pevné hlavní město dolní Kanady na veletoku sv. Vavřince, sever. Amerika.

¹²⁾ Město v Novém Brunšvicku, zemi ležící na ústí řeky sv. Vavřince.

¹³⁾ Hasselt, město v Limburgsku, části Belgické, s 7400 obyv.

¹⁴⁾ *Batavia*, hlavní město velikého ostrova Javy (Džavy) a veškerých osad nizozemských, leží na severním pomoci ostrova, v těch krajích velmi nezdравého, tak že se počet obyvatelstva od roku 1792 z 110.000 až na 10.000

obtížnou misií v rozsáhlých indických osadách nizozemských vedl. Předchůdce jeho byl vd. p. *Groof*. Když se tento svou horlivostí ve správě duchovní s vojenským gubernátorem nepohodl a od něho jat a násilně do Hollandska odvezen byl nastoupil vd. p. *Branken*, jsa jeho koadjutorem, na místo jeho. Poměry náboženské v osadě té byly velmi trudné. „Ostrov Java“ (tak píše vd. p. *Branken* ve zvláštní své zprávě kardinálu Barnabovi do Říma) „nemá ani biskupa ani kněží; vláda kázala všechny katolické chrámy uzavíratí. Zarmoucení nad odvedením svého biskupa a všeliké správy duchovní postrádající, byli katolíci vydáni posměchu a potupě druhých osadníkův.“¹⁵⁾ V takových poměrech byl jsem skoro na tom zoufati si, kdyby mne milost Boží nebyla udržela, abych s pomocí pěti kněží pokusil se aspoň o nějaké napravení. Dva z těchto duchovních bratří jsem poslal na opuštěné stanice, sám pak jsem s třemi zůstal v městě Batavii. Tyto počátky nebyly mi nijak radostné. Počet věřících, kteří naše chrámy navštěvovali, byl prvním rokem přeskočný; vychování naší mládeže byli si dávno uchvátili protestanté. V celém biskupství nebylo jiného vzdělávacího ústavu, mimo sirotčinec v Samarangu, ústřední stanici ostrova Javy.“ Po 27 letech pak píše vd. p. *Claessens* radám jednoty pro rozšiřování víry takto: „Vd. p. *Branken* působil v naší osadě mnoho dobrého. Máme nyní 20 kněží misijnářských, horlivých ve svém úřadě; k tomu máme 5 klášterů, v nichž asi 1000 dítek se vychovává; pak sirotčinec s 350 dítkami, jenž se vyrovná nejlepšímu evropským ústavům toho druhu. Tak též jsou pečlivě obstarávání nemocní jak v nemocnicích tak po domácku. Katolíky bydlící uvnitru anebo na jiných stranách ostrova navštěvují každoročně jednou i vícekrát někteří z kněží misionářů. Nelze mi ani vypsati všecko, co horlivost vd. p. biskupa *Branken*a působila.“ Čtyřikrát byl velepastýř ten pro nemoc nucen do Evropy odcestovati; když pak se zdraví jeho nelepšilo,

zmenšil. Příčinou této nezdravoty jest bařinaté pobřeží, kteréž Evropany donucuje dále do hornatého vnitra ostrova se stěhovati.

¹⁵⁾ Tak jest nelaskavost protestantská všude stejná. Nemohouce sami nic dobrého působiti, působeuí jiných maří.

prosil sv. otce, aby jej úřadu tak obtížného sprostiti ráčil. Prosbě jeho se zadosti učinilo a spolu za odměnu jmenován jest arcibiskupem Atalia-ským i. p. i. (19. června 1874) a měl pak tu radost, že mohl následníka svého vd. p. *Claessensa* na biskupa vysvětití v Sittardě v Limburgsku, 2. února 1875.

26. září zemřel v Antigonishi (Nový Šottland) náhle mrtvicí jsa raněn vd. *Kolín F. Mak-Kinon*, arcibiskup Amida-ský i. p. i., bývalý biskup Arichatský. rodilý z Nového Šottlandu (1811).¹⁶⁾ Svá studia dbyl v Římě v ústavu „de propaganda fide.“ Zastáváje správu duchovní ve své vlasti po úmrtí prvního biskupa Arichatského vd. p. *Fraser*a následníkem téhož ustanoven, 11. listopadu 1851 a pak 24. února 1852 vysvěcen. Biskupství Arichatské, od Halifax-ského r. 1844 oddělené, obsahuje 3 severozápadní hrabství Nového Šottlandu, ostrov Breton a jiné menší. Město Arichat jest na ostrůvku *Madame*, valně obydleném, v průplavu mezi ostrovem Bretonem a půlostrovem Novým Šottlandem. Vd. p. *Kinon* osvědčil apoštolskou horlivost vystavením mnohých chrámů, zřízením bisk. semináře, založením mnohých klášterův a škol, a zavedením jedné osady Trappistův. Ale již 1870 znal, že mu sil ubývá, pročež žádal za příležitosti svého účastenství na sněmu vatikanském za koadjutora c. s. s. Dán jest mu v osobě posavadního jeho generalního vikáře vd. p. *Cameron*a. R. 1877 byl vd. p. *Mak-Kinon* opět v Římě, aby při své zmáhající se churavosti za své propuštění žádal. Pius IX. vyslyšel prosbu jeho, povýšiv ho na arcibiskupa i. p. i. Biskupství jeho mělo v době jeho odstoupení 52 kněží a 65000 katolíků, z části Škotů, z rodin již na počátku toho století se přistěhovalých, z části potomkův osadníků Francouzských a Irův, z části též domorodých Indianů. Tito jsou vůbec velmi chudí, ale prostí a dobří lidé, potomci praobyvatelů té země. Vd. p. biskup *Mak-Kinon* velmi laskavě a otcovsky o ně pečoval, dal jim staré chrámy jich opravití a nové vystavětí, i pečoval o vychování jich dítek; spolek Leopoldinský ve Vídni dal mu pro ně darmo vytisknouti

¹⁶⁾ *Nový Šottland*, půlostrov na vých. pomorí Kanadském, 880 čtver. mil veliký, znamenitý lovením tresk.

3000 exemplářů knih školních. Indiani milovali jej také jako dítka svého otce. Vd. p. *Mak-Kinon* zemřel v Antigonishi, kdež prvé jsa biskupem sídlil.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. pan kardinál arcibiskup ráčil ustanoviti letošní *svěcení kněžstva* na den 7. 9. a 11. července. Dne 7. července bude J. Emin. světití na podjáhenství, dne 9. července na jáhenství a dne 11. července na kněžství.

— *Pobožnost 40hodinná* bude se konati až do 28. dubna u sv. Štěpána, dne 29., 30. dubna, 1., 2. května u sv. Cyrilla a Methodia v Karlině, od 3—6. května u sv. Jindřicha,

— V pátek dne 30. dubna započne u sv. *Klementa* v 7 h. u večer letošní „*májová pobožnost*.“

— *Výstava rouch boboslužebných*, kterou „spolek k stálému klanění se nejsvětější Svátosti a k ozdobování chudých kostelů“ každoročně o slavnosti sv. Janské v Teresiánském ústavu šlechtičen na Hradčanech pořádá, otevřena letos od 5. — 12. května.

— Nejdůst. p. biskup Budějovický bude konati kanonickou visitaci ve vikariátech Hlubockém, Novohradském, Kaplickém, Vyšebrodském a Hornoplanském tímto pořádkem: 24. dubna v Kamenném Újezdě s Boršovem. — 27. dubna v Ledenicích s Borovany, — 28. dubna v Střížově s Doubledy. — 2. června v Stropnici se Žumberkem. — 1. června v Dobré Vodě (Brünnl) se Sv. Annou (Heilbrunn). — 3. a 4. června v Rychnově. — 5. června v Benešově s Theresiendorfem. — 6. června v Cetvinách s Půhoří. — 7. a 8. června v Českém Rychnově s Malonty. — 9. června ve Dvořišti dolním (Unterhaid.) — 10. a 11. června v Kaplici s Blanským a Omlenicemi. — 12. června v Soběnově s Besenicemi. — 20. června v Přídoři s Plání věžovatou. — 21. června v Zátoni s Rosenthalem a se Sverazem. — 22. června v Rožmberku. — 24. června v Myšlanech (Malsching) s Dvořišti horním (Oberhaid) a Kapelln. — 26. června ve Friedbergu s Heuraflem. — 27. 28. června v Německém Rychnově. — 29. června ve Vltavici dolní se Schwarzbachem. — 30. června v Hořici s Polnou (Stein). — 1. a 2. července v

Horní Planě s Hodňovem. — 3. července v Glöckelbergu. — 4. července v Zelnavě se Schönovem. — 5. července v Andreasbergu s Jabloncem (Ogfolderhayd). — 6. července v Ktišu.

— *Ostatky sv. Vojtěcha* byly přeneseny dne 22. t. m. večer z kaple saské do kaple Valdštýnské, kde v oltáři chovány budou.

Z Teplice. (Benediktinský klášter.) Královna Juditha, druhá manželka Vladislava, krále českého, založila r. 1253 v Teplici klášter Benediktinek, který bohatě nadala. Benediktinky, jichž bylo na počátku 16. odchovávaly a vyučovaly dívky, zaměstnávaly se uměním jako malířstvím a vedly život zbožný. Vojsko Přemysla Otakara II. zpusťošilo klášter, který schudl tou měrou, že některé statky kláštera Oseckému odprodány býti musily. (1282.) Za času Karla IV. zkvětl zase klášter, ale bouřemi Husitskými obrácen v prach a v popel. O květné neděli 1421 zmocnil se Jan Želivský Chomútova, táhl k Bělině a pak k Teplici, kde 11. července 1421 klášter, jehož rozvaliny posud se ukazují, rozbořil. Zboží kláštera, dosti značné, rozprodáno. Abatyše měla podací právo při kostele Brozanském, z čehož se soudí, že i Brozany kláštera přináležely.

Z Londýna. (*Pout*). Katolíci angličtí vykonají v měsíci září velkolepou pouť do Lourdesu. Již nyní se přihlásilo velké množství účastníků. Kardinál Manning bude vůdcem, vévoda Norfolkský a členové „Katolické Jednoty Anglické“ budou mu po boku. Krásný prapor, který v Lourdesu na památku se zanechá, ponese sám vévoda Norfolkský. Prapor ten jest velmi drahocenný.

Ze Španělska. (*Sv. týden v Madridě*) Jakmile na zelený čtvrtek 10. hodina odbije, změní se celé město; krámy se zavrou, povozy a prodavači pouliční zmizí. Na ulicích hemží se množství lidí ze všech vrstev až pozdě do noci po oba dni, kteří vesměs chrámy navštěvují; neb v tyto dny jsou chrámy přeplněny zástupy věřících všech stavů, ano i dvůr královský běhe podílu ve vsí slávě své při církevních pobožnostech. Škoda, že letošní liják návštěvu tuto královskému rodu překazil, což zvláště nemile dojalo královnu Donnu Kristinu, jež s vroucí touhou chtěla své katolické přesvědčení skvěle okázati. Ješto náhlý liják všeliké přípravy ku cestě do chrámu překazil, od-

bývala se pobožnost v král. kapli, kamž tentokrát každý měl přístup. Na zel. čtvrtěk byl celý dvůr slavné mši sv. přítomen, již papežský nuntius sloužil; nato konalo se umývání nohou 13 chudých v „sloupovém sále,“ jimž i hostina připravena. Při těchto obřadech byla královská rodina nádherně přístrojena. — Na Velký pátek kořil se král s královnou sv. kříží, při čemž panovník položil ruku na rozsudky tří odsouzenců a pronesl slova: „Odpouštím vám, abych u Boha odpuštění došel,“ čímž trest smrti pro ně zrušen byl; nato zůstali oba královští manželé při pobožnosti tři hodiny trvající. Zpíváno bylo oratorium Ilaydenovo: „Sedm slov Páně na kříží.“ Mimo tuto slavnost byly ve všech chrámech madridských pobožnosti; okázala jsou zvláště náb. cvičení, při nichž rytíři řádu z Kalatrava, Santiaga a Alcantara ve svých skvostných bílých pláštích se objevují. Největší tiseň byla v kolleg. chrámu sv. Isidora, kde je suita P. Jita kázal na Velký pátek, načež „Ave Maria“ od Gounoda provozováno bylo. — V Seville jsou obřady ještě nádhernější, a vznešené dámy sbírají v ten čas pro chudé dobrovolné dárky.

Z Východní Indie. (*Působení misionářů.*) Utěšeně kvetla činnost horlivých apoštolů katolických v Indii od doby sv. Františka Xaverského až ku konci 18. století. Indie dávala Evropským vládám část svého bohatství všeho druhu, Evropa za to na vzájem splácela to dary o kolik vzácnějšími, sv. vírou a vzdělaností křesťanskou. Tu najednou jako zhoubný mráz rozkvétající zahradu přes noc pozeňá, tak že utěšené kvítí vadne a oprchá, zničil i nešťastný obrat politických poměrů v Evropě, zvláště pak — zrušení řádu Jesuitského a revoluce francouzská rozkvétající církve v Indii na dobro. Po utišených bouřích v Evropě musila se blahodárná činnost misionářská znova, téměř od základů počítí se šetřením při tom nově nastalých nových poměrů, jak u domorodého obyvatelstva, tak i u nových vlád, v bohatých těch krajinách se usadivších. Hlavní základ k obnovení kat. misii v Indii položil sv. otec Řehoř XVI. svou bullou vydanou 24. dubna 1838 („*Multa praeclare*“). V té se bývalé velmi rozsáhlé arcibiskupství Goanské omezilo na úděl, v němž panují Portugalci; druhá biskupství: Kranganor, Kochin, Meliapur a Malakka byla zrušena a v apoštolské vikariaty změněna, k nimž i Madras a Bombay přidružena byla. Na základě tom záleží i nynější

roztřídění, poněvadž se časem některé vikariaty příliš rozsáhlými osvědčily a tudíž rozděleny býti musily; a pak se odevzdaly zvláštním duchovním společností, aby v nich tím blahodárněji působiti mohly jedni druhým nepřekážejíce.

Tak obsahuje tedy celý ohromný prostor přední Indie (40.000 čtver. mil s 240 miliony obyvatelstva) mimo staré arcibiskupství Goanské a prefektury apošt. Pondichery osmnácte apošt. vikariatů. Tento ohromný obor činnosti rozvrhli si duchovní mezi sebou takto:

1. *Jesuité* v Madure, Mangapuru, Bombay, Puně a západním Bengalsku, kněží počtem 400, kat. 318.000;
2. *Benediktini* v Kolombu a vých. Bengalsku, kn. 49, kat. 119.700.
3. *Obláti, neposkv. početi*, v Džafně, kn. 35, kat. 67.500.
4. *Karmelitáni* v Quilonu a Verapole, kn. 505, kat. 397.600.
5. *Kněží pařížského semináře* v Maisuru a Koimbaturu kn. 54, kat. 48.000.
6. *Irští kněží* v Madrasu, kn. 65, kat. 48.000.
7. *Portugalští kněží*, v arcib. Goanském kn. 522, kat. 245.000.
8. *Kněží ze sem. milánského* v Bengalsku středním a Haiderabadu, kn. 22, kat. 10.200.
9. *Salesiáni* v Visagapatamu kn. 23, kat. 10.000.
10. *Kapucini* v Agře a Patně kn. 62, kat. 23.800.

Mimo to pracují v správě duchovní Kapucini s kněžími sem. pařížského v Pondichery, vikariatu i prefektuře, počtem dohromady kněží 95, kat. 144.000.

Ač veliké jsou snahy těchto 1832 apoštolských mužů, ač veliké jich zásluhy o rozšíření království Božího na zemi, co jest to, uvážíme-li poměr veškerého obyvatelstva oněch rozsáhlých krajin, počtem 239,874.000 ke katolikům 1,432.000?*) Vždy říci musíme: „Žeň sice hojná, ale dělníků málo!“ i prositi Hospodina, aby poslal dělníky na žeň svou.

Různé zprávy.

VII.

Kaple Hasenburská při chrámu sv. Víta.

Nejzanedbanější částí chrámu sv. Víta jest dolejší prostora věže, kaple Hasenb., na jejíž obnovení právě v těchto dnech konečně došlo. Jednota sv.-Vítská se rozhodla, aby základy mohutné věže byvše slabými

*) Ještě více ten poměr nápadný jest, považíme-li, že z obyvatelstva celé země počítaného na 1421 milionů duší jsou jen asi 216 milionů křesťanů!

a mělkými shledány se podebraly a až do výše prvního patra značně sesílily, čehož nutně třeba jest, uváží-li se, že zvonice ta znamenitě dílem z kamene do výšky prodloužiti se má. Spustlá, polozřícená kaple Hasenburská jest jednou z nejzajímavějších částí velechrámu sv. Víta. Zřízena byla někdy po r. 1396. a arcibiskup Pražský Volfraam ze Škvorce († 1. května 1402.) byl v ní pohřben. Nástupce jeho Zbyněk Zajíc z Hasenburka zřídil pro sebe a pro příbuzné své v kapli té, ještě živ jsa, mramorovou hrobku a když 28. září 1411. v Prešpurku na dvoře krále Zikmunda zemřel, byla mrtvola jeho do Prahy převezena a zde pohřbena. Kaple ta štědře byla ozdobena od markrabí moravského Jošta, jenž zde založil tři oltáře a nadal patnáct oltářníků, aby za duši jeho mše sv. sloužili. Oltáře od Jošta založené byly posvěceny jeden na počest Nanebevzetí i Zvěstování P. Marie a sv. Příšky u piliře, druhý ku cti a slávě sv. Ducha, sv. andělů i apoštolů uprostřed a třetí na počest sv. patronů a dědiců českých. Čtvrtý oltář na jméno sv. Jana Křtitele i Evangelisty a sv. Bartoloměje založil r. 1415. nad hrobem arcibiskupa, bratra svého Oldřich Zajíc z Hasenburka. Při velikém požáru r. 1541., jenž celý chrám sv. Víta zachvátil, zničena i hořejší část věže, zvony se roztavily a sřítily na klenbu Hasenburské kaple, která vší ozdoby své pozbyla a od té doby polozasypána zůstala. Teprve r. 1712. dala kapitola sv.-Vítská kapli poněkud vykliditi, při které příležitosti Berghauer našel kosti arcibiskupa Zbyňka a pod nimi dřevěnou rakev s kostmi arcibiskupa Volfraama ze Škvorce, které znova zde uložil. Týž Berghauer, jakož i Pešina nazývají arcibiskupa Zbyňka mučedníkem, anáž kolovala všeobecná pověst, že byl od Husitů v Prešpurku r. 1411. otráven z nenávisti, že proti novotářství husitskému rázně bojoval. Berghauer ve svém „Protomartyru“ jmenuje Zbyňka „arcibiskupem pro víru zavražděným“ a Pešina „ve Phosphoru“ vypravuje, že na hrobě jeho nejeden div se udál. Nejedni spatřili prý kapli tu v noci neobyčejně ozářenou a když jednou hlásný přišel pozdě v noci opilý netroufal si vystoupiti na věž a vedlé Hasenburské kaple na zemi usnul, spatřil prý ve snách vysokou postavu bíle oděného, ozářeného muže, an hroze mu zvolal: „Nevíš, že odpočívají zde světcové, že se opovažuješ zde opilý ležeti? Vstaň hned, odejdi a nepřicházej takto více aby se ti něco hor-

šího nestalo!“ Jistý zloděj odcizil s hrobu Zbyňkova cínový příklop a byl v týž den po roce v Kladsku oběšen.

V klenbě kaple té jest veliký kulatý otvor, který byl proražen r. 1549. když měl se do věže vytáhnouti veliký zvon „Zikmund“, jež císař Ferdinand I. u Brněnského zvonáře Tomáše Jaroše ulíti dal, jinak zůstala prostora tato zanedbána. Při kopání v posledních dnech našli dělníci v kapli veliké množství kostí a lebek, u prostřed klenutou hrobku a v ní pěknou cínovou starožitnou rakev, mimo to staré základy sloupu a zdi, které podle všeho jsou asi pozůstatky bývalého předkarolinského románského chrámu sv. Víta. Vedlé vchodu stojí dutý piliř, v němž jsou vysuté schody vedoucí na věž, na piliři tom jsou stopy opadaného znaku arcibiskupa Zbyňka z Hasenburka. Které z nalezených kostí tomuto od mnohých předků našich mučedníkem nazývanému velepastýři náležejí, nelze udati, nebo zmíněná cínová rakev nalezena byla zcela prázdná.

Zlatá růže.

Že čtvrtá neděle postní se nazývá dle počátečního slova mše sv. na ni připadající neděle Laetare, jest všeobecně známo. Méně známý jest však název: neděle růžová, proč jej dle jeho významu obsírněji vyložíme. Na čtvrtou neděli postní světi totiž papež „zlatou růži.“ — Původ toho obyčeje ztrácí se v temnu pověstí a my nemůžeme ani podnět ani první případ svěcení toho udati. Že v V. století, jak mnozí chtěli, nelze naléztí původ této růže, je jisté. Ale ani pro pozdější udání, že Lev IX. okolo r. 1050. poprvé zlatou růží nosil, nemůžeme žádných historicky jistých svědectví udati. Nespolehlivý jeden kronikář vypravuje totiž pouze to, že jmenovaný papež uložil jeptiškám kláštera sv. Petra v Bamberce, by každého roku zlatou růží připravili aneb tolik peněz, by se za ně taková růže zhotoviti mohla. Od té doby prý se činí též rozdíl mezi pouhým nošením růže a jejím slavným svěcením. —

Že papež v tento den, když z Lateránu se ubíral do chrámu sv. Kříže, nesl v ruce zlatou růží, tento obyčej objevuje se již ve 12. a 13. století. Slavné však svěcení této růže stalo prý se poprvé v jmenovaném kostele sv. Kříže za Innocence IV. okolo r. 1243, co ž opět jen na pouhých domněnkách a zprávách pozdějších kronikářů spočívá. Pročž připouští kritik Baroniův, u-

čený Pagi, počátek svěcení této růže nejvýše kolem r. 1400. —

Význam růže nalézá se v rozličných kázáních, (jindy mívá sám papež v tuto neděli krátké kázání toho druhu) více méně jasně, v pozdější době často velmi podivuhodně a nuceně vyličen. Všichni však vztahují květinu ku Kristu, jenž „Květinou údolí, i v písmě sv. se nazývá (flos convallium). Innocenc III. udává v jednom ze svých kázání tento význam: Zlato růže značí Krista jako krále, červená barva jeho utrpení a vůně jest jako symbol žmrtvých vstání, jelikož Pomazaný Páně neuzrěl porušení a dech smrti překonal. Mínění některých nejnovějších spisovatelů, že růží tou se vyznačuje a vyznačovala nejblahoslavenější Panna, „růže duchovní,“ jest tedy mylné. Nikde ve starší době nenalézá se podobný výklad, všechny řeči, jež papežové o růži měli, mluví jen o růži jakožto obrazu Vykupitelově.

Literární oznamovatel.

— „*Osiřelé dívky*“, povídka pro mládež a přátele její, kterouž podle Amalie Schoppové přeložil Jos. Vlasák a k tisku upravil Karel Bulíř. — „*Přátelství a pomsta*“, povídka pro mládež a přátele její, kterou podle Rich. Barona přeložil Jos. Vlasák a k tisku upravil Karel Bulíř. — „*Poslední vůle*“ aneb Osudové nalezence, kterou z němčiny dle Kahna přeložil tentýž pan spisovatel. — „*Kamzikostřelci*“ aneb císař Maxmilian na stěně Martinské. Pro dospělejší mládež zčeštil P. František Dobicer. — „*Pravda a lež*“, povídka pro mládež sepsal Gustav Nyřic. Tyto povídky vesměs velmi dobře se hodí pro ušlechtilé vzdělávání mládeže a kněhupectví páně Stýblovo, jehožto nákladem vydány jsou, podporuje tímto způsobem zdárné učitele a vychovatele, jimž zušlechťování svěreno jest.

— *Dilo Fr. Hellwalda*: „Země a obyvatelé její“ v rousě českém dospělo v dílu I. k sešitu 7. a v dílu II. k sešitu 8. Překlad tlumočí skoro vesměs věrně original i na těch místech, kde tento soukromé přesvědčení náboženské autorovo tu a tam obsahuje a které někdy jakési předpojaté mínění o poměrech katolických zahrnuje. Místa ta však bys lehko spočetl a celkem mluví p. spisovatel o náboženství, jakož i o církvi katolické slušně. Vyobrazení připojená jsou věci zcela příhodná a dosti zdařilá. Zajímavým popisováním evropských a zvláště našich krásně položených krajín zavděčuje se p. spisovatel všem, kdož si v krásách přírodních libují a, aby se jimi pobavili, do jich okolí cestují.

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 15. roč. XIV. tato vyobrazení: Princezna Stefanie, nevěsta J. C. V. králeviče Rudolfa. Jeskyně Eliščina u Sloupu na Moravě. Před římským chrámem. Jeskyně Eliščina: Stalaktit a stalagmit. Jeskyně Eliščina: Sloup travertinový. Kajman v bařinách floridských. V textu má tento obsah: Hedvábníci a ryby. Napsal Lad. Stroupežnický. Ze „Snův královských“, báseň od Adolfa Heyduka. Karolina Světlá. (Pokračování.) Čtyři dni Jana Gourдона. (Pokračování.) Na Cetyni. Z cest Jos. Wünsche. (Pokračování.) Text k vyobrazením. Literatura. Výtvarná umění. Úmrtí. Paběrky. V čísle 16. jsou tato vyobrazení: Dr. Arnošt Denis, prof. slovanských dějin v Bordeaux. Selanka, Filip Max Opiz. Zříceniny Kamejku v Litoměřicku. Sarajevo, čtvrť srbská s řeckým chrámem. Boj s mořskými vlašťovkami. V čís. 17. roč. XIV. jsou vyobrazení: Jos. Webr. (Dle fotografie kreslil Jos. Mukařovský.) Polský posel. Starý trh (Mercato vecchio) ve Florenci. (Dle skuteč. kreslil Adolf Liebscher.) Lov v bařinách jihozápadní Francie. Obrázky z cesty africké G. Rohlfsa a dra. A. Steckra.

— „*Obzor*“ má v čísle 6. tento obsah: Shakespearův filosoficko-světový názor. III. Podává Matěj Procházka. Hucova skála. Obrázek z dávná i blízka od Jana Koubka. Báseň: Proslov k oslavě šedesátých narozenin Boženy Němcové. Z pohoří Moravského. Popisuje Františka Stránecká. Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Drobnosti. Aforismy. V čísle 7. jest tento obsah: Pokračování článku Procházka. IV. Básně: Sv. Benedikt. Již odchází. Jara. — Jubileum Benediktinské. Hucova skála. Mladý doktor. Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „*Česko-Moravská Kronika*.“ kterou si naše obecenstvo oblíbilo, že došla valného rozšíření a že některé její části až třikráte byly již vydány, vychází redakce páně Kořánovou a nákladem kněhupectví Kobrova v novém vydání, přináseti bude slohem prstonároduím zejména výsledky našich historických badatelů od r. 1526, do kterého jak známo sahají dějiny Františka Palackého. Zasluznému podniku tomu budiž přízeň a podpora všestranná, neb skutkové předkův jsou chloubou potomků, spolu však i výstrahou, čehož jest se varovati, by otcina v zkázu neupadla.

— „*Učebná kniha katolického náboženství*“ pro nižší třídy škol středních. Dle Fr. Fischera vzdělal František Vinklár, bývalý prof. náboženství při akad. gymnasiu Pražském. Kniha tato určena pro nižší třídy škol středních a pro školy měšťanské schválena jest

nejd. kníž. arcib. konsistoři Pražskou a ministerstvem osvěty. O její výbornosti svědčí šesté vydání, které právě kněhkupectví Páně Urbánkovo podniklo.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný.*“ (malý slovník naučný) redakce Jakuba Malého, člena kr. české společnosti nauk. Druhého vydání sešit 20. (Čechy), 21. (Čechy), 22. (Čechy — D.), 23. (D—Dejanira), 24. (Dejasetová — Diéta), 25. (Dieterici—Dckimasie). Prvého vydání téhož slovníku dílu VI. sešit druhý (Ramolino—sejže), sešit třetí (sejže—Richardson.)

— „*Ludmila,*“ list pro křesťanské matky, ročníku V. čís. 4. má tento obsah: Působte s knězem, když vaše děti přijímají svátosti. Matky, pozor na děti! O hněvu a zlosti. Vypravování ze života rodinného. Láska mateřská. Dopisy. — „*Anežka,*“ list pro křesťanské panny, roč. II. čís. 4. vykazuje tyto články: O vzkříšení Páně. Podobenství Panny Marie v květinách. Sv. Lidvína. Několik průpovědí sv. Terezie. Dívky české. Slzečky Panny Marie. Rozluštění otázek a hádanek. Dopisy. — „*Václav,*“ list pro křesťanské jinochy a muže, roč. I. čís. 4. Z mrtvých vstání Páně. Nebojme se. Blanické vojsko a čestná stráž před nejsv. Svátostí. Druhé S. Sv. Vojtěch. Sváda požitku nedá. Dopisy.

Zápisky Svatojanského Dědictví v Praze.

K Dědictví sv. Jana Nep. v Praze přistoupili a zapsáni byli v roce 1880 až posud tyto noví údové:

Z Čech. Václav Vach v Hor. Černilově, rod. manželů Václava a Anny Zoufálových a syna Josefa v Zelenči; rod. manželů Josefa a Marie Černých v Domažlicích; Josef Paducha v Louňovicích.

Z Moravy: Ignác Mánek v Sušicích, Antonie Psotková v Opavě; Josefa Křeska ve Vršovcích; Antonín Zabloudil v Star. Tvorovicích; Marie Jurášková ve Velk. Těšanech; Antonie Macháčová v Lipniku; Františka Zapletalová v Jezernici; Anna Janotková v Sýkorce; Marie Zapperová v Ivančicích; Františka Štovičková v Brně; rod. Jana Bernátika v Zlámance; Karolina Schillerová v Nasídle; Anna Hrabalová ve Všíkově; Veronika Klimešová v Slávkově; Marie Mikšanová v Opavě; Marie Grossová v Opavě; Marie Kouřilková v Brně; Teresie Štancelová v Brně.

Z Uher: Rod Petra Šujana a manželky Anny v Pečenicích.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. *Josef Steinhäuser*, farář v Nové roli na odpoč. v Hroznětíně, dne 7. dubna 1880

(narozen v Schönwaldu 18. srpna 1807, vysv. 25. července 1832.)

Vyznamenání jsou:

- p. Šimon *Platzer*, far. ve Witschině, jmenován kníž. arcib. notářem;
- p. Josef *Springer*, far. v Tisové, a
- p. Mikol. *Trapp*, farář v Nové vsi, obdrželi expos. canon.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Sýkora*, kapl. ve Velvarech, za proz. kapl. v Podolí.

Upřádněná místa:

Fara u sv. *Štěpána* v Praze, patron. obce Pražské, od 9. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Waldert*, ředitel národních a městských škol v Mostě, obdržel exposit. canon.
- p. Jan *Procházka*, katecheta při gymn. Mlado-Boleslavském, povýšen dne 22. dubna za doktora theologie.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Jomrich*, admin. ve Wittigu, za far. v Rynolticích;
- p. Frant. *Hernych*, koop. v Lonmnici u Jičína, za far. ve Světlé;
- p. Jan *Kára*, admin. za far. v Jeřmanicích;
- p. Frant. *Günter*, městský kapl. v Litoměřicích, za koop. v Lobendavě;
- p. Jos. *Horner*, kapl. v Šenově Kamenickém, za kapl. v Novosedlech;
- p. Jos. *Tschörrch*, admin. v Rynolticích, za admin. ve Wittigu.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Emanuel *Papír*, děkan v Benešově a býv. ředitel chlapeckého semináře, dne 14. dubna 1880. (nar. 31. pros. 1819 ve Velešíně, vysv. 8. srpna 1844.)
- p. Jiří *Nušl*, kvardian kláštera Františkánského v Bečyni a bisk. notář, dne 11. dubna 1880 (nar. v Jindřichově Hradci 8. září 1802, vysv. 6. pros. 1827.)

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Řihánek*, jub. kněz. bisk. notář a far. v Malém Boru, jmenován osobním děkanem.

Ustanoveni jsou:

- p. Arnošt *Sompek*, kapl. v Benešově, za adm. tamtéž;
- p. Jan *Burian*, koop. v Sudoměřicích, ustanoven voj. kapl. 2. třídy při záloze;

Upřádněná místa:

Benešov, fara patron. p. hrab. Buquoy-e, do 25. května;

Plüss, fara patron. p. Christiana bar. Koce z Dobruše, po druhé vypsaná do 12. května.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

kníž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

kněhkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdéle

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácet se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podle Chaignona

o přípravě k hodům svatodušním.

Víra poučující nás o bytosti Boží odhaluje nám zároveň tajemství, jakou nás Bůh láskou miluje; neboť v obraze, který v náboženství křesťanském se vypisuje o nejsv. Trojici, spatřujeme tři Božské osoby, any obzvláště a neustále o to pečují, aby člověk byl oblažen. Pro nás Otec všechno stvořil svou mocí; pro nás všechno zachovává i řídí svou prozítkostí. Pro nás vykupitelem se stal Syn Boží. Pro nás Duch svatý dílo spasitelské dokonává milostmi, které na nás vylévá. Pročež spravedlivě jest, abychom každé jednotlivé osobě Boží vzdávali úctu za dobrodini, kterých nám se dostává. Doba svatodušní určena jest k tomu, abychom povinnost svou prokázali Duchu svatému. K této však době přináležejí dnové, kteří uplynuli od na nebe vstoupení Páně až do neděle svatodušní, kdy apoštolové společně trvali v Jerusalemě očekávající Ducha sv. Kněz tedy nábožný také k sobě odnáší slova písmá sv.: *Praecepit eis Jesus, ab Jerusolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris* (Přikázal jim Ježíš, z Jerusalema aby neodcházeli, nýbrž očekávali zaslíbení Otcovo. Sk. ap. 1, 4); trvá, pokud jest možno v Jerusalemě své duše, aby také na něm se vyplnilo zaslíbení Otcovo; snažně si přeje seslání Ducha sv., často k němu se modlí: „*Veni creator Spiritus, mentes tuorum visita*.“ (Přijdiž tvůrčí Duchu, srdce svých věrných navštěv). A proč kněz tak toužebně Ducha sv. vzývá?

I. *Velikost darů, které Duch sv. duši přináší, první jest pohnutkou.* Slavnost svatodušní, praví Bourdaloue, nad jiné slavnosti, které toliko nám připomínají nějaké tajemství, tím vyniká, že tajemné seslání Ducha sv. opět skutkem obnovuje. „Týž Duch, který v podobě viditelné na apoštoly sestoupil, v pravdě ještě nyní na nás sestupuje; byť i nebyl provázen touž září zevnější a týmiž závazky, přece stejným způsobem věřící křesťany ještě posud proměňuje a posvěcuje.“ Čistí nás, posvěcuje nás, naplňuje nás láskou svatou, schopností a síly nám uděluje, abychom ke své spáse a ke spáse svého bližního všechno konali, co milosrdenství Boží ustanovilo. Duch sv. jest dar Boží (donum Dei) způsobem obzvláštním. Ale namítneš snad: Což pak nám nedal Bůh svého Syna a v něm všechna dobra? Ovšem tak učinil, ale Duch sv. nás učí, abychom poznali tato dobra drahocenná, Duch sv. nám je podává, abychom je měli jako svůj majetek. Vírou, nadějí a láskou, které do srdcí našich vlévá, Ježíše Krista naším takoruka činí zbožím a statkem. Jeho zásluhu nám přivlastňuje, jeho bratřími nás činí, jeho život nám sdílí a našemu spasení, které tímto způsobem doplňuje, pečeť plnosti vtiskuje.

Představuji si tohoto Ducha Božího v duši spravedlivé jako pramen života, který v sedmi proudech podivu hodných se rozlévá po všech slátech jejích, tak že duše jimi jsouc ovláždována i zúrodnována ctností plodí výborné; toť jest sedmero darů Ducha sv. Jak velice jich si vážit má kněz a pastýř duchovní! Sv. Petr těmito slovy je líčí: *Maxima et pretiosa nobis*

promissa donavit (největší a drahocenná nám zaslíbení daroval). Nazývá je *promissa* (zaslíbeními), poněvadž netoliko jsou nám od Boha slíbeny, ale také nám zaručena jimi jest sláva, kterou nám Bůh zaslíbil. Nazývá je *maxima et pretiosa* (největší a drahocenná), poněvadž jimi účastni se stáváme Božské přirozenosti: *ut per haec efficiamini divinae consortes naturae*.

Dětinna bázeň duši před nevěrností chrání a ji hlubokou úctou k Božské velebnosti vnuká. *Pobožnost* nám duchovní radost působí ve všech cvičeních, která za účel mají úctu vzdávati a sloužiti Bohu, v modlitbě, rozjímání, hodinkách církevních atd. *Srdnatost* schopnými nás činí, abychom pohrdali všemi dobry a zly životy pozemského, abychom ochotně a snadno Bohu velikomyslně se oddávajíce skutky konali hrdinské. Toť účinek tří darů, které vůli zdokonalují; ostatní čtyři, jež přímo působí na rozum, se čtyřmi jazyky ohnivými možno porovnat, jichž Duch sv. užívá, aby nás poučoval a vodil. Brzy mluví k nám jako přítel, jenž přáteli v obtížích a pochybnostech radu dává a jemu zjevuje, kudy by z nesnáze vyšel, brzy mluví k nám jako mistr, jenž nás učí vědě nejkrásnější a nejlepší, vědě svatosti, kterou náležitě poznáváme a posuzujeme věci, tak že jim připisujeme cenu, která jim náleží. Tímto světlem jsouce ozáření jasně pozorujeme nicotu všech věcí pomíjelných; považujeme chudobu za peníz, kterým bychom vykoupili království nebeské, nemoci tělesné za zdraví duševní, smrt za šťastné znovuzrození a počátek nesmrtelnosti. Dar *moudrosti* nás chrání ve věcech spásy duševní před pošetilostí a slepotou hříšníků; touto moudrostí tvorům odepřeme náchylnosti, abychom ji věnovali Bohu; ona vznáší srdce naše od země k nebi: *Quae sursum sunt, sapite, non quae super terram*. (Col. 3, 2. o věci, které svrchu jsou, pečujte, ne o ty, které jsou na zemi). Dar *rozumu* nás do tajemstev uvádí, nás světlem tak mocným ozáruje, že víra nebesy proniká; téměř poněkud patříme na to, co věříme; pravdám praktickým, které přirozenosti lidské odpornými se zdají býti, umrtvě, lásce ke kříži, odjímá dar rozumu všecku nepochopitelnost; učí nás, jak bychom nalezali štěstí v utrpení, čest v opovrženosti, jakou láskou bychom sami sebe milovati měli. O duše má, přijala jsi Ducha svatého; byla-li jsi naplněna hojností jeho darů?

Překážíš-li jemu, tak že tobě udělití může jenom malou část svých milostí, co činiš? K čemu obracíš svou činnost? Proč nevyhledáváš dobro tak veliké? — Ó mne nešťastného, že darů Ducha sv. postrádám! Zdaž pak je naleznu, budu-li jich hledati? Zdaž věru přijmu o slavnosti blízké Ducha svatého? O zajisté, jenom když chci. Což touhu kněze nábožného znamenitě rozněcuje.

II. *Jista jest naděje, že ten Ducha svatého obdrží, kdo se pečlivě připraví na jeho přísti. Tato naděje založena jest na bytosti Ducha svatého, na právu nepopíratelném, na zaslíbení bezpečném.*

Dobro, jak praví sv. Tomáš, touží se rozšířiti a sdíleti (*Bonum dicitur diffusivum sui*). Než Duch sv. jest dobrota sama, jest jakýmsi způsobem takoruka srdce Boží, *cujus natura bonitas* (jehož přirozeností jest dobrota). Skrze Ducha sv. Otec a Syn mezi sebou se milují, jakož i nás; Duchu sv. připisují se skutky, z lásky vycházející. Duch sv. v udělování darů není držemný; ano ustavičně je nabízí; radostí jest mu nás jimi obohacovati. Proto jediné na srdce naše tluče, poněvadž si přeje s námi se spojití. *Si quis audierit vocem meam et aperuerit mihi januam, intrabo ad eum* (Jestliže kdo uslyší hlas můj a otevře mi dvěře, vejdu k němu. Zjev. 3, 20). Možná jaksí říci, že nás prosí, abychom k němu se modlili, jelikož od něho býváme pobízeni, abychom na modlitbu mysleli a modliti sobě umínili. Ano více činí: *ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*. (Sám Duch prosí za nás lkáními nevypravitelnými. Řím. 8, 26). Kterak by mohl modlitby zamítnouti, které probuzuje, které vnuká, které jsou jaksí jeho vlastními modlitbami. Než co znamená modlitba, kterou prosíme za Ducha svatého? Prosíme za dobro, které nám náleží. Jest nám získán, učiněn naším majetkem skrze práci, skrze utrpení, skrze smrt Syna Božího; naše právo tedy nepopíratelné jest. Mimo to sliby mnohými Bůh se zavázal, tak že nikterak se nemůže klamati. Mlčením minouce jiné uvažujeme slib Ježíše Krista, o kterém čteme u sv. Lukáše 11, 13: „*Si vos quum sitis mali, nostis bona dona dare filiis vestris, quanto magis Pater vester de coelo dabit spiritum bonum petentibus se?*“ (Jestliže vy zlí jsouce umíte dobré dary dávati synům svým, čím více Otec váš nebeský dá ducha dobrého těm, kteříž ho prosí?) Pročež kněz věrný očekává Ducha svatého pevně dou-

faje a zároveň vroucně se modlí: *Veni, creator Spiritus, mentes tuorum visita* (Přijdiž tvůrčí Duchu, srdce svých věrných navštív.)

III. Kněz nábožný přesvědčen jest, že Ducha svatého velice potřebuje nejen pro sebe, nýbrž i pro svůj kněžský úřad. Zná chudobu své přirozenosti, která svým jménem nazvatí nemůže nic leč nevědomost a hřích; ví, že ve věcech spásy sám sebou nic nemůže: *Nemo potest dicere: Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto* (Žádný nemůže říci: Pán Ježíš, jedině skrze Ducha sv. 1. Kor. 12, 3). Jak velice tedy touží, aby touto silou nebeskou byl opatřen, která jediná naši slabost nevypavitelnou může podpořovat (*Spiritus adjuvat infirmitatem nostram*. Rom. 8, 26.), slabost rozumu, jenž málo schopen jest, aby pravdy věčné pochopil a jim rozuměl, slabost vůle, která málo jest náchylna ke ctnosti, slabost paměti, která snadno zapomíná na Boha, slabost, kterou na jevo dáváme jednajice, trpíce, modlice se.

Jestliže všickni věřící nutně mají potřebu, aby dary Ducha sv. přijali. (*Reple tuorum corda fidelium* naplň srdce svých věrných), čím více onen jich potřebuje, jemuž úřad kněžský svěřen jest? *Munus Spiritus sancti, officium sacerdotis*, praví sv. Ambrož (úřadem Ducha sv. jest úřad kněžský). Každý kněz utěшитelem (*paracletus*) býti má ve smyslu trojím, aby za své bližní se modlil, je napomínal, jejich zmužilo udržoval anebo zvyšoval. Kněze Duch sv. užívá k působení svému božskému; jeho slova, jeho modlitby, jeho udělování sv. svátosti užívá. Skrze Ducha sv. kněz jest světlem světa, solí země, utěшитelem: *Spiritus Domini super me . . . , ut consolaretur omnes lugentes* (Is. 61, 12. Duch Hospodinův nade mnou . . . , abych těšil všechny kvílící). *Consolatur nos in omni tribulatione nostra, ut possimus, et ipsi consolari eos, qui in omni pressura sunt* (2. Kor. 1, 4. Těší nás ve všelikém soužení našem, abychom mohli i my těšiti ty, kteříž ve všelikém nátlaku jsou). Vzbud' a udržuj v sobě živou touhu, abys přijal milosti Ducha sv. v celé plnosti. Lépe nemůžeš se připraviti k hodám svatodušním. *Sitit sitiri* (žízni, aby jiní po něm žíznil), praví sv. Řeh. Naz.; toť srdce Boží. „Ačkoli Bůh jest nesmíren,“ praví Bossuet, „přece si jej povinným učiniti můžeme; kterak? prosíme-li jej, aby nám dobře činil; neboť Bůh raději dává než jiní přijímají.“

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Řeč

o slavnosti na nebevstoupení Páně.

„A zajisté Pán Ježíš, když jim odmluvil, vzat jest do nebe a sedí na pravici Boží.“ Mar. 16, 19.

Čtyřicátý den po svém z mrtvých vstání, když byl dokonal dílo vykoupení lidstva, když byl vítězně přemohl ďábla, hřích a smrt, opouští Bůh Spasitel slzavý údol země, vrací se vítězoslavně do lůna věčného Svého Otce i sedí na pravici Boží, t. j. má s Otcem svým rovnou moc na nebi i na zemi. V nadhvězdných výšinách rozlehá se dnes radostné jásání: „vyvyš se nad nebesa ó Bože a po vši zemi sláva tvá!“ (Ž. 56.) Nebešťané plesají nad viditelnou nejvyšší blaživou přítomností Kristovou, kteréž požívatí budou na věky. I zdaž by neměli zalkáti dnes pozemšťané, že Otec opustil dítky, Pastýř stádo své, že odjal jim Syn Boží svou viditelnou přítomnost, kteráž světu přinesla život a požehnání. Leč nesluší nám dnes truchliti, neboť Kristus vstoupiv na nebesa neopustil nás, odjal nám sice viditelnou, nikoli však neviditelnou svou přítomnost. Nesluší nám truchliti ale plesati jest nám nad tím, že Kristus Pán vstoupil na nebesa, aby otevřel nám cestu do nebe, aby připravil nám vedle slov svých místa v domě Otce svého, v němž mnoho jest příbytků, aby kde On jest i my jednou byli. Tať zajisté byla Jeho velekněžská modlitba před umučením: „Neprosím toliko za ně (za apoštoly), ale i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne: aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli. . . . Otče, chci, aby kde jsem já i oni, které jsi mi dal, se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal.“ (Jan 17.) Ba plesati má dnes veškeren rod lidský, že Kristus Pán toutéž božskou svou mocí, kterouž z mrtvých vstal, povzněl své proměněné a oslavené člověčenství nad obzor pozemský v nejvyšší nebe a tím i člověčenství naše v nejvyšší míře oslavil. Ó zajisté přede všemi slavnostmi Páně slavnost dnešní připomíná a hlásá nám pravdu: Kristus Pán povýšil člověka! Ano, *Kristus povýšil člověka, ale nepřátelé Kristovi zahazují člověka*. Ten předmět úvahy přiměřené slavnosti dnešní.

Kristus Pán povýšil člověka celým životem svým. Povýšil člověka svým vtělením, když přijal na sebe podobu člověka. Ó jak hluboké a jak vznešené to tajemství, hodné poklony andělů i lidí; „Slovo

— Syn Boží — tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. A viděli jsme slávu Jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce plného milosti a pravdy.“ Bůh Syn nejvyšší přijal podobu člověka, stal se bratrem naším, aby se státi mohl Otcem a vykupitelem naším! Bůh Syn stal se nám čloěčenstvím svým podobným ve všem vyjímaje hřích! Ó vznešené to povýšení, které přirozenost lidskou k Bohu povznáší a přibližuje!

Kristus povýšil člověka svou smrtí na kříži, kterouž duše lidské od zátaty věčné vykoupil a jim otevřel bránu do věčné blaženosti. Kristus povýšil člověka slavným svým z mrtvých vstáním, kterýmž přemohl smrt a učinil ji branou k novému dokonalejšímu životu, kterýmž nás neklamně ujistil, že i my jednou Boží mocí z hrobu povstanem, že promění při obecném vzkříšení tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti Jeho. Kristus Pán povýšil na výsost člověka tím, že vstoupil na nebesa i s oslaveným tělem svým, aby té slávy, kteréž od věčnosti požíval jako Bůh, stal se též účastným jako člověk. „Kriste, jenž jak vítěz pravý vstoupáš do nebeské slávy, budiž Tobě nenstále s Otcem, a Duchem svatým chvála;“ tak pje dnes církev plesající nad nejvyšší oslavou a povýšením čloěčenství Kristova a tím i našeho čloěčenství.

Pán Kristus povýšil člověka sedícího v mrákotách bludu a v stínu smrti, povýšil ho svým učením pravdy a lásky. Učil Kristus lidi, aby poznali jediného pravého Boha, jenž jest věčný nestvořený duch, v podstatě jeden, v osobách troj, jenž jest stvořitel a zachovatel veškerenstva. Učil, že cílem člověka není jen tato země, že duše lidí jsou nesmrtelné, že nemohou býti zabity, že nezahynou s tělem. Těchto duší nesmrtelných hříchem od Boha zabloudilé a ďablu propadlé že přišel Kristus hledat a spasit smrtí kříže. Všechny duše že budou spaseny, které budou chtít a k tomu se přičiňovati; všichni lidé že jsou bratři v Kristu, který přišel, aby za všechny trpěl a umřel. Kristus učil, že vznešeným povoláním a pravým cílem člověka jest život věčný; časná smrt že jest pouze přechodem a branou do života věčnosti. Duše vyšedší z těla dostaví se k soudu soukromému, aby přijala odplatu podle skutků svých. Tělo navrátí se do země, z níž vzato; rozpadne se v prach, avšak

nezůstane prach, ni v prachu navždy. Duše bude opět spojena s tělem svým vzkříšeným při obecném z mrtvých vstání, duše i s tělem bude souzena při obecném z soudu a bude s ním živa na věky buď v slávě nebo v zahanbení. „Všichni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas Syna Božího; i půjdou kteří dobré činili, na vzkříšení života, kteří pak zlé činili na vzkříšení soudu.“ (Jan 5.) Kristus spasitel poučil také vykoupence své, kterak by sobě blaženou věčnost zabezpečili v pozemském svém životě. „Chceš-li do života (věčného) vejiti, ostříhej přikázání!“ (Mat. 19, 17.) Milovati budeš Pána Boha svého nade všechno! Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. (Mat. 22.) Bližní pak tvůj jest každý člověk i nepřítel. Milujte i nepřátely své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhaí vám. (Mat. 5.) „Cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.“ (Mat. 7.) „Cokoli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili. (Mat. 25.) Odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5.) „Skládejte sobě poklady v nebi.“ (Mat. 16.) „Chce-li kdo za mnou přijiti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16.) Abychom pak na ouzké cestě Kristem nám k nebi ukázané statečně kráčeli, abychom s cesty té nezbloodili, na cestě té neumdleli a neklesli, abychom i upadnouce pádem hřichu nešťastným šťastně povstali k dokonání cesty do nebe: uchystal nám Kristus sedmero léků nebeských, otevřel sedmerý pramen milosti a síly, ustanovil sedmero svátostí. Zvláště v převelebné svátosti oltární vcházi s námi Kristus v nejužší spojení, ponízuje a zahaluje sebe v podobu chleba, aby nás povýšil v svobodu slávy synů Božích, podává se duši za pokrm k věčnému životu, podává se tělu za přípravu k budoucímu slavnému vzkříšení. „Kdo jí tělo mé a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.“ „Kdo jí tělo mé a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější.“ (Jan 6.)

Ó díky neskonalé Kristu Spasiteli, jenž se ponížil, aby člověka povýšil svým vtělením, svým životem, svou smrtí, svým učením, svými svátostmi! Naproti tomu však nepřítel Kristovi — ďábel a jeho stoupenci zahazují člověka svými bludnými náhledy i životem svým. Nepřítel těch Krista mnoho jest a ať se zovou jak-

koli: svobodní myslitelé, svobodní zedníci, materialisti, komunisti, socialisti a ať si dávají směr jakýkoli: všichni mají jeden směr — proti Bohu a všichni zahazují člověka v člověku. Svět prý povstal náhodou — rozumují, nieméně by se vysmáli každému, kdo by jim za původce chtěl jmenovati náhodu při věcech zcela nepatrných, které nejsou se světem ani dost málo k porovnání. „Není prý Boha osobného,“ — vidí zákony ve věcech stvořených a zapírají zákonodárce. „Člověk prý se vyvinul z opice“ a přece nikdo není s to, aby sebe pilnějším cvikem a námahou přivedl k sebevědomí a rozumu jakou opici, byť se sebe více podobala člověku a nikdo není s to, aby naučil opici mysliti, modliti se, čísti, psáti, počítati. „Člověk prý je jenom dokonalejší zvíře, nemá prý nesmrtelné duše, zhyne jako zvíře a nemá po smrti ničeho k očekávání a ničeho k obávání“. Zmatení rozumáři rádi připustí, že tělo lidské na dobro nezhyne, že aspoň jemné částčky, z nichž složeno, zůstanou na zemi a pod zemí: že však duše netělesná z částek nesložená nemůže zničena býti, toho nemůžete chápati? Že duše, ona bytost, která v člověku o sobě ví, myslí, rozumí, svobodně volí a cítí, že duše, která tělu lidskému dává podobu a život, bude živa na věky, toho nechcete připustiti? „Ježto prý člověk zahyne celý při smrti a po smrti k očekávání nemá ani trestu, ani odplaty, proto prý také jednostejno jest, ať dělá dobré nebo zlé, z ničehož nenabude zásluhy a z ničehož si nemusí dělati hřích. Lež, krádež, loupež, vražda, samovražda, smilstvo — to prý všecko dovolené věci: pravda a lež, poctivost a zlodějství, smilstvo a čistota to vše prý jsou stejné a lhostejné věci“. I kdož by zdravím rozumem nenahlížel, jak spustlé, protimyslné a nesmyslné jsou tyto náhledy!

„Že pak člověka po smrti neočekává prý ani trest ani odměna ani peklo ani nebe, proto prý své nebe musí hledati na zemi. Zběsilá honba po pustých rozkoších a požitcích těla — bujně veselení a užívání, obžerství a chlipnění: toť prý cíl a nebe člověka a toho musí hledět dosáhnouti beze všeho ohledu na bližní a všemi možnými prostředky třebaš podvodem, krádeží, loupeží, vraždou“. Není-liž to nauka zahazující člověka k zvířeti ano pod zvíře? A kterak vyhlíží ovoce její? Kdekoli se v životě provádí, tam se také provádí nejhnusnější zločiny s otrlou chladností, bez studu a bázně. I čeho by se bál,

kdo se nebojí trestu věčného? Casnému utěče do Ameriky a bude-li mu útěk zne-možněn, odpraví se sám.

Tato zkázonosná nauka zapírající Boha a věčnost, zahazující člověka k zvířeti zplodila v novém věku šlechtu peněžnou, která jen v mamoně spatřuje boha a nebe, a člověka dělníka pokládá za tahouna, je-hož opotřebuje a odere na těle i na duši otrockou nedělní práci; tou zmrzačí jeho tělo a oloupí jeho duši o slovo věčného života, o život duchovní a tím též o všecku víru. Dělník takový zbavený víry nenalezá jiné útěchy než v pálence, kterouž sobě síly ducha otupí a kořen života podryje. O kde se jen váží, počítá a měří, kde se člověk staví na roveň se zvíři: tam se potkáte jen s bohopustou sběří, která nic nevěří! A bude-li se nadále nevěrou člověk zahazovati, dočekají se toho všichni nepřátelé Krista, že si neuchystali na zemi nebe, ale peklo, že pracovali jen na zkázu vlastní a na záhubu lidské společnosti!

Leč netoliko nevěrci rozličných jmen, často i věřící křesťané zahazují člověka, ač chtějí přece náležeti k přátelům Krista. Jistý kníže měl syna zvláštní podivínského sprosté povahy. Rozmluva s vzdělanými, šlechtnými lidmi jej netěšila. Jak mohl, utekl svému vychovateli, aby hledal zábavy mezi nejhrubšími sluhy na dvoře knížecím. U stolu panského nerad jedl, jemu lépe chutnaly zbytky a odpadky, které našel v kuchyni. Ani nejladnější hudba a zpěv ho nebavily — uším jeho více lahodilo štěbetání hus, křik kachen a krut. Divíme se, kterak mohl býti princ takovým podivínem a prostákem. Ale zdaž si nevedou mnozí křesťané podobně jako on? Kristus Pán otevřel nám cestu do nebe, vstoupil na nebesa, aby nám tam připravil místa. Nebe a ne tato země jest naším cílem svrchovaným, posledním. Nebe — blaženost věčnou máme si v tom krátkém čase života vydobýti a zasloužiti následováním Kristova příkladu a učení. Ale což stojí mnohý nynější křesťan o nebe? Přeje si z celé duše, když už by do nebe měl se dostat, aby do nebe co možná hodně dlouho nepřišel. Celým srdcem svým přilnul k světu a jeho prchavým radostem, tak že by se rád třebaš i odřekl nebe, jen kdyby na zemi mohl věčně zůstat i a rozmařile a pohodlně žíti. Ano, mnozí, kdyby jim dáno bylo voliti, zvolili by sobě na vždy i bídu pozemskou spíše než blaženost a slávu nebeskou. Radost smyslná, spo-

lečnost spustlých lidí byla by mnohým milejší než společnost Boha a andělů, než čistá nehynoucí rozkoš nebešťanů. Ó zdaž to není zahazování člověka k němé tváři, pro kterouž není nebe stvořeno, ale jen tato země, jen nízký obor pozemský, nad nějž se povznést nemohou tvorové s hlavou k zemi skloněnou! Odstup od nás Kristových vykoupenců podobné nízké a podlé smýšlení! Do nebe, do slávy, do radosti nehynoucí, to budiž heslo naše, kdykoli nás ďábel, tělo, svět, jeho statky a rozkoše budou táhnouti k zemi a odvracetí od nebe! Nebe budiž hlavní a jedinou touhou naší, jako bylo jedinou touhou svatých a světic! Dva bratři kněží Petr a Theodorik Canisius milovali se něžnou láskou. Když starší Petr, spisovatel velkého katechismu, byl zemřel a zpráva o jeho smrti donesla se mladšímu Theodorikovi, byl tento z leknutí raněn mrtvici. Ztratil sluch i řeč, že nemohl vysloviti leč jména „Ježíš a Maria.“ V tomto žalostném stavu žil 7 let nemoha žádným údem vládnouti. — Když však nadešla poslední jeho hodina a když přijal svátost posledního pomazání: tu opět rozvázán jest jazyk jeho; nepromluvil však více, než tato slova poslední: „do nebe, do nebe!“ Tak vyjádřil svou poslední vůli a jedinou touhu a skončil v Pánu. Ó kéž by i srdce naše naplněno bylo podobnou touhou po vlasti nebeské! Pak bychom jistě nezapomínali pro tělo na duši, pro čas na věčnost, pro svět na nebe! Pak bychom výhost dali ďáblu a jeho stoupencům, již člověka zahazují, za to však s celou duší i tělem sloužili Kristu, jenž člověka povýšil! Pak bychom mohli také v hodinu smrti bezpečně zvolati: „Do nebe,“ tam, kde Bůh plnou pravdu a dobrotu, krásu a slávu svou dává svým věrným patřiti a požívatí na věky! Amen.

Jos. V. Smělý.

Milost Boží.

Poutníky jsme na tom světě
a pouť naše těžká, dlouhá,
a k té pouti do věčnosti
slabá lidská síla pouhá.

Mnohá propast, mnohá bouře
na té naší cestě leká; —
chybí-li pak jenom krokem,
co tam dole na tě čeká? —

Bůh však dobrý dal nám vůdce,
dal nám světlo na té pouti,
dal nám *milost*, a ta nedá
věrným Páně zahynouti.

K. M—ka.

Řeč k poutníkům.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

V naší milé české zemi několik počítá se velkých i menších míst, na která každoročně množství lidí domácích i z ciziny se schází, aby neduhů svých se zbavili, a z nemoci svých vyhojení byli aneb aspoň nějaký čas příjemně ztrávili, míním místa lázeňská. Naše česká země počítá i několik větších a menších míst, na která každoročně veliké množství věřícího lidu přichází z otěiny i daleké ciziny, aby poklonu učinili nebeské paní, přímělu a pomoc její si vyprosili, z nemoci duševní, hříchu, se očistili a u matky Boží nějaký čas se potěšili, míním místa poutnická.

Ti, kdož do lázní jedou, zajisté i v ten čas kdy doma meškají koupeli častěji užívají; nebo voda nalezá se všude, — ale voda není všude léčivá, nýbrž jen na některých místech, a tam jíti musí, kdo žádostiv jest zakusiti blahodárných jejích účinků. Vy, nejmilejší, vypravili jste se dnes, aby jste navštívili Marii Pannu na poutním místě. Zajisté i po ten čas co doma jste meškali, ctili a vzývali jste Pannu nejčistotnější, i vyslyšela vřelé prosby a přání vaše, když vycházely z čistého srdce, — nebo všude, na každém místě ctíti a prositi můžeme matku Boží, která jediné na nebesích se synem svým Ježíšem vládne a přebývá, která však zde na zemi zvláštní vyvolila si a oblíbila místa, na kterých zejména milostí svých uděluje a dary rozdává ctitelům svým, a tam jíti jest tomu, kdo účasten chce býti zvláštních dobrodiní, zvláštní přízně její.

Nemocní, kteří do lázní, jedou již na cestě pilně všeho chrániti se musí, co by stav jejich zhoršiti mohlo, — oni dále musí míti pevnou vůli, že na místě samém jak sluší a patří chovati se budou, že nepřekročí v ničem předpisů lékařových, jinak ne k užitku, ale k záhubě jest jim cesta jejich. Podobně i vy, nejmilejší, chovati se musíte na cestě, chrániti se všeho, co by vaši pobožnosti na ujmu býti mohlo, aby snad se svědomí Vašemu nepřitížilo, abyste tak celou cestu nemusili vléci sebou

hřích, kterého byste nespáchali, kdybyste bývali byli na tuto pouť se nevydali. Chrániti se musíte pohoršení, — nebo běda světu pro pohoršení!

Když na místo posvátné přijdete, nezapomeň nikdo, proč přišel. Vyhledej tedy ten, koho vina tíží, hřích tlačí, svatou koupel a umyj se v krvi Beránkově a když se byl smířil ve svátosti pokání se Spasitelem svým, — tu přístup k milostnému obrazu, k milostné soše spanilé královny nebeské a zde učin předsevzetí svatá, pevná, nezvratná bohumilého života, jež od té chvíle povedeš a tato předsevzetí u nohou jejich jako obět slož. Na oslavu její vykoněj každý z vás buď pobožnost křížové cesty v ambitech aneb v chrámě, pobožnost sv. růžence se srdcem kajícím a myslí sebranou.

Na posvátném místě tom otevřiž každý srdce své dokořán dobré matce Boží a matce naší a ona tebe neoslyší, postěžuj si ji, ona tě potěší, žaluj svou bídu a soužení, ona ti spomůže, na ni složíš své starosti a pečování, ona ti bude silou a outočištěm mocným.

A N. než přijmete tělo Páně, chléb andělský, nezapomeňte ještě jednou srdečně a opravdově litovati poklesků a provinení svých, nezapomeňte obnoviti úmysly a předsevzetí, že zachovávatí chcete a budete předpisy, zákony Boží; nebo nemůže býti dítkem a svěřencem Marie P., kdo protivi se synu jejímu, a kdo se polepšiti nechce, ten jest, který se mu protivi.

Když takto se zachováte na poutním místě, i Vám štědrou se okáže blahosladená Panna a vy k úplné spokojenosti, k pravé radosti a k velikému užitku svému pro tento i budoucí život pouť tuto vykonáte. V úmyslu tom a té naději nastupte již cestu k Marii a požehnání Boha trojjediného Otce, Syna, Ducha Svatého provázejž Vás a zůstaň vždycky s Vámi.

Fr. Čapek,

kaplan v Podčepicích.

Nejkrásnější kořisť.

Třeba říše vydobyli, —
přece v prach se proměnili;
mnohého pak za říš světa
tamo čeká říše kletá.

Ty však, třeba v pontech zmíral,
jestlis vždy na Boha zíral,
Bohu sloužil skutky všemi:
nejkrasší jsi dobyt zemi.

K. M—ka.

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.*)

Stastnějšími než my Čechové byli bratři naši na Moravě, kterým o celých sto let dříve, brzy po tom, co rozžato v zemi jejich světlo spásné víry Kristovy, dostalo se vlastního stolce biskupského, a což více váží, svatého pastýře arcibiskupa Methoděje. Teprve když vlast naše mučnickou krví knížecí byla svažena a sítě křesťanské víry hlouběji kořeny své zapouštěti počalo, za Boleslava II. přijímám Pobožného odloučeny byly Čechy od biskupství Řezenského a obdržely (r. 973.) vlastního biskupa, který za sídlo své Prahu vyvolil. Vrchní dozor nové této diecése svěřen arcibiskupovi Mohučskému za náhradu, kterou arcibiskup tento tím utrpěl, že biskupství Magdeburské dříve jemu podřízené před krátkým časem na arcibiskupství bylo povýšeno.

Když pak nová rozsáhlá diecése česká utěšeně zkvétala nejen přes Čechy a Moravu, ale i Slezsko, jižní Polsko a celé Slovensko se rozprostírajíc, pomýšleli i vévodové i biskupové Čestí zhusta na to, aby Čechy u věcech duchovních z právomoci arcibiskupa Mohučského byly osvobozeny a v Praze zvláštní arcibiskupství zřízeno bylo. Tak již kníže Břetislav ucházel se roku 1046. u papeže Klementa II. o vymanění toto, avšak i kolikaleté vyjednávání zůstalo bez žádoucího výsledku. Roku 1204. když papež Innocenc III. Čechy do počtu království křesťanských přijal a Přemyslu Otakarovi titul královský na věčné časy udělil, vznesl nový král tutéž žádost na papeže,

*) K sestavení následujících řádků použito bylo mimo jiné hlavně těchto děl: Balbini: *Miscellanea historica Bohemiae. Pragae 1679* — 1688. Borový: *Dějiny diecése Pražské. V Praze 1874.* Frind: *Die Kirchengeschichte Böhmens. Prag 1862—1879.* Die Geschichte der Bischöfe und Erzbischöfe von Prag. Prag 1873. Jelínek: *Historie města Litomyšle. V Litomyšli 1838.* Palacký: *Dějiny národu Českého. V Praze 1848—1867.* Pelcl: *Kaiser Karl IV., König von Böhmen 1780. Lebensgeschichte röm. und böhm. Königs Wenzeslaus 1788.*

avšak i ta, ač roku 1221. obnovena byvši, nedošla vyslyšení. Konečně Přemysl Otakar II. podniknuv k vybičnutí papeže Klementa IV. křížácké tažení proti pohanským Litvanům žádal (r. 1268.) za odměnu své horlivosti, aby biskupství Olomoucké na arcibiskupství velkíře České bylo povýšeno; ale ani tenkrát papež Klement IV. žádosti této nevyhověl. Hlavní překážka záležela ovšem v tom, že arcibiskupové Mohučští na odpor se stavěli, poněvadž se obávali, aby vymaněním zemí českých z právomoci jejich moc i vážnost jejich se neztencila.

Oč marně zasazovali se nejmocnější knížata a králové, to ve skutek uvedl Otec vlasti Karel IV. U prostřed r. 1342. vyvolen byl totiž za viditelného nástupce Kristova Klement VI., bývalý učitel a upřímný přítel krále Českého Karla IV. Nový papež pozval krále Jana Lucemburského a syna jeho Karla, tehdejší markrabě Moravského a správce země České, k sobě do Avignonu, aby jednal s nimi o volbě nového císaře Římského (r. 1343). Karel použil té příležitosti, že právě tehda hodlal papež složití arcibiskupa Mohučského z úřadu jeho, že nebylo tedy z této strany velikých překážek se obávati a zpraviv svatého otce o všech obtížích, jaké z veliké vzdálenosti sídla metropolitního, z rozdílného jazyka a veliké lidnatosti diecése České povstávají, prosil, aby biskupství Pražské na arcibiskupství bylo povýšeno a dvě jiná biskupství mu podřízena.

Svatý otec Klement VI. seznav, že Karel pravé a prospěšné věci pohledává, žádosti jeho povolil a Arnošta, který před rokem (r. 1343.) na biskupský stolec Pražský zvolen byl, papežským listem svým ze dne 30. dubna 1344 za arcibiskupa povýšil a novému arcibiskupství dvě biskupství podřídil a sice: biskupství Olomoucké a Litomyšlské, kteréžto teprv nyní založeno býti mělo.

Biskupství Olomoucké bylo přičiněním knížete Českého Vratislava II. (1061—1092) roku 1063 založeno. Moravané totiž, kteří dříve svého arcibiskupa měli, nyní však biskupovi Pražskému podřízení byli, těžce toho nesli, že dosti rozsáhlá vlast jejich vlastním pastýřem honositi se nemůže; prosili tedy knížete Vratislava, aby nové biskupství na Moravě zřídil. Vratislav II. vešed v poradu s biskupem Šebířem uznal žádost jejich za spravedlivou a s přivolením papeže Alexandra II. a Sigrída, arcibiskupa Mohučského, biskupství Olomoucké založil toliko určitou náhradu vyminiv biskupem Pražským za statky, jichž biskupové ti na Moravě byli

požívali. za prvního biskupa zvolen byl Jan, mnich kláštera Břevnovského, a brzy na to od arcibiskupa Mohučského posvěcen.

Po smrti biskupa Jana vymohl toho biskup Pražský Jaromír (1068—1089) na knížeti Vratislavovi a císaři Jindřichovi, že biskupství Olomoucké zůstalo neobsazeno a tedy Čechy a Morava opět spojeny byly v jedno biskupství pod správou Jaromírovou. Ale spojení to netrvalo dlouho; již po dvou letech (r. 1088.) obdržela diecése Olomoucká svého vlastního biskupa.

Šestým biskupem Olomouckým stal se Jindřich Zdík, syn slovutného dějepisce Českého a kanovníka Pražského Kosmy. Biskup tento podnikl jako přemnozí jiní nábožní mužové oné doby pouť do sv. země a sice po dvakráte. Poprvé vydal se na cestu roku 1123. O třinácte let později umřel si podruhé navštívití svatá místa, kde Spasitel světa žil, za nás trpěl a umřel. I vydal se spolu se Sylvestrem, opatem kláštera Sázavského, a množstvím lidu Moravského i Českého v lednu r. 1137. na cestu. V Čarohradě však, kam poutníci tito šťastně přibyli, zdržení byli tak, že teprv po svátcích velikonočních do Jerusalema se dostali. Biskup Zdík nemálo žele omeškání toho, všechny spolupoutníky své do vlasti nazpět poslal, sám ale v Jerusalemě po celý rok až do budoucích svátků velikonočních se zdržel. V čase tom seznámiv se s několika kanovníky řehole premonstrátské, která roku 1120. od sv. Norberta založena byla, tak si řád tento oblíbil, že sám do řehole vstoupil a s několika údy řádu toho do vlasti své se navrátil a je při chrámu sv. Morice v Olomouci usadil. Od té doby snažil se zároveň s Janem I. biskupem Pražským, aby řeholi premonstrátskou co možná nejvíce po Čechách a Moravě rozšířil. Spojené snaze jejich podařilo se vystavěti klášter Strahovský a do kláštera Benediktinského v Litomyšli bratry sv. Norberta uvést (roku 1145.)

Město Litomyšl, starobylostí svou proslulé, může se nemalou ctí honositi, že obyvatelům jeho první v Čechách zasvitl paprsek blahodárného učení Kristova od sv. apoštolů Slovanských Cyrilla a Methoděje přinešený. Již prý roku 864 vystaven byl v Litomyšli kostelík sv. Klementa, jehož ostatky věrozvěstové ti sebou nesli, a od nich posvěcen. Zvláště od té doby, kdy Slavník, pán na Libici († 981), Litomyšl darem od Boleslava I. obdržel, zkvétalo nemálo náboženství křesťanské v celé krajině. Ale záhubné spory mezi rodem Slavníkovcův a

Vršovců překazily brzo všechn rozkvět jeho. Roku 996. o vigílii sv. Václava vyhuben byl zákeřnický celý téměř rod Slavníkův a osiřelá Litomyšl připadla ke koruně knížectví Českého.

Břetislav II. kníže české, aby vzrůstající zkáze mravův a sv. náboženství vůbec poněkud přítrž učinil, vystavěti dal nákladem svým blíže paláce svého v Litomyšli skvostný klášter ke cti a chvále blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny (r. 1098.) a opatřiv jej bojným nadáním uvedl do něho duchovní řehole sv. Benedikta a vlastním opatu je podřídil.

Než ani padesáte let nepobyli Benediktini v klášteře tomtó; přesídlili totiž do jiného kláštera bratrského, nejspíše do Opatovic a na jejich místo, jak jsme již prvé podotkli, uvedeni byli kanovníci řádu premonstrátského pod opatem Janem z kláštera Strahovského v Praze od biskupa Jindřicha Zdíka, který shledav, že kopec, na kterém klášter stojí, hoře Olivetské u Jerusálema ležící podoben jest, „horou Olivetskou“ jej nazval.

Během času množily se štědrostí králů Českých a bohatých zemanů statky kláštera Litomyšlského tak, že i práva nabyt, aby několik far svými duchovními obsazoval. Celkem čítá se asi čtrnácte opatů, kteří vzornou péčí o blaho kláštera i městyse Litomyšle, která roku 1259. na město byla povýšena a mnohými právy a výsadami nadána, se starajíce i na běh dějin vlasteneckých ne nepatrný vliv měli. Posledním opatem kláštera premonstrátského v Litomyšli byl Jan, neboť po přání Karlova a dle vůle papeže Klementa VI., jako jsme již svrchu z papežského listu jeho seznali, mělo v Litomyšli založeno býti biskupství a podřízeno zároveň s biskupstvím Olomouckým právomoci arcibiskupa Pražského.

V neděli dne 21. listopadu 1344 byl Arnošt Pražský u přítomnosti krále Jana Lucemburského, vladaře zemského Karla IV. a četně shromážděného zemanstva v metropolitním chrámu Páně sv. Víta jako arcibiskup slavně nastolen. Po té posvětil arcibiskup Jana, kterého byl Karel IV. na přímluvu Konráda, opata Strahovského, za biskupa ustanovil a svatý otec potvrdil, na biskupství Litomyšlské a položil základní kámen ku stavbě nového chrámu arcibiskupského u sv. Víta, kterýž byl uměním a nádherností posavadní věkem sešlý chrám daleko převyšoval.

Co se osoby Janovy dotýče, jmenuje se výslovně v papežském listu o založení arcibiskupství Pražského vzdělaném, opatem kláštera Luckého*) na Moravě. Avšak souvěcí spisovatelé jako František, probošt u sv. Víta v Praze, a Přibík Pulkava z Hradčína vypravují, že tentýž opat kláštera Litomyšlského Jan, o kterém svrchu zmínku jsme učinili, stal se biskupem v Litomyšli. Důvtipný jeden spisovatel dějin města Litomyšle**) takto rozdílné zprávy ozy slučuje: „Jan, opat Litomyšlský dozvěděl se, že Karel kostel Litomyšlský v biskupský proměnití míní, přičinil se, aby po smrti Oty, opata Luckého († 1341.) za opata téhož kláštera byl vyvolen, což se nepochybně stalo, a poněvadž biskupství teprv o dvě léta později založeno bylo, podržel i hodnost opata Litomyšlského a tak byl opatem Litomyšlským i Luckým tentýž Jan.“

První starostí nově posvěceného biskupa Jana, když se brzy po slavnostech v Praze konaných do Litomyšle navrátil a v užívání statků, které dosud klášteru premonstrátskému náležely, se uvázal, bylo, aby také nová diecése byla zřízena, neboť mimo několik far, které již opatové klášterníky svými obsazovali, neměl žádného vlastního okresu duchovního. Avšak dříve nežli mohl v věci té rázných učiniti kroků, povstaly v klášteře Litomyšlském ne nepatrné nepokoje. Tím že statky klášterní na biskupa přešly a tak příjmy kanovníků řeholních se ztenčily, počali tito v povinnostech svých ochabovati a i veřejně nespokojenost svou na jevo dávat. O nepokojích těch dověděl se brzy Karel IV. a obrátil se ihned s prosbou k papeži, aby svým zakročením pořádek porušený napravil.

Papež Klement VI. vyhověl ochotně žádosti Karlově a obraceje se v papežském listu svém (ze dne 6. května r. 1345.) k biskupovi Vratislavskému Přelavovi***) na-

*) Vesnice Louka leží u samého Znojma na Moravě. Roku 1190. založil tu kníže český Kunrát Ota (1189 - 1191) a matka jeho Marie klášter, slavné někdy opatství premonstrátské. Z kláštera toho, který během času 38 kostelů založil vyšli, mimo kolik slovutných opatů, i dva biskupové Králové-Hradečtí.

**) František Jelínek: Historie města Litomyšle. 1838.

***) Biskupství Vratislavské, které okolo r. 1000. od Boleslava Chrabrého, krále Polského založeno a arcibiskupství Hnězdenskému podřízeno bylo, dosáhlo znamenitého květu za

řizoval, aby sám příjmy ze statků Litomyšlských plynoucí vyšetřil, podle velikosti jejich aby určitý počet kanovníků řádových za kapitulní vyvolil a mezi ně a biskupa a mezi ostatní kanovníky statky ony rozdělil.

Jakmile kanovníci Litomyšlští o tom se dověděli, činili sami písemný návrh, jak by se statky biskupské nejlépe rozděliti daly a kolik by nejprůhodněji ustanoviti bylo kanovníků pro nového biskupa. Než papež Klement VI. návrhu toho nepřijal a znova (listem svým ze dne 9. května roku 1346.) biskupovi Přelavovi důtklivěji nařizoval, aby sv. Stolicí sám o velikosti příjmů zprávu dal, dokládaje, že počet kanovníků kapitulních jakož i stanovy nových kanovníků určí.

Mezitím padl v osudné bitvě u Kreščaka roku 1346. (dne 26. srpna) král Jan Lucemburský pomáhaje králi Francouzskému Filipu proti soupeři jeho Eduardu III., králi Anglickému. Karel, který taktéž bitvy se účastnil a v ní poraněn byl, vrátil se na krátko do Čech, a když o stálých ještě obtížích, jaké dosavade v novém biskupství trvaly se dověděl, listem svým (dne 18. ledna 1347.) v Horách Kutných daným kostel Litomyšlský těmitéž právy a výsadami, kterým kostel Pražský a Olomoucký se těšily, nadal, rozličných břemen jej sprostil a poddané soudu biskupovu podrobil.

Dne 2. září téhož roku byl Karel IV. s chotí svojí Blankou od arcibiskupa Arnošta z Pardubic v chrámě sv. Víta na království české slavně korunován. K slavnosti této dostavili se oba biskupové suffragani spolu s Vratislavským biskupem Přelavem.

Brzy po této slavnosti dostavil se Přelav do Litomyšle, aby konečně všeobecné srozumění mezi biskupem a kanovníky kláštera premonstratského bylo zjednáno. I vybral po vůli papežově ze starších a zasloužilejších bratrů sv. Norberta 28 kanovníků a ti měli tvořiti katedrální kapitolu; čtyři mezi nimi jmenováni byli prelaty kapitulními a sice tak, že dva z nich převor (děkan kapitoly) a kantor, kterému svěřena byla péče o kruchtu, od biskupa měli voleni býti, druhí pak dva kustos chrámu biskupského a scholastik, jemuž odevzdáno bylo cvičení do řádu nově vstupujících a správa duchovní u sv. Klementa, od kapitoly volbou ustanoveni byli. Když pak všem těmto no-

vým hodnostářům zvláštní povinnosti jejich byly uloženy a právomoc biskupova přesně vytknuta, i ohledně konventu, kterému po volbě kanovníků katedrálních asi 60 údův zbylo, mnohá chvalitebná nařízení byla vynešena. Za prvního mezi nimi zvolen převor tak zvaný konventní či řádový. Statky pak byly nejprůhodnějším dílem mezi biskupa, kapitolu a bratry řeholní rozděleny. Jednání o tom skončeno a sepsáno bylo v domě biskupově dne 16. října r. 1347. u přítomnosti biskupa Vratislavského Přelava, kapitoly a několika jiných vážených svědkův a roku následujícího i od císaře Karla IV. potvrzeno.

Na podzim roku 1349. svolal arcibiskup Arnošt oba biskupy suffragany Olomouckého i Litomyšlského a podřízené kněžstvo z celé své církevní provincie a konal s nimi první sněm provincialní. Na sněmu tomto sestaveny byly mnohé stanovy disciplinární, které ve svých diecích bedlivě zachovávatí oba biskupové slavně se zavázali.

Jako dříve tak i na sněmu tomto jednalo se o tom, aby biskupství Litomyšlskému několik částí arcibiskupství pražského a biskupství Olomouckého bylo přikázáno. Tak zejména dostavili se zástupcové bisk. Litomyšl. od stolice apoštolské ustanoveni: opat kláštera Benediktinského v Břevnově, děkan kapitoly u Věch Svatých v Praze, opat kláštera Cisterciáckého ve Vyzovicích*) na Moravě a zasazovali se horlivě o rozšíření mezi nepatrné dosud diecése Litomyšlské. Jednání toto mělo výsledek ten, že roku 1350. na přímluvu Karla IV. postoupeny byly dne 5. února od biskupa Olomouckého starý dekanát Šumberský a Úsovský (celkem jeden klášter a 30 chrámů farních) na Moravě a od arcibiskupa Pražského dne 4. listopadu starý dekanát Chrudimský, Mýtský, Poličský a Lanškrounský (celkem pět klášterův a 110 chrámů farních s mnohými kostely filiálními) v Čechách. Kostelové v dekanátech těchto postoupeny byly se vším příslušenstvím a zbožím, s duchovními světskými i řeholními, se všemi věřícími duchovní správě biskupa Litomyšlského. — Papež potvrdil listem svým ze dne 12. dubna r. 1351. nové toto spořádání diecése Litomyšl-

biskupa Přelava Pogorzeleckého (1341—1376), který v ochranu krále Českého Jana se dal a knížetem na Grodkovsku a Nissku byl učiněn.

*) Vyzovice stará osada v Hradišsku na Moravě. V století XIII. náležely panu Smilovi ze Střilek, který tu r. 1261. klášter Cisterciácký založil. V bouřích husitských byly klášter i město několikrátě ničeny, tak že obnoveny jsouce předešlého květu více nedosáhly.

ské. Téhož roku (1351.) nařídil Karel IV. na přimluvu biskupa Jana, aby město Litomyšl dosud neohražené vysokými zdmi a hlubokými příkopy bylo obehnané a vykázal k účelu tomu značné peněžité příspěvky.

Po dvou letech (roku 1353.) dokončil první biskup Litomyšlský Jan pozemskou svoji pouť. Leží pochován v katedrálím chrámu Páně blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny na hoře Olivetské v Litomyšli. (Pokračování).

Radost i žal od Boha.

Bůh, jenž vlasy naše čítá,
radost i žal v jedno splítá,
na naše je klade skráně,
značiv, že jsme dítky Páně.

Trní tam, zde růží více: —
takých věnců na tisíce
nosí lidé z ruky Boží, —
až je před trůn Jeho složí.

K. M—ka.

Z Marseille do Milána.

Od Josefa Jandy.

Maje v jednu hodinu a dvacet minut s poledne vyjeti z nádraží marseillského spěchal jsem, co mi síly stačily; pobízel jsem vozku na omnibuse, aby si popíhl, nebo do vytknutého času málo již scházelo. Když omnibus u nádraží se zastavil, s největším chvatem nesl jsem svá zavazadla do nádraží nedbaje chlácholení vozkova, že ještě dost času jest. Neupokojil jsem se dříve, až jsem od zřízení železničního se dověděl, že ještě téměř půl hodiny času jest před odjezdem vlaku. K čemu tedy tak nerozumně jsem chvátal? Nevzpomněl jsem si, že městské hodiny od hodin v nádraží se liší, poněvadž na dráze řídí se dle času pařížského.

Bylo mně voliti, kterým směrem se mám ubírat. Kdybych byl chtěl uposlechnouti rady kněze, který se mnou z Lourdesu do Tolosy jel, byl bych musil na Lyon do La Saletty jeti a Švýcary domů se navrátiti. Avšak tento směr cesty zdál se mi býti zajiždkou, kdežto čas mne již pobádal, abych kratší cestou do otčiny se navrátil. Upustil jsem tedy od tohoto záměru svého a zvolil jsem si zpáteční cestu přes Itálii a Tyrolsko.

Opatřil jsem si lístek třetí třídy do Janova, Poněvadž vlak, jehož jsem použití

chtěl, toho dne jel jenom do Mentonu, připsal vydavatel lístku, že mohu v onom městě déle se zdržeti. Vak svůj dal jsem vložit mezi zavazadla a žádal jsem k tomu ustanoveného úředníka za stvrzující lístek. Jakmile však slyšel, že jedu až do Janova, rozlobil se a uhodil o stůl lístkem jizdním, kterým jsem jemu proukázati se musil a nelibě okem na mne mrskl. Ačkoliv mně nebyla známa příčina jeho hněvu, nepřekvapovalo mne jeho chování, ježto, jak známo, nebyl jsem vlídněji přivítán, když ponejprv do téhož nádraží jsem vkročil. Když mně byl žádaný lístek doručen, pravil úředník, že mám zaplatiti asi půl druhého franku za poměrně lehké zavazadlo, za něž ve Francii nejvýš asi 15 centim se platí. Úředníkovi samému zdálo se to býti mnoho. Aby mi vysvětlil, proč tak mnoho musím platiti a omluvil své dřívější nevlídné chování, pravil s úsměvem přívětivým: „En Italie on paye tout, v Itálii ze všeho se platí“. Později přesvědčil jsem se sám, že pravdu mluvil.

Zasedl jsem do vozu. Z počátku bylo nás málo, cestou však přibývalo víc a více cestujících a některou chvíli byli jsme valně stěsnáni. Po celou cestu až do Janova byl mým průvodčím jakýsi cestující obchodník, pocházející z Florence. Byl to muž ještě mladších let, který se sice zvláštního vzdělání nezdál míti avšak vlídný a dobrosrdečný byl. Byl v záležitostech obchodních v Portugalsku, kde doznal větší horko než-li na jihu Francie; nyní se vracel do své otčiny. Mimo mateřský jazyk vlašský neznal leč něco málo z frančiny a ještě méně ze španělštiny; pročež rozmluva s ním byla velmi nesnadná, ačkoliv jsme se vždy dohodli, kde nestačila slova, pomáhaly nám posuňky. Mimo to byl muž skromný, dýmku měl ustavičně v ústech a omlouval se mi, bych mu to nepokládal ve zlé, že ze zvyku musí ustavičně kouřiti; občas vytasil se s kamennou láhví, z níž si notně přihnul; zda-li to byla lihovina neb víno, nevím.

Z Marseille brali jsme se na východ uprostřed mnohých letohrádků krajinou pahorkovitou a vzdalovali jsme se čím dále více moře, až za městem Aubagne-i, někdejší Albánií, zahrnuli jsme opět k jihu a blížili se opět k moři. V Mussaguettu bylo nám projeti 2600 metrů dlouhým tunelem a netrvalo dlouho, musili jsme opět průkopy jinými se ubírat; po té naskytla se oku našemu utěšená vyhlídka na moře a vůkolní sady olivové. Nyní

jsme jeli již podle moře až do města Toulonu, kteréž starým Římanům slulo Telo martius. Toulon, v němž se čítá 70.000 duší, jest po Brestu (město v departementu bretanském) nejznamenitějším válečným přístavem francouzským. Se všech stran obkličují přístav vysoké vrchy, kteréž pěknými sady a zahradami pokryty jsou. Kdekoliv jest jaké návrší, nějaký výběžek země do moře, jaký ostrůvek, všude spatří oko pevnůstky a věže a cizinci není třeba, aby někým dříve upozorněn byl na povahu a účel města, na první pohled sám to pozná z předmětů oněch. Toulon byl již Feničanům a Římanům znám, avšak teprve Francouzové učinili z něho válečný přístav poznávše výhodnou polohu jeho. V první francouzské revoluci hájili se Toulonští statečně po tři měsíce naproti povstalcům město oblehajícím a byli by snad ubránili se, kdyby tehdaž čtyřriadvacetiletý Napoleon nebyl dostal velení vojska. Tajně dal nádelati podkopy do města a po tři dni sršely z nich nesčetné pumy na město a obyvatelé nic netušivši. Takovémuto útoku nemohše déle vzdorovati, vzdali se Toulonští. Zde se lodi nové hotoví a válečné lodi se zpravují, zde nalezá se též pověstné vězení pro odsouzence galejni, bagno (baño) zvané, kteréž od r. 1873 vyprázdněno jest.

Za dnů nemírně parných milý jest větérek ochlazující, který od moře vane. Vitána byla nám jízda až do Toulonu, poněvadž jsme se k moři blížili. Sotva jsme se octli za hradbami a baštami toulonskými, již opět vzdalovali jsme se milého moře ubírajíce se na severovýchod. Nebyla však tato cesta beze všeho půvabu. Bylo nám jeti do vrchu uprostřed skal z červeného pískovce záležejících. Za stanici Gonfaronem objevily se nám vrcholy jižního pohoří Maurského a u Le Muy-u dosáhli jsme nejzazšího konce směru východního. Toto místo ležíc v krajině neúrodné jest tím památné, že někteří šlechticové provenčálští zde číhali na císaře Karla V., když se ze Španěl vracel, chtěje o život jej připravit. Na štěstí však zákeřníci nepoznavše obět svých úkladů zabili místo císaře slavného básníka španělského Garcilassa de la Vega, který v průvodu mocnářově se nalézaje daleko nad něho předčil svou nádherou.

Nyní byl náš vůz cestujícími naplněn; byli to více méně rolníci a obchodníci kromě jednoho muže, který po způsobu

Švýcarů v kostelích francouzských stráž konajících oděn byl. Nebyl to však sluha chrámový, nýbrž železniční. Ve Francii totiž na každé stanici skoro všude stojí takoví Švýcaři v malebném kroji na stráž; u příjezdu a odjezdu vlaku přecházejí po peronu. Nejel s námi dlouho. Mimo něho ostatní nebyli nápadni ničím až na jednoho mladého muže, který svým chováním od nich se značně lišil. Ačkoliv tamější lidé za příčinou přílišného vedra lehce oblečení jsou, udělal si onen mladík ještě větší pohodlí než-li ostatní. Shodil se sebe kabát, vestu a nákrčník a ještě mu bylo příliš horko. Neostýchaje se ani mne ani ostatních přistoupil k otevřenému oknu, u něhož jsem já s jedné strany seděl, a obrátiv se k němu zády neustále se chladil. Jemu bylo příjemno, jinak ale mné, který jsem byl v černém rouše a pro nedostatek čerstvého vzduchu v pravém smyslu slova jsem se pekl. Rád bych byl ho od okna odehnal, ale výslovně nechtěl jsem mu to říci, poněvadž byl horkokrevný jihozemec; dal jsem mu tedy nepřímou svůj úmysl na jevo řka. „Dnes je strašné parno“, a při tom stíral jsem si šátkem potůčky potu s čela se rinouc. Avšak on tomu neporozuměl a odvětil mi: „Déboutez-vous comme moi — svlékněte se jako já“. Neposlechl jsem arcitoto moudré rady, nýbrž čekal jsem trpělivě, až se nabaží stání u okna. Na štěstí jsa vysoké postavy spatřil ve vedlejší kupé (v jednom voze byla tři pouze vysokými lenochy lavic od sebe oddělená kupé) známé osoby, odstoupiv od okna naklonil se přes lenoch a hovořil s nimi. Z rozmluvy jejich neporozuměl jsem ani slovíčka, poněvadž mluvili v nářečí patois zvaném. Kromě tohoto nářečí znali však také písemnou řeč francouzskou, která našinci dosti srozumitelná byla. Posléze na stanici Frejus-u Frežisu opustil nás mladík a s ním několik jiných pocestných. Ve voze zůstal se mnou a se spolucestujícím Floreňanem muž, bez pochyby rolník a asi 19 letý mladík. Muž mne bedlivě pozoroval mezi jízdou a když jsme osamotněli, přisedl ke mně a ptal se mne, nejsem-li kněz. Ačkoliv jsem měl černé roucho a kolár, nepostačovalo to jemu, aby s jistotou mohl ve mně kněze poznati, ješto Francouzové jsou zvyklí kněze své jen v talárech viděti. Když jsem mu přisvědčil, měl z toho velikou radost a vypravoval mi, že z blízkého městečka jest, kdež tři kněze mají. Když jsem mu sdělil, odkud jsem, divil se, že jsem se sám na tak dalekou cestu vydal. Brzy však vy-

světlil si příčinu, proč tak daleké cesty se nebojím, řka: „Dieu vous accompagne — Bůh vás provází.“ Opouštěje mne na jedné další stanici srdečně mi přál šťastnou cestu. Frejus, starořímská kolonie Forum Julium, Caesarem r. 44 př. K. P. založená, jest rodištěm Tacitova tehána Cn. Julia Agricoly a má starý římský přístav, v němž stávaly za římských císařů lodi, který ale nyní zarostlý jest rákosím a třtinou; jest odtud k moři ještě půl hodiny. Město zdobí románská katedrálka sv. Štěpána.

Za Frejusem jest první stanice St. Raphael, odkudž Napoleon I. 27. dubna 1814 šel do vyhnanství na ostrov Elbu.

Dráha ubírá se mnohými tunely a průlomy, které musily zřízeny býti skrze výběžky pohoří Esterelského. Cestou máme pěknou vyhlídku na moře a jeho rozličné zálivy až přijedeme do města Cannesu (Kanu).

Cannes býval druhdy nepatrná rybářská vesnice. Teprvé r. 1834. lord Brougham poznav výhodnou polohu jeho upozornil svět naň a přivábil sem v brzkou veliké zástupy cizinců, kteří mírného podnebí v příčině svého zdraví měli potřeby. Přirozenou měrou dosavadní vesnice aneb jak Naučný Slovník z r. 1862 píše, nezdравé pomorské městečko, v němž čítalo se 4000 obyvatelů, vzrostlo v pěkné město, v němž nyní obývá 14000 duší a pohostuje se každou zimu pět tisíc cizinců. Výhodná poloha Cannesu záleží v tom, že na západě a severu chráněn jest pohořím Esterelským, kteréž brání prudkým severním, západním a severozápadním větrům, se strany mořské má přístup jižní vítr, kterýž není nemilý, poněkud nepříjemný bývá východní a severovýchodní vítr, ješto město jen úzká návrší na východě uzavírají. Cannesem teče čistá říčka Siagne, větší řeky zde není, kteráž by umožňovala přístup prudkým větrům. Mimo tuto výhodnou polohu má Cannes také bohatou jižní květenu, nalézají se tu sady olivové a oranžové, kolem Cannesu roste Kassie a na vších mořská borovice. Podnebí zdejší jest mírné a pobyt ve městě velmi příjemný. Nebudeme se zajisté diviti, že nejvybranější hosté z nejvzdálenějších končin světa v Cannesu útulek nalézají. Jak známo až do nedávna těžce nemocná carevna ruská hledala zde pomoc proti nevyléčitelnému neduhu plicnímu. Když ale ani Cannes nemohl jí pomoci, vrátila se mezi své na Rusi. Cannes náleží nyní k

nejpříjemnějším, ale také nejdražším lázeňským místům, podnebním čili klimatickým.

Z Cannesu byla příjemná cesta. Znamenitější místo, které jsme minuli byl Antibes (Antyb), pevnost s přístavem, kteréž Massilští založili a Antipolis nazvali. Předjedše most přes řeku Var vedoucí přibyli jsme do města Nizzy. Cestou opustili vlak zmínění dva Francouzové a zůstal jsem sám s Floreňanem ve voze. Již se valně setmívalo, nebo dávno již osm hodin odbilo. Shledl jsem tehdy aspoň polohu města, kdežto ostatní, což z vlastního ná zoru jsem nespatriil, hleděl jsem si doplnit čtením cestopisu Mayerova. (Pokrač.)

DOPISY.

Z Vejprnic, dne 29. dubna 1880.

(Installace nového pana faráře.)

Nemůžeme opomenouti, učiniti zmínku o slavnosti minulou neděli dne 25. dubna t. r. u nás pořádané. V ten den slavili jsme nejen pouť sv. Vojtěcha, ale také spolu installaci nového pana faráře, dp. Martina Pachla. V deset hodin ráno ubíral se důst. pan farář obklopen družičkami z fary v průvodu velebného duchovenstva, patronátních p. úředníků a mládeže školní s pány učiteli při hlaholu zvonů do chrámu Páně, kdež od veledůstojného pana vikáře Frant. Knížka z Plzence, slavně installován byl. Po ukončené installaci bylo kázání, které, měl též veledůstojný pan vikář; mluvil s velkým zápalem o těžkých povinnostech duchovního v nynějších zlých dobách, o vzájemném poměru mezi knězem, pastýřem a věřícími ovečkami tak dojemně, že srdci posluchačů, kterými byl náš chrám Páně při té příležitosti přeplněn, hýbal. K větší oslavě tohoto dne dostavili se horníci z dolů Sulkovských u velkém počtu s praporem a pěknou hudbou do chrámu Páně. Po kázání intonoval od oltáře veledůstojný p. vikář „Te Deum,“ které po té na kůru zdářile figurální hudbou provázeno bylo, Na to sloužil nově installovaný pan farář zpívanou mši svatou s asistencí, při které lid, mládež i hudebníci se namáhali, aby chválou Trojjediného Boha při pěkném zpěvu i hudbě pamětný den seč byli oslavili. Odpoledne ve tři hodiny byly v chrámu Páně slavné nešpory, kterými slavnost tohoto dne ukončena. Přejeme si srdečně, aby nový pan farář dlouhá léta u nás blahodárně působil, a aby se hudba chrámová k zvelebení slávy Boží všude alespoň tou měrou jako u nás

pěstovala. Vyslovujeme díky všem, kteří o zvelebení hudby chrámové péči mají. L.

Na Křechoři u Kolína 1. května 1880.

(O pastorální konferenci.)

Čtenářové těchto listův již dobře vědí, že se pastorální konference v našem vikariátu Kolínském vezdy pravidelně odbyvají na jaře a na podzim. Smýšlej si o těchto poradách jakkoliv, toho nebudeš moci popřít, že z nich výhody vyplývají účastníkům mnohonásobně. Již to jest milo, že se na těchto schůzích poznáváš s veškerými duchovními celého střídnictví, z nichžto mnohého celou cestou svého života bys jinak ani nepotkal. A poznáváš je tu nejen dle tváře, ale ovšem i dle jejich smýšlení, způsobů, vzdělání theologického a dle větší menší zkušenosti, kterou se každý z nich vykazuje. Vzácné anebo spletené pády ve správě duchovní, o jejichžto správné rozřešení si třeba dlouho a marně hlavu lámeš, zde zkušenými v okamžení se luští a rozhodují. Zde horuje mladistvý kněz, pln ideálního smýšlení, který, jedva zasev, již také by rád sklízel a mnoho sklízel; zde s úctou hledíme ku kmetu vážnému, kterýž i přes trpké nezdary svého šlechtného a dlouholetého působení ani na podčeří (sklonku) svého života se nevzdává krásných idealův, které působí ono náboženství, jehož on jest učitelem neunaveným. Ti konečně, jimž uloženo bylo ve schůzi přednáseti, vědouce míti posluchače pozorné a skoumavé, rozprostraňují se ve své práci nejen na šíř, ale vnikají ve svůj předmět co možná i do hloubky. To aspoň sluší říci. že všechny tři odpovědi k daným otázkám konferenčním i po stránce formální i materialné nás uspokojily při poslední poradě dne 29. m. m.

Schůzi zahájiv předseda vdp. A. L. Dlask, k. a. vikář a konsist. rada, oznámil výsledek kanonické zprávy za minulý rok. Vyřízení této zprávy znie velmi příznivě vůbec, došlo mile zvláště ty, kterým se zaslouženého a vzácného vyznamenání dostalo, a dojem byl tak příznivý, že nám ho všem přítomným příjemně bylo zažívat.

Výboru odboru vědeckého při Akademii křesťanské v Praze dáno na vědomí, že shromáždění s vydáváním encyklopedie theologické vesměs souhlasí a že se dva jeho členové k příspěvkům literárním uvolují.

K vyzvání redakce Cyrilla o vyřízení farních jednot pro pěstování chorálního zpěvu, odpověděno, že se žádoucí jednota

v Kourími založí jistě, jinde pak dle možnosti. Výtečnost tohoto církevního umění uznávali všichni přítomní, nestavěl se mu na odpor nikdo: avšak ani po výborné přednášce znalce osvědčeného vp. J. Sládka, kaplana ve Svojčicích, nemohli se mnozí zbavit strachu, že na venkovských osadách velmi těžko jest docílit v této příčině žádoucího cíle zejména tam, kde není samostatného varhaníka a ředitele kůru.

Položena pak na program otázka první: „Co by se státi mělo v příčině hrozícího nedostatku duchovenstva v Čechách a jak jednotlivý správce duchovní pomoci může ve své osadě aspoň částečně tomuto nedostatku? Odpovídaje k této otázce důst. p. farář Lošanský Jos Polák velmi případně hned na počátku poznamenal, že nedostatek tu ještě není, nýbrž teprve hrozí. Odvrací sice od studií bohoslovných duch času, nenebývá jinoch k nim chuti během studií gymnasijských, časopisy a knihy mnohé z nich zrazují, v minulých letech brzké a skvělé postavení v továrnách, železnicích a jiných novověkých institucích také mocně lákalo: ale již za přítomna absolvovaní gymnasisté, nemajíce jinde tolik co dříve, skvělých vyhlídek, začínají se značněji hlásiti do alumnatů a byly by tyto přihlášky zajisté ještě četnější, kdyby kynula novému knězi větší samostatnost a lepší zaopatření než na mnoze dosud se stává. Také jsou místem kněží dva, kde by jeden stačil. Že pak duchovní mnozí nyní na místa katechetská přecházejí, ubývá tím ovšem ostatní duchovní správe sil. Rozumí se samo sebou, že při určování času službám Božím vezdy třeba hleděti i k osadě sousední. Proti „binování“ se řečník rozhodně prohlásil; o tom pak konečně, má-li duchovní schopné záky a nadané studující ku stavu kněžskému pobízeti, hlasové se rozebězeli.

Velmi pilná byla práce vp. V. Oehma, kaplana v Kourími, o pořádném vedení matrik. Zvláště nás zajímaly historické doklady, že matriky jsou původu čistě církevního, jakož i příslušná ustanovení Pražské synody z r. 1605 a důležité poznámky ze starých knih Kourímského děkanství. Všechny tři práce by zasluhovaly uveřejnění. J. E.

KRONIKA.

Z Prahy. („Májová pobožnost“) u sv. Klementa, kdež se již od r. 1850 koná, počala v 7 h. u večer přede dnem 1. května okázalým způsobem v pěkně okrášleném

chrámu úvodní řečí (kterou měl vdp. řed. sem.) a slavným požehnáním, které při četné assistenci konal vdp. kanovník Dr. Frant. Hrádek, při čemž na kůru střídavě s lidmi pěli litanii Loretanskou, Pange lingua a Ave Maris Stella, chovanci pěvecké školy křesťanské akademie. Ač bylo chladno, dostavil se předce značný počet družiček a posluchačstva tolik, iže ho více téměř ani býti nemohlo. Předmětem rozjímání při této letošní „majové pobožnosti“ jest učení o člověku se stálým vzhledem ku nejblahosl. Rodičce Boží.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 6. května u sv. Jakuba, od 7.—10. u sv. Víta na hradě Pražském, od 11.—14. t. m. u sv. Jindřicha, od 15.—18. května u sv. Salvátora v semináři.

— Nejdůst. p. biskup Joppenský a světití biskup Pražský dr. Karel Bor. Frant. Prucha ráčil se podvoliti v bratrské lásce ku podpěře svého milovaného přítele, starického biskupa Budějovického, J. Exc. ndp. Jana Valeriana Jirsíka v těchto farních osadách udělovati sv. birmování: 12. června v Domažlicích birmováni odrostlých, 14 školní mládeže a osadníků z Milavče. — 15. června excurrando v Medákově. — 16. června zavítá nejd. p. biskup do Všerub, Maxbergu a Vollmannu. — 17. a 18. června do Nové Kdyně. 19. excurrando do Stanětice. — 20. června do Kolovče. — 21. června excurrando Ouboč. — 22. a 23. června Loučim, Pocinovice, Slavíkov. 24. června Polín. — 25. června excurrando Dolany. — 26. června Chudenice. — 27. Švihov. — 28. Kbel. — 29. Břeskovice, Nezdice. — 30. června, 1. července Přestice.

— „Katolický kostel v Sarajevu“. Vláda bosenská nařídila, aby se hned počalo se stavbou nového kat. kostela v Sarajevu a sice na náměstí Musale, kdež před úpadkem Bosny stál chrám sv. Petra a klášter dominikánský. Nedaleko toho místa jsou pochováni dva katoličtí biskupové, jejichž hroby i u Turků jsou v poctivosti. Okolo těchto hrobů jest mnoho hrobů tureckých, poněvadž si vznešené rodiny turecké přály, aby u těchto svatosti slyoucích mužů pochovány byly. Na stavbu chrámu, fary a bisk. paláce ráčil Císař pán darovati značnou peněžitou sumu 200.000 zl. Plán stavební byl vypracován k rozkazu J. Vel. ve Vídni. Slované katoličtí budou z tak velkého daru vždy vděčnými.

— Na stavbu kostela ve Vinohradech sešlo se v krátké době 7247 zl. tak že nadíti se jest, že v této obci za nedlouho chrám Páně ovšem ne velkolepý státi bude.

— Z 30 kněží, jež zesnulý arcibis-

kup Pištěk z Čech do Haliče přivedl, jsou jen asi dva na živu. Z jich počtu byl též p. František Svoboda, který dne 1. května 1880 v stáří 68 let, zaopatřen svátostmi umírajících v Praze skonl. Tělesné pozůstatky zesnulého byly v pondělí dne 3. květa ve 4. hod. odpol. ve farním chrámu Páně u Panny Marie Sněžné vykropeny a pak na Volšanském hřbitově pochovány. Zesnulý byl rodákem Plzeňským, študoval v Praze bohosloví, odebral se brzy po svém vysvěcení do Haliče, kde se stal děkanem a školním dozorcem okresu Myšlenického, pak tit. kanovníkem a far. v Biale v Tarnovské diecési.

— Dar. Nejd. p. světití hiskup Dr. Karel Prucha ráčil darovati mimo 135 zl. ještě 20 zl. křesťanské akademii. Vicepraes. křesťanské akademie vdp. dr. Frant. Bauer, ředitel arcib. semináře, daroval témuž ústavu 70 zl.

— Spolek arimatejský pochoval v měsíci dubnu 148 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem již 556 osob.

Z Brna. (Pouť do Prahy a Filipšdorfu)
konati se bude z Brna a blízkého okolí letos jako předešlé roky o svatém Janě po železnici za sníženou cenu do Prahy a zpět. K tomu cili shromáždí se putající dne 15. května u OO. kapucínů v Brně o půl 6. hodině ráno na mši svaté, po které se na nádraží odeberou a do Prahy odjedou. Na všech stanicích až do Prahy mohou putující k nim přisedat. V Praze toho dne na večer a následujícího dne v neděli svatodušní budou slavnostem přítomni. Pak v pondělí svatodušní dne 17. t. m. ti, kterých vůle bude do Filipšdorfu, též po železnici zajedou, tam druhého dne 18. pobožnost vykonajíce 19. zpáteční cestu nastoupí a 20. ráno do Brna se navrátí. Celá tato cesta stojí v třetí třídě 12 zlatých. Mimo to obmýšlejí též někteří nábožní, v tom samém čase, pouť do Filipšdorfu pro větší zásluhu pěšky konati, k čemuž méně peněz, ale více času je zapotřebí. Tito vyjdou z Brna o 8 dní dříve, již 8. května též po mši svaté od V. O. kapucínů o 6. hodinách ráno; aby se dne 17. ve Filipšdorfu s oněmi, kdo tam z Prahy právě dojedou, sejíti a pobožnost spolu konati mohli. („Hlas.“)

Z Říma. (Přivítání a oslovení francouzských poutníků v Římě). Sv. otec měl ku náčelníku francouzských poutníkův hraběti Damas-ovi delší důvěrnou a roztomilou řeč, jejíž obsah asi v tomto zahrnouti se dá: Opět opakujeme slovo, již dříve pronesené: „Milujeme Francii.“ Ano, my ji milujeme

a ona má k tomu plné právo; neb se osvědčuje katolickou, upřímnou následovnící sv. Petra, vždy za všechno se zasazuje, což ku větší slávě Boží čelí, ani obětí se nestrachuje. Rádi spatřujeme Vás, milení synové u sebe a útěcha z vaší zbožnosti, lásky, víry a zmužilosti osvěžuje mysl naši, jež truchlí nad nesnázemi a ústrky, jakéž zakouší náboženství a církev sv. ve všech zemích. I vlast vaše dojmá nás a duše plna hořkosti a bolu povznáší zraky k nebesům, aby Pán milostivě bouří veleti ráčil. Než my budeme, vědomi si jsouce svaté své povinnosti, zastávati důrazně práv náboženských, jež jsou spolu majetkem národů. Míni to snad do opravdy oni, kteří úsudky pronášejí, že je-li církev utiskována v bezpečí jest veřejný klid a pořádek? Ať čtou v dějinách vlasti vaší a spolu shledají, že tehdy stála Francie na vrcholu lesku a slávy, kdy církev volně působiti mohla. Upomínky tyto, přítomná nebezpečí a naučení víry utvrdí Vás ve vaší k nám oddanosti a pevně buďte předsvědčení o tom, co jste mi pravili, že apošt. Stolice jest světlo lidstva a archa spásy. Milujte ji a poslouchajte ji. Tím urychlíte příchod dob klidnějších a utěšenějších, k čemuž Vám své ap. požehnání dáváme, jež tímto celému duchovenstvu a veškeré Francii udílíme.

Literární oznamovatel.

„Církevní rok“, vypravuje v sešitu 6., k němuž k vůli dokončení I. dílu přidáno jest 3 archů, o životech svatých a světcích Božích, jejichž památka připadá na dny od 21.—31. ledna. V sešitu 7. a 8. rozebírají se životy svatých a světcích Božích, jejichž památka se slaví od 1.—10. února.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. Dlask, Kolínský kníž. arcib. vikář a děkan v Kouřimi, jmen. čestným kons. radou;
- p. Josef Pohořelý, farář v Vové vsi u Kolína, jmenován osob. děkanem.

Jmenování jsou:

- p. Jakub Páchl, probošt v Roudnici a správce Roudnického kníž. arcib. vikariátu, jmenován skutečným vikářem téhož obvodu;
- p. Frant. Čermák, katecheta při měšťanských novoměstských školách v Praze, ustanoven duchov. správcem na Karlově v Praze;
- p. Alois Karas, proz. koop. v Bystřici, ustanoven skutečným kooperátorem tamže;
- p. Ant. Holeček, dosav. kaplan v Svatém poli, za II. kapl. ve Velvarech;

- p. Jiří Weidlich, kněz arcid. Pražské, stal se admin. v Lochotíně.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Kajet. Brückner, kněz na odpoč. a býv. ceremoniář na Vyšehradě, v Praze dne 24. dubna 1880 (nar. v Smržovce dne 4. července 1806, vysv. 4. srpna 1834.)

Jmenování jsou:

- p. Jan Hruša, děkan v Bezně, jmenován správcem vikar. Mlado-Boleslavského;
- p. Frant. Černohouz, far. v Kněžmostě, jmenován sekretářem vik. Mnichovohradištského;
- p. Jos. Bergmann, katecheta v Liberci, za far. ve Wetzwalde;
- p. Jan Linhart, kaplan v Mladé Boleslavi, za far. v Bosni;
- p. Jos. Löbl, koop. v Okunově, za výp. kněze v Klášterci;
- p. Vil. Pabst, kapl., z Klášterce do Okunova.
- p. Ad. Rössler, f. v Turči, za f. v Bučkovcích;
- p. Frant. Holec, kapl., za katechetu v Smržovce (Morchenstern);
- p. Jos. Truma, admin. ve Wotzwalde, za kapl. v Bullendorfu;
- p. Adolf Malley, adm. v Bučkovcích, za adm. v Turči;
- p. Ad. Lumpe, k. v Nepomyšli, za k. v Údlici;
- p. Leopold Fritsch, kapl. v Podbořanech, za kapl. v Nepomyšli (Pomeisl.)

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. Pohley, jubil. kněz, b. notář, vikar. sekretář a os. děkan, majitel zlatého zásluž. kříže s korunou, farář ve Vlčicích, dne 26. dubna (nar. 25. června 1803 v Broumově, vysv. 16. června 1826.)

Ustanovení jsou:

- p. Bedřich Landrock, farář Kunětický, za faráře v Bělé u Pardubic;
- p. Jos. Ružička, kaplan Mikulovický, za koop. v Lipnici;
- p. Ant. Klos, kooperátor Trhovkaménický, za kooperátora v Lomnici.

Uprázdňená místa:

- Kunětice, fara patr. nábož. matice, od 26. dubna;
- Vlčice (Wildschütz), fara patron. p. Hugona Viharda, od 27. dubna b. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoven jest:

- p. Alois Matoušovský, far. v Dolanech, stal se bisk. vik. Lukavickým a kons. radou;
- p. Václav Říček, děkan v Přesticích, jmenován sekretářem vikariátu Lukavického;
- p. Jakub Eremitáš, kapl. v Netolicích, za far. v Křešticích.

Milodar. Nejmenovaná darovala na májovou pobožnost u sv. Klementa 5 zl. Zaplat Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské podlé Chaignona

Slavnosti Božího Těla, jak jest knězi se při-
praviti ke mši sv.

I. Nutno jest se připraviti ke mši sv.

Knězi, jenž by o této nutnosti po-
chyboval, na mysli by netanula vznešenost
a znamenitost služby, kterou u oltáře koná.
„Je-li nutno připustiti,“ praví církev svatá
na sněmu Tridentském, „že není na světě,
co tak svaté a tak božské jest, jako toto
tajemstvo hrůzy plné, na jevo vychází, že
jest potřebí vynaložiti všecku pili a péči,
pokud možno, aby ten výkon byl podnik-
nut srdcem docela čistým, nábožností, jaké
člověk co nejvíce schopen jest.“ Těmi
slovy patrně jest řečeno, že knězi jest se
připraviti ke mši svaté. Chtěl-li by kdo
chvatem začíti tento výkon svatý tak, že
by opomenul sebrati svého ducha a očis-
titi své srdce, jak potřebí jest tomu, kdo
jménem a ke spasení všech tvorů hodlá
předstoupiti ke trůnu Božímu: zdaž by se
nedopustil největšího zneuctění a nečinil
z výkonu, jenž ze všech služeb našich jest
nejvelebnější a nejprospěšnější, příležitost
ke hříchu a zkáze?

V tajemstvu svátosti oltářní ničeho
není pro smysly. Jestliže dříve, než svatý
výkon počínám, v sobě nevzbudím živou
víru, která proniká k nebesům, za krátký
čas svou vlažností svátosti oltářní patřič-
né účty vzdávati nebudu, ano v strašném
nebezpečí se octnu znesvěcováním. O knězi,
uvažuj často slova sv. Bonaventury: *Pauci
sunt, qui admirabiles hujus sacri convivii in
se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad
illos recipiendos rite disponant, qui serio cogi-*

*tent, se ad Sancta Sanctorum accedere, ad alta-
re Dei, ad Deum ipsum. Ideo multi sunt
infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. Mortem
olim summo sacerdoti minabatur Deus, si ausus
fuisset introire in sancta sanctorum sine strepitu
tintinnabulorum, non radiens gemmis, non ful-
gens auro, omnium virtutum varietate circum
amictus; quam ergo poenam merebitur novae
legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed
ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Domi-
num Jesum Christum immolet, tangat, commedat,
nisi id faciat ea sollicitudine, attentione
et apparatus, qui dignus sit tali convivio, dignus
Deo? Instante itaque celebratione totis viribus
curare debet, ut in ara cordis ignem divini
amoris succendat actusque eliciat diversarum
virtutum, qui heroici sunt et tanto sacrificio,
quantum fieri poterit, convenientes. (Málokterí
podivuhodných této svaté hostiny v sobě
cítí účinků, poněvadž málokterí rádně se
připravují, aby jich přijali, opravdově u-
važují, že k nejsvětější svatyni se blíží, k
oltáři Božímu, k Bohu samému. Proto
mnozí jsou nemocní a mdlí, a spějí mnozí.
Smrti kdysi nejvyššímu knězi hrozil Bůh,
jestliže by se odvážil vstoupiti do nejsv.
svatyně beze zvuku zvonečků, nezáře dra-
hými kameny, neskvěje se zlatem, všemi
ctnostmi rozličnými nejsa ozdoben. Který
tedy trest zaslouží nového zákona kněz,
jenž ne k arše obrazné, nýbrž k Bohu
samému přistupuje, aby Syna jeho Pána
Ježíše Krista obětoval, se dotýkal, požíval,
nebude-li to činiti tou pečlivostí, opatr-
ností a přípravou, která přísluší takové
hostině, přísluší Bohu? Hodlá-li tedy kněz
sloužiti, všemi silami o to dbáti jest po-
vinen, aby na oltáři svého srdce oheň
lásky Boží roznil a úkony vzbudil roz-
ličných ctností, které jsou hrdinské a ta-*

kové oběti, pokud bude možno, přiměřené. Z toho jde na jevo, že se připravití musí kněz ke mši svaté; ale jak se to má státi? Ježíš Kristus nás poučí.

II. *Jak se připravití má kněz ke mši sv.* Celý život Spasitelův přípravou byl k oběti, kterou na kříži přinéstí měl; jeho duch a jeho srdce ustavičně tou obětí se zanášelo: *Desiderio desideravi* (Luk. 22, 15. S toužebností žádal jsem); tak jest i celý život kněze dobrého přípravou k veliké službě, kterou u oltáře koná. Netoliko brevír, jenž úzce spojen jest se mší svatou, zpytování svědomí večerní, modlitbu ranní; nýbrž také všechny skutky své, práce, úmrtvy, zkrátka všecko ke mši svaté vztahuje. Mysleme tedy často, myslíme ustavičně na mši svatou, zvláště večer, dříve než ulehne; dobře jest před spaním rozjímati slova: *Cras cum rege pransurus sum.* (Esth. 5, 12. Zítří s králem obědvati budu.) Z rána, jak mile se probudíme, každou myšlenku jinou zapuďme a mši sv. se zanášejme: *Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo* (Ž. 62, 2. Bože, Bože můj, k tobě z rána bdím). Nejkrásnější příklad přípravy nalézáme v srdci Pána Ježíše, když večer před svou smrtí k oběti dvoji se připravoval, k mystické na oltáři a ke krvavé na Kalvarii. Uvažme slova sv. Jana (13, 3, 4, 5): *Sciens Jesus, quia omnia dedit ei Pater in manus et quia a Deo exivit et ad Deum vadit, surgit a coena . . . et coepit lavare pedes discipulorum.* (Věda Ježíš, že všechny věci dal jemu Otec v ruce, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, vstal od večere . . . a počal umývatí nohy učeníkům); z nich se prýští hojný pramen myšlenek nábožných a citů svatých, ke mši sv. přiměřených.

Ježíš zná moc, kterou jemu Otec dal: *Omnia dedit ei Pater in manus* (všecky věci dal jemu Otec v ruce). Zná také svou důstojnost; jsa Bůh od Boha stejně jest bytostí jak Otec: *a Deo exivit* (od Boha vyšel). Zná důležitost své úlohy; Boha oslaviti spasením lidstva jest účelem, proč stal se člověkem, proč na zemi žil, proč umřel: *ad Deum vadit* (k Bohu jde). Tak i ty, o knězi, hodláš-li jíti k oltáři, mysl na nesmírnou moc, kterou máš vykonati, na úlohu předúležitou, která Bohu má sloužiti k slávě, bližnímu ke spáse, oddej se citům, jež těmito myšlenkami v tobě se probouzejí.

1. Jakou máš moc stoje u oltáře? Po jistou míru lze o tobě říci, co pravil sv. Jan o Spasiteli: *Omnia dedit ei Pater in*

manus (všecky věci daljemu Otec v ruce). Jak veliká jest moc tvá, když v jistém smysle Bůh tobě se podrobuje! Kolik okovů zlomiti můžeš, kolik slz vysušiti, když před tebou otevřeny jsou všechny poklady milosrdenství Božího. Těto moci rozsáhlé tvá důvěra odpovídati musí. Umíš si pevně, že velikého vlivu, který ti neposkvřněný beránek od tebe obětovaný u Boha poskytne, svědomitě užiješ, abys prospěl netoliko sobě, nýbrž i jiným, o které zvláště pečuješ, jakož i celému světu. Neboj se, že snad od Boha příliš mnoho žádáš. Za krátko ve tvých rukou spočívati bude záruka, která cenou nesmírně převyšuje všecko, cokoli bys žádal.

2. Kdo jest onen, jehož u oltáře zastupuješ, jehož obět opakuješ? Věrně do paměti ulož tato slova: „Ježíš Kristus, velekněz jediný, jest onen, jemuž svůj hlas, své ruce, svou službu věnuji. Jež před světem představovati musím; neboť ve mně bude meškati, ve mně mluvití, ve mně jednati, skrze mne divy největší činiti.“ Ale kde jest Kristus, tam jest také skromnost, praví sv. Řehoř Naz. (*ubi Christus est, ibi quoque modestia*). Budeš-li pamětliv této pravdy, vážnost a skromnost Syna Božího zrcadlití se bude na tvém obličejí, v postavě tvé, v celém zevnějšku tvém, tak že nebesa se radovati budou z tvého nitra, věřící z tvého zevnějšku. Dbej o to, abys tak byl čist, tak Bohu oddán, tak hoden kněze nejvyššího, jehož zastupuješ, aby onen, jenž vidí věci také nejtajnější, o tobě říci mohl: „*Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui*“ (Ten jest syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo).

3. Potom se taž, komu a proč obět přineseš. Přineseš ji Bohu, jenž jest nesmírně veliký ve své moci, nesmírně laskavý ve svém milosrdenství, nesmírně přísný ve své spravedlnosti; Bohu, jenž nikdy tak nemohl by býti ctěn, jak toho zasluhuje, kdyby Syn Boží nebyl jemu obětován. Tuto obět přinášíš za církev celou a k tomu cíli, za jakým Ježíš Kristus sebe obětoval. Kéž srdce tvé naplněno bylo tímto míněním čtverým: a) *Mše sv. jest obět úcty*, kterou Bůh skrze Boha má býti oslavován; k němu volati můžeš takto: „*Secundum nomen tuum, sic et laus tua*“ (Jakož jméno tvé, Bože, tak i chvála tvá. Ž. 47, 11.) b) *Jest obět vděčná*. Jak bychom lépe Bohu vděčnost prokázati mohli, než jemu za obět přinášejíce jeho dar nejvzácnější? Vždyť jemu opět vra-

címe vše, [co nám udělil, obětujeme-li Krista. c) *Jest oběť smírná.* Kde jsou hříchy, byť i sebe těžší, sebe četnější, aby jedinou mši sv. nemohly býti smazány, to jest pokáním, slzami a smrtí Kristovou? d) *Jest oběť prosebná.* Modlitba sama již tak jest mocná! Čím mocnější zajisté jest, prosí-li za nás Bůh, nechá-li za nás prositi krev a rány, jimiž pokryt byl, a propašť potupy, do které byl vržen.

Abys přípravu svou dovršil, pozoruj Spasitele, an od večere vstává (*surgit a coena*). Nesnižuje se toliko před Otcem, padá i k nohám svých apoštolů: *coepit lavare pedes apostolorum* (počal umývati nohy učeníkům). Jaké naučení! Jaký příklad! Naučení čistoty a nevinnosti; zdaž i já kdy budu dosti čist a nevinn, abych bez bázně se přiblížil k oltáři Božimu (ad altare Dei), před nimž svatí se třesou? Příklad pokory: Bůh, jenž se činí služebníkem lidí! Příklad lásky: svým apoštolům, kteří jej brzy opustí, i samému Jidášu myje nohy! Pokoř se právě proto, že k nejvyšší cti jsi povýšen: *Quanto magnus es, humilia te in omnibus, et coram Deo invenies gratiam* (Čím jsi větším, tím více se pokořuj ve všem, a před Bohem nalezeš milost. Eccl. 3, 20).

Bože můj, kdybych se byl vždycky takto ke mši sv. připravoval, nebylo by potřeby; abych nyní s hrůzou nazpět pohlížel na mnohé oběti, za které tobě odpovídati bude mi nutno. Ale od této chvíle slaviti chci tato tajemstva velebná s takovou úctou, abych jimi dosáhl milosti spasitelné: pečlivou přípravou budoucně nejsvětější chléb požívati a z nebeského kalicha píti chci s vírou tak živou a s nábožností tak vroucí, aby mi v pravdě byly chlebem života věčného a kalichem spásy (*Panem sanctum vitae aeternae, et calicem salutis perpetuae*).

Rozjímání stručně opakováno.

I. *Příprava ke mši sv. nutná.* Kdo tento výkon právě nebeský spěšně podniká neobraceje celou pozornost svou k němu aniž své srdce čistě, dopouští se hrubé urážky a do nebezpečí přestrašného se vydává. Smyslům tajemstva mešní nepodávají ničeho; nevzbudím-li dříve, než je slaviti počínám, v sobě onu víru, která oblaky proniká, zdaž se uvarují toho neštěstí hrozného, abych jich nepotupil?

II. *Kterak jest se připraviti.* Celý život Spasitelův přípravou byl k oběti jeho krvavé; celý život kněze pravého přípravou

jest k vykonání oběti nekrvavé důstojnému. Bližší přípravu sv. Jan vypisuje takto: *Sciens Jesus, quia omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit et ad Deum vadit, surgit a coena . . . et coepit lavare pedes discipulorum.* Uvažovati chci velikou moc, kterou hodlám prokazovati. Všecko do mých rukou vloženo bude; chci přemítati nesmírnou důstojnost toho, jehož zastupovati mám; křesťané ve mně patřiti mají Ježíše Krista. U oltáře tytéž úmysly vyplním, jež vyplnil On na kříži. Spasitel se pokořil; myl svým apoštolům, i Jidášu nohy. Tím se povzbuzuji k čistotě a lásce.

Přel. dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XI. Na den seslání Ducha sv. (o slavnosti letnic.)

Dnes slavíme slavnost seslání Ducha sv., jehož Pán Ježíš apoštolům i všem věřícím slíbil říka: „A já prositi budu Otce a jiného utěšitele a učitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky.“ (Jan 14, 16.) „Pošli zaslíbení Otce svého na vás.“ (Luk. 24, 49.) A co Pán Ježíš slíbil, také splnil. „Když se naplnilo dní padesáte, byli všickni — apoštolé — spolu na jednom místě. I stal se rychle zvuk s nebe jako přicházejícího větru prudkého a naplnil všecken dům, kde byli sedíce. I ukázali se jim rozdělení jazykové jako oheň a posadili se na každém z nich. I naplnění jsou všickni Duchem svatým.“ (Sk. ap. 2, 1-4.) *Duch sv. sstoupil tedy v způsobě ohnivých jazyků na apoštoly; proč? jaký tohovýznam?* chceme dnes uvažovati k svému duchovnímu vzdělání.

1. Následkem hříchu prarodičů byl dříve, než Spasitel přišel, celý svět ve zlém. Lidé byli jako ovce bez pastýře. (Mat. 9, 36.) Kromě národu židovského všickni od Boha odpadli a smýšleným bohům se kořili a jim obětovali. Místo Stvořitele tvory ctili a věcem, modlám ze dřeva, kamene a kovu učiněným se klaněli. Hříchy a nepravosti v světě zobecněly; ctnosti byly mezi pohany řídké, vzácné, ba vlastně nebyly žádné. Také národ vyvolený lid israelský byl zkažený tou měrou, že Pána Ježíše svého Spasitele pronásledoval, usmrtil na kříži. A v takový svět zlý, zkažený vyslal Kristus své apoštoly, aby lidi poučili, napravili, k Bohu obrátili; proto jim před pověděl a seslal

Ducha sv., kterýž měl je uspůsobiti, aby víru v pravého Boha hlásali a konali dílo spasení. Tento *Duch sv. přišel v spůsobě ohnivých jazyků, na znamení, že apoštolé ohněm osviceni, očistěni měli hlásati evangelium Kristovo, temnosti a bludy pohané měli osvititi, že ohněm lásky měli svět zahráti, rozpáliti a lid očistiti ode vši poskvrny hříchu a nepravosti.* Tak již oznamoval světu král. prorok David: „Sesýláš Ducha svého a obnovuješ tvář země.“ (Žalm 103, 4.) Ano světlo, oheň Ducha sv., kterýž apoštolé a nástupcové jejich biskupové a kněží v světě rozžehli, tak byl mocný, že ani klam a zloba lidu ani moc pekla ho nemohly uhasiti. Světlo Ducha sv. mocně se rozmohlo po celém světě, osvitilo a očistilo národy a obnovilo tvář země. Také my všickni křesťané kráčíme v tomto světle sv. evangelia beze vši zásluhy své a těšíme se z milosti a z darů Ducha sv., kteréž jsme obdrželi na křtu sv., v svátosti sv. břimování, v svát. pokání a jiných svátostech. O kéž toto světlo nám vždy jasné svítilo, kéž jsme učení Ježíše Krista vždy víc a více poznávali a podlé něho se v životě spravovali. Kéž oheň lásky, kterýž Duch sv. na nás vylévá, stále v srdcích našich plápolá, vše co nečistého, hříšného z nich odstraní, stráví a stále nás ponouká, povzbuzuje, abychom se všech hříchů bedlivě chránili, ctnostně a pobožně živi byli!

2. *Duch sv. sstoupil v spůsobě ohnivých jazyků na sv. apoštolu na znamení, že chtěl jazyky jejich i všech lidí obnoviti, aby nemluvili nic křivého, zlého, nýbrž vše, co jest pravé a dobré.* — Jak mnoho na tom záleží, by jazyk lidský byl očistěn, obnoven, ví zajisté nejlépe ten, kdo zlými jazyky byl pomluven, haněn, tupen, kdo přišel o čest a dobré jméno, o mír a pokoj svědomí. — „Jazyk jest zajisté malý oud, ale veliké věci provodí. Aj, malý oheň veliký les zapálí. A jazyk jest jako obeň, všelíkosť nepravosti.“ (Jak. 3, 5. 6.) „Jazyk,“ dí sv. Bernard „jest oheň peklem rozžatý, jenž ruší pokoj, sváry a různice plodí a nečisté, smilné, ohavné řeči pronáší. Ale jazyk, kterýž s nebe sstoupil, jest čistý a ctnosti, pokoje milovný.“ Před sesláním Ducha sv. byl jazyk člověka zlý, bezbožný. Srdce lidské bylo zkažené a podobné jazyk, nebo „z hojnosti srdce mluví ústa“, (Luk. 6, 45) či jak dí přísloví: Čím srdce naplněno, ústa překypují. — Když však Pán Ježíš vstoupiv na nebesa Ducha sv.

seslal, přišel tento a přichází nejen aby srdce, nýbrž i jazyk náš obnovil, aby nás naučil mluvit, co jest dobrého a počestného, co by sloužilo ke cti a chvále Boží. Jaký byl učitel a vychovatel Duch sv., patříme na apoštolích a prvních křesťanech, kteří hlásali evangelium, mluvili o velikých věcech Božích, chválili a velebili Boha, jehož a pro něhož všechny lidi milovali, svatě žili, hříchu ani ústy nevyslovovali, tím méně se ho dopouštěli. Než pohříchu! jak se to má nyní s jazykem, s řečí mnohých křesťanů? Zdaž se naučili od Ducha sv. mluvit, jak sluší na křesťany. Zdaž jazyk všech očistěn ohněm, jaký Kristus na svět přinesl a Duch sv. stále rozněcuje? Ach Bohu žel! mnozí křesťané mluví dosud jako pohané, jako by se ve škole Ducha sv. ničemu nenaučili. Mnozí užívají jazyka ke lžím, ke klamu a podvodu, k hříšným, nemoudrým a nelaskavým řečem. Jděte do společností; jaké to řeči, které se tam vedou. Tu mluvívá se jen o povětrnosti, o výdělku, o časných záležitostech ba o marných věcech, o chybách a vadách bližního; zřídka kde o Bohu, o Kristu a o věcech, ježto se týkají spasení duše. Kdo tu uváží škodu, kdo vysloví bolest těch, kteří zlými jedovatými jazyky přišli o jmění, o čest a dobré jméno a o pokoj srdce svého? —

Kristus předpověděl, že budou věřící novými jazyky mluvit. (Mar. 16, 18.) t. j. jak sv. Rehoř vykládá, ne o věcech zlých a hříšných, nýbrž o věcech dobrých, Bohu milých, svatých. O kéž se toto předpovězení na všech vyplnilo! kéž všickni novými jazyky mluví! — Pakli jsme dosavad jazykem svým Boha uráželi, svědomí své poskvrňovali, bližnímu pohoršení dávali, křivdy činili: nuže vzývejme Ducha sv., aby jazyk náš obnoviti ráčil a s milostí jeho působiti se snažme: nechtějme více jazykem hřešiti; mluvmě jen řeči čisté, počestné, jen co jest dobré, slušné a spásitelné, co by ke cti a chvále Boží sloužilo, co by nám i všem lidem k spasení prospívalo.

Významně konáme dnes, na den seslání Ducha sv., jenž v spůsobě ohnivých jazyků s nebe sstoupil a celý svět i jazyk lidský obnovil, zároveň *slavnost* našeho milého patrona, sv. Jana Nep. Sv. Jan jako kněz plný Ducha sv. myslí osvícenou, jazykem ohnivým hlásal Krista i jeho sv. učení, vše co moudré, spravedlivé, svaté mluvil. On, jako výtečný kazatel proti hříchům a nepravostem lidí sprostých i vznešených hřimal jako svědomitý zpo-

vědník neumělých učil, pochybujícím radil, zarmoucené těšil, hříšníky ku pokání napomínal a všechny k ctnostnému, pobožnému životu povzbuzoval. Konáme památku svěťce, jenž jazykem svým nikdy nepoklesl, jenž pro čest a chválu Boží uměl nejen mluvit, nýbrž i v čas mlčeti, jenž tajemství ve zpovědi sobě svěřené, jak velí Pán, věčně zachoval a raději muka trpěl, ano život obětoval, než by se proti vůli Boží proběšil a z tajnosti zpovědní co vyjevil. Za to, za všechny práce a za vše utrpení dal mu Bůh odplatu zaslouženou; neboť jej oslavil a stále oslavuje na zemi a ozdobil ho v nebi korunou mučnickou.

Sv. Jan jako přítel a oslavenec Boží jest mocným zastancem a orodovíkem všech horlivých ctitelů, zvláště svých vlastenců. Nuže! budme my Čechové věrnými ctiteli svého sv. patrona; ctěme sv. Jana N. a vroucně jej vzýváme, aby nám vyžádal u Boha té milosti, bychom jazyka svého náležitě užívali a nikdy jím nepoklesli, by nás Duch sv. naučil v čas mluvit a v čas mlčeti, bychom jako sv. Jan vždy mluvili pro čest a chválu Boží a ku vzdělání svého bližního. Hleďme, bychom jako Jan byli nepřemožitelní v mlčení, bychom jazyk svůj uměli na uzdě držeti, krotiti, bychom nikdy nemluvili, nevyzrazovali, čím bychom Boha hněvali a bližnímu škodili. Prosme svého sv. patrona, aby za nás orodoval, zvláště v posledním okamžení, až budeme umírat, když oči naše budou hasnouti, a jazyk náš oněmí, bychom před soudem spravedlivého Boha obstáli a milosrdenství našli, prosme sv. Jana, ať se přimlouvá, by na nás milost Ducha sv. nebyla zmařena, bychom dle příkladu Jeho svatě žili a nebe si zasloužili, kde bychom s ním a všemi svatými radovali se na věky. Amen.

XI. V pondělí svatodušní.

Včera jsme konali památku seslání Ducha sv. na apoštoly, na něž sstoupil v způsobě ohnivých jazyků a naplnil je svými dary, takže počali rozličnými jazyky mluvit, hlásati evangelium a činiti veliké věci Boží. — Také dnešní sv. čtení, které jste L. V. slyšeli, vypravuje, kterak sv. Petr povstav, kázal a napomínal lid, mezi nimiž i mnoho pohanů bylo, ku pokání. „A když ještě mluvil, připadl Duch sv. na všechny, kteří poslouchali slova jeho.“ „I užasli se

věřící z židovstva obrácení, že i na pohany milost Ducha sv. vyлита jest.“ Jako sv. apoštolové a první věřící Ducha sv. přijali, tak i my všickni křesťané jsme obdrželi milost jeho na křtu sv.; můžeme však ji opět ztratiti každým hříchem; proto třeba, abychom si jí nade všechno vážili a hleděli ji zachovati. K tomu cíli chceme uvažovati: a) *Jakých srdci Duch sv. nemiluje, či z jakých odchází?* b) *v jakých srdcích Duch sv. přebývá.*

1. Církev nazývá Ducha sv. přívětivým, laskavým, sladkým hostem (Sequence) a Pán Ježíš zove ho světlem, učitelem a utěšitelem (Jan 3, 19.); Onť i v způsobě světlých jazyků se ukázal. A světlo je v pravdě příjemným hostem; proto v severních krajinách, kde téměř půl roku mají noc, přivítají světlo sluneční s nevýslovnou radostí a slávou. Jakož ale světlo všude nevniká, nesvítí těm, kteří buď oči zavírají, nebo do temných skryší zalézají, tak Duch sv. *nevchází do srdci temných, hříšných, pustých a prázdných veškerých ctností.* Duch sv. vyobrazuje se v způsobě holubice. Když Noe z archy holubici vypustil, neusedla v mokru, v kalu, vrátila se a teprv po druhé se zelenající se olivy ratolest přinesla. Tak Duch sv. *nevchází do srdce pokáleného, poskvrněného hříchy, nýbrž přebývá jen v srdci čistém, náležitě připraveném.* Jak medle hřích v srdci se uhostí, nemá Duch sv. v něm místa. *Písmo sv. mluví o Duchu sv. i o duchu světa i těla, kteříž sobě odporují.* Aby tedy Duch sv. v srdci zůstával, nesmí tam dlíti *duch světa i těla.* Duch sv. jest Bůh nejsvětější, Pán, jenž sám chce vládnouti srdcem lidským, proto nesmí jiný v něm panovati. „Kdo by mohl věřiti, dí sv. Řehoř, že by Bůh v srdci přebýval, v němžto vládne pýcha, lakomství, závist, smilství, obžerství, hněv a lenost? Srdce to jest dílnou ďábla, ne příbytkem Ducha svatého.“ Když tedy pýcha, lakomství . . . v srdci lidském se uhostí, kde bude Duch sv. přebývat? — Ach, celý svět, jak miláček Páně nařiká, jest postaven ve zlém (I. Jan 5, 19.) a pro Ducha sv. nezbývá místočka v světě, protože zvláště za našich časů těžko naleznouti duše prosté hříchův a ozdobené ctnostmi pokory, střídmosti, čistoty, tichosti a trpělivosti, dobročinnosti a lásky, v nichž by Duch sv. mohl míti zalíbení.

Jinak bývalo v prvních časech křesťanských. *První křesťané* nemilovali světa, nežili tělu, ale Bohu, nebyli oddáni pýše, vznešení i sprostí byli sobě rovni, bratří a sestry se nazývali; nebylo mezi nimi lakot-

nosti, mělit všechny statky společné; nebylo smilstva, nečistoty, kteřížto hříchové nebyli ani jmenováni; nebylo nestřídmosti a opilství, ale v střídmosti žili a co zbylo, sdíleli s chudými; nebylo hněvu a nepřátelství, všickni byli jedno srdce, jedna duše; nebo ne leností, ale prací sobě dobývali chleba; horliví byli v pobožnosti, často shromážděli se, trvajíce na modlitbách a v lámání chleba (svátostního) sloužili Bohu, je-muž celý život obětovali. Tak byli první křesťané plní Ducha svatého.

2. Z toho již seznáváte m. př., čeho třeba, abychom přijali a zachovali Ducha sv. Duch sv. přijde, když bude mít přístup, když mu srdce hodně připravíte, když vše odklidíte, co sladkému hosti jest nemilé, protivné, když ze srdce všeliký hřích odstraníte, vyrvete. Zvláště pak je Duchu sv. protivná nezřízená láska k světu, k statkům a rozkošem jeho. Sám Pán Ježíš dí, že „svět nemůže přijíti Ducha sv., neb ho nevidí, aniž zná.“ (Jan 14, 17.) Slovem „svět“ vyrozumívá svatý Augustin lidi, kteří milují svět, statky a rozkoše jeho tou měrou, že na Boha zapomínají, modlitby, služeb B. a sv. svátostí nedbají, božská i církevní příkázání přestupují. Taková láska světa protiví se lásce Boží, ježto skrze Ducha sv. vylévá se v srdce naše a patrné, že Ducha sv. nemůžeme přijíti, dokud jsme nezřízené lásky k světu ze srdce nevyhostili.

Jestli vznešený, bohatý pán nebo dobrý přítel chce zavítati k nám, očistujeme na rychlo příbytek ode vši poskvrny, uklízíme vše, co by se mu mohlo znelíbiti a všemožně se staráme, bychom příjemný pobyt mu připravili: podobně musíme všecku nečistotu hříchu, všecku náklonnost k světu, k statkům a rozkoším jeho vykliditi, odstraniti a duši všelikými ctnostmi ozdobiti, chceme-li, aby Duch sv. přišel a příbytek v srdci našem učinil. Tak sv. Řehoř. Nuže chcete-li m. kř. býti účastni Ducha sv., darův a milostí jeho, tedy očistte srdce svá ode všech poskvrn hříchů upřímným pokáním; zanechte potom všech nepravostí, pýchy, lakomství . . ., vypudte ze srdce náklonnost k světu, statkům i rozkošem jeho, ježto se neshodují s láskou Boží, aby je Duch svatý v srdce vaše vlítí mohl. Kdo hřešil již více nehřeš, aby se ti něco horšího nepřihodilo, že by t. Duch sv. srdce hříšné zas opustil a bez milosti Ducha sv. nelze hříchu se chránit, a co prospěšného k životu věčnému činit; nelze nebe dojíti. —

Proste již kř. Ducha sv., aby sstoupil a zůstával s námi, bychom s milostí jeho vše, co jest nečistého, hříšného, ze srdce odstranili a zdobili je všelikými ctnostmi, ježto by se Duchu sv. líbily a nám k spasení prospívaly. Amen.

Výstraha.

Ubohý lide, který neznáš Pána,
Jenž říší lásky na té zemi šířil,
a Jehož hlava trním probodána,
by hříchy tvé smyl, by tě s Otcem smířil.

Ubohý lide, který věrné Jeho
vyháníš ze škol a je v pouta vrháš,
jenž v odív stavě pýchu ducha svého,
to slunce jasné s nebe v bláto trháš.

Ubohý lide, kdy ti vzejde světlo,
kdo vrátí tobě, co ti vášně vzaly?
Kdy najdeš blaho, které v srdcích kvetlo,
jež útlým citem Boha milovaly? —

O! nechej zřidel, z nichžto smrt ti plyne,
hvězd bludných opust, když ti slunce září:
pak blažen budeš, vašeň pravdou zhyne,
pak věčnosti vstříc s jasnou půjdeš tvář.

K. M—ka.

Z Marseille do Milána.

Od Josefa Jandy.

(Pokračování.)

Nizzou zejména počíná přeutěšená krajina, která sahá až do Janova a nazývá se Riviera di Ponente, čili západní pobřeží na rozdíl od Riviera di Levante čili východního pobřeží středozemského moře, kteréž od Janova až k Spezzii se táhne.

Bůh nad těmito kraji otevřel štědrou ruku svou a nejvzácnějšími dary obmyslil je. Pocestnému touto krajinou se ubírajícímu zdá se, jako by prarodiči ztracený ráj zde nalezl. Kam oko jeho pohlédne, všude vidí důkazy božské všemohoucnosti a nevýslovné dobroty a lásky k člověku; neboť pro člověka ozdobil a výšperkoval Bůh kraje tyto nejspánilejšími půvaby a vnaďami zejména měl na zřeteli ty lidi, kteří vetchého jsouce zdraví v krajině této vyléčení aneb aspoň umírnění svých bolů hle dají.

Nizza slula starým Nikaea a byla osa-

dou Masilských. Sv. Nazarius přinesl jí evangelium Kristovo. Jest hlavním městem departementu Alpes maritimes; čítá se zde více než 52 tisíc obyvatelů. Mnoho kostelů katolických, mezi nimiž zvláště vyniká kostel Rodičky Boží svým moderním gotickým slohem, zdobí město a svědčí zároveň s četným duchovenstvem, jež se zde nalézají, o tom, že Nizza jest povýtečně katolická. Během století až na naše dny dožila se Nizza podivuhodných osudů; brzy byla republikou, brzy byla podána Španělsku aneb zase Savojsku až posléze 1860 připadla Francii, za jejíž vlády se jí dobře vede, byť i také zdejší rodák, pověstný vůdce buřičů Garibaldi, těžce nesl odtržení rodiště svého od Italie. Z dějin Nizzy dlužno krásný příběh vytknouti. R. 1543 Hayreddin Barbarossa společně s králem francouzským obléhal město. Obležení zmálomyslně a hodlali se vzdáti. V této chvíli příběhla jako střela hrdinská panna Kateřina Seguranova k praporečnicku, vytrhnuvši mu z rukou prapor vojsku v čelo se postavila a ohnivými slovy k statečnosti je povzbuzovala. Rekovnému počínání jejímu podařilo se, že město ještě po tři měsíce vzdorovalo nepřátelům, až posléze nemohouc odolati přesile útočníkův vzdáti se musilo. Vděčné město postavilo na radnici poprsí této druhé panny Orleánské.

V Nizze a okolí hovoří se zvláštním nářečím, jež jest smíšenina francouzštiny s italštinou, latinou a řečtinou. V kostelích kolem Nizzy káže se lidu v tomto nářečí. Zvláštní pozornosti zasluhují tamější rybáři. Tvoří zvláštní třídu a pečlivě bdí nad tím, aby sňatky toliko mezi osobami jejich třídy příslušnými se dály. V noci loví, ve dne lenoší aneb chodí po trzích. Uloví-li nějaké znamenité mořské zvíře, nosí je po ulicích a bubnováním upozorňují obyvatelstvo na ně. Na hlavě mají červenou čepici a užívají své zvláštní hantyrky.

Poznavše Nizzu ze stanoviska historického a národopisného nesmíme nepovšimnouti si jejího významu, který jako proslulé lázeňské místo má. Obkličena jsouc pásmem terasovitě vystupujících hor a tím chráněna větrů severních a severozápadních jest Nizza jako Cannes jedním z nejpřednějších lázeňských míst podnebních čili klimatických. Zdejší vzduch jest čistý a zdravý a podnebí mírné i za času zimního, kdy teploměr jen zřídka pod nulu klesá. Nizza jest milým útočiskem všech nemocných, kteří mořských lázní užívají a kterým slisčího

vzduchu potřebí jest. Přicházejí sem ti, kteří trpí krticemi, nemocemi průdušnic, reumatismem; i plicní neduhy, nejsou-li u vysokém stupni vyvinuty, mohou zde za jednoho aneb dvou zimních a jarních pobytů býti zastaveny; škodlivým bylo by však zdejší podnebí se svým vzduchem tuberkulím rychle se vyvinujícím.

Mimo vzduch napomáhá také bohatá květena k zlepšení stavu nemocných a činí zde pobyt jejich velmi příjemným. Rolník dvakrát do roka sklízí úrodu, oranže a citrony dvakrát v roce kvetou, i palma zde na tak zvané zámecké hoře roste. Když u nás příroda v hluboký spánek pohřžena jest, rozvíjí tam utěšený život svůj. V prosinci kvetou fialky, prvosenky a resedy, na záhonech roste kuchyňská zelenina, na polích kvetou brambory, hrách a boby. V lednu v zahradách a na mezích spatříš květ hyacintů, narcisek a azalek. V únoru květe mandlovník a broskve na lukách seče a suší se seno a divoké tulipány libě voní na mezích. V březnu kvetou ovocné stromy a vavříny; v křovích rdí se panenská růže a na skalách dýše tisíc kvítků libovonnou ambrou; poupátka oranží rozvíjejí se. V dubnu kvetoucí oranže naplňují celou rovinu vůní, obilí se bělí a brambory sklízí se. V květnu jsou žně, po nichž rolník chystá pole k setbě takových rostlin, jimž letního tepla zapotřebí jest. Místo bramborů sázejí se rajská jablčka. Vedle dosud kvetoucích oranží kvetou také limony čili citrony, vedle moruší réva. V červenci rozkvétají olivy, marhan rdí se tisíce červených květů, s melouny zrají fíky. Červenec dává první hrozny a jest měsícem květu svatojanského chleba a křoví myrtového. V srpnu jest zralé různé ovoce. V září kvetou podruhé oranže, a ze sněhu květového a mezi tmavozeleným listím jejich leskne se zlaté ovoce, kteréž dozrává. V říjnu kvetou dosud oranže, k nimž se přidružuje druhý květ limonů. Rolník má druhou sklizeň. Jižní ovoce prodává se na trzích. V listopadu oliva a vavříny mají zralé ovoce a rolník zasívá. Nivy a luhy zahaleny jsou pláštěm utkaným z květin podzemních. Není tudíž ani jednoho měsíce v roce, aby v zahradách nebylo kvetoucích rostlin a rolník neopatřil i kuchyni měšťana i tabuli boháče tou kterou zeleninou neb květinou. Zdaž nezasluhuje Nizza s okolím svým, aby se o nich řeklo: že jest zde věčné jaro a léto; že jest zde ráj kmetů a dítek?

Jaký div, že tyto znamenité výhody

lákají tisíce cizinců z nejvzdálenějších krajů do Nizzy, aby zde ztracené zdraví našli, vyčerpané síly zase nabyli a na duchu i na těle pookřáli? Avšak bez vůle Boží ani zde v tak příznivých okolnostech a za nejlepšího dozoru nelze nabytí zdraví pozbytého Důkaz máme na careviči, nejstarším synu nynějšího cara Alexandra II. Žil zde v nejkrásnější čtvrti města, ve vile uprostřed sadů limonových a oranžových, těšil se nejněžnějšímu ošetření a hle anděl smrti přece neušetřil jeho — Bohu líbilo se mladistvého prince vzdor žalu milujícího otce z tohoto ráje pozemského na věčnost povolati. Nyní až dosud dlí v Nizze ruský kněz a modlí se za věčný pokoj careviče zesnulého.

Pod perutěmi černé noci unášel nás ohnivý oř z Nizzy na hranice Francie a Italie. Pro tmu nepozorovali jsme více ani krásnou jižní přírodu ani města v ní zbudována, ano pozornosti naši ušlo Monako se svým souverenním knížetem. Po dlouhé jízdě za vedra opravdu tropického umdlole veškeru ústrojí tělesné. Vítáno nám bylo když vlak v Mentoně zastaviv, dále toho dne nejel. Bylo již půl desáté. Odebral jsem se do blízkého hostince na nocleh. Floreňan šel se mnou a dal si odnésti své věci do pokoje. Když však mu řečeno bylo, že má za pokoj zaplatiti 3 franky, dal se do křiku a nářku, že tato cena vysoká jest. Nic mu ale nepomohl stesk jeho, nebo hostinská nedala se obměkčiti a trvala na svém. Milý Floreňan rozlobiv se uchopil svůj vak a uháněl z hostince. Když druhý den časně ráno jsem šel na nádraží, viděl jsem jej již venku se procházeti. Ptal jsem se ho, kde spal. „Domovník v nádraží,“ odvětil, „otevřel mi čekárnu druhé třídy, kde jsem se dobře a lacině vyspal. Ale tam, — ukazoval na hostinec — dát za pokoj tři franky, to k smíchu jest!“

Menton, vlašsky Mentone, jest poslední stanicí francouzskou a lázeňským místem podnebním. Chválí se na něm, že jsouc obklopeno pásmem Alp pomořských chráněno jest před větry. Květena jeho jest taktéž bohatá, podnebí o něco teplejší a teplo pravitelnější než-li v Nizze.

V pět hodin ráno zasednuvše do vozu opustili jsme Menton a s ním krásnou Francii. První stanice na území italském jest Ventimiglia, hraniční pevnost se sídlem biskupským. Zde museli jsme slézt a podrobiti svá zavazadla celní prohlídce. Poněvadž zde byla delší zastávka, odbyl jsem si snídání. Vše děje se již po vlašsku. Zřízenc

železniční hovoří vlašsky, vozy jsou neúhledné. Nedlouho před odjezdem vlaku, když jsme již všickni ve voze byli, přišel sluha s vakem k vozu a ukazuje na vak, dával mi na srozuměnou, zda-li není můj. Když jsem mu přisvědčil, vyzval mne, abych šel k prohlídce. Vak můj totiž nalézal se mezi ostatními zavazadly ve zvláštním voze. Když jsem jej otevřel, finanční dozorce zpřevracel všechny věci v něm nejvíce po tabáku a doutnicích se sháněje. Když ale žádného kontrabandu nenalezl, dal vak sluhovi, aby ho opět do vozu donesl. Zde počal jsem již poznávati povahu italského lidu, který rád po zpropitném se shání. Nebylo mi do toho nic, že vak z vozu vynešen byl, zaplatil jsem již řádně za něj v Marseilli; toho ale nedbal posluha, nýbrž poníženě a podle zpropitného se dožebraval.

Po přestálé prohlídce pobízel mne konduktér, abych rychle do vozu vstoupil. Sotva jsem si sedl, práskl za mnou dveřmi; po třetím zvonění unášel nás vlak dále do Itálie na pobřeží středoziemského moře.

Jeli jsme po mostě řeky Roccy, pak průlomy skalními nedaleko úpatí vysokých Alp. Slunce jen pražilo a našinci bylo velmi horko, ano myslil jsem, že tehdež to již nesnesu, nýbrž na hlavu zahořím. Avšak Bohu díky nestalo se mi nic. Větérek z moře vycházející mírnil vedro a pro divy, které Bůh v tamější přírodě tvoří, zapomněl člověk na břímě horka.

Přistavše u městečka Bordighery počali jsme poznávati výtečné přednosti západního pobřeží středoziemského moře. Viděli jsme zde olivové a palmové sady. Palmy (datelníky) jsou tu velmi vzácné, některé z nich až i 700 let staré. Ovoce jejich sice neuzrává leč málo kdy, avšak listí jejich rozvinuto jest ve vši své mohútlosti. Palmové ratolesti rozesýlají odtud do světa zejména do Říma ku květné neděli. Zdejší podnebí jest teplé a vzduch čistý a průhledný. I Bordighera jest lázeňským místem klimatickým. Přicházejí sem lidé s chorobami hrdla a průdušnic, děje-li se při nich silné odměšování, s plicními neduhy, není-li u nich náchylnost k horečce a cbrlení krve, s exudaty pohrudní blány a trpící chorobou diabetes (úplavici moče).

Odtud průkopem předhoří Neronského přijeli jsme do města San Rema, které má 11.000 obyvatelů a leží mezi dvěma předhořími Cap Nero a Cap Verdi zvanými na mořském zálivu polokruh tvořícím a jest úplně k jihu obráceno. Na celé Riviere není krásnějšího a malebnějšího místa nad San

Remo. Kamkoli oko pohledne, všude vidí předměty, které mu u vysoké míře lahodí. Nevím čemu mám dáti přednost, zda-li sadům oliv, palm, pepřovníků, růží a agav aneb domům tak malebně skupeným, že zrak nemůže se pohledem na tato středověká zařízení nasytiti, nebo jsou těsně vedle sebe stavěny a jen úzkými uličkami od sebe odděleny. Poněvadž město na mírně vystupujícím úbočí návrší stojí, zdá se, jako by výše postavené domy spočívaly na domích nížeji stojících. Nad domy vyniká kostel Panny Marie s bílou kopulí, cypřišovým lesíčkem obklíčený. Na severozápadu a východu zdobí návrší nádherné vily, žádné z nich neschází pěkná palmami ozdobená zahrada. Aby pak obrázek této malebné krajiny úplný byl, stékají stříbropěnné potůčky s návrší do údolí a odtud do širokého moře. I San Remo jest proslulým lázeňským místem.

Ze San Rema jest nám ubíratí se tunelem, jenž vede předhořím Verdenským. Na břehu mořském vidíme osamělé věže pocházející z devátého století, kdy Saraceni vpády svými ohrožovali zemi. Vlak zastavil u města Porto Maurizio zvaného. Pohlížeje k tomuto městu, vidíme před sebou předhoří, na vrcholu jeho jest olivový háj, zněhož vyčnívají krásně zbudované domy a mezi nimi pne se velebně k nebi kostel se svou bílou kopulí a vše toto jest město Porto Maurizio. (Dokončení.)

Zvon.

Na pahorku, v středu domů,
pod ochranou mocných stromů,
kostelíček klidně stojí,
klidně v bouři, nepokoji.

Věže jeho výš a výše
mysl vábí v nebes říše,
a když její zvon hlaholí
mír se šíří po okolí.

Mír se šíří, srdce vzlétá,
nad útrapy toho světa;
a tam k nebes Pána stanu
spěje zbožný pro ochranu.

Na kolena dojat klesá;
minul žal, již v Kristu plesá,
u nohou vždyť Jeho kříže
obětoval svoje tíže.

Utěšen se domů vrací,
ruče koná mnohou práci,
mysl pak, když opět slábné,
sílí znova zvuky vábné. —

A tak po té pouti naší
zvon mír šíří, bídy plaší, —
až nám k svatému kdys poli
naposledy zahlaholí.

K. M—ka.

Podobenství a paraboly.

VIII.

Poznejž sám sebe.

Při soudech nepřipouštívají se rodiče, aby svědčili dítkám svým, děti, aby svědčili rodičům svým, bratři a sestry, aby svědčili svým bratrům, svým sestrám; aspoň nepřipouštívají se k přísaze, kterouž by složili na svědectví své. Proč ne? Proto, že by je přirozená láska k synu, k deři, k otcí, k matce, k bratru, k sestře valnou měrou sváděla, aby nesvědčili pravdivě, jak by to bylo na ujmu milým jejích. — Ale svádí-li již láska k dětem, k rodičům, k bratrům a sestrám, aby se nesoudilo a nesvědčilo pravdivě, jak pak teprv nebude člověka sváděti samoláska jeho, aby sám nesoudil sebe pravdivě, aby sám pokládal sebe za hodnějšího, než jest v skutku? Těžce poznává sám sebe, kdož soudcem nad sebou samým dělá jen sám sebe. Toho bál se sám sv. apoštol Pavel vyznáváje se: Aníž sám sebe nesoudím. — Kdo mne soudí, Pán jest.“ I. Kor. 4, 3. —

V starobylé veliké říši ode dávna již soudí se zločiny a přečiny soudy porotními. Dvanácte od obyvatelů zvolených mužů nazvaných porotců, sedíce ve zvláštní lavici své po celé přelíčení na všecko pozorují a všecko slyší, co mluví předseda soudu, co žalobník, co obžalovaný, co svědkové, co obhájce obžalovaného. A to všecko vyslechše pak nad obžalovaným vyřknou, buď že jest vinen, anebo nevinen.

Ale lehce porotníky, aby nepoznali viny neb neviny souzeného, může másti přibuzenství aneb jakýkoliv svazek přátelský, jimž se táhnou k obžalovanému, neb k žalujícímu. Proto žalovaný neb žalující neb oba po právu jim přiřčeném

před zahájením soudu vyloučivají tři z porotců, ty, kteříž pro zvláštní ohledy a závazky své nezdají se jim býti dost jisti, že by soudili právě. Za vyloučené se pak jiní dosazují. Ale ani na tom ještě právo nepřestává. Kdyby soud se protáhl na dny, mohli by soudcové mimo siň soudní býti vydáni i mnohému cizímu přemlouvání. Proto ještě všickni, jimž přináleží rozsuzovati o vině neb nevině, po celou dobu, co trvá přeličení, drží se přísně střežení v domě soudním jako u vězení, aby kromě mezi sebou s žádnými jinými nemohli obcovati, aby nemohli žádných novin čísti. Stráž ani nehne se od nich; je vyprovází jdoucí na procházku; s nimi přímo se navracuje do soudnice. Tak se brání všemu, co by soudce mylilo, aby nepoznali viny neb nevinu obžalovaného. —

Naše obrácení k Spasiteli Ježíši Kristu naše napravení, záleží na poznání sebe samých. Ale nepoznáme sebe, svých hříchů, své viny, leč soudíme-li sami sebe v svědomí svém. Při tomto pak soudu jediné oprávnění soudcové jsou: rozum, láska k pravdě, zákon Boží a Duch sv., jež máme prositi za osvětlení. Avšak k tomu soudu dostavuje a dotírá se nám i kolik neoprávněných a podezřelých porotců, jako: naše pycha, naše ziskuchtivost, naše lenost, naše rozmařilost, naše tělesnost a jiné naše libosti a žádosti. Ti všickni jsouce sami nejlepší přátelé hříchův našich, jež máme odsouditi a zatratiti, nás umějí tak omámiti, že za nic, anebo jen za maličkost si počítáme i nejtěžší hříchy své i zanedbání největších povinností svých. A tím méně přijdeme s takovou porotou k pravému poznání sebe samých, čím více ještě se zabýváme s světem nám pochlebujícím a nás řečmi a příklady svými v mylném soudu našem posilujícím. Máme-li poznati sami sebe ve všech hříších svých, ve vši vině své, musíme především od soudu nad sebou samými konaného vyloučiti všeliké libosti a žádosti své, a pak odloučiti se na chvíli ode všeho obchodu světského, tak, abychom zůstávali v svědomí svém sami jen s svým rozumem, jen se svou láskou k pravdě, jen s zákonem Božím, jen s Duchem svatým; abychom v takové duchovní samotě své zůstávali pod stráží upřímné a horlivé modlitby. —

Udatně bránil se vojenský velitel s posádkou svou v městě silně ohraženém a sobě svěřeném proti nepříteli je obléha-

jícímu. Kolikery již nejzúřivější útok nepřátelský šťastně odrazil se zmužilými bojovníky svými. Zdáloť se již nepříteli, že proti tak srdnatým obhájčům města mohutnými hradbami opevněného nedobyde. Ale posléze předce se tam dostal. Kudy? — Bylatě v hradbách městských jen jedna škulina, kudy jeden člověk mohl se prosmýknouti. Ta byla vyzrazena nepříteli. Ale velitel posádky o ní nevěděl, ji neznal. Zůstávala tudy nestřežena, nehájena. V noci pak, když bojovníci městští unaveni odrážením útoků po celý den od nepřitele na oko opakovaných odpočívali v tvrdé pohříživše se spaní, vyzrazenou škulinou tolik prosmýkalo se vojinů nepřátelských do vnitř města, kolik jich postačovalo; aby rychle a bez velkého hluku zmohli strážě vystavené. Ty zmohše pak již lehce svojcům brány otevřeli. A pán města prve než si pomyslí, viděl sebe k hrůze své přese všecko posavadní hrdinství své a přese všecku ostatní pevnost hradeb v moci a zajetí nepřitele jásajícího. Pozdě toho želel, že nepoznal, neobsadil, nezpravitl škuliny osudné, místa v hradbách nejslabšího. —

Budiž křesťané! že pevně držíš se víry své, a že bezbožník marně doráží na víru tvou; budiž, že stojíš nepohnutelný ve vši spravedlnosti své a že šibal bez účinku tebe svádí ku krádeži, k podvodu, k zpronevěření, k přísaze křivé; budiž panno, že zůstáváš neoblomná v čistotě své, a že vilník darmo se pokouší o tebe. Avšak přece bojiž se, aby při vši pevnosti křesťanských a mravných zásad tvých nebyla předce v srdci tvém jaká stránka slabá, jaká tělesnost, jaká ctižádost, jaká marnivost, jaká ziskuchtivost, jaká náchylnost k hraní, k pití, k hýření. Nepotřebuješ lstivý pokušitel, leč aby vida zmařené všechny posavadní pokusy své v srdci tvém nějakou chybnou náklonnost vyslidil, ji hověl, ji nezdědčil v náruživost. Náruživost tvá mu pak již pomůže, aby zvrátil všecku ostatní křesťanskou hodnotu a spravedlnost tvou, aby tebe učinil otrokem neb otrokyní nešlechetných zámyslů svých. Jak se zachrániš takového neštěstí? Ničímž jiným, leč abys prve než tebe pozná svůdce, ty sám poznal sebe; abys poznal sebe zvláště tam v duši své, kdež jsi nejslabší, a tam abys zvláště pořádek sebe střežil, tam nejvíce se bránil vši zbrani ti podávanou náboženstvím, tam nejvíce se napravoval.

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Zbývá ještě, abychom dříve nežli přikročíme k vypravování o nástupci prvního biskupa Jana, několika slovy zmínili se o rozsahu diecése Litomyšlské. Není pochybnosti, že právě město Litomyšl, které nedaleko hranic česko-moravských leží, zvoleno bylo za sídlo biskupské, aby jak z diecése Pražské tak i Olomoucké částky odstoupeny a v jeden celek sloučeny býti mohly. Ta úloha svěřena byla prvnímu správci nově zřízeného stolce biskupského, aby staral se o vhodné upravení hranic nové diecése: a povážíme-li, že biskup Jan plných pět let, tedy více než polovinu svého biskupování, na upravení mezi diecése své vynaložil, seznáme, že úloha mu svěřená nebyla nijak snadná. Konečně po dlouhých poradách sjednotili se vrchní pastýřové provincie České a sice v ten rozum, že arcibiskup Pražský, jak jsme již svrchu podotkli, z rozsáhlého arcijáhenství Králové-Hradeckého, které tenkrát na 12 děkanství bylo rozděleno, čtyři děkanáty postoupil, jež takměř přirozenou hranicí od ostatních byly děleny. Hranice ta táhla se po celém toku Tiché Orlice, od ústí řeky této rovnou čarou k Labi až po město Přelouč, odtud pak směrem jihovýchodním k ohybu řeky Chrudimky až k pramenům jejím; jižní a východní mezi tvořila hranice Českomoravská. Srovnávala se tedy bez mála bývalá diecése Litomyšlská v Čechách s nynějším krajem Chrudimským toliko s tou odchylkou, že kraj tento i Zálabskou krajinou a krajem mezi spojenou Orlicí a Labem položeným byl obohacen, které k diecési Litomyšlské nenáležívaly.

Dekanát Šumberský a několik osad děkanství Úsovského, které biskup Olomoucký biskupství Litomyšlskému byl postoupil, zaujímaly celý severní cíp Moravy mezi Čechami a Slezskem, východně (po říčce Sázavě Moravské) a severně od města Zábřehu, severně od města Úsova a Římařova.

Zejména pak jmenují se v listině na postoupenou vystavené následující osady farní: V dekanátu Cchrudimském: Bitovany, Bojanov, Dašice, Evanovice, Honbice, Hostalovice, Hostovice, Chlumeck, Chrbo-

kov, Chroustovice, Chrudim*), Kaplice, Trhová Kamenice s kostelem filiálním u sv. Mikuláše, Komárov, Kostelec (u Skučce), Kostelec, Lepejovice, Lucibořice, Heřmanovo Městec, Mičov, Morašice, Moravany, Nasavrky, Pardubice s fil. v Chrásti, Pouchobrada, Přelouč, Rosice, Režtoky, Seč, Sezemice, Slatinany, Slepovice, Stojice, Stolany, Svidnice, Svinčany, Třebosice, Trojovice, Hrochův Týnec, Včelákov, Svatý Vrbata, Žumberk.

K děkanství Vysoko-Mýtskému náležely tyto osady: Bučina, Heřmanice, Hlinsko, Holice, Nové Hradky, Chotovice, Janovičky, Jenišovice, Kameničky, Knížov, Krouna, Lažany, Lhota, Luže, Makov, Mladočov, Vysoké Mýto s kostelíkem filiálním, Ostřetín s fil., Perálec, Plátenice, Polotice, Proseč, Radhošť, Ranna, Rovná s fil., Ředice, Řepníky, Skuč, Sloupnice Svratka, Štěpánov, Uhersko, Volatice, Vraclav, Vračovice, Zámorsk.

V děkanství Poličském: Banín s filiálním kostelem v Rohozné, Bystré s fil. v Trpíně, Cerekvice, Jansdorf, Jedlová, Karle s fil. v Květné, Kocelovice, Korouhev, Limburk, Litrbachy s fil. v Trštenici, Morašice, Opatov s fil. v Jetřichově Vsi, Polička, Třešná s fil. v Širokém Dolu, Újezd, Vojtěchov.

Děkanství Lanškrounské sestávalo z těchto osad farních: Čermná, Damník, Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč, Jablonné, Knapovec, Kunvald, Kunčínoves, Lanškroun, Luková, Ostrov, Rudoltice, Řetová, Česká Třebová, Třebovice, Ústí nad Orlicí.

Na Moravě pak pojímá v sebedekanát Šumberský osady: Adolfsdorf, Goldstein, Harbartice, Hochstein, Janušov, Jakubovice, Ludvíkov, Losýň, Merzdorf Staré Město, Markersdorf, Nikles, Odendorf, Písařov, Richardsdorf, Ruda, Sobotín, Šimberg, Šumvald, Tatěnice, Ullersdorf, Zábřeh, Zokytle. — Z děkanství pak Úsovského byly pouze tyto fary postoupeny: Albendorf, Bludov, Lomnice, Moravice, Rezkov, Římařov, Těchanovice, Tilleendorf.

Přemnohé z osad těchto odolavše všem pohromám i dlouho trvajícím válkám i krutým živlem vyvolaným, trvají až podnes,

*) V Chrudimi byly tenkrát dva kostely farní, a sice kostel Nanebevzetí Marie Panny na hradě a kostel sv. Kříže vně hradeb městských, který nyní u prostřed rozlehlého hřbitova stojí památky starobylosti své dosud na sobě nese.

ovšem že v změněné podobě, ochraňující ve středu svém starobylé kostelíky z časů Otce vlasti Karla IV., jiné zanikly docela ve válce třicetileté byvše krutým mečem Švédským takřka se zemí srovnány, jiné ztrativše vlastní chrám přidruženy byly bývalým chrámům filiálním aneb nově založeným osadám farním, jiné konečně toho se dočkaly, že usadil se v nich pastýř evangelický, aneb že postavena po bok kostelu katolickému synagoga židovská. V průběhu vypravování naskytne se nám příležitost, abychom o té neb oné dědině blíže se zmínili, které jsme v dlouhé řadě hned na tomto místě vypočetli.

Mimo tyto zejména uvedené kostely, farní a menší kaple přivtěleno bylo k diecési Litomyšlské šest klášterů. O těchto pomnících zbožné mysli slavných předkův našich dochovalo se nám bohužel jen několik sporých zpráv, neboť krutá vřava válek Husitských, která nejlítěji zuřila ve východních krajích českých připravila klášterům tímto smutný konec a zničila spolu i všechny písemné památky původu a působnosti jejich svědčící. Co však předce o nich známo tuto klademe:

V Podlažicích, neveliké vsi v příjemném údolí blíže města Chrásti (nynějšího panství a letního sídla biskupa Králové-Hradeckého) ležící, zal. byl v první polovici XII. stol. od knížete Děpolda, bratra krále Českého Vladislava II., který i na Moravě i v Čechách velikými statky vládl, klášter Benediktinský s kostelem sv. Markéty a podřízen byl jakožto proboštství mateřskému klášteru bratří sv. Benedikta v Čechách, opatství Břevnovskému. Roku 1159. povýšil jej král Vladislav, vrátiv se z vítězné výpravy do Italie (s císařem Římským, Bedřichem I. Rudovousem, podniknuté) a když byl český šlechtic Vrbata všechny své skrovné statky na blízkou Podlažici ležící klášteru daroval, na opatství a nové toto opatství podřídil opět arcioopatství Břevnovskému. Prvním opatem stal se jakýsi Hugo. Ze klášter tento nikdy větších rozměrů nenabyl, svědčí ta okolnost, že v ten čas, kdy k biskupství Litomyšlskému byl připojen (r. 1350.) mimo opata toliko 20 bratří řeholních v něm se čítalo. Brzy na to významání byli opatové kláštera Podlažického přičiněním Karla IV. a biskupů Litomyšlských právem odznaků biskupských, totiž mitry a berly. Avšak to nutno ještě doložiti, že toliko bratři řeholní, opata vyjímaje, podlehali právomoci biskupa Litomyšlského, neboť opat i na dále ve

spojení zůstal a podřízen byl vrchnímu opatu v Břevnově*). (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepomuckého. Slavnost sv. Jana Nepom., muč. a hlavního patrona království českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) ve 3 hod. odp. budou slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 hod. u hrobu sv. Jana česká pobožnost, v 6 hod. německá pobožnost. Zítřka o slavnosti bude první mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 hod. z rána zpívaná ranní, pak tichá mše svatá. Od 5. hodin bude se zpovídati po celý den. O půl 9. hodině bude německé a v 10 h. české kázání, načež o 11. hodině J. Emin. nejd. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., po které udělí apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kteří svátost pokání a nejsv. Svátost oltářní hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavění velechrámu sv.-Vítského Odpoledne o 2. hodině bude u sv. Víta české kázání, o 3. hod. slavnostní nešpory, pak bude tamtéž kázání německé, po němž povede se uvnitř chrámu sv.-Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí k hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak od půl 5. české zpěvy a v 5 hod. české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatkův, konečně v 6 h. pobožnost německá. V pondělí 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5. hodin z rána do poledne. Mše sv. v 6 hod. s českou pobožností (bude se konati po celý oktáv), v 7 hod. zpívaná mše ranní, o půl 9. hodině zádušní mše sv. za ř. kněze Ant. Hanikýře, zakladatele dědictví Svato-Janského; odp. o 5. hod. české zpěvy, o 6. hod. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatkův sv. Jana, v 7 hod. též pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci.

*) Někteří spisovatelé se domnívají, že klášter Podlažický založen byl teprv r. 1159. od Českého šlechtice Vrbaty, který později od lidu okolního za svatého byl považován a k jehož cti poblíže vesnice Skály kostel (u sv. Vrbaty) byl vystaven. Tolik je jisto, že šlechtic Vrbata byl největším dobrodincem kláštera v Podlažicích a že dlouho žil v paměti vděčného lidu. Srv. Kulda: Církevní rok. V Praze 1880. I. str. 134.

Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 hod., něm. pak před 8. hod. Dnes, zítra a v poslední den oktávu (23. května) budou ji konati pp. kanovníci podinfulou, v ostatní dny farní duchovenstvo od sv. Tomáše. —

U sochy sv. Jana na sv. Janském náměstí koná se v 8 hod. večer pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od sv. Ducha. —

V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slavi se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 hodin ranní mše sv., v 10. hod. kázání české, v 11. hod. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. hod. kázání německé v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7 hod. tichá, v 10 hodin zpívaná mše sv. a ve 4 hod. odp. požehnání. —

Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na Pohorelci každodenně večer v 8 hod. a sice v svatvečer, v den, a pak v oktáv slavnosti při osvětlení celého náměstí Pohoreleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské.

— J. Emin. nejđ. p. kardiňal arcibiskup odebere se počátkem června na *generální visitaci do vikariátu Proseckého*. V pondělí dne 31. května přibude o 7. hod. večer do Měšic. V úterý dne 1. června bude v *Tréboraticích* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (2. června) v *Libeznicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (3.) na *Vodolce* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V pátek (4.) v *Chabrech* v 8 hod. mše sv., zkouška z nábož. ve škole. Odpoledne v *Đáblicích* zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (5.) v *Klecanech* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (6.) v *Bohnicích* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, odp. křestanské cvičení, sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (7.) v *Líbni* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (8.) na *Proseku* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; ve *Vysočanech* zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (9.) bude J. Em. dlíti v Praze. Ve čtvrtek (10.) v *Hloubětíně* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a z kouška z nábož. ve škole. V pátek (11.) bude nejđust. p. kardiňal opět v Praze. V sobotu (12.) na *Chvalech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmová-

ni, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (13.) v *Kyjech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; odpol. křestanské cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (14.) ve *Vršovicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (15.) ve *Vinohradech*, v 8 hod. mše sv. u milosrdných sester, zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (16.) bude J. Em. dlíti v Praze. Ve čtvrtek (17.) v *Hostivaři* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V pátek (18.) bude nejđust. p. kardiňal v Praze. V sobotu (19.) v *Michli* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (20.) v *Kundratcích* v 8 hod. mše sv., kázání, biřmování a visitace; odpol. křestanské cvičení a sv. požehnání v kostele, po té zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (21.) v *Podoli* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V úterý (22.) v *Braníku* v 8 hod. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. Na této generální visitaci bude J. Emin. noclehem od 31. května až do 6. června v Měšicích, po té vždy v Praze.

Pobožnost 40hodinná koná se až do 18. května u sv. Salvátora v semináři, od 19. do 22. května u Panny Marie Vítězné u bývalých Karmelitánů, od 23—26. t. m. na Strahově.

— Jednota pro *dostavění hlavního chrámu sv. Víta* na hradě Pražském bude ve středu d. 19. května o 4. hod. odp. obývati v radnici Staroměstské svou 19. řádnou valnou schůzi, při které se bude předčítati výroční zpráva o činnosti jednoty stavbě a jmění a při které 4 noví úřadové do ředitelstva jakož i revisoři voleni budou.

— *Pořádek generální visitace v diecési Králové-Hradecké*: Dne 16. května Týnišť: 17. Voděradý, odkud biřmovanci přibudou do Týniště, 18. Borohrádek, 19. Jelení 20 a 21. Kostelec nad Orl., 22. Čáslav s Chleny, 23. Brandýs n. Orl. 24. Č. Libchava, 25. Sopotnice, 26. Potštýn. — Dne 5. června Častalovice s Ličnem, 6. Vamberk, 7. a 8. Rychnov, 9. Javornice s Liberkem a Bělem 10. a 11. Černikovice, 12. Solnice, 13. Bílý Újezd, 14. Dobré, 15. Deštné, 16. Skuhrov s Lukavici, 17. 18. Ouřim s Kačerovem, 19. Kumstát, 20. Zdobnice, 21. Neb. Rybná, 22. Rokytnice s Pěčínem, 23. 24. Bartošovice s Bärnwaldem, 25. Kunwald, 26. Žamberk, 27. Klášterec, 28. Něm. Rybná se Sla-

tinou, 29. 30. Písečná s Hnátnicí. — 1. července: Nekoň, 2. Mládkov, 3. Těchonín a Č. Petrovice, odkud birmovanci přibudou do Mládkova. 4. 5. Králíky. 6. Rothfluss a Ullersdorf, odkud birmovanci přibudou do Králík.

— *Ze Starého Kolína.* Dne 13. pochovávali osadníci Staro-Kolínští vroucně milovaného svého duchovního pastýře vdp. děkana Karla Huška způsobem tak dojemným a čestným, že není daleko široko pamětníka tak slavného pohřbu. Četní přátelé zesnulého shromáždili se z blízka i z dál, aby zvěčnělému poslední vzdali poctu. Kněží sešlo se 46, vys. důst. p. kanovník Jan Bernard vedl průvod a důst. p. far. Zábořský Václav Vaněk promluvil významnou řečí na slova: „Památka spravedlivého zůstává s pochvalou, ale jméno bezbožných shnije s nimi“, po kterém bylo pontif. rekviem. Mezi krásnými asi 30 věnci vynikal palmový věnec od přítele zesnulého p. dr. Riegra. Z každého stavení úpravné osady vál černý prapor a mezi průvodem byly krámy zavřeny. Odpovězť v pokoji.

Z Německa. (*Číslice smutně mluví*). V diecési Münsterské zemřelo minulé roku 31 kněží, mezi nimi 12 farářů, novosvětců však nepřibýlo. Vyjma část Oldenburskou, kde proticírkevní boj nezuří čítá se v diecési 325 far, z kterých je 96 uprázdňeno buď úmrtím neb vypověděním. Ze 700.000 katolíků postrádá třetina řádné duchovní správy. Mimo udané fary jest ještě jiných 130 míst kaplanských uprázdňeno. Podotknouti jest, že nikde nedostoupil počet vyhnaných mnichů a zrušených církevních ústavů té výše jako v diecési Münsterské. — V diecési Kulmské jest z 252 far 36 neobsazeno 84 kněží jest částečně vypověděno, částečně bez řádných míst. V osadách kde se čítá 6—7 tisíc duší bývají jen 2 kněží a ti ještě musí pomáhati v sousedních farnostech, které osířely. Ano v jedné farnosti, kde jest přes 8000 obyvatelů katolických, jest jen jeden kaplan, Tato čísla ukazují příliš jasně o smutných následcích kulturního boje. — Opuštěna jest dcera Sionská jako chaloupka na poli a jako budka na vinici.

Z Belgie. (*Ochráncové katolických misijnářů*). V dubnu 1879 odešel P. Charmetaut, misijnář v Africe, do Belgie, aby vyzval mladé statné muže ku ochraně kněží, již u divokých národů hlásají evangelium. Již 14. května přihlásilo se 5 papežských zuavů z občanských rodin ku této vojensko-náboženské službě a 3. června odcestoval z

Brusselu do Marseille, jsouce provázeni papežským požehnáním, telegraficky od sv. otce Lva XIII. uděleným. Dne 7. června přistáli v Algeru, kde od superiora tamějších misijnářů Degevry-ho uvítání byli. Po té obdrželi 20. června před hlavním oltářem basiliky P. Marie, na jehož stupních arcib. Lavigerie slavnostně meče posvětil, z rukou arcibiskupových meč s tímto heslem: „Užívejte tohoto meče k ochraně díla Božího a střežte se, abyste ho nezneužili ku neoprávněným záměrům.“ Důstojník uderil lehce každého z vojnů třikrát přes šíje se slovy: „Buď hotový vojn, rovněž udatný jako věřící a zbožný.“ Na to skládal každý arcibiskupovi slib poslušnosti a obdržel od superiora kříž, jež stále nositi bude. Vojni oni zavázali se, že budou misijnáře všude i v těžkém postavení chrániti, karavany a tábory za dne i noci před lupiči, vrahy a divokou zvěť střežiti, svým důstojným a pevným chováním odpor a nechuť tuzemců překonávati a pod dohledem misijnářů nauky náboženské a počátky civilisace rozšiřovati. Právě se zase 19 nových papežských zuavů vynalezlo, již dne 22. února do Algeru odcestovali za službou svou. Kdož může popřít, že tento nepatrný ale mnohoblibný počátek je zárodkem velkolepého ústavu, který zajisté velké a rozsáhlé následky míti bude!

Ze Severní Ameriky. (*Neblahé poměry katolíků*). Před krátkou dobou dočkala se osada v biskupství Covingtonském té nešťastné události, že jí byl krásný kostel pro dluhy prodán. Osada tato je dosti rozsáhlá a čítá se v ní asi 400 školních dětí a přes 2000 obyvatelů. Stav nižší třídy je v amerických městech přes všechn skvělý obchod ještě velmi neblahý a proto pomýšlí se na to, aby v úrodných krajinách západních založily se osady a aby takto ulehčilo se potlačovaným poutivým katolíkům. Začátek se stal ve státu Minnesotě, kde před desíti lety založena byla osada a nyní žije tam již 5000 katolíků, mají 2 kněze a staví 2 kláštery pro klášterní sestry, aby dívky vychovávaly. Podobně se děje i jinde, jmenovitě do Severní Dakoty prý v posledním roce velmi mnoho německých katolíků se vystěhovalo. Bohužel však nedostává se často potřebných prostředků a obezřelého vedení, poněvadž činnost biskupů a duchovních řádů je velmi omezena a šlechta ve staré vlasti buď nechce aneb namnoze také nemůže výdatně podporovati.

Literární oznamovatel.

— „*Časopisu katolického duchovenstva*“, ročníku XXI. čís. 3. má tento obsah: Co jest filosofie? Napsal dr. Eugen Kadeřávek. Bratrstvo blah. Rodičky Boží z Hory Karmel v Hořicích (od r. 1685—1785). Podává Boh. Fraut. Hakl, farář v Hořicích. Návod dítek ku zpytování svědomí. Napsal Klement Markrab, farář v Heřšovicích. Díků vzdávání katolického kněze po mši svaté. Podává Ed. Brynych, prof. bohosloví pastýřského v Hradci Králové. Všeobecná a neodvislá morálka lóže. (Příspěvek k nejnovějším dějinám Belgie.) Napsal Josef Pazderka, farář v Kateřinkách u Opavy. Ostatky sv. Vojtěcha, biskupa a mučenika, patrona českého. Napsal dr. Josef Schindler, prof. církevních dějin v Praze. Kronika. Literární oznamovatel.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*“. Ročníku XXVI. sešit III. obsahuje články: O tak zvaných rostlinách masožravých. (Podává dr. Ant. Hansgirk.) — Slovo o měrickém tvaroznalství na gymnasiích. (Podává prof. Fr. Čížek. (Pokračování.) O elektrickém světle. (Píše prof. J. Pšenička. (Pokračování.) — O oděvu mládeže školní. (F. T. Dubský.) Drobnoti. Úvahy. Literatura a umění. *Štěpnice*: Růžový palouček. (Vilma Sokolová.) Životopis živce. (Vypravuje Josef Dědeček.) Nezdárnému dítěti. (Frant. Doucha.) Denívka zlatooká. (Karel Vognar.) Šumař. (Vlastislav Borský.) Výlet na jezero starenbergské. (Michael Marhan.) Z růžové zahrádky. (Podává Václav Petrů.) Práporvědi. (Podává prof. Říha.)

— „*Ilustrovaný zvěrolekař domácí*“ pro hospodáře. Knihu tuto, jednající o nemocech všech domácích zvířat spolu s navedením, jak je ošetřovati se slušným zřetelem k léčbě homeopatické, napsal Vilem Zipperlen, professor zvěrolekařství v Hohenheimu, na jasyk český ji převedl zkušený znalec a vydal Fr. Slavík, kněhupec v Olomouci. Lze ji jako dobrou a poučnou rádkyni odporučiti hospodářům, kteří druhdy velikou škodu trpívají nemocemi domácích zvířat, poněvadž nevědí jak léčiti a pomáhati mají. Vyobrazení počtem 320 jsou vesměs zdařilá a dodávají knize zvláštního půvabu. Řeč jest správná, sloh populární a proto jest si přáti, aby rozšířena byla hojnou měrou mezi hospodáři. Dosud vydán 1. a 2. sešit. Celé dílo obsaženo bude v 16 sešitech po 20 kr.

— „*Zpěvník pro školní mládež*“, svazek I. Pro první školní rok. Oddíl I. pro školy chlapecké. Sestavili Jos. Drahorad a Fr. Zeman. Vydání s nápěvy. Cena jen 15 kr.

Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec. — Písně v zpěvníku tomto jak slovy tak lehkou melodií protlou se mládež hodí, neboť jimi vedou se dítky k zbožnosti, k lásce k Bohu, k lásce k rodičům, k čistotě, k pracovitosti, pořádku, šetrnosti; ukazuje se jim, jak se zračí všemohoucnost, všudypřítomnost a dobrotivost Boží v přírodě. Navádějí se dítky k prospěšné a užitečné zábavě, aby nezahálely, nýbrž jako holubička a pilná včelka vždy užitečnými věcmi se obíraly.

— „*Úplný Šematismus*“ národního učitelstva v Čechách. Sestavil Josef Pour, učitel při obecné škole u sv. Mikuláše v Praze a jedn. „Budče Pražské“. Nakladatel Frant. Urbánek, knihkupec v Praze.

— „*Světlozor*“ přináší v čísle 18. ročníku XIV. tato vyobrazení: Dr. Jindřich Wankel. Rodný domek Husův v Husinci. Husinec. Svěcení dveří hlavního chrámu hnězdenského. Petr Bílka. Žebráci barcelonští. „Kuk!“ Invenience a kresba J. Ulricha. V textu jest tento obsah: Černí Španělé. Od Václava Beneše-Třebízského. (Pokračování.) Ze „Snů královských.“ Od Adolfa Heyduka. II. básně: Bratrův hrob. Měsíc pod Tatrami. (Ze zápisků Ranka Petra podává Rud. Pokorný.) Thankfull Blossomová. (Přeložil Benešovsky-Veselý.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti. V čísle 19. jsou vyobrazení Karel Adámek. Vodopád u Radomíru. Noční schůze náčelníků albarských. Erb Brikého z Licka. Z anthropologické výstavy moskevské. Frant. Alois Vacek. Nejstarší obraz sv. Václava v Římě.

— „*Janua linguarum reserata aurea*“, t. j. Zlatá brána jazykův otevřena aneb plniště všech řečí a umění. Krátký způsob z latinského (a kteréhokoli jiného) jazyka spolu se začátky všech umění pochopení, pod stem titulů v tisíci práporvědiích obsažený. Od Jana Amosa Komenského. Nové vydání. Bibliotéky paedagogické svazek 73. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec.

— Hellvaldova díla: „*Země a obyvatelé její*“ celého díla sešit 19., který právě vydán byl, jedná o království italském, o Velké Británii a Irsku, o Švédsku a Norsku. 20. o Střední Americe a Západní Indii, o Jižní Americe. Sešit 21. O Švédsku a Norsku, o Dánsku, o království Nizozemském, Belgickém a o říši Německé. Sešit 22. O Jižní Americe. Krajiny Laplatské. Patagonie. Venezuela. Historický přehled.

— „*Příručný Slovník všeobecných vědomostí*“. Redaktor Josef Rank. Nakladatel: Kněhupec Frant. Kytka v Praze a na Smíchově. Díla toho, které o věcech českých a

slovanských vůbec přináší zprávy sice zevrubné, ale důkladné, vydán sešit 8., který zahrnuje články od Cavezzo — Čechy.

— „*Věstniku bibliografického*“ vydáno číslo 3. rozmanitého obsahu o zjevech literárního života českého a slovanského.

— „*Sebrané povídky pro lid*“, od Frant. Pravdy. Sešit 5., 6. a 7. Nákladem kněhkupectví Kobrova. Cena sešitu obnáší 20 kr.

Slavnostní krátká mše k oslavě sňatku Jeho Císařské Výsosti Korunního Prince Rudolfa s Její Královskou Výsostí Štěpánem, princeznou Belgickou, od Fr. Z. Skuherského, ředitele ústavu pro hudbu církevní v Praze a skladatel „České mše pro lid“, vyjde s tituly českým, latinským a německým asi za měsíc pro sbor smíšených hlasů s průvodem varhan aneb orchestru, nákladem Fr. A. Urbánka v Praze, kdež se už nyní lze o ni přihlásiti. Není pochybnosti, že nová tato skladba mistra našeho zdolmáči rychle nejen v chrámech našich, kde zajisté všude bude ku slavnosti co nejpilněji studována, ale i v celém Rakousku, ano i v Belgii. Znalcové chválí nade vše novou práci tuto výtečného cirk. skladatele řed. Skuherského. Zakázky bude vyřizovati nakladatel v téměř pořádku; v jakémž budou ho docházeti.

— „*Nauka o skladbě hudební*“, již napsal František Skuherský, ředitel ústavu ku pěstování hudby církevní v Praze. Svazek I. O závěru a modulaci. Hudební kruhy vítají knihu tuto, která v druhé části o jednoduchém a dvojitém kontrapunktu, v třetí o visitaci a kanonu a v čtvrté o fuze pojednává, s velkou radostí. P. spisovatel se těší výborné pověsti a dlouholetou zkušenost seznal, jak jest žáky naváděti do tajnosti hudební komposice. Vydání, které podnikl knihkupec Fr. Urbánek, jest úhledné a solidní.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Bartovský, farář v Čisté, dne 3. května 1880 (nar. v Plzni 26. března 1823, vysv. 27. ledna 1850.)
- p. Frant. Lidmanský, far. v Pozdni, dne 8. května 1880 (nar. v Jindřichově Hradci 24. srpna 1834, vysv. 29. července 1858.)
- p. Karel Hušek, kníž. arcib. kons. rada, bývalý vikář okresu Kolínského, osobní děkan a jub. kněz v Starém Kolíně, dne 10. května 1880 (nar. v Nábzi 13. března 1796, vysv. 24. srpna 1821.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jan Černohouz, děkan v Kovářech, a
- p. Josef Sirůček, far. v Lidicích, obdrželi expositorium can.

Jmenování jsou:

- p. Jos. Kandler, děkan ve Slaném, jmenován II. sekretářem kníž. arcib. vikariatu Slanského.
- p. Jindřich Kubát, dr. bohosloví a far. v Malovicích, ustanoven za far. ve Tmani.
- p. Frant. Malý, far. v Hlušicích (diecése Kralohradecké), za far. v Jirně.

Zvolen jest:

- P. Bruno Bayerl, řed. Plzeňského gymn., za opata kláštera Teplského.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Aug. Svoboda, dr. theol., čestný kanovník a konsistorní rada, městský děkan v Počátkách a bisk. notář, dne 9. května 1880 (nar. v Pelhřimově 17. prosince 1812, vysv. 25. července 1838.)
- p. Frant. Švehla, děkan ve Volyni, biskup. notář a vikariátní sekretář, dne 10. května 1880 (nar. v Počátkách 31. března 1817, vysv. 25. července 1840.)

V biskupství Králové-Hradeckém.

Jmenován jest:

- p. Jos. Zeiner, majitel zlatého zásluž. kříže, s korunou, čestný děkan v Lanově, jmenován čestným konsistorním radou.

Ustanoven jest:

- p. Felix Bárta, kaplan ve Žlebích, jmenován zámeckým kaplanem tamtéž;
- p. Václav Ehl, kaplan, za administratora ve Vlčicích.

 Pan Ferdinand Škampa, bratr zesnulého p. faráře Kojetického Aloisia Škampy, nabízí ke koupi za levnou cenu knihy obsahu theologického, některé dosti vzácné a důležité. Každému lze celou knihovnu si prohlédnouti v hodinách dopoledních v domě čís. 1040 na Poříčí u Ptseckých.

 Pan Jos. Nejtek, pozlaccovač v Praze v Karmelitánské ulici čís. 380, má na skladě velkou zásobu obrazů. Odporučuje se pro zhotovení nových a obnovení starých oltářů, zhotovuje též pro farní kostely Boží hroby, uměle dle Mnichovského působu polychromované s dvěma klečícími anděly. I čtrnáct vkusných obrazů pro křížovou cestu za levnou cenu dostati.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácí se
v expedici
a v všech řádných
knihkupcích

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o slavnosti Božího Těla, zdali jest kněz po-
vinen díky vzdáti po mši sv.

I. Díky vzdáti po mši sv. povinen jest kněz z vděčnosti spravedlivě. Bůh netoliko hotov jest díky naše přijímati, nýbrž také žádá od nás, abychom jemu vděčnost prokazovali. Slavnosti, jež sám v starém zákoně ustanovil, jakož i jeho církev v novém zákoně, skoro všechny počátek svůj mají v nějaké milosti znamenité, na kterou by také potomci pamatovati měli stále a živě; všechny nás ku vděčnosti vybízejí. Jako židé měli svou oběť vděčnou, tak i my se těšíme ze mše sv., jejíž první účel jest nás pamatovati na tajemstva našeho spasení: Hoc facite in meam commemorationem (To činite na mou památku); jest tedy oběť vděčnou (*sacrificium eucharisticum*) ve smysle obzvláštním.

Nikdy nebylo srdce udělující dobrodiní více prosto všelikého sobectví, než srdce Pána Ježíše; a přece dojemně si stěžuje do nevděčnosti, již se mu dostalo za dobrodiní. *Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt?* (Až deset jich nebylo očištěno? A kdež jest jich devět? Luk. 17, 17.) *Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis?* (Mnohé dobré skutky ukázal jsem vám z Otce svého, pro který z těch skutků mne kamenujete? Jan 10, 32).

Vděčnost k Bohu povinností jest spravedlivou, jak slavně vyznáváme, dříve než hlavní část oběti začínáme: *Vere dignum et justum est . . . nos tibi semper et ubique gratias agere* (V pravdě důstojno a

spravedlivě jest . . . , abychom tobě vždy a všude díky vzdávali). Mají-li srdce naše býti vděčna po všechny časy a na všech místech, poněvadž dobrota Boží nás dárí milostmi vždycky a všude, čím vroucnější býti má vděčnost naše, obdrželi-li jsme milost, kterou jest Bůh sám?

Příčina vděčnosti jest troji: *cena*, jakou má do sebe dobrodiní samo, *láska*, ze které dobrodiní jest prokázáno, *přednost*, kterou jest vyznamenán, kdo dobrodiní obdržel. O knězi, jaký poklad v sobě odnášíš od oltář odcházejí? Sv. Augustin praví: *Audeo dicere, quod Deus, quum sit omnipotens, plus dare non potuit; quum sit sapientissimus, plus dare nescivit: quum sit ditissimus, plus dare non habuit.* (Odvažuji se říci, že Bůh, ač jest všemocen, více dáti nemohl: ač jest nejvýše moudrý, více dáti neuměl; ač jest nejbohatší, více neměl, co by dal.) Čeho se ti nedostává, máš-li Krista, Jeho tělo, Jeho duši, Jeho božství, a je-li ti dovoleno podlé slov Spasitelových (Jan 17, 10) k Spasiteli samému zvolati: *Omnia tua mea sunt* (všecky věci tvé jsou mé)? Co svatý František Saleský často říkal: *Kdo má Ježíše, má všecko*, platnost má o knězi způsobem zvláštním, když s oltáře sestupuje. A tímto pokladem, jenž v sobě drží všechny ostatní, povinen jsi lásce Ježíšově. Toliko Tvá dobrota neskončená, o Pane, Tebe přiměla, že s tvorem nejslabším a nejnehodnějším se spojuješ, ač tobě z toho spojení žádný prospěch nevyplývá. Ale nejen lásku nejnežnější mi prokazuješ, která všelikou míru přesahuje; převeliká čest, které u oltáře nabývám, mě zároveň do-
jímá a zahanbuje.

Uvážím-li, že ani Abrahamovi ani Mojžíšovi, ani Jeremiáši, ani tvému před-

chůdci svatému, o němž jsi pravil: *Non surrexit major inter natos mulierum.* (Mat. 11, 11. Nepovstal větší mezi syny ženskými), nebylo popřáno dotýkati se toho, čeho se dotýkám já, požívati to, co požívám já, činiti to, co činím já; mám-li na mysli, že tolik národů sv. přijímání zbaveno jest dílem nevěrou dílem kacířstvím, že i ze členů tvé církve málo kterým je snadno účastenství míti na svatě hostině, že já patřím k těmto vyznamenaným, kteří denně přistupují k svatým hodům, jichž majetkem jest chléb andělský, tak že jej i rozdávati mohu ostatním věřícím; myslím-li o svém vyznamenaní: nemohu se netázati, zdaž má vděčnost jest přiměřena k této přednosti, proč potřebuji, abych byl pobízen velebiti Tvé jméno: *Benedic, anima mea, Domino* (Dobrořeč, duše má Hospodinu).

II. *Díky vzdávající po mši sv. znamenitých nabýváme účinkův.* Pro kněze nejvzácnější a nejdražší jest doba, když Ježíš Kristus v něm jest přítomen, kdy jemu jest nakloněn měrou svrchovanou, kdy účastenství běře na všem, co k němu se odnáší, kdy za něho se obětuje Otci nebeskému.

Před mši sv. Synu Božímu jsi se klaněl, na nebesích a ve svatém stánku meškajícímu; při mši sv. jemu jsi se klaněl na oltáři a ve tvých rukou odpočívajícímu; a nyní kde jemu se klaníš? kde jest? *In me manet et ego in eo*, praví Spasitel sám (ve mně přebývá a já v něm). Jak podivu hodna jest ona chvíle, kdy tobě jest popřáno své rty přiložiti k otevřenému boku Ježíše Krista, občerstviti se z pramene všech milostí! Neslyšíš-li, jak ti skoro nabízí veškerou moc svou, veškeré své poklady nesmírné? *Quid tibi vis faciam?* (Co chceš, abych ti učinil?) Přebývá v tobě aniž v tobě je nečiněn.

Mnoho theologů znamenitých stejného jsou mínění říkouce, že probuzení ctností, jež se děje po sv. přijímání, zásluhu velikou má u Boha, poněvadž vycházejí ze srdce, jež se Synem Božím nejužší spojeno jest. Vše, co v této chvíli činíš vnuknutím Ducha Kristova, činíš s tebou: modlíš-li se, modlí se s tebou; děkuješ-li, děkuje s tebou. Tvé skutky s jeho skutky jsou stotožněny a proto v jisté míře boholidské jako jeho skutky. Proto se zalíbením na tebe patří Bůh. Ale uvažme mimo to, v jakém stavu vidí Bůh svého Syna? Vidí, kterak se ponižuje a takofka zmaňuje, kterak ještě nyní neustále se obětuje k jeho cti a slávě, za svou církev a za

tebe: neboť mezi tím co po mši sv. čas mine, když snad ani nemyslíš, zírají andělé v tobě divy nevypravitelné. Proměnou, která se děje ve způsobách chleba a vína, ztrácí Ježíš znenáhla své bytí svátostní; na tvém srdci obětuje se v této chvíli jako na živém oltáři za tebe svému Otci nebeskému; koří se mu, prosí u něho za tebe. Co by jeho Otec jemu v tu chvíli mohl odepřiti, nepřekážíš-li snad sám svou nevděčností úmyslům jeho lásky?

III. *Opomeněš-li po mši sv. vzdávati díky, zneuctiváš Ježíše Krista a trestu jsi hoden.* Sv. Jan o zrádném Jidášovi praví: *Cum accepisset buccellam, exivit continuo* (J. 13, 30. Když vzal skývu, hned vyšel). Podobají se tomuto zrádci někteří kněží, kteří sotva oltář opustivše spěšně roucha mešní skládají a ke každému své ucho nakloňují, nikoli však J. Kr., jenž by jim mnoho pověděl, mnoho dobrého sdělil; nepezorně jakousi formulí odříkávají, hosta nejvyšší úcty hodného uvádějí do svého života starostmi pozemskými znepokojovaného, účastným jej činí svých rozmluv ničemných a naň ač do srdce přijatého zapominají, jako zapomináme na mrtvého, jenž jest uložen do hrobky: *Oblivioni datus sum tamquam mortuus a corde* (v zapomenutí dán jsem jako mrtvý ze srdce Ž. 30, 13). Kde jest víra? Jak hrozné takový kněz jest zaslepen! Dříve než Syna Božího jsi přijal, vyzýval jsi srdce všech k díkůčinění: *Sursum corda . . . Gratias agamus Domino Deo nostro.* (K nebesům srdce . . . díky činme Pánu Bohu svému) . . . a nyní vděčnosti pamětliv nejsi, ač jsi povinen měrou daleko větší! Před krátkou chvílí třikráte po sobě jsi vyznával upřímně a zkroušeně, že nejsi hoden, abys příbytkem se stal Boha nejsvětějšího: *Domine, non sum dignus*; a sotva že v tvém srdci Bůh zavítal, ty naň více nemyslíš; ty více nemáš, co bys mu řekl, ty již mu žádné úcty neprokazuješ, ty žádné více milosti od něho nepotřebuješ! Nebojiš-li se, že tato láska Ježíše Krista ve hněv hrozný se promění, budeš-li jej stále urážeti po mši svaté? Měj na mysli slova sv. Jana Zlatoustého: *Audiamus, et sacerdotes et subditi . . . Durum fortasse videbitur, quod sum dicturus, sed necesse est tamen, ut ob peccatorumque negligentiam dicatur. Quando ultimae coenae communicavit Judas . . . ceteris omnibus recumbentibus ipse se proripiens excessit; illum imitantur et illi, qui aut gratiarum actionem discedunt.* (Slyšme, jak kněží tak poddaní . . . Odporno snad zdáti se bude, co hodlám říci, ale nutno

jest přece, aby pro nedbalost přemnohých řečeno bylo. Když poslední večere se byl účastnil Jidáš . . . , kdežto všickni zůstali, on sám se odloučil a vyšel; jej následují také ti, kdož díky nevzdavše odcházejí.) Syna Božího nemá tento kněz, pokračuje tyž učitel církevní, v malém opovržení (*non mediocrem contemptum habet*); jakým jiným trestem stává se vinen než největším? (*Quid est aliud, quam extremo supplicio sese obnoxium reddere?*)

Taž se pečlivě, zdali jsi tuto povinnost konal svědomitě. Právě-li ti svědomí, že v této příčině jsi byl nedbalý, pros Spasitele za odpuštění, dříve než slaviti budeš svatá tajemstva. Umiň si pevně, že vždycky aspoň čtvrt hodiny po mši sv. věnuješ díky činění a zavrhní všeliké výmluvy, které vlažnost předstírá, abys tuto dobu zkracoval. Sv. Bonaventura praví: *Nullum certe pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent praetextus negotiorum, vel studii, quibus se tepidi excusant; quod enim gravius et utilius negotium quam de animae salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus praesens melius doceat?* (Že nemá zajisté citu zbožnosti, o sobě svědčí ten, kdo nerad s Bohem zůstává. Aniž co platí výmluvy prací aneb studování, jimiž vlažní se ospravedlňují; neboť která práce jest vážnější a užitečnější než o spasení duše s Bohem jednati? Aneb čemu učiti mohou knihy, čemu by Bůh přítomný lépe neučil?)

Rozjímání stručné opakováno:

I. Díky vzdáti po mši sv. povinen jest kněz z vděčnosti spravedlivě. Bůh žádá od nás, abychom jemu děkovali; Ježíš si stěžuje, nekoná-li kdo tuto povinnost. Jsme-li povinni děkovati vždycky a všudy, tím více povinnost káže po výkonu nejvelebnějším. Kdo Ježíše má, ten má všecko. Svatým st. zák. popráno nebylo sv. přijímání; v novém zák. málo jest těch, jimž se dostává vyznamenání každého dne přijímati. — II. Díky vzdávajice po mši sv. znamenitých nabýváme účinkův. Ježíš Kristus jest v srdci našem nejsa nečinen; s ním a skrze něho se modlíme, děkujeme, prosíme, jednáme. Naše srdce jest živý oltář, kde Ježíš proměnou způsob svátostních skutečně za obět se přináší. Zdaž Bůh nám v té chvíli něco odepře? — III. Opomeně-li po mši sv. vzdáti díky, zneuctíváš Ježíše a trestu jsi hoden. Jidáš jest podoben kněz, neděkuje-li. Před pozdvinováním za spravedlivo jsi uznal děkovati, před sv. přijímáním se

be nehodným jsi prohlásil, a po sv. přijímání neděkuješ. Nevíš, co bys mu řekl? Nebojiš-li se následkův?

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XII. O slavnosti nejsv. Srdce Páně (v neděli III. po sv. Duchu.)

Církev sv. koná dnes slavnost nejsv. Srdce Pána Ježíše. Co jest srdce Páně? Jest to srdce Syna Božího, jenž jest pravý Bůh a spolu člověk, srdce našeho Spasitele a Vykupitele, jenž z lásky za nás trpěl a zemřel. Jest to nejsv. srdce, ježto nás dosud miluje a milovati nepřestává a proto i naši účty a vděčné lásky zasluhuje. Srdce Kristovo všickni dobří a citelní lidé po všechny věky milovali zvl. nejbl. matka jeho Maria. Podobnou lásku apoštolé a učenníci k němu chovali, ano všickni svatí a světice Boží byli ctitelé a milovníci srdce Kristova, mezi nimiž se nejčastěji jmenují sv. František Saleský, Bernard, Alois, Stanislav, Gertruda, Mathilda, Terezie. Ku zvláštní počtě přišlo srdce P. Ježíše v 17. věku, horlivostí blah. Markéty Alacoque, která zvláštní pobožnost k srdci Páně konala. Papež Klement XIII. slavnost k srdci Páně všeobecně zavedl. Brzo ku počtě srdce Páně povstala bratrstva, jimž Pius IX. plnomocné odpustky udělil. Také my jsme se dnes m. br. a s. shromáždili ku počtě božského srdce Pána Ježíše, aby pak tato slavnost k prospěchu byla, hodlám mluvit o lásce srdce Kristova a k vděčné vás vzbuzovati lásce.

I. Srdce Kristovo, jehož památku církev sv. dnes koná, vyobrazuje se s plameny, což znamená hořící lásku. A v pravdě jest srdce Kristovo srdce Boha nejdobrotivějšího, nejhlavnějšího, sama láska. Ono milovalo a miluje všechny lidi a milovati nepřestane a dobře činí všem po všechny věky. Z lásky k nám uložil Kristus spasiti hříšné pokolení lidské! protož opustil slávu nebeského Otce, stal se člověkem; z lásky všechny obtíže života lidského na se přijal a po celý život lásku dokazoval. Nelze a netřeba, abych vám m. br. a s. lásku Kristovu obsírně líčil; vždyť celý život jeho, kterýž vypsali sv. evangelisté, o tom svědčí, že P. Ježíš chodě po vlasti dobře činil. Kamkoli noha jeho vkročila, jevil se srdce laskavé. On miloval nejen

dítky nevinné, lidi dobré a pobožné, nýbrž i zlým a hříšným srdce své nezavíral, jak mu podle dnešního ned. evangelia nepřátelé vytýkali, že „hříšníky přijímá a jí s nimi.“ (Luk. 15, 3.) On byl přítelem nejen Lazara a Marty, nýbrž i Magdaleny. On jako dobrý pastýř přišel hledat ztracených ovci israelských a radoval se z hříšníků činících pokání z Matouše, Zachea a m. j. Láska Kristova jako plameny šlehala ze srdce jeho i radostně plála; a jako plamen hoře se tráví, tak srdce Kristovo jiným dobře činíc, samo se trávilo. Láska srdce Kristova trvala až do poslední křípě krve, když srdce to bylo probodeno. Z lásky Kristus tou měrou trpěl, že se dal zajati, políčkovati, bičovati, trním korunovati, z lásky těžký kříž na bedrách nesl a byl ukřižován. Z lásky trpěl potupu, posměchu, rouhání a mnoho bolestí, z lásky svým nepřátelům odpustil a za ně se modlil, z lásky nesa hříchy celého světa zemřel na kříži. Z lásky položil život za ovce své. (Jan 10, 15.) „Většího zajisté milování nemá“ žádný nad to, by kdo život položil za přátely své. (Jan 15, 13.) Ano Kristus dosud nekonečně nás miluje; srdce jeho nechtělo se odloučiti od nás; proto než odešel na nebesa, slíbil svým apoštolům i nám všem: „Ját s vámi jsem až do skonání světa.“ A v pravdě jest Kristus s námi s tělem i s duší, s tělem i s krví v nejsv. Svátosti v způsobách chleba a vína. Z lásky ustanovil nejsv. Svátost při poslední večeři, památku umučení a smrti své. Památka tato koná se při oběti mše sv. Kristus přebývá s námi v chrámech, ano dává se nám požívat za pokrm k životu věčnému. Jaká to láska! Již pak N. rozumíte, proč srdce Kristovo vyobrazuje se s plameny? — Totéž na znamení lásky.

2. Nuže co zaslouží Kristus za tak mnohá dobrodíní a za tak velikou lásku? Za dobrodíní jsme mu povinni prokazovati vděčnost, za lásku opětnou lásku. Plameny srdce Kristova vzbuzují nás k opětné, srdečné a vroucí lásce. — Kdož by Krista svého Pána a Spasitele nechtěl milovati? „Kdož jest tak tvrdý, aby honeobměkčila láska Boží tak předcházející, že pro člověka člověkem býti ráčil?“ Sv. August. Je-li možná, aby pohled na Krista z lásky ukřižovaného k lásce neroznil? Sv. Lig. „Věru, jestli že Pána Ježíše nemilujeme, jsme nevděční tvorové.“ — „Nemiluje-li kdo Pána Ježíše Krista, budiž proklet“ prozí sv. Pavel (Kor. 16, 22.) A předc

jsou mnozí křesťané ku Kristu nevděční, nemají lásky k svému Spasiteli. Patřte na srdce Kristovo, anož ovinuto trním, což jest obraz utrpení Kristova a nevděčnosti lidské. „Kdo má přikázání zachováva, tent miluje mne.“ (Jan 14, 21.) Avšak mnozí přikázání Božích nedbají, ano lehkovážně je přestupují, hřeší a hříchy svými Krista znova křížují.“ (Žid., 6, 6.)

Slovutný kněz Sambuga kázal jedenkrát: Patřím jinochy nemravné, dcery nestoudné, dítky neposlušné, manžele nevěrné, představené nespravedlivé, křesťany nevěřící, bezbožné.“ Tak jest bohužel dosavade: srdce mnohých křesťanův jest plno hříchův hned od dětinství až do posledního věku. — Proto srdce Kristovo jest zkormouceno, jako trním zbodáno, proráženo. — Jak nepochopitelná jest láska srdce Kristova, tak nepochopitelný jsou neláska, nevděk křesťanů. Jaká to láska Kristova se jeví v nejsv. Svátosti a mnozí křesťané netečně, vlažně a neuctivě se k ní chovají! — Jedna z nejpodstatnějších povinností úcty a lásky jest návštěva: Dítky navštěvují rodiče, podřízení své představené, obdaření své dobrodince. A Kristus jest Otec, Pán, přítel, dobrodinec — On přebývá mezi námi v chrámu Páně a předce mnozí zřídka přicházejí do příbytku jeho anebo nebývají přítomni s takou uctivostí a láskou jako sluší nejv. Pánu a laskavému dobrodinci; ano chovají se jako v domě světském na místě rozkoší a radováněk. Ach ti špatně splácejí lásku, jakouž jim Kristus prokazuje. Kristus se tu každodenně nebeskému Otci obětuje za naše spasení a mnozí mši sv. zanedbávají pro časné záležitosti, pro práce a starosti. Kristus se nám s nevýmluvnou láskou podává za pokrm k životu věčnému. A jak splácejí křesťané tuto lásku? Buďte nedbají, aby k stolu Páně přistupovali nebo přistupují jen z obyčeje, aby církevnímu přikázání zadost učinili, ano snad i beze vší bázně jako Jidáš Tělo Páně přijímají nehodně, a tak připravují si odsouzení (I. Kor. 11, 28.) Takový je vděk mnohých křesťanů za lásku Kristovu! — Ach, zdaž i my kř. nebyli tak nelaskavi, nevděční ku Kristu? Ach, kéž i já vás m. br. a s., jsem povzbudil, abyste srdce Kristovo vroucně, upřímně milovali. Zvláště pak vy ctitelé srdce Ježíšova, kteří službě jeho jste se zasvětili, ostatním křesťanům dobrým příkladem předeházejte; navštěvujte pilně chrám Páně, kde Kristus přebývá v nejsv. Svátosti. Jemuž se vroucně klanějte,

zvláště při mši sv. uctivě se chovejte a k stolu Páně s náležitou přípravou vždy hodně přistupujte, ano pravým kř. životem srdci Kristovu zalibiti se snažte. — Kdykoli patříte na srdce Kristovo láskou plápolající a trním zbodané, učíte to pevně předsevzeti, že ho nechcete hříchy svými nikdy zarmucovati, bodati, nýbrž že ze srdci svých odstraníte všecko trní, aby bez překážky plápolala láskou k P. Ježíši. Ach, dej nám Pane! srdce Tobě podobné, abychom hledali jen čest a slávu Tvou a milovali Tě na věky! — Amen.

Církev vítězí.

„Nepřátelé svatou pravdu hani
Spěšme tedy v svatý bratří boj,
Bůh požehná spravedlivé zbrani,
Vítězným náš jistě bude voj.“

Viz ten ruch, jenž celým světem vládne,
neřestí a hříchů žirný zdroj,
proti pravdě hrůzný chystá boj
pekla synů pokolení zrádné.
„Vše co svaté, ať to jednou padne,“
dábelský ten stále křičí roj,
ničeho nešetří zlý ten voj,
nezná bázně, nezná úcty žádné.
V ruce nůž, tak syn se k matce řítí,
z jejího si žalu tropí smích,
srdce její oceleu tím raní;
nevíš snad, kdo synem tím má býti?
Proti Církvi spěchá světa hřích,
Nepřátelé svatou pravdu hani.

A co my? snad máme přihlížeti
an se matky naši množí žal?
O kdož by zde trpce neplakal,
paní lidu zří-li v bídě dleť?
Kde jste, věrné svaté matky děti?
Kdo jsi na křtu svatém přísahal,
v křesťanské se voje vřadit dal,
pospěš sem, a nechtějz otáletí;
jistě vážná kyne doba,
bezuzdná ta nepřátelů zloba
den co den vysílá nový roj,
my však, Církve dítky, katolíci,
my jsme svaté pravdy bojovníci,
spěšme tedy v svatý, bratří boj.

Proč se bouří světa národové,
proč obmyslí bídné marnosti?
Proč k dovršení své hříšnosti
spojují se země vladařové?
Ten, jež svatým zovou andělové,
v nebeské jenž bydlí výsosti,
jenž se pánem všechněch mocností,

jenž se mocným králů Králem zove,
Ten to hrdé hříchů plné plémě,
k nebi jež své hrdé vznáší témě,
v huěvu Svém Svým svatým trestem zraní;
rychle v šik, nás Pán všech chrání Pánů,
Církvi své On nedá trpět hanu,
Bůh požehná spravedlivé zbrani.

V rozličná jsme místa postaveni,
jak to vůdce Božský usoudil,
ale stejný všem nám budiž cíl,
stejně buď pro pravdu zanícení.
Křesťanského jména hoden není,
kdo by v boji svatém ustoupil;
každý bojův statně ze všech sil,
protivníci budou přemoženi.
Kdož miluje svatou Božskou víru,
Neoddávaj klidnému se míru,
k brzké spíše seči jen se stroj;
nedej zaslepit se obavami
Bůh je s námi, nebojujem sami,
Vítězným náš jistě bude boj.

A. V.

Z Marseille do Milána.

Od Josefa Jandy.

(Dokončení.)

Z tohoto města přijeli jsme do městečka Oneglie, v němž 8 kostelů se nalézá. Rozkošný pohled na město, které na úpatí hory stojí. Stráně hory posazeny jsou od dola až na horu olivovými háji. Když člověk k těmto předmětům se dívá, mimovolně povstává na mysl jeho představa o hoře Olivetské, na níž Pán Ježíš tak rád prodléval, když úzkost z nastávajícího utrpení a bolestné smrti jeho se zmocnila tam mezi olivami útěchu a posilu hledal a odtamtud ve vši slávě a velebnosti na nebesa vstoupil. Pro tuto biblickou vzpomínku, kterou nesčetné olivové sady a háje této krajiny v duši člověka vzbuzují, jest cestování po tomto pobřeží západním tím milejší. Jako oliva vezdy oznamem míru byla, tak se mi zdálo, že zde ve stínu roztomilých hájův olivových azvláštním klidu a pokoji se daří. Bylo mi, jako bych viděl anděla s ratolestí olivovou v ruce vznášejícího se nad požehnanými kraji těmito a odhánějícího odtud daleko do širého moře větry a bouře, které by lidem, jejich příbytkům a zboží mohly škoditi. Ano i ta bezohledná lokomotiva s celým komonstvem vozů zdála se aspoň zde šetrně počínati si, nebo připadalo mi, jakoby vlak náš, ač rychle jel, ani nerachotil, v nádražích pano-

valo neobyčejné ticho a konduktér, který za příčinou vedra kolem krku kapesní šátek si svázal, nenamáhal se valně, vyvoláváje vážným hlasem jednotlivé stanice. Na málo které stanici bylo viděti restauraci, poněvadž nabírávaly ji krámky s pečivem a s řadou baterií různých lahvic lihovin a ochlazujejících nápojů, jinde zase krámky s jižním ovocem.

Pro samou rozkoš a pro naledení myslí růžové, které kouzly a půvaby Rivieri bylo v nás vzbuzeno, nezapomínali jsme na prosaickou skutečnost a neklamali jsme se domněnkou, jako by zdejší lid jenom v slastech a bohatství tonul. Jako druhdy otrok macedonskému králi Filipovi připomínal: „Pomni, že jsi člověk, pamatuj na smrt“, tak časem nám ty které smutné, vstříc nám přicházející postavy na paměť uváděly slova božského Misira: „Chudé máte vždycky s sebou.“ Viděli jsme na silnici tu a tam spřežení oslů aneb mezků, na nichž seděly výzblé ženštiny vezouce potraviny rozličné, na stanicích pozorovali jsme žebráky milosrdenství kolem jdoucích se dovolávající; ano zcela zvláštní způsob žebrání měl jsem příležitost tuto poznati. Na jedné stanici vstoupil do našeho vozu muž a posadil se v prostředním kupé. Jsa chromý podpíral se o dvě berly. Sotva že vlak se hnul vstal o berly se podepřev, smekl čepici a začal basovým hlasem dovolávat se útrpnosti přítomných. Slova jeho nepadala na skálu. Nebylo nikoho, aby nebyl žebrákově několik centesim daroval. Ushovav přijatou almužnu sedl si opět a spokojeně díval se před sebe. Na druhé stanici, když vlak zastavil pokorně se nám uklonil a opustil vůz. Nevím zda-li byl v místě onom domov jeho aneb zda-li jenom neudělal si výlet ze spekulace, že si něco vyžebřá na cestě tam a nazpátek.

Další cestou přibyli jsme na stanici Alassii, kde ústav hluchoněmých jest a naposledy na cestě do Janova vidíme v zahradách palmy. Jedouce přes most řeky Centy měli jsme po pravé ruce ostrůvek Gallinarii proto tak zvaný, že na něm divoké slepice zdržují se. Na tomto pustém a skalnatém ostrůvku nalézají se zříceniny někdejšího kláštera benediktinského. Zde zdržoval se po nějaký čas sv. Martin Tourský. Byv z Panonie, vlasti své od Arianův vypuzen, vrátil se Martin do Gallie ku svému mistru svatému biskupu Hilariovi. Když ale dověděl se, že sv. Hilarius, statečný víry obhájce, vypověděn byl do Frygie, nechtěl žíti v Gallii bez milovaného učitele svého. I navrátil se do Milána, kde založil klášter, kterýž po

nějaký čas moudře a svatě byl spravoval. Avšak horlivým víry hájením popudil opět proti sobě Ariány a musil Milán opustiti. Tehdáž jsa ještě jedním knězem provázen, odebral se na pustý ostrůvek Gallinarii. kde v modlitbách, postech a tuhým sebezapíráním Bohu sloužil. Když pak se dověděl, že Církev galská z boje vracejícího se Hilaria objala, s radostí chvátal Martin k dráběmu mistru svému do Gallie. (Z řeči Dupanloup. o sv. Martinu str. 113.)

Za Alassií jest město Albenga, starobylé Albium Ingaunum, rodiště císaře Prokula. Jest tam biskupské sídlo a deset kostelů. Zdi a věže města upomínají na středověk, kdežto podlouhlý desítiobloukový most, čtyřhranná podoba města a na baptisterium přestavěný římský chrám jsou upomínky na starý věk římský.

Za Albengou minuli jsme mnoho měst s krásnými kostely, jež zejména slícné kopule zdobí, až jsme přijeli do znamenitého velkého města Savonny, v němž žije 24.000 obyvatelů. Před i za městem jeji jsme samými zahradami citronovými. Savonna má krásnou katedrální se vzácnými malbami. Na náměstí vedle dómu stojí kaple, kterou papež Sixtus IV. z blízkého Albisoli rodilý, svým rodičům zbudovati dal. Zde žil papež Pius VII. v zajetí. V Savonně prý bylo mýdlo vynalezeno.

Čím dále tím více bylo hlučněji: cestujících přibýlo tolik, že jsme až do Janova ve voze se těsnali a v potu tonuli. Přibýlí hosti ošumělé byli oděni, měli chatrné kabáty a ještě chatrnější klobouky, ano jeden z nich měl nohy cary ovázané. Krajina již mi nepřipadala tak příjemnou jako dříve. Jeli jsme kolem městečka Cogolety, domnělého rodiště Columba, objevitele nového světa a kolem lázeňského místa Pegli, kde letos pro pěkné počasí hostem jest korunní princ pruský s rodinou.

Na stanici Sampier d'Arona zvaný, kteráž předměstí janovské jest, přesedají z Nizzy do Milána cestující, kteří nechtí do Janova jeti. Chtěl jsem i já tak něčiniti, ale nebylo mi možná, poněvadž mi nechtěli až v Janově vak vydati. Ostatně nebylo čeho želeť, poněvadž z této stanice přímo do Janova jsme přijeli. Odtud bylo nám pohlížeti na Janov. Byl to přetučněný pohled na bohaté a nádherné paláce, na krásné nespočetné kostely, na zahrady s jižními rostlinami, na moře, které u paty města se rozprostírá a na věnc hor město obklíčující. Bohužel musil jsem na tomto krásném pohledu přestat, nebo ve městě jsem se ani nezdržel. Rozloučiv se s Floreňanem, který jiným směrem do své

otčiny se bral, dal jsem posluhovi jednomu lístek, aby mně vymohl vak. Na potom vedl mne ku kase, kde jsem si opatřil lístek jízdní do Milána a konečně do čekárny. Služba posluhova přišla mi vhod, poněvadž jsem neměl mnoho času nazbyt a v rozsáhlém nádraží nesnadno jest nalézt ty které místnosti, v nichž pocestný musí své věci pohledávati. K jeho chvále musím vyznati, že byl velmi ochotný a spokojil se skrovným zpopitným.

V restauraci pojedl jsem něco málo, ale draze a hned ubíral jsem se do Milána. Zasedl jsem do třetí třídy. Vůz byl již naplněn a uvnitř bylo veselo, hrála hudba a ozýval se zpěv. Pohleděv do prostředního kupé, spatřil jsem dvě ženštiny, jedna hrála na housle, druhá na harfu a zvuky svých nástrojů doprovázely zpěvem. Odehravše vybíraly od přítomných a odešly. Sotva že byly z vozu, přišla po nich zase jiná ženská s houslemi. Když je byla nalaďila a smyčcem chtěla netrpělivých strun se dotknouti, přisedší konduktér přerušil její hru, nebo řekl jí, že vlak již pojede, má-li jízdní lístek. Když se jim nemohla vykázáti žádala, aby se vzdálila. Učinila mu sice ještě zdvořilou námitku, ale nic jí neprospělo, musila se smutnou tváří odejít.

Opustivše Janov ubírali jsme se s mnohým velkým namáháním a ohromným nákladem zřízenými tunely, kteréž pohorím Apeninským vedou. Za stanicí Rivarolo zvanou viděli jsme na vysoké skále proslulý poutnický kostel Madonna della Guardia. Každou chvíli jeli jsme pod zemí a když jsme přijeli do tunelu Galleria dei Giovi zvaného, myslili jsme, že ani na světlo více nepříjdeme. Uvnitř byla tma ve vozích se nerozsvítilo jako v podobném případě jinde se stává, otevřenými okny vnikl do vozu plným proudem kouř, div že jsme se neudusili. Rychle zavřeli jsme všechna okna. Vlak jel velmi pomalu, neboť musil výš a výše do vrchu vystupovati. Teprve asi po 10 minutách opět uviděli jsme světlo Boží. Tento 3100 metrů dlouhý tunel jest jeden z největších. Za tímto tunelem opustili jsme poříčí Polcevery, jejížto vyschlé řečiště pokryto bylo korou vápenitou a vstoupili jsme do poříčí Scrivie. Za Serravallem opustili jsme Apeniny. Jeli jsme krajinou romantickou kde nám mnoho tunelů a mostů bylo přejeti, na Alessandrii, Valenzu, Mortaru, Vigevano,

odkudž minuvše několik menších stanic přibylí jsme do Milána.

Nedá se upřít, že cesta tato mnoho zajímavosti a půvabů poskytuje, nicméně nepoutala pozornost mou do té míry, jako jízda dopolední, což zcela přirozeno jest. Riviera svou šťastnou polohou a svou půvabnou a bohatou květenou převyšuje půvaby a krásy krajiny, již nám z Janova do Milána ubírali se bylo. Mimo to strašným vedrem zemdlelo tělo a zmalátněl duch a člověk již nevnímal si těch kterých v sobě krásných předmětů.

Společnost byla dosti pestrá a ve voze bylo hlučněji než-li ve Francii bývá. Švitořiví Vlaši ani na chvíli nezastavili proud své výmluvnosti. V kupé, v němž jsem se nalézal, byly asi tři ženské a dva mladí mužové. Ženské byly štíhlé postavy, osmahlých a hubených tváří chovaly se velmi tiše málo kdy slova promluvivše. Co se oněch mladíků týče, byl jeden již asi 30 let a druhý asi 20 let star. Se své strany věnoval jsem jim málo pozornosti, za to však oni všímali se více mne. Hovořili ve spolek německy a mladší posadiv se naproti mně oslovil mne po německu. Neptal se mne dříve, zda-li umím německy, předpokládal, že mi němčina není neznámá, neboť viděl v rukou mých rukopis Meyerův v černých deskách. Chytří Francouzové a Vlaši poznávají podle takto upravených cestopisních knih jazyk, jímž ten který cizinec hovoří. Po třech nedělích bylo mi poprvé hovořiti po německu. Rozpředla se vespolečná rozmluva, z níž jsem se dověděl, že starší cestující, rodem Elsasán a poddaný Francouzský, v letech sedmdesátých jako voják francouzský bojoval naproti Prusům a do zajetí upadl. Po válce zůstal na dále ve službě francouzské a ač rodiče a příbuzné v Elsasích má, nesmí k nim se vrátiti. Jsa nožir hledal si práci po světě, který valnou měrou již prošel neboť v Alžírsku bojoval; přišel až do Itálie, kde však nic nepořídil. Mladší byl Rakušanem rodem ze Solnohradu a řemesla zámečnického. Pracoval až do nedávna v Nizze, kterou ale pro nedostatek práce opustiti musil a hledaje si výživu v Itálii sešel se se starším cestujícím v Janově, odtud byli by rádi do Tyrolska se odebrali, ale neměli na cestu. Elsasán šel k francouzskému konsulovi, žádaje ho za zálohu, by zamyšlenou cestu podniknouti mohl, ale nepochodil. Konsul mu řekl, aby

revzdaloval se Francie, nebo když tam nenalezl práce, že ji jinde tím méně nalezne. Když s nepořízenou přišel k mladšímu Rakušanovi, usnesli se oba na tom, že půjdou k rakouskému konsulovi. Zde pochodili dostavše bezplatné jízdní listky až na hranice rakouské. Byli to lidé dobří, zejména dobrosrdečným zdál se mi býti Elsasan. Bohatství a přepych nečetl jim nikdo na tvářích tím méně na kabátech a střevících.

Na jedné stanici přisedl k nám velký statný Itálián, měl plný jako havran černý vous, silný basový hlas a nezavřel ani na chvíli úst svých. Poněvadž ani já ani spolucestující vlašsky jsme neuměli, bylo s ním těžké dohodnutí. Avšak jemu to nevadilo, znaje poskrovnou frančinu snažil se nám učiniti se srozumitelným. Ke mně vida, že knězem jsem, choval se uctivě, nazýval mne *bon père* (dobrý otče) ano nabízel se mi, že mne vezme k sobě do bytu, až přijedeme do Milána říka: dnes budete mým hostem; ač jsem o jeho pohostinství nestál a nikterakž nemínil je přijati, musil jsem mu to slíbiti. Za nedlouho však jsem poznal, že mu pozvání nešlo ze srdce, nebo odcházejce z vlaku zapomněl úplně na hosta svého.

Jinak arci choval se ku dvěma spolucestujícím. Tropil si z nich úsměšky a když mu uěco nebylo po vůli zavrtěl hlavou a vydal ze sebe zvuk *brrr*. Horlil na Francouze, že chtějí dokonce strhnouti známý hrad Trilerie, o čemž právě v novinách četl. Na mladším byl by se rád dověděl, jaké jest národnosti. Když ale tento váhal mu to sdělit, tázal se ho takto: Jste Vlach? On odpověděl: „Ne.“ Jste Francouz? „Ne.“ odpověděl tázaný. Jste Angličan? „Ne.“ zněla opět odpověď. Co jste tehdy, doložil rozhorleně Vlach, jste snad il tedesco t. j. Němec. Boje se insultů, řekl ubohý cestující: Jsem Rakušan a horkokrevný Itálián dal mu pokoj. Když křikloun se přesvědčil, že nám jeho zábava začíná býti nemilá, přeskočil lenoch kupé našeho u zasedl si do jednoho z vedlejších oddělení, kde nalezl mnoho Vlachů, ani živě o politických věcech hovoří. Křtem se přidal a hádal se s nimi; poněvadž ale oni byli u většině, překonali ho obyčejně.

Byla již dávno tma, když posléze jsme přijeli do Milána. Dal jsem se drožkou zavézt do hostince „u Lva,“ kde jsem po dlouhé a namáhavé cestě žádoucího došel odpočinku.

Podobenství a paráboly.

VIII.

Poznejž sám sebe.

Správce nižší přišel k správci vrchnímu prosit, aby byl přeložen z posavadního místa svého na místo jiné právě uprázdňené. Vrchní znaje obě místa s podivením tázal se prosebníka po příčině žádosti jeho. „Jsemť již v letech“, odpověděl žadatel; „doufám, že na novém místě svém budu míti více ulehčení“. „Ta není pravá příčina“ odvětil vrchní; „na místě, o něž se ucházíte jest mnohem více práce a starosti, než na vašem místě nynějším“. „Nové místo,“ dále udával ucházeč, „těší se zdravější poloze“. „I ta není pravá příčina“, opět jej odbyval přednost, „známť dobře jedno i druhé místo; i ujišťuji vás, že tam, kdež jste posud, jest mnohem zdravěji, než tam, kamž chcete přijíti“. Posléze žadatel předstíral, že na posavadním místě jest lékař již příliš starý, na něž nelze již v nemoci dost se bezpečiti. Ale vrchní ani toho neuznal a nepřijal za pravou příčinu namítaje, že na místě novém ani žádného lékaře není, a že jest tam pro lékaře daleko. A nepřestal doléhati na žadajícího, aby přece oznámil pravou příčinu. Ten dlouho nechtěl s barvou ven. Ale příliš jsa v úzkých otázkami a námítkami vrchního svého, konečně přece musil se vyznati. I vyznal se říka: „Oni mne tam, kdež jsem až posud, nenávidějí a já jich nenávidím“. „Ta jest pravá příčina“, přisvědčí správce nejvyšší jsa dobře zpraven o nepřátelském smýšlení mezi správcem o nové místo se ucházejícím a a mezi obyvatelstvem až posud správě jeho svěřeným. A přeložil jej. —

Jaké uvádějí příčiny odporu svého, kdož se odvracují a odrhují od náboženství křesťanského, katolického, kdož ustavičně o to stojí a žádají, aby ze zřízení křesťanských byli převedeni v zřízení nekřesťanská. „To že prý, aby věřili, čemu učí náboženství křesťanské se přiči jejich přesvědčení“. — Ale to není žádná pravá příčina. Jaké mohou míti přesvědčení o věcech, o nichž nejméně přemýšlejí?! „Že prý církev katolická nesnáší se s nynějším věkem pokročilým, osvíceným“. — Ale také to není žádná pravá příčina. Neříť jim třeba dlouho se ohlížeti, aby našli dost takových, kteříž jsou jich daleko osvícenější a umělejší, a kteříž jsou upřímně církvi oddáni. „Že prý nábožen-

ství katolické potlačuje svobodu, dělá tmu.“ — Ale ani to není žádná pravá příčina. Učítě náboženství křesťanské samé lásce, kteráž chráníc nejlépe práva každého člověka napomáhá nejkrásnější svobodě. A každé chvíle lze slyšeti dobré křesťany, ani mluví nerozumějí a nejmoudřeji. — Kdyby nepřátelé náboženství Ježíše Krista a církve Jeho byli upřímnější, hloub nahlédli do duše své a lépe poznali sami sebe: jakby musili sami se vyznati? Tak by musili jeden i druhý i třetí se vyznati: „Vlastně jsem příliš chlipný; a náboženství křesťanské mi mnoho v žádostech mých překáží, mnoho mi mluví o čistotě; proto jest mi protivné. Vlastně jsem kolik lidí ošidil, až jsem i křivě přísahal; mám tedy proč báti se Boha nejspravedlivějšího, a proto mi přichází vděk každá řeč, kterouž se upírá jsoucnost Boží. Vlastně jsem zabředl v mnohých velkých nepravostech; a málo mám chuti, abych o tom o všem se zpytoval, z toho ze všeho se zpovídal, abych se dal na pokání; a proto nenávídím zpovědi. Vlastně jsem pyšný; a to lahodí pyše mé, říká-li se mi, že nejsem tmář, že jsem osvícený a svobodomyšlný; a proto všude tak rád se ozývám proti náboženství, ač mu mnoho nerozumím.“ — Ty a takové jsou pravé příčiny a úmysly, jež hánčové víry křesťanské a katolické skrývají v hloubi duše své, ale s nimiž nechťejí ven. By aspoň v těchto pravých příčinách a úmyslech svých poznati sami sebe! Pak by již nebyli daleci toho, aby vidouce spasení své v nebezpečenství si opět nežádali, vrátiti se v náboženství.

K poznání sebe sama přichází se zpytováním svědomí. Zpytovati svědomí jest podobné, jako z jara sbíratí na stromech housenky, totiž housenčí vajíčka v jejích pavučinách a prsténkách. Kdo máje sbíratí housenky si strom jen jednou dvakrát obejde, jen z dola si jej obhlídne, jen strhne několik pavučin neb prstének, jež mu samy v oči padnou, ten vykoná práci málo platnou. To brzy se ukáže. Jak uhodí horké dny, zděsí se každý mimojdoucí vida strom, na němž se sice housenky sbíraly, ale sbíraly nedbale, všecek holý, bezlistý, bezkvětý. Ano přijde-li suché léto, jest strom v nebezpečenství, aby zcela neusechl, nezhylnul. Má-li sbírání housenek býti platné, musí sběrač vyléztí až na strom; musí vniknouti do vnitř koruny; musí si prohlédnouti každou větvičku. Jen tak lze strom pořádně od housenek očistiti a od zkázy zachovati.

Nelzeť arcí i nejpilnějšímu sběrači tak obrátí strom ode všech vajíček housenčích často příliš daleko v šterbinách kůry stromové vězících, aby se pak později přece ještě na stromě nevyskytla ještě jedna nebo druhá housenka. Ale po poctivém sběrači hospodář již rád sám umačká nějakou ještě zbylou housenku. — Tak nedbale zpytuješ svědomí své, jako někdo nedbale sbírá housenky, díváš-li se sám na sebe jen povrchně, jen tak, abys poznal, nelpí-li na tobě jaká vražda, jaká loupež, jaká nepravost křiklavá. Ale pak máš proč se báti, aby tebe nestrhly podobné smutné následky, jaké pocházejí z nedbalého sbírání housenek, aby neuvízly v tobě hříchy neoželené, neodpuštěné, nenapravené, budoucí zkázu ti připravující. Třebať nám zpytujícím svědomí své hloub nahlédnouti do života svého rozmanitě rozvětveného. Třeba, abychom k sobě samým obraceli každé z desíti přikázání Božích, a též každé podlé duchovního výkladu božského mistra svého; třeba, abychom sebe zkoumali nejenom o všech skutečích, nýbrž i o všech řečech svých. Třeba, abychom vnikli i do srdce svého, tam kdež vlastně všechen hřích se rodí, a tam abychom vyhledali a přísné zkoušce podrobili i všecky myšlenky i všecky úmysly i všecky žádosti své. — Třeba, abychom si vzpomínali, i co jsme zanedbali dobrého, co milostí, co povinností jak křesťanských tak i nám přínáležících v zvláštním stavu našem. Třeba, abychom nezapomínali i všelikých svých hříchů cizích. A lékáš-li se snad, že tím se žádá od tebe příliš mnoho, věz, že hlavní věc při zpytování svědomí jest dobrá a poctivá vůle, kteréž ovšem tak lehce neujde žádný hřích velký. A máš-li jen při zpytování svědomí dobrou a poctivou vůli, pak Bůh milosrdný i hřích vynechaný ti počte mezi hříchy zpočeté a v svátosti pokání odpuštěné.

K. Otman.

Odevzdanosť do vůle Boží.

Píseň bl. Klementa Hofbauera.

Ježtíši, čiň, co chceš sám,
já chci, co ty kážeš nám,
z otcovské tvé ruky kříž
lásky poutem vine blíž.
V tobě spása, u nás viny,
ty jsi otcem, a my syny,
beránkem jsi, pastýřem,
bratrem nám i přítelem.

Nechť se vesmír sítí v prach,
hvězdy šinou ze svých dráh,

nechť se skály kácejí;
k Bohu zřím jen s nadějí.
Prozřetelnost tvá jest síla,
kterou řídíš všechna díla,
A tys, Bože, veškerou
nadějí mou, důvěrou.

Tys jedině spása nám!
I za blesku zpomínám:
Bůh to činí, Bůh to velí, —
a hned tratí strach se celý.
V Boha doufat, k Bohu státi,
důvěrně Jej otcem zváti,
nejlepší je v boji zbraň.

Žal i radost, pláč i smích
zarecha! nám první hřích,
prozřetelnost Boží nás
řídí všady v každý čas.
Na Boha naději skládat,
v důvěře v něj žít i strádat;
jestiž lásky sladkostí,
srdcí mírných blahostí.

Přeložil K. Matějka.

Vznik a krátké dějiny diecése Lito- myšlské.

(Pokračování.)

Ku konci XIII. století vystaven byl v městě Pardubicích prostranný kostel a zasvěcen památce sv. apoštola Bartoloměje. O něco později založen štědrostí pánů z Pardubic, předkův slavného arcibiskupa Pražského Arnošta, při kostele tom klášter a povolání byli do něho tak zvaní „Polští křižovníci s červeným srdcem“ roku 1295. Řád tento klade původ svůj až do I. století po Kristu Pánu. Vypravuje se totiž, že druhý nástupce sv. Petra na biskupském stolci v Římě, mučeník sv. Kletus, shromáždil značný počet mužů, kteří označeni jsoucne znamením sv. Kříže nemocné poutníky opatrovali. Později ve IV. století přijali jméno „bratří sv. Cyriaka,“ jenž křižovníky před pronásledováním císaře Juliaana Odpadlíka z Říma do Jerusalema utekší, do Říma opět uvedl (r. 362). Bratři ti přijavše později řeholi sv. Augustina šířili se poněkud z Italie po celé střední Evropě. V ten čas změnil se šat jejich několikrát; konečně však byla jim předepsána bílá ríza s bílým škapulířem a krátký na lokte splývající červený plášť a malou

kapuci (kuklí zvanou). Na prsou nosili po levé straně červený kříž.

Téhož roku, co potvrzení byli papežem Alexandrem IV., jakožto řád zbožný a církvi užitečný, zavítali z Polska i do Čech (r. 1256). I získali si tu brzy tak velikou přízeň a oblibu, že hojnými statky nadání za nedrahou dobu po celých Čechách se rozšířili. Křižovníci tito byli i do Pardubic povoláni a představen jim vlastní převor, který zase podřízen byl proboštu kláštera Pražského u sv. Kříže. Rod pánů z Pardubic zůstal i na dále dobrodincem tohoto řádu; tak čteme, že Arnošt z Hostinného roku 1332 vlastní dvůr svůj klášteru daroval s tou žádostí, aby každodenně dvě mše sv. za duše předkův i potomkův jeho na vždy slouženy byly.

Nejméně zpráv, ba skorem žádných můžeme říci, zachovalo se nám o klášteru Dominikánském v královském a věnném městě Chrudimi. Je známo, že první klášter řehole Dominikánské v Čechách založen byl v Praze u sv. Klementa na Poříčí r. 1226 a že během věku XIII. řád ten rozšířil se na desíti místech v Čechách: nepochybně vzal v tomtéž ještě století oblíbený řád kazatelský i v Chrudimi svůj počátek. To-liko to s jistotou víme, že klášter Dominikánský spolu s dvěma kostely farními v Chrudimi biskupství Litomyšlskému byl postoupen. Z té pak okolnosti, že za válek Husitských, když klášter onen zničen a vypálen byl, osm bratří řeholních (jiní ovšem udávají 18) v klášteře bylo postiženo a na náměstí veřejně upáleno, můžeme souditi, že i klášter tento mezi nepatrnější přináležel.*)

Podobně věc se má s klášterem Minoritův v bývalém královském městě Vysokém Mýtě. Minorité, kteří k ponuknutí blahoslavené Anežky České od krále Václava I. do Prahy byli povoláni (r. 1235) dostali se ke konci XIII. století, jak pravdě nejvíce se blíží, přičiněním urozeného pána Habarta ze Žerotína do nového kláštera, který byl pán tento zároveň s kostelem sv. Petra a

*) Co se místa tkne, na kterém klášter vystaven byl, jsou posavade rozličné a sobě odporne domněnky. Někteří mají za to, že stával pod hradbami městskými na předměstí nyní „sv.-Kateřinském“ nazvaném, kde ještě před lety „na Klášteře“ se říkávalo (Frind), jiní zase kladou jej na místo docela opáčně vnitř bývalých hradeb městských na straně severní.

Pavla ve Vysokém Mýtě vystavěl. I manželka pana Habarta ze Žerotína založila poblíž Mýta klášter pro ženský řád sv. Františka „Klarisek“ nazvaný, brzy potom když založen klášter těchž jeptisek v Panenské Tejnici, kterýžto klášter Tejnický statečným úsilím potomkův bohumilých zakladatelů těchto před zhoubou válek Husitských ochráněn byl. Avšak o klášteře Klarisek ve Vysokém Mýtě žádná zmínka v listině na postupnou r. 1350 sepsané se neděje.

V Sezemích, úhledném městečku na řece Loučné blíže ústí její do Labe položeném, stával na místě nynější fary panenský klášter řádu Cisterciáckého založen býv okolo roku 1250 od Jana z Polné, z rodu Janovicův. O klášteře tomto nemáme žádné jiné zprávy, nežli že když r. 1421 od Husitův zbořen a panny v něm postižené odvečeny byly, zboží zkaženého kláštera dostalo se v zástavu pánů světských, až konečně koupí pana Viléma z Perštýna připojeno bylo k panství Pardubickému. --

Pohledneme-li nyní na nově zřízenou diecési Litomyšlskou, jak se nám jeví, když jsme byli rozsah její blíže určili, musíme uznati, že rozměry její byly velmi nepatrné, neboť celá diecése ani z daleka nerovnála se nynější diecési Králové-Hradecké, která za oživené biskupství Litomyšlské právem se pokládá. I jest nám to s podivením, kterak císař Karel, jenž tak horlivě se zasazoval o povýšení a lesk církve v Čechách toho dopustil, aby nové biskupství takto malému objemu se těšilo. Příčina toho byla asi tato: Karel IV. zamýšlel původně vedle biskupství Olomouckého Vratislavské biskupství přivést pod vrchní dozor arcibiskupa Pražského. Svědčí o tom neunavná péče jeho o zvelebení města Vratislavě, které po zhoubných požárech (v letech 1341—1344) dle vlastních plánů císařových vystaveno a značně rozšířeno a novým velkolepým chrámem sv. Doroty okrášleno bylo. Svědčí o tom i tajná úmluva císaře Karla s papežem Klementem VI., který ochotným se ukazoval učiniti po přání Karlovu, bude-li se i nadále z diecése Vratislavské halíř sv. Petra odváděti. I ostatní okolnosti byly nemálo příznivé. Knížectví Vratislavské bylo od r. 1335 lénem koruny České, biskupství pak samo odloučilo se nedlouho potom z podřízenosti arcibiskupův Hnězdenských, kamž až posavade náleželo a podléhalo bezprostředně právomoci papežově. Nicméně postavili se na odpor vůli Karlově stavové Slezští a zvláště Polský král Kazimír, který

prý jedině tím pohnut ve spolek vešel s císařem Ludvíkem proti Karlovi. Viděl se tedy císař Karel IV. nucen od úmyslu svého upustiti a místo rozsáhlého „zlatého biskupství Vratislavského“ (tak zvaného podle velkého bohatství), spokojiti se s biskupstvím menším sice, za to však v srdci země Československé položeným. V náhradu za to dosazoval císař zbožné a obětovné pastýře na biskupství to, kteří čeho na velikosti krajín se nedostávalo, horlivou péčí o svěřené stádo své a chvály hodnou štědrostí svou doplňovali. Přistupmež k druhému z nich. (Pokračování.)

DOPISY.

Z Litoměřic, v měsíci květnu 1880.

Před rokem četl jsem v novinách smutnou událost. Mladý Slovák, který gymnasiijní studia právě ukončil, odebral se do Prahy, aby studoval na filosofické fakultě. Otec mu byl již zemřel a matka byla chudobna, tak že neměl naděje na podporu z domu oteckého. Avšak máje úmysly nejlepší a spoléhaje na své síly, které jej za gymnasiijních studií neopustily, přišel do Prahy hodlaje se soukromým vyučováním živiti. Nebudu opakovati slova, jimiž líčen byl strastný život mladíka snaživého: nedostatek hmotný tak naň působil, že dostal chrlení krve a zemřel ve všeobecné nemocnici. Zůstavil po sobě maturitní vysvědčení první třídy s vyznamenáním. V novinách na konci zprávy té bylo poznamenáno: Ubohá matka neví asi dosud, že milého syna, naději jejího stáří, kryje země Volsanská. — Na ubohého tohoto Slováka vzpomínám opět a opět: jako gymnasista sám se živil vyučováním a při tom pilností svou nad jiné vynikal a přišel do Prahy a hynul a zahynul nedostatkem. Čta pak ve 13. čísle Blahověstu zprávu ze Křechoře o pastorální konferenci vzpomněl jsem naň opět a pomyslíl jsem si „zdali by nebylo lépe, aby byl studoval bohosloví a byl on jediný, připadlo mi dále, který takto nešťasten byl, není jich více na jiných fakultách, kteří by i se úplně nezničili aspoň na vždy své zdraví porušili“. Myslím, že jich jest více. A jaká jest to bolest pro rodiče, kteří ztrácejí milované dítě své, od něhož podporu ve stáří svém očekávali. Konečně nemáme též tolik sil, abychom je tak marně ztráceli. Myslím tudíž, že duchovnímu aneb katechetovi za to díky se dostane, mladíku-li, který u volbě stavu nerozhoden jest, a jehožto rodiče podporovati nemohou a který

v Praze známostí nemá, smutný tento stav chudých studujících vypoví, a jemu poradi ku kněžskému stavu. A nedostane-li se mu díky hned, pak snad aspoň později za něho se pomodlí ten neb onen nahlédna dobrou vůli nebožtíkovou. Jak ve zprávě oné již podotknuto, jsou mnozí činitelové, kteří gymnasty před seminářem odstrašují, tak že mnohý gymnasta si učiní podivný obrázek o semináři. A přece to v semináři tak hrozno není: ptal jsem se bohoslovců, kteří prve než do semináře vstoupili 2 až 3 léta práva aneb filosofii studovali, jsou-li spokojeni, a odpověď jejich byla: Díky Bohu! jsem úplně tak že bych ani zpět nešel a přece 2 aneb 3 léta ztratili. — Kázání svatopostní činil letos ve zdejší biskupském chrámu Páně nejđ. pan biskup sám: milovaný pastýř, jeho dojemný hlas, předmět pak časový poutal četné posluchače všech tříd. Kázání tato byla vydána též tiskem u Opitzve ve Varnsdorfu. — A. Č.

Z Počátek, dne 17. května 1880.

Sotva že osadníci Počátečtí pohřbili svého duchovního pastýře, vdp. děkana Dr. Aug. Svobodu, již opět po dvou dnech kladli v chladný hrob muže šlechtěného a kněze horlivého, vdp. děkana Volynského Fr. Švehlu, rodáka Počáteckého. Týž narodiv se r. 1817 a vysvěcen. byv r. 1840 kaplanem po více let v rozličných osadách; stal se potom farářem v Milavči u Domažlic, kdež osadníci pro blahodárné působení jeho dosud v blahé paměti chovají svého bývalého duchovního otce. Byv pak krátký čas farářem v Šárce u sv. Matěje (u Prahy) ustanoven jest děkanem Volynským, v kteréž osadě před lety byl kaplanem. V osadě této pracoval horlivě po 10 let, kdy konečně Pán zavolal věrného služebníka svého, který smířen s Bohem po delší nemoci odevzdal duši svou Pánu dne 10. května t. r. Následujícího dne po službách Božích a po vykonaných obřadech vyprovodilo četné duchovenstvo s vdp. vikářem M. Kubíčkem a přčetný zástup věřících milého pastýře svého až na městské hranice, odkudž mrtvola dále vežena jest do rodného města zesnulého, Počátek. Když dne 12. května o 2 hodině odpolední vůz s mrtvolou k městu se blížil, vyšlo za hlaholu zvůň velebné duchovenstvo s nesmírným davem lidu tělesným pozůstatkům vstříc. V slavném pak průvodu vežena mrtvola až k děkanskému chrámu Páně, v kterém před oltářem bolestné Matky Boží — kde zesnulý před 63 roky byl pokřtěn — vystavena byla. Nazejtří po slavném rekviem a po

skončených obřadech vedl dp. farář Jan Sova z Horní Cerekve průvod na hřbitov k Božímu Tělu. Zde sloužil bratr zesnulého, dp. farář Smíchovský, druhé slavné rekviem, načež mrtvola vykropena a uložena do hrobu, kde zesnulý dle svého přání po boku svých milovaných rodičů odpočívá. Jaké lásce a přízni, zvláště pro svou dobrotu a ryzí povahu, zesnulý jak u duchovenstva tak i u věřících v osadě své i rodišti svém se těšil, dokázalo přehojné účastenství při pohřbu. — Dobrý boj bojoval, běh dokonal, víru zachoval, kéž dá mu Pán korunu, kterou slibil pastýřům dobrým a ostražitým, jimž jest neunavná péče o stáde Kristovo! Odpočívejz v pokoji!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejđúst. p. kardinál mešká nyní ve Vídni, kde jakož člen seděním panské sněmovny přítomen jest. Ku konci tohoto téhodne vrátí se z Vídně do Prahy, odkud v pondělí dne 31. května nastoupí apoštolskou cestu do vikariatu Proseckého, která trvati bude do 24. června. Dne 30. června požehná nejđúst. p. kardinál snátek hraběte Reinhardta Neupperga s hraběnkou Gabrielou Waldsteinovou. Po té nastoupí dne 1. července třetí letošní apoštolskou cestu do vikariatu Libockého. Svěcení na podjáhenství, jáhenství a kněžství bude udělovati sám mezi generální visitací vikariatu Libockého v Praze.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 26. května na Strahově, od 27.—30. května na malostranském hřbitově v Košířích, 31. května, 1., 2. a 3. června u sv. Petra na Poříčí, od 4.—7. června u milosrdných sester pod Petřínem.

— Sv. birmování o letošních svátcích svatodušních v hlavním chrámu Páně sv. Mikuláše udílel v sobotu a na Boží Hod odpoledne, nejđúst. světící p. biskup Dr. Karel Prucha 1283 birmovancům; v pondělí pak a v úterý odpol. J. Emin. nejđúst. p. kardinál 1060 birmovancům — celkem tedy 2343 věřícím svátost tato udělena byla. Mimo to birmoval J. Eminenci v sobotu dopoledne u sv. Klementa studující počtem 500. Birmovanci byli většinou z Prahy a z předměstí, poněvadž J. Emin. hned po Božím Těle visitační cestu do sousedních vikariátů a sice do Proseckého a Libockého konati bude.

— Birmovanců ve vikariatu Hrozň-

tinském bylo 11.394. V Karlových varech 2617, v Svatoboru 560, v Andělské hoře 404, v Chodově 886, v Tatrovicích 305, v Loktě 1089, v Nové roli 183, v Sedlci 1583; v Boru 202, v Radešově 125, v Ostrově 852, ve Velichově 373, v Děpoltovicích 328, v Hroznětíně 676, v Doupově 708, v Tocově 153, v Metikalově 102, v Ždaru 252.

— Ordinace letošní v Králové-Hradecké diecési ustanovil nejdůst. pan biskup na tyto dny: dne 14. července subdiakonát, dne 16. července diakonát, dne 18. července presbyterát. Nižší svěcení zamýšlí udíleti o neděli druhé po sv. Duchu.

— V Budejovicích konati se budou sv. svěcení dne 13., 16. a 18. července.

Z Mnichova. (Slavnost rytířů sv. Jiří). Dne 26. dubna konána v hlavním městě bavorském slavnost pasování na rytíře v řádu sv. Jiří. Řád tento vznikl as za téže doby, kdy Johannité, Templáři, uěmečtí rytíři atd., leč dokázati lze, že 1728 bulla papeže Benedikta XIII. původce či lépe obnovitele tohoto řádu jmenuje kurfiřta Karla Albrechta, potomního císaře Karla VII. Zvláštní jest, že v tomto řádě členové slibovali hájení „neposkvrněného počtu Marie Panny“. K stanovám přidáno za nynějšího krále Ludvíka II., aby rytíři skutky milosrdenství křesťanského konali. O 12. hod. odebrali se kandidáti nadherně přistrojeni jsouce do okrášlené kaple dvorní, kde pod baldachýnem král se usadil, kdežto budoucí rytíři v stolicích místo zaujali. Mezi hostmi byla Marie Teresie, choť prince Ludvíka. Po přiměřené řeči odložili kandidáti klobouk, kord a ostruhu a oblekli helmu na brnění. Po „Veni sancte“ sloužil slavnou mši sv. děkan Enzler. Když bylo po „Gloria“ skládali kandidáti slib, pravici se štítu, sv. evangelium pokrytého, dotýkajíce. Po epistole byl králi od velkopřevora podán meč, jímž kandidáti byli pasováni a obdrželi z rukou Ludvíka II. meč, štít a ostruhu. Po evangeliu dostali kord, klobouk a pláštík a sv. křížem znamenáni byli. Při obětování přinášeli kandidáti obět peněžitou a jiné dárky. Po sv. přijímání při mši sv. přistoupili i kandidáti k stolu Páně, vykonavše ráno sv. zpověď. Obřady skončily kolem 3. hodiny „Te Deum“. Po té odebrali se všichni do královského dvora ku skvělé hostině, při níž král z poháru zlatého první přípitek pronesl na zdraví nově přijatým rytířům. Den nato konána zdušně mše sv. za velmistra krále Maxmiliána II.

Z Říma. (Akademie sv. Tomáše Akvin-

ského. Dar sv. Otce. Dary propagandy.) U přítomnosti 21 kardinálů událo se v Římě slavnostní otevření akademie sv. Tomáše Akvinského. Vrchní rada akademie pozůstává z pěti členů a sice: kardinála Pecciho, kardinála Zigliary, Msgr. Boccatiho, tajného komoří, P. Liberatora z T. J. známého šířitele učení sv. Tomáše a slovnítného profesora Talama. Akademikové sami volí si chovance, kteří touží po naukách sv. Tomáše; tito jsou netoliko přítomni veřejným přednáškám akademickým, nýbrž volno jim účastniti se i konferencí, jaké pořádány budou. Vrchní rada v Římě sestávající z oněch jmenovaných pěti členů usnesla se na tom, aby takovéto konference nebo-li privatní schůzky uspořádané výtečnými muži konaly se každého téhodne. Zvláštních však privilegií a odměn dostane se členům za práce a rozpravy, které vrchní rada bude posuzovati. Neběží tedy toliko o pouhé přednášky nýbrž o zřízení akademie, o zřízení ústavu, jenž by měl ráz university a rozšiřoval světlo pravé filosofie, což jest úmyslem sv. Otce. — Hospitál kajicnic, založený vdp. P. Simpliciem, a svěřený milosrdným sestrám čítá nyní 70 pensionistek a byl papežem obdarován 2000 franky, kteroužto částkou sv. Otec zahájil subskripční listinu od katolických listů v Římě za tím účelem pořádanou. — Propaganda měla dle „Osservatore Romano“ během roku 1879 tyto vydaje: 200.000 franků darovala pro chudinu v Číně, Tonkingu, Indii a v Abyssinii; 10.000 franků pro Mesopotamii, 5000 franků Armenům, 1000 franků pro město Durazzo, 1000 fr. pro ostrov Cypr a 2000 pro východní Birmanii.

Spolek podporující dobré snahy v Římě zaslal Generálu řádu jesuitského v Římě adresu soustrasti za příčinou utiskování Tovaryšstva J. ve Francouzsku.

Z Francouzsko. (Kardinál Pie zemřel). Smrt učeného a horlivého kardinála Pie, biskupa v Poitiersu, bolestně dotkla se všech katolíků francouzských; zemřel smrtí náhlou v Angoulému, kamž zavítal ku slavnosti svatodušní a kdež měl tamějšímu katolickému shromáždění předsedati. Msgr. Pie narodil se r. 1815 v Pontgouinu u Chartresu, stal se nejprve generálním vikářem biskupa Chartresského a r. 1849 biskupem v Poitiersu. R. 1879. tedy před rokem jmenován kardinálem od papeže Lva XIII.

Z Monte Cassina. (Slavnost sv. Benedikta). Synové sv. Benedikta, slavného patriarchy mnichů na západě, prelátové roz-

ličných kongregací slavili dojemnou slavnost na Monte-Cassinu. Slavnost lišila se od slavnosti jubilejní, která se konala v měsíci dubnu; v dubnu přicházeli zbožní věřící, avšak mezi těmito byly též davy zvědavců a obdivovatelů, nyní však to byli téměř výhradně synové jediného otce sv. Benedikta, kteří se shromáždili u hrobu jeho. Zde seznali se vzdálení synové velikého řádu, poučovali se vespolek vzájemnými zkušenostmi. A jistě příčina jest veliká, proč se tak radují! Strom, kterýž vpustil kořeny na pozebnaně této hoře, rozvětvil se již do celého šírého světa a rozmanití jazykové, jakých tu slyšíš, zvyšují půvab veškeré slavnosti. Slavnost tuto nad míru skvělou pořádal prefekt papežských ceremonií, Magr. Cataldi. K slavnosti dostavil se u veliké slávy papežský delegát, kardinál Pietri do města a posvětiv starobyloú věž sv. Benedikta a nově v ní zřízený oltář sloužil na něm za assistence arcibiskupů, biskupů, opatů a více než 100 mnichů slavnou pontifikální mši sv. Dojem byl převelbný! Po evangeliu měl opat z Říma, předseda kongregace Monte-Cassinské kázání. Po službách Božích odebrali se všickni do nádvoří, kdež s vyvýšeného trůnu udlšel papežský delegát převelkému množství davů shromážděného lidu apoštolské požehnání. Odpoledne pak měl kardinál Pietri za četné assistence biskupů a opatů pontifikální nešpory.

Různé zprávy.

VIII.

Blahoslavená Ossana Andrassyová.

Vznešený rod hrabat Andrassyův čítá mezi předky své i jednu blahoslavenou pannu, jejíž jméno Ossana. Bl. Ossana narodila se r. 1440 v Mantui z otce Mikuláše a matky Anežky. Puzena jsouc zvláštní milostí Boží ku hledání ctností a nebeských věcí, zaslíbila se již v dětském téměř věku Pánu čistotou srdce, kterouž i modlitbou, postem a umrtvováním těla zachovala. Když jí bylo 14 let vstoupila do třetího řádu sv. Dominika, t. j. řádu „kajicnic“ a ačkoliv se složením slavných slibů až do 53 roku věku svého odkládala, snažila se přece vždy pravidla řádu zachovati, sebe zdokonalovati a Bohu více a více se líbiti. Celé noci trávila často na modlitbách a v rozjímání umučení a smrti Pána, což na ni tak působilo, že spolu s trpícím Spasitelem bolesti cítila a

u Něho v bolestech, tísních a těžkých pokušeních útěchy a pomoci docházela. Lásku ne menší chovala blah. Ossana k bližnímu, neboť rozdávala chudým hojně almužnu, těšila zarmoucené, navštěvovala nemocné, vždy byla hotova visu bližních na se vzíti, za ně trpěti a Boha za odpuštění prositi. Než přesto, že tak svatě a neúhoně žila, bylo jí snášeti pohanění a utrpení; ona však snášela vše z lásky ku Kristu a nedala se nijak k tomu přiměti, aby od způsobu života, který si byla zvolila, astoupila. Po smrti rodičů svých spravovala Ossana čítajíc asi 15 let domácnost a byla svým sestrám a všemu služebnictvu vzorem v pravdě zbožné a obetzřetné hospodyně. Pověst o její zbožnosti, čistotě mravů a rozšafnosti roznesla se brzy daleho široko, a šlechticové, měšťané i cizinci přicházeli k Ossaně pro radu a útěchu. Než ona zůstala přes to vždy pokornou dívkou Pána, který proto na ponížení její milostivě pohlédal a darem proroství ji obdařil Duchem prorockým jsouc nadšena předpověděla Isabelle princezně Mantuanské, že jí Bůh požehe. Dne 14. července 1505 opustila bohubilá duše její u přítomnosti princů Mantuanských tělesnou schránku, aby spojena byla na věky s Ježíšem, jemuž sebe byla obětovala. Tělo její bylo vloženo do skvočné rakve a pochováno v chrámě sv. Dominika v Mantui, když pak po 3 letech neporušené bylo shledáno, uloženo jest v pěkném sklípku ku věčnému odpočinutí. Poněvadž při hrobu v Pánu zesnulé Ossany zázraky se udály, dovolil sv. Otec Lev X. aby v diecési Mantuánské památka její se slavila a Innocenc XIII. nařídil, aby tamější Dominikáni ku počtē její vzláštní officium se modlili a mši sv. se zvláštními modlitbami sloužili. — Věrně vypodobnění blah. Ossany nalézá se v Pešti, v paláci hr. Andrassyho.

Literární oznamovatel.

— „Štědrý den“, melodrama na pověst národní od Karla Jaromíra Erbena, složil Zdeněk Fibich a věnoval paní Ottilii Sklenářové Malé, slovitně tragédie české. Cena 1 zl. 20 kr. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec v Praze.

— „Obzor“, list pro poučení a zábavu. Ročníků III. čís. 8. má tento obsah: Kterak král Rudolf II. r. 1577 v Olomouci za pána země Moravské uvítán byl. (Článek sepsán od slovitného spisov. českého Vinc. Brandla.)

Původ ruského nihilismu. (VI. Šťastný.) Básně: Elegie. Mládí. Ve službě krásy. Vzpomínky býv. studenta. Literární kuřátka. (Od Václ. Kosmáka.) Hucova škála. (Od J. Koubka.) Mladý doktor. (Povídka od Hendrika Conscience.) Drobnosti: Ostatky svat. Vojtěcha. Příspěvek ku pravosti rukop. Královdy. Od V. Brandla. Obzor literární. Oznamovatel literární. — Chválíme p. Brandla, že pozdvihuje závažného hlasu svého, aby uhájeny byly drahocenné památky literatury české. Čís. 9. má tento obsah: Monismus materialistický a křesťanský. Píše dr. Jos. Pospíšil. O literární vzájemnosti slovanské. Básně: Slovensko. V poli. Vlasaři. Náčrtek ze života od Františky Stránecké. Vzpomínky bývalého studenta. Obrázek od V. Kosmáka. Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Drobnosti: Příspěvek k pravosti nejstarších památek. Píše V. Brandl. Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „Život sv. Otce Benedikta“, řeholnictva na západě patriarchy a zákonodárce. S dodatkem o působení řádu sv. Benedikta po všechna století, zvláště v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, Polsku a na Litvě. Vzdělal P. Sarkander Navrátil, benediktin Rajhradský. Zábavné bibliothéky čís. 60. (Ročník XI. sešit 8. a 9.) V Brně 1880. Cena 40 kr.

— „Ludmila“, list pro křesť. matky. Ročníku V. číslo 5. jest tohoto obsahu: Sv. Monika vzor teplivé manželky. Bratrstvo Naší Paní Nejsvětějšího Srdce. Náčrty ze zdravotvdy dětské. Dopisy. Listárna redakce. — „Anežka“, list pro křesťanské panny. Ročníku II. číslo 5. má obsah: Měsíc Marie. Na den seslání Ducha svatého. Na nebe vstoupení Páně. Hádanky. Dopisy. — „Václav“, list pro křesťanské jinochy a muže. Ročníku I. číslo 5. vykazuje tento obsah: Dvě cesty, dvě vojska. Nevystihlé jsou cesty milosrdenství Božího, Svada požitku nedá. Třetí S. Úcta sv. Jana Nepomuckého. Něco o roku přestupném. Dopisy. Listárna redakce.

— Maria v starém zákoně předpověděna a předobrazena. Sepsal Dr. Jos. Rydvan. S připojenou májovou pobožností a četnými písněmi marianskými, v Praze 1880. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny. Výborná knížka, hodící se zvláště v tomto měsíci majovém všem ctitelům Bohorodičky. Důstojný pan spisovatel řídil se biblickou zásadou moudrého muže, kterýž „z pokladu svého vynáší nové i staré věci“, a dovedl staré krásy Matky Páně v novém rouchu v slícný spojití celek.

— „Navedení ku čtení a k písemnosti.“ Bibliothéky paedagogické svazek LXVII. Sepsal Ant. K. Madiera, gymn. professor a c.

kr. okresní inšpektor v Písku. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec pro literaturu paedag. a pomůcky učebné. Cena 80 kr.

— „Učebnice zeměpisná“ pro školy měšťanské a obecné. Sepsal Ant. Tille. Vydání ilustrované s 69 výkresy. Nakladatel Frant. Urbánek. Cena sešitu 64 krejcarů.

— „Schválená učebnice náboženství i v diecési Brněnské. Spachtovu Stručnou katolickou liturgiku“, schválenou za učebnou knížku vys. ministersvem osvety a vyučování (dne 11. března 1880 č. 1600) pro školy obecné a měšťanské, „schvaluje i nejdůst. biskupská konsistoř Brněnská a připouští také k potřebě na školách obecných a měšťanských diecése Brněnské výnosem dne 7. května 1880 č. 1136.“ Mimo konsistoř Brněnskou schválily krásnou knížku tuto konsistoře Pražská, Královéhradecká a Budějovická a schválení v arcidiecési Olomucké se denně očekává.

— „Světozor“ čís. 20. vykazuje tato vyobrazení: Alexandr Nikolajevič Pypin. Letní noc u Posilippa. Rauěný Černohorec. (Obraz Jar. Čermáka.) William Ewart Gladstone. Z anthropologické výstavy moskevské: Glyptodon. Anatolij Petrovič Bogdanov. Ssací přístroj pro jehňata. V čísle 21: Čeněk Hevera. (Dle fotografie kreslil Mukařovský.) Lázně Mariánské. (Promenáda u křížového pramene. Lesní pramen. Belle vue. Studna Ferdinandova. V sadech. U pily.) Pošta španělská u Toleda. Jan Svatoopluk Presl. (Dle fotografie kreslil Mukařovský.) Rybník „Jasně Vody“ ve Floridě. Bulharský hoch. V textu mají čísla tento obsah: Černí Španělé. (Od Václ. Beneše-Třebízského. Episoda z bitvy. Báseň od Em. Zítka. Reminiscence z „Babičky“ Boženy Němcové. Napsal Frant. Grešl. Skalní holub. Arabeska od Fr. Heritesa. Čarodějné knihy. Thankful Blossomová. Z jihoslovanských básní E. Krásnohorské. Měsíc pod Tatrami. Text k vyobrazením. Rozmanitosti z vědeckého i literárního života.

— „Posvátná kazatelna“, přináší ve svazku 6. (květnovém) čtvero řečí o z mrtvých vstání od Rudolfa Horského, kaplana v Netvořicích. Dvě řeči pohřební. Tři řeči na neděli V. po velikonoce. Dvě na den slavný Nanebevstoupení Páně. Dvě na neděli VI. po velikonoce a jednu na Hod Boží Svatodušní. Ve svazku 7. (červnovém) jsou tato kázání: Dvě o Hodu Božím Svatodušním, jedno o slavnosti sv. Jana Nepomuckého. Dvě na pondělí Svatodušní. Jedno o nejsv. Trojici. Jedno na neděli I. po sv. Duchu. Jedno o slavnosti Božího Těla. Dvě na neděli II. po sv. Duchu. Řeč na hřbitově Poděbradském. Kázání při jubilejní

slavnosti spolusvěcení po 25 letech kněžských v sem. chrámu Páně v Hradci Králové dne 20. srpna 1879. Řeč u hrobu p. Václava Dohnala, učitele v Čachotíně. Řeč na neděli III. po sv. Duchu.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) redakcí Jakuba Malého, člena královské české společnosti nauk. Druhého, latinského vydání sešit 26. (Dokum-Dualismus), sešit 27. (Dualista-Ebensee), sešit 28. (Ebergassing-Envallson), sešit 29. (Envelope-Evangelium.) Cena každého sešitu 24 krejce. Nakladatel kněhkupec J. L. Kober.

— „*O methodách učebních a logické jejich příbuznosti.*“ Bibliotéky paedagogické svazek LXXII. Sepsal Jan Lepař, ředitel císař. král. českého ústavu učitelského v Praze. Druhé rozšířené vydání, Nakladatel Fr. Urbánek kněhkupec pro liter. paedag. a pomůcky učebné. Spis tento jest v každém ohledu důkladný a pro učitele potřebný. Cena nepatrná jen 40 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Ignat Wildner, farář ve Vranově, dne 26. dubna 1880 (nar. v Kaiserwaldu dne 20. října 1830, vysv. 2. srpna 1863.)
- P. Salesius Bouček, bývalý professor při školách reálných v Liberci a Rakovníku, pak podpřevor konventní na Strahově, dne 19. května 1880 (nar. ve Verměřicích 7. června 1815, prof. 8. pros. 1839, vysv. 1. srpna 1841.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jan Zahálka, kaplan ve Vraném, za admin. v Pozdní;
- p. Václav Polívka, kaplan v Čisté, za admin. v Čisté.
- p. Josef Schneider, admin. v Tríně, za far. v Krašově.

Uprázdňená místa:

- Malkovice, fara patron. nábož. matice, od 15. května 1880.
- Pozdeň, fara patron. nejdůst. vždy věrné metropolitní kapitoly u sv. Víta, od 14. května 1880.
- Cistá, fara patron. ústavu šlechticů na Novém městě Pražském, od 14. května b. r.
- Vranov, fara patron. poruč. p. Ervína hraběte Nostic-Rhineka, od 18. května 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Behenský, bývalý kaplan v Třebušíně, v Praze dne 3. května (nar. v Miličově 20. listop. 1819, vysv. 25. července 1843.)

Vyznamenán jest:

- p. Frant. Gaudek, děkan v Šumberce, jmenován skut. bisk. vikářem a kons. radou.

Ustanoveni jsou:

- p. Ignat Seidlich, admin. v Kvítkově, za far. v Jezvě (Neustadt) u České Lípy;
- p. Frant. Stalla, admin., za far. v Zubrnici;
- p. Karel Hiebl, admin., za far. v Tannwaldě;
- p. Frant. Eiselt, kapl., v Rumburku, za kapl. a suppl. katecheta na měšťanské škole v Liberci.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoven jest:

- p. Václav Trubl, kapl. v Počátkách, za admin. tamže;
- p. Frant. Hromádka, kapl. a katecheta ve Volyni, za admin. tamže;
- p. Martin Hostreiter, kapl. v Nemanicích, za lokalistu v Milavči;
- p. Jan Soldát, kaplan v Blovicích, za zámecského kaplana na Hradišti.

Uprázdňená místa:

- Počátky, děkanství patronatu studijního fondu, do 20. června 1880.
- Volyně, děkanství patron. nejd. p. Adolfa Würfla, probošta metropolitní kapitoly Pražské, do 18. května 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. Šafránek, jubil. kněz, b. notář a děkan v Chlumci dne 16. května 1880 (nar. 5. června 1806 v Přelouči, vysv. 24. srpna 1829.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Kobliške, kaplan v Č. Verměřovicích, za far. v Červ. Potoku (Rothfluss).
- p. Jos. Radimský, kaplan Smidarský, za adm. v Hlušicích;
- p. Jan Šípek, kaplan v Chlumci, za admin. tamtéž.

Uprázdňené místo:

- Chlumec, děkanství patronatu hraběte Octaviana Kinského, od 17. května t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:

v knihkupectví

B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko.

Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 1V. po sv. Duchu o zvěstování
slova Božího.

I. Kázání jest lovením ryb duchovním. Bůh přislíbil, že na tento svět pošle velké množství rybářů, kteří by duše lovili do svých sítí: *Ecce ego mittam piscatores multos, dicit Dominus, et piscabuntur eos.* Jerem 16, 16. (Aj já pošlu mnoho rybářů, praví Hospodin, a lovití budou je). Toto zaslíbení se vyplnilo a posud každého dne se vyplňuje hlášením slova Božího; slova: *Ex hoc jam homines eris capiens* odnášejí se ke každému knězi, jenž ke službě apoštolské jest povolán. Lidé, jak praví sv. Rehoř Nazianský, ve vodách hořkých plují a mezi vlnami tohoto života rozbouřenými (*Homines nantes in mobilibus rebus et amaribus hujus vite procellis*). Mořem obrazně, di sv. Augustin, nazývá se tento svět . . . , kde lidé žádostmi převrácenými a zlými jsoouce poháněni jako ryby se vespolek požírají (*Mare in figura dicitur saeculum hoc . . . , ubi homines cupiditatibus perversis et pravus sunt velut pisces se invicem devorantes*). V tomto moři sít slova Božího se snaží je uloviti, aby pravého štěstí dosáhli. Jako rybář neví, které ryby zahrne, tak i hlasatel slova Božího neví, které duše z jeho horlivosti budou mít užitek (*Sicut qui retia jactat in aquam, nescit, quos pisces comprehensurus sit: sic et doctor, quando divini sermonis retia super populum jactat, nescit, qui sint accessuri ad Deum*).

Aby Ježíš Kristus svým služebníkům vnukl víru a důvěru, způsobil, že apoštolové dvakráte způsobem zázračným nalo-

vili ryb, poprvé když byli povoláni, po druhé když z mrtvých vstal. Druhé zahrnutí ryb od prvního velice se liší. Při prvním sít byla vržena na pravo a na levo; při druhém toliko na pravo: *Mittite in dexteram navigii rete* (Vrztež sít na pravou stranu lodi. Jan 21, 6). Při prvním sít se strhala, při druhém zůstala neporušena, jakžkoli nabrala velkých ryb značné množství. Při prvním uloveno ryb dobrých a špatných, jichž počet není jmenován; při druhém v síti se nalézaly toliko dobré ryby a veliké, jichž bylo sto a padesát tři (*Plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus*. Joan 21, 11). Sv. Augustin praví: *Sicut hac significata est Ecclesia, gaulis in fine saeculi futura sit, ita alia piscatione significata est, qualiter nunc est.* (Jako tímto lovem vypočtena jest církev, jaká bude na konci světa, tak oním vypočtena jest, v jakém stavu nyní jest). Prvním lovem představuje se církev bojující, kterou Spasitel porovnává se sítí puštěnou do moře a ze všelikého plodu rybiho shromažďující (*Math. 13, 47. sagenae missae in mare et ex omni genere piscium congreganti*). Kacířstva i rozkoly sít církve trhají; zavírá v sobě spravedlivé a hříšníky. vyvolené a zavržené. Druhý lov vyobrazuje církev vítěznou, vyvolené, kteří, až se časové naplní, přistanou ku břehu věčnosti blažené.

Jak Božská prozřetelnost uzavřela, stav kněžský nezbytným jest nástrojem, aby obojím způsobem se dělo toto lovení. Kněz k tomu jest povolán, aby lidi vytahoval z propasti bludu a nepravosti, ve které plují jako ryby ve vodě, a je k tomu vedl, aby v této době pro Boha žili, aby na věčnosti účastnými se stali blaženosti Boží. Jako Spasitel sám způsobil, že ryby

se shromáždily tam, kde apoštolé sít měli vrhnouti, a jim takorůzka ryby do rukou kladl, tak i dnes posluchače přivádí k posvátné kazatelně a činí je schopnými, aby slovo Boží přijali. Kterak jsem já posud zastával tento úřad tak vznešený? Kolik duší svým kázáním přivedl jsem k víře a milosti a připravil k blaženosti věčné?

II. Má-li výsledek lovu apoštolského potkatí se s cílem, musí se díti ve světle víry živé, s pevnou důvěrou a v duchu svornosti a lásky.

1. Rybář noci užívá věda, že tma přispívá ke zdařilému lovu; ale jinak se má lov duchovní; má-li duše býti získána, pracovati třeba ve světle víry. Proč mnohým kněžím při soudu bude jedenkrát vyznati, že slovo Boží bez výsledku zvěštovali? Poněvadž oddávajíce se tomuto výkonu nebeskému nebyli vedeni vírou, nýbrž ohledy pozemskými a lidskými; člověka na místo Boha postavili, sebe více hledali než slávu a zalíbení Boží: *Tota nocte laborantes nihil cepimus* (Celou noc pracujíce nic jsme nechytily). Kristus jim přítomen nebyl: *Ille nocte nihil prendiderunt* (oné noci nic nepopadli); ale když ráno nastane (*mane autem facto*), když Ježíš před námi stojí (*stetit Jesus in litore*), když jsme vedeni jeho světlem nebeským, ne však bludným světlem opatrnosti lidské: pak se daří práce naše znamenitě.

2. Petr byv od Spasitele vyzván hotov jest sít rozestříti: *Praeceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo laxabo rete*. (Mistře, přes celou noc pracovávše nic jsme nepopadli, ale k slovu tvému rozestru sít). Sv. Bonaventura takto vykládá: *Industria propria confisi laborantes nihil cepimus, nunc autem non in meis, sed in tuis viribus confido*. (V přičinlivost vlastní jsme důvěřovali a proto pracujíce nic jsme nepopadli, nyní však ne v mé, nýbrž ve tvé posily důvěřuji). Prostředkem zcela jednoduchým vše dosáhneme od Boha dobrotivého. Doufejme s pevnou důvěrou, že svůj slib vyplní, a pak jednejme. Jako Bůh nenávidí domýšlivost, která z pýchy počátek bere, tak tomu se těší, že u nás shledává pokoru, jenž jest matkou důvěry. Jakou silou jest obdařen kněz, který užívá slov Mojžíšových k svému lidu přistupuje: *Qui est, misit me ad vos* (Kdo jest, poslal mě k vám, 2. Mojž. 3, 14.) Tato důvěra pevná měrou znamenitou prokázána jest od prvních hlasatelů sv. evangelia: *Repleti sunt Spiritu sancto et loquebantur verbum Dei cum fiducia* (Naplněni jsou Duchem svatým a mluvili slovo Boží s doufanli-

vostí (Sk. Ap. 4, 31). Tento dar od Boha si vyžádali: *Da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum* (Dej služebníkům svým mluvití slovo tvé se vši doufanlivostí. Sk. Ap. 4, 29). Proto nemohli i ti, kdož byli srdce tvrdého, odporovati moudrosti a síle Ducha svatého, kterýž z nich mluvil. (*Non poterant resistere sapientiae et spiritui, qui loquebatur*). Sk. Ap. 6, 10.

3. Konečně hlasatelům sv. evangelia požehnání nebeské přináší svornost a láska vespólná: *Et annuerunt sociis, qui erant in alia navi, ut venirent et adjuvarent eos; et venerunt et impleverunt ambas naviculas* (Luk. 5, 7. I pokynuli tovaryšům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a pomohli jim; i přišli a naplnili obě lodičky.) Petr toliko pokyne a tovaryši jemu jsou ku pomoci. Radost s ním sdílejí a daleka jich jest řevnivost závistivá. Kdy pak se stane, aby služebníci Páně prospěch svůj považovali za prospěch svého mistra, aby na výsledky svých bratří právě tak příznivě pohlíželi jako na výsledky své vlastní? Můj Bože, ty sám oslavuješ kněze dobré, kteří na sebe zapominajíce tobě získávají duše. A toto požehnání Tvé řevnivost závistivou povzbuzuje a proti kněžím dobrým popouzí! Ze působí s Tvou milostí zdarkně, že jsou ve tci u Tebe a lidu věřícího, za zločin jim se pokládá, jenž nelze odpustiti! Zapominajíce, že slávu Tvou zmenšují, o to všelikou péči mnozí ukládají, aby jejich tovaryši, kteří slávu Tvou zvelebovati se snaží, vážnosti u jiných nepožívali. Posvěť nás, o Pane, lásku v srdce naše vlij, pak přáti si budeme, aby všickni ostatní více a lépe pracovali než my sami.

III. Co kněz činiti má, když Bůh práci jeho, při lovu duchovním vynaložené, požehnal? Výsledek práce své považovati má za dílo Boží, sebe pokořiti a k Spasiteli tím těsněji přilnouti. Pohlížejíce na výsledek, s jakým práce se potkala, pohlížejíce na obě lodičky, které před chvílí malou byly prázdný a nyní naplněny jsou množstvím ryb takovým, že se skoro potápěly, jat byl Petr a všickni, kdož byli s ním, hrůzou (*stupor circumdederat eum et omnes, qui cum illo erant*). Co působí mnohdy kázání, podivu jest hodnější; a je-li kněz nábožný nástrojem, kterým se stává, že světlo zapuzuje temnosti, že vlci se mění v beránky, že lidé zcela se obnovují starého člověka svlékajíce: klaní se moci a dobrotě Boží, jemuž jedinému přísluší sláva těchto účinkův. Čím skvělejší jsou výsledky, jichž dosahuje jeho kázání, tím více se pokořuje.

Řeč

o pohřbu vdp. Innocence Zavřela,

konsistorního rady a faráře v Dřevohosticích na Moravě, kterou měl v tamějším chrámu Páně v den pohřbu dne 17. března 1880 dp. farář Domažlický, bývalý jeho kooperátor tamtéž, František Bezloja.

„*Ku příteli věrnému není žádného porovnání, nad zlato a stříbro cena jeho.*“ (Sirach 6, 15.) Pravdu tu vyslovil Duchem svatým osvěcený moudrý Sirach, proto také i *blahoslavi toho, který nalezl přítele pravého.* Je-li však přítel věrný nad zlato a stříbro, jest i ztráta takového věrného přítele nad ztrátu zlata neb stříbra, a jako k věrnému příteli není žádného porovnání, tak i ku ztrátě takového věrného přítele nemůže žádná jiná ztráta se přirovnati. — A takovou ztrátu utrpěli jsme všickni zde shromážděni; neboť ztratili jsme dobrého a věrného přítele, který nám byl duchovním lékařem, rádcem, vůdcem a otcem, a dnes stojíme u rakve toho svého přítele a otce a shromáždili jsme se zde k poslední jeho návštěvě, abychom se s ním rozloučili, neboť ho na tomto světě čili v těle smrtelném nikdy více nespátříme. Máme pochovávatě toho svého přítele na něho pak zapomenouti? To nesmíme; neboť týž moudrý Sirach praví: „*Nezapomínej na přítele svého v myslí své; ani mrtvému neodpírej lásky;*“ jako jsme tedy milovali živého, tak musíme milovati i zemřelého, neboť smrt svazek lásky věrných přátel roztrhnouti nemůže. A co nám ukládá láska k zemřelému příteli našemu? Láska ta nám ukládá:

1. Život jeho si připomínati.
2. Naučení, jaké nám dává, v paměti zachovati.
3. Tělo jeho uctivě pochovati.
4. Za duši jeho nábožně se modlivati.

1. Přítel náš Innocenc Zavřel nastoupil pozemskou svou pouť dne 24. září r. 1805 v Mistku na Moravě, kdež jeho otec úřad dozorce při císařských silnicích zastával. Brzy však odputoval malý Innocenc s rodiči svými a se dvěma bratřími a sestrou do Jablunkova, pak do Příbora, kdež tři bratří vesměs školu navštěvovali a kdež i jeden z jeho starších bratří, Josef, velmi pilný studující z nenadání pozemskou pouť dokončil. Z Příbora konal pak náš přítel jako malý dalekou pouť až do Velké Byteše v Jihlavském kraji, tedy od východu Moravy až na její západ, kdež otec jeho jinou císařskou službu obdržel; z Byteše poslali ho rodičové pozorující jeho

Jsa přesvědčen o své nicotě a vědom jsa si svých hříchů hluboce a živě cítí, jak nehoden jest, aby Bůh jeho práce užíval k obrácení hříšníkův. Petr k nohám Páně padl a zvolal: *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine.* (Odejdi ode mne, neboť člověk hříšný jsem, Pane. Luk. 5, 8); kdo však tím způsobem Spasitele od sebe odmitá, ten jej k sobě přitahuje; pokora takovou působí přitažlivostí. Sv. Bonaventura praví: *Certe se humiliando non expellebat, sed attrahebat.* (Zajisté an se pokoroval, neodháněl, ale přitahoval.)

Pokořujeme se, provází-li Bůh naše práce svým požehnáním a jako sv. apoštolé prospěchu z toho požehnání dobývejme, tak abychom Pána dobrotivého ještě více si naklonili; rozmnožujeme svou horlivost, kterou se snažíme sloužiti Bohu: *Et subducti ad terram navibus, relictis omnibus, secuti sunt eum.* (A přivezše lodí k zemi a opustivše všecko šli za ním. Luk. 5, 11.)

Stručně vyložen obsah rozjímání.

I. *Kázání jest lovením ryb duchovním.* Ke knězi každému, úřad nastupujícímu, se říká: *Ex hoc jam homines eris capiens.* Dvoji zahrnutí ryb zázračné církve představuje bojující a vítěznou. Kněží, hlasatelé slova Božího, za nástroj slouží k lovu duchovnímu. Kterak jsem posud konal vznešený úřad tento? Zdaž jsem zvěstoval slovo Boží tak, že jsem mnoho duší přivedl k víře a připravil k blaženosti nebeské?

II. *Výsledek lovu apoštolského pojištění jest vírou a důvěrou každého rybáře a láskou rybářů vespolečnou.* Noc přízniva jest lovu ryb; ale duše se získají plným světlem víry. *Tota nocte laborantes nihil cepimus;* Ježíš nebyl při nich. *Mane autem facto stetit Jesus in litore.* Důvěrou Boha si nakloníme a od Něho vše obdržíme; důvěřujme, že vyplní, co slíbil. *Da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum.* Práce kněží tím více jest požehnána, mají-li k sobě vespolečnou lásku. Přejme všem, aby s námi pro Boha pracovali a to ještě lépe než my.

III. *Je-li práce kazatelská provázena požehnáním Božím,* kněz slovu Božímu se diví, Bohu se klaní a ještě více k Ježíši Kristu lne. Petr a jeho společníci hrůzou jati byli; proto pravil Petr: *Exi a me, quia homo peccator sum.* Následujeme svatých apoštolů, o nichž čteme: *Relictis omnibus secuti sunt eum.*

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

pilnost a schopnosti do Brna, kdež i tři gymnasiální třídy navštěvoval; po té přibyl do Olomouce, kde střední studia dokonál. Po ukončení hodlal se věnovati povolání zbožných bratří sv. Josefa Kalasanckého čili Piaristů a vstoupil v noviciát téhož řádu, kterému se podrobil v Lipniku a ve Strážnici, kdež i mládež vyučoval. Zatím však se mnohé okolnosti změnily. Zbožná jeho matka v Prostějově zemřela, jak to synovi podivným a dojemným způsobem ve snách oznámila. Také provinciál řádu toho, jenž mu byl velmi nakloněn, zemřel. Přítel náš uváživ změněné okolnosti poznal, že lépe pro něho bude, když ze řádu sv. Josefa Kalasanckého raději vstoupí do řádu sv. Petra čili když se světským knězem stane; proto odebral se na filosofická studia do Brna, kdež obtížným vyučováním jiných sám se vydržovati musil, poněvadž otec byv do pense dán neměl dosti statku, aby milého syna vydržovati mohl. Po ukončených filosofických studiích uvedl ho posud žijící kanovník Kroměřížský, vysocí důstojný pán Tomáš Grégr do olomúckého semináře, kdež i byl přijat. V době této otec jeho v Prostějově umřel. Po ukončených bohosloveckých studiích byl roku 1831 dne 14. srpna na kněžství vysvěcen, načež v Moravské Třebové u svého bratra Františka Xav. a sestry Aloisie své prvotiny slavil. Po svém vysvěcení byl do Dřevohostic poslán, kde pracoval jako kooperátor u tehdejšího faráře Tomáše Mnicha, jehož památka v mnohých nábožných kostelních písních *) se zachovala, a jehož i v dlouhé nemoci bedlivě zastával; po smrti svého prvního faráře Tomáše Mnicha byl roku 1834 ustanoven za administrátora, a pak když fara panem Janem Vodicou obsazena byla, opět za kooperátora tomuto přidělen. Když však po dvou letech Jan Vodica r. 1836 na choleru umřel, byl ten, který před námi v rakvi odpočívá, opět administrátorem ustanoven a jelikož patron hrabě Matuška jeho schopnosti a dobré vlastnosti uznal, byla mu, ač teprv sotva 6 let po vysvěcení byl, fara Dřevohostická jako duchovní pole k obdělávání vykázána. Na tomto poli pracoval s neunavnou horlivostí až do r. 1878., v kterémž po generalní visitaci pro

nemoc častěji se opakující správy fary se vzdal, aby více v pokoji ku šťastné smrti se připravovati mohl. Kolik zásluh si za tak dlouhou řadu let zde získal, kdož to může vysloviti? Kdož může spočítati ty, které svátosti křtu od hříchu dědičného očistil, kterým Nejsvětější Svátost oltární podával, kterým ve sv. pokání hříchy odpustil, které na cestu k věčnosti připravoval, zvláště když častěji v době té cholera a jiné nakažlivé nemoci se rozmáhaly, neb kolik sňatků manželských požehnal? Pro svou horlivost a svědomitost v plnění svých kněžských povinností byl i po generalní visitaci r. 1855. od nejd. arcibiskupa nynějšího pana kardinála poctěn titulem konsistorního rady, tak že by letos 25leté jubileum této důstojnosti byl slaviti mohl. O jeho horlivosti o čest Boží mluví tento chrám Páně, jehož okrasu miloval. O jeho dobrém a šlechetném srdci svědectví podati může množství kněží z této farnosti, z nichž první jeho miláček Dr. Frant. Poslušný na věčnost ho již předešel; o jeho štědrosti vypravovati budou ještě v budoucích stoletích kněží z farnosti Dřevohostické, kterým z jeho nadělení umožněno bude v kníž. arcibiskupském semináři pacholeckém v Kroměříži k důstojnosti kněžské se připravovati. Takto zajisté zůstane památka jeho nejen v této farnosti zdejší, ale i v celé diecési v požehnání.

2. Slyšme však také naučení, jaké nám tento zemřelý přítel náš, který naposledy ve společnosti naší prodlévá, dává. Práví nám: „*A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris*“ — od Pána stalo se to a jest divné před očima našima. Tento výrok žalmisty Páně připomínal mi při mé instalaci na faru zdejší kazatel Bylavský *) vel. pan P. Nelšer. A co platilo o mé instalaci, platí i o dni mé smrti: „*A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris*“. Když jsem v neděli ráno sem do kostela šel, nenadál jsem se toho, že to má poslední cesta, kterou živý do kostela konám, chtěl jsem ještě Pánu Bohu Nejsvětější obět přinést, ale Pánu Bohu se jinak zalíbilo. *Bdětež tedy a buďte vždy připraveni*; neboť jako já jsem nevěděl chvíle, tak ani vy nevíte, v kterou hodinu Pán vás povolá. — „*Judica me Deus* — suď mne, o Bože“, volával jsem, kdykoliv jsem k oltáři ku sloužení mše svaté přistoupil a v neděli „*Judica me Deus*“ — povolal mne Pán k soudu svému; pamatujte tedy, že i

*) Viz „Katolický kancionál“ čili zpěvník pro katolické křesťany, jež sestavil a nákladem vlastním vydal Frant. Bezloja, kněz církevní, pro farníky Dřevohostické. V Olomúci 1872.

*) Bylavsko = farnost pod sv. Hostýnem.

pro vás nastane neděle smutná, neděle „Judica“, ve které i vás Bůh vševědoucí souditi bude; protož mějte vždy čisté svědomí, abyste vždy upřímně k Bohu volati mohli: „*Judica me Deus* — suď mne, o Bože!“

3. Láska k zemřelému příteli ukládá nám i tělo jeho uctivě pochovati; vždyť tělo to bylo po tak dlouho příbytkem a nástrojem jeho nesmrtelné, na křtu svatém posvěcené duše, a bez mála po celé půlstoletí bývalo s malými jen výminkami každodenně nasycováno nejsvětějším Tělem a krví Páně; jsou to ústa, která po 47 let z tohoto posvátného místa rodičům a předkům vašim a i Vám nebeské a spasitelné učení Kristovo hlásala; jsou to ruce, které po 49 let vám při mši svaté žehnávaly, vám svaté svátosti rozdávaly; jsou to nohy, které se v službě Vaší unavovaly; jest to tělo, které opět v den poslední slavně vzkříšeno bude; neboť zemřelý požíval tělo a krev Páně, proto splní i na něm Pán příslibení své: „*Kdo ji mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější.*“

4. Láska k zemřelému příteli vztahuje se zvláště na jeho duši, proto také jako duše neumírá, ani láska neumírá; a tato láska k zemřelému nám ukládá za duši jeho se modlívati; vždyť i on se modlival za nás, když tisíckrát nejsvětější obět mše svaté za nás obětoval a když každodenně od svého vysvěcení hodinky církevní se modlival; vděčnost tedy nám ukládá, abychom jeho modlitby za nás modlitbami za něho spláceli; modliti se máme za něho, poněvadž za to nás žádal a prosil, když vícekrát za den, totiž jak při mši svaté, tak při hodinkách církevních říkal: „*Ideo precor et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum*“ — protož prosím i vás, bratři, modlete se za mne u Pána Boha našeho. A tuto jeho prosbu, kterou tolik tisíckrát nám opakoval, neměli bychom vyplniti? Modliti se máme za něho také i proto, že i on se nám za to zajisté odmění a i za nás u Pána Boha se přimlouvati bude; neboť i jeho láska k nám smrti nepřestala, a duše jeho nevinná „*Innocens*“ přebývajíc na hoře svaté ve společnosti blahosl. Jana Sarkandra, jehož obzvláště ctil a jehož památku dnešního dne celá Morava oslavuje, a ve společnosti všech, kteří měli ruce nevinné a srdce čisté, bude tam za nás se přimlouvati; neboť i zemřelý byl zajisté, jak jméno jeho připomíná: „*Innocens manibus et mundo corde*“, a proto doufáme, a to jest i nej-

větší útěchou naší, že přebývá na hoře svaté Pána Boha svého. Tak ovšem doufáme, ale s druhé strany zase víme, že Bůh i na andělech nalezl skvrny, víme, že i velký apoštol svatý Pavel s bázní a s třesením spasení své konal, věda, že ačkolivk svědomí mu ničeho nevytýkalo, přece před Bohem nejsvětějším se za ospravedlněného považovati nesmí, víme, že zemřelý přítel náš přece jen náhle a z nenadání z toho světa povolán byl, tak že mu nebylo možno, k tomu nejdůležitějšímu kroku na věčnost tak se připraviti, jak to může ten, který smrt svou předvídá, víme, že i spravedlivý, třebaš na sebe i pozor dával, přece častěji klesá, víme, že „*v mnohých věcech chybuje všickni*“, tak že všickni musíme zvolati: „*Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit?*“ — Budeš-li Hospodine nepravosti šetřiti, Hospodine, kdož ostojí?“ z těchto tedy příčin musíme svého zemřelého přítele milosrdenství Božímu odporučeti a Pána Boha prositi, aby nehleděl na poklesky neb přestupky jeho, ale na zásluhy Syna svého, který i za něho trpěl a krev svou vylil, aby zemřelý přítel náš, jak se též častěji denně za to modlival, pro umučení a kříž Jeho k slavnému vzkříšení přiveden byl.

Když tedy zemřelý přítel náš nám v životě svém tak mnohou službu prokázal, prokažme i my nyní svou lásku a vděčnost k němu a pomodleme se za něho volající k Bohu: Bože, jenž jsi mezi apoštolskými kňezi služebníka svého Innocence kňěžskou důstojností opatřil, uděl prosíme, aby také společnosti jejich na věčnosti přidělen byl. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Chiliastické písně.

Podává Ferd. Menčík.

Domnění, že konec světa se blíží, bylo ve středověku hlavně při konci prvního tisíciletí obecným, a přispělo svou měrou též k první křížácké výpravě. I později spatřovala nábožná mysl v rozličných těžkých událostech známky znamení poslední soud předcházejících. V Čechách za hnutí husitského hlavně na Táboře vyvinulo se učení toto; zapustivši kořeny neutuchlo nikdy. Z téhož pramene vyplynuly písně, které byly ve dvorské knihovně mnichovské bibliotekářem Halmem nalezeny v deskách nějaké knihy. Tvoří část větší sbírky, z které zachovalo se 5 listů číslovaných (72—77.) a tři bez čísla. Jazyk

nasvědčuje tomu, že pocházejí teprve ze století XVI., ač-li je do století XVII. klásti nemusíme. Z písní těchto, provázených obyčejně nápěvem, jest jen několik úplných; z jiných zbyly toliko zlomky s místy již ne více zřetelnými, která dle možnosti doplniti jsme hleděli. Ceny básnické ovšem nemají žádné, a uveřejňujeme je toliko na důkaz, jak uchvacována bývá mysl lidská při vzpomínce na blízký konec tohoto světa.*)

- a) 22. S tím meškati že již nechce,
můžem znáti snadně, lehce,
po znameních, které dává,
že den soudný již nastává.
23. Světlo také tímto časem,
slovem svým a božským hlasem,
zdaliž k tomu vdy nevěří,
že den súdný jest ve dveří.
24. Protož aby zlý den a čas
náhle v hříších nezastih nás
bdící budmè (piln)ě**) ruče
v bázni boží (živ)i jsúce.
25. Bohem zjevených znamení,
s nichž (žádné)ho žertu není,
žádný l . . . nesud,
hněv (boží nám) na péči buď.
26. Važme sobě (vždy) nejvíce
slova té (ho)řící (s)více,
podle ní svůj život spravme,
svévolných se hříchův zbavme.
27. Bychom s tímto zlým světem,
v den pomsty v pekle prokletém,
neocitli se na věčný den,
čehož nás zbav Kriste, amen.
- b) *Jiná o znameních poslední soudný den
předcházejících.*

1. Bůh evangelium zjevil,
by každý živ pobožně byl,
svět poklad ten váží lehce-
věcí díl za . . . iti nechce.
R. Toť znamení div jeden,
kterýž předchází hrozný ten
poslední soudný den.

2. Po čistém učení h . . . nic
neptá se svět, než mnohem víc
k myslí mu lichva, lakomství,
pobožnost má za bláznovství.
R. Toť znamení atd.
3. Evangelium v ústech vdy,
život pak v háji bez pravdy,
jest plný svět pokrytcův zlých
jenž z Boha mají žert a smích.
R. Toť znamení atd.
4. Proti bohu všecko nazpět
šejdírství pouhé vede svět,
vše s nátiskem chudých lidí,
mní, že bůh toho neuvidí.
R. Toť znamení atd.
5. Zboží statek a poklady,
svět sbírá ze všech stran vady,
chudý nouzi, bídu děře,
chléb jeho z úst se mu běře.
R. Toť znamení atd.
6. Na boha malý pozor jest,
svět stojí jen o slávu, čest;
pejcha na vrch vzešla zřejmá,
lež a podvod hanby nemá.
R. Toť znamení atd.
7. Kde jaká bratrská láska,
an zlodějův větší částka,
ze vši věrnosti již jest ven,
svět chce peníze míti jen.
R. Toť znamení atd.
8. Svět sobě raditi nedá,
na boha se neohlédá,
v opilství jdou mladí, staří,
přízeň božskou lehce maří.
R. Toť znamení atd.
9. V hody, v kvasy, častě jíti,
ve všem zlém dny své strávití,
v tom svět má své navyklosti,
plný všech nešlechtností.
R. Toť znamení atd.
10. V světě zlého jest tak mnoho,
že se slunce děsí toho,
nemůž se na to dívatí,
musí blesk svůj zatmívati.
R. Toť znamení atd.
11. Měsíc, hvězdy o tom vědí,
smutně na to také hledí,
žádají zbejtí v rychlosti,
té světa nešlechtnosti.
R. Toť znamení atd.

*) Za písně tyto děkujeme p. Jul. Pažoutovi, adjunktovi zemského archivu, který nám přepis laskavě prepustil.

**) Slova v závorkách jsou námi doplněna.

12. A ač všechno k tomu měří,
že den soudný jest ve dveří,
však svět tomu jen se směje,
není se oč starat, děje.
R. Toť znamení atd.

13. Protož přijď Kriste, neb se již
stejská nésti té zemi kříž,
tak mnoho pekelné říše,
udělej jí konec spíše,
a pojmi nás z světa ven.
Buď milostiv, když přijdeš v ten,
poslední soudný den.

c) Jiná píseň o dni soudném.

1. (Den sou)dný jest k nám blízký host,
neb se (již množí) světa zlost,
o čem pán dal návštěi,
v tom sobě již věrní stejší,
zlí pak vejší.

2. Odstoupení hle od víry,
prvé dlouhý čas bez míry,
jak se o tom apoštol proneš
stalo se a trvá podnes;
ďábel to vnes.

3. Seděl dláho v chrámě božím,
syn zatracení v svém zbožím,
(zve)jšiv rozkaz svůj i sebe,
(a) boha vzhůru do nebe;
hleďme sebe.

4. (Vstali) falešní proroci,
(velké) rotý se vši mocí
(pov)stavše svedly mnohé již
(učen)ím svým i skutkem týž;
o hrozný kříž.

5. Poněvadž pak antikrist nám
skrže slovo boží jest znám,
varujme se pilně jeho
učení i díla jeho,
toho všeho.

6. V úmluvu páně vstupme již,
v ní bděme a modlme se týž,
neb den soudný k nám se blíží,
hleďme ať nás neobtěží,
hřích svou (tíží).

7. Svět blázen se v hříších množí,
zkaziti chce pravdu boží;
všemu pak, což se tak děje,
pán bůh se dívá a směje:
zlá naděje.

8. Neb když se naděje, že jest,
ušel všech nebezpečných cest,
budeť mu teprv užata
hodná pomsta a odplata,
vrchovatá.

9. Slunce, měsíc se zatmíti
musí, dav lidu předjíti;
již pak přijde pán v ta léta
a učiní všemu veta;
soudce světa.

10. Pošle s troubou archanděla,
aby zbudil mrtvá těla;
v tom se povalí jako proud,
těla lidská i každý oud
před jeho soud.

11. Ihned dí k anděluom v ten čas:
Nu, již pomstu z nepřátel zas
vezmu, odplatím každému,
svým věrným i světu zlému,
běda jemu.

12. Shromážděte mé vyvolené
věřící, znova zrozené,
kteříž v úmluvě mé stáli,
věrně jako pevné skály,
mne se báli.

13. Tyť postaví na pravici,
a bude k nim takto říci:
Poděte požehnaní mile,
požívejte kratochvíle
věčné chvíle.

14. K zlosynóm pak poví tolkyž:
Počet chci s vámi klásti již,
řeč a úmluvu mou proč sta
rušili a brali v ústa
velmi zhusta.

15. Potupili jste pobožnost,
pášíc všelikú svú volnost,
mlčel sem, mněli jste, že to
přede mnú jest tajno, skryto:
všet znám, i to.

16. Odstupte již zlořečení
v oheň, jemuž konce není,
kterýž jest za hřích připraven
ďablóm i vám hrozný plamen
věčně, amen.

17. A tak ti musejí vzíti
mzdu svou a do pekla jíti,
za hříchy a nepravosti,
budou v mukách a žalosti
na věčnosti.

18. Lid svůj pak od nich odvede,
v nebeskú radost uvede,
kdežto jak se slunce svítí
budou se volení skvítí,
dobře míti.

19. Ó pane, zpomoz nam nyní,
ať jsme také hodni jmíni,
slávu tvou v nebi viděti,
my zaslíbené tvé děti,
tam bydleti.

(Dokončení.)

Podobenství a paraboly.

IX.

Náruživost.

Náruživost jest jako *černý mrak*. Jasně svítí slunce na obloze nebeské; v jeho světle cestující bezpečným běre se krokem k cíli svému milým okřívaje rozhledem po vůkolí rozkošném. Jeho paprsky rolníku obcházejícímu role a sady své ozářují k radostné naději bohaté klasy a hojné ovoce více a více ze stínu listí svého se vyzrazují. V tom nenadále na obzoru vystoupí mrak. Ten roste a přibývá a se zmáhá a na všechny strany se zatahuje, až všecko světlo sluneční zahalí, až všecko vůkol černou obestře tmou. A již z něho srší blešky, rachotí hromy, sypají se kusy ledu, vylévají se proudy vod. Za chvíli mrak přejde, a slunce opět vzejde. Ale jen rozsvítí, aby pocestný teprv viděl, kam zabloudil za tmy mráкотné, a ztrnul sám nad sebou od krup, deště a bláta šeredně sdělaným; jen rozsvítí, aby rolníku teprv se objevila všechna zpošť a zkáza na polích a sadech mrakem ztropená.

Máté nejjasnější světlo v rozumu svém, kdož následuje Krista; samé světlo jest život jeho všecek spořádaný a spokojený. Sv. Jan 8, 12. V tom světle pamatujeme na všechny pravdy nás od hříchu odstrašující, poznáváme všecku ohavnost hříchu, rodíme v sobě samé svaté úmysly, samá dobrá předsevzetí, těšíme se samými krásnými nadějemi. Ale co se i spravedlivému křesťanu ve světě spíše přihodí, než že jej zachváti náruživost, kteráž jest jakákoliv nezřízená žádost tělesná neb pozemská? A taková jest náruživost, že opanuje všecku duši, a že tam nejprve způsobí hrozné zatemnění mysli. V náruživosti zbouřené zapomene se na všecko náboženství, na všechna dobrá předsevzetí, na všechny ná-

sledky. Za této pak tmy duchovní není divu, že se vyvedou nejohavnější skutky, že se i křivě přísáhá, že se i vraždí. Bouření náruživosti zase pomine, a zase křesťanu navrátí se světlo rozumu a víry. Ale navrátí se mu světlo, aby teprv poznal k hrůze své, v jaké zabředl zmatky a nepořádky, jakou vinou pokálel duši svou; aby teprv smutně patřil na ztroskotaná dobrá předsevzetí svá, na zmařené blahé naděje své.

Náruživost jest jako *rozvodněná řeka*. Rozvodněná řeka žene se neodolatelně i přes nejúrodnější nivy i přes nejzřízenější sady i přes nejzdobnější květnice i přes nejúpravnější sídla lidská; ničehož nešetří; všecko zanáší kalem a rumem svým. I by byl svátek nejsvětější, i by byl kající den nejprísnejší, i by se měl zšerediti posvátný stav, i by se mělo poskvěnit posvátné místo, i by se mělo zkaziti nevinné dítě, přes to přese všecko chlipník náruživce vrhá se za mrzkou nepravost svou. I by byly památné dny umučení Páně, i by byl den smrti Jeho, i by umíral vlastní otec, umírala vlastní matka: přes to přese všecko zapálený tanečník, zapálená tanečnice padá na tanečníru.

Náruživost jest jako *burácející víchřice*. Burácející víchřice láme a vyvrací kmeny, odnáší střechy, boří zdi; všecko, cokoliv jí překáží a v cestu se staví, poráží a odmitá, a dál a dál uhání. — Sepiatýma rukama staví se věrná žena před muže, aby nešel do karbanu a mezi chasu hýřící; hladové, polonahé děti padají k nohám tatinčovým. Ale muž karbaník a hýřil ženu odstrkuje, děti odkopává, a jako zběsilý utíká z domu mezi karbaníky, mezi prostopášníky a prostopášnicemi.

Náruživost jest jako *skrytý hlodající červ*. Jako vidouce květinu, kteráž až posud květle, aneb klas obilní, jenž až posud se zelenal, jak bledne, žloutne, vadne, a pátrajice po příčině, nalezáme, že skrytý červ podezírá kořínky té rostliny: tak také shledávajice ty, kteříž až posud pilně se učili, horlivě konali povinnosti své, mnoho dokazovali hodného a šlechetného, ani po jedinou nedbají se učiti, ochabují v úřadě jim svěřeném, nevšímají si více věcí hodných a šlechetných, právem soudíváme, že asi duši jejich hubí a moří nějaké frejřství nebo nějaké hráčství neb jakákoliv jiná náruživost.

Náruživost jest jako *litá šelma z čeledi kočkovitých*. Taková šelma, polapí-li zvířátko, hned ho neudolává; ale na chvíli je

opět pouštivá. Zvířátko běží radujíc se, že již uniklo. Ale nelitostivý dravec dlouho mu darované svobody nedopřává; opět, sotva že bylo něco málo uběhlo, na ně se vrhá, a opět je svírá v drápech svých. Snad zlá šelma ještě několikrát s ubohým zvířátkem tak ukrutnou hru provede; ale konečně přece je celé uhnané, zraněné a zemdlené zadává.

Kolikrát zařikává se náruživce, že více nebude pítí nebo hrátí neb krásti neb smilniti! A v skutku po nějaký čas se zdržuje. Zdá se, jakoby náruživost jej opustila. Ale jen zdá se. Při nové a nové příležitosti opilec neb hráč neb zloděj neb smilník znova a znova padá do hříchu svého, a padá tam hloub a hloub. Nepouštivátě náruživost oběti své, leč již na mizinu přivedené neb již neduživé a zmrzačené neb již na dlouhá léta za mříže žalární vržené neb již na vždy do blázince zavezené neb již samovraždou dokonávající.

Náruživost jest jako *zhoubný požár*. Poutník potěšil se pohledem na dědinu v půvabném údolí před ním se rozprostírající. Z mohutných lip košatých vsele vyhlížela bílá staveníčka v souměrných řadách rozpostavená. Nad nimi uprostřed vznášel se sličný kostelíček s štíhlou věžkou svou. Došed pak poutník samé vesničky teprv mile bavit se vším, co viděl a slyšel. Každý z pěkně upravených příbytků byl jako ověšen krásnou zahrádkou květinovou i ovocnou. Odevšad líbezná vanula vůně. Ptactvo různohlasým šveholením svým zavodilo s veselým zpěvem vesničanů všude pilně pracujících. Povděčen potkával se pocestný cizinec s samými osobami čistě přístrojenými a jej i sebe vespolek přívětivě pozdravujícími. Všecko mu o obyvatelích vydávalo svědectví, že spokojený a blažený život vedou v tichém údolíčku svém. Zpomínaje pak po celé další cestě šťastných osadníků těšil se, že vrací se ještě jednou uzří úhlednou dědinu jejich. A již se navrácuje; již vystupuje na kopec, aby opět spatřil místo roztomilé, a jím se potěšil. Ale ustrně! jak hrozného dochází sklamaní! Jak smutnou před sebou i okolo sebe nalezá změnu! Místo veselých bílých domečků černají se před ním hromady rumu, popele, trámů zuhlovatělých. Místo sličného kostelíčka nahé poborené zdi vyčnívají. Místo košatého a květoucího stromovi holá opálená dřeva čouhají. Nyní poutník opět nešťastnou viskou se navrácující zaráží se protivným odevšad čpějícím zápachem dýmovým.

Nyní nepotkává se leč s postavami učazenými, polonahými, bloudícími s hlavou svěšenou; nyní neslyší, leč zoufanlivého bědování jejich. „Ach, jak hrozně změnil krutý požár i místo nejveselejší!“ povzdech! si poutník zarmoucený s srdcem krvácejícím spáleniště opouští a dále se ubíraje.

Tolikéž náruživost hrozně změnil i nejlepší srdce lidské. Z poctivého a pravdomluvného mamonářství udělá ošemetného lháře i ohavného krivopřísežníka. Cizoložstvím hyne v srdci manželském všecka upřímnost a zmáhá se tam nejhnusnější přetvárování se. Dva přátelé milují se spolu jako bratři; ale budiž jeden z nich povýšen, a zmocní se ho ctižádost; ctižádost tak jej odcizí starému příteli, že s ním nebude ani chtít mluvit. Dítě, jež nemůže viděti slzy v oku otcově neb matčině, aby nebylo plno o ně starosti, smilstvem tak se zkazí, že si pak stropí nejrozpustilejší smích z nejhořčejšího pláče rodičů svých. Citelnou ženskou nečistá známost promění v ukrutnou vzteklici, kteráž vraždí vlastní plod svůj. Druhdý věrné a horlivé srdce křesťanské chlipnost neb pýcha neb ziskuchtivost neb obžerství neb závist tak zpustoší, že odtamtud, odkudž vycházela samá nebeská vůně nábožných modliteb a svatých úmyslů, nyní vystupuje pekelný dým bezbožného rouhačství. To jest ten spálený kostelíček. Náruživost tak po něčem se zapaluje, že nemůže-li toho dosíci cestami přímými, se toho domáhá cestami křivými; proto v srdci hubí všecku upřímnost. Náruživost jest nejnezřízenější sobectví, a jest všecka jen k tělu a k zemi obrácena; proto moří v srdci všecku lásku k Bohu i k lidem. Náruživost spaluje v srdci všecken cit přirozený; zžírám tam city nejslechetnější a nejsvětější.

K. Otman.

Z Milána do Prahy.

Od Josefa Jandy.

Druhý den po mém příchodu do Milána chvátal jsem záhy z rána do města. Maje v úmyslu jenom den se zde zdržeti musil jsem si popílití, abych aspoň nejpamátnejší předměty uzřel. Především jsem si přál spatřiti velechrám milánský. Ježto hostinec, v němž jsem se ubytoval, byl nedaleko něho, nebylo nesnadno vyplniti toto přání.

Již den před tím, když jsem z nádraží jel, minul jsem dóm milánský, který na vý-

chodní straně náměstí téhož jména (piazza di domo) stojí. Vyčnívaje z moře světla na náměstí planoucích poskytoval oku cizincovu čarokrásný pohled. V celé velebnosti své ale objevil se mi teprve za bílého dne.

Vidíme před sebou velebný z bílého mramoru v nejrozsáhlejších rozměrech zbudovaný chrám, který nám připadá jako mramorová hora, z níž dláto umělcovo vykouzilo tisíce věžíček a soch. Roku 1386 byl od Giovannio Galeazza Viscontiho založen a téměř pět set let budován. Mezi staviteli jmenuje se také jakýsi Mikoláš z Prahy. Jest původně dle nákrešů německých stavitelů v gotickém slohu stavěn, později byl živel antický ku gotice přimísen, až posléze zase k původnímu slohu se vrátili. Po kostele sv. Petra v Římě a sv. Pavla v Londýně náleží milánský dóm k největším chrámům evropským. Má na délku 454', na šířku 270', výška jeho až ke kopuli obnáší 232' a až k vrcholu věže 335'.

Po červených žulových schodech vstoupí se k hlavnímu portálu, nad nímž se čte nápis: Maria nascente, z čehož nemoha se ani dočísti ani doptati, jakého založení dóm jest, soudil jsem, že titulus ecclesiae jest: Narození Panny Marie. Uvnitř chrámu nad portálem četl jsem nápis: Aram P. Martinus V., templum Carolus consecravit. Oltář papež Martin V., chrám Karel posvětil.

Jakmile do chrámu vkročíme, pocítíme hluboký dojem, který v nás působí nesmírné prostory chrámové a tajuplné šero, jež tím povstává, že okny malbami opatřenými světlo sluneční nemůže sem vnikati v plné síle své. Chrám má na délku 5 lodí, které na šířku tři lodi protínají a celou budovu podpirá 52 pilířů, na nichž sochy svatých se nalézají. Po obou stranách zdí počínaje od vchodu jsou náhrobky arcibiskupů milánských a jiných vynikajících osob a na pravé zdi jest deska, na níž se nalézá seznam všech biskupů a arcibiskupů milánských, prvním jmenuje se sv. Antolon z r. 51 po Kristu Pánu a posledním r. 1859 zemřelý Bartolomeo Carolo Romini. Postupujíce dále shledáváme oltáře a kaple u zdí. Před kůrem stojí antická křtitelnice ze sarkofagu sv. Dionysia zhotovená. Nedaleko od kůru v levé lodi jest vzácný sedmiramenný bronzový svícen, pět metrů vysoký, na němž 28 světel hořeti může. Kůr, který dal svatý Karel Borromejský značně zvýšiti, chová v sobě mimo četná umělecká díla řezbářská a malířská, veliké na způsob bronzového chrámu zhotovené ciborium a svatostánek (tabernaculum), který papež Pius IV. sv. Karlu Bor-

romejskému byl daroval. Pod kůrem jest podzemní kaple čili krypta, v níž se nalézají ostatky sv. Karla Borromejského jsouce uloženy v stříbrné drahocennými klenoty posázené rakvi. Jakkoliv velechrám milánský mnoho vzácných pokladů má, přece poklad v kryptě uložený, ostatky sv. Karla, náleží zajisté k pokladům nejvzácnějším. Nebo svatý Karel byl jeden z největších biskupů milánských, pravý nástupce svatého Ambrože, který jsa proniknut ryze církevním duchem odstraňoval veškery nešváry, které tehdež v Miláně panovaly a ukázal, že pravý pastýř jest, který hotov jest i život svůj dáti za ovce. Když v Miláně dlouho trvajícím hladu a za ním v zápětí přišedší mor na sta životů lidských uchvacovaly, utíkal každý, kdo mohl z města a ubozí nemocní byli neuprosné smrti v šanc vydání. Avšak svatý arcibiskup Karel nehnul se z města. Sám ošetřoval nemocné, poskytoval jim tělesnou a duchovní pomoc. Všecky důchody své na ulevení veřejné bídě vynaložil, všeho náradí a náčiní, jak domácího tak kostelního ve prospěch ubohých morovou ranou stížených se vzdal spokojiv se s tím, co nejnutnějšího bylo; kající průvody a jiné pobožnosti s lidem konal, aby nepravostmi uraženou spravedlnost Boží smířil. Téměř rok trval mor a každého dne byl život svatého arcibiskupa v nebezpečení smrti, avšak z lásky k ovečkám svěřeným vzdoroval každému nebezpečení a snášel nescíslné nesnáze a útrapy. Komu není známo, s jakým úsilím pečoval o to, aby ustanovení sněmu tridentského v život uvedena byla, kdo neví, kolik synod se svým duchovenstvem byl slavil, aby kleslou kázeň církevní opět povzněl. Snahy jeho apoštolské potkaly se s mnohými tuhými odpory, vždyt i vražedný útok byl na něho učiněn, avšak sv. Karel nedal se jimi odstrašiti od pevných záměrů svých. Milánští milovali Karla za jeho živobytí jako otce a hned po smrti ctili jej za svatého. Nyní pod klenbami posvátného velechrámu na prvním místě položeny jsou drahocenné ostatky jeho.

V chrámu Páně jest tak mnoho památných a důležitých věcí, že cizinci uplynou mimo nadání hodiny a ještě neviděl leč málo předmětů pozoruhodných. Vešed do chrámu po osmé hodině myslil jsem, že do půl desáté budu si prohlížeti chrám a pak půjdu do krypty sv. Karla, do níž volný jest vstup od 5 až do 10 hod. ráno. Když jsem přišel ku kryptě, již dávno byla zavřena, neboť podívav se na hodiny shledal jsem, že již není daleko do jedenácti. Za zvláštní otevření žádal sluha asi tři franky. Poněvadž

se mi toto vstupné zdálo býti přemrštěné, odložil jsem návštěvu krypty na druhý den. Bohužel nebylo mi ani nazítří možná do ní vejíti, poněvadž záhy z rána musil jsem opustiti Milán.

Byv sklamán ve svém toužebném očekávání opustil jsem kryptu a vstoupil jsem do sakristie naproti stojící. V několika skříních bylo mi zde ukazováno starobylé pontifikální náčiní, které druhdy náleželo biskupům a arcibiskupům milánským, zejména zajímaly mne věci, které na sv. Ambrože a sv. Karla Borromejského upomínají. Vše toto drahocenné náčiní sluje tesoro čili poklad chrámový.

Ze sakristie odebral jsem se do levé příční lodi, kdež jsem si vzal vstupní lístek na střechu chrámu. Pohodlné vystupuje se po dobře upravených schodech až na střechu a věž nad kopulí. Kdo chce viděti, jak uměle střecha jest zřízena a přehlednouti nescíslné věžičky a sochy, které z ní vyčnívají, nesmí opominouti sem vystoupiti. Za namáhání své bude odměněn krásnou vyhlídkou na město a jeho okolí. Vidíme odtud přede vším krásné ustavičně se rozšiřující náměstí, na místě někdejšího starořímského forum a středověkého tržiště a nádherné paláce, mezi nimiž jest také palác arcibiskupský. Pozoroval jsem dobře, kterak tyto budovy upraveny jsou. Mají obyčejně vysoký otevřený portál, z něhož lze přehlednouti dobře upravené nádvoří. Staví se z cihel, ale též z mramoru a žuly. Dláždění na ulicích jest žulové. Z náměstí vedou na všechny strany města prostranné třídy, které slují cossi. Bohaté krámy s výkladními skříněmi shledáš všude ve větších ulicích. Ve městě panuje čilý život. Milánští jsou lidé příčinliví a průmyslní, zvláště hotovením hedbávných látek daleko široko známí. Milánští zakládají sobě na svém městě nazývající je la grande a vlašským Pařížem. Čítá se zde přes dvakrát stotisíc obyvatelů. Na místě naspů, kterými bylo město obeháno, nalézají se nyní pěkné sady.

Z věže sstoupil jsem opět do chrámu, kde byla právě mše svatá. Mnoho věřících modlilo se při ní nábožně. Z neviditelného místa ozývaly se varhany a ustavičně hrály rozličné kousky, z kterých vše se mohlo učiniti, jen ne píseň nábožná a hudba nebyla žádným zpěvem doprovázena.

Krásný jest dóm milánský, bohaté jeho památky umělecké a posvátné upomínky historické. Cizinec s city opravdu svatými ubírá se prostorami chrámovými a s těmitěž city loučí se s nimi.

Jedna okolnost jest, která poněkud kalila tyto blahé dojmy. Jakmile člověk k schodům chrámovým přijde, se všech stran vyřítí se na něj prodavači fotografií, kteréž majíce svinuté v tak zvaném album rozvinují a dotíravě na prodej nabízejí. Jiní zase chtějí ti býti cicerony a vůdci ve chrámě mluvíce francouzsky aneb německy. Sotva že jsi se ubránil přede chrámem dotíravým nabídkám, již po posvátných prostorách chrámových se rozhlížíš a jejich kráse a velebě se diviti počínáš, vyruší tě z blahého rozjímání opět jiný nepovolanec, který se ti za vodiče nabízí. Přijdeš-li do příční lodi tam, odkud se na střechu a věž vystupuje, v chrámu Páně vidíš stůl s knihami (popisy chrámu), které ti vedle vstupních lístků vřele na prodej nabízejí muž a žena tam sedící. Chceš-li v chrámu Páně něco zvláštního spatřiti, musíš si podívání své dobře zaplatiti. Ani na věži neušetří tě prodavači fotografií. Pomyšlil jsem si, že by neškodilo těmto lidem připomenouti, co Spasitel znesvěcovatelům chrámu Jerusalemského byl učinil a řekl: „Dům můj, dům modlitby jest, ale vy jste jej učinili peleší lotrovskou.“

(Pokračování.)

Konec májové pobožnosti.

Máj již minul, s ním Královny nebes
skončena též pobožnost,
jež nám byla dechem lásky živé,
těchy dala dost a dost.

Vždyť před trůnem Božím srdce bolné
váněk blaha ovanul,
když jsem před tvář matky Boha svého
stížen žalem postanul!

Vždyť by dosud srdce moje tísnil
světa toho krutý žal,
kdybych k matce lásky, matce Boha
vzdechy svoje nevyslal!

Prchl arci v nekonečno navždy
ve přírodě krásný máj, — —
za to Tys královno nebes vzňala
v dobrém srdci věčný ráj.

A. D.

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Nedlouho po smrti prvního biskupa Litomyšlského Jana I. zvolen byl nástupcem jeho Vratislavský kanovník Jan, který po rodném městě svém obyčejně Janem ze Středy*) se jmenuje. Znameníť muž ten narodil se sice z rodičů nezámožných, stavu nízkého, vynikal však nevšedními dary duševními nad mnohé i urozené. Císař Karel IV. seznam výtečné vlastnosti jeho povolal jej ke dvoru svému a tak si jej zamiloval, že ustanovil jej za královského kaplana a protonotáře svého a povýšil na kanovníka při chrámu Páně v Olomouci a Vratislavi. Když pak biskupský stolec v Litomyšli se uprázdnil, (r. 1353.) jmenoval císař zasloužilého protonotáře svého Jana ze Středy biskupem. Papež Innocenc VI. (1352—1362.), nástupce Klementa VI., potvrdil ochotně volbu Karlovi a svěcení biskupské předsevzato, jak se zdá, ještě v zimě r. 1353.

Nový biskup Jan ze Středy, aby zadost učinil přání vznešeného příznivce svého, zůstal i na dále při dvoře jeho. Za vikáře či oficiála vyvolil si učeného muže Mikuláše z Pelhřimova, k řízení pak biskupství ustanovil bratra svého Matěje, biskupa Tivolského, který zastával jej nejen v duchovních, ale i světských záležitostech diecése Litomyšlské.

Mezi tím co zástupcové biskupovi povinnosti své svědomitě vykonávali a diecési sobě svěřenou co nejpečlivěji zvelebovali, zdržoval se biskup náš Jan ze Středy s císařem Karlem v říši Německé a dosáhl tam nového důstojenství jmenován byv od dobrotvého panovníka svého kancléřem říšským. Úřad tento byl nejen nanejvýš čestný, ale i nemálo obtížný; propůjčován jsa ve středověku větším dílem osobám duchovním jakožto v písmě nejzběhlejším vyžadoval, aby kancléř bez ustání při osobě panovníkové trval, veřejně písemnosti od něho vycházející vyhotovoval a zároveň pečet státní opatroval.

Císař Karel IV. překonav všechny obtíže, které se mu v cestu kladly od nespokojených protivníků politických, odhodlal se v létě r. 1354. do Říma, aby tam korunován byl na císaře Římského, za kterého již před

osmi lety byl vyvolen. Na cestě té provázal jej mimo jiné panstvo i říšský kancléř biskup Litomyšlský. Jakmile přiblížili se k hranicím Italie, připojil se k slavnému průvodu nevlastní bratr Karlův Mikuláš, patriarcha Akvilejský, a obdařil císaře neocenitelným darem vzácné památky, dvěma totiž kvaterny z chovaného tam nejstaršího evangelia sv. Marka, ježto pokládáno bylo za vlastní rukopis sv. evangelisty. Císař odeslal relikvii tu zároveň s listem, na kterém Jan ze Středy svědkem je podepsán, do Prahy, kde podnes dobře zachována jsouc mezi poklady kostela sv. Víta se chová.

Následujícího roku (1355.) v neděli Velikonoční korunován byl Karel císařskou korunou ve staré basilice sv. Petra v Římě na císaře Římského. Při té příležitosti a na památku tak veliké cti, jaká v den ten Čechům prokázána byla, založil (prý*) biskup Litomyšlský Jan ze Středy ve chrámě sv. Petrském oltář k poctivosti a chvále sv. Václava, patrona Českého. Zdali učinil tak podporován jsa úmyslem a prostředky císaře Karla IV. aneb pouze nákladem vlastním, o tom bezpečně vědomosti nabyti nelze. — V létě zavítal nově korunovaný císař Karel IV. do Prahy a po ukončení sněmu v tomže městě konaném chválal s věrným kancléřem svým Janem ze Středy do Norimberka, aby zahájil jeden z nejdůležitějších sněmů, o kterých zmínka se děje v dějinách říše Německé. Na sněmu tomto jednalo se totiž o základním zákonu říše a výsledek všeho jednání byla proslavená „zlatá bulla“ Karla IV., kterou sám kancléř říšský Jan ze Středy spolu s učeným právníkem Rudolfem z Friedberka sestavil. Roku následujícího (1356.) po prohlášení zlaté bully císař s biskupem našim do Čech se navrátil.

Jakkoli tedy druhý biskup Litomyšlský Jan ze Středy až posud jen velmi zřídka a na krátko do biskupského sídla svého zavítati mohl, nezapomínal na cestách svých, které s císařem Karlem konal, na svěřenou sobě diecési a staral se všemožně o zvelebení a rozšíření města Litomyšle a o rozkvět náboženského života v celé své diecési. Tak seznal, že by v lidnatém okolí města Litomyšle co nejblahodárněji působiti mohli chudí a horliví klášterníci a že by vystavěním prostranného kláštera a nového kostela město značně se rozšířilo a tak zadost uči-

*) Středa (polský Środa), původně ves, později ale r. 1175. byla na město trhové povýšena, při které příležitosti jméno Neumarkt obdržela. Nyní je Neumarkt krajské město v Pruském Slezsku ve vladařství Vratislavském.

*) Viz Borový: Národní dům Český v Římě. V Praze 1874 str. 29.—33. a Anton de Waal: Das böhm. Pilgerhaus in Rom. Prag 1873. str. 40.—50.

nílo duchovní potřebě jeho obyvatelův, kteří dosaváde ve středu města kostela postrádali. Vyjednával tedy s kapitolou i se staršími městy, kteří úmysl jeho schvalovali a ochotnými se ukazovali přispívati k vykonání zámerův jeho.

V Čechách byl tenkrát nemálo oblíben a rozšířen řád poustevníkův sv. Augustina. Řád ten povstal ze skutečných poustevníkův, kteří ještě v první polovici XIII. stol. o samotě po různu (zvláště v Itálii, ale též i v Čechách) svatý život vedli. Působením papeže Alexadra IV. sjednotili se bez mála všichni poustevníci přijavše řeholi sv. Augustina ve spořádání řád (r. 1256.) a žili pospolu v klášterech podřízeni jsouce vlastním převorům, kteří opět poslušni byli převorů provinciálních. Za oděv byla jim černá ríza s dlouhými širokými rukávy a špičatou kapucí, podpásaná černým řemenem. Zaměstnávali se vedle přísných řádových pobožností hlavně správou duchovní, kázáním slova Božího a přísluhováním sv. svátostí.

Řeholníky ty chtěl tedy biskup Jan ze Středy do biskupského sídla svého uvésti. I obrátil se s prosbou k císaři Karlu IV. a vrchnímu představenému řehole Augustiniánské a vyjevil jim úmysl svůj žádaje, aby co možná nejdříve o souhlasu svém zprávu dali. Jakmile sv. otec Innocenc VI. listem svým ze dne 5. února 1356 povolení dal k vystavění kláštera toho, přikročilo se ihned k budování kláštera a kostela. Roku následujícího postoupila stavba tak daleko, že řeholníci sv. Augustina pod převorem Mikulášem Brněnským se tam osaditi a na den sv. Michala arehanděla mši sv. sloužiti a svátostmi přísluhovati mohli.

Již dříve požádal biskup Jan ze Středy Karla V., krále Francouzského o částku dřeva ze sv. Kříže, který na hoře Kalvarii nalezen byl přičiněním zbožné Heleny, matky slavného císaře Konstantina Velikého. Měl v úmyslu nově založený kostel památce povýšení sv. Kříže zasvětit. Král Francouzský vyhověl žádosti jeho, poslav mu po mistru Bedřichovi částku, kterou byl vlastní rukou ze dřeva sv. Kříže vyňal. Sotva že kostel klášterní Povýšení sv. Kříže byl dostaven (r. 1360.), daroval zakladatel jeho klášteru Augustiniánskému značné statky poblíž Litomyšle a tím základ položil k velikému bohatství, kterému klášter ten později se těšil.

(Pokračování.)

DOPIS.

Z Hradce Králové, dne 1. června 1880.

(O májové pobožnosti.)

Skončili jsme právě krásnou májovou pobožnost k uctění Marie Panny a loučili jsme se s ní velmi neradi. Duchovenstvo, byvši vyzváno svým milovaným biskupem, uvázalo se s ochotností v její konání. Pobožnost započal o svatvečeru 30. dubna p. kanovník sen. Prašinger, vytkl výmluvnými slovy početným posluchačům její význam, vybízel k hojnému účastenství a podal předmět, o kterém po celý měsíc s posvátného místa od jeho duchovních bratří bude rozprávěno; totiž o modlitbě „Zdravas Královno.“ Potom měl požehnání při četné assistenci, při které příležitosti stály kolem oltáře družičky, které zdejší školní sestry přivedly. — Kazatelé, již jmenovanou antiphonu „Zdravas Královno“ rozbírali, byli tito pánové: Prašinger (2), kanovník Zima, kanov. Šrůtek, Dr. Kryštůfek (2), spirit. Musil (2), prof. Tondl, registr. Barták (2), kazat. Vitvar (3), vicerektor Suchánek (2), protokol. Kerner (2), vikarist. Závodní, Dr. Soukup, Dr. Pohl, Dvořáček (2), prelát Fiala, kapl. Kalas, městský děk. Vacek, prof. Brynych (2), kanclér Hampl, kapl. Fencel, bisk. sekr. Ruth (2). Řeči byly v každém ohledu jak formou tak obsahem jadrnými a zdařilými pracemi a svědčily, že kazatelé nešetřili nijakého namáhání, aby v srdcích posluchačů lásku k nebeské královně roznítili a k jejímu zvelebení svou hřívnou přispěli. Práci Bůh žehnal, neboť vždycky hlásali slovo Boží hojnému posluchačstvu; mnozí nevynechali ani dne a jiní želeli toho velice, když pro nutné a neodkladné práce a jiné překážky, nebyli s to, aby se milé pobožnosti účastnili. Chrám byl nádherně osvětlen, a překrásně vypadala veliká hvězda světél nad obrazem Marie Panny na hlavním oltáři, líbila se každému a uchvacovala jmenovitě toho, kdo poprvé v chrám vstoupil a ji dříve neviděl. By výlohy s pobožností spojené se kryly, přispívali účastníci s velikou radostí nějakým příspěvkem. Závěreční požehnání při přeplněném chrámu měl J. M. p. biskup Dr. Hais, a s chvalo zpěvem „Te Deum“ skončili jsme svou milou májovou pobožnost. Jako při otevření tak i při uzavření jejím stály družičky kolem oltáře vedeny jsouce svými učitelkami, školními sestrami. Dopis tento nelze lépe uzavřítí nežli slovy: Zaplať Pán Bůh všem, kteří královnu máje oslavili.

Dr. Kr.....k.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Májová pobožnost u sv. Klementa.*) Jako každého roku těšila se i letošní pobožnost májová přehojnému účastenství. Ukončena byla závěrečnou řečí, konanou od vdp. ředitele seminářského prof. dr. Bauera a slavným pozhnáním, které činil vys. důst. pan kan. Karel Schwarz při četné assistenci. Jména vel. kněží, kteří při letošní pobožnosti učení o člověku se stálým vzhledem ku Marii Panně zbožným ctitelům Marianským vykládali, jsou: Bauer, Batha, Bečka, Brusák, Ekert, Janků, Hejhal, Honejsek, Horák, Christ, Kačer, Kořán, Krásl, Lábler, Marek, Mergl, Motys, Pohunek, Rein, Řehák, Salát, Schuster, Šebor, Svoboda, Umlauf, Vík.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 7. června u Milosrdných sester pod Petřínem, od 8.—11. t. m. u sv. Jiljí u Dominikánů, od 12.—15. června ve Vošanech.

— Jeho Veličenstvo císař pán poctil královskou Prahu svou návštěvou a byl s velikou slávou uvítán. Obyvatelé činili seč byli, aby lásku a oddanost dobrému panovníkovi projevili. Osvětlení hlavního města a okrášení vypadlo velmi skvěle. J. Emin. nejdůst. p. kardinál představil kněžstvo a šlechtu.

— *Pomník P. Secchimu.* Výtečnému loni zesnulému hvězdáři, knězi z tovaryšstva Ježíšova, P. Secchimu postavilo město Řím na hoře Pincio pomník.

— Nový kostel, který královské Vinohrady svěťeti hodlají, bude zasvěcen sv. Ludmíle.

Z Říma. (*Vláda italská a vláda církevní.*) Výsledek ukončených voleb do nové komory nezměnil situaci parlamentární, ze zvolených 508 poslanců připadá pravici či ústavní opozici 63, ministerské levici 258, rozdvojené levici 71 a radikálům 16. Zahájeno zasedání komory trůní řečí a událo se na svátek sv. Philippa z Neri, kterýžto den v Římě jest zasvěceným, volba pak předsedy na den Božího Těla, neboť domýšlejí se oni pánové, že stát přivedou na zelenou louku, když naučí lid opovrhovati zákony církevními, při tom pak sami maří drahocenný čas pouhými jalovými frásami. Aby pak získali si pomoc radikálů, obmýšlejí v tomto zasedání podati návrh zákonu o přeměně a liquidaci statků náboženských ústavů, rovněž jest v tomto zasedání komory na programu ustálení civilní listiny pro krále Humberta a královnu Marketu. Jaký ale to kontrast mezi návrhem zákona o této civilní listině a návrhem, kterým loupí se zbožným ústa-

vům jich dědičné jmění! — Než nechtějme déle zabývat se záměry vlády, kde živel revolucionářský převahy nabývá a obratně raději zrak svůj ku vládě, které nemohou žádné lidské záměry a změny škoditi a která stále čas od času svými mírumilovnými výboji pevné půdy nabývá a území své šíří, k vládě církevní, o jejíž divu- a životaplné činnosti každého roku vycházející „Gerarchia Cattolica“, kteréžto ročník 1880 opětne počátkem května vydán byl a nyníjší stav katolické hierarchie až do konce března t. r. ličí, nám utěšený obrázek poskytuje.

Zmíněný časopis vykazuje pak, že v udaném období časovém stav katolické hierarchie byl tento: Sv. Collegium čítalo 6 kardinálů biskupů, 48 kardinálů kněží, 12 kardinálů diakonů.

K oněm 48 kardinálům kněžím patří ještě kard. Jacobini, pro-nuntius papežského dvora ve Vídni, kterémuž titul kardinálský se udělí tenkrát, až obdrží klobouk kardinálský; odpadá však nedávno zemřelý kardinál Pie, tak že počet 48 se nemění, rovněž i počet členů sv. kollegia 68 stálým zůstává. Patriarchů obou řádů (z nichž 2 patří ku sv. kollegiu) jest 12, arcibiskupů latinského řádu 143, biskupů latinského řádu 606, arcibiskupů a biskupů východního řádu 47, opatů nullius 14, arcibiskupství a biskupství ve správě 12, apoštolských delegátů 63, apoštolských vikářů 101, apoštolských praefektů 28, vikariátů a praefektur ve správě 11.

Uhrn těchto titulů obnáší 1054, o 17 více než loni. Uprázdňená pak jsou: 4 místa kardinálská, 54 arcibiskupských latinského řádu, 22 arcibiskupských a biskupských východního obřadu, 4 opatství nullius, 6 apoštolských vikariátů, 3 apoštolské praefektury. Uhrnem uprázdňeno 93 titulů hierarchických. Za doby pontifikátu Lva XIII. zařízeny 2 arcibiskupství, 7 biskupství, 4 apoštolské vikariáty a 3 apoštolské praefektury. Mezi jinými hojnými nařízeními nalezá se též úplné vyjmenování praelatů papežských, praefektů a členů římských kongregací a přednostů všech duchovních řádů atd. — Římsko-katolický patriarcha z Cilicie Msgr. Hassun, přibyl do Říma.

Z Paříže. Shromáždění katolíků, která nejen všude na venku, ale i v samé Paříži četně se konají, stávají se pro vládu nepřijemnými. V Paříži řečnil poprvé Falloux proti březnovým zákonům a tím rozhodně přidal se ke straně katolické. Ve své jádrné řeči dovodil, že Danton jest otcem nyníších štvanic kulturních; ve shromáždění tomto, které se odbývalo v zahradním sále přítomni

byli: Broglie, Buffet, Chesnelong a ostatní vůdcové katolíků, jakož i vysoká šlechta a mnoho vznešených paní. Katolíky proti nespřavedlivým zákonům jako řečníci hájiti budou v Paříži dne 8. června Ernoul, dne 15. června Depeyre, v Marseillu dne 7. červ. tentýž, v Grenoblu a v Lillu Baragnon. Ve větších městech francouzských jiní slovní muži francouzští, kteří učeností, zkušeností a zásluhami daleko předčí nad Gambettu. — V Marseillu vytvořilo se, jakož i v Lyoně, komité odporu, které za úkol si obralo soudně chrániti školy jesuitů, jakož i obhajovati práv otců rodin a potřebný náklad ku provedení dotyčného sporu uhraditi. Toto komité sestává dosud asi ze 40 osob nejvíce bohatých kupců, továrníků, advokátů, notářů a jiných osob ze stavu právníckého.

Různé zprávy.

IX.

Smrt a pohřeb sv. Antonína Padovanského. V pátek na večer 13. červ. 1231 odputoval z tohoto světa na věčnost sv. Antonín nejša ještě ani 36 let stár. Jeho současníci, vypisující jeho postavu, praví, že byl postavy prostřední a že velmi mlád vypadal, pleti byl žlutavé, z očí zářila láska a pokoj. Neviděl ho ovšem nikdo smáti se, než také nic nevládné přisnosti bylo v jeho tváři a všickni, kdož jej viděli aneb slyšeli, nuceni se cítili jej si zamilovati. Život jeho pln starostí a prací vysílil nad míru životní jeho síly a tvary obličej přestříl; kůže seschla a vypadala jako z pergamenu. A přece sotva že čistá jeho duše k nebesům se odebrala, zbělely jeho tvář a ruce jako mramorový kámen tou měrou, že se všem zdálo, jakoby hleděli na tělo ne umrlé, ale na oslavené; taktéž ondy jednotlivé pohyblivé zůstaly.

Téhož večera seděl opat kláštera svatoondřejského ve Vercellích, důst. otec Tomáš, ve své celi, aby se najednou rozevřely dveře a bývalý jeho žák Antonín se v nich objevil, říká: „Vidíš, otče opate, já zapomněl svého oslíka v Padově a nyní pospíchám tolik do své otciny!“ Na to jej rychle polbil a dotekna se jeho hrdla, uzdravil jej od dlouholeté bolesti hrdelní, a v rychlosti zmizel. Opat spěchal za ním, prose ho, aby na okamžik alespoň zůstal a si odpčinul. Leč jaké bylo udivení jeho, když zvěděl, že Antonín dveřmi k němu nevstoupil, ba že ani v klášteře nebyl. Rychle poslal do vedlejšího kláštera, zdaž asi tam světec nemešká, leč také tam ani neviděli, ani neslyšeli nic podobného o sv. Antonínovi. Tušení neblahé zmocnilo se opata a za nedlouho potvrdily je zprávy z Padovy došlé, že bývalý jeho žák a milý

přítel poslední s Bohem mu přišel dát a oznámit, kde své tělesné pozůstatky zanechal, — nespěchal tedy do portugalské své otciny, nýbrž do otciny tam nad hvězdy. Antonín zemřel náhle na místě, kam jako náhodou donešen byl. Klášter v Arcellích obývaly Klarisky řádu druhého, byl poněkud vzdálen od hradb padovanských a několik mnichů tam bývalo, aby klášterním sestrám mši svatou sloužili a ostatní služby Boží konali. Mniši tito, byli by rádi pohřbili sv. Antonína ve svém kostele, znajíce však vliv sv. Antonína na lid a věduce jaké požíval vážnosti a úcty, obávali se, aby se lid nesrotl a nepobouřil, proto chtěli tedy zatajiti smrt Antonínovu na tak dlouho, až by se podařilo ochrániti se nějak před návalem lidstva a nastávajícím zmatkem. — Jiní zase chtěli v noci tajně svaté tělo přenést do kostela Panny Marie Maggiore v Padově a pohřbíti. Leč Bůh divným způsobem chtěl oznámiti lidu smrt miláčka jeho. Najednou bylo slyšeti velké množství dítek v zástupech po ulicích běhati a nářikati: „Náš dobrý otec, náš hodný otec, sv. Antonín zemřel!“ Lid zpravou tou poděšen a zmaten (nevěděl totiž nic o náhlém obratu nemoci Antonínovy v horší aniž o jeho přenesení z Camposampiera do Arcell) chvátil a spěchal tam. — A nyní nastal zmatek velký, kterýž jen z velké víry lidu onoho vysvětliti si můžeme. Mniši a sestry chtěli stůj co stůj ponechat sobě poklad drahocenný a přemýšleli, jak by si ho pro sebe zachránili. Kdosi navrh, aby se vyslalo několik mnichů do města prosit pomoci, aby ponecháno jim bylo tělo světeovo. Na některých místech byla jim skutečně pomoc přislíbena, obzvláště obyvatelé čtvrti Capodiponte, kteráž byla nejbližší klášteru arcelskému, vypravili hojný počet mladých mužů na stráž a ochranu kláštera. Zatím sbíhal se lid k Arcellim s bédováním a nářkem velkým. „Již jsi nás tedy opustil, hodný a dobrý otče Antoníne!“ Kdož nás bude nyní vzbuzovati k pokání, kdož ujme se opuštěných dítek tvých? Kdež najdeme opět těšitele vdov a sirotek, opatrovníka nemocných, výmluvného kazatele o lásce a trpělivosti, k níž jsi nás tolik vedl? (Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— Kněz Frant. Doncha vydal právě opět své „Kratinké povídky o nakládání se zvířaty“, věnované jak mládeži tak i lidu dospělému. Páté vydání svědčí, jakého oblíbení došla knížka, v lehounkých, mluvou snadno přístupných verších sepsaná, a mnohými mezi slova vtištěnými obrázky opatřená. Kdežto předchozí „Připomenutí“ šireji, zevrubněji pojednává o zásadách

mravních, na kterých má pravé nakládání se zvířaty spočívat, následují na to stručné příběhy předmětu se týkající, které s prospěchem netoliko čítány, leč i z paměti od dítek přednášeny býti mohou jakožto příhodné *deklamovánky*. Dodána pak jest hojná zásoba průpovědí, též veršem sepsaných, jichžto užití lze dílem jakož úhrnného jádra při náboženském *vyučování*, dílem jakož látky ke *krasopisným* předloham. Doucha jde ve spise tom za dvojím směrem: on poučuje jak závadné a lidský cit otupující jest jednak trýznění zvířat, ale jak též lidskou důstojnost uráží jednání mnohých, kteří mívají více lásky ke zvířatům rozmazleným, nežli ke svým nešťastným bližním. Cena knížky, nákladem Jarosl. Pospíšila vyšle (jen 10 kr) tak skrovná jest, že ji snadno ve větší zásobě koupiti lze k hojnému rozšiřování. Na konec knížky dodává spisovatel toto poznamenání: O těchto „Kratinkých Povídkách“ proti trýznění zvířat připomenuto již při mém „Vinku drobných povídek a básní“ 1874, pak při „Dvou dítkách“ 1875 atd. kterak vydání z roku 1848 potkal osud, že při červencových událostech r. 1848 v Praze, částka jsouc náhodou v celém balíku na okně Týnské fary, byla z protějšího domu od vojska rozstřílena. Zajisté to zvláštní osud!

— *Zásledky duchovenstva o řeč a literaturu českou*. Od r. 1780—1880. Nastínil J. Ježek, katecheta na Smíchově. V Praze 1880. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihotiskárny. Cena 1 zl. Vřele doporučujeme tento spis všem přátelům pravdy. V něm hlavními rysy naznačeno jest, seč bylo a seč jest české duchovenstvo. Projevujeme přání, aby za pokračování tohoto spisu vždy na počátku nového roku souborný přehled literární činnosti českoslovanského kněžstva za rok právě uplynulý v některém z našich časopisů byl uveřejňován. Poznáme tak, co vykonáno bylo, a čeho ještě se nám nedostává. Zdař Bůh!

— *Nové knihovny pro mládež* vyšel sešit 31., jenž obsahuje záslužnou práci p. okr. inšp. J. K. Hráše: „Babičino vypravování“. Sbírká tato důstojně se řadí k jejím předchůdkyním „Národním pohádkám“ a „Českým pověstem a pohádkám“, jsouc zábavně poučná naší milé mládeži i odrostlejší.

— *Knihy o životě a umučení všech sv. mučedníkův*, jenž slovů latině *Passional*. Dle originalu zemského archivu Brněnského k tisku připravil, nejpotřebnějšími poznámkami opatřil a vydal M. Blažek, prof. c. k. slov. paedagogia Brněnského. V Brně 1880. Tiskem a nákladem Josefa Groška. Celý spis vyjde asi v 8. sešitech trojarchových. Prof. Blažek znám jest jako pilný a nadaný český filolog a také tento spis bohatým bude nalezištěm přátelům českého jazyka.

— *Špachtova Stručná katolická liturgika*, vydaná nákladem knihkupce [Fr. A. Urbánka v Praze (cena 30 kr.), schválena i v diecési Olomúcké výnosem z 20. května t. r. č. 555 (přípisem konsistoře z 26. května č. 3396.), tak že krásná knížka tato schválena nyní ve všech diecésích v Čechách a na Moravě i vys. ministerstvem za učebnici pro školy obecné a měšťanské.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Erasmus Jodl, děkan v Berouně, arcib. notář a člen CCC, dne 25. května 1880 (nar. v Berouně 13. května 1807, vysv. 25. července 1832.)
- p. Frant. Vávra, beneficiát Andlianský v Brandýse, dne 28. května (nar. v Košťálově 13. září 1840, vysv. 30. července 1865.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Chaloupecký, kapl. v Starém Kolíně, za admin. tamže;
- p. Frant. Dolejší, kaplan v Schönfichtu, za admin. ve Vranově;
- p. Jos. Janda, kaplan v Brandýse, jmenován beneficiátem Andlianským tamže;
- p. Ferd. Lenz, kapl. v Staré Boleslavi, za kapl. v Brandýse;
- p. Frant. Libovický ustanoven za prozatímn. II. správce duchovního v trestnici u sv. Václava v Praze;
- p. Jan Šulc, kapl. v Berouně, za admin. děkanství tamže.

Upřádněná místa:

- Starý Kolín*, fara, patron. svob. pána Berlepsche, od 21. května 1880.
- Beroun*, děkanství patron. J. císař. král. apošt. Veličenstva, od 28. května 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. Novák, prof. nábož. při gymn. v Teplici, dr. bohosl., bisk. notář Kralohradecký a bývalý far. Bořislavský, dne 27. května 1880 (nar. v Pokraticích 25. pros. 1832, vysv. 25. července 1855.)

Vyznamenán jest:

- p. Frant. Olbert, far. v Jiřetíně, obdržel exp. can.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Beránek, farář v Zaboří, za faráře v Pohoří (v diecési Budějovické).
- p. Frant. Šimůnek, kaplan v Chorušicích, za admin. v Zaboří.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Rosypal, plzn. farář v Pačivě a pak na odpočin. v Plzni, dne 28. května 1880 (nar. v Klatovech 21. července 1819, vysv. 25. července 1842.)

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdéle

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectv

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona S. J.

o sv. Aloysia.

Mýlil by se, kdo by se domníval, že nevinnost a pokání mezi sebou se nesrovnávají, že nemůže býti pokání tam, kde jest nevinnost. Ale církev sv. pozorujíc, že obě ctnosti tyto u sv. Aloysia stejně se vyvinuly a stejného stupně dosáhly, jeho životu se dívíc jej dokonalým býti uznává; neboť spojení nevinnosti s pokáním za charakterní známku svatosti pokládá. „*Coelestium bonorum distributor, Deus, qui in angelico juvene Aloysio miram vitae innocentiam pari cum poenitentia sociasti, ejus meritis et precibus concede, ut innocentem non secuti poenitentem imitemur.*“ (Nebeských statků dárce, Bože, jenž jsi v andělském jinochu Aloysiovi podivnou života nevinnost s pokáním stejným spojil, pro jeho zásluhu a přímluvy učin, abychom nebyvše živi podlé jeho nevinnosti, jeho pokání následovali.)

Tyto ctnosti, jedna jako druhá, kněze a pastýře duchovního zdobiti mají nezbytně. Máme v díle spasitelném pokračovati; nám tedy jest uloženo býti prostředníky a kajícími, jako Ježíš byl, abychom Boha smířili a Jeho spravedlnost odzbrojili; zdaž budeme s to, abychom tak činili, nejsme-li Jeho přáteli? *Si non places, non placas* (Nejsi-li smířen, nesmíruješ. Sv. Bernard); toho vyznamenání, kterým Bohu se libíme, dostává se nám čistotou srdce: *Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum regem.* (Kdo miluje čistotu srdce, bude mít přítelem krále. Přisl. 22, 11.) Ačkoli sv. Aloysius nebyl povýšen na důstojnost kněžskou, přece nám býti může vzorem kněžské dokonalosti.

Tobě-li jsem, o Bože trojjediný, posud tak málo čest a slávu vzdával, chci aspoň tímto rozjímáním podlé příkladu sv. Aloysia vyplniti, co se modlím v církevních hodinkách: *Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu, laudemus et superexaltemus eum in saecula.* (Blahořečme Otci, Synu i Duchu svatému, chvalme a vyvyšujeme jej na věky).

Rozvažuj, jak sv. Aloys v útlém věku s milostí Boží dospěl dokonalosti křesťanské a jak ty, o knězi, ač věkem dospělý, jemu jsi zcela nepedoben!

Kéž poznám Tvou milostí, Duše svatý, čeho se mi nedostává k životu nevinnému a kajícímu! Kéž si pevně umíním polepšiti svůj život!

I. *Jak byla dokonalá nevinnost sv. Aloysia, jak byla odměněna.* Privlastkem, jaký církev dává tomuto světcí lásky hodnému, prokazuje, co o něm soudí. Nazývá jej *jinochem andělu podobným, andělským.* A zajiště zasluhuje tento světec jméno tak čestné a znamenité; neboť kdo by mohl jmenovati jiného, jenž jsa věku ještě útlého a něžného takovou měrou se připodobnil ku přirozenosti andělské? Matka zbožná jej vychovávajíc spůsobila, že v prvním mládí, jakmile rozum poněkud mohl rozeznávat dobré a zlé, tato slova pisma sv. k sobě odnášel: „*Synu můj, utíkej před hříchem, jako bys utíkal spatře hada jedovatého. Bdi pečlivosti největší nad srdcem svým; neboť pramenem jest života. Zdržuj se všeho, co zlým toliko se zdá býti.*“ Není tedy se diviti, že již tehdy, když byl v mládí útlém, u něho pozorovali hlubokou ošklivost ke hříchu a ke všemu, co hřích působí. Maje čtyři roky jedenkrát vojínům vzal něco prachu a po nich některá slova neslušná, jimž ještě nerozuměl, opakoval. Rozpomenuv se,

že Boha urazil, velice byl dojat a když po třech rocích konal zpověď z celého života minulého, takovou lítost cítil, že padl do mdloby. Chtěli jej těšiti. Ale nicméně od lítosti neupustil, nýbrž zvolal: „*Bůh tak jest dobrotviv, a já jej způsobem tak nedůstojným urazil.*“ Považoval se býti hříšníkem největším a slzami hořkými oplákal, co nazýval nezřízenostmi, ač byly tak nepatrné, že sv. Karel Borromejský o nich praví, že jsou sotva nedokonalostmi nejmenšími.

A tento život čistotný sv. Aloys trávil na dvoře knížecím, kde obyčejně nalézá se vše, cokoli oslepuje zrak, smyslům lichotí a srdce přivádí na cesty nepravé; než přece ctnost jeho všem nepravostem odolala nejsouc kalena žádnou skvrnou. Mojiš na poušti viděl keř, který byl obklopen plameny, ale neshořel; zde vidíme jinocha ohněm naruživostí obklopen, jenž jej nikterak neporušil, nezkazil. O jak dobře jest jeho ctností od svého mládí na sobě nositi! Kdo vypíše blaženost těch, kdož cestou nevinnosti dokonalé kráčeji. *Beati immaculati in via.* Ž. 118, 1. (Blahoslavení, kteří neposkvrnění po cestě kráčeji.)

2. *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui ingreditur sine macula et qui operatur iustitiam.* Ž. 14, 1, 2. (Hospodine, kdo přebývatí bude ve stánku tvém, anebo kdo odpocívatí na hoře svaté tvé? Kdo kráčí beze skvrny a kdo koná spravedlnost.)

Jako sv. Aloys čistotou neobyčejnou s anděly závodil, tak též požíval již zde na zemi blaženosti, která se podobala blaženosti andělův. Stále pohřížen v rozjímání nebeském obcoval důvěrně se ženičem panen. Jsa v takovém věku, kdy dítky některé modlitby krátké umějí toliko slabikovati, cvičil se v modlitbě rozjímací způsobem nad míru dokonalým. Když jeho zpovědník jednoho dne tomu se divil, kterak může po celou hodinu rozjímání neruše svou pozornost, odpověděl: „Zdá se mi méně pochopitelným, že by ten, kdož si představuje živě Boha přítomným, na něco jiného mysliti mohl než na Boha.“ Tak lze si vysvětliti poklid duševní, který u něho nalézáme podivuhodným.

Ale teprv na nebesích dostává se čistotě odměny veliké a neslýchané. Kéž nám dovoleno bylo tam pohlížeti na sv. Aloysia! Sv. Magdalena Pazziská té milosti na dobu kratičkou dosáhla; uchválena jsouc podivením volá: „Ó jak podiv-

nou slávou jest obdařen Aloysius, syn sv. Ignáce! Nikdy bych nebyla s to, abych si představila jeho slávu, kdyby Spasitel mi ji nebyl ukázal. Kéž bych mohla říci všem lidem, že Aloysius jest světcem tak velikým! Po celý život srdce jeho toliko ženichu nebeskému otevřeno bylo; tento ženich, aby jej odměnil za věrnost, korunoval jej slávou nevystihlou. Byl mučeníkem, ač zevně mučeníkem se nezdál; neboť kdož tebe, můj Bože, miluje, mučeníctví podstupuje, nemůže-li tebe tak milovati, jak si přeje a jak ty zasluhuješ býti milován.“

II. *Kterak sv. Aloys pokání činil.* Církev sv. velmi pečlivě se stará o spásu a blaho svých dítek; pro slabost jejich více na zřeteli má, aby nevinnosti ztracené opět nabýly, než aby nevinnost po věcký čas podržely. Za tou příčinou nás důtklivě napomíná sv. Aloysia následovati aspoň cestou pokání, sotva se odvažujíc nás vybidnouti, abychom jeho čistotou andělskou život svůj spravovali. Ostatně čistota nutně vede jako ku patření na Boha, tak i k jeho lásce, a obětavost od lásky k Bohu nelze oddělit. Boha milovati a nenáviděti sebe křesťansky podle písma sv. jest totéž. Můj Bože, jakých obětí není schopno srdce, jež tobě jest věrno a oddáno, jestliže je tvá milost podporuje a posilňuje? Aloysius od prvního mládí věděl, co znamená se mrtviti křesťansky a také se umrtvoval až do smrti. Smyslnost není tak pečlivá, zjednávali si, co ji slouží k ukojení, jako byl on pečliv vyhledávaje prostředky a příležitosti, aby se umrtvoval a trpěl.

Sám sebe rád těším říkáje, že Bůh ode mne nežádá onu přísnost velikou, kterou sv. Aloys projevil podivuhodnou; ale nic méně pravda jest, že jest mi se káti za hříchy, že chci-li Ježíši náležeti, své tělo a jeho žádosti musím křížovati nejen proto, že jsem knězem, nýbrž i že jsem křesťanem; nicméně jest nepopíratelné, že učení křesťanské mluví o umrtvování srdce, kterýmž jsme přísne a po veškeré časy zavázáni, jak sněm Tridentický výslovně praví: „*Tota vita christiani perpetua debet esse poenitentia.*“ (Veškeren život křesťanský ustavičným má býti pokáním.) Mimo to dobře vím, že za všechny duše, kterých spása jest mi svěřena, jsem zodpovědným, že jsem netoliko povinen je učiti, napomínati, za ně se modliti, nýbrž také za ně se káti. Aloysius byl kajcníkem, ač nebyl hříšníkem; já jsem hříšníkem, ale nejsem kajcníkem; mé svědomí mě nutí, abyoh

tak se vyznal; mohl-li tak činiti, abych se nerděl, abych se netrásl?

Svatý Aloysi lásky hodný, k sobě jsa velice přísný ke svým bližním láskou jsi byl naplněn tak horoucí, že jsi za ně v čas moru život svůj položil. Měj s námi útrpnost! Jsa nad miru horliv bolest velikou jsi pocítil, že ti nebylo popřáno dokonati celou dráhu apoštolskou; než Bůh zdá se, že ti chce nahraditi vzácnými dary milosrdenství svého, kterých těm poskytuje, kdož tě vzývají. Pomoz nám, abychom pokání činili za krásná léta, jichž jsme pozbyli. Tvá láska jest táže, tvá moc větší se stala; vyžádej nám lásku k nevinnosti a kajenosti, abychom i my toho štěstí účastnými se stali, na Boha u věčné slávy s tebou patřiti a z Něho věčně se radovati.

Rozjímání stručně opakováno.

I. Jakou nevinnost dokázal sv. Aloys. Již v útlém mládí k sobě odnášel slova písmá svatého: *Synu můj, utikej před hříchem, jako bys utíkal spatře hada jedovatého Bdi pečlivosti největší nad srdcem svým. Zdržuj se všeho, co ztým toliko se zdá býti.* Ke každému hříchu ošklivost cítil velikou, všeho se varoval, co k hříchu svádí, od každého tvora zcela se odloučil. Pro některá slova neslušná, jimž nerozuměl, za hříšníka největšího se považoval a hořce oplakával, co považoval za nezřízenosti. Tento život čistotný vedl na dvoře knížecím, kde ctnost obyčejně zkázu bere. — Obcoval s Bohem důvěrně. Duše jeho čistá za největší významání pokládá, že krále králův má přítelem; zdaž může býti jiné přátelství, které by poskytovalo útěchu tak sladkou? Jestliže čistota tohoto jinocha andělského již zde na zemi odměny došla, kdo si může představit, jak slavně jest odměněn na nebesích?

II. Kterak sv. Aloys pokání činil? Nevinnost dokonalá nezbytně vede k lásce Boží a obětavosti. Aloysius již v útlém mládí věděl, že křesťan se má umrtvovati, a také se umrtvoval až do smrti. Smyslcnost není tak pečliva, zjednávali si rozkoši, jako sv. Aloys vyhledáváje si prostředků, aby se umrtvoval a trpěl. Odvážím-li se já k tomuto vzoru se přirovnávat? Aloysius byl kajícníkem, ač nebyl hříšníkem, a já hříšníkem jsa nechci býti kajícníkem!

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XIII. V den sv. Jana Křtitele.

Konáme dnes památku sv. Jana, předchůdce a křtitele Pána Ježíše, jenž byl muž vznešený, veliký. Sam Kristus ho chválil, řka k zástupům: „Co jste vyšli na poušť vidět, třtinu-li větrem se klátící? Člověka-li měkkým rouchem oděného? Co jste vyšli vidět? proroka-li? Jistě pravím vám, více nežli proroka. Tentot jest, o němž psáno: „Ať, já posílám anděla před tváří tvou, kterýžto připraví cestu před tebou.“ (Mat. 11, 8—10.) Těmi slovy chválí Jana pro jeho prostotu života, pro jeho stálost i neohroženost a jako největšího proroka, jako svého předchůdce. — *Jan jest tedy muž veliký, vznešený před Bohem i před lidmi.* Pravdu tu chceme dnes uvažovati k svému poučení a následování.

1. Sv. Jan byl muž veliký, neboť se s ním udály hned před narozením i při narození veliké věci Boží. Sv. evangelium vypravuje nám, že byl za dnů Heroda krále kněz jménem Zachariáš a manželka jeho Alžběta, kteří oba spravedliví před Bohem seztaravše se, neměli syna. Stalo se, když Zachariáš úřad kněžský konal v chrámě, anděl Páně mu zvěstoval, že manželka jeho mu porodí syna, kterýž bude veliký a duchem sv. naplněn v životě matky své, jenž předejde před Pánem, aby mu připravil lid dokonalý. Zachariáš, že neuvěřil, oněměl. Když pak Alžběta porodila syna, otec požádav desky, napsal: „Jan jest jméno jeho“ ihned opět mluvil, velebě Boha i předpověděl o synu, že prorokem Nejvyššího slouti bude a předejde před tváří Páně, připravovati cesty jeho, (Luk. 1.) jako již proroci o něm předpovídali. — Týž evang. sv. Lukáš (1, 42) píše: „Když Maria přišla navštívit a pozdravit Alžběty, stalo se, jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, zplesalo nevmluvnátko v životě jejím a naplněna jest Duchem svatým,“ což sv. otcové vykládají v ten smysl, že Jan hned v životě mateřském byl sprostěn prvotného hříchu. Takové věci neobyčejné dály se s Janem před narozením i při jeho narození. Za to chvalme a velebme Boha, který Jana tak oslavil; sami však ctěme a oslavujeme muže tak vznešeného, jemuž nikdo ze ženy lidské narozený, kromě Krista i Marie není roven. Než, jakkoli Jan nade všechny syny lidské jest povýšen, nicméně jest každý člověk tvor veliký, vznešený, ano nejznamenitější na této zemi.

Tělo člověka jest krásně, mistrně spořádáno, a jeho duše, obraz Boží, jest mnohými schopnostmi nadána, má rozum a vůli, jest nesmrtelná. „Co jest člověk, že jsi naň pamětliv? Učinils ho málo menšího andělů; slávou a ctí korunoval jsi jej.“ (Žalm 38, 14.) Ovšem byl obraz Boží v člověku následkem hříchu poskvrněn, rozum jeho byl zatemněn a vůle k zlému se schýlila; on ztratil milost posvěcující, původní svatost a spravedlnost i měl býti zavržen na věky. Než Bůh se slitoval nad námi, poslal nám Vykupitele, Syna svého, který svým božským učením rozum náš osvětlil, vůli k dobrému sklonil, svou smrtí na kříži milost posvěcující a nebe nám dobyl. Takové tedy milosti jako Jan dochází každý křesťan v svátosti křtu, v které bývá člověk vodou a slovem Božím od hříchu prvotního i všelikých skutečných hříchů, jest-li se jich před křtem dopustil, očištěn a v Kristu jako nové stvoření, znova zrozen a posvěcen, takže ospravedlněn opět se Bohu líbí, stává se synem Božím a dědicem království nebeského. Hle, jaká to vznešenost, jaká důstojnost člověka, křesťana. Ovšem záleží na tom, abychom roucho nevinnosti, ježto jsme na křtu obdrželi, sobě zachovali a tudíž jako Jan s milostí Boží spolu působili.

2. *Jan byl veliký svým ctnostným, ano přísným bohobojným životem.* Ovšem byl hned v životě mateřským nadán milostí a Bůh ho mocí svou podporoval; než milost Boží člověka nenutí, vůli jeho neruší a málo by byla platna, kdyby spolu nepůsobil. Jan však byl pečliv, aby nevinnost zachoval a srdce své nížádným hříchem neposkvřnil; proto hned v mladosti vzdálil se světa, šel na poušť, kde o samotě Bohu sloužil a na svůj důležitý úřad jako předchůdce Páně se připravoval; Jan ač nezhřešil, předce přísně, kajicně byl živ. Roucho jeho bylo hrubé ze srsti velbloudí; požíval med lesní a kobyly, čím živili se lidé nejchudší, vína se zdržoval a byl tak přísný k sobě, že tělu nad duchem nedal panovati. Jaký to příklad pro nás! Svět jest zlý a my lidé jsme křehcí, k hříchu náchylní. Nemůžet ovšem každý jako Jan žíti o samotě na poušti; avšak každý má se vzdalovati světa i zlých daremných společníků, aby nepřišel v pokušení a tím snáze uchoval se hříchu. Buďte m. kř. vždy na se opatrní; nepečujte příliš o tělo, aby se duchu neprotivilo; buďte střídmi jako Jan i s málem spokojeni a veliký máte zisk i pobožnost s dostatečností. (Tim. 6, 6.) Hleďte zapíratí sebe,

přemáhati své žádosti a náruživosti, abyste jako Jan zasloužili si u Krista chválu a zalíbení. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a následuj mne.“ (Mat. 16, 28.)

3. *Jan byl muž veliký, nebo veliký prorok a předchůdce Páně* lid učil, ku pokání vzbuzoval a s velikou horlivostí ku přijetí Spasitele připravoval. Tak jako Jan má každý křesťan neumělých učít, chybujícím radit, hřešících napomínat a kárat. Zvláště pak jsou to povinni představení, rodičové a ve jménu jejich učitelové, též hospodářové i hospodyně. „Kdo nemá péče o domácí, zapřel víry.“ (I. Tim. 3, 8.) Konejte tedy všickni bedlivě a svědomitě tuto povinnost, z níž jedenkrát musíte Bohu počet vydati. Co z dítek vám svěřených bude? Co z nich vy rodičové, učitelové a hospodářové sami uděláte. Jako zahradník pěstuje mladé stromky a záhy je ohýbá, by z přímá rostly, tak i vy útlé duše mládeže pečlivě chovejte, bedlivě cvičte, ke všemu dobrému vzbuzujte, napomínejte, když třeba kářejte, trescete a dobrým příkladem jim předcházejte. Blaze pak vám, budete-li věrně plniti své povinnosti. „Spravedlivý blahoslavené po sobě zůstavi syny.“ (Přisl. 14, 26.) „A kteří spravedlnosti vyučují mnohé, stkví se budou jako hvězdy na věky.“ (Jan 12, 3.)

4. *Jan konečně byl veliký také v trápení a v smrti.* On jako předchůdce Kristův dokonal statečně, neohroženě dilo své a stal se mučovníkem pro pravdu a ctnost. Jan, jak evg. sv. Marek (6, 21—30.) vypravuje, nechtěje chváliti cizoložný život krále Heroda, byl uvržen do vězení a k žádosti deery Herodiady stat. On chtěl raději trpět, než k zlému mlčet a hříchu chválit, ano pro pravdu život obětovat. Krev však jeho byla Bohu příjemnou obětí a hlava jeho statá byla korunou věčné slávy ozdobena. Komu m. br. a s. v Kristu spíše chválu vzdáte: zdali Herodovi, jenž prostopášný život veda Jana popraviti dal, čili Janu křtiteli, jenž mravů jsa neúhonných pro pravdu život položil? Dějiny světa soudí! Clověčenstvo, celé křesťanstvo jen s ošklibostí mluví o Herodovi, Jan však je v požehnané památce na zemi a v nebeské slávě na věky. Nuže kř. chvalte a velebte Jana jako Kristus mezi syny lidskými muže největšího, ctíce však jej, následujte ho. Hleďte si zachovati milost posvěcující, s níž působiti se snažte; buďte vždy ctnostně, pobožně, skromně a kajicně živi, konejte věrně všecky, zvláště své pěstounské povinnosti k dětem a domácím

vám svěřeným; mluvte a hajte vždy a všude pravdy, byste i měli pro ni trpěti, ano život obětovati, a dostane se vám jistě s Janem odplaty na věčnosti. Amen.

XIV. O slavnosti sv. apoštolů Petra a Pavla.

Dnes konáme památku úmrtí sv. apoštolů Petra a Pavla. Církev o nich píše: „Přeslavná knížata apoštolská, jakož se v životě milovali, ani v smrti nebyli rozloučeni.“ Oba v téže zemi, v tomže městě (v Římě), téhož dne, ano v tu hodinu pro Pána Ježíše, pro víru svou trpěli a usmrceni byli, sv. Pavel byl stat, sv. Petr pak ukřižován. Ježto církev oba ty apoštoly od sebe neloučí, nechci ani já toho činiti, když vám představiti hodlám *horlivost obou sv. apoštolů Petra i Pavla v rozšiřování víry Kristovy a povzbuditi vás k následování.*

1. Sv. Bernard nazývá oba sv. apoštoly Petra i Pavla dvě veliká světla, (srv. I. Mjž. 1, 16) ježto Bůh jako dvě jasné oči v církvi postaviti ráčil. A v pravdě, co jsou naše oči tělu, tím byli oba sv. apoštolé církvi kř. Oči nám ukazují cestu a působí, že poznáváme všeliké překážky a nebezpečí. Tož činili i sv. ap. Petr a Pavel; nebo hlásajíce sv. evangelium, učení Kristovo, ukazovali lidem pravou cestu života, židy i pohany pozorný činili na mnohá nebezpečí a překážky spasení, napomínali je ku pokání a vzbuzovali, aby věřili v Krista, který jest cesta, pravda i život, aby kráčeli v šlépějích jeho. — Ano sv. ap. Petr a Pavel byli oba *veliká světla.* Kdo sečte všechny ty lidi, jež osvětili a na cestu života k spasení přivedli? Kdo vypoví, co oba končín země schodili, s jakou horlivostí všude kázali, jak neumělých učili, pochybujícím radili, hříšníky napomínali a kázali, jak bohatých k dobru, útrpnosti a dobročinnosti, chudých k pracovitosti, k trpělivosti a vděčnosti vzbuzovali, jak nemocné uzdravovali, zarmoucené těšili? Kdo vysloví, jak mužně a statečně víru Kristovu hájili, co pro Pána Ježíše trpěli, jak byli žalářováni, z města do města vyháněni, mučení a jakou statečností oba smrt podstoupili? O tom obšírně se vypravuje v skutech apoštolských. Oba sv. apoštolé psali také rozličné listy věřícím; sv. Petr psal dva listy křesťanům ze Židův obráceným a sv. Pavel 14 listů do rozličných měst, které čtouce musíme obdivovati horlivostí, obětovností a lásku. Jako sv. Petr, který svého mistra sice zapřel, potom však ho nejvíce miloval a pro víru Kristovu mnoho pracoval a trpěl, tak sv. Pavel po svém

obrácení stali se vyvolenými nástroji Božími v rozšiřování víry křesťanské. A koruna té horlivosti a statečnosti apoštolské byla smrt mučnická, již oba pro víru Kristovu zároveň podstoupili v Římě r. 67, jak náb. pověst vypravuje.

2. Sv. Pavel píše Korintským: „Následovníci moji buďtež jako já jsem Kristův,“ (I. Kor. 4, 16.) Tážete se kř. *jak byste sv. apoštolů měli následovati?* Máme snad chopiti se hole, jíti do světa, konaticesty apoštolské a hlásati víru Kristovu národům? To není povolání všech křesťanů. Tak následovali a následují sv. apoštolů toliko jednotlivci, jako sv. Frant. Xav. a j. I jiným způsobem však lze sv. apoštolů následovati. Tak na př. může a má křesťan ve svém domě, v kruhu své rodiny a kdekoli se mu naskytá příležitost pravdy sv. evangelia oznamovati, rozhlašovati; křesťan má neumělých učiti, pochybujícím raditi, hřešících napomínati, chybníci bratrsky kárati, zarmoucených těšiti. Vám rozm. kř., rodičové a hospodářové se ukládá, abyste byli apoštoly a učiteli svých dětí, čeledínův a všech domácích, abyste je na cestu ctnosti přiváděli a bděli, by po ní stále kráčeli. Všem křesťanům jsou řečena slova sv. ap. Pavla: „Kaž slovo, nabízej v čas i v nečas; žehři ve vši trpělivosti a v učení.“ (II. Tim. 4, 2.) Žádný se tedy nevymlouvej, že bysi nevěděl, v čem a jak máš sv. apoštolů následovati; nikdo neodpovídej jako Kain Hospodinu: „Což jsem já hlídačem svého bratra?“ — Zákon káže „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Pán Ježíš vykládá takto: „Co chcete, aby vám jiní lidé činili, i vy činite jim.“ A své apoštoly Kristus napomíná: „Po tom vás poznají, že jste učenici moji, budete-li se vespolek milovati.“ Láska pak k bližnímu zavazuje nás, abychom o spasení všech podle možnosti péči měli a proto učili, napomínali, vystříhali, kárali, slovem bychom se všemožně přičinili, aby se lidé hříchu chránili a po cestě ctnosti kráčeli. A co více? Sv. apoštolé nejen slovem učili, nýbrž i lidem dobrým příkladem předcházeli. Tak i my jsme povinni svým bližním dobrý příklad dávat. Proto dí Spasitel: „Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) A sv. Pavel píše: „Opatrujte dobré ne toliko před Bohem, ale i před lidmi.“ (II. Kor. 8, 21.) „Příklad, dí sv. Lev, jest mocnější než slovo a úplnější se poučuje skutkem než hlasem.“ — Neznám já rady lepší, jako když hledíš příkladem svým bratra poučiti, co by se mělo a nemělo dít,

radě mu ne tak slovem a jazykem, jako skutkem a pravdou.“ Sv. *Bernard*. Lat. přísloví dí: „Slovo hne, příklad táhne.“ Vidí-li tvůj bližní, že sám činíš, čemu slovem učíš, pak věří, že to upřímně míníš a rád tě uposlechne. Když vaše dítky kř. rodičové, budou patřiti, jak nábožně se modlíte, jakou vroucností sv. svátosti přijímáte; vidí-li, že jste sami pilní, přičinliví, vespolek svorní a upřímní, k chudým útrpní a milosrdní . . . , slovem mají-li dítky stále váš dobrý příklad před očima; budou vás ochotně následovati, v šlépějích vašich kráčet a budou z nich dítky dobře zvedené. Slovy-li učíte, napomínáte, káráte, opak však toho činíte, čehož od dítek požadujete, marná jsou všechna slova vaše. „Pořádek to nejlepší a nejspasitelnější, abys břímě, ježto jiným k nesení ukládáš, nesl prvejší,“ dí sv. *Bernard*. Ejhle kř. jak můžete a máte sv. apoštolů Petra a Pavla následovati! — Netřeba, bychom do světa vycházeli hlásat evangelia, nýbrž můžeme a máme jako sv. apoštolé učení Kristovo a dobré mravy křesťanské šířiti, v tom kruhu, na tom místě, kam nás Bůh postavil, máme své bližní učiti, napominati, kárati a trestati, jak nám to kř. povinnost káže, aby se uchránili hříchu, kráčeli po cestě ctnosti a došli spasení. Toho m. m. přistě neobmeškávejte. Jaká horlivost o kř. vzdělání a spasení bližního, taková mzda vás očekává (v. Jak. 5, 19. 20). Nuže přičiňte se, abyste jako sv. ap. Petr a Pavel došli koruny věčné slávy Amen.

Chiliastické písně.

Podává Ferd. *Mencík*.

(Dokončení.)

d) *Jiná o dni soudném, jaký jest křestanuom.*

1. Poslouchejte lidé novin,
pověděl Kristus Hospodin,
že chvíli jedinou
nebe, také země pomínou.
2. A že přijde, by soudil svět,
před tím však mnoho let,
že soud ten poslední
předejdou strašlivá znamení.
3. Na lidech že bude starost,
těžká léta, prací valnost,
nátiskové mnozí,
jichž okusí lidé ubozí.
4. Evangelium, boží řeč
že trpěti bude strast, meč,

v církvi že modláři
povstanou rotníci, sektáři.

5. Na knížetství, na království
proměna, pád, zlého množství,
že před tím dnem přijde,
z nebeských těl mnohý div vyjde.
6. Znamení pak ta, ač bídu
přinesou božímu lidu,
vsak že jsou návěští
k vysvobození z jich neštěstí.
7. Řka: když přijde ten lidu dav,
hleďte pozdvihnouti svých hlav,
neb se již v tom čase,
přiblíží vykoupení vaše.
8. Těžkostí všech vás již zbavím,
v nebi věčně vás oslavím,
světu, ďáblu tudy,
nastává zkáza s jeho údy.
9. Krev a vaše bídné tělo,
jenž vůli svou míti chtělo,
již musí přestati,
vás s pokojem věčně nechati.
10. Smrt též pohltí se brzy,
setře Bůh z vás všechny slzy,
pohanění, bídu
sejme z vás, křesťanského lidu.
11. Vám, kteříž ve mne věříte,
v smrti mé se vždy těšíte,
z těžkostí, z soužení
blízké jest již vysvobození.
12. Jako když štěpové v svůj čas
vyrážejí pupence zas.
víte, že odchází
zima, a zas léto přichází.
13. Tak také i ta znamení,
mráz, zimu, strast, pláč, kvílení,
ženou pryč vše zlé to,
přinášejí vám věčné léto.
14. Protož znajíc za jistů věc,
soudný den a světa konec
že přijde, jakž svědčí
sám Kristus i prorocké řeči :
15. s bezbožnými v hříších spolkův
ucházejme, světa folkův;
nebezpečnýť jest čas,
odvrzme pryč bezpečlivost, kvas.

16. Zpomínáním na soud boží
vzбудíme srdce k bázni boží,
jsme-li v protivenství,
stájme u víře v poslušenství.

17. Rádi budme tomu z srdce,
že den soudný přijde v brzce,
těšme se mu mile,
zpomínejme naň každé chvíle.

18. Však my těžkost svou zde víme,
v nebezpečení vězíme,
ďábel, svět, tělo, krev,
často nás uvodí v božský hněv.

19. Tomu již pak bude účta,
když soud přijde toho světa,
ďábelských všech pastí
vyjdeme na konec všech strastí.

e) *Napomenutí, jak se křesťané ke dni soud-
nému spravití mají.*

1. Kdož miluješ svú duši
na péči mítit sluší
soudný den, kterýž tiše
nežli zvíš, přijde spíše.

2. Však před tím nežli přijde,
nebezpečný čas vyjde,
v němž povstane hříchův dost,
v jídle, v pití neskromnost.

3. Jakož nyní toho množství,
zbytek, pejcha, lakomství,
protož míti na péči
sluší takové leči.

4. Napomíná k tomu sám
Pán, přejíc dobrého nám,
jakž se o tom tak svědčí
v evangelitské řeči.
(Ostatek schází.)

f) (Počátek odstříhnut.)

9. Všecky věci zemske,
i moci nebeské,
v podstatě své o sobě
nestojí, jdou v mdlobě,
hýbají se, hynou,
neb býti pominou.

10. Svět třestí, se láme,
vše zlé v hrsti máme

— — — — —
Silný Samson Kristus
uderí v sloup světa
bude po něm veta.

11. Tuť uzří každý oud
ten slavný mocný soud;
zjeviti se má tu
Pán v svém majestátu.
Tu vydá hřmot, zvuk, hlas
trouba, bouřlivý čas!

12. Zahřmí lermo bití,
zblejskne hromobití,
zejže nebe, zemi
s tvory, živly všemi
všecko zřítí, zdálí
oheň v trusku spálí.

13. Mrtví k tomu zvuku
vstanou v jednom mžiku;
živí (v) okamžení
podstatu svú změní:
co Enoch, Eliáš,
moc božská uhlídáš.

14. Pán nebe, zemi zas,
všecek tvor hned v ten čas
stvoří znova právě;
ukáže se v slávě
s anděly milými,
se všemi svatými.

15. Poslední začne soud
před nějž všeliký oud
musí se staviti,
všeho se spravití,
pomstu vzít ze zlého,
odplatu z dobrého.

16. Syn věčného Otce
od kozlův své ovce,
jako pastýř pravý,
beránky své zdravý
odmísí a dá je
do věčného ráje.

17. Ortel vyřkne hrozný,
na lidi bezbožny
houf ďáblův, zlých lidí
do pekla odklidí,
kdež červ, oheň, síra
věčně pálí, zřítí.

18. Muk věčných ti dājdou,
do nich s ďábly-pājdou,
spravedlivý pak lid
zbaven bude muk, bíd,
a radost svú složí
věčně v tváři Boží.

19. Protož ten takový
spůsob světa nový,

když se počne dítí,
dobrá mysl hledí míti,
svatý, křesťanský stav
pozdvihněte svých hlav.

20. Pán v ten den vás schrání
pro své smilování,
dá, že bédování,
vaše putování,
vezme ctné skonání,
věčné požehnání.

21. Tyranny pak vaše
hřích, smrt, satanáše,
svazkem pekla sváže
Josue ctné kníže;
z vás setře slzy, strast,
uvede v rajska vlast.

22. V trpělivosti jen
čekejte advent ten,
stojíce u víře
jako Job v té nůře.*)
Spasitel náš živ jest,
těš nás vdy jeho čest.

23. On v posledním čase
tělo lidské na se
vzal, na kříž se dostal,
umřel, zas z mrtvých vstal,
skrz něj zkvetnete zas,
co kvítek v jarní čas.

24. Boha spasitele
v oslaveném těle
oči vaše spatří;
tent' vás za své bratři
pozná, přijme k svému
dědictví věčnému.

25. Buďte však vždy prosti
lakomé žádosti,
kvasnov, opjění,
trvejte v modlení,
byste Kristu králi
k soudu se cti stáli.

26. Ó jaká čest dána
bude oudům Pána
na pravici v ten čas,
když k nim se stane hlas:
Podte požehnaní
do nebeských schrání.

27. Ó pomoz k té cti Pane,
hlas ten necht' se stane,

k nám od Tebe brzy;
setři naše slzy,
buď do nebe vůdce,
žádostivý sůdce.

g) *O znameních hněv boží a soud poslední předcházejících.* (Uveřejněna v: Česká prorocství 1879. str. 46—47.)

Z Milána do Prahy.

Od Josefa Jandy.

(Pokračování.)

Z domu odebral jsem se k budově zvané Galleria Viktora Emanuele, která na severní straně náměstí u domu se nalézajíc jest velkolepé umělé podloubí v letech 1865—1867 vystavěné, jemuž v Evropě podobného nenajdeme. Má podobu kříže, jehožto delší rameno měří 195 a kratší 105 metrů. Ramena jsou 14 metrů široká. Na čtyřech základních čárách jsou čtyři paláce zbudovány, v jejichžto přízemí nádherné krámy, hostince a kavárny se nalézají. Vrch podloubí pokryt jest železem a v něm zadělaným sklem. Poněvadž podloubí má dobré přístroje provětrávací, bývá zde za parných dnů milá procházka. V noci jest podloubí čarokrásně osvětleno.

Na severní straně od této Gallerie jest náměstí, na němž stojí pomník slavného malíře Leonarda da Vinci. Odtud vrátil jsem se do své hostince, neboť již bylo poledne.

Opoledne umínal jsem si především navštívit slavnou milánskou obrazárnu Breru. Ptal jsem se sklepníka, jak nejsnáze bych se k ní dostal. Řekl mi, abych šel na náměstí u domu a vyhledal si mezi tam seřazenými omnibusy onen vůz, který má nápis via San Marco a řekl konduktérovi, by mne upozornil, až pojedeme okolo Brery. Této rady uposlechl jsem. Zasedl jsem do vozu a nemaje drobných dal jsem konduktérovi líru, načež on mi dal přebývajíc částku nazpět. Neušlo mé pozornosti, že vracuje mi peníze nelibě na mne se podíval, ale neříkal nic. Jeli jsme již dlouho. Čekal jsem, brzo-li mně řekne, že již u Brery jsme, ale pořád jsem neslyšel od konduktéra ani slova ani neviděl pokynutí. Poněvadž mi nápadno bylo, že příliš dlouho již jedeme a budova zmíněná od náměstí nebyla tak příliš vzdálena, ptal jsem se ho, jak daleko ještě k ní máme. Avšak konduktér poškrábav se za uchem pravil, že jsme již přejeli Breru a stavěl se jakoby byl zapomněl, že mne měl upozorniti. Mrzelo mne toto nedopatření

*) nůra, nora = jeskyně.

jeho nemálo, poněvadž obrazárna toliko do 4 hodin otevřena byla a tudíž jsem nesměl příliš časem plýtvati. Ze škodolibého úsměvu konduktérova však jsem poznal, že ho to nejenom nemrzelo, ale ku potěšení mu bylo a příjemným zadostučiněním za to, že jsem mu nedal zpropitného, když mi peníze vracel. Poznal jsem, že mezi Vlasy mohou býti také lidé úskoční a potutelní. Vystoupiv z vozu čekal jsem, až opačným směrem pojedje jiný omnibus. Na štěstí dlouho jsem nečekal a za několik minut byl jsem v budově proslulé Brery.

Ve 12. století byla Brera klásterem Humiliátů a ležela za městem na ladech (brera). Po zrušení kláštera tohoto přišlo tovaryšstvo Ježíšovo na místo Humiliátů. Toto vystavělo nyníjší velkolepou budovu z cihel. Když byl řád jezuitský zrušen, přešla budova s bohatou bibliotékou a observatořem v ruce státu. Později bylo zde zřízeno museum archeologické v přízemí a obrazárna v prvním a druhém patře. Navštívil jsem toliko knihovnu a obrazárnu. Knihovna záleží ze tří sálů. V prvním jsou skvostně vázané knihy moderní, v druhém písma svatá, kancionály a rozličné kodexy středověké a ve třetím nejstarší knihy a rukopisy. Obrazárna povstala za vlády Napoleonovy. Mnohé obrazy pocházejí z kostelů a klášterů zrušených v Horní Italii. Jsou zde obrazy od Leonarda da Vinci, Luiniho, Rafaela a mnoha jiných. Roztomilý jest obraz Rafaelův Sponzalizio čili Zasnoubení Panny Marie. Josef a Marie jsou v chrámě jerusalemském. S jedné strany stojí pět mládenců, kteří jsouce smutni lámuou své pruty, ješto nevyploučely jako prut Josefův a proto nemohli se státi jinoši snoubenci Mariinými. S druhé strany stojí tolikéž panen jako družiček Marie P. Nevinnost snoubenců září z celého jejich vzezření; neodvažují se ani na sebe pohlédnutí. Mezi tím, co Josef na prst Marii vsouvá prsten, žehná oběma starozákonní kněz.

Po Brere měl jsem navštívit proslulou bibliotéku ambrosiánskou, ale pokročilý čas nedovolil mi toho. Tato bibliotéka byla r. 1609 kardinálem Federigem Borromeem založena. Záleží z čítárny, která má 100.000 tištěných knih a 15.000 rukopisů. V prvním poschodí jest převzácná obrazárna.

Vyšed z Brery ptal jsem se, kudy mám jíti k chrámu S. Maria delle Grazie. Nemohl jsem se doptati, buď mi tázaní nerozuměli aneb jsouce nevlídní odbývali mne, až jedna paní velmi laskavě ukázala mi cestu. Když pak dále jednoho mladíka po směru cesty jsem se tázal, nejenom mi jej ukázal, ale

sám mne vedl a na všechny paměti hodně předměty upozorňoval.

Dříve než-li mne dovedl k zmíněnému kostelu, zašel se mnou k pevnosti bývalé Castelu, nyní kasárně vojenské. Odtud bylo nám se bráti po vojenském cvičišti k vítězoslavnému Napoleonovi ku poctivosti zřízenému oblouku Arco della Pace zvanému. Nahoře jest vůz, na němž se nalézá bohyně míru. Šest koní táhne vítězoslavný vůz. Průvodčí mne zejména na koně upozorňoval, že velmi uměle jsou zhotoveny vypadající jako skutečné. Vedle oblouku jest brána Sempione. Hledíce k východu měli jsme před sebou arenu, v níž se dějí národní hry, zápasy vojínův, ba i bitva námořní dá se tam představit, ješto do arény lze vésti vodu.

Po cvičišti nazpět vedl mne k chrámu S. Maria delle Grazie, kterýž dominikáni v slohu renesančním byli zbudovali. V nejdejší poblíže chrámu stojícím klášteře dominikánském chová se drahocenná památka, večere Páně, obraz od Leonarda da Vinci. Jest malován na severní stěně bývalého refektáře dominikánského. Nenapodobitelným způsobem vylíčil štětec nesmrtelného mistra dojem, který na apoštoly učinila slova Kristova: „Jeden z vás mne zradí.“ Želeti jest toho, že obraz nepohodou časů valně porouchán jest.

Odtud odebrali jsme se k chrámu sv. Ambrože, kde mne můj průvodčí opustil. Za jeho ochotné služby rád bych se mu byl odměnil, ale on nechtěl ničehož přijati. Tento vzácný úkaz v Miláně dobře jsem si zaznamenal.

Basilika sv. Ambrože byla původně od sv. Ambrože na zříceninách chrámu Minervina zbudována. V nyníjší podobě své pochází z devátého století a vyniká mnohými starožitnými památkami a mosaikovými obrazy. Před chrámem jest nádvoří zdí obehnané.

V podloubích u zdí se nalézajících jsou uschovány některé řezbářské památky, jež byly r. 1831. vykopány.

Nelze vypsati jaký dojem učinilo na mne toto posvátné místo. Především mně připomínalo velikého učitele církevního sv. Ambrože (nar. 340, umřel 397).

Jako místodržitel krajiny ligurské šel za příčinou volby nového biskupa milánského do chrámu, by tam bděl mezi shromážděným lidem nad pořádkem. Sotva však do chrámu vkročil, jednomyslně od přítomných za biskupa zvolen byl. Ačkoliv se zdráhal volbu přijati, musil přece na rozkaz císaře Valentiniana hodnost biskupskou na sebe vzíti.

Jak milo bylo mi, když jsem si vzpomněl, že na tomto místě, kde jsem stál, výmluvná ústa jeho každou neděli a svátek hlásala slovo Boží, potírala bludy ariánské, vybízela hříšníky ku pokání. Viděl jsem v duchu mezi shromážděnými posluchači svatého biskupa také Augustina, který chtěje ukojiti marnivou touhu svou po vědění lidském přišel ze zvědavosti a ne k vůli svému poučení na kázání sv. Ambrože. Avšak řízením Božím se stalo, že kázání sv. biskupa zvrátilo do savadní směr smýšlení a jednání jeho a on opustiv bludy manichejské a zanechav prostopášný způsob života, vroucně žádá sv. Ambrože, aby jej do svaté Církve přijal. Není třeba líčiti pohnutí, kteréž se zmocnilo srdce, když stoje před hlavním oltářem připomínal jsem si, že na tomto místě ukojena byla vroucí touha Augustinova, nebo zde právě koupelí křtu svatého přijal jej sv. Ambrož za úda Církve katolické, jejíž nejhorlivějším obhájcem od této chvíle se stal.

Odeháže ze chrámu stanul jsem mimovolně na prahu, neboť nová upomínka historická mysl mou poutala. Viděl jsem v duchu, kterak Theodosius císař v plném ornátě svém s celou družinou chvátá do chrámu, aby službám Božím obcoval a Tělo Páně přijal. Dříve však než vstoupil na prah chrámový, zastoupil mu cestu sv. Ambrož a zakázal mu dále jíti, poněvadž ruce své poskvrnil nevinnou krví Soluňských. Císař dovolává se Davida, který proliv bezprávně krev lidskou přece Bohu milý byl. „Následoval-li jsi,“ vece sv. biskup císaři, „hřešícího, následuj také kajícího.“ Theodosius odloživ háv císařský oblekl se v roucho kající a tuhým pokáním zasloužil si, aby byl v obcování věřících opět přijat a směl k stolu Páně přistoupiti.

S těmito blahými upomínkami rozloučil jsem se s tímto posvátným místem. Šel jsem kolem chrámu sv. Viktora ku bráně Ticinské, nedaleko níž stojí nejstarší chrám milánský sv. Vavřince. Jest to osmihranná rotunda s mnohými mosaikami. Před chrámem stojí 16 korintských sloupů, bez počby zbytek sloupůradí, jež zdobilo někdejší lázně Maximianovy.

Odtud vracel jsem se do hostince svého. Po ulicích ohlížel jsem se marně po policejních strážnících, kteří by jako u nás neb ve Francii ve vojenské uniformě byli; takových v Miláně není. Strážníci tamější chodí v občanském kroji černém, majíce na hlavě vysoký černý klobouk (cilindr) a v ruce hůl.

Jako zvláštnost ještě dlužno mi připomenouti, že prý v Miláně masopust nekončí

se úterým masopustním, nýbrž sobotou následující.

Po krátkém odpočinku navštívil jsem téměř již za šera sady milánské giardini publici, v nichž vedle krásných stromůradí mnohé pažitý, malé jezero, zoologická zahrada, skvostná kavárna, socha básníka Karla Porty se nalézají. Ačkoliv hudba vesele hrála, osvětlení kavárny bylo okouzující a za pěkného letního večera procházka těmi sady byla by velmi příjemná, neodvážil jsem se daleko, poněvadž jsem potkával osoby se vzezřením, které k velké důvěře nepovzbuzovalo. Za tou příčinou navrátil jsem se do svého příbytku.

Druhý den před šestou hodinou ráno dal jsem se dovézt omnibusem na nádraží, bych odtamtud drahou jel do Desenzana, přístavního městečka na jezeře Gardském. Domníval jsem se, že bude mezi drahou a parníkem gardským bezprostřední spojení. Za tou příčinou opustil jsem tak záhy Milán a opominul shlednouti tu kterou důležitou památku, ale zmýlil jsem se. Parník jel teprve v pět hodin odpoledne. Nemilé bylo toto sklamání, ale musil jsem již následkům jeho se podrobiti, trpělivě totiž od desíti hodin až do pěti čekati. Navštívil kostelíček tamější, co jsem měl potom dělati? Prošel jsem několikrátě městem, kde kromě kasáren a vojáků jiných důležitých předmětů málo jsem viděl. V hostinci Meyerově, na břehu jezera stojícím, jsem obědval. Z hostince rozkošná byla vyhlídka na jezero; bylo jí ale zapotřebí, aby mi okořenila pokrmu hojně sice, ale málo chutné. Když se mi jeden vozka nabízel, že mne doveze do nedalekého Solferina, kde se mezi Rakušany na jedné a mezi Francouzi a Sardinskými na druhé straně r. 1859 udála krvavá seč, nebažil jsem po tomto výletě, nebo jak bych se byl mohl potěšiti na onom místě, které mi připomínalo velikou pohromu, která naši říši byla stihla? Posléze jsem se dočkal toužebně očekávané chvíle, kdy parník odjížděl.

Plavba po jezeře gardském (lago di Garda) byla utěšená a byl jsem jí mnohonásobně odměněn za svůj nudný pobyt v Desenzanu. Parník střídavě jezdí buď po západním pobřeží z Desenzana aneb po východním z Peschieri do Rivy. Obojí pobřeží velmi mile jímá oko a blaží srdce cestující. Na východním pobřeží dívá se na nás Monte Baldo jako pyšný a marnivý kmet, který za své stáří se stydě v skvostné šaty se odívá, ale tu a tam přec jeho šediny a vrásky prozrazují jej. Vrch Baldo, který dvanáct hodin sdělí má a 2050 metrů výše

dosahuje, jest až po pás poset háji olivovými, na úpatí a v údolích vedle něho se táhnoucích nalezneš háje kaštanové, myrty, vavříny a libovonné kvítí, kdežto vrch jeho lysý jest a po větším díle bílým kloboukem sněhovým přikryt. (Dokončení.)

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Nový důkaz neobyčejné štědrosti své podal biskup Jan ze Středy rozšířiv záměnou a obohativ koupí biskupské statky stolce svého v Litomyšli. V též čas, co vyjednával o založení kláštera Augustiniánského v Litomyšli, doslechl, že představení kláštera Cisterciáckého na Zbraslavi v úmyslu mají pro velkou vzdálenost místa zaprodati panství své Lanšperské*), aby jiné příhodnější ke statkům svým přivtěliteli mohli. Vyjednával tedy s opatem kláštera Zbraslavského hodlaje zboží to, jež se statky biskupství Litomyšlského hraničilo, pro biskupství své získati. Když pak již na podmínkách koupě se byli sešli, odebrali se spolu k opatu kláštera Sedleckého (u Hor Kutných) jmenem Janovi, který tenkrát v Praze sídle úřad vrchního správce řehole Cisterciácké v Čechách zastával, a zde sjednotili se na tom, aby biskup zaměnil některé osady své s osadami klášterními, jiné pak během pěti let nedaleko kláštera Zbraslavského zakoupil. Úmluva ta sepsána byvši, poslána byla do Avignonu, aby žádoucího schválení sv. Stolicе došla; avšak papež Innocenc VI. nepotvrdil jí, nýbrž nařídil čtyřem opatům řehole Cisterciácké ve Francii, aby spolu s arcibiskupem Pražským Arnoštem předmět smlouvy pilně vyšetřili a o výsledku zprávu podati neobmeškali. Opatové ti zvolili za sebe Jana, opata Sedlského a Eberharda, opata kláštera Nepomuckého, kteří v souhlasu s arcibiskupem přeměnu zboží v podstatě za spravedlivou uznali a toliko nepatrně pozměnili. Brzy na to dočkala se konečně úmluva biskupova papežského stvrzení (dne 29. října 1357.). Záměna statků byla během sedmi let skutečně provedena a tak biskupství Litomyšlské opět rozšířeno.

*) Panství Lanšperské darováno bylo roku 1304. klášteru Zbraslavskému. Král Václav II., zakladatel jeho, pokoriv odbojného šlechtice Závěše z Falkenštejna, daroval statky jeho klášteru. Jan Lucemburský zastavil zboží klášterní pánům světským; Karel IV. však opět klášteru je navrátil.

Radost, kterou pocítoval biskup nad zdárným dílem svým, kalily nově vznikající nevole mezi ním a kanovníky kapitolními. První podnět k nim zavládlo založení kláštera Augustinského v Litomyšli. Kanovníci totiž, kterým svěřena byla péče o stoliční chrám Páně Blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny, těžce nesli, že větší díl darů a obětí, jež dříve do kostela jejich se přinášely, Augustiniánům připadaly. Vedle toho vyskytly se skutečné nedostatky v rozdělení statkův, zaviněné nejspíše již při dělení za prvního biskupa Jana a nyní zakoupením nového zboží od kláštera Zbraslavského nemálo rozmnožené. Aby žádoucí pokoj co možná nejdříve byl obnoven, poslal i biskup i kapitola jeho zástupce své k arcibiskupovi Arnoštovi s prosbou, aby sám ve sporu tom rozhodl. Arcibiskup povolav k sobě biskupa Olomouckého Jana a bedlivě vyšetřiv stesky kanovníků Litomyšlských přikl jim jakousi náhradu za ztrátu na příjmech kostelních a rozdělil spravedlivě statky i hotové peníze, které dosud nikomu přičeny nebyly. Dále ustanovil, aby budoucně biskup samostatně správce duchovní ustanovoval, fary však, které dříve než biskupství založeno bylo řeholníky z kláštera Premonstrátského v Litomyšli byly osazovány, měly i na dále členy téhož kláštera se osazovati. *) Celé jednání o tom sepsáno v Praze dne 5. října r. 1358. a odevzdáno zástupcům obou stran, jež ochotně rozsudku arcibiskupově se podrobily.

Od toho času zdržoval se biskup Jan ponejvíce na dvoře císařském zastávaje svědomitě obtížný úřad svůj kancléřský. Mezitím došla ho bolestná zpráva, že biskupské sídlo jeho, město Litomyšl, téměř celé krutým požárem postiženo bylo. Proto jak nejdříve mu možno bylo spěchal, aby pomoci poskytl těžce navštíveným obyvatelům jeho. Sotva že však bídě požárem vzniklé aspoň z části odpomoženo bylo, volal císař Karel věrného kancléře svého k sobě hodlaje vypraviti se na cestu do říše Německé, kde záležitosti státní přítomnosti jeho vyžadovaly. Biskup Jan ze Středy stal se na cestě této

*) Výslovně jmenují se tato místa: V Čechách: Cerekvice, Jansdorf, Karle, Kocelovice, Litrbachy, Mikuleč, Opatov, Semanín, Třemošná (s fil. v Širokém Dolu), Újezd. Na Moravě: Ivanovice, Greifendorf, Henigsdorf, Hermansdorf, Svitavy, Unčice, Vasenice, Vendoly. — Práva osazovati členy své na farní osady v Moravě dosáhli kanovníci kláštera Litomyšlského smlouvou s biskupem Brunem uzavřenou ze dne 6. listopadu 1256.

svědkem památné události, totiž narození Václava „prvorozeného syna“ císaře Karla IV., kterého dne 26. února 1361. císařovna Anna, třetí manželka císařova v městě Norimberce porodila. Slavný křest toužebně očekávaného dědice koruny České vykonán byl dne 11. dubna od arcibiskupa Mohučského Gerlachy u přítomnosti arcibiskupa Kolínského a Pražského a skvělého shromáždění biskupů a četných pánů světských. Brzy na to vrátil se císař s biskupem našim do Prahy a zde dověděl se o smrti sv. Otce Innocence VI. (1352—1362), jehož nástupcem stal se Urban V. (korunován dne 6. listopadu r. 1362.). V týž čas ochuravěl biskup Jan dosti povážlivě. I odebral se na biskupský stolec svůj do Litomyšle, aby vzdálen jsa ruchu, jaký na dvoře Karlově panoval, a prost jsa namáhavého zaměstnání poněkud se zotaviti mohl. Nemoc ta trvala mnoho měsícův.

Mezitím zemřel (dne 30. června 1364.) první arcibiskup Pražský Arnošt z Pardubic, jeden z nejznamenitějších arcipastýřů Českých, původce a zakladatel pořádku a kázně v diecési před tím neznámé, který svatosti života a učenosti svou dokonalým byl vzorem všem, jehož jméno i daleko za hranicemi ctěno a v poctivosti bylo. Již dvánáctý den po smrti jeho zvolen byl jednohlasně od kapitoly Pražské za arcibiskupa Jan, příjímím Očko z Vlašimi, tajemník císařův a od let mladistvých rada jeho nejdůvěrnější, od roku pak 1353. biskup Olomoucký. Tím možným se stalo, že posavadní biskup Litomyšlský Jan ze Středy dosazen byl na uprázdněné biskupství Olomoucké. Na tomto biskupském prestolu trval plných patnácte let, až po neunavnném životě v předvečer vánočního Hodu Božího r. 1380. tiše v Pánu usnul. Tělo jeho převezeno bylo do Litomyšle a pohřbeno po přání zbožného zakladatele v klášteře Augustinův naproti hlavnímu oltáři a postaven mu tu skvostný mramorový náhrobek.

Všichni spisovatelé, kteří za úkol si obrali líčiti dobu císaře Karla IV., v tom se shodují, že biskup Jan ze Středy k oněm nemnohým mužům přínáležel, kteří vyznamenávali se mimo jiné vzácné vlastnosti zvláštní vzdělaností a láskou k literatuře. Jaké vážnosti proto biskup Jan u císaře požíval, snadno poznati lze z předchozího vypravování, jak platné služby císaři prokazoval, o tom svědčí diplomatické listy jeho, které říšským jsa kancléřem v pěti řečích spisoval, o tom svědčí mnohé zákony a ustanovení, jež Karel IV. k radě a s pomocí

jeho vynášel. Právníckou zkušenost svou složil v několika spisech; pro nás nejdůležitějším je však obsírný popis cest jeho napsaný: „Liber viaticus Domini Joannis Lutomyslensis Episcopi, imperialis Cancellarii“ (zápisky o cestách Pána Jana biskupa Litomyšlského, císařského kancléře. *) — O ostatních přednostech znamenitého muže toho s dostatek svrchu jsme se zmínili.

Třetím biskupem Litomyšlským ustanoven byl brzy po volbě Jana Očka z Vlašimi na arcibiskupství Pražské Mikuláš, probošt při chrámu Páně sv. Víta v Praze a zároveň kancléř Římského císaře a krále Českého Karla IV. Avšak těžká choroba, která nelítostně k lůžku jej poutala, nedovolovala mu hodnost tu přijati. Zemřel pak v Praze již dne 6. srpna r. 1364. Tak znova osiřela diecése Litomyšlská, ačkoliv jen na krátkou dobu.

(Pokrač.)

Sv. Alois, patron mládeže.

Do kostela vkrad se pablesk slunka zlatý
a vrh' proudem perly svoje na oltář;
hle, jak hvězda jitřní skví se kříž ten svatý
až se zjasnila i světů vázná tvář.
Zatím hvězdy zhasly — den se nový kloní
a na vízce zvonek na klekání zvoní.

U dveří tě vítá kaple skromná, nízká —
paprsek sluneční vniká semo již —
a hned srdce tvé si rázem mile získá
a krok zvědavce to vábí blíž, blíž,
až na prahu divným žasem jatý stane
a jej hrůza svatá, velebnost ovane.

Na oltáři světec stojí — jinoch ještě —,
že mládeže patron, hlásá rytý kov,
v něm že láska k Bohu dlela, k církvi věště;
ba tvář světce mluví, že netřeba slov.
Spěj, mládeži, do kaple k patronu svému
a modli se vroucně k jinochu tam ctnému!

„Chloubou aj chci býti otců — české země,
chloubou v umění i vědách národu;
rač jen vznítit, muži svatý, lásku ve mně
k Bohu pro čest otčiny a svobodu!“ —
Pablesk odráží se světce při oltáři
v modlicího jinocha se zbožné tváří.

A. D.

*) Spis ten sestává ze 319 velikých listů pergamenových; na každém z nich je znak biskupství Litomyšlského otisknut. Vedle velikého počtu překrásných miniatur viděti lze na listu 69. i biskupa, an v modlitbu pohřben jsa před obrazem „Korunované Panny Marie“ klečí.

DO P I S.

Z Buben, dne 6. června 1880.

Den 6. června byl slavný pro zdejší obec a zaznamenaný jest v památní knize kostelní, neb po vykonaném opétném požehnání zdejší chrám Páně sv. Klementa odevzdán byl původnímu účelu svému. Byv od letošních velikonočních svátků uzavřen za příčinou rozsáhlých oprav jak uvnitř tak zevnitř, zastkvěl se opět v novém krásném rouše. — Důkladná oprava tato vyžadovala náklad přes 1000 zl., který zapraven byl z kostelního jmění. K tomu darovali krásný kalich v ceně asi 200 zl. r. m. p. t. p. Josef Richter, vlastník statku a patron Bubenského chrámu Páně; krásné bílé velum a pláštěček na ciborium darovali členové rodiny místního p. představeného a správce patronátního úřadu p. t. p. Jindřicha Lipše, který mnoho podnikl a velkou péči o to měl, aby starobylý chrám nádherně ke cti a slávě Boží opraven byl. V neděli dne 6. června konala se vzácná slavnost, kterou dům Boží zase otevřen býti měl. K církevnímu úkonu sešli se pozvaní spolkové se svými prapory, jakož i deputace mnohých obcí, slavné obecní zastupitelstvo spojených obcí Buben a Holešovic Velkých, školní mládež se svými p. učiteli u sv. kříže, který po veliké poslední povodni slavnostně posvěcen byl na prostranném místě u řeky Vltavy v obci zdejší, a za zvuku hudby ubírali se ke chrámu Páně, kde též velké zástupy lidu očekávaly vysoce důstojného p. světitele p. t. p. kanovníka Ant. Horu i s ostatním duchovenstvem, a ubírali se pak, když krásnou a jádrnou řečí od jedné družičky byl veledůstojný p. světitel osloven, do chrámu Páně. Zde vykonáno požehnání dle rituálu církevního a po té jal se vysoce důstojný pan světitel svojí mohutnou, vzletnou a dobře promyšlenou řečí od oltáře mluvit k shromážděnému s největší pozorností naslouchajícímu zástupu jak osadník zdejších, tak též i přespólních. Označil památku toho dne pro osadu a učiniv porovnání s chrámem Šalamounovým v Jerusalemě poukázal, že tento chrám, ač malý a ani tak velkolepý jako jiné chrámy Páně, přece jiným se vyrovná, an jest starobylý, velebný, památný a pokojný, o čemž ve své řeči velmi dobře pojednání učinil, dokládaje že o tomto chrámu Páně již v r. 1234 a 1311 zmínka se činí, kdy jistý hrabě Zdrzislav místo na kostel a hřbitov v Bubenech daroval. V husitských válkách tento chrám Páně mnoho trpěl. Roku 1656 dal jej vysokorodý p. hrabě Maxmilian Valentin

Martinic obnovit, a ve správu řeholním duchovním u sv. Františka Serafinského v Praze jej odevzdal. — Františkáné duchovní správu až do roku 1680 zastávali, od kterého času převzali duchovní správu u tohoto kostela křižovníci s červeným srdcem, jichž poslední farní administrator byl P. Ant. Pompejus až do roku 1785, od které doby duchovní správu zastává duchovenstvo farního kostela v Ovenci Předním, neb roku 1787 byla zřízena fara v Ovenci Předním, a kostel Malo-Bubenský s osadami Holešovicemi s Bubnami této fáře byl přidělen. Byl sice tento chrám Páně před 25 lety přistaven a opraven, ale od té doby opět nové opravy potřeboval, která se v letošní jarní době vykonala. Kž Pán Bůh dá hojnost dobrodinců tomuto starobylému chrámu Páně.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Missie.*) Jak blahodárně účinkuje kongregace nejsv. Vykupitele, pozorovati lze z činnosti kolleje Pražské, jejížto členové neunavně apoštolské práce konají. Tak byli letos již missie na těchto místech: V Horním Jelení (od 25. pros. 1879 do 4. ledna 1880); v Skočici (od 7. do 17. února); v Radhošti (od 22.—26. února); v Kožlanech (od 28. února do 5. března); ve Vysoké (od 14. do 19. března); v Nýřsku (od 30. března do 9. dubna); v Týništi (od 27. března do 9. dubna); v Dobrém (od 11. do 21. dubna); v Hoře sv. Kateřiny (od 24. dub. do 2. května); v Nové vsi v horách (od 2. do 10. května); v Kleinhanu (od 10. do 16. května); v Štěkne (od 11. do 22. květ.); v Brandově (od 16. do 23. května); v Paráčově (od 22. do 31. května). Přes všechny obtíže, které se kněžím missionářům mnohdy od zlých lidí činí, kteří neradi vidí, když se království Boží rozšiřuje na zemi, usilují oni stůj co stůj o to, aby duše mnohých zkázu nevzaly a poskytují všem duchovním správcům, na jejichž osadách pracují, vydatnou pomoc. Ovoce jejich činnosti ukazují kajícíci, kteří skroušeným srdcem zpovědnice jejich v pravém smyslu slova obléhají. Ba i ten, kdo po kolik let ani ku správě Boží ani k stolu Páně nepřistoupil, činí tak, přijdou-li kněží missionáři. Lid jest z prokázaných dobrodiní vděčen, k tomu poukazuje dojemné loučení, při kterém missionáře daleko provázejí, k tomu poukazují i slzy těch, které od hříchů obmyli a zase syny Božími učinili.

— Dnes koná se výroční památka sv. Víta, mučeníka a patrona zemského. V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude

o půl 9. hod. německé a v 10 h. české kázání, v 11 h. pontifikální mše sv. a o 3 hod. odp. slavné nešpory.

— Král saský daroval na *Žižkovský kostel* 450 mark. Kostel bude velmi jednoduchý, ale přece pěkný. Místo na Basilejském náměstí, kde státi má, jest již ohrazeno. Duchovenstvo v Čechách, v krajinách českých i německých, přihlížejíc k nutné potřebě kat. chrámu Páně v Žižkově zasílá dílem samo hojně příspěvky aneb pořádá za tím účelem sbírky mezi osadníky, které usnadní obci Žižkovské, aby měla vlastní dům Boží.

— Za děkana theologické fakulty pro školní rok 1881 byl od sboru professorů téže fakulty zvolen vys. důst. p. dr. *Klement Borový*, řádný prof. církev. práva a fundamentální theologie.

— J. Vel. císař pán ráčil za srdečné přijetí a uhostění nejdůst. *p. biskupovi Kralohradeckému* darovati skvostný kříž. Kříž ten pozůstává z rubínů, které vroubeny jsou brilanty, a jest nádherné a umělecky zhotoven. Lid i kněžstvo má radost z tohoto významování.

— *Spolek Arimatejský* pochoval v měsíci květnu 171 v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 727 osob.

— *Pobožnost 40hodinná* koná se od 16. do 19. června u sv. Haštala, od 20. do 23. t. m. u sv. Ignáce, od 24. do 27. června u sv. Jiří na Hradčanech.

— *Obvyklá slavnost budoucího vzkříšení* bude se konati na hřbitovech Volšanských v neděli dne 20. června tímto pořádkem: Dopoledne bude v 7 h. mše sv. s požehnáním v kostele, v 8 h. české kázání na IV. a německé na II. hřbitově; v 9 hodin slavná mše sv. v kostele a tiché u oltářů na II. a IV. hřbitově, jakož i o půl 10. na I. za všecky v Pánu zesnulé dobrodince této slavnosti. Po slavné mši sv. bude průvod ke čtyřem oltářům na hřbitovech za zpěvu písně o nesmrtelnosti. Po vykonaných tam modlitbách a po návratu do kostela bude na ukončení dopolední pobožnosti slavné „Tě Boha chválíme.“ Odpoledne bude o 4. h. slavný průvod po veškerých hřbitovech se čtverým zastavením; v 5 h. kázání české na IV. a německé na II. hřbitově, v 6 h. litanie a „Tě Boha chválíme“ v kostele, jakož i na II. hřbitově.

Různé zprávy.

IX.

Smrt a pohřeb sv. Antonína Padovánského. (Dokončení.)

S množstvím nařikajícího lidu přišli do Arcell taktéž mniši z kláštera Marie Panny, chtějíce přenéstí ostatky tělesné do svého kostela, ale obhájcové z Capodiponta ani k bránám přistoupiti jim nedovolili. Nadarmo předstírali tito mniši, jak velmi miloval otec Antonín jejich klášter a že přáním jeho bylo býti pohřben u jejich kláštera. Proto obrátili se na biskupa, kterýž žádost v jejich prospěch rozhodl. Než ani nyní nepovolili Capodipontané, ale vyslali do města s prosbou, aby všichni, kdož s nimi stejně smýšlejí, k nim se přidali, oni že chtějí hájiti kláštera arcelského na život a smrt. Rozumnější zase navrhovali, aby se tedy vyčkalo, až přijde provincial řádu. Zatím v nastalou noc hnali ostatní obyvatelé útokem na klášter a také po třetím nápadu podařilo se jim Capodipontany odehnati, závory přelámati a do kláštera vraziti, však tu tma hrozná obestřela je a nemohli se hnouti z místa. Na úsvitě pak ihned hrnul se lid, aby se alespoň doteknouti anebo jen podívati mohl na mrtvého svého miláčka, ti pak, kdož pro nával do klášterního kostela, kdež Antonín ležel, dostati se nemohli, po holích nastrkovali okny šátky, opasky a podobné věci, aby alespoň na chvíli na tělo světčovo položeny uschovali si je jako vzácnou památku. Mniši zase obávali se při velkém návalu tom, aby tělo Antonínovo nestlelo než by provincial přišel a proto uložili je do podzemní hrobky. Než sotva se lid dozvěděl, že mrtvola odnešena, vrhl se s noži a s klacky na mnichy a neuspokojili se dříve, dokud tělo v kláštere nespatri. Konečně přijel provincial. Uspokojil udatné obhájce z Capodiponta, své mnichy před trýzní ze strany lidu obhájil a ochránil, pak na druhý den došel k biskupu, který již druhou poradu odbýval, kde by mělo býti pochováno tělo oblíbeného světce. Provincial promluviv o poslední vůli Antonínově žádal, aby v kláštere Marie Panny bylo pochováno, ku kteréž žádosti ochotně také svoleno bylo. Všechno kněžstvo mělo se shromáždit, jak se dále uradili, v Arcellích a tělo mělo býti pak slavně přeneseno do Padovy, do dotčeného chrámu; aby pak nemusili čtvrti Capodiponte, měl se zříditi po druhé straně města přes řeku most na lodích a tak Capodiponte obejít. Ráno však druhého dne byl tento most stržen, z čehož opět velký poplach strhl se na všech stranách a sestry klášterní poděšené těmito věcmi žádaly samy, aby světčovo tělo odnešeno bylo. Někteří křiklouni byli potrestáni a opět zavlád pokoj. 18. června, pět dní po smrti bylo tělo

sv. Antonína ve slavném průvodu, jež sám biskup vedl do kostela Panny Marie přeneseno. Všechno kněžstvo, hodnostáři světští a ohromné davy lidstva sprovázely rakev, v níž uloženy tělesné ostatky miláčka tak slaveného. Nej přednější osoby padovánské nesly se střídavě. Lid plakal jednak a jednak se radoval z úcty světců prokazované. Průvod ten podobal se více vjezdu vítěznému, než pohřebnímu průvodu. U Panny Marie Maggiore sloužil pontifikální služby Boží sám biskup a po všech smutečních obřadech bylo sv. tělo uloženo v mramorovou hrobku na čtyřech sloupech podepřenou v témže kostele.

Literární oznamovatel.

— „*Drahé kameny z koruny Svatováclavské*“. Životy světců, blahoslavenců a domněným svatých národa Československého. Díl druhý. *Sv. Vojtěcha hrob a ostatky na hradě Pražském*. Na památku nalezení těchto ostatků dne 15. března 1880 sepsal Jan Kr. Votka. Nákladem Dědictví sv. Janů Nepomuckého. Číslo 67. Podíl údů Dědictví Svatojanského na rok 1880. Str. 617 a XIV. zpráv. Váz. v tuhých deskách, hřbet v plátně za 1 zl. 80 kr. Na skladě v kněhupectví B. Stýbla v Praze, E. Hölzla v Olomouci a K. Winikra v Brně. „*Drahých kamenů*“ obsah jest: a) Světci: Kliment, Jiří, Vít, Kosmas a Damian, Sigmund, Wolfgang, Norbert, Štěpán, král uherský; b) Blahoslavení: Karel Spinola, Ondřej Bobola; c) Osoby domněným svaté: Václav II., Adam Markovský, Jachim Dobeřín, Martin Středa, Adam Kravarský, Jan Hoffmann, Hynek Václav Richter, Maxmiliánka Zásmucká, Ondřej Faulhaber; d) Osoby pobožné: František kníže Ditrichštejn, Bernard Ignác hrabě z Martinic, Maria Maxmiliánka, roz. hraběnka ze Žďáru, Jan Jindřich Proks, Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, Tomáš Draský; e) Dodatky: Bl. Anežka, Odpustkový list Arnošta z Pardubic, prvního arcibiskupa Pražského; Arnošta z Pardubic Chvály blah. Marie Panny, Zápisky hraběnky Františky Slavatové († 1676), Jan Bedřich hrabě Waldstein. Ve spisku tomto nachází se 8 dřevorytin. Milým přídatkem jest vypsání nalezení ostatků sv. Vojtěcha na hradě Pražském a příběhy hrobu a ostatků jeho tamtéž. Doufáme, že údové Dědictví Svatojanského budou i letos s podílem spokojeni, jako za posledních let, což se čtenějším přístupováním nových údů jevílo.

— „*Cirkevní rok*“ vypravuje v sešitu 9., kterým II. díl počíná o životech svatých a světic Božích, jejichž památka připadá na dny od 10.—18. února, v sešitu 10. o svatých a světicích Božích, jejichž památka se slaví od 18. února do 2. března.

— „*Česko-Moravské Kroniky*“, nového vydání sešit 2. Celé dílo jest rozvrženo na šest dílů aneb as 80 sešitů. Cena sešitu každého hojnými obrázky ozdobeného obnáší 50 kr. Díl první až třetí jest sepsán od Karla Vlad. Zapa, ostatní od Josefa Kořána. Cena jest vzhledem k obsahu a důstojné úpravě zevnější zajisté velmi nepatrná a mohla se ustanoviti tak levná pouze v naději hojného odbytu, jakéhož se sotva minouti může podnik pro národ a vlast tak důležitý. Odběratelé „*Kroniky česko-moravské*“ obdrží jako premii zdarma 4 velké, krásné obrazy, které představovati budou: Příchod Čechů do vlasti, Přemysla a Libuši, Svatopluka a jeho syny, Založení základu ku chrámu sv. Víta v Praze.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“. Ročníku XIV. číslo 5. má tento obsah: Smrt sv. Skolastiky (báseň). Čtrnáctisetletá památka narozenin sv. Benedikta a sv. Skolastiky. Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova (s rytinou). V den Nanebevstoupení Páně (báseň). Třetí řád sv. Františka. Patronka terciářů sv. Kateřina Boloňská. Obraz Marie P. na Vyšehradě. Hvězda u Police v Čechách. Děvečkám služebným. Milosrdná sestra. Pravý voják. Zprávy Milodary B. Srdce P. (s rytinou). Zájmy Krista P. v různých zemích. — Číslo 6. má tento obsah: Halíř sv. Petrský (báseň). Křesťanská rodina podle srdce Ježíšova. Třetí řád sv. Františka. Anděl Páně (báseň). Slovo příznivcům a protivníkům třetího řádu. Karlovská P. Maria. Socha P. Marie v klášteře kapucinském na Hradčanech v Praze. O misionářství. Děvečkám služebným.

— „*Pisně pro školní mládež*.“ Složil Václav Macháček, správce školy v Trhové Kamenici. Oddíl V. Veškeré oddíly této sbírky byly schváleny ku použití při vyučování na školách obecných a měštanských. V Praze. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Cena 40 kr. r. č. V skutku výborně se hodí písně v ní obsažené ku povzbuzení mysli a ku šlechtění srdce naší milé mládeže.

— „*Besedy mládeže*“ sešit 169. obsahuje původní povídku pro mládež: „Nestejní žáci“, kterou napsal Václav Špaček, učitel. Seš. 170. obsahuje povídku pro dospělejší mládež pod názvem: „Tajemná událost“, kterou vypravuje dle Richarda Barona Antonín Reinwart. — Vydány v Praze. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Cena každé povídky 28 kr. r. č.

— „*Hodný sirotek*“. „*Věrný syn*“. Dvě povídky k poučení milé mládeži československé vypravuje Tom. J. Ronek, řídící učitel. Schváleny pro knihovny školní od konference učitelstva obecných a měštanských škol pražských.

Druhé vydání. V Praze. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Cena 24 kr.

— „*Pokrok*“. Osvěto-historická novela podle Kuneše z Bolandena. Zábavné bibliotéky dílo 61. Ročníku XI. sešit 10., 11., 12. a 13. Premie obraz: Bolestná matka Páně. Nákladem „Školy B. S. P.“ v Brně (Petrov Š.). Cena 80 krejcarů. Odporučujeme dílo toto co nejvřeleji.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) redakcí Jakuba Malého, člena královské české společnosti nauk. Druhého, laciného vydání seš. 30. (Evans-Euxanthová kyselina), seš. 31. (F. — Forbes.), seš. 32. (Finale — Fraktura.) Cena každého sešitu 24 krejc. Nakladatel kněhkupec I. L. Kober. Prvního vydání téhož díla vyšel sešit 64. (Richartz — Roche.) Sešitů cena jest 36 krejc.

— „*Encyklopedie příkladů*“ z písma, z dějin církve a z obecného života od Jana Černohouze, děkana v Kovářech, vyšly tři sešity a sice 24., 25. a 26. Obsahují rozličné doklady ku článkům od „Skutků milosrdenství duchovního“ až ku „Statku pozemskému.“ Pěkné a nákladné dílo toto bude brzy ukončeno, neb má obsahovati 30 sešitů.

— Pilný spisovatel český pan Ferd. Menčík vydal v Jičíně nákladem knihkupectví J. Paška pod názvem „*Rozmanitosti*“, příspěvky k dějinám starší české literatury, které v rukopisech dvorské knihovny Vídeňské nalezl. Sešit první zajímavého toho díla obsahuje: I. Slovníky (a. Synonima rostlin. b. Glossy k Isidorovi. c. Bylinář. d. Glossy. e. Slovník Třeboňský.) II. Legendy. (a. Život sv. Joachima a sv. Anny. b. Legenda o sv. Anatalii a o sv. Barboře. c. O desíti tisících rytířích. d. O dvojím vítězství. e. Píseň k Panně Marii. f. Legenda o sv. Markétě.) III. Náboženské traktáty. (Zlomek z rukopisu Husova. O dvanácti užitečích z přijímání. O svolání Kostnickém. O Konstantina císaře na víru obrácení. Píseň o Janu Husovi. Řeč k životu dekonalému. O přijímání. Píseň školníků. Nábožné písně.) Dodatky.

— „*Posvátné kazatelny*“ svazek červencový obsahuje duchovní řeči na neděle po sv. Duchu od III.—VII. pak na svátky narození sv. Jana Křtitele, svatých apoštolů Petra a Pavla a Navštívení Blahoslavené Panny Marie.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoven jest:

P. Prosper Blohmann, člen f. kapucín. v Praze, za výpomoc. kapl. v Stanovicích.

Uprázdňené místo:

Vepřek, fara, patron. p. hrab. Rudolfa Chotka, od 3. června 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Frant. Heger, osob. farář a exposita v Mikulovicích, dne 2. června 1880 (nar. v Pohodlech dne 19. pros. 1821, vysv. 25. červce. 1846.

Ustanoveni jsou:

p. Ferd. Wrba, admin., za far. v Místě;
p. Vojtěch Melzer, admin., za far. v Kvítkově;
p. Karel Ducke, kapl., za admin. in spiritualibus v Bilině;
p. Jos. Löbel, výp. kněz v Klášterci, za expositu v Mikulovicích;
p. Jos. Stelzj, kaplan v Udlici, za expos. ve Věstudech.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

p. Josef Strelb, osobní far. v Christianbergu, tajemník Prachatického bisk. vikariátního úřadu, dne 16. května 1880 (nar. v Kunově dne 6. března 1825, vysv. 5. srpna 1849).
p. Jaroslav Vokoun, kněz na odpočinku dne 23. května 1880 (nar. v Čestlicích 3. února 1853, vysv. 20. července 1879).
P. Josef Tvrzický, člen ryt. řádu maltanského, děkan v Horažďovicích a bisk. not., dne 5. června 1880 (nar. v Borčicích 26. břez. 1808, vysv. 3. srpna 1834).

Ustanoveni jsou:

p. Matouš Tancer, kapl. v Husinci, za admin. v Christianbergu;
p. Ladislav Dušek, koop. ve Hvožďanech, za kapl. ve Vrchanech.

Uprázdňené místo:

Christianberg, lokalie patron. nábož. matice, do 28. června.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Jan Weber, sídelní kanovník, konsistorní rada, maj. zlatého zásluž. kříže, čestný občan Kotvický a Hostinský, v Hradci Králové dne 9. června 1880 (narozen 2. prosince 1810 v Lampersdorfu, vysv. 25. července 1835).

Vyznamenání jsou:

p. Jan Traspe, sekret. vikar. Vrchlabského, č. děkan a farář v Roztokách, jmenován bisk. notářem;
p. Jan Červinka, farář v Mlázovicích a
p. Jos. Arnošt, ředitel b. Borromea obdrželi expositorium canoniale.

Ustanoveni jsou:

p. Karel Voříšek, admin. v Častolovicích, za admin. v Kuněticích;
p. Alois John, admin., za II. kaplana v Králíkách.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kněž. arcib.
semináři,

č. 190—I.

Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o slavnosti Navštívení Marie Panny.

K Tobě, trojjediný Bože, velicí ctitelové Panny Marie, svatí: Norbert, Dominik, Bernard, Alfons a jiní, účtu Marii Panně prokazovanou vztahovali snažice se slávu Tvou zvelebovati a Tobě se zalíbili. Podlé jejich příkladu toto rozjímání o Marii Panně věnuji Tobě, nejsvětější Trojice Boží.

Uvažuj na mysli, kterak Maria Panna navštívila sv. Alžbětu; přemístej okolnosti, za jakých tak se stalo.

Uděl mi, o Bože té milosti, abych poznal, co znamená toto tajemství; posilni vůli mou, abych konal, k čemu vybízí. Zdrávas Maria!

Cestu, kterou Maria vykonala chtěíc navštívit Alžbětu, mnozí porovnali s cestou, již Syn Boží podnikl, aby člověčenstvo navštívil svým vtělením. Oboje toto navštívení knězi býti má vzorem, jímž by spravoval své povinnosti k bližnímu.

I. Láska jedinou jest pohnutkou, že Syn Boží navštívil člověčenstvo, Maria Alžbětu. Ačkoli Slovo věčné, Syn Boží a Bůh sám, všechno naplňuje svou nesmírností, přece Duch sv., aby slabé chápavosti naší ku pomoci přispěl, tajemné vtělení Boží nám představuje obrazem cesty a návštěvy: *Exivi a Patre et veni in mundum.* (Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět. Jan 16, 28). *Visitavit nos oriens ex alto.* (Navštívil nás vyšed z výsosti. Luk. 1, 78). Avšak čím byl pohnut spasitel náš, aby dšlo podnikl člověku nad míru potřebné a užitečné? Ničím jiným než láskou k lidem: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* (Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného vydal. Jan 3, 16), láskou ke

každému člověku jednotlivému: *Dilexit me et tradidit semet ipsum pro me.* (Miloval mě a vydal sebe sama za mne. Gal. 2, 20); nevystihlé milosrdenství (*viscera misericordiae.* Luc. 1, 78.) nedopustilo, abychom bez pomoci zahynuli. A tak milosrdenství a láska Boží k nám spravedlnost takorška překonali.

Totéž říci můžeme po jistou míru o návštěvě, kterou svatá Panna dnes koná. Poněvadž, abych tak řekl, totéž srdce měla a tentýž život s Božským dítětem, které pod srdcem nosila, týmiž důvody spravovala své skutky. Podniká-li tuto cestu, praví sv. Ambrož, nelze nám z toho souditi, jako by snad pochybovala o pravdě slov, jež anděl jí pravil, aneb jako by sama přesvědčiti se chtěla o pravdě. (*Non quasi incredula de oraculo, nec quasi incerta de nuntio.*) Aniž k té cestě ji přiměla přirozená láska k příbuzným; neboť od svého mládí dokazovala, jak ochotně city a snahy přirozené podřizovala účelům nadpřirozeným. Bylo tedy lásky potřebí nadpřirozené, aby svatou samotu svou, Bohu obětovanou, opustila. Štěstí chce Alžbětě přát, s ní chce se radovati z velikého milosrdenství, které jí Bůh prokázal; služby své chce jí nabídnouti, kdy právě nejvíce pomoci potřebovala; dále jí chce sděliti hojné poklady milosti, jimiž ji Bůh nadělil, konečně přináší požehnání Božské dítěte rodině, která jest dobře připravena, aby je přijala.

Sv. evangelista tuto cestu liče svědeckví dává o této lásce. Znamenáme horlivost, s jakou Maria k cíli své cesty spěchá ve slovech: *Exurgeus Maria* (povstavši Maria Luk. 1, 39); není jí dosti ubírat se krokem volným; ač jest velice stydliva, přece zdá se, jakoby křídloma spěchala: *Abiit cum festinatione* (odešla s chvátáním). Znamenáme statečnost, jakou přemáhala překážky, obtížné cesty,

strmé kopce: *Abiit in montana* (odešla na hory.) Avšak toto vše jest znamením lásky nadpřirozené: *Nihil dulcius est amore, nihil fortius, Amans volat, currit et laetatur*. (Nic není sladšího nad lásku, nic statečnějšího. Kdo miluje, letí, běží a plesá. Násled. 3, 5.).

Jsou-li všechny cesty, jež kněží konají, podobny těmto cestám Ježíše a Marie? Je-li vždy láska pohnutkou? Než kolik cest zbytečných! Kolik návštěv, kterých příčinou nic není jiného než nechuť ke práci, zvědavost a nelibost k životu vážnému a tichému! A když sláva Boží a spasení bližního žádají, abych příbytek svůj opustil, zdaž jsem také tak ochoten vydati se na cestu? Směl-li pastýř horlivý váhati, má-li duším, jejichž otcem jest, pravdu a pokoj, ano i Boha přinést? Nikoli. Ani okamžik se nevzpěčuje obětovati pohodlí, náklonnosti, ano i duchovní rozkoš, jakou mu připravuje obcování s Bohem.

II. Pokoru projevuje Syn Boží tajemným vtělením, Maria navštívením Alžběty. Ježíš, jenž láskou byl pohnut, aby se vtělil, slávu nebeskou opouští, aby se ponížil: *Homo factus est* (člověkem učiněn jest); *formam servi accipiens* (přijav způsobu služebníka); *Verbum caro factum est* (slovo tělem učiněno jest); *in similitudinem carnis peccati* (ku podobnosti těla hříchu); *exinanivit semet ipsum* (zmařil sebe sama).

Blahoslavená Panna návštěvou jsouc u Alžběty nic neměla pilnějšího než aby pokorou svému Synu, pokud možno, se stala podobnou. Pokora jest zajisté ctnost, která v celém životě jejím a ve všech postaveních nejvíce vyniká: *Vide humilitatem: Dei mater eligitur, nullam sibi praerogativam tantae gloriae vindicavit*. (Pozoruj pokoru: matkou Boží jest volena, žádnou sobě přednost slávy tak veliké nevyhradila). Tak praví sv. Ambrož. Ale tu ještě vyšší dokonalosti, jak se zdá, dosáhla. Právě tehdy, když za matku Syna Božího zvolena jest, nazývá se služebnicí (*Ecce ancilla*); a cí služebnicí? Nejvyššího Pána. Navštívivši matku sv. Jana Křtitele za služebnici nabízí se ženě, o které vším právem domnívati se mohla, že na místě mnohem nižším jest postavena. A jakou pokoru podivuhodnou projevuje mlčíc o velké události, jejíž tajemství jí jediné známo jest! Mohl bys za to míti, že zapotřebí má mluvit. Zdaž právě když Slovo věčné v životě jejím těle panenském učiněno jest, jí nekáže povinnost, aby k rozmnožení slávy Boží a potěšení lidu israelského zvěstovala tajemství, které toužebně mnozí očekávali? Proč

je neohlásila sv. Josefu? Než Maria v sobě nosila nejlepšího rádce, kterého pilně poslouchala; smýšlení Ježíše Krista jest smýšlením jejím. Její Syn a její Bůh se pokouje; kterak by ona se mohla vyvyšovati? On mešká v úkrytu; zdaž by ji mohlo těšiti, aby se zjevovala? On mlčí; Maria taktéž; žádným slovem o vyznamenání se nezmínuje, jehož jí se dostalo od Boha, až Alžběta, Duchem sv. jsouc osvícena, tato slova pronesla: *Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* Luk. 1, 42, 43. (Požehnaná jsi mezi ženami, a požehnaný plod života tvého. A odkud mi to, že matka Pána mého přišla ke mně?)

Ale když povýšení její tajemné bylo vyjeveno, Maria mlčeti nemůže; pokora i vděčnost jí za povinnost kladou mluvit. Cítí se nucenu, aby Bohu plnou čest vzdala. Pročež takto asi pravila: „Velebíš mě a šťastnou nazýváš, výše mě stavíš nade všechny ženy; já však velebím a chválím Boha, jemuž náleží všechna čest a sláva: *Magnificat anima mea Dominum* (velebí duše má Hospodina). Vím, že Bůh všemohoucí veliké věci mi učinil (*fecit mihi magna, qui potens est*), a že od této chvíle blahoslavenou mě nazývati budou všickni národové (*ex hoc beatam me dicent omnes generationes*); jsem zajisté blážena, ale proč? Poněvadž Bůh nejvyšší shledl na ponížení děvky své (*Quia respexit humilitatem ancillae suae*). Tato slova ukazují, co Maria o sobě myslila. Bůh jí právě proto přednost dal přede všemi ostatními ženami a ji nade všechny tvory povýšil, poněvadž sama sebe považovala za nejnižší a nejnehodnější. Pokora povždy jedinou cestou zůstane, abychom velikosti dosli, jediným základem všech ctností křesťanských a kněžských; pokora podmínkou nezbytnou, abychom nabývali hojných milostí Božích a prospěšné dílo svého spasení konali.

III. Posvěcení duši jediným jest cílem, proč Ježíš Kristus se vtělil a proč Maria Alžbětu navštívila. Kristus proto na svět přišel, aby lidi oblažil a posvětil. Chce je vysvoboditi z otroctví hříchu a náruživostí a je účastnými učiniti milosti a pokoje. Proto na svět byl poslán, proto mezi lidmi žil, proto na kříži umřel. Všecka jeho tajemstva směřují k dokonání svatých (sv. Pavel k Efes. 4, 12 *ad consummationem sanctorum*). Podobně působila Matka Boží svou návštěvou; Jan byl posvěcen a veškeren dům Zachariášův radostí nebeskou naplněn: *Ut audiret salutationem Mariae Elisabeth, exultavit infans in utero ejus*. (Luc. 2, 41. Jakž usly-

šela Alžběta pozdravení Marie, zplesalo nemluvnátko v životě jejím).

Matko Boží, kolik duší prospěchu dozná a požehnání z návštěvy, kterou jsi učinila předchůdci Pána Ježíše? Kolika duším připravuješ posvěcení, pomáháš-li knězi a pastýři, aby se posvětil? Dnes již počíná milost z rukou Tvých vycházeti; kéž poznám, seč jest Tvá pomoc a ve kterých dobách jí od Tebe bych zvláště měl si vyžádati. Kéž Tvá přímluva k tomu slouží, aby mě Duch svatý osvětil a posvětil, jako Alžbětu a Jana; kéž Tvou pomocí přestávám býti nehodným, abych ve světě místo Tvého Syna Božího zastával, abych povinnosti svého stavu svědomitě plnil.

Co jest řečeno v rozjímání tomto?

I. Láska jedinou jest pohnutkou, že Syn Boží navštívil člověčenstvo, Maria Alžbětu. Vtělení Syna Božího v písmě sv. návštěvou z lásky a milosrdenství vykonanou, se vypisuje. Sv. Panna jde Alžbětě štěstí přát a službou svou ku pomoci přispět; chce přinésti rodině požehnání svého Syna. Mám-li také já, an lidi navštěvuji, tytéž úmysly? Žádá-li sláva Boží a láska k bližnímu, abych se vzdal nějakého zaměstnání, které mě těší, zdaž jsem hned hotov obětovati svou náklonnost?

II. Pokoru projevuje Syn Boží vtělením, Maria navštívením. Ježíš slávu své velebnosti opouští a k nám se snižuje. Maria, jakkoli jest matkou Boží,jeviti se chce obyčejnou služebnicí. Nečeká, aby ji Alžběta požádala; sama se nabízí. Jaká pokora tají se v jejím mlčení! A když byla přinucena mluvití, jaká pokora na jevo vychází z její řeči!

III. Posvěcení duši jediným jest cílem Ježíše a Marie. Ježíš lidi chce zbavití hříchu a jim uděliti milost. Maria chce Jana Křtitele posvětití a skrze něho připraviti spásu mnohých.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XIV. Na den navštívení Marie Panny.

Když anděl Páně zvěstoval Marii, že porodí a bude matkou Syna Božího a tomu když se podivila, pravil jí, že u Boha nic není nemožného, že i příbuzná její Alžběta u vysokém stáří počala. Na to, jak vypravuje dnešní sv. evangelium, „Maria povstavši, odešla s chvátáním na hory do města Judova, vešla do domu Zachariášova i Alžbětu po-

zdravila.“ (Luk. 1, 39. 40.) Tato událost ze života Marie Panny jmenuje se navštívení a krásně se vyjádruje v druhém tajemství radostného růžence slovy: „Ježíš, kterého jsi pannu k Alžbětě nesla.“ Toto tajemství navštívení Marie Panny chceme uvažovati k svému vzdělání.

1. Navštívení Marie Panny jest veliké tajemství. Nebyla to cesta obyčejná, jakou Maria k Alžbětě nastoupila a návštěvu vykonala, Bůh měl při tom své úmysly, jimž se musíme kořiti. Ten zajisté byl nejprřednější úmysl Boží, že Maria požehnaný plod Syna Božího k Alžbětě nesla, aby dítě Alžbětino, předchůdce Páně, Jan Křt. byl posvěcen, od hříchu prvotního očištěn a Duchem sv. naplněn, tak se stalo; nebo jak Alžběta užřela Marii „zplesalo nemluvnátko v životě jejím,“ což círk. učitelové v ten rozum vykládají, že byl Jan v životě mateřském prvotního hříchu zbaven a posvěcen. (Sv. Alf. Lig.) Ejhle Pán Ježíš, jenž přišel, aby svět z hříchu vykoupil, sotva že byl počat, již koná dílo spasení, zbavuje hříchu svého předchůdce a milostí Ducha sv. již posvěcuje. Proto vzbudil v srdci své matky vnuknutí, aby navštívila Alžbětu. Tak touží Pán Ježíš dosud, aby všickni lidé došli odpustění hříchů, spasení. A my křesťané, stoupenci Kristovi, jak málo si spasení svého vážíme, jak málo dbáme, abychom se hříchu zbavili a ctnostně a svatě živi byli. „Vůle Boží jest posvěcení naše,“ proto hned na křtu sv. Bůh dítěti hřích odpouští a nabádá je k svatosti slovy církve: „Věříš-li? Odříkáš-li se ďabla i všech skutků jeho? Zachovej příkázání! Než jak mnozí po křtu sv. bývají o své spasení neteční a zase do hříchův spadají! — Touže po spasení našem, ustanovil Kristus svátost pokání. Nuže křesťane, když jsi zhřešil, spěš k tomuto druhému pramenu posvěcující milosti, abys hříchu se zbavil a duši svou očistil.

2. I když pohledneme na Marii, jest tajemství navštívení velmi poučné. Sotva že Maria počala Syna Božího, již plní jeho rozkaz a z vnuknutí Božího na cestu se vydala. Cesta ta nebyla bez obtíže; nebo město Judovo Hebrón bylo 4 dni od Nazareta vzdáleno a Maria v útlém věku, nezvyklá chůzi, kráčela přes hory a doly. Takové obtíže a nebezpečí cesty by jí snadno omluvily, kdyby byla doma zůstala. Než sotva, že vnuknutí Boží pocítila, již povstavši, na cestu se vydala. Nelze tu vykládati všechny ctnosti, jež Maria při té příležitosti na jevo dala; nemohu však mlčením pominouti alespoň její poslušnost, jež učí nás, jak i my máme býti

poslušní a bedliví v konání svých povinností. Každý z nás má svůj stav, své povolání a v tom i své nesnáze a obtížnosti. Pán vodí nás po rozličných cestách často příkrých a odporných. Také konání ctností není bez obtížnosti. Však následujte Marii, chvátejte přes hory, doly, konejte věrně i obtížné své povinnosti a Bůh vám neodepře své pomoci, zvláště když Marie se bude za vás přimlouvat, nabudete síly a útěchy.

3. *Dále uvažujme příchod Mariin do domu Zachariášova, jaké měl účinky.* Jako když nádoba s vínem neb drahým balsámem se otevřela, naplněn i celý dům nejlíbeznější vůní, tak hojně se rozlily dary a milosti Ducha sv. v domě Zachariášově, jak medle Maria vkročila i pozdravila Alžbětu; nebo aj, jakž se stal hlas pozdravení v uších Alžbětínych, zplesalo radostí nemluvnátko v životě jejím a Alžběta byla naplněna Duchem svatým. "Takových milostí přineslo pozdravení Mariino domu Zachariášovu. A my bychom na přimluvu Marie P. neměli se žádných milostí nadíti? Maria byla prostřednicí, nástrojem těch milostí, ježto Pán prokázal Janu i Alžbětě matce jeho. Od té doby stala se Maria i naší prostřednicí a orodovnicí za nás u svého milého Syna, Pána Ježíše. Kamkoli Maria vkročí, přináší lidem hojné dary a milosti; kdekoli se ctí, ukáže, jeví se její přimluva. Buďte tedy kř. horliví ctitelé Marie Panny, vroucně ji milujte a vzývejte ve svých potřebách a vyprosí vám u svého milého Syna hojnost darů časných i věčných, zvláště prostě za tu milost, abyste dokonale poznávali a plnili vůli Boží, byste všech hříchů se bedlivě vystříhali a v té milosti do konce setrvali. Mnozí by si snad přáli: Kéž jsme byli v domě Zachariášově tehdy, když tam Maria vstoupila se svým synáčkem, jehož pod srdcem nosila! Tuť bychom my těch milostí účastni byli. Vždyť ale nejste vzdáleni od Krista. Patřte na oltář, kde Kristus v nejsv. svátosti přítomen a nám tak blízký jako v domě Zachariášově. On k svému stolu vás zve, jen přistupte a hojných vám poskytne milostí. Jistá osoba měla jedenkrát sen: viděla Krista v svatyni stojícího a perly metajícího. Toť obraz milostí, jichž Pán, skrytý v nejsv. svátosti, rozdává všem, kteří přicházejí, aby se mu klaněli a hodně přijímali. Přicházejte tedy často a chovejte se v přítomnosti Páně jako sv. Alžběta.

4. *Slyšte odpověď sv. Alžběty na pozdravení Marie Panny.* Jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino zvolala hlasem velkým a řekla: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého“, i nazvala Marii

matkou Páně. Ejhle, jaká to víra Alžbětina. Věřila, že dítě, které Maria pod srdcem nosila je Pán a Spasitel světa, věřila že Bůh a Pán jest přítomen, kořila, klaněla se mu, divila se těm věcem, ježto na Marii učinil a vděčně uznávala, jakých milostí v přítomnosti Jeho dosáhla. — A kdokoli takto smýšlí, tak se chová zde v chrámě, kde Kristus přítomen v nejsv. svátosti, dochází zajisté a naplněn bývá podobnými milostmi jako sv. Alžběta. Než ach, mnozí křesťané malou prokazují úctu a pobožnost nejsv. svátosti. Slabá bývá mnohých víra, naděje i láska. Vy m. kř. pevně věřte, horlivě ctěte a vroucně milujte Krista, abyste účastni byli jeho milostí. — Mohl bych o té odpovědi sv. Alžběty ještě více mluvit na př. s jakou uctivostí přijala Marii, jak laskavě se k ní chovala a t. d. však jen krátce ještě připomenu,

5. *jak velikou radostí bylo naplněno srdce sv. Alžběty,* když hlas pozdravení Mariina uslyšela takže „zplesalo radostí i nemluvně v životě jejím.“ Však i vy kř. slycháte hlas Mariin i o Marii, kdykoli se jméno její vyslovuje, nebo když se o počtě a ctnostech její káže, tu nech ať se raduje a plesá srdce vaše. Ctěte Marii jako Alžběta; však nejlépe ji uctíte, když ctnosti její následujete. Tak budete hodni její přimluvy a ochrany v životě i v smrti a jedenkrát s ní velebiti budete Hospodina. Amen.

Bůh mluví v přírodě.

Nevěř vše, co z péra vyjde
K přírody rtům nakloň sluch,
V knihách mluví jenom lidé,
V přírodě však mluví Bůh.

Jablonský.

I.

Mnohé péro okřídleno
v zimničný již spěchá boj,
v nepřátelský děsný voj
staví se, lží obrněno,
vše co svato, pošpiněno
zřítí chce ten bídný roj,
lží a hany kalný zdroj
skvostné nese pravdy jméno.
Ty pak, bratře žádostivý,
ty v tom spatruješ snad divy,
co ti k zraku v knihách přijde?
Mnozí tak již pobloudili,
nevěř, prosím, bratře milý,
nevěř vše co z péra vyjde.

II.

Povímť já ti knihu zlatou,
v níž ty, bratře, čísti máš,
a kdy tou se věsti dáš,
jistě najdeš pravdu svatou.

Mnozí v ní se arcíť matou,
neznát celou rozum náš;
ty však, když ji otvíráš,
nečti myslí předpojatou.
Jest-li Tvůrce všehomíra,
o němž mluví tobě víra,
hodlá tvůj poznati duch,
s duší zbožnou, hříchu čistou,
s myslí klidnou, spásy jistou
k přírody rtům naklon sluch.

III.

Divíš se, že lživá slova
mnohý v sobě skrývá spis,
a že jedovatý hnis
mnohá kniha v sobě chová?
Není, bratře, věc to nová,
hle, ten krásný strom a viz
hnusný v sobě kryje hmyz,
v něm svůj úkryt hledá sova.
A tak mnohé krásné řeči
jen dle zdání pravdě svědčí;
ptáš se snad, odkud to přijde?
Lehko odpověď ti dáti,
lehko příčinu tu znáti,

V knihách mluví jenom lidé.

IV.

Znáš-li čísti, bratře milý,
dobře v knize přírody,
velké najdeš poklady,
v ní jež věky aložily,
čítej v ní pak mnohou chvíli;
těžké nesly nehody,
drze když se národy
od té knihy oddálily.
Nyní, v nevěrecké době
jiných knih ať hledá sobě,
tam ať světa mluví ruch,
v přírodě však, chrámu skvělém,
zbudovaném Stvořitelem,

V přírodě však mluví Bůh.

A. V.

Z Milána do Prahy.

Od Josefa Jandy.

(Dokončení.)

Nám bylo jeti po západním pobřeží,
které snad ještě většími pávaby a krásami
přirozenými jest vyšňoreno než-li východní.
Sotva jsme opustili přístaviště za nedlouho
octli jsme se u dvou ostrůvků, které jako
panny v slícném oděvu jižního stromoví vy-
nořovaly se z jezera; po té ukázalo se nám
město Salò uprostřed oliv a jiných ušlech-
tilých stromů. Zde se parník zastavil, ně-
které cestující a zboží složil a jiné opět při-
jav ubíral se dále rozrážaje tehdaž nad

obyčej klidnou hladinu jezerní, neboť bývá
toto jezero obyčejně bouřlivé. Pro tuto
bouřlivou povahu jakož i protože barva jeho
lazurová přechází v barvu přizelenalou, má
Benak, jak Římané tomuto jezeru říkali, ve-
likou podobu s mořem a tím snadno lze si
vysvětliti, proč Vergil o něm takto pěl:
„fluctibus et gemitu adsurgens, Benace, ma-
rino. Vlnami a mořským jekem vystupuješ,
Benaku.“ U Maderna měli jsme příležitost
pozorovati zříceniny někdejší pevnosti, To-
skolano nám připomínalo, že staří Římané
znajíce přednosti Benaka prodlévali rádi na
jeho rajských březích, neboť byly tu nale-
zeny římské nápisy a zbytky starořímských
domů. Když nás parník unášel ke Garga-
gnum-u, veliké vesnici na pobřeží jezerním,
již ze vzdálí pohlížely zvědavě oči naše na
četná bílá sloupovádi. Přiblíživše se k těmto
neznámým předmětům, poznali jsme, že jsou
to sady citronové, které těmito sloupovádi
uzavřeny jsou. Na riviere gardské citrony
nebo jinak limony rostou pod širým nebem,
v zimě však musí býti mrazů chráněny. Za
tou příčinou jsou v sadech zřízeny četné
bílé pilíře, přes něž svrchu trámy se kladou
a když hrozí nebezpečná zima, přikryje se
sloupovádi, ba i po stranách upevní se prkny.
Citronové stromy, jichž se na celém jezeře
18000 počítá, jsou velmi úrodné, na jednom
stromě za rok vyroste prý sto citronů. Ovoce
dvakráte do roka se sklízí, první sklizeň trvá
od 1. května do 15. června. Citrony zdejší
jsou poněkud trpčí nežli v Sicilii, ale jsou
tvrdší a trvanlivější. Sady tyto přináležejí
větším dílem šlechticům v Brescii. Taková
bílá sloupovádi jako u Gargagnum-u jsme
viděli, provázela nás neustále na další cestě
zároveň jsme pozorovali, kterak hornaté po-
břeží valně stoupá. Minuli jsme mezi vrchy
ukryté město Tremosine, u něhož nalézají
se vydatné lomy mramorové a přistáli jsme
u města Limony, kde jak jméno naznačuje
mnoho zahrad citronových se nalézá.

Plavba utěšená již se chýlí ke konci,
slunce zapadajíc líbá hladinu Benakovu a
vylivši naposledy zlato svých paprsků na
hory a pod nimi stojící sady uléhá k odpo-
činku svému. Noc počíná již nad námi roz-
prostíratí své černé perutě, vůkol vládne ti-
cho, jenom o kola parníku se rozrážející
vlny posvátný klid ruší a ze spánku pro-
bouzí dřímající již přírodu divý Ponál, který
s příkré skály s velikým chvatem a hlukem
řítí se do jezera, jest to tak zvaný vodopád
Ponalský. Na lodi vše se již chystá k brz-
kému vystoupení z lodi. Dříve však než-li
společnost na parníku se rozejde, pokládám

za svou povinnost milého čtenáře obeznámiti s ní. Společnost byla vybraná a setřela většinou z Desenzana až do Rivy na parníku. Záležela namnoze z Vlachů, dvou mladých Francouzů, několika Rakušanů a Němců. Cestující nenuceně bavili se. Nikdo z přítomných nezdál se mi býti tak nápadným, jako jeden vídeňský právník. Přišel na parník maje rozhalenou košili a kraťouchy kalmuk přehozený na ramenou, na jedné ruce nesl tlumok z režného plátna s nějakým chrastícím železným náčiním a v druhé ruce třímal dlouhou tyč, která na konci měla malou motýčku, nohy jeho byly ukryty v střevících dřevěnkám podobných, které vespod okovány byly; nad to byl vysoké postavy, vzezření mladistvého a hlas jeho byl sopranový. Jak každý uhodne, byl to turista alpský. Když na parník vstoupil, vzbudil obecnou pozornost, a nemilé překvapení způsobil přítomným dámám, když ve svém šatu poblíže nich se posadil. Mladí Francouzové velmi bedlivě prohlíželi si krajinu a společnost na lodi, byli to lidé jinak příjemní. Vlachové nevalně zdáli se k nim láskou lnouti. V kajutě byla nějaká slečna, která po celou cestu churava byvši teprve podvečer na palubu vystoupila a jeden mladý Vlach jal se ji bavit. Poněvadž předpokládal, že po nemoci své mdlá jest, chtěl jí nějaké občerstvení poskytnouti. Rozpálil broskev a na noži podal jí slečně, kteráž uchopivši lahůdku rukou k ústům dávala; jaká to nehoda, ústa nemohla přijati podávané jim broskve, poněvadž byla zahalena závojem, který v zadu uvázan byl. Touto nehodou dívka se začepýřila a rychle před sebe se dívá, zda-li nikdo nebyl svědkem, její nesnáze. Na neštěstí setkaly se oči její s očima dvou Francouzů, kteří nemohli zakrýti úsměv svůj na tváři spatřivše nehodu dívčinu. Nyní se tím více dívka styděla a žalovala svému společníku, že oni mladíci jí se smějí. Avšak společník její chlácholil jí dokládaje, by si z toho nic nedělala, vždyť to nejsou Vlachové, ale Francouzové. Tímto důvodem ukonejšila se ostýchavost dívky, která s chutí požila broskve odvázávši si závoj. Jiní sedíce za stolem jedli a popíjeli, jiní páslí oči své na půvabech tamější přírody a plnými doušky ssáli svěží vzduch do útrob svých. Na tváři nikoho nebylo pozorovati jakési umdlení, nýbrž spíše výraz vnitřního uspokojení. Nerad jsem se rozloučil se západním pobřežím středomořským; cesta z Janova až do Milána postrádajíc půvabu Riviery di ponente nezajímala mne valně, avšak zde opět postrádané krásy a

vnady přírodní nalezl jsem. Pobřeží jezera gardského má mnoho podoby s dotčeným pobřežím středozemským, nebo jeho podnebí jest také mírné, poněvadž jest na jihu otevřeno a z ostatních stran vysokými horami chráněno. Deště nejsou časté leda na podzim, sněh málokdy padá a napadlý za několik hodin zmizí, vzduch jest vlažný a měkký. Že i květena gardská v ničem si nezadá s květenou středozemskou s dostatek jsem již vylíčil.

Posléze téměř o půl desáté v noci přistáli jsme v Rivě. Po prohlídce celní dal jsem vak jednomu posluhovi, jenž sliboval, že mi zaopatří dobrý byt a po více než třínedělním prodlení v cizině konečně zase vstoupila noha má na půdu rakouskou. Jakkoli jsem do své otčiny ještě daleko měl, přece již zde připadalo mi, jako bych již doma byl. V hostinci Kernově dostalo se mi dobrého přijetí. Povečeřev zase jednou po dlouhém čase po rakousku odebral jsem se na odpočinek. Po tak příjemné cestě jezerní lůby spánek brzy na víčkách spočinul.

Riva jest pěkné jihotyrolské město, které se všech stran vyjma jižní k jezeru gardskému obrácenou vysokými horami uzavřeno jsouc hodí se za útulek zimní pro ty, kteří v příčině svého zdraví mírnějšího podnebí hledají.

Druhý den v 5 hodin ráno jeli jsme ve dvou dostavnících z Rivy do Mori na nádraží. Ve voze na mnoze nalezl jsem tutéž společnost, kterou jsem viděl na parníku. Bylo nám jeti po severním břehu jezera gardského až do Trebole. Na cestě viděli jsme zahrady s morušemi, fíky, révami, tabákem a kukuřicí. Silnice ražena jest tamějšími vysokými horami, jede se ustavičně do vrchu, při čemž mnohé okliky se dělají. Dostavník musil v Treboli vzít si příprěž, zpřežení volů pomáhalo táhnouti vůz až do Naga, odkud byla rozkošná vyhlídka na jezero gardské. Odtud jedouce s vrchu minulí jsme jezero vlčí, Loppio zvané, a přibyli jsme v 8 hodin do nádraží moriského, kde jsem si vzal lístek až do Tridenta. Cesta byla roztomilá, neboť ubírali jsme se překrásnou horskou krajinou. Ve voze uslyšel jsem po dlouhém čase zase lžebné zvuky mluvy české. Tři cestující z východních Čech vraceli se z výletu svého do Benátek přes Tyroly do své otčiny; za příčinou velikého vedra jeli celou noc a chtěli na poledne býti v Bolzanu. V Tridentě rozloučiv se s Čechy vystoupil jsem z vozu a odebral jsem se do města. Trident jest jedno z nejpeknějších a nejbohatších měst tyrolských,

se všech stran obklíčeno jest vysokými vrchy. Nad městem vyčnívá bývalé sídlo biskupů knížat tridentských Buon Consiglio, kteréž nyní v kasárny přeměněno jest.

Ježto byla téhož dne slavnost Nanebevzetí Marie Panny, chvátil jsem na služby Boží do dómu. Byl jsem tam i na kázání vlašském, kterému ač vlašsky jsem neznal, s větší částí jsem rozuměl. Z chrámu katedrálního šel jsem do chrámu S. Maria Maggiore, kde právě se výroční slavnost konala. Před hodinou ubíraje se do dómu minul jsem tento kostel, v němž byly slavné služby Boží. Do chrámu nebylo možná dostatí se, veškeré prostory jeho byly věřícími přeplněny tak, že lidé musili u tří vchodů chrámových na ulici státi. Chrám tento jest tím památný, že se zde proslulý sněm tridentský od r. 1545—1563 slavil. Na tuto památnou událost připomíná na straně severní presbytáře zavěšený obraz kardinálů, patriarchů, arcibiskupů a biskupů, kteří na onom sněmě byli a na jižní straně socha Marie Panny r. 1855. postavená. Odpoledne opět jsem navštívil chtěl chrám, abych byl na nešporách, ale dařilo se mi jako dopoledne. Chrám byl opět přeplněn a lidé stáli před chrámem ještě. Po nešporách, když lid namnoze byl odešel, vešel do chrámu naslouchal jsem hudbě, která po službách Božích se ještě na kůru odbývala. Varhany, jejichžto výtečnost se chválí, velmi hlučně hrály nějaký veselý pochod, bubny a cimbály je doprovázely a lid se zálibou poslouchal. Kdyby to nebylo v chrámu Páně bývalo, nevím, zdali by lidé touto nad míru světáckou chrámu nedůstojnou hudbou rozveseleni se nedali do tance.

Od rána až do večera bylo téhož dne na věži tohoto marianského chrámu po krátkých přestávkách slyšení zvonití na více zvonků. Při pozornějším naslouchání seznal jsem, že zvuky tyto tvořící harmonický celek nějaké marianské písní se podobaly. Bylo mi praveno, že v italských městech takovéto zvonění o velkých slavnostech jest obyčejno.

Domorodci jsou Vlachové, ale i německý živel jest v Tridentě zastoupen, v jednom kostele německy se káže, v hostincích a kavárnách veškery vídeňské noviny nalezneš, hosté a zejména důstojníci vojenští mluví německy.

K večeru odejel jsem do Bolzána, kde až do půlnoci bylo mi čekati na vlak, který jel do Inšpruka. Za jasné a teplé noci procházel jsem se před nádražím v stromořadí a zašel jsem až na náměstí bolzánské, kde

lázenští hosté pod širým nebem vedle hostinců příjemně se bavili. Před nádražím postavilo se několik veselých Vlachů, kteří ve sboru pěli vlašské písně, které za klidu nočního daleko se rozléhaly a nepříjemné nebyly. Litoval jsem toho, že mi není možné, déle se zde zdržeti, bych sobě prohlídl Bolzano a nedaleký Meran, útočiště ubohých tuberkulistů a bohužel také mnohých kněží. Byl bych tam vyhledal hrob horlivého a nadaného kněze, Josefa Bartáka, spisovatele českého, jehožto ryzí povahu scházeje se s ním na bývalé jeho kaplanské štaci příležitost měl jsem poznati. Nemoha tělesně na hrobě jeho pokleknouti učinil jsem tak aspoň v duchu.

Za tmavé noci jeli jsme divoko-romantickou přírodou, četnými velmi uměle a namáhavě zřízenými tunely přes tak zvaný Brenner. Pozorování přírody a uměle zřízených průkopů, stoupání a sestupování dráhy tmavá noc a spánek nedovolovaly jen tu a tam bystřiny šumící vyrušily cestující ze spánku. Ráno přibyli jsme do Inšpruka.

Z Inšpruka jel jsem přes Rosenheim do Mühldorfa v Bavorích, kde téměř půldne čekati jsem musil na další spojení dráhy. V Mühldorfu navštívil jsem úhledný kostel a shledal tamější lid velmi přívětivým a zdvořilým; staří pozdravovali mne „Grüsz Gott“ a malé dítky přibíhaly ke mně, braly mne za ruku a potřásajíce jí, s úsměvem dávaly se mi do tváře.

Z Mühldorfa přijeli jsme po půlnoci do Eisensteina, kde jsem ponejprvé na půdu milé vlasti své vstoupil. Odtud bylo mi bráti se přes Plzeň a z Plzně do drahé matičky Prahy.

Jak milo bylo mi u srdce, když po čtyřnedělním pobytu v cizině opět jsem uzrél nesčetné věže naší královské Prahy, slyšel hlahol její zvonů, šumění stříbropěnné Vltavy a zvuky české mluvy! Děkoval jsem Bohu za jeho otcovskou ochranu, kterouž mne prokázal na cestách po Francii, Itálii a Německu, děkoval jsem mu z hloubi srdce za to, že mne bez úrazu nazpět uvedl do drahé otciny.

Po krátké návštěvě svých příbuzných navrátil jsem se do milého Brandýsa, kde mne vřele milovaný pan děkan srdečně uvítal. Po cestách krajinami tak příjemnými konaných tělo i duch okrály a s dvojnásobnou chutí bylo našinci možná pracovati na vinici Páně.

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Vzácný a starožitný rod Český pánů ze Šternberka daroval vlasti naší celou řadu znamenitých synův, kteří jak na poli válečném tak na poli věd a umění tak i v řízení zemském dobyli si slávy nehynoucí. I mezi biskupy Litomyšlskými setkáváme se s jedním členem slavné rodiny Šternberské, je to čtvrtý správce stolce biskupského Albert či Vojtěch ze Šternberka. Vojtěch byl syn Štěpána, pána na Holicích, a manželky jeho Anny po rodu pánů z Kravař. Po smrti otce svého držel společně s bratrem svým Zdeňkem panství Šternberské na Moravě. Věnovav se však záhy stavu duchovnímu stal se v mladistvém ještě věku knězem. Brzy na to vyvolen byl za děkana kapitoly Olomoucké a téže hodnosti dosáhl později i při kapitole Vyšehradské ustanoven býv zároveň za tajného radu císaře Karla IV., k jehož nejdůvěrnějším rádcům po dlouhá léta náležel. Odporučením mocného příznivce svého povýšen byl (r. 1358) na biskupství Zvěřinské v Meklenburku; a ačkoliv biskupem jsa nejvíce na dvoře císařském se zdržoval, získal si předce nemalou zásluhu o biskupství Zvěřinské tím, že mnohé statky jeho neprávem održené opět k biskupství přivtělil. Ješto však nemohl se nadíti, že by neznal jsa nářečí německého, kterého v krajinách Pobaltických tenkrát se užívalo, blahodárnou činnost pastýřskou rozvinouti mohl, vyplnil s radostí přání císaře Karla a stal se biskupem osiřelé diecése Litomyšlské (r. 1364.) Za jenerálního vikáře vyvolil si jakéhosi Jindřicha, biskupa Chorvatského a za oficiála ustanovil horlivého a zručného kněze Mikuláše, faráře Jičinského.

Z prvních let biskupování Vojtěcha ze Šternberka, který brzy po zvolení svém na biskupa Litomyšlského po vůli císaře Karla IV. z právomoci soudu zemského vymaněn a toliko rozsudku arcibiskupovu podřízen býti měl (listem ze dne 17. ledna 1365.), nedá se mnoho důležitého uvéstí. K zásluze jeho lze počítati, že rozdělil stavení biskupská a kanovnická, jichž dosavade předchůdcové jeho společně s kanovníky kapitolními byli užívali. Jednu část stavení těch zároveň se starým palácem biskupským ustanovil za obydlí svým kanovníkům, sám pak ponechal si část severní a sídlil od té doby v novém paláci, který bezpochyby sám si vystavěl (r. 1366.). — Téhož roku určeny byly přičiněním biskupovým hranice mezi

lesy kláštera Podlažického a lesy kapitolními. Nicméně neuspokojilo nové určení hranic zvláštní úmluvou ze dne 3. října stvrzené ani klášterníky Podlažické ani kanovníky Litomyšlské, tak že teprve po dvou letech, jak v brzku seznáme, záležitost ta znova vyšetřována a úplně vyřízena byla.

Biskup Vojtěch ze Šternberka seznámil se na dvoře císařském s učeným opatem kláštera Opatovického kronikářem Českým Neplachem. Služeb opatových bývalo totiž zhusta užíváno i od císaře Karla i od arcibiskupa Jana I. v rozličných potřebách a poselstvích; tak již roku 1354 přinesl z Francie rozličné relikvie pro chrám sv. Vítový, jindy zase r. 1365 provázal arcibiskupa Jana, legata apoštolské Stolicе, na cestě jeho do Němec a j. Poněvadž i biskup Litomyšlský Vojtěch cest takových se zúčastňoval, sblížili se brzy oba prelatové a trvali po dlouhá léta v nezkaleném přátelství. Za to ukázal se biskup štedrým dobrodincem kláštera Benediktinského v Opatovicích, rozmnožoval statky jeho a mnohou milost u císaře Karla mu vyžádal. Z vděčnosti za tak hojná dobrodíní zavázal opat sebe i bratří řeholní, aby na modlitbách svých i sv. oběťmi na biskupa Vojtěcha a kanovníky jeho vzpomínali.

Ve třetím roce vrchnopastýřské činnosti Vojtěcha ze Šternberka v Litomyšli zemřel arcibiskup Magdeburský Dětrich z Kugelweitu. Znamenitý muž ten, příbuzný arcibiskupa Arnošta z Pardubic, jsa ještě biskupem Mindenským nemálo zavděčil se císaři Karlovi tím, že rázností svou přispěl ku skončení války Bavorské (r. 1357.). Karel povýšil jej za oddanost a statečnost jeho na důstojenství probošta Vyšehradského a nejvyššího kancléře v Čechách a později na arcibiskupství Magdeburské. Po smrti jeho stal se biskup náš Vojtěch ze Šternberka arcibiskupem v Magdeburku a tím zároveň i primasem říše Německé. — Nedá se zapřítí, že biskup Vojtěch poněkud ctižádosti své povolil, když ucházel se o uprázdněný stolec arcibiskupský, který na přímluvu císaře Karla skutečně obdržel. Bylť dobře přesvědčen o obtížích, jaké sebou nesl styk se svářívými knížaty říšskými: avšak spolehaje na rozhodný vliv a mocnou přízeň císaře Karla vzdal se s povolením papežským dosavadního křesla svého v Litomyšli a odebral se s oficiálem svým Mikulášem Jičinským do Magdeburka (r. 1368.).

Pátým biskupem diecése Litomyšlské vyvolen byl biskup Churský Petr Jelito. Petr narodil se r. 1325. v Třešnovci (něm.

Nieder-Jansdorf), nepatrné to dědině blíže města Lanškrouna vystavené. Otec jeho byl sice chudý rolník, věnoval však mnoholi mu jen možno bylo na nadějného chlapce, jakým se Petr již záhy ukazoval. Odbyv ve vlasti své s prospěchem školy latinské odešel do Italie, aby tam celý vědám odevzdání se mohl. Prání jeho nad očekávání rychleji se vyplňovalo; pobýv nějaký čas na vysokých školách Bononských a Perugianských odebral se do Říma a tam stal se mistrem církevního a světského práva. Nevšední učeností a pilností svou obrátil na sebe pozornost sv. otce Innocence VI., který učinil jej radou kurie Římské a konečně r. 1355. za odměnu mnohých platných služeb získaných o řízení záležitostí zemských v Římě jmenoval jej biskupem Churským ve Švýcarsku. V důstojenství tom po několik let trváje přemnoho působil, aby biskupství své zvelebil. Dějepisci biskupství Churského vřele jej velebí pravíce, že byl pán milostivý, pokorný a čisté mysli. Avšak blahodárná činnost jeho nehrubě byla podporována nekonečnými boji, kterými zmítáno bylo Švýcarsko v první polovici XIV. století. Zoufalý boj o svobodu měst Švýcarských byl sice již dobojován, nicméně snažili se vévodové Habsburští nadvládu svou aspoň v jiho-východních krajích upevniti. V zápase tom ztratil biskup Churský téměř všechny statky své (r. 1360.) a přinucen byl diecési svou opustiti. I uchýlil se k císaři Karlu IV. Pro neunavnou činnost a věrnost svou požíval v brzku plné důvěry císařovy, který svolení sv. Stolicе získav po odchodu Vojtěcha ze Šternberka za biskupa v Litomyšli jej usadil (roku 1368.).

Sotva že do biskupského sídla svého zavítal, obrátil se k němu opat kláštera Benediktinského v Podlažicích jménem Domo-slav prose, aby biskup mocí svou urovnal rozepři o hranice mezi lesy kláštera Podlažického a kapitoly Litomyšlské. Biskup Petr ochotným se ukázal vyhověti spravedlivé žádosti opatově a nařídil, aby sporné strany zástupce si vyvolili, kteří by zkušeni jsouce v rozsáhlosti obou panství meze jejich náležitě určili. Úloze té dostáli zástupcové k úplné spokojenosti i opata Podlažického i kapitoly Litomyšlské. Dne 16. listopadu r. 1368. sepsán list, ve kterém určité označeny byly až dotud sporné hranice; a tak pro budoucí časy předešlo se stížností, jež již před několika lety biskupa Vojtěcha znepokojovaly.

Trvalý pomník postavil si Petr Jelito, založiv poblíž rodné dědiny své v městě

Lanškrouně klášter s nádherným kostelem, který ke cti Blahoslavené Panny Marie, sv. Mikuláše a sv. Kateřiny posvětil. Do nově vystaveného kláštera povolal řeholní kanovníky sv. Augustina z prvního kláštera jejich v Čechách, jež r. 1333 biskup Pražský Jan IV. v Roudnici byl založil. Když pak r. 1371. dvanácte řeholníků s převorem Jindřichem v Lanškrouně se usadilo, daroval jim biskup Petr tolik statků, aby mimo sebe též šest chudých nemocných měšťanů vyživiti a obstarati mohli. Nadání to bylo roku následujícího potvrzeno samým císařem Karlem, který klášter Augustiniánský pod zvláštní ochranu svou přijal (listem ze dne 27. list. r. 1372.). R. 1375. vymohl ještě zakladatel kláštera Petr na biskupa Litomyšlském, že farní chrám Páně Blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny v Lanškrouně (nynější děkan-ský kostel sv. Václava), postoupen byl klášteru Augustiniánskému a převor kláštera s titulem probošta služby Boží při něm vykonával. Papežského stvrzení dočkal se klášter teprve r. 1380.

Za příkladem biskupa Litomyšlského Petra začal i Vojtěch ze Šternberka, předchůdce jeho a nyní arcibiskup Magdeburský, stavěti v rodišti svém v městě Šternberku na Moravě klášter pro tytéž kanovnický Lateránské. Dříve však než dílo to dokončiti mohl, změnil opět sídlo své vrátiv se roku 1372. do Litomyšle. Příčina toho byla následující: Arcibiskup Vojtěch postoupil z vděčnosti vznešenému příznivci svému Karlu IV. některé statky v Dolní Lužici, které jeden z předchůdcův jeho na stolci arcibiskupském tuším Burchard II., k statkům téhož arcibiskupství byl prikoupil. Nad tím nemálo horšili se měšťané Magdebursí a popudili i kanovníky kapitoli proti arcibiskupovi, tak že ti stížnost vedli, jakoby církevní statky byl promarnil. Arcibiskupa Vojtěcha ze Šternberka bolela výčitka tato nemálo, i pomyslel na to nabídnouti arcibiskupský prestol svůj Petrovi Jelitovi a sám vrátiti se do tichého sídla diecése Litomyšlské. Císař Karel IV. podporoval úsilovně úmysl jeho a i biskup Petr ukázal se ochotným učiniti povůli arcibiskupově. Když mu došla vzájemná úmluva jejich i papežského schválení, odebral se nový arcibiskup Petr Jelito do Magdeburka. (Pokračování.)

Sv. Prokop.

Sázavo řeko, ty tvoje vody
vždycky se valí hluboko,
ty tvoje břehy vždy beze škody
nad tebou stojí vysoko.

A na těch březích, tu v každé době
větrové lesem šelestí,
jakoby cosi šeptali sobě,
tuším, že staré pověsti.

Pověsti staré — tklivé to zpěvy —
dávno tu musí bydleti,
a kdo je slyšel, sám ani neví,
proč že mu utkví v paměti.

Pověsti staré, jak milost Boží
tu na těch březích sídlila,
a mnohou duší od světa zboží
sem do těch slují vábila. —

Již je to dávno, k podivu věru,
tam u té řeky Sázavy
vídati bylo v večerném šeru
stín od nějaké postavy.

Vysoké tělo, — ty jeho šaty —
snad je to hábit žíněný,
ta jeho hlava —, kdo je ten svatý?
zdá se být poutník umdlený.

Na jeho hlavě či jsou to sněhy,
či je to věku znamení?
však v jeho lci přemilé něhy,
jako slunečka záření. —

Hoj na té skále znamení kříže,
kdo je tam zatkal? kdož to ví?
tam se ubírá blíže a blíže
až na stupenek mechový.

A klečí dlouho, jakoby právě
byl u vidění proroka,
nebo přemýšlel o Boží slávě,
tak se zamyslí z hluboka.

Však slova žádná; jen z povzdalečí
si něco šepce lupení, —
snad je to význam těch jeho řečí
a smysl jeho modlení.

A potom vstává — snad půjde dále, —
však ejhle! co to znamená? —
naproti němu podobná skále,
je tam postava shrbená.

Pod čelem oči — to oheň dvojí
jako dvě výhně plápolá,
a lidská hlava na těle stojí
a pod ní zvíře odpola.

I také mluví, to lež však pouhá,
tak jako hadí syčení,
a co promluví Bohu se rouhá,
špatné to věru znamení.

A ten muž Boží s vysokou holt,
neleká on se, nebojí;
„Ve jménu Páně, kdo jsi ty koli,
vrať se a nech mne v pokoji.“

„Hoho, ty svatý, nevyslov jména,
jako meč ono proniká;
mám jiné jméno a jeho cena
je nade jména všeliká.

Jméno jest mocné, jako ta říše,
v které to jméno vévodí,
a kdy je řeknu, záhubu dýše,
jemu však nikdo neškodí.

Jenom to dřevo, — to dřevo kříže, —
tu na té skále vysoko;
ejhle ty muži! jsem pekla kníže, —
vezmi je a vrz hluboko!“

A tu muž Boží zamyšlen stojí,
jakoby pozbyl života;
naproti němu — oheň jest dvojí,
a zas to divně skřehotá:

„Hoho, ty svatý, tvé nohy bosy
a oděv reže do těla, —
já ti dám měkký, co kníže nosí,
a lehký jako anděla.

Povrhni nebem, — jsi plný nouze, —
u mně je všeho na věky, —
jenom však jedno mi učíš pouze
a ten kříž svrhni do řeky.“ —

Po té muž Boží ještě tu stojí,
jakoby neměl života;
naproti němu — to oheň dvojí —
hněv z divých očí klokotá.

„Aj toto místo, příhodné k tomu,
by bylo peklu za vrata,
jsou však to dveře do mého domu, —
hoho, ta skála prokletá; —

Ta skála kletá s vysokou strání,
ta leží právě na vchodu,
a na ní kříž, — ten skálu tu brání —
a tlačí nás tam vezpodu.

Ty muži svatý! daleko nebe
a blízko pekel temnota, —
buď ty ten kříž, — anebo já tebe —
a konec tvého života.“

A tu muž Boží pokyne hlavou,
sbírá se, sbírá ze snění,
a ruku vztáhne na stranu pravou,
tam kde jest kříže znamení.

Probůh ty muži! — snad jest ti tuze
líto života jednoho;
vždyť krutá smrt i nám každému k hrůze
a život krátký beztoho.

Jen škoda věčná těch velkých poutí,
ach muži Boží, pro Boba!
ach, prosím tebe, chtěj vzpomenouti,
sic je tvá duše ubohá! —

Již veta po všem; v tom právě čase
ta ruka více nelení,
a kdy se ona pozdvihuje zase,
zdvihá i kříže znamení.

A jak to dřevo chce pozvednouti,
ještě se dívá okolo, —
však pekel kníže očima kroutí,
bojí se, plesá napolo.

A když se blíží v zvědavé pili,
tam, kde to dřevo strmělo,
„boho ty muži —“, v tu samou chvíli
něco mu padlo na tělo.

A to ho tiskne, okolo šije
jako had se mu otočí;
však to jen šňůrka, nikoli zmije,
a na ní zrnka z klokočí.

A ten muž Boží — však je to spíše
na skále skála složená, —
tu pravou ruku pozvedá výše;
ta levá pevně sevřená.

Ta šňůru drží; „Hoj, pekel kníže,
hoj, tvoje síla veliká;
však ještě větší je síla kříže,
jako meč ostrý proniká.

A touto mocí, co mu je dána,
to dřevo vložím na tebe,
nebudeš tuto do pekel brána,
bude tu brána do nebe.“ —

A když to řekl, tu v ustrnutí
to dřevo dřáblu naloží,
a za to dřevo táhnouti nutí
i na pustém skalinatém podnoží.

A divno dost — u Sázavy blíže
orali skály, kamení;
však místo koní — pekelné kníže,
a pluh — to kříže znamení. —

Bouřlivé nebe pokryjí mraky
a visí, visí se shora,
a mezi nimi blesk krivolaký
hluboké brázdy vyorá:

Tak také nyní, když do té skály
se rylo kříže znamení,
slyšeti bylo z blízka i z dále
podobné bouři hučení.

Nebyl to hrom — tenkrát s hůry
kameny těžké padaly —
a dole divné, veliké stvůry
až podnes ležet zůstaly.

Však tu na břehu, tu kde na skále
strmělo kříže znamení,
oj tu za krátko, oj nenadále
stálo zde pěkné stavení.

Stavení velké, podobné právě
zděm velebného kláštera,
tam znějí žalmy o Boží slávě
za každického večera.

A mnohá duše každého rána
modlívá se tu za tebe, —
hoj, není tady do pekel brána,
však je zde brána do nebe. —

Sázavo řeko, ty hlavo stará,
pěkné to míváš pověsti;
povídej nám je každého jara,
chcem je po vlasti roznéstí.

Pověsti staré, to milé kvítí
čas do hrobečku zakope,
ale na věky ty budeš žíti
naš milý svatý Prokope!

a. —

KRONIKA.

Z Prahy. (Pořádek generální kanonické
visitace ve vikariatu Libockém). V sobotu
3. července v *Jinonicích* v 8 h. mše sv., ká-
zaní, biřmování, visitace, zkouška z nábož.
ve škole. V neděli (4.) v *Ořechu* v 8 h.
mše sv., kázání, biřmování, visitace; odpol.
křest. cvičení a sv. požehnání v kostele,
zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (5.)
v *Stodůlkách* v 8 h. mše sv., kázání, biřmo-
vání, visitace, zkouška z nábož. ve škole;
totéž v úterý (6.) na *Andělcce*, v *Střešovcích*
zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (8.)
v *Nebuších* v 8 h. mše sv., kázání, biřmo-
vání, visitace, zkouška z nábož. ve škole;
totéž v sobotu (10.) v *Šárce u sv. Matěje*,
v pondělí (12.) v *Ouněticích*, v úterý (13.)
v *Noutonicích*, ve středu (14.) v *Tuchoměřicích*,
ve čtvrtek (15.) v *Liboci*, v sobotu (17.)
v *Hostivících*, v pondělí (19.) v *Roztokách* a
v úterý (20.) v *Bubenči*. Ve středu (21.)
v *Bubnech* v 8 h. mše sv., křest. cvičení,

zkouška z nábož. ve škole; téhož dne v *Holešovicích* zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (22.) v *Břevnově u sv. Markěty* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 27. června u sv. Jiří na Hradčanech, od 28. června do 1. července u Matky Boží Sněžné u Františkánů, od 2. do 5. července u sv. Josefa u anglických panen na Malé Straně.

— V Olomouci zemřel dne 10. t. m. jub. kněz řádu sv. Františka kapucinského vdp. P. *Mauric Šrutka*, po dlouhou řadu let kvardián Olomoucký a též bývalý provinciál svého řádu. Zesnulý byl znatelem dějin církevních i vlasteneckých; r. 1862 proslul objevením ve Vlaších legendy o neznámé do těch dob kněžně české sv. *Eurosi*, panně a mučenicí, ctěné ve Španělsku, o čemž obšírnou zprávu přinesl *Časopis kat. duchovenstva* r. 1863 str. 143.

— V úterý 29. t. m., v slavný den sv. apoštolů Petra a Pavla, bude se konati výroční pout na *Vyšehradě*, kdež v koleg. chrámu Páně budou v pondělí před slavností o 3. hod. odpol. slavné nešpory, v úterý pak o slavnosti bude v 9 hodin zpívaná ranní mše sv., v 10 hodin kázání, v 11 hod. slavná pontifikální mše sv., o 4. hod. odpolední bude kázání, pak slavné nešpory. — V týž den bude u sv. Petra na Poříčí v 10 hod. kázání a v 11 hod. slavná mše sv., odpol. o 4. hod. nešpory, v 5 hod. kázání a v 6 hodin litanie s požehnáním a „Te Deum“.

— V neděli 4. července bude se slaviti u Všech Svatých na hradě výroční památka sv. *Prokopa*, patrona vlasti.

— V pondělí dne 5. července bude ve farním chrámu Páně Karlínském oslavena výroční památka sv. *Cyrilla a Methoděje*.

— Do kníž. arcib. semináře v Praze bude na příští školní rok přijato kandidátů tolik, kolik způsobilých se přihlásí, bez omezení počtu. Mimo vysvědčení maturitní, křestní list atd., žádá se též průkaz, byli-li žadatel k vojsku odveden.

— V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude v pondělí 28. t. m. v 9 h. ráno sloužena slavná zádušní mše sv. za J. Vel. císaře *Ferdinanda Dobrotivého*.

— Jesuita P. *Decheorens* z Francie nyní v Číně meškající vypátral dlouhým pozorováním, že bouře v Tichém Oceanu berou se tímže směrem, jako v atlantickém. Jelikož právě v dalekém tichém moři stává se nejvíce neštěstí, má nový výzkum pro

lodnictví nesmírné důležitosti. Čínská společnost pro plavbu žádala již P. *Decheorens*, aby stal se kapitánem kapitánů t. j. náčelníkem oné společnosti. Učený kněz přislíbil své účastenství v odboru meteorologickém.

Z Říma. (*Audience u Lea XIII.*) „*Tiroler Stimmen*“ uveřejňují ze soukromého dopisu Tyrolana, který chtěje za pobytu svého v Římě spatřiti sv. Otce připojil se k německým poutníkům z Jerusalema právě se navrátilším, již dne 20. května obcovali mši sv., papežem Lvem XIII. sloužené, tuto zprávu: Dnes v 7 hodin ráno jelo nás asi 30 osob s vdp. rektorem Animy Msgr. *Jaenigem* do Vatikánu. Byli mezi námi mladí i staří, mužští i ženské, duchovní a řemeslníci, většinou poutníci ze severního Německa a z Bavorska. Poněvadž přicházeli právě ze sv. země, promínut jim jich chatrný oděv, a proto mohl jsem i já, tak jak jsem byl, se připojiti k této pestré směsici poutníků. Mše sv. byla v domácí kapli papežově, z které vedou dvěře do pokoje, v němž jsme klečeli. O 7½ hodině počal papež mši sv. sloužiti a za 40 minut byl hotov. Sloužil tedy dosti pomalu. Modlitby pronášel hlasitě a s vroucností. Osoba jeho činí na pozorovatele příznivý dojem, rovněž pak vynucuje úctu; není však sv. Otec tak sešlým, jak se obyčejně vyobrazuje, jest prostřední postavy, dobře rostlý a v obličejí má zdravou barvu. Postava Pia IX. byla snad velebnější; avšak ani Lev XIII. nepostrádá při vši své přísnosti jakési půvabné vznešenosti. Mluví-li hlasitě, jest hlas jeho sice zřetelný, ale poněkud drsný; než drsnost tuto daleko vyvažují jeho přívětivá a laskavá slova. Po ukončení ještě jedné mše sv., které přítomen byl, posadil se na uchystaný mu trůn a kázav poutníkům přistoupení, oslovil je po latinsky. V řeči své poukázal především na záslušnost jejich pouti, udělil pak jim a jich rodinám apoštolské požehnání a skončil slovy: „Itaque domum reversi dicatis omnibus papam vobis et familiis vestris benedictionem suam impertisse.“ (Navrátilvše se tedy domů sdělte všem, že vám a vašim rodinám papež udělil své požehnání.) Potom líbali jsme jeden po druhém ruku a nohu, a ke každému z přístupujících, které představoval rektor Animy, promluvil sv. Otec slovo laskavé. Tak ku př. pravil papež k jednomu poutníku z Kolína nad Rýnem: „Ego etiam Coloniae fui“ (Já jsem byl též v Kolíně!), k jinému poutníku opět, tělnatému faráři z Vestfálska, pravil se smíchem: „Vestfálové jsou dobří katolíci, a ty snad mezi dobrými ten nejlepší.“ Berlíňana, který se svou

dcerau přiklekl, takto oslovil: „Jste z Berlína? a to jest Vaše dcera? Žehnám Vám!“ a položil ruku na jich čela. — Tak se událo vše v pořádku. Já jsem byl mezi posledními a pouze toho jsem se bál, abych nebyl tázan na sv. zemi, neboť častěji se to přiházelo, a právě také mému předchůdci knězi, který pouze do Říma byl přišel a zemi svatou neviděl. Když se ho sv. Otec otázel: „Ergo vidisti Bethlehem?“ (Viděl's tedy Bethlehem?) mlčel ubožák. Papež tázal se znova a opět nedostal odpovědi. Obrátiv se tedy k rektoru Animy, pravil: „Nepravil's, že tento farářem jest?“ — „Ovšem sv. Otče!“ — „Tak ale musí rozuměti latinsky!“ — Nyní ovšem bez obalu musil vyznati, že ve sv. zemi nebyl. Papež zdál se býti nemile dojat, pravil: „Poutníkem nejsi a přece jsi přišel k audienci!“ — Snadno každý pochopí, jak mi bylo kolem srdce, když přišla rada na mne. Co se stane, otázeli se sv. Otec: „Ergo vidisti Bethlehem?“ . . . Odhodlán mluvit, co by mi napadlo, předstoupil jsem. — „Tirolensis est“ (z Tyrolska jest), představoval mne rektor Animy. Pokleknuv políbil jsem ruku a nohu. „Boní Tirolenses!“ (dobří Tyrolané) pravil papež, položil mi ruku svou na čelo a kázal následujícímu přistoupiti. S lehkým srdcem vzdáčil jsem se.

— Vláda italská, která se v ustavičné peněžité tísní nalézá, poněvadž zabené církevní jmění jí nepřineslo Božího požehnání, chce nyní i statky *Propagandy*, onoho ústavu světového, kdež se vychovávají misijnáři pro všechny národy, zabavit a tak blahodárné působnosti misijnářů bolestnou ránu zasaditi. Bylo by již nejvyšší nutno, aby vlády křesťanské, jejichžto přičiněním a přispěním Propaganda založena byla, tak surovému řádění přítrž učinily.

Z Bosny. (Trappisté.) „Pravé vzdělání a osvěta“ — toť významným heslem těchto obětavých mnichů, kteří do pustin a divokých se ubírají krajin, aby vztýčili i tam prapor pravé víry a sní i pravého vzdělání. A jak velikých obětí vyžaduje i tato blahodějná práce, pozorovati můžeme v Bosně, kamž se Trappisté před jedenácti lety dostali. Těžký žebřinový vůz přivezl tehdy ze Starého Hradiště (tureckého), P. Františka z řádu Trappistů do těchto nevlídných a jemu zcela neznámých končin. Po dlouhém pátrání podařilo se mu konečně zakoupiti sobě pozemek i s příslušnými staveními. Avšak ještě se v nich neusadil a již mu bylo podstoupiti dvou rozepří: úřady turecké popíraly mu právo koupiti sobě po-

zemek turecký, ač dle smlouvy z roku 1868 každému rakouskému občanu právo toto uděleno bylo; a moslemínovi, jenž P. Františkovi statek prodal hrozil lid usmrcením, protože prý „ďaurovi“ (nevěřícímu) svá pole postoupil. Na štěstí rozhodly úřady v Cařihradě ve prospěch P. Františka, jenž po té zakoupil pozemek od jakéhosi řeckého kupce. Nežli však bratří Trappisté usaditi se mohli v nově zakoupeném statku, musila se raziti silnice a cesta k novému obydlí. Avšak tu bylo horlivému řeholníku s novými obtížemi bojovati, neboť v celém okolí, ba ani v městě v Baňaluce, kamž P. František za tou příčinou odcestoval, nebylo ani jediné lopaty a motyky aniž jakéhokoliv jiného potřebného nástroje. Jen u jednoho vetešníka žida nalezl konečně po dlouhém hledání pod starým haraburdím několik zrezavělých lopat, motyk a seker, k nimž násady teprv ze suchých větví otesati musili. A jak primitivní bylo jejich první obydlí! Slouživalo kdysi za vinopalnu a později za chlív pro domácí dobytek. Zde první Trappisté bydlili, zde první dokument kláštera nyní tak kvetoucího datován byl. V nedalekém lese pod dubem sloužil P. František po tři měsíce mši sv. Když pak r. 1870 bratří Trappisté klášterní budovu stavěti se jali a základy již nad povrch půdy okolní byly vyvýšeny, objevil se tu pojednou turecký paša a zahnal všechny dělníky. Velikolepost základů byla jemu podezřelá a okna sklepní považuje za střilny měl za to, že řeholníci stavějí nedobytnou tvrz. Nové povolení ku další stavbě musil si P. František teprvé z Cařihradu vymoci a tak uplynuly tři měsíce, nežli znova se stavěti mohlo. Avšak i tu mnoho protestoval paša a to tím více, když Trappisté zavěsili na střísku zvonek, jimž svolávali křesťany bosenské ku společným službám Božím. Čtyřikráte zakázal paša OO. Trappistům, aby neupotřebovali zvonek, ano odňal jim jej konečně, leč vytrvalost mnichů nikterak se tím mástinedala. A nyní hle, po celé Bosně radostně sezvánějí zvonky, radostně spěchá lid k milenému klášteru, odkudž mu pravá svoboda zazářila pod záštitou mocného Rakouska. Ač nesčíslné protesty a obtíže zdržovaly další stavbu, vypínají se přece nádherné budovy klášterní se všim příslušenstvím tam, kde před nedávnem téměř holá byla pustina. Vedle kláštera hrdě ční sirotčinec, kdež Trappisté zdarma dítka literárnímu umění a řemeslu vyučují. Také lázně vystavěli, v nichž pečlivě ošetřují nemocné. Velikolepé závody továrnícké na sukno, prádlo a pod. založili tito horliví

muži, k čemuž pak přistavěli rozsáhlé dílny, v nichž pracují mniši i sirotci jimi vycvičení, dále pilu, mlýn, pivovar, prádelnu a pod. potřebné budovy. Stavební materiál cihly, kvádry atd. sami zaopatřovali a sami stavěli. Hospodářství květal pod jejich rukama, chov dobytka plemene švýcarského a algavského, včelařství zavedli a zvelebovali; pěstovali zahrádnictví a štěpařství, zakládali rozsáhlé chmelnice a vinohrady a tak pečovali o to, aby osvěta a vzdělanost na praktických potřebách se zakládající bujněji pučeti a zkvétati mohla. O duševní vzdělání se postarali založením prvé školy v Baňaluce a zbudováním kláštera a školy pro milosrdné sestry, jež tam povolány byly. Nesčíslný počet nemocných dochází u nich pečlivého ošetření a bezplatného léčení. Také útulny pro chudinu a pracující lid v posledním roce byly zřízeny. Silnice upraveny a doprava usnadněna a vůbec blahodějně působení mnichů těchto hojného nese ovoce, takže nejen křesťané a Turci obdivem žasnou nad horlivostí a vytrvalostí jejich, nýbrž i příchozí cizinci vděčně nesmrtelné jejich zásluhy uznávají. Trappisté, jak známo, jsou téhož smýšlení s Benediktiny a co tito dříve v celé střední Evropě vykonali, to konají i Trappisté nyní po jedenácté roků v Bosně. Nezištnost a obětavost jejich řádu se označuje přívědkem. „Jako ptáček ne pro sebe stavějí hnízda, jako včelíčky ne pro sebe sbírají med, jako ovce ne pro sebe nosí vlnu,“ tak i tito mniši obrovskou podnikají práci ne pro sebe, — nýbrž pro člověčenstvo, pro spásu duší nesmrtelných. Od dávnych časů budují ústavy pro trpící, chudé a nevzdělané, plní koše sladkým medem pro nemocné, cestující a nuzný lid. A přece jak často přepadají je trubci, vosy a sršně, aby vyssáli pracně nashromážděný med, jak často nepovolání vlci dáví jehňátka a surově sbírají vlnu, jež jiným byla k obživě a potěše určena. Může-li kdo bezpečně zaručiti, že týž osud nepotká i ubohé Trappisty? Ve Francii aspoň již ukazují se červánky nešťastného tohoto boje. Po příčinách, po důvodech svět se netáže. „Proč mají právě leniví mniši v nejkrásnějších místech země obývat?“ táží se a nemyslí při tom, že mniši právě to byli, kteří je nejkrásnějšími učinili. „Proč má tolik půdy v mrtvých rukách mnichů ležeti?“ A kdo to byl, jenž mrtvé půdě a pusté skále vdechl život, jenž z pustin vyloudil čarokrásný květ? Ói moly a pot lípí na těchto utěšených nivách? Ovšem židům a spojencům jejich jest vše mrtvé, čeho lichvou a podvodem využito-

vati nemohou. Leč jsme přesvědčeni, že tyto obavy o Trappisty v Bosně posud jsou lichými, pokud totiž bude dosti pařezů v lese k vymýtení a pokud práce jejich bude perná a namáhavá. A zdá se také, že se ke žnám a sklizni medu a vlny ani nedostanou; postaralí se o to s dostatek roztomilé úřady řecké uvalivše na ubohé mnichy neslýchanou daň z hlavy (4 zl. z jedné osoby.) Ano i každé hnutí stroje, každé prkno na pile jest podrobeno clu a poplatkům úředním. Takovými vydírači nebyli ani Turci, proto není ubohým Trappistům pod jejich nynější finanční dohlídkou ani záviděti.

Různé zprávy.

X.

Bílá stužka.

Minulého roku vypravoval vele důstojný pan Segur v kolegi piaristické v Tolose, kdež se právě na sv. Aloysia nejmladší chovanci prvního sv. přijímání účastnili, tuto událost: „Jiří X..., nadějný syn dobrých rodičů dán byl na vychování do ústavu v diecési Rouenské. Byltě to velmi nadaný, pilný a bystrý hošík, takže vynikal nad všechny spolužáky. Především pak jiným vyznamenával se andělskou nevinností a skromností ducha. Když byl v 5. třídě, byl poprvé u sv. přijímání a následujícího dne, jak to v ústavu tom zvykem bylo, přicházeli chovanci, kteří poprvé u stolu Páně byli, k řediteli ústavu, aby mu nějaké pravidlo pro život, jež si pro památku na tak slavný den učiniti měli, pověděli. Náš Jiří ustanovil se na tom: „Činím pevně předsevzetí nositi bílou stužku bez poskvrny, kterou jsem měl u prvního sv. přijímání, až bych snad tak nešťasten byl v těžký hřích upadnouti.“ Ředitele slova taková úžasem naplnila. „Jakže“, zvolal udiven, „to chceš učiniti, ty ve svém mladičkém věku. Sám nemohu ti něco podobného dovoliti, k tomu třeba ještě svolení matčina!“ — Matka přišla; — a milý Jiřík zodpovídal se před ní tak, že i ona v jeho úmysl svolila. Nosil tedy Jiří X. vždy od té doby bílou stužku na krku. Spolužáci se mu zprvu smáli, leč nepodařilo se jim to. I domlouval jeden z nich Jiřímu, aby se více směšna nečinil a bílé stužky nenosil. Dovednými však slovy obhájil se Jiří před nimi tak, že mu všichni od toho času nejen pokoj dali, nýbrž také si jeho vážiti počali. Jiří však nespokojil se pouze touto upomínkou na první sv. přijímání, on také každou neděli ku stolu Páně přistupoval. Nastaly prázdniny. Po celý čas nosil hodný jiroch bílou stužku, vrátil se

s ní ku svým studiím, ano když studoval r. 1870 jsa 18 let star vědy filosofické, nosil pořád bílou stužku a i zkoušku z filosofie takto odbyl. Tu vypukla válka. Milý Jiří prosil svého otce, by mu dovolil přidati se k papežskému vojsku pod jenerálem Charettem. Byl-li pak ve školách vzorem pilného a zbožného mladíka, byl ve válce výtečným příkladem statečného vojína, nezapomínaje nikdy na svůj milý obyčej v neděli ku stolu Páně přistupovati. V lednu jednalo se o dobytí opevněného jakéhosi místa nedaleko města Mansu. Místo to mělo velmi příhodnou polohu, ale bylo silně nepřitelem obsazeno. 500 zuavů dobývalo ho, — když jich již 200 padlo, podařilo se ostatním steci konečně výhodné toto místo. Také Jiří byl mezi vítězi, — leč tu přiletěla nepřátelská koule a ranila jej smrtelně tak že mdlobo sklíčen padl k zemi. Za několik minut přiblížil se k němu vojenský kněz a nabízel mu duchovní posilu. — „Děkuji, důstojný pane,“ odvětil Jiří, „před dvěma dny ještě zpovídal jsem se a u stolu Páně jsem byl, nemám pro ten okamžik nic, co by mne tížilo. Buďte tak laskav prostřete pode mne pouze drobet slámy a poslužte mi na poslední cestu nejsvětější svátostí. Pak mám ještě malinké přání, račte mi podati z mého ranečku bílou pásku na krk a růženec, památku to na první sv. přijímání. — Tak — prosím račte mi dáti stužku tu okolo krku.“ Po přijetí sv. svátostí umírajících přidal ještě: „Až umru, pošlete tuto milou památku mé drahé a dobré matce s tím vzkazem, že jsem bílou pásku tuto jinak neposkvrnil, leda svou krví a to pro ubohou vlast!“

Jest to důkazem nevzratným i za nynějších časů máme-li jen dobrou vůli a působíme-li ochotně s pomocí Boží, že můžeme zachovati svou nevinou a čistou mysl nejen ve světě ale i při životě válečném, kdež přece tolik a takových nebezpečí pro duši naši zhoubných množství veliké.

Literární oznamovatel.

„Časopisu katol. duchovenstva“, ročníku XXI. čís 4., které právě vydáno bylo, má tento obsah: Ostatky sv. Vojtěcha, biskupa a mučeníka, patrona zemského. (Napsal dr. Jos. Schindler, prof. církevních dějin v Praze.) Potřeba smíru mezi východní a západní církví. (Podává Matěj Procházka, prof. gymn. v Brně.) Kantův Kristus. (Píše Jan Ježek, katecheta na Smíchově.) Kronika: Obrady při požehnání a podávání vel. Svátostí. Aplikace mše pro sponso

et sponsa. Missa praesantificatorum na Velký Pátek. Zahalení křížův a obrazův v době postní. Defectus in celebratione Missae. Zaopatřování dítek sv. svátostmi. Odepření sv. přijímání, Svátostniny jinověrcům udělované. Prohlášky manželské. Úvod nemocné šestinedělky. Kdo jest oprávněn žádati o převod platu z nadací? Impedimentum criminis. Seznam údů a účastníkův Dědictví sv. Prokopa. Akademie křesťanská. Literární oznamovatel vykazuje zevrubně a důkladně kritiky spisů, které v oboru theologickém před krátkým časem vydány byly. Hlídká časopisů.

— „*Krátká slavnostní mše*“ pro sbor smíšených hlasův s prův. varhan neb orchestru. Vydání skvostné k oslavě sňatku J. C. V. korunního prince Rudolfa Rakousk. s Její Kr. V. princeznou Belgickou Štěpánou. Složil řed. Fr. Z. Skuherský. Celá mše 3 zl. 50 kr., mše bez hlasův orchestrálních 2 zl. 50 kr., každý zpěvný hlas o sobě 25 kr. Tuto mši Skuherského lze provésti s průvodem jen varhan aneb jen orchestru, dále s prův. pouhého sextetta (I. II. houslí, violy, basy, I. flétny, I. klarinetu), pak za průvodu varhan i orchestru celého, jakož i varhan a sextetta. Celý orchestr obsahuje tyto hlasy: I. II. housle, violu, basu, I. II. flétnu, B-klarinet, 2 horny F. cello, I. II. oboe, I. II. fagot. Veškerá práva vyhrazuje si nakladatel. Opisování se po zákoně stihá. Nelze nikterak pochybovati, že výtečná a lehká mše tato slavnostní slovnitého skladatele našeho ožívati se bude v den sňatku dotčeného všude nejen u nás, ale i v krajích jiných národův rak., jakož i v Belgii, a jest žádoucno, aby záhy byla studována. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný), vydávaný redakcí Jakuba Malého, mimoř. člena král. české společnosti nauk. Druhého, laciného vydání sešit 33., který obsahuje články od Franc-Frithjofsagga.

— „*Průručný Slovník všeobecných vědomostí*“, vydávaný od redaktora Josefa Ranka, dospěl k sešitu 9., který vykazuje články od „Čechy — Dahlborn.“ Cena sešitu 30 kr. Nakladatel Fr. Kytka, kněhkupec v Praze a na Smíchově.

— „*Světozor*“ ročníku XIV. čís. 22. má tato vyobrazení: Jan Botto, básník slovenský. Kaudík čili psí zub. Oasa v Krasu. Pěvec. Cikánky granadské. Hon na klokany v Australii. V textu vykazuje tento obsah: Černí Španělé. Od Václava Beneše-Třebízského, Z básní Bohumila Čermáka. Výlet do Davle. Líčí Bohumil Bauše. Čarodějné knihy. Napsal Fr. Mazal. Thankfull-Blossomová. Přel. Benešovský-Weselý. Text k vyobrazením. Rozmanito-

sti. — Čís. 23. přináší vyobrazení: Františka Stránecká. Jarní kouzlo. Na konci Ostruhové ulice. Umělcův odpočinek. Slavoňov. V textu pokračuje se v článcích čísla 22. Mimo to jsou v čísle dvě básně: „Dělník“ od M. Šimáčka a „Srbská píseň“, kterou přel. F. Marjánko a studie bájeslovná od Jar. Hrubého: O Vilách. V čísle 24. jsou tato vyobrazení: Kníže Adolf Josef ze Švarcenberka. Kostelík sv. Václava a pomník rakouských vojinů na Dobensíně. Botanický výlet. (Silhouetty od E. Brechlera.) Dráha vedoucí na kráter Vesuvu. Vozy na dráze vesuvské, Vesuv a okolí s cestou vedoucí z Resiny k nové dráze. Pohled s nové dráhy vesuvské na cestu resinskou. V čísle 25. nalezněš tyto obrazy: Victorien Sardou. Karlovy Vary v devíti vyobrazeních. Smíšek. (Invence a kresba Josefa Mukařovského.) Výjev populární ve Skadru. Konipáskové (Kresba H. Giacomelliho.)

— „Církevní rok“ kniha naučná pro každý stav i věk, obsahující na každý den několik životopisů světců a světic Páně a všechny neděle, svátky i výroční památky církevní dle kalendáře českého. Sepsal Beneš Method Kulda, sídelní kanovník Vyšehradský. Díl druhý, sešit 11. který právě vydán byl, obsahuje životopisy svatých a světic, jichž památka se koná od 2. do 11. března.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Frant. Houska, kněz na odpoč., dne 11. června 1880 v Hluboké (nar. v Švihově 9. června 1808, vysv. 25. července 1832.)

Ustanoveni jsou:

- P. Frant. Hora, far. v Seifenu, za faráře ve Vejprtech;
- p. Václav Neumann, koop. v Gottesgabu (Bohdale), za admin. v Seifenu;
- p. Aloys Piskáček, far. v Sázavě, za far. ve Verměřicích;
- p. Ant. Schuhmann, far. v Schönlindu, za far. v Gossengrünü;
- p. Jos. Schneider, far. v Neuhammru, za far. v Schönlindu.

Uprázdňená místa:

Neuhammer, fara patron. nábož. matice, [od] 14. června 1880.

Seifen, fara patr. nábož. matice, [od] 14. června 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Ant. Allscher, farář v Církvicích, dne 19. června 1880 (nar. ve Vratislavicích 9. listop. 1818, vysv. 25. července 1843.)

Ustanoveni jsou:

p. Jos. Schwabl, kapl. v Neustadtlu (vik. Friedlandský), za far. ve Wittigu;

p. Jos. Hille, koop. za admin. v Církvicích;
p. Kernal Mayer, kapl. v Děčíně, za kaplana v Rumburku.

Uprázdňená místa:

Tureč, fara patron. p. hrab. Jarom. Černína,
Záboří, fara patron. p. kníž. Jiří Lobkovice, obě do 15. července.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Metze, člen CCC, bisk. notář a kurát při kat. chrámu Budějovickém, dne 7. červ. 1880 (nar. 28. března 1816, vysv. 25. července 1839);
- p. Jos. Diviš, bisk. notář a děkan v Písku, dne 21. června 1880 (nar. 9. března 1817, vysv. 25. července 1870);
- p. Adolf Meisetschlager, far. v Jablonci (nar. v Kriebaum 4. května 1838, vysv. 23. července 1865);
- p. Václav Zelený, far. ve Vřetíně (nar. v Borové 18. února 1824, vysv. 15. července 1848).

Vyznamenáni jsou:

- p. Václav Stach, far. v Jarošově;
- p. Václav Koral, děkan v Týně nad Vltavou;
- p. Bedřich Beneš, far. v Ratajích, jmenování sekretáři vikariátními.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. Thomaier, kapl. v Klenči, za admin. u sv. Anny (Taunaberg);
- p. Jos. Žák, koop. v Písku, za admin. tamže;
- p. Jakob Hoffeler, kapl. v Jablonci, (Ogfolderhaid) za admin. tamže;
- p. Matouš Höfferl, kapl. v Krumlově, za kap. v Planě;
- p. Jan Špaček, kapl. v Nové Bystřici, za kapl. v Kostelní Radouni.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef Vacek, za admin. v Loukově;
- p. Frant. Janeček, kapl. Poličský za II. kapl. v Chrudimi, odkudž
- p. Frant. Kuřil, za I. kaplana v Poličce;
- p. Vinc. Erlebach, kooperator v Kladrubech za kooperatora v Josefově, odkudž
- p. Jos. Thal, kooperator, za kaplana ve Vys. Veselí.

Číslem tímto ukončeno I. půlletí „Blahověstu“ ročníku letošního, a dovolujeme si tudíž pp. předplatitele požádati o další předplatné, kteří totiž v lednu jen na půl roku abonovali, aby v zaslání žádná přestávka nenastala. — Zároveň podotýkáme, že úplné výtisky „Blah.“ z r. 1876—1879 v snížené ceně ročník za zl. 1.50 v expedici tohoto listu (knihkupectví B. Stýbla v Praze) se prodávají.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplatění
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignonna

na ned. 8. po sv. Duchu o přípravě k soudu
Božímu.

Vyznávám, o Bože trojjediný, že jsi soudce můj spravedlivý, jemuž jedenkrátě účty skládati budu povinen. Chválu Tobě vzdávám pro spravedlnost a za obět přináším toto rozjímání, které konati chci u Tvé přítomnosti velebné.

Memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis. (Pamatuj na poslední věci své, a na věky nezhřešíš). Sirach 7, 40. Rozjíměj bedlivě soud Boží a připravuj se záhy, aby tě nepřekvapil jako zloděj. Živě si představ vladaře, o němž vypravuje dnešní sv. evangelium.

Jsem-li, o Bože, srdce tak tvrdého, že málo dbám Tvé lásky a že Tebe nemiluji, naplň mě spasitelnou bází; dej mi té milosti, abych poznal, jak potřebí jest mysliti na Tvou spravedlnost a se připraviti k Tvému soudu, abych si pevně umínil pilně užívatí prostředků, jimiž bych se připraviti mohl.

I. *Opatrnost žádá, abych se připravil k soudu Božímu.* Ačkoli podobenství o vladaři nevěrném, ale opatrném (Luk. 16, 1—9.) se vztahuje ke všem lidem, poněvadž jsou vladaři, nikoli majiteli statků, jež od Boha obdrželi cestou buď přirozenou aneb nadpřirozenou, přece možno způsobem obzvláštním vyložití dnešní sv. evangelium o knězi a pastýři duchovním, které nejvyšší Pán ustanovil správci a rozdávači tajemství svých (*dispensatores mysteriorum Dei* I. Cor. 4, 1.). *Villicus*, jak praví sv. Anselm, *eum significat, cujus officium est in custodia et regimine ecclesiae.* (Vladař toho znamená, jehož jest povinností opatrovati a řídití církev). Kněží ve smysle obzvláštním hospodáři, správci jsou

Božími. Čím znamenitější a důležitější jsou věci, o které se starati jest mi uloženo, tím strašnější bude odpovědnost, až Bůh mě se otáže, kterak jsem povinnosti dostál. Život, zdraví, vlohy duševní, právomocnosti, které takoruka jsou nekonečny, zásluhy a krev Ježíše Krista, toť jsou statky, jimiž hospodáři, z nichž těžiti jsem povinen. Tvou čest, seč mohu, mám rozmnožovati, Tebe s lidmi mám mířiti, proti peklu mám bojovati, duše mám osvobozovati; toť jsou služby, které konati dobrovolně jsem se uvolil. Zdaž mě nalezneš rozdávačem věrným? (*Hic jam quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniat.* Tu se již při rozdávačích vyhledává, aby každý věrným nalezen byl. I. Kor. 4, 2.) Zdaž mě svědomí neviní, že jsem zle užíval Tvých darů nejvzácnějších, že jsem byl nevěren? *Hic diffamatus est apud eum, quasi dissipasset bona illius.* (Tento obžalován jest před ním, jako by byl rozmrhal statek jeho. Luk. 16, 1.)

Vladař od svého pána zavolán jest. (*Et vocavit illum*). V každé chvíli k soudu Božímu pohnán býti mohu; zdaž jsem schopen, abych odpověděl na otázky, které soudce můj činiti může? *Quid hoc audio de te?* (Co to slyším o tobě?) „Slyším tebe haněti a obviňovati; všichni s tebou jsou nespokojeni; všichni žádají, aby spravedlnost má tobě již nedovolovala zle užívatí mé přízně. Nedbale poučuješ osadu, nedbale navštěvuješ nemocných, nedbale ujmáš se chudých, na povinnosti hlavní zapomínáš; bez účty má tajemstva konáš; tak si vedeš, že tě považovati nutno služebníkem nevěrným a trestu hodným“. S nehlubší lítostí uznávám, že jsem, o Bože, trestu hoden; velmi často byl jsem příčinou, aby na mne bylo žalováno. Nespokojenost jsem zavinil v každém věku svém, na všech místech, v každém postavení svém,

v každém výkonu. U všech vzbudil jsem nespokojenost, u představených, u soudruhů, u podřízených. Žaloby na sebe jsem uvalil svým jednáním a opomenutím, svými slovy a příklady. Nebe a země odsuzují mě; tvé milosrdenství mou jedinou jest nadějí; k němu se utíkám, Spasiteli můj: *Ante diem rationis donum fac remissionis.* (Dříve než bude mi účty skládati, milostivě mi provinení odpust.) Dnes Tvůj hněv mohu ještě usmířiti; zdaž bude možno ještě zítra?

Vladař jest nucen skládati účty, načež s úřadu svého složen. *Redde rationem villicationis tuae, jam enim non poteris villicare.* (Vydej počet z vladařství svého, neb již nebudeš moci vládnouti.) Zdaž jej tato slova neudeřila jako blesk, když pokojně ve hříchu život trávil a statky, jež nebyly jeho majetkem, libovolně mrhal? Nyní teprv poznává, že jest nad ním pán, jehož práva potupně nohama šlapal a že tento pán přísně podlé spravedlnosti neuprositelně vyšetřovati a souditi bude. Všecko jemu odňato jest, úřad a důstojnost; nezbude mu nic, čím by napravil své chyby a nepravosti. A co zbude mně, až nastane smrt? Všecky prameny spásy vyprahnou, poněvadž mi odňat bude čas. O duše má, rozvažuj s nábožným Jobem: *Quid faciam, quum surrexerit ad judicandum Deus? et quum quaesierit, quid respondebo illi?* Job. 31, 14. (Což bych učinil, až by povstal Bůh k soudu? a když by vyhledával, co bych odpověděl jemu?) A sv. Pavel dí (k Židům 10, 31.): *Horrendum est incidere in manus Dei viventis.* (Hrozně jest upadnouti v ruce Boha živého). Chop se prostředků; víš, o jakou ti věčnost jde, buď že výrok soudcův bude ti přízniv, buď že nepříniv; tolik bratří duchovních povoláno jest na věčnost právě když nejméně na to myslili! Zdaž si neumímám porádek učiniti s Bohem dříve, než bude mi uloženo počet vydati?

II. *Jakým způsobem jest mi se připraviti k soudu Božímu?* Tomu se naučím od vladaře sice nevěrného, ale přece opatrného. Co pak činí? Především přemítá; tak počíná, kdožkoli upřímně chce se obrátiti k životu lepšímu. *Ait autem villicus intra se: Quid faciam, quia dominus meus aufert a me villicationem?* (I dí vladař sám u sebe: Co učiním? nebo pán můj odjímá ode mne vladařství.) „Vyhledati si musím, buď jak bud, prostředek, abych se uživil. Mám-li podniknouti obtížné práce polní? Nemám té odvahy aniž síly: *Fodere non valeo* (kopati nemohu). Či mám si vyžebati potravy? *Mendicare erubesco* (žebati se stydím).“ Pravda

jest nepoprátená, že choulostivost a pýcha velice překážejí obrátiti se upřímně a skutečně, a přece pokání, má-li býti úplně a pravdivo, musí býti konáno na těle a na duši; tělo má trpěti, duše se pokořiti; ale tak učiniti nechce naše zbabělost. *Perfectio poenitentiae consistit in afflictione et labore corporali, et in humilitate et pudore mentali; et haec duo recusat animus infirmi hominis.* (Dokonalost lítosti záleží v útrapě a strasti tělesné, a v pokoře a studu duševním; a toto obojí zamítá duch člověka slabého.) Tak praví sv. Bonaventura. Ale Bůh má s námi slitování a velmi dobrotivě otvírá nám jinou cestu spásy a ochrany.

Podlé sv. Lukáše 12, 35. Spasitel náš dva prostředky jmenuje, jimiž bychom se připravili k smrti a soudu Božímu: mrtvení náruživostí a konání dobrých skutků: *Sint lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes in manibus vestris.* (Buďtež bedra vaše přepásána, a svíce hořící v rukou vašich), varování se hříchu a konání ctnosti; v dnešním evangeliu mluví Spasitel náš toliko o almužně a takovou platnost a moc jí připisuje, že srdce Boží dojíhá, nás s Bohem míří, dědictví nebeské nám vymáhá. A věru podle písmá sv. s těmito účinky almužna se setkává. *Eleemosyna ab omni peccato et a morte liberat, et non patietur animam ire in tenebras.* Tob. 4, 11. (Almužna od všelikého hříchu i od smrti vysvobozuje a nedopouští duši jíti do temností.) *Ignem ardentem extinguunt aqua, et eleemosyna resistit peccatis.* Sirach 3, 33. (Oheň hořící uhašuje voda, a almužna odpírá hříchům.) *Eleemosyna a morte liberat, purgat peccata et facit invenire misericordiam et vitam aeternam.* Tob. 12, 9. (Almužna od smrti vysvobozuje, čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný.) Knězi, maje příčiny největší, proč bys obával se soudů Božích, dávej almužny, dávej almužny způsobem všelikým a měrou tak hojnou, jak ti jen možno. Dávej almužnu duchovní a tělesnou. Poučuj, napomínej, těš. Dušem v očištění se trápícím opatři několik kapek krve Kristovy; tolik nešťastných jest kolem tebe, kteří svědomím jsou trápeni; vrať jim pokoj a mír; přiveď ubohé duše, které inou ke statkům pomíjejícím a do záhuby klesají, k Bohu nazpět; jaká to almužna! Ale nezanedbávej tělesných skutků milosrdných. *Compatiamur alienis infirmitatibus; necessitates aliorum, quantum possumus, juvemus, et plus interdum, quam possumus.* Tak dí sv. Ambrož. (Mějme útrpnost se slabostmi jiných; potřebám jejich, pokud můžeme, pomáhejme, a někdy činně

více než můžeme.) Almužna jest útěchou naší víry, podporou naší naděje, lék hříchu; zjednává nám přízeň našeho soudce a činí Boha naším dlužníkem. Jak podivu hodna jest síla almužny! Jichž utrpení jsme mírnili, ti nás po smrti do příbytků nebeských uvedou. *Ut quum defeceritis, recipiant vos in aeterna tabernacula*

Jaké světlo toto podobenství útěchy plné do srdce mého vlévá, Spasiteli můj! I já vím, co učiním, abys mi jedenkrát byl milostiv, až k tvému soudu se dostavím: *Scio, quid faciam*. Zjednám si prostředníkův a přátel, kteří by jedenkrát u tebe mne se zastali. Rozmnožím svých skutků z lásky pocházejících, abych jimi množství hříchů přikryl: *Caritas operit multitudinem peccatorum*. I. Petr. 4, 8 (Láska přikrývá množství hříchův.) Za krátkou dobu přijdeš k svému služebníku nehodnému při oběti mše svaté; dej mu, prosím tě snažně, srdce laskavé, aby vřelou měl útrpnost s rozličnými strastmi bližního. Odhal jsemu celé tajemství nouze a bídy duševní a tělesné, aby v den osudný, kdy jiným budeš soudcem neuprositelným, tebe poznal býti ochráncem všemocným. *Beatus, qui intelligit super egenum et pauperem; in die mala liberabit eum Dominus*. Ps. 40, 2. (Blahoslaven, kdož se rozpomíná nad nuzným a chudým; v den zlý vysvobodí jej Hospodin.)

Rozjímání stručně opakováno.

I. *Opatrnost žádá, abych se připravil k soudu Božímu.* Vladař nevěrný u svého pána jest obžalován, že promrhal jeho statky. Evangelium, milosti přijaté a svědomí před soudnou stolicí Boží budou našimi žalobníky největšími. Kněží jsou způsobem obzvláštním správci Božími, rozdávající tajemstev Božích: *dispensatores mysteriorum Dei*. Věci nejdůležitější do rukou jejich položeny jsou. V každé době k soudu mohou býti povoláni. Jak často příčinou jsem byl žaloby. O Ježíši, nebe a země odsuzují mě; tvé milosrdenství jedinou jest mi nadějí. — Vladař s úřadu svého jest složen; jak mile umru, nezbývá mi naděje spásy. Duše má, dej pozor; víš, o jakou věčnost ti jde, buď že výrok soudcův bude ti přízniv, buď že nepřizniv.

II. *Jak se mám připravit k soudu Božímu?* Tomu se naučím od vladaře sice nevěrného, ale opatrného. Přemítá; tak počíná, kdož se chce obrátiti k životu lepšímu. „Kopati nemohn, žebrati se stydím.“ Choulostivost a pýcha překážejí obrátiti se upřímně a skutečně. Umíní si dáti almužnu, která nás vysvobozuje hříchu a smrti; almužna hříchu jest tím, čím voda ohni. Bo-

jíš se soudů Božích? Dávej almužnu, duchovní a tělesnou. Jak podivu hodný jest účinek almužny! Jí stává se Bůh dlužníkem.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Slova k stěhujícím se do Ameriky.

Podává J. B. Podstránský.

K vám přátelé v Kristu, kteří se chystáte na dalekou cestu, chci nyní ze srdce k srdcím promluvit. Slyšte pozorně a bedlivě uvažte upřímná slova má.

1. Patriarcha Jakob, jak Mojžíš v 1. knize vypravuje, byl v čas neúrody a drahoty v zemi Chanaan od svého syna Josefa vyzván, aby se s celou rodinou a se vším zbožím stěhoval k němu do Egypta. Dříve než se Jakob na cestu vydal, poradil se s Bohem, jehož za pomoc vzýval. Přišla na pomezí vlasti, učinil obět Bohu a vroucně se modlil za další ochranu. Šťastně se dostal s rodinou do Egypta, kde jim vykázal Josef úrodnou zemi Gessenskou a tam Jakob do smrti spokojeně žil. Když se pak blížil konec života jeho, žádal Josefa: „Přísahěj, že mne nepochováš v Egyptě, ale vynesíš ze země a pochováš v hrobě předků mých, abych odpočíval s otci svými.“ A Josef přísahal a pochoval otce na určitém místě podle předkův jeho. Ale i Josef prosil bratry, aby, až Hospodin jich vyvede z Egypta, vynesli kosti jeho do země zaslíbené. I stalo se, jakž oba sobě přáli. — Jako Jakob se syny svými stěhoval se do Egypta, tak vy rozmilí přátelé chystáte se na cestu, stěhujete se do Ameriky. Nevím, ale doufám, že jste se také dříve poradili s Bohem a vše dobře uvážili. Máte snad i důležité, vážné příčiny, že chcete opustiti vlast, zanechati své rodiče, příbuzné, přátele a známé. Jakoba s rodinou přiměly k tomu kroku neúroda, hlad, nouze i láska k synu Josefovi, jehož jako mrtvého oplakal a dosud živého spatřiti toužil; mnohého však z našichů ne nutká k stěhování se nouze a bída, spíše jakási lehkovážnost, necitelnost nebo touha po dobrém bydlu a rozkošném životu pudí ho z vlasti do končin dalekých, cizích. Dosud země česká živí své děti příčinlivé, skromné, šetrné a nedostává-li se čeho nám nebo nás cosi hněte, nesluší hned bédovati nebo zoutale vlast opouštěti, nýbrž třeba trpělivě snášet, přičinit se a v Boha důvěřovati. Není nikdy tak zle, aby zas nebylo lépe; po bouři se vyjasní, utiší, po dešti slunce vysvitne. Také v Americe není pozemský ráj, není všem blaze, nenacházejí

všickni, čeho hledají, štěstí a spokojenosti. Každý se i tam musí přičinit, lopotit a mnohý, ač pilněji pracuje než doma, zůstává v chudobě, ano často o své jmění přichází a tam s člověkem cizím má zřídka kdo útrpnost, takže chudák úpí v nouzi a bídě. Jakoba povolal do Egypta syn Josef, jenž v důstojnosti postaven žil v hojnosti a úrodnou zemi otci a bratrům vykázal; a mnozí z vás za mořem nemají přítele, který by se jich ujal a krajané známí sotva jsou tak zámožní a v takých okolnostech, abyste spoléhali na jejich pomoc, ano víte, že důvěra v lidi často klamává. Považte př., jaká to *starost o tělo*, o výživu. Co mám teprv říci o *duši*, ježto jest těla vznešenější, důležitější, na jejížto zachování věčnost záleží? — Jaké to v novém světě překážky ku vzdělání, jaké nebezpečí pro duše spasení! — Vyť jste se zrodili a odrostli v církvi katolické, doma jste od rodičů byli pečlivě vychováni, ve školách dobře vycvičeni, v chrámě ve víře utvrzeni a v křesť. mravech jste zachováni. Než v Americe, jak slyšeti, jeví se vedle příkladné horlivosti náboženská vlažnost, netečnost a mravní spustlost, tak že mnozí přistěhovalci přicházejí v pokušení, bývají popouzeni k nevěře, k odpadlictví a svedeni k nemravným, hříšným činům, neb alespoň ošizení, sklamání; zvláště pak jsou v nebezpečenství osoby, ježto vzdáleny od rodičův a dobrých přátel postrádají upřímné rady, výstrah a napominání. Dále víte m. př. jaké nesnáze a obtíže má národ náš, chtěje se vzdělávati ve své vlasti, tím větší překážky jsou tam v cizině, kde pro Čechy není dostatek škol národních, není českých učitelův a kněží, nebo školy a chrámy jsou příliš vzdáleny. Mládež česká, navštěvuje-li školy cizí a jen v cizí řeči se cvičí, nemůže náležitě prospívati, duševně zakrňuje, mravně pustne a rodičům i národu se odcizuje. Také pro dospělé se tam poučných a mravných knih v mateřském jazyku psaných nedostává, tak že mnozí po té duševní potravě a zábavě ušlechťující žízň jako ryby po vodě. A co více! Doma v otčině vše vůkol hned od mládosti známe, každý domek, každý stromek a kvítek, každý potůček, každá cestka nám přívětivě kyne a všechny předměty mile se nás dotýkají. Ve vlasti máme mnohé radostné upomínky ze svého života i z dějin svých předků, a tam za mořem všechny věci a děje budou vám neznámé, cizí, citu se nedotknou a srdce zůstane chladné, studené. Jako utlá květina v cizí přesazená půdu vadne, hyne, tak touží a chřadne srdce upřímného vlastence v cizině. Proto říkali

naši staří: „Všude dobře, doma nejlíp.“ Doma se i v chudobě a v nouzi radostně žije a pokojně umírá v náručí svojenců a miláčků. Všude je sice zem Páně, hrob však jest pozůstalým přátelům milou zpomínkou a stálou pobídkou k ctnostnému, vzornému životu, ježto těšíme se na shledanou a snažíme se, abychom jednou se svými radovali se na věčnosti. Konečně m. př. považte, jak daleká, nebezpečná je cesta přes moře! jak mnohé nesnáze a obtíže plavící se zakoušejí! Mořské nemoci zřídka kdo zůstane prost a v čas bouře nalezl již mnohý v širém moři svůj hrob, a mnohý šťastně-li se přeplavil, tam v novém světě zcela opuštěn, bez útěchy v cizí zemi složil své kosti. Trudné to pomýšlení! Zvláště starým a chudým těžko se do vlasti navrátit a že by jich kosti do rodné země kdo přenesl, jako se stalo po vůli Jakubovi a Josefovi k tomu je malé naděje. — To vše m. př., co jsem vám dosud na srdce kladl, bedlivě uvažte než se na cestu vydáte.

2. Však znamenám, že srdce vaše je skormoucené, proto nechci vás více ještě rmoutit a děsit; také vím, že úmysl zjevný nesnadno jest zvrátit a co jste započali, od toho těžko vám upustit; proto *slyšte upřímnou radu v duchu Josefově*, co byste měli činit a jak se v nové vlasti chovat, abyste kroku slabého jednou nezeleli, byste tam všemožné spokojenosti došli a pro obživu těla, byste neztratili duše, nepozbyli nebe.

Především se k svému cíli *náležitě připravte*. Počnete svou výpravu s *Bohem* a s rozumem. „Kdo s Bohem počíná, šťastně dokoná“ dí *příслови*. Jako patr. Jakob k Bohu mysl i srdce své obraťte a modlete se jako st. Tobíáš svého syna napomínal. „Všelikého času dobrořeč Bohu a pros od něho, aby cesty tvé spravoval a všechny rady tvé ať v něm zůstávají“. (Tob. 4, 20.) Než se pryč odeberete, zajděte ještě naposledy *do chrámu*, sem na místo posvátné, kde jste křtu sv. došli, kde jste tak často poučení ve víře, posily v ctnosti, útěchy v soužení a mnohých milostí nabývali; očistě srdce své, smiřte se s Bohem a k stolu Páně přistupte, abyste na cestu posilnění měli dobrou ochranu, t. milost Boží skrze Ježíše Krista. (Řím. 7, 26.) V krátce opustíte vlast, dům otcovský, kde jste byli zrozeni a vychováni. Kterí zde *zůstanete rodiče*, *poděkujte* jim za mnohá dobrodiní, ježto vám od dětinství prokazovali a mějte je, byť i vzdáleni, povždy v úctě a v lásce, jako sám Bůh vám káže: „Cti otce svého i matku svou“. (II. Mojž., Mat. 15, 4.) Cti otce svého a

na úpění matky své nezapomínej a odměňuj se jim, jakož i oni tobě dobře činili. (Sir. 7, 10.) „Totě první přikázání se zaslíbením“. (Ef. 6, 2.) „Kdo ctí rodiče, bude dlouhověký. — V skutku a v řeči cti otce svého, aby došlo na tě jeho požehnutí. — Požehnutí otcovo staví domy a zlořečení matčino vyvrací základy“. (Sir. 3, 10.) Také bratří a sestry, přátelé a známé v dobré paměti zachovejte. Láska bratrská zůstávejz mezi vámi. (Žid. 13, 1.) Pamatujte vděčně i na své učitele a kněze, „na správce své, kteří vám mluvili slovo Boží“, slovo života. (Žid. 13, 15.) *Na cestě buďte opatrní*, abyste nepřišli k úrazu, neb abyste nebyli ošizeni. „Opatrnosti nikdy nezbyvá. Opatrného sám Bůh opatruje“, praví přísloví. A sám Pán Ježíš napomíná: „Buďte opatrní jako hadové a sprostní jako holubice“. (Mat. 10, 16.) Však se zcela do ochrany Boží odevzte. „Bděte a modlete se.“ (Mat. 26.) „Všelikou péci uvrhněte na Boha, neb on má péči o vás.“ (I. Petr. 5, 7.) A buďte dobré mysli. „Když Bůh s vámi, kdo proti vám?“ (Řím. 8, 31.)

Přibývejte šťastně na místo svého nového povolání, „díky činite Bohu za všechno, nebo totě vůle Boží v Kristu Ježíši o všech vás.“ (I. Thes. 5, 18.) Všudy Bůh s námi. „Na všelikém místě oči Hospodinovy spatřují lidi dobré i zlé“ (Přisl. 15, 3.); protož i tam v nové vlasti *Bohu horlivě služte*, v přítomnosti jeho krácejte všech hříchův se bedlivě chraňte a jako sluší na dobré křestany, *pochvěte se chovejte*, pobožně a spravedlivě živi buďte. „Bojte se Hospodina i služte jemu v pravdě z celého srdce svého.“ (I. Král. 12, 24; Kaz. 12, 13.) „Kterékoli věci jsou pravé, poctivé, spravedlivé, o těch přemýšlejte; čemu jste se od mladosti své naučili, co jste — dobrého — slyšeli a viděli, ty věci činite a Bůh pokoje bude s vámi.“ (Fil. 4, 8, 9.) „Bůh sám, budete-li prositi, učiní vás ke všemu dobrému působny, abyste činili vůli jeho.“ (Žid. 13, 21.)

Buďte tam pracovití, příčinliví, však i *střídmí a šetrní*, abyste poctivě se vyživilí. „Člověk rodí se k práci a pták k lítání“, dí Job. (5, 7.) „Z práce-li rukou svých jísti budeš, blahoslavený jsi a dobře ti bude.“ (Žlm. 127, 25.) „Dělník opilec nezbohatne a kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne.“ „Kdo miluje hodování, bude v chudobě.“ (Sir. 19, 1. Přisl. 21, 17.) Však, má-li práce ovoce nésti, třeba jí Božího požehnutí, za něž Boha prostě a pracujte ve jménu Páně; potom „začkolí prositi budete, vezmete.“ (I. Jan. 3, 22. Mat. 21, 22.)

Ale „*pro tělo nezapomínejte, m. př. na duši*, o jejíž vzdělání a spasení pečujte; nebo co prospěje člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu učinil? (Mar. 8, 35.) Proto *vzdělávejte rozum* a ušlechťujte srdce své; *čítejte* poučné a mravné knihy, ovšem srozumitelné, mateřské, o něž se všemožně starejte. „Čtení dává vědění a umění“, dí přísloví. Dále hleďte, „abyste rostli v milosti a v poznání Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista (II. Petr. 3, 18.), abyste byli naplněni známostí vůle jeho ve vši moudrosti a rozumnosti duchovní.“ (Kol. 1, 9.) Za tou příčinou *navštěvujte pilně chrám Páně*, kde slovo Boží pozorně poslouchajte a podle něho se řiďte. „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostrihají ho.“ (Luk. 11, 28.) Také *mše sv.*, ježto nevyvázný pramen všech milostí, nezanedbávejte a *sv. svátosti* hodně přijímejte a tak „upevněte srdce své milostí.“ (Žid. 13, 9.) Abyste *srdce čisté*, svědomí bez poskvrny zachovali, „bděte a modlete se.“ V čas pokušení „zmužile sobě počínejte a posilně se.“ (I. Kor. 16, 13.) *Tělo*, své žádosti *přemáhejte* a v službu duchu je podrobujte. (I. Kor. 9, 27.) „Nepřipodobňujte se tomuto světu, ale opravte se v novotě smyslu svého.“ (Řím. 12, 2.) Chraňte se zlých společností, ježto kazí dobré mravy; „nenásledujte což zlého, ale což dobrého jest.“ (III. Jan 11.) V dobrém pak dokonce setrvejte, nebo „jen kdo setrvá, spasen bude.“ (Mat. 22, 24.) Tak zůstanouce *věrní Bohu, církvi a vlasti*, nejlépe o duši svou se postaráte. — Však i *o dobré vychování svých dětí* pečujte. Dbejte, aby byly nejen působily k výživě, nýbrž i mravní a nábožny, proto doma i ve škole dobře vycvičeny, aby Bohu a lidem byly milý a národu našemu, z jehož krve pocházejí, se neodcizily; též „je vychovávejte v kázni a trestání“ (Ef. 6, 4.); prikazujte jim, „aby pamatovaly na Boha a činily spravedlnost.“ (Tob. 14, 11.)

Pán Ježíš, jak vám N. známo, učí, že *je každý člověk náš bližní* a velí, abychom své bližní milovali jako sebe samy. (Mat. 22, 39.) Tam v Americe jsou lidé z všelikých národů, rozličných jazykův a vyznání a všickni jsou dítky jednoho nebeského otce, všichni bratří a sestry, jimž tedy *všem kř. lásku prokazujte*. „Cožkoli chcete, aby vám jiní lidé činili (nebo nečinili) i vy činite (nečinite) jim.“ Tak vykládá Kristus druhé přikázání lásky. (Mat. 7, 12.) Nuže chovejte se tam ke všem lidem slušně, spravedlivě, laskavě, nikomu nekřivděte, neubližujte. — Nám Čechům vytýkají cizinci, že jsme mar-

niví a nenechaví; ovšem neprávě, všudy jsou lidé dobří a zlí, koukol mezi pšenicí; chovejte se však N. tak, aby to bylo vám i celému národu ke cti. „Snažte se, abyste počestně chodili před těmi, kteří jsou vně.“ (I. Thes. 4, 11.) „Tak světlo vaše před lidmi, aby viděli dobré skutky vaše a chválili Otce v nebesích.“ (Mat. 5, 16.)

Zvláště se svými krajaný buďte v svornosti a v lásce živi. „Milujte se vespolek“, velí Spasitel, „pokoj mějte mezi sebou.“ (Jan 15, 12. Mar. 9, 49.) „Láska bratrská zůstávejž mezi vámi.“ „Po tom vás poznají, že jste učeníci Kristovi, křesťané a krajané, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ (Jan 13, 35.) „Hle, propěvuje David, jak dobré a utěšené jest, když bratří přebývají v jednotě!“ (Žlm. 132.)

Povede-li se vám př. v nové vlasti dobře, v štěstí nezpýchejte, ale Bohu za vše díky vzdávejte a číňte dobře všem, zvláště pak domácím víry“ a národnosti. (Gal. 6, 10.) „Bohatým prikazuj, ať nejsou vysokomyslní, aniž doufají v nejistém zboží, ale v Bohu živém; ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích, aby dosáhli pravého života.“ (Tim. 6, 17.) A Pán Ježíš bohatých napomíná: „Hleďte sobě poklady — ne na zemi, ale — v nebi“ . . . (Mat. 6, 20.)

Kdyby pak vás potkalo *neštěstí*, trápení a protivenství, budete-li kdy v nedostatecích, v chudobě, v nouzi postaveni; nebuďte malomyslní, nereptejte proti Prozřetelnosti, nýbrž všemožně se přičiňte a v Boha se důvěřujte. On pomůže, neb alespoň dá síly, abyste mohli kříž svůj trpělivě nésti. „Uvrz na Hospodina péči svou. Vzývej ho v den soužení a vytrhne tě. Bůh vyzdvihuje ze země nuzného a z bláta povýšuje chudého.“ Tak pje žalm. Páně. A sv. Pavel těší: „Milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobru. Mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě.“ (Řím. 8, 18. 28., srv. Jak. 1, 12.)

Konečně víte m. př. v Kristu, že „uloženo jest všem lidem zemřítí.“ (Žid. 9, 27.) Smrt ani v Americe žádného neušetrí. *Smrt jest jistá*, hodina však nejistá; proto záhy, ano po celý život k smrti se připravujte. (Mat. 25, 13. I. Petr. 4, 7.) Mějte na paměti slova naši písně: „Zdráv buď Spasiteli! Uděl nám své božské požehnání a svou svatou milost, dej pobožně živu býti a spasitelně umřítí, v nebi věčnou radost!“ Člověk spravedlivý smrti se neleká; nebo doufá při smrti své. (Přísl. 14, 32. Sir. 1, 13.) Budete-li Bohu a církvi věrni, „čeká duši vaši příbytek věčný v nebesích“ (II. Kor.

5, 1.) a tělo vaše bude i za mořem církvi požehnáno a v posvátnou zemi vloženo. Však kdybyste snad m. br. a s. *zatoužili po své vlasti*, zemi rodné, jako Israelité po zemi zaslíbené, kdo by vám mohl míti za zlé, byste navrátilvše se jednou pochováni byli vedle předkův a odpočívali s otci svými!

Již pak končím. Brzo nás m. př. opustíte! Bůh vás sprovázej! Snad se více na světě nespátíme, ale naději máme, že se na věčnosti shledáme. (I. Thes. 4, 12.) Modleme se za sebe vespolek, abychom spasení byli (Jak. 5, 16.) a jednou se všickni shledali a v nebi se radovali na věky. Amen.

Kaplička.

Oj, ta kaple na vrchu,
v tom večerním znětu,
do nebe má blizoučko,
daleko však k světu.

Oj, ta cesta, cestička,
pod zeleným mechem,
nikdo po ní nechodí
unavený spěchem.

A nahoře na věži
tam ty zvony rzivé,
nikdo na ně nezvoní,
jen ty bouřky divé. —

Hoj, před lety, před lety,
to tu bylo jiné,
tu jsi býval veleben
Bože Hospodine.

Pominuli časové,
pominuly zpěvy,
jen duch jejich nadšen
ještě se tu jeví.

A až ty zdi odnese
také času nával,
každý kámen poví nám,
že tu kostel stával.

a. —

Kahyra čís. 126.

V širém oceanu atlantickém, nedaleko břehů jižní Afriky plula krásná plachetní loď anglická, jako orel rychloletný se ženouc po čerťci se hladině mořské. Vesele třepetaly se praporečky na stožárech, s nimiž si víchř pohrával, unášeje na perutích svých křik a zpěv plavců plachty rozvinujících. Ni mráčku nebylo na modravé obloze, tato byla tak čistá a jasná, jako mořská hladina pod ní. — Krásný tento jarní den vylákal cestující z ka-

jut na palubu, kdež si chvíli veselým hovorem krátili, když unavující jednotvárností oko jejich umdlelo. Hlasitě rozléhaly se rozkazy kapitánovy po korábu a rázná slova jeho sama byla svědectvím, že plavbu po moři již nejednoukrát konal. Po chvíli vystoupil na palubu a pohlédl dalekohledem do dálky, kdež sklánělo se klenutí nebes, končíc obzor tak jednotvárný.

„Nividím ničeho,“ pravil pak po chvíli k obklopivším jej zvědavým, „a my snad ještě zítra budeme se museti svěřiti na dále vlnám.“

„To nebude nám tak příliš vaditi,“ odvětil jeden z cestujících, švarný to mladík, „vydrželi jsme plouti sedm neděl, sneseme ještě ten den také a mimo to, jak jste nám pane kapitáne včera na vodní mapě ukazoval, nemohou břehy africké býti tak vzdálené.“

„Máte pravdu pane Tomsiere,“ odvětil kapitán, „avšak nemněte, že bych já jednoho dne tak vážil, kdyby okolnosti mne k tomu nenutkaly.“ „Pánové,“ pravil po té obrátiv se k ostatním, „možná, že nás ještě dnes zastihne bouře, barometr klesá a povětrí také nevěřím; bouře se však obávám.“

Všichni řečí touto zaražení pohlíželi nedůvěřivě na kapitána a hlasitě podivení své projevovali. „Ani není možná,“ zvolal mladík, ježž byl kapitán Tomsierem nazval, „vždyť jest tak příznivo, ku břehu nemáme daleko a čehož tedy se nám báti?“

Kapitán se usmál. „Právě toho, že jsme blíže břehu a v samých téměř skalnách, právě toho se obávám, avšak uvidíme;“ po té obrátiv se odešel z paluby a za chvíli bylo jej slyšeti dávajícího rozkazy lodníkům, aby všechno připraveno měli na bouři.

Cestující byli počínáním si starého kapitána zaražení tím vyšší měrou, pohlédše však na nezkalenou oblohu zapomněli brzy na příval, jenž dle slov kapitánových přikvačiti měl.

„Snad má kapitán příliš bystré oko,“ prohodil Tomsier; všeobecný smích následoval po těchto slovech a v brzku proměnila se úzkostlivost cestujících ve veselost.

Hodina plynula za hodinou a přibližoval se čas polední. — Tu náhle zazněl křik na palubě „z cesty pánové, z cesty!“ a tito ustupovali nemocnému, jenž horečkou mořskou skličén nesen byl ode dvou plavců, kteří jej na zadní části paluby uložili. — „Kdo jest ten člověk?“ tázal se Tomsier lodníků, když se tito z paluby vraceli.

„Jest to chudý kupec“, odpověděl jeden z nich, „který s námi do Indie cestuje,

aby obchodu svému na nohy pomohl. — Kapitán od něho ani převozně prý nevzal, ale on toho ubožák pro dobrotu svou také zasluhuje, nedoufám však, že cíle cesty dojde; vyhlíží a vede se mu v nemoci jeho nyní velmi bídne. Ostatně, je-li vám libo pane Tomsiere, jděte pohledět na něho, mluviti s ním není možno vám — jest právě v šílenství a my musili jsme jej ku trámu přivázati, aby snad, kdyby horečka jím lomcovala, dolů do moře nespadl.“

Tu zazněl rozkaz kapitánův, aby vytaženy byly všechny plachty. Plavci rychle se obrátivše spěchali dolů a Tomsier lhostejným krokem kráčel k místu, aby se na nemocného podíval.

Došel konce paluby uzřel tam zmořenou postavu, nemocí vši síly zbavenou, která beze vši sebevlády ležela, přivázaná ku trámu lodnímu. Bolestí skřívená jeho tvář vzbuzovala soucit, a sepjaté ruce jeho zdálo se, že vyzývají vše kol o pomoc. Tomsier pohlédl lhostejně na nemocného i na tvrdé jeho lůžko, totiž na trám lodní, na němž oko jeho utkvěvši čtlo vypálená na něm slova: Kahyra čís. 126.

Obrátiv se odešel mrzutě k ostatním společníkům. Uplynulo poledne. V dáli na obzoru počaly vystupovati malé mráčky, které hořejším větrem poháněny se blížily. Vítr, jenž dříve tak mocně plachty nadýmá, přestal váti a nastalo ticho, ani tím nejmenším hlukem nepřerušené. Klidná byla hladina mořská, neboť nečeřilo ji více mocné rámě větru, nýbrž ona zdála se jak zrcadlo na ni shlízejícímu. Paprsky sluneční, které dříve odrážely se o vlny v čarokrásných barvách duhových, padaly nyní bez odrazu v hladinu a na dně mořském nepohnutě se jevil jen obraz slunce a zrcadlili se honící se mráčkové.

Po schodech na palubu vedoucích zazněly pádné kroky kapitánovy. „Pánové,“ pravil, vystoupiv mezi cestující, „bouře nám přijde ještě dnes, jak jsem vám již ráno byl řekl, račtež býti připraveni.“ Po těch slovech ohlédl se po cestujících, kteří úzkostlivě na něho pohlíželi a zrak jeho setkal se se zrakem Tomsierovým. Tomsier mrzutě sklopil oči. Kapitán pak pousmáv se, dával cestujícím naučení, co při bouři činiti jest. Na to odešel k lodníkům a obcházíje po celém korábu prohlížel, všechno-li pro čas nebezpečí jest připraveno.

Cestující zůstávající na palubě rozprádiv živý hovor mezi sebou, neboť nemohli pochopiti, kterak by několik těch mráček mohlo způsobiti bouři. Než nedůvěra je-

jich brzy zmizela, neboť pohledše na oblohu, užířeli na ní vystupující černé mraky, v nichž tu a tam zakmitl se blesk a hluboký hlas hromu se ozýval. — Vodní ptáci úzkostlivě létali, hledající útulku před nastávající bouří a mnohý z nich usedl na stožáru, s něhož korouhvička tiše splývala dolů, ani tím nejmenším větrem nepohnutá.

Než náhle zahučel strašný víchor a přesilné rámě jeho zvlnilo hladinu mořskou a házel pěnu vysoko vzhůru, jakoby radost mělo z toho, že jest nepřekonatelné. Rychle svinuli lodníci plachty a v křik a hluk cestujících, kteří utíkali do kajut, mísil se hlas kapitána, rozkazy dávajícího lodníkům. Nastalo běhání po lodi; jako o závod chystalo se vše k odvrácení nebezpečí v bouři — nikdo však nevzpomněl na nemocí sklíčeného nešťastníka, přivázaného ku trámu na palubě. Nikdo neslyšel úpěnlivého hlasu jeho, neboť hučení vln daleko převyšovalo slabý ohlas jeho volání a uši lodníkův slyšely jen hlas kapitánův a oči jejich hledaly jen toho, který jim rozkazy dával. Mnohokrát kvapili kolem ubohého, nikdo však z nich ani nepomyslel na to, by jej do kajuty odnesl, — ubožák zůstal tam opomenut, vydan všemu nebezpečí.

V tom se přiválily vlny na loď a pěna jejich spláklá palubu i trám s nemocným, na němž jasněji zaleskla se slova: Kahyra čís. 126. Čím dále tím více dmulo se moře a mocné vlny brzy vynesly na ramenou svých koráb jako pířko a náhle jej pustivše, vrhaly do temného svého jícnu, opět však vymršřivše jej vzhůru, nesly jej na temnech svých. Vysoko stříkala pěna vln, které jakoby nadzemskou silou opatřeny, tepaly mocnými ranami boky lodi, nyní velmi stísněné. — Hned utvořivše šklebící se propast poukazovaly tu a tam k temenům podmořských skal, z nichž urvavše balvany vynášely je vzhůru a z výše spustily na koráb a opět je uchvátivše ve strašném točily se víru. —

Zahučela rána z děla, za ní druhá — třetí — kapitán rozkázal střileti z děl na znamení, že se loď nachází v nebezpečí. V tom náhle, jako když hrom udeří v loď, zatřásla se tato se strašným praskotem, jenž jako tisícový meč pronikl prsa ustrašených lodníků; — vědělit co to znamená. — Rychle poručil kapitán ještě střileti z děl, nikde však — nikde nezahučela rána v odpověď, jen vlny posměšně hučely a strašný řev jejich jedinou byl odpověď. —

S nadlidskou duchapřítomností a s nezměněným obličejem pohlížel kapitán na za-

stavivši se loď, přes kterou se vlny valily. Byla vržena na skálu. — Na osvobození nebylo lze mysliti, spodní část lodi byla rozřtěna a voda stála v ní již na několik stop zvýši. —

S pokojnou myslí oznámil kapitán cestujícím stav, v jakém loď se nachází. Výkřiky hrůzy a bolesti byly mu odpovědi. Všecko kvapilo na palubu a nikdo nedbal, postřikán-li vlnou neb ne, — každý snažil se zachrániti jen život svůj. (Dokončení.)

Promluvy náhrobní.

I. Při pohřbu dospělého.

„Slyšel jsem hlas s nebe řkoucí mi:
Blahoslavení, kteří umírají v Pánu.“
(Jz. 13, 14.)

Tato slova napsal miláček Páně sv. Jan Evangelista ve Zjevení svém, a tatáž slova opakuje a jaksi v paměť vtiskuje církev svatá, když při hodinkách za mrtvé nám je přivolává. Pravdu výroku toho nejlépe dovědčiti by mohl N . . . N., jehož bezduché tělo sem na toto svaté pole k věčnému odpočinku jsme doprovodili. Žil . . . let, zakusil na světě slasti i strasti, a posledních snad více bylo, než prvých. Konečně i jemu nadešel den, kdy všemohoucí Pán nad životem a smrtí zavelel, kdy pokynul smrti, aby ho přivedla před tvář Spravedlnosti Boží, by počet vydal z pozemského vládařství svého. Doufám v milosrdného Boha, že v Pánu zesnulému lehké bylo toto skládání účtů ze všech činů života, neb při úplném ještě vědomí duši svou od všelikých poskvrn umyl v krvi Beránkově ve svátostně zpovědi; přijal vroucně nejsv. tělo Jeho, jakožto posilu na cestu dalekou, odkud žádného více návratu není. A takto úzce spojen se Spasitelem svým volati mohl: „Nyní propustíš, Pane, služebníka svého v pokoj, neb viděly oči mé Tebe, srdce mé pocítilo sladkost přítomnosti Tvé, Bože můj a Spasiteli můj!“

Duše jeho, jak pevně doufám, vznesla se k Stvořiteli svému, křehkou schránku jeho duše — tělo — vložili jsme do země, z které vzato jest. Tato země otevřela se, aby přijala kořist svou, uchystavši zesnulému v lůnu svém lůžko chladné. Okolo tohoto chladného lůžka stojíme nyní všickni, jimžto křesťanská láska jej na posvátné pole vyprovoditi kázala. U tohoto lůžka klečíte i vy, přátelé a příbuzní, byste svému drahému v Pánu zesnulému se zaroseným okem a bolným srdcem poslední dali „s Bohem!“

— Vaše srdce usedá, jak vidím, lítostí nad ztrátou osoby milované. Nedivím se, vždyt ztratili jste dobrého, laskavého otce . . . z jehož úst jen požehnání na vás se vylévalo, jehož nyní stuhlá ruka jen k dobrému vás vedla. Slzy, které kanou po tvářích vašich, svědčí, že jste ho opravdově milovali. Ale přece nesmíte nesmírně truchlit. Hle! otec váš přál si rozvázanu býti a býti s Kristem, což nejvyšší blažeností jest. — Nuže! nepřáli byste mu po tak klopotném a dlouhém životě tohoto štěstí, tohoto odpočinku?

Kdyby ještě jednou otevřely se vyhaslé jeho oči, opět promluvila uzamklá ústa, zjisti takto by k vám mluvila: „Nermuťte se, jistě draží, neboť hledal a nalezl jsem pokoj a odpočinutí. Chcete-li i vy tohoto pokoje a šťastné smrti dojíti, ó žijte zbožně, čiňte dobře, varujte se hříchu, pamatujte na smrt. Služte Bohu v báni a s třesením, a tak i vám otevře se brána šťastné věčnosti.“ Tak asi mohl by k vám tento náš v Pánu zesnulý mluvit, by nebyl Pán na věky uzamkl ústa jeho. A co ještě podotknouti mám? Což jiného, než abyste díky památku tohoto sobě drahého zesnulého vždy čistou zachovaly a pamětlivy byly slov a napomenutí, která vám drahý otec louče se s vámi na srdce kladl. Ne v tvrdý kámen náhrobní, ale v srdce své a sice hluboce vryjte sobě jméno jeho, nepřestávajíc pamatovati na něho vroucnou modlitbou a jinými dobrými skutky. Zub času sežírá železo, vyhlodává kámen, smazuje vše — ale vám, když je budete mít v srdci svém hluboce napsané, nic je nezkazí, nezvrátí.

A vám ostatní, jež jste spolubratra svého k tomuto místu doprovodili, tento otevřený a zející hrob tak důtklivými a výmluvnými slovy hlásá: „Pamatujte na smrt!“ I mně i vám všem, kteřížto na tomto svatém poli stojíte, nadejde hodina k odchodu z tohoto světa; i mně i vám zvoniti budou kdysi umíráčkem; i mně i vám budou hrob kopati, — a blaze bude nám, jestli jsme dobrými skutky a ctnostným životem nebe si zasloužili. Pak nebudeme se ani hrobu, ani smrti báti, nýbrž pozdravíme ji jako dobrého anděla, jako želaného posla z krajin nadhvězdých, který nás z tohoto slzavého údolí na břeh šťastné věčnosti převéstí má.

A protož, moji draží, uěme se zde moudře pro život věčný žítí. Tento nový hrob učí nás, že tato země není obydlím naším, život náš že není pro tento svět. Nevažme tedy srdce na tento lestný svět, neb Spasitel náš J. Kr. dí, že kdo miluje svět, i se

světem zahyne. Tam nahoře jest domov náš, tam Otec náš, k němuž píliti máme.

Mnozí z vás, jako tito zde klecíci pokrevenci v Pánu zesnulého, mají na tomto svatém poli své drahé pochované. Přejte i vy jim milého odpočinku, ale neodcházejte odtud, nepomodlivše se za ně vroucně modlitbu církve svaté: Odpočinutí lehké dejž jim Pane, a světlo věčné ať jim svítí; ať odpočívají v pokoji. Amen.

Fr. Al. Ermis,
kooper. v Bludově na Moravě.

Kříž na Tisové. *)

U lesa tam na trávníku
křížek stojí kamenný;
kolem něho na sta květů,
že jimi jak vroubený.

Kříž ten přečkal drahé věků,
sešedivěl starobou,
snížil se jak stařec shrblý
drahnou, předlouhou dobou.

„Viděl's kříži as již předky
cestou života se brát;
uvidíš snad i potomky
v slávě nebo nouzi stát!“

Ó pak rei onomu světu,
u tebe by přál si dlít;
blásej toto: jedenkaždý
by se šel sem pomodlit.“

Al. Dos.

Vznik a krátké dějiny diecése Lito- myšlské.

(Pokračování.)

Arcibiskup Vojtěch ze Šternberka navrátil se tedy r. 1372. s oficiálem svým Mikulášem, druhdy farářem Jičinským a nyní kanovníkem Magdeburským, do bývalého sídla svého, které byl před čtyřmi lety opustil. I přivezl sebou vzácné ostatky sv. apoštola Filipa a prvomučeníka sv. Štěpána a jiných svatých**) hodlaje jimi poctiti zbož-

*) Tisová bývalá osada u Solnice v severovýchodních Čechách, jež zničena byla docela za válek husitských.

**) Ostatky tyto byly: Část ramene sv. Filipa apoštola a sv. Štěpána, prst a část lebky sv. Morice, hlava sv. Šebestiána, díl těla s hlavou sv. Viktorina, vesměs mučeníkův a hlava sv. Feliciaty, mučnice. — Sv. Viktorin byl jeden z oněch neohrožených vyznava-

ného císaře Karla, jenž s velikou bedlivostí všady sv. ostatky sbíral a chrám sv. Vítký jimi ozdoboval. Pro sebe ponechal toliko relikvie sv. Viktorina a uložil je zprvu v klášteře Augustiniánském ve Šternberku na Moravě. Později (r. 1376.) přivezl tělo světce toho z kláštera Šternberského do Litomyšle a uložil je ve stoličném chrámu Páně na „Hoře Olivetské“. K slavnosti té shromáždilo se téměř všechno duchovenstvo diecése Litomyšlské a nesčetné zástupy věřících z blízka i z dále. Svaté ostatky byly na hlavním oltáři vystaveny a od zbožného lidu po několik dní uctívány. Biskup pak, aby zadosť učinil přání věrného stádece svého, ucházel se o to u papeže Řehoře XI., který po smrti Urbana V. za viditelnou hlavu církve sv. byl vyvolen, aby sv. Viktorin do počtu oněch svatých přijat býti mohl, k nimž horliví synové církve sv. v Čechách již ode dávna obzvláštní úctou lnuli. Na přímluvu arcibiskupa Pražského Jana I. a císaře Karla IV. vyhověno bylo přání biskupovu, který brzy na to vyhlásil sv. Viktorina za patrona biskupství Litomyšlského a den jeho kostelním svátkem ustanovil. Od té doby vystavují se na den sv. Viktorina (dne 5. září) a po celý oktáv ostatky světcovy nejen v Litomyšli ale i ve farních chrámech Páně, které částkami sv. relikvií těch byly obdařeny.

Když stavba kláštera Augustiniánského v městě Šternberku ku konci se chýlila, ustanovil se biskup Vojtěch na tom, že i diecési svou obohatí novým, podobným ústavem života náboženského. Na blízku letního sídla svého, zámku Tržku (nedaleko Litomyšle), v tiché, lesnaté krajině položil tedy základ k novému kostelu a klášteru určiv za obyvatele jeho řeholníky Kartusiánské. Přísný řád ten založen byl roku 1084. od sv. Brunona, kanovníka Remešského,

čův sv. víry, kteří za panování ukrutného císaře Diokletiana (284—305.) na ostrov Ponciu vypověděni byli. Zde když bůžkům obětovati se zdráhal, k otroctví byl odsouzen a do Italie odveden. Avšak divy a mocná slova jeho pohuly obyvatele města Amiterna, že si jej za biskupa vyvolili. Dovědév se o tom bývalý pán jeho Aurelián, vyslal za ním vojny, kteří po dlouhém týrání pověsili konečně sv. biskupa hlavou k zemi nad sirnaté vody Kutilské. Sv. Viktorin skonal po třech dnech. Tělo jeho pohřbeno v Amiterně a nad hrobem jeho vystaven byl skvostný chrám. Císař Římský Oto I. přivezl sv. tělo do Němec a v Magdeburku je uložil (r. 965.).

rozšiřoval se ponejvíce v zemi Francouzské. Král Jan Lucemburský a syn jeho Karel poznali jej na cestách svých po Francii a péci jejich zřízen v Čechách první klášter Kartusiánský v Praze (na Újezdě, poblíž Smichova) a nazván byl „Zahradou Panny Marie“ (r. 1341.). Klášter v Tržku založený byl pak druhým konventem řehole Kartusiánské v Čechách. Biskup Vojtěch vystavěv nákladný kostel a několik celí požádal představené řehole v Praze, aby stavbu započatou ohledali a podle vůle své na jeho náklad v ní pokračovali. Kartusiáni vyslali Jana Lampacha z Prahy, jenž v průvodu biskupově stavení prozkoumal a listinu zakládací (ze dne 24. pros. 1378.) z rukou zakladatelových přijal. Biskup Vojtěch ze Šternberka zavazoval se mimo náklad stavební i posvátné nádoby a roucha opatřiti a nový klášter dostatečnými statky nadati. Brzy na to usadil se převor Jan Lampach se dvěma mnichy v klášteře Tržeckém a když i ostatní cely (celkem 15) byly dostavěny, přibyl i ostatní bratři řeholní (r. 1379.). Klášter Tržecký jak se zdá na památku toho, že původ svůj vzal ze „Zahrady Panny Marie“ v Praze, pojmenován byl „Keřem Marianským“ (Rubus Mariae). Mezi tím zakoupil biskup Vojtěch, zakladatel jeho, několik panství (4 vesnice) na Moravě a daroval je klášteru (dne 28. září 1379.).

Dříve než k vypravování o dalších osudech biskupství Litomyšlského přikročíme, jest nutno, abychom přihledli k oněm velikým proměnám, které právě v tu dobu ve vlasti naší a i v církvi nastaly, a buď přímo buď nepřímou na biskupství naše působily. Na sklonku leta 1377. vydal se císař Karel IV. ač nemocen na cestu do Paříže, aby ukojil touhu spatřiti místa, na kterých ztrávil nejšťastnější dny svého mládí. Na cestě té provázeli císaře kromě syna jeho krále Václava přemnozí hodnostáři duchovní a svěští a mezi nimi i biskup náš Vojtěch ze Šternberka. Se slzami v očích shledl císař hroby slavných druhův otce svého Jana, s hlubokým pohnutím pozoroval šediny přátel svých z věku jinošského; v brzku pak rozloučiv se s nimi a doporučiv statného syna svého Václava přízni krále Francouzského Karla V. vrátil se do Čech. Než dni pozemské pouti jeho byly již sečteny. Nedlouho před smrtí došla ho nanejvýš bolestná zpráva, že vznikla v církvi veliká roztržka, ježto vedle pravého nástupce Petrova v Římě zvolen najatý strážce Sionu, protipapež Klement VII. Když totiž sv. otec Urban VI. (zvolen po smrti Řehoře XI. dne 8. dubna

1378.) vážné opravy ve sboru kardinálův zaváděti počal, prohlásili někteří z nich volbu jeho za neplatnou, ušli tajně z Říma a v městě Fondi vyvolili dne 20. září 1378. ze středu svého protipapeže, který nazval se Klementem VII. v Avignonu se usadil. Císař Karel znamená, jak nebezpečná bouře vznesla se nad světem křesťanským, napomínal všechna knížata jeho, aby zároveň s ním věrní zůstali pravému náměstkovi Kristovu Urbanovi VI. a tak záhubný rozkol již v zárodku udusili; avšak hlas jeho nedošel zvláště ve Francii vyslyšení. Brzy na to skonala tiše nezapomenutelný Otec vlasti Karel IV. na hradě Pražském (dne 29. listop.), oplakáván od milených přátel svých i poddaných.

Smrtí slavného panovníka Karla končí se první doba dějin diecése Litomyšlské. Mocný císař ten byl vlastním tvůrcem její, byl opatrovníkem a poručníkem její. Sám volil vždy nejschopnější muže, kteří v duchu jeho biskupství sobě svěření spravující nemálo přispívali k zvelebení a rozšíření jeho. Bohatá nadání klášterům činěná vycházela větším dílem ze štědré ruky císařovy, rozličná práva, rozmanité výsady udělovány byly městům a kostelům ochotně k přání biskupův; slovem jako v celých Čechách tak zvláště ve východních krajinách vlasti naší zkvétal utěšený blahobyt. I první léta panování syna jeho Václava, jenž již ve druhém roce věku svého na krále Českého byl korunován (r. 1363.) a dvě léta před smrtí otcovou na království Římské vyvolen (roku 1376.), mohou se právem uspokojivými nazvati; neboť mladistvý král dává se vésti moudrou radou bývalých věrných rádcův otce svého Karla usiloval všemožně, aby rozkol v církvi uklizen a všeobecný mír a pokoj celé říši navrácen byl. Rázné kroky v záležitosti té učiněné slibovaly trvalých výsledkův; než bohužel rozžehnali se záhy výteční rádcové jeho s životem. Tak již na počátku r. 1380. (dne 14. ledna) zemřel zasloužilý arcibiskup Pražský Jan Očko z Vlašimi. Statečný ten obrance jednoty církevní těžce to nesl, že právě tou dobou, kdy síly jeho k řízení diecése České patrně ochabovaly, divoké vlny lodičkou sv. Petra zmítati počaly. Rádost nad tím pocituje, že král Václav k radě jeho horlivě o to se zasazoval, aby rozkol papežský byl odstraněn, domníval se že poslouží blahu diecése své, když úřad svůj mladším a silnějším rukám svěří. I sřekl se brzy po svém jmenování na kardinála arcibiskupství Pražského ve prospěch synovce svého Jana z Jenštýna

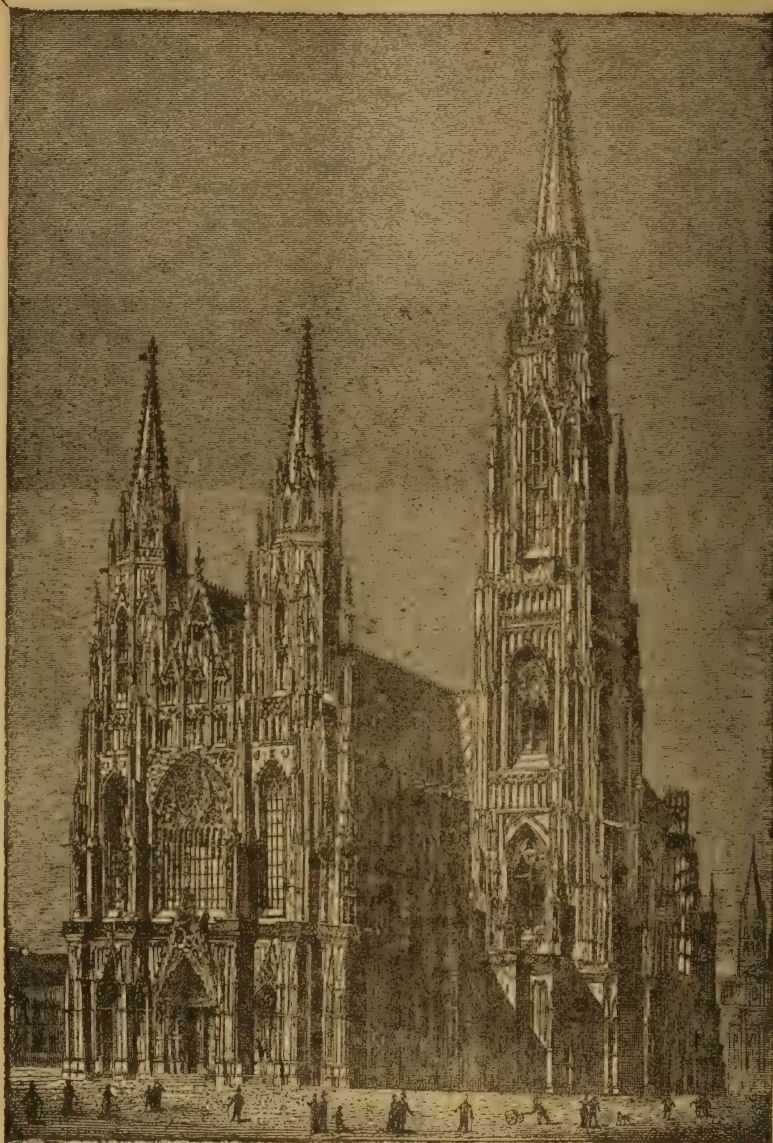
(r. 1379.) a brzy na to odputoval za svým vznešeným přítelem Karlem IV. do stánků nadzemských.

Týž den (14. ledna 1380.) odebral se na věčnost i druhý rádcce krále Václava Vojtěch ze Šternberka, biskup Litomyšlský. Churavě již od té doby, co z Magdeburka se byl vrátil, vystavěl za tou příčinou tak zvané České Lázně blíže hradu Litomyšlského a zdržoval se ponejvíce v biskupském sídle svém. Krátce před smrtí postoupil s přivolením kapitoly právo osazovati faru Chrudimskou při kostele hradním „Nanebevzetí Panny Marie“ klášteru Benediktinskému v Břevnově, jak již před časy je byli drželi (dne 12. května 1379.) Poslední pak skutek jeho byl vyhlášení klatby církevní na Jošta, markrabě Moravského, který spojiv se s představenými města Olomouce, biskupské statky téže diecése svévolně si osvojoval. Papež Urban VI. zpraven byv o tom skrze biskupa Jana ze Středy, napomínal markrabě Jošta, aby práva církevního více si vážil. Když však napomenutí jeho s výsledkem se minulo, dožádal papež biskupa Litomyšlského Vojtěcha, aby přestupníky trestem církevním stížit se neostýchal. Již druhý den na to zemřel biskup Vojtěch ze Šternberka na zámku svém Tržku a pochován byl v klášteře Augustiniánském, který byl sám na dědičném panství svém v městě Šternberku na Moravě vystavěl. Kratičký verš na hrobě jeho v latině složený podnes se ukazuje. Zní v překladu asi takto:

Jediný den ukončil Vojtěchovu pouť zemskou, avšak slávu jeho neukončí den nížadný!

Osudný rok 1380. vyžádal si ještě jednu vzácnou obět. Ku konci jeho zemřel totiž Jan ze Středy, biskup Olomoucký, který po Janu Očkovi z Vlašimi, jak jsme již svrchu připomněli, na biskupskou stoličku zasedl (r. 1364.) a zároveň s ním a biskupem Litomyšlským věrným byl rádcem krále Václava. Po smrti jeho stal se biskupem Olomouckým arcibiskup Magdeburský Petr Jelito. Po osm let spravoval arcidiecési svou svědomitě, poněvadž ale nedovedl se v poměry zemské náležitě vpraviti, odstoupil ji s papežským svolením lankraběti Ludvíkovi Durinskému a Míšenskému, toho času biskupu Halberstadtskému a Bamberškému; načež obdržel na přímluvu krále Václava jsa též od kanovníkův povolán biskupství Olomoucké, kdež až do své smrti setrval.

(Pokračování.)

Hlavní chrám sv. Víta po dostavění.

Na tomto obrázku spatřuje se od strany jihozápadní chrám sv. Víta dostavěný dle plánů Josefa Mockra. V levo vypíná se průčelí s třemi portály, velikým křivým oknem, vysokým štítem a dvěma novými věžemi, v pravo strní nyní avšak do znamenité výšky prací kamenickou prodloužená věž, mezi ní a průčelím jest viděti nová vysoká loď chrámová s bočními kaplemi, v pozadí za věží se spatřuje jižní loď křížová a visuté schodiště.

Chrám sv. Víta přechkal mnoho bouří a zůstal nehotovým. Dostavění jeho jest čestnou úlohou, kterou pokolení našemu ukládá láska k náboženství, umění i dějinám vlasti naší. Úlohu tak velkolepou lze provésti jen nadšenou obětovností všech vrstev obyvatelstva, kdo můžeš, staň se tudíž údem „Jednoty sv. Vítské“, která úlohu tu provádí.

DOPIS.

Z Lomnice, dne 30. června.

(*Pohřeb alumna pražského semináře.*)

Neuprositelná smrt vyrvala ze středu našeho nadějného jinocha, p. *Josefa Hevrdle*, bohoslovce kn. arc. semináře v Praze, jenž pro své obzvláštní vlastnosti jak u všech svých kolegů taktéž i u všech krajanů veliké obliby docházel. Pohřeb konal se v pátek dne 2. července o 10. hodině. K pohřbu dostavili se též 4 páni bohoslovci z Prahy, jménem všech svých kolegů, aby svého miláčka k hrobu doprovodili. Průvodu zúčastnili se dále zdejší spolek zpěvácký a hasičský se svými prapory mimo jiné příznivce zesnulého. Před vykropením mrtvol zapěl zpěvácký spolek poslední „S Bohem buď!“ načež mrtvola vykropena a nesena 12 mládenci provázenými četnými družičkami. Rakev zdobilo mnoho věnců od rozličných příznivců zesnulého, zvláště věnec darovaný pány bohoslovci, bývalými jeho kolegy s lásky plnými slovy „Bratru bratři“. — Průvod ubíral se do kostela sv. Václava, kdež sloužil důstojný pan kaplan *Votruba* slavné rekviem, po kterém pak měl k přítomným dojemnou řeč. Potom odebral se průvod na hřbitov, kdež po vykropení hrobu za zpěvu žalostného spustili čtyři jeho bývalí spolužáci mrtvolu do hrobu. — Zesnulý studoval nejdříve v Třeboni a pak v Budějovicích na českém gymnasiu s prospěchem výborným, načež odebral se oddav se theologií do Prahy, kdež hodlal na pevném svém základě dále stavěti, avšak nedopráno mu žádoucího cíle dosáti. Pokoj popeli jeho!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejduš. p. kardiál bude letošním čekatelům hodnosti kněžské udíleti v semin. chrámu Páně u sv. Salvatora ve středu dne 7. července *podjáhensství*, v pátek dne 9. t. m. *jáhensství*, vždy v 8 h. ráno, v neděli d. 11. t. m. v metrop. chrámě u sv. Víta *kněžství* v 7 h. Z novosvětců budou někteří hned pak v pondělí dne 12. července sloužiti v Praze první oběť mše sv. a udíleti obvyklé při *primici* požehnání a sice jeden u Milosrdných sester (u sv. Karla Borrom.) pod Petřínem v 8 h., 1 u sv. Anny (u Školských sester) v Ječné ulici v 8 hod., 1 v seminářském kostele sv. Salvatora v 8 h. Jména p. čekatelů hodnosti kněžské jsou: Foret Aloys z Heřmanova Městce, Hejhal Karel ze Sedlčan, Cháb Jos.

z Chaloupek, Kubáč Josef z Pátku n. Ohří, Laštovička Josef ze Šejdorfu, Němeček Vinc. ze Žebráka, Pašek Frant. z Trhových Svin, Přecechtěl Jakob ze Srbece na Moravě, Tvrdý Václav z Prahy, Ujka Václav z Týna n. Vltavou, Voneš Ant. z Drahotěšic, Ziegler Václav z Černovic. Vesměs alumnové kn. arc. semináře. Z řádu maltánského budou svěcení: Jung František a Králíček Vojtěch. Z řádu premonstr. kanonie Teplské: Dvořák Frant. Sales. a Rauwolf Jiljí. Z řádu sv. Benedikta: Kmínek Jiljí, Christoph Benno a Träutler Kajetán. Též 11 bohoslovcům Vratislavské diecése budou udělena sv. svěcení.

— *Kněžské exercicie.* Duchovní cvičení pro kněze budou se letos konati od 9. do 13. srpna v kn. arc. semináři vedením slovutného exercitatora z řádu karmelit. v Linci P. Lukaše a provinc. ř. kapucín. v Praze P. Gustava Bernfusse.

— *Žádosti ku přijetí do kn. arc. konviktu* buďtež podány mezi 15. červencem a 1. srpnem, neb ku žádostem, které by později zasílány byly, nemohlo by se více přihlížeti.

— *Břmovanců* ve vikariatu Proseckém bylo 4828 a sice: v Líbeznicích 437, na Vodolce 557, v Klecanech 371, v Libni 444, na Proseku 449, v Třeboraticích 407, v Hloubětíně 135, ve Chválách 189, v Kejích 179, ve Vršovicích 341, v Hostivari 343, v Michli 335, v Kunderaticích 325, v Podolí 176, v Bohnicích 140.

— *Pobožnost 40hodinná* koná se od 6. do 9. července v Emausích, od 10. do 13. u sv. Havla a od 14. do 17. t. m. u sv. Tomáše.

— J. cí. kr. V. *korunní princ Rudolf* podnikne v těchto dnech pouť do sv. země a do Egypta, odkud se hodlá vrátiti do Prahy v listopadu. Úmysl vznešeného poutníka potěšením naplňuje každého dobrého katolíka.

— Francouzská vláda s Gambettou v čele již počala proticírkevní boj vyhnávši ctihodné kněze z tovaryšstva Ježíšova z kolejí a zbavivši je svobody, která se ve všech vzdělaných státech jednotlivci poprává. Paliče a vrahy, kteří se stali r. 1871 vražděním katolických kněží a pokojných občanů v Paříži pověstnými a za své zločiny k doživotnímu vyhnanství do Nové Kaledonie vypořádání byli, povolali freimauri, kteří nyní nešťastné Francii vévodí, nazpět. Lze doufati, že Bůh ukráti pronásledování své církve v katolické zemi.

Z Anglicka. Dne 1. května byla v Londýně a sice v Toweru (na východní straně světového města u Temže) sloužena po 340

letech zase po prve mše svatá. Katolíci vojáci byli totiž před dvěma roky určeni, aby byli posádkou v Toweru; poněvadž počet jejich vzrostl, shledal vojenský duchovní správce, že katolický farní chrám Páně jest malý, aby také množství v něm místa nalezlo. Za tou příčinou obrátil se k veliteli s prosbou, aby jiná prostrannější budova vykázána byla pro vojny, kde by neotliko službám Božím přítomni, ale i v náboženství vyučování býti mohli. Po krátké době dostalo se mu odpovědi v ten rozum, že s největší ochotou se povoluje, aby pro vojny služby Boží v bývalém katolickém chrámě v Toweru slouženy byly. A tímto způsobem na místě krví katolických mučovníků skropleném za 340 let zase sloužena byla mše svatá. Se slzami v očích přinášel nejsv. oběť katolický kněz na místě nedaleko síně, kde slavný arcibiskup Fischer po kolik měsíců před popravou byl žalařován, kde Tomáš Morus a Filipp Howard a tolik jiných mučenníků se připravovali k nerovnému boji, ve kterém cedili krev za svou víru a své přesvědčení. Právli-li Tertullianus „Sanguis christianorum semen“, naplnila se tato pravda v Anglicku opět, půda této země krví katolickou smísená úrodnou se stala pro víru katolickou. Kdoby se byl nadál ještě před krátkým časem, že místokrálem indickým smí býti v Anglicku katolík. Lord Ripon, nynější místokrál, jest konvertitem, který první mezi katolíky tento důležitý úřad zastává.

Z Kolína nad Rýnem. (Dóm.) První z ozdob, jež korunovati mají obě 500 stop vysoké věže kathedrály kolínské, jest již dokončena. Jest to výtečné dílo umělecké v oboru kamenickém, totiž tak zvaná křížová kytká, která nic jiného není, nežli čtyři pravouhelné do kříže okolo štíhlého jehlance sestavené kapustové lupeny, nad kterými se ještě ve vrcholi jehlance poupě nachází. Lehce a elegantně vypíná se na obou dolejších podstavcích této 26 stop vysoké a 12 stop široké křížové kytky, řečené složení listů, nejhořejší oddíl vybíhá v mohutné poupě, nad něž pouze hromosvod čníti bude. Celá křížová kytká skládá se ze 26 kamenů. Mezitím pracuje se s plí mravenčí o úpravě celého dómu, jenž výkvětem bude a chloubou gotického stavitelství. Oprava jižní staré části věžní jest téměř u konce, věže jsou podklenuty, stěna dělicí věž od jižní postranní lodi stržena a na místě jejím vsazeno okno, nad nímž obrovský ciferník čas udává. Také stěna mezi prostředním vchodem na západě a hlavní lodí se odstraní a tím se otevře z místností

věžních pohled do vnitř chrámu překvapující. Jen ještě připevnění křížových kytek na věže zbývá a ohromná tato stavba bude skončena.

Literární oznamovatel.

— „*Ludmila*“, list pro křesť. matky. Ročníku V. číslo 6. má tento obsah: Hlas matky křesťanské. Příklad synovské lásky. Obrázky na líc a na rub. Vychováváme dobře dcery své. Z Velehradu k matkám křesťanským. Listy k matkám. Dopisy. — „*Václav*“, list věnovaný křesťanským jinochům a mužům dospěl k čís. 6. Obsah jest tento: Prosba z Velehradu. O šestinedělní pobožnosti k sv. Aloisii. Čtvrté S. Sváda požitku nedá. Nezdárný syn. Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, vykazuje v čís. 6. roč. II. tento obsah: K Velehradu. Bůh jest láska. Trn v srdci. Podobenství Panny Marie v květinách. Růžové poupě. Několik průpovědí sv. Teresie. Ta muzika. Hádaný. Dopisy.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*“. Ročníku XXVI. seš. IV., který nedávno vyšel má tento obsah: Příspěvek ku skrácenému počítání neúplnými desetinci. (Napsal Ant. Kostěnek.) Něco o vodě a hydroxyly. (Napsal Vojt. Hořínek.) Slovo o měrickém tvaroznalství na gymnasiích. (Podává prof. Fr. Čížek.) O elektrickém světle. (Píše prof. Štěpnička.) Fata morgana. (Napsal dr. Frant. Hejzdlar.) Úvahy. Literatura a umění. Štěpnice má tento obsah: Jsem Moravan. (Složil Jos. Vlk.) Z výšin nebeských. (Vypravuje Jos. Klika.) Hračky a knihy. (Frant. Doucha.) Z růžové zahrádky. (Podává Václav Petrů.) Vzkříšení. (Vladislav Borský.) Dvě bájky. Uvadlé poupě. (Ant. Mojžíš.) Průpovědi. Rakouské vojsko. (Nápěv od Karla Matějky.)

— Urbánková „*Věstníku bibliografického*“, měsíčníku pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, sešit IV. vykazuje tento obsah: Přehled umělecké činnosti výtvarné za rok 1879. (Píše dr. Mir. Tyrš.) Česká hudba roku 1879. (Napsal V. Zelený.) Bibliografie spisů, které v tisku se nacházejí a dletem již vydány byly. Zprávy osobní a spolkové. Feuilleton. Směs. Schválené české učebnice a pomůcky učebné. Zapovězené tiskopisy. Úmrtí. (Čadek, Maloch, Zirovnický, dr. Neumann, Karel Vlasák a Emanuel Lokay.) Sešit V.: Obsah tvoří dokončení české hudby r. 1879 od V. Zeleného a novinky z oboru spisovatelství, časopisectví, literatury jinojazyčné, hledící k zemím koruny české, hudebnictví; zprávy osobní; památky, životopisy a příspěvky k životopisům, seznam úvah a referátův, vypsání cen, zprávy literární, hudební a umělecké. Úmrtí. (Dr. Jos.

Esop, J. Hrádek, Karel Hušek, Karel Malýpetr, Jan Pavlis a Adolf Potužník.)

— Nakladatelstvím pana Fr. Urbánka vydáno bylo dílo „*Skladby pro varhany*“ od Karla Strnada, které jak zevnější slušnou úpravou svou, tak i vnitřní cenou v literatuře hudební pro varhany vyniká. Pan skladatel počínal si při spracování jednotlivých skladeb, jichž dílo to čítá dvacet velmi dovedně a prakticky, sestaviv je právě v toninách těch, jichž se nejvíce při službách Božích užívá, z nichž některé za předešly, jiné za dohry a mnohé zvláště k důležitějším částím mše sv. jako k pozdvihování a k sv. přijímání se velmi dobře hodí. Pan spisovatel šetřením jednoduché harmonisace a rozváděním příjemných myšlenek ve směru vážném prospěl tím přátelům hudby posvátné, a proto jest vroucím přáním, by dílo toto tak dobré a levné u pp. varhaníků a učitelů přízně nalezlo a v žádné sbírce hudební by nescházelo.

— „*Mluvnická cvičení*.“ Pro učitele škol obecných sepsal Josef Růžička, řídící učitel v Zbraslavicích. Bibliotéky Paedagogické svazek 75. V Praze 1880. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Cena 60 kr. Vyučování mluvnické, má-li se jím dosti správné mluvy a dobrého pravopisu mládeže, nesmí dít se tak, aby pouze theoretická znalost pravidel grammatických a orthografických byla konečným jeho výsledkem, ale musí tak řízeno býti, aby mládež i prakticky těch pravidel užívati dovedla. K tomu konci musí se mládeži podávati netoliko pravidla sama, než i jejich užití, totiž: učitel musí ke každému pravidlu míti pohotově zásobu vět, na kterých by se mládež cvičila, pravidlem tím se řídit. Účelem pak oznámeného díla jest, zásobiti učitele případnými cvičeními k jednotlivým pravidlům mluvnickým a pravopisným. Za největší doby stalo se jaksi modou, oblékati všeliká cvičení mluvnická v roucho povídek, aneb aspoň sestavovati je tak, aby tvořila jaksi logický souvislý celek. Ale mínění p. spisovatele jest, že samým „povídkováním a v celek zaokrouhlováním“ nedostane se naposled času na věc samu. Jiní zase pachtí se při cvičeních mluvnických za samými větami hlubokou učenosť nebo moudrost obsahujícími, úzkostlivě se vyhýbajíce všemu „všednímu“, kdežto právě obecnou mluvu měli bychom nejprve šlechtiti. Spis obsahuje jedenácte částí: 1. věta, slovo, slabika, hláska; 2. podstatná jména; 3. časoslova; 4. přídavná jména; 5. zájmena; 6. číslovky; 7. příslovky; 8. předložky; 9. spojky, věta složitá; 10. mezislovce; 11. dodatek: pravopisná cvičení na slova souzvučná.

— „*Obzor*“ vykazuje v čísle 10. tento obsah: Monismus materialistický a křesťanský.

Píše dr. Josef Pospíšil. — Živnosti a obchody lidu slovenského. (Pokrač.) — Báseň: Tit Dugovič. — Spiklenci Ihošičtí. Obrázek od Františky Stránecké. — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. (Pokr.) — Obzor literární. — Číslo 11. jest tohoto obsahu: Šafaříkovy Starožitnosti Slovanské. I. Píše Vinc. Brandl. — Monismus materialistický. (Dokon.) — Báseň: K domovu! V přírodě. „U Halanků.“ Píše Františka Stránecká. — Vzpomínky bývalého studenta. Obrázek od Václ. Kosmáka. — Mladý doktor. (Pokr.) Povídka od Hendrika Conscience. Obzor literární. — „Obzor“ č. 12. má obsah: Šafaříkovy starožitnosti slovanské II. Píše Vinc. Brandl. Živnosti a obchody lidu slovenského II. Báseň: Na hradě Valdeku. Sen. Před svátky. Podává Frant. Stránecká. Mladý doktor. Povídka od H. Conscience. Směs.

— „*Cirkevní rok*“. Sešit 12. obsahuje životopisy svatých a světic Božích, jichž památka se koná od 11. do 18. března.

— „*Hospodářská knihovna*“, vydává V. J. Chmelař. Číslo 1. Tiskem J. Koláře. Nákladem V. J. Chmelaře. (Obsah: 1. Přátelé a nepřátelé rolníka. 2. Drobnosti. 3. Inseráty.)

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“. Redaktor: Jakub Malý. Sešit 65. Obsah: Roche — Ruběš. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober. Téhož díla druhého, laciného vydání sešit 34. obsahuje články od Fritillaria — Garda.

— „*Babiččino vypravování*“. Čtyřicet národních povídek a příběhů ze života skutečného. Vypravuje J. Karel Hraše, c. kr. okres. insp. a konservator. S osmi obrázkovými přílohami od K. Krejčíka. Tyto pěkné povídky a poučné příběhy vydány jsou v pěkné úpravě kněhkupectvím paně Urbánkovým jako seš. 31. „Nové knihovny pro mládež“, sbírky to spisův poučných a zábavných pro naši milou mládež, kterou pořádají učitelé M. Weinfurt a Fr. Zeman. Cena 80 kr.

— „*Stará Boleslav*“, nejstarší poutní místo v Čechách. Vydal Frant. Srdínko, sídelní kanovník kolleg. kapitoly v Staré Boleslavi. S ocelorytinou a 8 obrázky v textu. Na sklade v knihkup. B. Stýbla v Praze a u V. Matouše, knihaře v St. Boleslavi. Nákladem vlastním. K vydání tohoto spisu zavdaly dle předmluvy hojně poptávky nábožných poutníků po nějakém popisu svatyně Staroboleslavských příčinu. Pročež vybrány z podílu údů dědictví Svatojanského na r. 1879: „Památky Staroboleslavské, jež sepsal Jan Kr. Votka“, zprávy v spisu tomto sestavené. Čistý výnos věnován jest kollegiatnímu chrámu sv. Václava, jenž chud. jsa a po nákladné opravě i dluhem stížen, přispění nutně potřebuje na opatření nějakého koberce k hlavnímu oltáři a rouch. bohoslužebních.

Z a s l á n o.

V přičině kandidátů bohosloví, kteří do pražského kn. arc. alumnatu přijati býti žádají, učinila nejdůst. kn. arc. konsistoř ke sl. ředitelstvím cís. kr. vyšších gymnasií toto prohlášení: Kandidáti bohosloví, kteří do pražského kn. arc. alumnatu přijati býti chtějí, mají zaslati svou žádost nejdéle do 30. srpna t. r. veledůst. řediteli pražského kn. arc. semináře, dr. Frant. Bauerovi. K žádosti přiložiti mají: 1. křestní list; 2. vysvědčení nemajetnosti; 3. vysvědčení o mravném chování, vystavené od faráře svého obydlí a rodiště; 4. vysvědčení gymnasiijní z obou běhů třídy V., VI., VII. a pak z prvního běhu VIII. třídy; pak-li se již s dobrým prospěchem maturitní zkoušky podrobili, tedy jen maturitní vysvědčení; 5. vysvědčení o přestálém očkování. Dále mají v žádosti udati: 1. že se podrobí zkoušce maturitní, pokud se jí ještě nepodrobili, neboť se žádný do semináře nepřijme, kdož se dobrým maturitním vysvědčením nevykáže; 2. že se těší z úplného zdraví tělesného a že volní jsou, svým časem domácímu lékaři alumnatu v přičině vyšetření se představití a 3. jsou-li v jakémsi svazku vojenském do podrobná udati mají. Komu žádost až do 20. září nebude vrácena, přijat jest prozatímně. — Den, v který nejen nové přijatí, nýbrž i všichni ostatní alumnové do kn. arc. semináře dostaviti se mají, aby s pomocí Boží buď theologická studia započali neb v nich pokračovali, ustanovuje a prohlašuje se tímto

5. říjen až do 7. hod. večerní.

V Praze, dne 4. července 1880.

Dr. Frant. Bauer,
ředitel.

Zápisky dědictví sv. Prokopa. Dne

1. července konána občasná schůze výborová, které předsedal vysoce důstojný pan starosta probošt V. Štule. Po čtení protokolu o poslední schůzi sdělen telegramm, který byl zaslán Jeho Svatosti Lvů XIII. k padesáté ročnici jeho povýšení za doktora v bohosloví jakož i blahosklonná odpověď J. Emin. kardinála sekretáře Niny k blahopřejnému telegrammu. Po té následovaly zprávy jednatele a pokladníka a stanoveno, aby snadnějším způsobem účty se vedly a k tomu cíli, aby se založila hlavní kniha. Potom ustanoven honorár za podíl č. XX. a revisi tohoto podílu, jakož i krámská cena jeho. Dědictví sv. Prokopa získalo si vydáním „Poselkyně“ Beckovského velkou zásluhu nejen o historii církevní, ale i o literaturu českou. Poněvadž celé dílo nyní vydáno jest, pečuje výbor dědictví o to, aby se kniha nejen snížením krámské ceny, ale též příznivým návrhem „Matici české“ učiněným valně rozšířila. Rokováno

o knize, která budoucím rokem k tisku upravena a vydána býti má; dobrozdání a návrh p. referenta o této knize byl schválen. Ustanoveno, aby nově přistupujícím údům I. a II. díl „Poselkyně“ byl prodán za sníženou cenu a letošním novosvěceným kněžím pražské diecése některé knihy byly darovány.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Ludvík *Šprýsl*, katecheta při občanských školách ve Vinohradech, za far. v Radošovicích;
- p. Václav *Bernardin*, farář v Zdislavicích, za faráře v Jazlovicích;
- p. Karel *Král*, far. v Košticích (diecése Litoměřické), za far. v Dublovicích;
- p. Vinc. *Bosáček*, kooper. v Sázavě, za adm. téže fary.

Uprázdňené místo:

Sázava, fara patron. p. Bedřicha Schwarze, od 23. června 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Schram*, arciděkan v Bečově, konsis. rada, bývalý bisk. vikář a školdozorce, rytíř řádu Františka Josefa, dne 29. června (nar. v Chebu 1. srpna 1811, vysv. 3. srpna 1837).

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Tschörrch*, admin. ve Wittigu, za kapl. v Brništi;
- p. Hynek *Heyne*, kapl. v Brništi, za kaplana v Chrástavě,

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Gotthard *Tesař*, kněz ř. kapucinského kláštera Sušického, 28. dubna 1880 (narozen v Rožmitále 7. června 1801, vysv. 1. srpna 1841).
- p. Vojtěch *Kary*, kaplan a admin. v Polni (Stein), 5. června 1880 (nar. v Staré Huti 9. května 1825, vysv. 2. listop. 1851).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Kosobud*, far. v Soběnově, bisk. vikářem střídnictví Kaplického a bisk. konsis. radou;
- p. Ladislav *Dušek*, kaplan ve Vrchanech, za admin. tamtéž.

K tomuto číslu jest pro pp. předplatitele mimo Prahu přiložen prospect o spisu, který pod jménem „Prostonárodní fysický zeměpis“ prof. Zahourek v Táboře vydati chce.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

kníž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

kněhkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdéle

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení

se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se

neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Jakuba o úřadu apoštolském.

Věřím, že jsi všudy přítomen, že také mne vidíš a slyšíš. Proto čest a chválu Tobě vzdávám. Tebe, Bože trojjediný, maje na mysli chci rozjímati o úřadu apoštolském, k čemuž také mne si povolal; k čemuž nejlépe se hodí slavnost Tvého sv. apoštola, poněvadž v ten asi čas na kněžství jsem posvěcen. Žehnej mému rozjímání, jež Tobě zcela obětuji.

Představ si duše má, stručný obraz života, jaký vedl starší bratr svatého Jana, první apoštol, jenž smrtí mučnickou dokončil úřad apoštolský.

Kéž poznám Tvou, o Bože, pomocí a milostí sv. Jakuba vzor úřadu apoštolského. Pohni též mou vůli odbojnou, abych následoval jeho příkladu.

I. Sv. Jakub úřad apoštolský proslavil vlastnostmi, které jeho duši zdobily, když úřadu apoštolského došel, jistým povoláním, věrností obětavou a rozhodnou, přítulností k Pánu Ježíši upřímnou.

1. Úřad apoštolský záleží na povolání; bez něho úřad tento ceny nemá prázdné. Dá-li se člověk na ten úřad toliko ze své vůle, z příčin sobeckých, toliko sebe do něho přináš. Byť i měl vlohy sebe výbornější, dary duševní byť i měl všechny, nemá-li povolání, nebude apoštolem. Člověk ani sám sobě ctností nedává; kterak by je dáti mohl jinému?

Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat. 1. Cor. 3, 7. (Ani ten, kdo sází, jest něco, ani ten, kdo zalévá.) Sv. Jakub to dobře věděl. Po nějakou již dobu Spasitele znal a žádostí hořel, aby se k němu přiví-
nul. Měl již srdce apoštolské; ale mezi apo-

štoly vstoupiti a povinnosti toho úřadu konati nemohl, leč by byl povolán a rozkaz obdržel od Mistra božského. Co však v církvi prospějí, o Bože, pastýři, které jsi jí nedal, proroci, jež jsi jí neposlal? Snad si získají pochvalu, snad jim lidé diviti se budou; ale jisto jest, že je neobráť. Snad se jim podaří apoštoly zdáti se zevně, nikdy však nestanou se v pravdě apoštoly milosti a spásy. Snad okouzlí duše, ale nikdy srdce nezískají; aneb získají-li je, získají je pro sebe, ale ne pro Krista. Co nepřichází od Boha, nemůže vésti k Bohu.

2. Sv. Jakub svému povolání byl věren. Kdo může vypsat radost, která jej naplňovala, když slyšel tato slova: *Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum?* Mat. 4, 19. (Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.) Neváhá ani chvíli, spěchá největšího štěstí si vykoupit za cenu ochotné oběti; Ježíši Kristu se odevzdává, jej následuje, aby s ním žil a umřel. Toť věru obět árdinská, uvážíme-li *smýšlení*, z něhož tak činí, *okolnosti*, které ji provázejí, *účinnost*, jakou projevuje. Obět necení se podle daru přineseného, nýbrž podle lásky-odhodlané a čisté, z níž dar vychází; cena oběti záleží v srdci obětujícího; srdce samo, je-li obětováno, jest obětí největší a nejvzácnější. Úmysly, jimiž sv. Jakub naplněn byl, když Kristu Pánu se odevzdal, obět jeho daleko převyšují. S největší ochotou více by dal, kdyby více měl. Ale, jak dokládá sv. Jan Zlatoustý, opouští-li málo, nalézá ještě méně. Milost ovšem jemu odjímá toliko síť; ale odměnou mu nenabízí nic jiného než utrpení, strasti, pronásledování. Odlučuje ho sice od otce chudobného a málo známého; ale odměnou mu dává mistra ještě chudšího, jenž méně znám jest svými zázraky než nevšímavostí mužů vznešených a nenávisť zákonníkův a fari-

zeřv. Opouští život namáhavý, ale pokojný, aby vyměnil život, jenž vyžaduje skutky kajicné, zapírání sebe obtížné, snášení největších trpkostí trpělivě. Uvažujeme-li účinnosti té oběti, nevztahuje se toliko k tomu, co sv. Jakub má, nýbrž také, čeho by si mohl přát a co doufati; taková ovšem přání jsou lichá, planá, tak že rozum jimi málo se zanáší; ale tím více předmětem jsou obrazotvornosti, tím více jimi srdce jest jímáno. Proto sv. Jakub opouští sama sebe právě tak, jako člun rybářský a své příbuzné. Žítí bude toliko v Ježíši a pro Ježíše; o nic více starati se nebude než o prospěch Ježíše Krista.

O knězi, nesuď jinak, abys nebloudil; tímto duchem tobě jest žítí nezbytné. Milost, která tě volá k úřadu apoštolskému, volá tě také k tomu všemu, čeho jest potřeba, abys úřad konal zdárně; budeš-li moci povinnosti dostáti tak, abys všech náklonností těla i krve se vzdal? Sebe zapírati povinen jest každý křestan, chce-li následovati Krista; čím více tedy knězi povinnost káže, aby Krista Pána následuje se zapíral a jiným sloužil za příklad, jak by Spasitele následovali? *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum. . . . et sequatur me.* Math. 16, 24. (Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sama. . . a následuj mě.) Kdo jest volán ke kněžství, jest volán k obětem neščíslným; ale láska ochotná a velikomyslná všechny obtíže těch obětí přemáhá.

3. Láska sv. Jakuba byla ochotná; což poznáváme, uvážíme-li jak rychle následoval Mistra řkoucího: *Venite post me.* (Pojďte za mnou.) Sotva že uslyšel tato slova, již oheň nebeský v jeho srdci vzplanul a všechny svazky strávil, které jej posud poutaly ke tvorům. Od té chvíle všechno, co čest jeho Pána i Mistra uráží, jeho duši ránu bolestnou způsobí. Když Samaritáni tomu, jenž jim blahou věst přinésti chtěl o spáse, zabránili do města vkročiti, posvátným hněvem se rozhorlí a žádá, aby Bůh takové pohanění svého Syna potrestal ihned: *Domine, vis? Dicimus, ut ignis descendat de coelo et consumat eos.* (Pane, chceš-li, rceme, aby oheň sestoupil s nebe a strávil je.) Tato horlivost prudká i nemírná mírnému duchu zákona nového se protivila; proto ji Spasitel krotí, ačkoli její důvod a pohnutku nezavrhuje.

Jeho láska byla velikomyslna. Když Pán Ježíš pravil k Jakubu a Janu (Math. 20, 22.): *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* (Můžete-li píti z kalicha, z něhož já píti budu?) odpovídá s Janem: *Possumus.* (Můžeme.) Ochotně jej vezmeme z Tvé ruky, jak jsi jej přijal z ruky Otce

nebeského.“ Tato odevzdanost velikomyslná učinila, že jej vyznamenával Mistr, jenž tou měrou miluje, jakou jest milován. Ježíš jemu, jakož i Petrovi a Janovi, svěřil způsobem obzvláštním svá tajemstva, učinil jej svědkem svého bdění nočního, své modlitby, svých zázraků největších. Tak velice Jej miloval, že mu Spasitel dovolil patřiti na hoře Tabor na Své proměnění; a když se vzdálil od ostatních učeníkův, pojal jej s Petrem a Janem, aby byl svědkem úzkosti, zkormoucenosti a slz Jeho, poněvadž dobře věděl, že jest příliš milován, než aby divadlo tak hrůzoplňné jej od Mistra odvrátilo. Radujme se, že tento apoštol vlastnosti tak znamenité měl, když mu Spasitel úřad uložil apoštolský, a litujme bolestně, že my těch vlastností prázdní jsme.

II. Kterak sv. Jakub tento úřad zastával. Vzorem muže apoštolského jest dokonalým; nejvíce nás k následování pobádá *horlivost*, s jakou pracoval k obrácení duší, *příklad*, jakým působil na ně, *zmužilost*, s jakou všechna utrpení podstupoval, aby je spasil.

1. Ne bez příčiny dal jemu Kristus přímění *syna hromového*. *Imposuit eis nomina Boanerges, quod est, filii tonitru.* (Dal jim jména Boanerges, to jest, synů hromových.) Božské slovo v jeho ústech oplývalo silou a účinkem. Jak spasitelnou hrůzou ozvěna tohoto hromu nenaplnila srdce nešlechbetná? Sv. Jan Zlatoústý dokládá: *Statim ab initio rerum tanto ardore conculuit, ut a persecutoribus occisus sit.* (Ihned na počátku církve takovou horlivostí vzplanul, že od pronásledovníků jest zabit.) Ale nejen v Judsku, nýbrž i v zemích odlehlých s velikým úspěchem víru rozšiřoval.

2. Pozorujme hlavní příčinu jeho úspěchu. Co působí kázání, co působí zázraky, jde-li o to, aby srdce se polepšila i obrátila? Ze všech zázraků, jež apoštolové učinili, k posvěcení světa nejvíce přispěl zázrak jejich ctností; spíše konáním ctností národy evangeliu podrobili než kázáním o nich: I. Cor. 2, 4. *Non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus et virtutis* (ne v důvodných slovech lidské moudrosti, ale v dokázání ducha a moci). Sv. Epifanius nám vypravuje, že sv. Jakub život vedl zdrženlivý a nejtuzší pokání podstupoval. Věrně svého bratra následuje zachováváním čistoty panické, spolu s ním otevřel dráhu velikých bojův a velikých vítězstev; a jejich příkladem tisícové lidí pohnuti jsou život andělský vésti v slabém těle. (*Jacobus et Joannes in virginitate persistentes certaminis illius gloriam summa cum*

admiratione reportarunt; secundum quos infinita hominum millia in mundo, in monasteriis ejusdem certaminis decus adepti sunt.)

3. Svě zásluhy korunoval a dokonalým vzorem muže apoštolského se učinil tím, že s horlivostí, která duše vyhledává, a se svatostí, která je vábí a získává, spojil zmužilost, která vše podstupuje a vše snáší, aby je zachránila. Možná si představiti strasti a utrpení všeliká, jichž mu bylo zakoušeti, uvážíme-li, že svůj úřad skoro ustavičně konal mezi Židy, kteří mnohem více byli zaslepeni, neucheliví a tvrdšími než ostatní národové všeci. Proslavil svůj úřad korunou mučnickou a pil z kalicha svého Mistra nejen apoštolstvím namáhavým nýbrž také smrtí, kterou jako Spasitel pro víru křesťanskou vytrpěl. Mimo sv. Jakuba menšího jemu jedinému dostalo se toho vyznamenání, že svou krev procedil v Jeruzalémě, tedy na téže půdě, která krví Spasitelovou byla zbrocena. Smrt Spasitelova církvi život dala; smrt sv. Jakuba způsobem podivným přispěla k rozšíření církve, jelikož působila, že apoštolové z Judska vyšli hlásat evangelia po celém světě. Mistr máje duši svou vypustiti za své vrahy se modlil; sv. Jakub umíraje svého vraha objal a na víru obrátil. Jak podivu hodná jest moc lásky, která pro spásu duší se vydává za obět.

Učín pevně předsevzetí a jdi k oltáři, abys pil z jiného kalicha, který Ježíš Kristus ti připravil. Dobré kněze naplňuje ohněm lásky božské; zbavuje je v jejich utrpení všeliké hořkosti; nadšenost posvátná z něho vychází do celé bytosti jejich. *Calix inebrians quam praeclarus est!* (Zalm 22, 5. Kalich opojující jak znamenitý jest.)

Obsah stručně vyložen.

I. Sv. Jakub úřad apoštolský oslavil vlastnostmi přípravnými: pravým povoláním, věrností obětavou a odhodlanou, přítulností k Ježíši upřímnou. Jakmile Spasitele poznal, zahřel touhou, aby k němu se přivinul. Jak veliká byla jeho radost, když uslyšel slova tato: *Venite post me.* (Pojďte za mnou.) Neváhá ni chvílečku; všecko obětuje, člun, síť, své přátely. Jak rád by byl ochoten více dáti, kdyby byl více měl. Ačkoli jak se zdálo, opustil málo, přece nalezl ještě méně. Jeho oběti předmětem není toliko, co má, nýbrž také čím jest a čeho ještě nadíti se mohl. Zapíratí sebe nezbytně potřebí jest učeníku Ježíšovu, čím více Jeho služebníku, knězi! Chce-li kdo býti apoštolem, musí míti ke Kristu lásku horoucí a velikomyslnou a tvorů zcela se vzdáti.

II. Kterak sv. Jakub úřad apoštolský za-

stával. Následovati jej máme hlavně pro horlivost, s jakou pracoval k obrácení duší, příklad, jakým posluchače nejmocněji obracel k víře a zmužilost, jakou podstupoval všechna utrpení, aby je zachránil. Slovo Boží v jeho ústech moc má neobyčejnou. První zuřivost Židů jej zastihla, poněvadž svou horlivostí vynikal. Jeho kázání mocně hýbala, jeho příklad vybízel k následování. S horlivostí, která duše hledá, a svatostí, která je získává, spojil zmužilost a trpělivost, které všecko snášejí, aby je zachránil. Kristus modlil se umíraje za své vrahy; sv. Jakub obrátil svého vraha objev jej.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Promluvy náhrobní.

I. Při pohřbu dívky.

„Neumřela dívka, ale spí.“
(Mat. 9, 24.)

„Neumřela dívka, ale spí,“ pravil Božský Spasitel náš J. Kr. k zástupům hlučícím na nádvoří domu Jairova, když na jeho úpěnlivou prosbu do jeho domu byl vešel, by dceru jeho, která právě skonala, z mrtvých vzkřísil.

A tato útěchy plná slova přivolávám i já vám, rodičové a příbuzní, kteří nad otevřeným hrobem této v Pánu zesnulé smutně klečíte. „Neumřela dívka, ale spí,“ volám i k vám ostatní osadníci, kteří puzeni láskou křesťanskou svou spolusestru na toto místo věčného odpočinku jste doprovodili.

Po delší nemoci povolal ji Pán nad životem a smrtí z tohoto slzavého údolí, jak všickni doufáme, tam k sobě v kraje nadhvězdné, kdež žádných více není vzdechů, bolestí a slzí. — Ještě jednou opakují: „Neumřela dívka, ale spí,“ ne snad proto, že byste nevěděli, že skutečně zemřela, anebo jakoby já slabý a nehodný sluha Páně přiosvojiti si chtěl moc toliko Bohu patřící, totiž ji z mrtvých vzkřísiti: nýbrž volám tak jakožto sluha neklamně Pravdy věčné, a tudíž učitel pravdy, že každý, kdož věří v J. Kr. a přikázání Jeho zachovává, by i umřel, živ bude na věky.“ (Jan 11, 25.)

Jak útěchyplná to pravda, která jako svlažující rosa a hojivý balsam na srdce bolem a žalem rozedrané padá zvláště tehdy, když v chladný hrob — do země — kládeme tělesné pozůstatky osob nám nad jiné milých!

Kdyby nás sv. víra neučila, kdybychom nevěděli, že člověk jednou umřev zase k životu věčnému probudí se; kdyby manžel s manželkou, rodičové s dětmi po smrti

neměli se zase shledati v životě lepším, pak by toto posvátné místo, tyto četné nízké pabrbky náhrobní byly předmětem hrůzy, a zpomínka na hrob byla by jako dvojostrý meč prorývající vnitro bídneho smrtelníka. Ale víra svatá jako anděl míru přichází řkouc: Umřeš, usneš na krátkou dobu, abys zas procitnul a živ byl na věky, neboť k věčnosti nemožno jinak se dostat nežli branou smrti.“ Tou vírou pozbývá smrt své hrůzy, hrob děsného pohledu, zpomínka na ní své hořkosti. Tento hřbitov jest v očích katol. křesťana svatým polem, kdež těla v Pánu zemřelých do hrobů jako semena klademe, aby k životu novému vypučila, neboť „roz-sívá se tělo porušitelné, vstane neporušitelné. Musí zajisté toto porušitelné tělo obléci neporušitelnost, a toto smrtelné obléci nesmrtelnost.“ (I. Kor. 15, 42 a 53.) O této pravdě hovoře volá sv. Pavel radostně: „Kde jest, ó smrti, vítězství tvé? kde jest, ó smrti, osten tvůj?“ (I. Kor. 15, 55.)

Svatý Pavel zřetelně učil, že smrt úmrtím Spasitelovým na kříži ztratila pro nás to, což ji děsnou činí, neboť víme a přesvědčení jsme, že na chvílku zdřímnuvše vstaneme zase, abychom věčně žili. Tato blahá naděje na šťastný život věčný musí nás tím více proti přílišnému strachu před smrtí siliti, když svědomí nám praví, že v životě pozemském Bohu jsme dle sil svých sloužili a odcházejíce a loučíce se se světem s Bohem opravdově jsme se smířili. — Jen hříšníku, který v životě svém Boha nedbal, jest třeba smrti se báti, protože v životě věčném jen přísný trest věčný ho čeká. Takové nešťastné věčnosti, jakáž ná hříšníka čeká, ne-bála se naše v Pánu zesnulá N. N. Skonala úplně smířena s Bohem, neboť několikrát přála si v nemoci své svatými svátostmi býti zaopatřena. A tak doufám, že ten laskavý dobrý pastýř duší lidských, milostný ženich všech duší čistých J. Kr. do počtu moudrých panen milostivě ji přijmouti ráčil.

Proto netruchlete, rodičové, že dobrou dceru jste smrtí ztratili. Měla sice býti podporou vám u vysokém věku, avšak Pánu tam na nebesích jinak se zalíbilo. Klaňte se svatě vůli Jeho! Když zrodila se k časnému životu, položili jste ji do měkké kolébky, a hle! nyní zrodilší se pro život věčný kladete ji do kolébky jiné — do hrobu. Jako kdysi nemluvně v kolébce své spávala, tak i nyní „neumřela, ale spí“, z kteréhož spánku nepovstane až anjelská trouba k věčnému bdění ji probudí. Nuže! nerušte nářkem a pláčem tohoto tichého jejího spánku, se žehnáním a modlitbou rozlučte se s ní u

hrobu, který vás rozloučil jen na dobu, by na věky vás spojil.

Vy pak jinoši a dívky, do jejichžto kruhu zemřelá panna patřila, přistupte blíže ku hrobu a patřte, co z jednoho každého z vás spíše nebo později také bude. Nespoléhejte na své mládí, na svou bujarou sílu. Ostří kosy anděla smrti nezná rozdíl mezi mladým a starým. Krotte vášně své, držte na úzdě těla svá, chovejte je čistá, aby byla chrámem Ducha sv. Pak i vám poslední hodinka bude lehká. Amen.

Fr. Al. Ermis,

kooper. v Bludově na Moravě.

Novému hřbitovu.

„Vítej nám ty půdo svatá,“
z všech zaznívá srdce hloubí,
v tobě se smrtí se život
navždy v tmavém hrobě snoubí!

Rovné u tebe je ceny
prostá hůl chudého kmeta,
jako šarlat králů skvoucí
nebo statky všeho světa.

Pospěje sem syn ke hrobu, —
tady klekne dcera hodná,
odtud k Otci na nebesích
zavzní prosba dítek zbožná.

Na hroby klekneme přátel
v radosti anebo v bolu,
aby duše cítily se
v objetí blahém pospolu.“

Al. Dos.

O vynikajícím postavení chudých v Církvi.*)

Od J. Ev. Eybla.

Budou poslední prvními
a první posledními.
(Mat. 20, 16.)

Ačkoli se výrok Páně, že budou první posledními a poslední prvními zcela a veskrze vyplní až po vzkříšení všech z mrtvých, kdy spravedliví, jichž si na zemi nikdo nevšimal, státi budou na místech prvích, nešlechtní pak, kteří na zemi měli moc a panství, s hanbou odkázáni budou do temností zevnitřních (Mat. 25, 30.); předce již i za vezdejšího života se lidské poměry počínají obracet i první známky takových pro-

*) Srovn. Sermon sur l'éminente dignité des pauvres dans l'Eglise par Bossuet, Paris 1869.

měn viděti jest ve zřízení církve. Toto divné město, jehož základy sám Bůh položil, má své zákony a svou ústavu, jimiž se řídí. Poněvadž ale její zakladatel Ježíš Kristus proto přišel na svět, aby zvrátil řád, povstaly pýchou, patrně, že jeho vláda přímo se protíví moci světa, odporující jí v těchto třech věcech: Předně, na světě bohatí se těší všelikým výhodám a mají první místa; ve království Ježíše Krista přednost náleží chudým, kteří jsou prvorozenci církve a pravými jejími syny. Po druhé, na světě chudí podrobeni jsou bohatým a k tomu, jak se zdá, zrozeni, aby jim sloužili, v církvi však bohatí se přijímají s tou podmínkou, aby sloužili chudým. Po třetí, na světě výhod a výsad se dostává bohatým, chudým jen jejich podporou; v církvi Kristově milosti a požehnání se udílejí chudým, a skrze chudé bohatým. Tak se již za přítomna vyplňují slova: „Budou poslední prvními a první posledními,“ poněvadž chudí, jsouce posledními na světě, stávají se prvními v církvi; poněvadž bohatí, domnívajíce se, že jim vše podrobeno jest, a kteří takřka po chudých šlapou, v církvi k tomu jsou, aby chudým sloužili; poněvadž milosti Nového Zákona právem náležejí chudým, a skrze jejich ruce se dostávají bohatým.

Důležité jsou tyto pravdy, poučující boháče, aby měli ve cti stav chudých, přispívali jejich potřebám a se stávali účastnými jejich výsad.

I.

Učený a výmluvný svatý Jan Zlatoústý pronáší krásnou myšlenku, bychom z ní poznali výhody, jimiž se chudoba honosí nad bohatstvím. Představuje nám dvě města: v jednom z nich obývají samí boháči, ve druhém žijí pouze chudí. Které z těchto měst jest mocnější? Na první pohled každý by řekl, že město bohatých jest i městem mocnějším; ale veliký učitel církve soudí naopak, říká, že město bohatých bude sice vynikati leskem a nádherou, ale zároveň že bude bez síly a bez jistého základu. Boháči, vyhýbajíce se tvrdé práci a nemohouce se přemáhati sháněti by se po stálých rozkoších. Tím by se porušila mysl, ochabla všeliká snaha uslechtilá a všecken život by trávil v nečinnosti a zabálce. Umění by zanedbávali, země nevzdělávali, pracného díla, jimžto se člověčenstvo zachovává a vyživuje, by se každý vzdaloval. Tím způsobem by město nádherné, nemajíc žádných nepřátel, padlo samo sebou, svou vlastní hojností. Naproti tomu by chudí obyvatelé druhého města z pilné potřeby, která bývá vynalezavá a

původem užitečných umění, zaměstnávali svého ducha, brousili svůj vtip, nabývali vytrvalosti a nelekajíce se potu v tváři své, dokazovali by velká díla, která bez velké práce ovšem nebývají. Tak soudí bez mála Zlatoústec, vynášeje v té příčině chudobu nad bohatství.

Leč mluvíce bez obrazu, víme, že důvodění to se zakládá na pouhé smyšlenice, neboť takových měst nikde na světě není. Ale není smyšlenkou, nýbrž dílem skutečným město chudých, jež Spasitel založil a jež se nazývá jeho církvi. Příčina, proč nazýváme církev městem chudých, jest tato: Církve vedle prvního svého plánu vzdělána jest pro chudé, oni jsou opravdovými obyvateli tohoto města blahoslaveného, kteréž se v Písmě nazývá městem Božím.

Ačkoli taková nauka se může zdáti dosti podivnou, jest předce pravdiva, což abychom snáze poznali, pomysleme si, jaký rozdíl zabíhá mezi synagogou (církvi starozákonní) a mezi církvi Kristovou. V zákoně starém přislíboval Hospodin za odměnu požehnání časné; naproti tomu, jak dí žalmista, „všecka sláva církve svaté vnitř jest“ (Žalm 44, 14.) a skryta. „V tučnosti země“ pravil Isák k svému synu Esauovi, „a v rose nebeské s hůry bude požehnání tvé.“ (Gen. 27, 39. 40.) Vůbec jest známo, že slíboval Hospodin ve starém zákoně věrným služebníků svým, že jim prodlouží dni života, obohatí jejich rodiny, rozmnoží jejich stáda, požehná jejich statkům a dědictví. Z toho jde, že bohatství a hojnost byly údělem synagogy a tato si na lidech a rodech bohatých velice zakládala. Jinak jest v církvi Kristově. Evangelium nevábí a nenavazuje mnoho slibováním statkův časných. Na místo takových odměn klade Spasitel útrapy a kříže. Tou příčinou stali se poslední prvními a první posledními, poněvadž bohatí, byvše za vlády synagogy prvními, takové hodnosti v církvi nemají, chudí pak jsou opravdovými jejími příslušníky a občany.

Ve starém zákoně Hospodin ráčil se zjevovati způsobem nádherným a velebným, pročez i slušelo, aby jeho choť, synagoga, měla taktéž patrné známky zevnější velikosti, naproti tomu v zákoně novém Bůh skryl svou moc podobou služebníka; tudíž i církev, jeho choť, obraz jeho nízkosti a znak jeho zmaření jevití povinna. A neposlal-li týž Bůh z téže příčiny, „aby se naplnil dům jeho,“ (Luk. 14, 23.) služebníků po všech bídách a nuzných? „Vyjdi rychle,“ praví, „na ulice města a chudé a mdlé a slepé a kulhavé uveď sem.“ Nechce tam míti nikoho leda

chudé a bídné, nechce, leda takové, kteří by jeho znak nesli, t. j. kříž a chudobu snášeli. Takto církev jest v pravdě městem chudých. Boháči jakožto boháči, jsouce následovníky světa, se v ní takměř jen trpí; chudí však a ubozí, majíce na sobě známky Syna Božího poníženého a zmařeného, (Fil. 2, 5 sl.) jsou vlastními jejími příslušníky. Proto je žalmista nazývá chudými Páně. „Chudé tvé“ (Žalm 71, 2.) Proč chudí Páně? Nazývá je tak, předvídaje, že se Hospodinu v novém zákoně zalíbí, přijímati je za své se zvláštní předností a vyznamenáním.

V skutku, nebyl-li k nim Spasitel poslán? „Duch Páně“, dí, „poslal mne kázat evangelium chudým.“ (Luk. 4, 18.) Čili nemluvil téměř jen k chudým v památné své řeči horní, k boháčům se neobraceje leda jen aby pokořil jejich pýchu? „Blahoslavení jste chudí, vaše jest království Boží! Náleží-li jim tedy nebe, jež jest královstvím Božím na věčnosti, také jim náleží církev, která jest královstvím Božím na zemi. Také oni první do církve vešli. „Vizte bratří,“ praví apoštol národům, „že (v církvi) nemnozí jsou moudří podle těla, nemnozí mocní, nemnozí urození, ale neurozené světa a potupené vyvolil Bůh.“ (I. Kor. 1, 26. 28.) Odtud dobře je viděti, že byla církev Páně sborem chudých. Pakli vcházel na počátku i boháči zbavovali se svého jmění, kladouce je k nohám apoštolův, aby je přijali do církve, jež byla obcí chudých. Do takového světla na prahu křesťanství Duch svatý postavil přednost a výsadu chudých, těchto oudů Ježíše Krista.

Ještě i z jiných důvodů mohli bychom prokázati zvláštní přednost chudých v církvi, takže oni jsou pravými syny jejími, pro ně že ona hlavně vzdělána jest. Zatím ale užijme ku svému poučení této pravdy. Z ní se učíme ctíti chudé a ubohé, věduce, že oni jsou staršími bratry našimi v rodině křesťanské a před jinými povoláni, aby se stali oudy církve Páně; majíce nejjistější její známky jsou i jejími oudy nejvzácnějšími. Tomu výslovně učí apoštol sv. Jakub. „Slyšte bratří moji nejmilejší,“ praví, vybízejte posluchačů ku zvláštní pozornosti. „Slyšte bratří moji nejmilejší, zdaliž Bůh nevyvolil chudých na tomto světě, aby byli bohatí ve víře a dědici království, jež Bůh zaslíbil těm, kteříž jej milují? Vy pak zneuctili jste chudého.“ (Jak. 2, 5. 6.) Není-li těmi slovy na jisto postavena výtečná hodnost chudých, přednost jejich povolání? Zaslíbeností tedy všeho politování hodnou by bylo, nectíti chu-

dých, jichžto Bůh ve své církvi tolik vyznamenal.

Apoštol Pavel nám dává toho příklad. V listu k Římanům mluví o almužně, kterou hodlal přinésti věřícím Jerusalemským, takto: „Prosím vás, bratří, skrze Pána našeho Ježíše Krista a skrze lásku Ducha sv., abyste mi pomáhali na svých modlitbách za mne k Bohu, ... aby oběť služby mé příjemná byla svatým v Jerusalemě.“ (Řím. 15, 30. 31.) Jak šetrně ba uctivě mluví apoštol o chudých.“ Nepraví, že jest mu almužny uděleti aneb podpory poskytovatí nýbrž mluví o službách, které jest povinen prokazovati. Ba on ještě více činí, což shledáme všimnouce si dobře, čeho dodává: „Proste za mne Boha, aby moje služba jim byla příjemná.“ Proč pak mluví takto? Či jest třeba tolik opatrnosti, abychom jiným učinili almužnu příjemnou? Pro vznešenost chudých v církvi tak mluví. Z dvojí zajisté příčiny dáváme, buď abychom získali lásku, buď ulevili potřebě, buď že koho ctíme, buď útrpnost s ním máme; v prvním pádě podáváme dar, ve druhém almužnu. Myslívají, že stačí dáti, avšak způsobem jakým a okolnostmi, za jakých pomoc dáváme, velice zvyšuje cenu dobrodiní. A tímto způsobem Pavel přispívá chudým. Nespátřuje v nich pouze nešťastné, jimž jest třeba pomoci, nýbrž i, že ve své bídě jsou hlavními oudy Ježíše Krista, a prvorozenci církve. Proto se jim jako osobám vzácným bez mála dvoří. Nemyslí, že jest na tom dosti, aby se jim příspěvkem ulehčilo, nýbrž také si přeje, aby jeho služba jim byla milá a příjemná. A proto vyzývá církev k modlitbám. Takové vážnosti zasluhují v církvi chudí, že si Pavel ctí klade moha jim sloužiti a štěstím, líbí-li se jim jeho služba. „Aby oběť služby mé příjemná byla svatým v Jerusalemě.“

Tak smýšlejí apoštolé o chudých v církvi. Jsme-li úřadem, důstojností povzneseni nad chudé, povaha Ježíše Krista chudého a jako zmařeného, poníženého, je povznáš nad nás. Ctíme, sloužíce jim, toto zřízení božské Prozřetelnosti, která jim v církvi vykazuje první místa s takovou předností, že boháči do této společnosti věřících se bez mála jen proto přijímají, aby nuzným sloužili.

Kahyra čís. 126.

Ruče rozkázal kapitán spustiti dvě lodice, na korábě se nacházející na moře a cestujícím a lodníkům v ně vstoupiti; v krátké byly obě přeplněny, a mnozí ještě byli na palubě. Mezi těmito byl i Tomsier. Marně

prosili šťastnější druhy své, by přijali jich na loďky, marně volal kapitán, aby ti kdož plovati umějí postoupili místo své těm nešťastným, jež zoufale po palubě běhající pozorovali na děsivý jícen hrobu, jenž před nimi se rozevíral. Lodice odrazivše zvolna plouly po tisíci se již hladině mořské ku břehu, asi hodinu vzdálenému. Chtěli aspoň sbíti na rychle vor, avšak k tomu nedostávalo se zručených rukou a času.

S odhodlaností vrhl se kapitán do vln a ti, již plovati dovedli za ním. S výkřiky hrůzy tékali ostatní plovati neumějíce po lodi zvolna se potápějící, až je buď zoufalost donutila vrhnouti se v moře a pomoci klád a dřev hleděti dostat se na břeh, — neb až je moře samo proudy svými zachvátilo.

Vesele zářilo opět slunko na obloze, na níž roztrhané mraky přebíhaly a paprsky jeho zvědavě zářily na místa, kde byla loď potopená. Větrík, pohrával si toliko s praporečkem hlavního stožáru, jehož konec dosud z vody čněl. Než po chvíli zmizela i tato poslední stopa korábu a jen roztržštěné jeho kusy a břevna ploula po hladině.

Mezi těmito plaval i trám, na němž ležel nemocný přivázan. Za ním, několik stop plaval muž, jenž již umdlen, hleděl zachytiti se předmětu, který by mu v plování usnadnil. Konečně se mu podařilo zachytiti se trámu, na němž nemocný spočíval, než tento tím obtížen počal se potopovati. Rychle tedy vytrhl připluvší za pasem nůž, přefal provazy, jimiž nemocný k němu byl přivázan, a svrhl tohoto do šumícího moře, úpěnlivě marně však prosícího.

Vysoko vystříkla voda pádem těla zpěněná a opět zavřela se nad hlavou nešťastníka, který marně z korábu zachráněn nyní rukou ukrutnou uvržen byl v pustý hrob, jež žádný nemůže zdobiti křížek, aniž kdo přijde, aby porosil jej slzou upřímnou. — Zvědavě vrhlo slunko jasnobleský paprsek svůj v tvář muže, jenž nyní sám na plovoucím trámě se nacházel, avšak rychle zastřelo si černým mrakem svoje líce, aby nemusilo zírati děle na místo strašného činu a na původce jeho. A tím byl Tomsier. S velikým namáháním hleděl dostat se ku břehu, odliv moře však zaháněl jej v širý ocean, jakoby nechtěl přijati vraha. Vytřeštěným zrakem pohlížel Tomsier na trám, jenž neustále od břehu se vzdaloval a hýbající se jeho rty čtly mimovolně vypálená na něm slova: „Kahyra čís. 126“. — V zoufalství odevzdal se osudu, jehož se ovšem nenadál,

když povržlivě shlížel na nemocného a že týž trám bude jemu u večer ochranou.

Z přístavu Londýnského vyplulo několik lodí válečných, aby pronásledovaly lodi loupežnické, které na moři kupecké koráby přepadávající, cestu nejistou činily. V krátce dostihly jich na širém moři. Loupežníci vidouce, že rychlý útěk jich nezachrání před loďstvem je pronásledujícím, chystali se k zoufalé obraně. Brzy hřměla děla z obou stran a v kouři obojí loďstvo zahalujícím kmital se jen blesk děl smrtonosnou metaje zhoubu a zkázu. Lodi loupežnické nemohly na dlouho odolávati útoku a střelbě vycvičených lodí válečných a v záři slunce zaskvěl se na nich bílý praporec.

Střelba umlkla a lodníci angličtí blížili se k lodím loupežnickým. Sotva že však se přiblížili na dostřel, přivítání byli strašlivou střelbou loupežníků. Množství vojinův anglických padlo; a z lodí prudká opět započala střelba. Jako o závod pracovala děla anglická a ústí jejich smrtící chrly rány. Nic neprosnělo loupežníkům opětné vyvěšování bílých praporů, ani volání, že se vzdávají, děla anglická neustála v palbě, pokud poslední stožár na lodích loupežníků nebyl skácen. Po té vrazili lodníci do lodí nepřátelských a svázavše všechny na nich se nacházející, vraceli se i s lodmi jejich zpět.

Mezi loupežníky nacházel se také mladý muž, jenž neustále volal, že jest nevinen, že není loupežníkem. Admirál lodí anglických, zavolav jej před sebe, tázal se ho kdo by byl? „Jsem Karel Tomsier,“ loď na které jsem cestoval se ztroskotala a já zachrániv se na trámu lodním plovat jsem celou noc, až mne mořští loupežníci našedše na lodi své přijali.

Admirál kázal přivésti několik loupežníků, tázal se jich, zdali tomu tak jest, co Tomsier praví. Ale tito nevražice na něho, ježto mnohá tajemství jejich vyzradil, dali sobě tajnými posuňky znamení, načež jeden z nich vystoupiv promluvil: „Každé slovo, které Tomsier pravil jest lživé, on jest již starým loupežníkem a sám nás navedl k tomu, abychom vztýčivše praporec míru, na přiblíživši se lodníky střeleli.“

Udiven pohlížel admirál na Tomsiera, a nechtěje slyšeti hlasu jeho více, kázal jej odvléci a ostříhati jako hlavního loupežníka. Zničen klesl Tomsier na podlahu.

Blíže Londýna vystavěno bylo dvanácte šibeníc, na nichž měli býti pověšeni hlavní z loupežníků. Několik setin královského vojska vezlo uprostřed odsouzené oběti

ku místu, kde vykonána měla býti poprava a víření bubnů přehlušovalo křik a nářek mladíka, který spoután seděl na voze mezi ostatními odsouzcenci. Byl to Karel Tomsier. Udání jeho nebylo přiloženo víry a soud hleděl jen k tomu, že jej mezi loupežníky našel a ti, jako jednomyslně svědčili, že on byl nejvíce všeho původcem. Z rodště svého již od nejtělejšího mládí vzdálen, dlel brzy tu brzy tam; rodiče dávno již byl ztratil a příbuzných neměl.

S ostatními jedenácti, kteří považováni byli za hlavy odsouzen byl k smrti potupné, ostatní pak k mnoholetému žaláři.

Ilučné davy lidstva stály již na místě popravním, čtverhranném, jezdcí obklopeném. Odsouzcenci přijížděli na vozích, majíce ruce okovy spjaté. Všichni mimo Tomsiera pohlíželi vztekle kolem sebe a oči jejich mstivě pronásledovaly mladíka ubohého, jenž zámysly jejich prozradiv, doufal pomoci si na svobodu, vskutku však pomohl si na smrt.

Dojeli místa, kde kat s pacholky svými na ně již čekal. Tito sesadivše je z vozů, umístili každého pod jednu ze šibenic, obšoupených tlupami vojska a zástupy lidstva, již po celou noc zde čekajícího. Odhodlaně stáli loupežníci na místě popravním a zdálo se, že opovrhují životem svým a tak málo si ho váží, jakož vážili si života svých obětí.

Na smrt bledý sestupoval i Tomsier s vozů. Celý svět zdálo se mu, že jím opovrhne, celý svět že ukazuje na něj prstem, jako na vraha a on přece dle mínění svého byl nevinný, jako lilie plná.

S účastenstvím a lítostí hleděli na něj mnozí ze zástupu. — nikdo však nepojmenoval jej jinak než loupežníkem — vrahem, jehož radostí bylo brodit se v krvi lidské. Však přece bylo jim ho líto ba někteří i hlasitě volali, že škoda jest ho, že se stal vrahem. A Tomsier to slyšel, nevýslovný žal naplnil mu nádraž a nyní poprvé cítil, jak trapné jest opovrhování tomu, kdo jest opovrhován.

Zatím započal kat krvavou svoji práci. Jedenácte loupežníků viselo již na šibenicích a kat blížil se již k Tomsierovi. S výkřikem zoufalým pohlédal Tomsier kolem sebe a oči jeho zarosené zíraly na zástupy lidstva na výšinách stojící. Čarovné slunko vrhalo svoji zář tak mile, tak luzně na širou zemi, jež tak krásná se Tomsierovi nyní zdála jako nikdy před tím. A tu nyní měl opustit, za loupežníka, za vraha považován.

„O ten svět,“ šeptal, „nezná milosrden-

ství a neví, jak trapné jest to umírat — nevinně.“

V tom vložil mu kat oprátku na krk. Duchovní odstoupil od Tomsiera s Bohem smířeného, jenž s hrůzou čekal na poslední svou chvíli. Posledně chtěl pozvednouti ku hvězdným výšinám ruce své, ale ty byly spoutány těžkými okovy, pozvedl tedy zrak svůj vzhůru a ten padl na sloup, na němž měl býti oběšen. S vytřeštěným okem pohlízel na něj a krev mu stýdla v žilách, když četl na něm vypálená slova: „Kahyra čís. 126.

—y.

Z denníku milosrdné sestry.

Z anglického C. Brameové přeložil L. Frič.

Ubírala jsem se právě do své ložnice, když zuselechla jsem na chodbě v přízemí těžké kroky a hned na to hlas lékařův: „Zavolejte sestru Majdalenu!“ Ulyševši jméno své spěchala jsem dolů a spatřila jsem na nosítkách bezvládné tělo muže, přes které pokryt byl plášť. Nevěděla jsem, zda je to mrtvý či raněný. Lékař spatřiv mne zvolal: „Vykažte tomuto pánovi tu nejlepší světnici, kterou máte, a přineste rychle obvazky a vše, čeho je třeba. Myslím, že ještě žije, ale nebezpečí jest veliké. V několika okamžicích jsem vše obstarala a raněný položen byl na lůžko. Než jak smutný to pohled! Raněný byl muž v nejlepších letech, statné postavy, krásného obličeje. Nyní odpočíval zde raněn na smrt. Ze spánku řinula se teplá, rudá krev a stýdla v havraních vlasích. Nedával ani známky života, jen srdce ještě slabě bilo. Žádný dech nepohnul bledými jeho rty; jen asi dvakrát zachvěly se oční jeho řasy, oči samy se však neotevřely. Bledý svit luny padal plným proudem na nemocného a dodával bledosti jeho rázu příšerného. Nemohla jsem pohled ten snést a zavřela jsem okenice. Lékař prohlédl zatím ránu a obvázal ji.

„Jest tu naděje?“ ptala jsem se.

„Ani té nejmenší naděje není,“ zněla odpověď.

Prohlíželi jsme jeho šaty, zda-li bychom něco nenalezli, z čeho dalo by se souditi na jeho stav a jméno. Svinutý papírek vypadl při tom na zemi. Lékař jej zdvihl a rozbalil — byla tam vrkoč vlasů. V tobolce našli jsme jeho navštívenky, stálo na nich: Eduard Leigh, Esquire, — Crescent Nr. 3.

„Znáte jej, doktore?“ — „Nikoliv, znám však dívku, kterou teprve před třemi dny pojal za manželku. Jak asi ránu tuto snese? Nejlépe by bylo, kdybychom ji ihned sem

zavolali, ale nevím, ale nevím, jak a kým já máme tu strašnou zprávu oznámiti. Obávám se toho nejhoršího, jestliže příliš náhle o tom se dozví!“

„Což nemá příbuzných, na něž byste se mohl obrátit!“

„Neznám žádných a mimo to čas kvapí. Má také ještě matku, která bydlí u nich. Nevím věru, co by bylo lépe!“

Lékař přistoupil opět k loži nemocného, avšak ten se dosud ani nepohnul.

„Jest to silné otřesení mozku a já se tomu téměř divím, že nebyl na místě mrtev!“

„Jak se to neštěstí stalo?“

„Jel rychle na koni bezpochyby domů ke své choti; kůň se však splasil a shodil ho. Při pádu narazil prudce o kámen. Myslí, sestro, že bude nejlépe, když tam půjdu já sám. Avšak ne, ne, příchod lékařův by je příliš polekal!“

Lékař se na okamžik zamlčel.

„Čas ubíhá. Sestro Majdaleno, nevím o nikom, kdo by to lépe vyřídil, než vy. Vezměte si kočár a jeďte tam. Sdělte oběma dámám tu smutnou zprávu a přiveďte je hned sebou. Nemusím vám snad ani radit, abyste je napřed poněkud na to neštěstí připravila.“

Šla jsem. Jízda netrvala dlouho, ale každý okamžik zdál se mi býti věčností. Konečně vůz stanul a já vkročila do domu. Srdce mi mocně tlouklo. — Jeden sluha se ptal, co žádám.

„Ráda bych mluvila s paní Leighovou!“

„S mladší nebo starší?“

„S oběma a uveďte mne k nim hned. Čas můj kvapí!“

V tom slyšela jsem v prvním poschodí zašustiti hedvábné šaty a ze shora zazněl něžný hlas: „Jsi ty to, Eduarde? Divila jsem se již, proč tak dlouho nepřicházíš.“

„Pán zde ještě není, jest tu však jakási dáma, která by s vámi ráda mluvila,“ odpovídal sluha.

„Přiveď ji k nám a řekni Marii, aby přinesla nám čaj hned, jakmile manžel můj přijde.“

Šla jsem za sluhou, jenž uvedl mne do velkého, elegantně zařízeného salónu. Neměla jsem však pokdy, abych prohlížela si nábytek, neboť pozornost moji upoutaly na se osoby v pokoji se nalézající. Byly to dvě dámy, starší z nich, aristokratického vzezření, dobrosrdečného však obličeje, seděla v lenošce u kamen, druhá, mladá a sličná paní seděla vedle ní. Půvabný obličej, veliké, modré oči, hustý, jasný vlas — vůbec vše,

vše na ní bylo tak něžné, že zdála se mi býti andělem z nadpozemské říše.

Patrně očekávala svého chotě, pokaždé zbarvil ruměncem její líce, kdykoli blížily se ke dveřím nějaké kroky. Nejvíce mne však dojalo, když jsem spatřila přistavenou ke stolu lenošku, rozřezané již noviny, připravený již doutník — vše to uchystáno bylo pro muže, jenž zápasil nyní se smrtí a nikdy více neměl vkročiti v tyto prostory.

Obě dámy při mém vstoupení povstaly a na neobyčejném jejich úžasu, když mne spatřily, jsem poznala, že nejsou katoličkami. Přijaly mne však přece velmi vlídně a nabídnuly mi sedadlo.

„Nemám tu čest, paní Leighová, osobně vás znáti,“ počala jsem a obrátila jsem se k starší dámě, poněvadž nemohla jsem déle patřiti na zářící obličej mladé paní, „přicházím však od doktora Duncana.“

Dáma se poklonila a pravila zdvořile: „Neznám sice pana Duncana osobně, avšak jméno jeho jakož i pověst jeho známa jest celé naší rodině,“ a při tom pousmála se na svou snachu.

Ta přistoupila ke mně blíže a pravila: „Oh, já znám doktora Duncana a zajisté, že se týká vzkázání vaše mne! On byl jedním z těch nejlepších přátel mé matky a nezapomíná nyní také na mne. Co pak mi vzkazuje?“ Při slovech těch pousmívala se polo studem a polo radostí, očekávajíc, že přináším jí bezpochyby doktorovo přání k uzavřenému právě sňatku.

„Byl příliš zaměstnán, jinak by byl přišel sám.“

„Ah,“ pravila mladá dáma vesele, „doktor Duncan jest od jakživa pověstný pro své věčné omluvy; avšak odpusťte, že jsem vás vyrušila!“

Obličej její stal se náhle vážným, když viděla, že nesdílím její veselosti a dodala ihned starostlivě: „Já doufám, že ho nepotkalo žádné neštěstí?“

„Je skutečně velice nešťastný,“ odvětila jsem a povstavši vzala jsem starší dámu za ruku. „Jste sice, milostivá paní, jiné víry než já, ale myslím, že věříte, rovněž jako já, na dobrotu a lásku nebeského našeho otce.“

„Oh, zcela jistě!“ zvolala matka Eduardova.

„Vše, co se děje, děje se jen proto, poněvadž tomu dopouští blahoslavená jeho vůle, kteréž musíme se podrobiti bez reptání a pokorně.“ Zamlčela jsem se na okamžik. Mladá panička přistoupila ke mně blíže a já zpozorovala, jak zbledla a jak se chvěje.

„Zalíbilo se nebeskému našemu otci,“ že i vám uložil na zkoušku veliké hoře, snete je také trpělivě? Váš syn —“

„Můj manžel! Co se s ním stalo? Řekněte mi, kde jest?“ zvolala mladá paní.

„Spadl s koně a jest nebezpečně poraněn. Nyní nalézá se v naší nemocnici; neštěstí událo se tam na blízku.“

„Matinko, pojďme rychle k němu!“

Očekávala jsem prudký výbuch bolesti, avšak mladá panička zůstala zcela klidná, jen obličej byl na smrt bledý, rty se jí chvěly a hlas zněl jaksí chraptivě a nuceně. Matka Eduardova povstala ihned.

Když jsem viděla, že strojí se k odchodu, pravila jsem: „Má drožka stojí ještě na ulici, tak že můžeme ihned odjet.“ Dámy zahalily se do šátků a vstoupily do kočáru. Na cestě promluvila ubohá mladá paní jen jednou:

„Je naděje, že se uzdraví?“

„Obávám se, že nikoli, — ale Bůh jest milosrdný.“

Zakryla si šátkem obličej a seděla bez pohnutí po celou cestu. Bolest matčina byla mnohem hlasitější, — plakala, hořekovala, volala jméno svého syna, brzo div si nezoufala a brzo opět doufala.

„To nemůže býti pravda, sestro, já tomu nemohu věřit. Můj šlechtný syn s těma jasnýma očima, s tím krásným vlasem a předobrym srdcem, ten že by umřít měl v nemocnici? Ne, ne, to nemůže býti pravda! Co jsem jen učinila, co jsem zavinila zlého, můj ty Bože, že's navštívil mne takým hořem?“

„Bůh netresce vždy jen ve hněvu, milá paní,“ pravila jsem.

Ta však zalomila zoufale rukama. „Či je to snad milosrdenství, urvati mi jediného mého syna, to jedině stvoření, které miluji a od něhož jsem milována, oloupiti mne o ten jediný paprsek světla, jenž smutný můj život ozařuje? Či nevíte, že jsem vdovou a on že jest můj jediný syn?“

Náhle umlkla a opřela hlavu svou, stříbrnými vlasy již pokrytou o mé rámě. Pak šeptala mi žalem se rozplývající: „Ach, sestro, kdybyste jej byla viděla dnes ráno, když od nás odcházel! Byl tak slíčný, tak laskavý, tak veselý a nyní —! Když se se mnou loučil, políbil mne a pravil: „S Bohem, matinko, očekávej mne o páté hodině a prosím tě nežárli, jestliže dám tyto květiny mé drahé Helence,“ a vidíte, sestro, Helena má ty květiny dosud v ruce a syn můj zápasí snad již s krutou smrtí!“

Děkovala jsem Bohu, když konečně

stanula drožka před nemocnicí. Hned na to objevil se ve dveřích doktor a pomohl oběma dámám z vozu. Já jsem dodávala útěchy matce, doktor mluvil pak s Eduardovou chotí. Slyšela jsem, jak pravil: „Heleno, mé ubohé dítě, nepomyslil jsem si, že se opět takto uvidíme.“

Avšak ona se tázala: „Jest ještě nějaké naděje?“

Doktor se obrátil, neboť nemohl odpovědět.

Kdybys byl, laskavý čtenáři, viděl ten bledý její obličej, ten prosebný její pohled, ty chvějící se rty, kdybys ji byl viděl, s jakým rozčilením, s jakým strachem kladla tu otázku, nemohl bys zajisté zazlívati doktorovi jeho pohnutí, jež nadarmo snažil se ukryti. Ba i mně nedařilo se lépe, chtěla jsem ji potěšiti, než nemohla jsem vypravit ze sebe ani slova. Když jsme přišli na chodbu, na níž nacházela se též světnice nemocného, počala ubohá matka hlasitěji naříkat. Helena přiblížila se k ní a pravila: „Buď zticha, milá matinko, slzy tvé nemohou mu více vrátiti prchající život a stav jeho zajisté se jen zhorší, uzří-li tvůj bol a zármutek. Utíš se již k vůli němu!“

Doktor otevřel dvěře a vstoupil do vnitř. Vše bylo ještě jako dříve; nemocný nedával ani známky života ani známky vědomí, obličej jeho byl dosud bledý na smrt, oči dosud neotevřel.

Helena se přece mimovolně zachvěla, když chotě svého na loži užřela, pak ale šla pevným krokem klidně k posteli, naklonila se k nemocnému a políbila jej na bledé jeho čelo. Tresoucí se rukou odstranila do obličejů mu splývající vlasy, pak pátravě pohlížela mu se smrtelnou úzkostí do obličejů, načež u lože jeho poklekla a obličej svůj zakryla.

I matka Eduardova přiblížila se k loži nemocného a usadivši se na blízkou stoličku plakala usedavě, ačkoliv pláč svůj tlumila, jakoby se bála, že hořekováním svým mileného syna z jeho smrtelného spánku probudí.

Učinili jsme s doktorem Duncanem vše, co dalo se jen učinit, — než vše bylo marné; rozsudek byl vynešen, on musel zemřít. Duncan pokynul mi rukou, abych se k němu přiblížila. Učinila jsem tak.

„Nemocný nevydrží ani do rána!“ zašeptal doktor.

A nyní byla téměř již půlnoc. Odstoupila jsem k oknu a pohlížela jsem ven. Ruch na ulicích již utichnul, v domech světla již uhasla, jen tak v nějaké pod-

krovní komůrce mihá se slabé světélko. Vše vyhledává odpočinek, — zda-li jen klidný? Pomýšlela jsem na ty hříchy a zločiny, jež denně se opakují, na zoufalství a muka ubohé chudiny

Teď udeřila dvanáctá hodina. Jednomu znamením jest k zločinu, druhému k modlitbě

Lehká ruka dotkla se mého ramena a vyrušila mne z přemýšlení; Helena stála vedle mne a šeptala: „Sestro, nemůžeme nic, pranic pro mého muže učinit? My zde sedíme tiše a nečinně, kdežto on tamto leží a umírá! Nemohla byste zavolat více lékařů? Snad by se přece dala najít nějaká pomoc, pojďme a pokusme se o to! Já to již déle nevydržím dívatí se naň, jak umírá, aniž bych mu mohla přispěti!“

„Má drahá paní“, odvětila jsem, „v tom čase, co jsem jela pro vás, prozkoumali ti nejslavnější dva londýnští lékaři společně s doktorem Duncanem ránu vašeho pana chotě a všickni tři byli toho náhledu, že není tu na uzdravení pražádné naděje. Ba, již to jest téměř zázrak, že po takovém silném poranění ještě nyní žije, ale Bůh jest nejvyšší spravedlivý a nechtěl povolati jej nepřipraveného před svůj soud.“

Zamlčela jsem se. Po chvíli pravila Helena: „Ale což mne ani již nepozná, což se mnou již ani nepromluví?“

„Doktor pokládá za možné, že nabude na krátký okamžik vědomí, stává se to u takových nemocných velmi zhusta. A protož musíme jej bedlivě pozorovat, abychom snad pak onoho okamžiku nepropásly.“

„Ó, já jej budu dobře hlídati,“ pravila spěšně Helena a zaujala své dřívejší místo u jeho lože. Seděla tam nepohnutě jako socha, nevzdychala, neplakala, stále upřeně hledíc na obličej raněného. Jediným znamením velkého jejího rozčilení byly její pevně sevřené ruce a chvějící se rty. Pomalu přechal okamžik za okamžikem a každý bral sebou částku zbývajícího ještě života.

Jedna hodina s půlnoci — a dosud žádná změna! Žádný vzdech, žádný stenot nevydral se dosud zbledých rtů raněného. Matka naříkala opět hlasitě, ale ani jeden zvuk neprodral se k sluchu nemocného, jenž až dosud nikdy nebyl hluch k jejímu hlasu. Abych aspoň poněkud bolest její ukonejšila, zeptala jsem se, mámi se modlití, a když svolila, poklekla jsem a modlila jsem se nahlas loretánskou litanii.

Druhá hodina s půlnoci!

Helena pohlédla na mne uděšeně, jako

by řici chtěla: hle, opět minula hodina a on mne dosud nepoznal!

Přiblížila jsem se k ní a pokleknuvši pravila jsem: Milá paní Leighová, prosím, zodpovězte mi laskavě otázku, zdali jest manžel váš pokřtěn?

„Pokřtěn? Nevím to dojistá, ale myslím, že ano. Proč se ale tážete?“

„Zajisté že jste četla bibli a víte, co praví o nutnosti křtu, bez něhož nikdo do nebe se nedostane. Vy to nevíte jistě, myslíte, že to bude vědět paní tchyně?“

„Ó zajisté, ač jsem ji neslyšela nikdy o tom mluvit a nikdy jsem se na to neptala.“

Šla jsem tedy k matce a ptala jsem se ji: „Jest syn váš pokřtěn?“

Pohlédla na mne, jakoby mně nerozuměla, pak řekla: „Ano, jako dítě.“

Helena zavolala mne k sobě a pravila: „Sestro Majdaleno, vy pamatujete též na duši mého ubohého chotě.“ (Dokonč.)

Na hrob příteli.

Světa pán tě, drahý,
povolal si k sobě —
než jak záhy, z mládí,
v jak to krátké době?

Dokud jsi byl v květu,
jak ti oči plály;
ale teď mrtvolý
sklennými se zdály.

V rubáši tom bílém
jako živý zdáš se, — —
slovo na rtech bledých —
a tvář ve vsí kráse.

„S Bohem“, „s Bohem“ na vždy,
srdce hořem nyje,
a na tvůj hrob nový
oko slzu lije.

A. D.

Vznik a krátké dějiny diecése Lito- myšlské.

(Pokračování.)

Nemálo pravdě podobnosti má do sebe zpráva u starších dějepisců našich zaznamenaná, že po smrti pátého biskupa Vojtěcha ze Šternberka († 1380.) nabízel král Václav uprázdňenou stolicí biskupství Lito-
myšlského Janu z Nepomuka, který v též čas stal se tajemníkem a notářem arcibiskupa Pražského Jana II. z Jenštýna. Avšak

obzvláštní pokora svatého muže toho prý nedopustila, aby hodnost tu na sebe přijal. Naproti tomu jisto jest, že rozkol v církvi tehdy vyvolaný i diecése Litomyšlské nemile se dotekl. Protipapež Klement VII. požívaje zjevné podpory mladého markrabě Moravského Prokopa hleděl i v Čechách získati si mocných a odhodlaných přívržencův, aby tím snadněji naklonil si mladistvého krále Václava IV. Mimo děkana starobylé královské kapitoly Vyšehradské Kunráta z Veselé přidržel se protipapeže Klementa VII. Hynek Kluk, kapitolní děkan Pražský, důvěrný někdy přítel jeho v Avignonu. Hodlaje přátelství to nějakým důkazem odměniti a utvrditi ustanovil Klement VII. Hynka správcem osiřelého právě biskupství Litomyšlského a nařídil, jak se pravdě podobá, biskupovi Vratislavskému Dětrichovi, který taktéž z vůle jeho biskupem se stal, aby bez odkladu svěcení biskupské vykonal. Než král Václav IV. pevně se přidržuje pravého nástupce sv. Petra papeže Urbana VI. zakázal kapitole Vratislavské uznávati Dětricha za pravého biskupa svého a Hynkovi Klukovi odňal důstojenství jeho v kapitole Pražské. Legát papežský na dvoře královském oznámil zvláštním listem (ze dne 29. července 1380) sesazení jeho, poněvadž, jak výslovně se tam podotýká, „z rukou protipapeže Klementa biskupství Litomyšlské přijati se odvážíl.“*) Skutečným biskupem stal se zatím Jan příjím Soběslav, probošt kapitoly Vyšehradské. Jan III. byl syn Jana Jindřicha, markrabě Moravského, bratra císaře Karla IV. Požívaje již od útlého mládí pečlivého vzdělání zároveň s bratřími svými Joštem a Prokopem oddal se záhy stavu duchovnímu a žil, jak mnozí za to mají, po nějaký čas v klášteře Premonstrátském v Litomyšli. Později stal se po vůli vznešeného strýce svého císaře Karla IV. proboštem Vyšehradským (r. 1368), odkudž na biskupství Litomyšlské byl povýšen (1380).

Z prvních let biskupování jeho nedá se mnoho důležitého uvéstí. Dne 8. ledna r. 1381 potvrdil zvláštním listem nadání předchůdce svého Vojtěcha ze Šternberka klášteru Trzeckému učiněné a přitom dovolil

*) Tých osud stihl i Kunráta z Veselé, kterýžto důstojenství své odstoupiti musil z rozkazu králova Václava z Buřenic, příjím Králíku, později zvolenému administrátoru biskupství Olomouckého. Hynek Kluk a Kunrát z Veselé vrátivše se po mnohých nehodách k poslušnosti Urbana VI. obdrželi opět hodnost kanovníkův u svých chrámův.

řeholníkům kláštera toho, aby ke své potřebě sousedního lesa biskupského užívali. Nedlouho na to vypůjčil biskup Jan III. od převora kláštera Augustiniánského v Litomyšli jménem Eberharta 30 kop grošů Pražských a zaprodal biskupský dvůr ve vsi Morašicích (as hodinu na západ od Litomyšle ležící) za 50 kop Jiřímu ze Všestar zavazuje jej, aby majitelové dvoru toho vždy v čas potřeby zbrojence s kuší do Litomyšle vypravili. — Nemalé dobrodiní prokázal biskup Jan Soběslav z Lucemburka městu Litomyšli vyslyšev žádost starších a měšťanů jeho a obdařiv je výhodnými právy a výsadami, jakým tenkrát toliko města královská se těšila. V listině k účelu tomu sepsané a až po dnešní den v archivu Litomyšlském chované (z r. 1383.) k tomu zvláště zřetel bráti jest, že biskup výslovně starobylého práva svého se vzdal vdovy, sirotky a panny o své vůli bez rady přátel jejich provdávati.

O rok později (tedy r. 1384.) povstal mezi biskupem Janem III. a arcibiskupem Pražským Janem II. z Jenštýna tuhý jakýsi spor, jehož bližší povaha nám tajna zůstala. Ješto arcibiskup Pražský právě v tých čas s vlastní kapitolou, s universitou Pražskou a i králem Václavem v kruté byl roztržce a nejvyššího úřadu královského kancléře se vzdal, nutno se domýšleti, že tu mimo jiné o jakási práva církevní běželo. Spor s biskupem Litomyšlským Janem Soběslavem neměl bohudík žádných zlých následkův, ačkoliv oba hodnostáři i klatbu církevní na sebe vzněsti si umínili.

Na počátku r. 1387. zavítal biskup Olomoucký Petr Jelito do rodné dědiny své Třešňovce a podlehl tam za nedlouho krátké nemoci. Tělo jeho pohřbeno v Lanškrouně v klášteře kanovníkův Augustiniánských, kterýž byl před 16 lety sám založil. Po smrti jeho zasazovali se všemožně Jošt a Prokop, markrabě Moravští, aby bratr jejich Jan III., biskup Litomyšlský, dosazen byl na uprázdňený prestol biskupský v Olomouci. Avšak sotva že se o úmyslu jejich dověděla kapitola Olomoucká nemeškala s prosbou obrátiti se k sv. Otcí Urbanu VI. oznamujíc, že markrabě Jošt a Prokop o to usilují, aby bratr jejich Jan stal se biskupem Olomouckým; i že se ne bez příčiny obávají nutno, aby statky též diecése ještě větší újmy nedoznaly, když by bratr správců země Moravské biskupem Olomouckým se stal, poněvadž již před tím oba bratři statky duchovní zkracovali klatby církevní, která na Jošta před lety byla vznešena, málo si všímajíce. Papež Urban VI. uznávaje obavu je-

jich za podstatnu, nepotvrdil volbu Jana Soběslava z Lucemburka na biskupství Olomoucké, nýbrž ustanovil pro stolicí onu biskupa Kostnického Mikuláše, rodem z Prus. Aby však uspokojil i krále Václava i bratří jeho, kteří v naději své nemálo sklamání byvše nad volbou biskupa Olomouckého se horšili, povýšil biskupa Litomyšlského Jana III. za patriarchu Akvilejského. Důstojenství to bylo velmi čestné, ale i velice nebezpečné. Ke statkům totiž patriarchy Akvilejského přivtěleno bylo císařem Konrádem II. (1024.—1039.) markrabství Furlanské lénem (roku 1027). Avšak během času oslabeno bylo spojení Furlanska s říší Německou a strženo do víru bouřlivého života Horní Italie. Mocní vasalové patriarchy Akvilejského spojivše se s rostoucí co den republikou Benátskou sami tasili meče proti vrchnímu pánu svému. Nic neprospívalo patriarchům že volali uherské pluky na pomoc, neboť ustavičnými boji sužována jsouce města poddávala se jedno po druhém Benátčanům v ochranu. Uprostřed bojů těch zahynul i nový patriarcha Akvilejský Jan Soběslav z Lucemburka, jako již nevlastní strýc jeho Mikuláš, o němž svrchu jsme se zmínili, zavražděn byv rukou vražednickou dne 12. října r. 1394. návodem vasalů Cervignanských.

Nástupcem biskupa Jana Soběslava na stolci jeho v Litomyšli zvolen byl na přímluvu krále Václava IV. královský notář Jan a ještě r. 1387. od papeže Urbana VI. v hodnosti té potvrzen. Jan IV. nový arcipastýř diecése Litomyšlské byl pán rodu vznešeného a nepochybně v Čechách narozen. Jakých by jiných úřadův byl zastával mimo notáře královského není s dostatek známo. Za jenerálního vikáře a oficiála svého zvolil si Heřmana z Mírova (na Moravě), kanovníka Pražského.

Za vrchnopastýřského působení jeho stala se nemalá změna s klásterem Kartusiánským štědrostí biskupa Vojtěcha ze Šternberka v Tržku vystaveným. Poněvadž všechny téměř statky klášterní na půdě Moravské se nalezaly, umínil si Jošt, markrabí Moravský, povolati přísné a pilné řeholníky Kartusiánské z Tržku do nového kláštera, který jim blíže Olomouce vystavěti si předsevzal. I vyžádal si k tomu účelu svolení děkana kapitoly Olomoucké Ondřeje a celé kapitoly (r. 1388.) a později obrátil se s prosbou svojí k nejvyšším představeným (jenerální kapitole) řehole Kartusiánské, kteří tenkrát ve Florencii sídlili. Získav si takto nutného souhlasu počal stavěti v Dolanech (nedaleko Olomouce) „poušť Kartu-

siánskou a zavedl tam, jak se zdá, několik řeholníků z Tržku. Konečně po osmi letech svolil i papež Bonifác IX., nástupce Urbana VI. (jenž zemřel r. 1389.), listem svým ze dne 2. října 1367, aby konvent Tržecký přenesen byl do nově vystaveného kláštera v Dolanech, který nazván byl „Údolím Josafat“. Přitom ale výslovně zakazoval sv. otec obracet klášter Tržecký k jakékoliv potřebě světské, nýbrž po vůli jeho měl býti zachován, až by časem pečí zbožných dobrodincův opět zbožím nadán a mnichy naplněn byl. Přání papežovu vyhověl sám převor kláštera v Tržku jmenem Pavel a zakoupiv z vlastních peněz s dostatek statků v okolí města Litomyšle, shromáždil opět několik bratří řeholních v opuštěném „Keři Panny Marie“ (r. 1398.). Prvním převorem nového kláštera Kartusiánského v Dolanech ustanoven byl jakýsi Štěpán.

Z vděčnosti za prokázané služby daroval král Václav IV. biskupovi Litomyšlskému Janu IV. les jmenem „Na Presích“ s tím úmyslem, aby kanovníci kapitulní za zvěčnělé rodiče jeho a královny Žofie zpívanou mši sv. při hlavním oltáři stoličného chrámu Páně každodenně sloužili (r. 1390.) Rok na to osířelo opět biskupství Litomyšlské. (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. (*Pouť u sv. Jindřicha.*) Dnes slaví se výroční pouť u sv. Jindřicha na Novém městě tímto pořádkem: v 6 a 8 h. jsou tiché mše sv., v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. pontif. mše sv., odp. o 4. h. jest české kázání, pak nešpory a požehnání.

— V neděli dne 25. července bude se slaviti výroční pouť u sv. *Jakuba* či u Minoritů. V 5 h. ráno bude první mše sv., o půl 7 h. druhá, v 7 hod. české kázání, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. slavná zpívaná mše sv., odp. o 4. hod. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— Pobožnost *40hodinná* koná se až do 17. července u sv. Tomáše, od 18.—21. t. m. u sv. Ducha, od 21.—25. července u sv. Františka u křížovníků.

— *Spolek Arimatejský* pochoval v městici červnu 122 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany, letos celkem 849 osob.

— *Losy na opravení svatyně Velehradské* byly téměř všechny rozebrány, při čemž se ukázala obětavost kněžstva i lidu českého a moravského v skvělém světle. Jest se na-

díti, že památný kostel Velehradský bude pěkně opraven a zřítí bude v staré své nádheře a slávě.

— *Podzemní kaple* objevena byla u kaple starého probošství při kath. chrámu sv. Víta na Hradčanech a má se za to, že byla vystavěna hned v prvních dobách křesťanství v Čechách. Jest to zbytek chrámu, ku kterému Spitihněv II. r. 1060 základy byl položil.

— Nejdůst. p. biskup Budějovický, který dne 3. července na kanonické visitaci těžkým pádem, splašením koní způsobeném k úrazu přišel, zotavuje se poněkud. Lékař zrazuje churavému namáhání a pohybování. Ordinace za churavého p. biskupa vykoná nejdůst. p. svěťící biskup Pražský, který právě v Budějovicích mešká. Bůh staříckého a zasloužilého p. biskupa ještě dlouhá léta zachovej!

— Pohřeb zesnulého *preláta Schneeburga* z Olomouce byl dle „Hlasu“ velkolepý; nejen že ozbrojené sbory měšťanské průvodu předcházely, i jednoty všechny i s prapory se účastnily vedle přecetného sboru důstojnictva a všech zástupců jednotlivých úřadů; i sklady byly všude, kudy průvod se ubíral, pozavírány. Zesnulý byl rodem ze Schwatzu v Tyrolsku a slynul svou zbožností a dobročinností.

Z Paříže. *Iroticírkevní boj*, který ve Francouzsku započal, přiměl již 123 státní zástupce k tomu, že se raději úřadu svého vzdali, než aby nespravedlivé zákony v skutečnost uváděli. K nim přidružilo se několik měšťanů a starostů, kteří též své svědomí nespravedlností stížití nechtějí. I noviny pařížské píšou proti ministerstvu, kterému vytýkají krutost a libovůli. Ministr Jules Ferry poručil, aby kříže ze škol byly odstraněny, poněvadž jsou židům pohoršením; pohanskému p. ministru jsou ovšem také pošetilostí. Kdo by si nevzpomněl na slova sv. Pavla: My pak kážeme Krista ukřižovaného, židům zajisté pohoršení, národům pak bláznovství. — Jesuité v jižní Francii, kteří většinou rodem Španělové jsou, odebrali se do Azpeitia (provincie Baskická), kde se velký klášter sv. Ignatia z Loyoly nalézá. — Dne 28. června byly kostely a kaple řádů, které pověstnými březnovými úkazy vypověděny byly, velmi četně navštíveny. Mimo věřící dostavilo se velké množství zvědavých, aby slyšeli, bude-li se činiti zmínka o ministerstvu a radikálech. U Jesuitů, Karmelitů, Eudistů a Oblatů sloužily se služby Boží jako obvykle. Jen u Dominikánů v předměstí Saint-Honoré loučil se

převor P. Boulanger s osadníky těmito slovy: Jest nám pryč se bráti, zejtra musíme do vyhnanství. Kde poskytne se nám přístřeší! Děj se co děj, synové sv. Dominika vždy se budou modliti a volati: „Bože zachraň národ francouzský.“ Jesuité zakoupili na ostrově Jersey pozemky. Trappisté pronajali si na témž ostrově statek.

Z Belgie. V Belgii zamýšlejí freimauri, kteří nyní katolickému lidu vládnou, státním zákonem náboženství ze škol a potom též ze srdce zbožného lidu odstraniti. Ostražití biskupové belgičtí činí katolíky pozorny a napomínají k modlitbě, aby Bůh nepřátele církve katolické ponížiti ráčil. Nařídili, aby kněží i věřící po službách Božích v neděli zvláštní modlitbu říkali, která končí slovy: „Od škol bez náboženství a o učitelů nevěrců, osvobod nás Pane!“

Různé zprávy.

XI.

„Bůh nebývá posmíván.“

Na osvědčení této svaté pravdy slouží následující ze skutečnosti vypravovaná událost: V severovýchodních Čechách, v městě J. žil usedlý, zámožný muž, jemuž Bůh na statech tohoto světa bohatě žehnal. — Mimo dům a pekařský závod v městě čítal rolnickou živnost v poblížce osadě a mlýn na stálé vodě (Velké J.) do svého majetku. — Stalo se, že o slavnosti Božího Těla z rána hojně přšelo, tak že v čas, kdy průvod z chrámu k oltářům vyjít měl, ještě mnohé kaluže vody na vydlážděném náměstí překážely, aby zbožný lid slušně kleknouti mohl. — Nekonal se tedy veřejný průvod z příčiny zřejmé. Ale náš měšťan jménem H., u jehož domu také jeden z oltářů stál, sotva že vyčkal ukončení pobožnosti v chrámě Páně, chopí se sekery, a ač dle starodávného obyčeje také v následující neděli průvod s Nejsv. Svátostí k oltářům se slavivá, nedbá ničeho, a již bouří, tluče, oltář chvatem rozdělává, láje všemu slovy utrhačnými ba rouhavými, pravě: „Raději si z toho dříví udělám prasečí chlívěk.“ Tak podrážděný bohatý pánovité horlí, avšak uslyšíme, kolik mu na chlívěk zbylo! Vyřkl, a sám sebe odsoudil. Bůh slyšel onu rozdurděnou pýchu, ana si snad i v tom zakládala, že vzdělán byl oltář u domu p. pekařského staršího, a od té chvíle ztrácelo se očividně požehnání Boží ze statku pekařova. Aby mlýn udržel, musil prodat statek; mlýn vyhořel (a není více vystaven, rozpadávající se zdi můžeš u Velké Jizery viděti

podnes), dělaly se dluhy na dům, a ten, který nechtěl rozuměti prstu navštěvujícího Boha, v omrzlosti myslí marnivě prodal všecek zbyvající majetek a s několika tisíci zlatých odešel do Prahy, říká se, že do rodiště svého nikdy nezavítá a kdyby dcery měly v Praze městi ulice. A v Praze započatý obchod nedopadal, zakoupený domek pro nemožnost dodržení dalších platebních lhůt propadl, a prostofekému hrdopýškoví nezbylo ani na vlastní chlívek. — Nejednou, maje oči uszlzené, ještě rád přišel mezi známé do svého rodiště pro almužnu, a každý vida v něm zbědovaný výstražný příklad, podal mu rád, mluvě dojista v srdci svém: „Bože! chraň mne a mé podobného!“ — a upozornil na shovívající ho spravedlnost doloživ: „Bůh nebývá posmíván.“

XII.

Vzpomínka na Studánku.

Jak to krásné místo Studánka! Dubů jakoby nasek kolem, semo tamo keř růžový a když louky okolní posety jsou tisícem travin a zelin, věru je tu jako v ráji. Tu šust ptáka přeletivšího na jiný strom, tu vítr zahrává uschlým listem; a co teprv když rozkveté bez červené a bílé u kapličky v prostřed studánce a zavání až milo, tu by člověk vyklečel hodiny! Voda vyvěrá z jezu činic kola na studánce a lid nábožný říká, to že sv. Michal vodu čerá, a když je jí hodně, odtéká pomalu do polí a že pěkně svažuje pole, říkájí té stroužce „Zlatý potok.“ Kdo pak by nespěchal sem z jara, zvláště když o křížové dny jde sem celé procesí! Jak jsme se těšili ke studánce vědouce, že přijde i někdo z domácích a že tady bude taky cukrářů s dostatek. Ale to nebylo vše, co nás děti sem tak lákalo, ani buliči oka, jichž jsme si natrhali a domů nanesli proti všelijakým nemocem, sem nás to táhlo i z jiné příčiny. — Šli jsme párem dva a dva odříkávající litanie a zastavující se u všech křížů. Časem arcí rozběhli jsme se u ten neb onen bezový plot a teprv když nás pan učitel napomenul, kam jdeme bychom uvážili, ozývalo se opět naše „Oroduj za nás!“ U blízkého zámku zvonili a že mají zahradu a o květiny není tamo zle, ozdobili jimi kříž až radost. I bylo to divení; nikdo z nás neodpovídal na předříkávané modlitby a jen všech oči byly obráceny ku květinám. Odtud šli jsme dále po vsi ke studánce. Nejednou se stalo, že cesta ku kapličce polí po nedávném dešti byla zaplavena a tudy nemohli jsme nikam. I bylo to strachu, půjdeli se či ne, a když

nám tak selhalo, každý byl pln zlosti a hněvu a neodpovídal již dokonce a mohli vytratil se z průvodu horem pádem uháněl ke kapličce. Jindy bylo jinak, zvláště když dřívější týden krásně svítilo slunce a cesta byla jako mlat. Tenkrát brali jsme se rovnou cestou ke Studánce a ubíhající napřed brzo byli jsme u cíle. A ono to stálo za to vedrati se do kapličky! Okna malá byla pěkně řezána, stěny ověšeny a vyzdobeny věnci z květin a v rozích stály mladé brýzky. Nad oltářem visel obraz „Narození Páně“ a pod ním byly sošky svatých apoštolů. Jak jsme se divili vykrášené a vydrhnuté kapličce! Zatím přišel hlavní proud procesí a nám bylo ustoupiti starším. „Křížky, křížky,“ zavznělo jedním hlasem, a my nařezavše proutí dělali jsme malé křížky a obtěžkavše je kaménky házeli jsme je do vody. Dříve neodvážili jsme se tak učiniti, bychom nezakalili vody, prvé než by se všiceci napili a vody, právě posvěcené, nabrali do lahví těm, již se nemohli účastniti procesí.

Když nikdo již nenabíral, postavili jsme se kolem studánky a pěkně pořadem metali jsme křížky do vody volajíce „za tatínka“, „za maminku“, „za bratra“ atd. a křížek za křížkem pohroužel se ve vodě. Jeden postavil se rovně a to bylo znamením, že ten, za koho byl ponoren, bude dlouho ještě živ; však překotil-li se nějakou náhodou, tu jsme se zarmoutili; nebo to bylo nám proroctvím, že brzo někoho provedíme ke hrobu. — Tak házeli jsme dlouho a zkoušeli osud svých drahých. Posléze udělal křížek každý pro sebe, a aby se nepřekotil snadno obtěžkali jsme jej kamenem hodným. Radost naše byla u konce, a seřadili jsme se a odříkávající modlitby, vraceli jsme se do Solnice. — Minula již doba dětství našeho a křížky naše dávno snad odplavaly, nebo zanikly v bahně; a blahá upomínka radosti naší u Studánky na křížový den ozve se mi, kdykoli hrob pojme některou obět svou, jejíž křížek stál rovně ve studánce, nyní však již plní se nad hrobem nebožtíkovým.

Literární oznamovatel.

— „Obzor“ vykazuje v čísle 13. tento obsah: Idea Velehradská. Úvaha v den Apoštolů Slovanských. Šafaříkovy Starožitnosti Slovenské. Píše Vinc. Brandl. Živnosti a obchody lidu slovenského. III. Báseň: Kostel žebrákův. Petrohrad. Úryvek z cesty po Rusi podává Lucie Bakašová. Mladý doktor. Povídka od Hen-

drika Conscience. Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, má v čís. 7. tento obsah: Hlas matky křesťanské jest hlas církve svaté. Podává Jan Kypet. Příklad o moci slova materského. (Ze života zločince.) Prosme Boha, by se navrátila víra předků našich. Názrtky ze zdravotvdy dětské. Dopisy. „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, obsahuje v čísle 7.: Rozjímání o ctnostech Marie Panny. Několik průpovědí sv. Terezie. Kytice ročních časů. Náš Velehrad. Která jest nejkratší cesta do nebe. Dopisy. „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy, přináší v čís. 7. články: Navštívení Marie Panny. Sv. apoštolové slovanští Cyrill a Metoděj. Patrná ochrana Boží. V čem záleží osvěta? Rouhač. Sváda požitku nedá. Bůh jest láska. Dopisy.

— Životopisný nástin *Floriana Findejsa*, někdejšího učitele bývalých nižších reálných, pak měšťanských škol Poliškých. Podává Antonín Konst. Víták. (S podobiznou.) V Brně, 1880. Tiskem Ant. Kindla. Nakladem vydavatelovým. Komissionář Frant. Urbánek, knihkupec pro literaturu paedagog. i hudební a pomůcky učebné v Praze.

— „*Výklady přírodopysné*“. Na základě vlastních zkušeností a použitím mnohých pramenů sepsal Josef Sedláček, ředitel škol měšťanských v Strakoněch. Sbírka druhá. (S vyobrazeními.) Nakladatelé: Rohlíček a Sievers v Praze, kn. arc. knihtiskárna. Stran 98. Cena 58 krejcarů. Dílo toto jest vítanou pomůckou p. učitelům, kteří lehkým a zábavným způsobem mládeži o přírodopysu vykládati chtějí.

— „*Země a obyvatelé její*“, ilustrovaná zeměpisná, dějepisná a národopisná kniha domácí od Fr. Hellvalda. Dílu I. sešit 12. (sešit 23. celého díla) obsahuje články: Německo a Rakousko. Dílu II. sešit 12. obsahuje články o republikách Jižní Ameriky. (Sešit 24. celého díla.) Každý sešit prodává se za levnou cenu 45 kr. Nakladatel pěkného díla toho jest Fr. Urbánek, knihkupec v Praze.

— „*Světlozor*“ přináší v čísle 26. roč. XIV. tato vyobrazení: Karel Fridrich Lessing. Lázně Luhačovické čili Slané Vody na Moravě. Dle fotografií kreslil Fr. Chalupa. (1. Alojzka; 2. Ostrovní pavillon; 3. Amandka a Vincentka; 4. Německý dům.) Dětská slast i strast. (Invence a kresba Karla Krejčíka.) Přípravy k zápasu slonů v Indii. Potulný loutkář. (Dle akvarely Ludvíka Leloiru.) Číslo 27. má tato vyobrazení: Dr. František Brauner. Svatební průvod Dagmary, dcery krále českého Přemysla Otakara I., s Valdemarem Dánským. (Obraz Brožíkův. Ryto dle fotografie.) Pomník Alex. Serg. Puškina v Moskvě. Vltava nad Krumlovem.

(Dle skutečnosti kreslil Karel Liebscher.) Velehradský chrám a klášter. V textu vykazují obě čísla tento obsah: Černí Španělé. (Povídka od Václava Beneše-Třebízského.) Básně: „Pod skalou milenců“ a „O žněch“. Měsíc pod Tatrami. (Píše Rud. Pokorný.) O Vilách. (Studie bájeslovná od Jar. Hrubého.) Rodné sestry. (Ukrajinská povídka od St. Grudzińskiego přeložil Jan Hudec.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti z vědeckého a literárního života.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav Nykles, far. při hlavní farni u sv. Jindřicha, za far. u sv. Štěpána v Praze;
- p. J. Doubrava, adm. v Dublovicích, za II. adjunkta theol. fakulty v Praze.

Upřádněné místo:

Hlavní fara u sv. Jindřicha v Praze, patr. obce Pražské, od 12. července na 4 neděle.

V biskupství Králově-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Macháček, farář na odpočinku v Karlí, dne 18. června (naroz. 24. srpna 1807. v Bystřici, vysv. 25. července 1836);
- p. Ant. Kos, kaplan na Veliši, dne 22. června 1880 (nar. 8. února 1850 v Sytové, vysv. 6. srpna 1874).

Vyznamenán jest:

- p. Vinc. Kleprlík, děkan v Rychnově, jmenován sekretářem vikariátu Rychnovského.

Ustanoveni jsou:

- p. Vinc. Krátký, exposita v Lovčicích, za prvofaráře tamtéž;
- p. Alois Potěhnik, farář Pohořelický, za faráře v Častolovicích.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. Kouble, far. a bisk. vik. v Semilech, a
- p. Eduard Hofmann, far. ve Vidimi, jmenování osob. děkany.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. Dlaske, kapl. v Holešicích, za far. v Jirně;
- p. Ant. Wenzel, kapl. v České Kamenici, za far. v Parchenu;
- p. Karel Král, far. v Košticích, za far. v Dublovicích (pražs. arcidiecése);
- p. Bohumír Haendl, kněz ř. prem. a kapl. v Radonicích, za admin. v Košticích;
- p. Karel Hahnel, kapl. za admin. v Bečově;
- p. Jos. Tschörrch, kapl., za admin. in spir. v Brništi;
- p. Jos. Eiselt, admin. v Parchenu, za kapl. v České Kamenici.

Upřádněná místa:

Bečov, fara patron. kníž. Morice Lobkovice;
Cirkvice, fara patron. nábož. matice do 30. červce.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedostla čísla

reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Ignáce z Loyoly o hledání slávy Boží.

Ignác ze slavné rodiny španělské posel. Věk mladý strávil na dvoře a u vojska, kde o duši zcela přestal se starati. Dobrá kniha, kterou do ruky vzal, poněvadž nebylo jiné, světské, jaké si žádal, příčinou byla, že se obrátil. Bohu se odevzdal myslí tak velikou, že v krátké době se vyvinul na stupeň dokonalosti znamenité. Dříve byl otrokem cti lidské; nyní se učinil služebníkem slávy Boží: *Servus meus es tu, quia in te gloriabor*. Is. 49, 3. (Služebník můj jsi ty, neboť v tobě honositi se budu.) Kdyby někdo byl jeho se tázal, proč od svého obrácení až do smrti přísné pokání činil, slzy proléval, neunavně pracoval, byl by mohl odpověděti s prorokem Eliášem (III. Král. 19, 10): *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum*. (Horlivostí horlil jsem pro Hospodina Boha zástupův.)

Jak sv. Ignác tak i já k Tobě, Bože trojjediný, volám: Čest a sláva budiž jménu Tvému nejsvětějšímu; Tobě zasvěcuji všechno, zvláště toto rozjímání. Račiz ode mne přijati tuto obět.

Uvažuj, knězi, horlivou snahu sv. Ignáce po rozmnožování slávy Boží, která síly své veškeré za tím účelem nakládal.

Žehnej, o Bože, mému rozjímání, aby s takovým výsledkem se potkalo, jakého sv. Ignác docházel svým rozjímáním.

I. Sv. Ignác ve všech věcech hledal slávu Boží. Jakýsi spisovatel starý rozdělil lidstvo na čtyři třídy; na lidi nebeské, zemské, lidské, Boží. Lidé nebeské hledají statků věčných, lidé zemští náruživě hledají statků této země; lidé lidští otroky jsou bázně lidské, lidé Boží k Bohu se vinou, hledají a

nalezají štěstí v Jeho zalíbení. Sv. Ignác vyznamenal se mezi prvními a posledními. Vždycky srdce jeho, někdy též oči pozdviženy byly k nebi, a zvykem se jemu stalo říkati tato slova: *Quam sordet tellus, dum coelum intueor!* (Jak se mi oškliví země, když na nebe patřím!) O jeho přítulnosti k Bohu čteme v aktech vyšetřování kanonisačního, že všechny své myšlenky, všechna svá slova, všechny své skutky k Bohu, jedinému cíli posledního, odnašel maje vždycky na zřeteli Jej cti. Možná říci, že čest, kterou sv. Ignác Bohu vzdával, svým obsahem byla nejvýbornější a svým rozsahem nejobecnější.

1. Boha ctíme, když Jej poznáváme a milujeme; Boha ctíme nejvýborněji, snažíme-li se, aby také od jiných poznán a milován byl. To činil sv. Ignác. Nejprve a především o to pečoval, aby Boha oslavoval svými skutky vlastními. Prošel všemi stupni, jakými duše se povznáší ke svatosti dokonalé. Začal skutky kajícími, jež přísně konal. Žil na se vzav a provazem se opásav se srdcem bolestí naplněným a svatou láskou rozničeným celou noc trval modle se u oltáře Matky Boží, aby skrze Matku se odevzdal Synu. Od této chvíle považoval sebe za člověka, který světu jest ukřižován a jemuž svět jest ukřižován. Jeskyně Manreská, špitály a místa veřejná svědčila o kajících skutcích, které pobožné a přísné na svém těle konal, o pokoře, kterou na sobě mnohokrát prokazoval. Velikomyslně nabízel, co konati byl opomenul v dřívějším životě světském ke cti a slávě Boží, a odciňoval urážky, jimiž slávu Boží byl zmenšoval. Všecky jeho náruživosti proměnily se ve ctnosti. Jaké zapírání sebe, jaká pokora, jaká trpělivost, jaká k Bohu a lidem láska! Rozpálen byl snahou dychtivou, aby k věčnému blahu jiných duší pomocí svou přispěl. Jak-

mile sám se ocítil na cestě blaha, všelikou péči nakládal, aby též jiné na tuto dráhu přivedl. Jakou šlechtnost a jakou velikomyslnost projevoval, když poprvé se pokoušel život vésti apoštolský! Jde-li o to, aby do Palestiny šel církve katolické hájit proti rozkolníkům a nevěřícím, uznává-li navrátil se do Evropy toho potřebu, aby si zjednal důkladnou známost světských věd, čím by slávě Boží tím více sloužil, doufá-li, že skutkem hrdinským překazí život smilný, jaký trávil jakýsi rozkošník, nedbá velké vzdálenosti, obtíží, které se zdají býti nepřekonatelnými, citelného pokorení, jakému podrobiti se byla potřeba; nic nemůže jeho horlivost zastaviti, nic ji zmenšiti. Tak proslavoval Boha způsobem nejvýbornějším, poněvadž v téže době Jej oslavovati se snažil i sám skrze sebe i skrze jiné.

2. K sv. Ignáci vztahovati možno tato slova proroka Habakuka 3, 6. *Stetit et mensus est terram.* (Stanul a měřil zemi). Jako by měřil, prohlédl celou zemi, viděl stav smutný, v jakém náboženství se nalézalo ve všech zemích, a podnikl odstraniti zlořády, jež pozoroval. Svou horlivost věnoval každému věku, všem poměrům a stavům, všem národům, všem časům; toť bylo pole rozsáhlé, jež společnosti založené vykázal. Bůh žehnal jeho důvěře veliké takovým způsobem, že před svou smrtí viděl, jak jeho synové ke všem národům se dostali, aby je přivedli k poznání Syna Božího a Jeho učení svatého a v srdcích všech roznítili plamen Jeho lásky svaté. Nazývá-li se papež Řehoř apoštolem Anglie, poněvadž působil, že tam evangelium se hlásalo, zasluhuje sv. Ignác, aby byl nazván apoštolem šířého východu, kam poslal sv. Františka Xaverského, po jehož stopách následovalo mnoho dělníkův apoštolských.

Dívíme se takové horlivosti; než zda to dosti? Zda jsme méně povinni pracovati k slávě Boží, než byl kněz pobožný, na němž takovou horlivost pozorujeme? Není-li sláva Boží naším cílem, jako byla jeho cílem? Co jsme posud učinili, vytrpěli, abychom Boha zvelebili? Zda jsme lidmi nebeskými či zemskými? Zda jsme lidmi Božími či lidskými? Co hledáme? Zda v pravdě a upřímně horlíme o slávu Boží? Zda jej, jak můžeme, oslavujeme nejen sami nýbrž i svými spolubližnými? Jak velice nám jest potřebí litovati a želeti, musíme-li sebe viniti, že jsme Jeho čest urazili nejen sami nýbrž i svými spolubližnými!

II. Sv. Ignác hledal jenom slávu Boží. Přímý úmysl k Bohu míří; čistý úmysl je-

nom k Bohu míří. Sv. Ignác mohl říci, co řekl Mistr Božský: *Ego autem non quaero gloriam meam.* (Já však nehledám slávy své.) Milostí, modlením obdrženou, která jej osvécovovala, brzy sebe poznáváje tak daleko dospěl, že, jak sám se přiznal, před žádným pokušením nebyl tak bezpečen jako před tím, které připravuje samolibost. Tento muž, jenž dříve s velikou dychtivostí byl bažil po všem, co slávu světskou přináší, se zálibou zvláštní hledal později příležitosti, aby byl pokoren a aby jím bylo pohrdáno. Bylo mu odporné, že mu čest prokazovali, že za jeho přítomnosti o jeho tovaryšstvu mluvili. Často slyšeti jej bylo, an z hloubi srdce svého volal: *Bože můj, co chci a co mohu chtít kromě tebe?* O nezištnosti jeho lásky nic nesvědčí jasněji a zřejměji než co kdysi pravil k jednemu ze svých synův: *Kdyby mi dáno bylo na vůli buď ihned vejíti do nebe anebo na zemi zůstatí a kdyby mi té jistoty se dostalo, že mohu ještě něco vykonati ke cti a slávě Boží, neváhaje zůstat bych na zemi, i kdybych nebyl dosti jist, že svou duši vlastní zachovám.* A pak připojil: *Ztráta, kterou bych tím způsobem utrpěl, byla by o tolik menší než zisk, oč prospěch lidí menší jest než sláva Boží.* Jenom Boha měl na zřeteli; sláva Boží mu jediné na srdci ležela. Peklo samo jenom proto hrázou jej naplňovalo, že tam jest slyšeti rouhání proti Bohu.

Jak skrovný jest počet kněží, kteří takto se vzdali tvorů a kteří volati mohou ze srdce, láskou naplněného, s pobožným Boudonem: „Jenom Bůh! jenom Bůh!“ Kde jsou, kdož by říci mohli: „Bůh mi stačí, jsem spokojen, že mé úmysly a skutky vidí; hledám Boha jediného; miluji Boha jediného; pracuji toliko pro Boha; nemám jiné zálosti aniž jiného cíle, než slávu Boží šířiti?“ Sv. Vavřinec Just. praví: *Rarus profecto reperitur, qui solo testimonio contentus sit divino. Hoc probatissimorum virorum est proprium, qui in luce veritatis introrsus gradientes Deo tantum placere concupiscunt.* (Zřídka věru se nalézá, jenž na jediném svědectví přestává Božím. Toť přísluší mužům nejosvědčenějším, kteří ve světle pravdy uvnitř krácejíce Bohu jedinému se libiti dychtí.)

III. Sv. Ignác ve všem hledal toliko největší slávu Boží. Toť bylo jeho heslo. Toť nalézáme na každé straně jeho zákona; toť ustavičně vypovídal; jeho život veškerý je skutkem prokazoval. Kdyby byl svému životu vytkl ten cíl pracovati ke cti Boží aneb ji velice rozmnožiti, byl by své horlivosti meze položil, poněvadž by vždycky bylo možno pro Boha ještě více žádati aneb pra-

covati; ale poněvadž hledal čest největší, a to ve všem a výhradně, své lásce rozsah vykázal nekonečný. Kdo jenom pro Boha žije a Jeho čest největší, ten zachovává mír a pokoj při událostech nejrozmanitějších, kterými lidé ostatní bývají rušeni. Sv. Ignác s Bohem tak byl spojen, tak byl utvrzen v nezměnitelnosti Boží, že události, byť i sebe více překvapovaly, a nehody nejprotivnější nemohly pokaliti poklid jeho duševní. Když sv. Filip Neri jej viděl, pravil: „Toť jest muž s obličejem rajským.“ Miloval své tovaryšstvo, jež viděl pracující k rozšíření království Božího, láskou něžnou. Žádná zkouška by mu nebyla tak bolestnou jako zrušení tovaryšstva; a přece pravil, že kdyby největší sláva Boží žádala této oběti, mile rád by ji přinesl a že by čtvrt hodiny v modlitbě ztrávená postačila, aby pokoj a poklid ranou tak prudkou oťresený opět se vrátil.

Prosme Boha, aby nám odhalil paprsek své slávy jeden; čím více ji znáti budeme, tím snažněji o ni starati se budeme. Hledati ji chceme ve všem; hledati chceme jenom ji; a jako Bůh všechno koná k našemu blahu, tak i my činiti a trpěti chceme všechno k Jeho slávě největší.

Rozjímání stručně podáno.

I. Sv. Ignác ve všech věcech hledal slávu Boží. Jeho srdce vždy a jeho oči často obráceny byly k nebesům. 1. Zveleboval Boha způsobem nejvýbornějším; neboť netoliko Jej poznával a miloval, nýbrž také usiloval, aby jiní jej poznali a milovali. Od té chvíle, co se obrátil, sebe považoval býti člověkem, jenž světu jest ukřižován a jemuž svět jest ukřižován. Jakmile sám nastoupil cestu spásy, uváděl tam též jiné. 2. Zveleboval Boha rozměrem nejširším. Jeho horlivost obracela se ke všem věkům, poměrům, národům, časům; toť byl obor rozsáhlý, tovaryšstvu od něho vykázaný. Zvelebovati Boha jest úlohou naší, jako bylo jeho úlohou; co jsme učinili a vytrpěli v této příčině?

II. Sv. Ignác hledal toliko slávu Boží. Mohl říci s Mistrem Božským: „Nehledám slávu svou.“ Sám tvrdí, že se nejméně bál, aby nebyl pokoušen samolibostí. Miloval jenom Boha, cítil jenom pro Boha. Mohu-li též já, o Pane, říci, že Ty mi stačíš a že nic nehledám kromě Tebe?

III. Sv. Ignác hledal ve všem slávu Boží největší. Toť bylo jeho heslo, jež měl stále na mysli, o němž často mluvil a jež v životě skutkem dokazoval. Odtud vznikl mír a poklid duševní, jež zachovával při udá-

lostech i nejtrudnějších. Nic veselost nemohlo vypuditi z jeho tváře. Učiň, abych poznal, o Bože, Tebe; pak hledati budu ve všem čest Tvou a tu největší a nic jiného než čest Tvou.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XVI. O nanebevzetí Marie Panny.

Život náš je nepokojný, klopotný. Svět se všemi rozkošemi nemůže srdce lidské utišit. Pravý pokoj nalezáme jen v Bohu a touhu srdce našeho jen nebe uspokojí. Blaze tedy tomu, kdož opustiv toto slzavé údolí nebe dosáhl. A Maria nejbl. matka Ježíšova jest u Boha v nebi, tam, kde setřena všeliká slza, kde není bídy a žalosti, kde je pokoj, radost, blaženost bez konce. — Než jak se dostala Maria k Bohu, do nebe? jak dosáhla blaženosti, které „oko lidské nevidělo, ucho neslyšelo...?“ Snad proto vešla do slávy, že Syna B., Spasitele světa porodila? Nikoli! Veliká to byla milost, že se stala matkou Syna Božího; než to není vlastní příčina její slávy a blaženosti nebeské. Bůh nekorunuje dary, ale zásluhy a odměňuje moudré užití milosti; jen sluha věrný vchází v radost Pána svého. *Maria si nebe zasloužila, úsilím ho dobyla svými ctnostmi a tak i nám ukazuje cestu k nebesům.*

1. První ctnost, ježto Marii pomohla do nebe, byla pilnost a pracovitost. Vůle Boží jest, aby člověk byl činným; proto dal mu Bůh rozličné schopnosti a síly a každému vykázal místo a obor k působení. Kdo život svůj práci věnuje, schopností a sil užívá, hrůznou mu svěřenou těží, koná povinnosti mu vykázané a plní vůli Boží, ten cestu k nebi si razí. A Maria byla činná, pilná, pracovitá ve svém povolání; ona nezakopala hrůvnu, kterou Bůh ji svěřil, nýbrž jako věrná služebnice jí těžila pro činnost i věčnost. Ona pilně četla, báda v zákoně, aby co pravá Israelitka seznala vykázané povinnosti; ona bedlivě konala práce v tiché domácnosti; držela pořádek a čistotu, jak sluší dobré hospodyně; byla pilnou, úslušnou chotí, pečlivou matkou, srdečnou přítelkyní a dobročinnou podle možnosti; slovem Maria konala věrně všechny své povinnosti a tak nebe hodnou se stala; nebo věrná služebnice hodna je mzdy a koruny slávy. Ejhle br. a s. m. toť první klíč, jenž otvírá brány nebes: pilnost a pracovitost, věrnost v povolání. Jen dělník pilný zaslouhuje mzdy, jen „služebník věrný vchází v radost Pána

svého,“ nedbalý pak a líný, „vyvržen bude do temností zevnitřních.“ (Mat. 25, 21.) Proto m. kř. buďte horliví a věrní ve svém povolání, užívejte všech schopností a sil od Boha vám svěřených, nezakopávejte hřivny vám dané, ale těžte jí pro časnost i věčnost. Vy kř. hospodářové buďte pilní a pracovití a konejte bedlivě své povinnosti; vy hospodyně, dbejte jako Maria o čistotu a pořádek ve své domácnosti, sdílejte se svými manžely všechny práce a starosti a buďte jim bedlivé a věrné pomocnice. Vy otcové a matky vychovávejte v bázni Boží své děti a pečujte o všechny své domácí. Vy čeledínové a služebníci buďte pilní, pracovití a věrní; „poslušni buďte pánů svých, ne na oko sloužící, ale v sprostnosti srdce bojíce se Boha, vidouce, že od Pána vezmete odplatu.“ (Kol. 3, 22.) Vy děti, jinochové a panny, užívejte dobře času mladosti, dbejte učení, rad a napomínání svých rodičův a učitelů, již pro Boha, pro nebe vás vychovávají. Vy všickni křesťané, jakékoli máte povolání, buďte v něm pilní a příčinliví. Byť i práce vaše zdály se světu nepatrné, před Bohem jsou všechny stejně důležité a záslužné.

Jako vladaři žezlo a učenci kniha, tak rolník pluh a dělník vřelík nástroj může býti klíčem k nebesům. Každá práce líbí se Bohu a kdo z poslušnosti k Bohu pilně pracuje jako Maria, stává se hodným nebe.

2. *Maria dostala se do nebe svou skromností a pokorou v příhodách šťastných.* Veliké bylo štěstí, jehož se dostalo Marii, že byla matkou Syna Božího. A jak si tu počínala? Slyšte! Když jí anděl, posel nebeský zvěstoval, že se má státi matkou Syna Nejvyššího, světa Spasitele, zvolala pokorně: „Aj, dívka Páně, staníš mi se podle slova tvého.“ (Luk. 1, 38.) A když jí teta Alžběta pozdravila, řkouc: „Požehnaná ty mezi ženami...“ v pokoře zapěla: „Velebí duše má Hospodina!...“ (Luk. 1, 47.) Když božské dítě se narodilo, andělé ho velebili, pastýři a mudrcové se mu klaněli, Simeon i Anna chválili Boha, že viděli Spasitele; když byl Ježíš ve 12 letech, jevil v chrámě Jeruzalémském takovou moudrost, že se mu všickni divili; když ho v dospělém věku Jan v řece Jordaně křtil, sám Otec nebeský za svého milého Syna jej vyhlásil a když učil, zástupové za ním se hrnuli a lid ho chtěl prohlásiti králem, jak při tom všem Maria si počínala? Jako skromná panna, pokorná matka „zachovala všechna slova skládající je v srdci svém.“ (Luk. 2, 39.) V největší radosti a slávě srdce své obracela k dárci

všeho dobra; při sobě viděla jen nízkost, nedokonalost, nehodnost, za vše jen Boha velebila.“ (Luk. 1, 47.) A proto, že Bohu čest vzdávala, naplnila se na ní slova: „Bůh pokorným dává milost. (I. Petr. 5, 5. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ (Luk. 18, 14.) Bůh pokornou Marii povýšil a vzal ji do slávy nebeské.

Jako Marii, tak Bůh nám všem mnohých dobrodiní, radostí, štěstí a požehnání udílí. Tu kř., když štěstí se na tě usmívá, patří na Marii a buď skromný, pokorný. Nezapomínej v šťastných příhodách dobrotivého dárce; nepokládej se za strůjce svého štěstí; nemysli, neříkej, že svým rozumem a příčiněním jsi čeho dovedl. Věz příteli! rozum, síla, zdatnost jsou darové a „každý dar s hůry pochází.“ Sám nic by si nedovedl, kdyby Bůh nedal zdaru, požehnání. Proto v pocitu své sprostnosti a nehodnosti chval a veleb všeho dárce, Boha a díky mu vzdávej. Nad žádného se také nevynášej, nikým nepohrdej. Všickni lidé jsou děti Boží, tedy bratři a sestry. Má-li kdo jakých předností a darů, jsou od Boha a čím více komu dáno, bude od něho více požádáno. Buďte tedy kř. v štěstí a v radosti skromní, pokorní a jako pokorné Marii, dostane se vám nebe.

3. *Maria vzata byla do nebe pro svou trpělivost v protivenstvích života i oddanost do vůle Boží.* Maria, matka Páně, musela mnoho trápení zakoušeti, jak jí Simeon předpověděl. Žádná matka tolik nezakusila, jako Maria. Ježíš, Syn Boží a miláček srdce jejího, jenž přišel, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo, byl po celý život nenáviděn, pronásledován, posléz i mučen a k smrti odsouzen. Stojíc pod křížem svého synáčka, viděla, an v hrozných bolestech duši vypustil. A když po vzkříšení a vstoupení Páně na nebe byli učeníci jeho pronásledováni musila i Maria utíkat z Jerusalema. Než všechno trápení nesla statečně, odevzdávajíc se do vůle Boží, nikdy nepochybovala, nezhrala, ve všem kořila se Prozřetelnosti, důvěrujíc se v moudrost a lásku Hospodinu, že všechno soužení k dobrému obrátí. Maria věrna zůstala Pánu až do konce a proto jí dal korunu života, vzal ji k sobě do nebe.

My všickni lidé, dokud životem kráčíme, musíme více méně trpěti. Žádný člověk není prost všeho trápení; každý smrtelník musí píti z kalicha utrpení. Ani ctnost člověka nezachrání, nebo často činové nejslechetnější se tupí, hyzdí, zneuznávají. Co tu kř. činiti? Máme snad naříkati, reptati? Jako Maria

kořme se Prozřetelností a odevzdávejme se do vůle Boží. Co Bůh činí, vše dobře činí. Utrpení vedlo Marii do nebe, kam není jiné cesty leč cesta kříže. Vždyť sám Kristus musel trpět a tak vejít do slávy. Trápení přichází od Boha a vede k Bohu. Trápení je hořká bylina, však ovoce má sladké, příjemné, jež, byť i zvolna, zraje v lůně budoucnosti. — Hledte tedy kř. v soužení do věčnosti, kde nebude více slz, nebude bolesti. Tam po žalosti nastane radost; s těmi jako Maria „se slzami rozšiřovali, s plesáním žítí budou.“ (Žlm. 125, 5.) Již pak, abych dnešní naučení opáčil, slyšeli jste m. kř., že pilnost a pracovitost v povolání, pokora v štěstí a trpělivost v neštěstí a protivnosti byly ctnosti, pro něž Maria vzata byla do nebe. V těch i my Marii následujeme a po téže cestě dojdeme nebe, kde s Marií budeme přebývat i radovati se na věky. Amen.

O vynikajícím postavení chudých v Církvi.

Od J. Ev. Eybla.

II.

*Bohatí vcházejíce do církve a jsouce je-
jimi oudy mimo jiné zvláště v tu povinnost se
uvazují, že budou sloužiti chudým.* Pravda
těch slov vysvitá již z toho, co jsme pově-
děli a netřeba dlouze ji dokazovati. Kristus
zajisté, připovídá v evangeliu svým věrným
strasti, slibuje kříže toliko; na ten konec
boháčů v církvi nepotřebuje, a poněvadž se
jejich honosnost a okázalost špatně snáší
s hlubokým pokořením Syna Božího, zmaře-
ného až k smrti kříže, (Fil. 2, 5.) jest patrné,
že jich nevyhledává k vůli nim samým. A
k čemu jsou jemu v jeho království? Snad
k tomu, aby mu vzdělávali nádherné chrámy,
a zdobili zlatem a drahokamy jeho oltáře?
Nedomnívejte se, že by si tolik v těchto
ozdobách liboval! Přijímá je od nich na
znamení jejich zbožné mysli, na důkaz je-
jich úcty, avšak nežádá na nich těchto vel-
kých vydání, spokojen jsa, by věřící, slou-
žíce jemu, užívali věcí praobyčejných a ne-
nákladných. Vodu chce, aby se v ní znova
zrodili, pak trochu chleba a vína, by slavili
tajemství, ve kterém vzniká pramen všech
jeho milostí. Nikdy mu lépe nesloužili než
když ve skryších a vězeních mu obětovali
a chrámy zdobili pouze pokorou a věrou.
Jindy, ve Starém zákoně nádhery a okáza-
losti žádal, jednoduchost mítí chce v Zákoně
novém, aby ukázal světa boháčům, že jich

nepotřebuje ani jejich pokladů, leda by jimi
v jeho církvi sloužili chudým.

Naproti tomu vyznává, že chudých po-
třebuje a vyzývá je o pomoc: „Aj, tajemství
vám pravím.“ (I. Kor. 15, 51.) Kristus ne-
potřebuje ničeho a Kristus potřebuje všeho;
ničeho nepotřebuje podle své moci, ale všeho
potřebuje podle své outřpnosti. „Aj, tajem-
ství vám pravím.“ Z téže outřpné lásky,
z nížto, nevinnen jsa, ráčil na sebe vzítí viny
všechny, běře na sebe, ačkoliv blažen jsa,
i bídmě všeliké strasti. Nejnevinnějším jsa
vzal na sebe nejvíce hříchův, a ačkoli jest
všemocný, snáší bídy největší. Tu hlad má,
onde žízeň; tam vzdychá v okovech, tady
strádá nemocí, trpě zároveň zimou i vedrem,
chudým jsa opravdu a mezi chudými nej-
chudším. Trpí chudí jen pro sebe a za sebe,
ale Kristus ve všech chudých trpí a neduhy
všech snáší.

Měl by rád ve své církvi jen ty, kteří
nosí jeho znaky, jsouce chudí, bídní, ne-
šťastní. Ale kdyby v církvi byli jen sami
nešťastní, kdo pak by přispíval nešťastným?
Co by bylo z chudých, v jejichž trápení on
sám trpí? Mohl by jim poslati anděly své,
ale slušnějším jest, aby jim přispívali lidé,
jsouce jejich bližními. Pospěšte tedy bohá-
čové do církve; brána konečně i vám se
otvírá, ale otvírá se vám, abyste vejdouce
prospívali chudým a jim sloužili. Jen za tou
podmínkou jest vám dovoleno vstoupiti. Slou-
žíce v církvi chudým, stanete se, jsouce na
počátku v ní jako cizinci, i vy domácími.
Mějte si tedy titulů a názvů zvuchých, kolik
jen libo; mějte si jich ve světě; v církvi
Kristově jste pouze služebníci chudých.

Nikdo z vás se na tomto pojmenování
neurázej; sám patriarcha Abraham čestným
je sobě býti kladl. Maje kolik služebníků
a četnou čeleď, všemožně se přičiňoval, aby
sám posloužil potřebným. Jakmile je při-
cházeti spatřil, šel jich hned uvítat, sám
spěchá k stádu vybrat jim kusu nejlepšího
a nejchutnějšího. „Sám k stádu běžel a vzal
odtud tele mladistvé a výborné.“ „Vzav také
másla a mléka a chleby podpopelné, položil
před ně; sám pak stál při nich pod stromem
(slouže jim).“ (Gen. 18, 1. sl.)

Ale jakou službu jsme povinni chudým
konati? V čem jim přispívati? Příklad
Abrahamův nám to ukazuje sice, ale svatý
Augustin nám v té příčině dává výtečné na-
učení. „Služba, kterou máte chudým pro-
kazovati,“ praví, „v tom záleží, abyste jim
pomohli nésti část břemena, které je tíží.
Apoštol Pavel prikazuje věřícím, aby „jeden
druhého břemena nosil.“ (Gal. 6, 2.) Chudí

mají své břímě, bohatí mají také své břímě. Díváme-li se na břímě nuzných, vidouce je pod ním vzdychati a se potíti, můžeme-li zapírat, že tolikeré jejich nedostatky jsou břemenem těžkým, tak že ochabují pod ním i silná jejich ramena? A jakkoliv se zdá, že bohatí chodí zcela pohodlně, žádné tíže necítíce, vezme, že i oni mají své břímě. A co jest břemenem bohatých? Břemenem bohatých jest jejich vlastní bohatství. Co jest břemenem chudých? Jejich nedostatek. A břemenem bohatých? Jejich přebytek. Břemenem chudých jest, že nemají, čeho potřebují; břemenem bohatých, že mají více nežli potřebují. Aj! pomyslí si leckdo, to-li jest obtíž nepohodlnou mít příliš mnoho jmění? Není-li to břemenem, jehož by si každý přál mít? Ale ať dobře uváží, po čem se obvykle shánějí bez rozvahy. Nemohou-li za přítomno, podjati jsouce mnohými předsudky, pochopiti, jak přebytek může tížiti, až vejdou v krajiny, kde uvidí patrné škody přílišného bohatství, až budou státi před soudnou stolicí a počet vydávati nejen ze hrůvy, jimiž kupčili a těžili, ale i z těch, které zakopali, a se budou ospravedlňovati nejen z toho co vydali ale i z toho, čeho našetřili a nahromadili, pak i přesvědčí se, že jest bohatství velikým břemenem, pak budou pozdě a ovšem marně pykati, že se dříve té tíže nezavili, toho břemena se sebe neshodili.

Leč nečkejte až na tuto chvíli nudnou, užívejme rady sv. Pavla: „Jeden druhého břemena neste.“ Boháčové, noste břímě chudého, polehčte jeho bídě, pomozte mu držeti velikou tíží strastí, pod nimiž vzdychá; vězte, že ulehčující jemu, ulehčíte i sobě samým; dávající jemu, umenšujete své břímě a on umenší břímě vaše; vy vezmete z něho nedostatek, který ho tíží; on sejme z vás přebytek, jímž jste vy přetíženi. „Spomozíš vaše hojnost jejich chudobě...“, aby byla rovnost, jakož psáno jest: „Kdo mnoho sebral, neměl hojnosti, a kdo málo, neměl nedostatku.“ (II. Kor. 8, 14. 15.) Čili není nespravedливо, že chudí nosí celé břímě a že všechna tíž pozemských strastí leží na jejich ramenou? Vzdychá-li chudý a stýská-li si a reptá-li na božskou Prozřetelnost, nerač Hospodine, za hřích mi klásti, osmělím-li se říci, že si stýská ne bez příčiny; neboť jsouce učiněni všichni z téže hlíny, proč spatřujeme na jedné straně radost, přízeň, hojnost, nadbytek a na druhé zármutek, beznadějnost, bídu, zoufalost a nad to i povržení a služby otrocké? Proč tento člověk šťastný žije v takové hojnosti, že může hověti i těm nejpošetilejším žádostem svým, a soused jeho

chudý, člověk jako on, nemá čím by uživil ubohou rodinu, zahnal brozný hlad a přikryl nahotu? Věru, při takové nerovnosti mohli bychom se domnívati, že Prozřetelnost božská nespravedlivě rozdává své dary na zemi, kdyby jiným způsobem chudému nepřispívala a o narovnávání rozdílů nepečovala! A kterak o to pečuje? Tak, že Hospodin Bůh církev vzdělal, do níž přijímá bohaté ale s tou podmínkou, aby sloužili chudým; v nížto nařizuje, aby hojnost jedněch ulevovala nedostatku druhých, a kde dává nuzným poukázky na přebytek boháčův. Spráťtelte se, boháčové, s touto myšlenkou, nepomůžete-li poponášeti břímě chudým, klesnete pod svým břemenem vlastním; špatně užívající svého bohatství, spadnete s ním se srážné stezky v propast, kdežto berouce na sebe díl těžkého břemena pod nímž nuzní vzdychají, zasloužíte, abyste došli i jejich výsad a předností.

III.

Kterí boháci se nestanou účastnými těch výsad a předností chudých, nemohou dosáti spásy; o čem se jest snadno přesvědčiti. Jest-li totiž pravda, že, jak jsme ukázali, církev obcí jest chudých, mají oni v ní první místo a že hlavně jim k vůli byla založena, jest z toho snadno souditi, že výsady jim náležejí. Ve všech zajiště královstvích, ve všech říších bývají výsady či privileje, t. j. osoby některé vynikají nad ostatní mimořádnými právy; příčina pak těchto předností a výsad v tom spočívá, že jsou blízky osoby panovníkovy buď svým rodem, buď úřadem. Lesk totiž koruny a vznešenosti vládcovy padá nejvíce i na ty, kdo žijí vedle něho. Vědouce pak z Písem svatých, že církev jest královstvím dobře spořádaným, nic nepochybujeme, že se i v ní nalézají výsady, pocházející z blízkého obcování, jež někteří mají s vladařem či králem církve, t. j. s Kristem Ježíšem, z čehož jde, že těchto výsad církve Páně u bohatcův neshledáme. Koruna našeho krále jest koruna trnová, záře z ní svítící jsou strasti a útrapy. Na ubohých tedy na těch, kteří trpí, se spatřuje velebnost a vznešenost toho duchovního království. Ježíš Kristus chud byl a nuzen, tudíž i slušelo, aby v nejužší spojení vešel s těmi, kdo mu v tom podobní byli a aby účastníky své chudoby a nízkosti sobě nad jiné obliboval.

Nikdo tedy nepohrdej chudobou, nikdo za sprostou ji neměj. Byla ovšem z nížin lidu ale král slávy ji přijal, s ní se jako zasnoubil, ji ušlechtil, chudým patrné důkazy

své přízně podal a výsady svého království jim vyhradil. Chudým slibuje království, potěšení těm kteří pláčejí, pokrm lačným, věčnou radost těm, kdož trpí. Jsou-li tedy všechna práva, všechny milosti, všechny výsady evangelia Kristova chudých, co zbývá vám, boháčové, a jaký podíl máte vy v jeho království? Bez mála nemluví o vás ve svém evangeliu, leda aby porážel vaši pýchu: „Běda vám bohatým!“ (Luk. 6, 24.) Kdo by se nelekl takového slova? Kdo by se nechvěl při takovém orteli? Naproti hroznému tomuto odsouzení vám nezbyvá než jedna naděje. Pravda, ony výsady vyhrazeny jsou chudým, ale vy je můžete obdržeti od nich, z jejich rukou; k nim Duch sv. vás posílá, abyste se stali účastnými milosti nebes. Chcete-li, by vám vaše nepravosti byly odpuštěny? „Vykupujte je almužnami a milosrdenstvím nad chudými, snad odpustí Hospodin hříchům vašim.“ (Dan. 4, 24.) Žádáte-li na Bohu milosrdenství? Hleďte je v rukou lidí chudých, jsouce k nim milosrdní. „Blahoslavení milosrdní; neb oni milosrdenství dojdou.“ (Mat. 5, 7.) Konečně, chcete-li vejíti do království Božího? Brána, dí Spasitel se vám otevře, uvedou-li vás tam chudí. „Čiňte sobě přátely z mamony, ať přijmou vás do stanů věčných. Těmi příčinami milost, milosrdenství, odpuštění hříchův, ba samo království nebeské jest v rukou lidí chudých a boháčů do něho nevcházejí, jestliže jich chudí neuvedou.“

Nuže! nuzní a bídní! nejste-liž takto bohatí! A boháčů, nejste-liž dle toho potřebni? Budete-li lpěti na svém zbytečném zboží, zbavíte se statkův Nového zákona na vždy a nezůstane vám jiného nic leda ono hrozné běda Spasitelovo: „Běda vám bohatým, nebo měli jste potěšení své!“ (Luk. 6, 24.) Abyste odvrátili tuto ránu ohromnou, abyste ušli tomuto odsudku hroznému, skryjte se pod křídla chudoby; obejměte s chudými, dejte a obdržte; dejte věci časné a vezměte odplatu věčnou; účastněte se bídy nuzných a Bůh vás účastnými učiní jejich předností a výsad.

Takovými zásadami se řídme, hledíce k výhodám chudoby a k jejím potřebám, načež rádi s prorokem zvoláme: „Blahoslavený, kterýž nad nuzným a chudým rozpomíná se;“ (Žalm 40, 2.) on, maje mysl osvětlenou věrou, spatřuje v chudých bratry Ježíše Krista; vidí v nich obraz Jeho chudoby, údy Jeho království, dědice Jeho zaslíbení; pročež i má za svou povinnost je ctíti, dobře věda, že dáváje nuzným statky časné vezme za ně odměny věčné, jak vý-

slovně ujišťuje moudrý Sirach, řka: „Blahoslavený bohatý, kterýž nalezen jest bez poskvrny, a kterýž po zlatu se nehnal aniž doufal v penězích a pokladech. Kdo jest ten, a budeme jej chváliti? Nebo činil divné věci v životě svém. Kdo v tom zkušěn jest a dokonalým uznán, tomu bude sláva věčná; anť mohl přestoupiti a nepřestoupil, zle činiti a neučinil. Protož utvrzeno jest zboží jeho v Pánu a almužny jeho velebiti bude všeliké shromáždění svatých.“ (Sir. 31, 8 — 11.)

Kříž — náš cíl.

Na loktech matky dítko spí,
jak sladký jesti jeho spánek,
U matky dítku blaho jen,
Zdeť první libý žití stánek.

A matka v blahé rozkoši,
Ku kříži svoje zraky zvedá,
Neb v tom posvátném znamení,
Pro drahé dítko spásu hledá.

Tam poutník zbloudil s cesty své,
Aj potlonká se lesem hustým,
Nevída spásy tu ni tam,
Svůj život nazve klamem pustým:

Tuť z nenadání spatří kříž
A podle něho schůdnou cestu,
Své síly sbírá rozprchlé,
By k vlídnému dorazil městu.

Když život jest mi hořký host,
An trampot na mne vrhá tíž,
V modlitbě shlédnou k nebesům
A posilu svou hledám v kříži.

Jím mluví ke mně Spasitel:
„Jáť nesl všeho světa tíž;
Tím blíž jsi u mne, cíle svého,
Čím blíž přicházíš k mému kříži!“

II.

V těch šedých, nepamětných dobách,
Když Bůh udílel hvězdám kmit,
Když každé vytknul pevnou dráhu
A teplem dařil jejich svit:

V té době nepostihlé, temné
(Kdož zná svět, který jest jí blíž?
Snad naše zem mhou ještě byla)
Již ve všemíru stvořen kříž.*)

*) Shvězdění kříže na jihu; dle hvězdářského pozorování blížíme se ustavičně s naší soustavou sluneční k tomu shvězdění.

Tam na jihu na moři širém
Od lidí plavec odloučen,
Jeť přístav vzdálen, nikde země
A lodník temnem zahalen :

Hle, zraky zvědá, k jihu hledí
Tam úlevu ždá srdce tíž,
A útěchou i věrným vůdcem
Jeť cestou jemu jihu kříž !

A jasný dobrodějce, slunce
Ten velký pro nás nebes dar,
Jenž nekrášlí jen roucho země,
Než skytá tvorstvu zrůst i zdar :

S družkami svými, planetami,
Pouť koná svou vždy k jihu blíž,
Neb v nepostihlých moudrých soudech
Bůh vykázal mu za cíl kříž.

Kříž Kalvarie, hvězdy kříže
Jsout člověčenstva jeden cíl !
Kdy dostihnem kříž Kalvarie ?
Kdy hvězdný kříž, jež Bůh nám skryl ?
Karel Rank.

Z denníku milosrdné sestry.

Z anglického C. Brameové přeložil L. Frič.

(Dokončení.)

„Já to činím sice také, ale nevím, co mám dělat; můžete mně poradit, můžete mi pomoci? Ó můj drahý Eduarde, ani pro tvé věčné blaho nemohu nic učinit. Nemohu pomoci ani tvému tělu ani tvé duši.“

„Vy můžete mnoho učiniti, milá paní Leighová, Bůh jest milosrdný a vyslyší vaše prosby. Což neřekl náš Spasitel: „Proste a obdržíte?“

„Ano, chci se modlit, chci doufati. Vždyť manžel můj byl vždy tak dobrý, on miloval Boha a rád mu sloužil. K bližním byl laskavý, ve svém jednání přímý a poctivý. Ano dnes ještě, než se se mnou rozloučil, četl mi z bible o utrpení našeho Spasitele a když dočetl, pravil: Heleno, pokusme se o to, abychom milovali Boha více než dosud, budeme se každodenně ráno a večer modlití pospolu. Ó sestro, ustrne se nad ním Bůh ve svém milosrdenství?“

„Doufám tak pevně, nyní se však za něho pomodleme!“

Poklekli jsme všickni a modlili jsme se. — Tři hodiny s půlnocí!

Konečně nastala změna. Raněný potevřel oči, zašeptal několik slov, jimž jsme však nerozuměli, pozdvihnul ruku, jakoby chtěl ve tmách kolem sebe tápati — vě-

domí znenáhla se vracelo. Helena pozorovala jej, téměř ani nedýchajíc, když pozdvihnul ruku, uchopila ji a zlíbala, avšak on ji dosud nepoznal! Ach, jak zoufale se na mne poohlédla!

A opět uplynulo několik okamžiků. Tu pohnuly se rty raněného: „Heleno, jsi zde?“ zašeptal tak, že sotva rozuměti bylo.

„Jsem zde, milý Eduarde,“ pravila Helena, naklonivši se k němu. — Raněný přivinul ji blíže k sobě, avšak více již nemluvil, ačkoli se rty jeho pohybovaly. My jsme se bály téměř dýchat, — tak veliké bylo naše rozčilení.

Helena mluvila naň, matka jej líbala, avšak raněný již opět ležel v mrákotách.

Tak uplynula hodina. Konečně nastala opět změna. První paprsky vycházejícího slunce vnikly do světnice a ozářily lože raněného. Bledý jeho obličej byl nyní ještě bledší, oči byly vpadlé a na čele vyvýšovaly krupěje studeného potu.

Náhle povzněl poněkud ruku a na obličej jeho znáti bylo jakousi úzkostlivost, když pravil šeptem: „Heleno. Heleno, kde jsem? Což musím tě opustiti? Musím zemřít? Milá drahá, milená choť, je to smrt?“

Nemohla pohnutím odpověděti a sklonila jen hlavu na jeho prsa.

Promluvila jsem místo ní pomalu a zřetelně: „Bůh mi budiž milostiv!“ Raněný slova ta opakoval.

„Ježíši Kriste, pro Tvé utrpení a Tvou smrt vysvoboď mne! Bože, miluji tě nade všechno, smiluj se nade mnou! Odepusť mi hříchy mé, lítuji, že jsem Tě kdy rozhněval!“

Raněný každé slovo slabým hlasem opakoval. Podala jsem mu svůj křížek, on jej políbil a držel jej v jedné ruce, kdežto druhá ruká spočívala na hlavě ubohé jeho choť.

Ještě jednou postavil se život na odpor blížící se smrti. Ale boj byl nerovný a trval jen okamžik.

„Ježíši Kriste, smiluj se nade mnou!“ pravila jsem.

Se slovem „Kriste“ na rtech zesnul na věky a smrt jeho byla tak klidná, jako smrt nevinného děčka.

V témž okamžiku zářilo slunce v plné své kráse a paprsky jeho padaly na bledý obličej zesnulého a na jeho ubohou choť.

Modlila jsem se žalem: „De profundis“.

Tu poznala Helena, že manžel její jest mrtev. Povstala, pohlédla naň, dotkla se ještě jednou chladného jeho čela — a nyní teprve podlehl její síla, její láska. — Helena klesla do mdlob. — — —

Zpráva o smrti Eduarda Leigha překvapila a zarmoutila všechny, kdož jej znali. Mnozí litovali mnohem více spanilé jeho choti, o níž věděli, jak vroucně svého manžela milovala.

Helena nevěděla o ničem. Když se nám podařilo po dlouhém namáhání k životu ji vzkřísiti, nepoznala již svého zesnulého chotě, a druhý den zmocnila se jí prudká horečka. Za krásného letního jitra byl Eduard pochován a ona ležela na loži a mluvila v horečném záchvatu. Volala zesnulého muže a snažně jej prosila, aby k ní přišel, poněvadž se domýšlela, že se na ni hněvá a že ji opustil. Po tři neděle trval boj mezi životem a smrtí. Já se po celý ten čas téměř od lůžka jejího ani nehnula. Po celý čas ten mne nepoznala.

Jednoho dne modlila jsem se opět u jejího lůžka, když nemocná pootevřela oči a jméno moje zašeptala. V okamžiku jsem povstala a nadzdvihla jsem jí poněkud hlavu, podpírajíc ji rukama.

„Sestro Majdaleno,“ pravila Helena slabým hlasem, „vím nyní vše. Muž můj jest mrtev a já ho více neuvidím. Nepaříkám však, neboť Bůh tomu tak chtěl. Řekněte mi však — to jsem již zapomněla — byla jsem u něho když umíral? A modlil se, než zemřel?“

Vypravovala jsem jí, jak klidně zesnul, s jménem našeho Spasitele na rtech a s křížkem v ruce.

„Kde je ten křížek? Dáte mi jej na památku?“

„S velikou radostí!“

Podala jsem jí jej a první slzy, kteréž viděla jsem ji prolévati, porosily obraz umírajícího Spasitele. Dnem i nocí držela křížek ten v ruce a mnohdy patřila naň po celé hodiny. Doktor Duncan navštěvoval ji každodenně a jenom lékařské jeho zkušenosti a neunavné jeho péči měla Helena za své uzdravení děkovati. Jednou, když odcházel, pravil ke mně:

„Podivné jsou cesty Páně. Tuším, jak to as skončí!“

Usmála jsem se, nenadála jsem se však, že se slova jeho tak brzo vyplní.

Jednoho dne zastihla jsem Helenu již oblečenou na loži seděti. Pokynula mi, abych k ní přisedla a pravila: „Milá sestro, přemýšlela jsem v poslední době velmi často o těch modlitbách, jež jste odríkávala u smrtelného lůžka mého chotě, přemýšlela jsem o utrpení Krista Pána a o blahoslavené jeho rodiče a ráda bych zvěděla něco více z vašeho náboženství. To nemůže býti žádná

pověra, žádná modloslužba, jak jsem až dosud stále myslela. Ve vaší víře musí býti cosi krásného, velikého. Proč jste se na příklad vy zřekla všech radostí a pokladů světa a proč jste se věnovala tomuto povolání?“

„Pouze z lásky k Bohu.“

„Což jste nemohla jej ve světě také milovat?“

„Ovšem že ano; ale já cítila, že jen v tomto povolání budu šťastna!“

„Což ale, sestro, kdyby všichni lidé tak učinili?“

„To není pravdě podobno a nemožné, neboť Bůh uděluje tuto milost jen několika málo lidem, kterýchž svět nepohřeší.“

„A netoužíváte po těch rozkoších, jež jste opustila?“

„Nikoliv, neboť i zde mám dosti slastných okamžiků. Každý dobrý skutek, každé ulehčení nemocnému naplňuje mne nemalou radostí.“

„Ó to jest krásné povolání! Já bych také chtěla býti milosrdnou sestrou! Kéž jsem byla katoličkou a byla vše to dříve věděla!“

„Milá paní Leighová,“ pravila jsem s úsměvem, „vy pozorujete vše pouze jenom z té poetické stránky, avšak považte též, jak velkého sebezapření, jak namáhavé práce vyžaduje též naše povolání. Či mohla byste se k tomu odhodlat. Abyste opustila tento nádherný dům a zaménila tento elegantní, pohodlný byt s pošmourným klášterem a úzkou, prostou světničkou? Odhodlala byste se k tomu, zbaviti se těchto krásných vrkočů a vzíti na hlavu čepce a závoj? Mohla byste opustiti vše, co dosud jste milovala a čeho jste si vážila?“

„Myslím, že ano, sestro Majdaleno! Není to jen chvilkový nápad, jež jsem pronesla. Od té doby, co opustila mne horečka, přemýšlela jsem o tom velmi často a pevně jsem si předsevzala, že zasvětim celý budoucí život svůj pouze Bohu jakožto obět za věčné blaho svého chotě. Vždyť jest to ta jediná služba, kterou mu mohu ještě nyní prokázati. Jsem katoličkou ve svém srdci již od té doby, co jsem slyšela vaše modlitby u smrtelného lůžka manželova.“

Nemohla jsem nic více říci než: „Bohu díky!“

Po nějakém čase nabyla Helena opět bývalého svého zdraví a dřívější síly a první její cesta byla k starému našemu zpovědníkovi, jež požádala, aby vyučoval ji v naší víře. V krátkém čase po té přestoupila na katolickou víru a oznámila naší ctihodné

matce, že by ráda vstoupila do našeho řádu. Ale ta ji nechtěla hned do kláštera přijati, obávajíc se, že předsevzetí té mladé, vznesené paní není dosti pevné a že bylo snad vyvoláno buď bolestí nad ztrátou milého manžela, aneb že vyplynulo z mladistvé nepředloženosti.

Helena uznala důvody ctihodné naší matky a ustanovila si sama dvě léta na zkoušku. V tom čase zemřela též stará paní Leighová, která nemohla se již toho okamžiku ani dočkati, až tam na věčnosti shledá se opět s milým svým Eduardem.

A když uplynula ustanovená doba zkoušky, přišla Helena opět, aby nás více již neopustila. Jestliže pak v milém kruhu našich sester některá jest laskavější a pokornější, některá trpělivější a obětavější než ostatní, pak jest to zajisté Helena, kteráž ovšem známa jest nyní jen pod jménem Maria Immaculata.

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

I.

„Půjďme, milý děde, dnes zase ke svatému kříži?“ tázal se jednoho dne roku 720 hoch as dvanáctiletý starého kmeta v odlehlém domku v Konstantinopoli.

„Navštívit sv. kříž a tam se modliti jest vždy slušno, dnes však, milý Justine, bylo by věru pochybeno opomenouti toho. Což nevíš, jaký jest dnes den?“

„Rád se přiznám, milý děde, že nevím.“

„Dnes jest 3. května, památný den nalezání sv. kříže, na němž nás Vykupitel za nás zemřel a ježž zbožná naše císařovna Helena — budiž jí věčná památka! — šťastně nalezla; vyprávěl jsem ti, milý hochu, o tom již.“

„Ano, drahý a dobrý můj dědečku, proto se také tak těším na to vždy, kdy s tebou smím ke sv. kříži jíti; dnes tam bude asi mnoho zase ctitelův?“

„Zajisté, a nebude-li staříčkému našemu patriarchovi nemoc jeho brániti, dostaví se tam dnes také.“

„Jak se těším viděti toho ctihodného muže a zástup lidu a krásné paláce!“ plesal hoch a rychle hotovil se na cestu.

Zatím také stařec opásal řásné roucho své pasem modré barvy, přehodil světlý plášť a za chvíli krácel již s vnukem ulicemi města.

To nebyla více stará Byzanc, nýbrž krásné výstavné město, „nový Řím“, jak je

pojmenoval zakladatel jeho, šlechtitný císař Konstantin Veliký. Dobyv s pomocí Ukřižovaného vítězství nad svými nepřáteli, nepřátely to i víry křesťanské, přilnul z celého srdce k svatě této víře a nemohl ovšem míti zalíbení pak ještě v starém Římě, kde vedle vzkvétajícího křesťanství trčely i zbytky modloslužby pohanské. I dal přeměnit starou Byzanc, chrámy pohanské obrátil v křesťanské, modloslužbu odklidil a brzo mělo celé město ráz výhradně křesťanský. Po rozpadnutí se říše římské stalo se sídlem císařův východních, kteří město zvelebili chrámy, paláce a mnohými uměleckými díly.

Zprvu kráčeli děd a vnuk ulicemi úzkými a křivými, ale brzo došli na velké náměstí a zamířili ke hradu císařskému.

Tam byl cíl jejich cesty. Nad hlavní bránou nádherného hradu vztýčen byl vysoký kříž dřevěný, zčernalý věkem, a na něm kovové tělo Ukřižovaného.

Když došel k němu stařec s hochem, byl již veliký zástup lidu pohromadě; dostavili se dnes obzvláště v hojném počtu věrní ctitelé sv. kříže.

Posvátné ticho panovalo v zbožném tom shromáždění, se zaníceným zrakem hleděli všichni vzhůru k památnému kříži.

„Hleď, hochu,“ šeptal stařec skloniv se k Justinovi, „toť ten sv. kříž, který Veliký náš Konstantin dal postaviti na památku svého vítězství, toť první bylo veřejné uznání našeho sv. učení, toť pomník vítězství Kristova nad modlami.“

Hoch s planoucím zrakem hleděl vzhůru, stařec pak pokračoval potichu: „Co živ budeš, v uctivosti měj tento sv. kříž, neboť hled tam vzadu, co vidíš sponku železnou, vložena jest do dřeva velká část z toho kříže, který Vykupitel svou krví posvětil. Vložili ji tam r. 327. Pán mnohokrát již ukázal, že milá jest mu úcta, která se vzdává zde posvátnému obrazu jeho; ne nadarmo jmenujeme kříž ten „zázračným“. Kdo zde vroucně se modlí, věru, nebývá nikdy oslyšen, zakusíš toho, hochu!“

Stařec umkl, neboť v zástupu nastalo hnutí, uctivé rozstoupil se lid a činil místo staříčkému svému otci, patriarchovi Germanovi.

Byl to kmet velebný, důstojný nástupce apoštolův a mučenníkův. Řada mnohých utrpení vryta byla do jeho vážné tváře; vždyť viděl již tolik dnů nepokojných, které věřícím jeho působy násilné změny na trůnu císařském. Tušil-li stařec, že i za císaře nynějšího veliká bouře hrozí jeho ovečkám? — — —

Dlouho modlil se kmet se shromážděným lidem svým, na konec pak napomenuv všechny k stálosti u víře a k vzájemné lásce, poželhal zástupu a dojat za uctivého ticha odcházel s provázejícím jej knězem.

Zástup pomalu se rozcházel a také naši známí opustili posvátný kříž.

Stařec měl na mysli slova patriarchova a proto krácel mlčky. Dojem však, který učinila ta slova i na malého Justina, nebránil předce tomu, aby pozorně pohlížel na ty nádherné paláce, kolem nichž se ubírali.

„Takovýto palác, milý dědečku,“ vyrušil starce hoch, „abychom měli! Jak to je asi uvnitř krásné!“

„Jako nezkušené dítě mluvíš, hochu; v palácích nesídlí vždycky štěstí, nevládne vždy spokojenost. Právě o tom paláci, na který jsi ukázal, to nyní platí —“

„Ale, milý děde, co jim může jen scházeti?“

„Chceš to vědět dítě, nuže slyš to. Bydlí tu bohatý a mocný pán, Jovinus, jest pobočníkem císařovým a co více i jeho miláčkem, má všeho hojnost, ale vím, že šťasten není. Povšimnul jsi si té stařeny, která vedle nás u kříže klečela?“

„Té, která tak vroucně se modlila, že se ani neohlédla? ovšem jsem ji viděl.“

„Vidíš, hochu, znám tu ženu, pocházíme oba z daleké krajiny, mluvívám s ní, a víš-li pak, oč tak vroucně prosila? Pánem jejím jest Jovinus; ten má po své zemřelé manželce jedinou dcerušku, kterou jako poklad největší střežil a miloval, a ta nyní jest na smrt nemocná.“

„Ach nebohý! Ten by as naříkal, kdyby ji ztratil,“ útrpně pronesl hoch. „Viď, dědečku, ty bys pro mne také truchlil?“

„Ovšem, hochu; víš, že nemám než tebe, jako Jovinus než svou dceru. Také ty zbyl jsi mi jediný po všech mých drahých,“ povzdechl stařec a umkl.

„Viď, milý děde, že Bůh tu stařenu vyslyší, že uzdraví dceru jejího pána?“ důvěrně pravil po chvíli hoch.

„Uzná-li tak Bůh za dobré, stane se to, vždyť kdo u posvátného kříže prosí, neprosí nadarmo.“

Za tou řečí došli oba do svého domova v odlehlé ulici. (Pokrač.)

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Osmým biskupem diecése Litomyšlské jmenován byl Jan, kanovník Pražský. Jan

toho jména V. narodil se v Praze z otce Václava. Vstoupiv, jak někteří spisovatelé za to mají, do řádu Premonstrátského vynikal schopnostmi a obratnou výmluvností tak velice nad jiné, že stal se záhy učitelem práva církevního na vysokých školách Pražských a kanovníkem kapitoly metropolitní (r. 1381.) První léta biskupování jeho v Litomyšli kalena byla neblahými nepokoji některých pánů světských, kteří ohrožující svobodu a život osob duchovních pomocí nevázané chasy své kostely vylupovali, jmění kostelní neprávem si osvojovali a i příbytky lidí soukromných ohněm kaziti se neostýchali. Když do krále Václava nebylo se nadíti pomoci, an v týž čas takřka šíleně zuřil proti arcibiskupovi Pražskému a hlavním rádcům jeho,*) obrátil se biskup náš Jan V. s prosbou k sv. otci Bonifácovi IX. touže nemálo na svatokrádežné přechvaty bez treštu v diecési jeho páchané.

Papež vydal tedy zvláštní bullu (ze dne 22. dubna 1393.), ve které moc propůjčoval arcibiskupovi Pražskému a biskupovi Olomouckému a Vratislavskému, aby zatvrzelé ty škůdce Církve svaté interdiktem a klatbou církevní kárali, dokaváde by osob duchovních ze žaláře nepropustili a za loupeže své zadosti nečinili; mocní pak ochrancové jejich měli ze společnosti věřících vyloučení býti. Dříve ještě než papežský list ten do Prahy byl donešen, utekl se sám arcibiskup Pražský Jan II. z Jenštýna provázen jsa opatem Kladrubským do Říma, aby ústně stěžoval si sv. Otci na bezpráví, jehož král Václav IV. již po několik let na něm se dopouštěl. Zakročením biskupa Litomyšlského Jana V. utišily se poněkud bouře v diecési jeho, jakož i v ostatních krajích země České ustoupily spory náboženské převratům politickým.

Následky předchozích zmatků brzy se objevily. Povstávaly totiž nové nepokoje, jichž předmětem bylo neustálené rozdělení bývalých statkův kláštera Premonstrátského mezi kapitolu a biskupa Litomyšlského. Biskup Jan V. povolal za tou příčinou několik vážených hodnostářů církevních, jako Jana, světitelého biskupa Pražského, Jindřicha, probošta kláštera Augustiniánského v Lanškrouně, Víta, kanovníka u sv. Jiljí v Praze a j. a rokoval s nimi u přítomnosti kapitoly své v kapli sv. Jiljí o konečném a uspokoi-

*) Jenerální vikář arcibiskupův Jan z Nepomuku padl tenkrát za obět zuřivosti královny, svržen byv po nelidských mukách dne 20. března 1393. do vln Vltavských.

jívém rozdělení zboží biskupského (dne 20. října 1393.). I zvoleni byli tenkrát za zástupce biskupovy opat Premonstrátského kláštera v Hradišti na Moravě a Mistr Žondera, arcijahen Přerovský, kapitola pak ustanovila Jana, opata Strahovského a Mistra Mikuláše z Litomyšle, bakaláře práva církevního. Nežli však komise ona úloze své dostáti mohla, vyvolala netečná vláda krále Václava IV., či spíše milcův jeho u členů vyšší šlechty české ne nepatrný odpor, který v následcích svých překážel blahodárnému působení biskupovu v diecési Litomyšlské. Příčiněním mocných náčelníků šlechty zemské utvořena byla ku konci téhož roku tak zvaná „jednota panská“ k tomu směřující cíli, aby bývalá spravedlivá vláda v zemi opět obnovena byla. Král Václav držán byl v zajetí, dokud nezaručil se ve zvláštním řádu v Písku vydaném (r. 1394.), že pevného je úmyslu zaříditi vládu svou po smyslu jednoty. Ale když ani tenkrát nestál slovu svému, přistoupil i biskup náš Jan V. k obnovené jednotě panské (r. 1395.). Král lekaie se nových obtíží vydal dne 30. května na Žebrácké opětný zápis pánům, jenž o rok později rozšířen a doplněn byl. Za členy nejvyššího soudu zemského zvoleni byli vedle desíti pánů světských arcibiskup Pražský a sufragánové jeho, biskup Litomyšlský Jan a Olomoucký Mikuláš. V týž den (2. dubna 1396.) odřekl se Jan II. z Jenštýna arcibiskupství Pražského odstoupiv je synovi sestry své Olbramu ze Škvorce, bývalému kancléři vévody Jana Zhořelského.

Moci sobě svěřené užíval biskup Jan V. spravedlivě ve prospěch zubožené diecése své, tak že v brzku z pohrom dní minulých okřívati počala. Především hleděl ukončiti dávný spor o statky kostela svého, k jehož uložení již před pěti lety pilnou ruku byl přiložil. I zvolil si opět nové zástupce a sice Jakuka Buška z Kolína, oficiála svého, a Jindřicha, probošta Lanškrounského; jich počet doplnila kapitola ze středu svého převorem Janem a kantorem Libušem, kteří bedlivě vyšetřivše statky a užitky z nich plynoucí část biskupovi, část kapitole přiřkli a mimo to stanovili určitá pravidla v nadáních a odkazech, aby jimi pořádek pro budoucnost byl zaručen. Konečně vynešena byla některá ustanovení o haléri sv. Petrském a berních královských a po přání biskupa Jana V. složeny byly všechny listiny biskupství Litomyšlského se týkající ve zvláštní skříni, která při kostele stoličném bedlivě strážena byla. Arcibiskup Olbram otvrdil a schválil ustanovení ta napomínaje

k věrnému a stálému jich plnění (listem ze dne 19. února 1399.).

Mezitím vypukla znova domácí válka v Čechách. Po krátkém průběhu její vyvoleno bylo jak od strany krále Václava tak od strany jednoty panské osm rozsudí, kteří sejdouce se v Benešově učiniti měli nález o uvedení pokoje v království Českém (dne 13. července 1399.). Mezi rozsudími nalezáme i biskupa Litomyšlského Jana V. společně s arcibiskupem Pražským Olbramem, ačkoliv tento od strany královské byl vyvolen. Nicméně nedocílono ani tenkrát pravé shody mezi králem a panstvem, neboť Václav IV. jmenovav Prokopa Moravského správcem zemským popudil tím členy jednoty proti sobě. Markrabí Jošt odebral se s biskupem Janem ke králi Uherskému Zikmundovi, bratru Václava IV. do Budína a žádali jej, aby sám pokusil se o urovnání sporů v Čechách. Král Zikmund snadno dada se přemluvití chopil se zbraně proti nenáviděnému správci zemskému, synovci svému Prokopovi. Příčiněním krále Václava utišen byl brzy spor ten a předsevzato korunování druhé manželky Václavovy, královny Žofie. K velikolepé slavnosti korunovační dostavil se i biskup Litomyšlský Jan V. (15. března 1400.). Než ještě téhož leta sesazen byl od nespokojených volenců knížecích král Václav z království svatě říše Římské a na místo jeho dosazen falckrabí Ruprecht. Skutkem tím poskytnut opět podnět k nekonečným zmatkům a bojům, které i tytéž diecési Litomyšlskou nelitostně hubily. Biskup Jan nucena se viděl odložití na čas roucho své kněžské a obléci se v pancér a s mečem v ruce hájiti zájmy jak celé země České tak zvláště biskupství Litomyšlského. I získal si v ohledu tom dobrou pověst, že s toutéž zručností dovede vládnouti mečem válečným, kdy potřeba toho vyžaduje, jako dovede slovem a písmem hájiti záležitosti církevní. Již v této době nebyl jinak jmenován než Jan Železný od rytířského brnění, jež zhusta nositi byl uvykl. (Pokrač.)

DOPIS.

Z Madeiry, dne 8. července 1880.

(O cestě Trappistů do jižní Afriky.)

Mezi Trappisty, kteří jak známo se odebrali z Bosny do Afriky, jest bratr Pius, rodem z Prahy, jenž v zaslaném listu o cestě ctihodných řeholníků toto zděluje:

Chtěl jsem Vám, jako přítel Blahověstu o výpravě našeho důstojného P. Františka, převora kláštera reformovaných Trappistů

v Maria Hvězdě u Banjaluky v Bosně něco napsati, ale nebylo mně možno pro mnohou práci, jakou já i ostatní moji spolubratři poslední čas před odjezdem jsme měli. Asi před rokem dal ctihodný p. biskup z Grahamstov v jižní Africe návrh, že pro tamější krajinu by bylo třeba založiti osadu Trappistskou, by takto křesťanská víra a vzdělanost v hustinách afrických zapustily kořeny. Tohoto návrhu jak se zdá nepovšimli si řády Trappistské v Anglii a v Belgii, tak že náš velectěný a podnikavý P. převor, spoléhaje na pomoc Boží a bratry své k ne snadnému úkolu se podvolil. Po delší přípravě vypravilo se nás 31, jména uvedu níže, dne 22. června t. r. v půl třetí ráno po rozloučení se s ostatními bratry vyjeli jsme z Maria Hvězdy. Cesta byla příjemná mimo hrubost a sprostnost konduktérů uher-ských v Záhřebu. Jeli jsme přes Maribor, Innspruk a Mnichov. Na všech stanicích byli jsme za velikého shonu diváků přivítáni čet-ným duchovenstvem. V Kolíně nad Rýnem zdrželi jsme se od 27. až do 30. června, jsouce ubytováni v rozličných měšťanů katolických. Ráno dne 30. června opustili jsme Kolín a ačkoliv bylo teprv 6 hodin, přece bylo nádraží diváky přeplněno; toho samého dne a sice v 1 hod. odpo. přibyli jsme do Antverp, odkud po obědě ve 4 hod. s malým parníkem k Londýnu jsme odjeli. Dne 1. července v půl jedenácté dopoledne přestoupili jsme v Londýně na parník jmé-
nem „Duard Castel“. Ve tři hodiny odp. přibyl výše jmenovaný p. biskup se svojí družinou, pozůstávající ze dvou kněží a 6 noviců řádu Dominikánského v Augšpurku, které do King-Williamstown v Africe určeny jsou. Po anglickém a latinském oslovení odpluli jsme za velikého shonu duchoven-stva a věřících, kteří šátky a klobouky má-
vající nám takto poslední „s Bohem“ dávali, směrem k Darmouthu, kdež jsme též dne 3. července v 6 hod. ráno přistáli.

Tyto první dny jsme někteří námořní nemocí byli uchvácení, ale teď jsme, díky Bohu, zase všichni zdraví, tak že aspoň každý den večer „Magnificat“, „Salve Regina“ neb hymnu sv. Casimira „Omni die“ si společně na palubě zazpíváme. Také nyní slouží p. biskup a naši kněží každodenně mši sv. Oltář jest jednoduchý v pravdě Trappistský, kalich musí vždy jeden kněz držeti, by se při kolísání lodi nepřevrhl. — Parník jest zcela slušný, čistý a celý nově natřen; proti mužstvu na lodi nemáme ni-
čeho, leč to, že by chtěli s námi rádi mlu-
viti, ale my jak známo dle našich předpisů

mlčení věčně zachováváme, jen vrchní a s jeho dovolením též některý bratr smí o potřebné a důležité věci s jistou osobou promluvíti. Dne 7. července v noci přistáli jsme u ostrova Madeiry. Jak jsem již dříve podotkl vyjelo nás 31 a sice: 10 bratří kůru, kteří nosí bílý oblek, mezi nimi 6, již slo-žili sliby a 4 novicové. Jména jejich jsou: ctihodný P. František, převor a kněz, P. Ště-
pán (kněz), P. Josef (kněz) rodem z Moravy, P. Fulgentius (kněz), P. Nivardus (kněz), P. Arsenius, dohromady tedy 5 kněží; no-
vicové: Fr. Robertus, Fr. Maria Pius, ro-
dem z Prahy dříve V. Al. H...k, Fr. Maurus, Fr. Christian. Dále 21 bratrů laiků, kteří nosí oblek hnědý a všech nepotřebnějších řemesel znalí jsou; mezi nimi 12, kteří sliby učinili a jejichž jména jsou: bratr Mathias, Columbanus, Paulus, Maria Robertus, Ven-
delinus, Andreas, Venceslaus rodem Čech, Antonius, Johannes, Berchman, Philippus, Benedictus a Fridolinus, dále 9 nejstarších noviců: bratr Barnabas, Matheus, Placidus, Fidelis, Maria Josephus, Eligius, Martinus, Cyprianus, Thaddeus. Další o naší cestě a o našem novém klášteře budu vypravovati později.
Fr. Maria Pius.

KRONIKA.

Z Prahy. (Církevní slavnosti.) Zítřa 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny. U školních sester v kapli sv. Anny bude v 8 hod. sloužit tichou mši sv. J. Em. nejdůst. p. kardinál, v 10 hod. bude tam zpívána mše sv. V kapli sv. Anny v klášteře Minoritském u sv. Jakuba bude zítřa v 5 h. ráno tichá mše sv., v 6 h. zpí-
vaná, pak české kázání, v 9 tichá mše sv. a v 5 h. odp. požehnání. — V sobotu dne 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí: v 10 hod. bude něm. kázání, v 11 pontifikální mše sv., odpo. o 4. h. kázání české a požehnání. — V pon-
dělí 2. srpna bude se konati slavnost *porci-
unkule*, t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka v Praze, tedy u OO. Kapucínů na Hradčanech i na No-
vém městě a u Františkánů. — V týž den slaví se památka sv. Alfonsa u Redemptoristů (u sv. Kajetána): v 10 h. něm. kázání, v 11 pontifikální mše sv., o půl 5. h. odp. české kázání, nešpory a požehnání. — Ve středu 4. srpna v den sv. Dominika bude u sv. Jiljí či u Dominikánů v 9 h. kázání a v 10 h. zpívána mše sv. — Ve čtvrtek 5. srpna ko-
ná se pouť u P. Marie Sněžné či u Franti-

škánů, kdež bude tolikéž v 9 hod. kázání a v 10 h. zpívaná mše sv.

— *Z Emaus.* V úterý dne 20. července byla zde v Emausích vystavena nejsv. svátost oltární k veřejnému uctění, aby vyprošena byla zvláštní pomoc Ducha sv. k tomu účelu: v tento den totiž konala se v Římě přípravní shromáždění za příčinou blahorečení ctihodné služebnice Boží Marie Kristiny Savojské, královny obou Sicilií. Marie Kristina, dcera krále Viktora Emanuela I. ze Sardinie, byla sestra zbožné a dobrotivé císařovny Marie Anny, posud v Praze žijící; narodila se 14. listopadu 1812, byla chotí Ferdinanda II., krále obou Sicilií a zesnula v Pánu dne 31. ledna 1836. Výstava velebné svátosti konala se s dovolením pana kardinála a k výslovnému přání žadatele procesu blahorečení pana opata Viléma de Caesare, ordinaria diecése Monte verginské u Neapole. V den 20. července byla v Emausích v 7 hod. ráno slavná mše sv., po ní pak velebná svátost veřejně vystavena; o 9. hod. slavně zpívány církevní hodinky a po nich byla tichá mše sv., načež o půl 12. hod. následovaly zpívané litanie a požehnání. V stejnou dobu byla velebná svátost vystavena také v Neapoli a v Římě v neapolitánském národním chrámě.

— Velezasloužilý opat kláštera Břevnovského a Broumovského vdp. *Jan Nepom. Rotter* bude slaviti dne 1. srpna v Broumově své kněžské *druhotiny*, při kterých činiti bude slavnostní řeč vysoce důst. p. kan. dr. Eduard Tersch a ku kterým četní ctitelové páně opatovi do Broumova přibudou. Sbor profesorů a doktorů theol. fakulty pražské zašle k památné slavnosti blahopřejnou adresu, ve které se praví: *Academiae Pragensis Facultas theologica, cuius quondam decus fuit et Collegium theologiae Doctorem, cuius membrum et fautor existit, venerando Sacerdotis longaevi integritatem, Praesulis religiosi pietatem, Cultoris Dei hominumque charitatem ea, qua par est observantia ac laetitiae, sincerissima vota ferunt.*

— *Kužské exercicie* v Budějovicích budou se konati od 3. do 7. září.

— Pobožnost *40hodinná* koná se od 26. do 29. července u Voršilek, od 30. července do 2. srpna u kapucínů na Hradčanech, od 3. do 6. srpna u Alžbětinek.

Z Mohuče. (*Spolek Canisiův.*) Ve všech kruzích německých jest známo, že náboženský a mravní život lidu jest velice porušen. Zjev tento politování hodný nutno přičísti jen vládě, která svými lživými zásadami podkopala mravy i náboženství. Co utrpěl život

náboženský bojem kulturním vidí každý, ale ne tak patrna jest spousta způsobená státními zákony ve školství. Většina lidu německého přivykla již způsobu, který učitele duchovní Kristem samým poslané drze ze škol vyhání, liberály ustanovuje za učitele věrouky a mravouky a vůbec školu i církev i rodičům vždy více odcizuje. Mnohé ovšem již děsí zdivočení mládeže, ale jak může býti jinak, když na vysokých školách se učí vědě víru a mravy porušující a na středních a národních školách státem řízených se vyučuje tak, že nutný následek musí být zdivočení mládeže. A proto jest na čase, aby se zakládaly spolky k ochraně mládeže křesťanské. Jen tak se zlu, jež tísní lid odpomůže! K tomu čelí spolek Canisiův, při posledním valném shromáždění katolíků v Cáchách sv. otcem potvrzený a odpustky hojně nadaný. První účel jest společná modlitba. Neb jen moudrost a milost Páně může hrozně škody u vychování mládeže a zmatky způsobené ve školství odstraniti. Druhý účel jest vychování křesťanské mládeže. K tomu cíli, ač dle okolností jsou různé cesty, přece první jest ta: poznati onu zkázu státní školy, jež právo rodičů uráží a svobodu křesťanského vychování zničiti hledí. A proto právě spolek Canisiův se vši rozhodností vystoupí proti neblahým zákonům, jež školu odtrhují od církve; bude žádati změnu těchto zákonů, poučovati lid o zkáze, jaká mu z těchto škol nutně hrozí, při čemž spolehá se na Krista, jenž povinností učinil chrániti a opatrovati mládež a těm, kdož tak činí požehnání své přislíbil. Jméno „Canisiův spolek“ přijal proto, poněvadž právě Petr Canisius v dobách bouřlivých Lutheranismu tak mnoho zvláště svým katechismem, pro mládež vykonal.

Z Tubink. (*Anabaptisté.*) V neděli dne 13. července t. r. bylo pozorovati u řeky Nekar, jak se z Tubinek sděluje, zajímavé divadlo: křest totiž čtyř anabaptistů. Ježto Tubinky náležejí k místům klidným a tichým, nebylo o věci té dříve nic známo, než přece se tu shromáždilo několik lidí, procházejících se na břehu Nekar, byvše přilákáni zpěvem chorálních. Nad jezem objevil se zrakům jejich hlouček Anabaptistů, po většině po vesnicku oděných a asi 20 hlav čítající. Tito se hotovili ke křtu čtyř osob: dvou mužů a dvou žen, jež byly oděny v bílý, dlouhý, až k zemi splývající šat, kdežto křtitel sám byl v podobný, ale černý šat zahalen. Tento nejprve sestoupil do řeky a když poznal, že se tu křest vykonati může, dal rukou znamení stojícím na břehu. Nej-

prvé sestoupila jedna z žen, již odvedl křtící asi 10 kroků do řeky a obrátil ji tak, že obličej směřoval dolů po řece. Nato proslul slavně formulí křtící. K slovu „amen“ vrhla se žena, lehce držena křtícím do vody, tak že ji tato úplně přikryla. Ovšem že hned povstala a tím byl křest ukončen. Tak se událo i s ostatními. Když byli všichni pokřtěni a opět se oděli zpívali společně jeden chorál a opustili, pak tiše jako přišli, místo to. Cesta je vedla Tubinkami, kde ti, kdo tyto prosté lidi potkali netušili, jak důležitý úkon oni právě ve vlnách Nekarů vykonali.

Literární oznamovatel.

— „Česko-Moravské kroniky“ sešit 3. vypravuje o uvedení křesťanství do Čech až ku smrti Boleslava II. Pěkně se v něm vylíčí skutky knížete Bořivoje, sv. Ludmily, sv. Václava a sv. Vojtěcha. Zajímavost kroniky zvyšují četné obrázky, které na každém téměř listu přináší. Úprava je slušná a cena jednoho sešitu jen 50 kr. obnášející velmi mírná. Náklad vede kněhkupectví Kobrovo v Praze.

— „Zpěvník pro školní mládež“. Svezek I. Pro první školní rok. Oddíl II. Pro školy dívčí. Sestavili Jos. Drahorad a Zeman. Vydání s nápěvy. Cena 20 kr. V Praze 1880. Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec.

— „Škola božského Srdce Páně“ vykazuje v čís. 7. tento obsah: Věneček (báseň). Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova. Sv. otec Benedikt, praotec řeholníků na Západě. Slovo příznivcům a protivníkům třetího řádu. Zvuky zvonu (báseň). Ostaš, Maria Asprik v Praze. Podivné obrácení židovské rodiny. O misijnářství. Děvečkám služebným. Drobnosti. Zájmy Krista Pana v různých zemích. Zvláštní modlitby a úmysly.

— „Vyznamenaná nová učebná pomůcka. „Obraz (barvotiskový) listů, květův a plodin 24 rozličných stromů“ se sbírkou dřev s korou (ve zvláštní skřínce) a sešitem poznámek, který vydal učitel Ad. Potůček nákladem knihkupece Fr. A. Urbánka v Praze, vyznamenaná na letošní hospodářsko-průmyslové výstavě v Praze (Bubenčí) bronzovou státní medailí.

— „Stručný všeobecný slovník věcný“ vycházející pečlivou redakcí Jak. Malého dospěl v druhém laciném vydání k sešitu 36. (Gillespie — Gore), 37. (Gorée — Groza) a 38. (Grubenhagen — Haldenwang). Cena každého sešitu 24 kr. Nakladatel kněhkupec Kober.

— „Katolická mravouka“ pro vyšší náboženské ústavy Rakouské. Z dr. Konrada Martina přeložil Bohumil Hák, býv. katecheta na

c. kr. gymnasiu v Hradci Králové. Druhé vydání. V Praze. Nakladatel A. Storch syn, knihkupec. Staroměstské náměstí č. 4. Cena 1 zl. Kniha tato od nejdůst. kn. arc. konsistoře v Praze, jakož i od nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové schválena, velmi dobře se hodí pro studující vyšších českých gymnasií, kde zavedena jest. Stručně a v přesném překlade podává nejdůležitější pravdy křesť. mravouky, kterých studujícím nejen pro školu ale hlavně pro život vědětí třeba. Úprava jest slušná.

— Františka Pravdy „Sebrané povídky pro lid“, dílu I. sešit 8. Cena sešitu 20 kr. Nakladatel kněhkupec Kober. V sešitu 8. jsou povídky: Nesvorná obec. Jeden ženich a dvě nevěsty.

— „Světlozor“ přináší v čís. 28. a 29. tato vyobrazení: Prof. Jan Bohumil Eiselt. Peřeje Vltavské a Čertová kazatelna u Vyššího Brodu. (Dle skuteč. kreslil Karel Liebscher.) Rodinný svár. (Smutnohra z dětského života od G. J. Schulze.) Pohřeb carové ruské: Vystavení mrtvol v chrámě sv. Petra a Pavla v Petrohradě. Naši rybáři. (Hynek Prach, Josef Markuci, Kašpar Vacek.) Tábor. (Dle fotografie kreslil Fr. Chalupa.) Sedm havranů. (Ilustrace národní pohádky od Adolfa Liebschera.) Zbloudilci. V saloně železnic amerických. Sobové američtí se napájící. V textu vykazují tento obsah: Amazonka. (Historická humoreska. Napsal Kelda Malinský.) Z písní Jana Kozla. Puškinův Evgen Oněgin. (Podává dr. Petr Durdík.) O vilách. (Studie bájeslovná od Jar. Hrubého.) Rodné sestry. (Ukrajinská povídka od St. Grudziňského; přeložil Jan Hudec.) Sedmero krkavců. (Pohádka národní od Jos. Košťna.) Rukopis Kralodvorský a p. A. V. Šembera. Text k vyobrazením. V rozmanitostech jest důležitý článek: Nový objev o sv. Methoději. Zprávy o cestách vědeckých a literárních. Literatura.

— „Život a působení Frant. Al. Vacka Kopidlenského“. K stoleté památce narozenin zvěčnělého napsal J. Ježek, katecheta na Smíchově. Dp. spisovatel poukazuje ve spisu svém, kterak Fr. Alois Vacek pracoval neúmornou pílí, železnou vytrvalostí a nezištnou obětavostí na národu roli dědičné a jaké zásluhy si získal o české školství. Zjistě p. spisovatel položil touto upomínkou nejkrásnější věneček na hrob v Pánu zesnulého kněze, uváděje na paměť, jak s chutí úsilovnou Vacek se přičinil aby národ český zase k novému životu vzkřísen byl.

— „Církevní rok“ pojednává v sešitu 12. a 13. dílu druhého o svatých a světcích Božích, jejichž památka se koná ve dnech od 11. do 25. března.

— „*Posvátná kazatelna*“ má ve svazku srpnovém (devátém) tento obsah: Řeči o slavnosti sv. Prokopa, sv. apoštolů Cyrilla a Metoděje, sv. Liberata mučedníka a o Nanebevzetí Marie Panny. Řeči na neděle VIII., IX., X., XI., XII. a XIII. po sv. Duchu.

Osobní věstník dachovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Joachim *Auer*, kn. arc. vikář Joachimovský a farář v Žandově, jmenován osobním děkanem;
- p. Frant. *Schauer*, děkan v Čelakovících, stal se čestným kons. radou;
- p. Vojtěch *Redinger*, far. v Liebenšteině,
- p. Frant. *Rádlo*, far. v Postupicích a
- p. Frant. *Suk*, far. ve Volešci, jmenováni kn. arc. notáři.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Davidek*, koop. v Zdslavicích, za adm. tamže.

Uprázdňená místa:

Zdslavice, fara patron. nábož. matice, od 1. července 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Nosek*, kněz na odpoč. ve Vysokém, dne 15. července 1880 (nar. 30. prosince 1811, vysv. 3. srpna 1838).

Vyznamenáni jsou:

- P. Jan *Hrdlička*, člen ř. křížov. a komandér v Mostě, a
- p. Ant. *Jarisch*, dr. phil. a děkan v Chomátově, jmenováni b. kons. rady;
- p. Frant. *Focke*, far. v Libouchci (Königswald),
- p. Jos. *Pilz*, far. na odpoč. v Libouchci,
- p. Frant. *Partl*, farář v Českých Zlatníkách, obdrželi exposit. canon.,
- p. Josef *Kopečný*, zám. kaplan ve Vršovicích, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Knížek*, far. v Jeseníku, za faráře v Šopce;
- p. Josef *Bartoniček*, kp. v Osenicích, za admin. v Jeseníku;
- P. *Alfons z Altenburka*, kapl. na sv. Kopečku u Olomouce, za kapl. v Žatci.

Uprázdňená místa:

Košice, fara patron. p. kníž. Morice z Lobkovic,
Hrubo-Jeseník, fara patr. nábož. matice, obě do 12. srpna.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- P. Zeno *Hoyer*, kněz řádu cister. ve Vyšším Brodě a far. admin. v Hořici, a
- p. Jos. *Sigmond*, děkan v Německém Rychnově, stali se b. notáři;
- p. Václav *Bayer*, far. v Českém Rychnově,
- p. Jos. *Reichenauer*, far. v Malontech,
- p. Vojtěch *Vlk*, far. v Besenicích,
- p. Václav *Hálek*, far. v Cetvinech,
- p. Jan *Gabriel*, jub. kněz na odpočinku v Horní Planě,
- p. Godofred *Fuchs*, far. v Horní Planě,
- p. August. *Vrtílek*, far. v Dolní Vltavici (Untermoldau a
- p. Jos. *Schopper*, far. v Zátoni (Ottau), obdrželi expositorium canonicale.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Wastl*, far. v Záblatí, jmenován jest sekretářem vikariatu prachatického;
- p. Jordan *Stutz*, admin. v Plesu, za far. tamže.
- P. Václav *Charvát*, člen ř. maltánského, katecheta a koop. v Horažďovicích, za faráře v Horní Libchavě (Oberliebich),
- P. Josef *Mergl*, člen ř. malt. a koop. u Panny Marie Vítězné v Praze, za koop. v Horažďovicích.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Lukesle*, vik. sekret. a far. v Jablonném dne 15. července (nar. v Litomyšli 21. října 1816, vysv. 25. července 1840).

Vyznamenáni jsou:

- p. Karel *Patočka*, děkan a b. vikář v Týnci n. Labem,
- p. Ant. *Štika*, děkan a b. vikář v Ledči, a
- p. Jan *Christoph*, děkan a b. vikář v Trutnově, stali se čestnými kanovníky při kath. kapitole v Hradci Králové,
- p. Jan *Kouba*, b. notář a farář v Třebechovicích, jmenován čestným děkanem, a
- P. Constant. *Saar*, kněz řádu praemonstr. kanonie Želivské, b. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Antonín *Višo*, administr. za faráře do Č. Petrovic,
- p. Václ. *Spurný*, farář ve Volfířově, za faráře do Suchdola.

Uprázdňené místo:

Jablonné, fara patron. p. knížete Lichtenšteina, od 16. července b. r.

 Milodar. Klerikové řádu sv. Augustina u sv. Tomáše na Malé straně dali na chrám sv. Víta 5 zl.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nejdříve
v městci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectv

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den nanebevzetí Panny Marie o její slávě.

Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo et glorificabo nomen tuum in aeternum. (Ž. 85, 12. Vyznávati Tebe budu, Hospodine Bože můj, celým srdcem svým a oslavovati jméno Tvé na věky.) Co zpíval žalmista Tvůj, to též já opakuji po něm, an počínám rozjímání toto. Jim chci slávu Tvou, trojjediný Bože, rozmnožiti.

Představ si, o knězi Boha nejvyššího a ctiteli rodičky Boží, co dnešní slavnost znamená; dnes doba velmi příhodná se ti naskytuje, abys více než posud dbal o čest Panny Marie a o důstojnost svou kněžskou.

Rač mě, o Bože, Duchem sv. osvětliti, abych poněkud aspoň poznal slávu Královny nebeské a vůli mou odbojnou skrotiti, abych následoval šlepějí Panny nejsvětější.

Tři tajemstva právě tak podivná jako radostná, která v životě Panny Marie skoro v téže době se přihodila, předmětem jsou této slavnosti, ze všech největší, které církev slaví k její počtě: její smrt sladká a Pánu Bohu velice milá, její z mrtvých vstání dříve od Syna Božího způsobené a její příchod slavný do nebes, kde jest korunována. Nemůžeme milovati svatou Pannu, neradujeme-li se z jejího štěstí, pročez plesají dnes srdce všech, kdožkoli jí se odevzdali, přemítajíce její na nebe vzetí a korunování v nebesích; neboť dnes představena i uznána jest královnou andělův a lidí, nebes a země. Chceme-li však vyplniti přání Panny Marie, která vždycky směřuji k našemu blahu pravému, méně se budeme baviti slávou, které po-

žívá, než pramenem a stupněm této slávy; pramen i stupeň slávy její nalezneme v její svatosti; kéž nás toto rozjímání pobízí, abychom jí se připodobnili, pokud síly stačí.

I. *Maria umírající, z mrtvých jsouc probuzena, na nebe vzata oslavena jest pro svou svatost a podlé své svatosti.* Chce-li býti kdo korunován, praví sv. Pavel v 2. listu k Tim. 2, 5., musí řádné boje míti dobojovány. (*Qui certat in agone, non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.*) Maria, která nade všechny tvory vyznamenána byla nejvíce, od zákona tohoto vyňata nebyla. Vítězství slavi, poněvadž zvítězila; jest oslavována, poněvadž zasluhuje, aby byla oslavována; blaženost, které se jí dostalo, za její svatost jest odměnou, jako její svatost odměnou jest za její skutky. Vztahujme k Marii, která v pravém smyslu jest žena statečná (*mulier fortis*), slova moudrosti. (Příslovi 31, 31.): *Datē ei de fructu manuum suarum et laudent eam... opera ejus.* (Dejte jí z užitek rukou jejích a nechať jí chválí... skutkové její.) Kdy pak to přece jednou pochopím, Bože můj? Ne to, co pro mne činíš, právo mi dává, abych očekával odměnu, ale to, co pro Tebe činím. Zdaž pro neposkvrněné početí Svě matky, zdaž proto, že jest matkou Tvou, či pro všechny milosti jí udělené dnes Pannu Marii korunuješ? Kdyby tomu tak bylo, musil bych se vzdáti všeliké naděje. Veliké milosti od Tebe udělené veliké povinnosti ukládají, a hroznými tresty stihán jest, kdo jich řádně neužívá. V Marii dnes korunuješ hlubokou pokoru, kterou zachovala, jakkoli vyvýšena byla nade všechny tvory, dětinnou nábožnost, lásku, zkrátka všechny ctnosti, které konala způsobem znamenitým.

Služebník dobrý praví ve sv. evangeliu ne toliko svému pánu: *Domine, quinque talenta tradidisti mihi*. Mat. 25, 20. (Pane, pět hriven dal jsi mi); jaká by to byla zásluha? Ale přidává: *Ecce alia quinque superlucratus sum* (aj jiných pět nad to získal jsem); z jiné příčiny odměnu neočekává; taktéž pán jeho, an mu odměnu přisuzuje, žádné příčiny jiné neuvádí mimo jeho věrnost: *Quia... fuisti fidelis, intra in gaudium domini tui* (poněvadž... jsi byl věren, vejdi do radosti pána svého). Totéž říci možno o svaté Panně. Neučinily její výsady podivu hodné, jimiž byla Bohu jedinému povinna, že její smrt byla sladká, její na nebe vzetí tak slavno, nýbrž její svatost, která po Bohu byla dílem jejím, poněvadž působila spolu s milostí. Sv. Augustin praví: *Materna propinquitas nihil ei profuisset, nisi felicius ipsum fide, quam carne gestasset*. (Příbuznost materská nic by ji nebyla prospěla, kdyby nebyla ještě svatější Slovo Boží do svého srdce přijala než Je přijala do svého lůna).

Co z toho na jevo vychází? *Quapropter, fratres, magis satagite, ut per bona opera certam vestram... electionem faciat* II. Petr. 1, 10. (Protož, bratři, více se snažte, abyste skrze dobré skutky jisté učinili své... vyvolení). Poněvadž tak od Pána Boha ustanovena jest: *Quapropter*, poněvadž Maria, jakkoli nade všechny tvory byla vyvýšena, jiným prostředkem než svou svatostí vlastní dosíci nemohla věčné blaženosti v Bohu, proto usilovati nám jest horlivostí tím větší a neunavnější o svou svatost: *Magis satagite*. Jaká to útěcha s jistotou věděti, že můžeme sami se přičiniti k svému vyvolení: *Ut certam vestram electionem faciat*, že naše vyvolení podmíněno není milostmi neobyčejnými, nýbrž našimi ctnostmi v povolání našem konanými a dobrými skutky, k nimž povolání naše nám takorba každou chvíli dává příležitost: *Per bona opera*; toliko na nás záleží, abychom chtěli a pro poslední okamžik smrti sobě uchystali nevyčerpatelný pramen naděje a útěchy.

II. *Maria v nebesích povýšena jest nade všechny anděly, poněvadž nad nimi vyniká svatostí*. Poněvadž Bůh podle zákona spravedlnosti matku svou odměňuje jinak než pro svatost života, spravedlnost táže spolu žádá, aby odměna se srovnávala se svatostí; poněvadž Bůh odměnu dává pro zásluhy skutečné, musí ji vyměřiti podle rozsahu a jakosti těch zásluh. Avšak nepřihlížíme-li ke svatosti Boží, žádná svatost

nerovná se svatosti rodičky Boží; proto se sv. Bernardem a celou církví jest nám věřiti, že Maria v nebesích všechny bytosti stvořené převyšuje daleko svatostí: *Super omnem exaltata creaturam*. Nikdy nepřijal člověk tolik a tak veliké milosti; ale ani jednu nepřijala, kterouž by spolupůsobením nejvěrnějším nerozmnožila. Náplň slávy odpovídati musí náplni svatosti: *Quantum enim gratiae in terris adeptae est prae caeteris, tantum et in coelis obtinet gloriae singularis*. Týž svatý divě se volá: *Christi generationem et Mariae assumptionem quis enarrabit?* (Kristovo narození a Mariino na nebevzetí kdo vypoví?) Maria v nebesích nejvíce jest povýšena, poněvadž na zemi nejhluběji se pokorila. V Bohu okouší nejsladší rozkoše blaženosti nebeské, poněvadž nepravými radostmi a rozkošemi tohoto světa pohrdla. Co zasela v slzách, to žne nyní v radosti. (*Qui seminant in lacrymis, in exultatione metent*. Ps. 125, 5.) Týmž způsobem také s námi naloženo bude II. ke Kor. 9, 6.: *Qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet*. (Kdo rozsívá v požehnání, z požehnání i žiti bude.) Kolik vítězství dobudeme, tolik korun obdržíme. Mé pokoreni a utrpení nebeskými radostmi a slastmi nahrazeno bude. Co dám, tolik obdržím. Rozmnožuju-li své zásluhy před Bohem, netoliko rozmnožuji dary a milosti Boží, také svou slávu budoucí. II. ke Kor. 9, 10. *Et multiplicabit semen vestrum et augebit incrementa frugum iustitiae vestrae*. (I rozmnoží símě vaše i přispóří ourady spravedlnosti vaší.)

Nyní rozumím, o Maria, že jsi mohla býti matkou Boží a přece že jsi takorba pila proud hořkosti, že sám Tvůj syn všemohoucí, ač Tě nesmírně miloval, Tebe nechal žíti v zármutku; nyní rozumím, proč On sám rozmnožoval těžké zkoušky a strasti, které život Tvůj, jakož i Jeho, učinily ustavičným mučeníctvím. Utěchy, kterých se Ti dostalo při smrti, bolesti tohoto života nahraditi měly přehojně; Tvé na nebevzetí slavné odměnití má měrou vrchovatou všeliké pokoreni Tvé. Poněvadž Tebe miluje a si přeje, abys vítězství slavila co největší, často Ti poskytoval příležitosti, abys svých zásluh rozmnožila; proto užil zdánlivé tvrdosti k Tobě ve chrámu, při svatbě v Káně Galilejské, na kříži. A já si stěžuji, nakládá-li Bůh se mnou, jako nakládal se Svou matkou! Panno věrná, přiveď mě na tu cestu, kterou jsi kráčela, která vede k cíli šťastnému. Ano, chci se pokořovati, chci trpěti,

chci se posvěcovati pokorou a trpělivostí. Ale pomáhej mi, má královno, má matko! Učiň, abych vždy na paměti měl, že co jest mi v tomto životě křížem, to mi sloužití bude při smrti k radosti a že utrpení časná připravují radosti věčné.

Rozjímání krátce opakováno.

1. *Maria umírající, z mrtvých jsouc probuzena, na nebe vzata oslavena jest pro svou svatost a podle své svatosti.* Tu platí zákon obecný: Ten jediný koruny dosáhne vítězné, kdo statečně bojoval. Ne to, o Pane, co pro mne činiš, dává mi právo, abych od Tebe očekával odměnu, nýbrž co já pro Tebe činím. Služebník dobrý v evangeliu nepraví toliko svému pánu, že od něho pět hřiven obdržel, nýbrž také, že z nich hojně vytěžil. Tak i věc se má s Pannou Marií. Co z toho následuje? Vynasnažujme se, abychom své povolání a vyvolení, svou blaženost věčnou pojistili skutky dobrými, jichž odměnou jest blaženost věčná.

II. *Maria v nebesích povýšena jest nade všechny anděly, poněvadž nad nimi vyniká svatost.* Jako Bůh když uděluje blaženost věčnou, přihlíží jenom k zásluhám, tak i chce, aby tato sláva zcela se shodovala se zásluhami. V téže míře, v jaké Maria rozšířila v slzách, žala v radostech. Také já, Bože můj, žiti budu podle svých skutků. Panno věrná, učiň, abych Tě následoval cestou bolestnou, která vede k cíli šťastnému. Učiň, abych vždy na paměti měl, že co jest mi v tomto životě křížem, to mi sloužití bude při smrti k radosti.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Kněžský biret.

Jednou řekl sv. Petr Pánu Ježíši: „Aj! my (apoštolé) opustili jsme všechno, a následovali jsme tebe, což tedy bude nám?“ (Mat. 19, 27.) jaká za to odplata? — Podobně může se každý pravý kněz církve svaté otázati, a jí říci: Aj! já jsem učinil všechno, co jsi mi velela. Hříchu jsem umíel, a umírám mu každého dne, a chci mu mrtev býti na věky (klerika); živ jsem Bohu v kněžské čistotě, svatosti, spravedlnosti, a chci mu v těchto a všech kněžských ctnostech živ býti až do posledního vzdechnutí (rocheta); snažím se, co nejvíce mohu. všeliká příkazní Boží zachovávatí, obzvláště první a největší, jež zní: „Milovati budeš Pána Boga svého z celého srdce svého, a ze vši duše své, a ze vši mysli své, a ze vši síly své;“ a druhé prvnímu podobné: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“ (Mat. 22,

37.) (Kolár); pastýř jsem, miluji ovce své, mám péči o ně, a hotov jsem, kdyby třeba bylo, i život svůj za ně položití (štola), což mi tedy bude? jaká za to odplata? A církev svatá mu na to odpovídá: Bude tobě *koruna* — koruna za živa, koruna po smrti, koruna na zemi, koruna na nebi; však ne stejná, jiná za živa, jiná po smrti, temná za živa, jasná po smrti, neúhledná za živa, krásná po smrti, potupná za živa, čestná po smrti, bolestná za živa, radostná po smrti, trnová za živa, slavná po smrti. Onou korunou bude tebe korunovati svět, touto bude tě korunovati Bůh. — Ale o čem to mluvíme? mluvíme o koruně, a dle nadpisu máme mluvíti o biretu, to jest, o tom, co kněz, když káže anebo zpovídá anebo pochovává, anebo když přede mší svatou k oltáři a po mši svaté od oltáře kráčí, nese na hlavě. Či snad jedno s druhým nějak souvisí — koruna s biretem a biret s korunou? či snad biret a koruna jedno a též jest? Tak se alespoň zdá. Hledme se o tom přesvědčiti. Spleťme z trní korunu a postavme ji vedle biretu, a srovnajme jedno s druhým, biret s korunou a korunu s biretem, a na první pohled ukáže se nám mezi nimi nápadná podoba. Již barva koruny a biretu jest skoro tatáž — tmavá, černá. A výška, šifka, hloubka, kulatost, celá způsobá koruny a biretu neliší se od sebe, a co zvláště v oči bije, jest to, že nerovnosti, vysedliny, hrbolce jak na koruně, tak i na biretu se vyskytují, a že trnové pruty kolem po koruně se táhnou, a že cos trnovým prutům podobného táhne se i po biretu. Kdožby tedy v biretu trnové koruny nepoznal? — Vzal bych to za pravdu, praví někdo, kdybych byl nikdy místo černého červený biret neviděl; ale ten jsem již na hlavách mnohých kněží a vícekrát spatřil, a to jest, co mne mýlí a zdržuje. Jsem tomu rád, co namítáš, námitka tvá přichází mi vhod; neboť ona potvrzuje, co jsem o biretu tvrdil, že trnovou korunu znamená. Nebo kdož pak byl první, jenž opravdovou korunu trnovou na hlavě nesl? nebyl-liž to Kristus Pán? byl zajisté. Píše o něm miláček jeho, sv. Jan, v evangeliu svém: „A vojáci spletše korunu z trní, vstavili na hlavu jeho, a rouchem šarlatovým přioděli ho. I přistupovali k němu a říkali: „Zdráv buď, králi židovský!“ a dávali mu políčky. I vyšel Pilát opět ven, a řekl jim: Ale, vedu vám jej ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalezám. (Tehdy vyšel Ježíš nesa korunu trnovou a roucho šarlatové!) I dí jim Pilát: „Ejhle

člověk!“ (Jan 19, 2.—5). A nyní se táží, jaká pak byla tato koruna trnová, o níž tu řeč jest? černá čili červená? bezpochyby, že černá i červená, černá dle barvy přirozené a červená od krve Páně, kterouž celá skropena, v nížto celá jako smočena byla. A když tedy kněz dle předpisu církve svaté na památku této koruny Páně něco podobného, totiž biret na hlavě nosí, jaký pak tento biret musí býti? jest-liž pravda, že takový, jaká byla koruna Páně, a sice jaká byla od přírody a jaká byla od krve Páně, tedy černý a červený? A protož také nosí kněží zevnitř černé a uvnitř červené, a kterýmž církve svatá dovoluje, i také zevnitř červené birety na hlavách nositi. — Ale proč papež, jak jsem se toho kdesi dočetl, ani černého, ani červeného biretu nenosí? místo biretu nosí prý bílou atlasovou čepičku; to proto, že se k jeho naskrz bílému rouchu ani černý, ani červený biret nehodí. Nebo papež představuje v bílém rouše svém proměněného, oslaveného Pána Ježíše takového, jakým se třem apoštolům na hoře Tábor ukázal, kdež se tvář jeho zastkvěla jako slunce, a rouchu jeho učiněno jest bílé jako sníl. (Mat. 17, 1. 2.) A slušno zajisté, aby, když veškeré kněžstvo černým rouchem a černým anebo červeným biretem poníženého, trním korunovaného Ježíše Krista představuje, aby, díím, alespoň jeden v církvi svaté a sice ten nejprvnější, totiž papež, naskrz bílým rouchem, představoval jej povýšeného, oslaveného, korunovaného korunou slávy. Jedno bez druhého bylo by neúplné, kusé; ale jedno s druhým činí krásný celek, a uvádí na paměť rčení apoštolo: „Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho, a dal jemu jméno, kteréz jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest v slávě Boha Otce.“ (Filip. 2, 8.—11.) Není tedy žádná pochybnosti o tom, že biret trnovou korunu znamená. Ale jest-liž přiměřený? zajisté že jest, i jako památka trnové koruny Páně, i co oznam trnové koruny, kterouž svět kněze podobně Pánu Ježíši korunuje. Nebo služební, učeník Páně, a tím jest kněz zajisté, cožby přiměřenějšího na hlavě nositi mohl jako to, co Pán a Mistr jeho sám na hlavě nesl, totiž trnovou korunu? — A to tím více, an svět i kněze, jak již podotknuto, korunou trnovou, to jest, z samých lží, utrhaní, pomluv, potup, posměchů, rouhání spletenou neustále korunuje. Vi-

děti to každého času, obzvláště za našich duš. Kdo by to neviděl, musel by slepým býti. Biret tedy i jako památka trnové koruny Páně, i jako oznam trnové koruny, kterouž svět kněze korunuje, jest přiměřený, tak přiměřený, že nic přiměřenějšího nad něj ani vymysleti nelze. A jako přiměřený, rovněž tak i důležitý jak pro kněze, tak i pro lid věřící. Pro kněze důležitý proto, že mu trnovou korunu Páně neustále před oči staví, a rčení jeho na paměť uvádí: „Není učeník nad mistra, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho,“ (Luk. 6, 40.), to jest, ponese-li trnovou korunu. Důležitý také proto, že ho k trpělivosti, věrnosti, setrvanlivosti neustále povzbuzuje podle slov Páně: Na světě nátlak míti budete, ale doufejtež, jáť jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.) „V trpělivosti své vládnouti budete dušemi svými.“ (Luk. 21, 19.) „Kdož setrvá až do konce, ten spasen bude.“ (Mat. 10, 22.) Důležitý konečně proto, že mu zaslubuje korunu života. „Budiž věrný až do smrti, a dám ti korunu života.“ (Zjev. 2, 10.) A z těch příčin jest důležitý i pro lid věřící. Neb i jim ukazuje trnovou korunu Páně, i jim předpovídá nátlak na světě, i jich napomíná k trpělivosti, vytrvalosti až do konce, i jim přislubuje korunu života. Práví k nim př. s svatým Pavlem: „I všickni, kdož chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivensví trpěti budou.“ (2. Tim. 3, 12.) Znamenité to rčení! Nepraví apoštol: Všickni, kdož pobožně živi jsou atd., nýbrž praví: I všickni, kdož chtějí pobožně živi býti atd., a toto chtění své jakýmkoli způsobem, at řečí, nebo skutkem jen dosti málo na jevo dávají. Nebo svět jest tak zlý, že ani tohoto chtění, ani sebe menšího znaménka tohoto chtění sněsti nemůže, tak zlý, že i pro toto chtění i pro dost malé projevení tohoto chtění bouří, zuří, vzteká se jako posedlý, haní, tupí, pronásleduje. Jak mnoho trpí mnohý na vojně, kolik mnohý a mnohá ve službě, ne proto, že pobožně živi jsou, ale proto, že teprv chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši! V takovémto pronásledování kolik mají trpělivosti potřebí, a jak mnoho spasitelného napomenutí — na pomenutí k věrnosti, stálosti až do konce! A kdo jim dává takové napomenutí? biret jim je dává; neboť jim praví s svatým Pavlem: „Trpělivosti zajisté vám potřebí, abyste vůli Boží činíce dosáhli zaslíbení.“ (Žid. 10, 36.) „V trpělivosti běžme k uloženému nám boji, patříce na původce a dokonavatele víry Ježíše.“ (Žid. 12, 1.) A aby ti pronásledování tím spíše uposlechli, a trpěli-

vostí, věrností, stálostí se ozbrojili, příslibuje jim korunu slávy, řka s svatým Jakubem: „Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení; nebo když bude zkušén, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Bůh těm, kteříž ho milují“ (Jak. 1, 12); anebo s svatým Petrem: „A když se ukáže kníže pastýřů, vezmete neporušitelnou korunu slávy“ (1. Petr 5. 4).

Ó blahoslavení všickni, kterýmž Pán při jejich skonání sejme s hlavy korunu trnovou, a postaví na hlavu korunu slávy!

Svatá Ludmilo!

Jak se dítky k matce tulí,
tak i my pílíme k Tobě;
ať se slza z očí roní,
ať jsme v blaha, štěstí době,
matko národa!

Zárukou nám láska Tvoje,
že zhladíš vždy toho hoře,
kdo se schrání pod Tvým křídlem,
kdo tě hledá u pokoře,
matko národa!

Hrob Tvůj naším oltářem buď,
na nějž kladem' svaté tužby,
hrob Tvůj místem posvátným jest,
kde nás miji srdce sužby,
matko národa!

Buď milostnou Čechů — vlasti
krásné, lidu svému,
a modlitbu vřelou splácej
láskou pokolení všemu,
matko národa!

Al. D.

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

II.

Ba, pravdu měl stařec, když řekl, že štěstí nesídlí vždycky v palácích. Život v nich jest nepokojné moře, rozbouřené mnohými vášněmi, kdežto život v chýžích klid přináší jako tichý, bezpečný přístav.

Nahlédneme do paláce Jovinova.

Nádhera panovala v bohatých komnatách, vzácných věcí bylo šněd nakupeno, ale pán všeho toho smut a přecházel po pokoji. Byl to muž již stařeš, ale rovné postavy a bystrého oka, které prozrazovalo ducha čilého. Úřad jeho u císaře záležel

jen v tom, že nosíval při veřejných slavnostech před císařem meč drahocenný. Avšak císař oblíbil si ho velmi pro čilého, rázného ducha.

Dnes však zapomněl sklíčený muž na všechno, nevšímal si ničeho vůkol, jen hluboká bolest s úzkostí zračila se ve tváři jeho. Co platno bylo mu vše bohatství, co platno, že miláčkem byl mladého císaře? — jediné dítě, dcera milovaná blízka byla smrti.

Ve vedlejší komnatě ležela na lůžku nádherném zmítána těžkou horečkou následkem nastuzení dívka as desítiletá. U lůžka bděl stařec Samuel, lékař císařův.

„Pane, zachraň ji, uzdrav ji!“ štkala věrná služka, staříčká Anna. „Ty ji musíš zachovati, vždyť jest to jediná radost mého pána, jediná útěcha mého života, odkaz mé předobré paní!“

„Buď klidna, náрек tvůj nezmění ničeho. Přičiním se, abych zachoval nemocnou, vždyť sám císař mne poslal, abych uzdravil dceru muže, jemu tak milého. Ale, bohužel! —“ nedokončil stařec, jen něco šeptal pro sebe.

„Pane, ty pochybuješ?“ vzkřikla věrná stařena, „což není více pomoci? mluv jen!“

„Pomoc lidská zde slabá jest, ale Bůh může pomoci vždy!“ klidně odpověděl věřící žid, lékař.

„Pak k Bohu se musím utéci!“ rychle vyrazila žena a spěchala do pokoje Jovinova.

Se sklopenou hlavou seděl Jovinus na nízké pohovce.

„Pomůže-li jen Samuel? jest dovedným a zkušeným lékařem, či snad — ? ne, to se nesmí státi, ona nesmí zemřít, musí žítí a jednou zářiti na trůnu —“ šeptal sklíčený muž a ohlédl se po posledních slovech, zdali ho nikdo neslyšel.

„Jak jest, mluv, rychle pověz!“ prudce zvolal vyskočiv, když zočil stařenu služku.

„Pane, zle jest! —“

„Ha, co mluvíš? Bože, Bože, nikdy jsem tě jak náleží nectil, ale prosím, nenech umřítí mi dítě milované, nedej zhasnouti hvězdě mých očí, pomoz!“

„Ano, pane, jediný Bůh že pomoci může, řekl i Samuel,“ ozvala se služka, „dovol, abych prosila Boha u kříže, jež jmenují „zázračným.“

„U kříže nad branou kovovou? Ano, jdi, slyšel jsem o něm mnoho podivného, jdi, pros Boha, vzyvej ho vroucně, a já slibuji ti tady, uslyší-li Bůh tvou prosbu, pozlatiti dám kříž ten a ctíti jej budu s celým svým domem do smrti. Jdi již, neotálej!“ zvolal Jovinus a zase sklesl smuten na pohovku;

ale po chvíli vstal a hledě ke bráně císařské sepal ruce — —.

Již spěchala věrná Anna tam, kam ji pudilo zbožné srdce a láska k nemocné dceři mocného pána. V této milovala svou dobrou, žel jen, že tak záhy zesnulou paní svou, která ji s sebou jakožto bývalou chůvu byla vzala z dalekých končin řeckých. Nebyla své paní služkou, nýbrž spíše důvěrnou přítelkyní ve všech záležitostech. Po smrti své spanilé manželky ponechal si Jovinus věrnou stařenu, doufajíc, že bude nejlepší ošetřovatelkou jediného dítky jeho.

Tou zajisté byla stará Anna měrou dokonalejší; jako zřítelnicí svého oka střežila útlu Helenu. Tamile prospívala pod pečlivým tím dozorem, až tu nedávno přišla z koupele a nedala si brániti projíti se za chladu večerního v rozsáhlé zahradě. Láska dobré Anny nedovolila odepřítí dítku této radosti, ač to učinila s jakýmsi strachem. Že strach ten nadarmo nebyl, ukázala borečka, která hned v noci na to u Heleny se dostavila a následkem kteréž dosud v nebezpečí života vězela.

„Nikoli, ona nezemře!“ lkala stařena věrná u kříže posvátného, kamž rychle byla došla, „ty tomu nedovolíš, o Pane dobrý, jehož obraz zde ctíme. Tys vyslyšel matku Naimskou, Ty i mne vyslyšíš!“

Potichu vysýlala vroucí modlitby žena zbožná k obrazu Ukřižovaného, nevíšela si zástupu kolem, neviděla ani svého krajana starce s vnukem, kteří vedle ní se modlili; čím dále se modlila, tím více zdálo se jí, že tahy Ukřižovaného láskavějšími se stávají, jeho oči pořádě dobrotivěji k ní shlížejí. A jakás nevyslovitelná útěcha a radost naplnily její srdce; zapomněla na bolest, zmizel strach a úzkost, do srdce dostavil se blahodárný mír. — —

Zástup byl se již rozešel, když povstala stařena s důvěrnou jistotou, že vroucí její modlitba není oslyšena. Rychleji ještě než ke kříži odkvapila teď domů a přímo spěchala k lůžku nemocného miláčka.

„Zajisté jest lépe!“ zvolala radostně k lékařům s úžasnou jistotou, „miláček náš se uzdraví brzo!“

Stařec zakýval hlavou, více pak sobě samému odpovídaje než stařeně divil se:

„Již půl století léčím, ale tak náhlý obrat v nemoci těžké k lepšímu — — podivná věc — —! nebezpečí minulo, bude zachována!“

Sotva dopověděl, byla věrná služka již v komnatě pána usouzeného.

„Bůh vyslyšel nás, dobrý pane můj!“

vzkřikla hlasitě, že pobočník až ulekl se; hned ale vzpamatovav se přiskočil k stařeně a chopiv ji za ruku vybízel k mluvení.

Rychle pověděla Anna, co řekl lékař.

Jako oživen stanul Jovinus, radostí takřka opojen. Chtěl vraziti do pokoje nemocné.

„Nesmíš ještě, pane, tam; uškodilo by to miláčku tvému, sečekaj jen trpělivě!“ zadržela jej stařena.

„Jaké to štěstí! císařsky odměním Samuela, mé dítě zachováno, zachováno pro trůn! — —“

„Pane můj, slušelo by ti děkovati Bohu,“ ozvala se dosti neohrožene Anna.

„Ano, pravdu máš, já chci děkovati Bohu, vděčným mu budu, kříž dám pozlatiti, vše učiním, jen když mám opět svou Helenu!“ s jásotem volal rozradostněný otec.

Však měl jistě proč děkovati. Dcera jediná, kteréž takřka již smrt uštíhovala nit krátkého života, ta nyní nenadále jakoby k novému životu procitla. Po dlouhém blouznění otevřela poprvé s vědomím očí, rozhlížela se kolem — nebezpečí smrti zmizelo. Následoval dlouhý spánek, po němž rychle se nemocná zotavovala.

Radost otcovu nelze vypsati, když poprvé uzdravené dítko vinul do náručí. Ani dobrá Anna nemohla utajiti své neskonale radosti, prozradila ji ale tím, že líbajíc milovanou svěřenku svou dlouho, dlouho plakala — radostí!

Jak něžně bděla teď teprv nad milovanou tou bytostí! Žádná matka nemůže milovati své dítko více, než ona milovala Helenu. Život byla by za ní položila, kdyby tím jí byla mohla posloužiti. Což divu, že pod tak něžnou péčí utlá dívka rozmile prospívala na těle i na duchu! Jako růžové poupě vyvíjela se z ní dívka krásy ušlechtilé, neobyčejné, tahů řeckých, jež zdědila po matce, v květu mladistvé krásy zesnulé.

Čím více dospívala dívka, tím hlubších kořenů zapouštěl do srdce Jovinova plán jeho oblíbený — viděti dceru svou po boku prince císařského a jednou i na trůnu samém.

Zda-li podaří se mu ten plán? Uvidíme, pobočník domníval se tím býti jist, zatím však jedna osoba mnoho mu překázela, o čemž ani sám nevěděl.

III.

„Zas vypeskován pro nic a za nic!“ — o šest roků později nevrle bručel pro sebe starý otrok v paláci opodál hradu císařského. Byl to palác nádherný, zajisté nejpřednější po císařském. To bylo viděti všude, z venčí i v četných nádherných komnatách.

A v jedné z těch komnat právě mrzutě se usadil starý otrok na skřížených nohou, když vešel stříhlý mladík k němu.

„Co se ti stalo, Jussufe, co se mračíš?“

„Zase jsem byl kárán, nemohu pánovi v ničem vyhověti,“ hlasem zlostným odpovídal stařec.

„Ovšem, změnil se k nám ke všem, tys býval předce jeho důvěrníkem, divím se, že i ty trpěti máš; arcif co smíme očekávati, vždyť jsme otroky jen — —“

„Ani jsi mi ještě neřekl, kterak ty dostal jsi se sem?“

„Hm, to smutná věc. Jednou šel jsem se starým dědem svým kolem paláce rádce císařského, on mě zahlédl, a že snad jsem se mu zalíbil, dal mě k sobě zavolati a udělal mě čím jsem, otrokem.“

„Kdyby náš pán sám nebyl se stal otrokem té otrokyně, bylo by jinak, ale — —“

„Krásná Salome jej úplně opanovala,“ vskočil mu do řeči Justin; to byl onen mladší otrok, jenž nyní v 18 letech byl statným jinochem; „zdali pak ale víš, co jsem onehdy zaslechl o našem pánovi?“

„Snad ne, že nebyval nic jiného sám, než sluha? toť stará věc.“

„Víš o tom něco více Jussufe? ovšem, jsi již dlouho v jeho službě, prosím tě, pověz mi, co o tom víš!“

Rozhněvaný otrok ohlédl se kolem, a že nebylo se mu báti, že by někdo poslouchal, počal vyprávěti:

„Vím všechno Justine. Náš pán, ten mocný Beser, první rádce císařův, pochází vlastně ze Syrie z rodu snad nižšího než my. Utekł do Arabie, tam otročil, až za svobodu dal svou víru otcovskou, stal se Mahomedánem. Což nevšímnul jsi si něčeho nápadného v jeho komnatě?“

„A co by to bylo? nevím.“

„Ovšem, nezdá se ti, že tam něco schází, co všude v pokojích bývá?“

„Ha, již vím, ba věru toť nápadné, v jeho komnatách není ani jedinkého obrazu!“ rychle ozval se mladší otrok.

„Vidiš, to má ještě z Mahomedova učení, ten prý prohlásil ctění obrazů za nejhorší modloslužbu.“

„Ale jakého pak jest vlastně tedy náš pán náboženství?“ tázal se udiveně Justin.

„Snad žádného. Když dostal svobodu, odebral se sem a dal se k vojsku. Že jest vychytralý, víš, tak se brzo důstojníkem, až i za vůdce byl prohlášen.“

„To bylo za Theodosia císaře, Jussufe?“

„Ano, ale teď přijde to pravé! Když nynější císař Lev Isaurický,“ otrok ztišil

ještě více hlas a naklonil se k mladšímu soudruhovi svému, „zrádně se proti svému pánovi s vojskem obrátil, přidal se k němu chytrý Beser, svrhli Theodosia a Lev Isaurický stal se tak císařem. Odměnil se arcif Besrovi za jeho pomoc, proto stal se náš nynější pán rádcem císařovým.“

„Teď arcif vysvětluje se mi mnoho; pochopuji také, proč náš pán prý nenávidí i našeho staříckého patriarchu a proti němu u císaře brojí.“

„Ovšem, poněvadž Germanus nemohl schváliti ani kousek, který vyvedl Lev Isaurický, ani nemůže býti spokojen s životem našeho pána nebo císaře.“

„Ale i o císaři povídají, Jussufe, že měl zvláštní minulost — —“

Otroci byli by si děle ještě povídali, ale v tom ozval se pronikavý hlas z druhé komnaty.

„Jussufe! Stařec vyskočil, znalť hlas ten. Vstoupil do komnaty svého pána.

Na nádherné pohovce hověl si muž starší již, oděný v skvostné, řasnaté roucho. Ale ten obličej jeho jakoby nehodil se k té nádhře; byl to obličej osmáhlý, příslušící spíše otroku než prvnímu rádcí císařskému. Ovšem! nebyl ani vlastně nic jiného, a pravdu měl starý otrok, co o něm ve zlosti svému druhu byl vyprávěl.

Teď trásl se před pánem; bál se, že něco byl zaslechl. Avšak nezdálo se, že by Beser o něčem věděl, neboť hlasem mírným poroučel otrokovi:

„Dojdi k spanilé Salome, smím-li ji navštívit; pospěš si!“

Sluha odkvapil; v předsíni zastavil jej Justin.

„Mám jíti k ní, kdy by směl ji navštívit,“ se zlomyslným úsměvem pološeptem pravil Jussuf. Vrátil se v malé chvíli.

„Až za hodinu, velmožný pane můj, dává říci — —“

„Dobře, jdi!“

Beser zůstal sám. „Ukrutnice,“ šeptal pro sebe, „jak mne trápí, a předce nemohu jinak; ach! jak jest krásná — —!“

V snívém zadumání pohřížen trval Beser nějakou dobu, pak vyskočil.

„Ne, nenechám s sebou pohrávati, půjdu k ní, musí jednou mne vyslyšeti.“

Stanul před komnatou v nejkrásnější části paláce. Tady opustila ho jaksi jeho zmužilost, váhal chvíli, až konečně nesměle vstoupil a zůstal s rukama skříženými u dveří státi.

Tam v pološeru odpočívala na divanu žena, jejímž otrokem byl první rádce

císařův. Byla to žena krásy velké, kterou jako otrokyni byl před časem Beser koupil za ohromnou částku z Řecká. Ale otrokyni učinil hrdou dojem, který způsobila svou krásou na pána a uměla dojmu toho také využívat. Svým odporem vytrvalým dovedla toho, že Beser, jehož úsměv platil u všech za štěstí, jenž rozdával hodnosti v říši, před ní jako otrok se plazil.

Hněvivě pohlížela i nyní krásná otrokyně na muže toho, jenž zbaběle před ní se sklonil. „Jak jsi mohl odvážit se sem?“ tázala se prudce.

„Odpust, spanilá Salome, zšlím láskou k tobě.“

Beser snažil se chopiti ženu za ruku, ale ta mu ji vytrhla.

„Což nemáš ani trochu lásky ke mně?“ žebrel starý ten otrok své vášně.

„Ha, k tobě lásky mám míti, ty starče?“ a sirena pohrdlivě se usmála. „Než něco mi napadlo, byla bych tvou paní, ale pod jednou jen výminkou!“

„Mluv, krásná ženo, vše učiním, žádej, co chceš a co mi možno —“

„Řeknu ti to krátce: budu tvou paní, uděláš-li mne tím zároveň císařovnou!“

„Hm, velmi mnoho žádáš, ženo, toť předce nemožno,“ koktal rádce císařův.

„Co jest tobě nemožného? Nedal si za mě částku, že by ani císař nebyl mohl dáti více? což jsi nepomáhal svrhnutí Theodosia, uplativ vojsko?“

„Ovšem, ale Lev — —“

„Co byl Lev Isaurický dříve jiného, než ty? vyprávěl jsi mi to; na jeho místo může zase přijíti Beser — —“ se zlomyslným úsměvem dráždila otrokyně svého otroka.

Beser se skleslou hlavou mlčel.

„Ovšem,“ ozval se po chvíli slabě, „císař mi důvěruje, ale jest Jovinus — —“

„Který může dceru dáti jednou careviči za manželku a tak ji povznést na trůn řecký. Ty to víš a ani prstem nehneš, abys to překazil, ty máš málo lásky ke mně — —“ prudce pravila Salome.

„Ale, Salome, můj útrpnost se mnou, vždyť nemohu předce — —“

„Nemůžeš-li mi dáti korunu, nemohu já ti dáti ruku svou; odejdi ode mne, opusť mne!“

„Salome, odpust, nehorši se, vše učiním, Jovina odstraním, císař musí padnouti, a ty budeš císařovnou; slibuji ti to. Dovol mi nyní ruku tvou polibiti,“ žebrel starý strůjce piklů.

„Smíš polibiti!“ žena blahosklonně podala ruku svou Besrovi, „ale ať brzo vstavíš mi na hlavu korunu.“

Rádce císařský plazil se od své otrokyně; přislíbil jí vše.

IV.

„Ach, zdá se mi, že jsem trochu mnoho sliboval,“ pravil Beser sám k sobě se zvláštním úsměvem, navrátiv se do své komnaty. Vrhł se na pohovku, podepřel hlavu dlaní.

V mysli kmitalo se mu něco, jemu samému dosud neurčito, jako temný mráček na dalekém obzoru.

Beser přemýšlel; z toho mráčku měla povstati bouře zkázonosná.

„Bouři nějakou stropiti musím v říši; v kalné vodě nejlépe lze loiti, toť jisté, ale jen jak?“

Ten hlas pochybující ihned byl umlčen jiným, jenž zároveň ozval se v duši Besrově.

„Což nejsi dosti chytrým k tomu? Stopuj jen svůj život, čeho jsi již dosáhl! Z daleké vísky v Syrii přišel jsi do Arabie, tam odtud ničeho nemaje do Cařihradu a ejhle! čím jsi dnes!“

„Ovšem,“ pomyslel si rádce císařův, „mnoho jsem již dokázal. Hrdým mohu býti na své chytré chování se k bývalému císaři: kdybych nebyl se tak dobře stavěl na jedné straně k Theodosiovi, na druhé straně k smělému vůdci vojska Lvovi, onen by mě byl dal odpravit a tento by o mně nebyl chtěl slyšeti. Nu, byla to odvážná hra, Besře, buď s sebou spokojen.“

Upomínky posledních let mihly se hlavou úlisného rádce císařova.

Viděl v duchu, jak chytré domohl se u mladého císaře mocného svého vlivu a nyní nejššího svého postavení. Vzpomínal na bouře, jakéž hrozily Cařihradu a celé říši od krutých Mahomedánův. Jak pomohla mu tu znalost poměrů v Arabii! Po dvakrátě r. 718 a po dvou letech zase doléhali na město, ale že „řecký oheň“ je odehnal, jeho bylo hlavní zásluhou.

„Měl jsem tenkrát jinak jednati; než co bych byl získal? Kalif Ezíd nebyl by mi korunu dal a pak — tenkrát nežádala ještě Salome tak veliké ceny za svoji ruku. Nyní arci jinak jest; Lev musí býti odstraněn — —“

Schytralému rádcovi pořád ještě nenapadal žádný vhodný prostředek. Rozmrzen vstal a přecházel po komnatě. Po chvíli zastavil se u okna. Chvilí díval se dolů, pak obrátil se a silně zatleskal rukama.

Starý sluha vešel a pokorně se poklonil.

„Jussufe, nevíš, proč tak veliký zástup lidu jde kolem paláce? odkud jdou ti lidé?“

„Velmocný pane můj, toť zástup vracející se z pobožnosti u svatého kříže.“

„Již vím, od kříže nad branou císařskou?“

„Ano, velmožný pane.“

„Pořáde tedy ještě trvá ta pověra?“ zrak rádce císařského přelétl komnatu, kde nebylo ani jediného obrazu.

„Dovol, pane, ctíti obrazy neprotiví se naší svaté víře,“ nesměle ozval se stařec.

„Zadrž, bloude starý, jenž opovažuješ se — než nechci se zlobiti, pověz mi, starče, kdo jest ta štíhlá dívka po boku staré ženy, které teď kolem kráčejí?“

„Toť velmocný pane, dcera slavného pobočníka císařova se starou služkou.“

„Toť ta, která před lety tak churava byla?“

„Ano, pane, ale na prosbu u „zázračného kříže“ byla uzdravena; od té doby ctí ona i její otec posvátný kříž, dal jej také opravit a pozlatiti.“

„Hahaha!“ smál se s ošklivým výrazem na tváři rádce císařský, „vím dosti již, odejdi.“ (Pokrač.)

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

V měsíci květnu r. 1402. zemřel arcibiskup Pražský Olbram ze Škvorce. Nepokoje, které po celý čas druhého zajetí a věznění krále Václava IV. v Čechách panovaly, nedopustily tomu, aby volba arcibiskupa Pražského ihned byla vykonána; teprv později vyvolen za nástupce Olbrama jenerální vikář jeho Mikuláš Puchník, kanovník Vyšehradský, a jiných ještě kapitol. Biskup Litomyšlský Jan Železný ustanoven byl zatím za člena vrchní správní rady v Čechách, jež za nepřítomnosti králova bratra Zikmunda zemi spravovati měla. Nový arcibiskup Pražský Mikuláš nedočekal se ani potvrzení ani posvěcení zemřev ještě v prosinci téhož roku. Zikmund zasazoval se nyní horlivě o to, aby biskup Jan Železný povýšen byl na uprázdněný stolec arcibiskupský. Avšak roztržka mezi králem Zikmundem a papežem Bonifácem IX. tehdy právě vznikší zdržela volbu arcibiskupa Pražského málem za celý rok a když konečně přede v září r. 1403 podniknuta byla, zvolen za arcipastýře diecése Pražské Zbyněk Zajíc z Hasenburka, probošt při kollegiální kapitole Mělnické a kanovník Pražský. Král Václav IV., který mezitím ze zajetí Vídeňského se vrátil, ochotně potvrdil volbu no-

vého arcibiskupa. O rok později zemřel sv. Otec Bonifác IX. a na místo jeho nastoupil Innocenc VII. (r. 1404). Než dobromyslný a vysoce vážený muž ten zemřel již po dvou letech a zanechal řízení církve sv. nástupci svému Řehoři XII. (r. 1406.)

Právě v onu dobu padá neblahá roztržka mezi Mistrem Janem Husem a arcibiskupem Pražským Zbyňkem Zajícem z Hasenburka. Král Václav IV. chtěje uznán býti za císaře Římského nutil k žádosti některých kardinálův a národa Francouzského poddané své, aby poslušnost vypověděli papeži Řehoři XII. Ačkoliv arcibiskup Pražský žádosti králově na odpor se postavil, prohlásil se Hus zároveň s jinými mistry Českými na stranu krále Václava. Mimo to podána arcibiskupovi Zbyňkovi r. 1408. od farářů Pražských vážná žaloba na Husa, že hlásaje zavržené články Viklefovy lid proti duchovenstvu podněcuje. Arcibiskup vině Husa z obou těchto přestupkův zapovídal jemu všeliké výkony kněžské a kázání slova Božího v kapli Betlemské. Mezitím co Hus mnohými důvody ospravedlniti se snažil, vyvolen na sněmu Pisanském Alexander V. za papeže (r. 1409.), ku kterému arcibiskup Pražský Zbyněk spolu s většinou duchovenstva svého přistoupil.

Ještě téhož roku vznešena od duchovních správcův kostelů Pražských druhá žaloba na Husa, že v kázáních svých vážnost kněží a i stolce papežského mezi lidem podrývá. Arcibiskup nevěda si jiné rady žádal papeže Alexandra V. o plnou moc, aby proti rušiteli pokoje rázně zakročiti mohl, kteráž mu také v brzku udělena byla. Hus odevzdal sice spisy své arcibiskupovi, který proskoumav je spáliti je kázal a klatbu církevní nad ním vyhlásil; avšak Mistr nepřestáváje i nadále kázati odvolával se k papeži Janu XXIII., nástupci to Alexandra V. Avšak když papež nevyslyšel ani omluvu Husovu ani žádost královu, vysloven od arcibiskupa Zbyňka nad Prahou interdikt (r. 1411.) Rostoucími bouřemi znepokojován, aby zase pokoj mezi stranami zjedнан byl, odebral se arcibiskup Pražský ke králi Zikmundovi do Uher; avšak na cestě té zemřel v městě Prešpurku (dne 28. září 1411.).

Po smrti arcibiskupa Zbyňka pomýšlelo se opět na to, aby uvázal se v řízení diecése Pražské biskup Litomyšlský Jan Železný, jehož ráznost a statečnost již tehdy všeobecně známy byly. Avšak kapitola plna jsouc obavy, aby neopakovaly se trudné výjevy z dob arcibiskupa Jana z Jenštýna, soustředila při volbě hlasy své na osobním lé-

kaři krále Václava IV., jménem Albíku z Unčova (na Moravě). Nový arcibiskup zhroziv se povážlivých bouří za příčinou odpustkův v Praze r. 1412. vyvolaných vzdal se po roce důstojenství svého, a smlouvu učiniv s biskupem Olomouckým Konrádem z Vechty postoupil jemu správu diecése Pražské. Brzva na toúčastnili se oba biskupové Jan Železný a Konrád jednání nejvyšší rady zemské a po návrhu jejich bylo ustanoveno, aby k zjednání pokoje a jednoty v zemi odbývala se na počátku budoucího roku provinciální synoda pod správou obou biskupův; k synodě té dostaviti se měl s přátely svými též Mistr Jan Hus tehdejší z Prahy již vypuzený. I sešla se skutečně ohlášená synoda dne 6. února 1413 v Praze v domě arcibiskupově. Biskup Litomyšlský nemoha osobně účastniti se jednání její zaslal dne 10. února praktické a důrazné návrhy, kterak by pokoj opět zjednan býti mohl; žádalté mimo jiné: „aby ustanoven byl na universitě místokanclér s mocí policejní, aby zapovězeno bylo kázati lidu o věcech, které jen pro vysoké školy se hodí, aby M. Husovi a přátelům jeho nebylo již vůbec dovoleno kázati lidu a knihy všechny v jazyku Českém od nich sepsané aby potupeny a zničeny byly.“ Avšak pro různé návrhy nedocílono na synodě té téměř ničeho, ba král sám vypověděl v brzku čtyři katolické professoři fakulty theologické ze země zasadil citelnou ránu straně k smíření ruku marně podávající.

Mezitím co biskup Jan Železný konal pilné porady s arcibiskupem Konrádem z Vechty, ohlášen byl přičiněním Zikmundovým celému světu křesťanskému na budoucí rok všeobecný sněm církevní v městě Kostnici (r. 1414.) M. Jan Hus vyzván byv, aby neopomenul dostaviti se tam a před valným shromážděním otců církevních účet složil z učení a jednání svého, vypravil se pod ochranou tří pánů Českých na podzim r. 1414. na cestu. Duchovenstvo České a Moravské shledávajíc důkazy k líčení přepotřebné uložilo si zvláštní daň, jejížto výtežek odevzdán byl Janu Železnému, biskupovi Litomyšlskému za tou příčinou, aby odebera se osobně do Kostnice jako vyslanec duchovenstva Českého usvědčil mistra a stoupence jeho z bludu jim za vinu kladeného. V průvodu mnohých pánův, jako Póty z Častolovic, Petra ze Šternberka, Albrechta z Rabštiny, Rubina z Risenberka a učenců na slovo vzatých dorazil biskup náš v listopadu do Kostnice a ač nepostavil

se do popředí protivníkův Husových a vlastní vedení pře hlavně Michalovi de Causis řečenému ponechal, stěžoval si především otcům sboru církevního na novoty v přísluhování svátosti oltární pod obojí zaváděné. Dověděvše se o tom páni Čeští stěžovali si před shromážděnými otcí (dne 13. května 1415.) na utrhače a nepřátele národu jejich, kteří ve sboru lživé pověsti roztrušují a prosili, aby veřejně jmenování byli, že ve lži polapeni budouce zaslouženého trestu od krále a sboru dojdou. Biskup Jan Železný uslyšev obviňování tato zvedl se ze svého místa a v delší řeči toužil na všechny přechvaty, které buď na vlastní oči viděl, aneb od hodnověrných svědků mu byly zděleny. I vyžádal si potřebnou lhůtu a odpovéděl písemně (dne 16. května) na žalobu pánův proti němu mířenou. Tvrdil zajisté, že v Čechách zavádí se podávání Večeře Páně pod obojí laikům, že i ženy dopouštějí se rozličných výtržností ve věcech posvátných; zapíral však, že by byl cokoliv mluvil o přísluhování svátostí od ševcův, ačkoliv i takové pohoršení by nebylo nemožné. I osvědčuje lásku svou k národu Českému a horlivost pro čest a slávu jeho prosil otce, aby zamezili další šíření se nepokojův a přechvatů náboženských.

Při prvním veřejném výslechu (5. června) obrátil se M. Jan Hus v delší řeči k biskupovi Janu Železnému a vině jej z nevčasné horlivosti otazoval se, co asi jemů pohnutkou bylo, že postavil se do řady nepřátel a ochráncem jeho býti se sřekl? Biskup vzpomínaje slovy mírnými nepokojův a bouří v Čechách povstalých tvrdil, že nikdy nepřitelem M. Jana Husi nebyl, avšak že záštitou bludů jeho státi se nemůže. Jindy zase předhazoval Hus biskupovi Litomyšlskému, že po dvakráte uměním svatokupeckým hodlal se státi správcem uprázdněného prestolu arcibiskupství Pražského, avšak čině to slovy důvodu prostými a hněvu plnými nebyl, jak se pravdě podobá, ani sám o pravdivosti předhůzek svých přesvědčen. Naopak snažil se biskup Jan Železný líčiti stav záležitostí Českých mnohem mírněji než ostatní žalobníci Husovi a poukazoval k tomu, když docházela z Čech psaní prosebná i výhrůžná, že král Václav neúčastní se odporu panstva proti právomoci duchovního sboru a neschvaluje nerozvážné počínání jednotlivcův. Dne 15. června po slavných službách Božích, které biskup náš Jan Železný konal, vydána byla od sboru záповěď na rozdávání Večeře Páně pod obojí způsobou

a brzy na to odsouzeno bludné učení mistra, který setrvává na něm z kněžství sesazen a rameni světské spravedlnosti odevzdán byl.
(Pokračování.)

Podobenství a paraboly.

X. Svět.

Přicházelo chudé dítě do cizího bohatého domu. Smělo si tam hrát s rozličnými hračkami; ale odcházejíc k poledni aneb k večeru domů, nesmělo žádnou z hraček vzít s sebou. Jak bez hraček přišlo, tak bez hraček musilo odejít. Ale proto mu hračky v cizím místě nebyly příliš milé; daleké bylo toho, aby se o ně křičelo a pralo s jinými dětmi, jež se rovněž pouštěly do domu bohatého, a aby zapomínalo na jídlo domů sobě připravené.

My lidé jsme zde na světě jen hosté, jen cizinci. Jestli sice zde mnoho krásných věcí, jichž smíme užívat. Ale za krátký čas, v hodině smrti, všechny ty krásné věci musíme opustiti, což nám i připomíná sv. apoštol Pavel říka: „Také my nic jsme nepřinesli na tento svět; bez pochyby, že také nic odnésti nemůžeme.“ (Tim. 6, 7.) Pročež nezakládejmež si na věcech časných tak, abychom pro ně se poskvřňovali hříchem závisti neb krádeže neb podvodu neb jinou nepravostí; abychom pro ně zapomínali na věci božské, věčné, nebeské.

Divadlo má dvě hlavní části, jeviště a kulisy. Jeviště jest vyvýšená prkenná podlaha, kdež herci po zdvižení opony vystupují před očima diváků. Ze zadu i po stranách jeviště jsou nastaveny pohyblivé plátěnné pomalované stěny, jež rozličné dělají chodby a jež se jmenují kulisy. Velký jest rozdíl mezi herci, když se objeví na jevišti, a když zajdou za kulisy. A velice by se mýlil, kdo by se domníval, že herci jsou také tak za kulisami, jako se ukazují na jevišti. Ten, kdo představuje na jevišti krále, za kulisami převléká se třeba v kabát ošumělý; ti, kdo na jevišti se líbají, si pěkně říkají, ti pak za kulisami třeba si nadávají i se perou; ti, kdo na jevišti si vedou, jakoby byli otec a syn, matka a dcera, manžel a manželka, za kulisami jsou si pracizí; to, co na jevišti trpytí se jako zlatá koruna, za kulisami poznává se býti kusem papíru, pozlátkem polepeného. Všecko jest jiné na jevišti, a jiné za kulisami; všecko na jevišti jest jen mámení, jen komedie.

Slyšíš-li řečníka při schůzce veřejné hřímajícího proti všem rozdílům v stavech a slavicího samou rovnost, samé bratrství,

samou neodvislost, snad jinak nesoudíš, než že v domácnosti řečníkově všickni služebníci a služebnice, všickni dělníci a dělnice pánu svému a paní své říkají bratře a sestro, že všickni z jedné masy jídají, za jedním stolem sedí, stejnými díly o všecken příjem se dělají. Ale tím více budeš překvapen, postihneš-li velebitele rovnosti a bratrství v domácnosti a hospodářství jeho, an se od služebných svých drží hezky daleko, an si dává od nich milostivý pane říkati, an se smlouvá s dělníkem o krejcar, an pohrdá i vlastním otcem a vlastní matkou svou. Za jak šťastné snad pokládá ty, kteříž při útratných kratochvilích samou oplývají veselostí, samou se blýskají nádherou! Ale tím více se zarazíš, vidíš-li a slyšíš-li je pak doma, jaké mají nedostatky, jak proto na sebe se škaredí, mezi sebou se hašteří, jak jsou hrdlování pro mnohé dluhy své, jak se i stěhují ze svého. Kdo by řekl, že ta dívka, kterouž odvázejí spoutanou pro zavraždění dítěte, jest dívka, již se před krátkým časem při slavném plesu ještě všecko jako bohyni klanělo? Jinak jest na jevišti, a jinak za kulisami; ale o tom, co se děje za kulisami, jakoby svět nevěděl.

Do města zavítali divadelní herci. Pozdrželi se tam po více dní proukazující se každého večera s pěknými kousky svými. Pak táhli zase dále. Ale jak se leklí jistí poctiví rodiče z města pohřešivše po odchodu společnosti herecké dcerušku svou. Nešťastnice opustivši rodiče utekla s komedianty. Co si pak vzpomněla, že se spustila rodičů ji milujících a jí vše dobré prokazujících, že sama se vyhostila z domova, kdež jí až posud tak blaze bylo, a že přichytila se lidí tak neznámých a nejistých?! Vidělať ty herce a herečky hrající v městě divadlo, jak jsou přistrojeni jeden za krále, druhý za prince, jedna za královnu, druhá za princeznu; slyšela je, jak krásně mluví jeden s druhým, jak o samé lásce rozprávějí a zpívají. A to ji omámilo. Co se ukazovalo jen na divadle, co se dělalo jen na oko, myslila si, to všecko je jest v skutku takové mezi těmi lidmi šťastnými. Co se jí za nočního světla na nich tak blýskalo, myslila si, že jest to v skutku zlato a stříbro. Myslila si, že jest mezi těmi lidmi život nejbláženější. Ale jak smutně byla brzy vytržena z klamu svého! Jak se hrozila, když ty, jež na divadle viděla jako krále a královny, jako prince a princezny, pak spatřovala v oděvu ošumělém a záplatovaném, když o těch, kteříž na divadle velikými vládli ří-

šemi, pak shledávala, že ani nemají, co by jedli, když ty, jež na divadle slyšela, jak krásně a sladce mluví jeden s druhým, pak slyšela, jak hněvivě vespolek se vadí, jak sprostě si nadávají! Jak si naříkala, když pak i sama musila mezi nimi hlad trpěti, ošumělá a otrhaná choditi, mnohé přikoi snášeti! A dlouho trpěla a zkoušela, než se potkala s dobrým přítelem, jemuž se důvěrně svěřila, a jenž ji navrátíl rodičům utrápeným, ale opět potěšeným. A teď jak si teprv otce a matky a domova vážila!

Kdo tím, co svět mluví a dělá, jeho sladkým lichocením, jeho krásným slibováním, jeho chlubným ukazováním se, jeho zevnější veselostí, jeho vábnými rozkošmi tak dávají se omámiti, že od Boha se odvracujíce pouštějí se za světem, pak zkoušejí brzy k veliké žalosti své, že věci, jež jim svět podával a jež se jim z počátku zdály tak krásné a sladké, jsou jim posledně učiněny hořké jako pelyněk, a ostré jako meč na obě strany ostrý, (Přísl. 5, 3—5) že připravivše je o všecku spokojenost a o všecku pravou lásku zůstavily v srdci jejich nejsmutnější prázdnotu a tesklivost, že jsou je šeredně sklamaly. Pak touží, aby opět se navrátili domů, k Bohu. Ale jak těžké bývá to navracení! Lehce člověk s světem se zaplete, avšak těžce ze svazků jeho se vyplete. Šťěstí, ohledne-li se důvěrně po dobrém pastýři, Ježíši Kristu, jej neustále hledajícím! Ten svým odpuštěním, svou milostí, svou láskou jej ze všeho vytrhne, a zpět přivede do domu Božího, do církve své.

Pán ohlásil služebníkům svým, aby se připravili na cestu, že mu zítra kamsi ponosou zboží. Druhého dne ráno našli služebníci všecka zavazadla, jež měli nésti, již připravená. Každý ohlížel se po břemeni, jež by bylo nejlehčí. Mezi břemeny stál též koš s chleby, jimiž se měli na cestě živiti. Tomuto břemeni každý se vyhýbal proto, že se mu zdálo nejtěžší. Ale to si právě hned zvolil Esop, ze všech služebníků nejslabší. Ostatní spoluslužebníci všickni jedním hrdlem posmívali se mu, že blázní, když jest ze všech nejslabší, a když si zvolil břímě nejtěžší. Každý pak z nich sám si pochvaloval, že si zvolil nejlépe. Ale Esop mlčel mysle si, že na posměváčky dojde. Z počátku ovšem notně se potil pod velikou tíží svou zůstáváje pořád pozadu za druhy svými. Zatím přišlo poledne, kdy všickni zastavivše se přihrnuli se na Esopa, aby jim rozdal chleba, co každému náleželo. Po obědě měl Esop koš svůj již lehčí, a již

kráčel pohodlněji. A více a více mu ubývalo břemene, když se jedlo večer a opět ráno. Druhého pak dne v poledne měl již koš svůj všecek prázdný. Přehodiv si jej přes ramena běžel jako pták daleko před ostatními spolecestovníky pod břemeny svými až do úpadu umdlévajícími. Ti dříve se teprv poznali, že Esop přece si zvolil k nesení zboží nejlepší, že jest z nich nejmučnější. — Svět ukazuje služebníkům svým, lidem, na rozličná povolání, aby si jedno z nich zvolili. Majíce lidé si voliti, ohlížejí se, který by život je učinil nejšťastnějšími. A nejšťastnější život vidí jedni tam, kdež se dobře jí a pije, druzí tam, kdež se krátké chvíle hraním, tancem, hýřením, třetí tam, kdež se hoví rozkošem tělesným, jiní tam, kdež se hromadí peníze, opět jiní tam, kdež se chodí nádherně, zase jiní tam, kdež se člověk kochá v slávě. Volí pak si synové světa jeden neb druhý z těchto životů těšice se, že si zvolili stránku nejlepší. Jen jednoho života se štítí, toho života, kdež se klade za hlavní cíl, u víře v Spasitele Ježíše Krista plniti vůli Boží a připravovati si šťastnou věčnost. Ten život pro mnohé jeho zapírání a odřikání se mají za nejsmutnější posmívající se těm, kteříž se mu oddávají, že si zvolili stránku nejhorší. Ale to zdá se jen z počátku, že si zvolili synové světa stránku nejlepší a věrní křesťané stránku nejhorší. Čím dále tím více synům světa rodí se nepokojů, hořkostí a žalostí. A nejsmutnější již bývá konec života jejich. Věrným pak křesťanům, čím více vcházejí v poznávání a zachovávání božského náboženství Ježíše Krista, tím více přibývá v srdci stále spokojenosti a blaženosti. Zvláště v poslední hodině života svého, pokojně umírajíce shledávají a radují se, že si zvolili stránku nejlepší. Synové pak světa vidouce nejšťastnější konec spravedlivých křesťanů a nejnejšťastnější konec svůj, mají proč si naříkati, jak čteme v knize Moudrosti 5, 3.—13. K. O.

DOPIS.

Z Bubenče, dne 20. července 1880.

(*Udílání svátosti sv. biřmování.*)

Dne 20. července byla obec naše oděna v slavnostní rouše, neb očekávala ve středu svém svého arcipastýře. Jak chrám Páně, tak i dům farní a mnohé jiné domy ozdobeny byly prapory a zelením. Před dveřmi chrámu Páně zřízena byla z věnců slavnostní brána. Veškerá školní mládež s učiteli a učitelkami svými, místní duchovní správce s četným duchovenstvem a veliké množství

lidu očekávalo na prostranství před chrámem příjezd Jeho Eminence. Krátce před 8. hod. zahlaholily zvony ohlašující, že nejdůst. p. kardinál se již blíží, a brzy po té stanuly povozy před farním domem. Jeho Eminence vystoupil a v průvodu četného duchovenstva, vdp. kanovníka Švarce a obou svých pp. ceremoniářů odebral se do farního domu. Mezi tím postavily se dítky a zástupcové obcí v průvod, kterýž když se Jeho Eminence ve farních dveřích objevil, za hlahu veškerých zvonů zvolna k chrámu Páně se ubíral. U dveří chrámových přivítán byl nedůst. p. kardinál družičkou, kteráž v krátké, prosté, nelíčenými city oplývající řeči vítala ve jménu vši mládeže a ve jménu všech občanů arcipastýře v náš střed. Patrně dojat poděkoval nejd. arcipastýř družičce za řeč vítací a vstoupil do milého našeho chrámu Páně. Po mši sv. měl k shromážděnému lidu pěknou řeč na slova: „Potvrdiž toho o Bože, co jsi spůsobil v nás.“ Žalm. 67. Po řeči té udílel pak svátost sv. biřmování nejprve biřmovancům pohlaví mužského pak biřmovancům pohlaví ženského. Celkem přijalo svátost tuto toho dne v zdejší chrámu Páně 408 věřících. Po udělení svátosti vedl p. kardinál průvod na místní sv. pole, kdež vykonal obvyklé modlitby za mrtvé. Po návratu do chrámu Páně odebral se do farní školy, kdež přítomen byl zkoušce ze sv. náboženství v obou třídách, kteráž k úplné spokojenosti vznešeného hosta našeho dopadla. Taktéž navštívil Jeho Em. výstavu ručních prací v školní budově uspořádanou, o kteréž se pak velmi pochvalně vyslovil. — Druhého dne (21. t. m.) konal Jeho Em. generální visitaci ve filiálních kostele v Bubnech Malých a v Holešovicích Velkých, za kterouž příčinou mnohé domy v obou obcích okrášleny byly. Také spolky „Svatopluk“ z Buben, a „Václav“ z Holešovic Vel. jakož i hasičský sbor z obou obcí dostavily se k uvítání s prapory a hudbou ke chrámu Páně v Bubnech a rozestavily se u slavnostní brány před kostelem zřízené, na níž skvěla se velmi vkusně z květin vyvedená záčateční písmena jména Jeho Em. Přišedší p. kardinál uvítán byl nejprve místním starostou p. Jindř. Lipšem. Po mši sv., již Jeho Em. v kostelíčku bubenském sloužil, po průvodu na hřbitov a prohlídce kostela vedli shromáždění spolkové a družičky (početem k 60) J. Em. do místní školy, kdež předsevzata ve 4 třídách zkouška ze sv. náboženství. Po rozloučení v Bubnech odjel p. kardinál do Holešovic Velkých, kde též zkušel dítky ze sv. náboženství a kterážto

zkouška s dobrým prospěchem provedena byla. Po 6. hod. večerní ukončena zkouška ve škole Holešovické, po kteréž Jeho Em. odjel zpět do Prahy, zanechav v mysli všeho občanstva milou upomínku tak vznešené návštěvy, jakéž se nám po oba dva dny dostalo. A. H.

Heslo.

„Bůh a národ“ budiž
moje heslo,
jež by mě vždy k dobru
lidstva neslo.

„Miluj národ, Boha,“
volám vezdy — —
Toť jsou k nebes branám
spasné hvězdy.

Bohu sloužit věrně —
dar tvůj nebe,
a spasiš-li národ,
spasiš sebe.

Obě věčnou slávu
tobě zbudí,
byť svět tobě život
žalem ztrudí.

A. D.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup dlí na letním sídle svém v Dolních Břežanech, odkudž dne 9. srpna dopoledne do Prahy se navrátí a kněžským exerciciím, jež téhož dne večer v arcib. semináři počnou, přítomen bude.

— Pobožnost 40hodinná koná se 6. srpna u Alžbětinek, od 7.—10. t. m. u sv. Trojice v Spálené ulici, od 11.—14. srpna u sv. Vojtěcha v Jirchářích.

— *Nápis na kříži od zvěčnělého Sušila.* Na hřbitovním kříži v Starém Rousínově jest nápis od zesnulého Františka Sušila, který dle „Hlasu“ dosud uveřejněn nebyl. Zní takto: „Postuj a uč tu se mnoho v mále, rozvaž v ranách Krista svého krále, za tebe dal drahý život svůj, i ty se mu zcela obětuj.“

— *Odběratelům losů Velehradských* sděluje p. Ant. Stojan, kooperátor v Příboře a jednatel loterie velehradské, že při vši bedlivosti nebylo možná dříve vyhotoviti slosovací listinu loterie Velehradské a nyní, kdy již měla býti rozeslána, vyskytla se na ní chyba přepodivná a proto musila do tiskárny napátek býti zaslána, aby se oprava otiskla. Dar

J. Velič. totiž na ní nebyl vykázán, který vyhrál rolník z Modré u Velehradu; místo něho a vedlejších výher uvedeny jiné výhry. Kdo do 10. srpna slosovací listinu nedostane, ať se laskavě u p. jednatele přihlásí. Výhry, jakž na losech podotknuto, vydává farní úřad v Příboře na Moravě; kdož vyhrá, ať los laskavě zašle do Příbora. Aby se předešlo všelikému omylu, žádá se uctivě, aby na zadní stranu losu, který vyhrál, napsána byla zřetelně úplná adresa toho, komu los náleží. Že výher jest mnoho, nebude možno všem výhry v krátké době dodati; již napřed se prosí, aby ti, kteří vyhráli, měli poněkud strpení, když hned výhry jim dodány nebudou.

— *Oslava stoletých narozenin Fr. Al. Vacka Kopidlenského.* Město Kopidlno oslavilo 25. července okázalým způsobem památku šlechtetného kněze Vacka. V sobotu 24. července bylo osvětlení celého města, průvod sborů živnostenských s lampiony a hudbou konán k farnímu domu, kde zpěváký spolek učinil zastaveníčko. V neděli o 10. h. bral se průvod od radnice k faře, pak do kostela, kdež bylo slavnostní kázání, ve kterém p. farář Libáňský Rašín vylíčil zásluby Vackovy o školství a pak mše sv., kterou sloužil králové-hradecký generální p. vikář, kanov. J. Rais, žák zesnulého. Odpol. o 4. h. byl průvod na hřbitov k hrobu zvěčnělého, kde konáno officium defunctorum. V pondělí o 8. h. bylo slavné requiem. Slavnosti účastnil se též p. hrabě Šlik s četným úřednictvem.

— *Břmovanců* ve vikariatu Libockém bylo 2988 a sice: v Jinonicích 74, v Ořechu 458, v Stodůlkách 151, v Nebušicích 76, v Šárce u sv. Matěje 114, v Ounčticích 317, v Noutonicích 347, v Tuchoměřicích 200, v Liboci 167, v Hostivicích 347, v Roztokách 200, v Bubenči 408 a v Břevnově u sv. Markéty 131.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červenci 117 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 966 osob.

Z Paříže (*O marseillaise.*) Jiří Duval vypravuje s pocitem trpkosti několik výjevů, jimiž vznik marseillaisy byl provázen. Poprvé slyšel ji zpívati na polích elyzejských ku konci r. 1792. Tenkrát ji zpívala rota sebraná po všech březích moře středozeemského a přivedená do Paříže k tomu konci, aby v krvi pochovala šlechtetného krále. První vraždu spáchala na pokojných 20 lidech od pluku „fil'es saint Thomas“ a Paříž měla čest poprve svou nyrčjší zamilova-

nou píseň poslechnouti. Podruhé slyšel ji Duval při svém odchodu z Paříže na náměstí de l'Abbaye. Několik mužů, katanů, s vyhrnutými rukávy podávalo okolojdoucím občas sklenici čerstvé lidské krve. Pak hned na to zaslechl ji na Mont-Parnassu. Zpívaly ji ženy a děti sedící na mrtvolách, které z popraviště odvážely. Druhý den po té řvali marseillaisu ženy a muži smykající zohaveným trupem kněžny z Lamballe. V úterý dne 4. září ozývala se píseň ta v Pont-aux-change a tenkrát zpívaly ji desíti a dvacítileté děti tančící kolem hromad zavržděných. Děti zpívaly a tančily při světle lampionů. Při výslechu krále Ludvíka XVI. bylo ji stále slyšet; dne 29. října 1793 zpívali ji při popravě girondistů . . . brzy na to zpívalo u téhož popraviště 42 řeholnic z Montmartru: Salve regina! — Potom ji ale slyšel stále zpívati lid francouzský, „furie guillotiny“ zpívaly ji hromadně na náměstí de la Revolution a když padla poslední hlava, vypukl spustlý lid v divý jásot: Vive la Nation! Devátý thermidor ji opět v hromadách mrtvol pochoval, — než tu se objevil Bonaparte a ten vzkřísil píseň tu a uvedl ji, kam jen mohl — — konečně i do kolo- vrátků, jak sám nařídil. Za direktoria slavila marseillaise své triumfy. Byl-li nějaký svátek slaven na poli Marsově neb byl-li někdo na rovině grenelské zastřelen, vždy ji při tom zpívali. Konsul Bonaparte ji odstranil úplně. Dvakrát ji ještě zaslechl sice Jiří Duval, jednou, když spítili komunisti přepadli v Montrouge cirkus a rozházeli, co mohli, podruhé, když zavraždili v Paříži poddůstojníka, napomínajícího jiné komunisty, hulákající marseillaisu, aby umkli. Potom ji více neznívali. Nynější ministerstvo učinilo píseň tu, vzniklou při vraždě nejlepších synů Francie „národní hymnou“. Ministr Ferry a soudruzi se již postarají, aby nutná stafáž této písně: „vražda a paličství“ opět se objevila, dopustí-li tak Bůh a anděl strážný Francie!

Z Belgie. (*Biskup Dumont.*) Záležitost biskupa Dumonta z Tournaye ukázala, že liberální tisk neštítí se ani nejhoršího prostředku k útokům proti církvi katolické. Známo totiž jest, že lib. noviny biskupa Tournayského dříve zuřivě napadaly jako „šilence“, nyní však, když dotčený biskup byl zbaven jurisdikce ve své diecési, uveřejňují s pravou rozkoší jeho „důvěrné listy.“ Nejlépe a zcela nestranně o ubohém Dumontovi píše noviny „Semaine religieuse“ takto: Již v březnu r. 1879 bylo patrné, že biskup Dumont jest choré mysli, dosvědčovala tak

dvě kázání, která v Charleroi a Tournayi činil. Již 10. března oznámil generální vikář Dumontův Halez, svému biskupu velmi od-
daný, povážlivý stav ten kapitole, kteráž věc tu opět dle povinnosti své vnesla na papežského nuncia Brüsselského, jenž hleděl biskupa pohnouti k prozatímnímu vzdání se správy diecése. S Halezem odebral se Dumont do Říma, kdež sv. Otcem vlídně přijat a ježto ve všech audiencích žádných známek duševní nemoci nejevil, zase zpět poslán byl, ale nyní právě se ukázalo jasně, že Dumont nepřeje si míru ani s kněžstvem a s věřícími a že na mysli pomaten jest. Dopouštěl se výstředností, nejlepší správce duchovní přísně trestal, je sesazuje. Těžce se též probřešil proti generálnímu vikáři Bouvrymu, neb nejen že bez příčiny jej sesadil, nýbrž i, jak sám pravil, byv přítomen mši vikářově brozné věci prý spatřil a že proto rozlomil a uschoval kalich a patenu „ad perpetuam criminis memoriam“. Déle nemohl nikdo v okolí jeho obstáti, všichni od něho prchli. Tu pojednou z vlastního popudu ohlásil, aniž by k tomu z Říma vyzván byl, „svou resignaci“, ale hned činil různé podmínky a vytáčky, až konečně prohlásil, že chce, aby jeho nástupcem byl biskup Namurský. — Konečně, když nejen jeho tři generální vikářové, kněžstvo i lid v Římě žádali o jeho sesazení, událo se, že kardinál-sekretář se tázal Dumonta, proč úmysl svůj, odstoupiti, nechce provéstí. Dumont neodpověděl. Po delším vyjednávání ústním i také písemném poslal sám sv. Otec přímo Dumontovi otcovský list, ale kdo ho měl odevzdat biskupovi? Dlouho se o to jednalo, až se k tomu odvážil bývalý důvěrný jeho přítel superior redemptoristů, ale byl od chorého smutně uvítán. Úloha jeho na dobro zmařena. Až konečně sám vicerektor university Lovanské list biskupovi odevzdal. Dumont odpověděl sv. Otcu prazvláštním listem, který ovšem Lva XIII. neuspokojil a proto se ujal věci té kardinál Nina, ale opět marně. Nezbyvalo, než užiti posledního prostředku a Dumonta „ad beneplacitum Sanctae Sedis“ suspendovati a administrátorem diecése ustanoviti Msgr. Du Rousseaux-a. Dumont jen pomoci příbuzných byl na rodinný zámek odveden. A nyní počal boj proti biskupům a hlavně ovšem proti Msgr. Rousseauxovi, jehož osoby se nešetřně dotýkal. Z jednání jeho plyne nízká nenávisť k papeži Lvu XIII., různé fixní ideje vášnivost řídká a jeho spojení se s liberální stranou a jiné výstřednosti dokazují, že jest duševně nemocným a tím k správě diecése své úplně neschopným.

Aby pohoršení, které Belgickým katolíkům již tak stísněným činí, ještě větší bylo, dovolával se v nejnovější době světských zákonů. Belgická vláda freimaurská ovšem hned mu přispěla ku pomoci a dala veškeré zboží v paláci biskupském zabaviti.

Literární oznamovatel.

— „Škola Božského Srdce Páně“ vy-
kazuje v čís. 8. ročníku XIV. tento obsah: Apoštolské požehnání od J. Sv. papeže Lva XIII. — Naděje (báseň). — Křesťanská rodina podle srdce Ježíšova. — Blá Hora blíže Prahy. Hledte, aby se děti modlily. — Modlitba (báseň). Co jest horší, smrt anebo hřích? — O misionářství. — Podivuhodná horlivost duchovního pastýře. — Něco o sv. Františku z Assisi. — Milodary B. Srdce Páně. — V měsíci srpnu modleme se za pronasledovatele Ježíše Krista. Zvláštní úmysl.

— „Obzor“, list pro poučení a zábavu, přináší v čís. 14. r. III. tyto články: Královská Praha. (Napsal Vinc. Brandl.) — Několik památností Petrohradských. Popisuje Lucie Bakošová. Báseň: V lesní tišině. Děšť. — Vzpomínky bývalého študenta, od Václava Kosmáka. — Bednářův študent od Františky Stránecké. — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. — Obzor literární. — Oznamovatel literární. — Listárna.

— „Stará Boleslav“, nejstarší poutní místo v Čechách. K zprávě o vydání spisku tohoto v čís. 19. „Blah.“ na str. 303. uveřejněné dodáváme, že se dotčená knížka opatřená ocelorytinou a osmi zdařilými dřevořezbami prodává po 40 kr.

— *Ilustrovaný zvěrolékař domácí pro hospodáře a majitele dobytka*. Vypsání léčby domácích zvířat, jakož i poučení o jejich zevnějšku, o porodnictví, o kování atd. a o nemocech všech domácích zvířat spolu s navedením, jak je ošetřovati se slušným zřetelem k léčbě homeopatické, se zvláštním dodatkem o hlavních vadách. Zároveň příruční kniha pro zvěrolékaře, kterou napsal Vilém Zipperlen, professor zvěrolékařství v Hohenheimu. V jazyce českém upravil zkušený znalec. Se 320 vyobrazeními od H. Fleishauera a Julia Knorra. V Olomúci, 1880. Tiskem a nákladem F. Slavíka. Sešity 3.—12. S radostí ohlašujeme toto dílo našim vlasteneckým zvěrolékařům a hospodářům, neboť v něm najdou důkladné, srozumitelné a jasné vypsání všeho, co týče se zdraví a nemoci domácích zvířat. Přejeme obětovným pp. překladateli i nakladateli, aby upřímných jejich snaha, prospěti našim hospodářům, se potkala se zasloužilým zdarem. P. překladatel

dává si pilnou práci, aby správným jazykem podal svůj překlad, a p. nakladatel hledí vypraviti spis v slušné úpravě. Hojně odbírání velepoučného díla vydá svědectví o pokročilosti a vzdělání našich hospodářův.

— „Škola a život“, časopis paedagogický s přílohou „Štěpnice“ přináší v sešitu 5. r. XXVI. tyto články: Fr. Jos. Řezáč. (Nástin životopisný od J. Ježka. — Školy poličské po bitvě bělohorské. (Píše Kar. Adámek.) — Metodický výklad čl. 2. čítanky III. „Jahody“. (Napsal Kar. Matějka.) — O elektrickém světle. (Píše prof. J. Pšenička.) — Slovo o měřickém tvaroznalství na gymnasiích. (Podává prof. Fr. Čížek.) — Příspěvek ku skrácenému počítání neúplnými desetinci. (Napsal Ant. Kostěnek.) Úvahy. — V „Štěpnici“ jsou tyto články: Z výšin nebeských. (Vypravuje Jos. Klika.) — Onuň. (Podává prof. J. Novák.) — Eugen, princ Savojský. (Vypravuje K. Matějka.) — Průpovědi. (Podává J. Říha.) — Lípa. (K. Indický.) — Z růžové zahrádky. (Podává Václav Petrá.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Michael *Dietl*, far. v Schoenbachu a kn. arc. vikář, dne 6. července 1880 (naroz. v Chebu 5. listop. 1825, vysv. 17. srpna 1850).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Šťovíček*, kaplan v Schoenbachu, za admin. tamže;
p. Frant. *Janků*, starší kaplan u sv. Jindřicha v Praze, za admin. fary u sv. Jindřicha;
P. Frant. *Jung*, kněz ř. maltánského, za výpomocného kaplana u Panny Marie Vítězné v Praze;
p. Ant. *Just*, voj. farář ve Vídni, jmenován čestným kons. radou arcib. konsistoře.

Uprázdňená místa:

Schoenbach, fara patron. p. Alexandra šlechtice Starcka, od 16. července 1880.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Vojt. *Kinzl*, b. kons. expeditor a notář, dne 8. července 1880 (nar. v Budějovicích dne 21. srpna 1815, vysv. dne 25. července 1840).

Vyznamenán jest:

- p. Václ. *Mostecký*, děkan ve Vodňanech, jmenován b. sekretářem ve vikariatu Vodňanském.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Bürger*, koop. v Cetvinách, za admin. tamže;
p. M. *Homolka*, kap. v Seewiesenu, za kap. v Zatoní;
p. Frant. *Plíml*, kp. v Pelhřimově, za katechetu při měšťanské a obecné škole tamže;
p. Šeb. *Feyrer*, kp. v Zatoní, za far. v Polní (Stein);
p. Jan *Kačer*, adm. v Pohoří, za kp. v Pelhřimově;
p. Frant. *Keš*, kp. v Předslavicích, za zám. kp. v Předslavicích;
p. Adam *Martínek*, za kap. v Medákově;
P. Vojt. *Králíček*, člen ř. maltánského, za kap. v Radomyšli.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Raab*, konsist. rada, b. vikář, čestný děkan a farář v Č. Prusnici, jmenován archipresbyterem;
p. Jan *Kulhavý*, b. notář a děkan v Jaroměři, čestným konsist. radou;
p. Jos. *Beran*, děkan a farář v Nebovidech, na odpočinku, b. notářem;
p. Eduard *Horných*, farář Baernwaldský na odpočinku, a
p. Jan *Zabský*, kněz na odpočinku v Praze, obdrželi expositorium canonicale.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Kudrňáč*, kaplan v Žacléři, za faráře v Loukově;
p. Jan *Hofmann*, koop. v Bělé, za kaplana v Mikulovicích;
p. Vinc. *Erlebach*, koop. v Josefově, za koop. v Kladrubech;
p. Ant. *Vlasák*, koop. v Hnátnici, za koop. v Josefově;
p. Jos. *Pohl*, koop. v Bernarticích, za koop. v Dobřem.

Z neomystů ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Bartoš*, za koop. v Hnátnici;
p. Bedřich *Kleinwächter*, za koop. v Bernarticích (Bernsdorf);
p. Ant. *Pitter*, za kaplana v Žacléři;
p. Frant. *Vintera*, za kapl. v Žehuni;
p. Frant. *Voríšek*, za kaplana v Č. Vernířovicích.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 14. po sv. Duchu o účtě k pro-
zřetelnosti Boží.

Jako se modlím v nočních hodinách nedělních: *Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo.* (Oslavovati budu Tebe, Hospodine, z celého srdce svého. Ž. 9, 1.), tak zasvěcuji k Tvé větší cti a chvále, Bože trojjediný, toto rozjímání. Ty mě vidíš, Ty mě slyšíš, Tobě známy jsou mé myšlenky nejtajnější; Tebe tedy máje stále na mysli rozjímati budu.

Uvažuj, duše má, co praví Spasitel náš v dnešním sv. evangeliu: *Nolite solliciti esse dicentes: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur.* (Nepečujtež říkajíce: Co budeme jísti, aneb co budeme pít, aneb čím se budeme odívat? Mat. 6, 31.), jak nám krásně líčí prozřetelnost Boží.

Uděl mi svou milost, Duše svatý, abych poznal, proč a kterak ctíti mám prozřetelnost Boží, abych svou vůli mocně a účinně naklonil k této účtě.

I. *Kněz nábožný ve všem vidí prozřetelnost.* Ačkoli víme, že před okem Božím pečlivě bdícím nic nemůže býti skryto, (Tvá, Otče, Prozřetelnost spravuje. Kn. moudr. 14, 3.) přece obyčejně řízení prozřetelnosti Boží pozorujeme v živobytí všeobecném, v dějích důležitých; ale člověk, jenž na Boha stále myslí, poznává ji ve příčinách jednotlivých, ve věcech nejmenších a jí se klaní. Sv. Ignác ji pozoroval ve květině, která před ním stála obveselující oko jeho a okrášlující slzavé údolí synů vyhnaných, a tak byl pohnut, že šel; sv. František Saleský, sv. Vincenc

Pavlán prozřetelnost viděli v ubohém nemocném anebo ve člověku jiném, jenž jim nějaké nepohodlí připravoval a je rušil, když byli v práci; měli za to, že od Boha byl poslán, aby zkoušel jejich lásku, aby je cvičil v trpělivosti. Všecko řídí a spravuje prozřetelnost Boží, vztahující se i k vrabci (Luk. 12, 6. Zdaž neprodávají pět vrabců za dva penízky, a jeden z nich není v zapomenutí před Bohem), i k liliji polní (Mat. 6, 28. Patřte na kvítí polní, kterak roste), i k vlasům hlavy naší. (Luk. 21, 18. Vlas s hlavy vaší nezahyne). Proč přestávám na příčině druhé a bezprostředné, na tvorbu, jehož Bůh užívá? Proč nestopuji příčinu první, kterou jest Bůh sám? (Job. 1, 21. Jak se Hospodinu líbilo, tak se stalo). *Manus Domini tetigit me.* (Job. 19, 21. Ruka Páně dotkla se mě.) Ty, o Pane, všecko jsi zřídil; nestává se nic, aby nebylo účinkem Tvé vůle, která buď rozkazuje aneb dopouští; proto prozřetelnosti Tvé kořím se nejprve tím, že v ni věřím. Druhé koření záleží v tom, že jí se podrobuji.

II. *Kněz nábožný ve všem se podrobuje úradkům prozřetelnosti.* Kdykoli Pán mluví, sluší se na služebníka poslouchati. (I. Král. 3, 10. Mluv, Hospodine, neboť slyší služebník Tvůj); dává-li Bůh na jevo svou vůli, lidé Jemu podrobiti se mají; neboť ze všech pánů Pán Bůh jest největší: *Dominus est.* (Pán jest.) Pánem jest podlé práva, poněvadž zaříditi může, cokoli chce, aniž máme příčiny, abychom si ztěžovali; Pánem jest podlé skutečnosti, poněvadž skutečně vykonává, cokoli chce, nejsa závislým na nás a našich žalobách. Pročež mám příčinu dvojí, abych dobrovolně a křesťansky podrobil se úradkům prozřetelnosti; první

příčinou jest spravedlnost, poněvadž Jemu přísluší právo zařizovati podlé Svého mínění, ne podlé mého; druhou příčinou jest nutnost, poněvadž lépe jest dobrovolně poslouchati a zásluhy poslušnosti u Něho si získati, než abych zásluhy pozbyl hříšně a jak předvídati mohu, zbytečně se namáhaje, kterak bych Jemu odporoval. Bůh má Své úmysly, a jakož mne beze mne učinil, tak je i beze mne, ano i proti mé vůli vyplní. Chce, abych touto neb onou událostí nemilou se pokořil; ať se mi to líbí, ať nelíbí, bude mi zajisté sněsti tohoto pokoření. Jeho vůle zajisté se vyplní, nikoli má: *Consilium meum stabit, et omnis voluntas mea fiet.* Is. 46, 10. (Rada má státi bude, a všeliká vůle má stane se.)

Čeho dosáhl Farao svou zatvrzelostí? Zdaž zabránil, aby Hospodin neosvobodil lidu Israelského, když to učiniti chtěl a tak to činil, jak chtěl? Která síla překonati může Všemohoucího? Jak opatrný jest, kdo z nutnosti umí udělati etnost, kdo své hořkosti oslazuje tím, že je trpělivě přijímá a snáší, kdežto by jejich odpornost zvětšil, kdyby se protivoval! *Nonne Deo erit anima mea?* (Ž. 61, 2. Zдали nebude Bohu poddána duše má?) Duše má, Bůh tobě připravil tento kalich, proto nehleď na jeho obsah, nýbrž na Toho, jenž ti jej podává. On jest tvůj Pán, On práva tohoto užívá. Onť Bůh; zdaž se odvážíš silu svou měřiti se silou Jeho? Ale nejen Bůh, nýbrž také otec tvůj jest; proto důvěřuj Jeho dobrotě: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum?* (Jan 18, 11. Kalich, který dal mi Otec, zdaž jej nemám píti?)

III. *Kněz nábožný ve všem zcela důvěřuje a odevzdává se do vůle Boha nejvýše prozřetelného.* Ačkoli nikdo vyňat není z otcovské péče Boží (*Cura est illi de omnibus* — pečuje o všechny. Kn. Moudr. 6, 8.), přece způsobem zvláštním starost svou věnuje těm, kdož Jemu se odevzdávají, nejvíce však služebníkům Svým; kteří všechno opustili, aby Jej následovali. (Když jsem vás poslal bez měšce a bez mošny a bez obuvi, zdalíž jste v čem nedostatek měli? A oni řekli: v ničem. Luk. 22, 35. 36.) Sv. Marek, an vypravuje o zázračném rozmnožení chlebů, třemi větami pozornost naši obrací na tři okolnosti, které nás mocně povzbuzují, abychom svou důvěru na Pána dobrotivého kladli, Jemuž sloužíme. Jeho prozřetelnost nad námi bdí, naše potřeby zná, nám pomoci chce, dříve než nám na mysl připadne Jej prositi: *Vidit turbam multam.* (Mar. 6, 34. Viděl

množství veliké.) Jeho srdce lítostí pohnuto jest; cítí naše bolesti a nebezpečí živěji než sami cítíme: *Misertus est super eos* (slietoval se nad nimi). Jeho moc dobrotě Jeho odpovídá; chléb způsobem zázračným v Jeho ruce se rozmnožuje, a všickni pojedli a nasyceni jsou: *Et manducaverunt omnes et saturati sunt.* (Mar. 6, 42.)

O prozřetelnosti milostivá, pečuješ-li způsobem tímto o naše potřeby tělesné, jak budeš pečovati o potřeby duše naší? Jak šťasten bych byl, byl-li bych tou věrou proniknut! Víra ta mě učí, že Tobě nic nebrání, abys nevykonal Své úmysly, ani vůle lidská, poněvadž nikdo nemůže tak se opřít Tobě, že bys nebyl s to, abys jej opět podrobil Svému zákonu nikterak neruše jeho vůli. Učí mě, že Tvá moudrost nekonečná všechno řídí tak, že síla i půvabnost zázračně se jeví spojehy. (Kn. Moudr. 8, 1.) Sáhá od jednoho konce ke druhému mocně a pořádá všechno libezně, že dobré ze zlého umí vyvésti a překážky proměňovati v prostředky. Josef trůnu tak nebyl nikdy blízek, jako když jej uvrhli do žaláře. Učí mě konečně, že mě více miluješ, než bych já sebe milovati mohl; že na mé trýzně a potřeby okem patříš otcovským. (Mat. 6, 8. Ví Otec váš, čeho potřebujete, dříve než Ho prosíte); že žádná matka k dítěti není tak laskava, jako Ty jsi k nám. (Is. 49, 15. Zdaž zapomenouti může matka svého nemluvnátka, aby se neslitovala nad synem života svého? A byť i ona zapomněla, Já přece na tebe nezapomenu.) O duše má, hleď, abys do těchto pravd, jež tolik útěchy do sebe mají, vnikla; pokoj v nich nalezněš: *Convertere, anima mea, in requiem tuam.* (Ž. 114, 7. Obrát se, duše má, k svému pokoji.) — *In pace in idipsum dormiam et requiescam.* (Ž. 4, 9. V pokoji zároveň spáti a odpočívati budu.) — *Dominus regit me et nihil mihi deerit.* (Ž. 22, 1. Hospodin řídí mě a nic mi nebude scházeti.) *Etiamsi occiderit me, in Ipso sperabo.* (Job. 13, 15. Byť i mě zabil, v Něj doufati budu.)

K oltáři jíti hodlám, můj Bože, abych svatou obět slavil; mohu to činiti každého dne, a přece jak bych se vzpíral odevzdati se Tvé prozřetelnosti? Dáváš-li mi Svého Syna, co mi můžeš odepríti? *Mitte curas inanes, o sacerdos, et omnem spem atque fiduciam in Patre tuo coelesti repone, qui tibi quotidie Filium suum unigenitum dat in altaris Sacramento.* Scut. fid. part. q. med. 1. (Pust mimo sebe starosti ješitné, o knězi, a všelikou naději a důvěru na Otce svého ne-

beského vznes, Jenž tobě každého dne Syna Svého jednorozeného dává ve svátosti oltární.) Ne, o Pane, nepřestáváš zrakem milostivým pohlížeti na ty, kteří od Tebe vyznamenáni jsouce nade všecky důkaz Tvé lásky tak patrný obdrželi, jestliže jejich nevděčnost Tebe nenutí, abys od nich se odvrátil: *Non desinis propitius intueri, quos talibus auxiliis concesseris adjuvari.* Miss. Postcomm. (Nepřestáváš milostivě pohlížeti na ty, jimž jsi tu milost udělil, aby takovými pomoci byli podporováni.)

Obsah toho rozjímání stručně vyložen.

I. Ve všem prozřetelnost hledati mám. Člověk nitra svého dbalý pozoruje a cti prozřetelnost také ve věcech nejmenších. A v pravdě všecko jeho vláde podrobno jest; nic se neděje, aby On to nechtěl aneb nepřipustil. Ano, Pane, Ty všecko jsi spřádá; první pohnutkou, abych Tobě se kořil, jest víra v prozřetelnost Tvou.

II. Ve všem podrobiti se mám úradkům prozřetelnosti. Jakmile Pán promluvil, má služebník poslouchati. Největším ze všech pánů jest Bůh; On jest pánem oprávněným a skutečným; jest spravedlivo a nutno, abych Jemu se podrobil. Čeho dosáhl Faraó svým odporem? Kdo se opováží odporovati Všemohoucímu?

III. Ve všem podrobiti se mám s důvěrou. Bůh pečlivostí obzvláštní bdí nad těmi, kdož Jemu se odporučují. Jak šťasten bych byl, dal-li bych se věsti svou věrou! Víra mě učí, že nic není s to, aby překáželo Jeho moci, že nic není skryto před nekonečnou moudrostí, která i zlé věci umí vésti k dobrému; učí mě, že On více mě miluje než já bych mohl milovati sebe. Duše má pamatuj si dobře tyto pravdy.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XVII. O slavnosti sv. andělů strážných.

Církev sv. učí o andělech, že jsou pouzí duchové, jichž jest nescíslný počet, Bůh že je stvořil v své milosti a s mnohými dokonalostmi, že jsou služebníci Boží a prostředníci mezi Bohem a lidmi, jichž ochraňují a k spasení jim pomáhají. *Důležité tedy a vznešené jsou povinnosti andělův a služby, ježto nám lidem prokazují, i my však máme své povinnosti k andělům.*

1. Velike jest království Boží v nebi i na zemi, k němuž jako nejznamenitější tvorové náležejí i lidé. Andělé jsou mnohem dokonalejší tvorové nežli mi lidé; neboť jsou

pouzí duchové, mají dokonalejší rozum i vůli, lépe znají a milují dobré; Boha ochotně poslouchají, v jehož službě jsou stále zaměstnáni a z vůle jeho jsou k nám lidem velmi laskaví a dobrotiví. Církev sv. učí, že má každý člověk hned od narození svého anděla strážce, kterýž ho po celý život opatruje, nad ním jako stráž drží, odkud se nazývá anděl strážný neb strážce.

Andělé opatrují a chrání nás lidi podle těla. Když člověk bdí nebo spí, pracuje neb odpočívá, doma i na cestách, anděl stojí při něm, všudy jej sprovází a chrání v nebezpečnství. Bůh andělům přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe, aby snad o kámen nohy své neurazil. (Mat. 4, 7.) Připomeňte si N. nescíslné příklady v písmě sv.; Anděl byl s prvními rodiči v ráji, anděl zadržel meč, když Abraham syna Isáka obětoval; anděl vysvobodil Lota, anděl ukázal studánku Agaře, anděl zachoval Mojžíše na vodě, anděl sprovázel Israelity na poušti a na cestě ml. Tobíáše, anděl chránil Eliáše na poušti, Daniele v jámě lvové a tři mládence v peci ohnivé. Také v zákoně novém andělé sloužili P. Ježíši; anděl vysvobodil Petra ze žaláře. A tak dosavad andělé jsou strážcové a ochráncové naši, jako každý z nás, kdyby příhody svého života od mladosti rozvažoval, by musil vyznati, zvláště pak rodičové by mohli ztvditi, že jsou dítky pod ochranou andělů strážných. A nejen dle těla, nýbrž i duše nás andělé chrání, opatrují tím, že dobré myšlenky, žádosti a city v nás vzbuzují, k ctnosti nás vedou a od hříchův odvracejí, v pokušení nás sílí a nedají nám klesnouti. Člověk jest slabý a křehký, bez pomoci anděla sotva by mohl pokušení hříchu odolati. Mnohou již andělé zachovali nevinnost, ctnost, mnohých uchránili hříchův a pomohli lidem k vítězství proti nepřatelům spasení.

Andělé za nás Boha prosí a orodují v životě. Člověk jest tvor nedokonalý, mocné upoután k zemi, snadno zapomíná na Boha i na své spasení; tu anděl prostředníkem a orodovníkem. Ty jsi kr. zvlažnil, pro práci kolik dní se nemodlí, ba i chrám Páně zanedbal; anděl však modlí se za tebe. Andělé modlí se nejen za nás, nýbrž i s námi. Když hospodář shromáždí k modlitbě domácí, anděl s nimi se modlí. Když otec na nezdárné dítky Bohu žaluje, když vdova se sirotky v komůrce vzdychá, když matka u lože nemocného dítěte klečí, anděl spolu se modlí a Bůh prosby jeho neoslýší. Jaká to pro nás útěcha.

Andělé strážní i hněv Boží od nás od-

vracuji. My lidé jsme chybám podrobeni, hříšní; Bůh nejvyšší spravedlivý by nás musel trestati; andělé však prosí za slitování, jako Abraham za Sodomu, aby nám Bůh posho-věl a popřál času ku pokání. Mnohý těžce zhřešil, dovršil míru hříchu; anděl však jeho bděl, stále napomínal, žehral, ku pokání vzbuzoval a trest Boží od něho odvrátil.

Anděl stojí při nás zvláště v posledním okamžení smrti, kde osud náš se rozhodne. Jaké tu pro duši nebezpečství! anděl však ji chrání a když se od těla odloučí, sprovází ji k soudu, kde se za ní přimlouvá i do nebe ji sprovodí.

2. Takou lásku, tak mnohá dobrodiní andělé lidem prokazují, *jaké máme za to k nim povinnosti?* Andělé jsou pouzí duchové. Bůh je stvořil ve své milosti a s mnohými dokonalostmi; patří na tvář Boží a v nebi se radují; proto zasluhují od nás úcty a vážnosti. Jak bychom tyto čisté duchy a konatele vůle Boží neměli ctíti, chváliti a velebiti? Ctěme je tak jako Abraham, Lot a mnozí jiní svatí. Andělé, duchové čisté, bez poskvrny všady jsou s námi, všady nás provázejí, proto máme v přítomnosti jejich uctivě a počestně se chovati. Cokoli činíme kdekoli se nacházíme, doma aneb na venku, vždy nás má sprovázeti myšlénka: „Anděl strážný stojí při mně co neviditelný svědek činů mých.“ Pomyšlení má nás naplniti úctou a bázní, abychom se chránili mysliti, mluvití a konati, co by se nelíbilo andělu strážci, čím bychom jej zarmoutili. Andělé nám oznamují vůli Boží a proto máme býti poslušni jejich vnukání a napomínání. Mnohá jsou nebezpečství v životě, v něžto se lidé často lehkomyšlně, zbytečně vydávají. Tvůj anděl strážný tě snad nejdnou z nebezpečství vyvedl; přistě uposlechni, nevydávej se zbytečně v nebezpečství; nebo psáno jest: „Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého.“ (Mat. 18). Ještě nebezpečnější jest zahrávati s duší, hledati příležitosti k hříchu, vydávati se v pokušení. — Kř. jinochu, panno, jak často tě anděl tvůj před hříchem střežil, takřka za ruku tě uchvátil a jako Lota ze Sodomy vyvedl. Střež se příležitosti k hříchu, chraň se pokušení. Běda pakli nebudeš výstražného hlasu svého anděla dbáti; pak skormoucen od tebe odstoupí a bez jeho pomoci padneš, zahyneš na věky.

Sv. andělé jsou přátelé a ochrancové lidí, jich následujeme, budme andělé strážní svých blízkých, šířice vůkol sebe blaho a požehnání. Zvláště pak jsou andělé věrní strážcové dítek nevinných, patříce na tvář Otce nebeského;

proto kř. nevinnosti dítek šetřte, chraňte se „vizte, abyste nepohoršovali jedno z malíč-kých. (Mat. 18, 10.) Zvláště vy m. rodičové buďte před dětmi opatrní ve svých řečech a skutcích; buďte andělé, strážcové svých dítek; opatrujte těla i duše jejich; neboť je Bůh z rukou vašich jednou požádá. Konečně jsme za tak mnohá dobrodiní andělům stráž-ným povinni vděčností, k nížto zvláště vás dítky vzbuzuju, ježto jste miláckové a cho-vanci andělů strážných; neopomínejte je každodenně vzývati a jim děkovati ve svých modlitbách. To číňte i vy kř. jinochové a panny a hleďte, abyste svým andělům se líbili a jim podobati se snažte.

A jakých díků vy křesťanští rodičové jste povinni vzdávati andělům, nebo bez jich přičinění nemohli byste své dítky vychovati. My všickni kř., chovejme úctu, prokazujme poslušnost a vděčnost sv. andělům, abychom hodni byli jich ochrany v životě i v smrti a po smrti s nimi v nebi se radovalil na věky. Amen.

Arián a katolik.

Kratičká naše povídka vpadá do doby velice pobouřené a církvi katolické na vý-chodě nepřiznivé, do doby arianismu a císaře Valenta. Co se o něm vypravuje jest vše neštěstím katolíkům. Sám byl Ariánem a tak i jednal; biskupy katolické vyháněl, kostely buď bořil, buď je zrádným Ariánům dával, panny sám neb pomocí jiných zneuctíval a konečně mrzkost svou tím dovršil, že i celý národ Gothů k arianismu převedl. Než tento právě národ potrestal jeho pych. Neb utla-čovaní jim Gothové zvedli proti utlačovatelí svému válku a přišlo to i k bitvě nedaleko Drinopole, kterou bitvu Valens prohrál a raněn utíkal hustými lesy k nynější řece Marici. Hluk bitvy a ryk splašené zvěře lesní vždy víc a více se blížil k tiché řece, na jejímž břehu klečel stařec poustevník a upřeně se díval do blízkého temného lesa. Stařec po-ložil ucho k zemi a poslouchal, chtěje po-znati z které as strany přichází onen děsný hlomoz a spozorovav, že od Drinopole, znova klesl na kolena na břehu řeky a spínaje třesoucí ruce k nebi volal: „Běda, běda, prohrál-li Valens bitvu s Gothy! Bůh ho snad právě nyní potrestal za ty hrozné hříchy, jaké byl nestoudně páchal pomocí Ariánů na křesťanech a také snad již nyní pyká za Irenu, tu světici — — —“, nedo-mluvil, ale sklonil bílou hlavu svou k prsům a velké slzy kanuly mu po lících a chytaly

se na vousech jeho. Stařec se třásl hrůzou před blízcím se hukotem na všech údech a ve vnitru jeho zápasil boj ukrutný, neb vztahoval ruce k nebi a brzy lkal šeptem a brzy lkal hlasitě. Bylo na něm viděti, že prožil léta bída, že mnoho strádal a mnoho zkoušel. Byl již shrbený, jak ta blízká stará vrba na břehu, která skláněla se až k samému rákosu a stále si s ním cosi vyprávěla, rákos se třásl a zas se radostí houpal, nad tím co slyšel od té stařice a větřík také si přišel pro kus zprávy a uslyšev ji, hvízdal si dále po řece píseň veselou.

Stařec se zatím počínal více chvít a třásti, neb hlomoz působil strašně na něho a již se zdálo, že se chce zvednouti a odejít, ale jakási neviditelná moc ho zdržovala. — Pojednou se rozevřelo houští a z něho vyběhl císař Valens uděšený, bledý. Šat na něm byl úplně rozedraný a cáry z něho visely; z obličejů mu kapala krev z ran a jizev, které mu působily šlehající větve, vyběhl na břeh a stanul vedle starce — před ním kmet a několik kroků dále zela na něho hluboká řeka a za ním rozzuření, rozeštaní Gothové, které svedl a pak je utlačováním dohnal k vzpouře a odboji. Svedl s nimi bitvu u Drinopole a prohrál ji r. 378.

Stařeček se na něho ohlédl, upřel na něho oči, chtěje se upamatovali, pojednou vyskočil a vrhl se císaři kolem krku a hlasem třesoucím se vnitřním rozčilením vzkřikl: „Teď mi neujdeš,“ více ze sebe nemohl vypraviti. Valens duševně zničený přestálými dojmy bitvy a útekem, zůstal nepohnutě státi a pohlížel kmetu tupě do tváří, který zatím opět nabyl přítomnosti ducha: „Pojď, pojď, pane můj za řeku a zachraň se před Góthy — mně se nemusíš báti, jsemť Hilár.“ Ale ani to nevyburcovalo Valenta z duševní otupělosti a on mimovolně se dal vésti dolů po břehu k řece a bez slova se posadil do připravené loďky.

Tu teprve poznal kmet, že císaři řine se z prsou krev, proto uhodil rychle vesly, aby dosáhli co nejdříve protějščího břehu, kde pak vynesl s bídou císaře na břeh a uvázav loďku, uskočil stranou hledaje jakýsi lupen hojivý; našel ho a vrátil se k císaři. Strhl z něho rozedraný šat a přiložil lupen na ránu. Císař byl bez sebe. Než již tu byli také Gothové a spatřivše na druhé straně obět msty své, dali se do děsného křiku a proklínali Valenta. Zástupy jich se množily na břehu vždy víc a více a pokřik jejich stával se ohlušujícím. Někteří v slepém vzteku napínali luk, ale střely je-

jich nedosáhly druhého břehu, jiní zkoumali hloubku řeky, ale jak vkročili do řeky, ihned uskočili zase z vody, neb byla tu pravá propast vody. Stařec zatím zvedl císaře, který procitl a vedl ho opatrně úzkou pěšinou k rizzočké chatce, která byla pod sráznou skalou jako přilepena a zhlížela se ve vodě s malíčkým mráčkem o závod!

Valens usadiv se na hrubé lavici, pomalu sbíral síly; krev mu již více neucházela a on počínal jasněji a živěji kolem se rozhlížeti. Než nebylo mnoho času, křik rozzuřených Gothů dorážel nyní dvojnásobnou silou k sluchu jeho a upomínal ho, že smrt mu kráčí v patách — a Valens počal naříkati, vida se opuštěna. Zatím se stařec odkudsi vrátil, nesa jakousi černou skříňku, černou jak ze dřeva ebenového a rozevřel ji před Valentem. Ten maně do ní nahlédl, ale sotva spatřil obsah, již také zavrával zpátky na lavici a vykřikl: „Ha, to jsi ty Hiláre — ty — — jemuž jsem zavraždil Irenu, tvého otce, matku, bratra — — ha, a byl bych i tebe utratil, nuže vydej mne Gothům — hled jak tamto po mně touží a zuří jako šelmy po krvi —“. Klesl vysílen, list z rány se mu odtrhl a nový proud krve rozbouřeně vytryskl na skříňku a zbarvil i obsah její, pásek červených koralů se zlatým křížkem. Toho výjevu se stařec ulekl a skokem byl u Valenta obvazuje mu znova ránu a prose ho aby se utíšil: „Ne, ne, pane můj! Tento křížek Irenin jest svědkem mé přísahy, že jsem ti dávno odpustil, ale zároveň jsem Boha prosil, aby mi dal ještě jednou se s tebou v životě potkati a hle,“ při tom ho pojal za obě třesoucí se ruce, „hle, tebe svedli Ariáni a ty jsi svedl celý národ Gothů a viz,“ volal horoucně Hilár, „viz císaři jen řeka Tě dělí od nich a ty musíš uvržiti, dolů podle řeky nemůžeš a za chatrčí jest nepřístupný les, chceš ještě setrvati v hříchu?“ Po těch slovech nastalo ticho, křik šílených Gothů stával se děsným, tu vyskočil Valens a uchopil se koralů a před očima jeho se kmitly postavy zavražděných jím obětí, on spatřil panny, které o čest oloupil a pak potupně a ohavně ukřižoval, viděl, jak mu hrozí zástup vypovězených a mučených jím biskupů a slyšel rozvášněný národ Gothů, který byl mrzce svedl, již cítil v prsou tisíce bodů a muka hrozná hrozila ho v tom okamžení zdrtiti. Než jediný pohled na Hilára opět mu vrátil duševní rovnováhu a pak i lomoz za řekou ho vyburcoval z polosnutí, vrhl se starci kolem krku a lkal hlasitě.

Stařeček ale vida strašné postavení v ja-

kém^{se} Valens nacházel a které každým prodlením stávalo se povážlivějším. jednal rychle, vzal z rukou Valentových křížek a drže ho před ním zvolal: „Přísah^e, že chceš býti katolíkem a zachováš život, jen rychle. Gothové snad našli již brod a pak běda nám oběma. Brod jest asi hodinu nahoře na řece, proto rychle!“ tvář kmetova zaplála posvátým nadšením a oči jeho obestřel nebeský jas.

„Jak? ty mně, vrahu tvé nevěsty, tvého otce — — —“, „ustaň,“ volal Hilár, „tu viz kříž a přísah^e!“ — „Ne, ne, nemuč mne Hilare, já chci umřít, já dožil a Bůh mně odpustiti nemůže.“ A při tom lehce stařečka odstrkoval, ale ten neodstoupil od Valenta ani na krok, ale ujav znova císaře za pravici, kterou mu byl tento lehce vymknul a dojemně jal se Valentovi domlouvati: „Nezoufej! Pamatuj jen na ty doby, kdy jsme na břehu Cařihradského moře s Irenou si hráli a stavěli si v dětinské kratochvíli chrámky! Bůh jest milosrdný a ty jsi mlád a můžeš ještě napravit, v čem jsi pochybil! Dej nyní stavěti opravdové chrámy za oběť zavražděné Ireny, povolej vyhnané biskupy, starej se o chudé, pěstuj víru v Krista a nevěř Ariánům, kteří tě klamou a svádějí, aby mohli vládnouti sami, oni ssají z lidu krev a ničí tobě tvá klidná města, činíce z nich doupata loupežníků, osidla, nástrahy činí nevinným pannám, oni nešetří nikoho a oni neušetří ani tebe.“ — — — Valens při tom těžce oddychoval a dychtivě ssál novou nadějí života, doufaje, že snad přece Gothům ujde, ač byl sláb, ale v přítomnosti Hilárově cítil se býti přitažena mocnou silou a v duši jeho počalo se rozednívati, viděl před sebou nový život, novou naději. Stařec pokračoval: „Pamatuješ se ještě císaři na doby mládí, když jsme s Irenou chodívali na břeh moře a tam klečíce a pohlížeje k blankytnému nebi se modlívali. O jak jsi tu byl velebný spínaje ruce své, které později jsi zdvihl proti Kristu. Ty jsi se smával hlasitě, když ti Irena vyprávěla, že budeš císařem a ty jsi jí slíbil, že jí postavíš vysoký chrám, aby se tam mohla modliti — a co jsi učinil pak biskupům a co Ireně? — — —“ „O ustaň Hiláre! již se na vše pamatuji již vše vím, jen neděs mne peklem, které již mne chce pohliti — — snad našli již Gothové brod a já zemru jako bídný pes, o jen kněz kdyby tu byl a já kajícně se mohl vyznat z těžké viny své.“ — V tom zajásal Hilár: „Jsi zachráněn.“ — Nyní mu zběžně vypravoval, jak opustil Cařihrad hned po smrti nevěsty své Ireny, kterou mu Valens

byl po marném svádění zavraždil a odešel sem k Drinopolí, aby činil pokání. Tu se potkal s biskupem Sazimem a ten zamílovav si ho, vysvětlil jej a od té doby žil v chatrči své, rozjímal a modlil se k Bohu. Zabloudil-li sem kdo k němu, tu se dozvěděl, co se děje v Cařihradě. Tak zvěděl, že Valens stal se císařem a že stal se Ariánem, že svedl celý národ Gothů a posléze, že proti němu vytáhl brannou mocí sem do Thracie.

Valens uslyšev, že Hilár jest kněz, padl k nohám jeho a zvolal: „O milosrdný Bože! Tedy nemám zemřít jako nepřítel tvůj — ty mi odpustíš — — — běda, ta krev — krev — Irena!“ Hilár jej upokojil, pak i vyzpovídal a i uschované Tělo Páně mu podal. Byl to velebný a krásný okamžik, když raněný a uštváný císař přijímal Spasitele a nedaleko odtud tisíce hlasů volalo po krvi jeho, hlasy Gothů stávaly se děsnými, volající k nebi o mstu na utlačitele Valenta.

Valens se smířil s Bohem a přijav Tělo Páně zvolal nadšeně: „Teď Pane umru rád za Tebe a nastavím prsa svá Gothům, a volati budu k nim: „Za Krista Pána a Boha mého, o kdyby tu již byli!“ Než Hilár ho vzal jemně za ruku a vedl ho k okénku, ukazuje mu na řeku a davy Gothů: „Nyní nesmíš umřít, máje novou naději žíti a jsa znovuzrozen!“ Po těch slovech vyhlédl Valens okénkem, aby spatřil rozzuřené Gothy, ale leknutím byl by klesl vida, jak nepřátelé jsou již na druhé straně a spěchají s hor, že kdesi přebředli, divoce k chatrči. Stařec také poznal hrozné nebezpečí a proto rychle jednal. Strhl zetlelý svůj poustevnický šat a kázal, aby i Valens tak učinil. Ten udiveně pohlízel na Hilára a nemohl ho pochopiti. Než láska k životu jednala za něho a on mimovolně se oblékl v šat kmetův a tento vzal šat císařův rozdraný sice, ale přece se známkami nádhery a přepychu — byli hotovi.

„Nuže rychle,“ zvolal Hilár, „jdi, jdi rychle, zachraň se a čin pokání za hříchy své!“ při tom ukazoval na dvěře, ale Valens zůstal stát jako skamenělý, neb nyní poznal, že Hilár se chce za něho obětovati. Zimničně se zachvěl a padl Hilárovi kolem krku a hořce plakal, než stařec vida nezbytí, nutil Valenta rychle k odchodu: „jdi jen upokojen a bez starosti o mne nahoru po řece proti přibíhajícím Gothům, oni tě ušetří a já rád umru, jdi a modli se za mne a svěťci Irenu!“ při tom jemně jej strčil do dveří, neb také nechtěl, aby Valens pozoroval veliké slzy, jaké mu kanuly s očí;

tento ještě na prahu volal rozčilen: „vždyť jsi Hiláre nevinný, ty jsi mi — —“, ale tento kýval již jen za ním, žehnaje ho křížkem Ireniným. — Valens ještě jednou se ohlédl na chatrč, zalkal bolně a zvolna, shrben krácel podle břehu proti Gothům, kteří udivení pohlíželi na starce a pustili jej, když jim ukázal rukou na chatrč. Tu klečel Hilár před okénkem zahalen v císařský háv a modlil se hlasitě k Bohu, aby mu zemřítí dal za hříchy Valentovy. Neměl na světě již nikoho, vše ztratil, příbuzné, otce, matku a jmění rozdál chudým a nyní poslední jmění, vetchý život, chtěl obětovati za kajicného císaře. Líbal horoucně kříž a chtěje se ještě jednou rozhlédnouti po chatrči, vstal, otočil se od okénka, ale v tom byl od zadu proklán zuřivým Gothem, jenž se dal oklamati císařským šatem, ostatní zatím se seběhli a v okamžení stála chatrč v plameni. Hilár umíral — a za lesem klečel Valens spínaje ruce k blankytnému nebi, žaloval a bědoval Bohu na své hříchy, prosil a modlil se za Hilára. Pojednou uzel oheň, vykřikl a znova padl na zem a rval si vlasy a hořce plakal. Pak se zvedl a krácel s hlavou schýlenou dlouho a dlouho, ale ne k Cařihradu více, nýbrž na západ až přišel do prvního kláštera v Itálii, založeného sv. Ambrožem, vstoupil do fortny a více nevykročil. Nikdy neřikal nikomu nic o původu svém a ptal-li se ho kdo, odpovídal jen, „že jest hříšník Valens“. Každý ho ctil pro tichou a skromnou povahu a obdivoval ho pro jeho život kajicný, příkladný a svatý. Po letech umíraje v kobce své, zašeptal: „Kristus Pán a Bůh můj, kterého jsem pronásledoval — Hiláre! smiluj se —“, vypustil duši.

Gothové sebrali kosti Hilárovy a v šíleném vzteku vrhli je do řeky, klnouce Valentovi.

Zapři sebe.

Zapři sebe, zapři srdce svoje
před škodlivou světa žádostí,
jež tě zove vábně k hříšnosti,
abys vyšel jako vítěz z boje.

Nejsi osamělý, — beze zbroje;
Pán tě sílí se svou milostí,
odejímá tobě slabosti,
krotí hříšné srdce nepokoje.

Zvolej jenom v roznícení
vzhůru k rajske prostře:
„Neuved nás v pokušení.“

Bůh tě vidí, — spěchá ku pomoci,
žádá ale, aby's v pokoře
k Němu volal v touze jako k otci.
J. Ř.

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Pokračování.)

Jakmile dostala se do Čech zpráva o smrti Husově, nastalo po celé zemi prudké jitření proti duchovenstvu katolickému a zvláště proti biskupovi Litomyšlskému, který vyslancem jeho před rokem byv učiněn, při před sborem vésti se odvážil. Biskup zdržuje se ještě za nějaký čas na sněmu odešlal (11. července) list arcibiskupovi Pražskému Konrádovi z Vechty, ve kterém počet vydával z jednání svého dokládaje, že se vynasnažoval všemožně, aby království České od zlé pověsti bludu a kacířství očistil; i radil snažně, aby velepastýř shromáždě kolem sebe všechna knížata světská a osoby duchovní odvrátiti je se snažil od nákazy bludařské, dokud ještě shovívavost shromážděného sboru církevního na laskavých přestává prostředcích, prosil aby vypravili se zvláštní poslové ke sněmu, tím že čest království Českého zachována ba zvýšena býti může. Avšak dříve než něco po vůli biskupově bylo podniknuto, došlo arcibiskupa Konráda, kapitoly a duchovenstva Českého i Moravského několik listův (26. července) od sboru Kostnického, v nichž tresty hrozeno těm, kteří uposlechnouti by se zdráhali hlasu Církve sv. Účinek listů těch byl daleko jiný, nežli otcové na sněmu očekávali. I v brzkou zpravení byvše o pronásledování kněžstva v Čechách vyslali (dne 25. srpna 1415.) biskupa Litomyšlského Jana Železného do vlasti, ustanovivše jej apoštolským legátem a doporučivše jej vřele ochraně a podpoře věrných pánů zemských. *) Biskup tedy vrátiv se do vlasti bouřemi zmítané nalezl statky své v rukou pánův a rytířů, kteří zbrojnou mocí jich se byli zmocnili, přesvědčil se, že ani arcibiskup Konrád ani biskup Olomoucký Václav novotám nekladou důrazného odporu; toliko věrná kapitola Pražská ochotně podávala mu pomocné ruky. Nemohla se na ten čas nadíti zdárného výsledku, uchýlil se do biskup-

*) Zvláště pak obraceli zraky své k panu Janovi z Hradce, královskému hofmistru. V listu k němu zasláném nazvali biskupa Jana „zápasníkem pro víru a nejhorlivějším bojovníkem pro čest království Českého.“

ského sídla svého a setrvav tu přes zimu snažil se nabytí neprávem mu odňatých statkův. *)

Na začátku jara r. 1416. došly opět listy od sněmu Kostnického některých pánův Českých k podpoře vyzývající věrné syny Církve naproti mnohým nepřátelům biskupovým. Jan Železný svolav v oktáv Božího Těla téhož roku kanovníky své k poradě, na tom s nimi se ustanovil, že zůstanou i v nejtěžších protivenstvích věrnými Církvi sv. a bude-li nutnost toho vyžadovati, aby chránili práva její, že neušetří ani meče duchovního ani meče světského spolehající na pomoc královských bratří Zikmunda a Václava, dokud nevrátí se zbloudilí k poslušnosti shromážděného sboru církevního v Kostnici. K usnešení tomu přistoupil i Václav Králík, biskup Olomoucký s celou kapitolou svojí. Učinil tak, jak se pravdě podobá, aby odvrátil od sebe podezření netečnosti, z které v též čas před sněmem obviňován byl. Než nemohl dosvědčiti skutkem lichost žaloby a upřímnost vůle své rozloučiv se již v září s vezdejším životem.

Smrt jeho měla v zápětí nejednu obtíž pro biskupa Litomyšlského Jana V. Zvolen byv jistě od většiny kanovníkův kapitolních v Olomouci za nástupce jeho (dne 21. září 1416.) nalezl mocného soupeře v kanovníku Vyšehradském Alešovi z Břeží, jenž volán jsa od několika kanovníků za biskupa Olomouckého z vůle krále Václava zbrojnou rukou v držení biskupské stolice té se uvázal. Ničeho nezpomohlo rozhodnutí sboru Kostnického rušíc volbu jeho a ustanovující (14. prosince) Jana Železného za pravého biskupa Litomyšlského a Olomouckého pospolu; neboť král Václav pohrdl ustanovením tím a biskupa Jana ani do země pustiti nechtěl. Jan V. stěžoval si po zvláštních poslích, které ke sboru byl vypravil, na bezprávi tak křiklavé a dosáhl toho, že i nově vyvolený papež Martin V. v obojím důstojenství jej potvrdil (14. února 1418.). Než pozbaven jsa i důchodův svých utekl se nejprv k císaři Zikmundovi do Uher a od-

tud ubíral se do Říma, zprávy podat sv. Otci o truchlivém stavu Církve sv. v Čechách. Dověděl se tu o smrti krále Václava IV. přimlouval se u papeže Martina V., aby soupeř jeho biskup Aleš aspoň za biskupa Litomyšlského byl ustanoven, a ujištěn byv, že se tak stane, vracel se do Čech.

Na jevišti země České odehrával se právě počátek krvavých válek Husitských. Možno-li za pravdu tomu dáti, co „staří letopisové“ vypravují, spojil se biskup Jan s některými pány a horníky Kutnohorskými, aby na počet vzrůstající kališníky kruté pobíhl. Na počátku r. 1420. když dědičný král Český Zikmund na Moravě meškal, uveden byl biskup Jan Železný na stolec svůj Olomoucký, kterého málem za čtyři leta se mu bezprávně odpíralo. I postoupil bez meškání na přímlovu arcibiskupa Konráda z Vechty správu diecése Litomyšlské Alešovi Olomouckému vyžádav k tomu účelu řádného potvrzení od sv. stolce apoštolského v Římě. Po roce (dne 21. dubna 1421.) prohlásil se veřejně arcibiskup Konrád pro čtyry artikule Pražské a Jan Železný vyvolen byl za administrátora osiřelé takto arcidiecése Pražské. Avšak hrůzoplné boje, jež vůdce Žižka v zemi České vedl a i přes hranice do Moravy zanesl, nedoprávaly již místa žádnému pokojnému působení v úradech tak důležitých, tak že biskup opět v pancíř oděn jsa s mečem v ruce zemi hájiti byl přinucen.

Zbytečno by bylo, jak se domníváme, obsírněji uvažovati zásluhy biskupa Jana V., kterých dobyl si během třicetiletého působení svého v Litomyšli nejen o diecési svou, ale i o veškerou církev v zemi České tehdáž nemálo bouřemi zmítanou. Současníci jeho vydávají mu nejlepší svědectví nazývající jej mužem velikým, vznešeným, v řečích i v počínání mocným; sbor církevní slovy uznalými velebí jej jako zápasníka pro víru nejstatečnějšího. Nepřátelé jeho, kteří v povolání k Čechům a Moravanům r. 1420. vydaném nazvali jej „člověkem neřádným a velikým hancem jazyka Českého“, soudili příliš předpojatě, než aby pravdu byli vyřknouti mohli. Jak vysoko zásluh jeho cenil spravedlivý papež Martin V. z toho je vidno, že obdařil jej hodností, které účastnil se do té doby teprv jediný syn národa Českého, totiž arcibiskup Arnošt, jmenovav jej r. 1426. kardinálem sv. Římské Církve s titulem sv. Cyriaka v Lázních (in Thermis). O něco později (1428.) stal se Jan Železný biskupem Václavským v Uhřích. Diecési tu po

*) Někteří historikové zavedení jsouce mylným udáním Pelciovým (Wenzel IV. 2. díl str. 644. 649.) staví biskupa na ten čas v čelo některých pánův, jako Smila Flašky z Pardubic, Bočka z Poděbrad a j. a provázají jej při dobývání některých hradů k statkům biskupským nikdy nenáleževších. Události ty spadají patrně do r. 1400., kdy zapsali se pánové k jednotě proti správci zemskému Prokopovi.

dvě léta zpravovav zemřel v Ostřihomě dne 9. října r. 1430. a tělo jeho uloženo v městě Vácově k věčnému odpočinku.

(Dokončení.)

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

Sluha se vzdálil, a Beser pokračoval ve své samomluvě.

„Hledám prostředek k bouři, a zde se mi sám na ruku klade. Nadarmo jsi mi nedal Ezíde příklad! Ano, tři, právě tři roky jsou tomu, co kalif Ezíd zapověděl ve své říši ctění obrazův. Můžeme toho i u nás zkusiti, lid se bude bouřiti, Jovine, ty padneš a padne i někdo jiný. Než, přivolí-li Lev? Musí, dovedu ho přemluvit, zkusím toho hned zítra.“

Beser by byl zajásal radostí nad svým plánem; radost svou zapíjel však jen vzácným Jonským vínem, jež sluha nepostačil mu nalévat, až přemožen jím upadl rádce císařský v tvrdý spánek.

Ustrojen v nádherný šat císařského rady bral se procitnuvší Beser druhého dne do paláce císařova. Lid hluboce se mu kořil; Beser přijímal to s pohrdlivým úsměvem. Nevěděl ten lid nebohý, jak citlivou ránu zasaditi mu chce bezbožný rádce císařův.

Stráž císařská pokorně se uklonila; nebylo třeba ohlášení, Beser vešel ihned beze všeho do komnaty císařské.

Dovedl pak si rádce císařův dáti tak vážné vzezření, že Lev Isaurický ihned vstal a příchozímú vstříc šel.

Císař byl vysoká postava, mohutných plecí a jiskrných očí; vše prozrazovalo na něm ráznost. Když vzpřímen před schýlenou postavou rádce svého stál, mohl si jej člověk dobře představit, jak asi vypadal v čele odvážného vojska. Bojovným byl, vlastně býval, ale šlechtetnost neprozrazovaly jeho tahy; v těch jevila se spíše surovost, nízkost smýšlení.

„Což přinášíš mi tak hrozné zprávy, že se tváříš, jako by ti zamilovaná otrokyně byla uprchla jako plachá holubice?“ s hlasitým smíchem započal císař.

Beser schytrale se usmál.

„Znáš mne, nejvznešenější pane, že nepomýšlím na sebe, když běží o blaho tvé a blaho říše.“

„A což hrozí tomu blahu nebezpečí zase?“ rychle vmísil se do řeči Besrovy císař, „snad zase ti kletí stoupenci Mahomedovi?“

Nepovšiml si zajisté císař toho pohrdlivého úsměvu, jaký přelétl tvář renegata rádce.

„Uhodl dobře, nejmilostivější pán můj,“ úlisně mluvil Beser, „právě zase Arabové hrozí říši. Nestalo se dosud nic proti nám, ale může se státi. Bojovný Ezíd pobouřil Arabii, Palestinu, Malou Asii, jest se obávati, že udeří i na nás.“

„Ha, nebylo by to poprvé, posledně tu byli — —“

„Před šesti roky, nejmilostivější pane.“

„Proklatá věc, rád jsem válčil, víš to, milý Besre, ale teď bych již měl předce jen rád pokoj.“

Císař naliti si dal číši krétského vína, jež vypil jedním douškem, a pokračoval:

„A co má Ezíd vlastně proti nám, proč zdvihati chce novou válku? což nezkusil ještě síly řeckého ohně?“

„Dovol, nejjasnější pane můj, abych odvážil se odpověděti tobě na ty otázky, pokud mohu. Jak znám kalifa Ezída a vůbec stoupence Mahomeda, velikého proroka, nepříteli se jim nic tou měrou u nás jako jedna věc — —“

„A ta jest, mluv!“

„Přílišné ctění obrazův a soch svatých. Koran jmenuje to ohavností před Bohem, a proto platí u Mahomedánů ctitelové obrazů za modláře, nevěrce; nevěřící pak — učí koran — ať jsou víře přivedeni; odtud ta nenávisť proti nám. Ale dovolím si poznamenati, válce že by se mohlo předejiti —.“

„Mluv jen, ty moudrý rádce můj, víš, že již znechutilo se mi řemesla válečnického,“ rychle pronesl císař.

„Bojím se říci ten prostředek; nejmilostivější pán můj musil bych míchat se do věcí, jež týkají se římského biskupa a víry,“ chytře s líčenou starostlivostí ozval se Beser.

„Haha,“ dal se do smíchu císař, „z toho všeho si málo dělám. Což nerozhodovali moji předchůdcové na trůnu ve věcech víry, co a jak chtěli? Co Lev Isaurický nařídí, tomu se bude věřiti, co on zavrhne, to musí padnouti. Mluv, k čemu radíš mi?“

„Myslím, poněvadž Ezíd chce na nás udeřiti, že ctíme obrazy, abys zakázal ctění obrazů a on pak nebude mítí příčinu proti nám.“

„Výborně mluvíš, jsi přec jen pravý rádce můj, máš pravdu, beztoho prokazují velikou úctu těm mazaninám, můj obraz mají ctíti, ale ne na kusu plátna neb papíru Boha si představovati; zakážu ctění obrazův. Myslíš, že Ezíd pak dá pokoj?“

„Zajisté, bude nás považovati za věřící“

vyznavače jediného Boha, ale jsou pak zase jiní nepřátelé — —“

„A kteří?“

„Bojím se, že římský biskup — —“

„Ha, Řehoř II., o tom nemluv, jsem rád, že ho podráždím, osobuje si nadvládu nad námi, já rozhoduji v této říši o tom, co se má věřit.“

Schytralý rádce v srdci plesal, na oko ale pln starostlivosti pokračoval: „Což ale Germanus patriarcha?“

„Ten stařec? Ten musí umlknouti; jsem naň velmi rozhorlen, nedávno dovolil si ve své řeči viniti dvůr můj z pokaženosti; což má být císař Řecké říše živ střízlivě jako chudý poddaný? což nejsem pánem, abych si směl dovoliti vše, čeho se mi zachce? Jdi mi s tím mravokárcem, protiví-li se, uvidí —“

„Také já nemyslím, že bychom se měli ho lekati, ale připomenul jsem to jen, kdyby pak z toho nějaká bouře měla vzniknouti.“

„Myslíš, že by se opovážil někdo?“

„Nějaký nepokoj arci vznikne, ale což jest to proti výhodám, které tím, nejmocnější pane, získáš! Řím pokoříš. Germana potrestáš a Araby od říše odvrátíš; po krátké bouři zavládne v tvé velké říši pokoj, v němž klidně budeš moci dlouhá, dlouhá léta panovati — —“

„Toho si žádám a proto nic neleším se malé bouře. Obrazy musí přestat, já ti to nařizuji, abys vše ostatní zařídil, čeho třeba. Haha, k vůli obrazům budu si malých starostí připouštět. Co nejdříve zakaž ve jménu mém ctění obrazův, ale nyní dovol, abych užil trochu pohodlí.“

Mezi tím, co císař vyprázdnil pohár vína, odcházel s nehlubší pokorou vychytralý rádce od něho. Dosáhl, čeho dosíci chtěl a proto byl spokojen.

Měl jsi, Lve Isaurický, viděti zlomyslný úsměv svého rádce, — neboť nemohl utajiti své radosti, — snad bys byl nesvolil k zlovolnému jeho návrhu!

V.

V bohaté komnatě paláce Jovinova u nohou spanilé dívky seděla stařena, tvář staré služky té vyjasnila se při pohledu na dívku milostnou.

„Celá že se podobám své zesnulé matce, pravíš, milá Anno?“ ozvala se Helena, dcera pobočnickova.

„Ano, velitelko moje předobrá, celá vypadáš tak spanile, jako zesnulá rodička tvá.“

„Ach! škoda jen, že jsem nepoznala matky své, že tak záhy mi zemřela!“ zaštkala dívka; ale hned setřela slzu s oka a vinula se k staré služce.

„Nesmím nařkáti, vždyť mám tebe, předrahá má Anno; tys mi druhou matkou.“

Srdce stařenino zaplesalo radostí; líbala ruce své mladé velitelce a pohnutým hlasem zvolala:

„Ne pouze spanilost těla, ale i dobrotu srdce zdědila jsi po nezapomenutelné matce své. Ach! jak děkuji Bohu, že tě zachoval na živu v těžké oné nemoci! Nebohý pán můj, co by si byl počal!“

„Otec můj jest tak dobrý,“ vskočila jí do řeči Helena, „a jak velice mne miluje. Však i on i já jsme tobě mnoho povinni; že jsi tak vroucně se modlila — —, jen mně dovol abych domluvila, na tvou prosbu Bůh mne uzdravil; vím to vše, neb mi otec o tom kolikráte vyprávěl — —.“

„Já, dobrá velitelko moje, nezasluhuji díkův, ale ukázalo se, že nadarmo nikdo neprosí, kdo u „posvátného kříže“ od Boha něco žádá.“

„Jak ráda poslouchám vždy tvé vypravování o tom kříži, milá Anno, jak učím se víc a více kříže toho si vážit!“

V tom odhrnula se záclona a do komnaty vešel Jovinus. Se zářícím zrakem pohlížel na spanilou svou dceru, která byla vyskočila a jej obejmutím přivítala.

Stará služka povstala.

„Mám odejít, poroučíš, pane můj?“

„Jen zůstaň, Anno, vychovatelka mé paní a dcery jest mi milá jako matka; rád to vidím, že i Helena tě tak miluje.“

„Něco však tobě nesu, dceruško!“ pravil vesele obraceje se k dívce; „co mi dáš za to?“

„Slibuji, že tě povždy budu milovati!“

„O tom jsem přesvědčen; než tu vezmi již!“

Jovinus vyňal ze záhybů roucha svého skvostný stojací kříž.

„Toť obraz posvátného kříže!“ překvapeně zvolala dívka plna radosti.

„Ano, věrné jeho nápodobení; věděl jsem, že ti takto způsobím radost, vím, v jaké úctě ten kříž máš, že bys každodenně chtěla k němu choditi.“

„A což ty, otče, nectíš toho svatého kříže?“

„Což myslíš? vždyť bez něho a modlitby této dobré stařenky neměl bych tebe, drahoušku můj!“

Pobočník císařský objal dceru a tiskl ji k svému srdci.

„Ctím, miláčku, posvátný ten kříž, smíš také časem jej navštívit, ale ne často; ve tvých letech nynějších nesmíš již tolik vycházeti, vždy půjde s tebou Anna.“

Stařena pozorně pohlédla na dárek Jo-
vinův a pravila k dceři:

„Věrně vypodoben, do podrobná všechno
tak! Jak vzácnou to máš památku, spanilá
velitelko moje!“ dodala pohnutě líbajíc kříž.

„Ano, ano,“ plesala dívka, „celý to svatý
kříž! O v jaké jej budu mítí účtě a váž-
nosti! Každý den budu se u něho vrouceně
modlití za tebe, otče můj, za matku a za
dobrou Annu.“

Se slzou v očích pohlíželi otec i sta-
řenka na milostnou dívku, tak rozmilou ve
své nevinnosti a zbožnosti. Otec viděl ji
v duchu před sebou již výše, na trůnu císař-
ském po boku mladého prince s korunou
na hlavě.

Šťastná rodina to byla; nikdo z nich
netušil, že mračno zhoubně hrozí jim nad
hlavami.

VI.

Beser nečekal dlouho; vášeň k sličné
otrokyni poháněla jej. Že by císař slovo
své vzal zpět, nebál se; věděl, co si Lev
kdy umínil, to že i provedl. Myslí si ale
rádce císařův, že nejlépe koutí železo, do-
kud jest žhavé.

Bylo 29. dubna roku 726.

Jako náhlý píval z hor neb náhlé ude-
ření blesku do tiché dědiny působí nárek a
zoufalost, tak působí i neočekávaná zpráva,
že ztratiti máme, co nám tak milé a drahé
bylo.

Důkaz o tom podal Cařihrad toho dne.
Cosí neobyčejného bylo obyvatelům všem,
že na ulicích ukázalo se po dlouhé době
zase jednou veliké množství vojska.

„Co se stalo?“ pravil jeden.

„Pojďme, uvidíme!“ vybízel druhý.

V brzku obklíčil zástup veliký císařské
vojíny. Mezi nimi bylo viděti osoby nevrle se
tváříci.

„Co nám to poručil jen! k takovému
dílu máme přispěti,“ zlobil se jeden.

„Raději opustím službu císařskou!“ hor-
lil druhý.

„Mlčte, rádce císařský ví, proč nám tak
nařídil,“ okřikoval je vojín jiný.

Zvědavost vzrůstala se u zástupu sbí-
hajícího se pořád více a více.

„Co jen bude? Hleďte, tam přední set-
ník drží v ruce list, vypověděl císař snad
vojnu těm divokým Mahomedánům?“

Podobně pronášeny hlasy, až setník onen
vystoupil na povýšené místo, otevřel list a
silným hlasem za hlubokého ticha čísti po-
čal po obvyklém úvodu:

„Všem obyvatelům slavné říše Řecké
se oznamuje, že rejslavnější panovnické říše
té Lev Isaaurický za dobré i nevyhnutelné
uznal „zakázati k rozmnožení cti Boží a
k zachování říše před nepřátely, všechnu po-
ctu vzdávanou až dosud obrazům a sochám
Svatých,“ zároveň ráčil naříditi, aby všechny
obrazy a sochy Svatých do tří dnů odevšad,
z chrámů i domů odstraněny byly. Přísné
tresty stihnou každého, kdo by proti zákazu
a nařízení tomu jednati se opovážil. Dlouhá
léta slavnému císaři, Lvu Isaaurickému!“

Dočetl; vojáci z povinnosti volali: „Dlou-
há léta slavnému císaři, Lvu Isaaurickému!“
jinak ale zástup shromážděný si vedl.

V první chvíli zmocnilo se ho němé
strnutí. „Nikoliv, to snad ani není možno,
aby císař tak nařídil!“ Ale ti vojáci před
nimi svědčili, že se tak již stalo. Lid byl
jako omráčen, vzpamatoval se však brzo a
divoké výkřiky ozvaly se:

„Jak že? obrazy že nám chce vzíti?
jakým právem a proč?“

„Že tím zachrání říši? což jsou jí obrazy
na ujmu?“

„To není od císaře, to kuje zlopověstný
jeho rádce.“

„Jest beztoho renegat a kdo jest rene-
gat, toho znáte.“

„Co budeme dělati? Ví-li to náš patri-
archa?“

„Pojďme ke Germanovi patriarchovi!“
vybízel ženy.

„Nikoliv! na toho zrádce pojďme, ať
tyran odvolá, co císaři namluvil!“ volali
muži.

Jako když do vosího hnízda se píchne,
tak účinkovala poslední slova na rozhorčený
zástup. Již zdvihali pěstě, již sahalí po
zbraní a zástup se chtěl obrátiti k paláci
Besrovu.

Najednou umlklo vše, hluboké ticho na-
stalo. Mezi zástupem objevila se vysoká
velebná postava muže staříckého v dlouhém
rouše s odznaky biskupskými. Byl to patri-
archa Cařihradský Germanus.

„Pokož vám, milé děti. Vím od sluhy
svého smutnou zprávu, která vám byla nyní
prohlášena. Lituji, že císař tou měrou se
uchvátiti dal a nařízení vydal, k němuž ne-
má práva ani příčiny. Než nyní nerušte
pokoje! Nezůstane při tom; půjdu k císaři
a přičiním se, aby zrušil nařízení. Modlete
se za mne, modlete se za císaře svého, aby
nedal vzniknouti bouři.“

Rozstoupil se zástup na ta vážná slova
milovaného svého vrchního pastýře. I vojáci
sklonili uctivě svou zbraň, lid pak klekal a

patriarcha ubíraje se středem jeho žehnal na všechny strany.

Jako občerstvující rosa na vypráhlé rostliny, tak účinkovala slova jeho na zástup, který před chvilí tak nakvašen byl. Povstali upokojeni a dlouho hleděli za stařečkem. Pozvolna pak rozcházel se, jedni doufali, spoléhajíce na patriarchu, jiní strachovali se, poněvadž domýšleli se nějakých piklů Besrových u krutého císaře. (Pokrač.)

Nizko a vysoko.

Čím níže noha Tvoje
na zemi sestupuje:
tím více slunce zdroje
své teplé rozšiřuje.

Čím výše ubírá se
tvá noha na pohoří,
vše vítá tebe v kráse,
zima však tebe moří.

Tak to i s láskou bývá.
Ta v skrovné myslí plane;
kde ale pýcha dlívá,
tu vítr chladný vane. J. Ř.

DOPISY.

Z Prahy, v měsíci srpnu.
(*Letošní exercicie kněžské.*)

K hlasu nejdůstojnějšího arcipastýře shromáždilo se dne 9. t. m. valně velebných bratří pod krovem seminářským k duchovním exerciciím. Sešli jsme se jdouce též za hlasem vlastního srdce, jež nám doznává prospěch, potřebu, ba nutnost duchovních exercicií. „Statutum est hominibus mori“, čteme v písmě, a zajímavě, co anglický velíkán Byron dí: „V společnosti učíme se žítí, — umřít učí nás samota!“ Nebylo ovšem třeba teprve slov básníkůvých, budiž však to dokladem, jak i v myslí nekňeze zakoreněna idea prospěšné samoty, jež nás shromáždila, byť i v materialism zabředlý svět ji zavrhoval.

Ve jménu Božím počali jsme duchovní cvičení o půl 5. h. nešporami a kompletářem v chrámu sv. Salvatora, zapěli velebný hymnus: „Veni Creator Spiritus“ a po uděleném požehnání Nejsv. Svátostí ubírali jsme se s J. Eminencí, jež Velebnou Svátostí nesl, do seminářského oratoria za zpěvu „Pange lingua“. Zde uvítal nás nejdůstojnější arcipastýř krásnou promluvou, opírající se o žalm 53. „Deus in nomine tuo salvum me fac,“ ve které poukázal na koho

spolehal David, a kde nám záštitu hledati jest v těchto dnech: deus in nomine tuo, poukázal na potřebu vroucí modlitby za našich dnů, neboť i proti nám povstali „alieni“ a ti silní jsou, — „fortes quiesierunt animam meam“; — Pán však jest, jež vzpomáhá, duše naše sílí, a rozptyluje nepřátely naše; a proto obět s radostí obětovati budeme Pánu, — voluntarie sacrificabo tibi — obět pokory a vzývati jméno Páně a i vůči velkým překážkám konati povinnosti své a posílení exerciciemi bojovati proti nepřátelům Krista Pána. Po té promluvil exercitator P. Lukáš ze řádu Karmelitského v Linci, jehož důkladné, vzletné a krásné myšlenky v meditacích dovedou poutati, dovedou pohnouti, dovedou uchvátiti. Stůjž zde stručný obsah řeči, jaké v posvátném třídní činil. Shromáždění naše nazval souborně Timotheus — vir, qui debet timere Deum, — a sám máje býti napomínajícím Pavlem očekává vůči slabým silám svým důvěrně pomoci s hůry, spatřuje záruku pomoci Hospodinovy ve slovech Kristových „ubi duo vel tres in nomine meo,“ jakož i v přítomnosti arcipastýře, od něhož obdržel povolání k úloze nesnadné. A tomuto Timotheovi — nám — kladl v srdce předsevzetí pro posvátné exercicie: „Stůj co stůj chci zachovati svou — jedinou — drahocennou, — nesmrtelnou duši!“ Na paměť uváděl Krista, jež stojí u dveří srdce našeho, a — klepá, — žádaje srdce naše: „praebe mihi cor tuum fili!“ Dejme mu je rádi. Jest zajisté v životě lidském trojí důležitý činitel, od kterého spása závisí, totiž: rozum, vůle a srdce, — zvláště srdce, kteréž může býti mocnou pákou, ale i odpůrcem spásy, proto též vyslovil jistý světec (sv. Bernard) pravdu velikého dosahu: „Kdo chce zmocniti se člověka, musí zaujati srdce jeho.“ A Kristus chce v těchto exerciciích zmocniti se nás, proto žádá srdce naše — praebe mihi cor tuum fili! — Mějž tedy Timothee, *srdce sebrané*, neboť Pán jenom klepá, a chceš-li slyšeti, třeba, bys utlumil hluk světa v srdci svém, — měj *srdce pokorné, srdce ochotné, srdce obětavé*. Pán za to slibuje, že v srdci tvém hostina bude, tebou spořádaná Jemu — a tobě Jím. — Hle ta trojí cesta spasení: očistění — On klepá, — osvícení — hostina tvá, připravená skutky ctnosti Pánu, — spojení učiněné sv. přijímáním od Pána tobě. Základem spásy lidské jest pravda o svrchovanosti vůle Boží, kteréž se vzpírá lidská samoláska, a touha po užívání věcí pozemských. Chceš-li však ty, Timothee, cíle svého jako člověk dosíci: *Mihuj Boha*,

chval Boha, zachovej duši svou. Miluj Boha! Miluj Jej pro sebe sama, vždyť již pohan Seneka napomíná: „Si vis amari, ama!“ — miluj Jej též pro Něho, neboť jak sv. Pavel dí: „Prius dilexit nos.“ Miloval nás, *an nás stvořil, zachoval, spasil.* — Viz, Timothee, tu výši, hloubku, dosah lásky Boží, a vzpomeň-li opět mudrce Seneky, jenž dí, že není zvířete, které by se ochočiti nedalo, a vzpomeň-li svého nevděku, — jak je ti u srdce? Miluj Boha i pro Něho samého. Jest zajisté vrozeno člověku, že miluje co dobré jest, to však smutným divem zůstává, že Bůh nebývá milován. „Láska vši lásky není milována!“ lká sv. Bernard. — *Chval Boha!* Justa iudicia et justae viae tuae, rex saeculorum!“ — *Spas duši svou!* fili serva animam tuam et de ei honoram secundum meritum suum. *Spas ji před světem;* honíš-li se za rozkoší jeho viz, co jest tato rozkoš, — pěkný motýl, jenž chycen v rukou ztrácí pel, špiní, vajíčka klade, z nichž rodí se ohyzdná housenka. — *Spas ji pro Boha,* od něhož jsi, a k němuž směřovati máš. — Hle to cíl tvůj, Timothee, jako člověka. — Tys však nejen člověk, nýbrž také kněz, a jako kněz máš zvláštní cíl: poznati *vznešenost kněžství a účel jeho.* — *Vznešenost* tato zajisté idealem jest, to však nesmí odstrašiti nás, byť ne úplně, alespoň dle sil svých tento ideal v životě svém uskutečniti. *Vznešené* jest pak kněžství *co do své důstojnosti,* „stupendum miraculum,“ volá sv. Efrem Syrský, — *vznešené* jest kněžství *co do své moci* — kteráž výtečně projevuje se v proměňování a rozhřešení! — Účel pak kněžství jest: *posvěcovati sebe, a posvěcovati jiných.* *Posvěcovati* máš Timothee *sebe,* to žádá již Zákon starý, jenž nedovolil aby k lidu kněžskému přijati byli, kdož stížení byli neduby; žádá to slovo a příklad Kristův, žádá to Církev sv. i rozum. Máš *posvěcovati jiných,* — pasce agnos, pasce agnos, pasce oves meas, praví Kristus a tato povinnost váže tě *moci svěcení,* jež jsi obdržel i *beneficia,* kteréž máš. — Smérem k tomuto účelu kněžství 4 třídy duchovních rozeznati možno: jedni starají se o své i věřících blaho — jsou to právě svatí, apoštolští kněží, jedni starají se o své, nikoliv však o věřících spasení, — duchovní to nedokonali, — jiní starají se o spasení věřících, nikoliv však o své — a ti jsou zrádci na sobě samých, jiní konečně zanedbávají své i jiných spasení, a ti zrádci jsou na sobě i věřících Timothee, o kéž všichni náleželi k těm prvním!

Kněz má tedy co člověk i co sluha Boží v životě svém stanovený cíl — úchylna, od

něho jest *hřích!* — „Memorare novissima tua et in aeternum non peccabis,“ toto pokynutí Timothee, kým udrží tě na pravé cestě za konečným cílem.

„Statutum est homini semel mori et post haec iudicium,“ soud čeká! Sv. Pavel rozeznává soud světa, soud svědomí a *Boží,* zvláště tento poslední jest to, jehož báti se musíme, báti, neboť ten kdož souzen býti má, jest člověk, křehký, bídný tvor; — a ten kdož souditi bude, jest Bůh, — soudce to jediný, svatý, přísný, spravedlivý. Abychom šťastně přestáli soud tohoto soudce musíme se modliti, souditi sami sebe, a bdíti, — vrchol však této snahy jest opravdové pokání, k němuž vybízí nás *svědomí,* jež jest svědkem i žalobníkem naším. — Rád by tak mnohý ukonejšil svědomí své zdánlivými důvody pro své vášně, pro své poklesky, marná to však snaha. — Ukonejšit dá se *toliko pokáním ve sv. zpovědi.* Jak přirozeno jest toto ustanovení Kristovo zpovídati se a tím svaliti tíži se srdce svého — důkazem tak častý úkaz v životě, že tajný zločinec sám staví se soudci a vyznává se ze zločinu, aby nabyl pokoje, klidu. — A když tak utíkáme se i my ku svému soudci, hle tu opétuje on zázrak milosrdenství Božího, — očistění od kalu hříchu, stojíme na prvním stupni cesty za spasením. — Druhý stupeň jest osvěcení. A na této cestě osvěcení vůdcem Kristus, na jehož praporu heslo: *boj, oběť!* — „Boj,“ jest to první slovo hesla na Kristovu praporu, výraz to pravdy, která před Kristem již uznavána byla, čteme v písmě S. Z. Militia est vita hominis super terram, — a v Z. N. svatý Pavel totéž hlásá. — K boji však potřebí jest zbroje, jakou tedy odíti se dlužno? Oděj se Timothee: *roziímáním o kříži Kristově o posledních věcech člověka.* — „Oběť“ — a co obětovati máme? Obětovati máme svou vůli v poslušnosti, svá srdce v bratrské jednomyslnosti a svornosti, své pohodlí v neunavné práci pastýřské, své tělo v odříkání. — Takovým životem dochází kněz milosti, ta však nesmí zůstatí mrtva v něm, nýbrž od něho má *přejíti na věřici* v té práci apoštolské která mu svěřena jest. — Přechází pak tato milost na věřící *slovem Božím, sv. svátostmi, dobrým příkladem, a milostí tou posvěcují se duše jejich.* — Rozvaž Tim. jak posvátný to úkol. — Na té cestě osvěcení třeba však také uvážiti ta slova: *Panem de coelo praestitisti eis!* Chléb s nebe, tělo a krev svou dal Pán. On s nebe sestoupil v jesle, z jeslí na kříž šel, s kříže sestupuje na oltář a z oltáře

přechází v srdce věřících, — hle ta láska Kristova, kteráž i nevědné sytí nebeským pokrmem. Od tebe Tim. žádá ale tato láska *úctu*, přichází k tobě ovšem takřka na zapřenou, nicméně, ty víš kdo skrývá se v těch způsobech chleba a vína.

A ta láska přináší také ovoce, neboť ona poráží ty modly života lidského: pejchu, hněv a samolásku. — Kdo ctí syna, ctíti bude zajisté i *matku*, kdo ctí Krista, jak jinak, než aby též ctil tu blahosl. Pannu? Vždyť v té úctě k Marii P., nalezá kněz také blahodárné pohnutky pro život svůj. — Srdce Mariino plno zbožnosti učí *životu prodchnutému sv. rozjímáním, učí odevzdanosti do vůle Boží, učí lásce Boží*. V tomto životě bohu libém zapotřebí však knězi vytrvalosti a věrnosti. — Nuže co mu zachová tuto *vytrvalost*? — Zachová ji častá sv. zpověď, sv. přijímání, přemáhání vad a vášní, která srdce jeho ovládají. — A co bude jeho odměnou? *Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitae!* Tot odpovědí, tot krásnou útěchou! — Tak asi skončil vel. p. exercitator. — Neméně krásná byla rozjímání o tajemstvích sv. růžence, jež vdp. rektor semináře Dr. Bauer v pravdě dojemným způsobem po tři dny s námi konal, a uvažování důstojnosti i povinnosti stavu duchovního, jak vel. P. Bernfuss, ze řádu kapuc. na srdce shromážděným kladl. — V pátek ráno promluvil ještě na rozloučenou nejd. arcipastýř na základě žalmu 133. poukazuje k tomu, jak i my s levity S. Z. zvolati můžeme: *Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, a rozpouštěl nás s pastýřským požehnáním a přáním, aby duchovní cvičení přineslo duším našim milost a lásku Boží*.

Po společném sv. přijímání poděkoval ještě vdp. probošt Štulc jménem všech J. Eminenci za tu péči, kterou připravil nám krásné třidenní, a vel. P. exercitatorovi za jeho krásné napomenutí. Dejž Bůh, aby přineslo nám milost a lásku Boha trojjediného.

Z Broumova, 3. srpna 1880.

(*Jubilejní slavnost p. opata Rottera.*)

Dne 10. listopadu 1878 konal vdp. opat kláštera Břevnovského a Broumovského a zemský prelát dr. Jan Nep. Ignát Rotter jubilejní památku slibů řeholních v Praze a v Břevnově. Dne 1. srpna 1880 slavil v Broumově své kněžské druhotiny. Slavnost tato konána způsobem důstojným velezasloužilého oslavence, který jako kněz, lidumil a učerec hojně zásluhy sobě získal. Narodiv se 27. února 1801. z rodičů chudobných v Broumově, studoval gymnasium a filosofii v rodném svém městě a v Praze, načež 27.

října 1825 vstoupil do řádu sv. Benedikta a 9. listopadu 1827 složil slavný slib řeholní. Odbýv studia theologická na vysokém učení Pražském byl vysvěcen na kněžství v Praze dne 30. července 1830. Památka pak první mše svatě slavená 1. srpna co nejskvěleji, počala za příznivého počasí v sobotu v předvečer v 9 hodin v klášteře zastaveníčkem, při němž kapela Schrollova a pěvecký sbor Orfeus mistrně čísla programu provedly. S pohnutím děkoval stařícký oslavenec provolávaje přítomnému vrchnímu pastýři Sláva. Na to hnuly se spolky přítomné, mezi nimiž zvláště hasiči (některé sbory až i z Police a okolí) četni byli, pochodem do města, ve kterém již veškerá okna byla osvětlena, jen klášter a budovy k němu náležející nebyly osvětleny. Mile byl asi vdp. opat dojat, když jedá s nejdůst. p. biskupem Kralohradeckým a ostatními hostmi městem viděl veškerá okna bohatě ozářená a četnými transparenty ozdobená. Četné prapory, které již při večerním osvětlení bylo z části viděti, vlály v neděli ráno za mírného vánku, vítající přichozí z blízka i daleka. V 9 hodin hnul se průvod z kláštera řadami spolků do městského kostela sv. Petra a Pavla, nad jehož portálem napsáno bylo: *Gloriare Braunamagni Concivis Tui Secunditiis*. (Hrdým buď Broumově druhotinami Velikého Občana Svého). — Zde v chrámu Páně, v němž před 50 lety vdp. oslavenec první mši sv. Bohu obětoval, měl po vykonaných obřadech slavnostní řeč vys. důst. p. kan. dr. Eduard Tersch obrav si za předmět své řeči text z Evangelia sv. Marka 7, 37. „*Dobře všechny věci učinil*“ a zvláště vytknuv, že nebude mluvíti o zásluhách páně oslavencových, any jsou jednak známy, jednak že i sám vdp. jubilant by o nich ze skromnosti nechtěl slyšeti. Věřící lid po celé kázání naslouchal vznešeným slovům proslulého řečníka o úloze kněze a jeho odměně s bedlivou a napnutou pozorností zvláště ku konci, kdy vys. důst. kazatel přál jubilantovi Boží požehnání za jeho blahodárnou činnost a ještě další působení a dobré zakončení, bylo viděti vnitřní pohnutí u všech přítomných. Po té sloužil vdp. jubilant za assistance důst. převorů obou klášterů pontifikální mši sv., při které lid naplnil prostory chrámové na dobro. Po mši sv. ubíral se vdp. jubilant uděliv lidu požehnání, v průvodu hostů nejd. p. biskupa Kralohradeckého dra. Haise, vys. důst. p. kanovníka Tersche, kapitolního děkana dra. Raise, kanovníka Jos. A. Šrůtky, velmistra řádu křížovnického dr. Schoebela, probošta Vyšehradské kapituly V. Štulce,

okr. hejtmanů z Hradce Králové barona Malovce a j. (kteří v sobotu odpůldne ku slavnosti přivítali a okázalým způsobem do kláštera vdp. opatem uvedeni byli) a členů řádů Benediktinského za zvuku hudby řadami spolků do kláštera. Po té následovala slavnostní hostina. V pondělí, úterý a ve středu uděloval nejd. p. biskup dr. Hais sv. biřmování, kterých četní příslušníci diecése Pražské z Pruského Slezska z Valdenburka, Vamberka a jiných míst pohraničných počtem asi 8.000 přijali. — Nemohu lépe dopis tento zakončiti než opakuje slova, která pronesl při sobotním zastavení purkmistr města Broumova přeje nejlepšímu synu svého města ještě mnohá léta ku blahému a činnému životu. A. Č.

Z Liberku, dne 8. srpna 1880.

V tento den bylo nám slaviti trojí slavnost. 1. konal náš důst. p. farář Fr. Hromadník 2setletou památku „záračného obrazu sv. Salvatora, aneb nebeského lékaře in vera effigie, Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista,“ kterýžto obraz, přes 200 let starý, dal obnoviti a na kterýžto panna Cecilie Uhlířova krásný věnec darovala, kterýž tříletý mládeneček z fary do kostela nesl. O 10. hodině zahlaholily naše krásné zvony, aby zbožných osadníků do starobylého chrámu Páně svolaly, po té konal náš horlivý a pro svou pilnost a bedlivost, jak ve škole, tak i v kostele na celé osadě Liberské ctěný a milovaný pastýř duchovní slavnostní řeč, česky a německy, v kteréžto nám onen záračný obraz sv. Salvatora jako vedlejší odkaz doporučil, prose na kolenou, „Nedej zahynouti nám i budoucím!“ A když při slavnostním průvodu po náměstí nesl sám poklad drahý pod baldachýnem a žehnal jím celé zbožné osadě naší na čtyři strany, tu celý zástup na kolenou božského Vykupitele vzýval o pomoc a ochranu žádaje proti morové ráně. Byl to nad míru dojemný a velebný pohled. Po té 2. slavil sám p. farář v tichosti a skromnosti, s jakouž mezi svými ovečkami již 14 let pracuje svědomitě na vinici Páně v Liberku, svou 25letou památku vysvěcení na kněžství, které se událo 1855. Konali jsme společně veřejnou modlitbu za všechny duchovní naše pastýře, jež jmenoval z pamětní knihy a sice 14 farářů a 33 kaplanů. Bůh jim dejž lehké odpočívání a světlo věčné ať jim svítí! Konečně 3. byla slavnost Proměnění Pána Krista, a ku konci Te Deum laudamus. Za tyto překrásné slavnosti děkovali vděční osadníci upřímně svému milému pastýři přejíce jemu, aby nám Pán Bůh dal všem dočekať u svatě

svornosti a lásce bratrské, ještě padesátiletého jubilea jeho při dobrém zdraví! Zdráv buď Spasiteli, náš Vykupiteli, tvé svaté rány líbám, a do nich se zavírám, nejsladší Ježíši! Uděl nám své požehnání a svou svatou milost, dejž pobožné živu býti, a spasitelně umřítí, v nebi věčnou radost! Amen. Vele důstojnému panu Janu Svobodovi, děkanu v Kolíně za knížku „Nebeský lékař“ naší osadě zaslanou, k uctění božského Spasitele, celá osada Liberská srdečný dík vzdává, knížka tá právě, co zavdala k obnově a rozšíření pobožnosti k záračnému obrazu v Chrudimi pravého podnětu. Zaplatiž mu nebeský Pán Bůh. Taktéž panu učiteli Jos. Uhlířovi, za píseň při slavnostním průvodu, tak dojemně doprovázenou hudbou složenou od něho, srdečný dík vzdáváme, aby ho Bůh pozdravil a posílil i na dále pro zvelebení kostelní hudby.

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: Dnes v slavný den *Nanebevzetí p. Marie* bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 hod. zpívaná ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužena nejdůst. p. kardinálem pontif. mše sv., v 10 h. bude slavnostní kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odpol. ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše nejbl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svátostí. Po celý oktav bude na každý den v 10 h. zpívaná mše sv., odpol. pak o 4. h. nešpory a v 6 hod. litanie a požehnání. V neděli 22. t. m. ukoučí se osmidená slavnost nešporami o 4. h. odpol. a chvalozpěvem „Te Deum“. — V pondělí 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou padesátiletých narozenin J. Vel. císaře pána sloužena zpívaná mše sv. v 11 hodin.

— Za příčinou 50letých narozenin J. V. císaře pána bude J. Eminence sloužiti ve středu d. 18. t. m. u sv. Víta na hradě v 9 h. ráno pontifikální mši sv. s chvalozpěvem „Te Deum laudamus“. Po té posvěť slavným způsobem v Týně nový prapor měšťanských sborů.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 15.—18. srpna u sv. Gottharda v Bubenci, o d. 19.—22. t. m. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 23.—26. srpna na Karlově.

— J. Eminence nejdůst. p. kardinál slaví dnes 30. výroční den svého nastolení (1850), J. cís. Vys. korunní princ Rudolf v sobotu dne 21. t. m. 22. výroční den svých narozenin.

— V úterý dne 24. t. m. o slavnosti sv. Bartoloměje bude v kostele sv. Bartoloměje na

Starém městě (u Šedých sester) v 9 h. něm. kázání, v 10 h. zpívaná mše sv., odpol. o 4. h. české kázání a v 5 h. požehnání.

— *Provolání.* Dne 5. a 6. t. m. zatopeny město Mor. Ostrava jakož i sousední obce na Moravě a ve Slezsku takovou měrou, že mnoho budov buď z části neb docela srčeno, domácí nářadí a dobytek odplaveni a polní sklizeň z větší části zničena jest. Jelikož již minulého roku mnohé rodiny neúrodou v bídu upadly, jest nynější pohroma tím citelnější. Zdejší prostředky nestačí, by nouzi této odpomohly. Členové podporovacího výboru spojili se tudíž, by dle možností bída zmírněna byla. Na všechna dobročinná srdce v blízkou i v dál obrací se s nutnou prosbou o pomoc, o pomoc brzkou. Prosbata — doufají s důvěrou — nezůstane oslyšána. Laskavé dary, velké i malé, přijímá výbor s díky a příjem jejich veřejně potvrdí. Kéž láska k bližnímu zahojí ony rány, jež strašná moc přírody nešťastným spolubratřím zasadila. — Moravská Ostrava, 7. srpna 1880. Výpomocný výbor pro povodní postižené v Mor. Ostravě a moravsko-slezských sousedních obcích.

— Město *Počátky* oslavilo v neděli 8. srpna osvětlením, průvodem, slavnými službami Božími, slavnostní řečí a odhalením pamětní desky na domě městské radnice památku osvětleného muže, upřímného vlastence a věhlasného učeného biskupa Tomáše Jana Pešiny z Čechorodu, rodáka Počáteckého.

Literární oznamovatel.

— *„Zpěvník pro žáky škol obecných a měšťanských.“* Na základě učebné osnovy a se zvláštním zřetelem k novým čítankám sestavil a vydal Jos. Vlk, učitel na c. k. české vzorné škole při c. k. Pražském ústavu učitelském. Stupeň V. Písňe pro 6., 7. a 8. rok školní. Nakladatelé: Rohlíček a Sievers v Praze. Cena 15 kr.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Frant. *Ponocný*, čl. ř. dominik., jub. kněz a bývalý podpřevor, dne 8. srpna 1880 (nar. 26. pros. 1802 v Dobré Vodě, p. 23. ledna 1827, vysv. 7. pros. 1828).

Ustanovení jsou:

- p. Karel *Burka*, far. v Skořici, za far. v Podčáplích;
- p. Václav *Marek*, koop. v Palici, za proz. kp. ve Lstiboři;
- p. Vojt. *Kočka*, koop. v Abertanech, za koop. v Maršovcích;
- p. Frant. *Šrámek*, kapl. v Jáchymově, za kp. v Staré Boleslavi;
- p. Mat. *Panský*, koop. v Chodově, za fund. kp. v Lidicích;
- p. Jan *Sýkora*, koop. v Podolí, za II. kp. u sv. Haštala v Praze;
- P. Frant. *Ibl*, kapl. v Radomyšli (diecése Budějov.), za koop. u P. Marie Vítězné v Praze.

Z neomystů ustanovení jsou:

- p. Karel *Hejhal*, za koop. v Palici;
- p. Václav *Ujka*, za koop. v Abertanech;
- p. Ant. *Voneš*, za kapl. v Jáchymově;
- p. Aloys *Foret*, za koop. v Chodově;
- p. Jos. *Kubáč*, za proz. kp. na Kladně;
- p. Jakub *Přecechtěl*, za koop. v Podolí;
- p. Frant. *Pašek*, za kp. v Stanovicích;
- p. Jos. *Laštovička*, za kp. v Střibře;
- p. Václav *Ziegler*, za kp. v Načeradci.

Uprázdňené místo:

Neuhammer, fara patron. náb. matice, opětne vypsána od 4. srpna 1880.

Milodar. Povodní poškozeným Moravanům darovali: vdp. prof. dr. Bauer 5 zl., dr. Frant. Krásl 2 zl., dp. Jan Marek, adjunkt při theol. fakultě 2 zl., dp. Josef Ruml, katecheta ve Vlašimi 1 zl.

Kněhkupectví B. Stýbla V PRAZE

přijímá předplacení na následující časopisy,
jejichž sešit první vyjde v měsíci září 1880.

Alte und neue Welt. Ročně 18 sešitů s premií. Předplatní cena v Praze zl. 4.32. Poštou zl. 5.22.

Deutscher Hausschatz. Ročně 18 seš. Předplatní cena v Praze zl. 4.32. Poštou zl. 5.22.

Hedwigsblatt. Ročně 12 sešitů. Předplatní cena v Praze zl. 3.60. Poštou zl. 4.20.

Chrysologus. Ročně 12 sešitů. Předplatní cena v Praze zl. 3.42. Poštou zl. 4.02.

Kanzelstimmen. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.60. Poštou zl. 4.20.

Philothea. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.30. Poštou zl. 3.90.

Posvátná kazatelna. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 4.—. Poštou zl. 4.—.

Prediger und Katechet. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.45. Poštou zl. 4.05.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kněž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Augustina o vítězném obrácení.

*Sláva Tobě, Trojice rovná, jedno Božství,
i přede všemi věky i nyní i na budoucí věky.*

Uvažuj pilně, kdo, kterak a s jakými
následky se obrátil.

Kéž slouží Tvou, o Bože, milostí toto
rozjímání k mému obrácení, k mému zdo-
konalení, abych se utvrdil ve víře, naději
a lásce.

Augustin narodil se v Tagastě, afri-
ckém městě dne 13. listop. r. 354. Jsa věku
mladého veliké nadání duševní projevoval.
Než náruživostí uzdu pustil, zcela hříchu
se oddal, ano i ke kacířství manichejskému
se přivinul. Matka jeho zbožná, Monika,
tolik slz svému synu k vůli vyronila, že
konečně Bůh se slitoval a Augustina obrá-
til. Řeči sv. Ambrože duchovní jej mocně
dojaly. Čtením, které provázeno bylo mi-
lostmi neobyčejnými, vítězství plné nad
jeho vůlí dobyto bylo, když byl dlouho se
vzpíral; i stalo se, že zcela i z plna život
svůj zasvětil Bohu, církvi a duším. Va-
lerius, biskup Hipponský, na kněze jej vy-
světil, úřad kazatelský jemu svěřil a o
starosti svého úřadu pastýřského s ním se
sdílel učiniv jej svým pomocníkem. Augu-
stin obdařen byl duchem podivuhodným a
chápavostí neobyčejnou; toliko láska jeho
rozumu se vyrovnala. Possidius o něm
praví, že jest: *Pater patrum, doctor doctorum,
par angelis in fervore, par prophetis in ab-
sconditorum mysteriorum revelatione, par apo-
stolis in praedicatione* (otec otcův, učitel učí-
telův, andělům roven horlivostí, prorokům
roven proječováním skrytých tajemstev,
apoštolům roven hlášením slova Božího).

Zemřel, když město Hippo bylo vojskem
Vandalským obléháno. Jeho podivné obrá-
cení, dílo milosti veliké, kterým církvi do-
stalo se prospěchu nesmírného, hlavní
jest události.

*I. Vítěznou objevila se milost, ona obrátila
Augustina.* Vítězství, jehož milost nad hříš-
níkem dobyla, který byl k tomu povolán,
aby se stal otcem tolika svatých, tím bylo
slavnější, čím větší překážky na odpor se
stavěly.

1. Vítězství bylo *velice nesnadno*. Au-
gustin protivil se milosti všemi prostředky:
duchem a srdcem, zatvrdelostí kacířskou a
silou náruživostí.

Zmocní-li se blud ducha, jenž vědom
jest své výbornosti, potřebí jest milosti nad
míru mocné, která by jim ovládla. Ná-
sleduje své dychtivosti vědecké a jsa veli-
ce domýšlivým nikým nedá se poučiti.
Kacířství manichejské pýše Augustinově
lahodilo; stal se přívržencem jeho horli-
vým. Ovšem brzy toto kacířství opustil;
ale tak učinil proto, aby podlé svého roz-
maru od jedné sekty přecházel ke druhé.
Dříve než se obrátil, byl filosofem ješit-
ným a kacířem tvrdošijným. Překážek
množství jeho ducha vzdalovalo víry pro-
sté; ještě však více překážek nalezlo čisté
slovo evangelia v jeho srdci. Byl zajisté
otrokem ctižádosti, lakoty a smyslnosti;
všecky tyto náruživosti neřízené pouty
silnými jej svíraly a jak sám praví, mezi
sebou o vládu zápasily: *Inhiabam honoribus,
lucris, conjugio et patiebar in eis cupidatibus
amarissimas difficultates... Certabant in me
ipso et de me ipso, ejus potissimum esse
viderer.* (Conf. 1, 6. a. 6.).

Jakou trpělivostí bylo milosti Boží
snášeti jeho neustálé otálení a odkládání!

Jak nesnadno bylo překonati jeho vzpor! Nevázanost veliká jemu zvykem se stala neodolatelným, jakousi takorba potřebou: *Suspirabam ligatus, non ferro alieno, sed ferrea mea voluntate*. Brzy jej okouzila krása ctnosti, brzy jej porazila zloba nepravosti. Chtěl a nechtěl; modlil se a bál se, aby nebyl vyslyšen. *Modo ecce modo, sine paululum; sed modo et modo non habebant modum, et sine paululum ibat in longum*. Konečně přišla doba šťastná; milost jej překonala, jako Šavla do Damašku spěchajícího, a jedním rázem zničila v něm člověka starého a stvořila nového: *Uno ictu interficit veterem hominem, creat novum*.

2. Vítězství bylo úplné; jsa milostí roznicen slyší hlas, an k němu volá: *Tolle et lege* (vezmi a čti). Poslechně, a ejhle, nenadále duch jeho proniknut jest světlem nad míru libezným, které v něm působí první ovoce milosti: živou víru, naději pevnou, úvahu o věčnosti, zalíbení na knihách svatých. Táže změna příznivá s jeho srdcem se stala. Tento muž, jenž nejhanebnějším rozkošem byl se oddával, nyní jest čistoten, Bohu podoben, v jehož srdci vyskytují se city jenom svaté a vznešené. „Povstala v srdci mém bouře veliká, kterou provázal déšť prospěšný; neboť slzy mé hojně se proudily. Poněvadž samota zdála se mi příhodna, abych bolesti své povolil, vzdálil jsem se a vrhl se pod strom fíkový, abych nejsa rušen mohl plakati. Obrátil jsem se k Tobě, můj Bože, a pravil jsem: Jak dlouho ještě, Pane, jak dlouho? Ach, nechtěj pamětliv býti mých nepravostí.“ (Conf.) Jak bolestně litoval minulosti! Sám sobě nikdy neodpustí, že tak dlouho urážel Boha, Jehož dobrota jej hlouběji dojíká, než spravedlnost děsí.

Neustále přemýšleje o této spravedlnosti Božské nic nemá pilnějšího, než aby si tresty ukládal. Jeho dřívější život smysluplný napraven býti má životem přísným, jeho pýcha zničena pokorami dobrovolnými. Posud vyhledával zalíbení lidské, nyní si přeje, by jím ostatní pohrdali. Nepřestává na tom, že své skutky podrobuje soudu přísnému a všechny bludy a nesprávnosti odklízí; napsal též knihu, ve které jako na oltáři, abychom jeho slov užili, Bohu přináší obět své pověsti. Zdaž kdo viděl podobnou obět pokory? Augustin milostí křtu jest očistěn a posvěcen; přece veřejnou zpověď koná, kterou hříšníci ani veřejní zavazováni nebyli; koná ji před celým světem, ale ne takovým skutkem, jenž trvá kratičkou chvíli, nýbrž knihou,

kteřá trvati bude, pokud svět světem státi bude; vždycky a všude věděti budou, do jakých upadl bludů, do jakých nepravosti klesl.

I své náklonnosti hříšné napravit spůsobem nejšlechetnějším. Oheň svatý strávil srdce smyslné a proměnil v srdce nebeské. Čteme-li jeho samomluvy (soliloquia), jeho vyznání (confessiones), jeho výklady žalmů, nic jiného neshledáváme než vděčnost upřímnou, lásku horoucí. *Incredibile est, quantum in me Deus excitaverit amoris incendium*. (Víře jest nepodobno, jaký ve mně Bůh roznítil lásky žár.) Jinde praví: Běda té době, kdy jsem Tebe nemiloval! Bože, živote můj, který jsi nezapomněl na toho, jenž na Tebe zapomněl! Mysl má Tobě odevzdána, láska k Tobě rozpálena, k Tobě dýchající, po Tobě bažíc Tebe jediného viděti touží.

Uděl dnes, o Bože, modlitbě naší a modlitbě tohoto kajeníka velikého, zač Tebe kněží nejnábožnější denně prosí: *Converte nos, Deus, salutaris noster*. (Obrat nás, Bože, Spasiteli náš.)

II. *Slavných vítězství církvi dostalo se obrácením sv. Augustina*. V desáté knize svých vyznání vypravuje nám svatý učitel, když milost, která jemu oči otevřela, přijal, že měl úmysl samotu vyhledati, aby tam své hříchy až do své smrti oplakával, že však jemu překazil Bůh, an mu vyjevil, že jiné jsou Jeho záměry: *Meditatus fueram fugam in solitudine, sed prohibuisti me et confirmaisti me*. Milost jej získala spůsobem tak podivným, že se stal také jejím nástrojem nad míru podivným. Láska ke Kristu jím hýbe; jest mu potřebou působiti, aby milován byl Ten, Jehož byl urazil velice. Nestačí mu svému lidu chléb slova Božího lámati neunavnou vytrvalostí. *Nulium finem fecit praedicandi Dei verbum nisi gravi morbo oppressus* — (breviar. lect. 5); horlivost jeho, podobna jsouc horlivosti sv. Pavla, vztahuje se ke všem církvím. Milost skrze něj působí, co v něm působila; podrobila duchy a získala srdce.

Jeho ústy výmluvnými jako jeho spisy důkladnými přemáhá pravda katolická právě tak slepotu pohanskou, jako vychytralost filosofův a zatvrzelost kacířův. Ariani, Manicheové, Donatisti, Priscillianisti, Pelagiani, Semipelagiani, všickni od něho tak mocně jsou dojatí, že sv. Jeronym takto píše (inter epist. Aug. 195): „Sláva ti! po celém světě jsi veleben: katolíci tě ctí, jako bys byl opětným zakladatelem staré víry; a což svědčí o větší slávě, všickni

kacíři tě nenávidějí.“ Jest duší sněmů, hlasem a prostředníkem celé církve, učitelem všech učencův. Sv. Fulgent, sv. Prosper, sv. Lev, sv. Řehoř Veliký, sv. Bernard, sv. Tomáš Akv. za velikou čest si pokládají, že jsou jeho žáky. Zdá se, že Bůh jej probudil, aby jim byly zdrceny bludy nejen doby jeho nýbrž i všech století.

Jako duchy podrobil pravému učení, tak získal srdce zákonu nebeskému. Nikdy vědět nebudeme, jaké jest množství těch, kteří se obrátili čtouce jeho vyznání. Kolik duší tato kniha vzácná zoufalosti uchránila důvěrou, již čtenářům vlévá, anebo z ní vysvobodila! Kolik hříšníků čtoucích jak prostě muž tak veliký veřejně na se žaluje, se nezdráhalo hříchy své vyznati ve svátosti pokání! Kolik duší se posvětilo v rádech, které jeho ducha a jeho řeholi přijaly a jej považují svým zakladatelem prvním! Nejkrásnější však vítězství záleží v tom, že milost kněze samy vede k dokonalosti a k vykonávání etností, jež jejich povolání vznešené vyžaduje; za tomto vítězství církvi sv. nejvíce záleží, poněvadž ví, že svatost pastýřů mocně působí svatost stáda svěřeného; a k tomuto vítězství sv. Augustin zdárně přispěl tím, že se stal vzorem všech pastýřův.

Děkujeme Bohu za to, co učinil tomuto světcu velikému a skrze něj celé církvi. Dejme podlé sv. Augustina milosti, čím jsme jí povinni: odevzdejme se jí zcela, aby nás řídila, a pracujme, aby také naši bližní ji se odevzdali. Říkejme často s ním k Bohu: *Agnosce, quod tuum est; ignosce, quod meum est* (uznej, co tvého jest; odpust, co mého jest). Co mám od Tebe, Pane, jsou dary nejvzácnější; co jest ode mne, nic není leč nevďěčnost, za kterou jest se mi stydět, a kterou abys mi odpustil, vždycky snažně prosím. Za svou nevďěčnost hoden jsem pekla, jehož se bojím z příčin mnohých; Tvým milosrdenstvím nebe jest mi otevřeno a doufám, že Tvou pomocí tam se dostanu. Proč jsem nezačal dříve Tebe milovati? Sero te amavi, pulchritudo tam antiqua et tam nova, sero te amavi! (Pozdě jsem Tě miloval, krásno tak stará a tak nová, pozdě jsem Tě miloval!

Rozjímání stručně opakováno.

I. Vítěznou objevila se milost, ana obrátila Augustina. 1. Vítězství bylo velice ne snadno. Augustin milosti protivil se duchem a srdcem, zatvzrelostí kacírskou a silou náruživostí. Dříve než se obrátil, byl filosofem ješitným a kacířem tvrdošijným. *Omnes cupiditates certabant in me ipso et de*

me ipso, cujus potissimum esse viderer. 2. Vítězství bylo úplné. Jsa milostí rozničen slyší: *Tolle et lege.* Poslechně, a hned duch jeho proniknut jest světlem nejjasnějším; jeho nitro úplně jest proměněno. Modlí se a pláče; myslí toliko, jak by všechno napravil. Život přísný místo života posud smyslného nastoupiti má; pokoru dobrovolnou na místo pýchy.

II. Slavných vítězství církvi dostalo se obrácením sv. Augustina. Milost tak mocně jej jala, že jej vřadila mezi obhájce a šířitele víry katolické nejmocnější. Potřebou jemu se stalo lásku vzbuzovati k Bohu, Jehož byl dříve urážel. Milost působí skrze něho, co způsobila v něm; podrobuje duchy, získá srdce. Potírá všechny bludy takovým zdarem, že se to podobá zázraku. Jeho přičiněním srdce lidská přijímají přikázání Boží a duchové pravdu Boží. Kolik lidí jest již obráceno čtoucích jeho vyznání! A řehole jeho duchem provanutá, od mnohých řádů klášterních přijatá, velké množství svatých přivedla do nebes.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorta

na neděli 15. po svatém Duchu.

1. Často slyšíme o povodni, o ohni, o válce a jiných strašlivých pohromách, jimiž sta a tisíce lidu zbaveno bývá majetku, živobyti, zhusta přichází i o život. Často zavadí o ucho naše truchlivý hlas umíráčku. Často potkáváme pohřební průvod anebo sami doprovázíme mrtvého ku hrobu. Při všem tom ale nevzpomene mnohý na onu osvědčenou pravdu: Dnes mně, zítra tobě. Co se tobě přihodilo dnes, může se zítra přihoditi mně. Co hrob můj ti vzal, to hrob tvůj ti dá. Jemu nena padne, že služba, kterou prokazuje nebožtíku, brzy snad aneb aspoň jednou jistě bude se prokazovat jemu. Živ byl Adam 930 let a umřel. Bylo všech dnů Sethových 912 let a umřel. Enoch byl živ 905 let a umřel. A Methusalem po uplynutí 960 let žití svého umřel. I o tobě se tedy někdy řekne: „Živ byl tolik a tolik let, a umřel.“ Tak uvažoval a rozjímal u sebe učený a moudrostí proslulý muž jmenem Kverikus. — Byť tedy dosáhl mnohý stáří Methusalemova, konec jeho bude přece jen zahynutí, konec jeho bude „smrt“. Smrt jest nejjistější věcí a podílem všech lidí; jenom čas a způsob její jsou nám tajemstvím, kdy a jak umřeme, to nikdo neví.

A proto napomíná nás písmo sv.: „Bděte, neboť nevíte, v kterou hodinu přijde Pán. Přijde v den, v který se nenadějete, a v hodinu o kteréž nevíte.

2. A jako jest smrt jista, tak jest v jistém ohledu všem lidem více méně strašlivá. Žádný tak silný, žádný tak svatý není, by se v hodinu smrti netřásl. Svatý a silný byl Kristus, a přece, když k smrti se přibližoval, počal truchliv býti, počal se třásti, počal se báti až se potem krvavým potil. Svatý a silný byl sv. Hilarion, opat a přece po dlouhém svatě vedeném životě smrti se lekal, před ní se třásl. O jak dovedně přirovnal tedy sv. Řehoř Nazianský smrt ku třesení země: „Jako vítr ve skrejších podzemských uzavřený, když vyjítí chce, takové násilí uvnitř země působí, že země se třese: tak podobně, když duše z těla vykročíti má, hrozí se celá přirozenost člověka a člověk strachem smrti obklíčený třásti se musí. Jest sice pravda, že mnozí se smrti nebáli, před ní se netřásl; ti však nevěděli co jest smrt. Adam n. př. byv po hříchu na smrt odsouzen slovy: „Prach jsi a v prach se obrátíš!“ tohoto ortele smrti se nelekl. Nedlouho po té ale umřel syn jeho Abel zavražděn od bratra Kaina. A tu pojalo Adama takové hoře, že dlouhá léta smrti syna svého plakal. Divná to zajisté věc! Svě vlastní smrti nedbal Adam nic, tu jediné slzy nevyronil, a cizí smrt tak hoře oplakával. Proč asi? Proto N., že tenkrát, když sám k smrti odsouzen byl, nevěděl ještě, co jest smrt. Když ale mrtvolu syna svého spatřil, tu teprv poznal, co jest smrt, tu ji oplakával, tu teprv počal se jí lekati, aniž by se ho již ostenem svým byla dotkla. -- A co činí smrt více méně strašlivou? Není to toliko poslední zápas, jímž se duše odlučuje od těla, jest toho ještě jiná příčina: Již myšlenka, opustiti všecko a vyjítí na vždy z tohoto světa, znepokojuje a děsí člověka. Ještě však více naplňuje člověka hrůzou pomyšlení a uvážení, jak víra svatá nás tomu učí, že po smrti k soudu Božímu se dostaviti musíme, abychom se zodpovídali, jak jsme s hřivnou sobě svěřenou naložili, jak jsme s milostí Boží k spasení svému působili a těžili. -- Mnozí přejí sobě smrt, volají smrt na sebe, ale když k tomu přijde, aby umřeli, tu lekají se smrti. Co se jim při úplném zdraví a síle zdálo býti snadné, to jim vstinu smrti připadá strašlivé. Abychom smysl těchto slov pochopili, přirovnějme život lidský k stínu stromů. Stín

stromů bývá o poledni velmi malý, takže největší strom sotva jaký stín dělá. Když však slunce zapadá, tu stín bývá největší, takže dost malý keř dělá veliký stín. A podobně jest to v životě lidském. Dokud slunce života našeho jasně svítí, tu největší věci, ti největší hříchové sotva jaký stín, sotva jaký strach nám činí. Když však slunce zapadá, když život náš k smrti se schyluje, tu i nejmenší věc dělá stín veliký, tu dost malý hřích působí veliký strach. — Ještě jednoho přirovnání čili podobenství zde připomínám: Víte dobře, že, když okovem voda ze studnice se váží, jak dlouho okov ve vodě jest, tak dlouho nic těžký není, takže jej dost malé pachole táhnouti může; jakmile však přichází okov z vody ven, tu počíná těžký býti, takže jej mnohdy ani silný muž utáhnouti nemůže aneb jen s tíží jej utáhne! Laskaví křesťané! Naše marnosti, naše rozkoše, naše hříchy, v kterých v čas živobyti vzejme, jsou jako okov ve vodě, všechno jest nám lehké, všechno milé. Když však bude míti duše jíti z těla, tu — jakoby okov z vody ven přišel — bude nám těžké a hrozné, co jsme nejvíce milovali. A to činí úpad života našeho, to činí smrt! Proto o ní praví písmo sv.: „O smrti, jak hořká jest památka tvá!“ Eceli 41, 1.

3. Nicméně, jakkoliv jest smrt vzhledem k poslednímu zápasu, vzhledem k soudu Božímu a hříchům člověka strašlivá, ona jest v jistém ohledu též i krásná, protože útěchy plná. Před smrti Kristovou byla smrt hrozná, protože zcela beznadějná, protože byla v pravém smyslu slova skonání života. Ale po smrti Kristově jest smrt začátkem nesmrtelnosti a svatě narození k životu věčnému. Jako vělička bez žahadla nemůže živa být, nýbrž když žahadlo ztrácí, umírá; tak i smrt, když Kristus umřel pro nás, svůj osten, své žahadlo ztratila. Proto praví sv. Pavel o ní: „Pohlčena jest smrt v vítězství. Kde jest o smrti, osten tvůj?“ Není tedy smrt již tak zlá, jako prve byla, jestliže jen my nejsme zlí. Zlou, hroznou jest smrt jen hříšníkům. Kdo však Bohu věrně slouží a hříchu se varuje, tomu netřeba se smrti víc báti, tomu kyne po smrti spasení, pro toho je smrt svatá k životu věčnému narození. Proto anděl Páně, jak sv. Ambrož píše, člověka jakéhos, kterýž umřítí se bál, takto napomínal a trestal: „Milý příteli, bojíš se trpěti a umřítí nechceš, co tedy s tebou udělám? Kdyby dům k pádu se schyloval, zdaliž bys z něho nevyšel? Kdy-

by loď uprostřed vln mořských v nebezpečení utonutí byla, zdaliž bys k břehu nespěchal? Tento svět znenáhla starostí hyne a k pádu se nachyluje; proč tedy k Otci nebeskému spěchatí se zpečuješ, kdež tebe tvoji milí přátelé očekávají, kteří o svém spasení již bezpečni jsou o tvé se starají.“

Proto N. poznávše z dnešního rozjímání, že smrt, ač jistým podílem všech lidí, ač v jistém ohledu i svatým a silným strašlivá, přec hrůzyplná jest jen hříšníkům, proto ne smrti, ale hříchu se báti nám jest. Po nevinném životě skonání naše nebude smrt, ale narození k nesmrtelnosti; nebude konec života, ale začátek věčnosti; bude sen a odpočinutí věčné. Proto vždy k smrti připraveni jsoucme u sebe slovy apoštola sv. Pavla: „Žádost mám umřítí a žítí s Kristem!“ na věky. Amen.

F. Šj.

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

VII.

Ti, kdo se strachovali piklů Besrových u císaře, pravdu měli. Chytrým věru Beser byl; věděl, co asi přijde po prohlášení zákazu, aby lid obrazů nectil, a proto v čas dostavil se k císaři, u kterého právě byl ohlášen patriarcha Germanus.

Císař chladně pokynul hlavou. Staříčků biskup vešel. Chladně uvítal ho císař, dosti hrde ráde císařův.

„Rád bych promluvil, milostivý císaři, s tebou jediným,“ začal patriarcha pohlédnuv na drze se tvářícího Besra.

„Zde jen Beser, věrný rádce můj, bez něhož ničeho nečiním; on může zůstat.“

„Já tě však prosím o to, aby odešel.“

„Nikoliv, on zůstane, mluv, co chceš mi říci?“

„Budiž! Přicházím, pane, byv právě očitým svědkem pobouření, které způsobil tvůj nepředložený zákaz.“

„Jaký zákaz myslíš?“

„Zapovídáš ctít obrazy svatých a poroučíš odstranění jich.“

„A to jmenuješ nepředloženým zákazem, opovvažuje se?“

„Ano, jest to nepředložené, neboť nemáš k tomu ani práva ani příčiny, nevíš také, jaká bouře z toho vzniknouti může...“ rázně hájil se patriarcha.

S uštěpačným úsměvem pohlédnuv na

svého rádce odpovídal císař: „Můj rozkaz není nepředloženým, neboť slouží ke cti Boží a k uhájení říše — —“

„Prosím, toho nechápu v jaké souvislosti jsou obrazy s prospěchem říše.“

„Důstojný otče,“ vmísil se teď do řeči chytrý Beser, „což nepomněls toho, že jmíni jsme u nepřátel našich modláři?“

„Ano,“ dotvrzoval císař, „modláři nás jmenují pro ctění obrazů Mahomedáné a proto naši říši znepokojují. „Ostatně,“ doložil potměšile, „nepochopují, kterak možno úctu prokazovati pomazanému plátnu neb dřevu a kovu?“

„Ale dovol, císaři, i tvůj obraz se maluje na plátně a tesá do dřeva, kovu.“

„Ha, to něco jiného!“

„Ty přec poroučíš, aby tvůj obraz v úctě měli všichni, i na penězích? než císaři odpověz mi, ctil bys obraz zemřelých svých rodičův?“

„Já neznám ani, kdo byli moji rodičové,“ posměšně odvětil císař dobrodruh.

„Hleď, císaři, my ctíme obrazy svých drahých osob, proč by hříchem bylo ctít obrazy těch, kteří Bohu milými se stali?“

„Ale vždyť tu modloslužbu i písmo svaté zapovídá!“ ozval se Beser, tím myslil že patriarchu na dobro odbude.

„Nevím ještě, proč ty, pane, tak zuříš proti obrazům, ale věz, že co platilo v starém zákoně, nemá vždy platnosti v zákoně novém. Tehdy byl lid náchylný k modloslužbě, k prokazování přílišné úcty obrazům.“

„A což i nyní neprokazují přílišnou počtu obrazům a sochám?“ prudce zvolal císař.

„Připouštím,“ klidně pravil starý patriarcha, „připouštím, že i nyní někteří přílišně si vedou v úctě, kterou povinni jsme vzdávati svatým obrazům. Ale dovol, císaři, že někdo v tvé říši uškodí si přílišným požíváním některého pokrmu, proto přece nezapovíš toho pokrmu všem v celé říši?“

„To ovšem ne, ale věz, mně samému protiví se počta obrazův. Obraz císařův mají ctít, ale obrazy svatých —“

„snad ne? Milostivý císaři, velice chybíš svým rozkazem, věř mi, starci zkušenému. Vzal-li jsi lidu úctu k obrazům, vzal jsi mu tím vše.“

„Což tak si zakládají na úctě obrazů?“

„Ale to přec ví každé dítě, že počta nevztahuje se ku plátnu, k dřevu, ke kovu atd., nýbrž na toho, kdo jest vyobrazen. Proto odvolej, milostivý pane, své nařízení,“ prosebným hlasem lkal staříčků patriarcha. Nemyslí ani na to, že on kmet o

milost prositi musí dobrodruha, na paměti však měl jen své stádce a v duchu lekal se toho, co stane se, bude-li rozkaz císařův proveden. Neznal dosud císaře z té stránky, že co si umínil, i provésti hleděl přes všechny překážky.

„Nechceš-li upadnouti v mou nemilost a jíti do vyhnanství, tedy mlč starče!“ hněvivě pravil císař. „Zde jde o čest Boží, té bys i ty měl dbáti, a o prospěch říše.“

„Ale, milostivý pane, čest Boží účtou svatých nijak netrpí, vždyť i Bůh sám své vyvolené ctí a je mnohonásobně, již oslavil před námi lidmi.“

„A což prospěch říše?“

„Důstojný otče, ty víš,“ ozval se s úsměškem Beser, „co zkusili jsme nedávno od Mahomedanů. Hleď, horší se na nás, že jsme modláři, i židé brojí proti nám, nebudeme-li ctíti obrazy, upokojí se nepřátelé naši, nebudou na nás dorážeti a bude mír. Na tom také tobě musí záležeti, aby říše netrpěla?“

„Kéž jsi tak upřímně smýšlel o říši řecké, ty rádce císařův! Ale mám tušení, i když zakázete ctění obrazův, že Mahomedovi stoupenci nepřestanou dorážeti na říši naši a bohužel! že jednou ji i zničí. Nechci býti prorokem zlým, ale myslím, že tušení mě neklame. Proto prosím tě opět milostivý císaři, odvolej dané nařízení své!“

Stařec sepiál ruce a sklonil se před císařem. Ten však tvrdě odvětil: „Ustaň již, co jsem stanovil, nikdy neodvolám, a bych měl i sám zahynouti. Můj rozkaz se vyplní, vyplniti musí, ty pak odejdi, sice — —“

„Odcházím mocnáři říše řecké, na jejíž trůn o své ujmě jsi se vetřel, odcházím se slzou v oku, s bolestí v srdci; vidím, že vše marné jest u tebe, dal jsi se jak pozoruji zločným člověkem přemluvití. Ale věz: Nařízením svým říši nepomůžeš, nýbrž na kraj záhuby ji přivedeš. Bídna bude ta říše, jejíž středem bude Cařihrad a tvé jméno povždy kleté bude.“

„Osmělil jsi se tolik říci, nyní však odejdi,“ prudce zvolal císař, „jinak ucítíš mou přísnost. Ať neslyším o žádných překážkách, které bys strojl proti mému nařízení. Odejdi!“

S bolným pocitem odcházel stařeček. Hle! ničím nebylo jeho namáhání u zaslíbeného císaře! Ten obrátil se k svému rádci řka: „Byl rozkaz můj vyplněn?“

„Do tří dnů nařizeno, aby všechny obrazy byly odstraněny.“

„Dobře tak, ať horlí Germanus, teď já

tě budu hněvati patriarcho,“ nsmíval se lehkovážný císař.

„A což Řehoř, římský biskup a tvůj nepřítel, nejmilostivější pane, ten bude se durditi!“

„Tomu jsem právě rád, dobře jsi mi poradil, zůstávám ti vděčným, Besre.“

„Já netoužím také po ničem, než abych zalíbil se svému nejdobrotivějšímu pánu a veliteli,“ s lícenou pokorou mluvil schytralý rádce císařův.

„Jsem s tebou spokojen; vidím, že mohu na tebe spolehat, dbej jen o to, aby rozkaz můj náležitě byl proveden; po třech dnech povíš mi, co se událo. Podotýkám, kdo se protíví mému rozkazu, že jest mým úhlavním nepřítelem,“ zlostně pravil císař a položiv se na pohovku propustil svého rádce: „Jdi již, mnoho jsem dnes mluvil, musím posilniti se, zavolej mi sluhu!“

Poníženě na oko, s jásotem v srdci však odcházel Beser, aby vyplnil rozkaz císařův.

„Vše se daří, plán už mám, ty padneš, císaři i ty Jovine, miláčku jeho!“

S těmi plány vešel k Salome. Ale otrokyně osopila se naň: „Zdaž přinášíš mi korunu císařskou, že opovažuješ se sem vejíti.“

„Nehorši se, moje bohyně, toť nejde tak najednou, ale věz, že se tak stane.“

„Beser ničeho neučinil, aby vyplnil mé přání.“

„Nikoliv, dovol mi jen domluvití. Lidu se vezmou obrazy svatých, po dobrém jich nedá, to vím, pak se bude bouřiti proti císaři, pro Jovina mám již zvláštní plán — oba budou odstraněni; pak —“

„pak ti také podám ruku svou, nyní ale opusť mě, nemohu viděti tak zdoluhavého plnítele svých přání.“

A Beser pokorně odcházel od své otrokyně, velitelky. V srdci však těšil se na brzké splnění svého snažení.

(Pokračování.)

Plavba života.

Loď vetchou v štré moře pouštím,
nikde vidět ruku pomoci,
domov drahý navždy snad opouštím,
poutníkem jsem čiré za noci;
Bože! spas mne, zahynu!

Veslo jenom silně obdržel jsem, —
víru v Boha — to má ochrana:
To-li ztratím, jistě zahynul jsem,
nikde pro mne více obrana;
Bože! dej, ať nezhyne!

Nebe chmúrami se obestírá,
srší blesky, již rachotí hrom;
moře zduté jícen již otvírá, —
lodka má nevyjde bez pohrom;
Bože! spas mne, zahynu!

Ustala teď bouře, opět jasno;
zda však z dráhy lodka nezbloudí?
Úskalí máé brozí, moře žasno,
šírou poutí smrt mne obloudí;
Bože! chraň mě, zahynu!

Naděje mi věrným vůdcem bude
úskalím a moře propastí,
její mocí loď má smrti zbude,
dojde cíle, vpluje do vlasti.
Bože! dej, ať nezhyne!

Cíl již vidím tamto v jasné záři,
Tebe, Bože, vlasti, lásko má!
Nic tu lodku vetchou již nezmaří, —
cesty k Tobě je si vědoma;
Díky, Bože! nezhyne!

Pověsti o předrahé krvi Páně.

Když Kristus Pán ducha vypustil, shromáždili se přátelé jeho kolem kříže, by Mu důstojný pohřeb uchystali. Sváté Jeho tělo snali s kříže, a odstranivše korunu trnovou, umyli a očistili je, a nevlili vody k umytí těla Kristova upotřeбенé, nýbrž uschovali ji v kožené usníky. Patrně nešlo jim toliko o důstojné očistění těla Páně, nýbrž jim zároveň běželo i o to, by některá částka nejsv. krve jim do rukou se dostala. *Nikodemus*, tak dí pověst sloupł nožem seschlou krev kolem ran Kristových, a nemaje nic jiného po ruce, vložil ji zatím do nádobky; i *Josef Arimatejský* sebral něco krve z ran Kristových se řinoucí; taktéž i *Longinus*. Jan pak *Maria* a *zbožné ženy*, jsouce již při otevření boku Kristova přítomny a vidouce, jak nejsv. krev s vodou smíšená na zemi se prýští a zde v důlku se shromažďuje, vybraly ji číškou z důlku a uschovaly v láhve, a co již vybrati nemohly, pozorně šatem vytřely; *Magdalena* pak sebrala zemi, nejsv. krvi Kristovou napojenou. *Nikodemus* uchýlil se, když pro svou něžnou oddanost k Tomu, jež židé byli ukřižovali, mnohé pronásledování, ztrátu majetku, ano i mnohé rány zakouseti musil, na samotu, a tu těšil se z nejsv. krve Páně, již u sebe choval; na sklonku svého života zabýval se vyřezáváním dvou křížův, z nich jeden, jak se za to má, v Lukce v Italsku, a druhý v Burgosu ve Španělsku se nalezá; skonávaje odkázal předrahou krev

Páně svému bratrovi *Isákovi*. Tento vážil si krve „pravého proroka Ježíše“ nade všechny statky, a často klekal před nádobou, v níž sv. krev uschovanou měl; tím upadl však u své manželky v podezření, že se stal modloslužebníkem, a když od ní pro modloslužbu obžalován byl, prchl do Sidona. Avšak komu měl nejsv. krev svěřiti? V nočním vidění byl poukázán, by nejdraší krev ve skříňku olovenou uzavřel a v dutině stromu fíkového uschoval a teato strom do moře vrhl. Po nějakém čase opět měl vidění, v němž mu zjeveno bylo, že nejsv. krev již na bezpečném místě ve Francouzsku se nalezá. A skutečně prý nalezly ve francouzsku v údolí fekampském dítky jistého *Boyona* podivný strom tam připlavený; i přinesly rodičům některé ratolesti z něho na ukázkou, a od těch byly vybíduty, by je v zemi vsadily; což když se stalo, ratolesti ihned se ujaly a vypučely. Kmenem nebylo ale lze ani pohnouti, i zůstal tudíž na svém místě až do smrti Boyonovy. Tu pak o vánocích po úmrtí Boyonové zavítal do domu vdovy poutník jakýsi a žádal o přístřeší; poněvadž nebylo v domě žádného paliva, vyšel s dítkami hledat dříví, a hle, jemu podařilo se, strom fíkový pozdvihnouti; naložil jej tedy na vůz a vezl k domu vdovinu; avšak z nadání rozlámal se vůz na místě, kde nyní opatství stojí, a poutník s výkřikem: „Šťastná země, kteráž cenu vykoupení v sobě chová!“ — zmizel. — Tato podivná událost zavadala k tomu příčinu, že strom ten prohlížen byl a že v něm nalezena jest schránka s nejsv. krví Páně. Chrám k přechovávání nejsv. krve Páně vystavený byl dle rukopisu z roku 1527 napotom od pohanů sbořen, a nádobka s nejsv. krví ssutinami jeho zasypaná; za nedlouho však vyhrabal ji jelen, a tak opět jest křesťanskému světu objevena. — V pověsti se úplně pomijí, co se asi s vodou stalo, kterouž nejsv. tělo Páně umýváno bylo; za to ale vypravuje osudy nejsv. krve, kterouž byl *Longinus* uschoval. — Část této krve věnoval *Longinus* dle pověsti Matce Boží, kteráž ji pak sv. Janu odevzdala a tento svým učeníkům a jejich stoupencům, od kterých po dlouhé době se dostala do chrámu sv. Marka v Benátkách, kdež se až posud chová. Ostatní částku nejsv. krve nosil *Longinus* na svých cestách k rozšiřování evangelia konaných, stále při sobě, a teprv když vypuklo pronásledování křesťanů, odhodlal se, vložiti schránku s nejsv. krví a zprávu o její ceně ve větší skříňku, a tuto v rodném svém městě *Mantově* do země zakopati, by v pronásledování a v bouřech

dob tehdejších nevzala škody. — Roku 804 děly se prý na téměř tak četné zázraky, že sám císař Karel Velký vyzval papeže Lva III., aby příčinu těch neobyčejných věcí v Mantově vyšetřil. Papež odebral se tedy do Mantovy, a tu našel v zemi (dle jiného udání v hrobě sv. Longina) skříňku s vyschlou krví, a seznam z listu přiloženého, že jest to nejv. krev Páně, uložil ji s velikou poctivostí v chrámu sv. Ondřeje. Po dvou stoletích opět zakopána jest skříňka tato, když veliké nepokoje v zemi povstaly, a přišla během času v zapomnutí. Avšak když Mantova zemětřesením a mnohými jinými tísněmi stížena byla, podivným způsobem oznámeno, že příčinou pohrom na město se valících jest, že nejsvětější krev Páně na půdě Mantovy zakopaná vši úcty věřících jest zbavena. I kopáno na rozličných místech v chrámu a tak r. 1094 opět jest nalezena nejv. krev Páně. Část krve této obdržel papež Lev IX., a ta našla se až podnes v chrámě sv. Kříže a z části i v Lateránu v Římě. Jiná část zůstala v Mantově. A třetí část obdržel císař Jindřich III., kterýž ji na smrtelném lůžku s ujišťováním, že jest mu nad samu korunu císařskou vzácnější, svému příteli Balduinu Flanderskému daroval, od něho pak obdržela ji dcera Judita, později vévodovi Wolfovi III. zasnoubená a ta dala ji na nějaký čas do chrámu Altorfského ve Viterberku a po té do Benediktinského kláštera ve Weingartenu, kde až podnes koná se na „krvavý pátek“, t. j. v den po Nanebevstoupení Páně, slavnost přecházející krve Páně. — Jiný vzácný ostatek nejv. krve našel se, jak pověst vypravuje, v rukou Azana, knížete v Jerusalemě, kterýž jej císaři Karla Velikému darovati chtěl, a za tou příčinou do Říma, kdež se měl sejít s císařem, na cestu se vydal. Když ale cestou na ostrově Korsice se roznemohl, vyslal k němu císař hraběte Humfrieda a Rychnovského opata Waldona, a těm odevzdal Azan pro císaře mimo jiné šperky a skvosty zlatý kříž, v němž nejv. krev a ostatky sv. kříže uschovány byly. K úsilovným svým prosbám obdržel pak Humfried od císaře ostatky nejv. krve, a od něho dostaly se pak hraběti Kyburgskému, jehožto choť je napotom klášteru Rychnovskému darovala.

Roku 1148 obdržely též Bruky ve Flandrech ostatky nejv. krve Páně, a sice od hraběte Theodoricha, kterýž je v čas svého pobytu v Jerusalemě od Jerusalemského krále Balduina byl přijal. O těchto ostatcích nejv. krve Páně vypravuje se, že ač vyschlé a

ztuhlé byly, předce až do roku 1309 každého pátku od rána do 3 hod. odp. tekutými býti se jevily. Totéž pozorováno bylo i na nejv. krvi Páně, r. 1279 v hrobě sv. Magdaleny nalezené a do chrámu sv. Maximiana v Massili přenesené. Vždy o velkém pátku, oddělovala se nejv. krev při čtení pašii od země, s níž smísená byla, vřela pak po celé pašije, a napotom opět v zemi se ztratila. Část této sv. země dostala se r. 1300 do cisterciáckého kláštera Stamského v Tyrolsku, kterou obdržel darem opat Konrad I. (1309—1316), načež pro ni při klášterním chrámě zvláštní kaple od pánů Malserských vystavena, a r. 1306 od Tridentského biskupa Bartoloměje posvěcena byla. Roku 1552, když ve krajině té zle řádily tlupy Morice Saského, ukryta jest drahocenná tato krev, a teprv po 80 letech přenesl ji s velikou slávou opat Tomáš zpět do kaple mezi tím obnovené; těm, kteří se slavnostního tohoto přenesení svatých ostatků účastnili, udělil papež Urban VIII. plnomocné odpustky. Nejv. krev chová se ve skvostné monstranci, s níž častěji se uděluje požehnání. V klášterních zápiskách zaznamenány jsou početné milosti, kterýchž se ctitelům nejv. krve Páně až posud dostalo.

Konečně vypravují dějiny, že r. 1247 patriarcha Jerusalemský a velmistr Templářů králi Anglickému Jindřichu III. část nejv. krve ve skvostné křišťálové nádobce, pečeti biskupů Palestinských opatřené, darem poslali.

Bibli svatá.

Bibli svatá kniho útěchy
na nádra tisknu Tebe stísněná;
ty balsám vléváš v duši skličenu
o záštito mé víry jediná!

Ty hvězdo mořská v bouři života;
jež vodiš mne slzavým údolím,
mou mysl osvět svatým světlem svým:
ať v bludu kráčet nikdy nevolím!

Bibli svatá kniho milosti
ty jistá bráno k vlasti nebeské;
i tvůj nepřítel doznal největší,
že síly nepostrádáš nadzemské.

Bibli svatá drahý klenote,
Ty zdroji lásky Otce nejvyšší;
kdo v tobě čítá, najde úlevu
a mnohé boly duše utíší.

Bibli svatá kniho útěchy,
o posilň nádra žalem sklíčená;
a klesnout nedej slabé mysli mé —
ty zástíto mé víry jediná!

Vznik a krátké dějiny diecése Litomyšlské.

(Dokončení.)

Aleš (latině Also, Alexius, Albertus), devátý a poslední velepastýř Litomyšlský, pocházel z vladckého rodu pánů ze Březi.* Jsa ještě kanovníkem na Vyšehradě požíval zjevné přízně krále Václava. Po smrti biskupa Olomouckého Václava Králka povolán byl, jak jsme již svrchu podotkli, od několika kanovníků kapitulních, kteří Jana Železného voliti se obávali, za biskupa do Olomouce (dne 30. září r. 1416.). Mocný milec králův, Jan Sádlo ze Smilkova, pán na Kostelci, uvedl jej proti vůli sněmu Kostnického v držení stolice biskupské a zapůjčil mu značné sumy peněz, aby vyplatil statky biskupství Olomouckého, které předchůdce jeho ne nepatrnými dluhy byl obtížil. Sklamaný byv v naději své, musil později postoupiti hodnost neprávem na sebe vznešenou Janu Železnému a spokojiti se s ochudlou diecézí Litomyšlskou (r. 1420.). Sotva že pak dočkal se papežského stvrzení v úřadu svém, zastavil téměř všechny statky, jež mu ještě zbývaly, panu Janu ze Smilkova listem jistoty ze dne 21. prosince r. 1420. ani z daleka netuše, že statky ty nikdy více pravým majitelům nebudou vráceny.

Mezi nadějí a strachem tona dočkal se biskup Aleš jara roku následujícího (1421.). Král Zikmund zajisté vida přesilu nepřátel opustil Čechy, Pražané ve spolku se Žižkou dobývali z oddaných měst královských jednoho po druhém. Již i největší opora katolíkův, město Hora Kutná, otevřelo brány své vůdcům Kališníkův a bylo se tudíž nadíti, že co nejdříve snese se bouře válečná nad věrnými městy a kláštery diecése Litomyšlské. I stalo se tak. Pražané totiž překročivše koncem dubna Hory Železné položili se polem u Chrudimi. Ku pomoci jim přichvátal od Tábora Jan Žižka s četnými bojovníky. Chrudimští brzo nahlednuvše, že i sebe udatnější odpor zůstal by bez zdár-

ného výsledku, vzdali se (dne 28. dubna) na radu hejtmana královského Jana Městeckého z Opočna Pražanům na milost a zachránili město před hrozící záhubou. Aby pak oddanost svou k Táboritům skutkem osvědčili, vypravili se brzy na to u valném počtu ke klášteru Stradovskému*) a pobořivše jej zřímali některé mnichy a přivedli je do Chrudimi. Zboží pak klášterní darovali Žižkovi.

Spojené vojsko Pražanův a Táboritů vydavši za obět plamenům Dominikánský klášter v Chrudimi hnulo se dále na východ k Podlažicům. Statečný opat tamějšího kláštera bratří sv. Benedikta jménem Jan upadl po krátkém odporu se dvěma spolubratry do rukou rozkácených nepřátel. Před očima jejich zpustošen kvetoucí klášter (dne 29. dubna), ani sami odvedeni byvše na pevný hrad Richenburk (u Skučce) utrpěli zmužile smrt mučnickou. Téhož dne pohřbeny od vyslaných Táboritův pod hromadou popele a rumu jiné dva kláštery, a sice Polských křížovníků s červeným srdcem v Pardubicích a panenské dům řádu Cisterciáckého v Sezemčicích. Na to přitrhli chrabří podmanitelé bezbranných mnichův a panen k Vysokému Mýtu. Města toho, které za milost prosíc samoděk vyslalo posly vstříc nepřátel, bylo sice ušetřeno, v náhradu však za to zkažen byl městský klášter Minoritův s kostelem sv. Apoštolův Petra a Pavla a panenský konvent Klarisek poblíže města s kaplí sv. Jana Evangelisty.

Zpráva o tom pohnula Kartusiány Tržecké, že opustivše sídlo své nejspíše na Moravě (snad v Dolanech) útulek si vyhledali a teprve, když vřava válečná poněkud se utišila, k usychajícímu „Keři“ svému se navrátili. I Augustiniáni kláštera Litomyšlského odebrali se bez meškání pod pohostinný krov spolubratří Brněnských a setrvali tam i po ukončení válek Husitských. Valné zástupy nepřátel, sesílené tlupami Orebitův Hradeckých přivalili se na počátku měsíce května ku hradbám města Litomyšle. Představení jeho, kteří po útěku biskupově ve správu města se byli uvázali, vidouce plameny z Pouště Tržecké plápolající a přesvědčivše se o přesile nepřátel, přijali artikule

*) Hrádek Březi vzdálen jest asi na hodinu cesty jihozápadně od Týna nad Vltavou. Majitelé jeho a mezi nimi i biskup Aleš měli právo podací blízkého kostela Křténovského; za tou příčinou jmenuje se biskup Aleš pánem na Křténově.

*) Klášter Menších bratří sv. Františka (Minoritův) na Stradově vystaven byl na levém břehu Chrudimky, asi 2 hodiny jižně od Chrudimi. Jméno své nese po pevném hradu Stradovu, který však na pravém břehu stával. Na místě bývalého kláštera stojí nyní ves Práčov s farním chrámem Páně sv. Jakuba Staršího, Apoštola.

Pražské a otevřeli Husitům brány městské (dne 2. května). Řízení města vloženo pak na čas do rukou rytíře Diviše Bořka z Miletínka. — Vítězné vojsko hnulo se dále k hranicím Moravským nešetříc na pochodu svém ostatních měst a hradův. Polička vzata útokem od Žižky. Landškron upadl do rukou nelitostných Orebitův. Klášter kanovníků Lateránských, který od r. 1396. nestával více pod branou města, nýbrž znova vystaven byl při farním chrámu Páně, obrácen v ssutiny. Řeholníci jeho utekše se v čas do Moravy osadili se v Olomouci (r. 1434.) a poněvadž statků svých z větší části na Moravě ležících nepozbyli, zřídili tu se svolením sv. Otce (ze dne 23. dubna 1500) nový konvent.

Prežalostný byl to pohled, jaký poskytovala diecése Litomyšlská v Čechách, kdýž vojsko Husitské ji opustilo. Z kvetoucích klášterů všech nezbývaly než opálené zdi, vládu měst drželi horliví přívrženci Husitův, biskup Aleš dlel kdesi v cizině u vyhnanství, děkanové a i mnozí správcové osad farních přiznávali se k novému učení a poddaní nemohli jinak, než kráčet ve šlépějích pastýřův svých. Moravský díl biskupství zůstal sice po nějaký čas ušetřen před pohromou takovou, avšak nikoli na dlouho. Surové vojsko Uherské, jež v podzim r. 1421. král Zikmund do Čech vyslal, pohubilo jej místy neméně než pohraničné končiny České. Později (r. 1423.) vytáhl tam s četným vojskem Diviš Bořek z Miletínka, hejtman Litomyšlský, a dobytých některých hradův a městeček rozšiřoval horlivě půdu náboženství Husitského. I sám Žižka neopomenul několikrátě zavítati do končin diecése naší. Nicméně vrátil se biskup Aleš na krátko do Litomyšle a ujav se hradu pomýšlel na to, aby trudné poměry diecesánů svých zlepšil. Avšak po smrti Jana Žižky obrátili se bojovníci jeho, kteří Sirotky se nazvali, na východ a zmocnivše se Vysokého Mýta a vyloupivše obnovený klášter v Tržku přitrhli k Litomyšli. V čas ještě uprchl biskup ze hradu a hledal útočiště u Premonstrátův Svitavských. Hejtman městský Diviš Bořek odevzdal město po krátkém zdráhání vůdci nepřátelskému Prokopovi Malému a odtáhl volně s vojskem svým do Kolína. Vítězové zmocnili se za krátko i hradu biskupského a porubavše celou posádku jeho zbořili stoličný i farní chrám Páně a vyloupili ostatní budovy (dne 9. března 1425). Zpraven byv o tom biskup opustil město Svitavu a uloživ posvátné drahocenné nádoby a roucha kostelní na bezpečné tvrzi Hrádku řečené

(u Olomouce) uchýlil se do Uherského Hradiště. Někteří z kanovníkův jeho následovali jej do vyhnanství, někteří pak z bratří řeholních přijati byli do Premonstrátských klášterů na Moravě.

Mezitím sešel se všeobecný sněm církevní v městě Basileji (r. 1431.). Čechové uposlechlše laskavého hlasu předsedy sněmovního, kardinála Juliana Cesarini, vyslali ze středu svého schopné muže, kteří po tříletém jednání o mír dosáhli konečně toho, že prohlášení byli Kališníci za věrné Církve sv. a že ustanoveno, aby oba prestoly Pražský i Litomyšlský co nejdříve byly znova osazeny. Co se týče biskupství Litomyšlského, nutno slova sněmu v ten rozum vykládati, „aby ztracené a zastavené statky jeho opět biskupovi byly získány a on z vyhnanství svého na stolicí pastýřskou řádně dosazen. Avšak bohužel ani k tomu nedošlo. Naopak poddali se správcové přemnohých far Českých konsistoři Utrakvistické v Praze (r. 1437.), kdežto ostatní pastýřové obzvláště v krajinách německých diecése říditi se dávali administrátorem biskupským Václavem Masným, jenž z vůle biskupa Aleše od kapitoly jeho, opět ve Svitavě shromážděné, vyvolen byl.

Konečně zemřel r. 1442. poslední skutečný arcipastýř biskupství Litomyšlského Aleš z Březi; kanovníci jeho vyvolili opata konventu Svitavského, bývalého faráře Mosteckého (Brüx) Matyáše, jeho nástupcem. Sbor církevní v Basileji, který již od roku 1437. pozbyl veškeré právomoci své, ježto papež Eugen IV. nový sněm ve Feraře byl uložil, potvrdil sice volbu Matyášovu (r. 1442.), avšak, jak se zdá, nedosáhl tento nikdy biskupského svěcení. Ustanoven byv (r. 1444.) za správce katolické fary v Budějovicích obstarával ještě po celý rok vrchní řízení diecése Litomyšlské. Listem svým ze dne 17. listopadu 1445. sesadil jej sv. Otec Eugen IV. z úřadu toho. Matyáš uchýlil se z prvu do kláštera Premonstrátského v Lukách na Moravě a putoval odtud do Říma, aby dosáhl odpuštění sv. Stolce apoštolského. V Římě však překvapila jej smrt r. 1449.

Po smrti jeho uvázali se v řízení ubývajících diecése někteří administrátoři, jako Benedikt (1453—1457), Jan, přímím Ruina (1463), Eliáš Šach (taktéž Čech nazvaný). Poslední z nich, kanovník řeholní kláštera Litomyšlského a farář Litický, *) byl horlivým pracovníkem na sjednání míru v trudné

*) Litice, ves na panství Žamberském ve východních Čechách.

oné době, která nastala katolíkům hned na počátku vlády krále Jiřího z Poděbrad. Později stal se správcem duchovním v Jindřichově Hradci, až konečně povýšen byl za platné služby své na administrátora 'osiřelého biskupství Litomyšlského (r. 1468). O rok později stal se dohlázejícím řádu Premonstrátského v Čechách. Po smrti jeho zvolen byl opět od kapitoly Svitavské opat kláštera Luckého Jan Bavor za biskupa (1474.—1481.) a v hodnosti té i od papeže Sixta IV. potvrzen. Jako administrátoři jmenují se ještě: Mikuláš (asi r. 1497.—1503.), Arnošt (1509), Lukáš (1519.—1529.), Volfgang a snad i jiní, jichž památka se nám nezachovala.

Netřeba, tuším, ani podotýkati, že administrátoři ti, postrádali dostatečné moci, aby zamezili neustálé zužování se bývalé diecése Litomyšlské. Nedostatkem kněží zajisté donuceni byvše utkali se sami v ochranu biskupův Olomouckých a Pražské konsistoře katolické. I sami faráři hledali raději oporu svou v Praze a způsobili tím, že během času přivtěleny byly osady jejich k bývalému poslušenství arcibiskupa Pražského a biskupa Olomouckého. Když pak konvent Svitavský úplně schudl a útulek svůj hledati musil v bratrském klášteře Hradištském na Moravě, vydána byla nejstarší a poslední fara ve Svitavě biskupovi Olomouckému (r. 1556.). Tím zmizela veškerá stopa po utěšeně někdy zkvétající diecési Litomyšlské.

František Vacek.

DOPIS.

Z Chrudimi, dne 10. srpna 1880.

Poslední dny slavilo město naše vele-památnou událost důstojným způsobem z toho se radujíc, že po více než 20letých pracech dokonána byla oprava děkanského chrámu Páně. Dříve než k vypravování o slavnosti té přikročíme, nebude snad od místa, jestliže několika slovy se zmíníme o proměnách, kterých doznal starobylý ten stánek Boží po čas 900letého trvání svého. Založen byv, jak se pravdě podobá, od některého ze šesti bratří sv. Vojtěcha sloužil původně za kapli župního hradu, na jehož nádvoří byl vystaven. Sv. Vojtěch činně bohatá nadání kláštera Břevnovskému daroval mu i něco statků u Chrudimi ležících a ustanovil prý jednoho z bratří řeholních sv. Benedikta správcem kaple hradní (r. 993). Vzrůstající počet obyvatelův kolem hradu se usadivších byl asi příčinou, že vedle děkanského kostela

sv. Kříže v podhradí povýšena byla dosavadní kaple hradní za chrám farní a zasvěcena památce Nanebevzetí Blahoslavené Rodičky Boží, Marie Panny. V době, kdy oba kostely Chrudimské přivtěleny byly k biskupství Litomyšlskému, rozšířen byl kostel náš a odevzdán opět pod správu mnichů Benediktinského kláštera v Břevnově. Po válkách pak Husitských nabyl té velikosti a podoby, jakou ještě ku konci minulého století na sobě nesl. Když ale na místě kostela sv. Kříže chrám hradní děkanským se stal, usazování byli při něm po dráhná léta děkanové ze strany pod obojí. Tricetiletá válka přinesla sebou sice mnohé škody nejen městu ale i kostelům jeho, stala se však proto u nás památnou, že dopomohla hlavnímu chrámu našemu k milostivému obrazu Božského Spasitele, kterým až podnes oltář jeho jest ozdoben a od nesčetných poutníků každoročně navštěvován. Roku 1857. podniknuta byla znova důkladná oprava celé nádherné té budovy a po namáhavé práci dokonána byla rokem letošním stavba úplně. Za tu dobu okrášlen byl chrám Páně sv. Salvatora docela novým, skvostným rouchem. Presbytář, obě postranní lodě, okna, portal, věže a j. vše vkusně provedeno ve slohu čistě gothickém, takže nynější kostel náš může se směle po bok stavěti nejlepším pomníkům slohu toho nejen v Čechách, ale i za hranicemi vlasti naší. — Památka Proměnění Krista Pána na Hoře, o které my rok od roka hlučnou pouť slavíme, vyhlednuta byla letos velmi vhodně k tomu, aby oslaveno bylo proměnění chrámu, jež Spasitel náš za stánek svůj již 900letý byl vyvolil. V pátek, dne 6. srpna, záhy z rána vlály četné prapory s věží chrámových a se střech přemnohých domův. Paty obou věží proměněny byly v brzku ve vkusné zahrádky plné keřův a květin. Na konci pravé poboční lodi odhalena byla skvostná deska památní všem věřícím i potomstvu hlásajíc, že chrám Páně sv. Salvatora dostaven a obnoven byl roku letošního vzornou pečí a obětavou prací stavitele a konservatora kraje Chrudimského p. Františka Šmorance, s pomocí Boží a nákladem obce Chrudimské a přispěním obcí přifařených i dary jednotlivcův. O deváté hodině ranní zahájen svátek Proměnění Krista Pána slavnou mší sv., kterou sloužil veled. p. dr. Umlauf, děkan Chrudimský a které obcoval i p. purkmistr dr. Machek v čele celé sl. městské rady. Po té odpoledne připutovalo několik procesí. — V sobotu rozmnožil se valně počet praporův a poutníků davem ke kostelu se valících,

aby popatřili na památný stůl, na kterém Svědové ke konci 30leté války o obraz sv. Salvatora v kostky hráli. Stůl ten vystaven byl uprostřed čestné stráže městských ostro-
střelců před jižní věží chrámovou. Hned za hlavními dveřmi umístěny byly dva obno-
vené obrazy, které scenu tu živě před oči všem stavěly. Vnitřek kostela a zvláště hlavní oltář byl co možná nejlépe ozdoben. Po zpívané mši sv. odebralo se několik členů sl. městské rady zároveň s p. purkmistrem na nádraží uvítat poutníky Kolínských, kteří každoročně u velkém počtu chrám náš o pouti navštěvují. Letos pak obzvláště byli nám vítáni, ježto sprovázeni jsouce horlivým pastýřem svým veled. p. Janem Svobodou déle než obyčejně v městě našem pobýli. Pan purkmistr chválil je za to vděčnými slovy vzpomínaje na účinnou lásku jejich k staro-
slavné Chrudimi. Za zvuků hudby do města uvedeni byše přivítáni byli veled. p. děkanem dr. Ůmlaufem, který v průvodu dvou asistentův až na most jim vstříc pospíšiti neobmeškal. Ač trvalý déšť téměř až do večera účastníky strašiti nepřestával, vyda-
řila se oslava na večer téhož dne uchystaná co nejlépe. Již před osmou hodinou zapo-
čalo se s osvětlováním téměř celého města. Ani jeden dům nebyl bys nalezl, ve kterém by všechna okna do ulice obrácená nebyla se září světél stkvěla. Tu i tam vystaveny byly barevné transparenty představující obraz Spasitelův aneb jiný výjev k obrazu tomu se vztahující; vhodné veršiky z písma sv. (Mat. 17, 1.—2.) a i jiné nápisy zdobily okna domů veřejných i soukromých. Skvělý průvod s pochodněmi a svítilnami ubíral se k děkanství a tu když přednesla kapela měst-
ská krátké dostaveníčko, učiněna při čepo-
bití obcházka městem. Na konec bylo i hlavní okno chrámové vkusně osvětleno. Živý ruch panoval až dlouho do noci. — V ne-
děli po jitřní mši sv. vyložil dp. Tichý, farář Práčovský, slovy vhodně k tomu volenými význam a důležitost slavnosti. Následovalo opět několik sv. obětí, po kterých poutníci rozházejí se počali. Po kázání, jež konal důstojný pan Klapal, katecheta při měšťan-
ské dívčí škole, následovala slavná mše sv. sloužená vysoce důst. p. Prašingrem, kano-
vníkem Králové Hradeckým, s četnou assi-
stencí. Výtečná skladba hudební p. Hnilič-
kova přednesena byla za jeho osobního řízení a došla zasloužené chvály. Při ho-
stině ku poctivosti pana kanovníka pořádané vynešeny byly připítky na počest sv. Otce Lva XHI., J. V. nejmilostivějšího císaře našeho Františka Josefa I. a J. M. pana

biskupa Králové Hradeckého. Slavné ne-
špory o 4. hodině ukončily důstojnou slavnost poutní. Slavnost pak sama zůstane ve vděčné památce u všech, kteří zbožně se jí účastnili!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odejel v sobotu dne 21. t. m. do Světce, odkudž počátkem příštího měsíce do Prahy navrátiti se zamýšlí.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-
nati do 26. srpna na Karlově, od 27.—30. t. m. u sv. Kajetána, dne 31. srpna, 1.—3. září na Vyšehradě a od 4.—7. září u Kar-
melitánek na Hradčanech.

— V sobotu dne 28. t. m. bude za příčinou círk. památky sv. Augustina, učitele církevního, v kostele OO. Augustiánů u sv. Tomáše na Malé straně v 10 h. slavná mše svatá, a odpol. o 4. h. požehnání.

— „Světci nového věku“. Tridentický časopis „Voce catholica“ přináší seznam sva-
tých a blahoslavených z posledních tří sto-
letí. Od r. 1500—1880 bylo za svaté pro-
hlášených 96 a za blahoslavené 320. Z těchto 416 oslavenců podstoupilo 297 smrt mučen-
nickou, 119 stalo se svatými pro rekovné ctuosti, kterými v životě nad jiné vynikali. 358 jest světců, 58 světic; z řádů jest 321, ostatní byli světští kněží a laikové. Veliký řád františkánský čítá svatých a blažených v tomto oběsi 221, jesuité 90, dominikáni 59, augustiniáni 19, karmelitáni 5, thetini 5, trinitáři 3, premonstráti 2, milosrdní bra-
tří řádu sv. Jana 2; 2 byli oratoriáni, 1 ba-
silián, 2 salesiáni, 1 benediktín, 1 servit, 1 somán, 1 klerik Matky Boží, 1 minorita, 1 kamillián, 1 piarista, 1 barnabita, 1 laza-
rista, 1 passionista, 1 redemptorista. Z Evropy bylo 222. Vlachů bylo 28 za svaté a 48 za
blahoslavené prohlášeno; ze Španělů 17 za
svaté a 49 za blahoslavené; Portugalců 1
svatý a 36 blahoslavených; Francouzů 6
svatých a 8 blažených; Hollandanů 12 sva-
tých a 1 blažený; Belgičanů 4 svatí a 1 bla-
hosl.; Němců 2 svatí a 2 blažení; Poláků 1
svatý a 1 blažený; Dánů 1 svatý; Rusů 1
svatý (má znítí Rusín a vztahuje se na Jo-
saphata Kuncewicze, arcibiskupa). Asii pří-
sluší 19 svatých a 187 blažených: Z Japo-
nska 1 svatý a 162 blažených, z Koreje 4
blažení, z Východní Indie 1 svatý. Americe
přísluší 7: 1 svatý a 3 blažení z Mexika,
1 svatý a 2 blažení z Peru.

Z Paříže. (Boj proti Jesuitským školám
ve Francii.) Boj proti 7. čl. Ferryových

břežnových zákonů se velice rozšířil. Mníť totiž Ferry článkem tímto odníti právo vyučování těm řádům, jež nejsou státem uznány. Komora poslanců hlasovala sice pro, ale proti článku se ozvalo 1,800.000 Francouzů, dále 44 generálních rad, kdežto toliko 32 bylo jich pro a 7 se raději vzdalo hlasování. Tisk veřejný se rovněž opřel čl. tomu. Sám materialistický učenec Littré zamítá jej, jak i činí někteří osvícení republikáni, ježto vidí, že čl. 7. se otvírá dokořán brána úplnému radikalismu a dále socialismu. Konečně noviny „Revue des Deux Mondes“ v prvním čísle nového ročníku rozhodně se 7. článku Ferryovu opřely. Albert Durrui, pisatel onoho článku v Revue, poráží vývody pana ministra a směje se mu, že se odvolává v dnešní politice na starý zákon, ačkoli vláda zákony dávno zrušila. Republikán Ferry se utíká ku královským zákonům. Neběží prý o čl. 7., ale o zásadu svobodného vyučování. Jak se to ale srovnává: Ferry jedním rázem chce potlačit 641 ústavů s 61.409 žáky a 9513 místy svobodnými a přece nechce ukrivdit prý svobodě. Jakoby ministr Ferry nevěděl, že vyučující řehole jediné bojují proti 300 kolejším státním, že zákonem z r. 1850 učinily velkou konkurenci universitám a že ústavy světské v plném úpadku jsou a že propuštěním jesuitů, dominikánů, maristů monopol vys. učení státnímu zavést se má! To co udal Durrui všeobecně, to přátelé i nepřátelé řeholí dokázali. Řehole ve svém ústrojí mají tolik předností před ústavy světskými, že sněm Kološský potvrzený papežem vším právem žádá řeholím právo vyučování na gymnasiích. Řehole má jednotu, stálost, zkušenost, záruku, autoritu, ona snadno vyučí své učitele a nespůsobné jinými nahradí. Durrui ukazuje dále nejapnost, jaké se dopouští ministr ve svých důkazech pro 7. čl. Nač se odvolává? Na několik bezcenných vyňatků z knih od protivníků slavného řádu jesuitského sepsaných, na inkvisici a revoluci. Nebojovali udatně chovanci jesuitů, ač jen třeba studovali dějepis dle P. Gazeaua v r. 1870? Byli to snad špatní lidé, kteří počtem 90 z jediné školy rue des portes zase jesuitské v boji padli? ale oni měli o revoluci jiný náhled než pan ministr vyučování a osvěty. Či dokázal někdo v celém boji jesuitům jen pramalé porušení zákona? Nejvíce si škodil Ferry, když citoval podvržená místa ze spisů jesuitských. Nikdo podobných citátů nenalezl mimo p. ministra. Či není to hanba, když nejvyšší státní úředník ve sněmu veřejně se usvědčuje ze lži! Na otázku: proč pronásledujeme jesuity?

odpovídá Ferry: poněvadž jsou duší oně strany, která vládla. Pohnutka jest tudíž podlá msta, která prý Ferryho oprávnjuje k pronásledování. Dále praví: „Čekat? proč? kdy budeme silnějšími, kdy mocnějšími? kdy budou strany více poraženy a bezbranné? atd. Nikdy se nikdo nedovolával ve sněmovně takovým způsobem práva silnějšího, než jak to činí francouzský ministr osvěty. Takový člověk ovšem byl sto, aby docela opomenul poučiti se o počtu gymnasií jesuitských a jich chovanců! A co činila sněmovna? Ta ovládána jest tím duchem jako Ferry. V druhé části zkoumá Durrui jednání generálních rad a ukazuje, jak vláda se marně namáhala, pohnouti je k příznivému hlasování, ale bez výsledku, lid se prohlásil pro jesuity. V třetí části porovnává Durrui vychovávání mládeže na ústavech jesuitských a světských, méně se dotýká vyučování. Ferry ve své slepé vášni „svůdce mládeže“ hanobil vychování jesuitské. Byl sám přítomen rekreačním hrám v ústavě jesuitské, kde každý chovanec tou neb onou hrou se zaměstnával a s nelibostí vzpomíná na dobu, kde na gymnasiu v koutku s předčasně zralými primány se nudil! Co jest znamením zkaženosti mládeže: zdravý a veselý pohled aneb ošklivost k nevinným hrám, kritizování, blábolení o věcech, jež vědětí studující záhy nemají. Řeč Durruiova jest velice srozumitelná, tím více v době, kdy tisk zpravuje nás o ošklivých případech na státních lyceích. Pak porovnává Durrui zařízení ústavů jesuitských a státních a konečně i představené jesuitů, jimž svěřena jest kázeň studující mládeže s řediteli na státních ústavech. O oněch praví D. že nejsou placenými úředníky, ale staršími přáteli mládeže, které milujeme a ctíme. Vstoupí-li do řehole, nečinili tak z přinucení, ale z lásky a povolání k stavu. Často jsou z bohaté rodiny, měli slavné jméno, měli jmění, spojení a skvělou životní dráhu, vůbec mohli učiniti štěstí ve světě. Úlohu svou nepovažují za „otročtí a zoufalý los života“, jejich úloha jest důležitější, vznešenější než professorů a také v ničem professorům nezadají. Nuže jakým právem tedy, ptá se Durrui, když státní lycea jsou nedostačitelná, sněmovníci chtějí zrušiti ústavy, jež aspoň v jednom případě jsou našich lepší? Ferry soudí neprávě. Neb náklad na státní lycea by se musil strašně zvýšiti, aby se udržela konkurrence s ústavy řeholními, již v posledním desíletí taký učinili pokrok, že se počet žáků zdvojnásobil! Ony si získaly důvěru rodin, mocná strana je podporuje, ony

pracují s výsledkem, jak to dokazují zkoušky a konkursy. Řekl toto sněmovně, i uchovejž Bůh. Ferry s několika citáty se toho odvážil, že řehole surově napadl, potupil a očernil. Tím však ničeho nedokázal. Ne aby studoval plán k obnově universit, lyceí, ne aby čestný boj podstoupil s řeholemi, ne aby před sněmovnu předstoupil jako muž práce a studií, Ferry bojoval surovostí a násilnictvím! 150—200 středisek osvěty bude zrušeno. Opakovati, jak naši liberálové se zachovali po čas boje, bylo by hnusným. Kdo z poctivých lidí četl noviny liberální, kterak pravdu umlčeti se snaží, musil s ošklivostí se odvrátiti.

Z Gazy. Poměry v Gaze se v posledním čase velice změnily a s radostí vyznáváme, že ve prospěch křesťanů. Obec katolická vzrostla v půlletě a marnou se ukázala snaha, Řeky proti katolíkům pobouřiti. Mufti se sice pokusil o jakési pronásledování katolíků, ale marně. Směšnou příčinou pronásledování byla záminka, že lucerny noční mají „podobu kříže“ a ten, že se nad hlavami Turků trpěti nesmí. Než nikdo si jeho rozkazu nevsíml a to tím méně, ježto časy, kdy mufti v Gaze vládl, úplně minuly. Jeho samovláda byla v posledních desíti letech zlomena a on sám ani více vládou potvrzen nebyl. Ku konci měsíce máje byl přivezen první zvon do Gazy, dar to prešburských katolíků, který tím milejším byl, poněvadž neočekávaně obyvatelům katolickým darován byl. Dva turečtí tesaři jej sice, ježto jiných nebylo po ruce, zavěsili, ale jakmile byli hotovi, hned se vzdálili, neb nechťi slyšeti zvuky zvonů, — zahání prý anděly! Velebně zní nyní zvon a hlásá zvučným hlasem o vtělení se Syna Božího, mufti prý nariikal, že islam v záhubu spěje, když se zvoní i v Gaze, kde jest přece 15.000 Turků. — Missie protestantská v Gaze úplně zůstala bez ovoce, dokazujíc, že jest dilem od Boha opuštěným. Ač dostával pastor ročně 20.000 franků, přece učinil ještě dluh 6.000 franků. Škola pro děti turecké musila byt zavřena, ježto ani učitel ani učitelka nechtěli více zůstat, tak se stalo i se školou pro dívky křesťanů, až konečně sám pastor, prodáv i domácí nábytek na uhrazení nutných potřeb, v noci sedl na osla a do Jerusalema ujel. Ovšem že nyní v Gaze jest žalován pro úpadek jmění. — Nejdůležitější věcí katolické missie v Gaze jest koupě příhodného místa pro školu. Záležitost by byla skoro ukončena, kdyby nepřekážela ještě turecká věrolomnost. Misto jest vyhlédnuto na západní straně města v rozměru 15—20.000 čtvereč. m. za

225 napoleonдорů. Apoštolský missionář má již půl této peněžitě částky, ku které 50 napoleonдорů daroval neznámý dobrodinec ze Solnohradu, jemuž buďtež za to vřelé díky vzdány. I jiní dobrodincové se o to starají, aby apoštolského missionáře nestihl osud protestantského pastora. — V poslední době se mnoho mluví o dráze z Egypta do Syrie skrz Gazu, Jaffu, Jerusalema atd. Tím by ovšem missie v Gaze stala se velice důležitou a i poutníci do Jerusalema by tím jen získali, ježto by z Alexandrie mohli cestovati po dráze, nadto by tato dráha z Kahyry do Jaffy vedla cestou, kterou se svatá rodina z Egypta vracela. Více časopisů v poslední době mluví o objevení rukopisu sv. Petra, který prý v minulém roku v Jerusalemě zemřelý žid ze Štokholmu u sebe choval. Ježto ale v Jerusalemě samém o věci té ničeho se neví, zdá se, že jest to židovský klam. V Gaze jsou právě zně, že 10 let by lid z nich se uživil. Před tím již jistý bohatý Turek nabromadil v městě tolik obilí, že by celou Syrii několik týdnů chlebem zásobovati mohl. — Patriarcha Jerusalemský začátkem máje odcestoval se svým sekretářem do Evropy, do Říma a jiných měst, o kěz by jen cestou tou katolíci v Německu a Rakousku k většímu účastenství v podporování východních missií povzbuzeni byli.

Různé zprávy.

XIII.

Cesty prozířetelnosti Božské.

Skutečná událost z denníku duchovního správce. — K jistému knězi přišel jednoho dne slušně osácený sluha s prosbou: „Důstojný pane! Milostivá paní uctivé žádá, aby jste ji co nejdříve navštívil; jest těžce nemocna a přeje si přijmouti sv. svátosti.“ Po té tázal se kněz: „Kde bydlí?“ Sluha odpověděl: „V ulici N. č. 67. 2. posch., dveře č. 3.“ Kněz slíbil, že přijde co nejdříve a sluha odešel. Asi za hodinu vstoupil kněz do bytu svrchu udaného a nalezl obstarlou, velmi slabou dámu, ana na svém lůžku spočívala. Na přívětivý pozdrav duchovního pastýře odvětila dáma velmi rozhorleně: „Pane, čeho zde žádáte? Jak se opovažujete klid můj rušiti, vždyť vidíte, že jsem churava, vaše návštěva mne rozčiluje a je to velmi neslušné, že se ke mně vtíráte. Budu-li vás potřebovati, tak vás povolám.“ Kněz odvětil klidně: „Račtež odpustiti, milostivá paní, nepřicházím nepovolaně. Asi před hodinou byl u mne váš sluha a povolal mne do ulice

N. č. 67. 2. posch., dvěře č. 3. k nemocné paní, zkrátka vše úplně souhlasí.“ Dáma odpověděla rozhorleně: „To si tedy s vámi neb so mnou tropí někdo zlomyslné žerty.“ „Takovou zlomyslnost odpouštím každému rád, neboť nemocný potřebuje posily. Že se vás, milostivá paní, má návštěva tak nemile dotkla, velice lituji. Já vás také hned opustím, jen mi dovolu, abych si trochu odpčinul, neboť jsem dnes již dlouho byl zaměstnán ve zpovědnici a cesta až sem jest daleka. Dovolte mi, abych se mohl jen několik okamžiků posadit, snad vám budu moci dlouhou chvíli vaše trápení skrátit.“ Nemocná překvapena a zahanbena nabídla knězi sedadlo. Rozpřel se mezi nimi hovor, jehož konec byl, že nemocná ještě téhož dne přijala sv. svátosti. V duchu děkuje radostně Bohu, že mu dal příležitost získati duši, která na dárce všeho dobrého po mnohá léta zapomněla, ubíral se domů. Když se navrátil horlivý kněz do svého příbytku, příběhl sotva dech popadáje týž sluha a pravil: „Důstojný pane, račtež prosím, rychle přijít k milostivé paní, která vás již toužebně očekává; k vám právě má důvěru, račtež prosím, rychle se odebrat.“ — „Vždyť, milý příteli,“ odvětil kněz, „přicházím právě od vaší vrchnosti.“ Sluha: „Račtež odpustit, já odsud spěchal přímo domů a nevzdálil jsem se ani na krok z předpokojů a jiného vchodu k mé vrchnosti ani není.“ Kněz: „Pravím, že přicházím právě, jak jste udal, z ulice N. č. 67. 2. posch., dvěře č. 3. od dámy těžce nemocné.“ Sluha: „Což udal jsem č. 67?“ Kněz: „Ovšem že!“ Sluha: „Ach! pak odpustte, to jsem se zmýlil; my bydlíme v domě č. 76. 2. posch., dvěře č. 3.“ Kněz: „To je ovšem jinak, než nermuťte se nad tímto omylem, který Pán Bůh dopustil, aby zachoval také jinou duši. Jděte v pokoji, přijdu hned k vaší vrchnosti.“ Kněz odešel a navrátil se děkoval vroucně Bohu, že tohoto dne dvěma duším usnadnil cestu k věčnosti. Druhého dne časně z rána dvakrát po sobě zvonilo se umíráčkem — obě nemocné paní zesnuly jedna v č. 67. a druhá v č. 76. — Vizte cesty Páně!

Literární oznamovatel.

— *Skuherského krátkou slavnostní mši*, složenou k oslavě sňatku kor. prince Rudolfa s princeznou Štěpánkou, doporučily ve svých kurrendách ku provozování posud konsistoře: Brněnská (15. července č. 1798), Solnohradská (5. července č. 1861.) a Linecká (30. července č. 181.); za svolení další konsistoři zadáno a očekává se. Nakladatelem mše této jest Fr.

A. Urbánek v Praze. Cena mše 2 zl. 50 kr., s hlasy orkestrálními 3 zl. 50 kr.

— „*Světlozor*“ přináší v číslech 30. a 31. r XIV, tato vyobrazení: Dr. Norbert Javůrek. Ptačí lázeň. Židovští hudebníci v Polsku. (Kreslil T. Rybkovski.) Učení — mučení. (Kreslil J. Schulz.) Starý Děvín. (Dle skutečnosti kresl. V. Brechler.) Maloruské obzinky. V Pražském podskalí před třiceti lety. (Kreslil V. Brechler.) Stefanie, princezna belgická. (Dle fotografie kreslil Jos. Mukařovský.) Zlomyslné poznámky. Nový carský jacht „Livadia“. V textu jest tento obsah: Blandina. (Povídka od Em. Zítka.) U cesty (báseň.) Měsíc pod Tatrami. (Píše Rudolf Pokorný.) Rukopis Kralodvorský a p. A. V. Šembera. Rodné sestry. (Ukrajinská povídka od St. Grudziňského; přeložil J. Hudec. Text k vyobrazením.) Rozmanitosti. — V čísle 32., 33. a 34. jsou tato vyobrazení: dr. Jan Gebauer. Řeka Čindagatuj v Semipalatinské oblasti. Idylla. (Invence a kresba Karla Krejčíka.) Hřbitov a klášter františkánský ve Slaném. Velbloudí dostihy v Adenu. Dr. Julián Dunajevski, rakouský ministr financí. Dobož. Malý lupič. Socha P. Marie v Plzeňském chrámě sv. Bartoloměje. Vojvoda Ilja Plamenac v Podgorici. Prof. Jan Kvíčala. Zříceniny hradu Choustníka. Michelangelo a Vittoria Colonna. Večerní procházky opic. Divčí škola v Cetyni.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, vycházející pečlivou redakcí Jak. Malého, dospěl v druhém laciném vydání k seš. 39. (Haleb — Harrach), 40. (Harrach — Helle) a 41. (Helleborismus — Hirst). Cena každého sešitu 24 kr. Nakladatel kněhkupec Kober.

✠ **Milodar.** Povodní poškozeným Moravanům daroval: J. K. z d. 33. IV. 5 zl., 10 zl. ku stavbě chrámu Páně na Žižkově, 10 zl. ku stavbě chrámu Páně na Vinohradech. Zaplat Pán Bůh.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

Vdp. Václav *Valsa*, kanovník kolleg. kap. v Kroměříži, který v neděli dne 22. srpna slavil 60leté kněžské jubileum, jmenován čestným radou kníž. arc. konsistoře Pražské.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Keppert*, kapl. v Třebotově, za far. v Malkovicích;
- p. Frant. *Jizba*, katecheta v Plzni, za faráře v Druzdově;
- P. Vilém *Danz*, kněz ř. křižov. a koop. u sv. Karla ve Vídni, za kapl. u sv. Bartoloměje v Chebu,

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- P. Ildefons *Nitsch*, admin. ve Vtelně, jmenován bisk. notářem;
 p. Frant. *Honauer*, far. na odpočinku v Podleticích, jmenován osob. děkanem.

Ustanoveni jsou:

- p. K. *Kühr*, prof. náboženství při státním gymnasiu v Landškrouně, stal se prof. téhož předmětu na státním gymn. v Litoměřicích.
 p. Frant. *Vejšvalda*, koop. v Loukově u Semil, za kapl. ve Mšeně, odkudž
 p. Jan *Nekovář*, ustanoven za kapl. v Horním Litvinově;
 p. Václav *Fišer*, kp. v Havrani, za kapl. v Holečicích;
 p. Jan *Zezulka*, kapl. v Jenišovicích, za koop. v Dolním Slivně.

Z novosvětců ustanoveni jsou:

- p. Jan *Bečka*, za koop. v Loukově u Semil;
 p. Václav *Flodermann*, za kapl. v Holanech;
 p. Jos. *Hrdina*, za kapl. v Neustadtlu u Fridlandu;
 p. Jan *Reinwarth*, za koop. v Okánově.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Langweil*, prvofarář v Hartlikově, dne 23. července 1880 (nar. v Praze dne 11. ledna 1805, vysv. dne 25. července 1831).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Figner*, far. v Dnešicích, jubil. kněz, jmenován b. notářem;
 P. Wilibald *Ladenbauer*, čl. ř. cisterc. ve Vyšším Brodě, byl dne 28. června 1880 na vysokém učení Pražském za doktora filosofie povýšen.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- P. Vojt. *Jambura*, kněz ř. Johannitů a děkan v Strakonických, za děk. v Horažďovicích;

- P. Yvo *Pihale*, kněz ř. cisterc. ve Vyšším Brodě, kapl. v Myšlanech, za k. v Přídolí;
 P. Benedikt *Michel*, kn. ř. cisterc., za k. v Myšlanech;
 p. Frant. *Bronec*, kapl. v Kádově, za admin. v Bohutíně;
 p. Josef *Mrštík*, koop. v Hartlikově, za adm. tamtéž;
 p. Josef *Král*, far. v Bohutíně, odebral se na stálý odpočinek.

Upřázdňená místa:

Bohutín, fara patron. nábož. matice, do 25. září 1880.

Hartlikov, fara patron. p. hrab. Rudolfa Kravského z Kolovrat, do 14. září 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Emanuel *Müller*, farář v Čihošti, dne 16. srpna 1880, (naroz. 26. července 1827 v Richmburku, vysvěcen 25. července 1854).

Vyznamenán jest:

- p. Alex. *Drechsl*, professor náboženství při školách reálných ve Vídni, jmenován b. notářem s propůjčením expositoria canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Šádek*, admin., za faráře ve Vrsci;
 p. Jan *Dvořák*, admin., za duchov. správce lokalie Studnické;
 p. Jos. *Brož*, admin., za faráře v Železnici;
 p. Bohusl. *Neumann*, koop. za administr. v Jablonném;
 p. Jan *Tvrдый*, katech. při dívčí škole v Lito-myšli, za kooperatora v Jablonném;
 p. Jan *Herman*, kaplan v Kyšperku, za koop. v Dobrouči;
 p. Václ. *Král*, za kooper. do Vraclavi, odkudž
 p. Pavel *Langr*, za koop. v Nekoři, odkudž
 p. Josef *Grimm*, za kaplana v Bílém Újezdě.

Upřázdňené místo:

Čihošť, fara patronatu nábož. matice od 17. srpna 1880.

Kněhkupectví B. Stýbla V PRAZE

přijímá předplacení na následující časopisy,
 jejichž sešit první vyjde v měsíci září 1880.

Alte und neue Welt. Ročně 18 sešitů s premií. Předplatní cena v Praze zl. 4.32. Poštou zl. 5.22.

Deutscher Hausschatz. Ročně 18 seš. Předplatní cena v Praze zl. 4.32. Poštou zl. 5.22.

Hedwigsblatt. Ročně 12 sešitů. Předplatní cena v Praze zl. 3.60. Poštou zl. 4.20.

Chrysologus. Ročně 12 sešitů. Předplatní cena v Praze zl. 3.42. Poštou zl. 4.02.

Kanzelstimmen. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.60. Poštou zl. 4.20.

Philothea. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.30. Poštou zl. 3.90.

Posvátná kazatelna. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 4.—. Poštou zl. 4.—.

Prediger und Katechet. Ročně 12 seš. Předplatní cena v Praze zl. 3.45. Poštou zl. 4.05.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,

č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den povýšení svatého kříže.

Tebe, nejvyšší Trojice Boží, at chválí všeliký duch. Uvažuje-li kdo tajemství sv. kříže, kdož by Tebe nevelebil a Tvou slávu nerozmnožoval za to, že jsi, o Bože trojediný, křížem dokázal způsobem podivným svatost, spravedlnost, lásku.

Jakož nepřestáváš, knězi nábožný, pozdravovati kříž, jedinou spásu svou, tak obzvláště dnes, kdy nás Bůh těší slavností povýšení sv. kříže, poznávej toto tajemství, abys dosáhl odměny vykoupení. Tak učíš podlé dnešní modlitby.

Quem per crucis mysterium salvas, rege ejus rationem et voluntatem. (Koho tajemstvím kříže posvěcuješ, spravuj rozum a vůli jeho.) Tak odnáším k sobě slova sv. církve, an hodlám rozjímati.

1. Kněží jest i užitečno i nutno tajemství kříže často rozjímati. Ježíš když vystupoval do Jerusalema po třetí, pravil, že všecko, co jest praveno skrze proroky o Synu člověka, dokonáno bude, že tam smrt vytrpí: Ejhle vstupujeme do Jerusalema a tam se naplní vše, co praveno proroky o Synu člověka. Brzy všecko vrcholu dostoupí, láska i trpělivost Spasitelova, nevědeckost a zkaženost lidská. Dokonáno jest brzy pověděno bude. Apoštolům tato slova důvěrně pravil, když je tajně byl pojal. Ne každý rozumí řeči kříže; aniž jest třeba, aby všickni ji rozuměli měrou stejnou; ale Ježíš chce, aby Jeho služebníci tuto vědu svatou si osvojili měrou znamenitou, aby tím tajemstvím zcela byli proniknuti; proto mluví o něm tak často.

I na hoře Tábořské, když radostí ne-

beských hojně požívali, chce, aby na bolesti hory Kalvárské mysleli. Mluví o vyjití jeho, které měl dokonati v Jerusalemě. (Luk. 9, 31.) Pozoruje-li, že mají záměry hrdopysné, že v Jeho říši očekávají postavení vysoké, na paměť jim uvádí potupu Své smrti: „Můžete-li píti kalich, který já píti budu?“ Když jim Své tělo za pokrm a Svou krev dal za nápoj, výslovně podotýká, že jest totéž tělo, jež za ně bude vydáno, že jest táže krev, která za ně bude prolita: „Které za vás vydáno bude; která za vás a za mnohé vyлита bude na odpuštění hříchů.“ Stůl Páně vždycky býti má upomínkou Jeho utrpení. O svatá hostino, ve které Kristus se přijímá, slaví se památka utrpení Jeho. *Ommemoriam mortis Domini, panis vivus, vitam praestans homini.* (O upomínku smrti Páně, chlebe živý, který dává život člověku.) Když jim udělil moc toto tělo vydané a tuto krev vylihou na oltáři obětovati, důtklivě napomíná je, aby Jeho smrti pamětlivi byli: „To kdykoli činiti budete, na mou památku činite.“ Jeho mystická oběť ustavičně opětovati má Jeho krvavou oběť a památku její udržeti. Zdaž můžeme opakovati tato slova tklivá, jež posvěcení hostie končí, abychom se nedivili lásce Syna Božího, který za nás umírá, nám na srdce klade velmi pečlivě, abychom na Něj pamatovali? Zdaž můžeme je opakovati, abychom trpce nelitovali své necitelnosti, která Jej přinutila nás důtklivě pamatovati a vybízeti, která na Jeho napomínání tak často zapomíná?

Tato památka utrpení Spasitelových neustálá, kterou nám velice poroučí, zároveň jsouc podmínkou nevyhnutelnou působí, že zdárně plníme své povinnosti všechny. Naše horlivost se schladí, nebudeme-li často

mysliti na utrpení Ježíšovo. Nerozjímáme-li smrt Kristovu, kterak poznáme neskonale dokonalosti Boží, velikost, svatost, milosrdenství? Jak bychom působili k Jeho cti? -- Kterak poznáme cenu duší, které byly usouzeny hodnými takového vykoupení, kterak nevypravitelné štěstí aneb hrozné neštěstí, které je očekává? Odkud nabudeme oné obětavosti velikomyslné, které potřebujeme, bychom je zachránili. Nepatříme-li ustavičně na kříž, nedostává se našim výkonům podstaty. Neboť první výkon jest učit; tak jest nám rozkázáno: *Evntes docete*. (Jdouce uče.) Čemu však budeme učit, nebudeme-li kázati Ježíše a toho ukřižovaného? I. ke Kor. 1, 23: My však zvěstujeme Krista ukřižovaného. Toto tajemství krátkým jest obsahem celého kázání apoštolského; tož základ naší víry celé; přýští se nám, jak praví sv. Petr Damianský, ze všech listů pisma sv. jako libezná vůně. *Quae est sacri eloqui pagina, quae crucis mysteria non redoleat?* (Serm. de Invent. Crucis.) Kříž jest kniha, již do rukou dáti můžeme jak neučenému tak učenému, jak hříšniku tak spravedlivému. Čte prostý, jest potěšen a k lítosti pohnut; vycvičený však a učený jest osvicen a roznícen. (S. Laur. Justin. De triumph. Christi agone.)

Toť ona kniha, ze které také my sami se učíme trpělivosti, mírnosti, soucitu, bez kterýchž ctností nikterak býti nemůžeme ani na kazatelně, ani ve zpovědnici, ani u lože nemocného. Tato kniha nejlépe nám vykládá, jaké důležitosti jest úřad, který u oltáře konáme. Čtíme v ní s pilností neunavnou; snažme se vši silou jí rozuměti; pak anděly více zarmucovati nebudeme, poněvadž Spasitele umírajícího, na kříži bolesti trpícího, v hrobě pokořeného nebudeme zastávati tak chladně jako posud. Jest tedy nezbytno, aby kněz důkladně zkušěn byl vědy o Ježíši ukřižovaném, byt i jiné vědomosti neměl: „Nedomníval jsem se, že něco vím mezi vámi leč Ježíše Krista, a to ukřižovaného.“ Než kterak té vědy lze nabyti, nerozjímá-li často nábožně toto tajemství?

II. *Mnozí křesťané a též mnozí kněží v učení o kříži nejsou zběhlí.* Slova, jichž Kristus užívá, aby předpověděl svou smrt blízkou, tajemna nejsou ani nesrozumitelná; všecko bylo jasno a určito; a přece řeč Jeho mnohým Jej slyšícím, hádankou byla. Nelze pochopiti, že jí nerozuměli; čemuž evangelista Páně, jenž o té věci mluví, se diví: Luk. 18, 34. A oni sami ničemu z těch

věcí nesrozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, a nerozuměli tomu, co bylo praveno. „Apoštolové,“ vece sv. Bonaventura (Expos. in h. l.), na tom místě obrazem jsou oněch pastýřů duchovních, kteří do tajemstva kříže nevnikají aniž je v pravém světle posuzují.

Z příčiny troji duch a srdce lidské této pravdě tak spasitelné přístupno není. *Pýcha* zatemňuje světlo víry. Mnozí sice věří v lásku Spasitele našeho, ale tato víra tak slabá jest a neurčitá, že tuto lásku nechápu měrou plnou a rozsáhlou. Jako bychom nechtěli, aby Bůh více měl lásky, než pochopiti můžeme. O spasiteli můj! Což pak velikost Tvé lásky lidem nemůže nebyti příčinou, aby Tvé srdce zarmucovali a uráželi zdráhajíce se věřiti v ni! *Roztržitost* mnohých tak velická bývá, že v mysli zřídka a to povrchně se zanášejí tajemstvím, jež svatí ustavičně činili předmětem rozjímání svého. Kolik kněží čte a vykládá utrpení Ježíšovo; konají denně oběť, kterou neustále utrpení to se obnovuje, a přece duše jejich u oltáře jest vlažna. Zcela jinak vedou si lidé, kteří žijí život vniterný! Jediné slovo o utrpení a smrti Páně, jediný pohled na kříž hluboce je dojímá a jejich lásku a vděčnost rozněcuje. Proč k nim nenáležím? Kdož *nedostatečně se umrtvuje*, nechápe ty věci, jež se životem, od něhož pustiti nechce, se nesrovnávají.

Apoštolové toto učení pochopiti nemohli, poněvadž jim se nelíbilo: *Non intelligebant, quia hanc veritatem non diligebant*. (S. Bonav. ibid.) Až síla kříže a milost Ducha sv. je přemění, pak je milovati a chápati budou, pak zvolají: „O dobrý kříži, jenž půvabnost z údů Páně jsi přijal, dlouho žádaný, dychtivě milovaný...“, odluč mě od lidí a vrať mě učiteli mému, aby skrze tebe mne obdržel ten, jenž skrze tebe mne vykoupil.

Tvou milostí, o Pane, kterou mi dáváš, chci sobě umíniti často rozjímati umučení Tvé a o něm kázati. Budu-li vykonávati tento úmysl pevnou vytrvalostí, velice k tomu přispěji, abych posvětil život svůj a zúrodnil působnost svou. V umučení Tvém hledati a nalézati budu důvod a vzor všech ctností kněžských; v něm hledati a nalézati budu bezpečnou útěchu ve všech utrpeních svých, a horlivost má, která mě nutí, aby získal duše, den ode dne růsti a vzrůstat se bude. *Haec meditare, fili; in his esto; et fiet tibi in cruce mea salus, vita, protectio ab hostibus, infusio supernae sua-*

vitatis. Memor. vit. sacerdot. c. 19. (Ty věci rozjímej, synu; těmi se zanášej; a dostane se ti v kříži mém spásy, života, ochrany před nepřátely, sladkosti s hůry seslané).

Obsah stručně opakován.

I. Kněžím jest i užitečno i nutno často rozjímati tajemství kříže. Spasitel velmi často rozmlouval o Svém utrpení. Několik dní před Svou smrtí jednotlivé okolnosti jeho vyložil; ano i na hoře Tábořské mluvil o něm. Kněžství a svátost oltářní proto jest ustanovena, aby nám stále na paměť přiváděla tajemství kříže. Kříž v pravdě knihou jest vyvolených, knihou, ze které svatí tak důkladně naučili se vědě spasitelné. Obzvláště kněžím sloužití má za knihu, za pramen, z něhož by horlení o slávu Boží čerpali a o vyhledávání duší.

II. Mnozí křesťané a též mnozí kněží v učení o kříži nejsou zběhlí. Ježíš předpokládá umučení Svě jasně mluvil, a přece jemu apoštolové neporozuměli. Spasitelnou pravdu kříže od srdce a ducha vzdaluje: *pýcha* víru tak zaslepující, že nechceme, aby Bůh více měl lásky k nám, než pochopiti můžeme; *roztržitost*, která nám nedovoluje, abychom věci náležitě promyslili, *umrtvování tak nedostatečné*, že odporujeme všemu, čím by život náš, od něhož pustiti nechceme, byl vyrušen.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XVIII. O slavné památce Narození Marie Panny.

Dnešní sv. evangelium obsahuje knihu rodu čili rodokmen Ježíše Krista, od Abrahama až na Josefa, muže Marie, z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus, světa Spasitel. Sv. Matouš vypisuje rod sv. Josefa, pěstouna Pána Ježíše, podává zároveň rod Marie, Matky Kristovy, nebo mezi Israelity byly sňatky z jednoho rodu obyčejné. Dnes konáme tedy památku Narození Marie Panny, která pocházejíc z královského rodu Davídova, za Matku Syna Božího a Spasitele světa byla povolána. *Dnešní slavnost Mariánská* připomíná nám naše vlastní narození a dává nám příležitost k mnohým důležitým naučením.

1. ako Maria, tak i všickni lidé, zvláště my křesťané jsme se zrodili k velikým věcem pro časnost i věčnost a máme příčinu se radovati a díky vzdávati Bohu za mnohá dobrodíní. Každý z nás bohatý i chudý, spro-

stý i vznešený, král i žebrák jest člověk a jaká radost, jaké štěstí býti člověkem! Bůh nám dal život i mnohé síly a schopnosti tělesné i duševní. Tělo naše jest moudře sporádané a ke všelikým pracím působivé, duše pak obraz Boží má rozum a svobodnou vůli, je nesmrtelná, neumře na věky. A kdo vypočte všechna dobrodíní, ježto nám Bůh po celý život udílí? Vzpomeňte si jak Bůh od narození až ku hrobu o nás pečuje. On jedním dává stále zdraví, že po léta nezastonali, jiným poskytuje časných statků v hojnosti, že bez starosti, ano v rozkoších žijí; jiní opět řízením Božím v hodnostech a důstojenstvích postaveni, čest a slávu tohoto světa požívají. Jsouť ovšem lidé a sice mnozí nemocí sklíčení, v chudobě postaveni, v nízkosti povrženi, neštěstím a všelikým soužením pronásledováni, takže snad mnohý časem ve své úzkosti volá zoufale: „Kéž jsem se byl nenarodil!“ — A přec i v takových zlých případnostech má člověk příčinu Bohu děkovati. Řekněte m. kr., zdaž Bůh nemá práva dary své rozdávatí podle libosti, jak chce? či jsme si na Bohu jen vše dobré zasloužili? Závídíš-li co dobrého bližnímu, zdaž ti Pán nemůže říci: „Což oko tvé nešlechtné jest, že já dobrý jsem?“ — A kdo i cokolí trpíš, věz že trápení a protiventství jest osud všech lidí, jakožto trest hříchu. Každý člověk musí býti na zlé připraven; každý má nějaký křížek a každý buď se svým spokojen; věř př., kdybys měl kříž druhého nésti, byl by těžší, než tvůj nynější. — Dále vám kř. známo, že mnohá trápení lidé sami si připravují, buď svou nepozorností, nedbalostí nebo svým hříšným jednáním. Takové zavinilé soužení třeba trpělivě nésti a bude hříšným k nemalému prospěchu. Nic se neděje bez vůle Boží, ano Bůh sám na hříšníky trápení časem dopouští, aby jich srdce k lítosti pohnul, vzbudil je ku pokání a ku polepšení života; kajícím pak poskytuje úlevy a síly, aby co zavinili, trpělivě snášeli. Ano Bůh i spravedlivých často navštěvuje, aby ctnost jejich zkusil; vodí je po cestách drsných a příkrých k dokonalosti a rozmnožuje jich odplatu na věčnosti. Jak v příhodách šťastných i nešťastných máme příčinu díky vzdávati Bohu, že jsme se narodili.

2. Zvláště my křesťané máme proč ze dnešní slavnosti se radovati a děkovati Bohu ze svého narození; nebo Maria se narodila pro nás, stala se Matkou našeho Spasitele. Bůh se nám dal naroditi v čase, v němž se evangelium Kristovo svobodně hlásá, z rodičů křesťanských, kdežto milionové lidí světla

pravdy křesťanské nepoznali, ve tmách nebo v bludech tapají a takto hynou, nebo bez zásluh ze světa odcházejí. My pak máme i příležitost i prostředků k svému spasení dosti, běda, pak-li jich neužíváme. Nuže děkujeme za vše Bohu a dle vůle jeho se spravujeme, abychom došli svého spasení.

3. *Dnešní slavnost dává i kř. rodičům důležité naučení.* — Joachim i Anna radovali se, za šťastny se pokládali, že je Bůh v pozdním věku obdařil dcerou, ač neznali její vznešené povolání. Tak každý rodičové s rozkoší pohlížejí na své dítě nově narozené; zvláště matka má příčinu radovati se a že šťastně porodila i proto jde do chrámu, aby díky vzdala Bohu a jemu své dítě obětovala. Než pomyslí si, přemítá co z toho dítěte bude? Snad bude pobožné, ctnostné, šťastné, nebo zlé, bezbožné, nešťastné, rodičům k hanbě, k žalosti. Tot u Boha; proto k nebi pohledněte a na svých modlitbách Bohu je poroučejte. Než k tomu i sami se musíte přičinit i o dobré vychování svých dítek pečovat. Především vedte dívky k pravé nábožnosti. Mluvte, vypravujte jim často o Bohu Stvořiteli a nebeském Otci, o Ježíši Kristu Vykupiteli a o Duchu sv. Posvětiteli; učte je pobožně se modliti, vštěpujte jim lásku k Bohu a k bližnímu, napomínejte je, aby zachovávaly věrně přikázání a varovaly se všech hříchů. Vedte je k poslušnosti; netrpte jim žádného vzdoru a hned z mládí je rozumně trescete. Poslušnost činí člověka, na ní zakládají se všeliké ctnosti; dítě neposlušné jest jako zvíře všem chťicům a žádostem podrobeno a všech nepravostí schopno. Hledte, aby dívky vaše milovaly čest a stud i netrpte jim daremných nečistých řečí a skutků; strážte jich zlých společností; vůbec dbejte, aby obraz Boží na křtu sv. očištěný, zachovaly beze vší poskvrny. Dále mějte je k pracovitosti, aby nabyly dostatek vědomostí potřebných k výživě a k svému povolání. Cvičte je přemáhati žádosti a náruživosti, aby uměly strádati, nemíti, zdržovati se, trpěti, sice potká-li je příště co nemilého, protivného, budou nespokojeny, nešťastny. Poněvadž ale nemůžete sami své dívky všemu, co pro život časný i věčný jim třeba, vyučiti, posílejte jich bedlivě do školy; čas mladosti, uplyne-li marně, se více nevrátí. Však, čemu se dívky ve škole naučily, doma nemáte zlým příkladem, ale ve všelikých ctnostech jim dobrým příkladem předcházejte. Zkrátka dbejte o své dívky, jako o drahý klenot, kterýž vám Bůh svěřil a jednou na vás požádá.

4. *Dnešní slavnost učí dále dívky vděčno-*

sti k rodičům. Celý život Marie Panny svědčí, jak zvedená byla dcera a jak vděčně se k rodičům chovala. A takou vděčnost mají všechny dívky svým rodičům prokazovati. Jak mnohá dobrodiní Bůh prokazuje dětem skrze rodiče. On nevyslovnou láskou matku nadchnul, aby bolesti trpělivě nesla, s něžností o dítě pečovala a bezsenné noci trávila, sice by dítě zahynulo. Jak neunavně otec pracuje i stará se, aby svou rodinu obživil. Oba rodiče o tělo i duši svých dítek pečují, je poučují a k dobrému vedou; ze zradu se radují a rmoutí se, jsou-li dívky nezvedené. Často vídáme, jak laskavě zvířata svá mláďata opatrují, o kolik větší mají lásku rodiče, rozumní lidé k svým dětem, ježto jim Bůh ráčil svěřiti. Často slychati, že děti bývají k rodičům nelaskavy, nevďěčné, zřídka však, že by rodiče k dětem byli necitelní, ukrutní. Za lásku mají dívky svým rodičům prokazovati opětnou lásku a za mnohá dobrodiní účtu a vděčnost, jak to Bůh sám prikazuje. „Cti otce svého i matku svou.“ Tot jediné přikázání se zaslíbením, „abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.“ Proto m. dívky! ctěte, milujte, poslouchejte rodičů, zvláště pak v stáří a v nemoci jich neopouštějte a za zemřelé se modlete. Kdybyste ve dne v noci je opatrovaly, předce za jejich lásku se jim dost neodsloužíte.

5. *Konečně nás všechny dnešní slavnost vzbuzuje k ctnému a pobožnému životu.* Jako narození Marie Panny bylo počátkem ctného, svatého života, v němž až do konce setrvala, tak i my podle příkladu její budme ctnostné, bohabojně živi. Tento rok jsi kř. slavil neb slaviti budeš den svého narození; zda-li se ho příště a kolikráte se ho ještě dočkáš, tot u Boha! Jako proud běží čas lidského života a sotva jsme zde pobyli několik let, již šediví hlava naše a tělo ku hrobu zraje. Dobře tedy uživejte kř. času života svého, živi buďte věrně podle vůle Boží, jako Maria, byste s ní radovali se na věky. Amen.

XIX. O slavnosti jména Marie Panny.

Kdokoli ctí a miluje Krista, ctí a miluje také Marii, nejl. Matku jeho. Není kat. chrámu, kde by vedle obrazu Kristova nebyl obraz Marie Panny, není místočka, kde by vedle jména Kristova se neozývalo jméno Mariino; proto církev kat. ustanovila slavnost vedla jména Ježíš i jména Marie P. Jakby mohl kdo věriti, ctíti a milovati Krista, aniž by ctil a miloval Marii, jižto sám Bůh skrze anděla poctil a za matku Syna svého vyvolil? (Luk. 1, 26.) Maria však jest netoliko matkou Syna Božího, nybrž i mat

kou naší a my jsme její dítka, ježto Syn Boží, stav se člověkem jest dle těla naším bratrem. A rcete m. kř., je-li hodné dítě, ježto by nectilo, nemilovalo své matky? Dobré dítě rádo se k matce utíká, u matky při každé příležitosti ochrany, pomoci a útěchy hledá; podobně i my křesťané smíme a máme se k Marii jako k matce své utíkat, v Marii se můžeme důvěřovat, neboť jest matka mocná i dobrotivá.

1. V Marii se můžeme důvěřovat: *neboť jest matka velice mocná*. Mezi mnohými svatými byl i sv. Bernardin horlivý ctitel Marie Panny, jejíž obraz za městem hned v útlém věku každodenně navštěvoval a Marii vroucně po celý život ctěl. Mimo jiné milosti, zvláště tu si vyprosil, že stal se knězem a výtečným kazatelem a hlas jeho prve slabý byl tak mocný, že pod širým nebem kázával a mnohé hříšníky ku pokání vzbuzoval, jakož se vypravuje i o sv. Janu Nep. A jako již mnozí na přímluvu Mariinu dosáhli rozličných darův a milostí, tak i my jich můžeme dosíci, když se k ní důvěrně budeme utíkat. „Ve mně jest všeliká naděje života i ctnosti.“ (Sir. 24, 25.) Slova ta dnešního sv. čtení církev obrací na Marii, k níž učí nás volati: „Tys naděje naše!“ a sv. Bernard nazývá Marii základem naděje naší. — Ovšem že všeliký dar od Boha pochází, kterýž nám své milosti udílí pro zásluhv Kristovy; než jak sv. Bernard míní, že „Bůh všechny milosti skrze Marii rozdává,“ proto sv. církev učí nás modliti se v litaních: „Panno mocná, oroduj za nás!“ — Jak vznešena jest důstojnost Mariina, tak velická jest její moc u Boha, jižto má v nebi i na zemi skrze svého božského Syna. Maria jest Matka Krista, Syna Nejvyššího, všemohoucího Boha. Bůh sám snížil se, tělo lidské z života Marie přijal a v lůně jejím spočíval, Syn Boží byl od Marie živěn, vychován, jí byl podroben. Pán byl s Marií, jak anděl zvěstoval, ona jest požehnaná mezi všemi ženami a blahoslavená na věky. Ona byla mocná, dokud žila na zemi, jak by nyní mohla býti beze vsí moci? Kristus jí žádné prosby neodepřel na světě, jak by jí mohl oslyšeti na nebesích? Bůh dal příkázání: „Oti otce i matku“, jak by Syn Boží jeho mohl nedbati a poněvadž Marii ctí, také prosby její slyší. Ona prosí jako matka; a který syn by mohl matku oslyšeti? — „Staniž se mi podle slova tvého,“ zvolala Maria a tak dosud vůle její s vůlí Boží se srovnává; co Bůh chce, to i Maria a co chce Maria, to chce i Bůh. Maria jest tedy matka mocná; neboť ji Syn Boží ctí, miluje, a

z vděčnosti ničeho jí neodpírá. Maria mnoho pro svého milého Syna trpěla po celý život, od jeslí až ku kříži; čím se jí odmění? Mimo oslavu a poctu jí také udělil moc, by jiným pomáhala. Syn její jest mocný, bohatý, jak by na nás, ostatní dítka své, mohl zapomenouti, zvláště když matka za nás prosí, oroduje? Této pomoci Matky Marie mnozí křesťané zakusili, kdykoli se k ní důvěrně utkali. Tak Římané za císaře Heraklia na přímluvu Marie *zvítězili nad Avary* a Čechové r. 1241 pod vůdcem Jaroslavem ze Šternberka *přemohli Tatary*. Tak spojené kř. vojsko pod ochranou Mariinou porazilo loďstvo Turecké u Lepanta r. 1571., na kterouž památku p. Pius V. ustanovil slavnost Marie Vítězné a přidal k litaním Marianským slova: „Pomocnice křesťanů.“ A Maria jako pomocnice křesťanů jest zajisté dosud mocná, aby i nám pomáhala, když se k ní jako dobré dítka ve všech potřebách svých důvěrně budeme utíkat.

2. *Maria jest i matka velmi dobrotivá a milostivá i proto hodná vsi důvěry*. Po srdci Ježíšově není a nebylo na zemi srdce, jež by přetévalo tak útrpností a láskou jako srdce Mariino. Již dříve než Syna Božího počala po spasení celého člověčenstva toužila, proto svolila býti matkou Spasitelovou, a když ji Alžběta jako Matku Páně pozdravila, zapěla: „Velebí duše má Hospodina.“ A kdo z vás m. př. neví, jak Maria v Káně Gal. v nesnázi svatebčanů se ujala? Z toho viděti, jak bylo srdce Mariino na zemi plno útrpnosti a lásky. Zdaž se tam na nebi mohla změnit, zdaž by na nás mohla zapomenouti? Láska za hroby trvá, nikdy nevypadá. (I. Kor. 13, 8.) Víra přestane, až Boha tváří v tvář budeme patřiti, naděje se vyplní, ale láska zůstane na věky, tatě blaženosti všech spravedlivých, všech nebesťanů. A kdo by pochyboval, že Maria přebývá v nebesích? Tam lásky nepozbyla; tam láska její se neuskrovnila, spíše se rozmohla. Tam ona zná naše potřeby a všechny úzkosti naše, jakých sama na zemi zakoušela a v tom nalezá svou blaženost a rozkoš, že může a chce všem pomáhati, kdo se k ní prosebně obrací. — Proto učí nás církev k Marii volati: *Matko milostivá, panno dobrotivá, oroduj za nás!* — Proto ji zvou Uzdravením nemocných, Utočištěm hříšníků, Potěšením zarmoucených. Za tou příčinou se ujala i v celém katol. světě rozšířila modlitba, již blah. Hermann dnou sklícený složil: „*Zdravas královno, matko milosrdenství, živote sladkosti i naděje naše.*“ Ale nade všechna jména jest jméno Matka naše, kterým vše vyrčeno, co

skormoučenému srdci útěchy poskytuje a důvěry ve všech potřebách. Staří malíři vyobrazovali Marii s pláštěm, jakož dosud na obrazech vidíváme, což znamená, že Maria pod svůj mateřský plášť všechny své ctitele skrývá, kteří u ní hledají svého útočiště; proto naši nábožní otcové překrásně zpívali: „Pod tvůj plášť se utíkáme panenko Maria! za ochranu tě žádáme panno dobrotivá, odvrát od nás hlad, mor, válku, pro mateřskou lásku.“ A vpravdě mnozí té mateřské lásky zakusili a ve své úzkosti útěchy a ochrany u Marie Panny nabyli. Když r. 1683 Kara Mustafa s velikým vojskem Vídeň oblehal, obyvatelé v hrozné byli úzkosti; ale když bylo nejhůře přikvapil Jan Soběský se svými Polany, kteří vyzývajíce Marii Turky zahnali a město vysvobodili; na věčnou toho památku p. Innocenc XI. slavnost jména Marie Panny ustanovil. Tak kdo s důvěrou k Marii, k panně dobrotivé, k matce milosrdenství se utíká, dosud útěchy ve svých úzkostech a pomoci ve všelikých potřebách nabývá. „Přistupmež tedy s doufáním k trůnu milosti, abychom modlíce se k Bohu, na přímluvu Marie společné Matěře milosrdenství došli a milost naleznou ku pomoci příhodné.“ (Žid. 4, 16.) Modleme se nejen dnes, nýbrž po celý život slovy církve svaté: „Pod ochranu tvou utíkám se svatá Boží Rodičko, prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode všeho nebezpečení vysvobod nás vždycky o slavná, mocná, dobrotivá, poženaná panno Maria. Amen.

Super flumina Babylonis.

(Z T. Lenartoviče.)

Nad babylonské řeky smutným břehem,
tam sedávali jsme a vzpomínali
na Sion svatý — a tak plakávali,
že oči měly palných slz šlehem.

S harf zavěšených na vrbové sněti,
strun potrháných konce svisly dolů,
i smáli se nám, že lid nechce pěti,
proč harfy naše visí v němém bolu.

Jak zpívati nám možno v cizí zemi,
jak prsty klásti na ty struny zlaté,
když králí jednou, nyní však porobci
a údělem nám vyhnanství jen kleté?

Když slova nářku na rtech onéměla,
a mrtvoly jen zítí nemluvnátek,
jež na těch březích marnou čáskou mřela,
že blahých dnů nám zase vzejde svátek.

Ať dříve jazyk na trupel se změní,
než bychom zřeli usouzení žalem,
ať ruka pravá vejde v zapomnění,
než by v ně upad svatý Jerusálém.

Ó země otců, ať nás pomsta skosí,
jak zvadlou travu sekáč v letní době,
než bychom, psanci, na těch březích bosi,
šat lidí těchto vyměnili sobě.

Nech jako moře Boží hněv nás schvátí,
a vyhubí nás do poslední hlavy,
jestliže přestaneme vzpomínati
Sionské hory, její zašlé slávy.

Ó Babylone! ó ty země kletá!
na níž se oči tolik naplakaly;
ten žehnán buď, kdo tvoje nemluvnata
tak zhubí jako ty naše o tvrdé skály!
Vojtěch Pakosta.

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

VIII.

Osudná doba tří dnů minula.

Vrchní velitel hlásil Besrovi, že málo jen obrazův dosud odstraněno, v chrámech však že ještě všechny se nalézají. Rádce císařův jen pohrdlivě se usmál.

„Vždyť jsem to očekával, ale nechtějí-li po dobrém, nuže, posloucheati budou po zlém. Jdi a seber velkou část vojska a s vojínů vyplň rozkaz císařův. Odstraňte všechny obrazy, jen jednoho, slyšíš, ponecháš!“

„Ano, milostivý pane, rač veleťi, kterého se nesmí dotknouti?“

„Nedotknou se kříže na bráně císařské!“

„Míníš posvátný kříž pane!“

„Ano, tak jej jmenují ti pověrci; toho kříže se nedotknete, ostatní ale vše seberte, a jak se událo oznamte!“

Velitel vojska odcházel.

„Počkej ještě,“ volal jej zpět Beser, „obrazy budou kořistí vojska, ať s nimi naloží dle své vůle, nezapomeň na sebe a i mně nějakou kořist ať přineseš; odejdi!“

„Ha, posvátný kříž zachován, co to znamená?“ myslil u sebe odcházející velitel vojska, bojí se snad? Ovšem na ten kříž bych neodvážil se sáhnouti, snad ani Asiatští vojáci ne.“

„Posvátný kříž pro někoho jiného ponechám,“ radostně šeptal si rádce císařův, „tím křížem Jovine, tebe odstraniti musím; ty bys soupeřem mi byl nebezpečným!“

Beser dopodrobna osnoval svůj plán na zkázu domnělého nepřítel svého Jovina.

Zatím však účinkovala od Besra slíbená kořist mocně na surové, spustlé vojáky. Ochotně hlásili se k dílu katanskému; nebylo věru potřebí jich poháněti.

Tu nastává lčení bouře, kterou ani vypsati nelze.

Patriarcha poručil kněžím, aby lid do chrámů shromáždili a jej tam v pokoji udrželi. „Buďtež pokojní, napomínali duchovní, již oznámeno vše do Říma, doufejme, že slovo prvního biskupa bude účinkovati na císaře. Zatím se i bez obrazů k Bohu a k svatým modliti můžeme.“

Suroví vojíní vrazili do svatyně. Před očima zástupu rukou odvážnou brali obrazy, káceli sochy, ničili staré památky. Zlato a stříbro strhávali, obrazy rozsekávali a šlapali. A lid trásl se hněvem spravedlivým, ale nezneuctil výtržností místo svaté, poslušen svých duchovních. Spustošivše chrámy vnikali vojáci i do obydlí a slídili po obrazech. Věřící arcit byli mnohé obrazy ukryli, ale všech odstraniti přece nemohli.

„Zadrž,“ volala žena mnohá, „ušetř obrazu toho, vzácná to památka pro mne.“

„Sem dej,“ odvětil vojín, „nemohu ti pomoci; rozkaz císařův tak poroučí.“

„Měj slitování, neber mi památky drahé,“ úpěla žena, avšak vojín mocí vyrval jí obraz a nenaleznuv na něm nic cenného před očima truchlící ženy jej zničil.

„Ha, tam křížek zlatý vidím na krku tvého dítěte!“ křičel jiný biřic Besrův, „sem s tím, toho mohu upotřebiti!“ A směle strhl dítěti ozdobu milou.

Takové výjevy opakovaly se na mnoho místech; ale někde ziskuchtivost přece zvířela nad poslušností vojákův.

„Neber mi obrazu toho,“ prosil muž, „pro tebe nemá ceny, mně jest vzácným darem, dám ti za něj zlato.“

„Dobře, měj si tu mazanici, mně ale zaplať.“

A muž shledával peníze, aby zachoval památku.

„Více, toť málo, dej sem obraz!“ křičel spustlý voják.

„Nemohu, nemám ničeho více,“ hořekoval muž.

„Musíš dáti, ještě deset penízů nalezneš.“

A muž konečně shledal žádanou cenu a s radostí líbal zachovanou památku svou.

Smutný to byl pohled na město. Lid bědoval a jen velická vážnost starého kmeta

patriarchy ho zdržela, že nevznikla bouře krvavá. Také doufali ještě přemnoží, že římský biskup přísně zapoví císaři další ničení obrazův, mnozí pak zachránili předce své památky. A kam se dostaly uloupené obrazy a sochy? Zbavené všeho, co cenu mělo, dostaly se do rukou židů, kteří mnohé drahocennější malby uschovali, jiné pak pod rukou vlastníkům arci za velkou cenu prodali. Jim tedy obrazoborná bouře přinesla užitek. Ale i Beser mohl býti spokojen; vrchní velitel vojska hlásil mu výsledek.

„Vyplněn rozkaz císařův?“

„Ano, velmocný pane, pokud bylo možno.“

„Kříž na bráně zůstal?“

„Ten by ani nebylo radno chtít odstraniti,“ pokorně hlásil velitel vojska.

„Cos pro mně přichystal?“

„Zde vezmi, velmocný pane, tyto dva rámy zlaté, drahokamy na nich myslím nejsou nepravé — —.“

Beser zkušeným okem znalce prohlížel dar. Líbil se mu, alespoň se spokojeně usmíval.

„Kde jsi k tomu přišel?“ tázal se velitele.

„Jsou z chrámu sv. Žofie, ale málem by byly bývaly krví zaplacený, lid se již sápal po nás.“

„Do domů velmožů také jsi vnikl?“

„Nebylo možno, milostivý pane, ani se mi nezdálo příhodné, avšak poroučíš-li?“

„Zatím jsem spokojen, myslím, že na sebe jsi nezapomněl?“ Velitel vojska se usmál.

„Maličkost, pane, pouhou maličkost.“

„Zde tedy vezmi měsíc a jdi.“

Velitel vojska odešel.

„To jsi mi, chlapíku, vynahradil mnohonásobně, cos dostal,“ tiše pravil rádce císařův dívaje se na drahocenné rámy; mají cenu, ovšem peněz budu potřebovati, zlatem koupím vojsko v čase příhodném, pak ostatní přijde samo a Salome bude mou.“

IX.

„Otče, otče milý, pravda-li co mi vyprávěla Anna?“ lkala Helena, dcera pobočnickova, vinouc se k otci svému. „Obrazy všechny že odňali z chrámů a domů lidem vojáci císařští?“

„Upokoj se, jedináčku můj, není tak zle, pouze zbytečné obrazy odstranili.“

„Ale snad, otče, sáhli i na posvátný kříž?“

„Nikoliv, dcero, ten jest zachován, nikdo se nesmí opovážiti.“

„Milý otče, ty nesmíš toho dopustiti, jdi

prosím tě, k císaři, ať ponechají vojáci lidu obrazy milé. Jak to je hrozné oloupení býti o milou památku! Co bych dělala já, kdyby i mně chtěli vzíti milý tvůj dárek nebo tuhle obraz, památku po mé matce?“ Dívka, jakoby už hrozilo jí takové nebezpečí začla plakati.

„Netrap se, miláčku, to se ani nemůže státi; hleď, vždyť nikomu ani nenapadlo vejít do mého domu.“

„Ale snad napadne brzo a —, jen jdi k císaři a pros ho,“ lkala dívka.

„Mám dnes u císaře právě činiti, musím k němu hned nyní. Upokoj se, budu ho prositi, dá si říci, ale zdá se mi, že Beser něco chce,“ sám v nepokoji, jež nemohl přemoci, u sebe myslil pobočník.

„Jen na posvátný kříž nezapomeň, bez něho bys neměl mě,“ napomínala Helena otce, jenž políbiv ji odcházal k císaři. Podivil se však, když nalezl císaře an důvěrně rozmlouvá s rádce svým.

Beser při pokloně pobočnickově tak podivně se usmál, že se Jovinus velmi zarazil.

„Snad nečiní mi nástrahy?“ zalekl se, „ale vždyť poslední čas tak přátelským ke mně byl!“

„Mé nařízení jest tedy provedeno?“ ozval se právě hlas císařův.

„Ano, nejmilostivější pane,“ s úlisnou pokorou odpovídal Beser, „provedeno až na malou výminku.“

„Cože pravíš? jakou výminku učinil kdo?“ rozhorleně vykřikl Lev Isaurický.

„Neračiz horšiti se, mocný pane můj,“ odpovídal Beser, „ušetřeno jest jen jediného kříže při bráně hradní.“

„Chci věděti proč?“

„Neopovázili se vojáci dotknouti se ho, poněvadž osoba tobě, pane, milá kříž ctí tou měrou, že jej opravití kázala i zlatem ozdobiti.“

V Jovinovi tajil se dech, sotva stál na nohou. Císař však vyskočil a před Besra se postaviv křičel: „Mluv, kdo jest ten modlár?“

„Jest to pane, lituji že musím sám tobě tak sdělit, přítomný zde pobočník tvůj.“

„Jak že, ty Jovine? ty proti zákazu mému ctíš kříž ten a nevíš, že ctitel každý obrazů jest mým úhlavním nepřítelem?“

Pobočník sklesl císaři k nohám; vida se v nemilosti panovníkově tak byl ohromen, že nemohl ani slova promluvit.

„Mlčíš, přiznáváš se k vině své, dobře, trest můj tě stihne,“ zuřil císař.

„Odpusť, prosím, pane nejmilostivější,“ konečně ozval se Jovinus, „přiznávám se,

ctím posvátný kříž, ale jsem povinen úctu mu vzdávati. U něho vyprošeno zdraví mé jedině dceři, těžce nemocné.“

„Toť jsou báchorky, a kdyby i pravda bylo, máš řídit se dle rozkazu císařského. Právě ten kříž musí odstraněn býti, s tím se mělo začít.“

„Já myslím, — —“ ozval se jidášský Beser.

„Co chceš říci?“ prudce císař přerušil mu řeč.

„Já myslím, aby Jovinus za trest sám kříž ten odstranil, ale pak abys mu, milostivý pane, prominul vše.“

„Výborný to nápad, ano dobře, tak Jovinovi činiti jest. Tak se stane, ty Jovine, vlastním mečem srazíš kříž ten, pak uvidím, býval-li jsi mi věrným.“

Zdrčen úpěl u nohou císařových pobočník. On měl zničit posvátný kříž? On, jenž kříž ten tak ctil? A dcera jeho právě ho prosila, aby kříž byl zachován; jak by před ní mohl předstoupiti? co učiní? Rychlostí blesku stíhala jedna myšlenka druhou v hlavě jeho.

„A neučiním-li tak, co bude ze mne? snad mě císař dá potrestati? co bude z mé naděje, co z Heleny? zmařím všechn svůj život.“

Strašný byl stav dvořenína a milujícího otce, ctitele posvátného kříže. V hlavě se mu zatmělo, nížádný východ neukazoval se mu z toho bludiště, do něhož zabředl a čím vinou? bídák Beser to nastrojil vše, to viděl nyní pobočník patrně.

Rádce císařův s netajenou radostí pásl se na zoufalém stavu zdrčeného pobočníka; tak přál by si ho viděti celou hodinu i déle.

Ale císař v netrpělivosti prudce zvolal: „Ty váháš, pobočníku, vyplnití slovo císařské? Ha, teď právě se mi zalíbilo, že to učiniti musíš a sice hned!“

To slovo vykřísilo Jovina; pozdvihl se a pravil: „Vyplním vše, co poroučíš, pane můj, jenom prosím, neračiz svou přízeň mi odjímati, půjdu, shodím kříž.“

„Již jdi, já budu s Besrem hleděti z oken na tebe; ale tak ti poroučím, ty sám vlastní rukou srazíš kříž!“

„Ano, pane, vlastní rukou srazím jej,“ takřka bez sebe a ani nevěda, co mluví, pronesl slabě pobočník.

„Dovol, milostivý pane, aby vojsko vzal s sebou, lid, pokud vím, velmi si zakládá na tom kovu a dřevu, snad — —“ prohodil rádce císařův.

„Myslíš, kdyby lid se bouřil? dobře,

vezmeš, Jovine, tlupu vojska, vezmi Asiaty, toť jsou hrdinové, ať nešetří lidu.“

„Ano, vezmu vojsko,“ zase tak tupě odpovídal pobočník odcházeje. Hlava chtěla se mu rozskočiti, u srdce svírala ho lítost, vztek, bolest. A pomoci nebylo nikde, nikde.

Beser nemohl ani potlačit radost svou. „Jdi jen, spěcháš do své záhuby,“ plesal u sebe, „vím, co přijde. Pak ještě ty císaři jsi zde!“

Císař v tom Besra oslovil a rádce pokorně se hned tvářil, jakoby klidné mysli byl. — (Dokončení.)

Nad předčasnou smrtí přítele.

Klidně odpočíváš, milý druhu,
vyrván matce, vyrván přátel kruhu,
v hrobě chladném v pokoji.
Zkusiv strastí, maje teprv žití,
uvadnul jsi jako jara kvítí,
jako vítěz — po boji.

Život tvůj byl dlouhá řada bojů,
v nichž jsi skvěle nepřátelských rojů
prudké snesl útoky;
duch však mužný, v prvním ještě květu,
zhrdal světem v tolikernu znětu, —
snést nemohl úskoky.

Za to nyní volně k Tvůrci spěje,
před nímž i tvůj nepřítel se chvěje,
k krásnějšímu rozvoji.

Po přestálých spi již mukách sladce,
v krásnější dli vlasti — Boha Vládce,
odpočívej v pokoji.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

Ač již pojednání a spisy vydané ve všech skoro jazycích světových o pašijových hrách v Horní Amergavě pořádaných celou takřka literaturu tvoří, ač i v našem milém „Blahověstu“ v ročnících předešlých zmínka o hrách těch se stala, přece chápu se péra, abych pokusil se některé dojmy vylíčit, jež na mne důstojné provozování her pašijových učinilo, podáváje některé črty ze své cesty tam i zpět konané. Pro toho z čtenářů řádků těch, kdo viděl a slyšel, co mně a tisícům jiných popráno bylo viděti a slyseti, ať milou jsou upomínkou na ony krásné dny, kterých zažil na cestě své a u samého cíle jejího v Horní Amergavě, pro toho pak, komu pro povinnost a zaměstnání popráno nebylo toho štěstí, ať jsou k ukojení zvědavosti v těchto dějích posvátných, aby v duchu aspoň představiti si mohl, jak zbožně Amergavští

dojemný děj vykoupení našeho na jevišti představují.

Z Prahy do Mnichova a do H. Amergavy.

Učiniv si plán podle rozličných pomůcek ku své cestě a zaopatřiv si za uschráněný rakouský „nervus rerum“ říšské marky vydal jsem se dne 15. července o 6. hodině ranní pěšky na cestu ku vzdálené od mého bydlíště stanici železniční. Na cestě odsloužil jsem ještě, poněvadž konec školního roku nastal ve filiálním kostele T. pro žáky tamější školy mši sv. a krátce před polednem octnul jsem se na stanici železniční v Č. B., odkud mne polední vlak odvezl do Prahy.

V Praze pozdržel jsem se až do večera, vykonal poslední přípravy a o půl 9. hod. večer odnášel mne parostroj západní dráhy přes Plzeň a Bavorský Brod k Řeznu. — Pohled na překrásné nivy České, plným světlem měsíčním ozářené, kteréž jako čarovné obrazy před zraky se objevovaly a zase mizely, byl odměnou za probdělou noc. Již v Praze byly vozy cestujícími přeplněné, neb studující odebírali se na prázdniny a polští židé — do Mariánských lázní. Jeden z těchto potomků Abrahamových usadil se k mému velkému potěšení naproti mé maličkosti a hned počal hovor o politice. Dokud líčil poměry v Haliči, ovšem jednostranně v mnohých věcech, poslouchal jsem bedlivě, a také na lecos jsem se pozeptal, jakmile ale obrátil poznenáhle řeč na Čechy skočiv z úrody na „Sprachenzwang“ a na vysoké daně, pokřčil jsem rameny, a pohlížeje z okna více žida jsem si nevšíml. — V Plzni nás opustil, zanechav na památku v kupé pomaštěné číslo „Neue freie Presse.“ — Byla dvanáctá hodina — zazvoněno potřetí a vlak vyprav se z rozsáhlého nádraží Plzeňského uháněl k Nýranům. Na stanicích vytráceli se jednotliví cestující jeden po druhém, v Domažlicích vystoupili skoro všichni, mezi nimi několik obchodníků, kteří těšili se vzájemně na dlouhé čekání u vrat jistého hostince, než se posluhy dotlukou. — Ve voze zbyl se mnou jeden toliko cestující, jakýsi obchodník z Norimberka. Vlak uháněl po té do lesů Šumavských, které při měsíčním světle čarovné se vyjímaly. Po půlhodině jízdy dosáhl vlak nejvyššího bodu průsmyku, přešel hranice Čech a sjel po svahu dosti srázném do stanice Brodu na půdě Bavorské. Opustili jsme vlak, zavazadla byla prohlížena a za nedlouho seděli jsme v připraveném bavorském vlaku, který v malé chvíli s námi k Schwandorfu uháněl.

Začalo se rozednívat. Vlak jel krajinou pahorkovitou, a pokud pro mlhu při

ranním šeru bylo lze pozorovati dobře vzdělanou. — Poněkud větší místo, které jsme minuli, bylo městečko Chám s hezkým kostelíkem. — Ze stanice té jeli jsme nyní až do Schwandorfu samými lesy, na jednotlivých stanicích na pasece zřízených nalezaly se celé kupy nahromaděného dříví polenového k topení, kmeny, prkna, pr.,hy železniční a podobné zboží. Ustavičný pohled na hustý vysoký les, kde jen tu a tam menší paseka s utěšeným jezírkem se nalezá, unavuje oko, cestující toužebně očekává chvíle, kdy mu popráno bude opět do volné krajiny nazírat, očekává chvíle, kdy vlak vybaví se konečně z úzkého objetí lesů. — „Attenschwand 1 Minute“ zavznělo pojednou na jisté stanici, poslední před Schwandorfem; kupé se otevřelo, a zřízenec železniční při tamější stanici vysazoval dvě své dcerušky v stáří 8 a 10 let do vagónu. Čekám zdali kdo k dětem přisedne, než čekám marně, starostlivý otec podal ještě dceruškám svým potřeby školní a políbiv je na čelo, zavřel kupé. — Byla snad 4. h. ranní. I dám se s dítkami do řeči, ptám se, kam jedou; že do Schwandorfu do školy; ptám se dále, zdali každý den tak časně jeti musí do školy; a na přisvědčující odpověď bylo mně ubohých dítek těch líto. — Pomyslíl jsem na mnohé dívky městské, které nedovedou vážit si pohodlí, majíce školu tak na blízku. Všechny snad hoví si ještě v teplém lůžku, kdežto tyto ubohé malé žačky tak časně podnikati musí dosti dlouhou jízdu po dráze k vůli vzdělání svému, a pak ještě tak dlouho čekati, nežli škola se otevře. — Při dalším hovoru s nimi, poznal jsem, že jsou to dívky způsobné, dobře vedené, zdvořilé.

(Pokračování.)

DOPIS.

Z Labské Týnice, 3. září 1880.

(Jubiläum pana děkana K. Patočky.)

Dnové 28. a 29. srpna byli pro klidné město naše dny radostí a duševního posvěcení. Duchovní správce starého tohoto města slavil památku padesátiletého kněžství. Bude tomu příští března dvacet roků, co nynější p. děkan K. Patočka přestěhoval se k nám, aby po vůli Nejvyššího drahnou část svého kněžství mezi námi trávil. Jest nyní v 75 roce. Kdož ho viděl, neuvěří, že by muž těšící se takovému tělesnému zdraví a duchovní pružnosti tak vysokého byl již dospěl věku. Radost jest na něho dívati se. Postava vysoká, přiměřeně silná, hlava zpřímá

držená, klenuté čelo, červené tváře, bystré oko, hojný vlas, pohyby mužné — toť milovaný náš p. jubilar. Dle matriky jest ovšem „velebným kmetem,“ dle skutečnosti spíše „mužem kvetoucím.“ A přece nikdy sebe nešetřil, práce se nevzdaloval, nýbrž jako kaplan, farář i vikář vždy věrně, horlivě a bez omrzení konal, co bylo jeho povinností. Práce jeho došla také čestného uznání od církevní vrchnosti. Byl jmenován vikářem střídnictví Chrudimského k veliké spokojenosti a radosti všeho duchovenstva a ku svému jubileu vyznamenán byl hodností „čestného kanovníka kapitoly Králové-Hradecké.“ Kdož slaviti se strojí památku let uplynulých, vybízí soud veřejný, zdali zasluhuje této cti. Kdo zná jeho život, přemítá činy jubilarovy; kdo pak jich svědkem nebyl, dotazuje se. Vlnky jednotlivých mínění a myšlének, shluknou se v jeden proud, jímž unášeno jest veřejné mínění o zásluze. Tomuto veřejnému souzení s výsledkem stkvělým podroben byl vdp. děkan Patočka. Jednohlasně uznáno: v čele správy duchovní máme muže řádného, kněze vzorného; hoden, aby i město naše počest svou mu vzdalo. — V sobotu dne 28. zavítali k nám z Králové Hradce nejd. prelát a jenerální vikář Jan Nep. Rais a vysdp. kanovník Eduard Prašinger. U večer k osmé hodině uspořádán byl pochoďňový průvod, školní dívky nesly praporečky, pořádky vyšly se starobylými korouhvemi. Před farním domem zapěl zdejší zpěvácký spolek rozmnožený spolupůsobením domácích i přespólních pp. učitelův více kouskův, mezery pak vyplňovala kapela počestné obce Záborské. Hluboce dojat vstoupil p. jubilar mezi oslavovatele a promluvil k nim asi takto: „Milí pánové, jsem oddaností vaší hluboce dojat a nemám slov, abych vám dosti se poděkoval. Dík, dík věřly za vaši lásku! Pán Bůh vám to odplat. Buďte s Bohem.“ Slova tato provázena byla hluchým voláním: „Sláva, Zdař Bůh! Druhého dne odebralo se duchovenstvo a sl. městská rada do farního domu, aby vldp. jubilara k druhotinám kněžským do chrámu Páně uvedli. Nejdůstojnější p. prelát J. Rais pomodliv se přiměřené modlitby projevil velikou svou radost ze slavnosti v delší dojemně promluvě k oslavenci, připomínal mu milost Boží, která ho po padesáti let vedla a chránila, přál mu i na dále dobrého věku. Se slzami v očích děkoval p. jubilar p. prelátovi, vytknuv zejména, že není hoden té milosti, již mu popráno přítomností nejd. generálního vikáře, jenž sám jsa jubilarem jej návštěvou svou pocítil, na to obrátiv se

k dvěma ještě přítomným jubilarům, vdp. děkanu Sezemickému, svému bratránku, a k vdp. faráři Tichému, jenž v Týnici na výslužbě žije a před rokem své jubileum slavil a děkoval jim. Když ještě městská rada upřímnými slovy přání své projevila, hnul se celý průvod z farního domu a ubíral se za slavného hlaholu zvonů po náměstí kolem sochy P. Marie do chrámu Páně. Zde vykonány byly příslušné obřady, vstavena byla koruna p. jubilarovi na hlavu, dána mu berla a zavěšen odznak kanovnícké hodnosti. Po té vystoupil na kazatelnu slovatný řečník, p. farář Václav Vilém Vaněk, jehož mohutný hlas plným chrámem prozníval. Oslavoval sv. Jana Křtitele, jehož Stětí předkové Týnečtí zbožnou památkou svého kostela posvětili, a nechtě po výslovném přání p. jubilara řečniti o jeho zásluhách vybral si příhodnou k témuž dni látku o těžkém úřadu pastýřském, doličuje ji důvody ze života sv. Jana a vybízí milé osadníky k úctě a lásce svého staříckého duchovního správce. Po výtečné řeči obětoval p. jubilar druhotinnou oběť Bohu za přísluhy četného duchovenstva. Úchvatný byl okamžik, kdy žehnal třímaje berlu svému stádcí obstoupen jsa třemi přítomnými pp. jubilary. Při hodině pronesl nejdp. prelát Jan Nep. Rais přípitek Jeho Veličenstvu císaři a králi našemu, Kolínský p. hejtmán nejdp. biskupu Králové-Hradeckému; patronátní p. inšpektor panu jubilarovi a vdp. kanovník Prašinger ndp. prelátu Raisovi. Potom rozproudila se volná zábava, k níž nemálo přispěl p. Bien, úředník banky Slavie v Praze. Dopis svůj končím slovy: Potěšen a posílen láskou a odaností svých oveček, přátel a ctitelův ať žije mnohá ještě léta kvetouc! pan jubilar Labsko-Týnecký a dlouho ještě spravuje vikariat kanovnícký!

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Emin. nejdůst. pan kardinál navrátil se dne 1. září ze Světece do Prahy nazpět.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 7. září u Karmelitánek či Barnabitek na Hradčanech, od 8. do 11. t. m. u nejsv. Trojice v Podskalí, od 12. do 15. září u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— Velezasloužilý spisovatel český dp. Frant. Doucha slavil v úterý dne 31. srpna své 70. narozeniny. Typografická beseda vyslala k oslavenci zvláštní deputaci, která mu odevzdala skvostnou blahopřejnou adresu, vázanou v hedbávném sametu barvy fialové.

Na svrchní desce jest uprostřed zlatý monogram „F. D.“, kolem něhož vine se bobkový věnec ze stříbra, na jehož dvou pentlicích vyryto jest „18 ³¹/₈ 80 Typografická beseda 18 ³¹/₈ 80“. Na prvním listu jest věnování a na druhém vřelé blahopřání. Bůh sílíž zasloužilého kněze ještě mnohá léta!

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci srpnu 124, v pražských nemocnicích zemřelé chudé křesťany; letos celkem již 1090 osob.

— Při volbě představené konventu ctih. panen Voršilek v Kutné Hoře po + M. Česnovské, která 31. srpna za předsednictví vdp. Jana Raise, gen. vikáře a děkana kapitulního a vdp. Eduarda Prašingra, kanovníka seniora konána byla, zvolena ctih. sestra *Eleonora Fellerová*, naroz. v Kouřimi 31. ledna 1813, prof. 23. ledna 1830 za představenou. Zvolená představená jmenovala ct. sestru *Laurentii Klecanovu* za představenou domáci.

— Krásný Mariánský kostel ve *Whitechapelu v Londýně*, který si katolíci londýnští před třemi roky více než za 700.000 zlatých vystavěli, shořel dne 26. srpna na prach. Jen některé zdi a věž byly s velkým namáháním zachovány před zhoubným živlem.

— Dne 27. srpna zemřel v Olomouci kan. Karel hrabě *Welsersheimb*, infulovaný rektor u sv. Anny. Zvěčnělý narodil se r. 1798 ve Hradci štýrském, byl r. 1823 vysvěcen na kněze a r. 1839 instalován v Olomouci za kanovníka. Úmrtím jeho uprázdněno osmé kanovnícké místo v Olomouci.

— V Buenos Ayresu, kde při volbě předsedy republiky argentinské vypukla občanská válka, učiněno přičiněním a zprostředkováním *apoštolského delegata Msgr. Matery* přitřž krveprolití. Dne 23. června vyjednával zástupce sv. Otce mezi velitelem Buenos Ayresským Corrientesem a nově zvoleným presidentem Avellanadou a svou úsilovnou snahou toho dosáhl, že mezi soupeři uzavřen mír. Jesuité a Františkáné vzorně si vedli ujímající se poraněných a ošetřující je v nemocnicích.

— Městská rada Pařížská, která svou nevěrou smutné pověsti došla a mezi nepřátely katolického náboženství vždy v popředí stojí, učinila ministerstvu návrh, aby *mrtvolý spalovány* byly.

— *Statistická data o samovraždách.* Dle udání učence Morselliho připadá v katolických zemích průměrně 58, v protestantských 190 samovražd na jeden million obyvatelů. Na 1000 samovražd ženských při-

padá mužských ve Švédsku 3310, v Norsku 3237, v Rusku 3878, v Anglii 2861, v Nizozemsku 5250, v Belgicku 5480, v Prusku 4405, v Bavorsku 4102, v Sasku 4187, ve Vírtembersku 5211, v Badensku 5250, v Hessensku 4184, ve Švýcarsku 7197, ve Francouzsku 3695, v Rakonsku 4586, v Italii 400. Počet tento rok od roku vzrůstá.

— *Náklad na katedrální chrám v Kolíně nad Rýnem.* Veškeré příjmy, jež dílem ze soukromých pokladen, dílem z veřejných velechrámů věnovány byly, obnášejí od r. 1821. 18 milionů marků. Dřívější výdaje na základy chrámové a sousední pozemky obnášejí tutéž sumu, takže náklad na celý velechrám obnáší 40 milionů marků.

— *Nejvyšší budovy na zemi* jsou nyní věže hlavního chrámu v Kolíně n. Rýnem, jež jsou 160 m. vysoké, věž kostela sv. Mikuláše v Hamburku jest 144·20 m. vysoká. Jsou tedy 2 kostely německé na zemi nejvyšší, jeden katolický a jeden protestantský. Jim po bok stavěti slušno: Chrám sv. Petra v Římě 143 m., Strasburský kath. chrám 142 m., Cheopovu pyramidu v Egyptě 137 m., Svato-Štěpánský velechrám ve Vídni 135·30 m., Freiburský chrám v Badensku 125 m., Antverpský 123·40 m., Florenský 119 m., sv. Pavla v Londýně 111·30 m., Magdeburský 103·60 m., Berlínskou radnici 88 m. vysokou.

Z Vídne. (*Císařský dar věnovaný chrámu Nazaretskému.*) Císař pán navštívil dne 26. srpna c. k. museum, aby se podíval na oltář, jež daroval svatyni Zvěstování Marie P. v Nazaretě. Jeho Veličenstvo pochválil opětně horlivého ředitele musea, dvorního radu Eitelberga a obdivoval se zvláště krásné soše nebeské Královny, držící Ježíška v náručí, z karrarského mramoru krásně vytesané. P. Heribert Witsch, c. k. zámecký kaplan, jež po dlouhá léta jako missionář ve sv. zemi blahodárně působil, odevzdá císařský tento dar do Nazaretu. Oltář jest v románském slohu z červeného a žlutého solnohradského mramoru dle návrhu prof. Herdtla vytesán solnohradským kamenníkem Janem Dopplerem; práci mosaikovou vykonal Albert Neuhauser z Innšpruku. Nápis zní: „Franc. Jos. I. Austriae Imperator, Hierosolym. Rex hanc aram dedicavit anno Domini 1880.“ Pod sochou Panny Marie lze čísti slova: *Salve Regina.* — Krásný tento dar bude zajiště hlásati na Východě zbožnost a úctu naší císařské rodiny k Rodičce Boží.

Ze Švýcarska. (*Krásná smrt katolického kněze.*) V Mervelieru na pomezí bernského a solothurnského pohoří jurského pů-

sobil po 40 let zbožný a vzorný kněz Petr Josef Mouttet. Před 15. lety oslepl dobrý a šlechetný stařec; nicméně neustál ve své horlivosti, nemohl-li duchovní útěchy poskytnouti, modlil se za své osadníky. Ježto stářím velice byl zeslaben, nemusil se odebrati do krulého vyhnanství. Žalostný rok 1874 přinesl i staříckému knězi dosti hoře; poněvadž se v jeho krajině nesměli kněží zdržovati, byl vždy ochoten pomoci těm, kteří pracovali a obtíženi byli; do odlehlých pohorských míst odváděli ho hodní věřící, aby tam poskytl poslední útěchy a posily nemocným. Počátkem velikonoce dlel v pravdě apoštolský kněz tento ve zpovědnici od rána do večera bez umléní, na Bílou sobotu podával věřícím chléb nebeský od poledne do večera, na hod Boží zpovídal již opět od 4 hodin z rána; v 9 hodin přistoupil k oltáři v stodole postavenému. Měl zpívanou mši sv., přijal tělo Páně, všichni věřící byli velice pohnuti tklivým kázáním staříckého faráře, vždyť již zazníval zpěv labutí z hrdla kmetova. Po mši sv. při oltáři vypustil duši, jež do ráje nadzemského zalétala k tomu, jež o sobě pravil: „Já jsem vzkříšení a život.“ Tak zemřel vzorný kněz oplakáván jsa ode všech věřících, opustit malické, kteří žádali, aby jim lámán byl chléb a nebylo nikoho, kdoby tak učinil.

Z Varšavy. Několik tisíc měšťanů a rolníků z okresů Konstantinovského a Radzinského v Ruském Polsku, podali hraběti Loris-Melikovi, kterému jak známo nejvyšší moc carem udělena byla, stížnost, ve které se poukazuje k tomu, jak nespravedlivě ruská vláda oproti katolické církvi si vede. Občané si stěžují, že se jim nedovoluje vykonávati povinnosti náboženstvím katolickým stanovené, že je proto ruské úřady všemožným způsobem pronásledují a těžkými tresty stíhají. Že není dovoleno choditi do katolického kostela, uzavíráti zákonné sňatky, dáti křtiti dítky, že nemocní umírají bez svátosti sv. pomazání a že nesmí církevně pohřbeni býti. Stůj co stůj nevzdají se přec svého od otců zděděného náboženství a proto prosí, aby Loris-Melikov, jehož spravedlnost a moudrost všeobecně se uznává u cara orodoval, by katolíkům po právu a pravdě se stalo a lidsky s nimi nakládáno bylo.

Z Francouzsko. (*Rolnická divčí škola v Darnetatu u Rouenu.*) Šlechetná jeptiška, sestra Arnoštka, navštěvovala bedlivě žalář Blcétreský, aby nevzněné těšila, u víře poučovala a utvrzovala. Jednou dívala se smutnému loučení dvou dívek, jež s pláčem a vzlykáním opouštěly vězení, nevědouce,

kam by se obrátily, kde by útulek a přístřeší nalezly. Hořkými těmito slzami velice pohnuta byla šlechtná sestra. Ráda by pomohla chudým dívkám, než sama neměla čeho potřebovala. V této tísni psala o radu kaplanu žaláře Rouenského knězi Podvinovi. Odpověď jeho byla velmi krátká: „Vyhledejte byt, zaopatřte chleba, světlo a lůžko ku odpočinku. Zítřka Bůh o další se postará.“ — Tak položen základ k ústavu, v němž po 30 letech 300 dívek bytuje a pracuje. Malý byl začátek, nepatrné prostředky, než neoblomnou důvěrou v pomoc Boží všechny překážky šťastně překonány. Chudá sestra nalezla podporu tou měrou, že po krátkém již čase pro své zámysly dům a malý pozemek zakoupiti mohla; po několika letech zařízena továrna, kamž ministerium vnitřních záležitostí dívky z trestnice propuštěné posílá. Za každou dívku platí se při vstoupení 40 franků a potom 60 centesimů denně až do 15. roku. — Nyní čítá se v ústavu 306 dívek rozličného stáří. Jsou tam dívky, jež pro krádež trestány byly, jsou tam dány dívky, aby unikly špatnému příkladu svých rodičů. Dvě hodiny věnovány jsou každodenně školnímu vyučování, ostatní čas jsou zaměstnány jinou prací: šitím, praním a podobnými domácími pracemi. Ložnice jsou velmi čistě upraveny. V krásném kostelíčku se každodenně scházejí ku mši svaté a v neděli k slavným službám Božím. — Dívky vykonávají všechny práce rolnické samy: orají, vláčejí, stáda pasou, ano i koně kovají; pěstují zeleninu, jež na trhu Rouenském velmi dobře se odprodává. Vzduch je čistý, posilňující; práce a dobrá strava jsou vydatným prostředkem k oživení těla. — Rolnická škola v Darne-talu není pouze theoretickou, nýbrž i výtečnou praktickou školou. Učitelé jsou: Abbé Podvin a 25 klášterních sester, jichž představenou jest zakladatelka ústavu — sestra Arnoštka. Před 18. rokem nesmí dívky toto útočiště opustiti; nalézají pak zaopatření jako zahradnice, hospodyně a p. Každá má právo navrátiti se do ústavu, onemocněla-li, neb není-li spokojena se svým stavem. — A tak ústav tento, založený chudou jeptiškou z lásky k Bohu a člověčenstvu, zdárně prospívá.

Z Kahyry. (*Vyučování a náboženské společnosti.*) Školní bratři přišli do Kahyry r. 1854. a započali zde velmi blahodárně působiti; podporováni pak jsou zdejší vládou založili školy reálné s přírodo-historickým museem. Tento výtečný ústav navštěvují synové redičů všech tamních vyznání:

katolíci, schismaticové, Turci, židé a t. d. Žáků čítá se nyní na 430, z těchto jest 160 zaopatřeno v ústavě, 270 chovanců navštěvuje školy bezplatně. Školní bratři zamýšlejí i sirotčinec v Kahyře zařídit. — V malém františkánském konventě vydržovány jsou školy od domorodce Alluny Šalima (P. Pacificus), kdež dívky všech národů a vyznání (nyní 100) bezplatně se vyučují kreslení, vlastnině, francíně a hudebě. — Také jesuité založili v Kahyře kolej k veliké radosti celé země, nyní jest v ní 30 žáků, z nichž se chce 11 věnovati stavu kněžskému. — O vychovávání ženské mládeže, jakož i o nemocnice pečují klášterní sestry. První ženský řád, jenž se v Kahyře usadil, jest řád ctihodných panen dobrého pastýře. Roku 1856. přišlo několik sester z Angersu do Kahyry, zakoupily si zdeskovný dům a zařídily ihned dívčí školu a sirotčinec; ježto v domě tom bylo velmi nezdravo, ujal se jich místokrál vida jich dobré působení a daroval jim zdravější útulek. Roku 1856 vypukla morová rána a tu se objevila křesťanská láska těchto dobrých duší, jež život svůj zasvětily lásce k Bohu a člověčenstvu, v míře nejvyšší. Vlastního života nešetříce, spěchaly od domu k domu, aby útěchy poskytl nemocným, samy jim posluhovaly, dívky křtily, takto je do bran nebeských uvádějíce, až konečně jim to zakázáno bylo francouzským konsulem. Hraběnka Dietrich-steinová dala jim však vystavěti krásný ústav v Šubrahu (hodinu od Kahyry vzdáleném), v němž se pak r. 1869 ubytovaly. V tomto ústavu nalezá dobrého a laskavého zaopatření přes 200 osob. Z Kahyry rozšířil se tento dobročinný ústav do Suezu a do Port-Saidu a Adenu. — Roku 1859 přistěhoval se druhý řád ženský — řád Františkánek — do Kahyry. Tento ústav čítá 8 domů v Egyptě a několik dívčích škol. Na počátku tohoto roku povolány k vychovávání šlechticů „Dames de la legion d'honneur“ do Kahyry. O evropskou nemocnici vedou péči sestry sv. Josefa z Marseille.

Z Ruska. (*O katolické církvi v Rusku* (vyjímaje Polsko) udávají letošní listy ruské statistická data. Dle těchto má nyní Rusko jednoho katol. arcibiskupa, 4 biskupy a 1864 kněží, katolického obyvatelstva 3,397.778 v 1044 farách. Dvě biskupská sídla, v Minsku totiž a v Kamienci, nynější car zrušil. Arcibiskup Mohilevský, sídlem v Petrohradě, má pod svou jurisdikcí Bělo-Rusy, krajiny baltického pomorí, Fínland, Sibiř a severní krajiny evropského Ruska i s Moskvou, ve všem 168 far s 435.323 katolíky v nesmírné této

spoustě zemí. Mimo Bělorus jsou nejznamenitější katolické fary: v Kazani s 19419 dušemi, v Tobolsku s 5000, v Kursku s 4538, v Omsku s 4000, v Irkutsku s 3296 a v Krásnojarsku s 2000. Mnohé z těchto far jsou rozsáhlejší, nežli kterékoliv biskupství v Evropě. Biskup Vilenský jest u vyhnanství a sídlo jeho drží vetřelec. Biskupství Vilenské má 289 far, 480 kněží a 1,222.111 věřících. Biskupství Šamajské (Telšské) má 216 far, 526 kněží a 1,049.700 duší; Lucké a Žitoměské, obsahující Voliň, Podolsko a Ukrajinu, mají 257 far, 393 kněží a 489.110 katolíků. Biskupství Teraspolské, od papeže Pia IX. r. 1848 založené, objímá krajiny na poříčí dolejší Volgy, Kaukassko a některé tu sousední krajiny a má 200.000 věřících v 114 farách s 137 knězi, z nichž jest 85 latinského, 52 armenského obřadu. Sídlo biskupské jest Saratov, kdež se právě stoliční chrám staví. Biskupství to počítá z větší části osadníky přistěhovalé, kteří jsou horliví katolíci. Ostatně jsou ve všech katolických biskupstvích (vyjma Teraspolské) Poláci u větším počtu.

Různé zprávy.

XIV.

Taláry tři posledních arcibiskupů pařížských, mučeníků.

Stoliční velechrám arcibiskupský v Paříži blah. Bohorodičky (Notre-Dame) stkví se jak nádhernou výstavností tak i bohatými klenoty. Jeden cestovatel našeho věku prohlédna si všechny znamenitosti toho chrámu vypravuje dále takto: „Když nám byl průvodčí náš okázal drahocenné kalichy, ciboria, roucha zlatem a stříbrem prošívaná, kříže náprsní a jiná umělá díla věrných let dávných, i znamenité ostatky jak od svatých, tak i z pravého kříže Spasitelova pocházejících, vedl nás dále do sakristie a otevírací velkou skříň šatní, řekl dojemným hlasem: „Tuto jsou ostatky mučenků!“ Pohlednouce tam viděli jsme tři kleriky fialové — či vlastně *krvavé*, visící vedle sebe, jako tři vítězoslavné prapory, kleriky to tři posledních arcibiskupů pařížských, jež oni velepastýři na sobě měli v posledním okamžení života svého. První jest klerika vd. arcibiskupa *d'Affre-a*, jenž padl 24. června 1848. na velké barikádě předměstí Sv. Antonína (faubourg St. Antoine), kulemi zuřivých povstalců, když se snažil, aby svým otcovským slovem odbojné strany usmířil. Zuřivosti zaslepenců důkazem jest i ta jeho klerika, rozedraná na mnohých místech, z

nichž střelná díra na prsou ještě zžernalou krev té oběti novověké revoluce okazuje. „Kéž by má krev byla poslední!“ zvolal umírající onen velepastýř. Srdnatě byl se mezi rozzuřený lid vydal, aby jej laskavým slovem svým udobřil. Ale marně; životem zaplatil svou hrdinskou snahu, aniž pak by žádost vyjevena jeho posledním slovem se byla splnila. — Druhá klerika jest vd. arcibiskupa *Siboura*, který byl 3. ledna 1857. v kostele sv. Štěpána dýkou Bergerovou padl a jako prorockým nadšením velebnému otci, tehdáž pouze výpomocnému knězi Darboyovi před smrtí svůj biskupský prsten odkázal, jakoby mu tím tajemně mučnickou jeho smrt za církev pařížskou předzvěstovati chtěl. — Třetí klerika, jsouc památkou na nejhroznější a do nebe volající zločin pařížské komuny, jest klerika právě jmenovaného velepastýře, arcibiskupa *Darboya*. Nikdy nezapomenu, jak jsem se hrůzou všecek zachvěl, pohledna na tento talár, celý rozedraný od střelných kulí a hrotných bodáků, dosvědčující takto zuřivost sverepých komunářů. V čerstvé jest paměti, jak v. vedl. arcibiskup ještě s pěti zastavenci v žaláři „la Roquette“ zastřelen byl. Těla těchto šesti mučenků byla na kvap na hřbitov „Père-Lachaise“ vyvezena a tam bez rubášů a bez rakví dohromady v mělké jámě pochována. Tam byla nalezena třetí den pod vrstvou země na 1 a půl metru v blátě, krví a deštěm zředěném. Lze si představit jak vyhlížely šaty těch pohozených mrtvol, pokáleny a rozedraný, poněvadž tyto oběti i po smrti od těch zdivočilých zuřivců byly bodáky a pažbami zohaveny. Svereposti se tu přidružila sketská podlost. Tělo arcibiskupovo nalezlo se oloupeno stklostných odznaků jeho důstojnosti: zlatého náprsního kříže a prstenu; i hodinky jeho a zlaté trápe od klobouku a stříbrné přesky se střevíců mu pobrali ti zuřivci. Při pohledu na tento tak zohavený oděv, rozedraný a pokálený blátem a krví, nelze se hlubokého trudného dojmu zdržeti; jest jakoby onen slavný velepastýř, jenž tento oděv nosil, ještě nyní k nám mluvil prorocká téměř slova svého posledního pastýřského listu: „Pomněme onoho blaženého kraje, kam nás svatí mučníci předešli, a kamž i my za nimi půjdeme, abychom s nimi věčně spojeni byli.“ — Pohledem na tyto tři taláry oživí se u každého památka oněch tří událostí, zvláště pak krvavého zavraždění šesti nevinných obětí na dvorišti žaláře „la Roquette“, kulemi a bodáky svobodomyslných sverepců. — Skříň se zavřela; ale posaváde je vidím ty tři

krvovědky, a pouhá upomínka na ně vzbuzuje povždy v duchu mém jednak hlubokou úctu k těmto obětem, jednak i bolestnou ošklivost k jich katanům — svobodomyšlným revolučníkům. —

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ má v čísle 5. roč. XXI. tento obsah: Kněží biskupství Králové-Hradeckého v 19. století jako spisovatelé neb jinak proslulí. Sděluje Jos. Fr. Krška, děkan v Heřmanově Městci. Další slovo o návodu dítek ku zpytování svědomí. Podává Bohumil Hakl, far. v Hořicích. Věřící učenci. Podává dr. Alois Jiráek. V kronice vykazuje tyto články: Encyklika sv. Otce Lva XII. o manželství. Persekuce ve Franconzsku. Řádění zednařů v Belgii. Tajemství zpovědní. Falsování poslední vůle a zadržení rozřešení. Apoštolské požehnání. Školství katolické v Anglicku. Na jakém základě má se díti vyměřování equivalentu? Otázka židovská se stanoviska biblického. Nově nalezené listy papežské ze starého a středního věku. Studium filosofické na fakultách a ústavech theologických. Historicko-statistický přehled řeckokatolických diecézí v Rakousko-Uhersku. Zpráva o XLVII. schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa. V literárním oznamovateli posouzeno důkladně 13 spisů. Svazek 6. vyjde dne 2. října.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, přináší v čísle 15. ročníku III. tyto články: Ritualisté v Anglicku. — Pes v zrcadle našich příslův a pořekadel. Studie ferialní od F. B. — Básně: Kapka. V den narození Panny Marie. Nad Macochou. — Bednářův student. Od Františky Stránecké. Obě sestřenice. Ze života pro život vypravuje dr. Karel Lev Řehák. — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. (Pokr.) — Drobnosti. — Aforismy. — Obzor literární. — Oznamovatel literární.

— „*Posvátná kazatelna*“ má ve svazku zářijovém (desátém) tento obsah: Řeč o slavnosti Nanebevzetí bl. Panny Marie. Řeč na neděli XIV. po sv. Duchu. Řeči o slavnostech sv. Bartoloměje a Augustina. Řeč na neděli XV. a XVI. po sv. Duchu. Řeči o slavnosti Stětí sv. Jana Křtitele, sv. andělů strážných a Narození Panny Marie. Řeč při pohřbu „strážníka na dráze.“ Řeč při pohřbu † faráře Ciovského Jordana Rozuma.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ obsahuje v sešitu 5. právě vydaném děje od vítězství nad Jindřichem III. u Domažlic r. 1040. — k dobytí Říma pomocí Čechů 2. června 1083. V sešitu 5. jsou tato vyobrazení: Břetislavovo vítězství v českém lese u Domažlic. Kostelíček sv. Václava u Brodku. Kaple sv. Kosmy a Da-

miana pod chrámem sv. Václava v Staré Bole-slavi. Náhrobek Břetislava I. u sv. Víta v Praze z r. 1373. Spitihněvův soud. Náhrobek knížete Spitihněva II., zřízený r. 1373 u sv. Víta v Praze. Čechové první slezli hradby města Říma. — Cena každého sešitu tohoto záslužného díla obnáší 50 kr., náklad vede kněhkupec Kober.

— „*Věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, vydávaný Fr. Urbánkem, knihkupcem v Praze, vykazuje v čís. 7. tento obsah: V kritice se posuzuje 11 rozličných spisů. Bibliografie přináší zprávu o dílech v tisku se ualezejících a o vydaných knihách a časopisech českých, o vydaných dílech hudebních, o vydaných dílech uměleckých, o vydaných dílech jinojazyčných, hledících k zemím koruny české. Po té následují rozličné zprávy osobní, zmínka se činí o památkách, o životopisech a příspěvcích k životopisům, o přednáškách zvláště učitelských, o rozličných zjevech literárních, hudebních a uměleckých. Seznam úvah a referátův. Feuilleton. Školní programy pro r. 1879—1880. Přehled časopisectva. Zprávy spolkové. Zprávy obchodní. Schválené české učebnice a pomůcky učebné. Hovorna. Úmrtí. (Vilém Foustka, agent na Vinohradech, dr. Jos. Gabriel, notář v Bechyni a spisovatel český, František Havel, chvalně známý a nadaný stavitel na Smíchově, Adolf Keck, nájemce dvora v Karlíně, Jan Kříž, prof. latiny a řečtiny na orientalském gymnasiu v Sučavě (v Bukovině), Jan Prachař, dozorce v Moravské Ostravě.)

— „*Cirkevní rok*“ pojednává v sešitu 14. a 15. dílu druhého a třetího o svatých a světcích Božích, jejichž památka se koná od 25. března do 14. dubna.

— „*Zpěvník pro žáky škol obecných a měšťanských*“. Na základě učebné osnovy a se zvláštním zřetelem k novým čítankám sestavil a vydal Josef Vlk, učitel na c. k. české vzorné škole při Pražském ústavu učitelském. Stupeň III. Písně pro III. rok školní. Nakladatelé: Rohlíček a Sievers v Praze. Cena 15 kr.

— „*Schválené knihy školní*“. Výnosem ministerstva osvěty a vyučování ze dne 11. března 1880 čís. 1000 schválena všeobecně za učebnici pro školy obecné a měšťanské „Špach-tova Stručná katolická liturgika,“ vydaná nákladem Fr. A. Urbánka v Praze. Cena 30 kr., vázaná 40 kr. Dílko toto schválily také všechny konsistoře v Čechách a na Moravě. — Učeb-nice zeměpisná pro školy měšťanské a obecné I. stupeň“ sepsaná řed. drem. A. Tillem byla výnosem c. k. ministerstva kultu a uchy ze dne 17. června 1880 č. 8601. do škol připuštěna, když výkresy mapové, měřické obrázky obsahující, budou nahrazeny výkresy bez měřických

obrazců. Nahrazení toto se již provedlo a proto se může již příštím školním rokem Tillova zedřilého dílka užívatí. Nakladatelem jest Fr. A. Urbánek v Praze. Cena 44 kr., vázaná 60 kr.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Eidkum*, osobní děkan a farář v Tuškově bílém, člen CCC, dne 2. září 1880 (nar. 28. ledna 1809, vysv. 3. srpna 1834.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fürst*, kp. v Platu, za kp. v Třebotově;
p. Václav *Tvrđý*, neom., za koop. v Platu;
p. Frant. *Chaloupecký*, dosud adm. v Starém Kolíně, za far. tamže;
p. Aloys *Koldář*, far. ve Veltrusích, za far. ve Vepřku;
p. Vladimír *Pokorný*, kp. v Liboci, za proz. katechetu ve Vinohradech;
p. Josef *Cháb*, neom., za prozatím. kp. v Liboci.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Filip *Cebuský*, jubil. kněz a far. v Brodci-Horce, dne 26. srpna 1880 (nar. v Nymburce 25. ledna 1796, vysv. 7. září 1823).
p. Karel *Končinský*, bohoslovec III. roku, dne 28. srpna 1880 v Nemičovsi.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Svoboda*, far. v Týně nad Rovenskem, za děkana v Turnově;
p. Václav *Čtyroký*, katech. při měšťanských školách, za děkana v Ml. Boleslavi;
p. Augustin *Dressler*, admin., za faráře v Jirětině;
p. Josef *Petržilka*, koop. v Strojeticích, za koop. v Bukovně, odkudž
p. Josef *Paneš*, za koop. v Strojeticích;
p. Štěpán *Krause*, neom., za koop. v Dittersbachu;
P. Jeronym *Balaban*, čl. ř. premonstr., za kapl. v Žatci;
p. Frant. *Wohlmann*, koop. v Einsiedlu (Frid. vik.), za koop. v Jitřavě (Pankraz), odkudž
p. Frant. *Wildner*, za koop. v Einsiedlu;
p. Gustav *Müller*, kapl. v Rozbělesech, za kapl. v Děčíně;
P. Ant. *Stüssel*, čl. ř. malt. a admin. ve Wolfersdorfu, za admin. ve Fürstenfeldu ve Štýrsku;
p. Josef *Bachor*, kp. v Kovani, za admin. v Brodci;

- p. Frant. *Blažek*, kp. v Brodci-Horce, za výpomoc. kp. v Kovani;
p. Jos. *Šlechta*, neom., za kp. v Svadově.

Upřázdňená místa:

Brodec-Horká, fara patron. p. hlab. Josefa Nostic-Rhineka,

Týn nad Rovenskem, fara patron. svob. p. Lexy z Aehrenthalu, do 26. září 1880.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Raimund *Obermüller*, b. vikář střídničtí dešenického a farář v Hiršově, dne 15. srpna 1880 (nar. v Jablonci (Ogfolderhaid) u Plané 18. dubna 1831, vysv. 23. července 1854.)
p. Mauric *Budecius*, děkan v Červené Řečici, dne 27. srpna 1880 (nar. v Horažďovicích 9. září 1831, vysvěcen 1. srpna 1858).

Ustanoveni jsou:

- p. Augustin *Heeger*, osob. děkan v Hořticích, konsis. rada a vikář střídničtí Jistebnického, za děkana v Počátkách;
p. Frant. *Soukup*, far. v Šebířově, za faráře v Milčíně;
P. Tomáš *Byček*, kněz ř. maltánského a far. ve Wolkensteinu (v diecési sv. Hippolyta), za děkana v Strakoniciích.

Upřázdňená místa:

Hořtice, fara patr. p. hraběte F. Deyma, do 9. října 1880.

Šebířov, fara patr. p. hraběte Karla Kuenburga, do 9. října 1880.

Hiršov, fara patr. nábož. matice, do 3. října 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Schliemann*, b. vikář a farář v Nebeské Rybné, dne 21. srpna 1880 (naroz. 21. června 1808 v Kumštátě, vysv. 25. července 1832).

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Tichý*, kapl. v Ostružně, za kaplana v Kopidlně,
p. Jan *Vaněk*, kapl. v Solopiskách, za kapl. ve Vamberce,
p. Ant. *Seligr*, za katechetu při měst. škole v Hlinsku,
p. Jos. *Svoboda*, kaplan v Ledči, za administratora,
p. Václ. *Hlavsa*, kooper., za administratora v Neb. Rybné.

Upřázdňené místo:

Nebeská Rybná, fara patron. Zdeňka hraběte z Kolovrat-Krakovských, do 2. října 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč

Jeho Emin. nejduš. pana kardinála
o svátku Narození Marie P.

v chrámu Páně u svatého Víta.

Od této chvíle blahoslavenou mne bu-
dou nazývatí všichni národové.

(Luk. 1, 48.)

Panuje-li v rodině pravá křesťanská lá-
ska a slaví-li se den narozenin matčiných,
tu tulí se dívky k milené matce, přinášejí jí
dary a blahopřání, vyslovují upřímné sliby
a ku konci přednášejí matince i své prosby.
My všichni přináležíme k jedné veliké ro-
dině — k církvi katolické — a tato slaví
dnes svátek narozenin nejblahoslavenější Ro-
dičky Boží Marie Panny. Jsme-li přesvědče-
ním i srdcem svým pravými katolíky, do-
brými dítkami církve katolické, tu i nám
jest s církví slovem i skutkem tento veliký
svátek slaviti; vždyť Maria jest matkou toho,
který nás vykoupil a svými dědici učinil. —
Kdo ctí syna, ten ctí i matku jeho. — Kdo
Marii, Rodičku Boží ctí, vyznává úctou touto
víru svou, že ku vykoupení pokolení lid-
ského nejen moudrého učitele a krásného
vzoru, nýbrž i velikého činu zástupného
dosti učinění bylo potřebí. Kdo Marii ctí, vy-
znává, že nesmírná vina nekonečné urážky
Boha Hospodina, která na nás spočívala, jen
nesmírnou zásluhou a přece jen zásluhou
člověka ze ženy zrozeného shlazena býti
mohla. Kdo Marii ctí, vyznává vděčně svou
víru ve vtělení Syna Božího, v tedloroze-
ného, který nám ve všem míme svých po-
dobným se stal, jenž svou čistotou a po-
slušností zalíbení, lásku Boží padlému po-
kolení Adamovu opět získal a na kříži
spravedlivý hněv Boží smířil a za nás dost
učinil. Kdo Marii ctí, vyznává vhodným spá-

sobem svou křesťanskou víru a lásku, zove
Ji matkou Boží, zove Ji svou matkou.

Slaví-li církev den, kde zvláště si pří-
pomíná narození Mariino, tu i v srdcích
věřících mocně musí se ozývatí přání, aby
prorocké slovo Marie Panny: „od této chvíle
blahoslavenou mne budou nazývatí všichni ná-
rodové“, splnili, tento den narozenin slavně
a důstojně oslavili. Ježto však Spasitel náš
praví: „nebudete-li jako tito maličci, ne-
vejdete do království nebeského“, nemůžeme
nic lepšího a bohumilejšího učiniti, než
oslavíme-li den matčin, jako dobré dívky.
Co činí dívky v den tak slavný? *Dary pří-
nášejí, blahopřejí, slibují a prosí.* Poněvadž
jsem již po delší dobu s tohoto místa k vám
nemluvil, chci použití dnešního dne a své
povinnosti pastýřské dosti učiniti, chci vás
poučiti, jak dnešní den oslaviti máte.

Tato čtyři slova: *dary přinášejí, blaho-
přejí, slibují a prosí* ulehčí mně i vám úkol
tento.

I.

Blíží-li se narozeniny matčiny, tu radí
se dívky: *co dáme matince*, co by ji potě-
šilo; čeho by nejlépe upotřebila a užila;
skládají své uspořené peníze, aby spojenými
silami cosi drahocenného zakoupily; kterým
dítkám peněz se nedostává, jež však něžně
k matce lnou, ty zajisté vynaloží čas, aby
pro mateř práci svou nějaký dárek přípra-
vily. A je-li snad matka v domácnosti s
mnohou obtíží zaměstnána, pomáhá-li choti
svému při řemesle, tu věnují dívky čas, ji-
nak zábavě, odpočinku určený, práci pro
matku svou, aby jí starosti ulehčily, aby jí
radostnou hodinu, radostný den připravily.
A podařila-li se dítkám snaha jejich, tu roz-
radostněná matka objímá milené dívky řkouc:
Jak dobře uhodly jste, čeho potřebuji, —

co jste se napřemýšlely, — jak vřele jste mne milovaly, — jak velikou obět, jak dlouhý čas jste mně věnovaly! — a tím vzájemná láska matčina a dítek stává se pevnější.

Ale jaký dar máme my matce nebeské věnovati, již všechny statky nebeské náležejí, jichž bohatství nemůže býti rozmnoženo? Učme se tomu od dítek, od nejchudších dítek: *čas Ji věnujme.* — Volá-li nás ráno, v poledne a večer zvon s vízkou k modlitbě, upomíná-li nás tklivý hlas tento na vtělení Syna Božího, zdroj to našeho vykoupení, uvádí-li nám na paměť prostředníci našeho spasení, tu řekne mnohý: nemám času, abych se modlil! — Připomíná-li nám církev svatá, abychom v jistý den Marianský oslavovali Rodičku Boží, tu řekne mnohý: Neděli budu zachovávat, ale abych i dny Marianské světil, k tomu nemám času. — Připomínají-li přibuzní otcí, bratru nebo přítelkyni: pojď s námi do kostela Panny Marie, jestli dnes svátek Její, tu odpoví mnohý: nemám času, jiný kostel jest mi bližší. — Konají-li se v čase adventním v mnohých kostelích rozličné pobožnosti a písně k úctě Rodičky Boží, tu odpoví mnohý: K tomu nemám času. — O kéž jste všichni, již tak časem spoříte, kéž byste věnovali nějakou chvíli Nejblahoslavenější Rodičce Boží, nezvýšili byste sice tímto darem nebeskou blaženost Její, než vykonali byste skutek Ji a nebeskému Otcí milý, který by zajisté vaši duši prospěl. — Znam vysoce postavené osoby, jež by veškeren čas zábavám a odpočinku věnovali mohly, které však často, zvláště v dny Marianské růžence se modlí; jež při jízdě a cestování, místo aby rozmýšlely a kolem se rozhlížely, pilně a zbožně růženec se modlí. Znam krajiny, kde každý večer, zvláště v svatvečer naslouchati můžeš modlitbě růžencové neb litaním loretánským, jdeš-li kolem chatrčí a domů; otcové, matky, dívky, čeleď, všichni se modlí hlasitě a společně! — Znal jsem průmyslníka, jemuž objednávky z daleka i z blízka, z města i venkova jen jen se hrnuly, jehož práci každý vychvaloval a rád zaplatil. Jeho ruka a čas byly jeho jménem a přece měl času s dostatek; každého večera modlival se se svými chasníky růženec; žehnal mu Bůh, vážili si ho lidé. Avšak všechny tyto krajiny, obce, domy, rodiny a tento průmyslník jsou bohužel od nás vzdáleny a výjimkou. Dobře vím, že modlitba růžencová nezajímá stejnou měrou všechny, avšak všichni by měli alespoň těch si vážit a ctít, kdo krásný dar času Nejblahoslavenější Panně věnují a těmto štědrým

dárcům, byť i jen v okamžicích, po bok se stavěli.

II.

Blíží-li se narozeniny matčiny, radí se dívky a přemýšlejí: *jaké přání vyslovíme své matince*; žádají učitele, správce duchovního, strýce a známé, aby jim nějaké přání napsali; jemuž by se na paměť naučily a pak je matince odříkávaly, aby ji potěšily. Co však máme my vyhnané dívky Eviny v tomto plačtivém údolí nebeské královně přát, a na svyvolenými tváří v tvář Boha patří a z pohledu toho se raduje? Králům a vladařům tohoto světa, jimž ničeho se nedostává a kteří žádného nedostatku nemají, jest přece jedno přání milým a které? Kéž jste se vy mocnářové dožili jednou na svých dítkách radosti a cti, kéž dívky vaše dosáhly té cti a moci, jaké vy jste požívaly! — Královně nebeské a matce Marii můžeme přání vysloviti: ať po celém širém světě víra v Syna Božího, kterého porodila vždy více vzkvétá a se vzdává, ať lidstvo všeho, co On nám získal a zůstavil, náležitě si váží a užívá. Nemůže-li i toto přání Její nebeskou blaženost zvýšiti, jest Ji zajisté milým a duši naší spásonosným. Přáti si musíme toho ze srdce, aby slovo pravdy, jež Syn z Panny zrozený na zemi hlásal a své církvi zůstavil, se šířilo po celém oboru zemském, aby nebylo země, ostrova, kdež by Jeho svaté jméno neznali a ve slovo Jeho nevěřili; aby i všichni národové, kteří kdysi k jedině pravé církvi se hlásili a pak v pošetilosti své od ní se odstěpili, brzy opět se navrátili v lůno církve svaté. O kéž všichni, které sice ku křesťanům, ku katolickým křesťanům čítají, ale kteří ve svém nitru zdroji pravdy se odcižili, kteří vše neviditelné, duchovní, nadpřirozené a božské upírají a raději zvířeti se rovnati chtějí, nežli obrazu Božímu, brzy poznali svůj snižující a zničující blud a u víře v Syna Božího a Marii se těšili, povznášeli a posvěcovali. — Jest si přát, aby všichni lidé náležitě si vážili a užívali prostředků milosti, jež věčný velekněz své církvi světil, aby zásluhy našeho Spasitele nebyly nadarmo získány, jeho svatá krev nebyla prolita na zmar. Přáti si jest, aby ctností, jež toliko křesťanství zná a koná: čistoty, sebezapírání, pokory, lásky k bližnímu, poslušnosti a obětavosti se nezapomínalo a aby nevymizely k časné a věčné škodě člověčenstva; aby všechno ovoce křesťanství pro rodinu, společnost, vlast a blaho obecné nevymíralo, nýbrž dobře se darilo a hojnou žně pro čas i věčnost přinášelo. —

Taková přání jsou matce nebeské příjemná a nám dítkám ku cti a spáse.

III.

Dobré dítky neopomíjejí v den narození matčiných krásné věci slibovati. Co však my můžeme královně nebeské *slíbiti*, která jest držitelkyní všech nadzemských statků. Víme-li, co Jí darovati a přát smíme, tu je zjevno, co Jí také slíbiti máme. Slibme v budoucnosti Jí více času věnovati, než jak se dalo doposud; nepřipustme, aby zvok marně vyzváněl k modlitbě, nezanedbávejme vyzvání církevního ku slavnostem Marianským; věnujmež dost času úctě Marie Panny. — Tato úcta nevyžaduje dlouhých, dalekých cest poutních, jež se nedají spojití s mnohými pracemi a povinnostmi povolání jednotlivce, avšak navštěvujmež druhdy Mariánské kostely města svého — kostel Loretanský, Panny M. Vítězné, P. M. Sněžné a staroslavný Týnský chrám, tam věnujmež Matce nebeské nějakou chvíli a tam přání vyslovmež, které směřuje k Její úctě a k úctě Božského Syna Jejího; to zajisté není obětí obtížnou. — Velmi milým by byl nejblahoslavenější Panně slib, abychom budoucí neděli svátost pokání a nejsvětější svátost oltářní přijali a to tím více, ježto nás k tomuto spásonosnému skutku sama církev katolická propůjčením plnomocných odpustků vybízí. — Slibme všichni, že více než dosud k šíření díla vykupitelského Kristova přispívati budeme; neboť není to pouze úkolem kněze, nýbrž každého křesťana, který víře své věren jest. Každý vyznávajč veřejně a bez ostýchání víru svou, aby i jiné ku víře povzbuzoval. Obnoveným předsevzetím svým potěšmež Marii, že onu ctnost konati budeme, již Ona jako lilie mezi trním se stkví, — onu ctnost, jež člověka andělům podobným činí, z níž všechny ostatní ctnosti pučí jako květiny v čisté upravené zahradě; toto předsevzetí obnovmež, že vystříhati se budeme neřesti, jež člověka nejvíce snižuje a ostatní neřesti v zárodku chová, jež by mezi křesťany ani jmenována býti neměla; avšak netoliko neřesti, nýbrž vystříhejme se i stínu neřesti, abychom, když i svou vlastní duši neposkvrňujeme, přece bližního nezkazili a v pohoršení ho neuváděli. Každý napomínejč laskavě a důtklivě bratra svého, aby nezloudiv na záhubné bezcestí, jež by mu na duši i na těle uškoditi mohlo a posilnič slabého dobrým svým příkladem. Každý varuj svého bližního, aby nesał jedu, jenž v nescíslných spisech se šíří, usnadňuj mu čtení dobrých knih a přispěj, aby tyto rozšířovány byly. Účastnič se spolků, jichž

úkolem jest, čtením dobrých knih křesťanské blaho a řád zakládati, víru, ctnost a touhu po nebi šfířiti.

Jsou bratrstva a spolky, jež netoliko značné příspěvky, nýbrž i nejmenší dárky přijímají, jimiž se hlasatelům slova Božího umožňuje, aby cestovali, kázali, nové obce, křesťanské chrámy a školy v oněch zemích zakládali, kde víra katolická ještě nezkvétá; v jich popředí jsou spolky sv. Leopolda a Boniface, Mariánský a Cyrillo-Methodějský. — Slibme, že k těmto a podobným spolkům brzy přistoupíme, a slib náš bude důstojný dnešního slavnostního dne, narození Marie Panny, Jí milý, nám pak a mnohým, kteří ještě bez vlastní viny ve tmě a v stínu smrti dlí, ku spáse.

IV.

K darům, přáním a slibům připojuj dítky *prošby*. Zač máme my žádati královnu nebeskou? V prosbách svých následujme jako vždy své duchovní matky — církve. Tato spojuje s pozdravením anděla zvěstujícího a s pozdravem Alžbětiným slova: „*pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.*“

Říkájice: svatá Maria, pros za nás! — vyznáváme vznešené, útěchy plné učení víry, obcování svatých. vyznáváme, že jsme zásluhami Ježíše Krista, jenž jest druhý Adam, pravý strom života, spojení netoliko mezi sebou na zemi, nýbrž i s oslavenci v nebi, že zde na zemi za sebe vzájemně působiti, zásluby si získati a modliti se můžeme, ale i ty o pomoc vyzývati máme, kteří zde na zemi boj vítězný již dokonali, a nyní na nebi vševědoucím Bohem spravedlivé odměny dosáhli, jemuž patří tváří v tvář, o našich bédách a prosbách vědí. — Říkájice: Svatá Maria, pros za nás! — vyznáváme, že zásluhy a přímluva Marie Panny nám prospívá, že tu o pomoc vyzývati smíme, jež vyvýšena nad anděly a vyvolené Boží, nejbliže stojí trůnu Otce nebeského a nepřestává za nás prositi u Božského Slitovníka na nebi. — Nám říkati jest: pros za nás hříšné, kteroužto prosbou těch se odříkáme, jimž nic není hříchem, poněvadž v nic vyššího nevěří, než ve viditelný svět, pouze v zjícího a umírajícího člověka; kteří v žádného Stvořitele, Otce, Vykupitele, Odplátcitele nevěří a proto slovo „*hřích*“, t. j. urážku Boží uznati nechťejí; — odříkáme se těch, již v hříších jiných nic jiného nespátují, než slabosti lidské, jakéž sledáváme u stárnoucího soumara; již vzpouru a boje národův mezi sebou toliko za planou bouří považují, za pouhou záplavu rozvod-

něných řek, za otfásání země v propastech. — Nazývajíce se bídnyými hříšníky, vyznáváme osobního, nadsvětového Boha, který nás z lásky stvořil, jemuž jsme sloužiti povinni, Jehož jsme mnohokráté urazili, od Něhož však milosti a odpuštění dosci doufáme pro zásluhy vtěleného jednorozeného Syna Jeho, Syna Marie Panny. — Jednotlivec říká: pros za nás hříšné! — neprosí toliko za sebe, nýbrž i za své pozemské bratry, koná skutek lásky k bližnímu, prosí v lásce, starostlivosti a v důvěře své, která jej zajisté nesklame, za bídny hříšný svět.

Říkáme: *nyň!* Platí to „nyň“ sice vždy, zvláště však za našich dnů. Neboť tak zvané *vědy* vyblašují nyň vše, co spatřiti, spočítati, zvážiti nelze, za pouhý lidský výmysl a klam, čímž ovšem člověk vědomí své svobody a důstojnosti, útěchy a veškeré naděje pozbývá a bídnejším se stává, než kdy jindy. — Za časů pohanských vydávali vůdcové národů zákony, aby čest, nevinnost, ctnost a jmění zabezpečili, hanbu a škodu zamezili; nyň však vydávají národové bohyni „svobodě“ se klanice zákony, které žádného rukojemství cti, nevinnosti, ctnosti, pokoje a jmění neposkytují, hanby a škody nezamezují. Pročež vyznejmež, že potřebujeme pomoci Boží, přímluvy Rodičky Boží nyň více, než kdy jindy.

Říkajíce: pros za nás v hodině smrti naší, — připomínáme si, že tento život pozemský pomíjející jest, v každou hodinu, v každou minutu smrt na nás přikvačiti může; samy sebe varujeme před touhou po lesku a požitku pozemském; pamatujeme, že nám nadejde soud, při kterémž není rozdílu, při kterémž nerozsuzuje krátkozraký soudce, nýbrž vševědoucí a nejvyšší spravedlivý Bůh. Připomínáme sobě zákon Boží nám dobře známý, dle něhož jednou nad námi rozsudek bude vyneseno ne pro časnost, nýbrž pro věčnost.

Říkajíce upřímně jako dítky: pros za nás v hodině smrti naší, — vyslovujeme pevné své předsevzetí, že nechceme lehkomyslně žiti, nýbrž se připraviti k poslední hodině poslušností, sebezapíráním a pokáním.

Doslov.

„Od té chvíle blahoslavenou mne budou nazývati všichni národové, — zvolala Maria, pozdravena byvši od Alžběty jako matka Páně. Splnilo se toto slovo prorocké, neboť apoštolové a první křesťané ctili Matku Spasitelovu a prokazovali Ji až ku své smrti dětinnou přítulnost a nehlubší úctu. Kdekoliv apoštolové a jejich nástupcové jméno

Ježíš hlásali a víra ve vtělenou druhou božskou osobu kořeny zapustila, tu vzrůstala i úcta k Rodičce Boží. Jen ti, kdo o důstojnosti Syna Božího pochybovali, neblaze se dotýkali také důstojné Jeho Matky. Kdekoliv pravda vítězila a Pánu Ježíši božská pocta byla vzdávána, tu zářila i úcta pozemské matky Jeho. Kdekoliv chrámy a pomníky ku počtě trojjediného Boha byly stavěny, tu byla i ctěna, kterouž Otec vyvolil, v níž Syn se vtělil a která z Ducha svatého počala. Kdekoli neděle se světila, tu světily se zajisté i svátky zasvěcené Marii Panně; tak byl i svátek, jenž nám narození Její připomíná, již po staletí 8. září slaven a dnešního dne od milionův věrných křesťanů ve všech končinách světa v poctivosti se koná. Přizvukujmež tomuto jásoťu, připojujmež se ku zástupům, kteří Ji blahoslavenou nazývají, ctěmež Ji slavně, ctěmež Ji jako dítky.

Věnujmež Ji času každý dle svého bohumilého povolání, dle své křesťanské povinnosti, vzyvejmež Ji jednotlivě i společně, v kruhu rodinném i se svými druhy.

Přejmež Ji toho, aby jediná samospasitelná církev se rozšiřovala, aby světlo pravdy dál a dále se rozněcovalo, a aby svatých svátostí hojnou měrou se užívalo.

Slibmež Ji velikomyslnost v darech a vytrvalost u vyznání.

Doufejmež v přímluvu nejsvětější prostřednice, cvičmež se v naději této modlitbou církevní a zjednejmež si vyslyšení pokorou a přípravou ku smrti. Postavmež se v šiky, jež blahoslavenou nazývají Matku, pak zajisté nás vyzná Syn před Otcem a my vejdemo v připravené obydlí a Marii blahorečiti budeme na věky věkův. Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 18. po sv. Duchu o pomoci nemocným poskytované.

Ambula coram me et esto perfectus. Jestliže při všech skutcích, obzvláště při rozjímání Tebe, Bože trojjediný, přítomným si představují, abych co činím, dokonale učinil.

Tobě, knězi nábožný, ať na myslitane Ježíš Kristus, k němuž podlé dnešního sv. evangelia přinesli nemocného; vzorem kněze katolického nejdokonalejším budiž tobě v té příčině Syn Boží.

Osvět, Duše svatý, temný rozum můj, abych poznal, jak velice povinen jest kněz

pomáhati nemocným; posilni slabou vůli mou, abych tuto povinnost přetěžkou plnil.

I. Pomáhati nemocným měrou zvláštní připadá na kněze milujícího. Kdo jsou ti, jimž pomoci jest poskytnouti? Jaké služby jest jim prokazovati?

1. Jsa knězem a služebníkem Spasitelovým povinen jsi lásku Jeho napodobiti; představ si na mysli divadlo, jež často-kráte jsi měl před očima; myslí si nemocného, jenž sklíčen, útěchy nemaje, trápen bolestmi leží; snad jemu všeho se nedostává, zvláště dobra nejpotřebnějšího, klidu duševního, svědomí pokojného... Trápení, kterých jest mu snášeti, trápení, kterých ještě se obává, snad i urputnost těch, kteří jemu povinni jsou láskou, to vše jej vrhá do zármutku hlubokého; není, čím by své hoře a myšlenky děsící zapudil. Takový-li stav nemocného, tož není pokladu dražšího nad věrného přítele. O knězi, snaž se u nemocného, kterého ty jediný zdárně můžeš těšiti, zasloužiti to jméno. Víš dobře, jaké právo má žádati od tebe soucit nejjemnější. Členem jest rodiny duchovní, kterou Bůh ti svěřil; dítětem jest tvým; právo má žádati od tebe horlivost pečlivou, poněvadž byv učiněn jeho pastýřem duchovním jsi se zavázal slibem, že všecko, i život obětuješ, bylo-li by potřeba, abys jeho duševní blaho ubezpečil.

Snad pravíš: „Tento nemocný náleží k oněm ovčím odbojným, které nikdy hlasu pastýřova nechtějí slyšeti; patří k oněm lidem, kteří náboženství proto jenom znají, aby je činili předmětem rouhavého posměchu, kteří zákony Boží tupí a hanobí dávajíce pohoršení největší! — O je-li tomu tak, jak hrozně jemu svědomí vyčítá, když v něm nyní se probouzí vira, jak se děsí, jaká úzkost jej svírá, když pomýšlí, že se blíží strašný soud, před který bude povolán! — Snad pravíš: „Tento nemocný v bezbožnosti tak hluboko klesl, že pocítiti nemůže bázně spasitelné; jest spokojen a zdá se, že málo se bojí toho, co na věčnosti jej očekává.“ — Je-li tomu tak, tím více jsi povinen cítiti soustrast k němu nejhlubší. Ty jediný ve svém srdci otcovském a v milosti s tvým úřadem kněžským spojené naléztí můžeš prostředky, jež přiměřeny jsou k jeho stavu nad míru nebezpečnému; jdi hned do chrámu, vrhni se před oltář a modli se srdečně a upřímně k Spasiteli, který zemřel také pro tuto duši ubohou; pros Jej úpěnlivě, aby v tobě roznil svatý oheň, který On vyslal na zem, a pak pospěš zachránit té

ovečky nešťastné, již ti ďábel chce odnítí. Nemůžeš naléztí příležitější dobu, abys dokázal svou lásku.

2. Ze všech milostí, jež nám dobrotivý Bůh dává, smrt dobrá beze vší pochybnosti jest nejvzácnější, poněvadž na všechny ostatní klade korunu a všem ctnostem uděluje pečeť nezměnitelnosti; dále doba smrti z celého života jest nejdůležitější, poněvadž věčnost na ni záleží a duch temnosti tenkrátě proti nám dvojnásobí svou lest a zuřivost; — z toho všeho na jevo jde, že bližnímu větší služby prokázati nelze, leč když jemu pomůžeme k smrti dobré. Za několik dní, snad i za několik hodin tento člověk z říše milosrdenství přejde do říše spravedlnosti; doba zásluhy pro něj se ukončí, a za kratičkou chvíli, která mu ještě zbývá, jak mnoho může ztratiti, jak mnoho získati pro celou věčnost! Posilněn jsa tvým napomenutím a milostí svatých svátostí posvěti své bolesti a z nich zásluhy čerpati bude, očistí se všech, i nejmenších poklesků, Božské spravedlnosti učini dosti, snad též nad pokušením těžkým zvítězí; a zajisté jedno pokušení jest s to, aby jej zbavilo koruny! Je-li ještě ve smutném stavu hříšném, jde přede vším o to, abys jej vysvobodil z této propasti. Buď jak buď, jde o to, abys jej uchránil neštěstí posledního a největšího a jemu připravil blaženost věčnou. Jsi-li pastýřem dobrým, dojat budeš hlubokým soucitem, a tvá horlivost se rozohní; neboť uvažovati budeš, jak velice tvoji nemocní potřebují tvé pomoci, a že blaho, jež jim připravíš, smrti bude zabezpečeno, tak že nebude se báti ani nestálosti nemocného ani lsti ďáblův.

II. Strašny jsou následky, neposkytuje-li kněz nemocným pomoci. S chybou, jižto umírající na věky hyne, věc jinak se má, než s ostatními chybami, kterých kněz se dopouští vykonávaje povinnosti kněžské. Dejme tomu, že tak neb onak slouží Pánu Bohu a bližnímu nedbale jsi sobě vedl, obyčejně každá nedbalost dá se napravit; pakli však svou vlašností jsi způsobil, že nemocný těžkým jsa obtížen hříchem tento svět opouští, neštěstí jest takové, že odčiniti se nemůže. A jaké neštěstí! Anebo spíše jaký zločin! Dobu spásy, kterou Bůh podle své dobrotivosti této duši připravil, jsi zameškal, tak že více se nevrátí; duše jest odsouzena, soud neodvolatelný. Volá-li mrtvola chudobného, jenž hladem umřel, o pomstu proti lakomci, který jemu sousto chleba odepřel, jak strašnou žalobou na

tebe dotíratí bude duše zavržená o soudu Božím. Co asi mohla odpověděti Bohu, když ji vyzval, aby účty vydala, která na světě strávila veškeré doby života svého, zvláště poslední, ve kterých Jeho milosrdenství ještě ji očekávalo? Zdaž neměla právo Jemu odpověděti: „Ach, Pane, ten, jemuž jsi uložil býti okem slepých, nohou kulhavých, vůdcem poutníka zbloudilého, pastýřem, jemuž jsi svěřil starost o mou spásu duševní, právě tehdy mně opustil, když nevyhnutelna byla pomoc jeho horlivosti. Měl mě nevědomého poučiti, mě slabého posilniti: měl mi ukázati, jak bych bolestí nemoci své trpělivě snášel a smrt z rukou Tvých přijal za spravedlivý trest hříchů svých. O kdyby mi byl představil poklady Tvého milosrdenství, jež Ty sám nabízíš hříšníkům i největším, pak bych byl následoval jistě hlasu Tvé milosti. Ale v té chvíli, kdy mně nepřítelé ze všech stran tísnili, mne opustil. Veškerou krev svou Ty za nás jsi vycedil, on však opomenul přinést oběť dosti malou, aby Tobě duši zachoval, která od Tebe takových obětí vyžadovala.“ Jak trpká a hrozná jest mysliti: já nemohu se neobávati, že jedna z duší mi svěřených jest v pekle vinou mou. *Non pavisti, occidisti. Tot occidimus, quot ad mortem ire quotidie tepidi et negligentes videmus!* (Sv. Řehoř Vel.)

III. *Pravá horlivost od pomoci, kterou prokazuje nemocným a umírajícím, všeho nadíti se může.* Mnozí odpor jeví k této službě; tak a málomyslně ji vykonávají, že výsledku očekávati lze malého, ne-li žádného; a přece tato služba pramenem jest přehojné útěchy horlivému správci jak pro okolnosti, za kterých ji koná, tak pro veliké milosti, jimiž často jest provázena.

Člověk je-li zdrav, na Boha snadno zapomíná a na věčné pravdy. Práce, zábavy, hluk a nepokoj světa, to vše k tomu míří, aby myšlenky nábožné v člověku buď z myslí vypudilo anebo oslabilo. Jinak se má věc, je-li nemocen. Je-li na svou světlici odkázán a k loži bolestnému připoután, jež snad opustí jenom proto, aby do hrobu sestoupil, počíná přemýšleti a nitro své odvíratí milosti. Klamy mizí; věci jeví se tak, jakými jsou. Poznává, že prostředky lidské nejsou s to, aby jej smrti uchránily, vrací se k původci Božskému a Pánu svého života a víru svou probouzí. Kolik lidí může k sobě vztahovati slova žalmisty Páně (ps. 114. 3, 4.): *Tribulationem et dolorem inveni, et nomen Domini invocavi.* (Sv. Izák a bolest jsem našel, a jméno Ho-

spodinovo jsem vzýval.) Žil jsem a na mysl mi ani nepřípadlo, že Bůh jakož jest neomezený Pán všeho, tak i můj Pán nejvyšší a že na Něm všecek závisím. Tu přišla na mne svízeľ. Když jsem viděl, jak obraz všech věcí pozemských mlhavý se rozplynul, když jsem konečně poznal, že kdo se spoléhá na tvory, o pouhé nic se opírá, tu se obrátily myšlenky mé opět k Pánu; počal jsem se báti Jeho spravedlnosti; ale Jeho dobrotá důvěry mi poskytla, a já v bídě jsa postaven za pomoc jsem volal.

Obraz smrti, jenž tak často se staví před mysl nemocného, jej vyzývá pořádati své svědomí. Jdi nyní, pastýři duchovní, on jest hotov tebe poslechnouti; co jemu řekneš, nebude více odnášeti k jiným; Tvá slova veškerá k svým potřebám vlastním vztahovati bude. Vidí se tak opuštěna, tak samotná; zkusil, jak vrtkavý jsou nádeje lidské; naruživosti se utiřily; nemoc sama jej činí schopným lásky a soucitu, který jemu prokazuješ; jak mocně tyto všechny okolnosti ke konci přivádějí dobré úmysly, jež s nemocným máš.

Mimo to uvážiti sluší, že služba nemocnému prokázaná soucitému srdci Spasitelovu nad míru se líbí. A že Syn Boží zvláště tehdy ráčí jeviti své milosrdenství způsobem neobyčejným. A kdož by jinak minil? Vždyť Bůh jest stvořitel a spasitel lidí; velice jest mu obtížno na vždy ztratiti dílo Svých rukou a cenu Své krve. Často Spasitel, blíží-li se smrt, nové milosti odvírá, aby tvory zachránil, kteří jsou jemu vzácní. Mimo to jako pyšným odporuje, taktéž ochoten jest odpustiti těm, jež vidí pokořeny; a není-li smrt člověku k nejhlubšímu pokoření? Tak se stává, že Bůh všechny okolnosti k dobrému řídí. Proto rozněcuje Bůh v knězi dobrém, posílá-li jej k loži umírajícího, lásku planoucí. A věru známe horlivé pastýře duchovní, kteří všechny ty, jimž v poslední době pomáhali, viděli zachráněny pro věčnost. Kolik lidí obráceno v dobé smrtelné, ano i na popravišti skrze chudobného kněze Bernarda, skrze sv. Františka Saleského a jiné přemnohé! „Strašná by byla opovážlivost,“ vece Fenelon, „spoléhati se na zázraky milosti; ale Ten, jenž nám zakazuje jich očekávati, dobrým býti uznává je činiti.“ Zázrak, jimž hříšníci umírající zachráněni bývají, v církvi každého dne se děje.

Šestup do svého nitra; poznej a uznej své chyby; uvažuj čím jsi posud v této

příčině pochybil. Právě hodláš jíti k oltáři, abys lékaře Božského přijal, který tak mnohé nemocné navštívil, potěšil, vyhojil; volej k Němu, aby tvou duši oné liknavosti, která se nesrovnává s úřadem pastýřským, zvláště běží-li se o blaho umírajícího, osvobodil anebo uchránil. On potřebuje říci toliko slovo, aby učinil uzdravení, které jest užitečno jak pastýři tak stádu; toto slovo vyřkne, budeš-li za to prositi s živou vírou: *Rei* slovem, a uzdravena bude duše má.

Obsah stručně opakován.

I. Pomáhati nemocným měrou zvláštní připadá na kněze milujícího. Kdo jsou ti, jimž jest pomoci poskytnouti? — Jak nešťasten jest nemocný, jemuž všeho se nedostává, zvláště však poklidu duševního! Co trpí, čeho se bojí . . . O knězi, jest on dítě tvé! Praviš: jak velikým hříšníkem, bezbožníkem . . . Je-li tomu tak, musí býti tvůj soucit ještě větší. -- Můžeš-li trvati chladným a necitelným, uvážíš-li, že měrou největší potřebuje pomoci tvé, a máš-li na mysli služby neocenitelné, jež jemu prokázati můžeš? Jde tu o neodvolatelné rozhodnutí, které trvati má na věky.

II. Strašny jsou následky, neposkytuje-li kněz nemocným pomoci. Byla-li by tvá vlačnost příčinou, že nemocný zemřel v hříchu těžkém, neštěstí toto by nikdy nedalo se odvrátiti. Strašlivou žalobou před Bohem na tebe by dotírala duše zavržená, které jsi měl býti ochráncem.

III. Pravá horlivost od pomoci, kterou prokazuje nemocným a umírajícím, všeho nadíti se může. Na Boha snadno zapomináme, pokud jsme zdraví; onemocníme-li, odvíráme své nitro milosti. Nalézáme se samotny a opuštěny; přesvědčujeme se o nicotě věci pozemských; to všecko prospívá pastýři dobrému. — Náš soucit k nemocnému líbí se Ježíši milosrdnému; s obzvláštní zálibou nemocnému milosrdenství Svě prokazuje.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

O posvěcení chrámu.

Ze sv. Augustina. Sermo 252. de Tempore.

Kdykoli, bratři nejmilejší, oltáře neb chrámu slavnost konáme, věrně-li a pilně pozorujeme, a svatě a spravedlivě živi jsme, cokoli v chrámech rukou udělaných se koná, to vše v nás duchovním vzděláním se doplňuje. Neboť nelhal onen, jenž řekl: *Chrást zajisté Boží jest svatý, kterýž jste vy*

(I. Kor. 3, 17.); a opět: *„Zdaliž nevíte, že údivé vaši jsou chrám Ducha svatého, jenž jest ve vás, ježž máte od Boha a nejste svoji?“* (I. Kor. 6, 19.). A proto, bratři nejmilejší, že beze všech předchozích zásluh (jediné) milosti Boží zasloužili jsme státi se chrámem Božím, což na nás jest, s jeho pomocí pracujme, aby Pán náš na chrámu svém, to jest na nás samých nenalezl, co by oči Velebnosti jeho uráželo.

Ale příbytek srdce našeho vyprázdniž se ze svých chyb a naplniž se ctnostmi; zavřiž se ďáblu a otevřiž se Kristu, a tak se přičiňujme, abychom si klíči dobrých skutků bránu království nebeského otevřiti mohli. Jako totiž skutky zlými, jako nějakými zámky a závorami, dvěře života nám se zavírají, tak beze vši pochybnosti dobrými skutky se odevírají. A proto, bratři nejmilejší, jedenkaždý pozoruj svědomí své, a jestliže zpozoroval, že nějakým přestupkem raněn jest, dříve modlitbami, posty, neb almužnami hleď očištití svědomí své a tak opovažij se, Velebnou Svátost (Eucharistii, hody lásky) přijmouti.

Neboť jestliže, uznávaje vinu svou, samochtě oltáře Božího se zdrží, záhy slitování božského milosrdenství dojde. Neboť jako ten, kdo se povyšuje, bude ponížen, tak naopak ten, kdo se poníží, bude povýšen. Neboť kdokoli, jak pravil jsem, uznávaje vinu svou, sám oltáře cirkve, pro nápravu života svého, pokorně se bude chtíti zdržeti, to netřeba se báti, že od oné věčné a nebeské hostiny na dobro vyloučen bude. B. H.

Návrat protestantského kazatele do cirkve katolické.

Ačkoliv se protestantským missionářům veliké podpory dostává od mocných jejich vlád, ač jsou od jich lidu velikými penězi opatřeni, přec se všude s malým výsledkem potkávají, ba mnozí z jich kazatelů a „služebníků slova“, přesvědčivše se upřímně o bludném učení jich společností, opět se v církve katolickou vracejí. Jedno takové obrácení z roku 1879. zvěstují „listy katolických misii“, jež bylo u dřívějších souvěrců obrácencových veliký dojem způsobilo, obávajících se, aby příkladu svého pastýře nenásledoval hojný počet oveček jeho. Jest to jistý rodilý Madagasčan, kteréhož Independenti na svůj blud obrátili a potom mu tak důvěřili, že ho představeným sedmi stanic missionářských učinili. Slyšme, jak tento sám cestu obrácení svého vypravuje: „Jest

tomu asi 12 let. co se mi první pobudky milosti Boží dostalo, abych se k církvi katolické navrátil. Nástrojem toho byla milosrdná sestra Athanasia, která se s obětovnou láskou obsluhování nemocných věnovala. Ta když i mou nemocnou matku ošetřovala, napomínala nás častěji, abychom zřeknouce se bludu do lůna církve katolické se navrátili. Avšak nevzdal jsem se já hned bez odporu, ale bázeň muk pekelných, jimiž byla ona sestra pohrozila, utkvěla v srdci mém, provázejíc mne, kudy jsem chodil. Touž dobou dojala mne některá slova Páně o stavu panickém. Nerozuměje jim úplně, požádal jsem pana Streeta, svého přítele a nedávno z Ameriky k nám přibylého kazatele, jak bych jim rozuměti měl. Tento pak mi jaksi ostýchavě sdělil, že dle nich mnozí klášterníci a kněží katoličtí v panickém stavu žijí. Tím jsem na cestě ku pravdě první krok učinil, doznaje, že taký život, jak jej sv. evangelium radí, možný jest. V tom jsem byl utvrzen, čta dále, co sv. apoštol Pavel o panickém životě učí, a srovnávaje s tím život i svatých apoštolův i kněží katolických, radostně jsem byl dojat až k slzám. I prohlásil jsem se jednou svým přátelům, že bych dle toho rád žil v bezženství; ale ti mi to zrazovali, uvádějíc mi proti tomu z písma svatého, že prý není člověku dobře býti samotnu, a že prý sám Bůh stvořil člověku pomocnici jemu rovnou a p. To mne mátló; ale i tak jsem až teprve po třetím roce se odhodlal oženiti se.

Jednou rozmlouvaje důvěrně s velebným otcem Ailloud-em z Tov. Ježíšova a sděliv mu své pochybnosti obdržel jsem od něho radu, abych se modlil v ten úmysl: „Bože můj, račiž mi dáti, abych žil v té víře, která by byla k spasení mému.“ I slíbil jsem mu to ochotně a zachovával bedlivě rady jeho, ale nic méně neustál jsem katolíky pronásledovati. Zatím jsem měl příležitost pozorovati a porovnávatí patero těch křesťanských vyznání, ježto byla v Tananarivě, (katolické, anglikánské, lutheránské, independentův a Kvekerův) a klonil jsem se k luteránům. Často jsem se i o to pokoušel, abych u nich v studiích dále se cvičil; ale vždy se v tom nějaká překážka nahodila. Nyní poznávám, jak v tom byla pokaždé ruka Boží, neboť neopomenul jsem nikdy modliti se v ten úmysl, jak mi to vel. otec Ailloud udal. I přiznám se, že mne potom ne tak poznání pravdy ke katolické víře vedlo, než více pozorování šlechetného života osob duchovních, v stavu panickém trvajících, jímž jsem se upřímně obdivoval. Ale přes to

jsem vždy tahu a puzení milosti odporoval, hledě všeliak blas volající v nitru svém utlumiť. Maruě však, neboť přemohla jest konečně pravda nad odporem mým.

Zatím se mi pak z dopuštění Božího dostala do rukou kniha o životě svatých. Čta v ní řekl jsem si mnohdy: Zda-li pak bys i ty nebyl s to, abys činil tak, jakož oni byli činili? Potom jsem i zvěděl, že se v Římě chovají ostatky sv. apoštolův Petra a Pavla i jiných svatých a světic Božích i že se tam mnoho zázraků dělo a posud děje. Jinak jsem též četl život Lutherův, od protestantů sepsaný i s vyvrácením mnohých náhledů jejich od katolíků, mezi jiným i toho, jakoby se byl Luther za příčinou tehdejšího nezřízeného života mezi kněžstvem katolickým odhodlal, ba nucena cítil prohřešiti se proti slibu svému, jímž se byl k bezženství zavázal. I uznal jsem, byť onen náhled o zlém životě tehdejšího katolického duchovenstva veskrze na pravdě se zakládal, že Luther nijak oprávněn nebyl, aby slavný slib svůj tak svatokrádežně zrušiti směl. A tak jsem dále soudil, že snad i já nejsem s to, abych k stavu svatého panictví dospěl, poněvadž jsem stoupenec Lutherův. Neboť zkušenost mi dosvědčovala, že ctnost ta v nižádné sektě protestantské se nenachází, nýbrž jediné v církvi katolické se pěstuje.

Jsa jednou zvláště v mysli mocně pobouřen, modlil jsem se k Bohu asi těmito slovy: „Bože můj! jestliže ty mne pobuřující myšlenky pocházejí od nepřítelů zlého, dejž ať jest srdce mé chladnější nad led, tak abych ani nepomněl katolické víry; pakli církev katolická pravá a jediné spasitelná jest, rozněť srdce mé vždy více a více a uveď mne k úplnému světlu pravdy, které se mi ukazuje. Bůh vyslyšel modlitbu mou a touha moje poznati pravdu a jí se držeti vzrůstala se ve mne a rostla, což mi bylo důkazem, že Bůh pomocen jest srdci, které upřímně po něm touží. Díky mu buďtež za všechny milosti, jimiž mne v tom obdařiti ráčil! Velice mne dojímala hluboká a vroucná úcta katolíků k Božskému Spasiteli v nejsv. svátosti, kdykoliv jsem mši svaté nebo sv. požehnání obcoval, nikdy jsem se nemohl zdržeti zvláštního úžasu.

Konečně nadešel blažený okamžik, kdežto se měla vyplniti vroucí tužba moje. Nejprve jsem se tedy zřekl sekty Independentův, ačkoliv jsem u nich výtečné postavení zastával, maje své správě svěřeno sedmero stanic. Kázání a jiné úřední věci odevzal jsem osobám náležitým, odřekna se zvláštního a pohodlného obydlí, které mi zříditi chtěli.

Od toho okamžiku nebyl jsem leč tělesně údem té sekty, srdce mé bylo jinde.

Ale nepřítel ještě jeden útok na mne učinil, vnukaje mi pochybnosti proti účtě blahoslavené Marie P. a svatých vůbec; ale Bůh mne posilnil a utvrdil v dobrém úmyslu mém, tak že jsem šťastně svatého křtu a hned nato svátosti sv. biřmování došel. Nemám slov dosti vhodných, jimiž bych radost svou vyjádřil, kterouž srdce moje oplývalo, dojata jsouc tou myšlénkou, že jsem konečně účasten nejsvětějších tajemství. Jedné ještě milosti si na Bohu žádám, abych totiž dosáhl svatě důstojnosti kněžské, a tak abych mohl působiti k spáse krajanů svých.

Tak vypravuje Madagascan o sobě a podobné jsou cesty ku pravdě i u mnohých jiných upřímných duší; každá z nich dokazuje, že není marná u Boha modlitba církve, kterouž ho vzývá řkouc: „Račič, ó Pane! milostivě přijati prosby církve své, aby po zrušení všech protivenství a bludů v bezpečné svobodě tobě sloužila. △

X e n i e.

Slzy.

Snadno je bol smutný zapudit slovu útěchy sladké, však jen slzy mohou v srdce zas mír přivodit.

Dnes.

Dnes je památka nových rozenin mých denně říkávěj, neb den každický býti nemůželi jí?

Příteli.

Nerci mi bratře, žití že umíraje dráhu opouštíš, zem tuto jen zanechaš, dál za hrobem bysi žil.

Naděje.

Když všeliká se neřest po celém rozšířila tvorstvu, všichni se zas bohové vrátili tam na Olymp. Láska, Upřímnost pak, veliká z bohyní, ba i Svornost, všechny odešly, jenom zůstala nám Naděje.

Železo a zlato.

Nad železem se hrubým jemné zlato kdys rozesmálo, přírody nejsi ty přec, tak něžné jako já, však hle! hlasem velikým, vždy po každé ráně zasténáš

jíž perlík ti zadal; já naopak při kutí ač slabší tebe jsem, kdy malinkosi sotva zavzdychnu, nýbrž byt těžké ráně se volně podám.

Tut železo: „Nelkám, že těžké mne rány dopadnou, však, že to jest vlastní, můj bratr, jenž mne tepe.

H.

První oběť obrazoborců.

Původní historická povídka z VIII. století.

Vypravuje Jan A. Sedlák.

X.

„Hleď, milá Anno, již dlouho jsme nebyly u posvátného kříže, doprovod mne tam dnes!“ vybízela dcera pobočnickova po odchodu otcově starou služku.

„Upušt od svého úmyslu dnes, velitelko moje, nepřej si toho!“ namítala úzkostlivě Anna.

„Ale proč bych neměla tam jíti?“

„Nevím sama, co to jest, ale tak jest mi úzko kolem srdce, jakoby se mělo cos brozného státi.“

„Jsi příliš starostlivá, Anno, co by se mohlo přihoditi? otec jest u císaře, a zatím bychom mohly podívati se na zachráněný kříž posvátný.“

„Jenom dnes ne, prosím tě, drahoušku můj.“

„Ale nevím věru, milá Anno, proč? což jsi přestala ctíti kříž svatý? vždyť jindy sama vybízela jsi mne tam?“

„Ovšem, ale dnes —, než nechci tě zarmoutiti odporem svým. Hleď, vroucně se pomodlíme za otce, aby dobře pořídil u císaře.“

Nemohla déle již odporovati věrná stařena; s povzdechem však vyšla s Helenou z paláce. Nápadné bylo jim oběma, když přišly na ulici, že lidé houfně spěchají ke bráně císařské. I zrychlily samy také kroky a hle! brzo uviděly veliký zástup lidu u posvátného kříže. Ale divoký hluk zazníval tam odtud, i vojsko bylo viděti a tasené meče leskly se nad hlavami zástupu.

„Bože, co to?“ vzkřikla dcera pobočnickova, „snad nechťejí —?“

„Vrať se, velitelko moje, prosím tě, vrať se domů, bouře nějaká hrozí,“ domlouvala stařena a chtěla mocí přiměti dívku, aby se vrátila. Dívka však jakoby neslyšela, jen upřeně hleděla ke kříži. „Ha, co se má dít?“ vzkřikla, „tam někdo přistavuje řebřík ke kříži! pusť mne!“ a již vytrhla se dcera pobočnickova stařeně a spěchala, než nikoliv, pádila ku předu. Rasnaté roucho, v běhu rozvolněné, obletovalo její postavu; s vlajícím vlasem takorba letíc vrazila mezi zástup jako bytost ze světů jiných. Proběhla zástupem stále hledíc vzhůru ke kříži, k němuž pomalu po řebříku vystupovala postava muže, kterého poznala; v tom ale již zvolala hlasem srdce prorávajícím: „Bože, toť můj otec tam!“ A již prodrala se i řadou vojákův a pod samým sklesla křížem.

Tam nahoře sotva na nohou se drže stál Jovinus — bledý až do zsinalosti. Již vícekrát byl pozdvihl meč ostrý, — než nemohl seknouti do svatého kříže. Ale zas mihla se jeho hlavou jako blesk myšlenka na císaře, na nemilost jeho, a pobočník ohlédnuv se k paláci císařskému viděl tam u okna svého pána a hanebného jeho rádce.

„Musím, musím! Bože, odpusť mi, nemohu jinak!“ zvolal tiše chvěje se na celém těle. Studený pot vyrazil mu na čele, když pozdvihnul silný, ostrý meč a vši silou jím vícekrát do dřeva svatého udeřil. V tom ozval se náhlý srdcelomný výkřik hrůzy: „Pro Bůh! otče, otče, co činíš?“

Co se to událo, že zástup lidu i vojska proměnil se mžikem v bezladnou směsici hulákající? Otrásla se to země či blesk náhle udeřil sem?

Zhrozil se pobočník onoho výkřiku, poznal hlas, ohlédl se dolů na dceru, v tom okamžiku však skácel se starý kříž a s ním padal i nešťastný plnitel rozkazu císařova. — Po té bylo již marné chtít udržeti lid, rozlícený v míře nejvyšší; také toho vojáci ani nedovedli. Lid prodral se jich řadami, strhl mnohé k zemi, kteří ušlapání ležeti zůstali na zemi; přes ně pak hrnul se zástup ke bráně samé, aby tam ztrnul nad hrůzným obrazem: s roztržštěnou lebkou ležel na zemi pobočník a vedle něho mrtvá dcera jeho s proraženým spánkem objímala rukama kříž posvátný, jenž při pádu ji byl smrtelně zranil.

Ti, kteří až sem se byli prodrali, oněměli hrůzou při pohledu na soud Boží; ale jen na chvíli. Bylať v tom již přihnala se stařena s hlasitým nářkem, lomila rukama a sporé vlasy trhala s šedivé hlavy. Byla to věrná Anna; když Helena jí unikla, spěchala za ní, avšak stáří zdrželo ji, přiběhla nyní konečně, co však musila viděti? Jako smyslů zbavená vrhla se na drahé ty mrtvolky, líbala, volala nejsladšími jmény dceru pána svého. Než pojednou vyskočila stařena. — „Bídnci! zavraždili jste mého pána, mou velitelku, i mne zabte; nemohu bez nich býti živa, vyrváli jste mi srdce z těla. „Vy nechcete? bídní lotři bídného pána!“

„Zadrž stará, neurážej našeho císaře!“ povykovali vojáci, „sice tě zabíme.“

„Chci, abyste mne zabili,“ křičela věrná služka a postavila se před vojáky.

Teď však nebylo více slyšeti, či lépe ničemu rozuměti. V divokém hluku ozvalo se řinčení mečův a strašná bitka se strhla mezi vojáky a lidem. Mnoho krve tu prolito, a když konečně po krutém zápasu vo-

jáci odcházeli jako vítězové, nešli všichni; mnoho jich zůstalo ležeti. Mnohem více arcíř zůstalo tam obráncův stařeny a mstitelů posvátného kříže; krví napojená země vůkol poseta byla mrtvolami mužů i žen, starcův i dětí. Posvátný kříž v zmatku byl odnešen, kam? Těžko říci. Vedle těla dcery pobočnickovy ležela, krvácejíc z kolik ran umírající stařena — Anna.

XI.

Lhostejně stál Lev Isaurický u okna a hleděl za odcházejícím pobočníkem; v hlavě rádce císařova to však vřelo. „Již tedy plní rozkaz můj, nemýlil jsem se v něm,“ ozval se císař, když Jovinus vystoupil na řebřík.

„Dovol, milostivý pane, abych odešel, zdá se, že vojsko nemůže udržeti tam zástup, bylo by třeba jim posily.“

„Jdi a učiň, co uznáš za dobré; spolehám na tebe.“

Beser pokorně odcházel. „Teď nadešla má doba,“ myslil si, „k bouři to přijde, to vím, znám dobře ten lid.“ Rychle zosnoval plán a obeslal si vrchního velitele vojska. Ten se dostavil hluboce se kloně před mocným rádcem císařovým.

„Jakž stojí věci? jest kříž dole?“ prudce tázal se Beser.

„Stalo se již, mocný pane můj, ale při tom stala se srážka vojska s lidem neposlušným.“

„Neškodí; zuří bouře dále?“

„Veliteli podařilo se mír právě zjednatí, než jsem vešel k tobě, pane.“

„Jakže? co pravíš?“

„Již ticho tam u kříže, pane; jenom někteří nařikají tam nad mrtvolami, jiní pak odnášejí své mrtvé odtamtud.“

„Hm, tak, nuže dobře; jen to jsem chtěl věděti, můžeš odejít. Přepočel jsem se,“ šeptal zlostně po odchodu velitelově Beser, „očekával jsem něco jiného; než co škodí; co nepodařilo se dnes, podaří se někdy jindy. Obrazy, to vím, že ještě mají, vydati je musí, nebudou chtít a pak?“

Schytralý ten muž osnoval dále své plány; avšak zlost nad zmařením dnešního plánu nemohl přemoci, byl nevrlý, prudký. To pocítiti musil jako jindy i dnes starý Jussuf. Se svěřenou hlavou usedl konečně starý sluha v předvoří paláce; v nitru jeho silně se ozývala nenávisť proti krutému pánu. Oko divoce se mu koulelo, chvílemi zatínal pěstě. V tom ozval se před ním hluk. Dva muži přinášeli člověka v plášť zahaleného.

„Ach! Jussufe,“ zalkal mladší z nich, „hleď, co se mi stalo!“

„Co jest? koho to nesete, Justine, druhu můj mladý?“ vzbopil se stařec.

„Tu viz mrtvolu mého předobrého děda, o němž jsem ti často vyprávěl, jak chodíval jsem s ním ke kříži posvátnému; zabili ho tam, zabili kolik jiných,“ hořekoval Justin, otrok Besrův.

„Slyšel jsem hluk veliký, ale nevím, co se stalo? povídej, chlapče!“

S hlasitým štkáním vyprávěl mladík, kterak zaslechnuv lomož běžel ke kříži posvátnému a tam konečně nalezl mrtvolu svého děda zkrvácenou, poslapanou.

„Ha, to ještě scházelo k dovršení tvých hanebností!“ vzkřikl divoce starý otrok, obrátiv se k paláci pána svého, na to přiblížil se až k uším Justinovým a šeptal: „Neplač, druhu můj, já pomstím tvého děda, pomstím všechny ty, kteří padli tam — nebraň mi, upokoj se.“

Druhého dne obeslal císař rádce svého k sobě, avšak posel vrátil se s nepořízenou, nalezl Besra na lůžku zardoušeného; všichni otroci jeho byli se rozutekli. Tak zhynul osnovatel záhubné bouře, avšak bouře obrazoborná tím neukončila se. Lev Isaurický uslyšev o násilné smrti svého rádce tím více rozhorlil se proti ctitelům obrazů svatých. Brzo vydal nařízení proti obrazům ostřejší než bylo první, nedbal přísné domluvy papežovy, nevěšmal si usnešení sněmu církevního, nýbrž aby tím bezuzdněji mohl řádit proti ctitelům obrazův odstranil staříckého Germana, patriarchu. A bouře ta zhoubná, jím započatá, neukončila se bohužel! na největší škodu říše řecké, ani jeho smrti, trvala dlouho i za jeho nástupcův, trvala s malými výjimkami přes sto let. Mnohých obětí vyžádal ten boj mezi vášnivou ukrutností, která zapovídala konečně obrazy nejen ctít, ale i malovat, a posvátným citem náboženským; mezi vůlí panovníkův a vůlí celého národa; mezi násilím a právem. Avšak i když konečně za císařovny Theodory roku 842 vzešlo jasno nad zachmuřenou oblohou říše Byzantské, a pocta obrazův a soch Svatých opět dovolena, nikdy předce nevymizela z paměti lidu Cařihradského upomínka na posvátný kříž a na první obět obrazoborcův — císařského pobočníka a jeho dceru.

Zvonek v háji.

Když slyším zvonek z kapličky
tam v lužném tichém háji,
tu prudce city zaplanou,
jež v srdci mém se tají.

Ba zdá se mi, že zvonek ten
zná, co srdce blaze tísni
a řáder mluvu toužebnou,
že hlásá svojí písní.

H.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Ve Schwandorfu se přesedalo do vlaku od Chebu k Řeznu jedoucího. Slunce právě v největší kráse vycházelo, když jsme z řečeného místa vyjžděli, pozlacujíc paprsky svými krajinu dobře sice vzdělanou, málo však úrodnou. — Mimo oves a žito jen tu a tam bylo viděti něco ječmene a řídkou pšenici. Při další jízdě rychle měnily se obrazy, taktéž i pozorovati bylo změnu v úrodnosti půdy; konečně vjeli jsme za stanicí Regenem do úrodné roviny Dunajské, právě to obilnice království Bavorského. — Avšak jaký tu krásný objevil se obraz. Na pravo zahlédlo oko vzdáli město Řezno; před námi hnal proudy své mohutný Dunaj, a v pravo čněla ranním sluncem ozářená již Walhalla. Zbývalo jen za stanicí Walhallastrasse přejeti přes dlouhý pěkně upravený železniční most a bylo okolo 6. hodiny ranní, když vlak v dlouhém oblouku objev město, zastavil na rozsáhlém perronu nádraží Řezenského.

Řezno-Walhalla. Řezno! Jaké to upomínky vzbudí se v mysli každého při pohledu na město toto staroslavné, kdož jen poněkud dějiny světské a církevní zná. — A což teprve v mysli každého Čecha! Zda-liž tu nemusí ponořiti se v mysli do oněch dávných dob století desátého, kdy město toto bývalo sídlem biskupa Českého. — Krátký dějepis města toho poučí čtenáře o jeho starobylosti a bývalé slávě. — Tu kde nynější Řezno stojí, mívali již staří Římané pevnost pohraniční Castra Regina zvanou. Roku 558 stalo se Řezno sídlem vévodů Bavorských; když Jindřich Lev od císaře Bedřicha I. roku 1180. dán byl do klatby a Bavorsko odevzdáno v léno Ottovi z Wittelsbachu, stalo se Řezno svobodným městem říšským, toliko některá práva ponechána byla vévodovi jako k. př. clo vybírati. Oprava tato uvedla město v vévody v časté spory, až podařilo se mu za císaře Maxmiliána I. (r.

1492.) skoro všech povinností bývalých se sprostiti. Roku 1806. dostalo se rozpadnutím říše Německé knížeti primasovi a r. 1810 Bavorsku. — Z církevní historie České pak známo, jak časté styky mívali Čechové s městem tímto. — V Řezně bylo 14 vладыků českých vypuzených ze země přijato a pokřtěno. Po rozpadnutí se říše Velkomoravské a zaniknutí arcibiskupství Velehradského jeví se Čechové za knížete Václava sv. v právomocnosti býti biskupa Řezenského, do kterého poslušnosti uvedeni byli nejspíše válečnou výpravou Jindřicha Ptáčníka. Poslušností toto přestalo založením biskupství Pražského roku 973. Zmínka děje se dále o Řezně v církevních dějinách tehdy, když Strachkvas, syn Boleslavův, poslán byl tamže na studie; do Řezna vyprovodil r. 1099. Břetislav II. nově zvoleného biskupa Pražského Heřmana, aby tu dosáhl potvrzení císařského; v Řezně zastavil 1107 vévoda Svatopluk, aby se z vazby vyprostil a císaři Jindřichovi V. 7000 hřiven stříbra zaplatil, židům patero skvostných ornátů (v ceně 500 hřiven); Řeznem vypravil se na pochod do Italie k dobývání Milána král Vladislav (1158). v Řezně to bylo, kde sněm říšský r. 1187. prohlásil biskupa Pražského za knížete říšského, sem utekli se r. 1421 vypuzení od Husitů Benediktini z Kladrub, a tak bych mohl poukazovati až k nejnovější době, kdy styky Čechů s městem tímto nepřestaly.

Cílem při příjezdu byl mi dóm, zasvěcený sv. Petru. Prošel několika ulicemi většími a menšími, octnul jsem se pojednou před velechrámem; vstoupiv do vnitř z malého, ale přeplněného již tržiště na zeleninu hlavním portálem, shledal jsem, že katedrální chrám naplněn jest věřícími. Nejsv. oběť konala se již při několika oltářích. — Po dosti dlouhém hledání našel jsem konečně laskavostí jednoho pána sakristii, kdež požádav jednoho z pánů kanovníků za dovolení ku sloužení mše sv., po malé přípravě kráčet jsem k oltáři. — Bylo to 16. července o svátku P. Marie Karmelské a oltář, u kterého jsem sloužil, byl zasvěcen též Rodičce Boží. — Po mši sv. prohlédl jsem si dóm. Jest to svatyně ve způsobě kříže v gothickém slohu stavěna, mistrovské dílo stavitelství i sochařství. Délka její obnáší uvnitř 93 metrů, šířka 38 m., prostřední loď jest 40 m. vysoká a 15 m. široká. Nebudu unavovat nudným popisováním, vyličím jen co nejvíce mne zajímalo. Byla to především vysoká gothická okna, uměleckou malbou na skle opatřená. Malba ta dle výpovědi před

500 lety provedena, jest podivuhodně zachovalá; proto panuje v chrámě tajuplné pološero, což pěkný dojem na pozorovatele činí. Ovšem musilo tu i tam některé okno již býti opravováno a novými skly barevnými opatřeno, avšak celek tím netrpěl. Ostatně pozůstatky ač dosti porouchané uschovávají se pečlivě v národním museu v Mnichově, kdež několik jsem jich spatřil. Jiná okrasa kostela jsou oltáře gothické (5 počtem) s kamennými baldachýny, z nichž nejkrásnější jest onen v jižní lodi se sochami císaře Jindřicha II. a manželky jeho Kunhuty. Obrazy na oltářích těch jsou fresky, mensa jest kamenná, na ní krásný kříž a vedle umístěny jsou dva svícny. Toť vše co na oltářích těch spatřujeme. Nad tím pak vznáší se zmíněný baldachýn na čtyřech gothických sloupech spočívající. Vše tak jednoduché a přece tak krásné! Hlavní oltář ve svém renaissančním slohu divně se vyjímá. Avšak oltář jest stříbrný, dar to biskupa hraběte Fuggera, a proto asi nebyl jiným oltářem v gothickém slohu nahrazen. Mimo hlavní svátky jsou plochy stříbrné a silně pozlacené zakryty dřevěnými, kteréž pak v předvečer slavnosti jen odstraněny bývají, aby oltář v plném lesku a kráse se zastkvěl; pak ovšem nahradí se též kříž, svícny a sochy dřevěné (ohromných rozměrů) stříbrnými, kteréž v pokladnici se chovají. — Jsa do této sluhou kostelním uveden užasl jsem nad bohatstvím jejím, jestiž zde mimo ozdoby příslušné na oltář hlavní, celá sbírka relikviářů, monstrancí, kalichů; vše v záři zlata, stříbra a drahokamů se jen leskne. Nelze vypočítávati skvostná roucha bohoslužebná uložená v goth. skříních; nelze věru při nejlepší vůli všecko bohatství přehlédnouti za několik okamžiků, kteréž dopřány jsou cestujícímu, aby nádhře se obdivoval. I náhrobky poukají v Řezenském velechrámu pozornost cizincovu valnou měrou. Tak ve střední lodi vypíná se bronzový pomník a náhrobek biskupa Filipa Viléma, vévody bavorského (z r. 1598). V severní lodi jest náhrobek a pomník primasa arcibiskupa Dahlberga s památnými jeho posledními slovy: Liebe, Leben, Gottes-Wille, dále i pomník Markety Tucherovy z r. 1521. na kterémž vypodobněn Kristus se sestrami Lazara, pomník biskupa hraběte Herbersteina († 1653) s obrazem nasycení 5000 mužů, a vedle něho konečně sarkophag biskupa Wittmanna se slovy: „Ich sterbe unter dem Kreuz.“ V jižní lodi zřítí jest pomník muže nad jiné o Řezno zasloužilejšího, biskupa Sailera. Památku jeho chová vděčné potomstvo posud v myslí a zdobí

pilně náhrobek jeho věnci, jakož právě měl jsem příležitost viděti. Pojednou vyrušen jsem byl z pozorování kostelníkem, který vystoupil na okraj jakési schránky jejíž kraje a stříška gothická bohatě ozdobeny byly, otevřel víko a počal točiti strojem a čerpat vodu do kroupky vedle se nalézající. Nyní teprvé všimnul jsem si, že jest to studna, a vysvětlil si význam soch Spasitele sedícího a ženy Samaritánky se džbánem v ruce vedle něho. Prohlednuv chrám i zevně zvláště všiml jsem si krásného gothického portálu, věží nedávno teprv dostavěných, ochozu zvaného Eselsturm, a sloupu gothického za chrámem. — Při snídání v hostinci na poště nabízeno mi místo ve voze za poloviční cenu do Walhally. Ač jsem měl v plánu teprvé odpoledne tam si zajeti, svolil jsem ihned, seznáv, že společník můj na cestě jest kněz z Pozňanské diecése. Mezi jízdou městem prohlíželi jsme fresky staré na domech, spatřili na mostě sochu sv. Jana Nepomuckého, všimli jsme si opraveného kostelíka ve Stadt am Hof, přejeli jsme řeku Regen, která zde od Dunaje ústí, a za stanici železniční Walhallastrasse s potěšením pohlíželi jsme na úrodnou rovinu Dunajskou až do Donaustaufu, který právě po vyhoření znova nákladně se staví. — Walhallu měli jsme po celou cestu před očima. Na tento cíl cesty naši se těše, bedlivě sledoval jsem zajímavé líčení náboženských poměrů v Pozňansku! Než spolucestující také uměl líciti! Oči mu při tom jen jen hotěly, a velmi živě při tom rukama rozkládal. Vypravoval, jak lid tamější k nim kněžím láskou velikou lne, jak jejich slov, rad, napomenutí poslouchá, a pro tento zbožný lid oni kněží, že by udělali všechno; tato láska lidu a vroucí zbožnost že sílí kněze, aby mužně pokračovali v kulturním boji nejen za zachování práv církve ale také i národnosti Polské. O sobě pak zmínil se, že i on byl po několik měsíců zavřen s těmi nejhoršími zločinci, jsa udán od jistého továrníka za to, že odvážil se s ním spolu ucházeti se o místo poslanecké na sněmu Pruském. — Mezi zajímavou rozmluvou, uplynula hodina a my octlí se u cíle cesty. Povož zastavil u pěšiny pod vrchem po níž asi za 10 minut octlí jsme se nahore. — Když vyšli jsme z houštin parku objevila se před námi Walhalla v plné kráse.

Jest to velkolepá stavba obrovských rozměrů od Ludvíka I. krále bavorského dle plánu stavitele Klentze přísně co do rozměrů dle staré Akropole v Athenách z mramoru provedená. Stavělo se na ní plných

11 let (1830—1841). Jako Akropolis vypíná se i Walhalla na vrchu (250') nad Dunajem, jako tam v Athenách z náměstí, tak i zde vedou od Dunaje nahoru nesčetné stupně mramorové, na zděch kyklopských spočívající. Řecký chrám sám, jehož délka 232', šířka 110' a výška 63' obnází, obklíčen jest kolem do kola sloupy, z nichž dvě řady po osmi tvoří zředu předsíní; po stranách napočítl jsem sloupů 17 na jedné každé straně a vzadu osm. — Tympanon t. j. onen trojúhelník, mezi štítem střechy a římsou zdobí na jedné i druhé straně po 15 sochách z bílého mramoru, od sochaře Schwanthalera zhotovených. Skupení v předu nad vchodem vztahuje se k bojům proti Napeionu I., nad skupením umístěna jest ohromná socha Germanie, vzadu pak vypodobněno vítězství Hermannovo nad Římany v lese Teutoburském. — Co pak ale pěkného obsahuje v sobě tento chrám lidského umění? U starých Němců pohanských slulo pod jménem Walhally místo pobytu padlých bojovníků oni představovali si Walhallu jako stkvoucí síň (v Gladsheimu) obtočenou hájem (Glasura). A Walhalla bavorská není nic jiného než-li síň, kde poprsí slavných králů, reků, umělců a výtečníků německých vůbec jsou umístěna. Kdokoli vstoupí ponejprv do vnitř, byť i nádhře sebe větší byl uvyklý, předce ustrne nad přepychem, jaký tu panuje. Oko neví nač má dříve patřiti, zda-li na mnohopestrý mramor na zdích, aneb na strop bohatě malovaný a vyzlacený aneb na ono vkusné seřazení jmen a poprsí. Než brzo vytrhne pozorovatele strážce při vchodu z pozorování vši té nádhery a vyzve ho, aby obul přes obuv ještě plstěné střevíce, dílem k uvarování možné nehody, neboť podlaha jest jako sklo hladká, a pak věru by bylo škoda té mosaikové dlažby, kdyby těžkou obuví měla býti poškozena. Obuli jsme tedy střevíce a začali prohlížeti. Obdivovali jsme se na vlysu kolem celé síně se táhnoucím postavám starých reků a slavných mužů německých, jichž celý život domácí a veřejný až do času uvedení křesťanství jest tu vypodobněn, žasli jsme nad obrovskými valkyrami, německými to amazonkami, jichž tu jako karyatid k podepření stropu použito, prohlídli jsme si zevrubně čtyry sochy bohyně to vítězství (dvě sedící a dvě stojící), přečetli jsme jména výtečníků starověkých, na deskách, jichž podobizny se nezachovaly a prohlédli zevrubně poprsí. Vystoupivše pak na galerii a ohledavše ještě jednon polovypukliny na vlysu, vyšli jsme ven, abych unavené již oko pookrálo vyhlídkou na širou

rovinu království bavorského až k Alpám se táhnoucí, kterouž v pozadí až poněkud nejasně bylo lze rozeznati.

Na zpáteční cestě do Řezna prohodil můj soudruh, že si musíme pospíšiti s odjezdem do Amergavy, sic že lístků ku představení neobdržíme a vyzval mne, abych místo večer s ním ihned poledním vlakem odjel. Zpráva tato mne ovšem pobouřila a proto jsem nerad sice svolil. Brzy po 12. h. unášel nás vlak k Mnichovu. (Pokrač.)

DOPIS.

Z Pozdně v září 1880.

(Okrasa domu Hospodínova.)

V Pozdní u Slaného byla letos v den Stětí sv. Jana Křtitele (29. srpna) přeslavná a pro všecku budoucnost pamětihodná pouť. Máme zde prostranný farní chrám, který dosud uvnitř velmi chudobný byl, nemaje ani slušného oltáře Marianského. A chrám ten nalezl své štedré dobrodince, jichžto jména a oběti zapsána ostanou u vděčných srdcích našich. Vys. důst. p. Janu Bernardovi, kanovníku strážci vždy věrné metrop. kapitoly Pražské, rodáku Slánskému, zzelelo se prázdnoty a chudoby našeho chrámu Páně i zakoupil od Jednoty Svatovítské mramorový oltář znamenité ceny umělecké, který stával v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě Pražském, opatřil jej novým velkým obrazem představujícím Stětí sv. Jana Křt., prací to akad. malíře Heřmana, a když byl chrám uvnitř ne vybílen, nýbrž přiměřenými barvami vkusně natřen a obnoven, dal tolikéž svým nákladem dotčený mramorový oltář jako hlavní, na místě bývalého dřevěného postavit. A rovněž štedrý dobrodinec J. M. nejdůst. p. biskup Joppenský dr. Karel Frant. Prucha daroval na postranní oltář sličnou sochu Marie Panny z umělecké dílny Maierovy v Mnichově. K posvěcení darů těchto zavítal k nám na pouť první z dárců vys. důst. p. kanovník strážce Jan Nep. Bernard vítán jsa hlaholem zvonů, ranami z hmoždírů a vděčnými povzdechy veškeré farní osady i obcí vůkolních. Po předchozím kázání, v němž administrator zdejší dp. Zahálka mluvil o slovech Davida krále: „Hospodine, miloval jsem okrasu domu Tvého“ a vyložil, k čemu nás vybízejí dary a dárkové, vykonal vys. důst. p. kanovník svěcení a sloužil pak za četné přísluhy vůkolního duchovenstva slavnou mši sv. Prostranný chrám nestačil návalu osadníků zdejších i přespolečných, jenž chválu vzdávali darům a díky dárcům s tím přáním, aby jim Bůh

žehnatí ráčil, by v dobročinnosti pokračovali mohli po mnohá léta! Poněvadž fara zdejší úmrtím p. faráře Fr. Lidmanského posud uprázdněna jest, pozval si vd. p. světitel duchovenstvo na oběd k správci do dvora.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál měl o svátku Narození Marie P. slavnostní kázání ve velechrámu sv. Víta, který jako vždy, když milený arcipastýř slovo Boží hlásá, ve všech prostorách nábožnými věřícími byl přeplněn. Zítra vykoná nejdůst. p. kardinál o 10. h. instalaci nové abatyše ústavu šlechticů při kolleg. chrámu Všechn Svätých. Nová tato abatyše jest arcikněžna Marie Antonie, která se narodila ve Florenci 10. ledna 1858 a jest dcerou z prvního manželstva arciknížete Ferdinanda IV. z Toskany s arcivévodkyní Annou, dcerou zemřelého krále saského Jana. Arcikníže Ferdinand Toskanský přijel se svou rodinou z Ostrova za příčinou této instalace do Prahy.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16.—19. září u sv. Markéty v Břevnově, od 20.—23. září u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici, od 24.—27. t. m. u Maltézů.

— Zítra dne 16. září v den sv. *Ludmily*, mučenice a patronky země České bude se slaviti výroční pouť v starobylém kostele u sv. Jiří na hradě, kdež hrob sv. Ludmily se nalézá, tímto pořádkem: Od 6. hod. z rána budou se střídati tiché mše sv., v 10 h. bude zpívána mše sv., odpoledne o 4. h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— V chrámu Páně na *Volšanech* slaviti se bude v neděli výroční pouť Povýšení sv. kříže tímto pořádkem: V 7 h. ráno bude mše sv. s exuortou, v 9 h. zpívána (matura), v 10 h. kázání, v 11 h. slavná mše sv., odp. ve 4 h. nešpory a požehnání.

— *Jmeniny sv. Otce.* Dne 23. srpna, v den svého patrona sv. Jáchyma, přijal Lev XIII. blahopřání kardinálů, biskupů a deputací katolických spolků z Říma a Itálie. Spolek Svato-Petrský podal Jeho Svat. 5 stříbrných kalichů jako dar chudým kostelům a krásný košík naplněný květinami a ovocem, z čehož se svaty otec velice radoval. Po audienci odebral se papež do své soukromé knihovny, kdež s kardinály a preláty důvěrně rozmlouval. Ukazoval jim krásné ostatky sv. Jáchyma, jež téhož dne obdržel a rozdal několik krásných rytin dle znamenitého malíře Lorenzoniho Turinského, jež sv. Jáchyma, sv. Annu a dětátko Marii

představují, přítomným. Ježto téhož dne připadá památka nalezení ostatků sv. Kláry Montefalkonské, rozmlouval svatý otec o zázračném zachování jejího těla, o své účtě k blahoslavené, již jako biskup Perugijský navštívil, o účtě Pia IX. k této blahoslavené, jenž každoročně, dokud ještě biskupem ve Spoletě byl, do její svatyně putoval a zde jí drahocenný prsten se smaragdy na prst dal. Po tomto důvěrném hovoru políbili kardinálové papeži ruku a velmi tklivě se s ním loučili.

— Zvěčnělý sv. Otec Pius IX. ustanovil, aby se za jeho náhrobek nedávalo více, než 2000 franků. Nyní se však usnesli kardinálové jmenovaní od Pia IX. na tom, že ze svých prostředků slavnému papeži pomník postaví. V Milánském kostele S. Ambrosio byla v těchto dnech dohotovena socha Pia IX.

— *Z Akademie křesťanské.* V místnostech Akad. kř. nachází se ve výstavě stříbrná monstrance, velezdářile provedená od stříbrníka p. E. Kautsche v čistě gotickém slohu dle nákresu pana architekta Josefa Mockra. Objednána jest od pana Jana Böhma, faráře v Hrabíně u Opavy. Též jest tam vystaven nový, pěkně malovaný oltářní obraz, představující „Křest Páně“ 2·40 metru vysoký a 1·50 metru široký v bohatém, úplně zclaceném rámcí. Nabízí se ku prodeji za nízkou cenu 175 zl.

— *Vzorový příklad katolických námořníků.* V Civitta-Vecchii při moři středozemském nalézá se nyní asi 300 katolických námořníků anglických. Při vplutí do přístavu otázel se admirál Sir Beauchamp Seymour církevních úřadů, v kterém kostele by katolické námořnictvo mohlo mši sv. býti přítomno; tu přiručena jim tamější kathedrála. V neděli krácelo pak 300 katolických námořníků s důstojnictvem v čele s modlitebními knihami v ruce do řečeného chrámu Páně, čemuž se všichni obyvatelé velice radovali. Námořníci tito pozdravují každého kněze, ano před vyššími hodnostáři pokleknou o požehnání je prosí. Vlašští důstojníci chovají se zcela opáčně, ano posmívají se i zbožným těmto katolíkům.

Z Tyrolska. (*Podivuhodné zachránění.*) Mezi Leifersem a poutnickým místem Weissensteinem v Tyrolsku nalézá se skrovný hostinec „Halbweg“ zvaný. V den Panny Marie Sněžné (5. srpna) smutně pohlíželi nájemci na ohromný balvan, jenž na příkré stráni nad hostincem ležící se nalezal a sesutím hrozil; téhož dne sřítíl se tento balvan s velikým lomozem vše na dráze své

přerážejí a drtí, přímo na hostinec. Smrk nad hostincem stojící v průměru 7 palců mající přerazil a z kořene vyvrátil a narazil na jihovýchodní část střechy, kterouž rozdrtil, krovy přelámал a pak obrátil se ku straně severovýchodní, již též značně poškodil; po té spadl na cestu vedle hostince. Nájemce hostince všecek zastrašen viděl balvan dolů se řítící, domnívaje se, že navždy pochová mu drahé a milé, s nimiž již v duchu se loučil a proto spěchal se srdcem mocně tlukoucím k hostinci. Než jakou radostí oplývalo srdce jeho, když spatřil své dívky a manželku bez úrazu. V komůrce, jejíž krov byl roztržštěn, v kolébce sladce odpočíval dvouletý synáček Jan; komůrka byla naplněna kamením, z něhož pouze hlavička milného děcka vyčnívala, dítě mělo jen malé pohmoždění na levé tváři. Děťátko nemohlo téměř přes hodinu promluvit jsoouc náramně polekáno a když se pak malá sestřička ho tázala, vidělo-li kamení, tu odpověděl spanilý hošík: „Musíme se modlit.“ Tu poklekly hodné dívky, aby díky vzdaly Všemohoucímu a anděli strážnému za zázračné zachránění. Druhého pak dne putovala celá rodina do Weissensteinu Pána nebeského a Rodičku Boží chválic a velebíc.

Literární oznamovatel.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ vykazuje v čís. 9. tento obsah: Zdrávas Maria (báseň). — Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova. — Modlitba (báseň). — Sv. Václav. — O misijnářství. — Maria pomocnice. — Poutní chrám. — Nanebevzetí Matky Boží v Telči. — Podivuhodné osudy obrazu P. Marie „Ustavičné Pomocnice“. — Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Třebíči. — Zprávy. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci září modleme se za posvěcování kněžstva skrze pobožnost k B. Srdci Páně. — Zvláštní úmysly.

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 35. a 36. roč. XIV. tato vyobrazení: Michal Miloslav Hodža. Výstava skleněných výrobků z továrny hraběte Jana Harracha v Novém Světě na světové výstavě v Sydney. Už jdeme. V zátíši u vody. Z vojenského života. Dr. Vladimír Spasowicz. Bar (Antivari). Poraněný slon. Hrad gorický. Na židovském hřbitově v Haliči. V textu jest tento obsah: Plevno. Obrázek našeho společenského života od Kar. Světlé. Jarní háj. Báseň od Jos. Kuchaře. František Doucha a jeho význam pro literaturu. K sedmdesátým narozeninám jeho napsal Fr. Bílý. Ptactvo v národním podání slovanském. Píše Primus Sobotka. Rodné sestry. Ukrajinská povídka od St. Grudziňského; přeložil Jan Hudec. Na jas-

ném vrcholu. (Báseň od Františka Douchy.) Ze znělek Preširnových. Z anthropologické výstavy berlínské. (Píše Josef Kořenský.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti. — V čísle 37. téhož ročníku jsou tato vyobrazení: Jan Švarc. Ne-očekávaná návštěva. Z jitra. Posvěcení. (In-vence a kresba od Ed. Brechlera.) Ústav sle-pých v Brně. V textu vykazuje čís. 37. mimo pokračování v předešlých článcích básen: Ulas, kterou přeložil Fr. Chalupa. Peri. Pověsti pražských židů. Text k vyobrazením.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, přináší v čís. 9. roč. V. tyto články: Vypravování ze života rodinného. Hlas matky křesťanské. Listy k matkám. Almužna. Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, má v čís. 9. roč. II. tento obsah: Na den Narození Marie Panny. List staré panny panně mladé. Nechodme do velkých měst na službu. Matčina smrt dceřino povstání. Rozjímání o ctnostech Marie Panny. Anděl a duše. Sen. Rozluštění hádanky. Hádanka. Dopisy. Modlitbám sesterským se odporučují. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže, obsahuje v čís. 9. roč. I.: Následujeme sv. Václava. Mláď náleží Hospodinu. Přísaha. Kajícník. Poslední vůle otcova. Šesté S. Sedmé S. Pivo sem, pivo tam. Potrestaná pýcha. Dopisy.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“, jehož redaktorem jest Jak. Malý, mimoř. člen král. české společnosti nauk, dospěl v druhém laciném vydání k seš. 42. (Hirt — Horányi), 43. (Horatia gens — hvězdářství), 44. (Hvězdice — chirurgie) a 45. (Chislehurst — Chenopodeae). Cena každého sešitu 24 kr. V prvním vydání dospěl týž slovník k sešitu 66. (dílu VI. sešitu 6.), ve kterém jsou články od slova „Rubia — Rybí kůže.“ Cena sešitu 36 kr. Nakladatel jest kněhkupec Kober v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Method *Urbánek*, jub. kněz a senior ř. prem. kanonie Strahovské, osob. děkan a k. arc. notář, dne 5. září 1880 (nar. v Ležníku 16. května 1794, p. 17. května 1818, vysv. 12. srpna 1821.)

Ustanoveni jsou:

p. Vojtěch *Pakosta*, I. kapl. u Matky Boží před Týnem, za katecheta při měšťanských školách v Praze;
p. Vendelín *Honěk*, kaplan ve Velvarech, za kapl. v Lstiboři;
p. Jan *Vaněček*, koop. v Liebensteinu, za kapl. ve Velvarech;

p. Karel *Hejhal*, novosvěcenec, za koop. v Liebensteinu;
p. Josef *Mejsnar*, koop. v Nelahozevsi, za admin. ve Veltrusích;
p. Lndvík *Kaschka*, kapl. v Tuškově bílém, za admin. tamže;
p. Josef *Mika*, katecheta měšťanských škol v Krumlově, za katech. při měšťanských školách v Slaném;
p. Karel *Rudišer*, adm. v Podčáplích, za adm. v Skořici.

Uprázdňená místa:

Veltrusy, fara patr. p. hraběte Rudolfa Chotka, od 3. září 1880.
Sázava, fara patr. p. Bedřicha Schwarze, opětne vypsána od 3. září 1880.
Tuškov bílý, fara patr. svob. p. Ant. Starcka, od 10. září 1880.
Skořice, fara patr. nábož. matice, od 10. září 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

p. Frant. *Tejkl*, kp. v Novém Bydžově, za admin. v Liskovicích;
p. Václav *Chmeliček*, kp. v Bojanovicích, za kp. v Žlebicích.

Z neomystů ustanoveni jsou:

p. Ant. *Bartoš*, za koop. v Hnátnici;
p. Jos. *Buben*, za kp. v Kyšperku;
p. Jan *Götschner*, za II. kp. ve Veliši;
p. Jos. *Churaček*, za kp. v Ostružně;
p. Frant. *Khun*, za kp. v Solopiskách;
p. Bedř. *Kleinwächter*, za kp. v Žacléři;
p. Ant. *Míffeck*, za II. kp. v Ledci;
p. Ant. *Šklíba*, za koop. v Probluzi;
p. Frant. *Vintera*, za kp. v Žehuni;
p. Bohumil *Vojtěch*, za II. kaplana v Novém Bydžově;
p. Frant. *Voříšek*, za kp. v Č. Vernířovicích;
p. Jan *Žďárský*, za koop. v Bernartici.
Dp. Jan *Vambra*, č. děkan a farář v Liskovicích, vstoupil na odpočinek.

Uprázdňené místo:

Liskovice, fara patron. náboženské matice, od 1. září t. r.

Hledá se BLAHOVĚST z r. 1861

buď na výměnu za výtisky z r. 1876 a 1877 neb 1878 a 1879, aneb za hotové peníze dle úmluvy, v expedici.

 K tomuto číslu jest přiložen z kněhkupectví Stýblova prospekt nového časopisu kazatelského, který pod názvem „*Blätter für Kanzel-Beredsamkeit*“ ve Vídni vycházeti bude.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Svatý Alfons, vroucí ctitel blahoslavené
Panny Marie.

Volně pracováno dle kardinála *Villecourt-a*.

Každý světec zajisté ctí a miloval vroucně blahoslavenou Marii Pannu. Ale nedá se upříti, že mnozí a mnozí svatí neobyčejnou a přehorlivou láskou k ní nad jiné se vyznamenávali. Tak na příklad sv. Bernard, sv. Bonaventura, sv. Dominik, sv. Norbert, kteří tuto Rodičku Boží, buďto svými spisy oslavili, aneb řády k její cti a slávě zakládali, aneb Ji jiným způsobem života svého oslavovali. K těmto výtečným, vroucím a přehorlivým služebníkům nebeské královny náleží také vším právem svatý *Alfons Maria z Liguori*. — Neboť již ve svém útlém věku miloval a ctí tuto dobrotivou matku měrou svrchovanou. Každou sobotu postil se o vodě a chlebě, a obyčej ten zachoval až na sklonek života svého, dokavade se tomu jeho tělesné síly nepřičily. S neobyčejnou horlivostí připravoval se na hlavní svátky její; a ničehož nepodnikal, aby dříve nepozdravil andělskou modlitbou svou milou matku, říkávaje, že každá práce, která jest dvěma Zdrávase omezena, musí požehnána býti. Jakmile slyšel zvoniti „Anděl Páně“ ihned pokleknuv na kolena svá, nedbaje ani blátivé cesty, ani vznešených osob, s kterými právě byl mluvil. Na svém stolku mívával obraz Marie Panny „dobré rady“. K ní často zraky své obracoval, k ní vzdychával, k ní se utíkal ve své nemoci, ji prosíval, aby mu přispěla na pomoc, a ducha jeho osvítila, kdykoli nějaké důležité dílo spisoval. Velmi rád navštěvoval svatyně Mariánské. Maje býti na důstojnost biskupskou povýšen, použil té příležitosti, která se mu na-

skytla, a navštívil loretanskou kapli. V této svatyni ponořil se ve svaté tajemství vtělení se syna Božího, podívoval se té hluboké pokoře božského Vykupitele svého, vzdávaje mu díky za jeho lásku. A jakmile zavítal do Arienza a spatřil, že v jeho stoličném chrámu není žádné sochy Marie Panny, dal hned novou velmi krásnou sochu zhotoviti a na oltář postaviti, by každý, kdo navštěvuje nejsv. sv. oltářní i tuto dobrotivou matku pozdraviti mohl. Tou měrou miloval okrasu chrámů Mariánských a tudíž dal chrám ku cti bolestné matky Páně zasvěcený opravit i novým obrazem téže bolestné Panny ozdobiti, a kdykoli mohl navštěvoval ji na svých procházkách v tomto svatém stánku. — Že Panně Marii není milejší modlitby nad andělské pozdravení, a že se právě v růženci často-kráte opakuje, tou příčinou choval sv. Alfons růženec u velké poctivosti. Růženec jest modlitbou pokorných duší, protože byl chloubou pokorného Alfonsa. Na svém řeholním oděvu nosíval jej i jako biskup a honosíval se tímto znakem mariánských ctitelů. Též členům jeho kongregace jest nositi na oděvu růženec, na znamení, že jsou oddáni službě této milé matky. Každodenně modlíval se sv. Alfons růženec. Jsa biskupem modlíval se jej ve své domácí kapli se všemi služebníky svými, i se všemi hostmi, kteří u něho byli, vyčkával čas, až se byli všickni k této pobožnosti shromáždili.

Růženec modlíval se na svých misijnářských cestách i na svých visitacích. Růženec býval mu zbraní v pokušení, zárukou vyvolení a věčné spásy. Kdykoliv o tom pochyboval zda-li se růženec modlil, býval tak v mysli své znepokojován, jako

by pochyboval o tom, bude-li spasen. — Avšak pravý titel Mariánský nechová jenom rúženec u velké účte, nýbrž váží sobě všeho toho, čím by se v lásce k Rodičce Boží ještě více roznítil, a na svou matku upamatován byl. Jako dítkám bývá matčin oděv milý, tak i roucho, oděv, který nás na Marii Pannu pamatuje, musí nám milým býti. Miníme totiž mariánský škapulíř. I toho sobě sv. Alfons velice vážil. A Maria Panna podivuhodným způsobem osvědčila, jak velice sobě libuje v posvátém škapulíři. Když po několika letech tělesné pozůstatky sv. Alfonsa z hrobu byly vyzdviženy, shledáno, že všechna roucha, kterými byl světec oděn, byla setlela jenom škapulíř zůstal neporušen. — Bylť sv. Alfons všecek láskou k Marii P. roznícen a uchvácen. Jméno *Maria* bylo mu kouzlem, andělskou, líbeznou hudbou, kterým se srdce jeho láskou k ní rozšiřovalo. Ji nazýval a jmenoval svou matkou, svou nadějí, svým útočištěm. Synovská a něžná jeho láska ku své milé matce nejlépe nám na odiv se staví vespise nazvaném „Chvály Marie Panny.“ V tomto spise mluví s takovým nadšeným zápalem a synovskou úctou a vroucností, že nám se zdá, jako bychom slyšeli mluvit medotekoucího učitele církevního totiž sv. Bernarda. Proto se také tato kniha potkala s dobrým prospěchem a jest již do mnohých řečí přeložena. *) Z této jeho lásky také jde na jevo, že nemohl ničehož strpěti, co by jenom dost málo bylo na úkor úcty Marie Panny.

Když v minulém století někteří učenci bludné náhledy pronesli o účte Mariánské, neváhal sv. Alfons dlouho, nýbrž rychle vyvrátil a překonal každý bludný náhled. Tak na příklad učenec *Muratori* pochyboval o výroku učitelů církevních totiž sv. Augustina a sv. Bernarda tyrdících, že nám Bůh všechny milosti uděluje na přimluvu Marie Panny. Sv. Alfons hned se o tom rozepsal a dokázal, jak velice jest bludný náhled *Muratoriův*; dokládaje, že jest to starý náhled církevní, který spočívá na pevných a pádných důvodech vážných bohoslovců, že nám pomoc Panny Marie není jenom velmi užitečná, nýbrž i na prosto k spáse potřebna. Též i jistý kněz pronášel bludné náhledy o účte matky Páně. Sv. Alfons hned psal, sotva že se to dověděl diecésnímu biskupovi slzavýma očima, aby blud ten zavrhl. A v jiném

zase listu se vyjádřil, že chce pro čest a slávu Marie Panny všecku svou krev až do poslední krůpěje vycediti.

Jako hodný syn horlí o čest matky své a se tomu raduje, když ji sám může radost a oslavu způsobiti, tak horlí i sv. Alfons a pracoval o slávě Marie Panny, své dobrotvivé matky. Víme dobře, že největší oslavou a nejvzácnějším klenotem koruny Mariánské jest neposkvřněné početí. Po všechna století chovali křesťanští národové v srdci svém toto přesvědčení a toužili po tom, aby tato přednost matky Boží byla brzy zřejmým článkem víry naší. Poznenáhla a velmi obezřetně vedla sobě v této věci svatá Církev. Avšak v minulém století učinili v tom vážní bohoslovci veliký pokrok. Zásluha sv. Alfonsa o neposkvřněné početí, spočívá v tom, že ve svých dotčených „Chválách Mariánských“ půvabným a populárním způsobem tuto přednost její objasnil a dokázal, a že v tom ještě dále pokročil, nežli mnohý vážný bohoslovec před ním. — Tímto způsobem ještě lépe půdu upravil a cestu proklesl k tomuto vznešenému článku svaté víry; a z plna srdce přával sobě dočkati se toho štěstí, jakého jenom nám se dostalo, aby neposkvřněné početí bylo brzy za článek víry prohlášeno. Tímto učením porážel tehdejší voltairské zásady. Příkladu tohoto, hájiti neposkvřněné početí, následovali duchovní synové jeho, a slibem se k tomu zavázali, což sv. Alfons velice schvaloval. Právě jakožto „neposkvřněnou Pannu“ ustanovil a vyvolil Marii za patronku své kongregace. Jsa biskupem nařídil, aby u sv. Háty řeholníci téhož chrámu každou sobotu kázali o neposkvřněném početí. Též zarazil spolek křesťanských panen, jichžto účelem bylo, ctíti neposkvřněnou Pannu. Čím více se život sv. Alfonsa chýlil ku konci, tím více horlí o čest a slávu matky své, tím více ji miloval. Ve svých bolestech a ve své poslední nemoci dával si vždy čísti ze své knihy, jakou důvěru máme míti k Marii Panně. Když jedné noci byl velice bolestmi svírán, pravil k svému služebníkovi: Vypravuj mi o bolestech Marie Panny. — Slovem po Pánu Ježíši neznal sv. Alfons na světě dražšího klenotu a pokladu nad svou milou matku a protož volá v 3. oddílu „Chval Mariánských“ : O lidé, jak můžete milovati ještě pozemské tvory, které vás svádějí, zrazují vás o duši i tělo, o nebe i o Boha připravují, ó milujte Pannu Marii, která jest vši lásky hodna a která vám na synu svém vyprosí slávu nebeskou.

*) V češtině vydal ji dp. V. Šrámek.

Ano, nejsme s to, abychom jeho synovskou, dětinnou, vroucí a něžnou lásku k Matce Boží, kterou ji oddán byl jak náleží vyličili. Avšak sv. Alfons nepřestával na tom, že sám miloval matku svou, nýbrž přál sobě, aby ji i všickni věřící milovali.

Tou příčinou vytknul za pravidlo, aby missionáři jeho kongregace při missiích vždy činili kázání o mocné ochraně Marie Panny říkávaje, jestliže tímto kázáním duše k Bohu se neobráť, že sotva kdy si usmyslí a na dobrou cestu uhoď. A zkušenost tomu až dosud učí, že mariánským kázáním při svaté missii mnohý zatvrzelý hříšník, kterého žádná věčná pravda nedojala, opět jde do sebe nemoha odolati mateřské lásce, která ho ku pokání zve a vábí. Spolu nařídil světec, aby missionářská cvičení modlitbou svatého růžence a chvalozpěvy Mariánskými provázena byla. A zkušenost opět dosvědčuje, jak mnohý hříšník jednoduchým výkladem o svatém růženci k Bohu se obrátil. Jakožto biskup dal rozkaz, aby ve větších městech každou sobotu bylo kázání o ctnostech a ochraně Marie Panny, učiniv sám slib, že chce toho dne hlásati slávu Její. Kdy a kde jenom mohl velebil takoruka andělským jazykem nebeskou královnu. Každému, kdo k němu přišel, dal obrázek Marie P., každého povzbuzoval k lásce a k důvěře v Její mocnou ochranu. A nikdo také od něho neodcházel, aby nebyl láskou tou rozničen a v důvěře posílněn. Toť jest naše Matka, Ona nás musí do nebe uvést, a nám v hodině smrti přispěti. Ó jak bychom byli nešťastní, kdybychom ochrany této dobré Matky byli zbaveni. Věda dobře, že každý kněz, který jest horlivým ctitelem Marie Panny, s požehnáním výsledkem pracuje na vinici Páně, přihlížel k tomu, by chovanci jeho semináře v lásce k Matce Boží se upevnili. Protož každou sobotu u večer k nim docházel, mluvě nadšeně o lásce k Ní, aby v pokušení jméno Její vzývali. Kdo nechtí tuto Matku vydává v nebezpečí duši svou, zbavuje se mnohých milostí a kráčí smutné budoucnosti v ústřety.

A měl-li světec již velkou péči o to, aby věřící milovali tuto blahoslavenou a neposkrvněnou Pannu, jakou teprv péči vedl o to, by jeho vlastní synové duchovní Ji milovali. Především toho nejvíce byl bedliv, by novicové láskou k Matce Boží nad jiné vynikali, a v ní den ode dne se rozmáhali. Když jedenkrát jistý mladík se hlásil, aby přijat byl do kongregace a sv.

Alfonsa prosil o požehnání, pravil k němu světec tato slova: Buď vroucím ctitelem nejsv. Svátosti oltární a blahoslavené Marie Panny. Synu můj, chceš-li setrvati, cti tuto milou Matku, sice ztratíš povolání své, neboť Ona jest Matkou setrvanlivosti. Každého dne volej k Ní: Ó Maria Panno, Matko a Královno má, Tobě se poroučím, přispěj mi, nedej, bych Boha svého kdy ztratil, vypros mi silnou a vytrvalou lásku k Bohu, vypros mi té milosti, abych Jemu vždy v této kongregaci sloužil, do které mne povolal, dej mi toho štěstí, bych v milosti Boží a v Tvě lásce zemřel. Jindy zase oznámil představený studujících kongregace svatému Alfonsu, že někteří studující byli vysvěceni na jahanství, chování jejich že jest bezúhonné. Světec se velice z toho radoval, dokládaje, že je každodenně poroučí do ochrany bl. Marie Panny, by jim vyprosila milost, aby ducha Ježíše Krista v sobě zachovali a v kongregaci setrvali. Po té povzbuzoval představeného, by jim vroucí lásku k Matce Boží hluboko do srdce vštípl.

V jednom listu se vyjádřil takto: Ó jakou radosti a útěchou jsem naplněn, že hlásáte, synové moji slávu této dobré Matky, jsem přesvědčen, že zajisté tato laskavá Máti o každého z vás se stará, vás chrání a opatruje. Protože měl sv. Alfons vždy tak upřímnou lásku k Marii Panně a upřímnou snahu její čest a slávu rozšiřovati, tou příčinou nemohla dobrotivá Máti, která i sebe menší služby hojnými milostmi odměňuje, se osvědčiti k němu nevděčnou. Svrchovanou měrou dala mu na jevo svou neskonanou lásku. — Především žehnalat každému podniku a každé práci jeho. Jak jsme se již zmínili, bývaly zvláště svaté missie jeho požehnány; že lidé říkali, takových požehnaných missií že ještě neviděli, jako jsou missie svatého Alfonsa Marie z Liguori.

Když se tím zanášel, aby založil kongregaci nejsvětějšího Vykupitele, dávala mu mnohé pokynutí, zvláště když sepisoval řeholi, jak sám o tom svému zpovědníku se byl vyjádřil. Když byl jako jáheu upadl do těžké a nebezpečné nemoci, uzdravila jej. Když kázal ve Foggii před Jejím obrazem, ozářila jej jasnou oslonou a veškeren lid byl svědkem tohoto zázračného omilostnění volaje s pláčem: ó zázrak, ó zázrak! Pius IX., blahé paměti, milostivě ráčil povoliti, aby se každoročně dne 22. března v kongregaci památka tohoto zázračného omilostnění konala. Totéž událo

se jednou v Amalfech a v Arienzu. V hodině smrti neopomenula toho Maria Panna, aby se k němu neobyčejně laskavou neprokázala. Za svého života často se k Ní modlival: Ó Královno má, odpusť mi mou smělost, přijdiž ke mně a poteš mne svou přítomností, dříve nežli umru. Tys této milosti mnohým svým věrným služebníkům popřála, doufám, že i mně ji neodepřeš. Jest pravda, že jsem hříšníkem, ale přece Tě miluju a doufám na jisto od Tebe tuto milost. A Matka dobrotivá, vyslyšela prosbu svého služebníka, dvakráte se mu zjevila před smrtí jeho. Sv. Alfons těšil se s Ní, mluvil s Ní hlasitě, jako nějaký zdravý člověk, a pak skončil tiše, jako dítě v náručí Matky své. Ale lásku svou osvědčovala vždy a osvědčuje blahoslavená Marie Panna k svému milému služebníkovi až do dnešního dne. Zda-li nesluší přičítati mocné přímluvě její, že byl v brzkém čase již v roce 1816. vyhlášen za blahoslaveného, v roce 1839. za svatého a v roce 1871. za učitele církevního. Neboť ještě neuplynulo úplných 100 let, co se sv. Alfons na věčnost odebral.

A že zázračný, milostivý obraz Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ se dostal do chrámu sv. Alfonsa, kdo by v tom neznamenal zvláštní důkaz Její lásky a přízně. Ano, co máme říci o novém bratrstvu blahoslavené Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ a sv. Alfonsa Marie z Liguori?

O zdalší nám tímto bratrstvem, které se podivuhodným způsobem po celém katolickém světě šíří, nedává Maria Panna na srozuměnou, abychom Ji v těchto strastiplných dobách ustavičně o pomoc vzývali, ale též ctili a vzývali s Ní sv. Alfonsa, Jejího věrného služebníka a miláčka. O toho radostného a utěšeného pohledu na obraz Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ a sv. Alfonsa!

O ctěmež tedy Marii Pannu „Ustavičné Pomoci“ a vzpomeňme sobě, že náležíme mariánskému národu, který láskou k Marii Panně nad mnohým národem se vyznamenává, který Ji vždy ctí a miloval, Ji také bohda vždy ctí a milovati bude, kterému jak vážný spisovatel Mariologie vyznává účta k Marii Panně jest Bohem vstípena, jako v srdci zakotvena, ale ctěmež též výtečného služebníka a zvláštního miláčka Jejího sv. Alfonsa z Liguori.

F. H.

(Dokončení.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Michaela o pýše a pokoře.

Velebí Tebe, Bože trojjediný, duše má, že skládáš pyšné se sídla povýšeného a povznášis pokorné z nízkosti. K oslavení této moudrosti Tvé budiž konáno toto rozjímání.

Rozjmej, knězi nábožný, slova Zjevení sv. Jana 12, 7. „Stal se boj veliký na nebi; Michael a andělé jeho bojovali s hadem.“

Kéž poznám, Duše svatý, ohavnost pýchy a krásu pokory. Kéž si nmíním Tvou milostí varovati se oně, tuto milovati.

I. Pýcha Luciferova potrestána, pokora sv. Michaela odměněna.

I. Jak soudí sv. Jeronym a sv. Augustin, ve příčině i přirozenosti i milosti byl Lucifer dílo nejdokonalejší, jaké kdy z rukou Božích vyšlo. Také sv. Řehoř Vel. praví (Moral. II. 30): „Toho nejprve stvořil, jehož nad ostatní anděly výtečnějším učinil.“ Písmem sv. jest potvrzeno, že pýcha příčinou byla jeho pádu; ale s touze jistotou říci nelze, v čem tato pýcha záležela. Obecně za to se má, že andělé svatými a spravedlivými stvoření byli, že však byla vůle Boží, aby si zasloužili blaženosti svou vůlí svobodnou. Když takto měli býti zkoušeni, zjevil jim Bůh některé úmysly Svě prozřetelnosti, zvláště o vtělení Syna Božího, davaje jim na rozum, že vtělenému Synu Božímu budou povinni se klaněti. Lucifer maje zalíbení přílišné na své výbornosti, tímto rozkazem jest uražen. Protivno mu bylo mysliti, že bude jemu pokořiti se před člověkem. Domnívá se, že chce-li Bůh tak úzce spojití se s některým tvorem svým, není žádného, jemuž by tou měrou té cti dostati se mohlo, jako jemu; a když tímto způsobem, jak praví prorok, srdce jeho se povzneslo divíc se vlastní krásě své, tato krása působila, že moudrosti své pozbyl: *Elevatum est cor tuum in decore tuo: perdidisti sapientiam tuam in decore tuo* (Ezech. 28, 17.)

Nepřestává na tom, že sám svým jménem nechce Bohu se podrobiti; také jiné anděly svádí jim vykládaje, že úradek Boží, kterým lidé tak vysoko mají býti povzneseni, anděly snižuje a potupuje... Jak zhoubné jest pohoršení, přichází-li od těch, kteří nejvíce povinni jsou dávatí dobrý příklad! Had, vece sv. Jan (Zjev. 8, 12.), třetí díl hvězd nebeských svedl ke vzpouře. A kam klesá s těmi, jež svedl? Do propasti ohně neuhasitelného, jenž jemu a jeho spoluvinníkům připraven jest. Jaký to pád hrozný! Odkud se vrhá a kam klesá? Tu nejprve

ukázalo se býti pravdou, co psáno jest: „Kdo se povyšuje, bude ponížen.“ O knězi, boj se pýchy tím více, čím vyšší jest postavení tvé a čím větší úcta ti jest prokazována: *Alliorem locum sortitus es, non tutiorem* (S. Bern. de consid.). Jenom tehdy bezpečně budeš, budeš-li následovati pokora sv. Mi chaely.

2. Tento archanděl veliký vida potupu nejvyššímu Pánu způsobenou svatou byv horlivostí jat zvolal: *Quis ut Deus?* (Kdo s Bohem rovnati se může?) Jeho věrnost anděly dobré silně tak, že s ním Boha se drží statečně a jeho slova opětvají: *Quis ut Deus?* Počnou proti Luciferovi a jeho družstvu bojovat a vítězství dobudou. Tak zkouška jejich se končí. Nyní jim Bůh odhalí veškerou slávu svou; oni Jej vidí tváří v tvář a Jej na vždy požívají. Jak šťastná odměna všech, zvláště vůdce onoho! Sv. Michael nad všecka knížata nebeská jest povýšen, vyznamenán za vůdce lidu Božího, za ochránce církve a kněžstva katolického, s kterým bojovati bude až ke konci časů. Chrámy a oltáře jemu se posvěcují, spolky jeho jménem a k jeho cti se zakládají. V posvátné liturgii jeho jméno přímo za jménem královny nebeské se vyskytá. S jakou asi slávou objeví se na konci časů, když překonaje antikrista v čele vyvolených všech vítězně se vrátí na nebesa! Toho si zasloužil, poněvadž před Pánem se pokoril.

II. Jako pýcha poráží, tak pokora povznáší.

1. Nezbytně padnouti musí, kdo slabostí trpí a silou jest potírán nepřekonatelnou.

Nejprvé nic není vrtkavějšího nad člověka pyšného. David takto se modlil k Hospodinu. (Ž. 35, 12.): *Non veniat mihi pes superbiae*. Na místě pohyblivěm noha má pevně státi nemůže. Oč se opírá člověk, jenž pýchou jest veden? O sebe sama. Komu důvěruje? Sobě samému. Toť známkou této nepravosti; Kristus ji zkrátka vyznačil. Luk. 18, 9.: „V sebe důvěřovali.“ Co však jest člověk sám sebou jiného než marnost a nicota? Gal. 6, 3. „Domnívá-li se kdo býti něčím, kdežto není ničím, sám se svádí.“ (Ž. 143. 4. Člověk k marnosti podoben. Ž. 38. 6. „Bytost má jako nic před Tebou.“) Lucifer pravdu opustil, aby se o lež opíral; jeho pád jiné příčiny neměl: *In veritate non stetit*. (Jan 8, 44. V pravdě nestál.) Sv. Bernard se táže, jaká by to pravda byla; načež odpovídá: Toť ono pravé a pravdivé mínění, kterým sám o sobě souditi měl, že ze sebe není nic, že je-li něčím, Bohu tím jest povinen, že Bohu náleží největší čest za všechno, jemu však žádná.

Byl i byl pyšný právě tak mocen jak jest nemocen, zdaž by odolati mohl nekočné moci Boží, která jej potírá? I. Petr. 5, 5. „Bůh pyšným se protiví.“ Bůh prohlásil, že slávu svou nikomu nepustí. (*Gloriam meam alteri non dabo*. Is. 42, 8.). Zdaž nezničí toho, jenž tolik má odvahy, že mu ji chce vzíti?

2. Tytéž důvody, ze kterých poznáváme, že pyšný padnouti musí, dokazují nám, že pokorný bude povznesen; týž Bůh, jenž pyšným odporuje, pokorným dává svou milost; a jakou milost? Milost, kterou by se oddali vůli Boží a milost, kterou by setrvali... Všecky milosti jim podílem se stávají. Pevně stojí, poněvadž Bůh je drží; nemají čeho se báti, poněvadž Bůh jest jim záštitou. Pravda, kterou upřímně poznávají vlastní nicotu svou, působí, že se spoléhají toliko na Boha, a proto je chrání všelikého pádu duchovního. Jejich důvěra jest poklonou, kterou vzdávají dobrotě, moci a věrnosti Páně; tato důvěra Jemu velice se líbí a všechny účinky lásky Jeho jim připravuje. Pokorného Bůh hájí a osvobozuje; pokorného miluje a těší; k pokornému člověku se sklání, pokornému dává milosti veliké a po jeho sniženosti vznáší jej ke slávě. Tak vidíme, jak pokora vede k nejvyššímu vrcholu.

III. Jak bychom unikli trestu pyšným uložené a dosáhli odměny pokorným slíbené. Heslem nám buďtež slova sv. Michaela: *Quis ut Deus*; podlé nich život svůj spravujeme a poroučejme se do zvláštní ochrany tohoto archanděla velikého.

Základem pravé pokory jest poznání Boha, jakož i poznání sebe. Chce-li nás duch lži svést, abychom bažili po slávě marné, odpovíme jemu se sv. Michaelem: *Quis ut Deus?* Kdo jsem já a co jsou všickni tvořové proti Bohu? Jsem-li pokoušen k nespokojenosti a netrpělivosti, volati mám: *Quis ut Deus?* Zdaž má Bůh plniti vůli mou či jest po právu, abych já plnil vůli Jeho? Je-li můj král, zdaž nemám Jeho býti poslušen? Je-li můj otec, zdaž nemám Jej milovati? Pokouší-li mě náklonnost k radostem a požitkům světským, volati mám: *Quis ut Deus?* Ó můj Bože, kdo jest podoben k Tobě? Kdo jest s to, aby žádosti mé duše ukojil a srdci mému připravil poklid? Ty jediný, nejvyšší dobro. Užijeme téhož prostředku, abychom k účtě se roznítli a k vroucí nábožnosti, jdeme-li k oltáři anebo začínáme-li hodinky církevní: *Quis ut Deus?*

Ale netoliko svými slovy a svým příkladem sv. Michael stojí po boku nám, kteřížto jsouce kněžími k němu se máme tak,

jako vojínové k vůdci; bojuje za touhu příčinou a proti týmže nepřátelům. Jaké pomoci vším právem od něho bychom neočekávali, utkali-li bychom se k němu s důvěrou? On obzvláště modlitby naše a oběti kerťm Pána nejvyššího přináší. „Stál anděl vedle oltáře chrámu drže kaditelnici zlatou v ruce své.“ On obzvláště nám pomáhá umírajícím, duše naše přijímá, do nebes provází. „Archanděle Michaeli, ustanovil jsem tě nade všechny duše, abys je přijímal.“ Brev. *Signifer sanctus Michael repraesentet eas in lucem sanctam.* (Miss. defunct. Praporečnick sv. Michael ať je uvede do světla svatého.) A kterak se budou modliti za mne, když se přiblíží hodinka smrti? *Suscipiat eum sanctus Michael... qui militiae coelestis meruit principatum.* (Rit. Commend. anim. Kéž jej přijme sv. Michael..., jenž vojska nebeského zasloužil vůdcovství.)

Ctíme sv. Michaela, nejvěrnější obraz Božství, nejdokonalejší výraz Jeho velikosti. Vzávejme jej často, zvláště u stupně oltáře, když mši sv. počínající se pokorujeme veřejně vyznávající své hříchy: *Confiteor...*, *beato Michaeli archangelo...*; *ideo precor...* *beatum Michaellem archangelum.* (Vyznávám se... blahoslavenému Michaeli archandělu...; proto prosím... blahoslaveného Michaela archanděla). Sv. Vavřinec Justinian tuto pobožnost k sv. Michaeli odporoučí. *Serm. de S. Mich.* „Ať uznají všickni ochránce svého, jej chvalami velebí, k němu se blíží modlitbami, sliby jej vzývají, pobožností si nakloňují a napravením života obveselují; neboť nebude moci prosíci pohrdnouti, zahnat důvěřující, zapuditi milující, poněvadž chrání pokorné, čistotné miluje, spravuje nevinné, hájí život, řídí na cestě, uvádí do vlasti.“

Rozjímání stručně podáno.

I. *Pýcha Luciferova potrestána, pokora sv. Michaela odměněna.* Lucifer, svou krásou vlastní opojen, Bohu vtělenému nechce se klaněti; veliké množství andělů ke vzpouře svede a s nimi do propasti ohnivě padá, která jemu a jeho druhům jest připravena. — Sv. Michael, volá: *Quis ut Deus?* Jeho věrnost anděly dobré potvrzuje; nemírně za to jest odměněn.

II. *Jako pýcha poráží, tak pokora povznáší.* Padnouti musí, kdo netoliko jest nemocen, nýbrž také silou jest potírán nepřekonatelnou. Nic není tak nemocno, jako pyšný; neboť jenom na sebe se spoléhá, a co jest on sám? Nic než marnost. — Ale týž Bůh, jenž pyšným se protíví, dává pokorným svou milost; a co nemůže vykonati, kdo jest chráněn a podpírán od Boha?

III. *Jak bychom unikli trestu pyšným uložného a dosáhli odměny pokorným slíbené.* Pravidlem si učinme heslo sv. Michaela: *Quis ut Deus?* Tak volejme slovem a skutkem, trápí-li nás žádost po marné slávě, jsme-li pokoušeni k netrpělivosti, svádí-li nás touha po smyslné radosti a rozkoši. Sv. Michael udatně nám státi bude po boku, ctíme-li jej věrně a vzýváme-li; zvláště v hodině smrti.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XX. Na den sv. Václava.

Sv. Václav, jehož památku smrti mučnické dnes konáme, byl, jak známo, syn českého knížete Vratislava a vnuk prvního křesťanského vladaře Bořivoje. Protože matka Drahomíra byla pohankou, byl Václav vychován od své kř. báby, sv. Ludmily, která ho učila pravého Boha znáti a jemu věrně sloužiti. Jako křesťanka znala sv. L. slova Kristova: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mat. 16, 24.) a proto učila svého vnuka, jak má Krista následovati a vzbuzovala ho, aby duše své více si vážil, než knížecí důstojnosti, by nedbal o statky a rozkoše světa a lid, kterýž mu bude svěřen, ku Kristu vodil. — A sv. Václav vycvičen v takové škole, vždy podle slov a příkladu své sv. báby se choval. Dosedna po smrti otcově na trůn byl knížetem velmi zbožným, jenž celý život bohumilým skutkům věnoval, byl pravým křesťanem, věrným služebníkem Božím. Pro své nábožné chování byl sic od mnohých nenáviděn a pronásledován, nesl však kříž svůj trpělivě a Krista následoval, pro nějž i život položil, byv od vlastního bratra Boleslava zavražděn. Než ztrativ život pro Boha, našel, zachoval duši svou; Bůh odplatil mu jistě podle skutků jeho životem věčným. Jako sv. Václav máme i my Krista následovati, Bohu horlivě a věrně sloužiti, k čemu bych vás br. a s. m. za příčinou dnešní slavnosti rád povzbudil.

1. Jako sv. Václav máme Bohu vždy horlivě a věrně sloužiti; nebo k tomu jsme od Boha povoláni, jak známo již každému kř. dítěti z katechismu. Služba Boží jest hlavní, ano jediný cíl, proč tato země nás nosí. Bůh učinil člověka k obrazu svému, světlem rozumu a svobodnou vůlí ho nadal, aby ho poznával, ctil, poslouchal a jemu sloužil. Člověk není na zemi, aby tělu a světu sloužil, aby po časných statcích se

sháněl, svým žádostem hověl a rozkoše vyhledával a hříchem se oddával. Kdo jen tělu a světu chce žítí, tomu by lépe bylo, aby se byl nenarodil; nebo takovým marným a hříšným počínáním, ztrácí člověk svůj cíl, své povolání, svou duši. Také není člověk na světě, aby jen o časné věci se staral. Dokud žijeme v těle, musíme sice o ně péči míti, dobře však nás P. Ježíš napomíná: „Nepečujte, co byste jedli . . .“ Důvěrujte se v Boha, „vít zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete.“ (Mat. 6, 31.—32.) Lidé mají své práce a obchody; než všechna pozemská zaměstnání jsou jen povinnosti časné a části služby Boží. Nemyslete kř., že máme na světě dvojí práce, dvojí zaměstnání: jedno sloužit Bohu a druhé pečovat o věci časné; nýbrž vše, co tu činíme tělem nebo duchem, vztahuje se k službě Boží, vše se má díti k větší cti a chvále Boží (I. Kor. 10, 31.), tím vším sloužíme vlastně Bohu. — Lidé nejsou na zemi pro svět, ale svět a jeho statky jsou pro lidi, kteří pozemské statky mají ku prospěchu duše své a k službě svého Stvořitele obracet. Službě Boží máme tedy více péce věnovati, než věcem časným a pracím pozemským, ježto jsou jen částky a prostředky služby Boží, bez které byly by marné, ničemné. Proto volá Spasitel: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho.“ (Mat. 6, 33.) Než často děje se opak. Mnozí křesťané ne Bohu, ale světu a sobě slouží. Všecky práce, jimiž se dochází časného zisku, bývají důležitější než služba Boží a péče o spasení duše, jak zkušenost dokazuje, zdá se malicherná a bývá poslední. Jak mnohý shání a lopotí se celý týden pro časný zisk aniž pomyslí na Boha modlitbou, ba ani v neděli nemá času jíti do chrámu. Jakých tu bývá výmluv. Mnohý nemá času poslouchati kázání nebo mši sv. přítomen býti; zatím doma sedí zahálčivě nebo baví se při sklenici nebo u karet. Mnohý libuje si míti čistý oděv i příbytek, avšak čistiti duši od poskvrn hříchu nálo dbává. Rádi čítáváte knihy zábavné, světské, však na knihy nábožné a spasitelné ani času ani peněz. Mládež, chasa ráda se bví, zpívá a vede řeči marné a ošklivé, romlouvati však o Bohu a zpívati písně nábožné a mravné toho nedbá. S jakou horlivostí mluví rolník a řemeslník o svém hospodářství, o svém řemesle, při modlitbě však bývá mysl roztržita, srdce vlažné, studené. — Tak ve všem jest služba Boží v pozat a daremně se vykonává. Čeho se takov. křesťané mohou nadíti. Strom neúrodný bude vyfat a na oheň uvržen. Kře-

stan, jenž o duši má péči, nezapomíná, že proto jest živ, aby jako sv. Václav Bohu sloužil.

2. *Služba Boží také jediné prospívá k životu věčnému.* Krátký jest život pozemský, pro nějž tak velice se namáháme; nebo končí se smrtí. Odplata světa jest bída, nemoc a smrt. Odměna to nehodná! Marnosti nad marnosti jest ve světě. „Co prospěje člověku, aby celý svět získal? (Mat. 16, 26.) Co mu prospěje bohatství, co důstojnost a sláva? Bohatý jako chudý, sprostý jako vznešený umře. Bytí v paláci přebýval, statky oplýval a všech rozkoší požíval, Bůh duši svou jednou požádá, a co jsi nashromáždil, čím bude?“ Vše musíš opustit, nic sebou nevezmeš před trůn spravedlivého soudce, leč „skutky, jež následují nás“. (Zjev. 14, 13.) Běda, pakli na soudu neobstojíš! Představ se kř. na smrtelném loži, za několik hodin měl bys vkročiti na věčnost, co bys v té době si přál? co by tě mohlo upokojit, potěšit? Měl by si z toho radost, že v skvostném příbytku, na měkkém loži spočíváš, že jsi se nádherně odíval, dobře jedl a pil, čas v rozkoších trávil, že jsi pozemských statků nashromáždil, bližního pomlouval, jemu utrhal, nepříteli se vymstil atd. — Ach, to vše by ti pokoje a útechy neposkytlo, spíše bolest a zoufalost způsobilo. — Vše to málo prospívá na věčnost, ano duši ku zkáze a k záhubě slouží. — Jedině co tam člověku prospěje jest, Boha milovat a jemu sloužit, jako činil sv. Václav. To pomyslení, že jsi kř. Bohu věrně sloužil, poskytne srdci tvému v životě i při smrti pokoje, útechy a oživí naději svou na odplatu věčnou, vždyť píše sv. Pavel: „Pobožnost ke všemu jest užitečná, majíc zaslíbení nynějšího života i budoucího.“ (I. Tim. 4, 8.) Blaze ti kř., pak-li jsi žil a pracoval ke cti a chvále Boží a pečoval o spasení své duše. Blaze, pakli věrně plnil přikázání Boží a bedlivě se chránil hříchů, pak-li jsi přemáhal své žádosti a náruživosti a smysly své na uzdě držel a kdykoli jsi klesl, zhrěšil, činil upřímné pokání. Blahoslavené okamžiky, kdy jsi na modlitbách trval a v kostele trávil, slovo Boží poslouchal a mši sv. s pobožností přítomen býval; však i blažené doby, kde jsi své povinnosti věrně plnil a bližním milosrdenství prokazoval; vždyť píše sv. Jakub 1, 27.: „Náboženství čisté u Boha jest: Navštěvovati sirotky a vdovy v souženích jejich a neposkvřena se ostříhati od tohoto světa.“ — Blaze tomu, kdo žádnému neublížoval na jmění a cti, a raději krivdu trpěl než činil; ano všeliká trápení a protivenství trpělivě

snášel, byť jako sv. Václav pro Boha i z lásky k Bohu smrt podstoupil, život obětoval. „Blahoslavení, dí Spasitel, kteří protiventství trpí. Blahoslavení jste, když vám zlořečiti a protiventství činiti budou pro mne. Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 12.) Nuže m. br. a s. budme horliví a věrní služebníci Boží; nebo k tomu jsme povoláni a pravá služba Boží má slíbenou odměnu na věčnosti, jakož jí došel náš milý patron sv. Václav, jehož následujeme, pak těšiti se můžeme zaslíbením našeho Spasitele: „To dobře služebníce věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím, vejdiž v radost Pána svého.“ (Mat. 25, 21.) Amen.

XXI. V neděli růžencovou (první v říjnu).

Dnes konáme slavnost růžencovou. Růženec jest způsob modlení starožitný, který sv. Dominik před 600 lety ku počtě Marie P. zavedl. Pobožnost růžencova brzy se rozšířila, ano bratrstva či spolky povstaly, ježto každoročně slavnost sv. růžence konávaly. Když r. 1571. právě v ten den, ve který bratrstvo v Římě při veřejném průvodu modlilo se růženec, vojsko rakouské a španělské nad Turky zvítězilo, spojil papež Řehoř XIII. slavnost růžence se slavností Marie Vítězné a po opětném vítězství r. 1716. nad Turky učinil p. Klement XI. slavnost růžencovou svátkem obecným. — Růženec jest svým obsahem vznešený, svatý; nebo pozůstává z vyznání víry, z modlitby Páně a pozdravení and. i z tajemství po každém zdřavasu vložených, při nichž se rozpomínáme na rozličné události ze života Marie Panny a Pána Ježíše. Jako Ježíš a Maria jsou nám ve všem chování vzorem neb obrazem, tak i tajemství sv. růžence můžeme na svůj život obrátit. Tajemství růžencova jsou obrazy života lidského. Tajemství jak L. V. známo, jsou radostná, žalostná i slavná, a podle nich jest růženec trojí: v advente radostný, v postě žalostný a po velikonocích až do adventu slavný, podobně jako příhody života lidského jsou hned radostné, hned žalostné a také slavné.

1. *V tajemstvích radostných, kterých jest pět, zříme obraz své mladosti.* — Jako Maria Ježíše, Syna B. z Ducha sv. počala, tak i my hned po svém narození milost Kristovu jsme obdrželi na křtu sv., kdežto jsme od hříchu prvotného byli očistěni, v Kristu znova zrozeni a příbytkem Ducha sv. učiněni. Dříve než kněz nás pokřtil, dechna pravil: „Odstup od něho Duchu nečistý a

dej místa utěšiteli Duchu sv. a jmenoval dítě chrámem Božím, příbytkem Krista Ježíše.“ Každý křesťan může tedy první tajemství radostné na se obrátit, „kterého jsi Panno z Ducha sv. počala,“ neboť i my na křtu sv. počali jsme žiti Kristu a Duchu sv. Když jsme na křtu sv. byli znova zrozeni a s Bohem spojeni, vyrůstali jsme v lůně církve kat. jako květina v zahradě. Než jako bylině útlé mráz a hmyz škodivá, tak v útlém věku mladosti jeví se lehkomyšlnost, zloba, hřích a bez křesťanského vychování snadno by dítě mravně soustlo, zhynulo. Než Bůh sám dítě podivně chrání. Jako Maria s Ježíšem přes hory k Alžbětě kráčela, tak Bůh vodí dítě přes hory a doly hříchu a chrání je ve všelikém nebezpečí. Když pak jsme zrůstající rozumu počali užívat, církev učila nás ve škole i chrámě, bychom dobré od zlého rozeznávali, podle učení a příkladu Pána Ježíše žili a takto se jemu čím dále tím více podobali. Jako Maria Ježíše porodila, tak Kristus se všemi ctnostmi má se v srdci kř. dítěte zroditi. Jako Maria synáčka Ježíše do chrámu přinesla a Bohu obětovela, tak každá matka přináší dítě své do chrámu a Bohu je obětuje, prosíc, aby svou milostí mu pomáhal k životu věčnému. A dítě prospívá věkem a moudrostí k útěše svých rodičů. Z křehkosti lidské ovšem i dítě padá, ba může i milost Pána Ježíše těžkým hříchem ztratiti; však ji v sv. zpovědi a u stolu Páně opět nalezá jako Maria ztraceného Syna opět v chrámu nalezla. — Vzpomeňte si N. na první své přijímání, jaká to radost, ježto se jevila v tváři i v celém chování! Blaze, pakli se mládež Ježíše jako Maria drží, aby ho více neztratila!

2. *Patero tajemství žalostných jsou obrazem života lidského trapného.* Když nám léta mladosti uplynula, nastává život opravdový, vážný, kde nás stihá všeliké trápení a protiventství, takže snad mnohý jako P. Ježíš na hoře Olivetské krví se potíci vzdychá: „Otče, možná-li odejmi hořký kalich ode mne.“ Kdož jsi v mladosti ztratil otce, matku a samotou stojíš v světě, vydán všelikému nebezpečení a soužení, pomni na Krista, jenž ode všech opuštěn v smrtelné úzkosti krví se potil; však zmuž se, modli se i an děl s nebe podá ti jako Kristu kalich útěch. Máš-li snášeti hanu, potupu, všeliké křivky a urážky, když zlý jazyk tě tepá, biče, když tvůj dobrý úmysl byl zneuznán, když tvoou péčí a snahu splácejí lidé nevědom, pohled na Krista, jenž byl bičován a tím korunován. Jak velice Pán Ježíš lidstvu miloval a jak se mu za lásku odměnil! Ne-

náviděli, pronásledovali ho. On jako dobrý pastýř pásal ovce své a o ně laskavě pečoval, s hříšníky obcoval, aby je osvobodil a zbavil hříchův; oni pak jej za to jali a svázali; On nemocné uzdravoval a všem dobře činil, ti pak jej políčkovali a bičovali; On lid učil, k životu věčnému vodil a korunu věčné slávy jim chystal, oni pak ho trýznili a trním korunovali. — Když tedy zloba lidská kř. vás bolí, že byste srdce pozbyli, zmalomyslnili, pomněte na Krista a dle příkladu jeho snásejte trpělivě všeliké křivdy a urážky. — Ať jakékoliv soužení vám nastane, patřice na Krista, stáňte pevně a odhodlaně. Když těžkou konáte práci, když nemoc na lože vás uvrhne, když nějaké neštěstí vás stihne, patřte na Krista, jenž křížem obtížen vám předchází. Pomněte, že Kristus jen skrze kříž mohl vejíti do slávy a proto volá: „Kdo chce přijíti za mnou, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Stáňte tedy m. kř. v křížích zmužile a všechna utrpení svá Pánu obětujte.

Takto když jsme se naučili od Pána Ježíše kříž svůj nésti, nebudeme štěstí a blaho své hledati v statcích a rozkoších tohoto světa, nýbrž zakládati je v lásce Boží a v pokojném svědomí, pak můžeme zvolati se sv. Pavlem „Svět mi ukřižován jest a já světu.“ (Gal. 6, 14.) Kdo povrhne vším, co mu svět podává a jen Bohu jest odevzdán jako Pán Ježíš na kříži, ten ukřižován jest světu i jeho žádostem. — Na to tajemství kř. pamatujte, když svět vás láká, jeho statky i žádosti a jako Pán Ježíš Bohu se odevzdávejte.

3. *Konečně tajemství slavná jsou obraz života kajícího, očistěného.* Není žádné strasti tělesné ani duševní, v níž bychom u Krista i Marie matky jeho nenalezli útěchy. Největší trápení, hrozná bída pro duši jest, je-li obtížena hříchy, ježto jako kámen leží hříšníku na srdci. Však i tu pomoci. Pojď hříšníci, vyznej se skroušeně z hříchů svých a Bůh ti odpustí, dá ti zas milost posvěcující a vzkřísí tě k novému životu v Kristu. To nám připomíná první tajemství slavného růžence; „Ježíš, který z mrtvých vstáti ráčil.“ Kdo jsi tedy v hříších, nedli a jako Kristus vstal z mrtvých i ty povstaň z hrobu hříchů svých k životu v Kristu obnovenému. — Když pak jsme povstali, nemáme více klesati, po zemi se plaziti, světa se přidržovati, nýbrž vzhůru máme hleděti, kam Kristus odešel, jak nám druhé tajemství připomíná. „Povstali-li jste, těch věcí, které svrchu jsou hledejte, ne které jsou na zemi.“ Vzhůru srdce! Žijíce na zemi, mějme srdce v nebi. Radujme se v Pánu jako Maria i všickni svatí se rado-

vali, aniž srdce své na zemi měli. Tohož nám ovšem nelze z vlastní moci; ale všechno můžeme v tom, jenž nás posiluje, v Bohu, z milosti Ducha sv. a Bůh dá svou milost všem, kteří za ni prosí. Na to kř. pamatujte, kdykoli se modlíte třetí slavné tajemství: Ježíš, jenž Ducha sv. seslati ráčil. — Zvláště když se nám přiblíží konec života, má se touha naše povznášeti k nebesům, kam nás Kristus předešel, kam i matku svou povolati ráčil. Ovšem, abychom se dostali do nebe, musíme žiti tak jako Maria, máme nejen hříchů se varovati, nýbrž i následovati její ctaosti. — Pán Ježíš matku svou Marii v nebi korunovati ráčil za všechny ctnosti, za její práce a utrpení, jak nás tomu poslední tajemství učí a budeme-li Marie následovati i nás očekává koruna nehynoucí, již Bůh připravil těm, kteří ho milují. Ejhle br. a s. m. kterak v modlitbě sv. růžence nalezáme vlastní život od kolébky až k hrobu, ano až za hrob. To považujte, kdykoli růženec se modlíte. Vzpomínejte na ty milosti, ježto Bůh vám dal od mladosti; nezapomínejte dobrých úmyslův a předsevzetí při první zpovědi a sv. přijímání. Když vám nějaké soužení nastane, v utrpení Kristově útěchy a posily hledejte. Pakli jste zhřešili, neodkládejte pokáním, povstaňte neprodleně z hrobu hříchů a srdce vzhůru k nebesům povznásejte. Těšte se v Duchu svatém, jeho milosti, ctnostně a svatě buďte živi, abyste jako Maria v nebe přijati tam koruny věčné slávy došli. Amen.

Na hrob dítěte.

Krutý mráz — a kvítka svadlo,
radostí jež bylo světu, —
chladná smrt — a v obět padlo
pacholátko v prvním květu.
Spi však blaze dítě drahé
v lůně druhé matky své, —
vždyť tě ctnost ta nejkrásnější
nevinnost tě k Bohu zve.

Jaká tebe dítě škoda,
smrt že hrob ti ustlala;
nemysli však, láska pláti
milých tvých že ustala.
Až nám zkvete nové jaro, —
blaženější doby čas —
miláčku, pak s láskou vroucí
přitisknem tě k srdci zas.

H.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Slunce pražilo a ve vagonech panovalo vedro tropické. S námi ve voze jelo několik rolníků z okolí Normberka taktéž do Amergavy, a mimo nás dvou kněží jakýsi zeměměřič z Mnichova. Když seznal cíl naší cesty k velikému úžasu sdělil nám, že na nedělní představení jsou lístky úplně rozebrány, že bude nám čekati na představení pondělní, kteréž jistě se bude dávat, an lidu tam jede ohromná síla; času zbývajícího abychom použil k prohlídce Mnichova a jezera Starenberského. — Nad zprávou touto ovšem nedůvěřivě kroutil jsem hlavou, nemohl jsem si nikterak představit, aby tolik lidu k představení pašijovému jelo, že by již lístky byly rozebrány. Mé námitky byly však vlídně přijaty i vyvráceny, a odkázán jsem byl v Mnichově na místo, kde o pravdě toho mohu se přesvědčiti. A rada tato byla mně v mnohém ohledu prospěšnou.

Krajina, kterou jsme jeli, byla úplná rovina velmi úrodná až k městu Landshutu, odtud až do Mnichova samé rašeliniště, kdež na polích nic jiného jsme neviděli než žito, brambory a něco zelí. — O 4. hodině minuli jsme město Freisinky, viděli dobře bývalý hrad, katedrální chrám o dvou věžích, neb jest to jeden z nejstarších chrámů v Bavorsku, kde apoštol této země sv. Corbinian se usadil; po několika menších stanicích vjel vlak do ústředního nádraží Mnichovského. — Polský kněz trhl se ode mne, ustanoviv se na tom, že ještě dnes odjede vlakem až do Murnavy, já však zůstal v Mnichově. Opomenuv uposlechnouti rady mně dříve dané, abych sedl ihned na nádraží do omnibusu z hostinců sem přijíždějícího, pocítil jsem toho následky, dostav po dlouhém hledání přístřeší v hostinci Marienbadu a to z nouze o byty jiné v lázeňském pokoji. — Ještě ten den přesvědčil jsem se po mnohých poptávkách, že zeměměřič o úplném rozebrání lístků pravdu měl. Ovšem octnul jsem se tak v nesnázi, aby naposledy v pondělí hra se neopakovala. Se starostmi nemalými ulehl jsem tudíž večer na lůžko a po přebdělé noci tvrdě jsem usnul.

Den po příjezdu do Mnichova byla sobota 17. července. Prohlédnuv si z rána některé chrámy, umínil jsem si, že se na místech příslušných zeptám ještě jednou o radu stran svého odjezdu. A rada udělená zněla: „Jedte hned dnes a prohlédněte si některá místa na cestě.“ A té rady jsem uposlechl; seřadiv na rychlo plán, spěchal jsem k 11.

hodině na ústřední nádraží. — Toto podobalo se v ten čas ohromnému oulu, do něhož včelky před bouřkou odevšad se sletají. V prvním okamžení byl jsem omámen tím množstvím lidstva a povozů všeho druhu, tím hlukem, jaký tu panoval. Nemaje času dlouho si prohlížeti nápisy na kasách, kde lístky se vydávají, zastavím u první, žádám lístek do Starnberga, z kasy však nevlídně zavzní „vedle“ a to vedle opakovalo se as u dvou ještě, až konečně jsem na pravou uhořel. — Po té nová nastala obtíž, totiž dostati se do vnitř, neboť centrální nádraží právě se přestavuje a každým okamžikem vrazí cestující na „vchod zakázaný“. Konečně po mnohých oklikách přec se mi to podařilo a tu ovšem nezbyvalo času, abych si všimal elegantně upraveného perronu a elektrických lamp, vida vlak o 60 vozích k odjezdu připravený. Spěchaje k zadním vozům, opět odkázán jsem byl na vozy „vorwärts“ a tak to šlo až na začátek vlaku, kde v jednom z prvních vozů našel jsem místo a přívětivého vzdělaného souseda. — A to bylo právě to nejlepší, co se mi přihoditi mohlo. — Pomalu vybral se zatím vlak z nekonečného nádraží jedá po prostřední z pěti kolejí vedle sebe běžících až do Passinku, odtud zatočil k jihu vyhnuv se v levo trati do Augsburgu a Lindavy a v pravo do Holzkirchenu. To vše vysvětlil mně ochotný můj soused, takže na mapu ani podívatí jsem se nemusil, a zcela srdce Bohu jsem děkoval, že mně takového spulceujícího, krajiny dobře znalého seslal, nahradit mnohdy nesprávného Baedekera. Bez druhu nebyl bych si všiml u stanice Planneggu poutnického chrámu Maria-Eich zvaného, a u Gantingu obor a hájů okolo dráhy proměněných v utěšený lesní park. — Mezitím sjížděl již vlak k jezeru Starenberskému.

Jezero Starenberské. Většina cestujících dostihši cíle opustila vozy, výletníci odebrali se většinou do okolních hostinců, aby po občerstvení na pobřeží se procházeli, jiní však překročili koleje v nádraží a vstoupili na uchystaný již k odjezdu parník „Bavaria“ zvaný. Co se týče velikosti lodí mohla býti asi třikrát větší, abych porovnání učinil, než-li parníky Vltavské. V prostřed pod vrchní palubou byl přístup, odkudž bylo viděti na stroje hnací v podpalubí a po stranách, v předu i v zadu do obou elegantních salonů sloužících za jídelny. O pohodlí cestujících bylo zde věru až dosti postaráno. Těžko bylo však uhodnouti, kde se nalézá místo první a druhé. — Ač mne všechno vábilo

na vrchní palubu, přece jsem se neosmělil tam vystoupiti obávaje se, abych neuslyšel nemilých slov: „Příteli posedni níže,“ a proto s lístkem druhé třídy v ruce usedl jsem na okraj lodi v dolejší oddělení, abych se pozorování krajiny oddal. Kdož však popíše moje překvapení, když spatřil jsem opodál seděti kněze, v němž dle bílé barvy koláru poznal jsem kněze ř. premonstrátského; a věda, že v Bavořích žádný dům řehole té se nenalézá, soudil jsem, že mám asi krajana před sebou. A nemýlil jsem se! Byl to dp. farář R. z R. u Marianských lázní z kláštera Tepelského. Společný byl cíl cesty naší, a proto společně uzavřeli jsme ji vykonati; abychom se netrhli od sebe, doplatil jsem na lístek do Tutzingu plnou cenu za plavbu kolem celého jezera v I. třídě a hned vystoupili jsme též na vrchní palubu, kde celou mysl a pozornost naši zaujalo překrásné okolí.

Ovšem, že jsem si pobřeží jezera představoval jinak; vysoké horý, husté lesy, na pobřeží zahrady, mnoho hradů — tot byl asi obraz, který jsem si dříve o jezeru tom učinil, než ač shledal jsem je v úplné skoro rovině ležící nízkými pahorky toliko obroubené, přece žasl jsem nad malebností a přírodní krásou, jakáž objevila se před zraky našimi. — Oko věru neví, nač má dříve pohléděti, zdali na přívětivé vesnice a městečka na svahu nízkých vysočin rozložené, aneb na zahrady a bobaté sady u nich, aneb na bukové lesy pozadí obzoru lemující, aneb na letohrádky, jimiž břeh jezera skoro 6 hodin dlouhého takorba jest poset. Všude kolem sebe zří člověk tolik krásného, že věru neví, je-li to krajina pozemská. Hledíme-li přes okraj dolů do nazelenalých vln, zdá se nám jakoby slunce až do dna hlubokého jezera chtělo proniknouti. Když jsme zrak obrátili na kteroukoliv stranu pobřežní, zdálo se nám, jako bychom ustavičně na jednom se nacházeli místě, jako by letohrady, zahrady a lesy svou zelení nám vstříc kynuly. A přece tomu nebylo tak, občas objevil se pojednou před námi zámek, který jsme posud neviděli, a upozornil nás, jak cesta nám rychle ubíhá. Že nás blíže Rottmanshøhe zámek královský a na západním břehu jezera u Possenhofenu velkolepé zámky vévodské zajímaly, rozumí se samo sebou. Od Possenhofenu obrátil se parník k rozkošnému Leonu, nad nímž zmíněná výšina Rottmanshøhe se vypíná, dle slavného malíře krajin Rottmanna tak nazvaná. Po té následovaly stanice na východním břehu

Abnaushausen a Ammerland. Zde dosahuje jezero největší šíře (půl druhé hodiny); a co tuto prostoru parník rychle projížděl, aby se dostal k západnímu břehu u Tutzingu, prohlíželi jsme si pozorně polohu malebnou místa téhož a obracující zrak často k Růžovému ostrovu, přáli jsme si viděti ostrov z blízka, ne tak k vůli královské ville a parku, obecenstvu naprosto nepřístupným, jako spíše pro památné místo, na němž pozůstatky pověstných staveb na jehlách objeveny byly. — Sotva však jsme si pomyslili, jak marný jest přání naše, již tu nový obraz měli jsme před očima, záliv jezera nazvaný „Karpfenwinkel“ a městečko Berwied, kam parník pracně se hnál. Po třetím zazvonění otočila se loď ku břehu východnímu a panorama se změnilo jako v kaleidoskopu. Bylať to vesnička Ambach se svou štihlou gothickou věží kostelní, jež nám vstříc kynula. A nyní běželo o to prejetí v příc nejjižnější cíp jezera k Seeshauptu a všimati si jednou též velikánů Alpských, kdy v největší kráse se nám jevily. — Od Seeshauptu obrátil se parník k severu a za půl druhé hodiny byli jsme opět ve Starenbergu. (Pokračování.)

Moje štěstí.

Štěstí, štěstí krátké,
ach jak jsi ty vrátké!
nepevně ty stáváš,
dary zrádné dáváš!

Štěstí, štěstí moje
klamny jsou sny tvoje;
nevěřímť já tvému
lesku šalebnému.

Štěstí, štěstí kluzké,
základy tvé úzké,
snadno ty se zvrátíš
hned lesk všecken tratíš.

Štěstí, štěstí moje,
nech si šalby svoje,
ku pravdě já zírám,
cetek tvých nesbírám.

Pravdo prostá, svatá,
byť i pouty spiatá,
vůdkyní buď mojí
v žití toho znoji! B. H.

Podobenství a paráboly.

XI.

Dobré skutky.

Říká se, že včela s květin sbírá med. Ale tomu tak není. Včela sbírá sladkou šťávu neb cukrovinu, kteráž ještě med není. A tu vyssává z nejrozmanitějších květin a rostlin i z jedovatých i z bodlácí i z listí i z ovoce i z věcí, kteréž nejsou rostliny. Neopomíneť ničehož, z čehož by ukořistila sladké šťávy. Ale tento mok sladký ještě není med; ten ještě k tomu se nehodí, aby se uložil v úlu do buněk včelám za pokrm zdravý a trvanlivý; ten se teprv musí v med proměnit. A včela nasbíranou sladinu v sobě proměňuje v med, když k ní přiměšuje vnitřní svou slínu. Proto kolikrát včela vracějíc se s kořistí svou před samým cílem se zastaví a chvíli sem tam poletuje, jakoby se bála, že sladkost domů nesena není ještě dost čistým medem, jako by ji vnitřní vlahou svou chtěla ještě lépe připravit, ještě v čistší med proměnit.

Dobré skutky jsou poklady, jež si máme na světě snášeti, abychom si uchystali věčnou blaženost nebeskou. K tomu pak, abychom se obohacovali skutky dobrými, skutky milosrdenství, neb pobožnosti, neb zdrženlivosti, nám dávají příležitost nejrozmanitější případy v životě našem, jakákoliv tělesná neb duchovní potřeba bližního našeho, jakákoliv křivda nám učiněná, jakákoliv slavnost svatá, jakékoliv pokušení, jakákoliv těžkost v povinnostech našich. Všeho, cokoliv nás potká v životě našem můžeme a máme užiti k dobrému skutku, k rozmnožení pokladů svých pro království nebeské. Ale dobrý skutek sám o sobě není ještě pokladem nebeským. Má-li býti pokladem nebeským, třeba ještě, aby se s ním spojil vnitřní svatý úmysl, jenž jest láska k Bohu. Láska k Bohu jest ta potřebná vláha v srdci lidském, kteráž každý dobrý skutek teprv proměňuje v poklad nebeský.

Ctnost.

Kdo plave proti proudu, jak jen chvíli přestane pracovat rukama i nohama, jen chvíli se zamyslí, se zapomene, si chce odpočinouti, ten nezastaví se, aby zůstal na jednom místě, nýbrž hned jest stržen daleko zpátky. A máť pak co dělati, aby opět se dostal tam, kdež byl již dříve, a aby zase dále se nesl.

Ctnost pozůstává v stálém přemáhání sebe, v stálém bdění nad sebou pro zachování příkazání Božích. „Království nebeské trpí násilí“ (sv. Mat. 11, 12.). A proto

také, jak jen jednou přestanu přemáhati sebe, jen jednou nestřežím smyslů svých, jen jednou méně nábožně se pomodlím, jen jednou zahálím, již hned k zlému se kloním; již nezůstávám stejně dobrý, nýbrž bývám již horší; již vlna zlého pokušení mne v ctnosti daleko nazpět srazí.

Skvosty a ozdoby z ryzího zlata vydrží, i bys je drhnul, i bys je škrábal, i bys je mácel. Přes to přese všechno nepozbývají lesku svého; ano čím více je drhneš a oškra-beš, tím více se ti ještě trpytí. Jak na-proti tomu opatrně musí se zacházeti se skvosty a ozdobami jen pozlacenými! Ty jak málo vydrží! Ty, ať jen dost málo se podrhnou, se poškrábají, se pomácejí, již blednou, černají, rezaví. A ty pak se pro-zrazují, žeť nejsou z ryzího zlata, že jsou jen sprostý kov. To ctnost dělá ryzím zla-tem, ctností pravou, koná-li se všechno, co patří k ctnosti, z čistě lásky k Bohu. A jen taková ctnost obstojí i v nejhorších proti-venstvích, i v nekrutějších pronásledováních a v nejtěžších pokušeních. Ano pak nejenom se dokazuje její pravost, nýbrž tím větší ještě bývá krása a zásluha její. Ale kdo jest ctnostný jen pro svět a nic pro Boha, ten při dost malé nehodě, při dost malé křivdě, při dost malém pokušení hned po-zbývá vši chuti, aby dále se modlil, dále si vedl pokorně, čistě, spravedlivě, laskavě. Pak spolu se prozrazuje, že ctnost jeho jest nepravá, že není leč lichým pozlátkem.

U veliké octlí se úzkosti israelští, když na cestě své do země zaslíbené měli před sebou rudé moře a za sebou nepřátelské vojsko egyptské. Ale Hospodin pomohl v nouzi největší. Učinilť, že, jak k rozkazu Jeho Mojžíš vztáhl ruku na moře, se roz-stoupily vody jeho, a že uprostřed ječících vln na pravé i na levé straně nakupených se přes celé moře vysušila schůdná cesta. A israelští tím, že se dali na cestu mocí Boží jim v moři raženou, že šli pořád opa-trně prostředkem neuchylující se ani v pravo ani v levo, na kteréž obojí straně by je byli divoké proudy zachvátily, šťastně se dostali na druhý břeh, se zachovali na pravé cestě, na cestě vedoucí do požehnané vlasti jejich.

Ctnost jest cesta, kterouž Ježíš Kristus nám razil na světě svým slovem, svým pří-kladem a svou milostí, kteráž vede do nebe, ale kteráž vede mezi výstřednostmi v pravo i v levo proti sobě stojícími. V pravo jest pověra, a v levo jest nevěra; ale uprostřed jest víra. V pravo jest opovržlivé spolehání

na milosrdenství Boží, a v levo jest zoufalivost; ale uprostřed jest naděje. V pravo jest nesnášenlivost, a v levo jest netečnost k bludu, k břichu; ale uprostřed jest láska. V pravo jest podlivavost, a v levo jest pýcha; ale uprostřed jest pokora. A tak všechna ctnost jde vždy mezi dvěma výstřednostmi si protivnými. Jestli ctnost ta cesta, o níž praví prorok Isaiáš: „Tať jest cesta, choďte po ní; neuchylujte se ani v pravo, ani v levo.“ Is. 30, 21.

Láska.

Dva rolníci z dvou rozličných vesnic dost od sebe vzdálených sešli se za krásného jarního dne zase ponejprv na svých polích spolu hraničících, kdež jim teď nastávala práce. „Již jest tomu hezky dlouho, co jsme se spolu neviděli,“ pravil první k druhému, podáváje mu pravice své. „Jest tomu tak dlouho,“ odpověděl druhý, tiskua pravici sobě podávanou, „jak dlouho letošní dlouhá zima trvala. Nešťastná zima — ta nás na tak dlouhý čas od sebe rozdělila.“ — „Za to,“ doložil první, „milé léto nás oba a naše lidi zde opět častěji svede.“ — „Ale co by nám bratře,“ připomenul dále druhý, „bylo platno sebe krásnější léto, kdybychom se na sebe hněvali. Hněv teprv jest ta pravá zima, kteráž lidi i sebe nejbližší od sebe rozvádí a vzdaluje; láska pak jest to pravé léto, jež lidi i sebe vzdálenější svádí a svazkem přátelským spojuje.“ — „A takové léto můžeme mítí pořád,“ domluvil první, než přešli k řeči o svých pracech polních.

Za staré doby bylo v Malé Asii město Gordium. To bylo pověstné svým uzlem od zakladatele svého Gordia z lýkového provazu spleteným a v chrámě zavěšeným. Byltě tento uzel tak mistrně uvázán, že nebylo na něm ani začátku ani konce znamenati, a že zdálo se za nemožné, jej rozvázati. Šla pak o něm věštba, že kdo jej rozváže, bude pánem celé Asie. Mnozí tudíž pokoušeli se o jeho rozvázání, ale když byli nejvíce si hlavy nalámali a nejvíce se namoždili, musili posléze nechatí uzlu uzlem. Konečně přece jeden vyzrál na zarmoucený uzel gordický. Ten byl veliký král macedonský Alexander; a ten byl s rozvázáním zamotaného uzlu hotov pojednou. A jak? Roztál jej mečem svým. — Býváť rozepře mezi dvěma spolu se soudícími neb se hněvajícími k zkáze obou tak zapletena a nekončná, že se ukazuje jako uzel, jehož nelze nikterakž rozvázati. Ale který jest ten král, jenž může mečem svým na jeden ráz roz-

títi i nejzamotanější uzel rozepře lidské? A který jest ten meč jeho? Ten král jest Ježíš Kristus. A ten meč jeho jest láska, kteráž učí slovem i příkladem svým. Láska křesťanská, kteráž všechno odpouští, kteráž jest trpěliva, kteráž není ctižádostiva, kteráž nehledá, což jejího jest, kteráž se nezpouzí, jest ten meč, jímž se každému i nejtěžšímu sporu a nepřátelství lidskému pojednou konec učiní. Jak zapleteným uzlem byl i hřích lidský, tento hrozný spor mezi Bohem a lidmi. Ale Ježíš Kristus jej roztal mečem své lásky.

Opatrnost.

Obohacen hojnými stády vracel se Jakob od tchána svého Labana do vlasti své. Ale nemálo byl na cestě své ve svém těšení se na domov znepokojován vzpomínaje si na spurného bratra svého Esaua, jehož svým listivým uchvacením práva prvorozenství byl tak popudil, před jehož hněvem jest nucen byl z domova utéci, jehož strašlivé hrozby mu až posud v uších zněly. Ještě více byl přestrašen zprávou, že Esau táhne proti němu s velikou silou ozbrojenou. Co teď Jakob udělal, aby nebyl Esauem o všechno jmění své oloupen, aby všecek neschudl? Rozdělil všechna stáda svá na dva pluky, tak, aby jeden pluk byl přední, a druhý hlavní pluk aby byl zadní, řka: „Jestliže by Esau přišel k pluku jednomu, a pobil by jej, pluk druhý, kterýž zadní jest, aspoň zachován bude.“ A pak když se byl ještě pomodlil k Hospodinu a byl předeslal dary pro bratra, již bez strachu bral se dále cestou k domovu.

I tím dokazujeme křesťanské opatrnosti své, máme-li starost svou rozdělenou na dva pluky, totiž: na starost o věci tělesné, pozemské, a na starost o věci duchovní, nebeské. Starejmež se, abychom měli zboží vezdejší, abychom na něm žádné škody nevzali, abychom si je zvelebovali, abychom byli zdraví, abychom stáli ve cti. — Ale při tom nezapomínejmež, že všeliké dobré věci tělesné a pozemské nám svět lehce může vzíti. A proto také starejmež se a sice nejhlavněji o to, abychom měli duši svou dobře Ježíšem Kristem zpravenou, abychom měli dobré a čisté svědomí, abychom se rozmnožovali víře, v naději a v lásce. Pak můžeme též se těšiti: „Jestliže by svět mi vzal zboží vezdejší, zdraví, čest, přízeň svou, pluk druhý, jenž v srdci mém zadní a hlavní jest, má víra v Boha a v Spasitele Ježíše Krista, má naděje v jistá zaslíbení Boží, má láska k Bohu, mé dobré svědomí, má radost z milosti Boží — to všechno mi přece zůstane.

A jen když to mi zůstane, pak mám vždy čím se upokojovati a potěšovati.

Cistota.

Včely dělnice jsou jen samé panny. Ač pravé samičky ani netouží nikdy po sloučení se s samečkem neb s trubcem, ani kdy s ním se slučují. I sama královna, mezi včelami samička nejdokonalejší, jednou na vždycky trubcem ku kladení vajíček zúrodněna pak již po celý život svůj zachovává se od trubce nedotknutou. Takovou včelu vyznamenávají se čistotou. Ale při této čistotě své jak jsou ve všech pracech svých čilé, pilné, pořádné!

Je-li panictví, jak praví sv. Ambrož, chvalitebné, ne proto, že se shledává na mučenicích, nýbrž, že samo činí mučeníky: jestli čistota panická i manželská také proto chvalitebná, že každého tak oživuje a občerstvuje, aby tím pilněji, tím veseleji, tím horlivěji, tím věrněji konal všechny povinnosti povolání svého.

Mlčenlivost.

U některých hodin zatáhne-li se za šňůrku, zpustí hra, anebo začnou bít hodiny. Nechčeš-li, aby hodiny hrály neb byly, neťahaj za šňůrku. — Mlén neklepe, nevytáhneš-li stavidel, nepustíš-li vody na kola. Nechčeš-li, aby, když není co mlíti, se mlelo na prázdno, aby snad ústrojí mlýnské praskalo a se lámalo, aby mlýnice se zatápěla, nevytahuj stavidel. — Chčeš-li mítí pokoj s druhým manželem svým aneb s jiným člověkem, nemluv, o čemž se lehce můžeš domyslití, že to jej popudí. A budiž, že druhý sám začne s tebou se hádati a vaditi; však přestane, až mu dojde, ač nevypustíš-li sám slova popudlivého. Každé takové slovo jest nepokojnému voda na jeho mlýn. K. O.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál dlí návštěvou u p. hrab. Bedřicha Thuna v Děčíně, odkud hodlá k slavnosti sv. Václava opět do Prahy zavítati.

— V úterý dne 28. t. m. bude se slaviti svátek sv. Václava, mučeníka a dědice České země, v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě tímto pořádkem: V pondělí v svatvečer slavnosti budou o 3. h. odpol. slavné nešpory. V úterý o slavnosti bude kázání německé o půl 9., české pak v 10 h., načež následovati bude oféra ve prospěch dostavění chrámu sv.-Vitského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne o 3 h. budou konány slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před

Týnem slavné procesí na hrad k hrobu sv. Václava v metrop. chrámě sv.-Vitském, kdež se v ten den udělují plnomocné odpustky a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinál s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétěž kapli sv. Václava každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak též po celý oktáv každodenně v 5 hodin litanie s požehnáním.

— V pondělí dne 4. října v den jmenovin J. Velič. císaře pána bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál v 9 hod. ráno u sv. Víta na hradě sloužiti pontifikální mši sv. Ve chrámu Páně Týnském bude slavná mše sv. téhož dne v 11 hodin.

— Ve *Staré Boleslavi* budou v neděli 26. září, v svatvečer patronů zemských sv. Kosmy a Damiana o půl 5. hod. odp. nešpory v podzemní svatyni týchž světců; v pondělí pak 27. t. m. v den sv. Kosmy a Damiana budou tamtéž o 6. h. ranní služby Boží a v 10 h. pontifikální mše sv. Odpoledne o půl 5. h. budou nešpory u sv. Václava (nad chrámcem sv. Kosmy a Damiana), jakož i v úterý o slavnosti sv. Václava tamtéž bude v 10 h. kázání, v 11 h. pontifikální mše sv. a o půl 5. hodině odpol. nešpory.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 24.—27. září u Maltézů, od 28. září do 1. října u sv. Jana Nep. na Skalce, od 2.—6. října u sv. Mikuláše.

— Biskupové rakouští sejdou prý se v první polovici října v Solnohradě, kde budou rokovati o haléři sv. Petrském a o otázkách církevních.

— Uprostřed Afriky jest *křesťanská říše*, jejíž jméno jest Uganda, rozsáhlost skoro 4000 ctv. mil a 3 mil. obyvatelstva. Císař nazývá se Mtesa a stal se nejprv protestantem a nyní přijal víru katolickou od misionářů katolických. Země leží na západu a severu jezera Nyanza.

— Dlouhý spor o *kanovnická místa při arcibiskupské kapitole v Olomouci* jest vyřízen v ten rozum, že se má vypsati na uprázdněná místa bez prodlení konkurs a jest podmínkou přihlášení se dle starých stanov průkaz doktorátu bohosloveckého, kdežto požádavek šlechtictví odpadá.

— *Místa útočištní v Čechách*, ve kterých zločinec pronásledován býti nesměl, byla tato: Hrob sv. Václava v hlavním chrámu sv. Víta; osobní blízkost královny české; objala aneb přikryla-li rouchem pronásledovaného vlastní jeho chof.

— Sv. Otec dal darem na úplné a vkusné vydání děl sv. Tomáše Akvinského 300.000 lir. Věru při stísněných poměrech sv. Stolice značný to dar a hodný následování.

— V neděli dne 19. t. m. byla nová škola, kterou obec pražská s velkým nákladem 150.000 zl. na rejdišti vystavěla, slavným způsobem od vys. důst. p. kanovníka Karla Schwarze vysvěcena.

— V pondělí dne 20. t. m. byla v Smíchovské radnici *valná schůze jednoty pro vystavění chrámu Páně na Smíchově*, ve které ctěný pan starosta P. Fischer potěšitelnou zprávu podal, že s milostivým svolením císaře pána matice náboženská 60.000 zl. ku stavbě přispěje. Spolu bylo ustanoveno, aby se počalo se stavbou příštím jarem a do této doby, aby veškeré přípravy se dokončily.

— Poněvadž dosavadní hřbitov *u chrámu Páně sv. Václava na Proseku* příliš malým jest, bude založen nedaleko starého nový rozsáhlý hřbitov.

Literární oznamovatel.

— „*Zpěvník pro žáky škol obecných a měšťanských*.“ Na základě učebné osnovy a se zvláštním zřetelem k novým čítankám sestavil a a vydal Josef Vlk, učitel na c. k. české vzorné škole při Pražském ústavu učitelském. Stupeň I. Písňe pro první školní rok. Stupeň II. Písňe pro druhý rok školní. Stupeň IV. Písňe pro IV. a V. rok školní. Veškerá práva vyhrazena. Nakladatelé: Rohlíček a Sievers v Praze. Cena každého sešitu 15 kr. — Celé dílko toto doporučeno bylo chvalně známým hudebním znalcem panem *Försterem*, professorem při pražském konservatoriu. Při objednávkách pro školy povolují se značné výhody. Odporúčujeme tento zpěvník, který pro mládež školní výborně se hodí, co nejvřeleji. V téměř knihkupectví vyšly „*Zpěvník pro žáky obecných a měšťanských škol*“ pro 1. a 2. rok školní, ale bez nápěvů. Sešit prodává se po 5 kr.

— Stoklasova trojdílná *Fysika pro školy obecné a měšťanské*, vydaná loni nákladem knihkupce Fr. A. Urbánka v Praze, schválena vynesení c. k. ministerstva osvěty a vyučování, daným dne 25. srpna t. r. č. 12154 za učebnici pro školy obecné a měšťanské a může se jí tudíž na našich školách měšťanských užívat.

— Fischer-Vinklářova *Učebná kniha katolického náboženství* pro I. třídu nižších škol středních, vydaná nákladem knihkupce Fr. A. Urbánka v Praze, schválena za učebnici

vynesení c. k. ministerstva osvěty a vyučování dne 26. srpna t. r. č. 13057.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*“, dospěl v roč. XXVI. k sešitu VI., jehož obsah jest tento: Dějepis metodiky a rozvoje realii. (Podává Fr. Šimek.) — Fr. Jos. Řezáč. (Nástin životopisný od J. Ježka.) O metodách dějepisného učení. (Podává J. Lepař.) Školy poličské po bitvě bělohorské. (Píše Karel Adámek.) Výklady č. výměry pojmů, jež obsahuje II. čítanka pro obecné školy. (Podává Fr. Tesař.) Příspěvek ku skrácenému počítání neúplnými desetinci. (Napsal Ant. Kostěnek.) Viktor Hugo ve své domácnosti. (Vypravuje prof. Fr. Zámečník.) — Úvahy. — Zprávy školské. — Literatura a umění. — „*Štěpnice*“ má tento obsah: Ku dni 18. m. srpna r. 1880. (Složil Ant. Janů.) — Fr. Doucha. — Z výšin nebeských. (Vypravuje Jos. Klika.) — Oblehání Vídně od Turků. (Vypravuje J. B. Novák.) — Rajka. (Vypravuje Jan Fischer.) — Dobrosrdečnost. (Napsal Karel Matějka.) — O severním moři ledovém. (Náčrt od Boh. Dudka.)

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 38. roč. XIV. tato vyobrazení: Grigorij Petrovič Danilevský. Krumlov a okolí. Pohřeb dítěte ve Finsku. Výstavní palác v Melbourne v Australii. Dobrodružství při koupání v Kanadě. V textu vykazují tyto články: Plevno. (Obrázek našeho společenského života od Karoliny Světlé.) V Hulině okolo léta 1350. Obrázek z našich starožitností právnických od V. Praska. Pokračování v básni „Ulas“ Peri. (Román z pozůstalosti Bohumila Havlasy.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti.

— *Liturgický kalendář pro školu*“ sestavil J. Sedlák, kaplan v Rokycanech. Jest to nástěnná mapa, která výboru se hodí k vyučování náboženskému v odvětví liturgickém a proto též nejdůst. k. a. konsistoři pražskou jako pomůcka pro národní školy schválena byla. Celý církevní rok znázorněn jest v oněch barvách, kteréž dle liturgie na onu dobu připadají. Vytčeny jsou důmyslné svátky pohyblivé, rozdílné posty a vigilie, k nedělím a svátkům připojen obsah evangelia, které na týž den připadá. Tentýž kalendář lze doporučiti všem p. katechetům. Cena jednoho exempl. jest mírná, totiž 80 kr.

— „*Urbánkova věstník bibliografického*“, měsíčníku pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, vyšlo čís. 8. velmi bohatého a rozmanitého obsahu. Mimo úvodní článek „O literárním sjezdu bruselském“ přináší kritiku o čtyřech dílech nedávno vyšlých, v bibliografii pojednává o dílech v tisku, o vydaných knihách a časopisech českých, o vydaných dílech hudeb-

ních. Po té následují: Zprávy osobní. Památky. Životopisy a příspěvky k životopisům. Vypsání cen. Přednášky. Zprávy literární, hudební a umělecké. Seznam úvah a referátův. Školní programy pro r. 1879—1880. Přehled časopisectva. Zprávy spolkové. Směs. Úmrtí. (Jan Kratochvíle, bývalý poslanec na říšské radě. Quido Manes, výtečný malíř český. Slečna Henrietta rytířka z Rittersberků. Frant. Lauschmann.) Zejména chváliti jest, že se uvádějí hlasy rozličných listů proti t. z. ukrutné čili krvavé literatuře, která lid na těle i na duši kazí, mravnost, zbožnost a mysl šlechtí na lidu podkopává a pracně vydělaný peníz chudému lidu vydírá.

— „O methodách dějepisného učení na školách obecných.“ Vykládá Jan Lepař, ředitel c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Nakladatelé: knihosklad Rohlíček a Sievers knihtiskárna v Praze. Bibliotéky učitelské svazek V. Stran 40, cena 32 kr. Kniha objemem malá, obsahem přebohatá. K otázkám, čemu, nač a jak z dějepisu učiti a kdy s učením tím počíti, odpovídají jedni, opírajíce se o skutečné pokusy v té věci již učiněné a nyní se všech stran vážené, methodou induktivnou; jiní stanoví v též věci pravidla svá methodou deduktivnou, vyvozující je ze zásad učebných vůbec uznaných za platné. Slovtuný p. spisovatel vede si spůsobem deduktivním, neopomíjeje však ukazovati příležitostně k pokusům a methodám zvláště vynikajícím. Dílko rozloženo jest ve třináct hovorů, jichžto obsah jest tento: Nepočnati od dějepisů místních. Neučiti regressivně, ale progressivně. Měřitko pro výběr učiva. Methoda encyklická. Neučiti methodou dle kategorií živobytí. Vady method příležitostných. Kterak učiti číslicům chronologickým. Methoda synthetická. Směr vzdělání všestranného. Methoda monografická, synchronistická, ethnografická, pragmatická. O výluce dějin nejnovějších. Methoda názorná a znázorňovací. Poměr učiva dějepisného k učivu ostatnímu. O čítankách jako opoře učení dějepisného. Jak učení dějepisné o čítanky opíráti. Dodavek genealogický od Přemysla I. knížete až do Přemysla Otokara I. krále. Přejeme spisku rozšíření největšího.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Frant. Till, far. v Prusinách, dne 11. září 1880 (nar. 23. ledna 1814 v Rokycanech, vysv. 2. srpna 1840.)

Ustanoveni jsou:

P. Jos. Fischer, far. v Železné, za děkana ve Volyni (diocése Budějovické);

- p. Jos. Janský, far. v Chřtíci, za far. v Čistě;
- P. Cyrill Kaněra, koop. v Polici, za admin. fary u sv. Markéty v Břevnově;
- p. Jos. Böhm, kaplan v Prusinách, za admin. tamže;
- p. Jos. Kubáč, koop., z Kladna do Schönewaldu;
- p. Vincenc Oehm, kapl. v Kouřimi, za II. kapl. u Matky Boží před Týnem;
- p. Václav Polívka, kapl. v Čistě, za admin. v Křtici;
- p. Vincenc Burian, far. v Mitrovicích, za far. v Pozdni;
- p. Jos. Burian, kapl. v Dolní Cerekvici, za kapl. v Kladně.

Uprázdňená místa:

Prusiny, fara patron. p. hrab. Arnošta Waldšteina, od 18. září 1880;

Chřtí, fara patr. ústavu šlechtičen na Novém městě Pražském, od 16. září 1880.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan Topičovský, far. v Prádle, za far. ve Vřeni;
- p. Julius Slivka, kp. v Chotovinách, za admin. v Hořticích;
- p. M. Vanous, kp. v Bechyni, za b. kons. expeditora v Budějovicích;
- p. Jos. Jiša, kp. v Milčíně, za admin. v Šebřovicích;
- p. Al. Urbanides, kp. v Hořepníku, za admin. v Pošni;
- p. Jan Toušek, kaplan v Kaplici, za kaplana v Klenčích;
- p. Václav Váša, kp. v Protivíně, za kp. v Netolicích;
- p. Eduard Šebesta, kp. v Kašperských Horách, za kp. v Protivíně;
- p. Ant. Hejret, koop. v Petrovicích, za kapl. v Lodhřovicích;
- p. Jos. Novák, kp. v Hostouni, za druhého katechetu při obecních a měšťanských školách v Budějovicích.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Bernard Horáček, farář v Kratonohách, za děkana v Chlumci;
- p. Ant. Foret, kp. Zbislavský, za kp. v Habrech;
- p. Jos. Pittermann, kp. v Žiželicích, za adm. v Kratonohách;
- p. Ant. Pitter, neom., za koop. v Trhové Kamenici;
- p. Ed. Nutz, kapl. v Habrech, za katechetu při měšť. školách v Únošti.

Uprázdňené místo:

Kratonohy, fara patron. p. hraběte Oktaviána Kinského, od 13. září 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Při hrobě

Fr. Al. Vacka o 100letých narozeninách
v Kopidlně 1880.

Chvalmež muže slavné a otce
naše v pokolení jejich.
Sir. 44, 1.

„*Stůj noho, posvátná místa jsou, kamkoli
kráčíš*“ volá slavný Kollár, začínaje pro-
slov svůj; a jmenovec oslavence našeho,
Jarosl. Vacek Kamenický v písni „můj hrob,
v tato tklivá se rozezvučuje slova: „*Stůj
noho, svatá to země, zde šlapeš praotců prach!*“

„Ano, svatá to země, N., svatá kaž-
dému z vás; každý snad máte zde nějakého
přítele; zde odpočívají předkové vaši;
mnohá hlava drahá, pečlivá, zde práchniví.

Ne bez pohnutí vstupuje člověk na
svatě pole, a dnes tím více, vede nás láska a
vděčnost. Přišli jsme, abychom hledali *hrob
jeden*, dnes ho navštívili; snad mnohý z po-
tomků nynějších o něm neví; zavřel se
hrob ten před 26 lety; snad neznám jest
a opuštěn; a přece odpočívá v něm *otec*,
společný všech vás, kdož ku zdejšímu chrá-
mu Páně se hlásíte a kdož jedenkrát ve-
dle něho zde odpočívati chcete.

A víte, kdože ten otec jest? aj, ko-
náte letos stoletou památku jeho narozenin;
jak byste nevěděli? a nemohu si ani po-
myslit, že byste muže výborného tak brzy
byli zapomněli. Ano, odpočívá zde váš
otec duchovní, otec vás všech, který do-
jista přemnohé z vás na křtu sv. zplodil
ku životu *křesťanskému*, snad i k životu
věčnému?

Ano, odpočívá zde Vysoce důstojný
pán, pan *František Alois Vacek*, bývalý nej-
dříve zde kaplan (3 léta), pak farář na
Samšíně (4 léta) a pak zase a navždy (od

r. 1813) farář zde ve staroslavném *Kopi-
dlně*; kde až do své smrti 1854., tedy čtyři-
cet a jeden rok působil.

Za výtečné působení své mnohoná-
sobně odměněn a vyznamenán jest; tak
r. 1819 jmenován sekretářem, 1820 notá-
rem, 1834 prvním vikářem Kopidlenským
a zároveň *školdozorcem* ve vikariátním
okrese Kopidlenském, nově zřízeném; po-
sléze pak rytířem řádu Františka Josefa,
kteréžto však vyznamenání mezi živými
ho již nezastalo.

Narodil se v Jablonném, okresu Land-
skrounského, kraje Chrudimského. Prvního
vzdělání nabyt doma; gymnasium studo-
val v Litomyšli, filosofii i bohosloví v
Praze, kdež i *třem* přísným zkouškám z
theologie se podrobil.

Ale což budu vypravovati vám jeho
život? vám, kteří snad osobně jste jej znali
a z nichžto mnohý mnohem více ze života
jeho by mi vypravovati mohl?

Nemiluje církev *panegyrik* č. chvalořečí
nad hroby; nicméně slušno a spravedливо
jest, abychom dnes připomenuli sobě zá-
sluh jeho — z vděčnosti a ku povzbuzení
svému, a pamět těch *nechť žije mezi námi*;
neboť co zde z *lásky k Bohu a pro Boha z
lásky k lidu a pro lid* (národ) pro církev a
vlast se učiní, věčné jest.

Zásluh zvěčného rozdělíme dle hlav-
ních *tří* oborů jeho působení: a) o církev,
b) o *školu*, a c) o *vlast*.

a) Byl horlivý *kněz*; důkaz časté jeho
vyznamenání; horlivý kazatel a výborný
řečník; na doklad toho jsou mnohé jeho
řeči, jež tiskem vyšly a mnohé články,
psané ku mravnému vzdělání a ušlechťení
lidu; neunavný, horlivý, vždy pečlivý o
spásu duší sobě svěřených a o náboženské

vzdělání svého lidu. Nechodil sice mnoho mezi lid, tak že snad odtud vznikla i pověst nepopulárnosti jeho, t. j. že mezi lidem příliš znám a oblíben nebyl; za to však tím horlivěji pracoval doma, s pérem v ruce, pilně sedaje u psacího stolu, odkud vycházely ty články užitečné, jimiž nejen lid, ale i duchovní spolubratry a učitele poučoval a vzdělával; a to dojista prospěšnější bylo, než sedati u karet anebo celé hodiny zbytečně ve společnostech. Nahlížel, že lid potřebuje poučení a to *jazykem mateřským*, a proto, cíť v sobě povolání i schop, úplně úkolu tomu se věnoval.

b) Neméně horlivým byl i u vzdělávání učitelstva sobě svěřeného.

Chtěli mnozí novějších dob dělití *církev a školu*, a skutečně také to dvě rozdělili; ale obé náleží nezbytně k sobě. Což jest v člověku rozděleno srdce a rozum? nenáleží obé člověku? není obojí od Boha? jak bude jedno povstávat proti druhému? — Všecky vlohy jsou od Boha, rozum, vůle a cit; všecky mají vzdělávány býti a sice *souměrně*, a v tom záleží *umění vychovatelské*; máť dojista v člověku mezi všemi jeho schopnostmi a vlohami panovat krásný *lad a souměr*, a to jest *vrchol umění vychovatelského*. Proto nemá vloha jedna na útraty druhé pěstována býti, ne by jedna povstávala proti druhé. Pravi básník Sušil:

„Zda-liž voda proti vodě plyne?

je-liž ruka s rukou v rozbroji?

proč jen náš lid k lichotám se šine?“

Tomu rozumněl v Pánu zesnulý; proto stana se r. 1834. školním dozorcem, všecku pilí věnoval školství a vzdělávání učitelstva. Zavedl hned *učitelské konference*; sám k účelu tomu mnoho článků pracoval, jež při poradách přednášel a sám zase látku ku pracím a cvičením písemným mezi učitelstvo dával. Dbal však o výchování na základě víry; chtěl míti učitelstvo zbožné i mládež vychovanou a zbožnou.

Škola zastupuje rozum (hlavu); církev (kostel, dům boží) zastupuje *srdce* — *cit*. Co platen mi osvicený, vybroušený rozum, srdce-li zlé a otrlé jest? Co platno mi psaní, jest-li ho používám ku padělávání podpisů, dělání falešných smének, sepisování špatných kněh? co platna mi znalost počítání, používám-li jeho, bych bližního šidil? čtení, bych sebe i jiné kazil?

Kdo pravi člověku, že má těchto vědomostí dobře užívati? Víra, víra v Boha, svatého a spravedlivého — bázeň Boží; a

tu dá *náboženství*. Jakož opačně, nedobře by bylo, jen srdce vzdělávati na outraty rozumu; což by bylo? *zbožných zahaleců, pobožníků ařů*, s nimiž za dnů našich málo by se dalo pořídit. A tak i za dnů našich má kráčet obé spolu, *rozum i srdce*. Obé náleží k sobě; a snahu tu, osvěcovati rozum, ale zároveň i vzdělávati a ušlechťovati srdce, nalézáme v plné míře ve školním působení v Pánu zesnulého.

c) Třetí stránku mnohonásob činného života jeho uvažovati chceme se stanoviska *vlasti*.

Byl horlivý, ryzí, upřímný vlastenec, milující *vlast a národ*. Zároveň podal důkaz, že s kněžstvím vlastenectví velmi dobře spojití se dá, ne jakby za dnů našich mnozí rádi lidu namluvili, že kněz nemůže ani býti prý pravým vlastencem; ba tvrdíme, že kněz — míníme u nás v Cechách. — jediným jest a může býti pravým vlastencem; on z lidu jest, s lidem býti musí, jeho jazykem mluví, z lidu jest živ a jediný téměř nezávistý, který jediný vhodné slovo promluvití může.

Byl sice ze začátku, jak tehdy doba byla smýšlením jiného, ale slavným Ant. Markem obrácen jest; to by mělo býti příkladem *mnohým*!

V starém zákoně kdože byli nejhorlivější vlastenci? *proroci*; a otec slavných hrdin Makkabejských, kdože byl? *Matthiáš* kněz! A u nás kdože budil národ a zachoval drahý jazyk mateřský a českou národnost? byli hlavně kněží. Bojují ovšem ne se zbraní v rukou, ale zbraní jinou, zbraní ducha! A toť pravé vlastenectví, *vlasti užitečným býti*!

Bohužel, že slovu *vlastenectví* za posledních dob často rozumíváno jinak; kdo ho-
dně křičel, na Boha nedržel, do kostela nechodil, na táborech popíjel, zvláštní odznaky nosil, v dobách nevědomosti a u sprostého lidu za vlastence pokládán byl. Ale ti a tací vlastenci už dokřičeli, ti a tací už dovlastenčili; lid prohlédl, vystřízlivěl, a vlastencem je, kdo vskutku pro národ něco učinil, pracoval. A takovým dojista byl v Pánu zesnulý.

Jeť vlastenectví od Boha; Bůh sám všítlil lásku ku vlasti a národu svému — ku svojíně; Spasitel pak sám ji posvětil; plakaltě nad Jerusalemem, oplakával smutný osud svatého města a národu svého.

Chvalmež muže slavné a otce naše v pokolení jejich! Sir. 44, 1. A kniha Moudrosti 10, 10. dí: *Spravedlivého provedl Pán cestami přímými a ukázal mu království Boží a*

dal mu známost svatých věcí (moudrost), počítal ho v pracích a doplnil práce jeho. Miloval jej Hospodin a oslavil jej, rouchem slávy odil jej. Isai. pak 11, 10.: *A bude hrob jeho slavný.*

Nuže, duchu vznešený, jež i já ještě osobně jsem znal — kdekoli jsi — přimlouvej se za vlast, za národ, za církev, za tento bývalý ovčinec svůj! Zůstávej pastýřem jeho i tam na věčnosti!

Vy však, N., budtež vděční jemu a pamětlivi jeho! Památka jeho zůstávej mezi vámi; modlete se zaň, jakož i za všechny pastýře své, byste s nimi se všemi, zvláště s ním shledali se tam ve slávě věčné. Amen.

B. H.

Pravidla sv. Alfonsa, ctitele Marie P., pro ty, kdo k důstojnosti kněžské se připravují.

(Dokončení.)

Ctihodným bohoslovcům na uvážení.

Že sv. Alfons velkým a vroucím ctitelem bl. Rodičky Boží byl, jde mimo jiné již uvedené i z toho, kterak byl toho pílén, aby čekanci stavu duchovního horlivými ctiteli Marie P. se stali. V pravidlech, která za touto příčinou pro kandidáty kněžské důstojnosti napsal, jeví se něžná láska světcova k Marii Panně v tak skvělém světle, že je ctihodným bohoslovcům na uvážení uvádíme:

Hledíme-li na důstojnost kněžskou se stránky víry, nutno jest nám vyznati, že nikdy nedostihneme a nepochopíme vznešenosti její. Který bohoslovec v srdci svém uváží, že má býti jednoukrátě zástupcem Kristovým, že v duchu Jeho má pracovati a působiti; který o tom na mysli přemítá, že má býti vůdcem věřícímu lidu, že mu bude dle slov písma svatého mnoho rozptylovati, stavěti a štěpovati; který o tom rozjímá, že vůči všem útokům nepřátel svých totiž těla, světa a ďábla bezúhonným se musí zachovati; a že jest mu zvláštní silou ducha v nynější době ozbrojenu býti, aby ze všeho nebezpečí i se svými svěřenci vyváznu; toho se tážeme, ze srdce-li nám nepřisvědčí, že jest mu znamenité ano neobyčejné přípravy třeba, aby nabyt tak hojných milostí a jako kněz pracovati mohl na své vlastní spáse a na blahu svých svěřencův.

A kde medle má jinoch, jež Bůh k stavu kněžskému volá, lépe se připravovati, ne-li v semináři, v tomto od Církve svaté schváleném a zřízeném ústavu? Za tou pří-

činou ustanovil jsem se na tom, bratře milý, tobě vytknouti příkladem sv. Alfonsa, učitele církevního, jak by jsi se měl ku kněžskému stavu připravovati, a to sice za ochrany nejblahoslavenější Marie Panny.

Dříve nežli vstoupil sv. Alfons do kněžského stavu, oddal se s největší pílí vědám, jakých toto svaté povolání vyžaduje. Jsa již velice zběhlý a obeznalý ve filosofii, v občanském a kanonickém právu studoval pilně a bedlivě písmo svaté, svou nejmilejší knihu. Každodenně věnoval mu nějaký čas, a chtěje vniknouti v pravý smysl, čítával nejlepší výklady o něm.

Za profesora věrouky a mravouky měl jistého kanovníka Julia Torniho, který byl později biskupem v Arcadiopoli, a mezi vážné bohoslovce, jak spisy jeho dosvědčují, náležel. Sv. Alfons, častěji se o něm zmínjuje ve svých spisech, a i ve svém stáří si na něho s velkou úctou zpomínával, jakožto na svého zasloužilého učitele. Jestliže náš světec jako právník navštěvoval dům presidenta Karavity, aby v tom oboru své zkušenosti rozmnožoval, tím horlivěji navštěvoval nejvýtečnější kněze v Neapoli, kteří tvořili jakousi bohosloveckou akademii. Mezi nimi spatřujeme opět muže na slovo vzatého a všestranně vzdělaného, Mikuláše Querriera, který později zaujal biskupský stolec v Ravellu a v Skale. Věrouka byla sv. Alfonsu podporou víry, mravouka pravidlem mravů. Bohoslovci, kteří se rozepisují o našich článcích víry, čerpali svou vědomost nejvíce z církevních Otců, taktéž říkával sv. Alfons, má každý kněz spisy sv. otců čísti a studovati, chce-li býti vzdělaným bohoslovcem. Tou měrou studoval též dějiny církevních sněmů jakož i jednotlivých sekt. Časné však znamenal, jak nutno jest se varovati výstředností, aby nezabíhal ani do laxismu, který nepravosti hoví ani do rigorismu, který hříšníky k zoufalství vede. Zároveň studoval pilně mystiku, chtěje totiž sám své duši duchovního pokrmu poskytovat, jakož i všem duším, které jsou k tomu povolány, aby za dozoru zbožného a zkušeného zpovědníka dokonalý život vedly. Ačkoli sv. Alfons již ve světě bezúhonný a vzorný život vedl, přece, jakožto klerik všecek zahořel po dokonalosti svého svatého povolání. Každé chvíle používal, buďto aby se modlil, buďto aby nějaký chrám Páně navštívil, aneb aby studoval. Kající skutky všeho druhu konával až do umdlení, kráčeje v krvavých šlépějích božského Vykupitele. V jídle a v pití činíval sobě nesmírnou ujmu, a v sobotu postíval se o vodě a chlebě ke

cti blahoslavené Marie Panny. Kdo jej viděl, jak v jednoduchém oděvu chodíval, zajisté se nedomníval, že by to byl šlechtic. Aby byl po vůli svému otci, připustil ze začátku, by jej služebník provázal, ale netrvalo to dlouho a sv. Alfons brzy svého služebníka propustil, jsa v Neapoli, jako každý jednoduchý kněz; neboť již ani v kočáře více se nevozíval a odstranil vše, čím by na jevo dával, že byl synem slavného šlechtice. Jakmile nastoupil dráhu duchovního stavu, nemyslel na nic jiného, leč aby sám sebe posvěcoval a veškerou Neapoli vzdělával svým nad míru vzorným životem. K tomu však nemálo mu napomáhaly a jej mocně povzbuzovaly „*tyto zásady*“, které sobě jakožto klerik byl vytknul.

I. „Chci vždy navštěvovati vzorné a horlivé kněze, abych se příkladem jejich vzdělával.“

II. Chci každodenně aspoň hodinu věnovati zbožnému rozjímání, abych zachoval zbožného a horlivého ducha.

III. *Chci pilně navštěvovati nejsv. svátost oltářní, zvláště v chrámech, kde bude vystavena.*

IV. Chci čísti životopisy svatých kněží, abych jich mohl vzorně následovati.

V. *Chci zvláště ctíti nejblahoslavenější Marii Panu, Matku a Královnu kněží a Ježí službě zcela se věnovati.*

VI. Chci ctíti duchovní stav a protož ničehož nechci konati, čím bych jenom dost málo jeho dobré jméno a vážnost poskrvnil.

VII. Ke každému chci slušné a vážné se chovati, nechci však přílišné přátelství s osobami světskými míti, a zejména nikdy důvěrně proti osobám ženského pohlaví si vésti.

VIII. Vůli svých představených chci považovati za vůli Boží, a jich poslušen býti jako Boha samého.

IX. Chci nositi duchovní oděv a tonsuru; vždy chci býti skromným beze vši přepjatosti, zvláštnosti a domýšlivosti.

X. V domácnosti chci žíti v míru a v pokoji. V koleji chci býti pozorliv na přednášky svých učitelů. V chrámu Páně chci býti příkladný, zvláště konám-li nějaký posvátný úkon.

XI. Chci jednou v témdni ze svých hříchů se zpovídati a častěji k svatému přijímání choditi.

XII. Všeho zlého se chci vystříhati a ve všem dobrém se cvičiti.

Blaze Tobě, bratře milý, budeš-li se těmito aneb podobnými zásadami řídit a spravovati. Spůsobem takovým zajisté bys se

co nejlépe připravoval k vznešené důstojnosti kněžské, a Bůh, který nikdy se překonati nedá v lásce, hojných milostí udělí tobě; abys dostal všem povinnostem vznešeného svého povolání, bys blahodárně působil na vinici Páně a k blahu vlasti; sám pak blažen a šťasten byl již zde a sobě připravil nehynoucí korunu horlivých kněží, za přímluvy Marie Panny „*Ustavičné pomoci a svatého Alfonsa, učitele církevního.*“

F. H.

Promluva

k žákům škol měšťanských na počátku roku.

Měl Vojt. Pakosta.

„A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.“ Luk. 2, 22.

Počínáme dnes nový školní rok. Posilnění na duchu i na těle shromáždili jste se opět ve škole, abyste učení své školní buď započali, nebo v započatém pokračovali. Důležitý jest to úkol, jež před se berete, k jehož řádnému provedení pomoci s hůry potřeba jest. Proto také první cesta vaše byla sem do chrámu Páně, kde jsme právě vzývali Ducha sv., onoho dárce všeho dobrého, aby osvětlil rozum váš, aby vám dal sílu a pomoc k provedení nesnadného úkolu tohoto. A dobře tak, že s Bohem jste začali; neboť kdo s Bohem začíná, šťastně dokončuje. — „*S Bohem začni v každé době, podaří se dílo tobě.*“ —

M. ž. důležitý jest to okamžik, v kterém se právě nacházíme. Jako každý rozumný člověk hned na úsvitě dne přemýšlí o tom, co po celý den pracovati bude a sám u sebe praví: to musím dnes s pomocí Boží vykonati, to musím provéstí — jako ten, kdo na cestu se vydává, má ustavičné cíl své cesty na mysli, tak musíte i vy dobrou předsevzetí a dobré úmysly vzbuditi v sobě již dnes pro celý rok školní. Jsem žákem, chodím do školy, abych den ze dne prospíval ve vědomostech a mravnosti, musí vám na mysli tanouti již dnes i po celý školní rok. Ano prospěch ve vědomostech, jichž v životě potřebovati budete, mravnost, zbožnost a bohabojnost, které vás v tomto i v budoucím životě jedině oblažiti mohou, toť ten vznešený účel, za kterým do školy přicházíte. „Dobře se uč a buď hodný!“ tak napomínal vás pečlivý otec, když vás do školy vedl; „dobře se uč a buď hodný!“ tak se slzami v očích napomínala vás dobrá matka vaše křížem sv. vás žehnajíc, dříve než jste se dnes do chrámu Páně odebrali. Táž slova,

táž napomenutí nesčíslněkrát slyšeti budete z úst našich.

Než prospěch ve vědomostech, zušlechťení a zdokonalení mravné jakkoli vznešeny a důležitý jsou samy v sobě, právě tak jsou nesnadny. „Učení dlouhé a život krátký jest,“ praví latinské přísloví. „Vidím lepší věci a schvaluje je přece k horším se kloním“, stěžuje sobě pohanský spisovatel (Ovid). I potřebí vám vůdce, dle něhož by jste kráčeli, potřebí vám vzoru, dle něhož byste se spravovali, byste neochabli, nýbrž šťastně cíle svého došli. Jakého vůdce mám vám dáti, jaký vzor mám vám na oči postaviti? Ó kde najdu vůdce spolehlivějšího, kde vzor dokonalejší nad božské dvanáctileté pachole Ježíše Krista, jehož chleb učení vám lámati budu! Pravít o něm sv. evangelium: „*A Ježíš prospíval moudrosti a věkem a milosti u Boha i u lidí.*“ *Ježíš K. tedy, váš nejlepší přítel budiž vůdcem a vzorem vašim?*

Abyste m. ž. ve vědomostech aneb v moudrosti dle vzoru Ježíše Kr. prospívali, potřebí vám *pilnosti vytrvalé a práce neunavné*. Bez práce a přičinění člověk ničeho se nedomůže. Člověk jest stvořen k práci jako pták k létání. Zahálka jest počátek vši nepravosti. Práce však obveseluje, práce silí, zušlechťuje a mravně zdokonaluje. Stojatá voda bývá nečistá a plná hniloby, kdežto plynoucí potůček bývá jasný a svým srčením a pohledem každého potěší. Poslednějšímu svou pilností se podobejte a budete k radosti samým sobě i jiným. Pozorní buďte tedy při vyučování ve škole, pilní a pracovití doma. Nemařte ani chvíle. Čas rychle ubíhá a ztraceného nikdo nevrátí. Jsme na počátku školního roku, však rok ten jakkoliv se zdá na pohled dlouhý rychle uběhne, že se toho ani nenadějete. Blaze vám, jestliže jej v užitečné práci ztrávíte! Radost způsobíte svým rodičům, radost učiníte nám, svým učitelům, sobě samým pak nejvíce prospějete, neboť zabezpečíte sobě své blaho časné i věčné, stanete se podobnými dvanáctiletému Pánu Ježíši, jenž prospíval nejen věkem, nýbrž i moudrostí.

Dle svého božského vzoru máte m. ž. prospěti nejen moudrostí, nýbrž také *milosti před Bohem i před lidmi*. Co to znamená? Návštěvou školní máte se stávati den ze dne mravnějšími, ctnostnějšími a bohumilejšími. Škola nejenom obohacuje vědomostmi, nýbrž i vychovává a mravně zušlechťuje. Škola nejenom vychovává učené lidi, nýbrž i dítky království Božího. Pramen vši moudrosti jest Bůh, a proto také veškeré učení na Bohu zakládati se musí. „*Počátkem moudrosti jest*

bázeň Boží.“ Co by bylo do člověka, byt byl sebe učenější, o němž by se říci musilo, že o Pána Boha, o sv. náboženství nedbá, že jest spustlých mravů? Modlitbou tedy započínajte práci svou, při práci na Pána Boha myslíte, s ním ji skonávejte. Pamatujte a nezapomeňte, že marné naše namáhání bez Božího požehnání.

S těmi tedy úmysly dnes tento rok školní započnete a při nich vytrvejte. Pilnost vytrvalá, přece neunavná, zbožnost a bázeň Boží ať jsou vašimi vůdkyněmi po celý rok. Pak prospívati budete jako dvanáctiletý Pán Ježíš nejen věkem, nýbrž i moudrostí a milostí před Bohem a před lidmi. Duch sv., jež jsme právě o pomoc vzývali, sestoupí na vás se svými sedmero dary: s darem moudrosti a rozumu, rady a síly, umění a pobožnosti a naplní vás bázní Boží, abyste co jste dnes s ním započali, za pomoci jeho šťastně ku spáse duší svých dokončili. Amen.

Sv. Terezie.

Klášteří zvonky s nevysoké bány
Pokoje přály celé krajině;
Vše uspalo jich tklivé Anděl Páně,
A luna bleďá bděla jediné.

Ta luna bleďá, jak se ocitla
U starověkých kobek kláštera,
Aj, u okénka tam se zastavila,
Nedbajíc další pouť večera.

A zřela do vnitř celá v ndivení,
Tam do okénka zřela zvědavě.
Co kmitá se tam za nočního snění?
To hoří lampa k Boží oslavě.

To hoří lampa svojí slabou září.
Zdaž je to kaple v tomto úkrytu?
Hle, obraz Kristův zřítí na oltáři
A před ním panna v černém hábitu.

Ta panna klečí. Snad že hledá sobě
Posily tady ve svém soužení?
Prohň, ty panno! v této pozdní době
Již ustaň a nech toho modlení.

Však panna neslyšíc, dál hlavu sklání.
Snad že tn právě Boha velebí?
Snad její duše tone v rozjímání
O slastech nehynoucích na nebi?

Ach nikoliv! To její smutnou duši
Ten anděl svádce právě obletá.
Odkud se vzal? To sotva někdo tuší,
On jako mor se loudí do světa.

Ten také nyní lichotivá slova
Té panně šeptá v černém hábitu.
Ach slova pěkná — jako andělova,
Však srdce jeho — srdce bez citu.

„Ó svět je krásný, věř, že nevyrovná
Se jeho kráse tvoje modlení.
Co máš tu jen? Hle tato kaple skrovná
Jest jako hrob tvůj, tvoje vězení.

Tam pohled na ty vystrojené sně,
To moře světél a tu zábavu.
Ó pojd' již, pojd'! Tu trávíš život líně,
Tam korunu ti složí na hlavu.“

A panna klečí, klečí bez přestání,
Jako by socha byla z kamene;
Tak klečí tiše, jenom hlavu sklání,
A srdce tiskne bouří ztícené.

A v světle lampy tamo na oltáři
Jest obraz Kristův sotva viděti; —
Tam pán Syn Boží, — v jeho tiché tváři
Je psáno vše, co musil trpěti.

Ten daleko své ruce rozprostírá,
Snad tebe volá do své náruči?
Ó rei jen jemu, co ti srdce svírá
A on tě snášeti vše naučí.

Tam k tomu kříži svoje oči zvedá
Ta panna smutná s černým hábitem;
Ty oči mdlé, ta tvář její takbledá —
A rty se modlí cosi šepotem.

„Ó Pane. Pane! těžko odolati;
V mém srdci něco, — červ to hlodavý,
Ó Pane, Pane, ono sílu trátí,
Jen se ho dotkni, pak se uzdraví.

Jen se ho dotkni! Bude zase čisté,
Když mocná ruka Tvá ho posvěti.
Ó pomoz, pomoz Pane Jesu Kriste,
Mé srdce nauč více trpěti.“

Takto se modlí, ruce pozdvihuje,
A k tomu kříži hledí poznovu,
Co světlo lampy mdle jen osvětluje
Tu svatou zsinanou tvář Kristovu.

A když tak hledí, vidí z nenadání,
Vidí tam cosi — jako anděla,
Ten k ní se blíží, již se dolů sklání —
Ach, tolik krásy nikdy nezřela.

Ten anděl — nevím, co že to má býti,
Cos divného to drží v pravici,
To se tak blýská, tak to divně svítí,
Že zrak se kalí panně klečící.

Toť šíp a jeho hrot ční proti panně.
Což zmařen být má život nevinný?
Pro Bůh, již chystá anděl se ku ráně,
A ztápí šíp ve prsa dívčiny.

Však nastojte ta rána k smrti není!
Aj, panna z ní se ještě raduje.
Ten úsměv tichý, zraku vyjasnění —
Ó jistě za tu ránu děkuje.

„Ó Pane, díky, Jesu Kriste milý!
Ty srdce moje vezmi obětí; —
Pryč liché sny, co tak mně lichotily,
Jen dej mi vždycky, vždycky trpěti.

Kdo trpí s tebou, tomu z utrpení
Vyplyne tisíc nových radostí.
A klid a mír, jimž v světě rovno není,
Se do srdce mu navždy zahostí.“

Tak panna mluví; zase v chudé záři
Se halí kaple v lampy zázvitu,
A obraz Kristův zřítí na oltáři
I pannu před ním v černém hábitu.

Již mraky noční zahalily nebe,
I luna bledá již se ztratila. —
Ty, panno! S Bohem! Pán Bůh potěš tebe
A staň se Tobě, zač jsi prosila.

A tak se stalo! Nyní v nebi žije
A zase Boha svého velebí.
Vzpomeň si na nás, svatá Terezie,
Oroduj za nás věždy na nebi! P.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Františka z Assisi o dokonalosti
evangelické a odměně.

Nejsvětější a nejvelebnější Trojice Boží,
Bože jediný ve třech osobách, kořím se před
Tebou s city nejhlubší pokory a vzdávám
Ti ze srdce pocty, jež přináležejí Tvé veleb-
nosti nejvyšší. Důkazem toho smýšlení bu-
diž toto rozjímání, jež konati chci za Tvé
přítomnosti.

Rozjímej, knězi nábožný, slova, jimiž
Kristus Pán tebe, úřad kněžský nastupují-
cího, vyzýval, abys všecko opustil a Jej ná-
sledoval, a slova, jimiž stonásobnou odměnu
ti slibuje.

Život sv. Františka budiž mi vzorem,
který s pomocí Ducha sv. chci zkoumati a
napodobiti.

I. Sv. František podlé rady evangelické
sebe zapírá měrou plnou a dokonalou. Tři jsou
náruživosti, kterými ďábel svět pustoší, Boha

potupuje a duše hubí: lakota, ctižádost, rozkošnictví. Podobně jsou tři ctnosti, kterými Ježíš Kristus a Jeho svatí Boha velebí, dílo ďáblovu ničí a vyvolené chrání; tyto tři ctnosti, na nichž spočívá zapírání sebe evangelické jsou: láska k chudobě, láska k potupě, láska k utrpení. Shledáváme, že u sv. Františka způsobem podivným září:

1. *Láska k chudobě.* Bossuet o sv. Františku praví, že chudobu miloval nadšeností horoucí. Nemiloval ji jedině on sám, nýbrž také působil, aby ji milovali jiní.

Jsa mladíkem jevil silnou náklonnost k nádheře světské a životu marnému. Ale brzy opouští postavení skvělé, aby zcela se odřekl všech věcí pozemských. Aby obět tuto velikou přinesl, nestačilo mu pouze potlačovati své náklonnosti dřívější; bylo mu též odříci se zbožné radosti, jakou cítil rozdávaje potřebným s velikým zalíbením. Za štěstí daleko větší považoval s Kristem Pánem jísti chléb almužny, než Jej v chudobných krmiti a podporovati. Zdá se, jako bychom jej slyšeli, an volá: „Syn Boží když se narodil, když na této zemi život trávil, když umíral, všech věcí byl prázden; neměl ani tolik, nač by hlavu svou položil. O svatá chudobo, poklade nevypravitelný! žádné bohatství s tebou porovnatí nelze.

Nazýval chudobu svou královnou, matkou, nevěstou a ustavičně Boha za ni prosil. Se zvláštní zálibou a vroucností často se modlil: „Pane Ježíši, ukaž mi cestu chudoby a ctnosti, která srdci Tvému tak jest vzácná. Měj se mnou útrpnost; neboť ji miluji tak náruživě, že bych bez ní nemohl žíti . . . Vtiskni mi její pečeť. Dovol, aby bylo vyznamenáním mým a vyznamenáním synů mých nic nemítí a toliko z almužen žíti; a i almužen chceme užívatí mírně, abychom v každé době cítili nějakých účinků svaté chudoby.

„Kdyby ctnosti měly postavy lidské,“ vece P. Nouet, „beze vši pochybnosti mohli bychom se domnívati, že chudoba evangelická tělo a duši přijala v osobě sv. Františka. Když se vzdal dědictví otcovského, neměl na celé zemi, co by svým nazval zbožím; své tělo považoval za otroka, kterému odpíral všechno, čeho nevyhnutelně potřebí nebylo k zachování života. Když cítil, že smrt se blíží, žádal, aby položen byl na popel, dříve však aby mu byl šat svlečen a roztrhaný kus šatu byl naň položen jako na žebračka. Jeho duch nic neměl společného s lakotou. Lakomec žárlí proti tomu, kdo jest bohatším než on sám. Ale František žárlil proti každému chudasu, jenž byl po-

třebnější než on. Lakomec nikdy nema dosti; ale František vždycky říkal, že má příliš mnoho; čím byl chudobnější, tím byl spokojenější.“ Miloval chudobu a uměl působiti, aby ji také jiní milovali.

Probíhá městy a vesnicemi; všude opakuje první blahoslavenství Pána Ježíše: „Blahoslavení chudí! Blahoslaven, kdo na světě nic jinak nemiluje než pro Boha; ještě šťastnější ten, kdo nic nemá.“ Jeho slovo a jeho příklad dojmají tak mocně, že veliké množství mužů se hromadí kolem něho, aby dobrovolně se oddali chudobě. Činí z nich společnost, které za pravidlo ukládá, chudobu Ježíšovu. Slibuje jim ochranu nebeskou a požehnání přehojných, pokud by tato ctnost mezi nimi kvetla. Též ustanovuje, aby ve chrámech, jež ke cti a slávě Boží by stavěli, jednoduchost, sprostnost a chudoba byly ozdobami. Nad míru byl tichý a mírný; jenom tenkrát, kdyby někdo byl se pokoušel v jeho řádu oslabiti ducha sv. chudoby, byl by se protivil takovým snahám přísností neuprositelnou.

2. *Láska k potupě.* Toť pokora dokonalá, ve které, jak praví sv. Augustin, chudoba duchovní zvláště záleží (*intelligentur pauperes spiritu humiles*). Sv. Františka tajno nikterak nebylo, že potupy světské dojde, zvolil-li život, zásadám světským zcela odporný. A věru obyvatelé Assisiští, jak mile jej spatřili chudobně oděna neobyčejně, ulicemi jej stáhli a tupili; otec jej dal zavřítí a jako člověka nebezpečného spoutati. Po příkladu Ježíše Krista toužebně si přál, aby hanbou byl zasypan; čehož se mu, jako Spasiteli, měrou plnou dostalo. A když později svými zázraky působil, že jemu všickni se divili, tehdy nejvíce o to dbal, aby se pokořil. Mluvil-li kdo o skutečích jeho, požehnáním Božím provázených, odpovídá s Marií P.: *Respexit humilitatem* (vzhlédl na pokoru); užívá-li Bůh jeho díla, děje se, jak on vykládá, proto, že mezi lidmi nenalézá nižšího a bídějšího, nikoho, jenž by schopnější byl, aby zásluhu Mistra nebeského patřičně objasnil, poněvadž Mistr nebeský tím větší jest a se objevuje, čím nižší a nepatrnější jest nástroj, jehož užívá. Tak se pokořuje a ponizuje, že se považuje hříšníkem nehodným, jenž jest schopen ke všem zločinům, nezdržovala-li by jej otcovská ruka Boží. Čím více milostí přijímá, tím více oplakává svou nevděčnost, poněvadž jest přesvědčen, že každý jiný lépe by jich užíval.

3. *Láska k utrpení.* Od té chvíle, co se obrátil, jeho srdce láskou k Bohu takovou bylo proniknuto, že utrpení Ježíšovo si před-

kládal ustavičně na mysl. Hořel touhou, aby za Pána umřel, chtěl život dáti za život. Třikrát snažil se mezi nevěřícími dobytí koruny mučennické; ale toto vyznamenání vždycky mu odepřeno bylo. Aby nahradil, co učiniti nemohl, podrobil se kajícím skutkům nejprísnějším. Spí na tvrdých kamenech jako by země mu byla příliš měkká; nosí ostrý pás, kterého nikdy neodkládá; válí se ve sněhu a trní; každého roku čtyři posty přísně zachovává požívaje toliko potravín nejsprostších, které mísí s popelem. Byť i nařikala přirozenost a smyslové reptali sebe více, sv. František ten jediný má úmysl, aby Spasiteli se stal podobným. Žil toliko pro kříž. Ustavičné pozorování ran Spasitelových v něm touhu roznítlo horoucí, aby pro Krista Pána nosil rány a bolesti. A ejhle, přání jeho jest vyplněno. Byl právě na místě pustém, kde přísných skutků kajících byl bedliv. Když se modlil a Pánu žaloval, že lidé, kteří krev Mistrovu vycedili, jeho krve šetří, jeho tělu vtisknuto bylo patero ran Kristových, jež jej proměnily v živého beránka obětního a jej k Mistru bolestmi plnému podobným učinily. Nikdy dokonaleji zapírání sebe evangelické konáno nebylo, nikdy měrou takovou odměněno nebylo, a to již na této zemi samé.

II. *Stonásobná odměna od Pána slíbená sv. Františku způsobem podivným jest udělena.* Bohat byl ve své chudobě, šťasten v utrpení, ctěn v nehlubší pokoře.

1. *V nedostatku největším sv. František nalézal hojnost.* Večer před svým utrpením Ježíš Kristus apoštolů se táže: „Když jsem vas vyslal bez peněz, bez obuvi, bez prostředků hmotných, zdaž vám něčeho se nedostávalo?“ Stejnou myslí odpovídají jako jedněma ústy: „Pane, nic nám nescházelo.“ Sv. František žije v chudobě a nehlubší skrytosti, bez důstojenství, bez úvěru; ale poněvadž jest chudoben v Kristu a s Kristem, proto chudoba jeho bude úrodná a pramenů jemu odevře jistějších, než jsou všechny poklady světské. Lidé jemu kláštery staví, lidé jemu zásob přinášejí potřebných, aby družstvo jeho četné živilo. Více namáhati se musí, aby hojnost odmítal a své dítky chránil lákavého bohatství nabízeného, než aby věci potřebných opatřil aneb osladil strasti chudoby dobrovolně přijaté. Chudoben sice jest v Kristu, vece sv. Bernard, ale tím bohatší, poněvadž prozřetelnost jemu dává všechno, čeho potřebuje, a poněvadž ničeho více si nepřaje.

2. *V utrpení nalézal milost nejsladší slasti.* Obvykle lidé se domnívají, že kříž Kristův

jediné posvěcuje; toť omyl, též oblažuje. Srdcem blaho se cítí; člověk blažen jest, je-li tím, čím býti si přeje. (*Nulli beatiores sunt, quam qui hoc sunt, quod volunt. Salvian.*) S jistotou však tvrditi možno, že požitky světské nikdy takovou mocí netáhly k sobě srdce pozemsky smýšlející jako utrpení srdce sv. Františka. Nikdy na zemi nebyl žádný člověk se svým osudem tak spokojen, jako sv. František v největší chudobě a nuzotě. Na své poušti, na svých skalách, ve všech trápeních a bolestech, jež mu bylo snášeti, radostí takořka jest uchvácen. Celé noci opakuje slova: „*Deus meus et omnia*“. (Bože tys můj statek jediný). Mám svého Boha a v něm všechno.“ Hledal blaženost v tom, že tvorů, jak možno jest, se vzdaloval a jak možno, k Bohu úzce a těsně lnul; a nalezl štěstí, neboť je hledal tam, kde jest; nepřestával volati: *Deus meus omnia!* A když slova ta říkal, vyléval potoky slz, ne slz bolestných, nýbrž radostných, které vycházejí ze slasti, již srdce cítí, když Bůh k němu se sklání a je útěchou a milostí přehojnou naplňuje. Tato slova volával, an rozjímal, an pracoval, v každé době, na každém místě, a vždycky s novou nadšeností: *Deus meus et omnia!*

3. *V pokoření konečně nalézal nejvyšší uznání.* O Šalomounovi se vypravuje, že svou moudrostí a svým bohatstvím povýšen byl nade všechny krále pozemské; sv. František mezi svatými vyniká svou pošetilostí zdánlivou a chudobou. Od světa žádá toliko, aby jím pohrdal a jej zavrhoval; ano i k tomu směřuje, aby byl zavrhován; ale čím více se namáhá, aby se stalo, čeho si přeje, tím více svět o to pečuje, aby byl ctěn. Jak se mu asi povede u pyšného sultána egyptského, rozhořčeného nepřítele jména křesťanského? Očekával alespoň, že s ním naloží, jako Herodes s Ježíšem. Ale stalo se zcela jinak; sultán jemu se diví a jemu znamenitou čest prokazuje. A když do své vlasti se vracel, ve městech s jásotem, s nadšením jest vítán, kněžstvo a lid se hrnou, aby jemu čest vzdávali. Mezi sebou takořka závodí, kdo dříve se dotkne jeho šatu a políbí jeho nohy. Taktéž ctění byli jeho soudruzi. Byť i podlé své prostoty sebe více se znepokojovali, sebe více o to usilovali, aby jím taková vyznamenání se neděla, nicméně lid tím více se snažil jím dokázati svou úctu. A kterak mohlo se díti jinak, uvážíme-li dary mimořádné, jež nebesa projevovala na tomto otci a jeho dítkách? Toť jest, Bože můj, způsob, jakým odměňuješ duše velkomyslné; neznají konce Tobě se obětující,

pročež i Ty neznáš konce, an je miluješ. Odstraň ze srdcí našich všelikou náklonnost ke věcem pozemským nezřízenou; odluč nás od nás samých. Kéž jsme Tebe milovali, kéž jsme milovali Tebe jediného; pak v Tobě nalezneme, jako sv. František, pravý pokoj a pravé štěstí a s radostí oblažující volati budeme: *Deus meus et omnia*.

Rozjímání stručně opakováno.

I. Sv. František podle rady evangelické sebe zapírá měrou plnou a dokonalou, což dokazuje:

1. Láskou k chudobě. 1. Sv. František tak daleko v té lásce dospěl, že jí obětoval též radost, jakou cítil rozdáva je chudým; raději chtěl s Ježíšem jísti chléb almužny, než Jej v chudobných krmiti. Takto se rád modlíval: „Pane, ukaž mi cesty chudoby, tak náruživě ji miluji, že bych bez ní nemohl žítí.“ Jeho láska k chudobě působila, že také jiní ji milovali.

2. Láskou k potupě. Tot pokora dokonalá. Po příkladu Ježíše Krista toužebně si přál, aby hanbou byl zasypán; jeho žádost byla vyplněna. Když jemu se smáli a spílali, radostí byl uchvácen; čím více jej ctili, tím více se pokořoval.

3. Láskou k utrpení. Utrpení Ježíšovo stálým bylo předmětem jeho rozjímání; hořel touhou, aby za Pána vydal též život svůj. Všelikým způsobem své tělo křížuje. Se sv. Pavlem říci může, že rány Krista Pána na svém těle nosí.

II. Oběť jeho způsobem podivným odměněna. V nedostatku největším nalézal hojnost. Chudoba jemu odevřela pramenů jistějších, než jsou všechny poklady světské; více namáhati se musí, aby hojnost odmítal, než aby věci potřebných opatřil. V utrpení nalézal nejsladší slast. Na poušti, na skalách celé noci opakoval: „Bože, Ty jsi můj statek jediný“; tato slova když volal, srdce jeho radostí plesalo. V pokoření nalézal největší slávu. Kdo byl kdy tak ctěn? Čím více usiloval o to, aby jej svět tupil a zavrhoval, tím více svět se snažil, aby mu dokázal svou úctu.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Podobenství a paraboly.

XII.

Pokora.

Mladý Chlouba prosil souseda včelaře, aby mu ukázal, jak mají včely v úlu med uložený. Soused otevřev úl vyndal plný plást, a ukazoval jej Chloubovi. „Však já žádného medu nevidím,“ zvolal nespokojený mladík;

„nevidím leč samý vosk.“ Po té včelař nožičkem odloupl na plástu několik víček, jimiž plné buňky byly zalepeny. A hned jako zlato zableskly se z otevřených šestihraných sklípků perly medové. „Ale pročpak,“ dále Chlouba nelibě se pronesl, „ty včely tak vonné a skvělé ovoce pilné práce své zalepují, zakrývají? Proč nenechávají bohatých buněk svých otevřených, aby každý mohl se libovonnému a zlatoskvoucímu pokladu jejich obdivovati?“ „To by na zlé vyšlo milým včelkám našim,“ zarazil všetečného posuzovače zkušený pěstoun včel. „Vonně by sice med nezavíčkováný a nezakrytý; ale tato vůně byla by zrádcem, jenž by přilákal vosy, sršně, včely zlodějky a ty by brzy včelstvo o všecken pracně nashromážděný poklad jeho připravily. Blýskal by se sice med z buněk nezaklopených, ale více a více by se míchal s vzduchem zevnějším, až by zkysal, až by se zkazil, až by se včelám proměnil v jed. Dobře tedy včely dělají, že med ve voskových skrýších svých uložený zakrývají, zavíčkovávají.“

„A dobře,“ neměl upřímný soused za zbytečné ještě připomenouti mladému Chloubovi, „i my lidé, my křesťané děláme, nechlubíme-li a nehonosíme-li se svými přednostmi, svými ctnostmi a dobrými skutky, zakrýváme-li to všecko víčkem pokory, skromnosti, mlčenlivosti. Marným chlubením a honosením jiného se nedoděláme, leč, že proti sobě vzbudíme závistníky o zkázu naši usilujících, že si přitáhneme pochlebníků nás mámících a oslepujících, že přijímáním chvály lidské si pokálíme a pokázíme svatý úmysl svůj, jímž jedině dobré skutky naše nabývají ceny věčné, a že si nasadíme v srdci svém pýchu, kterouž se otráví všechna duše naše.“

Strídmost.

„Co děláš, lenochu!“ osopil se mistr kovář na učně, „ty skoro nic měchem nedýmáš; oheň sotva rozděláváš mi ve výhni uhasl. — „Co teď zase vyvádíš divochu!“ podruhé obořil se na učenníka mistr, jenž byl znova oheň rozdělával; „teď zase dýmáš, až můžeš mých přetrhati; a zase mi oheň uhasl.“ — „Jak pak tedy mám dýmati?“ ozýval se mrzutě učenník, „když jsem dýmal málo, oheň uhasl, a když jsem dýmal, co jsem síly měl, oheň také uhasl.“ — „Nemůžeš-li darebo!“ plýsnil mistr učenníka, „tak dýmati, aby to nebylo ani příliš málo ani příliš mnoho? Pak oheň pořád pěkně hoří. K tomu arcíť jest potřebí více pozornosti a přičinlivosti. Ale to jest právě to, co ti mnoho nevoní.“ — „Ba ovšem,“ uchytil

se posledního slova přítomný starosta, muž moudrý a v náboženství cvičený, „to lidem nejméně vonívá, aby v svých náklonnostech, v svých snaženích, v svých soudech byli vždy střídmi, se drželi cesty prostřední. Jsoutě jednou nesprávní a neužili skrblici, a podruhé zase marnotratníci, což obojí jest nepravost; jenom vyhýbají se správné a dobročinné šetrnosti. Jednou dětem svým všecku zvůli dávají, a podruhé zase s nimi se katují, obojí je kazíce; jenom obcházejí moudrou kázeň, kterouž se vychovávají děti mravné, myslí, že jiné není možné, leč buď býti neznabohem, anebo býti svatouškem, což obojí jest blud; jenom nechtějí rozuměti nábožnosti osvicené, upřímné, v dobrých skutečích plodné. Nevonívátě lidem střídmost, cesta prostřední, proto, že tu jest třeba se zapírat, si rozvažovati, míti trpělivost. Avšak jen cestou prostřední přichází se k dobrému pořádku, k ctnosti, k pravdě, k spokojenosti. Dobře sv. náboženství naše klade střídmost mezi čtvero stěžejných ctností.“

Ctnost.

Tři žáci z vyššího učení šli procházkou se svým učitelem duchovním. V hovoru svém přišli i k tomu, jak se přiházívá člověku, že hledá-li něco, toho nenalézá, a že, nehledá-li toho, to nalézá. „Když jsem o posledních prázdninách byl doma,“ jal první vykládati zkušenost svou, „přijela k nám návštěvou babička; ta stýskajíc si na dušnost svou projevila přání, by měla k užívání plicník. Plicník islandský, jenž jest z řádu lišejníků, ten já dobře znaje a věda o něm, že roste v blízkém lese, hned tam pro něj běžím. Sjezdím a slezu les kříž na kříž, ale po plicniku nikde ani památky. Jak mi bylo líto, že milá babička odjela bez plicniku! Druhého dne, sotva že vkročím do lesa, abych se tam procházel, a sotva že se sehnou, abych si utrhl květinu, vidím plicniku celou slitinu. Když jsem plicník hledal, nenalezl jsem jej, a když jsem jej nehledal, nalezl jsem jej.“ — „Nedávno byl jsem v společnosti,“ ujal se řeči druhý z žákův, „kdež se vyložila otázka, které byly v novém věku nejznamenitější schůze a úmluvy mocnářské a mezinárodní. Slíbiv, že za chvíli k té otázce zevrubně odpovím, odběhnu domů vyhledat lístku v jedné z dějepisných knih mých založeného, kdež jsem měl všechny novověké mezinárodní sjezdy a úmluvy i s lety jejich zaznamenané. Převracím v knize list za listem, vytahuji knihu za knihou, ale o lístku ani pohádky. Jak

jsem byl zahanben, když vrátiv se k společnosti zůstal jsem v dluhu se slíbeným výkladem svým! Druhého dne rozevru dějepisnou knihu svou, abych si tam něco přečetl, a nastojte! hned vyhrne se mi prožluklý lístek. Když jsem lístku hledal, nenalezl jsem jej, a když jsem jej nehledal, nalezl jsem jej.“ — „U mne,“ vypravoval konečně třetí, „zastavil se o prázdninách cestující spolužák, milovník starobylých penízů. I já mu chci se pochlubiti se svou sbírkou památných penízů. Sháním se po klíčku k skříni chovající sbírku mou; ale klíček ten tam, jako by byl do vody padl. Jak mrzutě vyprovázel jsem odcházejícího přítele, že jsem se mu nemohl prokázati se svými vzácnými poklady. Druhého dne rozepnu tobolku svou, abych si vzal peněz na potřebné vydání, a co se mi tam zakmitne, to jest nešťastný klíček. Když jsem klíček hledal, nenalezl jsem jej, a když jsem jej nehledal, nalezl jsem jej.“ — „Tak tomu bývá milí mladí přátelé,“ vložil se teď v hovor učitel duchovní, „že hledá-li se něco, že se nenalézá, a nehledá-li se to, že se to nalézá. Ale přece tomu tak nebývá vždycky; přece z pravidla se nalézá, co se hledá, a se nenalézá, čeho se nehledá. Jen jedno jest zboží pozemské, zboží převzácné, o němž vždycky platí, že hledá-li se, se nenalézá, a nehledá-li se, se nalézá.“ — „A které jest to podivné zboží?“ všechny tři hlasy najednou zvědavě se táží. „To zboží,“ odpovídá učitel zvukem povýšeným jest. — *česl.* Cím kdo jest ctižádostivější, tím dál jest ode cti; neboť lidé ničehož hned tak na člověku neznamenaají, jako, že jest chlubný, pyšný, ctižádostivý; a pro nic lidí tak člověkem nepohrdají, jako pro pýchu a ctižádost jeho. A v tím větší přichází opovržení pyšný a ctižádostivý, čím méně poznává chyby své, čím tíže se napravuje, čím bývá horší v mravech svých. Ale budete-li nejméně o to se starati, aby vás lidé ctili, a budete-li nejvíce starati se o to, abyste se napravovali, abyste prospívali ctností a vědomostmi, abyste věrně konali povinnosti své, abyste vedli život hodný a pořádný; pak často se vám přihodí, že se podivné shledávající, jak si vás lidé váží; pak vám čest sama přijde. Čest tím více nám se ztrácí, čím více ji vyhledáváme, a tím spíše ji docházíme, čím méně po ní se honíme. Tuto pravdu sám Spasitel Ježíš Kristus nám vypodobnil svačební hostinou, kdež domácí pán toho, jenž sám se byl posadil na místo první, posílá na místo poslední, a toho, jenž seděl na

místě posledním, posílá na místo první. Tuto pravdu vyslovil zřejmě těmito slovy: „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ K. O.

Trnová koruna.

Historický román

od Václava Beneše Třebitzského.

(Díl druhý.)

I.

Na svatou římskou říši přišly hrozné časy. Bouře, jimiž se vzduch chvěl od země až ke hvězdám, otráslly državou Bedřicha Rudovousa v samých základech. Od těch dob se chýlila rok od roku víc a více k jedné straně, až jednou za bílého rána z čista jasna objevili se na jejich troskách francouzští orlové, zazobali se do ní vši silou a nebyti starého černého dvéřhlavce starožitných či spíše zmlazených Habsburků, neměl by asi kyřhauserský sedmispáč pokoje do dneška.

V těch letech, o nichž vypravuji, poletovali krkavci nad Rýnem den co den, dotíravci odvážili se až do skalních slují, pronikavým krátkotem musili by probuditi i samého Bála, natož pak starostlivého o své dědictví Hohenštaunfove. — Ale všude ticho, ve skalních slujích dusno jako v plesnivém vzduchu. Bedřicha císaře neprobudil rachot děl, každodenní záplava na noční obloze, úpění jeho pravníků, smích a drzí řeč jejich severských spojenců a což pak potom krkavci! —

Mohutný, zelenavý Rýn, tato nejněmečtější řeka na světě, jejímž vlnami hlaholí prý německá píseň už od stvoření světa, bývala celé noci studem červená, jakou měla radost z těch hradů na každém kopci po břehách a na těch hradech z jejich pánů, kteříž prý starou německou věru utápěli v korbelících se švédskými oficíry jako o závod.

Tenkrát v každém městečku německém vířily bubny verbířů, vřeštěly jejich trubky a cinkaly na dubových stolech jejich stříbrňáky. Neoralo se, neselo se, nesklízelo; ale jísti chtělo se přec všude. A bráti, kde nic není, vždycky bývá velmi těžko. A proto se za verbíři hrnuly z vesnic zástupy. Staré vykřičené rytířstvo německé zvrátilo se v otrocké žoldáčení, milostné písně středověkých „minnesaengrů“ v popěvky nekluzčího druhu, a pověstná německá čest obrážela se příšerně v zkrvaveném, matném lesku naloupených říšských tolarů.

Na jednom z výběžků lesa duryňského, jehož tmavé hvozdy poskytovaly utečencům

z rovin po několik týdnů jakéhož takéhož útulku, tábořily v prvních srpnových dnech r. 1633 asi tři rejtharské kornety. Koně, již byli uvázaní u borovic porůznu černajících se mírnými straněmi, netrpělivě dupali lesní, svěží travici a chvílemi ozval se několikero ozvěnou i táhlý jejich řehot, že kvičaly, jichž tu hnízdila celá hejna, vznesly se nad ztemnělé hlavy lesin zaletající hlouběji. —

Vojáci si hověli bezpochyby po namáhavé práci. As hodinu odtud vystupovaly nad obzor šedavé oblaky dýmu; — jakési městečko, zakončující se slůvkem „lingen“ dohořívalo. Soldateska neušetrila měšťákům ani jejich privilegií, ač to byly papíry bezcenné, staré, prohnědlé pergameny s kurfiřtským podpisem. Poctivý „šultajs“ za jeden takový pergamen, kterýž zdejšímsi usedlíkům pro všechny věčné časy potvrzoval výsadu zvláštní, že směli každým rokem přinášeti na vladařův stůl jahody červené i černé, rejtharovi nabízel deset rýnských; jezdec je shrábl, ušklebil se, zaklel a pergamen před purkmistrovými očima na deset kusů roztrhal.

Tu a tam hráli pod stromem i v karty. Ale byly už rozedřené, sotva rozeznatelné. Často strhla se i hádka, proto že jsou prý znatelné. Před očima hráčů zaleskla se také ocel, protože poškozenec chtěl svou sázku zpět. Vždycky skorem brávala také vojenská ta hra zlý konec. Leckterýs musil podhozeného „touše“ či „krále“ zaplatiti jedním okem, jednou rukou, několika jizvami, — a stávalo se, že i životem. Hra bývala zcela jednoduchá, „ctily se“ barvy, rabovalo se, sázky se hnaly do výšky, potom se přisazovalo, třeba naloupené číše, poháry, zlaté kříže a kalichy; nešetřili ani monstrancí. Dnes šlo však ještě všecko s pokojem. Tři nejodvážnější hráči dívali se na své soudruhy se zachmuřeným obličejem a s rukama přeloženými přes prsa. K tomuhle regimentu byli naverbováni před třemi měsíci.

„U Papenhajmáků jsme se měli jinak! Co kdo si urval, bylo jeho. A kdyby to byla třeba švejdská královna!“

„Tak taky po právu! Zač život nasadím, pak že mi to má jiný urvati před vousy? Však vypořádání ještě nejsme!“

Obrovský chlap v koženém, pomaštěném kabátci, s rozedraným bandalírem ledabylo přehozeným k boku od ramene, chřestil významně dlouhým, jezdeckým kordem a mrštil hněvivě okem v tu stranu, kde se protahovali v bující trávě důstojníci.

„Chce-li, ať si ji vezme! Kdo pak v

těchhle letech stojí o ženskou tvář. A kdyby, dostane ji člověk, kde si jen pomyslí. Ale zadarmo pane plukovníku? Zadarmo nehraje v selském dvoře kuře a starý Papenhajmák že by měl pro nic za nic tvář si dávat rýhovati až do krve? Kdo si vysloužil svůj čas u Papenhajmských, má už přec nějaké právo!“

Starý rejthar zachřestil mečem znova a od jalovcoví, tak dvě stě kroků výše zaletěl sem as z deseti hrdel pustý smích.

Pan Řičan Hrbovatý vyprávěl, jak prý v Cechách se chodí na procesí.

Tři rejtharské kornety, jež tu byly rozloženy, náležely k regimentu pana Vavřince Hofkircha.

„Nejdřív korouhvičky, červené jako vaření raci, za těmi houfec umouněnců, po nich družičky, pane plukovníku — k pomilování! — Na vlas takovéhle! Už na vdavky.“

Řičan Hrbovatý, rytmistr druhé kornety, ohlédl se po ženské postavě, jež seděla schoulena opodál, jako by duše v ní nebylo.

„Obraz máme, družičku také, což nám schází k takovému procesí! Dej pane plukovníku zatroubiti! Ať chlapi vstávají! Jen tu jde o šaty? Družičky mívají bílé, prý z kmentu. A table otrhaná, tak jako když jde toulkou od prahu k prahu . . .“

„Nechme toho pane rytmistře! Byly by nám naše žerty už v Lipsku přišly draze. Což nevíte přátelé o jiné zábavě! Táhle ti leží kolem karet. Zná některý z vás kostky? Co s těmi penězi! Darmo nám na pochodech překážejí.“

Pan plukovník za těchto slov tkvěl takéž na téže postavě ženské. Oči se mu však leskly prudčeji, rty se i zachvěly a mladý důstojník, jenž dosud rozhovoru byl naslouchal zcela lhostejně, povšimnuv si pana plukovníka, nepustil s něho ani zraků.

Ale čímžže okamžikem byly již rozhozeny kostky, důstojníci skupili se kolem a začali zkoušeti štěstí, jež jim dosud činilo tak výborné služby ve vojně, také ve zlatě, arcitž ne poprvé.

V třicetileté válce nelišil se důstojník od podřízeného leda hedbávným bandalírem, zladeným kordem a tu a tam pštrosím pérem. V bitvě ocel či bambitku, za odpočinku odvážnou hru a spustlou zábavu; jiné zaměstnání znal z nich málo kdo. A znal-li, brzo na ně zapomněl. Nic prý nebývá ve světě lehčího než — zapomínati.

Pan plukovník hrál nějak roztržitě. Tak jakoby měl kostky v rukou dnes poprvé. Až

se tomu i jeho druhové divili. A sázel, jako by chtěl mermomocí hlavu prohráti.

Štěstí pro něho, že dlouho se takhle bavit nemohli. Pan Vavřinec Hofkirch hodil do trávy právě těžký zlatý řetěz, když přihnali se přímo k nim dva jezdcí na koních, jako by z vody byli vyjeli:

„O císařských pane plukovníku nikde ani stopy.“

„Lipsko?“

„Zelení lancoši opustili město již druhý den!“

Ženská postava sedící do té chvíle na strouchnivělem pařezu náhle s sebou pohнула, šat, jímž měla zahalený celý téměř obličej, svinul se jí až na ramena a na skupení důstojníků poprvé podívaly se dvě pomněnkové oči, v bledé, mladistvé, ale hezounké tváři zračilo se zděšení, as takové, jaké jevívá holubička, když se octne mezi ostríži a není naděje že ji kdo osvobodí. — Byla to Andělka.

„Můžeme pane plukovníku zpět bez nejmenšího nebezpečí!“

A uplynulo několik okamžiků, když se stráněmi rozlehly tři jezdecké trubky, koně uvázané u stromu zaržáli prudčeji a ještě chvílku a tři kornety regimentu Hofkirchova stály uchystány se všem všudy k odjezdu do saských rovin. Pan Vavřinec Hofkirch náležel sice k vojsku jeho milosti kufirsta Jana Jiří; ale saské roviny byly tenkrát také ještě bohaté a pan plukovník příliš rozdílu nedbal, pod kterou střechou přítel či nepřítel.

„Rytmistr Jiřinec s dvaceti muži zůstane zde! Tímhle průsmykem nesmí proklouznouti živá duše! Pane rytmistře za to mi ručíte! A tuhle jatkyňi taktéž svěruji vaší péči! Pane rytmistře, za ni mi ručíte životem!“

Pan Vavřinec Hofkirch pronesl tato slova nahnuv se těsně až k samému důstojníku.

Tři trubky jezdecké zahlaholily podruhé a tři praporečky rejtharské pustily se klusem polem i lučinami jakoby ptačí cestou.

„Buďte slečno pokojna! Nedám vám ublížení ani na vlas.“

Pan rytmistr rozestaviv blídky vrátil se pod jedli, jež vyrazila z kořenů pařezu zeleným mechem jakoby aksamitovým kobercem obloženého, k Andělce.

„Zdaleka-liž, smím-li se vás tázati?“

Pan poručík usedl si k dívce.

„Jak vás lituji! Naleznete ve mně ochránce! Přítele slečno, na kteréhož můžete spoléhati. I mne se lekáte?“

Pan Jiřinec přisedl k Andělce ještě blíže a vzal ji za ruku.

„Nebojte se mne! Jsem váš krajan. Jsem vyhnanec; máme as stejný podíl.“

„Ty pane Čech a v tomhle vojsku?“

„Vy se slečno divíte? Není saského regimentu, u něhož byste se nesetkala s krajaný! Pod švédskými praporci slouží celé české kornety!“

„Saské vojsko? Nebyli-liž to Sasíci, kteříž v Staré Boleslavi vyloupili chrám Matičky Boží, svatý obraz odnesli. A není-liž to pane váš plukovník, kterýž poručil obraz v Praze vystavit k rouhání — na místě hanby pane — pod šibenici?“

„Tentýž slečno — —“

Rytmistr Jiřinec tyhle otázky nemohl pochopiti.

„A ty všechno toto věda přece sloužíš u něho?“

„Po staroboleslavském obrazu není mi zholá nic. My za jiným cílem jdeme!“

„Ty že bys nebyl z naší víry?“

„Z římské slečno nejsem. Jsem z bratří, z těch, kterýmž spílají Pikarditů.“

Andělčina ruka se v jeho pravici zachvěla, jakoby se byla octla nad obnēm.

„Jsem psanec, do rodné země nesmím, leda s taseným mečem pod cizími praporci.“

„A co jsi zavinil?“

„Vy se ptáte slečno, co jsem zavinil?“

Hovor rytmistra Jiřince přešel v drsný tón. —

„Ptejte se těch tisíc, kteříž od desíti let jako když se řeky rozvodní, hrnuli se k českým hranicím. V rodné zemi byli boháci, a ne-li boháci, tedy aspoň všickni zámožní. A když přišli k hranicím, byli chudáci a když se octli na cizí půdě, byli z nich žebráci. Slečno drahá, což nevíte o úpadku evangelia v Čechách?“

Rytmistr Jiřinec pojal Andělku za obě ruce.

„Vždyť jste sama vypověděnou. A mně se divíte? Co pak vy jste učinila, že octla jste se v těchto končinách, kde nemá nad vámi smilování nikde živá duše?“

„Jsem arcíř vypověděnou, ale jen ze dvora, kdež mne vychovali.“

„A proč?“

Rytmistrovi tato otázka přešla rty proti jeho vůli.

„Aby prý se pod střechu toho dvora vrátil pokoj a mír.“

„Hleďte a proto se toulám, musím se toulati v cizině i já. Proto prý, aby do té země také vrátil se pokoj a mír. Nemáme-liž stejného podílu? Štěstí, že v naše ruce

jste upadla. Budu vám ochráncem — přítelem.“

Andělce se zdálo, že ruce saského rytmistra pálí žhavým železem.

„Zaplať ti pane tvou dobrou vůli Bůh.“

„Vy slečno mých služeb odmítáte? Kam pak chcete na téhle cizí půdě? Octnete se mimo všechno nadání v rukou zlých. Všude, kdekoliv se člověk ohlédne, jen vojna a vojna.“

Rytmistr Jiřinec seděl u Andělky již tak blizounko.

„Svůj život vám slečno v službu nabízím.“

„Tvůj život pane? Smím-li tě oč prositi a chceš-li mi službu prokázati, doved mne pane k zeleným lancochům.“

Tato dvě poslední slova pronesla Andělka pološeptem.

„K zeleným lancochům slečno? Což snad vy u nich? Mezi císařskými regimenty jsou nejhorší. Je z nich už jen zbytek. Celý regiment leží na lipských rovinách. Zelení lancosi vydali na smrt bratra našeho plukovníka, protože prý chtěl přejíti. Z regimentů zelených lancochů slečno zbylo asi půl setniny.“

„Jsou nově zverbováni.“

Jiřinec jednu ruku dívčinu ze své vypustil.

„Pane prokážeš mi tu službu?“

„A jak, že chcete zrovna k nim?“

„Už jsem ti pane tolik pověděla! Už příliš mnoho. Svých služeb nabídl jsi mi sám. Chceš pane?“

„Řekněte slečno, doprovod mne do pekla, a já vás doprovodím. Ale k zeleným lancochům nikdy. Rejtharský regiment Hofkirchův přec lepší za noci než oni za bílého dne. Však se ti u nás také zalíbí.“

„Mám pane slib.“

„Pusťte jej slečno do větru. Dnes sliby tolik jako bubliny.“

„Musím k nim.“

„Snad máte slečno u nich ženicha? Potom bych vás teprv nepustil! U nás vám na hlavě nezkříví vlas. Pod našimi kordy jste v bezpečí jako v pevném hradě. A pak vás pustit nesmím! Či jste neslyšela našeho plukovníka? Je přísný, za slovem vždycky skutek. A potom už jsem si dávno nepohovořil s nikým o milé naší zemi. Vy odtamtud přicházíte, vypravujte slečno — co tam nového. Víím, že dobrého nic, ale z vašich rtů i zlé noviny mohu vyslechnouti s jasným okem, bez hněvu a v pokoji. Večer slečno tak teplounký, podívejte se, slunce nad horami, jak je líbá, jak se s nimi loučí; jen hleďte, jeden ten pohled, platí také nám,

paprsky zlatí vám bílé čilko. Aspoň zapomeneme já i vy, že dýcháme cizí vzduch. Před desíti lety jsem také tak sedával v rozkošném kraji milé vlasti a také ke mně hovořily rty na vlas jako vaše; ale byly to pohádky, rozmilé pohádky. Kam jste se vy časy mladé poděly! Sedávali jsme tak se sestrou.“

Rytmistr Jiřinec se na okamžik odmlčel a přešel si rukou čelo; zdálo se, že také oči. —

„Máte bratra slečno?“ zvolal náhle saský důstojník a upřel na dívku oči, že jejich sílu až na dně duše ucítila.

„Nemám pane.“

„Máte otce?“

„Nemám pane!“

„Ani matku nemáte?“

„Ani matku pane.“

Andělčiny oči se zarosily!

„Tak jste sirotek! A co tedy chcete u těch dáblů zelených?“

Rytmistr Jiřinec ji opět vzal za obě ruce, ale tentokrát je sevřel jako železnými obruči.

„Já nemám také otce, ani matky, ani sestry. Jsem vyhnanec, vy vypověděnkyně.“ Hlas rytmistův se třásl a oko zaplálo divným svitem už podruhé. Jiřinec však nedopověděl, co mu tou chvílí přišlo na jazyk. Zdálo se, že se vzpomatoval a slova už namířená ponechal si na čas příhodnější.

„Tak jen mi povězte, jak že v naší vlasti; jsou-liž tam ještě Čechové? Už jich málo vidíte, sesýchají se. Zda-liž tam už ten pokoj a mír? Není; vidíte, že není. Však bude slečno, ale takový, jako když přijdete o půlnoci na hřbitov, kdy tichne na kostelní věži i kulich. A jaké vaše jméno? Ani ještě vás neumím jmenovati. A tak se mi zdá, ač se vidíme teprv od včerejška, jako bychom se znali celý život, jako bychom byli bratr a sestra. Jaké že jméno?“

„Andělka pane!“

„Andělka! Zda-liž pravda, že lidem dosud v cestu a po bok staví se andělé? Kdybyste mi byla tím strážným andělem! Mohla byste Andělko?“

Jiřincův hlas zněl tak prosebně a Andělčiny tváře se rděly ještě temněji než na západě červánky.

„Co tu máme v cizině než srdce svá?“

Andělce šla při těchto slovech hlava kolem a skorem zapomněla, že ruka její v rukou saského důstojníka, kterýž slouží v regimentě Hofkirchově, jemně zelení lancoši přisahal strašlivou odpłatou.

(Pokračování.)

Mračno.

Hoj mraku, mraku bouřlivý,
jak obličej tvůj hrozivý!

Božího skrýváš hněvu blesk
a před tebou jde strach a stesk!

Již bhemem strašně burácíš,
les, krovy, domy podvracíš;
chvatem se všecko ukrývá —
a všude tvář jen tesklivá.

Již minul hrůzy, strachu den,
a mrak nám blaho nechal jen,
co ruka Boží sesýlá,
jen požehnání rozstýlá. B. H.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Obraz Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ v chrámu v. OO. Redemptoristů u sv. Kajetána.*) O jaká to byla radostná zpráva pro všechny zbožné ctitele Marie P. „Ustavičné Pomoci“, že bude Její milostný obraz v dotčeném chrámu novou korunou ozdoben a oltář na Její čest a slávu nově opraven. Každý Její zbožný ctitel vítal z plna srdce tuto zprávu. Každý zpomínal sobě na četná dobrodiní, a hojně milosti, jakých nabyl za mocné přimluvy Její. Jak jej z mnohého nebezpečí na těle i na duši vytrhla, jak jej v křížích těšila a sílila a jak ustavičně nad ním mateřskou láskou bděla; a protož ze všech útroby srdce svého přisvědčoval tomu, že Maria Panna „Ustavičné Pomoci“ jest toho měrou svrchovanou hodna, aby i obraz Její, podobným způsobem jako original jeho v Římě, byl v chrámu OO. Redemptoristů u sv. Kajetána bohatěji ozdoben a drahocennou korunou okrášlen, jelikož až dosud byl v skromném toliko rámcu uschován. A koho by také název „Ustavičné Pomoci“ mocně nedojímal? Koho by útěchou a důvěrou nenaplňoval v těchto strastiplných dobách? Který opuštěný sirotek by nezaplesal, slyše, že má ještě dobrotivou matku, která se mu ustavičnou pomocí nabízí? — Není tudíž divu, že veškerý katolický svět, jakmile tento název zaslechnul, sobě přál, aby jenom brzy poznal obraz této milostné Matky; že toužil po ní s dětinou nedočkavostí; že ji vzýval a k ní se utíkal ve všech svých potřebách. Za tou příčinou jest nám také snadno pochopiti, že se úcta Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ rychle do celého světa rozšířila a že se až do dnešního dne vždy více a více rozšiřuje. Ne-

boť Její milostný obraz zdobí mnohý chrám Páně, mnohý příbytek bohatců i chudých, na Její čest stavěny chrámy, oltáře a raženy medailky. Takovým způsobem vnikla zpráva o záračné a milostné Matce Boží „Ustavičné Pomoci“ i do naší milé vlasti, do naší matičky zlaté Prahy. — V r. 1869. vystaven jest obraz Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ v jmenovaném chrámu OO. Redemptoristův. Že Maria Panna činila divy milosti Boží, že vždy laskavou ku každému se prokazovala, a že vždy každý u Ní posily a útěchy nabyl, rozmáhala se den ode dne tato úcta a láska k Ní. U Jejího oltáře klečivali a modlívali se ctitelové každého stáří, mladí i staří, vznešení i chudí, mužové i ženy. — Když pak v r. 1877. se ještě k tomu zavedlo bratrstvo blahoslavené Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ a sv. Alfonsa Marie z Liguori, rozšířila se láska věřících ku dobrotivé Matce ještě u větší míře. Pamatujeme se dobře, jak při této první pobožnosti zmíněného bratrstva, která se konala dne 15., 16. a 17. června chrám Páně býval přeplněn, jak věřící četně k stolu Páně přistupovali, a s jakým nadšeným zápalením chvalozpěvy velebili Matku „Ustavičné Pomoci“, jak sobě libovali v tomto novém bratrstvu, neboť za tyto tři dny dalo se jich 506 zapsati. A tato třidenní pobožnost koná se nyní každý rok před poslední nedělí narození Jana Křtitele, a pokaždé se jí věřící horlivě účastňují a nábožné bratrstvo může se za tuto tak krátkou dobu honositi již počtem 5-818 údů. — Avšak letošního roku měla se úcta a láska k Marii Panně „Ustavičné Pomoci“ dovršiti. Důstojný P. rektor ustanovil se na tom, aby milostný obraz byl vzácnou korunou ozdoben a oltář, aby byl jakožto stálé sídlo Marie Panny „Ustavičné Pomoci“ co možná nejkrásněji pozlacen a vyzdoben. A sotva že se to zbožní ctitelové Marie Panny dověděli, již závodili mezi sebou o to, jakby vkusnou a uměleckou korunou obraz milostné své Matky ozdobili. A v krátkém čase jsou převzácné a drahocenné korunky zhotoveny, též vkusný rámec s mnohými anděly pozlacen, tak že oltář na každého mocně a dojmavě působí, každému se líbí, každého unáší. Slavnost přenesení okrášleného obrazu milostného ustanovena na slavnost růžencekou, na 3. říjen. Každý vroucí ctitel Matky Boží čekal tohoto žádoucího dne. Konečně se přiblížil 3. říjen a odpoledne o půl 5. zavítal nejdůstojnější pan světitel biskup dr. Karel Prucha do chrámu OO. Redemptoristův u sv. Kajetána, jsa četným duchovenstvem uvítán, aby vykonal velebný a posvátný úkon

ten. Po té vystoupil důstojný P. rektor na kazatelnu a jadrnou, úchvatnou řečí vyličil význam slavnosti této. Dojmavé bylo, když ku konci své řeči nejdůstojnějšího pana biskupa prosil, jménem pražské kolleje, jménem statečných mužů, nevinných dítek a jménem celého města, aby posvětil a ozdobil milostný obraz drahocennými korunkami; a když Marii Panně jménem veškerého shromážděného lidu sliboval, že Ji všickni chceme ještě více milovati a ustavičně ctíti, a že se přičiníme, abychom byli Její korunou a slávou, svým ctnostným životem. Nejdůstojnější pan biskup, když byl zapěl chvalozpěv „Magnifikat“, posvětil korunky a ozdobil jimi milostný obraz a sice nejprve hlavu Ježíškovu a pak Marie Panny. Když byl obraz ozdoben korunkami, vyzdvihli jej čtyři Otcové Redemptoristé, jsouce v dalmatikách, a za hlaholu zvonů a mariánského chvalozpěvu „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ nesli kostelem obraz velebné královny, Marie P. „Ustavičné Pomoci“. Dojmavý byl veškeren průvod slavnostní, který se tímto pořádkem kostelem ubíral: nejprve šla dlouhá řada mužů s hořícími svícemi, pak šli mládencové, majíce palmy v rukou, pak dlouhá řada bíle oděných družiček, pak četné duchovenstvo nejdůstojnější pan biskup, potom šli kněží s trůnem milostivé Matky k opravenému oltáři, kdež obraz do rámce vsazen byl. Potom zapěl nejdůst. p. pontifikant *Salve Regina*, které na choru líbezným čtverozpěvem dokončeno bylo. Po těchto církevních obřadech uděleno s nejsvětější svátostí oltářní sv. požehnání. Tak zaujala blahoslavená Maria Panna „Ustavičné Pomoci“ svůj stálý trůn, aby s něho hojně a milostivě žehnala všem těm, kdož k oslavení Jejímu jakým-koli způsobem přispěli, kdož důvěrně k Ní se utíkati budou, zaujala trůn svůj, aby žehnala kolleji Redemptoristův u sv. Kajetána a celé Praze a veškeré vlasti české.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 2.—6. října u sv. Mikuláše, od 7. do 11. října na Strahově a od 12.—16. t. m. u sv. Štěpána.

— V kn. arc. semináři jest letos 135 alumnů, z nichžto 10 náleží do diecése Vratislavské a 125 do arcidiecése Pražské. Chovanců kn. arc. konviktu jest 66.

— Sv. Otec vydal dne 30. září encykliku, kterou *svátek svatých apoštolů slovan- ských Cyrilla a Metoděje na celou katolickou církev se rozšiřuje a se potvrzuje den 5. července jako svátek našich blahověstů*. Encyklika vzpomíná dotýcných proseb a adres některých biskupů při vatikánském koncilu, od-

kazuje na změně poměry politické mnohých slovanských zemí, vypravuje dějiny obou světů a jejich apoštolování v Bosně, Hercegovině, Bulharsku, Srbsku, Haliči, ba i na Rusi a zmínjuje se o péči papežů k zemím slovanským. Sv. otec děkuje prozřetelnosti, že mu poskytla příležitost *osvědčiti zemím slovanským svou otcovskou přízeň.*

— *Hry pašijové v Horní Amergavě* skončeny dne 26. září. Ku poslednímu představení dostavilo se 3.500 diváků. Veškerý příjem činí 300.000 marek, z kterých připadá část na chrám tamější, na školu, na divadlo a roucha a jen nepatrný zbytek dává se hercům.

Literární oznamovatel.

— „*Sbírka písní*“ aneb kancionálek pro veřejnou a domácí pobožnost ku prospěchu mládeže školní. Šestnácté rozmnožené vydání. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Pěkný tento zpěvník, jehož více než dvakrát sto tisíc výtisků z dřívějších vydání v rukou naší mládeže se nalézá, co nejvřeleji doporučujeme důst. pp. katechetům a učitelům. V šestnáctém vydání jsou 234 písní a připojeny jsou modlitby ke mši sv., k sv. zpovědi a k sv. přijímání tak že zpěvník spolu modlitební knihou mládeže jest. Podotknouti též sluší, že zpěvník za nepatrnou cenu 16 kr. dostati lze, pěkně vázaný za 26 kr.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, vycházející v Brně, má v čís. 16. roč. III. tento obsah: Glagolita Clozianus. Podává Matěj Procházka, prof. gymn. v Brně. — Z Vídně do Terstu. Popisuje Frant. Stránecká. Básně: Na Tempelstýně. Prostý hrob. — Obě sestřence. Ze života pro život vypravuje dr. Karel Lev Řehák. (Pokr.) — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. (Pokr.) — Drobnosti. — Obzor literární. — Aforismy. — Listárna redakce.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ferd. Hecht, prof. náb. při něm. Malostranském státním gymnasiu, jmenován kanov. koll. kapitulu u Všech Svatých v Praze;
- p. Ant. Štěpnička, čestný kanov. kolleg. kapituly Staroboleslavské, stal se beneficiatem na Skalce v Praze.

Ustanovení jsou:

- p. Eduard Nutz, kapl. v Habrech, za katech. měst. škol v Únošti,

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Gustav Pietschmann, far. a osob. děkan na odpoč. v Chřibské, 20. září 1880 (nar. v

Mikulášovicích 26. září 1810, vysv. 3. srpna 1835).

Ustanovení jsou:

- p. Jan Traub, kp. v Jablonci, za katechetu při reálných školách v Litoměřicích;
- p. Adolf Rudolf, kp. v Teplici, za katechetu při reálném gymnasiu tamže;
- p. Frant. Tschischka, kp. v Jesenici, za far. v Turči;
- p. Josef Drbohlav, neom., za kapl. v Turnově;
- p. Josef Rejzek, neom., za kapl. v Litoměřicích;
- p. Josef Svátek, neom., za kapl. v Jablonci;
- p. Frant. Schöbbitz, kp. v Rochlici, za far. v Seifech (v pražské arcidiecési.)

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. Jungwirth, osob. děkan v Pošni, b. vikář střídnictví Pacovského a jubil. kněz, 17. září 1880 (nar. v Přestovicích dne 22. listop. 1802, vysv. 24. srpna 1828).

Ustanovení jsou:

- p. Frant. Pech, katech. při obecních vyš. real. školách v Písku, za děkana tamže;
- p. Lambert Ludvík, admin. v Grafenriedu, za far. tamže;
- p. Alois Skala, kp. v Červené Řečici, za adm. tamže;
- p. Frant. Lang, kp. ve Všernbech, za admin. v Hirsově;
- p. Ladisl. Dušek, admin. ve Vřčeně, za adm. v Prádle;
- p. A. Degregorio, far. v Slovenicích, za far. v Christianbergu.

Uprázdňené místo:

Pošna, fara patr. dědiců p. Třebického, do 31. října 1880.

Červená Řečice, děkanství patr. J. Emin. nejd. p. kardinála arcib. Pražského, do 24. října.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. Pařízek, katech. a ředitel škol národních a občanských v Kostelci nad Orlicí, dne 23. září 1880 (nar. 16. července 1819, vysv. 25. července 1846).

Ustanovení jsou:

- p. Jan Jelínek, za admin. v Mezříčí;
- p. Jan Fabian, neom., za kooper. v Pouchově;
- p. Jan Limberský, neom., za kap. do Zbislavi;
- p. Jindřich Raim, z řádu sv. Ben. za kp. v Polici;
- p. Aegid. Kmínek, z řádu sv. Ben., za koop. v Machově.

Na odpočinek vstoupil pan František Pecháček, č. děkan a bývalý farář v Mezříčí.

Uprázdňené místo:

Mezříčí, fara patr. knížete Colloredo-Mannsfelda, od 16. září 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč

při birmování v Chomuticích a svěcení
nového řeholního domu milosrdných
sester v Oboře, dne 3. října 1880,

již měl Boh. Hakl, far. Hořický.

Aj stánek Boží s lidmi,
a přebývatí bude s nimi.
Zjev. 21. 3.

Nevím, byl-li kdys, r. v Kr., ve vaší
klidné obci větší svátek, než jaký konáte
dnes; ne jeden, ale *čtvernásobný* jest, a každý
by sám sebou poskytoval látky dost, bychom
o ní zbožné rozjímání sobě učinili.

Nejprv *apoštolská návštěva* Jeho Biskup-
ské Milosti, našeho nejdůstojnějšího vrchního
pastýře, který, požádán byv, by osadu tuto
navštívil, milerád žádost vyslyšel a do obce
vaší zavítal, při čemž, konaje svatý úrad
svůj, svátost birmování uděluje.

Pak *svěcení nového řeholního domu* čili
samostanu, jež duchovní dva bratří, krajané
a rodáci vaší, *) založili, a jež Nejdůstoj-
nější náš vrchní pastýř nyní právě posvětili
se chystá.

Třetí pak svátek, jež máme dnes, jest
neděle, den Páně, zasvěcená, jako každá,
Bohu Trojjedinému; a *čtvrtá* slavnost, která
rovněž připadá dnes, jest slavnost *Mariánská*
sv. růžence; nebo jest první neděle v měsíci
říjnu, a jak víte, jest zasvěcena památce
Rodičky Boží od sv. růžence, s níž později
i slavnost Panny Marie Vítězné spojena byla;
odtud neděle dnešní slove též *neděle růžen-
cová*. — Ó kteraký to den veliký a slavný!
v pravdě zvolati můžeme: „*Toť den, ježž
učinil Pán, radujme a veselme se v něm!*“

Kteraké látky ku řečnění hojné a vděčné!

*) Veleđ. p. děkan činěvesský Jan Klein
a důst. p. Josef Klein, č. farář a fundatista
v Cerekvici.

jak stačí hlava má, jak síla má? jak jazyk
můj, jak ústa má? Ach, plno jest srdce mé,
plná nádra má; jak vše vypravím před Nej-
důstojnějším vrchním pastýřem svým, pány
spolubratry a obecnstvem tak četné shro-
mážděným?

Avšak Pán jest síla má a důvěra má;
ten, kterýž volívá věci malé a nepatrné, aby
vykonal jimi veliké, který posilnil slabého
Davida, aby zmohl obra Goliáše, dá i mně,
slabému nástroji svému, síly, bych dostal
svatému úkolu na mne vznešenému, a já již
ve svatém jménu jeho počínám. I chci pro-
mluviti a sice v prvé části řeči své: o *dů-
stojnosti biskupské a svátosti svatého birmování*;
v části pak druhé: o *řeholním domě, nově
založeném a o klášterích vůbec*.

Sám Duch svatý, ježž včera i dnes vyzývá
Nejdůstojnější vrchní pastýř náš, by sestou-
pil na ty, jimž svátost svatého birmování
uděluje, ať sestoupí i na nás v posvátné
chvilí této, ať osvití mysl i rozhřeje i srdce
naše, bychom dobu tuto ke cti i chvále Boží
a ku prospěchu duše své strávití mohli.

1.

Svatá církev katolická, po veškerém
světě rozšířená, rozdělena jest nejprv na
kraje čili země, kteréž slovou *provincie*.
Tyto rozpadají se v *diecése* č. okresy bi-
skupské; všeliký okres biskupský rozvržen
jest zase na menší části, jež slovou *středni-
ctví* čili *vikariaty*; a vikariaty opět skládají
se z jednotlivých samostatných správ du-
chovních, jež slovou *fary* čili *farnosti*.

V čele okresu biskupského stojí *biskup*.
Kdo jest biskup? Biskup, slovo ne české,
ale řecké, episkopos, jakoby řekl: vrchní
dozorce, jest nástupce apoštolský, jest ná-
městek Kristův; jest jako jeden ze *dvanacti*.
Ó kteraká důstojnost, býti samým Synem
Božím zvolen *apoštolem*! A biskup má touž
moc, kterou měli apoštolové; praviti jim;

Jako mne poslal Otec, i já posílám vás; touž moc, kterou mně dal Otec, i já dávám vám; proto moc a důstojnost biskupova zpět až na samy svaté apoštoly se věsti a od nich odvoditi se musí; a proto má biskup plnou moc, jako svatí apoštolové; uděluje všech sedm svátostí, světi si své kněžstvo, uděluje svátost biřmování, řídí a spravuje, jsa vrchní pastýř, svůj biskupský okres.

Proto apoštol Páně svatý Pavel, louče se v Miletě s biskupy Maloasijskými, pravil jim: *Buďtež bedliví sebe i všeho stáda, v němžto Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste spravovali církev Boží, kteréž dobyl krvi svou. Sk. ap. 20, 28. Těmi slovy patrně praví se, že moc biskupům příslušící, spravovati církev Boží, samým Duchem svatým jim udělena a na ně přenesena jest, z čehož jde, že nástupcové sv. apoštolů, biskupové svou moc rovněž tak od Boha mají jako sv. apoštolové. Odtud sv. Ignác, biskup a mučovník, ve svém listě k Ef. 6.: *Kohokolivěť hospodář (hlava) na hospodářství posílá, toho jest nám tak přijíti jako toho, kterýž ho poslal. Patrně, že ku biskupu, jako k samému Pánu prohlédati máme.* A jinde dří: *„Biskupu zajisté poddání jsouce jako Jesu Kristovi, vidíte se mi ne podle člověka, ale podle Ježíše Krista žiti, jenž umřel za vás, abyste virou ve smrt jeho smrti (věčné) se vymkli.“**

Jest tedy biskup nástupce apoštolský a tudy první čili vrchní pastýř biskupského okresu svého, a tudy i první před Bohem odpovědný za ovečky své. Proto má právo, ano i povinnost, přicházeti a přesvědčovati se o víře a stavu mravnosti té které osady v diecési své; dle slov samá Spasitele: *Známt své a znají mne mě.*

Přicházejí a přesvědčují se o správě duchovní, zároveň utvrzuje věřících ve víře, uděluje svátost biřmování, jako sv. apoštolové činili. Známt jest, N., příklad sv. Petra a Jana v Samaří, sv. Pavla v Efesu.

Co jest biřmovati? opět slovo cizí, latinské; znamená posilnutí, upevniti; a sice v čem? ve víře. Patrně, že jestli v čem kdo posilněn býti má, to již prv mítí musí; proto „biřmování jest svátost, ve kteréž pokřtěný člověk, tedy křesťan, vzkládáním rukou biskupských, pomazáním svatým křížem a slovem Božím od Ducha svatého v milosti Boží bývá posilněn, aby víru svou stále vyznával a podle ní živ byl.“

Z toho plyne, že svátost biřmování působí a) rozmnožení posvěcující milosti, kterouž každý, kdo svátost sv. biřmování přijímá, již mítí musí a sice buď ze křtu sv. anebo ze svátosti pokání; jestli biřmování

svátost živých; b) poněvadž pak každá svátost svou zvláštní milost uděluje, tedy i biřmování a sice tu, aby křesťan víru svou stále vyznával a podle ní živ byl; a c) dodává duši zvláštní krásy a důstojnosti, kterouž se rozeznává od všeliké jiné duše, kteráž té svátosti nepřijala čili vtiskuje duši nezrušitelné znamení. pro kteréž netřeba jí vícekrát, než jednou, platně a bez smrtelného hříchu přijmouti.

Kdo duchovní prospěch ze svátosti sv. biřmování mítí chce, musí se k ní dobře připraviti; nebo spása člověka jest účinkem činitelů dvou: milosti Boží a svobodné vůle čili spolupůsobení člověka. Záleží pak příprava v tom, aby křesťan a) znal víru svou aspoň ve hlavních rysech, neboť má v ní upevněn býti; b) aby věděl a dobře znal, co jest svátost sv. biřmování, nebo nevěda toho, nebude moci úmyslu svého s úmyslem biskupovým spojití, čehož nezbytně třeba, nebo musí sám chtíti svátost tu přijmouti, a c) musí se doma již modlitbou, postem a jinými dobrými skutky ku zbožnému přijetí té sv. svátosti připraviti.

Zda-li svátost biřmování ku spasení nezbytně potřebna? — jakou povinnost mají kmotrové? jakou biřmovanci? co mezi nimi a biřmovatelem povstává? co říci o jméně? co po biřmování činiti?

Katolický křesťan to vše čině a zachovává, co svátost sv. biřmování mu velí, musí milostí Boží ve víře a životě křesťanském posilněn býti a státi se chrámem Ducha sv., jak sv. Pavel 1. Kor. 3, 16. píše: *„Zdaliž nevíte, že chrám Boží jste a že Duch Boží přebývá ve vás?“* a rovněž 1. Kor. 6, 19.: *„Zdaliž nevíte, že oudové vaši jsou chrám Ducha sv., kterýž jest ve vás, kteréhož máte od Boha a nejste svoji?“* Sv. otec Melchiades, líče účinky sv. biřmování, praví, že na křtu sv. bývá člověk za bojovníka Kristova přijat, ve svátosti biřmování pak vyzbrojen a k duchovnímu boji zbraní opatřen.

Ano všeliká duše pokřtěná má býti chrámem Ducha sv., a sv. biřmování jest k tomu, aby ten chrám ještě více ozdoben a okrášlen byl. —

Tak staly se i duše vaše, N., chrámy Ducha sv., a duše biřmovanců dnes zvláště ještě ozdobeny a okrášleny jsou, když Nejd. náš vrchní pastýř vzkládáním rukou svých svátost sv. biřmování jim udělil; kž krásy té jste nepozbyli nikdy!

Avšak chystá se Nejdůst. otec náš posvětit ještě stánek jiný, rukou lidskou udělaný, a o tom v části

2.

Jest jedna stará písemná památka česká, zvaná „Libušin soud,“ ve které se vypisuje, kterak dva rodni bratři, *Chrudoš a Štáhlav*, z rodu Tetvy Popelova, soudili se o *dědiny otěné*, t. j. otcovské, a kterak soud dostal se až před knězi Libuši, kteráž rozsoudila, aby statkem společně vládli.

I zde dva bratři jsou, r. v. Kr., rodáci vaši, ze sousední osady, ale z této farnosti, kteří dědili rovněž statek po otci, ale neshodli se. Zvolivše oba *Pána za dědictví své a za díl kalicha svého* (Ž. 15, 5.), t. j. stav duchovní a ustanovivše se na tom, sloužiti Pánu, nepotřebovali statků vzdejších; i přemýšleli, jak by nejlépe dědictví otecké Pánu v obět přinesli. Vyzývavše Pána a poradivše se s ním, ustanovili se na tom, zříditi *samostan*, dům řeholní čili klášter, v němž by nejen dnem nocí takořka, nebeskému Pánu chvály se pěly, ale z něhož by i *bližním*, zvláště *vůkolním*, duchovní i tělesný prospěch vykvétal. Uminili si, usaditi v něm *milosrdné sestry*, jejichž blahodárné působení od více než dvou set let výtečně se osvědčilo. —

Milosrdné sestry, N., vzaly původ ve Francii, od sv. *Vincencia z Pauly*, faráře v Chatillonu, který jsa očitým svědkem bídý lidské, jal se působiti na věřící, aby každý snažil se mírniti bídu a nouzi, též zamezovati neumělost v oboru svém. Jsou však též jiné milosrdné sestry, zvané sv. *Karla Borrom.*, původem z Nang, rovněž ve Francouzsku, od advokáta Eman. Chauvenela, který chudým a nemocným horlivě sloužil, a r. 1651. v době moru sám obětí své horlivosti a lásky ku bližnímu se stal.

Obojí, t. milosrdné sestry vůbec, mají účelem, ulevovati bídě lidské, jako *milosrdní bratři*; a pročez působistě jejich, široké pole *křesťanské lásky*. Žádným zvláštním slibem jako řehole jiné, vázány nejsou, aniž skládají slib doživotné, nýbrž zprvu jen na pět let, pak obnovují jej každoročně. Kde potřeba pomoci jejich, tu objevují se; postačí věděti, že ten který bližní trpí, pomocná ruka jejich se ho neštítí, ale hned koná službu milosrdného Samaritána. Pročez potkáváme se s nimi nejen v nemocnicích veřejných a všeobecných, ale i v soukromých domech při ložích nemocných a trpících, opatrují malé děti, vyučují chudou a zanedbanou mládež ženskou, ošetřují sirotky a nalezence, napomínají a k dobrému vedou káňance v trestnicích, hledí starce a stařeny bídny, bdí nad choromyslnými a pomatenci (blázný), ujímají se i galejních otrokův, tre-

stancův ku přetěžkým trestům na moři odsouzených a duchovní i tělesnou posilu jim přinášejí, ano i na bojištích, kde smrt krutě rádí, nalézáme je přísluhovati raněným na poli i ve vojenských nemocnicích. Toť působistě jejich, široké pole *křesťanské lásky*; kde který způsob její, nic z oboru jejich není vyloučeno. Zde, r. v Kr., budou míti úkol trojí; opatrovati malé děti, vyučovati dívky odrostlejší ženským pracím, a ošetřovati nemocné, tělesnou i duchovní útěchu jim přinášejíce. Může-liž býti účel krásnější a vznešenější?

Prvé prospěšno jest pro chudý lid pracovní; zdeť továrna, v létě musí chudí rodičové i do venkovské rolnické práce; větší děti musejí do školy do 14 let, rodičové jich při malých dětech nemohou nechati doma; co neštěstí se stávalo, zůstaly-li maličké děti samy doma! Ejhle, kteraký prospěch! Budou moci bez starosti do práce odejít a v pokoji práci svou konati, vědouce, že mají děti v bezpečných rukách. Nad to což lepšího! Tu již děti v opatrovně mnohemu se naučí. Naučí se správně mluvit, se modlit, ano sestry první seménka zbožnosti sv. víry klásti budou do útlých srdéček těch. Leccemus dobrému a užitečnému děti hravě se naučí, čehož rodiče doma činiti nemohou, aniž umějí!

Druhé; jak velice třeba, zvláště chudým dívkám, by něco uměly a ženským pracím rozuměly; dát jim budoucí chléb — službu; budou moci býti prospěšny i sobě i jiným.

A což teprv *třetí*? můželiž nemocnému, zvláště chudému dostati se většího dobrodiní, než ochotné obsluhy, laskavého ošetření? Ach, toť úkol andělův! Proto potkáváme se s tisícerými díky i ve veřejných listech řeholi té!

A proto díky vám, vy ctění páni bratři duchovní! Vy nejen důstojně jako kněží jednali jste, ale též jako praví *lidumilové a vlastenci*. Kdežto jiní jen o to snaží se, aby na miliony nashromáždili peněz, při čemž na tisíce jiných se ochuzuje: vy neziskně dali jste v obět veškeré jmění své ku cíli vznešenému a bohumilému, kdežto jeden z vás sám i na skrovný stůl odkázán byl!

Ó padne sám sebou veškeren předsudek proti klášterům, jest-li zde který z veřejných listův, církvi a Kristu nepřiznivých, utkvěl, až se sezná blahodárné působení ústavu toho! Nejednou kláštery celé krajiny od smrti hladem zachránily; odtud i pořekadlo povstalo: *Pod křivou holi* (berlou

opatskou č. biskupskou) *že dobře jest živu býti.*

Ó dlouhé by bylo, N., kdybychom chtěli zásluhy klášterův vypočítávati; kterak nejprv mýtili (řeholníci) lesy, vysoušeli močály, orali půdu, zúrodnovávali celé kraje, kterak pustiny proměňovali v ráje. Dále, kterak potom pěstovali vědy a umění, a dávali církvi mnoho výtečných hlav, hodnostářů, učenců, světců a světic Božích! A posléze, kterak obírali si účely zvláštní bohumilé, tak že není jediné stránky lásky křesťanské, již by ta či ona řeholní brátě za účel si byla neobrala a za úkol nepoložila, tak že právem jeden novověký filosof (Gioberti) pronést mohl slova na pochvalu řeholí: *Veliká část vzdělanosti Evropy jest zásluhou klášterův!* A jest v pravdě jen duch zloby, Boha a církve neznalý, který blahodárnost klášterův uznati nechce; důkaz, že úplně z ducha Kristova se vyzul. Necht' jinde si je vyhánějí, my je přijímejme vědouce, co činíme. Chlubí se svobodou, a nemohou strpěti, když kdo pro spasení duše své uznal za dobré, vyvoliti si ten či onen způsob svatého, křesťanského života, jímž by Bohu sloužil, jímž nikomu neškodí, sobě a bližnímu prospívá. My máme *pravou svobodu*, krácejíce vždy dle *práva a pravdy* — i lásky — vědouce, že *pravda osvobodí nás*. A proto dík vám ještě jedenkrát, milí pp. bratří; jist jsem, že mluvím ve smyslu našeho Nejdůst. vrchního pastýře; mluvím v duchu svatého, katolické církve. Dík vám ve jménu těch dítek, jež sestry ty opatrovati a jimž první seménka zbožnosti do srdcí klásti budou; dík vám ve jménu děvčátek, zvláště chudých, jež naučíte, jakby poctivě se živila; dík ve jménu chorých a nemocných, jimž o posluhu a útěchu jste se postarali!

Vím, že nečekáte na chválu a odměnu světskou, neboť šlechtitý muž nalézá nejlepší odměnu ve svém svědomí, ale vás slaviti bude i ret umírajících a všeliká modlitba a všeliký vzdech zbožný a vděčný z úst dítek a jejich rodičův budou vám mocnými přímluvcími u Boha.

A nyní N., obraťme zřetel ku dnešní neděli a sice k evang. — Jest o mládenci nemocném, jehož otec obrátil se o uzdravení ku Pánu Ježíši. Radostně zvěstovali sluhové vracejícímu se pánu: *Syn tvůj živ jest!* Kéž tento den vyléčil všechny churavosti v osadě této, kéž ozdravěla úplně a se občerstvila na duchu, by duchovní pastýř její louče se s vrchním pastýřem svým, zvolati mohl: „*Nejdůst. Otče, jdiž bez bázně;*

syn tvůj, synové tvoji, děti tvoje, neumřeli, ale živi jsou!“

A svátek Rodičky Boží? Sv. Vincenc z P. nikdy nekázal, by nezmínil se o Rodičce Boží; a sv. Alfons Lig. dí: *Kázani, v němž něco jest o Marii nebývá bez účinku.* A tak i já. Jest slavnost sv. růžence na památku vítězství křesťanského nad Turky v oné památné bitvě 7. října 1571. u Lepanta. I zde sverepí Turci, hříchové naši; boj krutý a dlouhý, až do smrti! — Ó Rodičko Boží, přimluv se; jako tenkrát i teď! buď mocnou orodovnicí! Zvláště osadu tuto přijmiž pod ochranu svou; dítky, jež přijaly svátost sv. břimování a vstoupily v řady bojovníkův Kristových!

Nyní pak již r. v Kr., vyplniv úkol svůj, končím! Pozdvihneme všickni vděčné srdcí svých! Nejprv k nebeskému Pánu, Bohu Trojjedinému, který radostný tento den nám připravil, k Bohu Otci, kterýž duše lidské k obrazu svému stvořil; k B. Synu, kterýž je vykoupil; k B. Duchu sv., který dnes zvláště mnohé z vás svátostí sv. břimování stánky svými učinil. — Díky Blah. Rodičce Boží, matce naší společné; sv. andělům strážným, opatrovníkům dítek těch, svatým a světicím Božím, jejichž jména břimovanci si zvolili, a kteříž se stali ochránci jejich! Dík posléze i tobě, Nejdůstojnější Otče; Bůh žehnej každému kroku, ježž z lásky k ovečkám svým činíš; odměň hojně dobrotu a lásku, kterouž se k ovečkám svým skláníš, by dočekal se radosti všudež, i na této osadě zde, by odcházeje zvolati mohl pln utěšení a spokojenosti: „*Aj stánek Boží s lidmi, a přebývati bude s nimi. A oni budou jeho lidem a sám Bůh s nimi bude jejich Bohem.* Amen.

Rozjímání kněžské

podle Chaignona

na den sv. Terezie o statečnosti křesťanské.

Rozjímání počínaje volám: Skrze Ježíše Krista budiž vzdávána Bohu Otci všemohoucímu v jednotě Ducha svatého všeliká čest a chvála. Kéž Tobě, Bože trojjediný, mé rozjímání se líbí jako čistá oběť.

Pozoruj, kněži nábožný, kterak sv. Terezie panna řeholní, býti se jeví také ženou statečnou.

Bože silný, žehnej mému rozjímání, abych jako sv. Terezie v pravdě volati mohl s Isaiášem prorokem (12, 2.): Důvěrně

jednati aniž báti se budu, poněvadž statečnosti mou a slávou mou Hospodin.

Sv. Terezie v Avile, městě španělském, dne 28. břez. 1515. narozena byla. V domě rodičů zbožných obyčejem bylo dobrým, že každého večera v kruhu rodinném se četlo ze životů svatých. Čtení toto na Terezii tak mocně působilo, že jsouc útlého věku zahořela touhou, aby pro Ježíše umřela. Jedenkrát opustila tajně dům otcovský, aby se odebrala mezi Maury a zde za víru podstoupila smrt mučnickou. Když úmysl tento byl zmařen, uminila si v domě otcovském trávit život, pokud možno, skrytý. Když jí bylo 12 roků, pozbyla matky. Brzy na to oddala se té chybě, že četla knihu obsahu lehkovážného, jež na ni škodlivě působila. Aby ji vzdálil nebezpečí se čtením takovým spojených, dal jí otec do kláštera ženského, kde velmi pečlivě byla vychována. Zde ji Bůh osvitil, tak že poznala, jaké záhuby uchráněna byla a dal jí vnučnutí, aby v Avile vstoupila do řádu Karmelitek, kde v 21. roce věku svého oblečena byla. Rád Karmelitský své horlivosti původní z velké části pozbyl; Terezie od Boha byla povolána, aby jej obnovila. Začala nejprve s kláštery ženskými. Nabyvši myslí výsledkem, jehož došla, odvážila se přispěním sv. Jana z Kříže, obnoviti též kláštery mužské. Bůh jejím pracím žehnal a vytrpěvši strastí nesčetných s potěšením pozorovala, any třicet dva kláštery přijaly její řeholi a životem velice ctnostným Bohu a lidem sloužily. Zemřela r. 1582. a r. 1621. za svatou jest prohlášena.

1. Statečnost sv. Terezie naši lenivost zahanbuje. Chceš-li statečnost člověka nějakého poznati a řádně posouditi, pozoruj, co podniká a jaké obtíže přemáhá. Zdaž mohla Terezie zvoliti úlohu těžší než sobě samé a jiným lidem co nejvíce čteným přispěti k svatosti znamenité? Aby tyto úmysly šlechetně nevykonala, tolik obtíží velikých jí překáželo, že podle soudu lidského nebylo lze očekávati, aby je překonala. V ní samé byly náklonnosti, které nedovoľovaly za možnou považovati svatost, po které bažila; a dobrými úmysly se zanášejíc, které mířily ke spáse jiných potkala se s překážkami takovými, že by nikdo nebyl se divil, kdyby se jich byla vzdala. Ale pomocí Boží a svou statečností nade všemi překážkami zvítězila.

1. Jsouc ještě v útlém věku touhou hořela, aby pro Krista, jenž z lásky k ní yl umřel, svůj život vydala. Než tato

láska její k Pánu Ježíši velikou trpěla slabostí. S radostí pro Boha by byla umřela; a přece té odvahy neměla pečlivě bděti nad sebou. Nebyla by ani chvíli meškala krev svou vycediti pro Krista smrti mučnickou, a přece nebyla dosti odhodlána z lásky k Němu odepřiti si nějakého požitku přirozeného. Byla by spásy pozbyla, kdyby tento stav nebezpečný byl trval déle. Srdce její, jež později láskou k Bohu bylo naplněno tak horoucí, že byla nazývána *serafickou*, v nebezpečí tonulo, aby zcela nepřilnulo k světu marnému a ničemnému. Ale Tvé oko, Bože můj, nad ní bdělo. Tyto slabosti krátké sloužiti budou k tomu, aby moc milosti Tvé a shovívavost lásky Tvé tím patrněji na jevo vyšly.

Povolání ke stavu řeholnímu ji působilo boje hrozné. Zdálo se jí býti obětí strašnou všecko opustiti na vždy, žiti podle řehole přísné v ustavičné závislosti. Pak se trápila uvažujíc, jak nebezpečno jest nevyhýbati se zavržení věčnému. Brzo jí tanulo na mysl, jakou ctí jest náležitě úplně Bohu, brzo si představovala, jak těžko jest nebyti pánem svým vlastním. Ježíš jí kříž svůj nabízí, ona jej přijímá. Chce-li kdo pochopiti, jak bylo jí nesnadno ustanoviti se na něčem, ať čte v jejich spisec tam, kde sama líčí stav svůj, ve kterém tehdy se nalézala. Než nic není s to, aby ji odstrašilo. Je-li kalich trpký, bude mítí tím více zásluh, vypije-li jej až na dno. Tyto boje dále trvaly, i když složila sliby. Ženich nebeský jí vyzýval, aby z lásky k Němu odřekla se častého a důvěrného s lidmi světskými obcování. „Z jedné strany mě volal Bůh,“ vypisuje svůj stav, „z druhé strany mě lákal svět. Duše má ustavičně se mátla, ustavičně kolísala. Dvacet roků zápas tento trval. V této době často jsem klesla, než opět jsem povstala, jakkoli praeň.“

Z toho jde, že svatí byli téže povahy jako my, že nebyli prosti chyb a vad. Mnozí z nich dlouhá léta váhavě a mdle se vlekli, než dostoupili dokonalosti znamenité. Nemáme tedy příčiny, proč bychom myslí pozbývali. Ale Terezie nepřestala na svém posvěcení vlastním.

2. Naplněna byla vroucí snahou, aby sláva Boží byla velebena, aby člověčenstvo bylo spaseno. Velikou bolest cítila, kdykoli na mysl jí přišlo, že tolik duší hyne. Modlí se tedy za hříšníky, aby byli obráceni, za muže apoštolské, aby národy pohanské na viru obrátili. Ano cítí, že jest povolána o to usilovati, aby řeholníci zdo-

konání byli; proto si umínila obroditi řád, k němuž náležela. Předvíдалa bouře, které proti ní povstanou; ale Bůh jest její silou, proto ničeho se nebojí.

Nemýlila se; jakmile úmysly její známý se staly, od jednoho konce Španělska ke druhému na jevo vyšla proti ní rozhořčenost veliká. Ze všech stran na ni se hrnou ostré potupy. Ji vytýkáno pýchu, přetvářku, pánovitost, že prý po tom jediné baží, aby na se obrátila jedním neb obyčejným obecnou pozornost. Všude ji překážejí a odpírají, aby své záměry nevykonala. I ti, kdož v této rozčilenosti obecné podrželi klidnou mysl a mírnou, s ní mají útrpnost myslíce, že jest vedena fantasií přepjatou a neopatrnou horlivostí. Co trpkostí bylo ji vytrpěti ve dvaceti letech posledních, která věnovala k vykonání svého záměru. Ale nedala se odstrašiti; spíše považovala odpor lidí za zjevné znamení, že Bohu se líbí její úmysl a že Bůh jej podporuje. To jediné ji strach působilo, aby se nebála ničeho, jde-li o zvelebení jména Božího a spásu bližního.

Pozorujeme-li ctnosti, které vykvetly z těchto zkoušek, uznati nám jest, že odpor, s kterým se potkávala při svých záměrech, k tomu jediné sloužil, aby ji tím více oslavil a nás poučil důtklivě. Ona slávy nabývá tím odporem, poněvadž její statečnost nás vybízí, abychom hrdinské její duši se divili, kteréžto vlastnosti hlavní zdála se býti slabostí. *Nás* důtklivě odpor ten poučuje, poněvadž uvažující její statečnost nezlomnou se stydíme pro svou lenivost, která se neodvažuje něco podniknouti a nejslabším odporem jest polekána. Pokořme se hluboce a vzbudme viru o slovech sv. Pavla. (Fil. 4, 13.): Všecko mohu v tom, jenž mě sílí.

II. Naše důvěra slabá výsledky, jichž Terezie docílila, se zahambuje. Terezie slabá jest, záměry její rozsáhlé, překážky protivné nepřekonatelnými zdají se býti; přece však jí všecko se daří; tajemství jejich výsledků záleží toliko v její důvěře na Boha skládané. V živobytí vnitřním po dlouhý čas vyprahlostí a zkormouceností neutěšenou jest zkoušena; ale přes všechny obtíže dosahuje konečně svatosti výborné. Když zamýšlela obroditi život řeholní, všemi spůsoby jí odpíráno; ale nic méně dráhu si razí a spěchá k cíli touženému.

Každá duše křesťanská, jakož i každá duše kněžská z milosti zvláštní se těší a stupňů dokonalosti závisí na věrnosti buď větší aneb menší, jak kdo touto milostí

dá se věsti. Terezie zvláštní měla milost modlitby. „Jednoho dne,“ vypravuje sama, „modlila jsem se na rozkaz zpovědníka svého vroucně, aby Bůh mi ráčil zjeviti vůli Svou; duch můj byl vytržen a já slyšela jsem zřetelná slova tato: *Jest má vůle, aby tvé obcování od toho dne bylo s anděly.*“ Od té chvíle bylo patrné, že úplně se změnila. Odřekla se na vždy všech známostí dřívějších a zcela odevzdala se Bohu, aby toliko Jím se zabývala. Modlitba její zcela jiného rázu nabyla; byla modlitbou řádu vyššího. Když takto s Bohem důvěrně obcovala, od Boha často byla osvěcována vědomostí svatou, jejíž poklad převzácný nám zůstavila ve svých spisech. Toť byl pramen hlavní z něhož čerpala učení Boží, které řídilo veškeré kroky její a ji těšilo u všech souženích. Oba druhy lásky, kterou Bůh posvěcuje duše nejdokonalejší, láska trpící a požívající, způsobem stejně podivným u ní se objevují:

1. *Láska trpící.* Uvažujeme-li postynustalé, dlouhé ponůcky, kterými své tělo nevinné trestala, máme-li dále na mysli její nemoci, její pokušení, bezutěšenost vnitřnou, zkrátka posoudíme-li veškeré utrpení, jež měrou vrchovatou jí bylo snášení, toho přesvědčení dojdeme, že její soužení byla větší než slovy možno vyjádřiti, ale přece ne dosti veliká, aby unavila její žádost po utrpení aneb ukojila. Čím více měla křížů, tím více jich si přála míti; jenom dvě věci její lásku mohly ukojiti: *aut pati aut mori* (buď trpěti aneb umřítí).

2. *Láska požívající.* Kdo by mohl slovy vyjádřiti rozkoš, kterou Spasitel do jejího srdce vlil v oněch vytrženích a zjeveních, kterými jí ukazoval, jak podivně Jeho milosrdenství na ní se prokazovalo. Uvažme toliko zjevení ono, ve kterém Pán jí pravil, že by pro ni nebesa stvořil, kdyby je již nebyl učinil. Těmito oběma cestami tak rozdílnými došla dokonalosti nejvyšší.

Ne menšího úspěchu dodělala se obrozující řád karmelitský. Když přemohla tuhou odpor, kterým ji překáželi také někteří hodnostáři církevní, její přání se vyplnilo. Ačkoli jí se nedostává pomoci lidské, stojí pevně na Bohu skládajíc důvěru nepřekonatelnou a tímto způsobem své podniknutí zbožné vykonává. Pro sebe ničeho nehledá; Pánu ponechává celou slávu toho díla, poněvadž Jeho rámě mocné je spůsobilé: *Fortitudo mea et laus mea Dominus.* (Statečnost má i sláva má jest Hospodin).

Děkujeme Pánu za milosti, které sv. Terezii a skrze ni celé církvi udělil. Ná-

sledujeme její statečnost a důvěru v Boha. Pak na nás, jako na ní se vyplní slova Ducha svatého. (Is. 40, 31.): *Kdožkoli Pánu důvěřují, vždy nových sil naleznou; létati budou jako orlové, rychlým krokem ku předu kráčetí budou neumdlévajíc.*

Obsah rozjímání stručně podán.

1. *Statečnost sv. Terezie naší lenivost zahanbuje.* Jak veliká jsou její podniknutí! Sebe samu k svatosti znamenitě chce povznést, ale též mnohé duše jiné podle možnosti ke svatosti přivést. Bylo jí přemoci překážek největších, které sama sobě a jiní ji kladli. Když do řádu vstoupila, boje nejtěžší bylo jí podstoupiti. Bůh volal ze strany jedné, svět lákal ze strany druhé. Předvidá bouře, jež ji připravovalo obrození řádu Karmelitského zamyšlené; ale Bůh bude její silou.

2. *Naše důvěra slabá výsledky, jichž Terezie docílila, se zahanbuje.* Po mnohá léta bylo jí v životě vnitřním zápasiti s duchovní vyprahlostí a neutešeností; přece však dosáhla svatosti výborné. Obnovení života řeholního, jež podnikla, s největšími překážkami a obtížemi se potkalo; ale přece jí se podařilo. Duše každá svou milost má zvláštní; milost sv. Terezie byla modlitba. Z toho pramene čerpala dvoji onu lásku, která na ní tak podivně se prokázala: *lásku trpící a lásku požívající.*

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XXII. O slavnosti posvěcení chrámu Páně.

Konáme dnes památku všech kat. chrámů Páně. Jako druhdy k Zacheovi zvolal Pán Ježíš: „Sstup spěšně dolů, nebo dnes v domě tvém musím zůstat“, podobně od té doby, co chrám tento a každý kostel katol. byl vystavěn a posvěcen, Kristus Syn Boží, Bůh sám v něm přebývá a svým věrným mnohých milostí udílí. Než jako Zacheus Pána Ježíše v domě svém přijal, raduje se a za šťastna se pokládá, že Kristus k němu sstoupil, tak i kat. křesťan má chrám Páně, kde Kristus stále přebývá, si vážiti a zvláštní úctu mu prokazovati a má v domě modlitby, kde Bůh prosících vyslýchá i mnohých milostí udílí, *slušně a s vroucí pobožností se chovati.* Kéž jsem vás N. k tomu dnes povzbudil s pomocí Boží.

1. Bůh jest duch, nemá těla, jest všudy přítomen na každém místě. On jsa neobmezený, vše naplňuje, všudy jest s námi.

„V něm jsme, hýbeme se i trváme.“ (Sk. ap. 17.) On jest všemocný stvořitel, zachovatel a Pán, jemuž vše podrobno. Ontě vševědoucí, „oko jeho všudy patří, nic není skrytého před očima jeho.“ (Sir. 39, 21.) Také jest Bůh nejvyšší svatý a spravedlivý, jenž dobré miluje a odměňuje, zlé pak nenávidí a tresce. Proto před Bohem všudy s uctivostí se chovati máme a chrániti se všeho, co by se mu nelíbilo, čím bychom jej urazili, rozhněvali. — Bůh jest nejvyšší prozřetelný, dobrotivý a laskavý. Kamkoli patříme, nacházíme důkazy jeho moudrosti a lásky, začez ho máme chváliti a velebiti a tak své díky mu na jevo dávat. Všude smíme mysl a srdce svá k Bohu pozdvihovati a všudy se můžeme nadíti vyslyšení prosb svých. Všudy Bůh a proto všudy můžeme se modliti. Celý svět jest dům k chvále Boží, dům modlitby. Tak bylo v pravěku. Na počátku nebylo stavěných chrámů. Lidé modlivali se tu, kde nějaké milosti od Boha obdrželi, kde jich potřeba srdce pobízela k modlitbě. Tak první rodiče, Kain, Abel, Noe, Abraham, Lot, Isak, Jakob, pod širým nebem Bohu přinášeli oběti; Mojžíš obětoval pod horou Sinajem, když dal Bůh lidu přikázání; Israelité volali k Hospodinu na poušti však i potom, když archa byla i chrám vystavěn, doma i všudy k Bohu se modlivali. — Ode dávna hledávali lidé místa osamělá, skrytá, kde by bez překážky a bez roztržitosti se modliti mohli. Proroci Eliáš, Eliseus a Jan K. sloužili Bohu a modlili se na poušti; také P. Ježíš na pustých místech se modlival a tak i svým učedníkům radil: „Když se chceš modliti, vejdi do pokojíka svého.“ (Mat. 6, 6.) Sv. apoštolé modlivali se v domech, na cestách i v zálabích a první křesťané, jsouce pronásledováni scházivali se v lesích, v pustinách a v podzemních skrýších, kde bezpeční před pohany trvali na modlitbách. Všude tedy můžeme chváliti a velebiti Boha, na každém místě se modliti, jak sv. Pavel vzbuzuje věřících: „Chtěl bych, abyste se modlili na každém místě, pozdvihující čistých rukou svých.“ Tim. 2, 8.

2. Jakkoli Bůh všude jest, nicméně jsou místa, kde zvláště svou přítomnost jeví a lidem hojných milostí udílí, t. chrámy Páně. Každý chrám neb kostel jest dům Boží a dům modlitby ku počtě Nejvyššího a k modlitbě zvláště spůsobilý. Již pohané měli své chrámy, kde se smyšleným bohům, modlám klaněli, jim oběti přinášeli a ve všech potřebách je za pomoc prosili, se modlili. Mojžíš zřídil na rozkaz Hospodinův archu, kde uloženy byly zákonné desky, před níž

Israelité Boha chválili a v ochranu jeho na poušti, v bojích i ve všech potřebách se odevzdávali. Archu tu král David uložil na Sionu, kde hodlal založit chrám, kterýž teprv syn jeho Šalomoun vystavěl, kde pak knězi a levité oslavovali Hospodina, oběti a modlitby mu přinášeli. Tyž chrám Jerusalemský musil každý dospělý Israelita třikráte do roka navštívit; tam i Pán Ježíš učil a svého nebeského Otce uctíval. (Luk. 2. Mar. 11.) Tu i sv. apoštolé a první křesťané po odchodu Páně scházivali se k modlitbě.

Než co byl chrám židovský u porovnání s křesťanským? Tam příprava, stín, obraz, tu naplnění, pravda, dokonalost. Tam Hospodin přísný zákonodárce, tu přebývá Bůh trojjediný, jenž zřejmě jeví svou lásku a prokazuje své milosti. Tam ve svatyni uloženy chleby, obraz chleba nebeského t. Krista, jenž v kostelích křesťanských jako Bůh a člověk s tělem i s duší přítomen v nejsvětější svátosti oltářní, kde se nám požívati dává v způsobách chleba a vína i sytí nás k životu věčnému. Tam děly se oběti krvavé, za něž v chrámě našem podává kněz obět nekrvavou, památku krvavé oběti, kterou Kristus na kříži dokonil za naše spasení. Chrám Páně též nám připomíná všechny ty milosti, jichž tu od Boha docházíme. Tu jsme byli v svátosti křtu od hříchu prvních rodičův očistění, syny Božími a dědici nebeského království učiněni. Tu pomazání sv. křížmem v sv. birmování byli jsme posíleni u víře a k pobožnému životu křesťanskému. Tam ve zpovědnici docházíme odpuštění hříchův a smíření s Bohem. Tu Kristus u stolu svého krmí a sytí nás k životu věčnému. Z tohoto posvátného místa, z kazatelny, slyšíte blahodárné učení Kristovo, slova života, v lásce k Bohu a bližnímu býváte cvičeni a k plnění příkázání Božích a svých povinností povzbuzováni. Tam u oltáře kněz stav manželský žehná i Bůh vám tu milost udílí, abyste u věrnosti a lásce do smrti spolu setrvali a dítky své dobře vychovávali. Zde si můžete od Boha muohých dobrodiní a milostí vyprositi pro tělo i duši. Zde o nás i v pádu nemoci postaráno, neboť odtud kněz Tělo Páně k nemocným donášá a maže jich sv. olejem, aby utužení byli k poslednímu boji a posílení na cestu k věčnosti; ano když tělo mrtvé bylo pochováno, zde duše milosrdenství Božímu se odporoučí. Hle tolik dobrodiní a milostí chrám Páně nám poskytuje. Ontě dům Boží, zřídlo milostí a brána k nebesům. Řekněte

m. kř. nejsme-li povinni prokazovati chrámu Páně svou vděčnost a zvláštní uctivost. Než jak svou úctu na jevo dáte? Především mají kat. křesťané chrám Páně pilně navštěvovati. Vždyť rádi navštěvujeme své rodiče, přátele a dobrodince a zde v chrámě přebývá Bůh, náš Stvořitel, Pán a nejlaskavější Otec, zde přítomen Syn Boží, náš Vykupitel a Duch sv., náš Posvětitel a dárce všech milostí. Rádi chodíme na místa, kde duch se vzdělává, srdce šlechtí a nabývá útěchy, a to vše máme v chrámu Páně. Jak krásné, jak velebné jsou naše chrámy, tak že rozkoš tu dlíti a vše, co se tu nachází a děje jest zajisté nejvšpůsobilé, aby se mysl naše povznesla, duch vzdělal a srdce uslechtilo. A přece jsou křesťané, již nedbajíce chrámu Páně všemi milostmi pohrdají. Křesťané prvních věkův i nábožní předkové naši byli v navštěvování chrámů velmi horliví, však když nastala vlačnost, netečnost, církev sv. věřicím zákonem uložila, by alespoň v neděli a ve svátek k službám Božím v chrámě se shromažďovali.

Chrám jest dům Boží, proto máme s největší uctivostí se zde chovati. Naši nábožní předkové vstoupivše do chrámu na svá kolena padli, Kristu v nejsv. svátosti se klaněli a při všech službách Božích velmi uctivě přítomni byli. Kež jsme jich v tom následovali. Nyní bohužel mnozí křesťané v kostele neslušně si počínají, což líčiti trůdno, tak že jinověrci jich v chování zahanbují. Chrám Páně jest dům modlitby, ku službám Božím zvláště posvěcený, proto máme se zde chovati pobožně, máme Boha chváliti a velebiti, za všechny dary a milosti mu díky vzdávati a zvláště při oběti mše sv. své prosby vroucím srdcem mu přednášeti. V chrámu Páně býváme poučováni u víře Kristově a povzbuzováni k životu křesťanskému, a proto máme kázání pozorně poslouchat a podle něho se spravovati, nebo praví Pán Ježíš: „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ošťrhají ho.“ (Luk. 11, 28.)

Nuže N. i vy jako dobří křesťané v chrámu Páně uctivě a nábožně se chovejte. Pomněte na Zachea, jehož následujte. Jako Zacheus toužil po Kristu, jehož radostně přijal a pak z úcty a lásky k němu se obrátil. Tak i vy slyšíce hlas zvonu chvátejte ochotně do chrámu, zde uctivě a pobožně si veďte, Boha chvalte, Kristu v nejsv. svátosti se kořte a kázání pozorně, s užitkem poslouchejte, zvláště při nejsv. oběti mše vroucně se modlete. Pán pak i na vás jako na Zachea milostivým okem vzbledne a vyslyší

nábožné prosby vaše, takže stane se spasení duši vaší. Amen.

© všech svatých.

Ó rajská nebes lučino,
co v sobě chováš květů!
ty tužeb našich otčino,
i ducha mého vzletu.

Ó strome ráje světový,
na němž v křišťalném lesku
se nad vše země stromoví
třpí rosa v různém blesku!

Ó nebes zářný blankytný
za noci tiché, slastné,
na němž vy světla slavíte
již chvíle žití šťastné.

Aj, to dnes svátek slavný jest
váš, duchové vy čistí;
vám bláha, radost, sláva, čest —
vám podílové jistí.

Tam dnes za vámi toužíme
a zrak náš měří vzhůru;
zdaž v slávě Pána uzříme,
ve vašem jsouce kůru?

Ach obtížná nám cesta jest
a který konec její?
kěz možno k té slávě vznést,
kde věčné žalmy znějí! B. H.

Trnová koruna.

Historický román
od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

„A proto jsem Andělko pod cizími prací
porci a proto prolévám krev svou v cizí
službě. Jsem mladý a podívej se, co tuhle
jizev na mé tváři! Sasové jdou proti vra-
hům našim a proto my jdeme s nimi. Švé-
dové jdou proti nepřátelům našim a proto
mi s nimi. Už víš všechno Andělko. A ještě
chceš k těm zelencům?“

Andělka seděla s hlavou sklopenou a
neodpovídala. Tak se jí vplížila náhle do
duše soustrast s tímhle mladým mužem, že
sama nevěděla ani proč a jak.

„A co zkusíme? Poslechni Andělko!
Říkává se, kdyby člověku v cizině zlato k
nohám sypali, že doma lepší oblázky, kdyby
člověku v cizině za nápoj samé nejlepší víno

nalévali, doma je lepší voda ze studánky,
kdyby člověku v cizině lahůdku za lahůdkou
předkládali, doma že lépe chutná suchý,
tvrdý chléb. A nám v té cizině dávají vše-
cko nejhorší. Nás v bitvách staví do před-
ních řad, v první oheň, kde nejnebezpečněji.
Začátkem těchhle válek byli by z nás udělali
kolik regimentů a dnes už se počítáme jen
na kornety. A byli jsme všickni ze stavu
rytířského, vladyckého. Říkalo se, že prý
jsme květ české šlechty. A hyne ten květ
české šlechty na cizí půdě a vadne v cizí
zemi. Jinak ani býti nemůže!“

Andělka se dosud neodvážila oči po-
zdvihnouti. Bylo jí k pláči při téhle řeči
saského oficíra, jemuž jedva se podívala v
tvář. Zdálo se jí, že sedí na trní, že tu na
řeřavém uhlí a kdyby byla měla odejítí,
přec by ji tu byla sšla tajemná byla při-
mrázila. Byla by chtěla letěti orlím letem
a byla by nemohla učiniti ku předu krok!
Spočívalo v tom divném hlasu rytmistra Ji-
řince tolik kouzla, že čím dále hovořil, tím
pevněji upoutával k sobě Andělku, — ne-
věstu praporečníka zelených lancůhů.

Její ženich mluvil tak prostince, ne-
hledal slov, nevybíral si v nich, a tenhle
jakoby se byl zrovna na všechno připravil.
Plynula mu řeč od úst jakoby medem a hlas
jeho zněl chvílemi prudce, tak jako když
bouří, okamžitě zas, že nebylo možno ubrá-
niti se soucitu a politovati rytmistra vypo-
vězence a než se mohla Andělka zpamato-
vati, už opět hovořil Jiřinec tak srdečně a
upřímně, jakoby ji byl znal od dětinství.

„Pane, jsem již zasnoubena.“

„Vy slečno? — Tak mladinka? — A
s kým? — Snad s některým z těch lan-
cůhů?“

Andělka si vzpomněla svého ženicha jak
mohla v nejživějším světle.

„Uhodls pane.“

Andělka pokoušela se své ruce z rukou
saského důstojníka vymknouti.

„Pustte ho z mysli slečno. Jsou to živí,
vtělení ďáblové. byt i měli nejkrásnější tvář.
Omámil vás, obloudil. Jsou samé čáry. Když
jsme chtěli jejich regiment u Lycenu zničiti,
všecky síly jsme musili napjati. Hrměla do
nich děla, pálily do nich muškety. A lan-
coši stáli jako skála. My do nich sekali, až
nám šavle otupěly a pořád jako bychom do
dřeva dubového mlátili. Až je potom prý
starý predykant zažehnal a zaklel. A kde,
pro Bůh, jste ho slečno poznala?“

„Jsme z jednoho kraje, z nedaleka.
Pane, ty mu křivdíš a neznáš ho. Doprovod

mne k nim, aneb mi aspoň dej svobodu. Budu se za tebe modlití do smrti!“

„Modlití? Toť už nejposlednější dsky!“

Rytmistr Jiřinec vyhrkl v potupný smích.

„Kdo pak ve vojně, v těchhle časech na modlitby myslí. Proto máte vaše kláštery, v těch klášterích jeptišky a mnichy.“

Saský důstojník mluvil ještě posměšnějším hlasem.

„Myslíš, že zelení lancoši se také modlí?“

„Zasvětili své životy Rodičce Boží, do vlasti se nevrátí, dokud jejího obrazu nedobudou a dokud ten obraz do Staré Boleslavi v její svatostánek nezanesou.“

Andělka sebou náhle zatrhla, své ruce vymkla z rukou rytmistrových, vzpřímila se, rozhlédla se kolem sebe a chtěla prchatí. Cítila v sobě sílu přímo obrovskou.

„Marně se unavíš. Tadyhle všude stráž. Však jsem už řekl, že se ti brzce u nás zalíbí.“

Rytmistr Jiřinec již zase držel Andělku za ruku a chtěl ještě cos povědět, když nahoře nejvýše na stráži ozvala se jezdecká trubka a večerním tichem rozlehl se výstřel.

Za několik okamžiků stanul před rytmistrem starý rejthar a oznamoval, že ouvozem vinoucím se od severu k jihozápadu lze slyšeti hrkot vozů, ržání koňstva, tak jakoby tudy vezli „kusy“.

„Na mém koni, po mém boku budete slečno lépe uchráněna, než pod střechou otcovskou.“

Saský rytmistr ještě ani nedořekl a už seděl na vraniku s Andělkou v náručí a s ním dvacet rejtharů s šavlemi mezi zuby a v pravicích s uchystanými bambitkami. Ale mohli si hovíti bez starosti a mohli i pokojně dřímati, protože tudy táhli spojenci Švédové, mnozí mezi nimi skorem ještě hošící bezvousí. Před několika dny přistáli k pomoranskému břehu. Šli do Němce mstití smrt svého krále. A v čele jim jel vyschlý muž přísérné tváře, snad také tak hrozně matným světlem pochodní, jež před ním neslo několik jezdců. Byl to Banér, jemuž Čechové, poznávše za nedlouho až k smrti šakalí krve-láčnost jeho, přezdělí „Panýr“.

V půl hodině zavládlo již zase stráněmi hrobové ticho. Ani kůň je ržáním nevyrušil. —

Andělka seděla opět na strouchnivělem drvu, byla však zahalena i obličejem. Rytmistr Jiřinec dlel as o tři kroky dále, opíraje se o starou jív, s očima upřenýma na dívce a rukama založenýma křížem přes prsa.

Čtěl několikráte rozpráti zase hovor; ale nedostav odpovědi utichl.

Temnou oblohou svítlo již hvězd jedna na druhé; ale lesk jejich byl nějak mdlý, třpyt jejich jakoby každou chvíli chtěl shasnouti, všecko tak nezvykle cizí, až se člověk pod tímhle nočním nebem otrásl, jakoby vanuly nejstudenější větry. Andělka se také bezděky zachvěla, jakoby opravdu od severního moře táhli k jejím tvářím pozdní, podzimní větrové a byla přec srpnová, teploučká noc. Snad že se chvěla těmi myšlénkami, jež se jí bnaly k mladé hlavě se všech stran? Tak náhle ji napadlo, zdali by po boku Jiřincově sama dříve nevykonala, k čemu se zaslíbili zelení lancoši. Proto věrnost a lásku svému ženichu nemusí ani pohledem porušiti! A kdykoliv se jí takhle myšlénka hlavou zakmitala, pokaždé ji zmrazila, protože se zdálo, jakoby polouvadlé větve nedaleké jivy zachřestily. „Jsi dosti silná Anděiko? Budeš musít míti odvalu jako Judita; budeš musít míti sílu jako Zuzana, budeš musít míti vytrvalost jako Esther! — Máš tolik odvahy tolik síly a tolik vytrvalosti? — Nemáš-li, pak čekej, až všecko kolem usne i tehle tvůj ochránce a prchni odtud kam budeš moci nejdéle!“

II.

Ten čas ležela armáda císařského generalissima pana Albrechta z Valdštejna táborem ve Slezsku, kterážto země svatováclavské koruny byla švédským, saským a braniborským vojskem takměř zaplavena. A pan generalissimus trávil letní dny ve svém staně, jakoby po všem světě panoval hluboký pokoj. V Bavořích Bernhard výmarský, Horn ve Švábích a Elzasu, ve Slezsku Thurn s Arnhajmem a ve staně pana generalissima co chvíli malý mužík v černém aksamitovém šatě, těsně přilehajícím k tělu, s ohrdlím běloučkým jako sněh, s tváří žlutou jakoby potaženou pergamenem, s očima plnými podivného lesku, hlasem polodutým, trochu osíplým.

Ve Vídni psali rozkazy za rozkazy, císařská, tajná rada vojenská nevěděla si už co s nepovolným generalissem počíti. Sám Gerhard Kvestenberg, hlava nejnadanější tajné rady, nemohl vymysletí prostředku, kterýmž by všemocného vojevůdce k rozhodné ráně proti toliku nepřátel přec jednou přinutil. Pan Albrecht z Valdštejna už na dopisech z Vídne, kteréž od této rady císařské vycházely, ani pečeť nerozlomoval.

Do Valdštejnského tábora jezdili kurý-

rové jako na císařský dvůr, že koně mohli potrhati.

V posledních dnech kmital se nějak seštlým obličejem Frýdlandského úsměv, jakéhož nebylo na jeho tváři viděti, ani když mu poslové přinesli z Vídně dekrety, jimiž jmenován svrchovaným velitelem všech vojsk podruhé.

„Lipsko v našich rukou generalissime!“ oznamoval jednoho dne z rána pobočník.

„Pouze se ztrátou několika mužů!“ doplňoval důstojník svou zprávu, když si byl jeho slov vojvoda nevšiml.

„Lipsko pravíš?“ utrl se náhle vojvoda. „A kdo dal k tomu rozkaz?“

Pan Albrecht z Valdštejna vstal ze židlice, ale poněkud těžce.

„A kdo se toho proti mé vůli odvážil?“ Frýdlandský učinil krok ku předu; ale sotva že hnul nohou, zasténal, jaké ucítil bodnutí od prstů až po kyčel.

„Zelení lancoši pane generalissime!“

„Zelení lancoši, — kteréž já tak významenal, kteréž jsem dal znova verbovati na svůj peníz, — proti mé vůli a bez mého vědomí?“

Ordonanční důstojník se chvěl před vojvodou jako svadlý lupen zavanutím větru.

„A kdy?“

„Před dvěma dny!“

„Regiment zelených lancochů měl střežiti severozápadní hranice království.“

Generalissimus se náhle odmlčel; vzpomněl si, že dal mladému praporečníku svolení k tomu sám vlastními ústy; připadla mu na mysl mladistvá dívka, jež měla tolik podobnosti s vyhaslým rodem Smiřických a potom nevrle pokynul pravicí řka:

„Zelení lancoši se z Lipska vyklidí okamžitě a do týdnu musí býti jejich regiment v našem táboře!“

Pan Albrecht se posadil opět do své židlice, nevšímaje si už dále důstojníka, jenž zdálo se, že čeka ještě rozkazu, jakoby byl páně vojvodových slov dobře nezaslechl. Slyšel sice dobře, co generalissimus rozkázal; ale svým ušima nevěřil poprvé, ač jej nikdy ještě neoklamaly. Lipsko přec kurfiřtské, jest dobyto přímo bez krůpěje krve, zde leží císařští proti Sasům a Švédům a přec se vojvoda vzdává té výhody a ještě jakoby chtěl pověstné lancochy trestati.

Důstojník utkvěl na svém pánu nezvyklým pohledem, zpola bázlivým a zpola nedůvěřlivým, ale rozkaz jeho napsal do slova a v několika okamžicích již hnál se jezdec k západu do severního cípu Čech, kudy bylo k regimentu zelených lancochů nejbliže.

„Dnes svítily vostra altezza všecky, až jsem oslzel.“

„I kralomoc?“

Vojvoda s sebou náhle trhl a nic nedbaje, že ho zase píchlo od prstů až po kyčel, vyskočil jako mladík dvacetiletý ze židlice vstříc svému zlému duchu, vlašskému hvězdopravci.

„Kolem kralomoce Výsosti dvojité kruh, jakoby zlatý обруč. Tohle znamená čekal jsem celý rok.“

Venku ozvaly se polní trubky, hvězdopravec umkl, čelo vojvodovo se zakabonilo a již chtěl pan Albrecht poručiti komorníkovi, aby nepouštěl pro dnešek nikoho, že jest unaven — nemocen. Rozkazy Frýdlandského byly vykonávány do jediné tečky. Snad kdyby sám císař byl přijel z Vídně a měl-li komorník poručeno, že k generalissimu nesmí nikdo, také by se k jeho Výsosti byl nedostal.

Tímž mžikem ohlašoval však plukovník Isolani posla jeho Eminenci francouzského kardinála. (Pokračování.)

Podobenství a paraboly.

XIII.

Pokoj srdce křesťanského.

Uprostřed pahorků veselými háji a kvěnatými palouky pěkně a rozmanitě ozdobených rozlévalo se ne nepatrné jezero. Nejtišší klid hladil všecken povrch jeho. V čistých vodách jeho jako ve velikém zrcadle se vzhlíželo všecko okolí půvabné, se obrazil jasný blankyt nebeský. Ale náhle nad samým jezerem strhl se prudký vítr, jenž silně dotekl se i hladiny jezerní, tiché sice, avšak pohyblivé. Jak hrozně hned všecka voda v jezeře se hnula, se zbouřila, se zkalila! Jak divokými vlnami všecka se rozrývala, se házela, se zmítala! Jakým jekotem a hukotem na břehy narážela a od nich se odrážela! Jen na chvíli zadula vichřice do jezera; a tak hroznou hned ztropila bouři v hlubinách jeho! Za chvíli opět přešla, pominula. Byla za chvíli i pominula bouře v nitru jezerním! Ale i když v prostorách vzduchových nad jezerem dávno bylo již úplné nastalo ticho, dole v jezeře, ve vodách jeho, tam dlouho ještě vlny se zdvíhaly a čeřily; tam dlouho, dlouho ještě nebylo ticho a pokojno. — Pokojno jest nevinné neb obrácené srdce křesťanské, jakoby nebe v něm své sídlo mělo. Jasně se tam ukazují všechny zjevené pravdy nebeské. Ale ten krásný pokoj jak lehce může ve světě býti porušen! Stačí, aby zakmytla osoba svůdná, neb aby

se vyskytlo divadlo oplzlé, neb aby se ozvalo slovo buď mrzké buď popudlivé, neb aby přišel buď v oči buď v uši někdo bohatší, povýšenější, sličnější, chválenější. Trvá to kolikrát jen okamžení, co se něco takového vidí neb slyší. Ale to okamžení stačí, aby v srdci křesťanském hrozná se probudila bouře, zlé žádosti, divoké vášně. A již ten tam jest svatý pokoj jeho; to tam jeho jasné poznávání nebeských pravd křesťanských. Již nejtěžšími jest zmitáno boji a zápasy. A dlouho, dlouho pak ty boje a zápasy trvávají. Již dávno pominul pohoršlivý pohled, pominulo pohoršlivé slovo. Ale v srdci křesťanském — tam odtud nové a nové zdvihá se pokušení. Máme proč, ve světě pořád pilně si střežiti drahého pokoje Ježíšem Kristem nám způsobeného.

Pokušení.

Úzkostlivě bledíváme za letního větrného dne na zelená štihlá stébla obilní s květučímí neb metajícímí klasy jejich, ana větrem až k samé zemi sehnuta bývají. Nejinak si myslíváme, než, že již se zlomila, a že více nevstanou. Ale v té chvíli zase je vidíme nahoře a úplně neporušená. A to, že až k samé zemi se sklánějí, a že hned zase vzhůru se vymršťují, to se tolikrát za den opakuje! — Nemají-li nám při tom na mysli tanouti ta slova písma sv.: „Sedmkrát padá spravedlivý a povstává; ale bezbožný padá ve zlém.“ (Př. 24, 16.) Býváte křesťan ctnostný a spravedlivý dost těžce a dost dlouho k hříchu pokoušen; a kolikrát i poklesne. Ale tím právě projevuje svou ctnost, svou silnou vůli, od Boha se neodtrhnouti, že přese všechna pokušení a přese všechny poklesky své přece nepravosti se neoddává, že každý poklesek svůj hned bez odkladu napravuje upřímnou a skroušenou zpovědí, že sice padá, ale že hned zase vstává.

Příležitost dobrá.

Konopí neb konopě jest rostlina dvojí. Jedna má jen květy s prášníky nazývající se konopím poskonným: druhá má jen květy s semeníkem, jíž se říká konopí hlavaté. Každá stojí zvláště, sama o sobě, ač obě rostou blízko sebe na jednom poli. Má-li konopě hlavatá vydati semeno, musí semeník její býti zaprášen a zúrodněn práškem neb pelem z květů konopě poskonné. Tento prášek zanášá se na semeník větrem. A dobře, že, když konopě poskonná otevře své květy prášnikové, a prášek svůj po větru vanoucím rozesílá mezi všechnu sadbu konopnou, že i zároveň konopě hlavatá otvírá své květy semeníkové, a prášek hojně trousený přijímá. Tím pak tato bývá rostlinou úrodnou, pře-

bohatou na plody nazvané semenec, jenž se podává za milý pokrm ptáčkům zpěvákům, z něhož se i hotoví dobrý olej k veselému svícení. — Nezanedbávejž dobrých příležitostí. Uč se, dokud jsi mlád, dokud tě učí učitelové. Otvírej uši svých, když se roz-sívá sítě slova Božího. Nescházej, když můžeš obcovati mši sv. Užij hodným přijímáním sv. svátostí každého času milostivého, kdy zvláště se otvírá poklad zásluh Kristových. Čiň dobře, kdykoliv se potkáš s blízním tělesně neb duchovně potřebným. Pak také budeš učiněn bohat ve všelikém umění a ve všech dobrých skutečích k spasení svému i k spasení mnohých jiných. I. Kor. 1, 5. I. Tim. 6, 18.

Bdětež.

„Kde pak to jsem? Co se to se muou dělo?“ zvolal Blahovec, syn zámožných rodičů, vstávaje ze země všecek jako omámen. A teprv bědoval vida sebe na neznámém místě v širých polích pryč od cesty; teprv se děsil shledávaje sebe svlečeného ze všeho svrchního svátečního oděvu svého a obraného o své zlaté hodinky, o svůj zlatý prsten a o všechny peníze své. A teď teprv se upamatoval, jak se sešel na cestě s mužem neznámým, ten že se k němu přitulil jako nejpřímnější přítel, že jej hovorem svým bavil až mile, a že mu konečně dal připiti lahodného nápoje. Již pak panáček tak zle ošacený se dovtipoval, že průvodčí jeho nebyl nikdo jiný, leč vyzrálý šibal, jenž mu do nápoje nasypal prášku pro spaní, a jenž jím tvrdě usnulým pak nakládal podle vůle své. Již pozdě nařikal na svou velikou neprozřetelnost a neostražitost. — Ale jsouť ještě jiní horší šibalové, ti, kteříž vycházejí na svedení ctnostných a spravedlivých křesťanů a křesťanek, a kteříž mají také k tomu připravené své prášky pro spaní. Slyšíš-li křesťane! mládenče! panno! koho, an ti haní víru tvou, před tebou zlehčuje ctnost, pěkně maluje hřích, se posmívá sv. zpovědi, tebe v oči chválí pro tvou spanilost, pro tvé bohatství, pro tvou učenost, pro tvou chytrost, lekniž se a poznejž hned o takovém, že ti sype prášek pro spaní; že tě usiluje omámiti a duchovně uspat, aby pak tebe omámeného a uspalého mohl tím spíše užiti k své ohavné rozkoši, k svému mrzkému zisku, k svému jakémukoliv nešlechtnému zámyslu. Pamatujž se, jakby ti bylo, až bys probudiv se z duchovního spaní svého nalezl sebe svlečeného z roucha nevinnosti, oloupeného o poklad dobrého svědomí, pokáleného vši nepravostí, uvrženého v hanbu a bídu, daleko odraženého od cesty vedoucí

k svrchovanému cíli lidskému. A čím více jest na světě toho, co nás mámí, tím více jest nám se báti usnutí duchovního; tím více jest nám potřebí pořád bdíti.

DOPISY.

Z Prahy v měsíci říjnu.

(Encyklika sv. Otce Lva XIII.)

Radostí naplnila zajisté každého pravého Slovana otcovská péče a laskavost stolce papežského jevíci se v encyklice, dané v Římě dne 30. září 1880, neboť nařizuje se jí všeobecné uctění sv. věrozvěstů našich Cyrilla a Methoděje. Vzpomíná sv. Otec světců těchto mezi řadou apoštolů evropských, a doznává, že jako lid po vlastech slovanských právem je slavil, též i církev římská je s velikou pílí uctívala. Vyznamenala je tím, že nechťela postrádati ostatků jednoho z nich, vyznamenal je Pius IX. dovůlív aby v Čechách, na Moravě a Chorvatsku místo 9. března dne 5. července konána byla památka světců těchto, a vyznamenává je Stolice římská nyní zvláště, nařizujíc, oč již ve vatikanském koncilu mnozí biskupové prosili, aby totiž rozšířena byla úcta sv. Cyrilla a Methoděje po celé církvi. A že může vším právem úctu pro tyto věrozvěsty nejen od lidu slovanského žádati, nýbrž i od národů celé církve sv., toho oporu a příčinu hledá v svatém a v pravdě apoštolském jejich životě, o němž píše v zmíněné encyklice. Vyličuje působení Cyrilla, filosofa, u Chazarů za Chersonesem, cestu jeho s bratrem Methodějem na Moravu k žádosti knížete Rastislava, kdež neunnavně vštěpovali lidu směr učení Kristova, a to s takovým pozhnáním, že přišly o tom zprávy i do Říma. Papežem Mikulášem I. povolání, vydali se svatí věrozvěstové radostně na pouť k stolci papežskému, a zde Hadrianem II., jenž zatím stal se nástupcem Mikulášovým, laskavě přijati, vzdali účet z úřadu svého, čímž zároveň svalili se sebe obviňování, jímž s mnohých stran v Římě se podezřívali. — Zde dokončil Cyrill svůj život r. 869 dne 14. února, Methoděj pak vrátil se jako biskup do Moravy, kdež dožil se však trapné doby za Svatopluka, jenž zanevřel naň pro přísné pokárání a uvalený od něho interdikt. — Ba též od mnohých závistníků duchovních pronásledován byl žalobou vznesenou k stolci papežskému, jakoby učením svým porušoval mravy předků. — Však i tenkrát pravda zvítězila a Methoděj očistěn, ba hodností arcibiskupskou vyznamenán. Svatý muž svatě konečně skončil. Osířelé stádecko našlo však pro vždy laskavého pastýře v papežích římských, kteří vždy pečliví byli blaha národů slovanských, jak dovozuje encyklika o celé řadě nástupců

Petrových. A tato v pravdě otcovská péče, ukazuje se nyní v nejjasnějším světle, rozšířením úcty sv. Cyrilla a Methoděje na celou církev římskou, v jejíž kalendář svátek věrozvěstův slovanských přijat býti má s officiem ritus duplicis minoris a zvláštní mši. — Ku konci nařizuje sv. Otec, aby ve všech kostelích, diecéších, provinciích nařízení toto zachovávalo bylo, a přání své vyslovuje, by po celém světě sv. Cyrill a Methoděj vzývání byli, aby vlivem svým u Boha přispěli k ochraně křesťanství na východě, a vyprosili vytrvalost pro katolíky, pro rozkolníky pak touhu po opětném spojení s pravou církvi. — Ustanovení encykliky jest platné i přes všeliká nařízení Pia V. a jiná apoštolská týkající se opravy římského breviáře a missalu. — V záruku pak nebeských darů a přízně své, uděluje konečně sv. Otec apoštolské pozhnání. — Liberální listy, zvyklé po svém způsobu zlehčovati každou šlechetnou snahu stolice římské, neopomenuly ani vzhledem k encyklice to učiniti; nalezejí chování se sv. Otce oproti Slovanům „komickým“. Nám ovšem nedostává se liberálního bystrozraku k tomu, aby chom vypátrali v oslavení sv. apoštolů slovanských a v touze po spojení rozkolníků v ovčinci pravém tu „komiku“, — my shledáváme v tom opravdu jen lásku, péči a pastýřskou horlivost sv. Otce Lva XIII. — *Modleme se za něho, aby jeho šlechetná snaha, národy slovanské do lůna pravé církve uvéstí šťastně se zdařila. Mezi slovanskými národy otvírá se daleké pole pro činnost církve katolické. Dejž Bůh, aby neblahý jen osobními choutkami a pánovitostí carů vzniklý rozkol za své vzal a i mezi slovanskými národy byl jen jeden ovčinec a jeden pastýř.*

V Upici, dne 10. října 1880.

(*Svěcení hřbitova.*)

V době naší, kdy na mnohých místech vzrůstá se duch náboženské lhostejnosti ne-li nevěry, jest potěšitelným úkazem, když na druhé straně vzrůstá se duch nábožnosti, duch v pravdě katolický, když synové nestydí se za vřav otců svých, a nejen slovy, ale i skutky dávají na jevo, jak drahá jest jim víra, v které se zrodili. Důkaz takového ducha v skutku katolického, podává nám obec Bělá u Lomnice v Jičínsku, která za bývalého starosty p. Josefa Kosiny, a nynějšího pana Josefa Svobody tak mnoho podnikla, že se tomu každý podiviti musí. Před sedmi roky totiž vysvěcen byl v obci té krásný kostelíček, který nemalého nákladu vyžadoval, a nyní opět zřídili si občané tamní hřbitov, přejíce sobě, aby, kde se zrodili a pracovali, i běh života svého dokonavše, kosti ku poklidu svatému uložili. Hřbitov ten, jen málo jsa vzdálen od zmíněného kostelíčka, rozkládá

se na krásném návrší, odkud přehlédnouti lze celou vísku; uprostřed něho pň Spasitel na kříži. Pohled naň naplňuje nás pocitem zbožnosti, který zvýšen jest významným nápisem pod Kristem na kříži: „Zde jsme, ó Pane! čekajíce hlasu Tvého!“ Posvěcení hřbitova toho vykonal dne 3. října b. r. dp. Josef Doubrava, farář v Nové Vsi za assistance vlpp. Josefa Klapálka, kaplana v Nové Vsi, Josefa Hájka, kaplana v Libětatě a Petra Slavíka, kooperátora v Oupici. Ačkoliv v ten den bylo počasí deštivé, dostavilo se k tomuto posvátnému úkonu množství lidí z blízka i daleka. Když ubíral se průvod od kostelíčka ku hřbitovu, tu zavzněl poprvé umíráček na věžičce hlasem tak tklivým, že každý musil býti dojat. Ozdoba hřbitova, kostela, i mnohých domů byla tak pečlivě provedena, že všude bylo pozorovati, jak si obec dala záležeti, aby vše co možná nejlépe okrášleno bylo. V chrámě pak při oběti mše sv. zazníval dojemný, dobře nastudovaný a provedený zpěv od místního p. učitele Josefa Berana a sousedních pánů učitelů, kteří z ochoty při slavnosti této účinkovali; obětavost obce té jest tak veliká, že i roucha i náčiní kostelní (ornáty, pluviál, monstranci atd.) dílem sbírkami, dílem od dobrodinců si zaopatřili. Horlivost občanů bělských v ohledu náboženském jest tím více chvála a pozoruhodná, že hned v sousední obci jest množství protestantů obojího vyznání, kteří tam mají dvě modlitebny. Z plna srdce zbožné obci Bělské přejeme: „Ždať Bůh, a voláme Zaplať Bůh!“

KRONIKA.

Z Prahy. V těchto dnech konala se v paláci arcibiskupském porada duchovních hodnostův z Čech za předsednictví nejdůst. p. kardinála arcibiskupa. Přítomni byli nejdůstojnější páni biskupové Litoměřický a Kralohradecký, generální vikář z Budějovic, nejdůst. proboštové metropolitní a vyšehradské kapituly, nejdůst. generální p. vikář pražský, nejdůst. kanovníci metropol. Ant. Hora a dr. Eduard Tersch, velmistř řádu křižovnického, opati ze Želiva, Teplé a Strahova, z Broumova a z Oseka, převorí řádů maltánského a dominikánského a jiní hodnostové. Jednalo se o oprávněném zmírnění daně z nábož. obročí, které vlada na základě dobrozdání, jež si od místodržitelstev vyžádala, provésti zamýšlí. Usnešení budou předložena ministerstvu osvěty.

— Dnes slaví se v kostele ctih. panen Karmelitek na Hradčanech církevní památka sv. Terezie tímto pořádkem: V 9 h. jest německé kázání, v 10 hod. pontifikální mše sv. a odp. v 5 h. slavné požehnání.

— Zítřa bude ve farním chrámě u sv. Havla o výroční ponti v 6 h. mše sv. s exhortou, v 8 h. tichá mše sv. (J. Emin. nejd. p. kardinal), v 10 č. kázání, v 11. h. slavná mše sv., odp. o půl 5. h. slavné požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 17. do 21. října u sv. Štěpána, od 22. do 26. t. m. u sv. Jakuba.

— Akademické služby Boží u sv. Klementa konati se budou každou neděli a každý svátek pro české posluchače vysokých škol v 9 h. a pro německé o půl 11. h. mši sv. s exhortou.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měs. září 116 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 1206 osob.

Z Prahy. (*Exercicie v kníž. arc. semináři Pražském.*) Po prázdninách na novo sešli jsme s o i starší i noví, abychom jednak počali, jednak pokračovali v přípravě ku stavu nejvznesenějšímu. My jsme se o prázdninách posilnili na těle, abychom i na duchu posílení byli, připraveny nám byly hody duchovní. Byli to dva velecti hodní mužové z řádu nejsv. Vykupitele, kteří s nevšední ochotou a se svatou horlivostí a nábožností, jakouž rád jejich daleko široko proslul, jako praví duchovní synové sv. Alfonsa, Krista Pána opět slavně do srdcí našich uvedli. Nám Čechům mluvil mateřským jazykem vdp. rektor P. Nováček, bratřím pak našim německým opět druhým jazykem kázal dp. P. Dielgskron. Jaká to byla rozkoš poslouchati našeho vd. exercitátora, jenž od Pána Boba nadán neobyčejnou výmluvností, podivuhodně prostými a živými slovy sluch náš poutal, nelicetnou upřímností srdce naše jímá, neodolatelnými příklady z bohaté zkušenosti a sečtělosti mysl naši uchvacoval, všeho se dotknul, na vše upozornil a tak vysokému úkolu svému plnou měrou za dost učinil. Vd. pan exercitátor měl nám starším mnohou věc, kterou jsme snad z mysli vypustili opět připamatovati, měl nově přibylým našim bratřím a i nám tak mnohou novou věc pověděti a zvolil proto ne řeč jednoduchou, nýbrž spíše přechodnou a uvedl tolik celků zvlášť od sebe oddělených, kolik hodin přednášel. A i v tom diviti se jest ohromné paměti duchovního otce našeho, jenž beze vši pomůcky denně po 4 hodiny kázal a ani se nepomákal, ani slova zbytečného nevyslovil. Vše bylo do podrobností promyšleno a jak působivo! Chceme se stručně zmíniti o hlavních myšlenkách jeho řeči. Úvítav nás křesťanským pozdravením, rozjímal s námi o slovech „ad quid venisti“, a doložil o způsobu svých následujících řečí, že to budou myšlenky, kteréž našemu rozjímání budou zůstaveny, a že dá návod jakým by se rozjímání to diti mělo. V „medi-

tacích následujícího dne uvedl nám na paměť, že závazky a povinnosti, které jsme na sebe vzali, již na křtu sv. se předpisují. Dále mluvil o hříchu, jenž jest smrt duše, milosti Boží, ctnosti, dobrých skutků, zásluh, života věčného, pokoje života, ba smrti samého Ježíše Krista. I přešlo se pak k smrti samé, kteráž jest jistá a rozhodující a chceme-li my blaženě zemřít, máme činit to, co v hodině smrti učiniti více nebudeme moci, co budeme tenkrát musiti činiti a co bychom si při smrti přáli, abychom byli učinili. Po smrti nastane soud Boží a Bůh nebude soudit jako svět, nýbrž jeho soud bude „in veritate“, dle pravé míry a váhy, bude „in aequitate“ bez přijímání osob. — Nyní následovala meditace o Kristu Pánu. Syn Boží stal se nám knihou čtení ustavičného. „Příklad zajiště dal jsem vám abyste, cožkoli já konám, i vy činili“, řekl on sám; i dal nám příklad tam na hoře kde se modlil, krví potil, dal příklad an trpěliv jsa byl spoután, posmíván a tupen, když v odměnu za vykoupení obdržel na místě žezla třtinu a trní, když nespravedlivě odsouzen vzal kříž na sebe a umučen jsa podal Bohu Otci oběť, když místo oběťstevujícího a libovonného vína v skonání přijal ocet a žluč. Čtème knihu tu a učme se modliti se, trpělivě pracovati v potu tváří, naučme se spontati náruživosti, rozum a mysl svou, zrak, jazyk i sluch svůj; nehledme na svět, jehož odměna bývá třtina, pod jehož růžemi skrývá se ostré trní, aniž dbejme soudů a posměšků jeho, an nás za bláznů prohlašuje, že si volíme duchovní stav; vezměme kříž na sebe a podejme Bohu oběť umrtvováním žádosti těla, v zachovávaní domácího řádu a hledme, abychom se Kristu stali ne žlučí hořkou, leč vínem libě vonícím. Po té meditaci rozjímal duchovní náš otec s největší horlivostí o Rodičce Boží, Marii Panně, že ji máme ctíti a se k ní utíkat, nebo ona jest matkou Boží a jest matkou naší, a promluvil dále o způsobu úcty naší k ní. Máme ji ctíti jménem Jejm, pozdravením andělským, zdravsmi, slavením svátků jejích, písněmi, spolky, modlitbami a zvláště růžencem. Dojem řeči této byl ohromný. Třetí den exercicií započal meditaci o pokání. Vzpomenuto příkladů z písma sv. o marnotratném synu a s svatém Petrovi. (Dokončení.)

Z Hořic. (Úmrtí sochaře Favra Jiříčka.) Dne 5. října t. r. zemřel po dlouhotrvající, trapné chorobě plicní v 29. roce věku svého Pavel Jiříček, mladý a nadaný sochař, který svou píli a svými schopnostmi, ač mlad, dosti daleko na dráze umělecké pokročil a sliboval, že postupem let ještě výše se vyšine. Maje základ od bratra, Josefa Jiříčka, pracoval potom ve Vídni u mistra Wagnera, načež studie

konal i v akademii Mnichovské. Čelnější práce jeho byly: Sv. Petr do Domažlic; Rodička Boží na náměstí do Otče v nadživotní velikosti; sv. Jan Nep. do Netolic a sv. Václav do Machova u Police; poslední pak velmi zdarilá práce bylo pěkné sousoší sv. apoštolů slovanských do Přepych u Opočna před školu. Mimo to sochu spisovatele Klicpery do Chlumce a Žizku na vrch svatého Gottharda u Hořic; pěkné pomníky na hrob: víru, naději, Krista Pána učitele, na kříži a j. Píšeme to proto, by se zachovala památka po něm; zasluhovalť toho. Bůh odměň jeho píli a snahu šlechetnou a věčná budiž jemu paměť!

Literární oznamovatel.

— „Škola božského Srdce Páně“ vykazuje v čísle 10., které právě vyšlo, tento obsah: List papeže Lva XIII. — O misionářství. — P. Peyramale, farář Lurdský. — Upomínky z pouti po Francii a Italii. — Děvečkám služebným. — Svatý růženec. — Divné obrácení. — Anděl Páně. — Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Budišově. — Milodary B. Srdce Páně. — Prosba. — Růženec (báseň). — Zájmy Krista P. v různých zemích. — V měsíci říjnu modleme se za žáctvo katolických škol. — Zvláštní úmysly.

— „Stručný všeobecný slovník věcný“ (malý slovník naučný) dospěl v druhém laciném vydání k seš. 46. (I — Iturbide), k seš. 47. (Itzehoe — Japel), k seš. 48. (Japetus — Jirkov) a k seš. 49. (Jirovec — Kalivoda). Redakci má Jakub Malý, mimoř. člen král. české společnosti nauk a náklad vede kněhkupectví Kobrovo. Cena každého sešitu 24 kr.

— „Encyklopedie příkladův z písma sv., z dějin církve a z obecného života“. Pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil Jan Nep. Černohouz, děkan staro-budečský v Kovářech. Zasluzného díla toho vyšel sešit 27., 28. a 29. v Praze v kněhtiskárně Cyrillo-Methodějské.

— „Sborník velehradský“. Před rokem ohlášen v listech veřejných „Sborník velehradský“, prohlášen účel i nástin obsahu jeho, vytknut i čas, kdy vydán bude. Na pouhé prohlášení toto ozvaly se později hlasy v listech našich toužíce po Sborníku, z čehož patrno, že jakási naděje nemalá ve Sborník skládána, dle vydaného programu. Naděje-li sklamala? Pro mnohé práce s „věcnou loterií velehradskou“, bohužel, nebylo lze dodržeti čas a vydati Sborník 5. července, ale proto přece — letos vydán bude. Již 15 archů jest otisknuto, nepotrvá tedy dlouho, a bude všech 20 archů hotovo. Práce ve Sborníku nebudou bez ceny,

čehož jistou zárukou jsou nám dobře známá jména: Jan Soukup, Matěj Procházka, Josef a Hermenegild Jireček, Jan Havelka a j. Kniha, v níž obsaženy jsou práce takých mužův osvědčených, může-liž býti bezcenná? Ačkoli nelze nám již nyní podati veřejný posudek o Sborníku, připomínáme, že předplatné 2 zl. přijímati bude dp. děkan Jos. Vykydal na Velehradě, dokud Sborník nebude vydán, pak ale ihned nastoupí krámská cena 3 zl. místo předplatného. Komu tedy záleží na tom, aby sobě zjednal hojnou zásobu nových vzácných zpráv o sv. apoštolech našich, Cyrillu a Metoději, zpráv o Velehradě a jiných věcech, jež s oběma těsně souvisí, neopomeň příležitosti vhodné, dokud Sborník není vydán a tudíž za mírné předplatné lze zabezpečiti sobě i zasluku jeho frankovanou.

— Ascetické bibliotéky dílo 4.: „*Sv. Františka Římská*“, vzor křesťanské panny, manželky, matky. Dle Lady Georginy Fullertonové volně vzdělal Jan Nep. Fr. Desolda. Cena 45 kr. Řečená kniha hodí se výborně klášterním sestrám a od nich řízeným ústavům ženským, v jejich knihovnách by neměla scházeti jakož vůbec i křesťanským pannám a paním, které v ní naleznou hojného poučení, jak na cestě dokonalosti křesťanské k nebeské vlasti kráčíti jest. — I na „*Ctitele sv. Josefa*“ upozorňujeme všechny muže, které knihy by si měli všimati.

— Výnosem vysokého c. k. ministeria kultu a vyučování ze dne 23. září 1880 č. 14769 byl „*Vlkův Zpěvník*“ pro žáky škol obecných i měštanských seš. 1., 2., 3., 4. a 5. (vydání s notami po 15 kr., pak seš. 1. a 2. bez not po 5 kr.) jakožto kniha učebná pro veškeré školy obecné i měštanské schválen. Zpěvník tento může tudíž ihned na všech obecných i měštanských školách zaveden býti. Dostati jej lze u Rohlíčka a Sieverse.

— „*Posvátné kazatelny*“ svazek říjnový přináší řeči na neděle XVII.—XX. po sv. Duchu; řeč o slavnosti Jména Marie Panny, promluvu k poutníkům (význam názvu „Národ Svato-Václavský“), řeč o slavnosti sv. Václava, o prvotínách p. Ign. Hráse v Opořanech, promluvu o pohřbu Jos. Smetany, učitele v Dolno-Kšelských, řeč při svěcení nové školy ve Vykání.

— „*Církevní rok*“ vykazuje v seš. 16. a 17. životopisy svatých a světic Božích, jejichž památka připadá na dny od 14.—30. dubna, pak od 1.—4. května.

— „*Světozor*“ podává v čís. 39. podobiznu Ign. Vondráčka, majetníka uhelných baní v Moravské Ostravě, vyobrazení Nového Města n. Metují s příslušným článkem a dvě vyobrazení z Egypta. Text vykazuje pokračování

článků z čísla 38. a drobnější články literární. V čís. 40. jsou tato vyobrazení: Prof. Jan Krejčí. Proudův dary. Obrazy z Panamy. Procházka z okolí Colonu. Háj palmettový. Plavba na loďkách. V slotném počasí. V čís. 41.: Lucian Siemienski. Obrazy z Panamy. Moje modelly. Lodi evropských mocností na kotvišti u Dubrovníka. Illustrace k národní písni polské: Pišťalka.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

p. Ant. *Brehm*, far. v Chýši, jmenován k. a. notářem.

Ustanoveni jsou:

P. Ant. *Turba*, č. ř. křižov., za I. kapl. v Tachově;

P. Gabriel *Pecháček*, č. ř. křižov., za kapl. v Loktě;

P. Gallus *Haehnel*, č. ř. Minorit., dosud koop. v Brně, za koop. u sv. Jakuba v Praze.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

p. Jos. *Ehl*, far. v Terezině, jmenován vikariátním správcem střidnictví Litoměřického;

p. Ant. *Richter*, katecheta při národní a měštanské škole v Horním Litvínově, za katech. při reálných školách v Loktě;

p. Adolf *Lumpe*, kp. v Údlici, za katech. při národních a měštanských školách v Žatci;

P. Václ. *Hieke*, farní admin. ve Fürstenfeldu, proz. farn. adm. ve Volfarticech;

p. Ant. *Kubath*, kapl. v Chcebuži, za admin. v Konojedech;

p. Frant. *Tůma*, kapl. v Bullendorfu, za kapl. v Rochlici;

p. Štěpán *Rosenkranz*, kp. ve Wiese, za kapl. v Údlici;

p. Jos. *Doležal*, kp. v Ehrenbergu, za kp. v Mladé Boleslavi;

p. Frant. *Zuklin*, kp. v Gruntě, za II. kp. v Rozbělesech (Rosawitz);

p. Jos. *Dittrich*, far. v Konojedech, odebral se na stálý odpočinek.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

P. Tim. *Matoušek*, ř. s. B., b. notář, sekretář vik. a děkan v Broumově, jmenován čestným konsist. radou, a

p. Jos. *Podhagský*, b. vikář a farář v Opatovicích, čestným děkanem.

Ustanoveni jsou:

p. Ant. *Janáček*, koop. v Pohledu, za faráře v Sopotech;

p. Jan *Dvořáček*, koop. ve Žďrci, za koop. v Sopotnici;

p. Alois *Lauč*, neom. za koop. v Žďrci.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib.
semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v knihkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech tádých
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřítímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně čini národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč

při pohřbu Jana Slavička, koncept. praktikanta
při c. k. mistodržitelství, v chrámu Páně
brandýském.

Konal Josef Janda.

Spravedlivý, byl-li by před časem smrti zachvácen,
v občerstvení bude. Moudr. 4, 7.

Poněvadž po vůli Boží člověk měl dle duše i těla nesmrtelným býti a život jeho na věky trvati, vysvětlíme si snadno jeho lásku k životu. Byť byl člověk v sebe bídnějších poměrech, přece zhrozí se, vzpomene-li si na smrt. Kmet stříbrovlasý a stařenka tíží let k zemi skloněná, ač mají již málo nebo nic na světě očekávati, přece lpíce na tomto životě brání se vši mocí nezvanému hostu, kterýmž smrt jest. Což divu, jestliže jinoch neb muž v plném květu života, kde veškery těla i duše síly jen kypí a prsa smělymi nadějemi se dmou, navštívení bývají tímto hostem, což divu, jestliže se jemu brání a v oku jejich slza bolu se zatřpytí a tělo jejich úzkostí se chvěje? Vždyť oni vědí, že by měli po vůli Boží vždycky žíti a nikdy umříti.

Avšak nic naplat, přese vše vzpírání své musíme se podrobiti všeobecnému zákonu: „Uloženo jest lidem, jednou umříti.“ K Žid. 9, 27., musí se podrobiti tomu zákonu, který přišel skrze hřích na tento svět a na všechny lidi.

Kdo však pravý křesťan jest, neleká se smrti. Nebo jemu jest povědomo, že smrti Spasitelovou byl zlomen osten její a veškera hořkost a děsnost byla jí odňata. Nyní jest nám smrt poselkyní věstící člověku lepší budoucnost. Jest nám tím, čím jest poutníkovi cíl pouti, čím plavci po dalekém moři se ubírajícímu bezpečný přístav, čím vojínu znamení, by si šel pro palmu vítězů, čím

trpiteli konec utrpení a zpráva, že mu nastává doba oddechu, odpočinku a blažené radosti.

Rozhlíží-li se oko mé v posvátných prostorách této svatyně, vidí uprostřed chrámu rakev uzavírající ostatky tělesné muže v nejlepším květu života, věrného učenníka Kristova, věle milovaného syna velectěných rodičů a miláčka velevážených příbuzných a přátel. Pro jeho předčasnou smrt rodiče i přátelé mnoho hořkých slz již vyronili a srdce jejich velkým hořem sklíčeno jest. Avšak proč připomínám těchto věcí? Zdaž mám rozmnožovati těmito vzpomínkami bolesti, které samy sebou veliké jsou? Bůh uchovej! tak nechtěl jsem a nechci učiniti! Za tím účelem nevystoupil jsem na toto posvátné místo, aniž jsem minil do moře nositi vody a do srdce zármutkem utrápeného přilévati hoře a bolesti. Spíše to byl a jest můj nejlepší úmysl, liti balsám útěchy do srdce sklíčenoého. Kde ale vzíti tohoto balsámu? Ve svaté víře, jejíž vyznavačem želený přítel váš byl, nalezl jsem jej. Shledávám jej ve slovech Duchem svatým vnuknutých a mudrcem starozákonním zaznamenaných: „Spravedlivý, byl-li by před časem smrti zachvácen, v občerstvení bude.“ Z těchto slov má vzejítí útěcha vám, ctění přátelé v Pánu zesnulého, a nám všem spasitelné poučení.

Želený náš bratr v Kristu byl muž spravedlivý. V domě otcovském dostalo se jemu pečlivého vychování křesťanského. Zbožná máti jeho vstúpila do útlého srdce dítky svého tak hluboko pravdy náboženské, že později z tohoto semene vyrostl strom ozdobený ovocem ctností náboženských a občanských. Byl muž tichý, skromný, dobrosrdečný. O podstatě věcí tohoto světa měl zdravý náhled a proto nelnul nikdy k nim

srdecm. Kdežto mnohý jinoch podává se cele proudu světa a vše, co svět za pravdu vydává, za berný peníz považuje, kdežto za časté drahou perlu, kterou na křtu svatém přijal, dává za lichou domněnku, víru za blud vyměňuje, ctnost za nepravost, pravé blaho a věčné za klamně a mámivé rozkoše, po nichž nezbyvá než hořkost, výčitka svědomí, trápení a někdy bohužel trápení věčné; náš v Pánu zesnulý zaujal zcela jiné stanovisko naproti tomuto mocnému proudu. Nepravím, že neznal ducha nynějšího času, jeho požadavků a směrů, naopak o těchto věcech dobře věděl, jemu byly také dobře povědomy zásady, na něž nyní tisícové bez rozmyšlení přísahají. Avšak tu čest musím ti, drahý můj příteli, vzdáti, jsem tím povinen tvé drahé památce, že jsi nikdy ani lehkověrně všemu nevěřil ani všeho neodsuzoval, co doba nynější plnými rukama vezdejším poutníkům nabízí. Neměl jsi vše, co se leskne, za zlato, ani za pravdu, co mnohdy jménem pravdy honosí se a pravdou není, nýbrž jsa cele proniknut duchem křesťanským držel jsi se zásady, již byl apoštol národů sv. Pavel křesťanům Soluňským sdělil řka: „Všeho zkoušejte, co dobré jest, toho se držte.“ (2 Thes. 5, 21.) Aby pravdu ode lží vždy rozeznal, bádál o ní po dlouhá léta čta dnem i nocí přesně vědecká nanejví filosofická díla. Toto zaměstnání bylo velmi povážlivé a pro mnohého muže bylo již úskalím, o něž roztržila se cele víra jeho náboženská. Avšak náš v Pánu zesnulý znikl tohoto nebezpečnosti šťastně. Neboť v bádání tomto byl mu Kristus, byla mu svatá víra bezpečným vůdcem a rádcem. Nikdy nepřijal za pravdu, co by se nebylo srovnávalo s tím, který o sobě praví: „Já jsem pravda a život.“ Poněvadž takovou měrou bádál o pravdě, šťastně dodělal se jí a pravda tato jej vysvobodila a spasila.

Budíž mi dopráno, abych mohl odvrátiti na okamžik pozornost od zeleného přítele a bratra našeho v Kristu a obrátiti ji k vám, drazí v Kristu. Víím, že mezi vámi valný jest počet těch, kteří rádi čítají knihy i spisy. Nemohu jejich jednání leč pochváliti. Avšak tou radou jsem vám, abyste čtouce řídili se jako v Pánu zesnulý zásadou Písma svatého: „Všeho zkoušejte, co dobrého jest, toho se držte.“ Budou-li Kristus a svatá víra vůdci vašimi, když tomuto zamilovanému zaměstnání oddávati se budete, pak bude vám čtení knih a spisů ku prospěchu a ku spasení.

Obrátíme-li zase pozornost k v Pánu zesnulému, zdaž nám není patrné, že byl

mužem spravedlivým, ježto spravedlivých hlavní známka jest, aby pravdu milovali? Avšak on byl spravedlivým také, protože dával každému, což jeho jest. Jemu byla slova Spasitelova svatá, slova: „Dávejte, co jest císařovo císaři a co jest Božího Bohu.“ (Mat. 22, 21.) Jinými slovy: Konejte povinnosti, jež vám ukládá stav a povolání a povinnosti, jež vám ukládá Bůh a víra vaše.

Vzdělav se na vysokých školách pražských osvojil si důkladnou znalost zákonů, kterými má býti řád společenský zachován. Po té vstoupil na dráhu veřejného života k vysokému místodržitelství v Praze. Jak tam věrně plnil povinnosti povolání svého, mohli by nám nejlépe jeho představení do svědčiti, jejichž přízeň a lásku v krátké době si získal svou pilí, zevrubností, svědomitostí a ryzí svou povahou.

Jak věrně plnil povinnosti, jež měl jako syn k drahým rodičům svým, nebude mi potřeby dlouho o tom se šfířiti. Což nedokazují nám to ty hojné slzy, to skličené vzezření těch, již mu život dali, že v Pánu zesnulý byl syn dobrý, který rodiče ctil, poslouchal a miloval a to po celý život svůj až do posledního vzdechu svého? Nebo když se byla již blížila poslední jeho hodinka, loučil se především se svými rodiči. Milované mateři své vzdával osobně díky za veškerou péči a něžnost její, avšak tak nemohl učiniti drahému otci, jemuž úřad nedovoloval, aby mohl u smrtelného lůžka synova až do konce setrvati. Za tou příčinou učinil mu vzkázání, v němž dobrému otci za vše dobré děkoval.

Mám vám říci, jak drahé byly mu svazky přirozené mezi ním a jeho sestrami a bratrem? Opět můžete z utrápených tváří jejich čísti, jak velkou ztrátu utrpěli smrtí bratra svého, který jim radil, o ně pečoval a kdyby Bůh byl jemu delšího žití popřál, byl by se jim stal druhým otcem.

Mám vám snad vypravovati, jak velice uměl si váziti svazků, které mezi ním a jeho dalšími příbuznými Bůh byl zřídil? Zajisté nebude toho potřebí, neboť přítomnost četných a velevážených přátel jeho, jejich hluboký žal jsou výmluvnými svědky toho, že v Pánu zesnulý lnul k nim láskou a úctou vřelou. Zejména bolestí skličené srdce a zármutkem zasmušilá tvář vašeho duchovního správce, jehož všickni na výsost si vážíme, zřetelně nám dosvědčují, jak věrně a svědomitě plnil v Pánu zesnulý k svému drahému strýci povinnosti své. V pravdě on jej miloval jako svého otce a byl na vzájem od něho milován jako syn od otce.

Nesmím zapomenouti ještě jedné lásky,

kteřá zdobí srdce každého člověka ani jemu nescházela. Jest to láska, kterou máme chovati k té zemi, na níž jsme se zrodili a k tomu národu, z něhož jsme posli a ona má to krásné jméno lásky k vlasti. I náš zelený bratr v Kristu miloval vlast svou a národ svůj. Nemiloval jich ale jenom slovy a marným vychloubáním, kterými se nic neprospěje, nýbrž skutkem a celým životem svým. Maje dosud skrovné prostředky po ruce podporoval přece rád a ochotně ten který účel vlastenecký, odebíral četné, arci dobré, milým jazykem českým psané knihy a časopisy, jak o tom jeho bohatá knihovna svědčí. Bral živý podíl ve všech událostech naší milé vlasti. Poněvadž jsem měl příležitost častěji s ním obcovati, poznával jsem blíže jeho záměry, které by byl uskutečnil, kdyby Bůh mu byl delšího žití dopřál. Všecky záměry jeho nesly se k tomu, aby svými nashromážděnými vědomostmi mohl prokázati vlasti a národu svému platné služby. Hle, jak miloval vlast svou! A proč by ji nebyl miloval? Vždyť ani Bůh ani Kristus nám nebrání vlasti milovati. Nebo prikazuje-li Bůh, abychom otce a matku ctili, nechce tím příkazem ukládati povinnosti toliko dětkám vzhledem rodičů, od nichž život máme, nýbrž velí nám, abychom milovali také společnou nám matku, vlast drahou. Vidím v duchu, kterak Kristus Pán sedě na hoře Olivetské dívá se na Jerusálém, chrám a v něm hemžící se lid. Při pohledu tom před vševědoucím okem Páně zjevil se budoucí strašný osud Jerusáléma a jeho lidu, z čehož srdce Spasitelovo takovou bolestí bylo jato, že z očí jeho kanuly hojné slzy soucitu a soustrasti, kteréž ústa jeho takto tlumočila: „Ó, bys poználo i ty a to v tento den tvůj, co tobě jest k pokoji: ale nyní jest to skryté před očima tvýma!“ (Luk. 19, 42.) Neplanul-li i v tom nejsvětějším srdci Syna Božího oheň lásky k vlasti a národu svému? Nuže milujmež i my drahou vlast svou, snážíme jí státi se prospěšnými a bude-li potřeba kázati, neopomíjme tou kterou obětí dokázati upřímnou lásku svou.

Až dosud poznali jsme, jak zvěčnělý bratr v Kristu plnil rozhléne povinnosti svého stavu a přesvědčili jsme se, že věrně a svědomitě jim dostal, ježto dával, co jest císařovo císaři; avšak on neopominul též dáti Bohu, co jest Božího. Znal dobře povinnosti katolického křesťana a plnil je věrně. Spása duše byla mu nade všecko. Ježto se zanášel filosofii, zejména studiemi psychologickými, věděl důvodně, že člověk nezáleží toliko z

hmotného těla, nýbrž také z duše, která po smrti těla žíti bude na věky. Za tou příčinou nebral osud na věčnosti na lehkou váhu, jako bohužel za našich dnů zhusta se děje, nýbrž za nejvážnější povinnost svou považoval, aby duši svou na věky zachránil. Vědělť, co platno člověku, byť všecken svět získal a na své duši škodu trpěl? jakou dá výměnu za duši svou? (Mat. 16, 26.) Nebudeme se tudíž diviti, že smrti se nebál, nýbrž jí zmužile ve tvář se díval, když k jeho lůžku se blížila. Poznav, že jest blízká poslední jeho hodinka, neptal se, může-li neb má-li se dáti zaopatřiti, nýbrž sám výslovně si žádal, by k němu kněz byl povolán. S jakou radostí vítal duchovního, v jehož osobě viděl svého Spasitele Ježíše Krista, zázračného nemocných lékaře! Jestliže na duši jeho nějaký prášek z obcování pozemského lpěl, skroušenou zpovědí smyl jej nabyv všech hříchův svých odpuštění. Po té posilniv se chlebem andělským, nejsvětější Svátosti oltářní, zakoušel v duši sladkého pokoje a poklidu, jakéhož nikdy svět dáti nemůže. Jednou po svém zaopatření vypravoval mateři své, že se mu zdálo jako by mezi anděly a vyvolenými Božími dlel a vyjádřil své přání řka: Ó, kéž tento sen uskutečnil se na vždy!

Zdaž tehdy nepoznáváte, že v Pánu zesnulý dával také Bohu, co jest Božího? Dal-li ale, co jest císařovo císaři a co jest Božího Bohu, dal každému co jest jeho a tudíž vším právem mužem spravedlivým zasluhuje nazván býti.

Avšak tento spravedlivý byl před časem smrtí zachvácen. Před čtyřmi roky stihla ho těžká choroba, věstkyně smrti. Pečliví rodiče vynakládali vše, čímž by miláčku svému k předešlému zdraví dopomohli. Nešetřili žádných obětí, jejich jediná snaha byla po ten celý čas až do jeho smrti, aby syna při životě zachovali. Po celou tu dobu zvěčnělý mnoho vytrpěl, ale také rodičové jeho mnoho zkusili. Kdo zpočítá jejich vroucí prosby a nábožné modlitby, které za uzdravení syna k nebesům vysílali? Často již zdálo se, že syn jejich jednou nohou na onom světě jest, ale k vroucímu volání jejich prodloužil opět Bůh dny života jeho. Když však letos nebezpečný záchvat nemoci jej stihl, tehdaž Bůh přes vroucí volání vaše, drazí rodičové, vás dle přání vašeho neslyšel. Jest mi, jako bych Boha slyšel, kterak k vám mluví řka: „Často jsem již vyslyšel vás ponechav na živě vašeho syna, tenkrát ale nemohu prosbám vašim více vyhověti. Duše vašeho syna se mi líbí, chci ji míti

blíže sebe.“ Jakož byla vůle Boží, tak se také stalo. Když minulou středu v 8 hodin večer (6. října) přátelé pohledli na místo, kde milý jejich nemocný odpočíval, nebylo ho již tam více, usnul v Pánu klidně a tiše tak, jako klidně a tiše byl žil. Ach jak jste hořkovali, drazí přátelé, bolest vaše byla nevypravitelná, hoře nevyslovné. Abyste si ulevili, hledali jste jej v duchu na místech, kde prodléval, kde se modlil, kde pracoval a odpočíval, avšak nenalezše ho opět jste se zkormoutili. Přes to ale neustávejte ho hledati, jako Maří Magdalena nepřestala Mistra svého Ježíše Krista vyhledávati v zahradě až ho posléze našla; nebo dal se jí v osobě zahradníka poznati. Hleďte i vy miláčka svého a naleznete jej také v zahradě svaté víry. Tam se vám zjeví nebeský zahradník Kristus Ježíš a řekne: „Koho hledáte? Drahého miláčka svého? Není ho tuto na zemi. Avšak neplačte! Ubezpečuji vás, že se vašemu synu lépe daří než-li zde na zemi. Jako moudrý zahradník přesadil jsem jej jako něžnou květinu do lepší jemu svědčící půdy. Kdyby vám možná bylo až tam nahlédnouti, viděli byste, kterak nyní kvetou jeho síly a jeho vědomosti vydávají hojné ovoce. On vás jenom předešel, maličko a neužríte ho a opět maličko a užríte ho; pak se budete radovati a radosti vaší neodejme nikdo od vás. Věřte mi, já jsem pravda, která neklame nikdy; já jsem vzkršení a život, byť také kdo zemřel, já ho vzkřísím v den nejposlednější.“ Tak mluví k vám Spasitel. Jeho slova jsou plna života a síly, nad ně nenajdete mocnějších. Protož těšte se jimi, těšte se, že se opět se synem a přítelem svým shledáte a shledání vaše bude radostné, neboť přesvědčíte se, že se na něm vyplnilo slovo moudrého Muže starozákonního: „Spravedlivý, byl-li by před časem smrtí zachvácen, v obcerstvení bude.“

Co nás, drazí v Kristu, se týče, čerpeme také z těchto slov útěchu k poslední hodině svého života. Má-li se nám skutečně takovéto útěchy dostati, vynasnažme se, abychom byli tak spravedliví, jako byl v Pánu zesnulý. Dávejme vždy co jest císařovo císaři a co jest Božího Bohu. Konejme zevrubně povinnosti, jež nám ukládá stav náš a povinnosti, jež nám ukládá Bůh a svatá víra naše. Učinivše tak budeme se moci směle podívatí smrti do očí a odejdeme bez bázně a s radostí z tohoto světa na věčnost, kde uslyšíme, jako pevně doufáme o zvěčnělém bratru v Kristu, radostná slova Soudce milostivého: „Nuže, služebníče věrný, vejdi

v radost Pána svého a vládni královstvím tobě připraveným od ustanovení světa. Amen.

O všech svatých.

Ze ctihodného kněze *Bedy*; z řeči 18.
o svatých.

Dnes, Nejmilejší, společnou svátku radostí konáme slavnost *všech svatých*, jichžto obcováním nebe plesá, jichžto přímluvami nebe se raduje, jichžto vítězovenci svatá církev se zdobí, jichžto vyznání, čím statečnější bylo v utrpení, tím slavnější jest ve cti; poněvadž, čím více vzrůstal boj, tím více rostla i bojujících sláva, a mučennictví vítězův mnohonásobným způsobem útrap se ověňovalo; nebo čím těžší byly muka, tím skvělejší byla i odměna, ježto svatá máti, katolická církev, kteráž po celém světě, v šíři i dáli, rozestřena, rozvětvena a rozprostraněna jest, v samé hlavě své, Ježíši Kristu, jest vyučena, aby hany, kříže, ano i smrti se nebála; a proto více a více sílena, ne odpíráním, ale snášením, všem, jež slavným sborem trestní žalář v sobě uzavřel, rovným a podobným zápalen ctnosti ku vedení boje slávu vítěznou vdechla.

O v pravdě blažená matka církev, již takto čest Božské důstojnosti ozařuje, již slávyplná vítězcích mučenníkův krev zdobí, již neporušeného vyznání bělostkvoucí šatí panictví. Květům jejím ni růží, ni lilí se nenedostává. Ať usilují nyní, Nejmilejší, jednotlivci, by ku obojí cti nejvyšší dosáhli důstojnosti, koruny, ať panictvím bílé, neb purpurové utrpením. V táboře nebes i pokoj, i šik vojenský své mají květy, jimiž vojínové Kristovi ozdobeni jsou.

Neboť nevyslovná a nesmírná dobroti-vost Boží i o to se postarala, aby čas práce a boje ne příliš se šířil, by netrval dlouho anebo věčně, ale aby krátký byl, a abych řekl, téměř okamžitý; aby v tomto krátkém a nepatrném životě byly boje a námahy, v onom však, kterýž věčný jest, koruny a odměny zásluh; aby práce sice rychle se končily, zásluh však odměny trvaly bez konce; aby (ti a tací) po tohoto světa temnotách zřítí mohli nejjasnější světlo, a přijali vyšší po strpení všech hořkostí blaženost, jak toho dosvědčuje apoštol, an dí: *Bratři, mám za to (t. j. pevně věřím a přesvědčen jsem), že utrpení tohoto času nejsou rovná budoucí sláve, kteráž se zjeví na nás.*“ Řím. 8, 18.

B. H.

Hrobní kvítí.

Matce a dítěti.

Byl květný máj a růže květla,
při růži milé poupátko;
a růže — aj, zjev z říše světla,
a poupě? — Vesny děťátko.
Však zavál chladný smrti dech,
a květ i poupě záhy zmořil!
tu slyšán kol jen bolu vzdech,
a srdce v moře žalu nořil.
Kdy vyschne moře slzí těch?
až ustane poslední vzdech.

Rodičům a dvěma dítkám.

Odňal dítkám otce, matku,
vševládnoucí nebes Pán,
požehnal na zdejšíh statku,
přec jim život nebyl přán.
Rodiče však svoje dítky
touží *tam* mít u sebe,
proto Pán je, outlé kvítky,
sám přesadil do nebe.

Nápisy.

Tělo dřímá, duch však žije,
vira síla v nádra lije.

Nestálost všeho; co stálé?

Všecko mizí, prchá, vrátké jest, stále mění se;
Bůh a ctnost jediné trvati věčně budou.

K Bohu vše se vrací.

Bůh, světa Pán mocný, v náruč svou všecko
pojímá;
duch k němu zas se vrací, s ním se zas navždy pojí.
B. H.

Trnová koruna.

Historický román
od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

„Výborně Serenissimo! Merkur byl dnes celický jakoby z roztaveného stříbra a ne nadarmo.“ zahovořil mužik úlisným hlasem a za hluboké úklony opustil komnatu upravenou i pod stany nádherou královskou.

„Ať vejde okamžitě!“

„Je cestou uprášen. Chce se převléknouti.“

„Okamžitě pane plukovníku!“

Tentokráte Frýdlandský samou nedočkavostí ani necítil, že mu šlo bodnutí nejen až po kyčel, ale do samých jater. Očekávalť posla francouzského kardinála už celý týden.

Pan Du Hamel vešel do stanu s hrabětem Trčkou. Byl opravdu upocen a uprášen, že barvu jeho šatu nebylo možno ani rozeznati. Od obyčejného rejthara nelišil se zevnějškem snad ani švem. I těžký, jezdecký kord u boku s košem železným prozrazoval jezdce, jenž mohl sloužiti císařským i Švejdovi. Takhle přistrojen byl k nepoznání.

„Tvá Výsost račiž milostivě odpustiti, že takto přicházím. Z Paříže do Slezska daleko, cesty nejisté, tu Švédové, tu Bavoři, na Rýnu Španělové s Vlchy?“

Hovorný Francouz při těch slovech utkvěl pronikavým zrakem na vojvodově obličej.

„Na Rýnu že Španělové s Vlchy?“

Pan Albrecht z Valdštejna se proti svému obyčejí nezvykle rozkřikl.

„Milánský gubernadore Don Gomez Alvarez de Figueroa Cordova s dvanácti tisíci pěchoty a patnácti sty jízdnými.“

Francouz mluvil lhostejným, skoro ledovým hlasem a opět se odmlčel.

„Bez mého vědomí.“

„Bez tvého vědomí Výsosti?“

Francouz zdálo se, že žasl.

Císařský generalissimus musil sednouti opět do židlice; cítilť bodnutí až v samé hlavě.

„Před dvěma týdny přirazil k němu se šesti regimenty general Aldringer. Pan kardinál toho nese nemile. Tvá Výsost ráčila s ním sděliti, že veškerá císařská armáda je ve tvých rukou, že se může ve všem spolehati na tebe jasný pane. A náhle objeví se pod císařskými orly Španělové s Vlchy a ten Aldringer bez vědomí Tvé Výsosti!“

Frýdlandský vojvoda teprv nyní pokynul francouzskému poslovi, aby se posadil.

„A domníváš se pane, že proti Švédům či Vám čeho dokážou? Karlu lotrinskému pomohou jen do horšího!“

„Nějakých třicet tisíc hlav Výsosti je vždycky síla, kterou dlužno nepodceňovati!“

„Poslechni pane, kdyby proti mně vstalo celé hispanské království, kdyby si jeho Veličenstvo král Filip zjednal tlupy mezi americkými indiány, a kdyby bavorský Maximilián naverboval v svých zemích proti mně posledního horáka z Alp, proti armádě, o kterouž mohu se opřít jako o nepovolnou skálu, nezmohou ničeho. Pane, armáda jeho Veličenstva krále Ludvika, vojsko jejího Veličenstva královny Kristiny, regimenty braniborské a saské.“ —

„A je-liž Tvá Výsost těmhle posledními ujistěna?“

„Včera jsme se ještě smlouvali a do

spolku hotového není daleko! — Skorem bych řekl, že scházejí už jen vzájemné podpisy.“

Posel francouzského kardinála dosud tkvěl tak pronikavě očima na panu Albrechtovi.

„Tvá Výsost ráčí snad mnohým příliš zřejmě odhalovati své záměry!“

Pan Du Hamel zahovořil nyní hlasem poněkud tlumeným, že sám pan Trčka dobře nerozuměl.

„Tvoji krajané ve švédském a saském vojstě často samou nadějí a radostí nevědí, co sluší zatajiti a co pustiti do větru. Pan z Thurnu, pan Václav Vchinský... Proto se chtějí ve Vídni proti tvé Výsosti opatřiti v čas. Donesly se takové klevety až k samým uším Jeho Eminence!“

„Nuže co vzkazuje mi pan kardinál?“ otázal se Frýdlandský již netrpěliv a rozmrzen.

„Prozatím dlužno ještě čekati. Nebýt toho milánského gubernadora, mohli bychom vystoupiti dnes. Ale ti Vlaši se Španěly ve Švábích pro okamžik nám pokazili všecko.“

Pan Albrecht z Valdštejna chtěl z pohovky povstati; ale nemohl se vzpřímiti.

„Jeho Eminence jest hotova poskytnouti Tvé Výsosti jeden milion lírů a v rozhodné chvíli část francouzského vojska bude k tvým službám. Ale jak pravím, pro okamžik dlužno čekati!“

Posel francouzského kardinála dlel ve Valdštejnově staně nad obyčej dlouho. Důstojníci, kteří jej nebyli poznali, divili se velmi, co že tak důležitého má pan generalissimus s pouhým rejtharem.

Za chvíli vyjel z císařského ležení pan hrabě Vilém Trčka s trubačem do nepřátelského tábora k Arnheimovi, jenž byl saského vojska generál-lieutenant, žádaje ho, aby Arnheim zároveň s ním jel k Valdštejnovi do císařského ležení, poněvadž prý na jich ústním rozmlouvání užitek celé německé říše záleží.

A když uviděli exulanti, kterak opravdu nejvyšší saský s Braniborcem Burgdorfem a švédským splnomocněncem Říčanem jedou do císařského tábora, jedněm oči radostí slzely, že už bude konec potulného jejich života, jiným se ruce svíraly v pěstě, že Boží pomsta už nedaleka a ještě jiným se do těžce zkušných hlav vkrádala pochybnost, zda-li všecko tohle bude k dobrému.

„Kdo všude a všude, kdekoliv udála se mu příležitost, stál proti nám, kdo všude a všude jazyka cizího užívá a našeho mateřského jakoby neznal či jím pohrdal, jaký

bude z takového český král! Mili, dobří krajané, od dlouhých let už štěstí za námi Čechy nechodí. — Či vidíte na něm, ať z té či druhé strany si ho prohlédneme, že by z krve naší pocházel? Doufati v lepší čas jest spravedlivě; ale věřiti obojetníku a v duši ve dvě rozdělenou skládati naději, nerozumno, milí dobří krajané! Ať si jen pan Albrecht zůstane císařským generalissimem; na českou korunu jeho hlava tuze maličká!“

A starý exulant, šedesátiletý rytíř Václav z Bukové, odepínal si zrezavělé ostruhy, protože už prý jich kůň ani necítí.

„Přec bychom se však mohli aspoň vrátiti! A co takovýhle život! Podívejte se krajané, támhle ti ptáci, co nám letěli nad hlavami, mají svůj domov, svá hnízda a my? Pomáháme cizí slávě, krvácíme za cizí věc, řídne me dnem. Stane-li se králem, aspoň budeme míti zase domov, kdyby už nic jiného. Povídá se, že prý mu českou korunu nabízí sám francouzský král!“

Rytíř Václav z Bukové nad touhle řečí kýval hlavou záporně a trpce se usmíval.

„Za pana Albrechta na českém trůně ani zlámanou greslí nedám. Že prý už zapomíná česky! Co pak řeknete milí, dobří krajané vráně, která zapomněla kvákati, co pak řeknete vrabci, který zapomněl štěbetati, co pak byste řekli kosovi, který by jako husa keřhal, co pak slavíkovi, který by jako sejček vykřikoval. K samci ani samičce sama mláďata by se neznala.“

„Vždyť Fridrich také českého slova neuměl!“

„Však jsme to s ním také tak daleko přivedli. Už to exulantství ponese na svých bedrách, dokud nás nezahrabou.“

„Vždycky máš jiný rozum!“

„A kam přivedly všechny vaše rozumy vás samotné?“

„Proč jsi tak tenkrát nemluvil?“

„Protože by můj hlas byl zanikl jako na poušti; byl by býval přehlášen; byl bych se musil už tenkrát stěhovati.“

„A bylo by ti lépe bývalo! Mohls seděti dnes u hrnců plných masa egyptského. A nemusils jísti chleba vyhnanců!“

Rytíř Václav z Bukové se ještě tak trpce usmíval a pořád tak hlavou kroužil záporně, jakoby byl téhle narážky přeslechl úplně.

„Poslechněte braši, jsem z vás při téhle kornetě nejstarší! Když se v Praze odbýval generální sněm, vy jste se učili ještě slabikovati. Tenkrát byl snešen artikl o zachování starožitného jazyka českého a jeho vzdělání, aby každý ten, kdo by do králov-

ství tohoto za obyvatele přijat býti chtěl, nejprve se jazyku českému naučiti povinen byl. A bylo tomu čtyři léta, kdy si stavové české koruny zvolili za nejvyšší hlavu cizince, který svůj celý věk českého slova ani neslyšel. Vidíte-liž milí a dobří krajané převrácenost a zvrhlost lidských myšlení? A dnes také takovou zvrhlost chtějí ve skutek přivést. Stal-li se kdy z netopýra skřivánek, či z tigra jehňátko, či z mouřenína člověk bílý? A tak z pana Albrechta, jemuž ostatně přeju při všem jeho taškárství všechno dobré, nestane se nikdy pravý a dobrý Čech!“

„Jen pečeť schází ještě veliká na ten tvůj artikl.“

„Dej pozor milý brachu, abych tu pečeť nemusil přiložit i na tvou tvář.“

A snad by bylo přišlo z hádky opravdu k srážce mezi starým rozvázným exulantem a mladým horkokrevným krajanem, kdyby nebyla do tábora přirazila tlupa od Hofkirchova regimentu. Mezi exulanty mír a snášenlivost bývaly často bílými vránami, i v osadách i ve vojště.

„Aj pan Jiřinec a s nevěstou!“

„Snad až od Rýna?“

„Snad i tohle dobré znamení, že nám jiné časy nastanou!“

Z koní i jezdců se jen kouřilo, a rejtaři byli prachem až černí.

Saský rytmistr podav několika známým pravici mlčky seskočil rychle s koně v náručí s mladistvou dívkou z pola bez sebe.

„Trochu vody či vína přáteli! Zahyne mi v rukou!“

Jiřinec položil dívku Andělku do trávy.

„Máš výborný vkus! Jako by děvce z rudolfinské obrazárny od tobo nemluvného Vlacha byla oživila! Řekl bych, že si z ní vzal vzor!“

Saský důstojník, jenž se škadronou dragónů provázel říšskou silnicí dlouhou řadu povozů, na nichž byly naloženy v obrovských bednách skvosty hradčanské, shýbl se k dívce, chtěje ji tvářemi pohladiti.

„Není k tomu čas! Nech toho!“

Rytmistr Jiřinec ani nedopustil, aby se cizí ruka dotkla Andělky.

„Trochu vody či vína přátelé! — Jak dlouho budu vás prositi?“

„Od jakého času tak nešťákliv, jakoby také panna?“ ušklíbl se Sasík.

Jakýs pěšák přinesl v helmici vodu z nedaleké studánky a Jiřinec jí ochladil tvář a čelo Andělcino.

„Opravdu že jeho nevěstou!“

„Podívejte se, jakoby rodná sestra byla.“

„Přejte mu radosti! Beztoho nemá jiné na světě. Či že jeden druhému chceme zaviděti, když se usměje? Milí, dobří krajané, neztrpčujmež si aspoň živobytí sami.“

Rytíř Václav z Bukové — nejstarší z exulantů při kornetě saských kyrysníků — uvykl si už napomínati a kárati mladší soudruhy, nelíbilo-li se mu cos, ač nebýti bílého jeho vousu a stříbrolesklých vlasů, leckdy by se mu bylo dostalo podivné odměny.

Andělka otevřela na několik okamžiků oči, měla je nějak zatažené.

„Jste slečno v bezpečí! Nelekejte se! Jsme v saském táboře. Jste mezi krajany.“

„Mezi krajany?“

Andělka pozdvihnuvši poněkud hlavu plaše se kolem rozhlédla.

„Nás Čechů tu několik set!“

„A on —.“

„Váš ženich se o vás příliš nestará, sic by o něm bylo slyšeti. Zelení lancoši, kam přijdou, všude naleznou nevěsty. Váš ženich asi nelepší!“

Na mladou dívku opět přicházely mráčky, ale rytmistr Jiřinec zachytil její hlavu do svého náručí. Ode dvou dnů skorem s koně ani neslezl a Andělku z rukou ani nepustil. K rozkazu pana plukovníka, že v Drážďanech musí přiraziti k regimentu a nezastihne-li jich více, aby se pustil přímo do hlavního tábora ve Slezsku, opustil za noci svahy durynského lesa a byv dvakrát napadnut houfem císařských, vždycky se prosekal jakoby zázrakem, až potetřil na lužickém pomezí jistě by byl vzal svůj konec, kdyby jej byl přímo sokolím letem vraník nezachránil. Zůstalo jich tam z jeho oddílu ležeti k deseti.

Poznal v dálí také pověstné zelené kabátce, táhly mu přímo do cesty. Měl se opozditi jen o několik minut a se svým regimentem by se byl už neshledal. Andělka seděla před ním na koni umdlením polomrtva.

(Pokračování.)

Podobenství a paraboly.

XIII.

Bdětež a modlete se.

(Sv. Mat. 26, 41.)

Kdy domácí ani se nenadějí klidně pracující neb vespolek hovořící neb bez starosti odpočívající, bývají vyrušeni hrozným voláním, že v sousedství jejich hoří. Vězejtě ve velkém nebezpečí domy, v jejichžto sousedství vzplane požár. Neboť z hořícího stavení na všechny strany lítají ohnivé jiskry, doutnající oharky. Jak lehce mohou odtud

i ostatní stavení chytiti a spolu popelem lehnouti! Ale co dělají sousedé, jak se stane první povyk, že na blízku hoří? Co nejspěšněji vylézají na střechy domů svých. Sedíce pak na střechách a majíce připravené nádoby s vodou bedlivě se ohlízejí, kam která padne jiskra. A jak spatří, že někde na střechn padla jiskra, rychle ji umačká-vají a ulívají. Nevšimnou-li si záhy i jen jedné jiskry, jak padne na střechn, a za-nedbají-li ji ihned uhasiti, v malé chvíli může celé stavení jedním se červenati plamenem. A jak smutné jest podívání na místo, kdež stával veselý dům, a kdež nyní černé straší spáleniště! A to udělala jedna jiskra! V nej-větším pak nebezpečí, hoří-li na blízku, bý-vají stavení se střechami slaměnými, jež jsou nejchytavější. — Jak můžeme býti blaženi a spokojeni majíce křtem sv. anebo opět svátostí pokání duši svou posvěcenou za chrám Boží, za příbytek Ducha sv. I. Kor. 3, 16. Ale nesmíme býti bez starosti. Jsmeť pořád ve světě. A ve světě každé chvíle blízko nás hoří oheň buď zlé řeči neb zlého příkladu neb zlé příležitosti. Jak někdo před tebou mluví oplzle, neb se honosí bo-hatstvím svým podvodně nabytým, neb vesele hýří, hned se lekni, že blízko tebe hoří. Hned se lekni, aby odtud v srdci tvém bez-toho plném trudu chytavého, plném náklon-ností k zlému, se nezapalovaly zlé myšlénky, zlé žádosti. A proto postav se hned na stráž v srdci svém; hned zkoumej sám sebe, neroznítala-li se v srdci tvém odtud, co jsi ve světě viděl a slyšel, buď pýcha neb tě-lesnost, neb hříšná ziskuchtivost. A bez odkladu každou takovou zlou jiskru v srdci svém postiženou uhašuj; uhašuj modlitbou, slovem Božím, sv. zpovědí, sv. přijímáním. vzpomínáním si na předešlá dobrá předse-vzetí. Zvláště vzpomínání na smrt, na soud Boží, na věčné tresty jest ta studená voda, kterouž se hned ochladí a uhasí každá do srdce našeho padlá jiskra zlé žádosti. Ne-umoříš-li hned záhy i jen jedné zlé myšlénky, nevíš k jaké přijdeš zkáze na těle i na duši. Je-li smutný pohled na spálený dům, tím smutnější jest pohled na duši křesťanskou, kteráž bývala druhy čistá, upřímná, plná lásky k Bohu, k rodičům, ke všem bližním, a kteráž teď jest samá oplzlost, samá lživost, samé pokrytství, samé nezuabožství, samá zatvrzelost. Ach co na svatém místě srdce křesťanského takovou učinilo ohavnost zpu-štění? Jedna zlá myšlénka nebo jedna zlá žádost nestřežená a neumořená. Z jedné zlé žádosti nestřežené a neuhašené jaký ve svědomí může se vznítiti oheň nejtrpčích vý-

čitek! Můžeť odtud se vznítiti oheň věčné pálící. Proto pořád máme bděti a se mo-dlití; mají zvláště proč bděti a se modlití mládenci a panny, jejichžto srdcí nejvíce se chytá každá daremná řeč, každý daremný příklad.

Modlitba.

Mládenc bohabojný, ale mnoho od světa a zlých žádostí pokoušený, bral se lesem. Nenadále vyřítla se na něj dravá šelma. V největším byl nebezpečí, aby nebyl od krve-lačného dravce popaden a roztrhán. Ale s dobrou se potázel, že rychle se vymrštil a vyzdvihl na vysoký a silný strom. Tam zůstal, až zlá šelma opět pryč se odklidila; tam se zachránil. Vzdav pak Bohu díky za zachránění své nemohl si vzpomenouti na přestálou úzkost lítou zvěři mu způsobenou, aby si spolu nevzpomínal na brozné úzkosti své, kdykoliv jest napaden zlým pokušením. Prál si, aby kdykoliv na něj doráží poku-šení, měl také na blízku nějaký strom, na němž by se zachránil od hříchu. „Mámť všude pro tebe takový strom připravený,“ odpovídalo rozmajícím si mláďenci kře-šťanskému náboženství jeho; „ten strom jest modlitba; modlitbou můžeš duši svou, kdy-koliv o ni dole na zemi ukládá šelma pe-kelná, hned vzhůru vyzdvihnouti až k sa-mému Bohu, až k samému Ježíši, až k sa-mému nebi, tam, kdež jest nejbezpečnější útočiště, nejplatnější pomoc.“ Tak zpraven náboženstvím svým umínil si mládenec tím pilněji oddávati se modlitbě.

XIV. Obcování Svatých.

Učitel ohlásil zákyním, že zítra budou se slaviti narozeniny zeměpánovy, že se půjde ze školy do chrámu Páně na slavné služby Boží, že při slavnosti bude mnoho vzácného panstva, aby tedy zítra ráno v obyčejnou hodinu se dostavily do školy všechny, oděny v nejlepší sváteční šaty své. Ale Madlenka Nedbalovic, když tak pan učitel nařizoval, nebyla ve škole. Druhého pak dne zase ubírala se do školy jako v jiný den, kdy se učilo. Otevřešví dvěře a majíc hlavu sklo-penou namířila přímo ku zvyklému místu svému, a tam se usadila. Teprv, když se byla usadila, hledí v pravo, hledí v levo, hledí před sebe, hledí za sebe, a jak žásne vidouc spolužačky své všechny všude v plném lesku svátečním! A tím více se brozí, když pak hledí sama na sebe, a když vidí sama sebe mezi všemi jedinou v oděvu všedním, ošumělém, špinavém. Ani chvíli nemohla vydržeti v takovém shromáždění. Jakoby byla píchnutá, s místa svého vyskočila, a jakoby studem hořela, domů letěla, aby ho-

nem a honem také svátečně se přestrojila. Pak i sama pěkně vystrojena již směle vřadila se mezi ostatní vykrášené družky své. Rozpaky Madlenčiny dobře se hodily učiteli náboženství, když v nejbližší školní hodině své vykládaje žákyním článek o Obcování Svatých vysvětloval, proč obcování pravověřících křesťanů jmenuje se Obcováním Svatých, a když přišel k té námitce, jak může obcování pravověřících křesťanů platiti za Obcování Svatých, jelikož mnozí pravověřící křesťané jsou hříšníci. Připustilťe, že mnozí mezi pravověřícími křesťany jsou hříšníci. Ale připomenul, že jako všedně a ošuměle oblečená Madlenka Nedbalovic nemohla vydržeti mezi svátečně oblečenými spolužačkami svými, tak i hříšní pravověrní křesťané, čím více se spamatovávají, že jsou údobé takového obcování, jehož hlava, Ježíš Kristus, jest nejsvětější, jehož cíl jest sama svatost, kdež jest tolik spoluúdobů svatých buď ještě na zemi zůstávajících aneb již v nebi oslavených, kdež jiní spoluúdobé ne dost ještě svatí se musejí od posledního zbytku hříchu očišťovati v očištcí, tím větším chvějí se nepokojem, že nemají pokoje, až skrze svatost pokání složí starého člověka, a oblekou člověka nového, jenž podle Boha stvořen jest v spravedlnosti a v svatosti pravdy (Ef. 4, 22. 24.), a že i v tom se ukazuje, jak obcování pravověřících křesťanů jest právě Obcování Svatých.

Včely mají v společné domácnosti své jednu svou matku, jednu svou královnu, jednu svou hlavu. Od této hlavy a královny vychází zvláštní vůně, kteráž všechny ostatní včely naplňuje. A tato vůně jest to, po čemž jedna včela druhou poznává a rozeznává od všech cizích; jest to, co je všechny drží pohromadě, jako jednu rodinu; jest to, co včelám z pastvy se navracujícím cestu domů ukazuje. Tato vůně pobádá všechny k dílu pilnému, veselému, svornému. Rozličná jsou díla, jež včely konají v hospodářství svém. Jedny obsluhují matku vajíčka kladoucí; jiné snášejí med a pel; jiné krmí a ošetřují vyhlou mlád svou; jiné před výletem stráž drží; jiné v úlu uklízejí a spravují, co jest poroucháno. Ale co je všechny při tak rozličných pracech jejich činí tak svorné, co dělá, že všechny jen k jednomu cíli pracují, k tomu cíli, aby se zachovaly, to jest jedna vůně od matky všem se sdělující. Nemůžeť pak něco voněti i vůni odjinud přijatou, aby i samo sousedstvu svému vůně nepřidávalo. Tak i včely nadšené vůní matky své i ještě jedna druhé nové vůně mateřské přidávají,

aby všechny tím spíše svou královnu, svou hlavu poznávaly, k ní lnuly a se táhly. — V tom jest mnoho podobného s Obcováním Svatých. Jaká to vůně, kteráž vychází od Ježíše Krista! „Kristus miloval nás, a vydal sebe samého za nás v dar a obět Bohu k vůni rozkošné.“ Ef. 5, 2. Láska Kristova, Jeho zásluhy, Jeho svaté učení, Jeho nejctnostnější příklady, Jeho všechna svatost jsou ta vůně rozkošná. Ale právě Obcování Svatých v tom pozůstává, že pravověrní křesťané jsou s Kristem duchovně spojeni jako se svou hlavou, že z Jeho zásluh v svátostech se očišťují a posvěcují, a že od Něho, z Jeho slov a příkladu se učí vši svatosti, kteráž zvláště láskou se projevuje. A to jest ta vůně, kterouž pravověřící křesťané přijímají od hlavy své, Ježíše Krista, kteráž je činí horlivé v plnění vši vůle Boží, a kteráž je všechny i při rozličném zaměstnání a povolání jejich sjednocuje svazkem bratrským a sesterským. „Jsme,“ volá a raduje se sv. apoštol jménem všech věrných křesťanů, „jsme Kristova dobrá vůně Bohu i mezi těmi, kteříž spasení bývají, i mezi těmi, kteříž hynou. II. Kor. 2, 15. Pozůstáváte dále Obcování Svatých v tom, že pravověřící křesťané skrze Ježíše Krista jsou duchovně spojeni vespolek jako údobé jednoho těla, a že ti údobé, kteříž ze zásluh Kristových se rozmáhají v milosti Boží, kteříž prospívají v následování Krista, v Jeho lásce, v Jeho ctnostech, i v druhých spoluúdobech svých milost Boží rozmnožují, je svým slovem a příkladem vzdělávají a napravují. A to jest ta vůně, kterouž v Obcování Svatých jedni od druhých přijímají, aby všickni tím více se obraceli k hlavě své, k Spasiteli svému Ježíši Kristu; aby všickni byli spaseni. — Jak může platiti za jiného dluhy, kdož jest sám zadlužen? Jak může vysvoboditi vězně, kdož jest sám vězen? Jak může rozpoutati spoutaného, kdož jest sám spoután? — Jen potud můžeme modlitbou a jinými dobrými skutky dušem v očištcí platnou přinášeti pomoc, pokud jsme sami spravedliví. A jsme-li v hříších, také to nás má vésti k obrácení se, abychom modlíce se za zemřelé rodiče a přátele své mohli se těšiti, že tak nečiníme nadarmo.

Byl pán učený, bohatý a vznešený. Tomu zemřela manželka, kterouž velmi miloval. A když přemýšlel v zármutku svém, kterak by nejlépe dokazoval lásku svou k milé choti i po smrti její, nenalezl krásnějšího důkazu, než jako když se dá posvětit na kněze, aby mohl po celý život svůj každo-

denně sloužití mši sv. za duši drahé nebožky. A tak také učinil. Byv po příslušné přípravě posvěcen na kněžství a zřídív si v paláci svém krásnou kapli, tam až do smrti své každodenním nábožným obětováním mše sv. své lásce k choti zesnulé zadost činíval. — A tebe by neměla láska k zemřelým rodičům a přátelům i k ostatním duším zemřelých k tomu nakloniti, abys, jsi-li hříšník, a jsi-li proto málo schopen k platným přimluvám u Boha, aspoň se dal v svátosti pokání posvětit za křesťana spravedlivého, a abys pak mohl za zemřelé, milé své platně Bohu obětovati své modlitby a jiné své skutky dobré?

Veliký panovník bral se ulicemi sídelního města svého. Právě přišel do ulice, kterouž vymetávali stráží obklopení a na nohou spoutaní vězňové. Tu neobyčejné divadlo zeměpána zastavilo. Spatřilť čistě oděného mladíka mravů uhlazených, an jednomu z vězňů uctivě ruku líbá. S podivením táže se mocnář jednoho z nejbližších vězňů, jak jest to s tím jinochem a s tím vězněm od prvního tak ctěným? Tázaný mocnáři hned věc vysvětlil dávaje mu zprávu v ten rozum, že mládenec jest pilný a nadaný učeň na vyšších školách, že jest syn toho vězně, jemuž byl ruku políbil, a že tak otcí svému činívá skoro každodenně. Tato láska synovská dobrým panovníkem tak pohnula, že nejenom se postaral o šťastnou budoucnost synovu, nýbrž že ihned rozkázal, aby otcí z pokuty jeho ulevili, a že pak brzy poručil, jej zcela ze žaláře propustiti. Ten otec sám ničímž si toho nezasloužil, aby mu byl odpuštěn ostatní trest jeho; k tomu mu dopomohla jen láska synova; ta se tak mocnáři líbila. — Čím více Bohu, jenž jest samá láska, líbí se a platí veliká láska! I ta naše láska, kterouž projevujeme k věrným zemřelým za ně pobožnost konajíce, jest to, nač Bůh nejvíce dává, proč nejvíce ubohým vězňům v očištění z pokut jejich ulevuje, proč jim odpouští, proč je do nebe přijímá. „Láska“, jak výslovně praví slovo Boží, „přikrývá množství hříchů.“ I sv. Petr. 4, 8.

Karel Otman.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Vlak měl přijeti o půl čtvrté a proto opustivše parník spěchali jsme na nádraží. Sotva jsme usedli, spozoroval můj společník, že mu schází deštník, rychle sice skočil z vozu a zpět pádil na blížký parník — než

deštník zmizel k veliké jeho mrzutosti, ba veliké bylo proň štěstí, že v čas zase k vlaku dorazil. Vlak hnul se aby projel pobřeží jezera na západní straně, z něhož jsme však velmi málo viděli pro husté bukové a březové háje a hluboké prokopávky, jimiž vlaku jest tu cesta razena až skoro k Weilheimu, kde zablédli jsme cíp jezera Amerského. Zde dělí se dráha, jedno křídlo vede k vysokému Peissenbergu a končí u lázní Sulzenských a druhé do Murnavy, kam nás vlak za hodinu dovezl. Smutná však po cestě jevila se nám vyhlídka na pole, od krupobití potlučená, jež tam před několika dny zuřilo. — U nádraží čekalo na cestující do Amergavy povozů na sta, nastalo hledání, smlouvání, křiku a hluku nebylo ani konce, takže jsme rádi byli, když se nás konečně ujal jakýsi vozka, slíbiv nám, že nás za půl druhé marky za osobu doveze až do Oberau, kde jsme přenocovati chtěli, neboť báli jsme se ten den doraziti až do samé Amergavy, abychom při takovém návalu lidstva snad dokonce s kurníkem nějakým a s pouhou slamou spokojiti se nemusili za veliký plat, jako se to též mnohým stalo. Šlo to však ku předu opravdu ráčím krokem, neboť sedělo nás na obyčejném tom pavoze selském na prknech po délce vozu jako sedadla upravených hezká hromádka, takže teprve k 10. hodině večerní dostali jsme se do Oberau, kdež se nám pohodlného noclehu na poště tamější dostalo. V hostinské síni setkali jsme se s Prusáky, kteří sotva že jsme se navzájem poznali a hovořiti počali, hned počali vykládati o vnitřních poměrech Rakouska. Po usmáli jsme se jejich podivným náhledům a brzo potom po celodenní klopotné cestě vyhledali jsme lůžko. Než rušitel pokoje dostavil se i tehdáž, neb jeden z Prusáků měl notné bolení zubů a po celou noc běhal po vedlejších pokoji jako šílený. Na spánek nebylo lze ani pomysli. A proto sotva že se rozednilo, opustili jsme lůžko a zašli k tamějšímu p. faráři, abychom v čemž ovšem nám nebylo bráněno, požádali o dovolení ku sloužení mše sv. Úžasem však zarazili jsme kroky, přišedše do tamějšího nového chrámu nad tou krásou, která se nám pojednou objevila. Takový kostelík nenajdeš tak hned na venkově, to byla slova, která zároveň oba jsme pronesli. A také vskutku zasluhuje kostelík ten, abych několika řádky aspoň popsal vnitřní jeho krásné zařízení. Jest stavěn na způsob basilik, žádné klenutí, krov pak jest pozlacený a polychromovaný. Jen 3. gothické oltáře v něm se nalezají, všechno na nich krásné, že nevíš čemu se máš díve

diviti, zdali u měle provedeným ozdobám, aneb polychromii, aneb mistrným obrazům oltářním, z nichž zvláště obraz Rodičky Boží, obdivem nás naplnil. A pak ta zbožnost lidu tamějšího! Ač bylo časně z rána, byl chrám věřícími naplněn tak, že žádná z lavic nezdůstala neobsazena jak v mužském tak i v ženském oddělení. Při loučení pravil nám p. farář, že jest trojetihodný a když udivení pohlédli jsme na něho, co tím vyrozumívá, pravil: „Jsem knězem, učitelem a představeným místním. Lid lne ke mně láskou a pomyšlení by mně udělal.“ Věru záviděli jsme mu ten hodný a zbožný lid, který jest chloubou každého duchovního pastýře. Tiché vzdechnutí vydralo se nám z prsou zároveň a při vzájemném pohledu vyrazilo oko, že chováme na mysli totéž přání: Kéž tak tomu i u nás v Čechách bylo.

Časně z rána toho dne, bylať neděle dne 18. července, vydali jsme se pěšky na další cestu. Ale ta zavazadla! Jak příjemné by se to bez nich krácelo. A sotva jsem tak v duchu si postěžoval a zbožné pronesl přání, aby nás od nich nějaký, třeba selský povoz osvobodil, již tu rachotil jeden za námi. Vyčkali jsme, smluvili cenu a naložili zavazadla, po té již octli jsme se pod vysokým Etalem, předělu to vodstva jezer Starenberského a Amerského, říček Loischu a Ampry. Silnice vystupuje zde tak příkře do vrchu, že silné koně mají dosti dělati, aby povozy vzhůru vytáhli, kdežto svrchu dolů všech možných prostředků musí býti použito, aby vůz se nepřekotil a neštěstí se nestalo, neboť kdežto na jedné straně silnice úbočí vrchu se vypíná, zeje na druhé místy 30—40 sáhů hluboká propast. Mnohý kříž a pomník u cesty dávají svědectví o nehodách, při kterých mnohdy i životy lidské za své vzaly. Poslední a nejhorší neštěstí, které posud v dobré paměti u okolních obyvatelů jest, událo se v roce 1875. při dopravě obrovské sochy sv. Jana do Amergavy. Naložena byvši na voze sedmnácti koni taženém malým nedopařením naklonila se na stranu a skácela se s vozu, při čemž dva lidé sochař Hauser a dělník jeden v pravém toho slova smyslu byli umačkáni.

Namáhavé hodinu trvající stoupání odměněno bývá při pohledu na Etalský chrám s byzantskou kopulí a výstavný klášter, bohužel nyní v pivovar proměněný. I dějiny téhož místa jsou zajímavé, takže neváhám je krátce sdělit. — Císař Ludvík Bavorský vracel se roku 1327 z Italie a vzl po celou cestu obraz Rodičky Boží ve svých rukou jej drže. Když vrch Etalský přejel a na

tom místě se octl, kdež nynější klášter stojí, stal se pojednou obraz tak těžký v rukou císařských, že císař nemohl z místa. I vyrozuměl z toho, že Bůh chce, aby zde posvátnému obrazu stánek Boží se vystavěl, což on také učinil položiv k němu r. 1330 dne 28. dubna základní kámen. Dvě léta po té mohlo se již v klášteře přebývat i usazení tam Benediktini, kostel však dohotoven byl r. 1370. Silně poškozeny byly budovy jak kláštera tak i kostela r. 1552 vojskem vévody Saského Morice, když táhl proti Karlu V. V 18. století přestavěn byl chrám v slohu renaissančním, při čemž se mu dostalo nynější podoby.

Litovali jsme, že nezbývalo nám času k důkladnému prohlédnutí památných těch budov, chtělť jsme doraziti hodně brzy před polednem do Amergavy, odtud as hodinu vzdálené, což se nám také úplně podařilo.

(Pokrač.)

DOPISY.

Na Křečhoři u Kolína, 17. října 1880.
(Zpráva o pastoralní konferenci vikariátu Kolínského.)

Již několikrát v těchto listech zpráva byla podána, že se v našem vikariátě pastoralní konference z pravidla odbyvají na jaře a na podzim. Mohlo by se zdáti, že tyto porady často se opakující, pozbyti mohou zajímavosti a vábnosti a že proto i účastenství v nich postupem času ochabne. Ale tomu jest u nás naopak. Nám se konference již staly zvykem milým ba potřebou a proto se na ně vždy těšíme a je hojně navštěvujeme. A není divu. V době tak pohnuté, jakou jest naše nynější, kde se žádoucím působení duchovního zprávece navalují těžké balvany překážek, tak že si často ani rady nevěda, bez mála mysl trátí a důvěru v hojnější rozkvět království Božího, jest útěcha, rada, poučení, povzbuzení a zkušenost jiných pomoci velmi vítanou. Toho všeho poskytují porady, o nichž píšeme. Jako se pak každá práce, často jsouc konána, lépe a obratněji konává, tak jest i s našimi konferencemi, které hledíce k příslušným ustanovením diecesní synody Pražské z r. 1863 (cap. IV.), se nesou k předmětům veskrze praktickým, k otázkám, jak říkají, časovým, naléhavým a pilným. Tolikéž i odpovědi k těmto otázkám, sestupující s výše pouhých teorií k životu, jak se v církvi Páně na jednotlivých osadách jeví, se sklánějí. Důkazem toho byla i naše porada, konaná v Kolíně dne 14. t. m. — Schůzi zahájil příslušným způsobem a řídil kníž. arcib. vikář

a konsist. rada, děkan Kouřimský vdp. Ant. L. Dlask, kterýž vraceje se z Prahy od důležité schůze předních hodnostářů církevní provincie české, sdělil několik velice zajímavých zpráv, pokud se veřejnosti mohly svěřiti. — Z důležitých otázek, které byly položeny programem porady, první zněla: *Kdy a jak se má cvičení křesťanské odbyvati? Jak by se měla mládež, která ve 13—14 letech ze školy vystupuje, k návštěvě křesťanských cvičení přidržovati?*“ Velmi svědomitou odpověď k této otázce dával městský kaplan Zámucký dp. Frant. Jirsák. Prostudovav příslušné úchvaly Pražské synody z r. 1873 (kap. II.) a naznačiv dle nich i historický rozvoj křesťanských cvičení, ukazoval, že, pokud se podaří ona ustanovení a pokynutí synodní uvéstí ve skutek, také i užitek katechesí odpoledních vzroste a se rozhojní. V tom jest mu dáti za pravdu. Proti tomu ale také zapříti nelze, že některá z oněch ustanovení na př., která se týkají mládeže v továrnách, přetěžko jest vykonávati a že se v tom jen málokterému duchovnímu zpravci poštěstí. Co do způsobu těchto katechesí, připomenul dobře, aby příprava k nim byla pilná, důkladná aby se katecheta bral s nimi mezi homilií a školní katechesí, mládež pak k nim vedle povzbuzování rodičů a zástupců přiváděl pěknými a vábnými výklady. Velmi se různily zprávy o návštěvě těchto cvičení. Místem, zvláště koná-li se cvičení v domech soukromých, nedostavuje se k nim kromě několika školou povinných dětí a stařen nikdo, ani domácí pán, jinde bývá schůze velká. V pastýřském bohosloví se rádo připomíná, že v těchto shromážděních může duchovní zpravce poučovati přítomné osadníky o leckteré otázce časové, k tomu velmi případně pravil farář Lošanský dp. Jos. Polák, že naopak jevívají osadníci leckteří chuť, jak by oni poučili jej samého. Scházelo se na konec smýšlení poradníků v tom, aby se dotčená cvičení konala zvláště za doby velikonoční a adventní ve chrámu farní výklady souvislými, po vesnicích a filiálkách aspoň dle možnosti dvakrát do roka. Nepřibude-li povoz pro duchovního, cvičení se nekoná. — K otázce druhé: *„Jak se má ve školách víceřídnicích látka ze sv. náboženství rozvrhnouti, jaké metody užívati a dle které knihy vyšších vyučovati?“* podrobně a pečlivě snešenou odpověď dával kaplan Plaňanský dp. Ant. Ječmen. Podstatně se rozvrh jeho shodoval s nařízením nejdůst. konsistoře Pražské ze dne 4. října 1872. (Ord. I. č. 16.) Že loučení bývá těžkou věcí, to se spatřuje i při katechismu, pročez i staří osvědčení katechetové

s bolestí poodkládající starého Kanisia, vpravují se do těch nových. Kéž bychom mohli říci do nového katechismu, jednoho po celých Čechách! Ke katechismu, jenž jest a zůstane hlavní školní knihou, přidává se biblický dějepis dle Schustra-Srdínka, liturgika Otíborova (pro 5. třídu), stručný dějepis církve od kat. K. Tippmanna, na školách měšťanských učebná kniha náboženství katol. dle Fischera-Vinkláře. Výbornou pomůckou u vysvětlování katechismu jest Mik. Tomka známý Výklad. Dle soudu vdp. předsedy jest se katechetovi o to snažiti, aby v každé třídě školy příslušný celek Božího zjevení vyložil, a z oka nepouštěti, že dějiny biblické jsou základem náboženskému vyučování.

Poslední otázku: *„Jak si má duchovní zpravce počínati, přijdou-li ke křtu katolického dítěte za kmotry evangelici?“* odbyval podepsaný tuto zpravodaj v tento rozum. Určitá ustanovení církve, jak toho účel kmotrovství sám sebou vymáhá, nijak nedovolují, aby nekatolík byl v tomto případě kmotrem. Přijde-li pak přece, musí jeden z přítomných býti katolíkem a dítě při samém křtu na rukou držeti a jen jméno tohoto lze napsati v matriky jakožto kmotra. Domněnka, že i jméno druhého aneb jména více než dvou kmotrů tantěž se mohou psáti, jakoby byli ne sice kmotry nýbrž svědky křtu, jest z hola bez důvodu, neboť svědectví o křtu dostatečné farář sám jediný dává. (Conc. Provinc. Pragense. Tit. IV. Cap. II. pag. 121.) Této odpovědi vytkeno, že shovívavě příliš osobám, jimžto za kmotry jíti nesluší, hoví tím pouhé legalnosti. Na konec dodávám, že porada byla čilá a účastníků v ní přes nepříznivou povětrnost přes dvacet.

J. Ev. E.

Z Hořic, v měsíci říjnu 1880.

(Založení nového řeholního domu milosrdných sester v Oboře, farnosti Chomutické, diecése Kralohradecké.)

Jsou dva bratři, duchovní, v Kralohradecké diecési, veledůst. p. Jan Klein, bývalý ředitel Kralohradeckého semináře, nyní děkan v Činěvsi na Poděbradsku, a důst. p. Jos. Klein, čestný farář a fundatista v Cerekvici u Hradce Králové, kteří dědili statek po rodičích v Oboře. Jsouce oba kněží, přemýšleli, jakému účelu by nejlépe otcovské dědictví věnovali. I ustanovili se na tom, zříditi z domu otcovského klášter milosrdných sester, poněvadž tyto od doby svého povstání výbornými v praktickém životě byly se osvědčily; chtěje takto přispěti jednak ku větší cti a slávě Boží, jednak k duchovnímu i tělesnému blahu svých bližních, zvlá-

ště krajanů a sourodáků svých. — Konečně po mnohých pracech, starostech, cestách a pochůzkách, i nákladu mnohém věc k místu přivedena a 30. září sestry, z Prahy přišedší, do něho uvedeny jsou. I měla se konati slavnost posvěcení nového řeholního domu. Požádán Nejdůst. p. biskup Kralohradecký, aby dům milostivě posvětil. Vyslyšel prosbu tu a dne 2. října vraceje se z jižních Čech, do Chomutic zavítal, kdež téhož ještě dne odpoledne svátost sv. břimování udílel. Druhého dne po tiché mši sv. Nejd. p. biskupa, po kázání p. faráře Hořického a po břimování ostatních břimovanců veden posvátný průvod do Obory, do nového kláštera. Tam pěknou kapličku, zasvěcenou Nejsvětějšímu Srdci Rodičky Boží, kteráž se nalézá na též místě, kde oba bratři se narodili, posvětil nejprv Nejd. p. biskup, ostatní místnost Vysoce důstojný pan prelát a kanovník Kralohradecký Fr. Fiala, načež hned veledůst. p. děkan Činěveský sám první mši sv. v téže kapličce sloužil. Kdož vypíše, kterak pohnuto bylo srdce jeho! Nepochybujeme, žeť chvíle ta byla nejradostnějším okamžikem, nejblaženější dobou jeho života! Nejdůst. vrchní pastýř a všickni, kdož slavnosti té se účastnili, pohnuti byli. Lid rovněž hojně se účastnil. — Týmž dnem počaly sestry působení své; úkolem jejich jest: opatrovati malé děti; jeť tam továrna a mnoho lidu dělnického, tedy opatrovna; vyučovati dívky (ovšem mimo školu, anebo dívky škole odrostlé) ženským pracím; a konečně ošetřovati nemocné. Může-liž býti úkolů šlechtetnějšího, vznešenějšího? Přejeme hojného zdaru milým sestrám těm i požehnání Božího! Dokáží dojista působením svým, že krivý jsou a nepravý předsudky a úsudky těch, kdož proti klášterům mluví; jakož i ústav sám nejvýmluvnějším jest důkazem, kdož až dosud u nás lid a národ nejupřímněji milují, ne slovy a prázdňou řečí, ale rukou a skutkem, dle slov sv. Jana, apoštola lásky: „*Synáckové mají, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a pravdou.*“ 1. Jan 3, 18. B. H.

V Čáslavi, v měsíci říjnu 1880.

(*Slavnost odhalení pamětní desky Jana Váchy, dobrodince chudých Čáslavanů.*)

Od té doby, co v Blahověstu uveřejněn poslední dopis z Čáslavi, uplynulo drahé měsíci, bylo to v srpnu minulého roku. Mezi tím se u nás událo, učinilo to i ono, co by mnohého upřímného katolíka i v širších kruzích zajímalo mohlo. Tudíž jsem se odhodlal ve svých zprávách pokračovati a tyto

do tobolky milého Blahověsta, co do nějaké pamětní knihy věrně ukládati. — Započínám s odhalením pamětní desky na domě, v kterém Jan Vácha až do smrti bydlel. A kdo to byl Jan Vácha? táže se snad laskavý čtenář. Byl to zámožný, při tom však zbožný měšťan čáslavský, který dne 15. srpna 1579 zemřel a pohřben byl uvnitř děkanského kostela sv. Petra a Pavla pod mramorový náhrobník, jak tehda všichni slavnější měšťané si přávali. Na pomníku čteme vytesaný nápis: „Léta 1579 dne 15. měsíce srpna slovutný pan Jan Vácha život svůj časný dokonil a v tomto hrobě pochován jest, v Pánu očekávaje blahoslavení, slavného vstání z mrtvých a vzkříšení života“. Jmenovaný Jan Vácha odkázal ve své závěti dne 8. června, v pondělí svatodušní 1579 vlastnoručně psané svůj nemovitý majetek stodolu, zahradu a 85 korců pozemků synu svému Václavovi a Ludmile dceři své a doložil, aby jich v bázi Boží užívali a užívajíce jich Pánu Bohu vždycky děkovali podělováním chudých. „Jestliže by Pán Bůh všemohoucí,“ praví doslovně ve výše uvedeném kšaftu, „prostředkem smrti syna Václava a dcerou Ludmilu z tohoto světa povolati ráčil, prve než by jim statky ode mne poručeny a odkázány v moci jejich rozděleny byly, toto jest vůle má, aby z těchto užitek skutky milosrdné chudým a potřebným lidem, Pána Boha se bojícím a ne těm mrhačům a lidem nepobožným činěny byly. Při tom přísně poručím, přijde-li k tomu, aby té zahrady, stodoly a dědiny (pozemky) něčehož nižádným vymyšleným způsobem neodtrhovali, neprodávali, nefrejmarčili (nesměnili), ale to všecko budoucně a věčně pro chudé lidi a jich pohodlí aby bylo zanecháno.“ — Avšak již léta 1584 vyplnilo se tušení starostlivého otce. Váchovy děti Ludmily a Václava nebylo více na živu a od té doby počali čáslavští chudí užívatí tohoto velkodušného odkazu. Nájem roční z odkázaných pozemků obnáší letos 2165 zl. 50 kr. Jaký to vznešený odkaz 85 korců pozemků věnovati chudým. Ať vypočítá někdo úroky z tohoto jmení k dnešní hodnotě za 300 let. — Nadací tuto Váchovu spravuje zvláštní odbor zvolený z obecního zastupitelstva s důst. p. děkanem a z užitek bývají čáslavští chudí, dle vůle zakladatelovy, podporováni. K návrhu důst. p. děkana byla na památku tisícého úmrtí Jana Váchy na domě č. 147 na náměstí, v kterémž až do smrti bydlel, pamětní deska zadělána a tato slavnostním způsobem odhalena, při čemž se školní mládež s učitelstvem, veškeré místní spolky,

obecní i okresní zastupitelstvo, duchovenstvo, úřednictvo i důstojnictvo s nepřehledným zástupem domácího i okolního obyvatelstva účastnilo. Slavnost ukončena službami Božími, kázáním a zpívanou mší sv. v děk. chrámu Páně a nápotom *podělováním chudých* peněžitými dárky na radnici. Po vícero roků již bývá vždy dne 16. srpna slavné Requiem za spásu duše tohoto až doposud největšího dobrodince chudých Čáslavanů slouženo. — Položiv k třistaleté jubilejní slavnosti skrovný tento lístek povinné vděčnosti k nevdanoucím věncům zásluh oslavenových jménem těch, jež z nadace této podporováni byli, končím slovy písma sv.: „*Jdi a učin' též!*“

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude v pondělí o slavnosti *Všech Svatých* v metrop. chrámě u sv. Víta v 11 h. sloužiti pontifikální mší sv.; odpoledne o 3. h. bude tamtéž konati církevní hodinky za zemřelé, a v úterý o památce *věrných dušiček* bude tam v 9 h. sloužiti slavnou zádušní mší svatou.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 27.—31. října u Všech Svatých na hradě, od 1.—5. listopadu u sv. Klementa.

— Dne 21. září slavil v Tubinkách velezasloužilý professor katolické dogmatiky *dr. Kuhn* své padesátileté doktorské jubileum. Tamější filosofická fakulta obnovila jeho diplom dle stanov a zaslala jej katolickému učenci jako: „*Ordinis Theologorum catholicorum in hac litterarum Universitate praesidio ac decori, inter Ecclesiae suae doctores studii Philosophiae a juventute patrono, Germanorum doctrinae catholicae interpretum principi.*“ Blahopřejné adressy byly oslavenci z celého téměř Vřtemberska zaslány.

— Radikální poslanec *Petrucelli* dává Jesuitům, kterým nyní trpěti jest tak mnohých pronásledování, skvělé svědectví. Píše v Turinských novinách v tento rozum: „Vychován jsem byl u Jesuitů, můj strýc mne již úplně zkaženého svěřil péči jejich a jest mi vyznati, že se lépe o mne starali nežli rodiče. Škoda, že již srdce mé nepřístupné bylo laskavým slovům jejich, kdyby nebylo zlých druhů, nebyl bych nyní poslancem, ale missionářem.“

Z Prahy. (*Exercicie v kníž. arc. semináři Pražském.*) — Dokončení. — Následovalo rozjímání o čistotě srdce. Bojujme co nejúsilovněji proti všem pokušením a ne-

chtějmež malomyslněti myšlénkou, že když na nás pokušení jdou, že jsme již v nemilosti Boží. Poslední meditace platila Nejsv. Svátosti oltářní. Láska Kristova vymyslela si zvláštní způsob, pod kterým by mezi námi navždy zůstávali mohl a všemohoucnost Božská to ve skutek uvedla. Učme se té lásce a uctívějme všemožně nejsv. Svátost oltářní, klaňme se jí, prosme ji, milujme ji. „Considerace“ první pojednávala o sebranosti myslí. Pro celý rok jest nám sebranosti myslí potřebí a k tomu slouží exercicie; leč i k této je třeba sebranosti této. Srdce každého z nás podobno jest rozbourěnému moři, nebo i světlici, lidmi naplněné, kdež klepání přichozího slyšeti není. My také mnohdykrát neslyšíme když k nám Kristus Pán klepá. V druhé konsideraci jednalo se o dokonalosti našich skutků. Všecko, co Kristus Pán činil, bylo dokonalé proto, poněvadž všecko činil ve jménu Otce svého nebeského a pro Něho. I my činnme vše pro P. Boha a budou myšlénky a úkony naše dokonalými. Jednající tak jednejme i vždy v pravý čas a povinností nespojitelných nemíchejme zachovávající pořádek jistý, jakož byl již Pythagoras svým zákům naučení dával, stanoviti si pořádek jistých úkonů a od něho neustoupiti. Třetí konsideraci započal vdůst. p. exercitator o modlitbě. Sv. Alfons říkával, že modlitba je klíč do nebe a že všichni svatí dostali se tam jen proto, že se modlili. Modleme se, abychom si vyprosili od P. Boha milost víry, dary Ducha sv., potřebné vědomosti, milost odolání v pokušeních. Připravujme se k modlitbě, a nejdeli nám, spojme se na modlitbách se svatými anebo spojme úmysly své s úmyslem Ježíše Krista. Veleđ. p. exercitator dokončiv exercicie, rozloučil se s námi srdečně a udělil nám apoštolské požehnání k získání plnomocných odpustků, jakož i rozdal nám na památku těch exercicií každému hezký růženec. Druhý vd. pan exercitator P. Dilgskron vzal si za základ všech řečí slovo sv. Augustina: „Fecisti nos ad Te Domine et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te.“ Urcení člověka jest, Boha nerozumnými bytostmi oslavovati; jej jako bytost rozumná milovati; na základě zjevení přirozenost jeho s ním sdíleti a sice skrze milost na tomto světě, skrze slávu pak na onom. Fructus Dominicae incarnationis et redemptionis est gratia, qua consortes efficimur naturae divinae. Žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo, co Bůh připravil těm, kteříž ho milují. Všecko a ve všem Bůh. Ty byly asi myšlénky, kteréž hluboce promysliv a

velmi vroucně promluviv vštěpil vd. p. P. Dilgskron do srdcí bratří našich německých. Zmíniti se nutno, že o polednách přednášel nám náš vd. pan ředitel stanovy semináře, velmi důkladně vše vysvětliv. Růženec vil s námi tentokráte velmi nábožně p. spiritual, kterýž i křížovou cestu s námi vykonal. — Všecky exercicie vydařily se jako radostná příprava k nejsv. hodům, jimž jsme byli přítomni čtvrtý den ráno, oslavující Hospodina, kterýž mocný jest a kterýž veliké věci učinil nám.

Z Plaňan. (*Pohřeb veled. p. Vojtěcha Kinzla*). V úterý dne 19. října časné ráno počalo se v Plaňanech pojednou velkým zvonom zvoniti. Sotva první zvuky rozlehly se městěčkem, děsné tušení projelo duší všech, že asi zvonění to smutnou zvěstuje událost, že staříčkého pána nestora diecése Pražské vldp. děkana Vojtěcha Kinzla, nebude více mezi živými. A bohužel, tušení to objevilo se býti pravdivým. Neuprosná smrt, ač tolikráte již dříve kmetu v těžkých jeho chorobách hrozila, tentokráte podtala kořen života jeho. Jako tichý byl vždy život jeho, taktéž tichá byla jeho smrt, usnul v pravém toho slova smyslu v pondělí o 11. hodině v noci sešlostí věkem. Bylo to několik dnů po svátku sv. andělů Strážných, kdy ulehl zastudiv se v kostele a dne 19. září b. r. bylo stařečkovi tak zle, že lékař přikvapivší soudě z ustydlého těla oznamoval nastávající okamžik smrti. I nemeškal ctihodný kmet upozorněn byv na nebezpečí smrti, a dal se téhož dne svatými svátostmi zaopatřiti od dp. faráře Dobřichovského, u přítomnosti obou pp. kaplanů svých a dp. P. Benjamina z kláštera Zásmuckého. Po přijetí sv. svátostí stav jeho se zlepšil, takže asi za týden na to chtěl sloužiti mši sv. Než Bůh ustanovil jinaké, On zavolal služebníka svého k Sobě. Ve čtvrtek dne 22. října byl slavný pohřeb. Všeobecné bylo účastenství, ve městě samém závodil každý, jak by nejlépe poslední poctu prokázal milovanému duchovnímu svému otci. Domy ověšeny byly prapory černými a četné věnce uvity byly z podzimních květů hvězdníků i jirín a položeny u rakve, aby kryly tělesné pozůstatky zesnulého, který oblečen v roucha kněžská jako by v dřímotách spočíval v rakvi, na katafalku v obydlí svém, které proměněno bylo v zahradu. Na víku upevněny byly odznaky kněžské důstojnosti jeho a berlička jubilejní, palma pak v hlavách rakve značila dobře palmu vítězství, již zvěčnělý z rukou všemohoucího Boha zajisté obdržel. Za živobytí svého přál si zesnulý kmet vždy, aby dopisy od Nejdůstojnějšího Pastýře mu zaslané položeny byly pod hlavu jeho, snad se i v tom vůle starcova vyplnila. — Osadníci Plaňanští

rozloučili se s drahým zesnulým velmi tklivě, libajíce mu naposled ruce, které jim žehnávaly a které jim tělo Páně podávaly. Po příjezdu vys. důstoj. p. kanovníka metropolitní kapitoly Pražské dr. Eduarda Tersche zavřena rakev a posvátné obřady počaly, kteréž týž vys. důst. p. kanovník za assistence 38 duchovních vykonal, mrtvolu vykropil, průvod vedl a po té v chrámě pohřební řeč měl. Když rakev snešena byla od kněží a osadníků z obydlí a vynešena před dům, předstoupil jeden z osadníků a jménem všech rozloučil se s mrtvolou drahou, děkuje starému duchovnímu pastýři za jeho lásku k ovečkám, za jeho péči o duchovní blaho jejich, připojuje prosbu, aby se za ně za všechny u Boha přimlouval. Tklivé loučení toto překvapilo a přesvědčilo všechny o lásce osadníků k nebožtíkovi. Ústa mnohých nahlas pronášela slova: Zaplať Bůh mu za všechno, dejž mu lehké odpocínutí! Nato se seřaděný již průvod pohřební hnul. V čele jeho za křížem šla školní mládež, za ní hudba a cechové s prapory smutečně zastřenými, zpěváci, družičky s věnci a dlouhá řada duchovenstva. Skrze dvůr a zahradu až do města nesli kněží sami milého zesnulého, skrze město pak střídali se s nimi údové sboru hasičského a občané. Okolo rakve kráčeli hasiči s pochodněmi a údové cech s rozžatými svícemi. Za rakví nesla družička řád zesnulého a za ní kráčeli oba pp. kaplaní, kteří k drahému zesnulému jako k otci lnuili, na to celé příbuzenstvo nebožtíkovo a nepřehledný zástup lidu hlasitě za spásu duše nebožtíkovy se modlícího. — Celým městem bral se průvod, nežli drahé břímě v chrámu Páně před hlavním oltářem uložili. Sotva se tak stalo zavzněla z úst vys. důst. p. kanovníka dr. Eduarda Tersche slova textu k řeči pohřební zvoleného: „Pane pět hriven jsi mně dal a jiných pět získal jsem.“ Vysoce důstojný p. kazatel ukázal ve výtečné řeči své, že tato slova písma svatého promluvíla zajisté duše nebožtíkova k Bohu, že tato slova mluví k nám. — Slavné requiem po té sloužil vdp. kanovník Breisl ze Staré Boleslavi. Na kůru provedeno od zpěv. spolku requiem Lablerovo. I na postranních oltářích obětována nejsv. obět za duši nebožtíkovu od jeho ctitelů. — Nejdolejší byly ovšem, protože nejbolestnější, okamžiky u hrobu samého, kam mrtvola po odpívání „Libera“ a vykonaných modlitbách byla kněžími donešena. Zde se naposledy rozloučili s ním ctitelové jeho, ovečky jeho a příbuzní. Za všeobecného smutku spuštěna od pp. kaplanů rakev do hrobu, ve kterém ať odpocívá stařeček v pokoji, neb více nežli kdo jiný 66 let na vinici Páně pracoval.

Literární oznamovatel.

— Nákladem knihkupectví Herderova právě vydán první sešit. „*Wetzer und Welte's Kirchenlexikon*“, begonnen von Josef Cardinal Hergenröther, fortgesetzt von Dr. Fr. Kaulen. II. Auflage. Celé dílo obnášeti bude 10 dílů, každý díl 10—12 sešitů po 6 arších. Cena každého sešitu 60 kr. Na požádání I. sešit na ukázkou zašle knihkupectví B. Stýbla, Praha, Václavské náměstí.

— „*Světobzor*“ přináší v čísle 42. roč. XIV. tato vyobrazení: Prof. Ferd. Schulz. Obraz z Panamy: V močálech Gorgonských. Dle skutečnosti kreslil Boh. Kroupa. Vesnická svatba u Krakova. Dle akvarely Julia Kossaka. Pokřesnění. Dle obrazu Fr. Sonderlanda. Starožitná socha Afroditina nalezena na ostrově Kypru. V textu jest obsah: Plevno. (Obrázek našeho společenského života od Kar. Světlé.) Z cest po úžině Panamské. (Podává Bohuslav Kroupa.) Sava Milulmovič na Černé Hoře. Péri. (Román z pozůstalosti Bohumila Havlasy.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Krčík*, osob. děkan a far. v Sedlci, dne 16. října 1880 (nar. 20. září 1808 v Starém Kolíně, vysv. 2. srpna 1835.)
- p. Vojtěch *Kinzl*, děkan v Plaňanech, čestný kons. rada, jubil. kněz a senior Pražské arcidiecése, dne 19. října 1880 (nar. v Plzni 9. července 1788, vysv. 13. dubna 1814.)
- P. Chrysostom Václav *Maleček*, kn. arc. notář, býv. far. a podpřevor v Břevnově, dne 21. října 1880 (nar. v Podmoklech 4. února 1800, p. 19. dubna 1824, vysv. 14. srpna 1826.)

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Mašek*, kapl. u sv. Havla v Praze, obdržel právo synodalií.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Koukl*, kapl. v Spáleném Poříčí, za admin. v Nových Mitrovicích;
- p. Frant. *Blažek*, kapl. v Sedlci, za admin. fary v Sedlci;
- p. Karel *Hrdina*, kapl. v Železné, za admin. fary v Železné;
- P. Arnold *Rauwolf*, kapl. v Uherci, za proz. admin. fary u sv. Vojtěcha (v Tepelském vikariátu);
- P. Josef *Čížek*, č. ř. prem. v Teplé, za kapl. v Uherci;
- P. Jiljí *Rauwolf*, neom. v Teplé, za kapl. v Outerém (Neumarkt);
- P. Julius *Provazník*, č. ř. prem. na Strahově

a admin. v Doksanech, za admin. v Kmetňovsi;

- P. Daniel *Metyš*, č. ř. prem. na Strahově a kapl. v Kmetňovsi, za admin. v Doksanech.

Upřázdňená místa:

Železná, fara patron. vys. část. metropol. vždy věrné Kapituly Pražské, od 15. října 1880.

Nové Mitrovce, fara téhož patron., od 15. října 1880.

Sedlec, fara patron. Jeho Jasnosti p. kníž. Morice Lobkovic, od 20. října 1880.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fiedler*, far. v Dubnici, za far. v Cirkvici;

- p. Adolf *Malley*, admin. v Turči, za proz. kapl. v Chřibské.

Upřázdňená místa:

Dubnice, fara patron. nábož. matice:

Konojedy, fara patron. paní Anny Mayerové, obě fary do 12. listop. 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef *Franke*, jub. kněz, majitel zl. zásl. kříže s kor., č. konsistorní rada, děkan a farář ve Forstu, jmenován konsistorním radou a assessorem;

- p. dr. Bedřich *Menzl*, ř. sv. Ben., prof. em. a inspektor v Polici;

- p. Ben. *Klouček*, ř. sv. Ben., inspektor v Broumově;

- p. Viktor *Muniček*, ř. sv. Ben., převor v Broumově, jmenování b. notáři.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Ruml*, kapl. v Příbyslavi za kooperatora v Pohledu;

- p. Jan *Bělský*, admin. v Sopotách, za kapl. v Příbyslavi;

- p. Jan *Čuhel*, kapl. v Sloupnici, za kooper. v Mladočově;

- p. Frant. *Eixner*, farář v Baernwaldu, vstoupil na stálý odpočinek.

Upřázdňené místo:

Baernwald, fara patron. hraběte Nostic-Rieneka, od 1. října 1880.

✂ **Důležité pro P. T. pány odběratele „BLAHOVĚSTA“.** Veškerí P. T. páni odběratelé „Blahověsta“ obdrží velkou (40 ctm. šir. 55 ctm. vys.) velmi krásně v barbotisku provedenou podobiznu Jeho Svatosti papeže Lva XIII. za mírnou cenu pouze 70 kr. (a 10 kr. na obalné a kolek nákl. listu). Přihlášky přijímá Frant. Zýka v Praze 561—II. (Žitnobranská ulice) v 1. poschodí, jakož i administrace tohoto listu nejdéle do 8. listopadu. Objednávky vyříditi lze nejlépe poštovní poukázkou.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdříve

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupeců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště

jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení

se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se

neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Řeč

při pohřbu vldp. Vojtěcha Kinzla, děkana
v Planěch, kterouž dne 22. října měl vysoce
důstojný kanovník kapituly metropolitní

p. dr. Eduard Tersch.

„Pane, pět hřiven dal jsi mi, aj
jiných pět na to získal jsem.“

Mat. 25, 20.

„Uloženo jest lidem jednou umříti,“ takovými slovy hlásá písmo sv. neodvratitelný osud náš. Osudu tomu, jako následku hříchu prvotního, který posud trvá, podlehl všechna pokolení od Adama až na naše časy. I oni bohumilí arciočkové zákona starého, ač mnozí velmi vysokého věku dosáhli, přece konečně zákonu smrti podlehli, zkusili tudíž i oni, že uloženo jest lidem zemříti. A tento zákon smrti panuje i nyní v zákoně novém. Spasitel náš sice povolal některé lidi mrtvé do života zpět, avšak vzkříšení to bylo nedokonalé. Ukázal moc svou v ohledu tom Spasitel na Lazarovi, rozkázav mu z hrobu vyjít, v němž již čtvrtý den odpočíval. vzkřísil ho z mrtvých, že nemohla býti o zázraku tom žádná pochybnost. Než Pán učinil zázrak ten proto, abychom v Něho jako v Syna Božího uvěřili, abychom uvěřili, že jest Pánem nad životem a smrtí, ale vzkříšen Lazarovo nebylo dokonalé. Vzkříšen byl sice z mrtvých, ale ne na věky, vzkříšen byl, avšak později přikvačila na něho neuprosná smrt. Vzkříšen jsa poprvé z mrtvých měl očekávati lepší vzkříšení v budoucnosti. My stojíme před mrtvolou staříckého kněze, zasloužilého duchovního správce této osady. Kristus mohl by ho vzkřísiti jako vzkřísil Lazara, ale toliko na krátký čas, mohl by jej oživit, ale zákonu smrti by přec dráhemu zesnulému bylo jednou podlehnouti. Kristus ponechal si slavné vzkříšení té a jeho

až ke dni posledního soudu, kde i tělo jeho podílu vezme na oslavě, jaké zajisté duch jeho nyní již na věčnosti požívá. — Ano duch jeho jest živ a raduje se před tváří Hospodinovou a mohu říci, že mluví duch jeho I. k Bohu a II. mluví i k nám.

I. Mluví duše jeho k Bohu. A o čemž asi rozmlouvá duše ta s Bohem svým? Směle mohu říci, že mluví k Bohu slova sv. evangelia: Pane pět hřiven jsi mně dal, a jiných pět získal jsem. Odevzdal mu Pán pět hřiven: První hřivnu odevzdal mu dobrotivý Bůh, když povolal jej do života, když mimo tělo dal mu též duši k obrazu svému stvořenou, duši, která má obraz Boží a nápis na sobě. Kristus Pán, jak slyšeli jste m. dr. v evangeliu neděle předešlé, tázal se fariseů jej pokoušejících a peníz daně mu podávajících: Čí jest tento obraz a nápis? I musili odpověděti, že císařův. Tak také i duši lidské, když bychom se ptali, čí jest obraz a nápis na ní, bylo by nám vyznati, že Boha Nejvyššího, z Jehožto rukou vyšla. Toť byla ta první hřivna, kterou mu Bůh odevzdal, dal mu tělo a do toho těla vložil nesmrtelnou duši obdařenou všemi mohutnostmi, aby poznával nejen věci vezdejší kolem sebe, nejen aby poznával své spolubratry, nýbrž aby poznal též Boha, Stvořitele svého, Jej miloval, před ním se ponížil, uznal Jeho vznesenost, zároveň svou slabost, nehodnost a nedostatečnost.

Druhá hřivna, kterou mu odevzdal Bůh, byla posvěcující milost na křtu sv. Ačkoli každá duše má na sobě obraz a nápis Boží, hříchem prvotním byl tento obraz a nápis Boží porušen, člověk neměl po spáchaném hříchu té síly, aby sám z hrobu hříchu povstal a k Bohu svému se přiblížil. Jej jako Stvořitele poznal a jako Otce miloval. Pro-

tož poslal Bůh Syna svého a ten založil církev, aby v ní každému člověku byla udělena milost na křtu sv.; aby mohl povstati ze hříchů svých a milovati jediného Boha pravého a kterého poslal, Ježíše Krista. Byla to veliká hřivna, kterou Bůh svěřil zesnulému, když ho povolal po narození ke křtu sv., když mu dal dar víry, že zvolati mohl: Věřím v Boha Otce Všemohoucího, věřím v Ježíše Krista, Syna Jeho jediného, Pána našeho, věřím v Ducha sv., svatou církev obecnou, Svatých obcování, odpustění hříchů, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Když pak dospěl a měl mu jistý stav býti vykázan, povolal jej Hospodin ku stavu vznešenému, dal mu hřivnu třetí, novou vzácnou, vznešenou, povolal jej ku stavu kněžskému, dal mu moc nad posvátným Telem Ježíše Krista, aby mohl chléb pouhý v jeho tělo a víno v krev proměňovati, aby mohl obět neposkvrněnou, nekrvavou, obět, kterou se památka oběti krvavé obnovuje přinášeti. Než hřivna třetí pozůstávala ještě z jiného daru, Bůh dal zvěčnělému moc, nejen nad tělem Ježíše Krista skutečným, nýbrž i nad tělem Jeho duchovním, že mohl odpouštěti ve jménu Božím věřícím pod jistými podmínkami hříchů. — A k této hřivně třetí přidal napotom Hospodin i čtvrtou: Vykázal mu totiž zvláštní osadu, aby byl tam duchovním otcem duší sobě svěřených, aby byl dobrým pastýřem ovcí svých, aby zastupoval jediného dobrého Pastýře J. Krista. Mimo to prodloužil Hospodin nebožtíkovi věk jeho tak, že za dlouhá ta léta, po která zde duchovním správcem byl, celá pokolení od něho byla vychována a vedena k Bohu a k Pánu Ježíši. Byla to veliká hřivna, neboť čítá kolik tisíc duší, kteréž odevzdal mu Hospodin. Ke čtyřem těmto hřivnám přidal Hospodin konečně i pátou, a tato jest, že mu dal v poslední době i to poznání, že vše marné a pomíjející jest, že člověk musí umřítí a postaven býti na soud Boží; to poznání přimělo jej k tomu, že se hleděl v čas zaopatřiti sv. svátostmi na cestu do věčnosti. Dal mu Bůh tu hřivnu, umění svatých, ukázal mu království Boží, bránu věčnosti, dal mu, aby mohl vejíti skrze bránu nebeskou do příbytků věčných. A nyní rozmlouvá duše jeho s Bohem, ona mluví k tomuto Tvůrci svému zajisté: „Pane, Otče můj, Stvořiteli můj, těchto pět hřiven odevzdal jsi mně a hle já jiných pět získal jsem.“ Pět hřiven odevzdal mu Pán a ani jedinou z nich, že nezakopal do země dokazuje celý život Jeho. Že první hřivnou nepohrdl, ale že těžil s ní,

dokazuje celý život jeho. Bůh mu dal tělo a duši se všemi mohutnostmi jejími, a nebožtík zajisté těžil zde, těžil s rozumem, vůlí svou, aby poznal dokonale Boha svého, těžil s duší svou, aby si ji zachoval, věda, že duše ta náleží Bohu, jehož obraz a nápis nese, nevěnoval se prostopášnostem, ale věnoval celý věk svůj Bohu a Pánu svému. Nikdy se nevypínal, sebe považoval za prach a popel, Boha za Stvořitele a Pána duše i těla svého. Těžil hřivnou první; nedopustiv, aby tělo vládlo duši, ale zachoval vládu duše nad tělem, aby mohl duši svou čistou odevzdati Bohu a Pánu svému. Těžil a vytěžil hřivnu novou. Nemohl však i daru víry jako hřivně druhé dáti ležeti ladem; nezakopal hřivnu tu do země, ale věrně pracoval, aby zachoval a rozmnožil víru svou. Pamětliv slibu křestního, který za něho při křtu svatém kmotři činili, pamětliv toho, že za něho řekli „věřím“, když dospěl k užívání rozumu, častěji opakoval, obnovoval tento slib, častěji vykřkl „věřím v Tebe Pane Bože všemohoucí i v Toho, kterého jsi poslal Syna Tvého jediného, Pána našeho, věřím v svatou církev obecnou, chci zůstatí věrným údem a synem jejím až do smrti své.“ Tak smýšlel v útlém mládí, tak rozněcoval víru svou a hleděl si ji nejen zachovati, ale i rozmnožiti ve věku dospělém po celý život svůj, byl živ jako pravý syn církve katolické. Těžil a vytěžil hřivnu novou. A co se týče třetí hřivny, tu věděl dobře zesnulý, že hřivny té nedostalo se mu pro jeho zásluhy, ale ze zvláštní milosti Boží. Každý čas děkoval zvěčnělý za skvostnou tu hřivnu, jíž od Boha se mu dostalo povoláním ku stavu duchovnímu a snažil se Bohu svému věrnou odsloužit se službou ve správě duchovní. Největší radost jeho byla, když mohl nejsvětější obět přinášeti, když mohl pozdvihovati v rukou svých samého Pána Ježíše, když mohl neposkvrněným žehnáním proměnití chléb v Tělo a víno v krev téhož Syna Božího, když mohl říci: Unde et nemores nos servi tui, sed et plebs tua sancta ejusdem Christi filii tui, Domini nostri, offerimus praeclarae Majestati tuae de tuis donis ac datis hostiam puram, hostiam sanctam, hostiam immaculatam — panem sanctum vitae aeternae et calicem salutis perpetuae; což znamená: Pročež pamětlivi jsouce my služebníci Tvoji a veškeren lid tvůj svatý téhož Ježíše Krista Syna Tvého, obětujeme přeslavné Velebnosti Tvé z Tvých darů obět čistou, obět svatou, obět neposkvrněnou, chléb svatý života věčného a kalich spasení ustavičného. A ko-

nečně když jej ustanovil Hospodin řízením prozřetelnosti své pastýřem osadě Vaší m. dr., nepotřebuji teprv vysvětlovati, jak horlivě v úřadě tom si vedl, jak i tu s hřivnou sobě svěřenou těžil. Když vynášeli jsme mrtvolu jeho, tu jeden z Vás děkoval jménem celé osady zvěčnělému, za všechny práce a namáhání, které pro Vás podnikl, pronesl přání, aby mu týž Pán za to hojně odměny popřál na nebesích zkrátka vy sami dali jste svědectví, že byl pastýřem dobrým svěřeného mu stáda, že ni jediná duše vinou jeho nevešla v zkázu. Víte to lépe, než já a proto netřeba mně mluvit, že byl dobrým pastýřem, ano byl pravým duchovním Otcem osadě své, svěřené sobě ovečky vodil na cestě dobré, víte lépe než já, že hřivnou tou sobě svěřenou dobře těžil, že vyzískal jinou, že přivedl mnoho duší do nadvězděné vlasti, kam i sám nyní za nimi se odebral. Než on těžil též i hřivnou pátou, hřivnou nejlepší, hřivnou náležitě přípravy k smrti. Co by mu bylo prospělo, kdyby byl sloužil po dlouhá léta Bohu a pak ale odpadl; snad jako Šalomoun, který v mladém věku svém obdařen byl mnohými dary ducha i těla a vyznamenán, že Hospodinu mohl vystavěti chrám a rozmlouvati s Bohem svým, dočkal se přece konce zlého. Dříve tak moudrým, — ku konci ale nemoudrým, dříve byl tak poslušným, — pak ale neposlušným, až i cizím bohům oběti přinášel a oltáře jim stavěl. — Kolik lidí dobře začalo, jen ten však spasea bude, kdo setrvá až do konce. Setrvanlivost v dobrém až do konce toť dar největší. Co by bylo platno člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu trpěl, kdyby těmi největšími dary nadán byl, s nimi však netěžil, kdyby více miloval svět, nežli Boha. A proto pravím, že nebožtík blahoslavený jest, neboť touto hřivnou těžil on dobře. Pracoval sám dokud síla stačila, a když ta ho opustila, aspoň pod jeho vedením v jeho smyslu pracovali mladší spolubratři jeho, ku pomoci mu dání; pak pracoval alespoň duchem. Ježíš, kterého po celý život vzýval, byl povzdech jeho poslední. Po celý dlouhý čas připravoval se na cestu do věčnosti, a když mu konečně nastalo umříti, pak zajisté v duchu zvolal: Zde jsem Pane! Děkuji Tobě za dary vznešené, které jsi mně po čas života mého udělil. A proto právem mohu říci, že duše jeho rozmlouvá s Bohem, že praví k němu: „Pane pět hřiven jsi mně dal, ať hle jiných pět jsem opět vyzískal; a zajisté že uslyšela duše Jeho z úst Hospodinových blahou odpověď: To dobře služebníce dobrý a věrný, že jsi nad málem byl

věrným nad mnohým Tebe ustanovím, vejdi v radost Pána svého. V tuto radost vešel a třeba bychom ukládali nyní tělesné pozůstatky jeho do země, duše jeho raduje se z pohledu na Boha a J. Krista. A jestliže s Bohem rozmlouvá, rozmlouvá také s námi.

II. A co jiného mluví k Vám, nežli to, co mluvil po čas úřadování Vašeho, než to co k Bohu mluvil, — k Bohu pravil duch Jeho: Pane pět hřiven jsi mně dal, ať hle jiných pět získal jsem; — a nyní obrací se k Vám a praví: I Vám dal Bůh pět hřiven, dal Vám tělo i duši s obrazem Božím, kterak Vy tou hřivnou těžíte? Snažíte se rozumem svým, duší svou, poznávati Boha a Pána svého více a více? Snažíte se Boha den ode dne více milovati? Snad jste ještě více porušili ten obraz Boží v sobě, nežli se to stalo hříchem dědičným? Snad tělo vládne nad duchem a duše snad pod tíží hříchů pohřbena jest? Jeli tomu tak, povstaňte, zhostěte se této pomatenosti rozumu, povstaňte z hrobu hříchů. Duše zemřelého napomíná Vás, abyste poznávali Boha svého a Jemu sloužili. Nemohli byste však Boha poznati, kdyby Vám nepřišel ku pomoci Ježíš Kristus svou milostí posvěcující, kterou vám dal na křtu, s kterou udělil Vám dar víry. I za Vás slíbili kmotrové: Věřím, i vy se musíte přičiniti, abyste slibu tomu dostáli, aby víra Vaše byla vždy vírou pevnou a živou. A třetí hřivnu dal Pán Bůh Vám, vele důstojní spolubratři moji, Pán Bůh jako mne povolal Vás za kněze své, abyste Jemu sloužili, abyste obětovali obět předrahou a posvěcovali chléb v tělo a víno v krev Syna Jeho, dal Vám moc nad tělem J. Krista svátostným a duchovním. I Vás napomíná tam z věčnosti: „Drazí spolubratři, vaňte si té hřivny čtvrté, vaňte si toho, že Vám vykázal Bůh osadu, ve které o blaho duší sobě svěřených starati se máte, vaňte si jí a děkujte Bohu za tento dar, hleďte těžiti s hřivnou tou neumornou prací na vinici Páně, abyste mohli říci jednou na věčnosti: Pane, hřivnu vzácnou, vznešenou dal jsi mně, a hle jinou vytěžil jsem. Vás pak nejmilejší nepovolal sice Bůh ku stavu duchovnímu, ale přece Vám vykázal zvláštní stav, dává Vám milost, abyste v stavu tom vykonali povinnosti své a žili jako služebníci Boží. A jestli Vám není dán dar kněžství, přece Vám dán jest jiný dar, přítomnu býti oběti mše sv. A k tomu volají Vás zvony, abyste se zúčastnili oběti té posvátné, abyste spojili modlitby své s knězem obětující u oltáře. Vyť při tom, jako kněz velikých můžete získati si zásluh. Napomínám

Vás tudíž, tak volá duše zesnulého pastýře k Vám, napomínám Vás, abyste když čas jest obcovati službám Božím, nestranili se chrámu Páně, abyste rádi a ochotně přítomni byli oběti nejsv., klaněli se Tělu a krvi Páně, a s knězem spolu obětovali. A jako Bůh vykazuje knězi osadu, tak i mnohým z Vás svěřil rodinu. Kým kněz v osadě, tím rodiče v rodině. Oniť tytéž získati si mohou zásluhy jako kněží. Jest to hřivna veliká, kterou Vám svěřil Bůh. Jestli se Vám podaří těžiti s hřivnou tou a vytěžiti jinou, t. j. získati duše dětí svých pro království nebeské, bude to pro Vás požehnání veliké. Bůh Vám pak udělí i poslední hřivnu, jakou i zvěčnělému pastýři Vašemu udělil, abyste se dobře připraviti mohli k smrti. A tu napomíná Vás zesnulý: Nepohrdejte sv. svátostmi; kdo jich dobře užívá, tomu stanou se klíčem otvírajícím mu brány nebeské. Budete-li přijímati sv. svátosti, pokání a svátost oltářní, aspoň jednou do roka a můžete-li i častěji, budete-li dobře těžiti hřivnou tou, dá Vám Bůh i tuto hřivnu pátou, kterouž udělil zesnulému, že se budete moci dobře připraviti k smrti své, budete se moci přesvědčiti o pravdivosti slov písma: „Uloženo jest lidem jednou zemřítí,“ avšak osudu všem lidem určeného nebudete se lekati. — Nemohu jinak promluvit Vám dnes, kdy rozloučiti jest se Vám s drahými tělesnými pozůstatky milovaného duchovního správce Vašeho. Nemohu jinak, než uvéstí Vám na mysl napomenutí, jaká dával Vám něžně milovaný zvěčnělý správce duchovní. Veliké dary a hřivny dal Vám Hospodin, hleďte pracovat a těžiti jimi, abyste mohli i Vy jednou zvolati: Pane pět hřiven jsi mně dal, aj jiných pět vyzískal jsem, abyste pak i vy mohli slyšeti blahou a radostnou na ta slova odpověď od Boha svého: To dobře služebníče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohým Tě ustanovím, vejdi v radost Pána svého. Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den dušiček o pomoci dušičkám potřebné.

Nezhrdni, Bože trojjediný, rozjímáním, kterým Tobě chci se klaněti; neboť dílem rukou Tvých jsem a pro Tebe žiti chci.

Dlouho nemyslí lidé na ty, jež více nevidí, praví spisovatel „Následování.“ Přemnozí zemřeli v úplné zapomenutí by upadli, kdyby církev nebyla zařídila slavnost, která by nás povzbuzovala pamato-

vati všech zemřelých. Spůsob, jakým máme duším v očistci pomáhati podlé učení křesťanského, zakládá se na článku víry, který velikou přináší útěchu a který zní: obcování svatých. Kněz nábožný snaží se krásný obyčej tento mezi věřícími šířiti a potvrzovati; on sám s velikou horlivostí jeho jest bedliv. Poněvadž nemůže živým prokázati všecko dobré, jak si to snažně přeje, náhradu činí zemřelým; zde aspoň láska jeho překážek nenalézá. Nepřihlížíme-li k radosti, kterou Pánu Bohu a všem svatým v nebesích činíme vykonávajíce tento skutek dobrý, a k velikým výhodám, jež také nám samým z toho skutku vyplývají: účastenství, jehož duše ubohé hodny jsou a snadnost, jakou přispěti můžeme k umírnění a zkrácení muk jejich, dostatečnými jsou důvody, abychom jim pomáhali.

Rozum můj, Duše svatý, osvět a vůli rozněť, abych důstojně, pozorně a nábožně rozjímál.

I. Duše v očistci v každé příčině našeho účastenství zasluhují. Uvažujme, kdo jsou, co trpí, jak nejsou s to, aby samy si pomohly.

1. Pro koho chce církev o dnešní slavnosti nás pohnouti k soustrasti? Pro duše svaté; království nebeské jim jest pojištěno aniž jim může býti vzato. Trpíce úplnou odevzdaností velebí Boha, otce svého nejlepšího, ačkoliv jest jim ještě na nějaký čas soudcem neuprositelným; uznávají, že vším právem zasluhují, aby od Něho trestány byly: *Justus es, Domine, et rectum judicium tuum.* (Ž. 118. Spravedliv jsi, Hospodine, a přímý soud Tvůj.) Mimo to tak úzce s námi spojeny jsou, že k jejich utrpením lhostejní býti nemůžeme. Zdaž se nenalézají v očistci hrozném ovečky z našeho stáda, dítky z rodiny příbuzné, kající, kteří nám vyznání hříchův učinili? Kdo ví, nejsme-li snad sami z části vinni, že ještě trpěti musí! Snad by byli méně hřešili, snad by byli ještě před smrtí svou za své chyby dosti učinili, kdybychom byli více bděli a snažněji pracovali?

2. A co trpí nyní, aby se káli? Zbaveni jsou Boha nepatřice na Něj a neužívající Ho a jest jim snášeti trest ohně: *poena damni, poena sensus.* Duše šlechtné a svaté, kdo by s vámi neměl útrpnost?

Chce-li kdo si představit, byt i nedokonale, první z oněch dvou trestů, ať na mysl uvažuje, že postrádati dobra tím jest bolestnější, čím výbornější samo sebou dobro jest, čím více člověk jest oprávněn dobro míti, čím větší jest touha po dosa-

ženi toho dobra. Jaké jest dobro, jehož duše v očištění zbaveny jsou? Jest to Bůh sám, střed a náplň všeho dobra; jest to Bůh, Jehož požívati právo mají skrze zásluhu a krev Ježíše Krista; Jeho krásu poznaly a proto Jej nevýslovně milují, více než člověk na zemi Jej milovati může. Kdo jest s to, aby nám pověděl, s jak horoucí dychtivostí k Němu lnou a míří, jak velice trpí vidouce, že od Něho jsou vzdalovány? Láska, ve které záleží blaženost vyvolenců nebeských, v očištění jim slouží k bolesti. Vše, co na světě viditelném duši může překážeti, aby nevzlétala k Bohu, svému původu a cíli, pro ně zmizelo, a proto nyní Boha hledají s takovou dychtivostí, kterou pochopiti nemůžeme.

Modlíme-li se hodinky za zemřelé, zdá se nám téměř, jako bychom slyšeli nářky těchto duší ubohých, jež celou silou své lásky se cítí taženy býti k Bohu, ale od Boha za nehodu ještě jsou považovány a vzdalovány. Brzy k Bohu své vzdechy obrazení a Jemu své žaly sdělují. (Ž. 41. 2. Jako touží jelen po pramenech vod, tak touží duše má po Tobě, Bože. Ž. 88. 50. Kde jsou útrpnosti Tvé odvěké? Job. 30. 21. Volám k Tobě a neslyšíš mne. Stojím a nepohlížíš na mne. Proměnil jsi se mi v ukrutníka a tvrdostí ruky Svě odporuješ mi.) Brzy plačí, že dlouho trvá jejich vyhnanství. (Ž. 119. 5. Běda mi, že přebývání mé prodlouženo jest. Ž. 41. 3. Kdy přijdu a objevím se před tváří Boží? Brzy samy sobě trpce vytykají: „*Ubi est Deus tuus.*“ Ž. 41. 4. Kde jest Bůh tvůj?) Proč ještě nepoživáš Boha? Měl jsem více nad sebou bdíti, měl jsem si odpírati často potřeb malých, abych ušel tomuto neštěstí hroznému. O že jsem sebe šetřil, zbaběle si vedl! Jak draze nyní pykati jest mi, an na Boha patřiti nemohu aniž Jeho požívati.“

K tomuto trestu nedostatku druží se trýzeň ohně. O tom ohni, jaký by byl, a bolesti, jakou působí, slyšme mínění sv. Otců: Sv. Tomáš Akv. Týž jest oheň, který zavržené trápí v pekle a který spravedlivé v očištění čistí. Sv. Antonín praví: Týž oheň ve své podstatě trápí ty, kdož mají býti očistěni, a ty, kdož jsou odsouzeni, ale první na čas, druhé na věky. Sv. Řehoř: Onen pomíjející oheň považují za nesnesitelnější než všelikou svízeľ pozemskou. Sv. Augustin. Řekne někdo: Nezáleží mi na tom, jak dlouho tam budu meškati, jen když do života věčného vejdu. Nikdo ať

to nepraví, nejmilejší, poněvadž onen očistující oheň horší jest, než jakékoli tresty v tomto živobytí mohou býti patřeny aneb myšleny aneb citěny. Ano sv. Tomáš Akv. tvrdí: Nejmenší trest očistcový jest největší na tomto světě.

3. Tím více však duše v očištění našeho účastenství hodny jsou proto, že ve svém stavu žalostném pouze od nás mohou očekávati pomoci. Chudobný svou bídu aspoň umenšiti může poněkud svou prací; nemůže-li více pracovati, může přece ještě žebrať, a líči-li svou bídu, mnozí bývají dojata a jemu se nakloňují. Takový jest také ostatních bidáků stav; přece jim zbývá nějaký prostředek, jímž by si pomohli. Nejjistější pomoc si zjednávají, volají-li k Otci nebeskému, jenž ochotně slyší modlitbu jejich. Ale duším očistcovým všeho se nedostává, nedostává-li se jim láska naší. Ke komu zajisté mají se obrátiti? Snad k Bohu milosrdnému? Čas milosrdenství Božího již pominul. Nyní dluh celý jest jim zaplatiti až na poslední halíř. Mohou-li si získati nových zásluh? Na onom světě není to více možno; den již zašel, a ona noc nastala, kdy nikdo nemůže pracovati k svému spasení. Mají-li se obrátiti k duším, které s nimi trpí? Ony všechny stejně jsou neschopny, aby jedna druhé ku pomoci přispívaly. Jejich naděje jediná spočívá na nás, na naši útrpnosti k jejich stavu smutnému; ale nevidíme jejich slzy, neslyšíme jejich stesky. Slyšme tedy aspoň slova, jež k nim církev vztahuje, a budou-li srdce naše jimi pohnuta, nezatvrzujeme jich nikdy více: Job 19, 21. Smilujte se nade mnou, smilujte se nade mnou, aspoň vy, přátelé moji, poněvadž ruka Páně dotkla se mne. Zdaž budeme tak zapomnětlivi a tak lhostejni, že bychom tak přísně s nimi nakládali, jako Bůh spravedlivě je tresce? *Quare me persequimini sicut Deus?* (Proč mě pronásledujete jako Bůh?) Naše tvrdost byla by tím krutější, poněvadž jejich osud v naší jest moci a poněvadž malé námahy jest potřeba, abychom jim pomoc poskytlí nesmírnou.

II. *Duším v očištění ku pomoci nejen mocně, nýbrž i snadně přispěti můžeme.* Že můžeme, učí nás víra křesťanská; církev jest matka živých a mrtvých. „Dobrotě Boží,“ praví katechismus římský, „nemůžeme dosti děkovati, že lidem dala moc, aby jeden stál za druhého, jeden za druhého spravedlnosti činil dosti.“ Ano můžeme snadno pomáhati, poněvadž nám náboženství posky-

tuje kolik prostředkův a těch snadných. Nejdůležitější jsou: mše svatá, modlitba, almužna, odpustky.

V oběti mše sv. uložen jest prostředek nejmocnější, abychom duším očistcovým poskytlí ulehčení. Sněm Tridentský praví (Sess. 25.): Že očistec jest a že duším, jež tam zadrženy jsou, prosbami věřících, zvláště však příjemnou obětí oltářní se pomáhá. Sv. Jan Zlatoústý: „Ne nadarmo apoštolové ustanovili, abychom v té chvíli, kdy beránek Boží se obětuje, přede vším pamatovali na zemřelé; věděliť dobře, že duše zemřelých veliké mají účastenství na ovoci mše svaté! Oběť zajisté oltářní neskončenou má cenu, poněvadž nikterak nezávisí na vůli lidské; má sílu sama v sobě. Krev Ježíše Krista v ní k Otci nebeskému volá prosíc za spravedlnost a milosrdenství; za spravedlnost pro Spasitele, poněvadž žádá cenu Svého utrpení; za milosrdenství pro duše jaté, poněvadž má právo jim přivlastniti Svých zásluh. Vždyť Jeho smrt způsobem tajemným se obnovuje, aby rychleji přijaty byly do království nebeského; Jeho utrpení jejich muky nahrazuje. Když sv. Monika měla umřítí, pravila o svém pohřbu takto: „Nestarejte se příliš o mé tělo, položte je, kam chcete, pouze jednu mám prosbu: Pamatujte na mne u oltáře Páně.“

Slovo modlitby obsahuje rozmanité výkony pobožnosti, kterou za duše v očisti obětujeme; almužnou se rozumějí skutky milosrdné, podpora chudých, návštěva nemocných atd.; pak i skutky kající, jako posty, umrtvování, zapírání sebe. Odpustky vycházejí z církevního pokladu zásluh, a jimi přivlastňujeme zemřelým nadbytečné dostiučnění Spasitele svého a všech svatých. Nic není tak snadno, jako vyplniti podmínky, jimiž tyto milosti tak draho cenné co nejčtetněji mohou býti dosaženy.

Děkujeme Tobě, o Bože, že nám dovoluješ přispěti ku pomoci duším svatým, jež vším právem od nás žádají soustrasti. S ochotou největší jejich slzy chceme stírati a státi se jejich dobrodinci. Obětujeme Ti všecko za ně, cokolí až do smrti činiti a trpěti budeme. Dnes obzvláště, můj Spasiteli, dovol, aby Tvá krev nejsvětější proudem tekla do plamenů, ve kterých trpí. Slíbil jsi, že slyšeti budeš prosby Svého lidu; pohni se jeho modlitbou, která dnes ve všech chrámech Tvých se ozývá: *Pie Jesu, Domine, dona eis requiem.* (Laskavý Ježíš, Pane náš, uděl jim pokoj.)

Rozjímání stručně opakováno

I. Duše v očisti v každé příčině naše účastenství zasluhují. 1. Kdo jsou? Duše svaté, jimž nebesa jsou zaručena. Velebí Boha a klaní se Jeho spravedlnosti. Nejsou nám cizí; mnohé svazky úzké nás s nimi spojují. 2. Co trpí? Jejich muka nemůžeme si představití. Nepatří na Boha, nepoživají Ho, Boha, kterého lépe poznávají a vroucněji milují, než na zemi poznán a milován býti může. Dále snášejí oheň, který ve své podstatě neliší se od ohně pekelného. 3. Duším těmto ubohým všeho se nedostává, nedostává-li se jim lásky naší. Církev nám na mysl uvádí jejich stesky a prosby; zdaž jimi budeme pohnuti?

II. Jak snadno jim přispěti můžeme. Nejdůležitější prostředek jest mše svatá, jak nás učí sněm Tridentský. Dávejte almužny, rozmanité skutky milosrdné a kající, modlitba, odpustky velice mírniti mohou jejich muka a urychlití jejich osvobození. *Pie Jesu, Domine, dona eis requiem.*

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Trnová koruna.

Historický román

od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

III.

Slavík Damián se sice od lipské šrůtky dosti brzy zotavil; mohl již opět vládnouti mečem v jedné a v druhé mávati praporem zelených lanců. Ale zadumčivosti, kteréž u něho dříve bývalo, jen vzpomněl-li si na staroměstské náměstí, uprostřed náměstí na šibenici a na bratra, přibývalo ve tvářích jeho den co den. Také málo mluvil, jen nejnnutnější slova. Ani se neusmál, když se Krakulův kozlík nadmul plnými plícemi a cizím vzduchem prochvívala „dudácká“. A promluvil-li naň Kladivák, často se mu také dostalo odpovědi pouze hlavou kývnutím. Plukovník býval mrzutý, nevládný, někdy na lancochy až příliš přísný. Onehdy pro nepatrný přestupek chtěl na dvou provéstí exekuci; co tu bylo potřebí přímlovu, co proseb, než od trestu ustanoveného upustil.

„A to všecko z toho, když vleze člověku do hlavy ženská! Ztratí hlavu, opustí ho všecken rozmysl a chodí — chodí, jakoby hledal věřejší den. Třeba-li hlavy kozlíku támhle na těch dudech, my bychom bez

ni mohli býti? Kam pak by to takhle došlo se slávou zelených lanců? Do kaluží, v nichž bychom se jako slepci — vidouce utopili.“

Plukovník Kladivák pokrýl hlavu širákem, vzal bandalír, připjal si kord a zašel k mladému muži, jenž, zdálo se z pozdálí, že vymýšlí celý válečný plán, jak seděl na kamení zamýšlen nevšímaje si kolem sebe ničeho.

„Járku pane praporečníku? Takhle to dále jíti nemůže!“

Slavík Damian, uslyšev plukovníkův hlas nad sebou, ani nepozdvihl hlavy.

„Jsi muž, musíš umět snést všecko — i to nejhorší! A počínáš si jako nerozuma, jako selský rozmazanec, hlavu věšíš dolů, vzdycháš a nemluvíš. Kdo nemá jiného na starosti nic, ať si věší hlavu dolů, ať nemluví, ať si vzdychá. Járku pane praporečníku? Takhle by to dále jíti nemohlo. Zelení lanců byli by k posměchu všemu vojsku. Kdo v našem regimentu sloužil, takovéhle věci musil si zavázati v tlumok na zádech.“

Hlas plukovníka Kladiváka, jenž se z počátku trochu třásl a zněl poněkud nepřirozeně, přecházel v obvyklý zvuk, tak opravdově vojenský, pronikavý, velitelský.

„Bude-li tak souzeno, však se s Andělkou setkáme mimo nadání a ne-li? Pane praporečníku, nezapomeň slibu v staroboleslavském kostele učiněného. Nezapomeň pro hladkou tvář vojenské cti, kterouž jsi povinen praporeci, jež nosíš ve svých rukou. Snad je mi holky líto víc, než tobě. Co dělat Slavíku?“

Plukovník Kladivák svým praporečníkem zahýbal.

„Což mi nerozumíš anebo jsi ohluchl?“

Starý muž se skorem rozezlil a měl na jazyku slovo plukovnícké.

„Švédové, pane plukovníku?“

„Co Švédové? Já Kladivák! Abys těchhle hloupostí nechal, sic —“

„Odsoudil bys mne k smrti jako ondyno ty dva?“

Slavík Damian prořekl tato slova hlasem lhostejným.

„Co k smrti? Pane praporečníku, půjde-li to takhle dále, propustím tě z regimentu!“

„Lépe by bylo, kdybys mne dal zastřeliti!“

„Co to mluvíš? Či jsi přece pomínulý rozumem?“

„Tak skoro pane plukovníku. Táhnou mi co chvíli kolem hlavy divnější a divnější myšlenky. Už se tak vlekou od čtrnácti dnů. A je mi po nich, jakobych byl opilý!“

„Těch myšlének musíš nechat!“

„Už jsem jimi jako stří obtočen.“

„Neřekl jsem prve, že jsi muž? Stří rozetneš. Měj rozum Slavíku! Vzpomeň si na matku, na otce, jakou z tebe radost měli. Pomysli si, že se za tebe modlí. Jak se na tebe těší, až zas svého syna uvidí. Je tím vinno také tohle naše lenošení!“

Plukovník Kladivák zacinkal hněvy kordem a ostruhami.

„Abychom se tu provalovali, proto císaři nesloužíme.“

„Ale proto také ne, milý pane plukovníku, abychom pro cizí zájem čas ví kde všude prolévají krev. České naše království hyne a my za hranicemi. V Čechách nám pobrali, kde co bylo vzítí, odvezli do ciziny. Nás jako mraků a vydobyti si své dědictví nesmíme. A až pání budou chtít a zlíbí se jim, potom budeme krváceti, proč a zač pane plukovníku?“

Kladivákově čelo se zachmuřilo.

Tenhle jeho svěřenec mluvil nejinak, než jakoby byl z exulantského tábora. Takovéhle myšlenky! V jiném regimentě by už proto vyhledali někde strom a chystali pro jeho hrdlo konopnou oprátku.

„Mateš se chlapče na rozum! Musím si tě lépe všimati. Však nás generalissimus nepodvede. O sebe ponechme starost jemu! Kdyby nebylo pánů ve Vídni, což by všecko jinak hrálo! Jsou samá praktika, samá faleš. Tomu ještě nerozumíš, jsi mladý, nezkušený. Rádi by si s generalissem hráli, jako chlapeci míčem. Valdštejn má svou hlavu a dobře že má; kdyby nebylo jeho, už by císař pán neměl dvě koruny, dvě nejkrásnějších korun. Arciť že takhle zabálka není po chuti ani mně! Ale víme-liž proč a jak? Těchhle tvých všech vrtoch vinna ta holka! Ze jsme jen kdy o jejich statek zavadili! — Dřív jsem byl tomu povděčen, myslil jsem si ledacos. Vždyť je to krev mého dobrého pána! A zase ztracena . . .“

Plukovník Kladivák si poslední věty už jen myslil a také tak svěřil hlavu i se širákem. A potom se divil mladému muži, kterýž za tu krev jeho pána by byl podstoupil Bůh sám ví co.

A kdyby dudák Krakule as o sto kroků dále byl nespustil starodávnou:

„To jsou dudy dudy,

to jsou dudy!

jak jen je uslyším,

všecek se potěším,

všecken všudy, všudy,

všecken všudy . . .“

kdo ví, jak dlouho by tu byli plukovník s

praporečkem stáli beze slova, myslíce oba na oběma stejné drahou duši — Andělku.

„Slyšíš ho Slavíku? Nech toho! Poskoč si! Zavejskni!“ zavolal náhle Kladivák znova vši silou zahýbav praporečkem. „Zdali pak nám v tom starém regimentu, v těch sešlých, vytáhlých šatech nebylo lépe, spokojeněji a radostněji!“

Zelení lancoši dali se do tance o překot. Jen Staroboleslaváci jakoby zařezání byli, veselou mysl ztratili hned v domově. Byla to divná setnina, lidé jako svěží doubee, jeden jako druhý, ale také tak zamklí, vážní, hovoříce hlasem tlumeným a často se dívající v tu stranu, kde za horami česká země.

Ten večer přihnál se posel z valdštejnského tábora s rozkazem, aby okamžitě dali se na pochod a táhli k Vratislavi cestou nejkratší. Lancosi byli hotovi okamžitě a potom to šlo rychlým krokem skoro bez odpočinku. O české pomezí zavádili pouze na nejzazším severu, a když přitáhli do slezských rovin a viděli v pozdálí bělati se stany, náhle se zastavili, upřeli zraky do dálky a ztajili v prsou dech. Na té straně, kde se stany bělaly, vyvalily se šedavé oblaky dýmu a začala houkati děla.

„Rychle hoši! Ku předu! Ať dorazíme v čas! Zelení lancoši do dneška nescházeli v žádné bitvě; i v téhle nesmí scházeti!“

Zelení lancoši zrychlili krok téměř polklusem. Cestou se zdvíhaly kotouče prachu, jakoby tudy jízda tryskem ujížděla. Děla břměla silněji a silněji; bylo už slyšeti i praskot mušket, jezdecké trubky, víření bubnů. Už se setkávali s prechajcími.

„Ku předu! Tambori udeřte v bubny! Semhle ke mně pane praporečníku!“

Plukovník Kladivák jel v čele svého regimentu s taseným kordem.

Nedaleké bojiště zakrývaly spousty kouře.

„V levo hoši! — Halapartny v před! — K útoku!“

Zelení lancoši hnali se ku předu živým mrakem, tambori bubnovali, v první řadě vlál praporec a pan praporečník ožil jako před rokem na lipských rovinách. Mladá tvář dostala rázem svou barvu, rděla se zá-palem až skoro horečnatým a oči se mu leskly, až z nich oheň sršel.

Zelení lancoši narazili na dva saské regimenty. Jednomu velel pověstný hrabě Thurn a druhému pan Václav Bitovský, Moravan. A plukovník Kladivák jedním rázem rozrazil jejich šik. Zelené kabátce působily dosud jako kroupová mračna, když se ženou za hukotu a sykotu na Boží ourodu.

Kam padnou, všude všechno zničit, kde se spustí, bývá učiněna poušť. Saské regimenty se dlouho pohromadě neudržely.

Na téhle straně bylo vítězství valdštejnského vojska rozhodnuto nejdřív; také se tu nejdřív zdvihl k oblakům dým a třesk zbraně tichl a umklal, až v dálí zapraskla poslední rána z muškety prechajcího Sasíka.

„A to ty pane Thurne? Toť vzácná kořist, převzácný pane hrabě!“ zavolal náhle plukovník Kladivák, když si prohlížel zajatce, jichž bylo dobrého půl regimentu a širák hluboko přes čelo stlačený jednomu sňal s hlavy důkladně se mu podívav do obličeje. „Toť si pan generalissimus ani nepomyslí, koho mu dnes přivedeme! — Pan Mates Thurn! — Inu, inu! Vidíš, tenkrát jsi z Prahy utekl nejprvnější, z Čech jsi byl pryč nejdříve, ač jsi všechno nastroil a nalíčil sám. A dnes přec jsi v našich rukou! — Pan Mates Thurn!“

Plukovník Kladivák vypukl v nehorázný smích.

„Znáš-li pak mne také pane Thurne? Dnes arcíť jsem obristem; tenkrát jsem byl však jen žoldněrem. Pamatuješ se na Zdeňka Smířického? Já jeho sluha, ten — kterému jste poslední pánovou vůli vytrhli z rukou a roztrhali. Tys byl mezi těmi císařskými soudci pane Thurne nejhorší.“

Zelení lancoši učinili kolem zajatců čtverbran jako neprolomnou zeď. Byli skorem všickni, jen dva leželi mrtví uprostřed nich. Staroboleslavská setnina neztratila ani jediného muže. Dýchali dnes čpavý dělový dým poprvé a uvykli mu jakoby v něm byli vyrostli. Zelené kabátce měli trochu pocuchané, některý také z pola utržený, jakoby se ti Sasíci místo mušketami byli zuby bránili. Slavík Damián měl na hlavě širák ve dvě rozseknutý, pštroší péro přelomené, obličej očmoudlý. Žerď, na níž už bylo praporece starého zase menší kus, v seči se nalomila, div že ji mohl ještě v rukou držeti.

Pan Mates Thurn skřípěl zuby a svíral pěstě; ale neměl kordu, ani bambitky za pasem. A klobouk si přitiskl nyní ještě nížeji. Tenhle císařský plukovník upomenul jej na bývalé časy, kdy v Praze mezi šlechtou na hradčanském dvoře mu plynul život jako v ráji. Tenkrát byl s panem Valdštejnem, nyní nejvyšším veškeré armády císařské, přítel nejlepší a dnes je jeho zajatcem. Pan Albrecht prý měl tenkrát na nešťastném výsledku souboje v oboře u Hvězdy velikého, ba hlavního podílu. Mates Thurn byl soka pana Smířického zase svědkem.

Bitvu umlkla na všech stranách. Císařští opanovali steinavské bojiště úplně. Jednotlivé oddíly co chvíli přiváděly zajatce se všech stran. Před generalissimem, kterýž tentokráte průběh bitvy pozoroval z nosítek, kupilo se na šedesát praporců, dvánáct kusů hrubé střelby a síla jiných vojenských potřeb. Pan generalissimus touže chvílí měl dvojí tvář, jednu císařskou a jednu švédsko-francouzskou; ale usmívaly se obě nejspokojenějším úsměvem. Pan Albrecht ve Vídni se očistil, ještě tentýž den letěli kurýrové k císaři o vítězství jeho zbraní a Francouzům se Švédý a Sasíky ukázal novou sílu. Steinavská bitva byla výborným manévrem Frýdlandského vojvody. Nemohla se s vyslanci, jež jsme byli před několika dny v jeho staně viděli, dohodnouti, chtěl francouzskou chytrost, švédskou nedůvěrli-
vost a saskou tvrdost oblomiti a podskočiti jiným způsobem.

Pan generalissimus chtěl se již vzdáliti do stanu, aby si poněkud odpočinul. Bitva sice dlouho netrvala, tak příliš zuřivou, jako na lipských rovinách, také nebyla; stály tu jiné regimenty, zvláště mezi Sasíky; na život a na smrt také nebojovali. Ale pan Albrecht byl unaven již pouhým se díváním. Všeho všudy promluvil-li po čas bitvy třicet slov, bylo až mnoho.

„Zelení lancosi Výsosti!“ upozornil plukovník Illo generalissima, zočiv nedaleko řady pověstného regimentu, valící se ke stanu vojvodově celou šírkou.

Pan Albrecht pohodil hlavou a pokynul vojákům, aby jej odnesli.

„Vivat! — Vivat generalissimus!“ zahrmělo z tisíce hrdel, jako když čtyři děla zahoukají najednou.

„Vojvoda musil se chtěj nechtěj zastaviti; ale o vlídném přijetí přitahšího regimentu obličej jeho nevěstil.

„Do bitvy se přihnali úprkem! Vedou celý zastup zajatců!“ podotkl tentýž plukovník.

Lancosi stáli již před vojvodou s halapartnami vzhůru.

Plukovník Kladiavák předstoupil s tase-
ným, zkrvavělým kordem, vzdáváje vojenskou poctu a ohlašuje svůj příchod.

„Přitrhli jsme pane generalissime zrovna k obědu. Tuto pan hrabě Mates Thurn zůstal naším hostem. A tuhle ještě jeden — Moravan!“

Valdštejnovi se zraky zaleskly a utkvěly na obou pánech jemu dobře známých škodolibě. —

„Buď mi vítán pane Thurne! Toť bych

spíše byl čekal z Vídně pana Kvestenberka nežli jednoho z nejvyšších armády nepřátelské. Mezi námi se ti stýskati nebude. Vedeme život po mládenecku pane hrabě!“

Pan Mates Thurn se hryzl do rtů, div že si jazyk nerozhryzl. Před několika dny s císařským generalissimem vyjednávali a dnes octl se v jeho rukou. A ke všemu ještě tyble úsměšky! Pan Albrecht z Valdštejna prý býval kousavý od maličkosti.

„Regiment zelených lancochů jest mé důvěry hoden! Ode dneška zůstane při mně, v mém ležení!“

Valdštejn pokynul a vojáci vzali nosítka na ramena.

Řadami zelených lancochů rozlehly se znova výkriky „vivat!“ ale už slaběji a ne tak upřímně. Očekávali větší pochvaly, lepšího uznání. Přivedliť svému generálu nejnebezpečnějšího a nejneunavnějšího pletičáře živoucího.

Avšak sotva že si učinili pohodlí a uvolnili se, oznamoval posel: „Pan praporník okamžitě k jeho Výsosti!“

Slavík Damian šel skorem nerad. Poprvé se mu dnes jeho nejvyšší nelibil. Avšak ta nelibost trvala pouze k valdštejnským stanům. Už i vzduch kolem byl jakoby oči-
rovan. Člověk musil chtěj nechtěj rozmrze-
lost pustiti do větru. A což teprv když se uvnitř octl. Mohl pan generalissimus žádati i rozkazovati nevím co, odpovědi bývalo po-
každé němé hlavy přikývnutí. Odporovati neodvážil se všemocnému vojevůdci tváří v tvář nikdo. Nebyl by také pochodil.
(Pokračování.)

Podobenství a paraboly.

XV.

Nejsvětější Trojice.

Lzeť dvě zrcadla tak naproti sobě postaviti, že člověk dívaje se do jednoho a máje druhé za sebou, vidí sám sebe v prvním dvakrát. Tu pak jsou tři: jeden, jenž se dívá do zrcadla, a dva, jež vidí v zrcadle tam se dívající. A přece ti tři jsou jen jeden člověk. — Můžeme-li si již v světě hmotném mysliti, že tři jsou jeden: tím spíše, že tři jsou jeden, můžeme si mysliti v říši duchovní, zvláště když s těmi třemi tedy se ne podstaty, nýbrž osoby. Neníť tedy nesmyslné učení, že tři osoby jsou jeden Bůh.

Jméno Ježíš.

Plavci na moři chtěli s lodí svou přistaviti k nedalekému břehu, aby se opatřili

potřebnými věcmi pro další plavbu. Ale nikterakž nemohli se tam dostat. Hrozné vlny silným větrem zbouřené lodi v cestu se stavěly, ji zpátky tiskly a hnaly, na ni až tak dorážely, že byla i v nebezpečení, aby neutonula. Ale správce loďní měl již dobrou pomoc na pohotově. Kázal z připravené nádoby vylít do moře zbouřeného jisté množství oleje. A nastojte! divoké vlny prý hned skrotly, hluboce zbrázděný povrch moře byl hned učiněn jako jedna hladina, a všechna voda v něm hned až na dno se vyjasnila, tak, že loď pohodlně a beze všeho úrazu připlula do přístavu žádoucího. — Tomu, že olej vylitý do moře zbouřeného takovou moc má, nemohl ani uvěřiti misijnář s sebou se plavící. Tím dychtivěji poslouchal, když mu pak zkušený správce loďní širše vypravoval, jaké divy dělá olej vylitý do moře sebe mocnějšími vlnami zmítaného, jak často již plavci v nejnebezpečnějších bouřích mořských ničímž jiným se nezachránili, leč několika nádobami oleje, jak rybáři nemohouce pro moře nepokojné a tím i nepřehledné viděti na dno, aby tam lovili ústřice, jinak si nepomáhají, leč že vylejí na moře něco oleje, a jak tím jednou učiní moře pokojné a přehledné.* — „He!“ zvolal po té apoštolský kněz nadšen radostí svatou, „olejem vylitým nazývá církev i Jméno Ježíš. Voláte slovy písně Šalamounovy tak k Ježíši o slavnosti nejsvětějšího Jména Jeho: „Olej vylitý Jméno Tvé.“ Pís. 1, 2. „A jaká zde nová dobrá příčina, aby Jméno Ježíš se vypodobňovalo olejem vylitým. Jako olej vylitý tiší moře zbouřené, tak i Jméno Ježíš tiší a krotí nejhorší bouře v srdci lidském. Nemusí-li nám Ježíše milujícím nadýmající se pýcha naše hned sklesnouti, zbouřené hněv hned se ukrotiti, rozdrážděná žádost tělesná hned skrotnouti, zoufanlivost hned v radostnou naději se proměnit, jak mile se nám jmenuje Jméno Ježíš? se nám jmenuje Jméno toho, jenž se byl svou smrtí kříže tak hluboce ponížil, jenž sám nejčistší pro tělesné žádosti naše tolik byl na těle svém snášel bolesti, jenž sám nejnevinější a nejsvětější trpěl jako tichý beránek, se modlil za nejukrutnější protivníky své, jenž nás byl vykoupil za cenu velikou. Nemusí-li nám nešťastnými příhodami, klamy světa a vlastními vášněmi zmítaným a zatemněným hned se vyjasnit a ukázati pravá cesta ži-

*) O domnělé moci oleje, utišení zbouřené vlny mořské, vypravuje fysikální atlas k Humboldtovu Kosmu od Traugotta Bromme, vydaný v Stuttgartě str. 72.

vota, jak mile se nám jmenuje Jméno Ježíš? se nám jmenuje Jméno toho, jenž jest cesta a pravda i život? Sv. Jan 14, 6. Teď dokonat služebník Kristův rozjímání své o oleji vylitém k poučení svému i přítomných — „teď tím horlivěji budu říkávati v kněžských modlitbách svých: „Oleum effusum Nomen Tuum. — Olej vylitý Jméno Tvé.“

Maria Panna.

Veškeré rostlinstvo rozděluje se na dvě hlavní části: na rostliny jevnosnubné a na rostliny tajnosnubné. Jevnosnubné rostliny, jako rozličné obilí, rozličné květiny, rozličné stromy a kře, musí, aby nesly plod, ovoce, prvé kvěsti; musí prvé mítí květ s prášníky a semeníkem; musí prvé pel z prášníků s semeníkem se smísiti a jej zúrodniti. Tu bez předcházejícího takového smíšení se není nadíti žádného plodu, žádného ovoce. Ale ovšem zcela jinak jest to s rostlinami tajnosnubnými jaké jsou: přeslička, plavuň, kapradí a jiné. Ty nekvetou; na těch beze všeho předchozího patrného zúrodnění pelem prášníkovým, jaké se děje u všech jiných rostlin, ale příčinou tajnou, hned samy plody počínají a vyrážejí a to plody na semeno neb tak nazvaný výtrus nejbohatší. — Kdykoliv spatřím jakou rostlinu tajnosnubnou s jejími klásky neb vějíři plnoplodými a s jejich plody v semenech nejpožehnanějšími, jak bych neměl mysliti na tebe, Maria! kteráž jsi bez porušení panenství svého, tajemným působením Ducha sv. v životě svém počala plod nejpožehnanější, Spasitele Ježíše Krista! Jaká ti již jména dávali ctitelové tvoji, aby vysokou důstojnost Tvou vypodobnili a vyznamenali! Dovol. panno čistá! abych směl na oslavu tvou, nové ti jméno dáti, abych novým tě poctil podobenstvím, abych tě nazval rostlinou tajnosnubnou.

Církev katolická.

Chudá vdova, jejíž muž byl prostý pastýř, dočkala se velikých radostí na synu svém. Dočkalat se na něm, že byl posvěcen na kněžství, že pak i nosil berlu biskupskou, že dále i byl připočten sboru kardinálskému. Posléze, když se volil nový papež, a když všechno netrpělivě čekalo, kdo asi zvolen bude, byla stará matka v chatrči své překvapena zprávou, že z nového papeže jest zvolen — její syn. Nemohla šťastná matka toho si odepřít, aby ještě za živobytí svého nespátřila syna v nejvyšší na světě důstojnosti, a aby mu štěstí nepřála. Nemeškajíc vypravila se do hlavního města křesťanského. Tam se hlásila, že jest matka papežova, a že si žádá,

aby byla k němu připuštěna. Ale služebníkům papežovým nezdálo se, aby před svatým otcem směla se ukázati tak prostě a chudě oděná matka jeho. Pročež to opatřili, aby prvé byla přestrojena v nádherné šaty panské. Teprv tak přestrojenou papeži představili, hlásíce, že mu vedou matku jeho. Ale nejvyšší kněz uzřev skvostně vystrojenou paní zvolal chladně: „Ta není má matka.“ Nadarmo mu průvodčí jednoblasně svědčili, ta že jest matka jeho. Přese všecko dokazování nepřestal biskup biskupů odpovídati: „Ta není má matka.“ Nezbyvalo, leč aby zpět odvedena složila ze sebe všecku neobyčejnou nádheru, a aby na sebe opět vzala jen svůj obyčejný oblek chudičský. V tom pak podruhé byla přivedena před papeže sedícího na trůně svém. A ten, sotva že spatří stařenku v známém sprostém oblečení jejím, již vstává s trůnu svého, již s otevřenou náručí jí vstříc jde, a již volá tklivým hlasem synovským: „Ta jest má matka.“ — Nemohuť slyšeti o tomto krásném příkladu uctivosti synovské, pocházejícím od hlavy církve kat., abych si nevzpomenul, jak církev sama jest má matka, a jak i mně tuto matku předvádějí. Předvádějí mi církev katolickou, matku mou, dva průvodčí jeden po druhém. První jest lež a druhý jest pravda. Trnu, jak mi lež předvádí církev katolickou. Předvádíť mi ji jako úblavní nepřítelkyni vši osvěty, kteráž prý neučí leč pověřám, kteréž prý nejlépe svědčí, vězi-li lidstvo ve tmách nevědomosti; jako modlářku, kteráž prý navádí místo Bohu klaněti se lidem, dřevu, kamenu, kostem; jako ukrutnici, kteráž prý neumí jinak lidi na víru obracet, leč mučením v žalářích a pálením na hranicích; jako vládčytivou mocnost, kteréž prý o nic jiného neběží leč aby nade všemi ve světě panovala; jako ohavnici, kteráž prý i mezi svými předními duchovníky má lidi nejnemravnější. Tak mi lež předvádí církev katolickou úsměšně na mne pokřikující: „Ta jest matka tvá.“ — Ale já na to ošemetně lži odpovídám: „Tak neučí a ne navádí církev katolická, jak ty ji pomlouváš; která by tak učila a naváděla, ta není má matka. K tomu nevede církev katolická pravidly svými, aby lidé násilím na víru se obraceli; která by taková měla pravidla, ta není má matka. Ti údové církve katolické, kteříž byli zlí, ukrutní, vládčytiví, nemravní, ti se spravovali ne církví, ne její vírou křesťanskou, nýbrž jen svým světským smyslem, jen svou vášní; a ta není má matka. Ne, ta církev, kterouž ty mi předvádíš jako církev katolickou, ta není má matka.“ A do-

bře, že nechci znáti církve, jak mi ji lež vystrojuje, že nenávidím lži a že miluji pravdu. Pravda ta mi církev katolickou zcela jinou ukazuje. Pravda mne nutí, abych si pozorně prošel všechna usnešení a všechna nařízení, kteráž kdy církev katolická učinila na obecných sněmích svých, všechny od ní schválené katechismy, všechny od jejích papežů a biskupů vydané listy pastýřské. A když v tom ve všem neshledávám jiného snažení, jiného obsahu, než aby lidé měli pravou víru v Boha a Spasitele Ježíše Krista, aby prospívali v ctění a milování Boha, v následování Krista, ve vši ctnosti a hodnosti křesťanské, a aby byli na světě spokojeni a po smrti spaseni, pak volám: „Ta jest má matka.“ Pravda mi ukazuje na ty údy církve katolické, kteříž se v skutku věrně spravují jen jejími všemi pravidly. A když ty všechny vidím, jaké konají divy lásky k Bohu a k bližnímu, jak hrdinsky následují Krista ve všech slovech a příkladech Jeho, jak jen samou láskou obracují chybných a bloudících, když si vzpomenu na všechny Jany z Bobá a Vincence Paulanské s jejich bratrskými a sesterskými rády milosrdnými, na všechny Karly Borromejské, na všechny Františky Saleeské a když nezapomenou, že církev katolická všechny takové a jen takové prohlásila a prohlašuje za svaté, pak volám, volám pln radostného upokojení a roznícení: „Ta jest má matka.“ Pravda mne vede tam, kdež původem a přičiněním církve katolické se konají kněžské exercicie, se slaví svaté missie, se slouží svátostí pokání a nejsvětější svátostí oltářní. A když spatřuji ty, kteříž se byli pravým úmyslem těchto hodů duchovních zúčastnili, jak jsou na duši své spraveni, jak jsou v srdci svém upokojeni a utěšeni, a když i já sám se nalézám mezi těmito šťastnými, pak volám, volám vděčně a uctivě: „Ta jest má matka.“

Karel Otman.

Na Dušičky.

I.

Duše hořem sklíčena —
srdce plno bolu,
nepráno nám přátelům
vezdy žíti spolu.

Nelkej, osud rozmetá
časem v časném světě,
však za hrobem vespolečný
život dobrým kvete.

II.

„Dušičky!“ a mnohé hroby
beze věnců, beze světla,

chladnou smrtí tuhá ruka
jež ty věnce druhdy pletla.

Dušičky! a hrob tvůj matko
také věnců zdoby prostý,
chudá ruka — však mé srdce
v lásce k Tobě nad ty skvosty!

III.

Láska přítele k příteli
ke hřbitovu na rov vede —
„Bratře,“ bratr volá bolně,
„žel že ztratil já jsem tebe!“

Choť nad rovem družky milé
v svadlém drně smutně klečí —
mnohé vzdechy v srdci skryty,
mnohé plynou beze řeči.

Tamo dítě pláče, vzdychá,
pláče darmo — darmo hoře;
nebo rov mu přede rokem
ukryl předraženého otce.

Každý přišel k hrobům milých,
každý věnce četné metá
tém, již klesli ve tmavý hrob,
jižto sešli z toho světa. A. D.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

II. V Amergavě.

a) Dějiny a popis města.

Ani vlastním očím jsme věřiti nechtěli, že jsme v Amergavě, když jsme již na místo příjžděli. To že má býti ono pohorské město ve vysokých Alpách! Vždyť se svými čistými, úpravnými a vysokými domky podobá se spíše městu průmyslovému; ba kdyby okolní vrchy, šindelové střechy obtížené kamením neupomínaly nás na vysokou polohu, ani bychom nevěřili, že jsme v Alpách. A přec jest tomu tak! Jsme u cíle dávno touženého, u cíle kam tisícové před námi spěli a po nás chvátati budou, jsme u městečka rozloženého takorba ve stínu obrovského sousoší, představujícího utrpení Spasitelovo, kdežto kříž na příkrém vrchu Kofelu, zdá se nám provolávati, „zde země svatá jest“. Horní Amergava jest úhledná farní osada s 1260 obyvateli ve výšce osm set metrů nad hladinou mořskou. V dějinách od dp. Dasenberga, zasloužilého bývalého faráře tamějšího sepsaných, dovídáme se krátce o následujících událostech: Již prý za časů Římských stála tu osada, což jest pravděpodobno, neboť vedla touto krajinou cesta obchodní z Italie na sever. V

9. století vynořuje se však Amergava zcela z mlhavého závoje bájek a vystupuje v dějinách se vši určitostí na světlo Boží. Vévoda Ethiko, maje zde své sídlo, založil tu též klášter. Po dvou stech letech osířela osada, přeložením kláštera téhož do Schongavy, avšak tu nad hrobem Ethikovým (1121) vystavěn chrám, a město stalo se osadou farní. Ve 12. století dostalo se jí té cti, že ji získal koupí císař Bedřich Rudovous a jako dědictví přecházela pak od otce na syna, až po smrti posledního Staufovce Konradina stal se majetníkem strýc jeho Ludvík, vévoda Bavorský z rodu Vitelsbachova, a pod panstvím rodu téhož Amergava zůstala až na naše doby. Podací právo fary vykonával nejprve vzdálený klášter Kemptenský, pak sousední Reuteský, až konečně podřízeno bylo město v též příčině nově založenému klášteru Etalskému. Císař Ludvík, aby obyvateli naklonil k lásce a k štědrým darům ve prospěch nově založeného kláštera, poskytl Amergavským výsadu, pro ten čas znamenitou, zříditi si sklady zboží kdekoli a dovážeti zboží kamkoli. Posud vedla jediná obchodní cesta z Tyrolska přes Etal, tady dopravovalo se všechno zboží z Italie do severních končin, což divu, že obyvatelé plnou měrou následkem výsady oné jali se z obchodu onoho těžiti, a že zaražen byl zvláštní cech povozníků. V 16. století odpadl sice tento výdělek, když nalezeny jiné cesty z Italie a Amergavští chopili se jiného prostředku ku své výživě, totiž řezbářství, a brzy byly výrobky jejich hledanými po celé Evropě. Nadešli však zlé časy na tiché toto údolí. — Roku 1552. při zavedení reformace zrušeno bylo vojsky Morice, vévody Saského, při čemž klášter Etalský utrpěl velice. Než truchlivá tato událost byla jen poselkyní o kolik smutnějších časů. — Prikvačila 30letá válka; roku 1632. až sem přibyli Švédové, vraždíci a pleníci. Kláštery Etalský a Rothenbušský padly v moc jejich, kněží vytrpěli pravou smrt mučnickou. Po válce nastal mor, od kteréhož času původ vzaly též pašijové hry tamější. — Konečně nastal mír a s ním utěšenější poněkud poměry, řezbářství opět povznese se na stupeň vysoký, takže v městě utvořil se i spolek umělců téhož odboru. Než zdálo se, jakoby tiché toto údolí mělo vypiti kalich utrpení až do dna. Spor o posloupnost na trůně Španělském měl se mezi dvorem rakouským a francouzským rozhodnouti mečem a lítice války zavadila tehdy i o toto tiché údolí. Drželi Amergavští stráž na hranicích proti Tyrolanům než po bitvách

u Donauwörthu a Hochstädtu připadlo zdejší okolí celé k panství Rakouskému na 10 let. Po válce znova vzkvétlo řezbářství, ale ze závisti ujali se obyvatelé sousedních údolí výnosného posud průmyslu a mnohý výdělek ušel umělcům původním. To vše nebylo by bývalo přece tou měrou uškodilo, jako spíše nové války, kteréž Francouzové na konci století předešlého vyvolali. I v samém sousedství města strhla se (r. 1800.) bitva mezi Francouzy a Rakušany a když následujícím na to obsazením Tyrolska Francouzy uzavřeny byly všechny obchodní cesty, tu i obchod se zbožím řezbářským počal váznouti. Ještě větší škodu jak hmotnou tak duševní působilo obyvatelstvu zrušení klášterů Etalu a Rothenbuchu tím více, ježto nepokoje válečné trvaly i na dále. Mnohý rodák Amergavský vykrvácel na sněhových rovinách ruských, bojuje v řadách vojska spojeného. — Konečně vyšlo slunko míru Vídeňského, a po té Amergavští mohli se zase oddati svému zaměstnání řezbářství a provozování her pašijových, v obojím ohledu zasloužili sobě právem jména umělců.

A nyní vstup se mnou čtenáři do Amergavy samé. Nepředstavuj si ji však nikterak jako pohorskou ves, zde shleďáš čistě upravené a spořádané město. Domy po většině kamenné o jednom poschodí radí se k sobě vedle silnice, skryté takorčka v zeleni zahrad před nimi se rozkládajících. Ta čest musí se dáti Amergavským, že na čistotu drží. Vše, ať jsme se ohledli kamkoliv v domech jen se lesklo, zdi obílené, podlahy vymyté, čisté postele shledali jsme nejen v domě, kde jsme přenocovali, ale i v jiných, kam náhodou neb zúmynslé jsme zabloudili. Hostinců pro cizince nebylo dříve v Amergavě žádných, tot bylo a jest doposud zvláštností, že každý dům ve svých skrovných světničkách hostí pocestné, ba můžeme směle říci poutníky. Toliko na některých domech našli jsme nápisy, že jest tu hostinec, ano na jednom z nich ohromnými písmeny stálo napsáno: „Grand hotel“. Byl to hostinec vyhraně pro Angličany s anglickým zařízením, posluhy i pohodlím. — Město tvoří takorčka jednu ulici hlavní, od níž několik menších uliček většinou na sever se rozbíhá. Chrám Páně stojící bez mála uprostřed osady, jest slohu renaissančního a dosti veliký. Oltářů jest pět, z nichž na jednom postranním odpočívá v křišťálové rakvi tělo sv. Amanda, dar to zaslaný z Říma prostřednictvím jistého rodáka Amergavského, člena řádu kazatelského. Strop a stěny pokryty

jsou freskami, z nichž zvláště ony na zevnější obrubě kruchty, a pod ní poněkud jsou zajímavější, znázorňující některé pamětihodné události z dějin Amergavských, kdežto tabulka pod kruchtou udává nám jména padlých v boji rodáků tamějších. Okolo kostela nevelký, ale hezounký hřbitov se rozkládá, posetý starými i novými pomníky většinou kamennými, a kolik nábrobků tolik utěšených lze zřítí záhonů květinových, u vrat pak hřbitova samého, jakoby stráž držel vysoký pomník, zbudovaný na památku v posledním boji padlých rodáků. — Co se pak tkne lidu, nebude zajisté upíratí nikdo, že zvláštní jejich zaměstnání na povahu domorodců působiti musí a také působí. Kdežto u obyvatelů okolních v Alpách cosi drsného a nepřijemného zpozoruješ, v Amergavě toho neuvidíš. Jinak si ovšem vede ten, kdo s motykou v ruce celý den pole vzdělává, sekerou a pilou v lese při porážení dříví se ohání, a jinak, kdo sedí u řezbářského stolku a přemýšlí, jakby ta neb ona postava z dějin posvátných se dala zobraziti. K tomu třeba důkladného přemýšlení, zpytování, vynalezavosti. Kdož by chtěl popíratí, že to vše značnou měrou působí na povahu. Což pak teprve, když někomu nadto té cti se dostane přijatu býti mezi osoby, které umučení Páně při hrách pašijových představovati mají. Což divu, že týž pak všechnu píli vynaloží, aby úlohu svou důstojně provedl; a aby tak mohl učiniti, musí se takorčka vžítí do úlohy své a když toho dovede, pak ovšem snaží se cítiti, mluviti, choditi tak, jak ta neb ona osoba z posvátných dějin, kterou představovati má, cítila, mluvila a se pohybovala. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál sloužil dne 28. října na den sv. apoštolů Šimona a Judy u Milosrdných bratří mši sv., po které ráčil svou návštěvou poctiti nemocnici řečeného řádu. Rozmlouval s jednotlivými nemocnými, již otcovskou laskavostí a dobrotivostí vznešeného knížete církevního byli mile dojati. Ve všech prostranných sálích těšil nemocné, napomínaje k důvěře v Boha a k trpělivosti, jak na trpící křesťany sluší. Ku konci ráčil J. Emin. vysloviti uznání i spokojenost se zařízením celého ústavu, s pořádkem, který v něm zavládá, což Milosrdným bratřím i k radosti i ke cti jest.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-

nati od 6.—10. listopadu u sv. Jiljí u Dominikánů a od 11.—15. listopadu u sv. Víta na hradě Pražském.

— „*Slavnost Svato-Klementska*“. Vděčnost srdcí našich povzbuzuje nás, abychom za příčinou encykliky sv. Otce o úctě sv. apoštolů Cyrilla a Metoděje lásku k sv. věrozvěstům i k sv. Stoliči skutky obětovosti dokázali. K tomu nejlépe hodí se památka Svato-Klementska dne 23. listopadu a po té neděle dne 28. listopadu. Sv. Otec italskou vládou o vše oloupený strádá, pro svou osobu potřebuje jen velmi málo, ale řízení církve po celém světě rozšířené vyžaduje velkého nákladu, proto ukažme svou vděčnost nejen horlivými modlitbami, nejen vřelejší úctou k sv. apoštolům Cyrillu a Metoději, nýbrž i hmotnou podporou nástupce sv. Petra, našeho všeobecného otce, papeže Lva XIII.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci říjnu 108 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 1314 osob. V pátek dne 5. listopadu byly konány v 7 h. ráno v chrámu Páně sv. Jana Nepom. na Skalce slavné zádušní služby Boží za Pánu zesnulé členy a dobrodince spolku, jakož i za všechny spolkem pochované.

— *Missie*. Od 16.—28. října konali OO. Redemptoristé z Prahy v Pecce u pana vikáře Hrubého velmi požehnanou missii. Všickni osadníci, sotva někoho vyjímaje zúčastnili se horlivě těchto duchovních hodů. Komunikantů bylo přes 3000. — Mimo to konali taktéž OO. Redemptoristé z Prahy v září a v říjnu missie v jazyku německém v okolí Trutnovském.

Literární oznamovatel.

— „*Česko-Moravský Posel*“, kalendář na rok 1881, vydán nákladem knihtiskárny a knihkupectví B. Stýbla v Praze, na Václavském nám. č. 30. Titulní obraz: Král Václav III. u hrobu svého otce. Korunní princ rakouský Rudolf a princezna Štefanie, jeho nevěsta. Z bohatého obsahu tohoto kalendáře, který katolickým rodinám co nejvřeleji doporučujeme, mimo Kalendarium vyjímáme: Přehled evropských států a jich velikosti. Rabín Lev. Povídka z věku šestnáctého od Fr. V. Naše hrady (Kamejk, Zvířetice, Valečov, Kost). Jízda od oltáře. Noveletta Antonína Koukla. Zápas o nevěstu. Z Valašska na Moravě. Chrám sv. Víta na hradě Pražském. Dva umělci čeští (Škreta, Brandl). Mstítel svého pána. Povídka z venkovského života. Co pan Filink všechno ne-

viděl. Vinice sv. Václava. Prodaná nevěsta. Veselá historie z města. Ptačí svatba. Na cestě do školy. Něco o skle. Gorilla. Před svatbou. Rolnická moudrost v příslovích. František Brauner. Pro domácnost a hospodářství. Vůdcové autonomistů rakouských. Rozmanitosti. Přehled politických událostí. Přehled zákona kolkového. Výroční trhy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Úprava slušná, vyobrazení četná, cena velmi mírná.

— „*Koledníček*“, národní kalendář katolický na obyčejný rok 1881. Cena 25 kr. Nákladem knihkupectví a knihtiskárny B. Stýbla v Praze, Václavské náměstí č. 30. Titulní obraz: Korunní princ rakouský Rudolf a nevěsta jeho princezna Štefanie. Mimo Kalendarium obsahuje: Přehled abecední všech svátků, svatých a světic Božích. Slovanská jména svatých, která ani v rubrikách ani v martyrologiu se neuvádějí. — Kus bídy lidské. (Črta ze života nešťastného člověka.) Zámek Houska. Sklamaná naděje. Na dušičky. Chytrkost nejsou žádné čary. Zlatá lampa nad hrobem sv. Jana Nepom. Vselicos. Milá návštěva. Vůdcové pravice na říšské radě. Výroční trhy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I tento kalendář doporučujeme nejen pro bohatý obsah, kterým lid náš v pravdě se vzdělává, ale též pro nepatrnou cenu 25 kr., která umožňuje, by i sebe chudší rodina „Koledníček“ si zakoupiti mohla.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ vykazuje v čís. 11. roč. XIV., které právě vyšlo, tento obsah: Na hřbitově (báseň). — Encyklika sv. Otce Lva XIII. Seberte droby, ať nezhynou. Něco o očistci podlé zjevení sv. Brigitty (1373). — Litanie k útěše duší v očistci. — P. Peyramale, farář Lúrdský. — Upomínky k ponti po Francii a Italii. — Děvečkám služebným. — Úcta sv. Klimenta mezi Slovany. — Milodary B. Srdce Páně. — Zájmy Krista P. v různých zemích. — V měsíci listopadu modleme se za zachování katol. učení v Belgicku.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl redakci Jak. Malého, mimoř. člena král. české společnosti nauk k seš. 50. (Kalixt — Karolina), 51. (Karolina — Klotho) a 52. (Klotz — Kotor). Náklad má kněhkupectví Kobrovo, cena každého sešitu obnáší 20 kr. V prvním vydání dospěl týž slovník k seš. 67. (Rybička — Sardinie.) Cena seš. 36 kr.

— „*Škola a život*“, časopis pedagogický s přílohou „Štěpnice“, vykazuje v seš. 7. roč. XXVI. tento obsah: Ukázka z prstonárodních písní bulharských. (Podává Em. Fait.) — Ústavy dobročinné v Číně. (Podává prof. Jos. Kyselka.) — Dějepis metodiky a rozvoje realit. (Podává prof. Šimek.) Fr. Jos. Řezáč. (Ná-

stin životopisný od J. Ježka.) — Názorné vyučování na škole obecné. — Příspěvek ku skrácenému počítání neúplnými desetinci. (Napsal Kostěnek.) — Úvahy. — Štěpnice: Na dušičky. O sněhu a ledu. Praděd. Z výšin nebeských. Pohrávka štěňátek. Strašidlo. Starostlivá kvočna. Z růžové zabiřádky.

— „Česko-Moravské Kroniky“ sešit 6. a 7. popisuje dějiny Čech od r. 1084—1141. Z četných obrazů vyjímáme: Korunovace krále Vratislava ve chrámě sv. Víta. Slovanský opat Božetěch z pokuty kříž do Říma nese. Zderad v ležení před Brnem zabit návodem králeviče Břetislava. Kněžna Vilburka před králem Vratislavem v ležení u Brna. Náhrobek Břetislava II. ve chrámě u sv. Víta na hradě Pražském postavený r. 1373. Záhuba Vršoviců na hradě Vratislavi. — Bitva s Uhry na Hluchém poli. — Vladislav I. postupuje trůn bratru svému Bořivojovi II. — Smíření mezi Vladislavem I. a Soběslavem I. na Vyšehradě. — Slavné vítězství Čechů pod Chlumcem. — Biskup Jindřich Zdík světlí kapli sv. Jiří na Řípu. Soud na Vyšehradě. — Bitva mezi Čechy a Moravany pod Vysokou.

— „Kronika práce, osvěty, průmyslu a nálezu“, kterou vydává kněhkupectví Kobrovo, vykládá v seš. 50. velmi zevrubně o českém vinařství. Na titulním obrázku jsou podobizny nejznamenitějších českých vinařů. Kronika práce vydává se v 8 nedělních lhůtách. Celé dílo bude asi o 60 sešitech s 1200 obrazy. Jednotlivý sešit po 43 kr.

— „Obzor“, list pro poučení a zábavu, vykazuje v čís. 18. roč. III. tento obsah: Glogolita Glozianus. (Podává M. Procházka, prof. gymn. v Brně.) Z Vidně do Terstu. (Popisuje Fr. Stránecká.) Báseň: Dívka. Slibka, ballada od J. M. Vrány. Dvě sestřenice. Ze života pro život vypravuje dr. Karel Řehák. (Pokr.) — Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Obzor literární. — Listárna redakce.

— „Skuherského Krátká slavnostní mše“, složená k oslavě sňatku korunního prince Rudolfa, doporučená nejnověji konsistoří Lublaňskou (v dieces. listě č. 8. r. 1880) a konsistoří Česko-Budějovickou (v ordinar. listě č. 19. r. 1880). Konsistoř Budějovická, doporučující mši Skuherského, učinila to slovy těmito: „Dílo toto mistra v oboru církevní hudby proslulého doporučujeme všem chrámům Páně. Jednoduchá, mistrná koncepce této mše, kterou velmi snadno lze provést i s průvodem pouhých varhan neb jen malého orchestru, učiní ji zajisté hledanou církevní skladbou.“ — Dříve již doporučily Skuherského mši konsistoře: Brněnská, Linecká, Pražská a Solnohradská,

— „Světlozor“ přináší v čísle 43. roč. XIV. tato vyobrazení: Rabštejn. Dle skutečnosti kreslil Kutina. „Epos“, allegorie určená pro pasáž Národního divadla Ulice v Rabštejně. Olgun (Dulcigno) v Albanii. Obrázky z Panamy: Kajman v léce. Zápasy kohoutů. — V čís. 44. jsou tato vyobrazení: Jacques Offenbach. Partie z hor Furlandských. Křestní průvod v La Bresse. Hlavní chrám v Kolíně nad Rýnem. Z Holubových cest po Africe: V bažině u řčky Malabe. Zvěř na rovině Kyag.

— „Ilustrovaný zvěrolékař domácí“ pro hospodáře a majitele dobytka. Vypsání léčby domácích zvířat, jakož i poučení o jejich zevnějšku, o porodnictví, o kování atd., a o nemocech všech domácích zvířat, spolu s navedením, jak je ošetřovati se slušným zřetelem k léčbě homeopatické. Se zvláštním dodatkem o hlavních vadách. Zároveň příruční kniha pro zvěrolékaře, kterou napsal Vilém Zipperlen, prof. zvěrolékařství v Hohenheimu. V jazyce českém upravil zkušený znalec. Se 320 vyobrazeními od H. Fleishauera a Julia Snorra. V Olomouci, 1880. Tiskem a nákladem F. Slavíka. Sešity 13.—16. Tím dokončeno jest toto velepoučné dílo. Obsah rozchází se v tyto díly: Část všeobecná (str. 1—57), část zvláštní: kuň (58—466), hovězí dobytek (467—592), ovce (593—656), koza (657—664), vepřový dobytek (665—701), pes (702—740); a dodatek o ujistěnosti a p. (740—749). Budiž tento spis všem hospodářům vřele doporučen.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Placidus Ant. *Středa*, čl. f. benedikt. a farní admin. u sv. Markéty v Břevnově, 23. října 1880 (nar. ve Rtyni 18. listop. 1824, p. 1. listop. 1849, vysv. 6. srpna 1850);
- p. Vojtěch *Christoph*, čestný kons. rada a býv. konsis. pokladník, 4. listop. 1880 (uar. v Planě 8. dubna 1813, vysv. 25. listop. 1838).

Vyznamenán jest:

- P. Candidus *Ruth*, převor ř. domin. v Praze, jmenován k. a. notářem.

Ustanovení jsou:

- p. Karel *Navrátil*, far. v Kojeticích, za far. při hlavní farni u sv. Jindřicha v Praze;
- p. Frant. *Totzauer*, kap. v Sedlci (Zettlitz), za koop. v Bečově;
- p. Vlad. *Bečvář*, koop. v Bečově, za kapl. v Sedlci;
- p. Urban *Wache*, neom., za kap. v Kraslicích;
- p. Vincenc *Macháček*, far. v Kondratci, za far. v Zdislavicích;

- p. Jos. *Pospíšil*, kap. v Kolíně, za admin. v Kondratci ;
- p. Jan *Davidek*, admin. v Zdislavcích, za kapl. v Spáleném Poříčí ;
- p. Václav *Grass*, far. na odpočin., za far. v Zakšově (Sachsengrün) ;
- p. Jos. *Horák*, kp. v Labském Kostelci, za admin. v Kojeticích ,
- p. Ant. *Ječmen*, kp. v Plaňanech, za admin. děkanství Plaňanského.

Uprázdňená místa :

Kojetice, fara patron. obce Pražské, od 26. října 1880.

Kondratec, fara patron. kníž. Karla Auersperka, od 20. října 1880.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou :

- p. Frant. *Pohnert*, far. v Libochovanech, nyní na odpoč. v Litoměřicích, jmenován osob. děkanem ;
- p. Frant. *Lissner*, děkan v Litoměřicích, obdržel exposit. canonic.

Ustanoveni jsou :

- p. Jos. *Hille*, admin. v Cirkvici, za admin. v Libochovanech ;
- p. Frant. *Vater*, kapl. v Krásné Lípě, za adm. v Dubnici ;
- p. Frant. *Zuklin* zůstal kapl. v Gruntě.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou :

- p. Alois *John*, kaplan v Králíkách, za prozat. katechetu na gymnasiu Lanškrounském ;
- p. Jan *Bonaventura*, koop. v Mladočově, za proz. katech. škol měšťanských v Litomyšli ;
- p. Václ. *Vajgl*, koop. v Sopotnici, za prozat. katech. škol měšťanských v Kostelci n. O. ;
- p. Jos. *Šonský*, za admin. v Dolní Libchavě ;
- p. Jos. *Vondřejc*, far. v Dolní Libchavě, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňené místo :

Dolní Libchava, fara, patron. knížete Lichtensteina od 1. listop. 1880.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli :

- p. Jan *Sochor*, benef. v Sv. Kameni (Maria Schnee), 26. září 1880 (nar. v Krumlově 30. října 1822, vysv. 24. června 1848) ;
- p. Tomáš *Huttar*, děk. v Žirovnici, b. notář a jubil. kněz, dne 8. října 1880 (nar. ve Volyni 19. pros. 1803, vysv. 24. srpna 1829).

Vyznamenání jsou :

- p. dr. Jakub *Novotný*, far. v Suchdole, jmenován tajemníkem Třeboňského b. vik. úřadu ;
- p. Jan *Wazač*, far. v Pocinovicích, jmenován tajemníkem Dešenického b. vik. úřadu ;
- p. Antonín *Roller*, vikarista kathed. kostela v Budějovicích, jmenován b. notářem ;

- p. Jan *Fischer*, far. v Neustupově, stal se sekr. b. vik. úřadu Jistebnického ;
- p. Alois *Strassberger*, far. ve Všerubech a
- p. Karel *Florian*, far. v Loučimi, obdrželi exp. canon.

Ustanoveni jsou :

- p. Frant. *Skála*, koop. v Böhmsch-Röhren, za admin. v Aussergefildu ;
- p. Frant. *Bečvář*, prozat. koop. v Bubovicích, za kap. v Bechyni ;
- p. Frant. *Ondok*, kapl. ve Velharticích, za proz. koop. v Těchonicích ;
- p. Václ. *Švejda*, kapl. v Dolanech, jmenován vojen. kapl. 2. tř. při zemské obraně ;
- p. Jan *Hanus*, neom., za koop. v Petrovicích ;
- p. Frant. *Hrubeš*, neom., za kapl. v Kaplici ;
- p. Jan *Jůsko*, neom., za kapl. v Krumlově ;
- p. Jos. *Köck*, neom., za kapl. v Nové Bystřici ;
- p. Jos. *Lejčar*, neom., za koop. ve Hvožďanech ;
- p. Jos. *Mýška*, neom., za prozatim. kapl. v Milčíně ;
- p. Mat. *Novák*, neom., za zámeckého kapl. v Čimelicích ;
- p. Václ. *Novák*, neom., za proz. koop. v Bubovicích ;
- p. Václ. *Petr*, neom., za kapl. v Blovicích ;
- p. Maxm. *Pittrmann*, neom., za kapl. v Hostouni ;
- p. Jos. *Škopek*, neom., za kapl. v Kašperských Horách ;
- p. Pavel *Zeman*, neom., za kapl. v Seewiesen ;
- p. Jos. *Fischer*, far. v Železné, Pražské arcidiecése, za děk. ve Volyni ;
- p. Tom. *Zettl*, kapl. v Trhových Svinech, za far. v Cetvinách ;
- p. Frant. *Brabec*, kapl. v Žirovnici, za admin. tamtéž ;
- p. Frant. *Petr*, kapl. v Nové Bystřici, za koop. v Roseči ;
- p. Jos. *Fanta*, neom., za kapl. v Malé Chyšce ;
- p. Jan *Ptáčník*, neom., za kapl. v Mutěnině (Muttersdorf) ;
- p. Jan *Soukup*, neom., za kaplana v Bělé (Weissensulz) ;
- p. Vít *Dolejší*, kapl. v Lišově, za admin. v Slovenicích ;
- p. Jos. *Fuchs*, far. v Aussergefildu, za far. v Jablonci (Ogfoldenhaid).

Uprázdňená místa :

Aussergefild, fara patr. p. hrab. Bedřicha Thun-Hohensteina, do 14. listop. 1880.

Slovenice, fara patr. nábož. matice, do 6. listop. 1880.

Žirovnice, fara patr. stud. fondu, do 27. listop. 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošla čísla

reklamujte nejdéle

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV, 25.)

Ř e ě

*o pohřbu Pavla Jiříčka, mladého sochaře
v Horicích, dne 8. října 1880.*

„Stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let měřené, ale šediny jsou smysl člověka, a věk starý, život nespokvrněný.“

Moudr. 4, 8.

Jest pátek, památka utrpení a smrti Pána našeho Ježíše Krista; den smutku, ale zároveň den spásy a naděje. Smutně ubíral se průvod z Jerusáléma na horu Kalvarii; smutně kráčeli přátelé Ježíšovi s ním k místu jeho utrpení a smrti; smutně bylo jim brzy s ním se loučiti u kříže, i u místa odpočinku jeho — u hrobu!

I pro nás, draží přátelé a rozmilí v Kristu, jest den smutku a žalosti; i my kráčíme dnes ve smutném průvodu ku hoře, ku vrchu sv. Gottharda; i my doprovázíme přítele, milého a drahého, a v brzce bude i nám loučiti se s ním i s tělesnou schránkou jeho u místa posledního odpočinku — u hrobu.

Anděl smrti sklonil pochodeň svou, život uhasl! Mladý, nadaný i nadějný umělec, sochař Pavel Jiříček umřel; i veřejné listy přinesly chválu a uznání jeho. Proto nemohu opomenouti, abych, N., této příležitosti se nechopil a k vám několik slov nad rakví jeho nepromluvil, zašluhujeť toho dojista v míře úplné.

1. Nekonávám rád chvalořeči nad rakví v Pánu zesnulých, aniž církev toho miluje, spíše radí nám a žádá, abychom za ně se modlili; ale tuto pověděno buď, co chvály a uznání hodno — pro povzbuzení nám a příklad jiným.

Z mnohého prostého občanského domku českého, z mnohé chatrče bídné a nepatrné

ve vlasti české vychází hoch, chlapec, který nadán jsa od Boha schopnostmi a dary ducha, svou pilí a přičiněním nashromáždí umění a zkušenosti, že ku oslavě jest potom nejen rodišti svému, ale i národu a vlasti; nebo hojně rozsílá Prozřetelnost Boží darů a schopností ducha po národě našem.

I zde v Pánu zesnulý, milý krajan a přítel náš, vyšel, mladý jinoch jsa a sotva chlapeckému stáří odrostlý, z prostého, občanského domku venkovského města českého, když byl prvním začátkům sochařského umění u bratra svého se naučil, do světa, aby dále a důkladněji u mistrů se vzdělával v umění svém. Touha vedla jej, byltě veškerou láskou, veškerým zápalem mladistvé duše zahořel k umění svému. Chápavá mysl jeho a duch čilý brzy osvojil si pravidla krásy, a v mladých jsa ještě letech, jinoch, vyšinul se pojednou v umění svém ku výši znamenité, zanechav jiných daleko za sebou.

Nejen že dovedl napodobiti práce a výmysly jiných, ale i sám, hojně nadán jsa, jal se kráčet svou cestou a myšlenky své původní, originalní prováděti, jak nejedna památka hlavy i ruky jeho toho do svědčuje. Kamby byl dospěl, kdyby do brotivy Bůh mu byl přál ještě aspoň 10, 15, 20 let života! Neboť v pravdě jen umění svému žil. Nežřídká v dlouhých dnech od čtyř hodin ráno až pozdě do noci pracoval, ani se neohlédaje, zabrán celou duší do myšlenky své! Ještě v nemoci, ubohý, nejednou vyjádřil se: „O nic mi není, a vše rád opouštím, jen toho je mi líto, že nemohu provéstí a vykonati, co jsem zamýšlel; jakých plánů, jakých myšlenek jsem ještě měl; i teď duch můj neustále pracuje a já musím odejít! Když

jsem si vše nejpěkněji zařídil, když mám své přístřeší, svou dílnu, domácnost spřádanou, nyní musím umřít, když jsem teprv pracovati chtěl, musím odejít, a toho je mi líto!“ — a slzy kanuly po lících jeho.

A bylo nám ho srdečně líto! i bratra jeho, i choti jeho, i rodiště jeho, jemuž ku cti a oslavě byl, a kdež umění sochařské pošinul, zvelebil a ku platnosti přivedl, ano i národa a vlasti, jimž navždy ztracen byl. Přílišná píle a namáhání duchovní i hmotné příliš záhy podrylo kořen života jeho!

Města Domažlice a Votice, Netolice a Machov, Chlumeck nad Cidlinou a Hořice, a jiná chovají památky umělé ruky jeho; a hřbitov náš? před ním nebylo pomníkův tak sličných na svatém poli našem. Balvany skal, jež oživoval, jimž umělým dlátem svým dával život, ty ať mluví zaň; ano mluví a mluvití budou, dokud část jich bude. A tolik postačíž nám mítí řečeno o něm umělci, a dráze jeho umělecké.

2. Avšak byl on, jako horlivý milovník a pěstitel svého umění, rovněž upřímný a horlivý vlastenec, milovník a ctitel své vlasti, pravý syn české matky a svého národa! První jeho touha a snaha k tomu vedla ho, aby oslavil svou vlast, svůj národ a zvláště rodiště své. Nešetřil píle, ni námahy. A učinil dost, u přirovnání k jiným, více a to v životě tak krátkém! Proto právem o něm říci se mohou slova, jež pronesli jsme na počátku řeči své: „Stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let měřené, ale šediny jsou smysl člověka a věk starý, život neposkvrněný.“ Moudr. 4, 8. a dále v 13.: „Dokonav v krátku, vyplnil časy mnohé; — libilaf se Bohu duše jeho.“

A proto budiž příkladem nám všem, jak pečovati máme, bychom proslavili rodiště své! Zvláště pak to budiž řečeno vám, mladí synové Hoříčtí, by ne ku neti, ale ke cti jste byli rodišti svému, by neplatila o vás slova též knihy Moudrosti 4, 16.: „Odsuzuje pak spravedlivý mrtvý živé bezbožné a mladost rychleji skonaná dlouhý život nespravedlivého.“ Ejhle, tam dovedl toho synek Hořícký bez průpravných studií, sám svou píli, svým přičiněním, svou láskou k umění; i vám mnohému rovněž Bůh výtečné schopnosti dal!

3. A jakož věrný a upřímný syn národa, rovněž byl i milý společník a člověk naskrze dobrý a srdečný, milován ode všech; a není snad, kdoby do něho si stěžovati

mohl, že ho kdys byl urazil. Jsa srdce jemného a citlivého, jak umělci příslušelo, dovedl dle toho i ve společnosti se chovati. Neméně osvědčil, jsa umělec křesťanský, i *křesťanské smýšlení*. Když v dlouhé churavosti své připomenut byl, by učinil též pořádek s Bohem, jako byl již dávno pořádek učinil i v časných věcech svých, odpověděl: „Vždyť já na to stále pamatuji, jsem katolický křesťan, a já se smrti nebojím;“ a proto již také na tři neděle před svou smrtí s Bohem se smířil; Bohu poručil duši svou a připravoval se na smrt, kteráž ho také uchvátila dne 5. t. m. o 5. hodině ranní, ve 30. roce věku jeho. Poslední hodinka jeho byla klidná a tichá. Byl star 29 let a 20 dní; narodil se zajiště 15. září 1851. Věčný pokoj jemu; sláva památce jeho!

Nemám, dr. přátelé, čehobych doložil. Jen jedinou ještě myšlenku mám, totiž, bychom nad rakví jeho podali si ruce, a na památku jeho zarazili nadaci, pro *učné umění sochařského*; látku, material, nám Pán Bůh dal; starejme se, by synové Hoříčtí, kdož schopní jsou a nadaní a kdož umění sochařskému věnovati se chtějí, měli příležitost se vzdělati; tak proslavíme vlast i národ, tak nejlépe i rodiště své; budeť i ku větší cti a chvále Boží!

A nyní, druhu milý, s Bohem buď! Duch tvůj, milovný krásy a umění svého a tam dále se vzdělává, v životě lepším a blaženějším! nechť vykoná a dokončí tam, co zde zamýšlel, osloněn září a milostí Boží! Matka Páně, již pěkně jsi vyobrazil, a čeká tě, věrného syna, s otevířenou náručí se zemřelou matičkou tvou, a svatí, jež jsi vypodobňoval, a oslavení přijmou tě do středu svého a Spasitel Pán Ježíš Kristus, jež jsi vypodobil nejen učitelem, ale i s *trnovou korunou* na kříži, a vstaví ti na hlavu nevaďnouci, nehynoucí *korunu věčné slávy*! Amen.

B. Hakl.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Ondřeje o lásce ku kříži.

Boha trojjediného přestav si přítomným a Jemu ke cti rozjímání toto učin. Na paměti měj slova sv. Ondřeje: „O dobrý kříži, starostlivě milovaný.“ Pros Ducha svatého, abys vše dobře poznal, dobrý úmysl pojal a obojí v paměti podržel.

I. *Sv. Ondřej kříž miloval*. Spasitel kráčeje po březích moře Galilejského uzřev

dva bratři Petra a Ondřeje zavolal je, aby Jej následovali. Pojdte za mnou; těmi slovy je volal ke kříži. Oba věru zemřeli na kříži; než tím se lišili mezi sebou, že Petr jej přijal s láskou, Ondřej po něm dychtil starostlivě.

Když podstoupil námah a zkoušek všeho druhu přemnoho, jež spojeny byly s úřadem apoštolským, mezi národy barbarskými ve Skythii a Thrakii konaným, jeho žádost po utrpení nasycena nebyla. Teprv tehdy spokojen bude, až poslední vzdech vydá na kříži. I stalo se v Patrách, městě Achajském, že byl odsouzen k té smrti, k níž směřovala všechna jeho přání. Nikdy světák nárůživý více touhy neprokázal po rozkoši než Ondřej po utrpení. Jest pracemi unaven, stářím skličěn; a přece běží chvatem na své popraviště. Jeho srdce se rozšiřuje jsouc blízko kříže. Pozdravuje ho, žehná mu, objímá jej. „*O bona crux*“ (o dobrý kříži), volá, o kříži, nástroji spíše blaženosti než utrpení, jak dlouho jsi meškál vyplniti má přání! *Diu desiderata* (dlouho žýzený). — Může-li tě kdo znáti, aby tě nemiloval? *Sollicite amata* (starostlivě milovaný.) — Tebe jsem hledal nepřestávaje: *Sine intermissione quaesita*. — Přece jednou tě držím; veškerá přání má upokojena jsou. Ano láskou jsa takoruka opojen přál by si, aby táže radost, která jej rozněcovala, roznitila také kříž: *Ita ut et tu exultaus suscipias me*. — „Což pak,“ táže se sv. Bernard (Serm. in vigil. S. Andr.), „cit, který jej výtržností uchvacoval, jest takový, že se mohl sdělití dřevu? (*Ergone tanta est exultatio, ut exultet et ipsa crux?*) Vizme jej pověšena, ke dřevu připjata; zde mešká dva dni celé a po celou tu dobu poučuje množství četné, jež neuhně naň pohlíží, jej poslouchá; tak cítí se šťastným. S výše kříže svého káže kříž a vštěpuje lásku ke kříži. Jednu chvíli ovšem obličej jeho se zatemní a zármutek na jevo dává; nařiká, ale proč? Poněvadž odloučení jej chtějí od kříže jemu tak milého. Soudce pohnut křikem lidu přivoluje, aby vynesení soudní se nestalo skutkem; mučenník mocně odmítá soucit, jenž jemu se zdá ukrutným; a bude-li lid považovati za svou povinnost jej vysvoboditi, útočiště vezme k Bohu, aby odvrátil tuto ránu osudnou. „Bože můj,“ volá, „Tobě se odevzdávám; ale neodepři mi jedné milosti, za kterou jedinou Tebe žádám, abych umřel na tomto kříži. Nikoli, Pane, nepřipust, aby mě sňali, ani aby mi vrátili život, který jsem Ti věnoval. Jaká

veliko myslnost, jaká vytrvalost lásky ke kříži! Tomuto divadlu podobá se ono divadlo, jež kněží svatí světu poskytli po všechny časy. Poskytují-li je také já? Dědicem jsa jejich úřadu, zdali jsem též dědicem jejich lásky ke kříži?

II. *Které byly pohnutky, pro něž sv. Ondřej miloval kříž?* On sám nás tomu učí. Uvažoval kříž ve třech příčinách, z nichž každá jej unášela, maje na mysli Ježíše Krista, Jenž jej miloval, poklad v něm uzavřený, a cíl, k němuž vedl.

1. Apoštolové často se divili, jak Spasitel utrpení miluje. V každé době příležitě o něm mluvil, ano i když byl na hoře Tábor-ské proměněn; že láskou byl naplněn k utrpení nadšenou, dokázal těmito slovy: „*Toužebností toužil jsem tohoto beránka jisti s vámi*.“ Proč tohoto beránka jisti více toužil než předešlé? Poněvadž po té večeři velikonoční následovati mělo utrpení: *antequam moriar* (dříve než umru). Nazýval svá utrpení koupeli obcerstvující, do které vstoupiti dychtivě si přál ke spasení světa: „*Křtem mám býti křtěn, a jak velice se soužím žádaje, aby byl vykonán!*“ Chtěl, aby Duch sv. nazval den Jeho smrti dnem svatebním; neboť umíraje zasnoubil se s Církví a srdce jeho radostmi oplývalo.

Sv. Ondřej svou lásku ke kříži čerpal z lásky ke Kristu Pánu: „*O kříži, jenž jsi nesl údy mého Spasitele, krvi zbrocené, jakou září se leskneš!* Tebou smrt má podobati se bude aspoň poněkud smrti Jeho. Přicházím k tobě, přijmi mne; této žádosti důvodem jest, že jsem žákem Toho, Jemuž jsem se klaněl na tobě pověšenému: *Suscipe discipulum Christi*.

2. Cena kříže, poklady, jež v sobě chová, jsou sv. apoštolu druhou pohnutkou, že srdce jeho ke kříži lne, jím po světě se rozšířila milost; až bude na něm přivázán, doufá, že obdrží pomoc přehojnou, sílu neodolatelnou, která z něho vychází. *Cruz pretiosa!* (kříži drahocenný!) Nic není, čeho bych od tebe neočekával, nic není, co bych vykonati nemohl skrze tebe. Ne-ní-li pravda, že raniš a uzdravuješ, že pokoruješ a povyšuješ? Od tebe obdržeti smrt jest tolik jako býti oživenu. Z té příčiny zaslíbil jsem ti své city a po ničem tak jsem nebažil, než abych se spojil s tebou.

3. Konečně vidí šťastný cíl, k němuž jej kříž vede, nebesa, která mu odevírá. Kříž trpělivě nesený, toť známka, kterou vyvolení se rozeznávají od jiných. Býti v pohrdání, trpěti, umíratí pro Ježíše Kri-

sta a jako Ježíš Kristus, toť cesta nejbezpečnější, která vede z vyhnanství do vlasti. „Dřevo posvátné, tebou mne přijme Onen, jenž mne tebou vykoupil.“

Uvažujeme-li kříž v této příčině troji, kříž naší lásky právě tak jest hoden jako lásky sv. Ondřeje. Ježíš jest vzorem naším, jako byl vzorem jeho. Máme potřeby těchže milostí, jejichž prostředníkem jest kříž; bažíme po témže štěstí, a kříž jediný nám k němu pomůže. Ale zdaž i my kříž milujeme? I mezi kněžími, kteří představují Ježíše ukřižovaného, jak mnoho těch, ke kterým vztahovati možno slova sv. Pavla: Fil. 3, 18. Mnozí chodí, o kterých jsem často vám říkal, nyní však i se slzami pravím, že jsou nepřáteli kříže Kristova.

III. *Ovoce vzácné, jehož sv. Ondřej požívá ze své lásky ke kříži.* Tato láska jeho mukám odjímá veškerou trpkost a jeho bolesti mění v radost. Jak podivná to věc! Ježíš Kristus toliko myslel na Svě utrpení a již se třese a prosí Svěho Otce, aby od Něho vzdálil ten kalich; Ondřej ač hrozná trpěl muka, vida, že se chystá lid jej osvoboditi, rmoutí se a volá: *Ne permittas* (zabraň jim, Pane). O jakou láskou k nám se snižuje Božský Spasitel! Aby těšil zarmoucené a silil slabé, na se bere naše slabosti; aby oslavil Svě mučenníky, Svou sílu jim uděluje.

Jakých útěch čistých a pravých byl bych si mohl zjednat, kdybych nebyl nevrle za sebou vlekl své kříže, kdybych je byl nosil s láskou! Ano, Pane, vím to, a záleželo toliko na mně, abych častěji zkusil, že kdo Tebe miluje, nikdy sám není v soužení. Z kříže plynou sladkosti nebeské. Kříž uděluje duši síly a srdci radosti. Než jedné věci dychtivěji si přeje muž apoštolský než útěch všelikých, spásy duši. Sv. Ondřej s kříže zázračná obrácení působí. Tisícové nevěřících bludům vyhrožují, evangelium přijímají; sám bratr prokonsulův Ježíši Kristu se podrobuje. Z města Pater se šíří světlo do krajin sousedních, a v krátkce mezi církvemi vznikajícími církev Achajská k největšímu a nejhorlivějším se počítá. Toť jsou ovoce spasitelná, jež přináší láska ke kříži. Můj Bože, uděl ji všem kněžím svým; a Ty, blažený Ondřeji, vypros ji nám. Jako ty, kráčeti budeme i my cestou pravé svatosti, tou cestou povedeme jiné, a skrze trápení krátkce trávající, která útěcha milostí osladí, přijdeme k velikému počtu bratří, kteří

radostí nehynoucích požívají po všechny věky.

Obsah stručně podán.

I. *Sv. Ondřej kříž miloval.* V Patrách odsouzen byl k smrti podobné, jakou podstoupil jeho Mistr Božský. Kříž předmětem byl všech jeho tužeb. Srdce jeho plesá, když uviděl kříž. Pozdravuje ho, žehná jemu, objímá jej. Vidi v něm pramen svého štěstí. *O bona crux!* Trvá na něm pověšen po dva dni uče veliké množství, jež neunavně jej pozoruje a jej poslouchá; což jej činilo blaženým. Jediná věc jej mate a ruší: bojí se, aby jej nesňali s kříže milovaného, dříve než by na něm dokončil oběť. Svati toužili po utrpeních, já všemožně se snažím jim se vyhnouti!

II. *Sv. Ondřej kříž miloval z troji příčiny:* máje na mysli Ježíše Krista, Jenž jej miloval, poklad v něm uzavřený a cíl, k němuž vedl. Kříž nesl krvavé údy Spasitelovy; proto září nevýslovnou se leskl v očích Jeho žáka. Zná poklady, jež uzavírá; nic není, čeho by od něho neočekával. Konečně patří na nebe, jež mu kříž odevíral. Neměl-li sv. Pavel příčiny, aby naříkal, uvažuje, že mezi žáky Spasitelovými mnozí si vedou jako nepřátelé Jeho kříže?

III. *Ovoce, jehož sv. Ondřej požívá ze své lásky ke kříži.* Tato láska jeho bolesti mění v radost. Chystá se lid, aby jej osvobodil, on se rmoutí a volá: *Ne permittas Domine.* Mnohým strastem bych se byl vyhnul, kdybych mrzutě nevělel kříž, kdybych jej nesl s radostí! Sv. Ondřej výsledek činnosti apoštolské čerpal ze svého kříže; proč má činnost apoštolská se žádným výsledkem se nepotkává?

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Trnová koruna.

Historický román

od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

IV.

Vojvoda seděl v lenošce jsa až po pas zakryt šedavou přikrývkou.

Byl sice teplý, až parný den. Vojákům na tvářích a na čele pot ani neusýchal. Ale pakostnice hlásí se k svému právu za nejtěžší zimy, jako za nejpalnějšího vedra. Podivno, za třicetileté války vyhlédla si tahle nemoc nejproslulejší vojevůdce. A hlásila

se prudkým škubáním pokaždé, kdykoliv jim hlavy bylo potřeba nejvíce. Nejprv nosili pana Albrechta z Valdštejna a nedlouho za ním Lenarta Torstensonu.

Slavík Damian vkročiv do stanu zdálo se jakoby vrávorat. Tak náhle ztratil pevný svůj krok a jistou sebevědomou chůzí.

A věru nevěděl, jak se ocitl v prostore, jež byla se všech stran ověšena těžkými koberci tmavočervené barvy se zlatým skoro na stopu širokým třepením. Panovalo tu tajemné pološero, za něhož se panu generalissimu nejmělejší záměry v nakloněné, kratince ostříhané hlavě jen rojily a koruna královská leskla se mu nejtřpytnejším svítem, ať byl kdekoliv.

„Praporník zelených lancochů?“

Hlas pana Albrechta z Valdštejna nebyl právě příjemným i když se k tomu měl.

„K službě Tvé Výsosti!“

„Nu — ženat pane praporníku?“

Vojvoda kynul Slavíkovi, aby postoupil blíže.

„Pamatuji se na tvou nevěstu dobře do dneška! Viděli jsme se tenkrát v Bole-slavsku!“

„Bůh ví pane generalissime, kde nevěsta má!“

„Tak, tak pane praporníku! Snad se jí zalíbil širý svět a daleký kraj.“

Pan Albrecht se usmíval.

„Nic nedělá milý hochu! Za jednu jich dostaneš celý zástup.“

„Pane generalissime při vzetí Lipska dostala se do rukou Sasíků. Od těch dob není o ní nikde ani slechu.“

„Regiment pane praporníku?“

„Hofkirchův Výsosti!“

„Pak není ztracena. Ví-li dobře, před třemi dny Hofkirchští sem přirazili. Než tohle zatím stranou. Mohu na tebe spolehati? Potřebuji muže, kterémuž chci svě-řiti důležité poselství!“

Valdštejn zjemnil hlas; ale za to tkvělo přimhouřené oko na praporníku ostřeji a pronikavěji.

„Potřebuji muže, kterýž umí mlčeti jako hroby zarostlé stoletou travou — posla, kterýž kdyby ho zachytili a kdyby mu hrozili smrtí či slibovali Bůh ví co, neotevře úst.“

Mladému praporníku bylo za těchhle temných, podivných slov vojvodových úzko nevýslovné. Generalissimus mluvil vždy ve chvílkových přestávkách a pokaždé zdálo se, že tím okem svým hlouběji a hlouběji Sla-víkovi nahlédá do duše.

„Poselství své chci svěřiti tobě. Cítíš se býti silným, že bys odolal nejhoršímu? O spolehlivosti tvé jsem jinak přesvědčen. Vojvoda Frýdlandský služby věrné odměňuje císařsky!“

„Rozkaž pane generalissime a život ti k nohám položím!“

Damianu Slavíkovi se za téhle řeči hlava zatočila a zdálo se, jakoby mu byla pod lebkou proletěla výčitka, jež se srdce jeho dotkla dvojstrou dýkou: „Už potřeť slibu-ješ život svůj a přec toho života nejsi pá-nem ani okamžik. Už potřeť slibuješ život svůj a jeden máš!“

„Ještě dnes se musíš vydati na cestu. Pojedeš do švédského ležení v Bavorích. Tenhle list doručíš samému Bernardu Vý-marskému. Tam odtud zajedeš na Rýn k generálu Aldringerovi s tímto psaním! Pro-vedeš-li své poslání k mé spokojenosti, čeká tě odměna císařská. O poselství do švéd-ského tábora nechci aby bylo mluveno. Pro-zatím třeba o tom mlčeti. I před Aldrin-gerem, rozumíš?“

Pan Albrecht z Valdštejna podal mla-dému praporníku dvě psaní na jemninkém papíru.

„Aby se nedostalo do rukou, kterýmž nenáleží, ponechávám na starost tobě. Do tří neděl očekávám tě nejdéle. Pospěš si! A opatrným musíš býti jako had!“

Slavík Damian si uschovával obě psaní za nádra.

„Nejlépe bude, dáš-li se přes Čechy. Tudy se k Švédům dostaneš nejjistěji.“

Vojvoda vzal pero, trhl jím několikrát papírem a podáváje lísteček mladému muži pravil: „Tímhle se prokážeš u svého plu-kovníka! Služby u zelených lancochů jsi sprostěn na čtyři neděle!“

Generalissimus pokynul a Slavík Da-mian opouštěl vojvodský stan opět tak ne-jistým krokem, jakoby vrávorat.

Za téhle povinnosti může přijíti o ži-vot oka mihnutím. A což potom Andělka a staroboleslavská Boží Matička? Pan pra-porník se náhle zastavil; zdálo se, jakoby byl o něco v rozpacích. Ale minutou již krácel do pole, kde tábořil jeho regiment.

Plukovník nemohl se již praporníka ani dočkati. A uviděv jej zdálí šel mu vstříc.

Slavík Damian dojde ke Kladivákovi, učinil vojenskou poutu a mlčky podal plu-kovníku lísteček, na němž stálo stvrzeno ru-kou generalissimovou, že praporník jest na čtyři neděle veškeré služby vojenské prost.

Kladivák sice čísti neuměl, ale podpis

Jeho Výsosti poznal po nezvyklých točení-
nách okamžitě.

„Co že tu psáno?“

„Jsem sprostěn na čtyři neděle služby
u tvého regimentu pane plukovníku!“

„A kam pane praporečníku?“

„Daleko! — Snad se už neuvidíme?“

Plukovník Kladivák neptal se už dále
po ničem. A jen když Slavík Damian sed-
dal na koně, potřásl si ještě pravice; ale
mlčky a beze slova se také rozešli.

„Tuším chlapče, tuším kam tě posílá.
A řekls dobře, že snad se neuvidíme! —
Což já; ale tvůj otec, tvá matka. Jeď s
Pánem Bohem a šťastně se vrať. Mohl pan
generalissimus vybrati jiného, zkušenějšího!
Měls se do toho vložit Kladiváku, neměls
býti tak příliš plukovníkem! Už však poz-
dě. A sotva by to bylo pomohlo! Pan gene-
ralissimus od svého záměru neupustil ještě
nikdy! Má k němu důvěru zvláštní. Proč?
Také se už začínáš ptáti proč ty stará hlavo
má? Pak té vojančiny nech a jdi si odpou-
čínout. Opravdu, neobyčejná důvěra. Z celé
armády jeho — tvého vychovance! Můžeš
býti z toho hrdý. Zelený lancích důvěr-
níkem pana generalissima. Může mu to býti
na štěstí! A hlavu si tím Kladiváku nelam.
Člověka čeká smrt za pokoje jako ve vojně.
Co komu souzeno, tomu neujde, ať je kde-
koliv, ať se schová kamkoliv! Ba právě
hrdým může býti z toho náš regiment a ty
Kladiváku nejvíce! A ta holka? Také to tak
mělo být. Sudme soudy Boží. — Hej hoši:
Vivat generalissimus! Vivat! Vivat!“

Plukovník Kladivák zamával kloboukem
do vzduchu; ale zeleným lancíchům se dnes
nějak do křiku nechtělo! Provolávali na čest
panu generalovi jen mdle, jakoby to byla
pouhá ozvěna.

„Což vám hrdla vyschla? — Což jste
osípeli? — Jářku hoši, mně k vůli: Vivat
generalissimus! Vivat! Vivat!“

A teprv nyní celým táborem se rozlehlo
lancošské volání, až přecházel sluch. A k
zelencům přidával se regiment za regimen-
tem, vzduchem lítalo klobouků jako za te-
plých večerů hmyzu a sotva že výkřiky ocha-
bovaly, vždy na protějším konci poznovu a
poznovu provolávali do nekonečna, „vivat
generalissimus!“

Byl teploučný podvečer; Jeho Výsost
musili vynést ze stanu.

„Můžeme dnešní večer pane Thurne
stráviti pospolu!“

Generalissimus byl učiněná vlídnost.
Měnil se jako jarní povětrí.

Pan hrabě Mates se dvorně uklonil. Ta-
kovéhohle přijetí neočekával. Domníval se,
že ho ještě tu chvíli pošlou nejúhlavnějším
nepřátelům jeho do Vídně. Pana Václava
Bitovského již Valdštejn do Moravy se sil-
nou stráží odeslal. Exulant se chtěl vši mocí
doprositi u mocného vojevůdce audience;
ale pan generalissimus jej ani nepředpus-
til.

„Nuže pane Thurne! Co říkáš tomuhle
vojsku?“

„Pak se arcit nedivím, že tvá Výsost
řekla, kdyby Stralsund byl k nebi řetězy
přikován, že musí býti dobyt.“

„Je mi oddáno tělem duší! Od plukov-
níka až do nejposlednějšího zákopníka —
každý regiment!“

Pan Albrecht z Valdštejna se k panu
Matesu Thurnovi nahnul blíž.

„Tys jasný pane císařem sám!“

„Lichtotš příliš pane hrabě!“

„Jak mi líto, Výsosti, že mezi námi
smlouvání přerušeno, že se musil udáti dne-
šek. Kurfirst ani Švédové toho vinu nenesou!
Věř vojvodo!“

„A kdo?“

„Exulantská intrika. Že prý bys český
život utužoval, že prý nejsi k nim dosti
upřímným, že prý — odpustiž Výsosti —
vždy jsi ukazoval dvojí tvář. Můžeš jim však
býti jen vděčným. K dnešnímu vítězství tvé
Výsosti přispěli oni hrůznou nejvzácnější.
Bez nich, či přes jejich hlavy bychom se
byli smluvili. Nescházely než obapolné pod-
pisy. Byla pane generalissime tak příhodná
chvil. Víš-li, že o vrchní velení veškeré
armády uchází se sok, kterémuž tobě těžko
bude odolati?“

Pan Mates Thurn mluvil směleji a smě-
leji. Celá ještěřící jeho povaha jevila se tu
nejpříšernějším světlem.

„Dovolíš-li jasný pane, abych tě upo-
zornil, že stojíš na půdě, kteráž se všech
stran jest podkopána, podkopy prachem na-
plněny a že třeba jen jediné jiskřičky? Pane
generalissime, závišť je ohava nejhorší a na
dvoře vídeňském závistníků celá hejna. Jsi
trnem v oku všem. Intrikují Španělé, Vlaši,
Bavoři.“

Frýdlandský za těch slov svěsil hlavu;
ale neušlo mu ani jediné slovo. O tomhle o
všem byl zpraven arcit také sám; ale že by
i pan Mates měl o tom tak spolehlivých
zpráv, a věděl-li to pan hrabě, bylo to jak
se říká již veřejným tajemstvím, toho by se
byl pan generalissimus nenadál do smrti
nejdelší.

„A kdo že chce, pane hrabě, býti —“

Pan Mates nedal Valdštejnovi ani dopovědi.

„Nikdo jiný, než sám arcikníže Ferdinand.“

Panu Albrechtu kolem rtů se zakmitl jízlivý úsměv; ale Thurn jej ostřížím zrakem postřehl okamžitě.

„Ať toho zkusí! Dnes řekl-li bych, že odcházím, abych si po starostech a namáhání odpočinul, nezbude jim v celé armádě při každém regimentu ani po praporečnicku.“

„Toť císařská vděčnost!“

Pan Mates Thurn se náhle zamlčel, jakoby již byl řekl příliš mnoho. Mohla to konečně býti i pro pana generalissima urážka. Jak se mu také měl císař odměniti. Ve svaté říši německé byl on, pan Albrecht z Valdštejna, kolikery vojvoda a Bůh sám ví co všechno, mocnějším císaře.

Frýdlandský mluvil potom s panem Thurnem tišeji a tišeji. Dnes odbyl i svého hvězdopravce, ač prý se všechno na nebi jen dobrými věštbami skvělo — i ta nejnepatrnější hvězdice.

Třetí den opouštěl pan Mates Thurn císařský tábor jsa na svobodě s nesmírně spokojeným výrazem ve tvářích. Pan generalissimus mu stiskl na rozchodné ruku dvakráte. — A druhý zajatec exulant? Za krátký čas byla na něm v Brně vykonána exekuce.

(Pokrač.)

Protivy.

I.

Hle ptáčku Tvůrce *písne* dal,
by ulehčil si v tísňích,
a ptáček v zpěv se rozvučel
a oslavil Boha v *písničkách*.

A člověku hle, *řeč* Bůh dal,
by bratra svého učil,
však ten na Boha zapomněl
a bratra *řeči* mučil.

II.

Hle kvítko to, jak krásné jest,
jak libou vůni dýše,
a přece kloní hlavinku
tak pokorně, tak tiše.

A člověku když Štěstěna
se s dary svými zjeví,
již téměř on své vztyčuje,
již o bratru svém neví.

III.

Když stromu již ubývá síly
a červ mu nitro vyžírá,
když truchliv on své větve chýlí
a kolem smutně pozírá,

Tu jiný strom se k němu kloní,
zda by ho mohl povznéstí,
a rosou svou na něho roní,
by znova nabyl svěžesti.

Však člověka když bouře schvátí,
a štěstí se mu odchýlí,
tu nikdo žalu mu nezkrátí,
tu nikdo pro něj nekvílí. J. S.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

I té okolnosti musíme si povšimnouti, že dostalo se Amergavským duchovních nad jiné moudrých, zbožných, vzdělaných, kteří k vycvičení jich ve hrách pašijových veškeren čas svůj volný věnovali, kteří slova textu opravovali, měnili, kteří zkrátka celá pokolení k pašijovým hrám odchovali. Ano ty hry pašijové! Zejtra konečně uvidíme, nač jsme se po dlouhý čas těšili, připravovali, k vůli čemuž dlouhou a obtížnou jsme konali cestu. Tak jsme se vespolek těšili, když prohlédnuvše městečko kromě divadla, vystupovali jsme na návrší, na němž zmíněné již sousoší trpícího Spasitele postaveno jest. Kráčeli jsme pomalu, neboť nesnesitelné vedro nám bránilo, oči upírajíce na cíl cesty a tu zdálo se nám, jakoby Vykupitel ze vzdálí nám kynul slovy: Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, pojdte pod stín kříže mého a já vás občerstvím. — Když pak došli jsme cíle, žasli jsme nad ohromnými souměry jednotlivých soch a ještě více nad krásou, nad souladem celého sousoší, uvažující s jakou pozorností a opatrností musilo pracováno býti na vzoru pro sousoší toto, aby vše v tak krásný celek při tak obrovských rozměrech uvedeno bylo. Úlohu tuto vykonal prof. Halbig v Mnichově, na kterého z nařízení krále Ludvíka II. byla vznesena. Chtěl panovník důkaz svého uznání podati snaživým Amergavským za výtečné provedení her pašijových v roce 1871 a spolu zanechatí památku přítomnosti své při hrách těchto v zmíněném roce. Sousoší představuje Spasitele visícího na kříži s ústy pootevřenými, jak právě pronáší slova: „Ženo, hle Syn Tvůj“. „Synu, hle matka tvá,“ kterážto slova latinsky také na podstavci vy-

ryta jsou. Teprve po 4 letech dokončena byla všechna práce a sousoší z bílého Kelheimského mramoru zhotovené s velikými obtížemi dopraveno ze stanice Murnavské na místo určené ve zvláštních vozech na spůsob vagonů zhotovených a silniční lokomotivou tažených. Doprava přes Etal trvala 4 dny, při které se zmíněné již neštěstí událo. Dne 15. října r. 1875. bylo celé sousoší slavnostně odhaleno.

Prohlédnuvše si umělecké dílo to, spěchali jsme zpět do městečka, abychom si prohlédli místnost pro představení pašijové určenou aspoň zevně. Právě v tu dobu počalo se opět hráti po polední přestávce a zpěv sboru bylo z dálky slyšeti, což se čarovně vyjímalo. Divadlo stavěno jest na spůsob velké arény, ve které sedadla jedno nad druhým do výše jsou umístěna a první místa jsou vzadu a pokryta, takže na vyšších místech venku lze část jeviště přehlédnouti. Toho použili velmi mnozí, aby naslouchající zpěvům sborovým částečně aspoň ukojili tak zvědavost svou, avšak křikem a hlukem zajisté velice rušili pozornost posluchačů v divadle. Větší roztržku ještě též den způsobila odpolední bouře s lijavcem a krupobitím, takže ti, kdož na nekrytých místech seděli, zmokli na dobro. Po půl šesté na večer končilo představení a tu nastal pravý rej. Kdo viděl představení nedělní tlačili se, aby se dostali k objednaným povozům, jichž všude plno stálo, a jak povrchně jsme napočítali, bylo jich počtem čtyř set od nejprostšího selského vozu až k elegantní ekípaži, v které vezl se téhož dne vévoda Meklenburský. Kdo pak z ciziny byli přinuceni čekati na představení pondělní, tlačili se okolo kasy, aby vstupní lístky si v čas zaopatřili.

Mohlo býti asi k sedmé hodině, kdy poslední povozy odjížděly, v tom zavzněly rány střelné a zároveň bylo slyšeti ze vzdálí hudebníky, kteří pak procházejíce celým městem, některé pochody dovedně přednesli, aby tak večer představení druhého dne oznámeno a spolu oslaveno bylo. A zvuky též hudby nás před pátou hodinou z rána ze spánku probudily. Kostel v tu dobu byl již otevřen, a když asi po půl hodině jsme do vnitř vstoupili, byl již věřícími přeplněn. Mši sv. sloužili již duchovní přítomní u všech oltářů, však aby všichni mohli sloužiti, na to nebylo lze téhož dne ani mysliti. A proto jsouce toliko přítomni mši sv. vrátili jsme se zpět do bytu svého, posnídali, zaplatili dosti mírný poplatek za nocleh a v 7 hodin již zaopatření i nutným občerst-

vením seděli jsme v divadle. Dříve než počneme vyličovati jednotlivá představení, nebude od místa několika slovy naznačiti krátce :

b) *Původ a dějepisný vývin her náboženských vůbec a Amergavských pašijových zvláště.*

Počátky dramatického umění jakož i jiného umění vůbec sluší hledati, v náboženských potřebách lidu. Člověku jest od přirozenosti dáno, aby to, co uvnitř cítí, také zevnějším způsobem dal na jevo. Tak povstaly služby Boží, pozůstávající v úkonech, rozmluvách, modlitbách, zpěvích. Staří Řekové jsou nám toho důkazem, u nich právě z těchto zevnějších úkonů bohoslužebných vyvinuly se hry, kteréž vždy za část bohoslužebnou byly považovány, k čemuž poukazoval také sbor umístěný před jevištěm u oltáře toho kterého pohanského boha, chvalo zpěvy ku cti jeho prozpěvující. A v církvi křesťansko-katolické? Zda-liž všechna liturgie církve té a zvláště střed její mše sv. není jedním velikým symbolickým dramatem. Chceme-li tak blíže poznati, všimněme si jenom při mši sv. vyznávání hříchů, vzájemného volání o pomoc a smilování k Bohu v Kyrie, chvalo zpěvu z úst andělských pocházejícího a narození Spasitelovo nám vzestupujícího „Gloria“. Učitelský úřad Vykupitelův znázorňuje biblické čtení a kázání, vykupitelský čili kněžský úřad dobře vyznačen přinášením obětních darů, tedy obětování a pozdvihováním. Nuže není-liž mše sv. názorným představením celého vykupitelského díla Syna Božího.

Když pak církevní rok se ustálil a jednotlivá tajemství vykoupění v jednotlivé svátky seřaděna byla, tu ukázala se též potřeba, aby jednotlivé ty výjevy ze života, z díla vykupitelského J. Krista ještě názorněji představeny byly a tak povstaly hry náboženské. V čase adventním jako čase přípravy na Vykupitele předváděly se obrazy ze Zákona Starého, v čase vánočním narození Vykupitelovo (jesle s pastýři a anděly), klanění se mudrců v Betlémě, vraždění dítek — útek do Egypta. — V čase pak velikonočním byly dějiny utrpení a z mrtvých vstání Páně, lidu věřícímu dramaticky představeny. A tato představení k bohoslužebným účelům sloužící, a protož v kostelích a od duchovních osob prováděná, sloula *mysteria* t. j. tajemství. Život Krista P. a panenské Matky jeho byl dramaticky spracován. Bylať pak prováděná *mysteria* tato v tom způsobu, v jakém zpívaly aneb zpívají se posud pašije. — Jeden z duchovních

přednášel slova Evangelistova, neboť i slova výhradně ze slov sv. Evang. byla brána, jiný slova J. Krista a sbor pak slova ostatních osob jednajících. — Provozována pak byla mysteria tato nejvíce v klášterích a sice od kněží a řeč zprvopočátku byla latinská, pak ale ustoupila řeči mateřské a tím zároveň přestala býti představení mysteriemi a staly se z nich „ludi“ t. j. hry. — Baudelové pak shodují se v tom, že počátek her těch spadá do století XI., neboť ve století XII. setkáváme se již s celým cyklem her podobných. — Nejprve ovšem byl obsah jejich velice omezen jen na život Syna Božího a P. Marie, později zosobňovány byly i legendy a jednotlivá podobenství — a konečně i výjevy ze Starého Zákona na jeviště uvedeny. — Jevišťe umístěno bylo nejprve ve chrámě, když však chrámy nestačily ohromnému množství lidu, bylo přeneseno na hřbitovy aneb na veřejná náměstí blízko kostelů a klášterů. Lid pak činil také své požadavky a i na ty musilo se ohled vzíti. — Bohoslužebný účel ovšem tím ustupoval do pozadí, k vážným věcem musily přimíseny býti i komické výjevy, zato hry staly se oblíbenějšími. Lid začal se zároveň bavit. — Církev hleděla k tomu, aby směsné výjevy měly směr kárající, — vystavovány na odiv chyby a nejpapnosti lidské, k čemuž přidáno přiměřené poučení a pokárání. — O příklady není nouze. Ve hrách vánočních musil vystoupiti mezi pastýři vždy pastýř slabého ducha, který již svou postavou a tím více pohybováním a řečí všeobecnou veselost vzbuzoval. Komických výjevů nescházelo ani při představení vraždy dítek Betlémských a při útěku svatě rodiny do Egypta, — ba i při hrách velikonočních nesměly chyběti. Tu nejprve vzbuzoval smích při zajetí P. Ježíše křikem svým Malchus pro useknuté mu od Petra ucho. Podobně i kramář prodávající ženám masti, když šly ku hrobu. — I u nás v Čechách zachovaly se zbytky těchto posvátných her v „Mastičkáři“. (Pokrač.)

S Bohem háji!

Kdož tě krásný háji tam
porozsázel v také výši?
chválímť já zde Pána říši,
dokud hlasu v sobě mám;
s Bohem buď, ty háji tam!

Dole v světě hluk a klam;
v tichu tvém si srnka hová,
až ji smrtná střela zloví,
slavně zvučí roh tu sám —
s Bohem buď, ty háji tam!

Z tebe prchej všechen hněv,
dokud tady pobudeme,
Bohu věrní zůstaneme
až poslední dozní zpěv.
S Bohem buď a Bůh tě chraň,
ty háji tam! B. H.

DOPISY.

Z Prahy, v měsíci listopadu 1880.

(*Společná hrobka světského duchovenstva Pražského na Volsanech.*)

Vzácného daru dostalo se duchovenstvu světskému král. hlavního města Prahy, daru sice, jehož po smrti teprve upotřebiti lze, hrobky společné, kterou svým nákladem vystavěl nejdůst. světící p. biskup Pražský dr. Karel Frant. Prucha. Byloť to jeho vroucí přání ode dávna, aby ti, kdo za živa v jednom a téžze úřadě pracují, k témuž stavu náležejí a na jedné a též vinici Páně jsou zaměstnání, které tedy ne jedna ale více pásek vespolek za živobytí víze, také vspolek v jednom odpočívali hrobě. Sám, jak praví v oběžníku zasláném pražskému kleru světskému, kolikráte na hřbitovech Volsanských hledal hroby mnohých mužů vysoce zasloužilých v duch. úřadě, aby se za ně u hrobu pomodlil a bez porřízení bylo mu odejti; sám byl tázan častěji od věřících po hrobech duchovních správců a zpovědníků, ale nemohl dáti tázajícím se odpovědi. To zavadlo příčinu, proč neprodleně přikročil ku stavbě hrobky zvláštní, a letos v září dokončeno bylo dílo předsevzaté. Hrobka skvostná na V. sv. poli Volsanském (odděl. XXIII. čís. 65., 66. a 67.) stojí již hotova, aby odevzdána byla svému účelu. Nejdůst. p. biskup v radosti nad podařeným dílem neobtěžoval si osobně tu čest prokázatí vld. p. faráři Týnskému Matyáši Heinrichovi, a odevzdati v památný den všech věrných dušiček klíč od hrobky zmíněné spolu s pamětní knihou a listinami k nové hrobce hledícími. Z listin těch jde na jevo, že na zařízení celého skvostného nadání vynaloženo dobrotitostí nejdůst. p. biskupa skoro 5000 zl. a mimo to uloženo ve státních papírech 600 zl. v zádušní pokladnici Pražské na vydržování krásné hrobky. Vld. p. farář přijav s díky vroucími klíč a pamětní knihu milerád se vši ochotou vyhověl dalšímu přání vznešeného dobrodince a převzal kuratorství hrobky nejen sám, ale i jménem všech nástupců. Hrobka rozkládá se ve výměře tří parcell pohřebních v délce 5 sáhů, v šířce více než 2 sáhů a v hloubce půl druhého sáhu, pozůstává z podzemního sklepení a epitafů.

Sklepení ono řádně vyklenuté rozděleno jest v trojí oddělení (v každém oddělení po 12 místech pro rakve), v celku poskytuje místa pro 48 rakví. Svršek hrobky přikryt třemi velkými plotnami kamennými, z nichž prostřední ozdobenou křížem může se do hrobky sestoupiti. Celé místo obraženo pak jest vkusným kamenným zábradlím, v jehož pozadí zdvihá se pět mramorových vkusně zhotovených epitafií, na prostředním, ozdobeném svrchu křížem a po stranách sloupy jsou vyryta tato slova: Nahoře v římsce: „Pie Jesu Domine, dona eis requiem;“ na hlavní pak desce nalezá se nejprve monogram jména

Spasitelova s písmeny **A** a **Ω** po stra-

nách a pod nimi pak slova dedikační: Venerabili clero saeculari civitatis Pragensis, educto de hujus saeculi laborioso certamine, locum pacis obtulit, Carolus Episcopus Joppensis, Suffrag. Prag. 1880. Na čtyřech deskách postranních vyryta budou pak jména v Pánu zesnulých duchovních v hrobce odpočívajících. — Aby náležité díky za tuto skvostné nadání vzdalo nejdůst. p. biskupu vyslalo duchovenstvo Pražské, deputaci dne 12. t. m. v jeho residenci a jménem všech pohnutlivými slovy vděčnost a dík vroucí vyslovil kurátor hrobky vldp. farář Týnský Mat. Heinrich požádav spolu J. Milost biskupskou, aby žehnáním církevním posvětil toto místo budoucího odpočinku duchovenstva Pražského, a ujistil, že všichni budou na vznešeného dárce vzpomínati v modlitbách svých, aby Bůh jednou odměnil jemu na nebi korunou slávy věčné za zásluhy Jeho. — Krásnějšího daru nemohlo se duchovenstvu ani dostat, kdo společně pracovali, ať společně odpočívají v Pánu. Hrobkou nebudou tak lehko zapomenuty hroby těch, kteří na vinici Páně pracovali a každý kněz zajisté, když navštíví hrobku tu, že se pomodlí za své bratry a uvidí místo, kde i jeho tělesné pozůstatky odpočívati budou.

V Čáslavi, v měsíci listopadu 1880.

Májová pobožnost, důst. p. děkanem r. 1875 zavedena, nalezá u zdejšího i okolního obyvatelstva vždy větší oblibu, tak že zmíněná pobožnost po celý měsíc květen četně navštěvována bývá ode všech tříd lidu. Oltář Mariánský bývá okrášlen vonnými květinami a o první a poslední pobožnosti bývá družičkami obklopen. Jest to zajisté něco utěšeného, když se pod večer — o 7. hodině — v osvětleném chrámu nábožný lid po denní klopotné práci své sejde a od hroudy

zemské povznese ducha tam, kde sídlí věčná pravda a dobrota, když po ulicích ustává ruch denní a hluk, tu velební hlasové se počnou k nebi pozvedati a duše zbožné vinou se k Pánu, odevzdávající se do vůle Spasitele svého, poroučejíce se do přímlyv a pod ochranu Rodičky Jeho. — Důst. pan děkan postavil též na svůj náklad dva nové kříže, jeden železný a druhý kamenný. Stavěti pomníky na oslavu velikých činů, znamenitých událostí a vítězství — vere dignum et justum est. Nebyl však vykonán od počátku světa až podnes čin slavnější a lidstvu prospěšnější, nebylo od věků dobytých vítězství skvělejšího nad ono, které Syn Boží smrtí svou na kříži nad knížetem temnosti a nad branami pekelnými vydobyl. Tento skutek, toto vítězství věčné a vděčné památky jest nejhodnější. Církev sv. vyvolila znamení kříže na věčnou památku dobytých nám spásy. Proto také předkové naši již ode dnů sv. Cyrilla a Methoděje znamení sv. kříže na veřejných místech a při cestách stavěli, aby na své vykoupení živěji pamatováni byli. Toto tanulo zajisté na mysli našemu důst. p. děkanovi, když se na tom ustanovil, dva kříže, dva pomníky smrti Páně svým nákladem postaviti zvláště v té době, když se z jiné strany o postavení pomníku Žižkova na náměstí Čáslavském usilovalo. Železný kříž s pozlaceným Kristem Pánem stojí v žulovém podstavci. Pod nohama Spasitelovým lze čísti pozlacený nápis: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Kříž tento stojí za městem nad cihelnami u cesty k Novému Dvoru vedoucí. Na tom samém místě stával již před lety železný kříž, byl ale zlomyslnými lidmi zkácen a rozlámán, proto se také tam říkalo „u zlamaného kříže“. Jest-li pohled na zlamaný kříž u každého upřímného katolíka bolný pocit vzbuzuje, tedy tím více u svědomitého kněze, a pročť umínil si důst. p. děkan jak v řeči při svěcení téhož kříže podotkl, nový pěkně vyzlacený kříž postaviti, aby se tam více neříkalo „u zlamaného“, ale raději „u zlatého kříže“. Druhý kříž, důst. p. děkanem postavený, je z kamene žulového a na něm pozlacené tělo Ukřížovaného z litiny. Na podstavci lze čísti opět vyzlacený nápis: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Kříž tento stojí též za městem uprostřed dvou lípových stromků vedle cesty vedoucí k Žákům. Že na obou křížích lze čísti stejný nápis: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“, stalo se za tou příčinou, jak nám důst. p. děkan u příležitosti svěcení tohoto kříže vysvětlil, poněvadž toto právě katolické po-

zdravování za našich dnů velmi řídně a jen od málo katolíků, zvláště ve městech, se zachovává, což smutným znamením, že se tak mnozí katolíci za Krista Ježíše a jeho svatou víru stydí; to mne přimělo, pravil důst. p. děkan, že jsem pro oba kříže tentýž nápis zvolil, aby každý kolem těchto křížů jdoucí a nápis tento přečítající mimovolně chválu vzdal Ježíši Kristu, Pánu našemu, vyslovením: Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! — Čáslavský spolek sv. Ludmily, který sobě okraslování našich chrámů Páně za účel vytkl, daroval o letošní pouti děkanskému chrámu Páně sv. Petra a Pavla překrásnou gotickou latopu z čínského stříbra, která za 252 zl. koupena byla. — Důstojný pan P. Lohel Alois Schmidt, čáslavský rodák, tajemník pt. pana opata Strahovského, daroval letos stříbrnou patenu v ohni zlacenou k donášení nejsv. svátosti oltární k nemocným. — Baldachýn, nebesa, z bílého těžkého hedbávného damašku, na němž zlatem vyšito jest jméno Ježíš s paprsky, byl letos k Božímu Tělu ze zádušního jmění za 200 zlatých pořízen. — Kaple ve věži děkanského kostela byla letos vymalována a oltář Rodičky Boží, v ní se nacházející, byl velmi vkusně obnoven. Oprava tato stála 246 zl. 30 kr. a náklad tento byl z dobrovolných příspěvků tímto způsobem uhrazen: Minulého roku o slavnosti jména Marie Panny, vedl důst. p. děkan, jako každého roku, procesí ke kapli Marie Pomocné, postavené za městem směrem ke Kutné Hoře. Po vykonané pobožnosti v kapli promluvil p. děkan k přečetným účastníkům asi v ten smysl: Každé zajisté zdárné dítě o jmeninách matky své, přichází k ní, buď aby ji upřímně blahopřání předneslo aneb možno-li ji nějakým příhodným dárkem obdarovalo. Takový dárek nazývá se „vázané“, protože takovými dárky jakýsi důvěrný poměr čili svazek mezi dárci a obdarovanými se utvořuje, srdce jejich takorčeka vespolek se vážou. I my slavíme Jmenoviny společně matky nás všech, Jmenoviny nejblahoslavenější Marie Panny. Abychom i my osvědčili se býti zdárnými dětmi jejími, věnujme i my jí k jmeninám nějaký dárek jako vázané. A tážete se snad jak? Nuže slyštež! Náš děkanský chrám Páně jest během pěti roků celý již obnoven, až na kapli Rodičky Boží ve věži, kterážto kaple potřebné opravy vyžaduje; pročež se dnes na tom ustanovme, že každý z nás dle možnosti, během jednoho roku, k důstojnému obnovení stánku Rodičky Boží ve věži děkanského kostela přispěje, tak abychom příštího roku, totiž dá-li

Pán Bůh ode dneška za rok, tedy v roce 1880 obnovenou kapli k jmeninám Rodičky Boží jako vázané jí darem podati mohli. A hle slova tato ze srdce vycházející padla v půdu úrodnou a během tohoto roku sešlo se na přispěvcech tolik, že mohlo na důkladnou opravu této kaple ještě letos pomysleno býti. Práce veškerá odevzdána již zde osvědčenému pozlacovači z Prahy, p. Vendelínu Kostečkovi, který ji k úplné spokojenosti provedl. Jelikož ale o svátku Jména Marie Panny veškerá práce v kapli nebyla ještě úplně dokončena, byla obnovená kaple, jako vázané o slavnosti růžencové Rodičce Boží odevzdána. Téhož dne po kázání sloužil důst. p. děkan u obnoveného oltáře v kapli zpívanou mši sv. za všechny ty, kteří jakýmkoli dárkem k obnovení tohoto stánku Rodičky Boží přispěli, aby jim to nebeský Pán na mocnou přímluvu Rodičky Boží odplatil zde na zemi svým pozhváním a po smrti životem věčným.

Z Olomouce, v měsíci listopadu 1880.

V arcidiecési naší dočkali jsme se v době velmi krátké, v několika jen měsících, mnohých změn, jak smutných tak radostných. K smutným změnám připočísti dlužno, že mezi vdp. kanovníky řádila smrt neblaze. Na začátku července zemřel probošt kapitulní baron Schneeberg, nedlouho po instalaci hr. Ehrenburga za preláta scholastika. A ještě nezapomněla Olomouc, již byl zesnulý bar. Schneeberg v mnohém ohledu převelkým dobrodincem, na jeden pohřeb, když zase druhý pohřební průvod ubíral se ulicemi jejími s tělesnými pozůstatky kanovníka hrab. Velsersheimba. Ať odpočívají v pokoji a světlo věčné ať jim svítí! Tímto způsobem jen ještě pět míst kanovníckých zůstalo obsazeno, což zajisté nemálo přispělo, že otázka kanovnícká, tak dlouho již přetřásaná, rozhodnuta byla. Budoucně smí onen kněz činiti ke kanonikátu nároky, povýšen-li byl na některé rakouské universitě za doktora theologie. Věc tato má dobrou, také však zlou stránku. Jest pravda, že nynější nová podmínka ke kanonikátu mnohého kněze v naší diecési přiměje ku bedlivějšímu studiu, že bude mnohemu dobrou pobídkou, aby ještě více pracoval ve vědách bohosloveckých; taktéž toho nikomu upříti nelze, že místa ona nejčestnější obsazována býti mají muži ve vědách theologických proslulými. — Může se však a to docela snadno státi, že by mnohý zasloužilý kněz, který velmi výtečně zná potřeby diecesální a v horlivé službě církevní sešedivěl, z místa toho obvyšného, jež by mu za zásluhy jeho

četné milou odměnou uděleno býti mohlo, k blahu diecési působiti mohl, bránila by mu však překážka, že není doktorem. Proto však, myslím, netřeba vykládati věc tak, jakoby si pp. doktoři „pro sebe“ jen kanovníká místa byli vybojovali, vždyť není podobná podmínka z brusu nová, neboť na jiných místech nemůže býti také za kanovníka volen leč kněz, jenž se alespoň dvěma rigorosům podrobil; proto by také noviny neměly si proti těm, kdož za otázku kanovníckou popředně se namáhali, nemírně si počínati, a vyčkati raději, až budou jmenování noví kanovníci. Očekáváme všichni napjatě, kohož vláda a zdejší kapitola (po tak dlouhé době) za kanovníky vybere. Kéž jejich volba postihne kněze šlechtné a zbožné, horlivé a moudré, kteří by dovedli v těžkých dobách diecési řádně spravovati. — Velikou radost pocítilo srdce naše, když jsme zvěděli, že dne 17. října zvolen za probošta kapitoly a taktéž za jenerálního vikáře, že ustanoven dosavadní probošt u sv. Morice, kanovník vysokorodý p. hr. Em. Pötting a Persing. Vznesený a urozený tento kněz úřadu nového nejvyšší měrou hoden a v hodnosti své zajisté, že touž se skvíti bude horlivou šlechtností, jakouž se vždycky skvěl, rozdávaje bohaté podpory bohubilým a chvalitebným podnikům, pamatuje jak na Církev, tak na školu a národ, což skutkem teprv nedávným zase dokázal darem totiž 2000 zl., aby úroky z nich knězi deficientu na podporu byly. Dne 28. října byl ve svou novou hodnost instalován a Bůh dej, aby dlouhá léta trval na popředním onom místě vždy silen a zdrav k mnohému zdaru Církve a vlasti! — Seminář náš utěšeně zkvétá, přijato letos do prvního roku 51 boh., z nichž 4 jsou Vratislavané, v II. r. jest 36 alumnů, z nichž 3 pro diecési Vratislavskou, v III. r. též 36, mezi nimi 4 Vratislavané a ve IV. jest letos 18 kandidátů kněžství, pro diec. Vratislavskou žádný. Jest tedy všech bohoslovců 141; 121 jest české, 12 německé a 8 polské národnosti. Nezapomeňme také dodat, že letos českou (poprvé) dissertaci před svým doktorátem měl p. dr. Ant. Symerský na zdejší fakultě bohoslovecké. Na konec chci ještě poznamenati, kterak nový p. prelát scholasticus urozený hrabě Ehrenburg úřad svůj horlivě zastává, pilně přicházejí ke zkouškám kandidátů učitelských z náboženství. Jest toho třeba za nynějších dob, aby se všude přihlíželo ku vyučování svatého náboženství, obzvláště ve škole.

Z Velehradu, v měsíci listopadu 1880.
(*Vděčnost a díky sv. apoštolům Cyrillu i Methoději a spolu sv. Otcí Lvu XIII.*)

Apoštolé slovanští, sv. Cyrill a Methoděj, r. 1881. počínaje budou 5. července uctívání po všem světě v církvi katolické. Papež tak ustanovil. Proč nařídil to Lev XIII., papež nynější? — 1. Aby přispěl k oslavě a počtě ss. bratří soluňských, kteříž učíce víře Kristově s sebou nosívali a do Říma donesli ostatky sv. Klementa, papeže a zde v Římě před papežem osvědčili svou přítulnost ku skále Petrově; 2. aby projevil svou lásku otcovskou národům slovanským, jejichž apoštoly ss. Cyrill a Methoděj stali se; 3. aby všecken lid katolický upozornil na mocnou přímluvu těchto světců našich velikých před trůnem Božím. — Veliké věci učinil sv. Otec; budme vděční! Ale jak osvědčiti vděčnost? Dne 23. listopadu bude svátek sv. Klementa, papeže, jehož ostatky drahocenné sv. Cyrill a Methoděj velmi ctíli a ctíti učili pokřesťené předky naše. Tohoto dne použijme, nebo neděl tomuto dni nejbližších, 21. a 28. listop. použijme na projev díků nejhodnějších a sv. Otcí nejmilejších. Kterak? Spojme vůli svou s vůlí Jeho! Právě sv. Otec v okružníku: „Konečně si přejeme, aby po celém světě sv. Cyrill a Methoděj byli vzýváni, by celým vlivem svým u Boha přispěli k ochraně křesťanství po celém východě, aby vyprosili vytrvalost pro katolíky a pro rozkolníky touhu po opětném se spojení s pravou církví.“ — Vyhovme té žádosti a staňme se údy Koruny Soluňské, kteráž oběma sv. bratřím soluňským ku cti nazvána „soluňskou“ a bude jim „korunou“, když katolíci Slované všichni horlivě si všímají budou její cyrillo-methodějských základů: mší svatých, modliteb vzájemných a bohatých odpustkův. Všechno toto zda-li nepřispívá k ochraně křesťanstva osvěžujíc, obnovujíc, utužujíc život křesťanský! Stanovy Koruny Soluňské jsou již známy z „Hlasu“ 1877 č. 27. a ze „Školy B. S. P.“ 1877, č. 11.* jsou i hojně již rozšířeny po krajinách česko-slovanských a na požádanou posílají se zdarma z Velehradu. Mimo to známo jest, že Koruna Soluňská začala úkol znamenitý — obnovu přepamatné svatyně velehradské. Ve mnohých farnostech čítá již údů na sta jako v Opavě, Příboře, Miloticích, Místku, Jedlí, Statěnicích a jinde; aj, proč nemohla by je míti všude? „Bylo

*) i z „Blahověsta“ 1878 čís. 28. a z „Čecha“ 1878 č. 261.

by přáti, aby toto bratrstvo pro svůj účel nad jiné vznešený — zvelebování našeho Betléma moravského — valněji se šířilo než posud znamenati; každá farnost národa cyrillo-methodějského měla by sejím honositi⁴, — napsal věhlasný muž, Jan Soukop, již r. 1865 a nyní sv. Otec uvedenými slovy přeje sobě, k čemuž i Koruna Soluňská směřuje. — Neodkládejme dlouho! Chopme se velesnadného a nad míru výhodného prostředku — Koruny Soluňské! Takto zvýšený dík a rozšířená pocta vzdávána ve všech farnostech sv. Cyrillu a Methoději, bude zajisté nejmilejším díkem jejich oslavovateli sv. Oci Lvu XIII. *Jan Vychodil*, koop. velehr.

KRONIKA.

Z Prahy. Každý navštěvovatel posvátného Vyšehradu vzpomene sobě na opuštěnou kapli sv. Martina, která jediná přetrvávši zkázu Vyšehradu náleží mezi nejstarší památky stavitelské slohu románského, zasahující nejméně do století dvanáctého. Již od časů Josefa II. umkl zvoněk na vížce románskými sloupky ozdobené, a zavřena byla svatyně až na časy naše. Snahou vys. důst. pana probošta Václava Štulce a vdp. kanovníka Fr. Kočího tato památná kaple zachována jest před zkázou úplnou. Jejich péče neustále směřovala k opuštěnému stánku Božímu, aby byl obnoven a zachován. A hle! Bůh jejich práci žehnal a ukojil touhu srdce jejich. V nedlouhém čase sebráno bylo tolik příspěvků, že mohla býti kaple ta opět obnovena a navracena službě Boží, což se skutečně stalo na den patrona kaple té, svatého Martina. Slavnost počala slavným průvodem z chrámu sv. Petra za hlaholu zvonů a zpěvu do zmíněné kaple; průvod a obřady vykonával sám vysoce důst. pan probošt Václ. Štulec, který po dojemné řeči, v níž vylíčil důležitost dne toho i slavnosti zmínil se o vyslyšení modliteb a přání svých doporučuje úctu vyznavače Páně sv. Martina. Po slavné mši svaté, kterou sloužil týž vysoce důstojný pan probošt, byl průvod zpět do chrámu sv. Petra, kdež se slavnost požehnáním skončila. Slavnosti této zúčastnilo se mnoho vznešených hostů ze stavu kněžského a úřednického. Alumni arcib. semináře oslavili zpěvem památný ten den. Lid věřící modlil se za štědré dárce. I sbor hasičský nemálo přispěl, aby den sv. Martina okázale byl oslaven. Ať jest sv. Martin, který dle podání původu slovanského jest, mocným přímluvčím a patronem národa českého. — J. Emin. nejdůst. p. kard. sloužil dnes o 8. h. v kapli sv. Martina mši sv.

— V pátek dne 19. t. m. v den sv. *Alžběty* slavena bude v klášterním kostele u Alžbětinek na Novém městě výroční pouť. V 8 h. bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup sloužiti tichou mši sv., v 9 hod. bude kázání, v 10 hod. pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. kázání, pak požehnání.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 16.—20. listop. u sv. Jindřicha, od 21.—25. u Marie P. Vítězné (u býv. Karmelitánů) na Malé straně.

— V den církevní památky sv. *Klementa*, papeže a mučeníka, v úterý 23. t. m. budou u sv. Klementa na Starém městě v 6, 7 a 8 h. tiché mše sv., v 11 h. pontifikální mše sv. a o 6. h. u večer nešpory s požehnáním.

— O slavnosti sv. *Kateřiny* ve čtvrtek dne 25. t. m. bude v starožitném kostele sv. Kateřiny při budově zemského ústavu pro choromyslné v 10 h. slavná mše sv. a odpoledne o 3. h. požehnání, ku kterýmžto pobožnostem obecnstvu přístup bývá povolen.

Z Německa. Na památku kulturního boje stůž zde „*Modlitba za šťastnou hodinku smrti*“ složená v krajském vězení od nejd. pána † Konráda *Martina*, biskupa Paderbornského. Ó úmírající Ježíši, jenž za mne úzkosti smrtelné snášíš, zač Tebe nyní prosím, přijmi tak, jakobych se to modlil, až se snad již nebudu moci modliti. Ve spojení s Tebou a k uctění těch tří hodin, kdežto jsi na kříži boj smrtelný bojoval, obětuju Tobě o Ježíši, smrtelný boj můj a bolesti skonání mého. Popřej, ó Ježíši, aby pak duše má, obohacena předokonalými zásluhami Tvými a svažena předrahou krví Tvou, spočinula v náručí Tvém, aby poslední okamžik můj podobal se poslednímu okamžiku Tvému a poslední pohyb srdce mého aby byl úkonem lásky čisté. Nenávídím všech hříchů svých a všeho, co Tobě se nelíbí; miluji Tebe a žádám si milovati Tebe nade všechno, Tobě za všeliká dobrodiní díky vzdávati a s Tebou zcela a na dobro spojen býti. Jediné v Tebe a skrze Tebe v nebeského Otce skládám všechnu důvěru svou a doufám skrze utrpení Tvé a smrt Tvou dosíci z milosrdné ruky Boha mého blaženost věčnou. Ó Ježíši, požehnaná, čistá, Boha jediné hodná oběti! spojiž budoucí obětí mou, obětí života mého, s obětí Tvou! Ó Ježíši, útočiště hříšníků! budiž též útočiště moje a reič k duši mé: Já jsem spasení tvé. Postav Tvůj kříž, Tvé umučení a smrt Tvou mezi mne a soud Tvůj, abych nalezl slitování a milosrdenství. Ó svatá

Maria! otevři mně mateřské srdce Tvoje a přijmi mne v Tvou velmohoucí ochranu, vlož mne v poklony nejhodnější srdce Syna Tvého. Ó svatý Josefe, svatý Michaeli, svatý Gabrieli, svatý Rafaeli, orodujte za nás!

Ze Severní Ameriky. (*Stav kat. církve v svobodných sev. amer. státech.*) Dle letošního počtu zmohla se v severní Americe církev katolická neočekávaně. Udává se duší 6,143,222, v 61 biskupstvích. Biskupů a arcibiskupů jest 67, kněží 5989, chrámů a kaplí 6507. V bohoslovních seminářích jest 1136 studujících, v církevních školách dětí 405,234. Mimo své chrámy mají katolíci ještě 1726 stanic misionářských, 687 kolejí a akademií, 2246 církevních škol a 373 dobročinných ústavů. Jmění církevní v svb. státech severo-amerických se počítá na sta millionů; zevrubné udání nelze určití leč zasvěcencům. V každém skoro městě Unie staví se nové kostely a sice pevně z žuly a mramoru. V New-Yorku, kde teprv před několika lety nákladný a překrásný velechrám vystaven byl a miliony stál, staví se pro arcibiskupa a kardinála Closky-ho palác dle návrhu na 70,090 dolarů, ale vystoupí jak u všech staveb bývá mnohem výše. —

Z Palestiny. (*Katolické missionářství v Palestině.*) Vdp. Vincenc Bracco dává tento výkaz katolických mis. stanic v Palestině, které od světských kněží řízeny jsou a sice: 1. Beit Džala (vesnice u Betléma s 3000 obyv.) jedna z nejstarších stanic; počítá se tu přes 600 katolíků s jednou školou pro pacholíky, s dvěma učiteli a druhou pro děvčata, řízenou od sester sv. Josefa. — 2. Beitsahur (vesnice pastýřů, na tom místě kde se jim anděl okázal, narození Spasitele světa zvěstuje) má 125 katolíků a školu. — 3. Ramalla (vesnice severně od Jerusalema) 280 katolíků se školou chlapců i děvčat, tato vedena jest od sester sv. Josefa. — 4. Jifna (staroz. Gofna), dědina též sev. od Jerusalema má 150 katolíků a též dvojí školu, chlapců a děvčat. — 5. Birzait (západně od Jifny) 138 katolíků, též s dvojí školou. — 6. Taibe, 128 katolíků a též dvojí školu. — 7. Naplus (staré město Sichrem) 75 katol. s dívčí školou. — 8. Salt (staroz. Ramoth-Gilead v Zajordání) více nežli 900 katol., jest jedna z nejdůležitějších stanic, má dvojí školu, pro pacholíky i děvčata, obě velmi navštěvovány. — 9. Effeis nebo Teheis (jihozáp. od Saltu) 174 kat. a školu pro pachol. — 10. Ermemin (severozáp. od Saltu) následkem neblahé roztržky nyní jenom 30 katolíků. — 11. Karao (u moře mrtvého, pří-

pomíná se za doby křížáckých tažení pod jmenem „Petra deserti“) 70 katolíků; k tomu náleží 12. Karac na poušti, stanice mezi kočovníky, na poušti Moabské, která má 180 katolíků. — 13. Jaffa v Galileji, západně od Nazareta, 130 katolíků, nedávno do katol. církve přijatých s dvojí školou. — 14. René, sev. od Nazareta, 1878 založena, má 90 katolíkův a též dvojí školu. — 15. Gef-Amar (záp. od Nazareta) 100 katolíkův i tu dvojí škola. — 16. Nazaret, tu mimo otce z ř. sv. Františka i jeden světský kněz působí. — 17. Gaza, starobylé město Filistinských, nově založena stanice od vel. pána Gatha; 30 katol. V patriarchálním semináři v Jerusalemě jsou nyní 24 chovanci, 8 bohoslovců, 2 ve filosofii, druzí v gymnasiu. Sumou řídí duchovenstvo světské 17 stanic, s 3200 věřících, s 11 školami pro pacholíky a 10 pro dívky. Vel. otcové řádu sv. Františka mají správu duchovní v Jerusalemě, Betléme, u sv. Jana v horách, v Emausích, Ramlé, Jaffě, Nazaretě, Tiberiadě, Táboře, u sv. Jana na přímoří, v Tyru (Zur), v Saidě (Sidonu), Larnace, Limasolu, Nikasii a na ostrově Cypru. (Dle kat. Mis. — A.)

Zápisky Dědictví Sv.-Janského.

K Svato-Janskému Dědictví přistoupili: **Z Cech:** Václav Hrabě ve Vodňanech, Anna Rypková v Dlouhé Třebové, Anna Doležalová v Dolinkách, Jan Havlíček v Bílém Koní, Frant. Kuřátko v Chudobě, vel. p. Jan Vaněk, kaplan v Solopiskách; Josef Konývka v Nové vsi, vel. p. Petr Částka, kaplan v Kyjevě; důst. p. † Jan Jančura, jub. kněz v Hořicích, jako *zakladatel* odkazem; Jan Novotný v Zadní Lomné, důst. p. † Josef Wiedemann, farář v Dolní-Kalné, jako úd I. třídy odkazem, Marie Sýkorová v Praze, Václav Zeman v Slatině, Jakub Vincík v Míčovicích, Marie Kotěšovcová v Jičíně, rod † Antonína Trojana a manž. Anny v Praze, jako *spoluzakladatelé*; † Jan Pokorný, učitel ve Valu, jako úd I. třídy odkazem, vel. p. Josef Pohl, kooperator v Dobřém, Josef Langr. mlynář v Dobřém; Marie Příhodová v Příchově, Marie Kubištová v Březových Horách, rod Jana Doležala a manž. Anny v Ledenicích. **Z Moravy:** Rod Matyáše Jahody v Křtinech, Valentin Strípek v Břesci, rod Tomáše a Anny manželů Bláho-vých v Starém městě, Jan Dudek s manželk. Františkou ve Vícově, rod Františka a M. Anny Hejduškových v Hluzovicích, Anna Esslerová v Opavě, Teresie Sommerová v Opavě, Christina Kovářiková v Březovicích, Jan Loučka v Oujezdsku, Ignat Macák s manž. Theklou v Podolanech, škola v Křenovicích, Jan Dohnal v Doln. Vilfmci, Barbora Pičnerová v Piskově,

Johanna Jalůvková ve Větikovicích, Marie Sušliková v Četechovicích, Frant. Černý s manž. Anežkou v Hor.-Kounicích, Frant. Kubín s manž. Terezií v Chabířově, Jan Kucka s manž. Eleonorou v Buchlovicích, Alois Herber v Lodenicích, Františka Skácelíková v Hor. Moštěnicích, Mariana Topolánková v Hor. Moštěnicích, Johanna a Viktorie Kožných v Koběřicích, Kateřina Žáčková v Koběřicích, Kateřina Mrovcová v Koběřicích, Viktorie Halfarová v Koběřicích, František Pospíšil v Drahanovicích, rod. Antonína Olšimka a vdovy Eleonory v Litovli, Antonín Vaněček s manž. Marianou v Ostrohotě Marie Ivanicová v Nových Zámkách v Uhersku, Marie Bělecová ve Vídni, Kateřina Kočovská ve Vídni, Matyáš Holan v Chicagu v Americe.

Literární oznamovatel.

— „*Život Josefa Jungmanna*“ od Vacsl. Zeleného bude za nedlouho v 2. vydání ukončen nákladem knihkupce Fr. A. Urbánka v Praze, k čemuž přidán bude obšírný abecední seznam všech slov v díle obsažených prací prof. Fr. Bílého. Kdož z četných odběratelů díla tohoto přejí si mítí nedodané jim z vydaných posud sešitův některé sešity nebo ukončení díla, nebo kteří odběratelé prvního vydání díla tohoto přejí si mítí obšírný index prof. Bílého, který bude lze dostati i o sobě, a se záhy přihlásí buď u knihkupce Fr. A. Urbánka v Praze, nebo v onom knihkupectví, kde odebírali sešity posud vydané nebo první vydání. Vydání druhé ozdobeno bude mimo to i podobiznou Jungmannovou.

— „*Schválená náboženská učebnice*.“ „*Stručný Dějepis Zjevení Božího*“ od Jana Ev. Hulakovského, katechety na c. k. reálném gymnasiu v Třeboni, díl I. (Starý Zákon), jest ve vydání druhém vynesemím c. k. ministerstvem osvěty a vyuč. daným dne 18. října t. r. č. 1626 na základě approbací tří konsistoří (Pražské, Královéhradecké a Budějovické) všeobecně pro české střední školy schválen. Díl II. schválen ve vydání prvním dne 25. srpna 1878 č. 13662. Na oznámení toto upozorňujeme veřejné pp. katechety středních škol našich.

— „*Sborník velehradský*“ poskytne hojně prací zajímavých, jak poznati z nápisů či z názvů jejich. Jestli obsaženo ve Sborníku: 1. Mohyla Methodova, básně od Jana Soukopa. 2. Pravda-li, že církev a papežství vědu a pokrok ohrožují? — od Jos. Vykydala. 3. Zpomínky na cyrillo-methodějský rok 1863 — od J. Andrejeva. 4. Legenda petrohradská ze života ss. Cyrilla i Methoděje, apoštolů Slovanstva — na-

psal Method Halabala. 5. O počátcích pyss et Cyrilla a Methoděje na západě — Iv. Knigoljubec. 6. Dvojitá služba obřadu římského na počest ss. Cyrilla a Methoděje — přel. Iv. Knigoljubec. 7. O starožitných obrazech s cyrilskými nápisy v Římě se nacházejících. — Matěj Procházka. 8. Náboženské názvosloví slovancké. — Jos. Jireček. 9. Památka Svitavská. — Jos. Jireček. 10. Kaple a kostely sv. Klimenta. — Herm. Jireček. 11. O některých památkách cyrillo-methodějských — podává J. Havelka. 12. Očistec v církvi řecké. — Dr. Alois Jiráek. 13. Pravoslavlí ss. Cyrilla a Methoděje. — Meth. Halabala. 14. Opravme chrámovou hudbu! — J. Soukop. 15. Úvaha o dějích s. Unie — podal Ig. Wurm. 16. Tři listy papeže Jana VIII. — J. Vykydal. 17. Na posvátný Velehrad! — J. Andrejev. 18. Jubilejní pomníky cyrillo-methodějské. — Jan Vychodil. 19. Jak oslavíme jubilejní rok 1885? — Předplatné 2 zl. dosud přijímá důst. p. Jos. Vykydal, děkan a farář na Velehradě.

— „*Urbánkuv bibliografický měsíčník*“ pro rozhled v literatuře, hudbě a umění dospěl k číslu 9., jehož obsah jest rozmanitý a poučný. Vychází časopis tento vždy dne 12. každého měsíce. Celoroční předplacení obnáší 2 zl. 80 kr., s poštou neb s donáškou 3 zl.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, vykazuje v čís. 10. roč. V. tento obsah: Listy k matkám. Náčrtky ze zdravotvdy dětské. Časové se mění. Několik slov o pověře. Matko, neklň dítku svému. O Malém Janku, nedbalém hospodáři. Dopisy. Prosba o modlitbu. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, má v čís. 10. tento obsah: O sv. růženci. Láska všemu věří. Sv. Terezie. Sv. František Borgias. Rozjímání o ctnostech Marie P. Hádanka a rozluštění hádanky. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže, má v čís. 10. roč. I. tyto články: Které zásluhy sv. Václava zavazují nás k jeho účtě. Sv. Václav a ostatní dědicové země české naši ochránci. Tajemná vražda. Tak to chasé sluší. Osmé „S.“ Pobožnost sv. růžence. Rozluštění hádanky. Dopisy. — Rovněž bohatého obsahu jest i v sešitu 11. časopisů „*Ludmily*“, „*Václavu*“ i „*Anežky*“.

— Literatura hudební obohacena jest nakladatelstvím p. Urbánka novým dílem hudebním „*Preludování na varhanech*“ od J. K. Weisse. Skladatel přičinil se zajisté sč byl, aby dílo své nejlépe uspořádal a zejména jak theoretické, tak praktické potřebě varhaníků vyhověl, což jde na jevo hned z první stránky, kdež počátek učiněn jest perlou hudby církevní — starými toninami v šesti spůsobech. Na to následují závěrky v moderních toninách, polo-

viční závěrky a modulace, konečně jednoduchá preludia v ryze církevním způsobu komponována a krásně uspořádána. Proto jest si přáti, by dílo toto vynikající mimo to jak vnější tak i vnitřní úpravou od každého přítele hudby, zejména od pp. varhaníků a učitelů vřele přijato bylo a k oslavování služeb Božích sloužilo!

— „*Zlaté Listky*“. Dárek útlověkým dítkám do Zlaté Knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Sporádal prof. K. A. Madiera. Číslo 18. Obsah hojný jest a poučný: Život na dně mořském (prof. Tomáš Hlavín). Bájky Lafontainovy (B. Peška). Zimní pohádky (V. Lužická). Země česká a Praha (V. Janota). Drobné povídky (O. Čermák). Básničky K. Matějky. Správné záležitosti. Z návštěví vyjímáme: Žádáme snažné všechny příznivce „Zlaté Knihy“, aby buď sami ve svém místě a okolí opatrovníky se stali, nebo ku převzetí netěžké úlohy opatrovníka své známé přiměli. Zásilky mějtež adresu: „Zlatá Kniha“ v Pisku. Vřele odporučujeme „Dědictví sv. Ludmily“ v Pisku přízni a horlivé podpoře velebného duchovenstva a všech upřímných přátel naší útlé mládeže. Ukažme všichni, že dobrá věc nachází v nás obětovných a neunavných příznivcův a podporovatelův. Zdar Běh!

— „*Nová knihovna pro mládež*“ řady II. č. 32. obsahuje: „Slasti dítek v ročních dobách“ od Karla J. Pleskače. Spisem tímto obohatil pan spisovatel literaturu pro mládež dosti skvěle vylíčil bry, jimiž tak ráda se obírá mládež naše v rozličných dobách ročních j. vítí věnečků, hru na vojáky, pouštění draků a j. a dotýká se se nejpříjemnějších okamžiků věku dětského j. zábav zahradních na jaře, sbírání jahod, výletů, návštěvy sv. Mikuláše, štedrého dne a p. Spisek uzavírají „Dědouskovy pohádky“, co může býti pro dítko příjemnějšího, lahodnějšího než poslouchati starého dědečka vypravovati za doby zimní pohádky? „Slasti dítek“ je kniha poučná, rovněž zábavná a jest si přáti, by dosáhla svého cíle, jež vytkl sám spisovatel posvěcuje ji mládeži, naději drahé vlasti. — „*Kytice*“, již z básní Fr. Ladislava Čelakovského vybral a sestavil Jan Vítek, též knihovny ř. II. č. 33. Z bohatého zdroje proslulého muže na poli literárním výběr bohatý. Pěkné popěvky, písně a básně lyrické, poučné hádanky, básně výpravné, nápisy, jsou obsahem nejnovější Kytice. Máme již Kytic několik a čestně ku všem družím se tato, jednak že obsahem ji básně pěvce Čelakovského, jednak pro výběr velmi vhodný. Ne všechny básně Čelakovského lze čísti mládeži, nebo ne všem by rozuměla;

ale tyto v „*Kytici*“ Vítkově jsou také, že i prostá mysl dětská může je chápati velmi dobře. Ku sbírce přiložena podobizna a krátký životopis Čelakovského. Oba spisy vyhovují své úloze dobře a podávají čtenářům četbu jak zábavnou, tak poučnou.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Ekert*, starší kp. u sv. Vojtěcha v Praze, za admin. v Kojeticích;
- p. Jos. *Novák*, koop. u sv. Jindřicha, za proz. kp. u sv. Vojtěcha v Praze;
- p. František *Ružička*, farní admin. v Nových Hammrech, za kaplana v Novém Kolíně;
- p. Jos. *Cháb*, kp. v Liboci, za kp. v Hostivaři;
- p. Vác. *Čáp*, kp. v Hostivaři, za kp. v Liboci;
- P. Baptist *Lidický*, admin. fary v Stankovicích, za admin. v Onhonicích.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- P. Roman *Maade*, kněz ř. prem. na Strahově, za výpomoc. kněze v Udlici;
- p. Jos. *Drbohlav*, kp. v Turnově, za výpomoc. kněze ve Wiese.

Upřázdnené místo:

Libochovany, fara patron. Jeho Jasnosti knížete Jana Adolfa Schwarzenberka do 1. prosince 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Ninger*, kaplan Polenský na odpočinku v Chotěboři, dne 4. listopadu 1880 (nar. 22. února 1812 v Chotěboři, vysv. 25. července 1838).

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. *Klein*, fundatista v Cerekvici, č. farař, jmenován b. notářem;
- p. Ed. *Küssel*, farař ve Vidochově, obdržel expos. canon., a
- p. Frant. *Stránský*, k. na odpoč. v Slapánově, farní synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Voříšek*, admin. za far. v Kuněticích;
- p. Václav *Groh*, kapl. Dubenecký, za fundatistu v Kuksu;
- p. Jan *Záruba*, neom., za koop. v Heřmani.

Upřázdnené místo:

D. Libchava, fara patr. knížete Jana z Lichtenšteina od 1. listopadu b. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kněž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplatí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Víra sv. Alfonsa, učitele církevního.

Víra jest pramenem, z něhož se prýští všechny ctnosti. Ona zachovává a udržuje v nás ctnostný život, činí nás Bohu milými. Víra jest základem vši svatosti a spravedlnosti. Maji-li naše skutky míti před Bohem nějakou cenu, musí z víry pocházeti, k víře se nésti a k ní směřovati. Neboť sebe slavnější skutky bez víry, brzy ochabují a v nívec se rozpadají. Věrou musí býti křesťan všecek proniknut a uchvácen, má-li z ní živ býti. Věrou život jest mu ozbrojenou bytí, neboť víra jest štítem, kterým útoky nevěry odrážíme, jak nás napomíná sv. apoštol Pavel: Ve všem berouce štít víry, kterýmž byste mohli všechny šípy ohnivé nešlechetníkovy uhasiti. (Efes. 6, 16). Chceme-li v této víře pevně státi, v ní se posilovati, jest nám zajisté často k mužům věrou proniknutým, k hrdinům víry, k mužům svatým pohlížeti, abychom, jsouce příkladem jejich posílení, víru svou oživilí a v boji proti nevěře neustávali. Takovým mužem živé a neobyčejné víry byl též sv. Alfons. Byl hrdinou a vznešeným vzorem víry, jak to ve všech případech života svého byl dověděl. Neboť Kristus původce a dokonavatel víry přebýval v srdci jeho, a protož i Alfons všecko z víry započal a u víře všecko dokonal. U víře započal svůj nový život, konaje v roce 1722. svá duchovní cvičení, a u víře dokonal život, který byl bohat na ctnosti a mnohá utrpení. Jsa světlem víry osvěcen, poznal marnost světa, poznal důležitost spásy duše své ze slov Kristových: co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu trpěl. (Mat. 16, 26.) Poněvadž věčné spásy nám se dostává jediné v Církvi sv.,

tou příčinou říkával sv. Alfons, že máme ustavičně Pánu Bohu děkovati za milost sv. víry, že nás povolal do Církve svaté, a že z vděčnosti milerádi jako dítky, máme podrobovati rozum svůj pravdám téže víry. Naše svatá víra jest pravá, často slyšeti bylo z úst jeho, tisíckrát bych život svůj za ni obětoval. Děkuje ustavičně Bohu, že jsme se zrodili mezi křesťany, jaká to milost zroditi se v Církvi katolické. Tou příčinou vychvaloval nadšenou zbožností a vděčností francouzského krále sv. Ludvíka, kterýž častěji navštěvoval křtitelnicí a Pánu Bohu za tu milost děkoval, že se zrodil v lůně Církve katolické. Sv. Alfons hleděl se u víře vždy více upevniti, posílniti a v ní se rozhojňovati. Za tím účelem modlival se vroucně každodenně tři Božské ctnosti, víru, naději a lásku; což činival až do konce života svého. Jeho životní víru nejvíce bylo spatřovati při oběti mše svaté. Mše sv. jest tajemstvím víry a lásky Boží. Byl-li sv. Alfons vždy v Boha ponořen, tím více se ponořoval v něho, kdykoli sloužil mši svatou. O jaká vroucnost, pokora, velebnost jevila se v jeho tváři, v každém slově, v každém hnutí! Zdálo se, jakoby v lásce k Bohu svému zavedl se duchy nebeskými, kteří ustavičně stojí před trůnem Jeho. S tou největší svědomitostí zachovával všechny i ty nejmenší obřady tohoto svatého výkonu, unesen býval láskou k Ježíši při pozdvihování a u svatého přijímání. A když již sám nemohl ve svém stáří pro slabost konati tuto nekravou oběť, býval jí každodenně přítomen, záviděje jiným toho štěstí, že ji mohou sloužiti. Avšak světec náš nechoval drahý poklad víry jenom ve svém nitru, nýbrž byl toho velice bedliv a pilen, aby věřící neutrpěli zkázy na víře. Tudíž

jeho starost a pečlivost, jak by je od této zkázy zachránil, je k víře přivedl a v ní upevnil. Víme dobře z dějin minulého století, jací apoštolé nevěry se objevili, a jak svými spisy víru hanobili. Sv. Alfons, věda dobře jakou spoustu jedna jediná nevěrecká kniha může způsobiti, vždy pérem bojoval proti každému nevěreckému spisu, blud a nerozum jeho poráží. — Tak na příklad sepsal knihu, v nížto dokazuje pravdu víry, jinou knihu sepsal zase na vyvrácení kacířských sekt. Ve svých spisech také zvláště bojoval proti Jansenistům, a i jiných spisovatelů povzbuzoval, by proti nim bojovali; a jako mnozí byli učitelé nevěry, byl sv. Alfons učitelem víry svého století. Slovem nebylo žádných zájmů našeho náboženství, o kterých by se nebyl sv. Alfons rozepsal. Jedenkrát se dověděl, že v Neapoli koluje jakýsi nevěrecký spis, mnohé bludy v sobě zahrnující; hned upozornil sv. Alfons i samého krále na to, aby tomuto zlu zabránil, a spis ten zabavil, který i trůnu jeho může býti nebezpečný. Jsa státem podporován, vždy se dovolával pomoci nejvyšších úřadů, předstíraje jim jak záhubně působí nevěrecké spisy.

Že víra jest základem pro každého katolického křesťana, že na dobrém katolickém vychování spočívá všechna budoucnost společnosti lidské, nebylo divu, že sv. Alfons toho byl velice bedliv, aby dítky v náboženství jak náleží byly vycvičeny. Sotva, že nastoupil duchovní stav, věnoval se s velkou horlivostí tomuto důstojnému a čestnému úřadu, a vyučoval dítky v náboženství tak jasně a důkladně, že mu každé mohlo rozuměti. Také nařídil svým duchovním synům, aby se rádi při svatých misiích tomuto zaměstnání věnovali. Jsa biskupem obracel k tomu svůj zvláštní zřetel, aby duchovní správce pilně konali dítkám i lidu v neděli a ve svátek křesťanská cvičení, sám pak jako biskup docházel na ně, vyptával se dítek a čemu nerozuměli, to jim důkladněji vysvětlil. A aby dítky rády chodily k těmto cvičením, dával jim rozličné dárky, chudým však šaty i peníze. Poněvadž vážné a důstojné služby Boží mnoho k tomu napomáhají, aby víru v lidu vzbuzovaly a pobožnost rozněcovaly, za tou příčinou sepsal knihu, ve které obřady mše svaté vysvětluje. Kněžím jak světským tak i řeholním nařídil, aby svědomitě šetřili obřadových předpisů při oběti mše svaté, a kdo byl toho nedbalým, trestu

aneb alespoň přísné důtky neušel. Aby se kněží brevír s náležitou pobožností a sebranou myslí modlili, aby slovo Boží s nadšeným zápalem lidu hlásali, vysvětlil žalmy a radil jim, by čtli pilně v písmě svatém, a na kazatelně mluvili mluvou téhož písma svatého. Velice zajímaly jej missie v pohanských krajinách. Prával sobě, aby se údobě Kongregace horlivě modlili, by se víra mezi pohany rozšířila; a radostí plesal, když se nabízeli tuto víru v krajinách pohanských hlásati. S nadšeností vyličoval jim jaké štěstí to jest, za víru a Ježíše Krista život svůj položiti, a na spáse nevěřících pracovati. A když se právě toho času dva Františkáni z Říma městem Nocerou ubírali do krajin asijských, dal je hned k sobě zavolati, objímal je, jich povzbuzoval, a přál jim toho štěstí, že mohou víru v Ježíše Krista hlásati. Sám pak toužil po tom štěstí, aby byl pro víru v Ježíše Krista mučen, měl se však za nehodna této milosti.

A přece tentýž sv. Alfons, kterýž horlivostí právě apoštolskou víru hájil a Boha z celého srdce miloval, byl pokoušen v příčině víry. Bůh toho dopustil, aby jednak zásluhy jeho rozmnožil, jednak víru jeho vytrýbil. Každý, kdo viděl, jak jest pokoušením trápen, byl útrpností nad ním jat. Naš světec dětinou důvěrou svěřil se svému duchovnímu vůdci, a taktéž každému knězi svěřil své pokušení proti víře. Když se jedenkrát tázal jistého kněze, také-li byl již pokoušen u víře a když mu onen odpověděl, že podobných pokušení nezakusil, pravil k němu: „Ó děkujte Pánu Bohu, že vás uchoval těchto pokušení, nemůžete sobě pomysleti, jaká muka trpím v srdci svém. Avšak náš světec zvítězil nade všemi útoky zlého nepřítele svou pokorou, modlitbou, svou silou duševní, neboť vždy volával: Ó Bože, všemu věřím, čemu svatá Církev učí, já chci jakožto syn svaté Církve žíti a umříti.

Svým příkladem nás sv. Alfons poučuje a povzbuzuje, jak bychom měli sobě víry vážiti, a neporušenou sobě zachovati, ale též toho dbáti, aby naši bližní věrou svatou oblaženi byli. Víru zachováme sobě zajisté neporušenou, jestliže všechny prameny, z kterých se nevěra prýští zamezíme. Takovým pramenem jest pýcha, nectnostný život a za naší doby zvláště čtení nevěreckých spisů a knih. Těch se chraňme jako hada jedovatého, byť i nám se sebe krásnější mluvou jed nevěry podával. Zachovejmež sobě neporušenou víru, kte-

rou jsme zdědili po sv. Václavu, ale spolu se modleme, aby Pán Bůh národy, kteří ještě sedí v temnostech a nejsou v lůně Církve svaté, osvititi a do svého ovčince uvéstí ráčil. A tato myšlenka mi zavdává podnět, že se tážu, kteří národové jsou nám však nejbližší? Nejsou-li to národové slovanští, nejsou-li to naši pokrevní bratři, kteří trvají v rozkolu s Církví Kristovou? A nepřeje-li toho sobě též náš sv. Otec Lev XIII.? Neobracíme-li svou péči zvláště slovanským zemím? Vzpomeňme sobě slov v encyklice pronesených: „Také nepřijeme si ničeho tak vřele, než abychom pečovali mohli o jich spokojenost a jejich zdar, a abychom je všechny věčným poutem svornosti, kteráž je nejpevnější a nejlepší zárukou jejich blaha, k sobě připoutati mohli. Přijeme jen, aby nekonečně milosrdný Bůh našim záměrům požehnal, a podporoval což již započato.“ A pohlížím-li při těchto slovech na kongregaci, kterou sv. Alfons založil, spatřuji, že zajisté i jeho kongregace svědčí okázalým způsobem projeveným záměrům sv. Otce.

Ačkoli kongregace nejsvětějšího Vykupitele vznikla nejprve v království Neapolském, přece jest v úzkém spojení se slovanskými národy. Když ji byl sv. Alfons založil, vždy říkával: Kongregace nebude kongregaci dokavade se nerozšíří za hranice, pohlížel k našim krajinám, ku krajinám severním. O jakou radosti plesal, když ještě před svou smrtí slyšel o tomto záměru dvou nadšených a mladých mužů. Bylť to ctihodný sluha Páně Klement Maria Hofbauer z Moravy a Tadeáš Hybl z Čech; tedy právě z těch krajin, ve kterých sv. Cyrill a Methoděj rozsévají símě slova Božího. Ctihodný Klement M. Hofbauer blahodárně působil ve Varšavě mezi Slovany až do zrušení kongregace. A když přibyl do Vídně, ujal se první Čechoslovanů.

Když po jeho smrti nabyla kongregace nejsvětějšího Vykupitele v Rakousku státního uznání, spatřujeme, že první mužové bývali počtem dosti značným Slované.

Co do působení jest známo, že až dosud lid slovanský missiemi se u víře utvrzuje a k modlitbám za obrácení národů rozkolnických se vzbuzuje, čímž zajisté nemálo k tomu napomáhá, aby se šlechetná snaha sv. Otce Lva XIII. národy slovanské do lůna pravé Církve uvéstí, šťastně vyplnila.

Fr. H.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na 2. ned. advent. o kázání sv. Jana Křtitele.

Boha trojjediného měj na paměti, neb jest všude přítomen, a Jemu ke cti rozjímání toto učíš. Představ si živě sv. Jana Křtitele hlásajícího. Pros Ducha svatého, abys vše dobře poznal, dobrý úmysl pojal a oboji v paměti podržel.

Každý kněz povolání svému věrný jest předchůdcem Ježíše Krista, vším právem zasluguje býti tak nazván. Prorokem Nejvyššího slouiti budeš; neboť kráčeti budeš před tváří Páně připravit cest jeho. Luk. 1, 79. Spasitel své apoštoly do každého města posílal, na každé místo, kam měl sám přijíti. Praví zajisté sv. Řehoř (hom. 17. in Evang.): Kazatele své Hospodin následuje, poněvadž kázání předchází, a tenkrát do příbytku myslí naši Hospodin zavítá, když slova blahověstná Jej dříve ohlásila. Kázáním kráčíme před Ježíšem Kristem připravit Jemu cesty. Sv. Jan Křtitel svým příkladem nás učí, jak bychom se měli státi schopnými k této službě vznešené a Božské, jakou horlivostí bychom ji měli vykonávati. Rozjímajme dnes příklad sv. Jana.

I. Sv. Jan Křtitel připravil se sebráním mysli a modlitbou. Vzdálil se na poušť již u věku velmi útlém; trval zde dlouho sám jediný s Bohem jediným a obcova s Ním velmi důvěrně; a tuto mysl stále sebranou, která svatě obcuje s Pánem, podrží přes všeliké roztržitosti se službou kazatelskou spojené.

Není doby užitečněji strávené ku spáse duší, než ta, která podlé soudu lidí povrchních zdá se ztracenou a povolání apoštolskému neužitečnou. Co činí dobrý pastýř ve svém útulku posvátném v době mlčení a modlitby, když se zdá, jakoby zapomínal, že blaho lidu svěřeno jest jeho péči? To co činil sv. Jan na poušti. Zkoumá rozkazy Boží a připravuje své srdce vlastní. Ve svém srdci rozněcuje víru, lásku vroucí, pokoru, trpělivost, ctnosti člověku apoštolskému nevyhnutelné. Cvičí se u vykonávání těch ctností, o nichž brzy bude povinen lidu kázati slovem a příkladem.

Litovati jest, že z kazatelů křesťanských a v řečích tam konaných slyšení jest spíše slovo lidské než slovo Boží. A kdo by tomu se divil, uváží-li, že mnozí kazatelé neumějí mluvit s Bohem a Jej poslouchati v modlitbě? Sv. Řehoř praví

(in Ezech. 1. 1.): Dříve ucho svého srdce ať otevře hlasu Stvořitelovu a pak teprv ústa svého těla ať otevře ušim lidu *) Tak jednali všickni rybáři lidí, kteří s prospěchem vrhali síť slova Božího. Ježíš Kristus sám o Sobě vyznal, že neoznamuje světu nic, co by nebyl slyšel od Svého Otce: *Quae audivi ab eo, haec loquor in mundo.* (Jan 8, 26.) Ó jak studeno jest kázání, jež nerozehřívá svou milostí Duch svatý. Zapomínáme, ó Pane, co jest dilem našim a co Tvým, když slovo Tvé zvěstujeme, abychom duše posvěcovali: *Nos loquimur foris* (mluvíme na venek), praví sv. Augustin; tot dílo naše; Bohu přísluší, aby rozum osvětlil a srdce pohnul. Boha tedy k sobě přivolejme modlitbou a buďme nakloněni Jeho vnuknutím.

II. Sv. Jan Křtitel věsti se dává ve všem od Ducha svatého. Po třicet let nepřál si té útěchy, aby viděl Onoho, Jehož přítomnost působila, že radostí zplesal v životě matky své; ano toho štěstí sobě odepře, aby žil ve společnosti s apoštoly. A přece jaké sladkosti by byl nalezl v tomto přátelství Božském! Ale Pán od něho žádá oběť, a on ji přináší. Abychom pochopili zásluhu tuto, rozpomeňme se, že ještě před narozením byl netrpěliv, aby oznámil Mesiáše, jak praví sv. Jan Zlatoústý (ve čtení 2. nokt. o slavnosti Navštívení). Tato touha jsouc účinkem jeho lásky nemohla nevzrůstati ustavičně v jeho dlouhé a svaté samotě; zde dlí, až Pán mu oznámil, že jest čas, aby vyšel mezi lid. Neurychluje tu dobu; ale jakmile přišla, neodkládá ji. Stalo se slovo Páně nad Janem... I přišel do všelike krajiny Jordánské zvěstuje křest pokání. Luk. 3, 2. 3. Jde, kam jej Duch svatý posílá; káže, co Duch sv. chce, aby kázal; čas, místo, obsah, způsob jeho kázání, všechno řízeno jest od Ducha svatého, Jehož jest jenom hlasem a účelivým nástrojem: *Ego vox clamantis in deserto.*

Kde jsou kazatelé tak závislí na Duchu svatém, kteří se vynasnažují, aby Jej následovali, nechťce nic jednati, nic mluvíti než, co chce On a jak chce On? Přemnozí Jeho působení se protíví ohledy lidskými a žádostmi, které nikterak se ne-

srovnávají s Jeho vůlí! Přemnozí věsti se dávají přirozenosti svou ve službě, která právě má za účel zničití panství přirozenosti a nahraditi je panstvím milosti!

III. Sv. Jan Křtitel výsledek svého kázání vykupuje přisnoší a svatostí svého života. Ježíš Kristus o něm svědectví dává před lidem, který jej viděl a jemu se divil, jej poslouchal a na pokání se dával: „Co jste vyšli vidět na poušti? Člověka lehkého, nerozvážlivého, podobného třtině větrem se klátící? Člověka, měkkým rouchem oděného, jenž miluje sladkosti života pozemského a otročí svému tělu a svým smyslům? Nikdy byste nebyli opustili své příbytky, odložili své práce, abyste poslouchali takového kazatele; takový kazatel nikdy by vám nebyl vnukl myšlenky tak spasitelné. Vlastnost tohoto nového proroka, která vás přivábila a povolnými učinila, jest jeho svatost znamenitá, kterou jste shledali, ne ve vytrženích, ne v zázracích, nýbrž v pohrdání vším, čeho svět si váží, v umrtvování sebe, ve křížování těla a jeho žádostí.

Život kající a umrtvený — toť výmluvnost apoštolská. Působí stejně jak na Boha, tak na lidi; neboť jak praví Bossuet, mluvíti musíme s nebem, aby země byla přesvědčena, poněvadž s nebe přichází milost, která proměňuje srdce a vítězí nad všemi odbojnými; či jest něco, co by více pohnulo srdce Boží a Jej naklonilo mocněji, aby milosrdenství prokázal hříšníkům, než láska Jeho služebníka, jenž na se bere trest od hříšníků zasloužený?

Vidím nyní, ó Pane, proč dělníci, kteří pracují na vinici církve Tvé, ačkoli býti se zdají v týchže poměrech, přece výsledků tak rozdílných dosahují: jedni takoruka klidí aniž zaseli, přemnozí ustavičně seji aniž kdy klidí. Símě jest totéž: Tvé slovo svaté, *plno života a působnosti* (k Židům 4, 12.) Avšak kdežto kněží vlašni svou činnost ničí svým životem roztržitým, zcela lidským a smyslným, úrodnější ji v ústech kněží dobrých, kteří nic neodpirají Tvé milosti posvěcující se a obětující se k slávě Tvé a spásě svých bratří. Jak jsem se připravoval já až po tento den k čestnému povolání maje mluvíti Tvým jménem, maje býti Tvým prostředníkem? Jsem-li dosti přesvědčen, že přichází-li veškerá krása dcery Sionské z nitra, veškerá moc Tvého poslance přichází ze spojení s Tebou? Jaká byla posud má závislost na Tvém Duchu? Jaké pokání jsem činil, abych usmířil Tvou

*) Prospěch posluchačů, praví P. Louis Lallemand, závisí velice na ctnosti kazatelově a na jeho spojení s Bohem, Jenž může mu dáti v jedné čtvrti hodiny modlením strávené více myšlenek a myšlenky k pohnutí srdci příhodnější než kdyby celý rok študoval a četl. (Doctr. spirit.)

spravedlnost a přivábil požehnání Tvé lásky pro ty, jimž jsem zvěstoval Tvé evangelium? Ó Ježíši, přijď, mám-li kázati do srdce mého, abys z něho mými rty vycházel, tak abych hlásal důstojně a užitečně slovo Tvé svaté.

Obsah stručně opakován.

I. *Sv. Jan Křtitel připravil se sebráním mysli a modlitbou.* Trvá na poušti již od věku velmi útlého. Není doby užitečněji vynaložené ke službě evangelické než ta, která připravuje její výsledek sebráním mysli a modlitbou. *Nos loquimur foris*; na nikoho nepřipadá leč na Boha otevřítí rozum a působiti na srdce. Přitáhněme k sobě Boha modlitbou, a když nám vnuknutí dává, následujeme je ochotně.

II. *Sv. Jan Křtitel konaje službu kazatelskou ve všem věsti se dává od Ducha svatého.* Neurychluje čas od Boha určený, aby začal službu kazatelskou, ale jakmile čas ten přišel, neodkládá. Jde, kam Duch Boží jej posílá; káže, co týž Duch sv. chce, aby kázal. Jak mnoho kazatelů překáží svému působení ohledy lidskými?

III. *Sv. Jan Křtitel výsledek svého kázání vykupuje přisnoští a svatostí svého života.* „Co jste vyšli vidět na poušti? Člověka marnivého a lehkého? Člověka oddaného pohodlí a neumrtveného?“ Co vábí a naklání lid, jenž slovo Boží zvěstované slyší, jest jeho duch kající a svatý.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Anděl míru.

Noc již světa na zápraží
dlouhé stíny v šerém doubí,
na obzoru bledý měsíc,
jenž se s hvězdou prvou snoubí.

Nebe — jako hloubí moře
jen pruh rudý na západě —
nad lesy, v nichž tichne hymnus
jak by chór zněl u souladě.

Nebem mráček bílý pluje,
jak by pták to k hnízdu letěl,
jak by bál se pobloudit,
v moři hvězdic, v moři světél.

Hle, tam perut jak se vznáší,
shýbá k zemi — k nebi pne se;
anděl to snad lásku světú,
lidem spásu věčnou nese.

A vším mírem zavanutí
tvor v něm bytosť vyšší tuší —
anděl to — mř nese světú,
člověku klid v bludnou duši.

A. D.

Podobenství a paraboly.

XVI.

Svět a náboženství Ježíše Krista.

Byly dvě sestry. Starší byla ošklivá a mladší byla sličná. Že jim rodiče byli již zemřeli, měla sestra starší sestru mladší pod mocí svou. Ale sestra starší záviděla sestře mladší krásy její. Tím jí byla krása sestřina protivnější, čím se ukazovala světlejší vlastní její škaredost vedle sličnosti sestřiny. Však již věděla, jak si má pomáhati, aby její vlastní škaredost méně v oči padala, a sličnost sestřina, aby více se zastíňovala. Dávalatě všecko na tom si záležeti, aby sama sebe strojila co nejnádherněji a nejskvostněji, sestru pak, aby oblékala co nejsprostěji a nejšeredněji. — Sestra starší jest svět; sestra mladší jest náboženství Ježíše Krista, Jeho církev. Svět jest pln lží, pýchy, zlosti, ohavných skutků; ale náboženství Ježíše Krista jest samá pravda, samá pokora, samá láska, samá svatost. Proto jest světu náboženství křesťanské protivné. Tím jest mu protivnější, čím více vedle svatosti a spravedlnosti křesťanské křičí vlastní zlost a hříšnost jeho. Tomu svět usiluje stůj co stůj zabrániti. A tomu myslí že zabráni, když sám sebe a všecko zlé a nemravné smýšlení a činění své krásí samou osvětou, samou svobodomyšlností, samou lidskostí, a když svaté náboženství Kristovo hyzdí samým tmářstvím, samým nevolnictvím, samým zpátečnictvím, samým ultramontanstvím a jinými divnými, předivnými přezdívkami.

Apoštolská poslušnost v církvi katolické.

(Allegorie.)

Jest strom více než tisíciletý. Nejprvé vyšel proutek z kořene dávno do země položeného. Proutek dospěl v peň. Z pně pak vyrostlo dvanáctero větví, jež se štávy v pni proudící kvetly a ovoce nesly. Ale z každé větve vedle květu a ovoce vyrazily nové větve, kteréž opět vydaly květ a ovoce, a z kterýchž každá spolu nových vypustila větví. A tak to šlo a jde až po dnešní den. Pořád z posledních větví květ a ovoce se rodily a se rodí, a zároveň nové větve vycházel a vycházejí. A pořád i z nejpo-

slednějších větví jako z nejprvnějších stejný květ a stejné ovoce se rodí, proto, že mezi nejprvnějšími a nejposlednějšími větvemi jest nepřetržené vyrůstání jedné větvě z druhých předcházejících, a že skrze tento růst nepřetržitý, souvislý, postupný, jedna a táž síla původně z pne pocházející od jedné větvě druhým následujícím se zdělovala a zděluje. — Tento strom jest církev katolická od Ježíše Krista založená a pořád beze všeho přetržení trvající. Zde i nejposlednější biskupové a kněží od nich svěcení stejné učení Kristovo hlásají, a stejnou Božskou mocí posluhují svatými svátostmi, rozhrěšují, konají obět mše sv., a stejným právem spravují církev, jako nejprvnější biskupové, kteříž byli sv. apoštolé, a to proto, že mezi biskupy nejposlednějšími a mezi biskupy nejprvnějšími, svatými apoštoly, jest nepřetržitě řádné svěcení na kněžství a biskupství, svěcení jedné následujících od druhých předcházejících a že skrze toto nepřetržitě posloupné svěcení a posílání jedné od druhých táž moc duchovní původně pocházející z Božských slov Kristových a ze zásluh Jeho od jedné biskupů na druhé následující přecházela a přechází. Jestli církev katolická apoštolská.

Ctění svatých.

Dva sousedé, jeden protestant a druhý katolík, brali se spolu mezi poli sousedskými, jež byla všechna pěkně obilnými mezníky vyznamenána. Rozmlouvali vespolek o náboženství. „Ale že se přece nebojíte,“ namítal mezi jiným protestant katolíkovi, „abyste tím svým přílišným ctěním matky Kristovy, Svatých, jejich obrazů a ostatků nezašli až v samo modlářství?“ — „To by byla ovšem veliká chyba,“ odpověděl katolík; „ale toho není se nám nikterakž báti. Pohleď, sousede! na ty mezníky, jež dílem obnovené dílem znovu vysazené jsme si byli všechny pěkně obilili. I táží se tebe, když máme všechny mezníky tak spořádané, je-li možné, aby se k jednomu pozemku od druhého vedlejšího přioralo, aby který pozemek na ujmu druhého se zvětšil, a aby tak nastal zmatek v právech vlastnických? A kdyby se i přihodilo, že by kdo z nás přece přeorál a zasáhl do pozemku sousedova, mezníky vystavenými a stálými, brzy by opět všechno se spravilo a vyrovnalo. — A tak také v církvi katolické, co jest Bůh a co jest Božího, co jest Maria a co jest Ježího, co jsou Svatí a co jest jejich, to všechno jest neurčitějšími a nezměnitelnými slovy vyměřeno. Všecky tyto výměry neb dogmata

se obsahují a vykládají v každém školním katechismu katolickém. A jak jest možné, abych Panně Marii neb některému Svatému přičítal jakou vlastnost Boží, neb abych obrazům osob Božských a svatých prokazoval jakou čest modlářskou, když na druhé straně mám v katolické víře své zřejmě vyznamenané, stále a nezměnitelné učení, že jest jen jeden Bůh, že Bůh jest pouhý duch, že On sám jediný jest všemohoucí a vševědoucí. A zahne-li který katolický křesťan v jakési pověrečné ctění Svatých, věročlánky brzy opět bývá navrácen v meze pravé víry. Vy vyčítáte církvi katolické, že jest samé dogma, ale právě všechna její dogmata jsou samé mezníky, jimiž se všechna učení křesťanská tak obmezují, aby jedno s druhým se srovnávalo, aby se nezacházelo v žádné výstřednosti.

Karel Otman.

Trnová koruna.

Historický román

od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

V.

„To z toho, že tu modlu neustále s sebou vlečeme. Od těch čas jakoby se nám neštěstí lepilo na nohu každým krokem. Dávají-li takové výkupné, hod jim ji!“

„Ještě si to náležitě rozmyslím! Však dají dvakrát i třikrát tolik.“

„Tedy ji aspoň někam zakopej! Uvidíš, že ještě můžeme o hlavy přijít.“

„Pověřlivče! Rád bych věděl, je-li takový kus kovu s to, aby mi ublížil. Nosím-li jej v náprsí, mne-li koule či tnoutí uchrání.“

Pan Vavřinec Hofkirch se mrzutě od soudruha varovatele odvrátil.

Dva exulanti stojící opodál zakývali nad těmihle slovy podivně hlavami. Byli sice s panem plukovníkem stejného vyznání; ale tak se v nich náhle nějak rozproudila česká krev, že památky z domoviny na mnoze jsou cizincům jen ku potupě a posměchu.

„Zkusíme braši, co zmůže! V Lipsku nás tenkrát překvapili, protože jsme měli ospalé strážce, na durynských stránkách jsme toho také musili nechat. Neškodí! Dnes hezký den, císařští daleko, pan generalissimus prý zas vyjednává, nebezpečí není žádného. Aspoň se pobavíme! Beztoho bychom zapomněli už, jak se člověk směje!“

Oba exulanti odešli. Zůstali jen Sasíci.

„Družičku pánové máme! Byl bych na ni skorem zapomněl. Rytmistr Jiřinec!“

Pan plukovník poručil a mladičský Sasík odběhl k nedalekým stanům.

Rytmistr Jiřinec tu byl za několik okamžiků.

„Pane rytmistře, svěřil jsem ti hezkou jatkyň. Řekl jsem ti, že mi za ni ručíš svou hlavou. Rád bych viděl, jak ji mezi vojáky svědčí. Ostatně bude vojanskému životu uvyklá. Která se toulá světem se zelenými lancochy, je zboží pralehounké, k odfouknutí.“

„Pane plukovníku, za čest její stojím já!“ —

Rytmistru Jiřinci prodrala se tato slova rty takofka bezděky.

„Nic neškodí pane rytmistře! Nebude se také příliš upejpati. Upejpavek nepotřebujeme! Veselé, rozmarné dívčiny, není-liž pravda pánové! Ano, abych to nezamluvil! Rád bych ji viděl pana Jiřince. Pak té služby rytířské sprostím okamžitě. Už tu dlouhou chvíli zíváme. Chceme si způsobiti kratochvíli.“

„Pano plukovníku slečna churaví.“

„Aj! Slečna pravíš pane rytmistře? U nás takovýmhle říkáme jinak. —“

„Opětuji pane plukovníku, že slečna churaví a přidávám, za čest její stojím já!“

„Na neštěstí se tě po tom neptám. Pane rytmistře Jiřince, rozkazují, abys okamžitě přivedl holčici, kterouž jsem svěřil tvé ochraně!“

„Všaktě jsem řekl pane plukovníku: slečna jest nemocna!“

„Na svém rozkazu zůstávám.“

„Není možno pane plukovníku!“

„Tedy pošlu dva rejthary. Však ji nemoc zaženou!“

„Pak se pane plukovníku postavím před stan a skolím každého, kdo by se do vnitra odvážil.“

Panu Hofkirchovi zakmitl se kolem úst posměšný úšklebek.

„Snad není už po chvíli tvou nevěstou? Arciť, u takových jde všecko rychle. Voják jako voják! A tys ke všemu ještě rytmistr! Ale ať tvou nevěstou je či není, rozkaz můj se vyplní. Štěstí pro tebe pane rytmistře, že jsem dnes v dobrém rozmaru! Poručík Sepl s dvěma jezdci tamhle do toho stanu! Procesí dnes míti musíme! Z Budišína mají dnešním večerem přivéztí několik věder dobrého vína.“

„Pane plukovníku do mého stanu nesmí nikdo! Mé svěřenkyň nedotkne se také nikdo!“

Rytmistr Jiřinec s taseným kordem běžel zpět k šedavé plachtě zavěšené na třech

tyčích, pod níž opravdu ležela Andělka churava.

„Pane rytmistře odevzdejte mi svůj kord! Pane poručku vykonajte můj rozkaz!“

Rytmistr Jiřinec stál již před stanem v levé ruce s bambítkou a v pravici s britkou ocelí.

Okamžikem byl všechen rejtharský Hofkirchův regiment vzhůru.

„Krajané semhle! Chtějí potupiti rodnou naši sestru — ubohou, opuštěnou dívku! Dopustili byste toho? Krajané, je-li ve vás krůpěj soucitu, máte-li ve svých hlavách starou svou českou čest, jest-li jste ji v cizině neztratili, vy mi musíte pomoci! Dovolávám se vašich rukou!“

„Zpět! Sice podruhé nedychneš!“

Rytmistr Jiřinec nasadil bambítku rejtharovi, jenž chtěl vniknouti do stanu se strany, zrovna na čelo.

„Dovolávám se vašich rukou u památky vašich otců, matek, kteréž ze země rodné vyhnali, u památky vašich žen, které vám ve vyhoanství umřely, u památky vašich dcer, kteréž zkusily více než panny hebrejské v Egyptě, u památky vašich dětí, na něž čeká sám jediný Bůh.“

Vzduchem zaduněl výstřel a druhý jezdec, taktéž pokoušející se z pozadí vniknouti pod plachtu, klesl k zemi mlčky s prostřeleným čelem.

Kolem rytmistra Jiřince nakupilo se též okamžikem ke čtyřiceti vojnů, z nichž mnohý už měl hlavu bílou jako sníh, ač tvář mu takové stáří ještě neukazovala. Zlé časy — bílá hlava; soužení — nahnutá bedra; ať si, nic jim ty bílé hlavy neškodily, jen když v rukou měli ještě sílu. Byli odhodláni rodnou svou sestru — ubohou, opuštěnou dívku hájiti do smrti.

„Pane rytmistře, odevzdejte mi svůj kord! Jste mým zajatcem! Ve jménu Jeho milosti kurfiřta Jana Jiřího!“

„Pane plukovníku, pojďte si proň, máte-li chuť a odvalu!“

Pan Vavřínc Hofkirch rozebral se po vzdorovitém rytmistru vši silou. Jiřinec panu plukovníkovi však přerazil kord jediným zamáchnutím.

„Za život můj svého pane nedávej! Pro Maticku Boží mne pane poslechni!“

Pan plukovník, jenž vytrhnul kord nejblíže stojícímu důstojníku, rozebral se proti vzdorovitému rytmistru podruhé, téměř slovy se zarazil a zraky jeho utkvěly na stíhlé dívčí postavě s tvářemi skorem průsvitnými, rdícími se víc a víc do tmavo-

červená, jež objevila se náhle před stanem.

„Pro Matičku Boží pane!“

Dívka se zrůměnilým obličejem sepjala před stanem ruce. Kolem zavládlo na chvíli brobové ticho. Pan plukovník bezděky sklonil kord k zemi. Pan rytmistr Jiřinec stál dosud hotov k obraně na smrt každým okamžikem.

„Tak sličnou prostřednici pro tuto chvíli musíme poslechnouti. V saském vojstě slečno dbají podnes rytířské cti a povinnosti k vašemu pohlaví.“

Pan Vavřinec Hofkirch se hluboce uklonil.

„Pane rytmistře, svou záležitost odložíme na zítřek k svítání! Dovolíte slečno, abych vám směl podati rámě?“

Plukovník postoupil až k samé dívce, hodlaje ji vzítí opravdu pod páží. V tom zaboukla poznovu rána, na několik okamžiků bylo vše kolem zahaleno dýmem a těsně před stanem rozlehl se úpěnlivý výkřik. Ale když se kouř zdvihl, stál pan plukovník neporušen v obličejí s posměšným výrazem a levicí okazuje na rytmistra Jiřince, jenž zdvihal bambitku k druhé ráně. Ale tentokráte už neměl času, aby stiskl; uchopilo jej několik rejtharů a povalilo k zemi. Krajané se chystali, aby svému soudruhu pomohli.

Pan plukovník poručil troubiti dvěma trubačům „lermo“. Nedaleko ležely dva regimenty saské pěchoty. A ve chvílince bylo znáti, že se tam začínají hýbat.

„Tohohle zbojníka odveďte k zavazadlům. Dobře provazy na rukou a nohou upevniti! Zítřka zasedneme k soudu! A vy?“

Pan Vavřinec Hofkirch obrátil se ke čtyřiceti exulantům.

„Hnete-li se jen, podám okamžitě relací jeho kurfiřtské milosti Janu Jiřimu o vaší vzpouře a neposlušnosti. A víte-liž, co bude následovati v zápětí? Nejdřív Jeho milost všechny exulanty ze své služby propustí, potom všechny vaše krajany po saských městech usedlé vypoví a vás všech se na věčné časy odřekne. Chcete-li, můžete svou sílu na nás zkusiti, ale živ nezůstane z vás ani jediný. Ostatně všecka vaše služba za posledního času nestojí ani za halěr. Jste nám jen za obtíž! Ze vás tak mezi sebou trpíme. A nyní, prosím slečno, podejte mi svou ruku. Přece tu nejsme v klášteře a vám by ani hábit neslušel! Tak milounek! Prosím!“

Dívce, v níž Andělku už poznáváte, červeně rozlila se hrdlem i tělem.

Čtyřicet exulantů stálo kolem s hlavami svěřenými k zemi v rukou svírajíce křečovitě zbraň a hořkou pravdu slov zpupného Sasíka cítíce až v nejvnitřnějších dně své útrobách.

„Jsem pane churava! Přej mi odpočinku!“

„Jen kveteš děvuško! Tvá nemoc ještě světem bloudí!“

„Řekl's pane, že v saském vojstě dbají dosud rytířské cti.“

„Nejvyšší měrou slečno!“

„Tedy přec mé prosby dbej!“

„Pak bychom byli špatní rytíři, kdybychom tě chtěli pod touhle plachtou nechat!“

Pan plukovník mluvil strašlivou češtinou.

„Pak mne raději usmrt.“

„Bylo by tě přeškoda děvuško, tak hezounké tváře, tak modroučkových očí.“

Vavřinec Hofkirch Andělku nepřítel jezně pohladil. Odváděl či spíše vlekl ji ke svému stanům.

„Budeš družičkou. Škoda, že nemáš lepších šatů. Procesí se účastní celý rejtharský regiment.“

Andělce šla hlava kolem; ani před se neviděla. Jen ve tvářích cítila, jak se jí všude proudí krev, až jí podivným hukotem uši zalehaly.

Za několik okamžiků stály všechny kornety po dvou a dvou mužích. Místo korouhví měli tyče ověšené starými cáry a přitom tvářili se všickni jak mohli nejposměšněji. A jaké posuňky prováděli. Trubači začali nejdřív pobožnou, tak opravdu jako když jdou poutníci. Ale ze sterých hrdel přeblušila trubky pustá, vojenská píseň.

„Abychom ti přec dali věnec, k věnci nějaké pentle.“

„Tohle jsem pane plukovníku uchvstal.“

„Ach výborné! Máš ty dobrý nápad; vždycky to říkám!“

Pan plukovník ovinul Andělce kolem těla starý bandalír a na hlavu jí dal věnec z babího hněvu.

„A sluší ti to slečno! měla bys se viděti! Jen trochu více ostřílenosti! Zde obrázek, musíš ruce hezky vyzdvihnouti, abychom ho všickni viděli. Už takovéhle slávy odvykl. Půldruhého roku! Celá se třeseš! Jsi-li nemocná, však tě uzdraví! Věří v něj víc než v Pána Boha!“

Plukovník Vavřinec Hofkirch vyňal ze záhradní kovovou sošku marianskou a vtiskl ji Andělce do rukou.

„Matičko Boží! — Matičko svatá! — Matičko má!“

Andělka jakoby teprv nyní byla přišla

k sobě, dva proudy slzí vyronily se jí s očí na drahý obraz a potom jej přitiskla ke rtům a celý zulíbala.

„Přimluv se za mne Matičko Boží, nepouštěj mne Matičko svatá, chraň dítě své Matičko má!“

„Čtyři kolem jako čestná stráž! Schází nám kaditelnice i kadidlo!“

„Tuhle pane plukovníku!“

„A rejthar ukazoval as dva střepy a něco suchého listí!“

„Postačí! Tak už se jen hněte!“

A lužickým krajem rozlehl se povyk, div že člověk neobluchl a ozývaly se zpěvy, jichž obsah těžko povědět i ještě tížeji napsati. Kde jakou který žoldák slyšel kdy, přišla mu na mysl a z myslí na rty.

Čeští exulanti stáli na témže místě, kde jsme je byli opustili, s hlavami svšenými k zemi, s rukama, jež těsně svíraly zbraně a potupu, kterouž činili jejich spojenci drahocenné památce staroboleslavské, cíťíce v duších svých až na dně, ne jinak, než jakoby sami byli katolíci a jakoby sami se byli někdy k Matce Boží modlivali.

Andělka sošku zakryla svými vlasy, jež rozvlnily se jí šfjí a sám Bůh ví, kde vzala náhle tolik síly a tolik odvahy mezi tímhle spustlým lidem, jehož rty dralo se co chvíli horší a horší rouhání.

Takovéhle kratochvíle pan plukovník nezažil již dávno. Uměl si vyrazení získati sice nejmožnějším způsobem; ale dnešní veselí bylo druhu zcela neobyčejného. Také mu v obličejí všechny svaly jen hrály, zvlášť zavadilo-li oko jeho o družičku s rozpuštěnými vlasy, s podivným věncem na skráních a starým bandalírem od ramene k bokům.

„Což abych ti byl slečno mládcem! Tak ti všechno sluší k pomilování!“

Pan Hofkirch octl se okamžitě po boku Andělčině.

„Tak slečno! Po tvém boku aspoň omládnú!“

Plukovník vedl Andělku již opět pod páží.

„Matičko Boží! — Matičko svatá! — Matičko má!“

„Bláhová! Kdybychom my tě nechránili, kus kovu tě neuchrání. Jak by také mohl.“

„Pane, vy se trestu nebojíte?“

„Nikoho a ničeho se nebojím.“

„Ani Boha se pane nebojíte?“

„Nemám kdy ani chuti na to mysliti.“

„Chraň mne, zaštit mne, vysvobod mne!“

„Sama sebe nemůže vysvoboditi, jak by tebe mohla?“

Rejtharský regiment táhl širokým kruhem a již kolem Andělky s panem plukovníkem kráčely zase první čty, začínající chraptivými hlasy poznova:

wir han gar kleine Sorgen

wol um das römisch Reich — —

Pan plukovník poručil náhle troubiti, protože vozy s vínem už přijely.

„Na papeženské pouti bývá vždycky veselo! Pije se, hoduje se; proč bychom nemohli my? Budeš slečno mým hostem, po mé pravici. Úlohu družičky jsi vykonala nad očekávání, třeba že ti scházely bílé šaty. A nyní zase tenhle poklad schováme! Až se o dnešním dni v Praze dovědí, o tisíc dukátů budou dávatí více! Takhle je nejlépe škádlíme! Ať seberou ještě více!“

Pan Vavřinec Hofkirch musil marianskou sošku Andělce vyrvati, jak ji křečovitě svírala na prsou.

„A nyní sedněte kam kdo můžete. My s družičkou semhle!“

A potom se dali rejthaři Hofkirchova regimentu do pití, že sotva jazyky mohli hýbati. Panu plukovníkovi se také před očima dělala podivná kola, už pohár dřevěný jedva v pravici udržel a ještě nedopitné hrdlo zaléval. Byli bez starosti, o císařských nikde ani pohádky a pan generallissimus vyjednával. Hofkirchovým rejtharům se zdálo, že už noc, že každý u svého koně a že nad nimi rozestřeny plachty; a byla opravdu skorem noc, protože celým obzorem rozestřely se černé, hrozné mraky, a pod mraky zavládlo dusné, příšerné ticho zrovna tak jako as bývá ve hrobě, v němž poprvé nebožtík. Lupení na stromech ani nezašustělo ani se nepohnulo, jen pták se kmitl nad hlavami spitých rejtharů, ale jako střela, protože chtěl co možná nejdříve naléztí útulku. Mraky za dusného ticha plížily se blíž a blíž, jakoby chtěly navrást, na němž saským rejtharům zdály se nejrozkošnější sny, sevřítí se všech stran, aby neunikla živá duše a potom teprv spustiti všechnu zlobu svou.

A neuplynulo ani čtvrt hodiny, když začaly mraky mluvití strašlivou řečí, po kteréž přechází sluch i zrak a již se člověk chvěje mimo svou vůli, byť se chlubil nevím jakým hrdinstvím. A sotva že ozvalo se několik prvních slov, mraky snesly se zvolna níže, skorem až nad samu zemi, a potom se zdálo, že se tu někde moře asi prorazilo.

Hofkirchovi rejthaři se probouzeli, ale

okamžitě zas musili oči zavřít, protože li-
ják pral jim do obličejů plným proudem.
Čírou tmou, jež nastala, zašlehly chvílemi
blesky a obraz, jaký se vždy na několik
sekund objevil, nemožno popsat. Vody hu-
čely se všech stran, jakoby tu řeka náhle
se byla rozproudila, koně ržáli o přítrž, rej-
thaři volali o pomoc, někteří také kleli až
běda, někteří pokoušeli se vzmoci na stromy,
ale nohy jim upíraly služby a hlavy se do-
sud vínem točily, jiní lomili nad hlavou ru-
kama.

As v hodině bylo v protrhaných obla-
cích už ticho; chvílemi prokmitl jimi i mě-
síc. Ale na vrších, kde tábořil Hofkirchův
regiment, bylo pusto, také ticho, jakoby tu
nikdy živé duše nebývalo. A teprv, když
vyšlo ráno slunce, byla zřejma spousta mi-
nulé noci. Kmeny staleté vyvráceny, půda
někde na sáh rozryta, zvláště v ouzlabinách,
tu ležel rejthar, tu jiný, nedaleko zas uto-
penec, jinde zas kůň s vozem zlomeným, tu
vozy s vojenskými zavazadly. Prořídli-li Hof-
kirchův regiment za poslední bitvy, za dnešní
noci stenčil se as tak na jednu kornetu.

Pan plukovník zůstal sice na živu, ale
zdálo se, jakoby byl na mysli pomaten. Oči
se mu divě koulely, tvář byla zatažena sko-
rem umrlčí barvou, zuby mu jektaly a na
celém těle se trásl, jakoby se o něho po-
koušela zlá zimnice. Nebylo by také divu
po včerejší pitce a po dnešní noci! Sušil si
ještě s několika jezdci šaty před polosbo-
řenou chatou na slunci, jež přímo pánilo.

Pan Hofkirch náhle se na cosi rozpo-
menuv, sáhl prudce za nádra, hluboko až
na tělo, oči však se mu zakoulely ještě
divněji, tvář jeho zbělela jako zeď a pan
plukovník zahromoval, že se i jeho soudruzi
zalekli.

Marianská soška ze Staré Boleslavi. za
níž mu nabízeli takovou sumu zlata, byla
ta tam.

Pan plukovník poručil ještě touže chvíli
sedati na koně a as k padesáti jezdci skrz
naskrz promočených hnalo koně nazpět, kde
včerejškem tábořili. Všude všechno prohlé-
dali, všimli si každé mrtvoly, co bylo cen-
nějšího, присvojili si, slídivým zrakům jejich
neušel ani keř, i hromady lupení rozházeli;
ale hledali marně.

Po Andělce nebylo také nikde ani stopy.
Rytmistra Jirince taktéž jakoby voda byla
odnesla.

Pan plukovník udeřil kordem o kámen,
že se ve tři kusy rozlomil.

„Patent generálský kdyby ti dávali, vče-
rejší noc nikdo nahraditi nedovede! Tolik

zlata, tolik stříbra! Mohl jsi mítí hraběcí
statky! A dáš se okrásti!“

Pan Hofkirch si rval vzteky z hlavy i
vlasy.

Rejthaři znova sedali na koně, rozjeli
se na všechny strany a slídili jako krahujec
slídívá, protože pan plukovník každému, kdo
mu tu „pekelnou včerejší družičku“ s Ji-
řincem přivede, vymůže patent oficířský a
odmění jej nad všechno pomyslení.

(Pokračování.)

Příklad a výstraha.

Dobrého co jiný koná,
za svůj příklad měj:
cestou pravou, kterou kráčí,
rád se za ním dej!

Kde však vidět skutek špatný,
ten buď výstrahou,
vyhybej se jemu přísně
s celou rozvahou!

Kdo se právě spustil cesty,
pozdě *nařikal*,
když měl za své provinění
neštěstí a žal.

Leč kdo hleděl k povinnostem,
šťasten osvědčil:
„Dobře, že jsem svědomitý,
pořádný vždy byl!“ *Fr. D.*

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Ku konci století 15. nalezaly se hry
posvátné v největším rozkvětu, od té doby
počaly však klesati, rozšířením obsahu a
látky na příběhy z obyčejného života vzaté
a konečně reformaci. — Ovšem udržely se
tu a tam hlavně v zákoutí pohoří Bavor-
ských některé zbytky z her posvátných,
avšak i ty během času zmizely, až konečně
Amergavské pašijové hry jedinou skvělou
památkou zůstaly. Nuže, jak se událo, že
Amergavským přísluší zásluha, že u nich
posvátné hry pašijové se udržely. Odpověď
zní: Zbožní Amergavští ku hrám slibem se
zavázali.

Roku 1633. — zuřil, tak vypravuje
místní dějepisec, mor v celém okolí tou mě-
rou, že se lidé počali domnívati, že asi vše-
chno obyvatelstvo padne mu za oběť. Amer-
gavští chránili se vyjítí ze svého městečka
a pilně k tomu dohlíželi, aby i k nim ni-

kdo z míst morem nakažených nedocházel, ba nedovolili ani domácím lidem, kteří před vypuknutím moru z domu odešli zase se vrátiti, až prý o posvícení jakýsi muž, Amergavský rodák, jménem Kaspar Schischler, který při vypuknutí moru v Eschenlohe se zdržoval, a tudíž domu celé léto nesměl, se odhodlal, že se domu podívá na ženu a děti, hrzy však byl mrtvolou. Nákaza se tak rozšířila v Amergavě, že do svátku sv. Šimona a Judy 84 osob morem zahynulo. V tom čase prý se zavázalo 12 mužů slibem ku provozování posvátných her pašijových, aby milý Bůh neštěstí ono od obce odvrátil, a umínili si pašijové hry každých 10 let opakovati. Od té doby prý nezemřel v Amergavě nikdo více morem. Jako kláštery kostely a vůbec mnohá zbožná nadání následkem slibu Bohu učiněného byla zřízena, tak zde následkem slibu takorba živá křížová cesta jest zřízena, tím významnější, že i potomci zavázáni jsou, sami k dílu tomu přispívati, aby odkaz zděděný, poslední vůle předků byla vyplněna. V roce tedy 1634. počala pravidelná představení her pašijových a opakována byla každý rok do r. 1674, kde ustanoveno, že příští představení mají se konati r. 1680. a po té mělo desetiletí vždy býti mezerou od jedné k druhé hře. — Ze předešlého století máme již více zpráv o konání hrách pašijových, dovídáme se o způsobu, jak se provozovaly a obtížích, s jakými bylo Amergavským bojovati, aby slibu, od předků učiněnému dostáli. V letech 1740—80 složil nový text v rýmech P. Ferdinand Roser, klášterník Etalský, který jakož i předchůdcové i nástupci jeho v klášteře, velikých o hry tyto pašijové získali si zásluh. — Vzdor lhostejnosti náboženské, jaká ve většině i obyvatelstva okolního v první a v druhé polovici století předešlého zavládla, neupustili Amergavští od svého posvátného slibu; představení pašijová byla provozována i přes to, že z obecní pokladny mnoho k provedení jich musilo se připláceti, že i zvláštním vyslancem v Mnichově povolení ku provozování her posvátných výslovně si musili vyžádati (v r. 1770 a v r. 1780), neboť hry náboženské času toho vesměs byly zapověděny. Amergavským však dána výsada zvláštní vzhledem na slib, který předkové jejich učinili. Roku 1800 provozovaly se hry pašijové posledně dle starého, středověkého způsobu, při čemž přítomni byli diváci, císařští totiž rakouští vojáci z blízkého Tyrolska. Roku 1810 bylo Amergavským postoupiti nový boj, aby vymohli si dovolení zmíněné hry provozovati. Amergavští prosili,

— prosili snažně, podporováni přímlovou soudce Schongavského, avšak vláda vyslance odmrštila, aby si raději dali kázati o umučení Páně od svého faráře, to že bude prospěšnější pro ně, než aby svého „Pána Boha“ tahali po jevišti. — Leč vyslanci nedali se odbyti a přese všechny hrozby, že vyvedeni budou z Mnichova násilím, stálém-li skuhráním budou osoby vládní obtěžovati, obrátili se s prosbou k samému králi, který v otcovské dobrotě jim splnění žádosti přislíbil, po té dovolení jim od vlády písemně bylo doručeno, potvrzeno jsouc ministrem Montgelasem. Ten rok ovšem bylo pozdě k vykonání všech příprav a představení pašijová odložena na rok příští 1811. P. Othomar Weisz, bývalý konventuál Etalský, opravil původní text, vymýtil allegorické představy, všechny osoby dábly představující a přidal obrazy ze starého zák., učitel Amergavský Rochus Dedler, složil k tomu přiměřenou leč jednoduchou hudbu, které v podstatě až do dnešního dne se používá. — Přípravy se prodloužily a událostmi válečnými překazilo se provozování her pašijových v nové úpravě až do r. 1815. Téhož roku byli přítomni hrám těm vznešení hosté, vévoda Leuchtenberský a sám ministr bavorský Montgelas, který přišel pln předsudků, odešel ale s hlasitým obdivem nad zručností a krásným provedením her těchto, ujistil Amergavské svou zvláštní ochranou. — R. 1820 již beze všech obtíží dovolení obdrželi k posvátným hrám. Tehdáž hrálo se naposledy na hřbitově. — Až posud ku hrám těm málo lidí z cizích osad okolních, tím méně cizinců se dostavilo. Od r. 1830 nastal obrat. Dvě okolnosti přispěly k tomu, že dosáhly hry pašijové světové pověsti: předně, že jeviště přeneseno za městečko, čímž získalo se místa příhodného i pro herce, i pro diváky, dále pak že všude jinde provozování her těchto bylo zakázáno, lid pak láskou zaujat ku hrám, tím čteněji do Amergavy se dostavoval a pověst o krásných hrách pašijových šířila se tak dál a dále. Tím upozornění byli na ně vzdělanci, že přišli jako na podívanou, někteří puzeni zvědavostí, jak asi ta „selská komedie“ vypadne, přišli s pochybnostmi a odešli s obdivem. O představeních z r. 1830 psalo se již mnoho v časopisech. A jaký byl toho následek? Že r. 1840 byla návštěva taková, že představení jednou po 3 dny musilo býti opakováno, aby se všem vyhovělo. Přišli učenci, přišli znalcové (Quido Görres) a svědectví jejich dyší jednohlasnou chválou a upřímným obdivem. — K představení r. 1850

byl text znova přehlédnut a poopraven, avšak tak, že celek neutrpěl v podstatě změny ničádné. Mezi cizinci toho roku dostavilo se i mnoho Amerikánů; a slavný téhož času herec Devrient nemohl ani dosti ve svém kritickém díle o hrách posvátných vynachváliti vzorné provozování jejich. V roce 1860 bylo hráno 16krát a 5krát musilo býti představení (na všeobecnou žádost) pro ty, kteří do divadla se nevešli, opakováno. Tentokrát byla jak úprava divadla, tak jeviště i obleků nádhernější, přiměřenější. (Jenom na přípravné práce vydalo se přes 40.000 zl.) Roku 1870 byla úprava všeho ještě skvostnější; 20krát mělo se hráti, než válka francouzsko-pruská pokazila vše, posledně hrálo se dne 17. června. Mnozí z představitelů umučení Páně povolání byli k vojsku, ba i sám Josef Mair, který osobu Spasitelovu představoval. 5 z těchto statečných bojovníků nevrátilo se více do vlasti. — Sotva umkl lomoz válečný usilovali Amergavští, aby přerušená představení z r. 1870 opět mohla býti provozována a tak slib onen vyplněn. A to se jim také podařilo. Dne 2. července 1871 mohlo se s představeními opět počítati, a nával cizinců byl týden od týdnu větší ano i sám král Bavorský poctil Amergavské svou přítomností.

I na představení roku letošního chystali se Amergavští s pilí nevšední. Již v prosinci roku minulého v oktávu narození Páně rozdány jsou s velikou svědomitostí ustanoveným výborem jednotlivým osobám úlohy; a při tom jak zkušenost ukázala počínali si svědomitě. Úlohy své podrželi od představení posledního: Josef Mair, který představoval Krista P., Jana Evangelistu představoval podruhé Jan Zvink, Petra Jakob Hett, Kaifáše měšťanosta Lang, Jidáše (potřetí) Řehoř Lechner, Barabáše Joh. Allinger; úlohy Pilatova, Herodova, Annášova dostaly se osobám, které se dosud ve hrách nezúčastnily, podobně i úlohy Mariina (Anastasie Krachova), Maří Magdalenina, Marthina, Nikodemova a Josefova. — Všech osob, které slovem při hře se zúčastňují bylo 140 mužů a 15 žen, ostatních, kteří jen spolupůsobí, jest ještě 250, takže počet všech účastníků pácí se na 697 osob, skoro polovici obyvatelstva Amergavského. A že si všichni tito zvoleni na tom velice zakládají, to dokazuje žalostivý výrok jednoho starce, který na otázku, zdaž i on se účastní, litostně na chorobu svou nařiká, pro kterou byl tentokrát vyloučen odpověděl: „Ja früher spielte ich Herodes, jetzt bin ich aber Marodes.“

Po rozdání úloh přičiňuje se každý, aby úlohu svou co nejdříve a nejlépe si osvojil. V ustanovené večery sejdou se osoby jednotlivých výstupů ve faře, a nejprve úlohy přidělené se čtou, aby později na paměť naučené přednáseti se mohly. Tato zkouška k jednotlivým výstupům trvá obyčejně až do času postního, o nedělích pak postních vždy odpoledne po službách Božích přehraí se na jevišti domácím některé větší oddíly, blavní pak zkouška poslední děje se ve čtvrtek před Hodem Božím Svatodušním. Máť tedy každá z hrajících osob půl léta na přípravu, což divu pak, že příprava tato tak důkladná jest, že se osoby ty ve své úlohy vžítí musí. Ostatní obyvatelstvo chystá vše ostatní ku hře potřebné, obleky, dekorace a p. A sotva jarní slunko probleskne tu počne čilý život na staveništi divadla za městečkem, tu jest více než sto rukou, které čile ku společnému dílu, k vystavení jeviště a prostory pro 6000 diváků, přispívají.

Jak to v místnosti divadelní, prostoru totiž určeném pro diváky, vyhlíží, zmínil jsem se na jiném místě a proto několika slovy popíšu jen jeviště. K představení tak rozmanitých výjevů, musilo i jeviště zvláštním způsobem býti upraveno, aby děj rychle bez delších přestávek mohl se odehráti. — Jako při hrách těchto ve středověku trojiho jeviště bylo potřebí, tak také zde, jen s tím rozdílem, že jeviště ve starších dobách nalezala se nad sebou a zde nalezají se vedle sebe. Když vstoupili jsme do divadla objevil se zrakům našim otevřený vyvýšený prostor 24 metrů široký, proscenium, na kterém chor se pohybuje. V prostřed tohoto prostoru vzadu jest postaveno vlastní jeviště oponou zakryté k představení dějů v uzavřených prostorách odbývaných sloužící, jehož užito k. př. ku představení živých obrazů ze star. zákona a poslední večere. Opona zakrývající toto jeviště představuje pohled do ulic Jerusalemských a souhlasí s celou úpravou ostatního prostoru, jenž rovněž ulice Jerusalemské představuje. Po obou stranách jeviště tohoto jsou přistaveny dvě budovy, každá o jednom poschodí s pavlánem a v přízemí s vraty. Domy to Piláta a Anáše, od nichž klenou se k postranním dekoracím rovněž domy Jerusalemské, představující otevřené oblouky bran. Před jevištěm umístěn byl orchestr pro hudebníky, jichž napočítli jsme daleko přes dvacet. Což divu, že s napnutostí velikou hru jsme očekávali, že napnutost ta rostla, čím více určená chvíle ku představení se blížila. Konečně zahrměla rána z hmoždíře a hned na to všeobecné na-

stalo ticho, neboť první jemné akkordy zazvzněly. Sotva dozněla dosti dlouhá předehra spustil sbor hudební znova a zároveň po obou stranách předjeviště mezi řadami sloupů vystupovaly vážné postavy jedna za druhou v předu majíce svého vůdce. Byloť jich osmnáct a všichni bez rozdílu byli oblečeni v dlouhá řasnatá bílá roucha přepásána pásem a pláště měli přes rameno přehozené, kdežto vlasy jejich volně rozpuštěné splývaly v prstencích po ramenou, spojeny jednou napřed sponou. Vážní a odměřeně jednu ruku majíce na prsou a druhou držíce okraj pláště, kráčeli do středu předního jeviště, kdež setkavše se obrátili se tváří k obecenstvu, a majíce svého vůdce ve středu skoro celou šířku jeviště zaujali. Choru tomuto připadá ta nejtěžší úloha. Sbor jest nerozdílným průvodcem hry, on zpěvem vyličuje, vykládá jednotlivé obrazy ze starého zákona, při čemž ovšem postavení své mění tak, že při vzdvižení opony jeviště středního rozstupuje se na obě strany jeho, aby divákům volný rozhled byl ponechán. Mezi zpěvem pak slovům přiměřeného dodává důrazu významnými, důstojnými pohyby, že jsme všichni žasli vidouce, že ač pohyby ty jednotlivých osob nebyly stejné, přece při rozličnosti jejich vše v jeden souladný splývalo celek. Než přikročím již blíže k vyličení. Jakmile poslední tón dozněl obrátili se zpěváci jedna polovice na pravo a druhá na levo a tímž odměřeným krokem zahalivše se ve pláště odcházeli, mezi tím co hudební sbor v orchestru poslední akkordy dohrával a děj posvátný začítí měl.

(Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál ráčil navštívit v úterý dne 23. listopadu arcib. seminář. O 6. h. več. byl přítomen v chrámu Páně u sv. Klementa slavným nešporám, jichžto žalmy verš po verši zpívány byly střídavě čtverohlasem a sborem, což se velice líbilo. Po té odebrav se do domácí kaple seminářské promluvil tam ku shromážděným alumnům dobrotivě a otcovsky, by se zkoušeli, jsou-li k stavu duchovnímu povoláni, jako na zkušebním kameni zkouší se kovy a drahokamy, tímto zkušebním kamenem jest život v semináři; by se vzájemně milovali; by pilně o obohacení ducha svého vědomostmi, najmě theologickými pracovali a by stanovy seminářské pilně zachovávali. Tyto hlavní myšlénky rozebral nejdůst. p. kardinál mluv srděčně a laskavě jako otec starostlivý k synům svým.

Bůh mu žehnej a Ho zachovejž pražské arcidiecési ještě na dlouhá léta. — Dnes odebral se vznešený hodnostář církevní do Vídně, odkud počátkem prosince do Prahy opět zavítati hodlá.

— Staročeské zpěvy rorátní budou se od neděle dne 28. t. m. zpívat po celý advent na každý den od půl 6. hod. z rána v kapli sv. Václava na hradě, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a v Karlíně u sv. Cyrilla a Methoděje. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové (od r. 1851) ve všední dny v 6. hod. a v neděli v 7. h. při zpívání mši sv. — V témž chrámu Páně bude se od 2.—10. pros. konati ráno po rorate a odpoledne o půl 5. hod. pobožnost k uctění sv. Františka Xav. u oltáře téhož světece.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26.—30. listop. u sv. Petra na Poříčí, od 1.—5. prosince v Loretě na Hradčanech.

— Ku zprávě o kapli sv. Martina na Vyšehradě dodáváme, že vys. důst. p. probošt Václav Štulc a vd. kapitola Vyšehradská zaplatili ministerstvem finančním ustanovenou zákupní cenu 500 zl. za řečenou svatyni a že vys. důst. pan kanov. Frant. Kočí z vděčnosti k Bohu výhradně svým nákladem důstojně obnoviti dal vzácnou tu kapli. Šlechetný dobrodinec, sám jsa milovníkem umění, přihlížel ku stavbě. Za rádce propůjčil se mu slovutný architekt p. Baum.

— Sv. Otec věnoval 60.000 franků k zřízení polského semináře v Římě.

— Záhřeb a vokolní krajina byla postižena velkým neštěstím. Dne 9. listopadu bylo v Záhřebě zemětřesením na 500 domů poškozeno, zvláště chrámy mnoho utrpěly. V noci ze dne 15. na 16. t. m. otřesení se opakovalo. Domy se ještě více poškodily, věže všech kostelů, nesují-li se samy, budou se museti zbořiti; i klenby chrámovy hrozí spadnutím. Zemětřesení, hromovým rachotem provázené, se ještě několikrát opakovalo. Škoda jest převelká. Mnozí obyvatelé opustili již Záhřeb navždy. Má se za to, že Záhřeb spočívá na sopečné půdě, pak ovšem toto slavné chorvátské město musilo by zaniknouti. Toho nedopouštěj Bůh. Jest se modliti a v litaniích ku všem svatým nezapomínati, by nás Bůh milostivě od zemětřesení osvoboditi ráčil.

— V německé říši zejména v hlavnějších městech nastává boj proti židům. Někteří bohatí měšťané berlínští židů se sice

ujali, avšak lid rozhodně žádá, by židé nebyli za úředníky a učitele ustanovováni, by se v Berlíně nesměli usazovati, by školy jako dříve měli křesťanský ráz. Na sněmu říšském žádali poslanci katoličtí, aby katolíkům bylo dopráno svobody tou měrou, v jakové se jí židé těší.

Různé zprávy.

XV.

Průvodkyně.

Utěšen a takorba znova zrozen vrátil jsem se z kostela. A jak by také ne? Vždyť jsem očistil roucho křesťní v svátosti sv. pokání; vždyť jsem se smířil s Tím, jenž pro jednu ovčičku navracující se k věrnému pastýři s celou říší nebeskou tak horoucně se raduje; vždyť jsem se spojil s Tím, jenž nás tak laskavě k sobě přivolává slovy: Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím. A proto tak klidně, tak spokojeně jsem se odevzdal spánku, když slunce se svými jasnými paprsky dávno už zapadlo za hory. — A hle, tu najednou vidím zář velkou v dáli a v této nadobyčejné záři, v tomto lesku oslňujícím, spatřuji hrad démantový, hrad nadpozemské krásy. I zatoužila duše má, tohoto hradu překrásného dojít. Touha poháněla mne k němu. Ale ach, jak tam přijít? Vždyť u veliké vzdálenosti pnul se hrad v blankytném vzduchu, nikde nebylo stezky, nikde rádce, nikde průvodce. I zasténal tu duch můj a tím větší touhou, tím usilovnějším přáním naplnilo se srdce mé. Než brzy se upokojila duše má, neboť ze strany spatřil jsem osobu přemilou. Překrásné dlouhé roucho zahálilo ji, ovanuto bílým větrkem barvy zvláštní, barvy lesklé, podobné lesku hradu přezáducího. I obličej její byl ozářen tímto leskem silným, tak že jsem nebyl s to, abych v obličej její patřil. Usměvavě přistoupila ke mně, podala mi ruku milostnou, podala mi ovoce pro posílení na cestu, oznámivši mi dříve, že mne chce sprovodit k cíli toužebně očekávanému. S radostí jsem se chopil ruky mi dané, s radostí sáhl jsem po ovoci tak krásném a okusil ho nedočkavě. Sotva že jsem z ovoce požil, div divoucí, již cítím účinek. Tělo mé se stalo tak lehké, že jsem bez obtíže vydati se mohl na cestu. Zapomenul jsem zcela na radosti a žalosti zemské, zapomenul jsem zcela na svět. Za to však tím více, ano jedině roztoužila se duše má po hradu vzdáleném. Chutě spěchali jsme ku cíli. — Když urazili jsme drahý kus cesty, zastavila nás druhá společnost s přáním, že i ona

s námi chce putovati. I pohlednu na ní a žasnu. Bylať sice velmi jednoduše přioděna všechno bylo ale tak upraveno, tak na svém místě, že podivem ani slova jsem nemohl ze sebe vyrazit. Bylať sličná velmi. Na tváři její rozléval se klid neobyčejný, oči měla sklopené. Nesměle přistoupila ke mně a podala mi zrcadlo. I nahlédnu do něho a hrůza hrůzoucí co spatřuji? Ó ach, vidím, jak zohaven jest obličej můj, vidím i rozedraný šat svůj. Bázeň mne pojala, neboť na mysl mi ihned připadlo, jak as velký rozdíl býti musí mezi mnou a pánem a obyvateli onoho hradu, kamž právě nyní spěchám. — I otáleli jsme, tu přistoupila k nám třetí společnost. Bylať vzezření, které se nedá ani popsat. Na první pohled jsem si ji zamiloval. Hav její se taktéž podobal lesku hradu, ano bylať to onen lesk sám. V tváři její zářila taková milostnost, že jsem ihned, jak jsem na ni pohledl, pookřál znova. Podala mi dar, jak pravila, jenž mne měl přede vším doporučit pánů hradu, aby zapomenul, aby prominul mi mé nedokonalosti. I rozvinu nedočkavě papír a spatřuji — kříž a na něm hořící srdce. Oheň, jenž z tohoto srdce plál, rozehrál mne, že ihned ve mně pominula veškerá zášť a nenávisť. Jenom cit lásky pozůstal v nádrech mých. Slasti byl bych objímal každého na světě buď krále, buď otroka, buď bohače, buď chudáka. Vzdav svůj dík nové společnosti, měl jsem všechny k tomu, bychom dále kráčeli. Brzy jsme umdleli všickni a kdo ví, jak by se nám bylo vedlo, kdyby byla nová společnost všem laskavě pomoci své nenabídla. Bylať to paní vážná a letná. Oděv její byl hrubý, avšak pevný trvalý. Všecka její postava prozrazovala usedlost, prozrazovala i neohroženost, která se nedá ničím od svého cíle odvrátiti, ani dobrým ani zlým. S úctou přiblížil jsem se k ní a přijal podané nám posily. I občerstvili jsme se všickni. A podivu hodná věc, od té doby necítil jsem více umdlení, necítil utrmácení. — Konečně po dlouhé pouti dosáhli jsme hradu démantového. Dlouho jsem pohlížel na sebe, dlouho jsem myslil na to, jak bych asi oslovil pána hradu. Než čím více jsem přemýšlel, tím více jsem pochyboval a plány měnil. V tak trapném stavu obrátila veškerou pozornost na se právě přišedší nová společnost. Již chůzi její jsem se obdivoval, každý krok byl odměřený, byl rovný. A kdo vyličí její tvář? O tam jevila se její prostnost, její bezelstnost, tam mohl každý zřetelně čísti, co se dalo v její mysli, tam byla kniha jejího srdce, které každý snadno porozumět mohl. S dů-

věrou přistoupiv k ní prosil jsem ji, by za mne mluvila, čemuž se ona ochotně podvolila. — S tlukoucím srdcem, doprovázen těmito pěti společníci, zaklepám na dvéře hradní, zdali přístupu obdržíme čili nic. Viděl jsem, kterak mnohým, již samotni přišli, otevřeno nebylo. Sotva že nás vrátný zahlédl, ihned s milostným úsměvem, pozdraviv mě přítelkyně, nás opustil. Kráčeje nyní uvnitř viděl jsem krásu, viděl jsem skvost a nádheru, jakou na celém světě nenalezneš. Konečně jsme se dostali až k samému Vládi hradu. Ó kdo popíše ono blahé komonstvo, kdo vypočte všechny milostné společníky? A kdo si může představit pána tak laskavého? Spatřiv mne s průvodkyněmi, pokynul mi bych se přiblížil. I poklekl jsem a rozmlouval dlouho s Pánem tak přívětivým. Cit, jakého jsem nikdy dříve nepocítil, cit blahý mne ovanul. I velebil jsem v duchu své průvodkyně, dobře věda, že bez jejich přispění bych se byl do hradu nedostal. — Dlouho-li jsem takto rozmlouval nevím, ale to vím, že když jsem z posilujícího spánku procitnul, i hned poklekl jsem na kolena svá a zalétal na perutích modlitby až na blankytné nebe k Tvůrci mocnému. A kdo že jsou tyto průvodkyně, táže se snad milý čtenáři, bez jichž přispění bych byl do hradu démantového se nedostal? Snadno jména jejich nalezneš, vždyť i ty, jak silně doufám, denně se modlíš. Nuže slyš již: jestli to pobožnost, pokora, láska, stálost a upřímnost

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ bude od nového roku vycházeti ne jako dosud v 8, nýbrž v 10 sešitech. Jako dosud bude i dále časopisem vědeckého odboru akademie křesťanské a dědictví sv. Prokopa. Vítajíce s radostí tuto potěšitelnou zprávu přejeme nejstaršímu časopisu českého duchovenstva na nové pouti hojného zdaru a požehnání. Kéž neschází v knihovně žádného katolického kněze českého, neb jest až na výsost nutno, všimati si za našich dob věd theologických a nedati jim ležeti ladem. Že časopis bude pojednávati zevrubně a důkladně jako dosud o theoretických i praktických otázkách ze všech oborů theologie, za to ručí jméno muže, nejen o theologii, ale i o literaturu českou velezasloužilého, který tak drahně let s nevšední obětavostí přes všechny obtíže a namáhání časopis ten rediguje a jej povznese. — V čísle 7. předposledním v ročníku XXI., které právě vydáno bylo, jest tento obsah: Felix Antonín Dupanloup, biskup Orlean-

ský. Dle anglického spracoval prof. Jos. Kyselka. Mše sv. za farníky. Podává dr. Theodor Kohn, kn. arc. ceremonář v Olominci. Učení sv. Athanáše o božství a vycházení Ducha sv. též od Syna.“ Podává dr. Fr. Kryštůfek, prof. církv. dějin v Král. Hradci. Zápisky ze správy duchovní. Sdělil Tomáš Šmýd, kurát ve Skřipově. V kronice se pojednává o encyklice Cyrillo-Methodějské, o přispěvcích kněžstva na kat. missie v Bulharsku, o sv. Janu Zlatoustém, patronu kazatelů. O společné hrobce pro Pražské duchovenstvo. Dávají se odpovědi na rozličné otázky, týkající se duchovní správy. V literárním oznamovateli jsou důkladně posouzena vědecká díla: Benedicti P. P. De sacrosancto sacrificio Missae libri tres. Dogmatische Theologie, od dr. J. B. Heinricha. Pak „Život sv. Františka Saleského“, který nákladem dědictví sv. Cyrilla a Methoděje vydal Jak. Procházka, kněz diecése Brněnské. „Sbírka písní neb kancionál pro veřejnou a domácí pobožnost ku prospěchu mládeže školní“, kterou dle Frenclova vydání osmého rozmnožilo kněhupectví Stýblovlo.

— „*Zlaté klasy*“. Číslo XVIII. Zlatých klasů přineslo „Dárek dospělým dívkám do Zlaté knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným“ opět knihu s pestrým obsahem. Báseň „Vyměněný kříž“ od A. Heyduka ctívá bohatý obsah spisu tohoto. Část zábavná zastoupena „Marií Leszcynskou“, překladem Bedř. Peška; vědecká pojednáním „O spektrální analýsi“ od Fr. Tonnera. Větší část knížky této zaujímají: „Nejdůležitější pojmy esthetické“ od K. A. Madiery. Části všeobecné následuje část zvláštní dotýkající se všech oborů uměleckých: stavitelství, sochařství, malířství, hudby a básnictví. Stavitelská část opatřena hojnými obrazy jako chrámem sv. Štěpána ve Vídni, ve Štrasburku, Rodičky Boží v Cařihradě a j. Ku spisku přiložena podobizna slavného hvězdáře P. Antonia Secchiho v Římě. Pro hojný výběr prací všech oborů, zároveň i pro plynou, populární mluvu a pěknou úpravu nemělo by se nenedostávati spisu tohoto a ostatních bibliotéky této v českých rodinách i knihovnách pro mládež dospělejší. Přejeme „Zlatým klasům“, aby bohaté zrno své zasévaly v srdcích mládeže naší spůsobem čestným.

— „*Schválený zpěvník kostelní*“. Písnební ke katolickým službám Božím na školách středních a ústavech učitelských upravené pro tři hlasy dle „Hlasu varhan“, kancionálu Svatojanského s dodatkem několika modliteb k svátosti pokání a k sv. přijímání. Upravil Ferdinand Heller, učitel zpěvu a hudby na ústavech ku vzdělání učitelův a učitelek v Praze. Kněhupectví I. L. Kobrovo v Praze. Cena

36 kr., ztuha váz. 45 kr. Schváleno knížecí arcibisk. konsistoří ze dne 15. října 1880 č. 41.

— „*Dědictví maličkých*“ (z Hradce Králové) upravilo letošní podíl čís. 24. s dvěma povídkami, cenou 10 a 6 dukátů počtenými. Jedna má nápis „Spořitelni knížka“ a druhá „U nedověšence“. S rozesláním se počne hned, jak budou obrázky, jež p. Scheiwl, akademický malíř v Praze, v čas obstarati se uvolil, hotovy. Tisk opatří tiskárna „Světozora“ aby byly pěkné. Žádá se uctivě za laskavé strpení a poshovění.

— „*Česko-Moravské Kroniky*“ nového vydání vyšel sešit 8. Obsahuje dějiny za Vladislava II. 1140—1173 od spiknutí Moravanů proti Čechům až po čtvrtou jízdu Čechů do Italie.

— Hlasy katolického spolku tiskového. Rok 1880. č. 4. „*Schovanka*“, povídka z doby a pro dobu novější. Napsal Jos. Mergl. Cena 25 kr. V Praze nákladem katolického spolku tiskového.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Brukner*, far. v Sangerberku, dne 10. listop. 1880 (nar. v Chebu 12. května 1814, vysv. 4. srpna 1839.)
- p. Kajetan *Mika*, far. v Lstiboři, dne 17. listop. 1880 (nar. v Popovicích 13. června 1817, vysv. 29. července 1845.)
- p. Jos. *Reinelt*, far. v Conradswaldě v Kladsku, dne 29. října. 1880 (nar. v Seitenberku ve Slezsku 30. září 1811, vysvěcen 17. června 1858.)

Vyznamenan jest:

vys. důst. p. Václav *Štulc*, probošt kapit. Vyšehradské, jmenován skut. radou při b. konsistoří v Litoměřicích.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Steiner*, farář. v Steinu, za far. v Schoenbachu.
- p. Frant. *Štoviček*, admin. v Steinu, za admin. v Schoenbachu.
- p. Frant. *Pokorný*, kp. v Toužimi, za admin. v Sangerberku.
- p. Jiří *Weidlich*, admin. v Lochotíně, za far. v Nových Hammrech;
- p. Vend. *Honěk*, kp., za admin. v Lstiboři.

Uprázdňená místa:

Stein, fara patron. pana Alexandra šlechtice Starcka, od 10. listop. 1880.

Sangerberg, fara patron. pana vévody Alfreda Beauforta Spontina, od 15. listop. 1880.

Lstiboř, fara patron. p. knížete J. Lichtensteina od 20. listop. 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Moric *Koželuh*, č. ř. pob. škol a gymnas. katecheta v Jičíně, dne 17. listop. (naroz. 27. října 1838, prof. 13. listop. 1862, vysv. 23. července 1865).

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. *Novotný*, č. konsist. rada, b. vikář a děkan v Golčově Jeníkově, jmenován arciknězem čáslavského obvodu, a
- p. Ant. *Šanta*, č. kons. rada, b. vikář a děkan v Litomyšli, arciknězem obvodu Chrudimského;
- p. Ant. *Hruška*, b. vikář, č. děkan a farář v Žumberku, jmenován čestným konsistorním radou;
- p. Jan *Chvála*, vik. sekret. a far. v Trhové Kameneci, a
- p. Jan *Tesař*, far. v Bojanově, obdrželi expos. canonice.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Mat. *Myška*, far. v Novém Etinku, dne 11. listop. 1880 (naroz. v Lipkové Vodě 5. února 1821, vysv. 8. srpna 1844).

Ustanoveni jsou:

- p. Šimon *Kabát*, far. v Jilovicích, za far. v Bohutíně;
- p. Julius *Slivka*, kp. v Chotovinách, za faráře v Hořticích;
- p. Mat. *Novák*, zám. kp. v Čimelicích, a
- p. Jan *Soukup*, kp. v Bělé (Weissensulz), jmenováni jsou vojenskými kap. 2. třídy při záloze;
- p. Jos. *Frankl*, kurát při invalidovně ve Vídni, jmenován vojenským far. v Sarajevě;
- p. Tomáš *Sladovník*, kz. diecése Budějovické a II. tajemník c. kr. polní konsistoře, jmenován jest I. tajemníkem téže konsistoře.
- p. Frant. *Kalina*, far. ve Vonšově, za far. v Novém Rychnově;
- p. Mart. *Voldřich*, kp. v Rynarci, za admin. ve Vonšově;
- p. Václ. *Žahourek*, koop. v Novém Etinku, za admin. tamtéž;
- p. Jan *Fišák*, kp. v Suchdole, za admin. v Jilovicích;
- p. Václav *Cába*, dr. theol. a vikar. při kathed. kostele v Budějovicích, jmenován prof. při vojenské nižší realce v Eisenstadtu.

Uprázdňená místa:

Vonšov, fara patron. J. Emin. nejvyššího pana kardinála knížete-arcibiskupa Pražského, do 14. prosince;

Jilovice, fara patron. nábož. matice, do 19. pros.;

Nový Etink, fara patron. studijního fondu, do 26. prosince 1880.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácet se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

**o neposkvrněném početí bl. P. Marie,
jaký užitek ze slavnosti té nám samým
vyplývá. *)**

I. *Naučení, jež v sobě drží výsada neposkvrněného početí.* Jsou jedna všem křesťanům společná, jiná zvláště platí o služebnících Páně.

1. Ovívání jsme vůni nevinnosti, když přemítáme toto tajemství. Veškeré jednání Boží, veškeré chování se Mariino nám zvěstuje, jak máme báti se hříchu, vážit si milosti, toužit po svatosti den ode dne dokonalejší.

Bůh takovou ošklivost má ke hříchu, že jediný hřích, byť i byl způsoben vůlí cizí, byť i byl smazán v téže chvíli, kdy byl spáchán, byl by překazil veliké úmysly, které Bůh k Marii odnášel. Ale opakem milost před Jeho tváří takovou má cenu, že chtěje vyznamenati tvora nade všechny ostatní dává jemu milost přede vším, ji klade nade všecko, ji nahrazuje všecko. — *Dává milost přede vším.* Nezamýšlí Marii uděliti nějaké dobro dříve, než by jí dal milost; nemůže dopustiti, aby ani chvíli jedinou byla jí prázdná. — *Milost klade nade všecko.* Jaký to zázrak nevýmluvný! Bůh sestoupiti chce mezi lidi; proto potřebí má matky. Prokazuje po

ni Svou moc, Svou moudrost, všechny Svě dokonalosti nekonečné... Co činí pro Svou matku? Dává jí svou milost; toť jest mezi Jeho poklady ten nejvzácnější; a domnívá se, že podlé veškeré bytosti své Božské dosti učinil pro matku, mezi všemi tvory nejvíce milovanou. — *Milostí nahrazuje všecko*; Maria bude hojně obdařena, bohatstvím milosti Boží, ale jiné bohatství míti nebude. Nebude míti účastenství na těch statcích, na těch rozkoších, na těch počtech, jimiž se rozpalují tužby tolika lidí; a majíc jediné poklady milosti netoliko něčeho pohřešovati nebude, nýbrž ze své plnosti bude moci obohatiti všechny lidi... Ejhle tak cení Bůh milost. Zdaž tak jsem smýšlel o ní až po tento den? Pro sebe, pro své bratři, zdaž jsem tomuto statku velikému přednost dával před ostatními statky?

Sudme, kterak si vážila milosti Panna nejmoudřejší pečujíc o to, aby ji zachovala, horlíc, aby ji přivedla ku platnosti; a zastydme se, že naše jednání se přičií jednání jejimu. Maria nikterak účastna nebyla naší skleslosti mravní, všechny její náklonnosti táhly se k dobru; a přece užívá všech prostředků, jež naše slabost nevyhnutelně nám činí nutnými, utíká před světem, bdí nad sebou, kaje se přísně, pracuje neustále, modlí se vroucně... Jest plna milosti od svého početí; a přece daleka jest toho, aby se spoléhala na plnost darů, jež obdržela, tak že ustavičně k tomu se hotoví, aby obdržela nových; kráčí bez ustání od zásluhy k zásluze...; každá chvíle jejího života svědčí o tom, že se množí její poklad. Z dvojí příčiny nemůžeme neodsuzovati sebe: naše neprozřetelnosti nás uvádějí do nebezpečí, abychom neztratili milost, a naše lenivost nám překážejí mno-

*) Spisovatel Chaignon v úvodu 1. svazku předeslaném podlé sv. Ignáce a P. Roothaana vykládá, jaká má býti příprava ke každé meditaci, jak cvičiti jest paměť, rozum a vůli. Vše má se dít nenuceně, nelíčeně, prostě; též ukončena býti má řádně. Za předmět meditace budiž vzata vždy jedna část meditace Chaignonovy.

žiti její bohatství. Kdybychom tak bděli jako Maria, milosti, jichž se nám dostává, byly by dosti silny, aby nás chránily hříchu; kdybychom byli tak věrni jako Maria, byly by dosti hojny, aby nás povznesly k dokonalosti, kterou žádá náš stav.

2. Naučení obzvláštních dostává se služebníkům Páně. Maria měla býti nejčistší ze všech tvorů, uchráněna hříchu prvotního, utvrzena v milosti, ozdobena všemi půvaby milosti; ale proč? Poněvadž měla býti v poměrech nejdůvěrnějších s Bohem nekonečně svatým. Povolání knězovo není-li v této příčině podobno povolání Mariinu? Mohl-li Gerson říci: Tak božská jest Maria, že cokoli Písmo praví o Moudrosti věčné, církev praví o Marii; zdaž nemožno říci o knězi se sv. Ambrožem: Kdo kněze jmenuje, božského dokonce vyjadřuje muže. Není-li po jistou míru právě tak, jako vznešená Panna, společníkem Otce, Syna i Ducha sv. v díle spasitelském? Aby mohla důstojně nositi Slovo tělem učiněné ve svém životě panenském, nestačilo, že byla počata bez hříchu; bylo potřeba, aby Duch sv. ji připravil a jí udělil novou plnost milosti: Aby zasloužila státi se příbytkem syna Tvého, spolupůsobením Ducha sv. jsí ji připravil; jaká tedy nevinnost života, jaká svatost dostačí tomu, jenž každého dne u oltáře stává se takorčeka otcem člověčenství Ježíšova posvěceného, jenž Jeho se dotýká svýma rukama, Jej přijímá do svého nitra? Kdybys měl andělskou čistotu a sv. Jana Křtitele svatost, nebyl bys hoden tuto svatost přijímati aniž ji se dotýkati. (Imit. I. 4. c. 5.) Bez pohany a bez poskvrny sluší se býti kněžím Božím. (Conc. Tolet. 4. c. 10.) Přece však může kněz dobrý se upokojiti; horlivost, jakou ctí neposkvrněné početí Panny Marie jemu připraví čistotu, kterou žádá od něho povolání jeho nebeské.

II. *Výsada neposkvrněného početí pramenem jest požehnání těm, kteří je ctí.* Utěchou obzvláštní ctitelům Mariiným jest přesvědčení, pevně založené, že požívá Marie u Pána vážnosti nekonečné. Je-li Panna mocná pro ně, kdo bude proti nim? Proto ustavičně se snaží, aby dosáhli den ode dne větší přízně u ní. Jak by mohli pochybovati, že s radostí obzvláštní nepřijme pocty vzdávané jejímu početí neposkvrněnému? Těší se tomu, že naše chvály se spojují s jejími, aby Bohu díky byly vzdány za dobrodiní jehož cenu dobře poznává. Nestačí její vděčnosti usta-

vičně opakovati: *Magnificat anima mea Dominum*, velebí duše má Hospodina; cítí se nucena vyzývati všechny tvory rozumné: *Magnificate Dominum mecum*. (Velebte Hospodina se mnou.) Kdo na toto vyzvání od Marie činěné odpovídá, zasluhuje velikou část milostí bohatých, které Maria rozdává. Sv. František Xaverský, sv. Terenzie, blahosl. Alfons Rodriguez, Petr Fourier, P. Avila jakož i množství jiných svatých o tom mluví ze zkušenosti ujišťující, že můžeme obdržeti od Marie vše, co chceme, ctíce obzvláště tuto výsadu, na které Maria zalíbení má největší. Kolik pokušení přemoženo, kolik metel trestajících odvráceno, kolik zázraků vykonáno tímto jediným projevem víry: *Maria počatá bez hříchu*, anebo touto modlitbou tak prostou, tak dojemnou: *O Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří k Tobě se utíkáme!* Rozpomeňme se na peníz zázračný, na arcibatrství Panny Marie vítězné a štědré dary svaté od Církve udělené účastníkům škapulíře neposkvrněného početí.

Vyplňme tedy přání naší Matky velebné, a vzmě, co bychom učinili, aby od nás a od jiných oslavována byla tato první ze všech jejích výsad. Čím více jevíti se budeme jejími dítkami oddanými, tím více zakusíme účinků její něžnosti mateřské. Poslední den se blíží. Brzy udeří hodina strašná, kdy odpovídati budeme za tolik povinností, za tolik prostředků spasitelských, běda! a za tolikero nevěrností! Kdo nás chrániti bude v té chvíli úžasné? Blážen jest kněz, jemuž bude možno říci s důvěrou k matce svého soudce: „Mluvil jsem pro tebe, o Maria, mluv ty nyní pro mne; obhajoval jsem tvou čest, obhajuj Ty nyní mou spásu; miloval jsem Tebe, snažil jsem se, aby též jiní Tebe milovali; zachraň mě.“

Zasvěť se opět Marii a umíš si jednati horlivě, rozšiřovati pečlivě pobožnost k početí neposkvrněnému.

Obsah stručně opakován.

I. *Naučení, jež v sobě drží výsada neposkvrněného početí.* Všecko nám hlásá ošklibost hříchu, cenu milosti, touhu po dokonalosti. — Bůh hřích tak nenávidí, že jediný hřích nejnepatrnější, byť i byl hned smazán, byl by překazil veliké úmysly, jež Bůh k Marii odnášel. — Aby ji vyznamenal nade všechny tvory, dává ji milost přede vším, tuto milost klade nade všecko; milostí touto nahrazuje všecko. Tak Bůh smýšlí o milosti; a já co smýšlím? — A Maria kterák si vážila milostí peču-

jit, aby ji zachovala, horlic, aby ji přivedla ku platnosti? Neměla čeho se báti, a přece prostředkův užívala. Já báti se mám všeho a přece vrhám se do nebezpečí. — Bylo jí potřebí takové svatosti, aby Slovo vtělené nositi mohla ve svém životě; zdaž není totéž člověčenství posvěcené, jež já činím přítomným na oltáři, jehož já se dotýkám svýma rukama, jehož já požívám?

II. *Výsada neposkvrněného početi pramenem jest požehnáni těm, kteří je ctí.* Maria může všechno, a nic nám její lásku tak nemůže získati jako naše horlivost, jakou ctíme výsadu jí tak drahou a milou. Přejí si velice, abychom jí pomáhali zaplatiti dluh vděčnosti, kterou jest povinna za dobrodiní tak veliké... Též uvažme, kolik pokušení přemoženo, kolik zázraků dosaženo tímto vzýváním: O Maria, počatá bez hříchu, pros za nás, kteří k Tobě se utíkáme.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XXIII. O slavuosti neposkvrněného početí Marie Panny.

Konajice dnes slavnost neposkvrněného početí Marie Panny hledíme s úctou a podivením ku sv. Panně, ježto vši poskvrny hříchu prosta, život v nevinosti trávila až do skonání. My ostatní lidé počati a zrozeni jsme byli v hříších (srv. Žlm. 50.) i ačkoli na křtu sv. od hříchu prvotného jsme byli očištěni a rouchem čistoty, nevinosti ozdobeni, nicméně hřešice, opět ztrácíme tento drahý klenot, roucho nevinosti, pozbýváme milosti posvěcující. Tak by nemělo býti; všickni měli bychom zachovati milost i jako Maria po cestách přikázání Božích kráčet. „Toté zajisté vůle Boží posvěcení vaše.“ (I. Tes. 4, 3.) K tomu nám Bůh dostatečných prostředků poskytuje. Mnozí jsou prostředkové jak zachovati čistotu srdce, z nichž některé hlavní chceme dnes uvažovati.

Karel IX. král franc tázal se kdys slavného básníka vlašského Torquata Tassa, kdo by byl nejblaženější? Bohomyslný Tasso bez rozpakův odpověděl: „Bůh!“ — „A kdo po Bohu?“ ptal se dále král. — „Jen,“ dí na to básník, „kdo jest Bohu nad jiné podobnějším, světlejším.“ Však na tu otázku dávno již sám Pán Ježíš odpo-

věděl, v kazání na hoře řka: Blahoslavení čistého srdce, nebo Boha viděti budou. (Mat. 5, 8.) A kdo jsou čistého srdce? kteří mají srdce všech zlých náklonností a žádostí prosto, kteří nižádným těžkým hříchem Boha neurazili, kteří roucho, ježto na křtu sv. obdrželi čisté zachovali a bylo-li hříchem poskvrněno, slzami kajcnosti omyli. „Blahoslavení, kteří přikázání Boží plní a činí spravedlnost.“ (Žlm. 105, 3.) Odměna jejich jest časná i věčná. Lidé čistí, majíce ducha hříšnými vášněmi a náruživostmi nezkaleného, jasného, Boha již zde lépe a dokonaleji poznávají a v něm se těší jako andělé čisti, blažení na zemi; jedenkrát pak budou tváří v tvář Boha patřiti a z toho se všemi nebeštany nemírného blahoslavenství vážiti. Tak blahoslavení jsou svatí a světice Boží, o nichž sv. Jan (v Zjev. 7, 9.) píše: „že stojí před trůnem Beránka, oblečeného v roucho bílé, palmy v rukou majíce.“ Tak blahoslavena jest Maria, ježto bez poskvrny hříchu počata, nevinnost, čistotu srdce zachovala po celý život a proto koruny věčné slávy dosáhla. Chceme-li jako Maria a všickni svatí býti tak blahoslavení a do nebe se dostat, musíme po téže cestě nevinosti a čistoty kráčet, a pakli jsme ji opustili, musíme opět na ní se vrátiti a přičiniti se, abychom jedenkrát předstoupili v rouše nevinosti před soudnou Stolicí Boží. „Blahoslavení neposkvrnění na cestě, kteří chodí v zákoně Hospodinově.“ „Zlořečení, kteří se uchylují od přikázání tvých.“ (Žlm. 118, 1, 21.) A přece se tak mnozí uchylují, přikázání Boží přestupují. — „Očišťujme se ode vši poskvrny těla i ducha, dokonávající posvěcení své v bázni Boží.“ I. Kor. 7, 1. Než těžete se m. kř. co činiti, abychom po cestě přikázané stále kráčeli, hříchů se uchránili a srdce čisté si zachovali. Tři jsou hlavní prostředky, abychom čistotu srdce zachovali a sice: *báti, bojovati, modliti se.*

1. *Bďte.* Bůh chce, aby všickni lidé spaseni byli, nebe dosáhli. (I. Tim. 2, 4.) Než na cestě spasení jsou mnohé překážky a obtíže. „První jest brána a úzká cesta, která vede k životu.“ (Mat. 7, 14.) Mnozí jsou nepřátelé, kteří obmýšlejí naši zkázu, úklady činí našemu spasení Svět nás láká svými statky, důstojnostmi a rozkošemi. Dábel jako lev řvoucí obchází. (I. Petr 5, 8.) Nejhorší pak náš protivník jest, kterého nosíme v sobě. „Jeden každý bývá pokoušen, jsa od své žádosti zachvácen a přilouzen.“ (Jak. 1, 14.) Tělo žádá proti

duchu a duch proti tělu. (Gal. 5, 16.) Tento nepřítel, jenž všudy jest s námi může v neostraženém okamžiku snadno v záhubu nás strhnouti. Ježto nám tolik nepřátel hrozí, máme se čeho báti. — Bojí-li se hospodář, aby se zloději nevloupali a ho neokradli, stále se má na pozor, bdí úzkostlivě, tím více musíme my bdíti, ježto jsme za jedno tak mnohými protivníky obklíčeni a za jedno zde běží o věci důležitější a dražší než jsou peníze a pozemské statky, t. o nevinnost, čistotu srdce a spasení duší. — Proto nás napomíná Spasitel: „Bděte, abyste nevešli v pokušení.“ A sv. Pavel nám výstrahu dává: „Kdo stojí, hleď aby nepadl.“ (I. Kor. 10, 12.) Nechcete-li m. kř. o drahý poklad nevinnosti a o své spasení přijíti, tedy bděte, abyste nebyli od nepřítele přelstěni a o nebe připraveni. „Bdi duchem, nikdy nedřímaje, buď opatrný jako had a beze lsti jako holubice.“ Sv. Ignac: „Bděte nad skutky svými, abyste neopustili, co jest přikázáno, aniž se toho dopustili, což zakázáno. Bděte nad svými myšlenkami a žádostmi, aby vás nesvedli k hříchu, bděte nad svým srdcem, aby se nedostalo v moc nepřítele, bděte nad svými smysly, aby ve věcech hříšných neměly záliby.“ „Opřel uši své trnům, neslyš jazyka zlého a ústům svým udělej dvěře a zámky.“ (Sir. 28, 8.) „Nikdo z nás nechťj usnouti, nikdo nebuď líný v konání ctnosti; nebo ne spicím se království nebeského dostává, alebrž v rozkazech Božích pracujícím a bdícím.“ (Sv. Jan Zlatoústý)

2. *Bojujte.* Veliké bdělosti jest nám potřeba, poněvadž ustavičný jest nám boj a žádný pokoj. „Co mám jiného na světě, leč stálý boj proti nepřátelům. Pokud na světě živi jsme, bez kormoucení a protivnosti býti nemůžeme. Sotva že jedno pokušení odchází, již druhé nastupuje.“ (Bl. Tom Kp.) Proto třeba na světě bojovati. Bez boje není vítězství a bez vítězství není odměny. „Žádný nebude korunován, leč by řádně bojoval.“ (II. Tim. 2, 5.) Bez boje není možno přemoci pokušení, nevinnost, čistotu srdce zachovati a nebe dojíti. „Ty, jenž o život věčný se ucházíš, nelekej se tedy pokušení.“ — „Pokušení mítí nežádej, ale když přijdou, hotov se k udatnému boji.“ (Frant. Sal.) Znáte zajisté m. kř. nepřítele, proti kterémuž vám bojovati jest, t. svět, zlého ducha a tělo neb vlastní žádostivosti. Lákadla ďáblová nikdo se nestrachuj, nebo „může

tě nepřítel pokoušeti; však na tobě záleží, chceš-li svoliti, neb se mu protiviti.“ (Sv. Bernard.) Svět přemůžeme, když ho nebudeme milovati, ani těch věcí, které ve světě jsou. (I. Jan 2, 15.) Tělo pak zlé žádosti musíme krotiti křižovati. „Kterí jsou Kristovi, tělo své ukřižovali s hříchy a žádostmi.“ (Gal. 5, 24.) Toť ovšem není tak snadné; nebo „království nebeské násilí trpí a jen, kteří násilí čini, uchvacují je.“ (Mat. 11, 12.)

3. Než jakkoli v pokušení vítěziti není snadno, přece není docela nemožno; ano usnadňuje se Božskou pomocí a milostí; nebo moc v nemoci se dokonává. (II. Kor. 2, 9.) „A ten, který dává chtění, dá i zajištění i dokonání; Bůh dává svou pomoc těm, kteří za ni prosí.“ Tudíž třetí prostředek k zachování nevinnosti a čistoty srdce jest modlitba. Bděte a *modlete se*, abyste nevešli v pokušení, di Spasitel a naučil nás modliti se: „Neuvoď nás v pokušení“ (Luk. 11, 4.) t. j.: Když vám pokušení nastane, prostě a Bůh pomůže, neboť ujistil nás, „začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, dá vám.“ (Jan 14, 15.) Byť i nepřátelé sebe byli mocnější, s pomocí Boží je přemůžeme. Když Bůh s námi, kdo proti nám? (Řím. 8, 31.) Všecko mohu v tom, kterýž mne posilňuje. (Fil. 4, 13.) „Nema tedy kdo klesne, žádné výmluvy, poněvadž modliti se opomenul; nebo, kdyby se byl modlil, nebyl by přemožen.“ (Sv. Lig.) Aby pak modlitba naše spíše byla vyslyšena, utíkejme se k Marii, ježto jako matka Kristova mnoho může u svého Božského Syna, a jako dobrotivá matka naše neoslyší nás, když ji budeme vzývati, takže její orodováním zvítězíme nade všemi nepřátely jako sv. Frant. Sal. dobyl slavného vítězství nade všim pokušením.

Dnešní slavnost platí blah. Panně, ježto pro svou nevinnost a čistotu srdce stala se matkou našeho Spasitele. Jak bychom ji mohli lépe a důstojněji ctiti než budeme-li se snažiti, abychom čistotu srdce, to roucho nevinnosti, ježto jsme na křtu obdrželi, zachovali. Nuže kř. učíte pevné předsevzetí, že chcete všech vhodných prostředkův užívati, abyste povždy před Bohem v nevinnosti kračeli. Bděte stále, abyste nevešli v pokušení; modlete se, aby vám Bůh svou milostí přispíval k vítězství, by se nám s Marií dostalo koruny slávy, Amen.

Trnová koruna.

Historický román
od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

VI.

„Musíme zahrnouti tudýhle v levo! Hlavní silnice jak se mi zdá odtud nedaleko! Nejlépe učiníme, budeme-li se držeti neustále tímhle směrem!“

Muž, který tato slova pronesl k mladé své družce, byl oblečen v prostý šat lužického sedláka. Šli zvolna, zdálo se, že dívka či žena nějak již neruže. Průvodčí její měl zraky všude, před i za sebou a kolem se opatrně, skorem až úzkostlivě ohlížel. —

„Do Žitavy přec již nebude daleko! Nalezneme tam krajany, poskytnou nám přístřeší, útulek!“

Muž při těchto slovech upřel oči do dálky, kde zdálo se, že zapadajícím sluncem lesknou se kostelní věže. Několik okamžiků se tak dívaje v před zakýval potom několikrát hlavou a opět se tak zahleděl k vrchům, jejichž temeny jakoby roztavené zlato se bylo rozlilo.

„Není možno! Musíme býti na pravé cestě! Vždyť jsem touhle stranou jel několikrát. Táhle as musí ležeti Budišin, před námi Žitava! Není možná, abychom byli zabloudili. Dne jest již na mále. Není pomoci slečno; musíme dále!“

Dívka po boku mužově nepromluvila slova, ruce měla jakoby na prsou sepjaté a zahalené vybledlým, zamedralým šatem.

A šli zase dobrou hodinu. Slunce bylo již před chvílí zapadlo. Nepotkali nikde človíčka; nikde nebylo ani vesničky. A kde někdy vesnice stávaly, černaly se rupy s ohořelými kmeny. Však si takový kraj lehounce dovedete představit, kterýmž kříž na kříž protáhly císařské a švédské či saské regimenty.

Muž se rozhlížel nyní kolem ještě úzkostlivěji. Hůl, o níž se dosud opíral, odhodil stranou, levicí vyňal ze spoda šerkového kabátce bambitku a mečem, jež měl taktéž ukrytý pod svrchním šatem, opásal se zevnějškem.

„Musíme slečno ještě více v levo! — Táhle se mi zdá, že mezi stromovým vesnicí. Pod širým nebem zůstatí nemůžeme. Půda vlhká, noc bude chladná. Jen nějakou chvíli ještě strpení.“

A potom se pustili oba travnatou ce-

stou, kde mezi zahradami šedaly se doškové střechy. V předu dědiny stálo několik štíhlých topolů. Na pokraji ve vsi ozval se štěkot psí, věstící, že tu opravdu přebývají lidé. Tenkrát bylo mnoho vesnic, v nichž živé duše by nikdo nenalezl. Obyvatelé buď uprchli do lesů, buď byli pobiti, buď pomřeli hladu.

Psi utichli však okamžitě. V chalupách či ve statcích je zakřikli, zavolali zpět, zabouchli dveřmi, přirazili je a vrata opřeli závorami.

Průvodčí mladinké ženštiny se u prvního stavení zastavil. Bylo dosti rozsáhlé, ale nizounké, ohrada kolem dřevěná, stěny taktéž dřevo na dřevě, tu a tam poházené lepenicí, v oknech všude okenice a na dvoře ticho, jako by tu byli duchové. I psi se choulili na zápraží ke svým boudám. A tak bylo po celé dědině.

Příchozí zabušil na dvěře. Nikdo se ani neozval. Potom promluvil po německu; ale dosud mu nikdo ani neodpověděl. Pak začal po česku. Na tahle slova objevila se v okně bílá hlava, zdálo se, že hospodářova a za několik okamžiků ozvaly se na zápraží kroky.

„Ani tak pro sebe jako pro tuto slečnu prosím vás o nocleh!“

Hospodář prozrazoval prvním pohledem dobrou slovanskou duši. Byl to bodrý Lužičan.

„Vítám vás pod náš krov! Pojdte jen dále! Dáme vám co máme!“

A dali jim ve statku opravdu co měli, mléko, sýr, chléb. Byli by ze srdce byli poskytlí více; ale nebyli s to. Ještě že měli tohle. Smluvili se mezi sebou dosti dobře, hospodář s nocelníkem — rytmistrem Jiřincem a žena s dětmi s mladou dívkou — Andělkou. A spřátelili se brzy, jako by se byli ode dávna vídali.

„Už bez otce — bez matky? A tak v cizím kraji! Vidíte vy děti! Nedej Pán Bůh, abyste se musili čehos podobného dočekati! Ani bych pokojně v hrobě spáti nemohla. Nesmím si na to ani pomyslit.“

„Však maticko za vás i tatíčka modlíme se den jako den, aby vás Pán Bůh nám na dlouhá léta ponechal.“

A hezounka dívčinka přitulila se ke své rodičce jak mohla nejtěsněji.

„Co máme v těchhle smutných časech, milá panno, než radost ze svých dětí? — Kdyby nám jednou tyhle nebyly k potěšení, kdo pak by jiný mohl býti! Mohou se arci také zvrhnouti! Nač se člověk nejvíce těší, často opláče.“

Hospodyně dívčinku pohladila po vláskách a tvářích.

„Že jste nám poskytli přístřeší, Pán Bůh vám stokrát i na dítkách odplatí. — Dnešek vám štěstí přinese na všecken příští čas!“

„Abyste panno vzácná dobře prorokovala.“

„Po letech si na dnešek vzpomeneš!“

„Aby to Pán Bůh s Rodičkou Boží dal!“

„Vy také Rodičky Boží ctitelé!“ Já myslila, že všude v těchhle krajích má dítky nevlastní. Všude ji tupí, všude jméno její v hanu dávají. Mezi vojskem, ve městech i vesnicích.“

„My se staré víry držíme panno ctná. Matku Boží co den třikrát vzýváme. Poslechněte! Zvoní klekáni. Klekněte děti, sepněte ruce a hezky nahlas: Anděl Páně.“

Hospodář také náhle umkl, ani nedopověděl, co měl na jazyku.

Andělka se přidružila k těmhle prostým, dobrosrdečným lidem také se svou modlitbou. I Jiřinec sepnul ruce bezděky a zdálo se, že rty jeho taktéž šepotají takřka nevolky: „oroduj za nás svatá Boží Rodičko!“

„Slyšeli jste někdy lidé milí o Staré Boleslavi? Leží zrovna uprostřed české země,“ zahovořila Andělka, když byl zvonek návší doblabolil i „odpočívajte v pokoji!“

„Jak bychom neslyšeli? — Povídej muži sám!“

„Nejen slyšeli panno drahá! Já ve Staré Boleslavi byl. Jen se podívejte támhle nad postel! Znáte ten obrázek?“

Nad čistě vystlaným lůžkem visel opravdu obrázek staroboleslavské Rodičky Boží. Ale byl už zašlý, visel tu asi už hezká léta.

„I v takové dálce tě Matičko svatá nalézám?“

Andělka sepjala podívením ruce. Sám Jiřinec nemohl se ubrániti myšlence, jak že až sem, přes hory, mohl se ten obraz dostat.

„Snad z blízka panno odtamtud?“

„Máme tam tak tři hodiny. A jak tys se octl až ve Staré Boleslavi?“

„Byl jsem tenkrát ještě svobodný, o něco mladší než vy pane. Nebožka matka se těžce roznemohla. Hledali jsme pomoc, kde jsme jen o čem slyšeli. Zkusili jsme všechno, kde jen kdo co radil, a nic platny nebyly všechny prostředky. Tenkrát panoval všude ještě pokoj; o vojnách nebylo nikde ani slychu, leč v tureckých zemích. V Praze měla býti korunovace a ze zdejšího okolí mělo několik sedláků v našem kroji také

s pány stavy do Prahy holdovat. Řada přišla také na mne! Co platno bylo, že matka těžce stonala, co platno, že hospodářství hynulo, co platno, že tu zůstane samojediná! Já se musil obléci v nejlepší šat jako ku svatbě a z Budišína jsme se pustili do Čech. Co jsem v Praze při té korunovaci viděl, nelze vypovědět. Ještě mi dnes jde z toho hlava kolem. A povídám-li o tom dětem, zdá se mi samotnému, jakobych pohádku vypravoval. Ale netěšilo mne při tom nic; kudy jsem šel, všude jsem myslil na domov. Ani pítí ani jídlo mi nechutnalo. A měli jsme všeho dost. Páni stavové neškoudlili. Nazpátek jeli jsme malým městečkem; říkali, že prý byl v něm sv. Václav vlastním bratrem zavražděn. Městečko se hemžilo zástupy lidstva. Ve velikém kostele hlava vedle hlavy. Byl prý to kostel Panny Marie. V kostele bylo kázání o mocné přímluvě staroboleslavské Rodičky Boží. A bylo po kázání; už i slavná, veliká mše chýlila se ku konci, lidé se z kostela poznenáhla ztráceli, já se odtamtud však nehýbal. Ani se mi přes práh nechtělo. Potom jsem si koupil za groš tenhle obrázek na památku. Když jsem se potom sháněl po krajanech, nebylo o nich ani zmínky; odjeli prý před dobrými dvěmi hodinami. Já se vracel do domova samotem. A pokud jsem viděl staroboleslavské věže, každou chvíli jsem se ohlédl, jakoby mne tam cos táhlo nazpátek. A když jsem přišel do svého domova, ani pomyslit si nemůžete, jak mi bylo, zdali ještě matku živou uvidím, či zdali ji budu muset navštívit na hřbitově. Stajil se mi v prsou až dech! A což tomu řeknete?“

Hospodář na okamžik umkl; zdálo se, že se k poslední nějak zajíkal, bezpochyby že pohnutím.

„A což tomu řeknete, já večerem tluku na dvéře a kdo mi přichází otevřít?“

„Babička tatičku!“ dvě děti za otce odpověděly; zajisté že tenhle příběh už slyšely od něho nescíslněkrát.

„Arciťže; vaše babička to byla, jakoby jaktěživa nebyla stonala. Ať je tomu jak chce, od těch dob staroboleslavské Rodičce Boží věnuji každodenní vzpomínku. Byl jsem tam ještě dvakrát. Ale za těchhle nepokojných časů není možná! Až dá-li Pán Bůh svatý pokoj a dočkám-li se toho, přece bych se tam ještě jednou rád podíval.“

„A mne byste tatičku vzal s sebou!“

„A mne také.“

„Vezmu milé děti. Jen prostě Pána Boha, aby nás všeho zlého zachoval.“

Hospodář umkl. Rytmistr Jiřinec měl

ruce přeložené přes prsa, hlavu skloněnou ke hrudi, jakoby byl pohroužen v myšlénky. Ale neušlo mu z tohotole prostinkého vypravování ani jediné slovo.

„Hleďte lidé dobří! Za tu vaši úctu, lásku a vděčnost k Matce Boží staroboleslavské, přichází k vám sama, uchyluje se pod váš krov, ve váš příbytek, aby vám přinesla všecko štěstí, Boží požehnání.“

Hospodář, hospodyně i dítky se jedním rázem na mladou dívku, jejíž slovům nerozuměli, podívali.

„Tys se mne prvé ptal, znám-li já támhle ten obrázek? Nyní já se tě něco zeptám!“

Andělka sáhla pod šat, jenž měla dosud přehozený ramenoma a přes prsa, vyňala cos pečlivě zavinitého, sejmula závitku, sehnula hlavu, jakoby předmět nějaký líbala a potom pozdvihnuvši jakousi sošku přihnědlé barvy pravila: „Znáš-li pak tenhle obraz? Dobře se naň dobrý muži podívej!“

„Je to zrovna ten, co vystaven v Staré Boleslavi na hlavním oltáři! — Klekněte ženo, dítky! — Svatá Maria, matko Boží!“

Prostrannou světnici zavládlo opět na několik okamžiků hluboké ticho.

„Máte zde schránku, kde bychom tenhle poklad české země mohli ukryti — aspoň přes noc — pro všecken možný případ?“

„Budu na stráži u Maticky Boží celou noc sám! Buďte bez starosti panno šlechtná!“

„A zakryjeme ji, co u nás nejdražšího! Je to můj svatební šátek! Přijmete ho od nás?“

Hospodyně otevřevši javorovou skříň, rozvinula skvostný hedbávný šátek, zlatem kol do kola vroubený s nejkrásnějšími květinami uprostřed.

„A jak že v rukou vašich její obraz?“

„Bylo by to dlouhé, milý brachu, povídání. Však se někdy všeho dovíš!“

„Jsme-li jen pod tvou střechou jisti. — Budou nás asi stíhati. Mohli by nás přepadnouti,“ zahovořil náhle Jiřinec, jakoby se byl ze sna probudil.

„Pod mým statkem veliké sklepy, ještě z lepších časů, kdy nebožtík můj dědek vnařil. Jsou dlouhé, sluje přič na přič! Nevím sám, jak se táhnou daleko.“

„A kudy do nich vchod?“

„Ze síně. Už jsem sice železných dveří dávno neotvíral. Kdo nebyl nikdy dole musil by zablouditi. Já sám se nesmím odvážiti daleko.“

„Budeme dnešní nocí na stráži oba!

Ledacos si povíme, abychom nezdřímali. Vy slečno potřebujete odpočinku.“

„Dřív ještě Maticku Boží uctíme. Kdy tak vzácné milosti se nám dostane! Za živa už nikdy. Až dá-li Pán Bůh, jednou tam nahore.“

Hospodář, žena a děti klekli znova na kolena a začali píseň marianskou, slova proseb úpěnlivých, nápěv tesknobolný, tak jako by zvuky vši silou se draly z duše stísněné. Už to tak v povaze opuštěné, opravdu sirotčí haluze lužické na severu českých hor. I píseň světská dýše dumným, teskným duchem. Není divu! Lužice už byla tenkrát ostrovem, na němž několik tisíc vytrvalců, odhodlaných ke všemu a kolem něhož vlny zlé víří se až k oblakům; potrava ubývá dnem, pomoci odnikud a obyvatelé přece doufají.

Zdaž nebyly tyhle okamžiky nezměrné lásky a nejvřelejší pobožnosti i úcty nevýslovné, nejvýmluvnější odvetou za všechny potupy, za všecku hanu, za všecko rouhání, jehož se dostalo obrazu Rodičky Boží od těch dob, co ji z oltáře v staroboleslavském chrámu uloupili? — Byla-li včerejší bouře a pohroma, jež z čista jasna přišla na Hofkirchův regiment trestem Božím měrou nejvyšší, byl tenhle večer pod střechou lužického sedláka nejkrásnější smírnou obětí — očistou.

V prostorné jizbě kmitalo se již jen kahancové světélko na stole potaženém bělounkým plátnem. Okna pevně zatarasena a v rohu světnice seděli za poloušera dva muži, hospodář s noclehníkem pohroužení v tlumený hovor.

Andělce ustlali v komoře, kde bývali hosté, kteříž zavítali do zdejšího statku na pouť či posvícení. Dřímalo se jí to tu lehounce a pokojně. Vždyť ji tu přijali, ač ji neviděli jaktěživ, jako vlastní svou dceru. Takhle si neodpočinula ubohá, co opustila v Moráni Podubcův dvůr. A jaké sny ji obletovaly! Viděla v dáli staroboleslavské věže, zrovna tak jako když na pouť jezdívali, sotva že octli se na svahu od Klícan k Líbeznicům. Čím blíže přicházela, tím větší zástupy lidu vycházely jí vstříc. Už slyšela i staroboleslavské zvony. Kolem n táhly řady zelených lanců, po boku jejím krácel Slavík Damian, vítali jej starý otec s matickou, přišla jí v ústřety i Podubcova choť, která byla Andělce opravdovou matkou, nescházel ani Podubec, už se nemračil, podával jí ruku, prosil ji, zdali mu odpustí. Tak všecko se na ni jen usmívalo a všecko ji tak srdečně vřalo. A což teprv v tom

staroboleslavském nádherném chrámu, až postaví Maticku Boží na oltář a pan děkan jí i ženichu jejímu požeňná. Andělčin obličej se tímhle snem samou blažeností jen rozplýval.

A co Jiřinec? Ani si na něho ve snách dnes nevzpomněla.

Když včera k večeru majíc obraz Rodičky Boží, již pečlivě ukrytý prchala od stanů, kde Hofkirchovi rejthari i s panem plukovníkem nevěděli dozajista slouží-li císaři, či Švédům, či kurfiřtovi, napadlo jí, že rytmistra Jiřince, kteréhož čekala jistá smrt vojenským soudem, odvlékli svázaného k zavazadlům, zaměřila mezi vozy, svého zastance opravdu nalezla, provazy ztěžka rozvázala, musila použiti kordu, jenž čouhal z vozu a potom se k němu sehnula řkouc:

„Utec pane rytmistře. Jsi na svobodě. Za všechno, co jsi mi prokázal, budiž ti Pán Bůh odměnitelem!“

Rytmistr Jiřinec rozevřev oči a uctív, že provazy povolily, vzhopil se a uviděv před sebou Andělku, vrhl se jí k nohám se slovy: „Osvobodila jsi mne, a přec mne odháníš? Nyní teprv půjdu za tebou kraj světa! Musíš mi to Andělko dovoliti! Půjdu za tebou, i kdybys šla k těm zelencům! Doprovodím tě až k nim, dovedu tě k tomu tvému divnému ženichu a potom se vrátím a pustím se, kam mne oči ponesou!“

Andělka neřekla slova, Jiřinec vzal z vozu kord a bambitku, v nedaleké vesnici vyměnil si za svůj kabátec selskou halenu a od té chvíle neustoupil od ní ani na krok. Ušli as tak hodinu, když se strhla nad výšinami, jež opustili brozná mračna a rytmistru Jiřinci, když se ohlédl nazpět, přišel tak maně na mysl příběh ze starého zákona, jak Lot se ženou a dcerami utíkal ze Sodomy, když se otevřelo nebe a sypalo na město ohnivý, sirnatý déšť. — A také jej napadlo, těmi strážnými duchy, kteříž chránili čtyři sodomské spravedlivé, že je po boku jeho Andělka. A tak bezděky přikročil těsně až k ní, že skorem se zachvěla, proto že tu byli v širém kraji samotni.

Andělce v dřímotách úsměv kolem rtů ani nemizel. Svitem měsíce rozestřel se přibledlými líci nevyslovitelný půvab. A to všechno blahými sny. Těš se jen, těš tím milostivým snem! Nepotrvá ani do svítání. A potom zas ulehne na mladá bedra tvá skutečnost s celou svou tíží. Povídají staří, komu prý se o svatbě zdá, aby se chystal ku pohřbu. Do Staré Boleslavi z lužické země daleko, ženich na cestě každým okamžikem může přijíti o život. Zelení lancoši

jakoby naschvál připoutáni k lenošení s panem generalissimem. (Pokrač.)

Vánoce ve vsi.

I.

Aj, mdlého slunka zhasl kmit
a duši jímá svatý cit;
jí zvonů chorál hlásá již:
„že přišel Bůh k nám, zjitra zvís!“

Když dozněl souzvuk zvonů, Král
sám mluví k srdcím zde i dál;
dí k sobě stařec, muž i mlád:
Buď ctěna srdcem Boží Mát!

Noc kryje temnem kraj i ves;
však chýžky blaží slavný ples.
Viz kolem stolu dětí pět,
a s nimi otec, matka, děd.

Ač stříbrný již toho vlas,
ač dech se tají, slabne hlas,
tož přece v srdci oheň týž,
ač dlouho, dlouho plane již.

Vždy sice, než se zasedá,
vše k Bohu duši pozvedá;
dnes však i písní s vñoučátky
děd slaví spásy počátky.

„Dnes, dnes se Kristus narodil!“
Tak sbor ten zbožně zanotil;
a matka k slzám dojata,
ač chuda, teď jest bohata.

Jen skrovna tu pak potrava,
a prostná její úprava;
však drahým přece příkrmem
jest vánoční ta radost všem.

Než ký to zvláštní noční zjev?
co značí trouby hlas i zpěv,
jenž ozývá se dědinou?
Toť pastýř se svou družinou.

Prv u kříže se zastavil,
kdež lásku Boží oslavil,
pak od oken jde k okénkům;
tak vítá Krista chýž i dům.

Tu zbožná duše dědova
již rozepjala křídla svá,
a letí tam, kde pastýři
dnes sbory nebes v slávě zří.

Než večere se zavírá,
děd kuihu starou prostírá,

a slova blahá čte pak z ní
o Páně divném zrození.

II.

Proč kalí mračno nebes krásu?
Kde hvězd a lepé luny svít?
Že v stínu smrti svoji spásu,
že světlo s nebe čeká lid.
Proč půdu kryje led a sníh?
To duše svírá kletbou hřích.

Proč vichřice tak strašně ječí,
až jímá srdce hrůzný děs?
že Král se rodí mocný, věští,
tož peklo stená zlostně dnes.
Proč v chatkách světlo tu i tam?
To Betlém chudý svítá nám.

A duše prostá slavně plesá,
v níž víry světlo, lásky žár;
ač vichr dusí, noha klesá
přec chvátá dnes, kdo mlád i stár,
v ten stkvoucí jasný Boží stan;
neb blízko, blízko již jest Pán.

Kdy s věží sterých v srdce vznatá
proud zbožné touhy vine se,
když národy zve církev svatá:
„Ó pojdte, pojdte, klaňme se;“
když pěje v chóru velehrám:
„Dnes Kristus Pán se zrodil nám.“

Když veská svatyň jitřní slaví,
hle, okna její zdobí zář!
Vstup! viz ty věrné zbožné davy,
jak hledí k jeslím na oltář!
Již píseň touhy zněla dost;
vše mlčky čeká na radost.

Hle! půlnoc tu a trubka věští,
když v sínce honká dvanáctkrát,
že zrozen Kristus, naše štěstí,
že mizí kletba, starý řád;
i hned zní mocný varhan hlas,
a v srdcích lidu slavný kvas.

„Nám narodil se! veselme se!
nám narodil se Kristus Pán!“
A s písní výš se srdce nese,
z něhož je hříchů výhost dán;
ba srdce ztuhlá proniká
teď radost svatá veliká.

Již počal v rouchu bělostkvoucím
kněz tajuplné úkony;
hle, „Gloria“ již hlasem vroucím
tu pěje, hlásá se zvony,

zvěst letí přes pláň, hory, les;
„Teď pokoj s nebe k vám se snes!“

Hle, zástup zbožných na kolenou
zde čeká Boží lásky div;
v tu chvíli, svatou přeblaženou,
hle, v rukou kněze Kristus živ!
Toť Ten se tají způsobou,
jenž v plenkách kryl se chudobou.

Hned ruka v chladné srdce bije,
a hříšník vzdychá potichu;
však hle i krev, jež duše myje,
se zdvihá k nebi v kalichu:
to láska Boha nutká již,
jít z jeslí, nésti bolný kříž.

Proč trvá lid tu v zanicení,
proč ze svatyně nespěchá?
Aj čeká ještě svaté čtení,
tu schází dosud potěcha.
Zda's prostných slov kdy cítil moc?
Víš, jak se svatá slaví noc!
(Dokončení.)

Boj proti církvi.

*(Jakých prostředků užívají nepřátelé církve,
aby lid o viru připravili; jak si má tu věsti
duchovní správce?)*

Je prý to, jak liberální noviny se vy-
smívají, již modou jisté kasty lidí stále na-
říkati na vzrůstající se bezbožnost a mravní
zkázu naší doby; druhdy byl prý svět právě
takový. Nezaslouží si jistě názvu blouzní-
vého mravokárce, kdo bez obalu vyznává,
že duch našeho času pracuje úsilovněji, zbra-
němi ostřejšími a smrtonosnými než kdy
jindy, aby náboženská lhostejnost, obzvlášť
ale zjevné nevážení a pohrdání zjeveným
náboženstvím Kristovým stalo se heslem lid-
stva. Kdo by nepozoroval, jak houfně, zro-
vna epidemicky, zrůstá počet těch, kdo opo-
važují se tvrditi, že jest vira jako vira, že
na tom nezáleží, je-li kdo křesťanem, židem
nebo Turkem, náleží-li té neb oné nábožen-
ské společnosti, že i bez víry může býti
člověk rozšafným občanem. Kdo by neznal
lidí, kteří se tím ještě chlubí, že nemají ná-
boženství, beze studu prohlašující atheis-
mus za pokrok a vymoženost ducha. Stydělí
by se však, kdyby pohnutky a příčiny udati
měli, jež se přivedly až na rozhraní člověka
a zvířete; tu by se ukázalo, že pýcha u je-
dného, smilstvo u druhého, náboženská ne-
vědinnost u třetího, byly příčinou jejich ne-
věry.

Kdo by nepozoroval, že jest i lidí dost,

kteří o žádné jiné náboženství nezavadějí, jen o katolickém neumí leč s úsklebkem mluvíti a tento posměch jako jed po lžičkách, opatrně a chytře podávají těm, u nichž své apoštolské poslání provéstí chtějí, ohlašující, že oni nebojují vlastně proti žádnému náboženství, že i oni je mají, ale že středověké zpátečnictví potírají. — V čem záleží, jak někdy je jmenují, pozitivní náboženství? Jak vypadá ono? Jest to sladký oříšek, z kterého se dá všecko, každému dle chuti vyloupnouti, na kterém může si každý pochutnati, který není ani pro katolíka, ani protestanta, ani žida, ani mohamedána hořký. Ano, bojovati jest církvi Boží boj tuhý a mnohonásobný. Voltairovo heslo: „Ecrasés l'infame“ stalo se opět heslem světa, sotva že se vzpamatoval z ran, jež utrpěl v době všeobecné revoluce.

Nuž, kdo jsou ti protivníci a jaké zbraně jejich? Na pohled jsou to jen frakce, strany, z nichž každá si vede na svou pěst, dokud hladina pokojná a nebezpečí nehrozí, které ale dovedou v čas potřeby seřadit se rychle v nepřátelský šik. Jsou to strany, z nichž každá zvláštní svou zbraní vládne, zvláštních prostředků užívá, aby lid o víru připravila. Nejhorší a nejnebezpečnější prostředek, jímž nepřátelé křesťanské osvěty bojují, jest 1. *porušený, destruktivní tisk*, velmoc, před níž třesou se panovníci a vlády, jež trůny boří a jako rozpoutaný živel zaplavuje svět; 2. *agenti* ve službě novověkého liberalismu, vychvalující zboží pána svého na ulici a v hospodách; 3. *škola* tam, kde se jí nepřátelé církve katolické domohli a 4. *spolky*.

1. Papír snese všecko, pravdu i lež a má tu výhodu, že při tom není viděti tomu, jenž na něm psal, do očí, které by ho zajisté prozradily, je-li lhář, podvodník, pokrytec, mamič, svůdce aneb člověk poctivého, bezúhonného svědomí, čistého neb zkaženého srdce. Nejlépe se daří tomu, kdo umí řeč svou v uhlazená zahaliti slova, frásí plnou řeč o pravdě, kráse, dobru, svobodě, volnosti, rovnosti, bratrství, vlastenectví, národním právu, humanitě, občanské ctnosti atd., jak se jmenují všechna ta hesla, pod nimiž stáli a stojí tak mnozí protivníci, vůdcové svého lidu, apoštolové nových ideí a osvěty, kteří ale tak dlouho jen přátely lidu a na slovo vzatými vlastenci zůstávají, dokud z lidu tyjí, od něho ctěni jsou, dokud oklamáný národ neprohltne plány jejich.

Poněvadž tisk jest prostředkem tak mocným, byli by, řeknu, krátkozrací nepřátelé křesťanské osvěty, aby, any hráze

mu u nás a jinde vyzdvíženy jsou, neužili ho k zapuzení křesťanských ideí a k rozšíření ideí svých, nekřesťanských a proto i nemravních. A jak daří se jim dílo jejich, čeho jsou schopni touto strašnou zbraní, líčí rovněž tak učený, jako zbožný biskup Dupanloup, jenž Francii ovšem máje na zřeteli, píše: „Co za dnů našich dělá útoky bezbožectva mnohem strašnějšími, jsou hrozní prostředkové propagandy, kterýmiž vládne tisk zcela beztravně a kteréž dovolují mu, aby se všude slyšeti dával, aby působil na mládež s neocháblou pilností a vytrvalostí, ji v osidla svá zaplétal a tak až k posledním vrstvám lidu dosahoval. Velmi četné časopisy francouzské jsou s řídkými výjimkami protikatolické. Vůči stavu, v kterém se tisk nalezá, jsou náboženství a bezbožnost spolu v boji a sice v tomto postavení: nemnozí obránci stojí osamotněli zde a onde před průlomem a není jim dovoleno, aby si najali pomocníka, kdežto veliký počet časopisů a novin jednomyslně den co den odvažněji žene útokem nejen na papeže, ale i na Ježíše Krista a jeho evangelium, na celou církev a její duchovenstvo, na celé její učení, pomlouvami až na výsost nenávisťnými a zrádnými a to všude, každodenně, každého rána, ve všech dílnách, hostincích, kavárnách, krčmách, nádražích. A musíme dodat, že některé časopisy nejen proti křesťanství se odvažují, ale i na Boha samého sahají. Staré systémy materialismu a atheismu, které mohl člověk míti za mrtvé, obživují znova a mají své orgány v nynějším tisku a to i v časopisech, které se vydávají za konservativné. Takový jest periodický tisk v naší zemi,“ tím končí Dupanloup a my dodáváme: Všude, i u nás bohužel, kde ovšem tak daleko přec jsme nedospěli, aby dělníci, jdouce ráno do práce, drželi v jedné ruce svou snídani a v druhé časopis: „La Lanterne“, „La Revolution“, kde jest však přec dost živlů destruktivních, kteří tyjí z mozolů čtenářů svých. Jako ve Francii v poměru daleko větším, tak i u nás vycházejí na světlo velké knihy, brožury, časopisy všeho druhu: politické, zábavné, ilustrované, denníky atd. a v nich pikantní novinky, škanďální anekdoty, kněžská zrcadla, události z dávno zaslých dob pro naši dobu upravené, v kuchyni francouzské neb berlínské ohřáté, atheismem a nemravností okoreněné.

I u nás užívá se politických a sociálních otázek, ano i věd a um jako zbraní k bořivému dílu, — všeobecnému atheismu. Jak si povede katolický duchovní správce, jemuž přec nejvíc musí na tom záležeti, aby

nebořil špatný destruktivní tisk, co on tak pracně, obzvlášť za naší doby, v srdcích osadníků svých vystaví? Bude si snad nářikati na zkázu naší doby a se založenými rukama řádění tisku se dívati? Aneb bude zlořečiti těm, jež má spasiti? Maje napravovati, bude si stýskati, že jest svět zlý a že kdyby sám anděl s nebe přišel a kázal, nic nepořídí? Nikoli; neboť jestli nepřátelé náboženství užívají špatného tisku jako zbraní proti zjevenému učení Pána Ježíše, musí ten, komu svěřen jest poklad víry a komu uloženo, aby pokladu toho hájil a z něho rozdával, musí užiti zbraní opáčných, nesmí si všímati žádných neshod, chce-li poznati, co se na jeho osadě čte a jaký duch v jednotlivých obcích následkem čtení knih a veřejných i tajných brožur a listů panuje, nesmí šetřiti žádných obětí, aby dobré knihy, střizlivé časopisy a listy na své osadě rozšířoval.

Tento směr působení proti špatnému tisku nafižuje duchovním správcům též provinciální sněm pražský Tit. II., cap. 18., pag. 50.: „Pastores animarum in hac re non tantum bono suo exemplo fidelibus praeluceant, sed etiam verbis efficacibus eos et praesertim patres familias paterne doceant et saepe admoneant, ut ad salutem suam, suarumque familiarum libros fidei et morum integritati nocivos caute devitent, neque tales per domos suas haberi et lectitari permittant. Seditio porro et prudenter invigilent parochi, ne libri perversi ac praesertim parvi tractatus veneno pleni, quibus fidei contemptus et odium paratur, in gregem diffundatur sive per bibliopolas, sive per alios mercatores maxime emissarios, sive e bibliothecis, unde libri mutuo accipiuntur.“ — Též na noviny se nezapomíná v ustanoveních provinc. sněmu pražského: „Et quoniam ephemerides quotidiano suo commercio una cum rerum novarum nuntiis animos doctrinis variis imbuunt et quasi satiando implent, summa cura adhibeatur, ut eliminatis falsis et perniciosiis foliis ea potius habeantur et legantur, quae pietati veritatisque profectum parant.“

Celou kapitolu věnuje provinc. sněm pražský špatnému tisku a boji proti němu se strany katol. duchovního správce, a nečiní tak nadarmo. Každého skoro dne přijde t. zv. kolportér a aťsi už žid nebo křesťan, vždy židovsky drze představí se slovy: „Jsem zástupce firmy x. y., mohu něčím sloužit?“ A kdyby nebyl v tu chvíli odbyt, vyloží všecko literární mláto, jímž chce krmiti horlivé čtenáře krvavých románů,

jichž tajemný, pravidelně v pravou půlnoc, počínající děj se odehrává v některém jezuitském klášteře, připomíná že nepatrnou částku (30 kr. za dvouarchový sešit) jest zaplatiti a nadto, že čtenář a odběratel za nepatrný přírůstek 3 zl. obdrží jako premii obraz Rafaelovy Madonny, čistě na plátně malovaný s vkusným rámcem, ovšem až po ukončení díla, když 30 neb 40 sešitů zapraví. Dovoluje-li se, abych jiný dal příklad, posílají takové zboží poštou a po vypršení lhůty, kterou ta neb ona administrace k přečtení milostivě stanovila, víc ještě než drze upomínati a žádati peněz za to, čehož člověk si neobjednal a tudíž ani zpět vratiti povinen není, jestli to vše jest dovoleno a liberální doba naše nemá pro jednání takové námítky, bude zajisté též dovoleno katolickému duchovnímu správci, aby o křesťanském cvičení, jež v době adventní a postní se koná v každé obci zvlášť připomenul ku konci, že ty a ty katolické knihy vycházejí, že poskytují poučné a zábavné čtení, že se hodí pro jinochy, panny, matky, hospodáře, že to které dědictví kat. vydalo levnou a pěknou knihu. Katol. duchovní správce může promluvit s občanem, o němž ví, že si rád nějakou knihu koupí a upozorniti jej na zajímavé a vzdělávací čtení, jež „katol. tiskový spolek“ zrovna pro lid vydává, nebo na nedávno vycházející „Zábavné večery“ Pakostovy, na „Školu B. S. P.“ a „Zábavnou bibliothéku“ Mathonovu. Katol. duchovní správce může k tomu též přihlížeti, aby, pokud mu možno, podobné věci se kupovaly pro obecní a školní knihovny a není-li těch, aby se zařizovaly, jak též synoda pražská r. 1873 předpisuje, mluvíc ovšem více o knihovnách farních. Nejdůležitější však věci, na něž takřka nesmí duchovní správce zapomenouti, jsou noviny a kalendáře, jediné to ponejvíce čtení lidu. Právě proto však, že jediným čtením na venkově noviny a kalendáře jsou, musí katol. duchovní správce jim obzvláštní zřetel věnovati. Nechtěje se předmětu toho blíže dotýkati a vypočítávati noviny a kalendáře, jež lidu postačí a jež s dobrým svědomím mohou se odporučiti, ponechávám to volbě duchovních pastýřů starších a zkušenějších.

Takým as a mnohým jiným způsobem může ještě působiti katol. duchovní správce proti špatnému tisku, o němž budíž na tomto místě již dosti zmíněno, neboť, ač přemnoho se proti víře píše, přec ještě víc a víc pošetilejšího a rouhavějšího se proti ní mluvívá a to při každé příležitosti. (Pokrač.)

Podobenství a paraboly.

XVII.

Náboženství Ježíše Krista a srdce lidské.

Sv. Pavel přišel do Athén, města řeckého a prošel všechny tamější chrámy pohanské shledal, žeť není žádného z bohů v tehdejší světě pohanském známých, jemuž by nebyl postaven oltář, a že není oltáře, na němž by nebyla vystavena zvláštní modla. Jen jeden našel oltář, kdež nebylo ničeho leč tento nápis: „Neznámému Bohu“. Odtud vzal podnět sv. apoštol, aby shromážděným Athénanům ohlašoval jednoho pravého Boha a Spasitele Ježíše Krista. A mnozí z Athénanů na jeho řeč v jednoho pravého Boha a v Spasitele Ježíše Krista uvěřili. A ti všickni se radovali, že již znají posud jim neznámého Boha a Spasitele svého, pro nějž již napřed měli oltář, a že jsou odtud nejšťastnější. — Každé srdce lidské, dokud do něho nepřijde Ježíš Kristus se vším náboženstvím svým, jest takový oltář, kdež jest napsáno: „Neznámému Bohu.“ Trápíť se srdce pro hříchy své a rádo by od nich bylo vysvobozeno; ale neznám jest mu ten, jenž by od nich osvobodil. Jsouc nepokojno nadarmo k tisícovým obracím se věcem, aby bylo upokojeno; nařiká si, že mu schází a že jest mu neznámo, co by je v pravdě upokojilo. Cítíc, že jest povoláno k ctnosti, k milování Boha shledává se k ctnosti tak slabé a nestatečné, k milování Boha tak studené; ale neznámo jest mu, co by je posilnilo, co by je láskou rozehrálo. Touží po životě věčném; ale neznáma jest mu jistá cesta k životu věčnému vedoucí. Tím více se raduje, když poznává a přijímá Ježíše Krista a všechno náboženství Jeho. Raduje se, že již jsouc zbaveno všeho břemene hříchů pravý má pokoj, že již vítězí nad světem, tělem a ďáblem, že již jest nejblazeštější láskou Boží, i od kteréž jest milováno i kterouž samo miluje, že již okřívá nejlepší a nejjistější nadějí o životě věčném. Jestli náboženství Ježíše Krista to, což schází toužícímu, nepokojnému a trápícímu se srdci lidskému, čemuž již napřed jako něčemu neznámému, ale pořád očekávanému tam jest připraven oltář, čemuž pak ono tím dychtivěji se otvírá. Odtud pochodí, že toto náboženství tak v pokolení lidském se ujalo a že zůstává v něm nevyhladitelné.

Milost Boží posvěcující a ukonná neb činná.

Král měl syna, jež velmi miloval, a

jemuž nepřestával všechno dobré prokazovati, aby tím více si vážil lásky otcovy a si ji hleděl zachovati. Ale nevděčný syn baže po trůně královském, ztropil nepřátelské spiknutí proti otci svému. Otec král byl nucen vyslati sílu vojenskou proti synu zbůjňku stojícímu v čele ozbrojené strany své. Ač velmi rozhněván na syna nevděného, přece důtklivě prikazoval vůdci vojska svého, aby šetřil života synova. Králevic s buřičským vojskem svým na hlavu poražen, dal se na útěk. Utekl se do cizí sousední říše, kdež opuštěn ode všech přátel svých a zbaven všech peněz hynul bídou a hanbou. Ale dobrý otec záhy vypravil za ním služebníka svého, jenž by mu poskytl, čeho by potřeboval k zachování života svého. Slyše syn, že král otec s novým válečným nepřítelem, hlásil a podával se vůdci vojska otcova za spolubojovníka. Ale vůdce ho odbyl s tím doložením, že má od krále přísně zapovědění, od syna tak provinilého jakékoliv dobré služby přijímati, že mu nezbyvá, leč prve samému otci královskému se pokoriti a ho odprositi. Na tom se také konečně nešťastný princ ustanovil, a tím spíše navrátil se k otci, když byl od něho obdržel všechnu potřebnou pomoc na cestu domů. Ale teprv když byl sám otci vyznal vinu svou, a jej byl na kolenou prosil za odpuštění, otec jej objal v náruč svou, jej políbil, jemu vrátil všechny přednosti syna královského, od něho již rád přijímal všelikou službu dobrou. A pak tím více ještě otec na tom si dal záležeti, aby ničehož nezanedbával, čímž by syna zachoval v stálé věrnosti jeho. Zde se nám ukazuje dvojí rozdílná láska otcovská: láska, kteráž si v synu věrném stále zalibovala, kterouž syn nevěrný zcela ztratil, tak že až otec proti němu válčil a od něho žádné dobré služby nepřijímal, a kteráž syna odprošujícího objímala a líbala a jemu opět věrnému stále se naklonila; pak láska, kteráž činila dobře synu milovanému, aby tím spíše si zachoval první stálou lásku otcovu, kteráž syna, i když se byl nejhůř provinil, přece nechtěla zahubiti, kteráž mu činila možné, aby opět nabyl lásky první, a kteráž mu opět pomáhala nabyté lásky si zachovati. — První láska otcovská jest milost Boží posvěcující, kteráž ze zásluh Kristových člověku nejprve se dává na křtu sv., a ztratí-li se mu po křtu sv. těžkým hříchem, se mu navrácuje v svátosti pokání a kterouž jest člověk pořád čistý, svatý, milé dítě Boží a dědic království Božského. Druhá pak láska otcovská jest milost Boží úkonná neb činná, kteráž nejprve činí, aby se člo-

věk obrátil k Ježíši Kristu Spasiteli svému, a aby na křtu sv. obdržel milost Boží posvěcující, a kteráž pak křestanu pomáhá, aby obdržené milosti Boží posvěcující si zachoval, aby pozbude-li jí těžkým hříchem, jí pokáním opět nabyl, a aby v nabyté již zůstal až do konce.

Jak milé jest zastaviti se u rostliny celé čisté ode všeho rezu, ode vši plísně, ode všech mechů a lišejníků, kteráž nic se nezdržuje u vzrůstu svém se žene vzhůru výše a výše, kteráž obcerstvuje oko naše nejživější zeleností lupení svého, kteráž nás vítá líbeznou vůní svou, kteráž nás nutí obdivovati se slíčně malovaným a uměle vytvořeným květům jejím, kteráž nás pak i oblažuje sladkým chutným ovocem svým! A co dělá rostlinu tak čistou, živou, tak krásnou, tak milou, tak užitečnou? To dělá vnitřní míza neb šťáva, kteráž ze země úrodné skrze kořeny táhne se do rostliny, a tam se rozlévá po všech částech jejích. Ta činí všecku rostlinu tak čistou; ta jí dává všecken život, ji kráší nejskromnějšími a nejemnějšími květy, ji naplňuje nejlíbeznější vůní, ji obohacuje nejhojnějším a nejsladším ovocem. Ale nesmíte rostlině scházeti, co shůry přichází; nesmíte jí scházeti vláhu, teplo, světlo. Jak to schází, již hned proud živící šťávy v rostlině se zaráží, se tratí, i všecken vysychá. A již rostlina bledne a vadne; již se jí chytá rez a plíseň; již přestává voněti; již s ní padá ovoce nedozralé. — Co jest šťáva v rostlině, to jest posvěcující milost Boží v duši. Posvěcující milost Boží přýští se z nejúrodnější země zásluh Kristových, a ta teprv v duši nový činí život — život lásky Boží, jak praví sv. apoštol: „Láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž dán jest nám.“ Řím. 5, 5. A odtud duše kráší a obohacuje se samými bohumilými ctnostmi a skutky. Ale jako jest rostlině třeba světla, tepla, vláhy, tak i duše, aby si zachovala život posvěcující milosti Boží, pořád také potřebuje milosti Boží činné, bez níž byloby marné všechno samotné přičinění lidské, čemuž přisvědčuje sv. apoštol Řka: „Ani ten, kdo sází jest něco, ani ten, kdo zalévá, ale ten, jenž vzrůst dává.“ I. Kor. 3, 8.

K. Otman.

DOPISY.

Z Budějovic, v měsíci prosinci 1880.

Krásný a památný den nadešel našemu semináři v první neděli adventní, kdy Jeho

Exc. nejdůstojnější pan biskup náš Jan Valerián Jirsík, uděloval nižší svěcení pětadvacetí alumnům třetího ročníku zdejšího ústavu. V den, kdy církev nastoupila nový rok svůj, nastupovali i oni v nové povolání své zasvěcující své služby Pánu všehomíra v čas, kdy církev srdce milionů dětí svých rozněcuje blahou nadějí Jeho příští. Posvátné obřady konal veledůstojný pastýř náš spůsobem dojemným, a vážnost okamžiku zvýšil krásný zpěv choru, kde pěvecký sbor bohoslovců při mši sv. zapěl Stehleovu mši „Salve Regina“ s příslušnými vložkami, jež zvláště dojemně na nás působily ve chvíli, kdy v hustých řadách přistupovali svěcenci k trůnu světitelovu obětující mu planoucí svíce, a pak když v době přijímání z rukou staříckého v pravdě apoštolského kmeta biskupa, přijímali Tělo Páně. Dojem okamžiků těch byl úchvatný a zajisté v živé upomínce zůstal nejen svěcencům, ale i četnému obecenstvu, jež přítomno bylo církevnímu výkonu čteným počtem v seminářském chrámu Páně sv. Anny. A upomínka ta sílíti zajisté bude nové sluhý Nejvyššího i v dobách pozdějších, až nastoupí posvátný úřad kněžstva novozákonního, by vždy v práci na vinici Páně spásonosným ideám sv. evangelia sloužili. Jen jedním přáním loučíme se s nimi, by ta rosa nebes, po níž tak voláme v čase adventním i požehnaně splynula v srdce jejich a Bůh, církev a vlast jednou v nich nalezla horlivé a nadšené služebníky. Zdař Bůh.

KRONIKA.

Z Prahy. (Úmrtí prof. nábož. při akademickém gymnasiu P. Vojtěcha Neumanna.) Od jednoho z vděčných žáků záhy zesnulého kněze píše se nám v tento rozum: Jsem přesvědčen, že nikdy nezmizí nám z mysli slova, jimiž loučil se s námi milý náš katecheta a professor češtiny dp. P. Neumann, v březnu, na počátku lonského družného běhu, odebíraje se pro churavost na roční dovolenou. Zdálo se nám, že slyšíme slova pečlivého otce, jenž maje nastoupiti jakousi cestu loučí se se svými dětmi těše je sladkou nadějí, že jej opět brzy uvidí, zdálo se nám, že jsou to slova — umírajícího otce, naposled synům svým ze smrtelného lůžka žehnajícího. „Na shledanou, drazí moji jinochové studující, bude-li mi dopráno po jakémsi čase k vám se navrátiti; vzpomínejte a modlete se za mne, jako já budu se modliti za vás. Vůle-li Boží jest, abychom se shledali — až na světě onom —

dejž Bůh i tam šťastné shledání“, — tak volal k nám loučící se a hojné slzy prolévající učitel. A hle; uplynulo od té doby devět měsíců a již víme určitě, že to byla slova otce umírajícího. V pátek odpoledne dne 26. list. došla sem smutná zvěst z Únoště, kamž se byl milený náš učitel k vůli svému zotavení odebral, že toho dne o 11. hodině odebral se důst. p. P. Vojtěch Neumann na věčnost. — V Pánu zesnulý narodil se dne 22. dubna roku 1838. v Šobíně v Čechách. Po dokonání studií gymnasijských vstoupil do rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou a dne 27. července 1862 byl vysvěcen na kněžství. Poněvadž pak bylo touhou zvěčnělého věnovatise mládeži, studoval po vysvěcení na filosofické fakultě, brzy se stal supplujícím a r. 1863 skutečným professorem při c. k. akademickém gymnasii v Praze, kdež po sedmnácte let velmi blahodárně jako katecheta a učitel češtiny působil. Ale následkem horlivého a svědomitého plnění svých povinností upadl v těžkou nemoc, kteráž jej přinutila v březnu t. r. na jakousi dobu úřadu učitelského se vzdáti. Rozloučiv se slovy dojemnými v gymnasijsní kapli pronešenými s pp. professory a se žáky, odebral se do Únoště, aby v kruhu starické své matky, bratří a příbuzenstva nabyt nových sil k dalšímu působení. Než choroby stále přibývalo, až po devítiměsíčné traplivé nemoci povolal si jej k sobě Pán dne 26. listop. o 11. hodině dopolední. — Netřeba zajisté o tom šířiti slov, že zpráva o úmrtí jeho velikým žalem naplnila všechny, kdo měli s ním za živa nějakého společenství. — Církev, zejména řád křižovnícký ztratil v něm nadšeného hlasatele nauky Kristovy, zbožného dělníka na vinici Páně, kněze vzorného; sbor professorský ztratil laskavého soudruha; žáci svědomitého a velehorlivého učitele, upřímného přítele, otcovského rádce, štědrého dobrodince; kdož jej znal, rozšafného přítele; vlasti upřímného svého syna. Mám snad výroky tyto odvodniti? — Nebudu se o tom rozepisovati, ale zamlčeti nesmím, že zvěčnělý pro své ctuosti a zásluby jako duchovní byl členem představenstva konventu křižovníckého, že byl jednatelem jednoty svatovítské, členem výboru dědictví sv. Prokopa; že ve sboru professorském dbáno velice na jeho mínění, že zemřel téměř jako obet svého povolání, že sytil lačné a potřebné odíval; že na důkaz své lásky k vlasti byl členem musea království českého a spolku historického, že byl horlivým podporovatelem podniků vlaste-

neckých, že všechna jeho slova k tomu se nesla, aby ve svých žácích roznítil lásku k Bohu a vlasti! Že zvěčnělý velice milován byl, to nejlépe poznati lze z okázalého účastenství při pohřbu, jenž se konal v Únošti, v pondělí dne 29. listop. způsobem tímto: Když byl zavítal o půl 11. hodině vys. důst. p. dr. Šchöbl, velmistr řádu křižovníckého s červenou hvězdou, provázen jsa četnou asistencí do příbytku, v němž na černém katafalku, uprostřed světla a věnců spočívala cínová rakev s tělesnou schránkou zesnulého, zapěl únoštský zpěvácký spolek „Lípa“ pohřební kantátu, načež vykonal p. velmistr obvyklý církevní obřad. Průvod pohřební byl velkolepý, truchlivý, důstojný, k čemuž poněkud také přispěla toho dne pošmournost. Nejprve ubírala se školní mládež, nato zpěvácký spolek pěje žalostné „miserere“, členové pražského konventu křižovníckého s veled. panem generálem, důst. kmet P. kvardián z Hájku, velmi četné duchovenstvo místní a z okolí a osmničlenná deputace alumnů k. a. semináře, bývalých žáků v Pánu zesnulého. Před rakví a podél kráčeli dvacet čtyři žáci zvěčnělého, studující z VI., VII. a VIII. třídy akadem. gymnasia, nesouce jednak svíce, jednak také věnce. Darováním věnců úctu ku zesnulému dali na jevo: sbor professorský akadem. gymn., vyšší gymnasium akademické, české reální školy, jednota ku dostavění chrámu svatovítského, pražští boboslovci jako bývalí žáci, akademikové, rodina Lepařova, dp. Horák, dr. Stupecký, dr. Zit, neznámí ctitelové a pokrevní příbuzenstvo. Za rakví nesenou od občanů únoštských ubírali se příbuzní, JUDr. M. Kavka, dr. Axamit a P. Dorovín jakožto zástupcové sboru professorského akadem. gymnasia, ředitel p. J. Šťastný, ředitel J. Lepař, p. Loužecký, jednatel jednoty svatovítské dr. Vlček, zástupce akademiků, zeměpanští úředníci a jiní ctitelové zemřelého. Veliký dav lidu průvod ukončoval. Špalířem, jež celou cestou tvořilo obecenstvo a dále školní mládež, vešli jsme do farního kostela, kde vys. důst. p. velmistr sloužil zádušní mši svatou za zpěvu „Lablerových requií“. Po skončení smuteční mši svaté byla rakev nesena z chrámu Páně nejprve od duchovních pak od studujících k chladnému hrobu. Za kalného nebe, dojemného zpěvu, všeobecného pohnutí myslí, a ronění slz uložena byla tělesná schránka zasloužilého kněze po boku dráhého otce a příbuzenstva, do hrobky k lehkému odpočinku. — Aby pak mohl celý ústav vele-

zasloužilému, zvěčnělému svému profesorovi, dp. Vojtěchu Neumannovi, poslední poctu prokázati, sloužil vysoce důst. p. kanovník Ant. Hora ve čtvrtek dne 2. t. m. v chrámu P. u sv. Klementa za asistence veledůst. p. ředitele dra. Fr. Baura a alumnů k. a. semináře pontif. zádušní služby Boží, při nichž zapěli alumní se studujícími vyššího akadem. gymnasia Křižkovského gregoriánské requie a chorální „Dies irae.“ Zádušních těchto služeb Božích zúčastnil se sbor professorský se žákovstvem akadem. gymnasia a mnozí jiní ctitelové v Pánu zesnulého. — Čest buď památce vzorného kněze, horlivého učitele, upřímného vlastence, štědrého dobrodince a laskavého přítele!

— Výroční pouť u sv. Mikuláše na Malé straně započne dnes o 5. hod. odpol. slavnými nešporami. Zítra o slavnosti bude ráno v 6 hodin mše „Rorate“ s exhortou, v 8 h. tichá mše sv., v 9 h. bude zpívaná Matura, v 10 h. kázání, v 11 h. pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. budou litanie a v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude každodenně v 6 h. Rorate, v 8 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 3. h. litanie a v 5 h. nešpory. Slavnost ukončí se v pondělí 13. t. m. v 5 hod. odpoledne nešporami a „Te Deum.“

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6.—10. prosince u sv. Haštala, od 11.—15. u sv. Apolináře.

— Spolek Arimatejský pochoval v měsíci listopadu 94 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany, celkem letos již 1408 osob.

— Od 30. listopadu do 4. prosince obdývaly se u sv. Kajetána na Malé straně vždy u večer v 7 hodin pro muže konference, které se těšily valnému účastenství.

Literární oznamovatel.

— „Světlozor“ má v čís. 45. r. XIV. tato vyobrazení: Dr. Karel Matuš. Hradec u Opavy. Roland v zakletém zámku. Plavba na trh na ostrově Tahiti. Mešita Gil Baby v Budíně. V čís. 46: Karel Maux, president zemského soudu království českého. „Ballet“, allegorie určená pro pasáž Národního divadla. Karpatská krajina. Jarmila. (K upomínce na sedmdesáté narozeniny Máchovy, kreslil A. Všetěčka.) Opice dželady. V čísle 47.: Samko Chalúpka. Kaple sv. Martina na Vyšehradě. Medvědek. Jakub Abraham Garfield, president Spojených obcí severoamerických. Port Said v Egyptě. Ve zvířinci. Studie Karla Liebschera. V textu jest tento obsah: Numerus clausus v

Černé. (Povídka z nedávných dob od Jana Liera.) Pariové. (Legenda dle Coppea-a od Otakara Mokrého.) O národních pohádkách a pověstech. (Napsal Jos. Černý.) Krása všem se líbí. (Aestetický dopis od Em. Makovičky.) Peri. (Román z pozůstalosti Boh. Havlasý.) Z Ruska. (Kulturní a národopisné studie Mackenzie Wallacea.) Mlatec. (Báseň od V. Verky.) Za matičkou. (Báseň od J. Mlynáře.) Věčnost, interes a prospěch krásy. (Druhý aestetický dopis od Em. Makovičky.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti. — V čís. 48. jsou tato vyobrazení: Frant. Gregora. Nový Děvín. V nemilosti. Starý špýchar v Sandeměři. Eskymáci. Telefon.

— „Všeobecný dějepis občanský“ pro čtenáře českoslovanské. Sepsal Justin V. Prášek, c. kr. gymn. professor v Klatovech. V komisi knihkupectví Fr. Hoblíka v Pardubicích. Cena seš. 30 kr. — Dějepis tento vychází v sešitech dvouarchových velké osmerky ve lhůtách rychle za sebou následujících. Díl první věnován jest dějinám národů východních se zvláštním zřením k dějinám egyptským a assyryským.

— „Stručného všeobecného slovníku věcného“ (malého slovníku naučného) vyšel redakcí Jakuba Malého, mimořádného člena královské české společnosti nauk II. latiného vydání sešit 53. (Kott — Kůň), 54. (Kuna — Lapsi.), 55. (Lar — Liechtenstein.), a 56. (Liechtenstein — Louwois.)

— „Obzor“, list pro poučení a zábavu, má v čís. 19. roč. III. tento obsah: Encyklika papeže Lva XIII. o sv. Cyrillu a Methoději a význam její. Glagolita Clozienus. Podává Mat. Procházka, prof. gymn. v Brně. Z Vídně do Terstu. Popisuje Františka Stránecká. Báseň: Stanislava od Jana Nečasa. Mladý doktor. Povídka od Hendrika Conscience. Obzor literární. — V čís. 20. pak tento obsah: Glagolita Clozianus. (Pokrač.) Básně: Zavzdychly si vlny. Listí padá. Skřivan a sedmikráska, báchorka, dle Andersena volně vzdělal V. Kosmák. Dvě sestřenice. (Povídka od dr. Karla Řeháka.)

— Prof. A. L. Hickmann v Liberci sestavil mapu o náboženských poměrech v Čechách. Vyznačena jsou na ní biskupství, kláštery, vikariaty a jednotlivé farnosti zvláštními znameními. Jiná znamení ukazují, kolik procent akatholiků a židů v jednotlivých krajinách žije, zvláštními znameními jsou označeny osady protestantů augspurského i helvetského vyznání, jinými zase obce židovské. Každému, kdo o náboženských poměrech v Čechách snadným způsobem poučiti se chce, poskytnou tato mapa pomoc vydatnou.

— „*Výklad křesťansko-katolického náboženství*“, pořádkem katechismu, stvrzen slovy písma sv., výroky sv. Otcův a jiných učitelů církevních, s připojením mnohých průpovědí, přísloví, podoběnství a příkladův. Pro chrám, pro školu i pro domácnost, ku prospěchu učitelů náboženství, katechetův i kazatelův, i ku poučení a vzdělání věřících každého stavu a povolání sepsal Jos. B. Podstránský, pens. far., býv. kazatel u sv. Barbory, nyní duchovní správce měst. chudobince v Hoře Kutné. Díl II. Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze. Cena 2 zl. 80 kr. Kniha tato, vydána zasloužilým p. spisovatelem, jest jako Postilla pravým domácím pokladem křest. rodin. Příkladové vybraní vesměs povzbuzují ku ctnosti a zbožnosti. V zrcadle tomto měl by se zhlížeti často každý křesťan. Duchovním poskytuje kniha ta žádoucí pomůcku nejen ve škole a v kostele, ale i v soukromém vyučování věřících. Že mezi lidem obliby nalezla, tomu nasvědčuje II. vydání, které velmi vkusně opatřilo knihkupectví Stýblovo v Praze.

— Františka Pravdy „*Sebrané povídky pro lid*“, dílu II. sešit 2. Cena 20 kr. V Praze. Nákladem knihkupectví I. L. Kobra. V tomto sešitu jest obsažena pěkná povídka slovatného p. spisovatele, jejížto název jest: „Starý voják.“

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Karel Ott, býv. far. Paulusbrunn-ský na odpočinku v Chodové Plané, dne 23. listop. 1880 (nar. v Ernestgrünu v Bavorsku 24. října 1802, vysv. 20. srpna 1827).
- P. Vojtěch Neumann, kněz ř. křížov. a prof. náb. při akad. gymnasii v Praze, člen CCC, dne 26. listop. 1880 (nar. 22. dubna 1838 v Sobíně, vysv. 27. července 1862).

Ustanoven jest:

- P. Petr Hammerschmid, kněz ř. premonstr. v Teplé, za admin. fary v Pernarcích.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- vys. důst. p. P. Ignat. Krahľ, opat cist. kláštera v Oseku, a
- vys. důst. p. dr. Frant. Laurin, ředitel vyššího vzdělávacího ústavu theol. u sv. Augustina ve Vídni, jmenování skut. kons. rady.
- p. Adolf Fux, prof. při slovanském ústavu vzdělávacím v Příboře na Moravě, obdržel právo synodalit;
- p. Jos. Šimon, far. v Kosmanosích, obdržel exposit. canon.;

- p. Mat. Šima, vychovatel u hrab. Westphalena v Chlumu, obdržel synodalie a exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. Böhm, far. v Königswalde, za kanovníka při kathedr. chrámu v Litoměřicích;
- p. dr. Vinc. Luksch, suppl. prof. církev. dějin při theol. ústavu v Litoměřicích, za skut. prof. téhož předmětu;
- p. Eduard Šturm, kp. v Roudnici, za far. v Košticích;
- p. Frant. Grosse, kp. v Šluknově, za admin. v Königswalde;
- p. Jos. Eschler, kp. v Mergenthalu Velkém, za výp. kněze v Děčíně;
- p. Gustav Müller, kp. v Děčíně, za kp. v Rozbělesech;
- p. Štěpán Váňa, kp. v Bělé, za kp. v Třebivlici, a
- p. Frant. Trnobranský, kp. v Třebivlici, za kp. v Bělé.

Uprázdňené místo:

Königswalde, fara patron. náb. matice, do 25. prosince 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Štěpán Sova, far. v Modletíně, za far. v Uhelné Příbrami;
- p. Ant. Běhal, admin. za kaplana v Chotěboři, odkudž
- p. Jos. Kučera, za admin. v Modletíně;
- p. Jos. Kašpar, kp. v Novém Hrádku, za koop. v Bystřím;
- p. Václav Havla, kaplan ve Chvalči, za koop. v Maršově.

Uprázdňené místo:

Modletín, fara patr. p. dr. Frant. Ladislava Riegra od 25. listop. 1880.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. Katzer, far. v Albrechtci, za far. v Hiršově;
- p. Jos. Köck, kp. v Nové Bystřici, a
- p. Frant. Huňáček, kp. v Táboře, jmenování vojenskými kp. II. třídy při záloze.

Milodar. P. K. v Čisté spolku neposkvrněného početí M. P. ku podporování misijnářů na východě 1 zl.

 K tomuto číslu přiložen Seznam spisů obrázkových, zábavných a poučných vydaných nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze, Václavské náměstí č. 30 n.

Vydává se
5., 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kněž. arcib.

semináři,

č. 190—I.

Expedice:

v kněhkupectví

B. Stybla

na sv. Václavském ná-

městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdříve

v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdínko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásl.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Bl. Albert Veliký.

Dne 15. listopadu slavena na mnoha místech v Německu šestistiletá památka blahoslaveného Alberta Velikého. V Lauinkách ve Švábsku položen základní kámen k jeho pomníku, na nějž universita Paduanská 300 lir poslala darem. V Kolíně nad Rýnem a ve Mnichově konány slavné služby Boží a činěny přednášky, kteréž četně navštíveny byly. Biskup Řezenský vydal 31. srpna zvláštní pastýřský list, v němž oznámil, že památka bl. Alberta Velikého i v řádu sv. Dominika i ve školách katolických bude slavena a stanovil, aby tato slavnost od 15. listopadu do 21. ve všech chrámech Řezenských, jakož i v celé diecési byla konána.

Albert Veliký narodil se v městě Lauinkách ve Švábsku roku 1193 z rodiny hraběcí Bollstaedtské. Studoval na vysokých školách Paduanských a veden milostí Boží vstoupil do řádu sv. Dominika, který roku 1215 od papeže Innocence III. jako řád kazatelský proti Albigenkým potvrzen byl. Prodlev na krátko v Bononii poslán jako učitel na školy řádové v Němech. Učil ve Freiburgu, ve Štrasburku a v Řezně. Konečně ustanoven učitelem filosofie a bohosloví, v Kolíně n. R., kdež řád dominikánský založil nejznamenitější školu. Zde počal i literárně činným býti. Pověst o něm šířila se daleko v Evropě, tak že klášterní síně nestačily četným posluchačům. Zde poslouchal ho i sv. Tomáš Aquinský, který v srpnu roku minulého od sv. Otce tak vysoce oceněn jest, že díla jeho všem katolickým školám doporučena jsou a že na jeho základě filosofie křesťanská má býti probírána. Máť tedy mimo jiné přednosti blahoslavený Albert Veliký i tu

zásluhu, že položil základ k dílu tak velikému, které po staletích vzorem uznáno jest, že vychoval církvi katolické sv. Too máše Aquinského. Doktor všeobecný (A. V.) byl učitelem doktora andélského (T. A.) Blahoslavený Albert Veliký poznal brzo ducha Tomáše Aquinského a známy jsou ony dva výroky, které pronesl zkoušeje mladého Vlacha. Když totiž tento jsa od něho zkoušen odpovědi překvapující pronášel, pravil mu Albert: Zapomínáš, že žákem jsi sám si otázky dávaje a na ně odpovídaje. A když ještě obtížnější otázky bez nesnáze zodpovídal, zvolal v zanícení učitel hlasem prorockým: „Jmenujete Tomáše mým voleným; ale on vydá někdy hlas, že ho po celém světě slyšeti budou.“ V odpovědi této narážel slavný učitel na ostatní žáky, kteří skromného a nesmělého spolužáka nepoznali a jemu hrubě přezdělili.

Roku 1245. poslán Albert do Paříže, aby zde zaujal stoličnou učitelskou u sv. Jakuba, kterou Dominikáni obsazovali, a aby v Paříži na doktora povýšen byl. Tomáš jej provázal, aby pod jeho vedením studie své dokončil. Roku 1248 vrátili se oba do Kolína a Albert stal se představeným školy Kolínské, sv. Tomáš Aquinský učitelem. Roku 1254 zvolen provinciálem řádu sv. Dominika v Německu; roku 1255 povolán jest do Říma, aby zde byl magistrum sacri Palatii, t. j. vrchním censorem knih. Vzdav se roku 1259 úřadu provinciála ustanoven proti své vůli biskupem Řezenským, kterýžto úřad po 2 léta zastával (1260—1262). Z tohoto povolání vidno, jak věhlasným byl Alb. Veliký, neboť stolec biskupský byl tehdy v poměrech neutěšených. Ač zde jen 2 léta pobyl, přispěl značně ku zlepšení poměrů diecesálních a ku po-

vznešení slavného biskupství Řezenského. Stav se biskupem nezměnil nikterak spůsob svého života: šatil se jako mnich, žil šetrně a přísně, začez mu i mnohé útržky snášeti bylo. Než touha jeho nesla se opět ku klidu klášternímu, aby vědě a spisování svých děl spíše se oddati mohl; vrátil se tedy do cely své v klášteře Kolínském. Ze zátiší tohoto byl vyrušen jen jedenkrát, aby se účastnil všeobecného sněmu církevního v Lyonu roku 1274, na němž církev východní se západní se sjednotily ovšem na krátko, a na němž učiněna nařízení týkající se volby papeže. Sněm tento jest 14. všeobecný a druhý, který v Lyonu konán byl; jest tím památný, že byl četně navštíven. Albert vrátiv se do Kolína zemřel v tomto městě 15. listopadu 1280.

Blahoslavený Albert nazván již od svých vrstevníků Velikým, nazván doktorem všeobecným, druhým Aristotelem. On byl z prvních mužů svého století, jediný Tomáš Aquinský jej v theologii převyšuje, on stál v popředí největších mužů všech věků. On první podal úplnou soustavu filosofie scholastické na základě filosofie Aristotelovy, kterou před ním hlavně arabští učenci ve Španělech s dobrým výsledkem se byli obírali. Jiný obor působení jeho byly vědy přírodní, fysika a mechanika; mnohé výroky jeho jsou dle úsudku Alexandra Humboldta překvapující, týž Alexander Humboldt nazývá ho mužem vynikajícím učeností obsáhlou. O jeho vědomostech svědčí i to, že takoruka za divotvorce považován byl, a že mu později spisy připsány byly, kterých nepsal jako: „O ctnostech ženských,“ kterážto kniha i do češtiny přeložena byla. Haneberg praví: „Scholastická filosofie není zastoupena žádným spisovatelem západním tak obsáhle, jako Albertem Velikým. Tomáš Aquinský vyniká nad něho jedině ostrovtipem a přesností; avšak po rozsahu pramenů, z nichž čerpal, nevyrovná se mu nikdo.“ A Ritter, ač není nakloněn filosofii scholastické, soudí takto: „Musíme se přiznati, že Albert Veliký rozluštil úlohu, jejíž rozluštění sotva od jediného člověka možno jest očekávati. Celá pozdější filosofie středověká spočívá na jeho výskumech.“

Spisy jeho jsou jakousi bibliotékou neboli encyklopedií středověkou, obsahujít dle vydání mnicha dominikánského Jamnyho v Lyoně r. 1621 celých, 21 svazků in folio. O Albertu Velikém pronášíváno: Cunctis luxisti, scriptis praeclarus fuisti, mundo luxisti, quia totum scibile fuisti.

Některé z jeho spisů jsou přeloženy do češtiny, chovány jsouc dílem v rukopisech, dílem tiskem vydány; jako: Ráj duše jinak knížka o ctnostech, v Praze 1589. — Tomáš ze Štítného čerpal, jak se zdá, mnoho z Alberta Velikého prostředkem sv. Tomáše Aquinského.

Blahoslavený Albert Veliký pohřben jest dle přání svého před hlavním oltářem v chrámu dominikánském v Kolíně n. R. Biskup Řezenský ovšem žádal, aby tělo jeho v Rezně pohřbeno bylo, než přání jeho vyhověno jen tím spůsobem, že mu poslány byly vnitřnosti, které pak u hlavního oltáře uschovány byly. Roku 1622 žádal biskup Řezenský do Říma, aby den úmrtí Alberta Velikého jako den blahoslaveného biskupa a vyznavače byl svěcen. Prosbě této vyhověno a téhož roku slavena tudíž slavnost tato poprvé. Na konci 17. století vystavěl biskup Řezenský Albert Arnošt, kterýž byl obdržel od Dominikánů Kolínských, nový ostatek blahosl. Alberta Velikého, na místě, kde byl tento vyučoval v klášteře, kapli s oltářem. Nynější biskup žádal, jak ve svém pastýřském listě praví, na církevním sněmu Vatikánském, aby bl. Albertu dán byl název církevního učitele. Žádosti této nemohlo býti okamžitě vyhověno, prvé než bl. tento učenec za svatého by byl vyhlášen. Tím však naň obrácena pozornost, tak že účta k němu den ode dne vzrůstá. A. Č.

Exhorty sváteční.

(Podává J. B. Podstránský.)

XXIV. O slavuosti Narození Páně.

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ (Luk. 2, 14.) Tak prozpěvovali jednou andělé při radostném narození Syna B. Ježíše Krista. Andělé zvěstují nově narozeného Spasitele sice všemu stvoření, než pokoj, který Syn Boží přinesl s nebe, náleží jen lidem, kteří jsou dobré vůle, nebo jak by mohl člověk, který v hříších žije a nepřítelem jest Božím ano i s lidmi zlou vůli má, jak by mohl, pravím, býti účasten pokoje Božského Spasitele? Abychom tedy svého cíle, věčného spasení došli, musíme mít pokoj s Bohem a dobrou vůli s lidmi. Tomu se chceme od samého Krista Ježíše učiti, jehož památku Narození dnes konáme.

1. Především se tážeme: *Co jest dobrá vůle s Bohem.* Zalétněte m. kř. svou myslí

do Betléma, kde Kristus spočívá v jeslich, On vás tomu nejlépe naučí. Nebo proč se Pán Ježíš vtělil a vzal podobu dítěte na se? proč se stal chudým a podrobil se všem křehkostem a soužením lidským? Proto jediné, aby vůli a rozkaz nebeského Otce vyplnil a za naše hříchy zadost učinil. On po celý život vůli Boží plnil a ji se podroboval. „Můj pokrm jest, sám pravil, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal“ (Jan 4, 34.) A na hoře Olivetské v smrtelných úzkostech se modlil: „Otče ne má, ale tvá vůle se staniž.“ (Luk. 22, 42.) Pán Ježíš svou dobrou vůli k nebeskému Otci i tím dokázal, že ve všech věcech slávu a čest jeho vyhledával. „Já ctím Otce svého a nehledám slávy své.“ (Jan 8, 50.) On bere na se člověčenství jen proto, aby čest hříchem odňatou Bohu zase vrátil, přichází na svět, aby Boha oslavil, hlásá nové učení, nový zákon, aby Bohu pravé ctitele zjednal. Proto neprozpěvují dnes andělé: Sláva buď nově narozenému Spasiteli, ale „Sláva na výsostech Bohu“, abychom z toho poznali, že Kristus Syn Boží takorůka sám na sebe zapomíná, by jen slávu svého Otce vyhledával a na zemi rozmnožoval. Poněvadž ale čest Boží nejvíce tím způsobem se rozmáhá, když lidé ku poznání pravého Boha a svého spasení přicházejí, proto přichází Pán Ježíš na svět, aby nás naučil pravého Boha znát a Spasitele, jehož Bůh seslati ráčil. Křesťané, jaká to útěcha pro nás! Kristus Syn Boží vzal člověčenství na se; pro nás dnes počíná ten bidný život, kterýž dokonal bolestnou smrtí na dřevě kříže. „On přišel, jak sám se vyjádřil, ne, aby svět soudil, ale aby svět skrze něho spasen byl.“ (Jan 3, 17.) Učte se tedy N. od Pána Ježíše, nově narozeného Spasitele, vůli Boží znáti a plniti. Mějte upřímné a pevné předsevzetí, že chcete vůli Boží vždy věrně plniti, jeho sv. přikázání i tehdy, kdyby vám to za těžko přicházelo, úplně zachovávat i raději všechno ztratiti, všechno trpěti, nežli Boha svého v nejmenším rozhněvati. Dále hledejte ve všem čest a chválu Boží, již všudy množiti se přičiňujte, aniž dopouštějte, aby se jí něco na odpor činilo. Také péči mějte o své spasení a dbejte všemožně, aby všechno vaše myšlení, jednání i opominání k tomu cíli směřovalo. Žadá se snad mnoho na vás? Kéž jste m. br. a s. povážili, co vám chce Bůh za to dáti, když budete vůli Boží, přikázání jeho věrně plniti! Plnění vůle Boží učiní vás Bohu milými a blaženými; nebo „Kdo se Boha

boji a činí spravedlnost, příjemný jest jemu.“ (Skap. 10, 35.) „Blahoslavení, kteří chodí v zákoně Hospodinově. (Žlm. 118, 1.) Bůh bude s vámi a dá vám svou milost a pokoj, který převyšuje všeliký smysl.“ (Fil. 4, 7.) „pokoj, který svět dáti nemůže.“ (Jan 14, 27.) „Pokoj těm, kteří milují zákon tvůj a jsou bez úrazu.“ (Žlm. 118.) „Sláva čest a pokoj každému, kdo činí dobré.“ (Řím. 2, 10.) Však „není pokoje bezbožným“ (Isai. 48, 22.), kteří vůli Boží neplní, přikázání jeho drze přestupují, ti ohavností jsou Hospodinu, ztrácejí zalíbení a milost Boží; pro ně není zde ani na věčnosti pokoje, jakýž andělé jen lidem dobré vůle zvěstovali.

2. Máme mítí pokoj, dobrou vůli nejen s Bohem, nýbrž i s bližním a se všemi lidmi. Abyste poznali, co jest dobrá vůle s lidmi, zajděte opět v duchu do Betléma. Co tam vidíte? Boha svého v podobě malého dítěte, jehož matka chudičká hospody nenašla; protož v chlévě ho porodila, plenkami obvinula i položila v jesle. Zdaž kř. necítíte soustrast, nemáte útrpnost nad tím Božským dítětem? Představte si ženu, ježto by ode všech opuštěna, někde v chlévě k porodu se čekala, jejíž robátko by mezi hovádky na slámě spočívajíc, chatrně oděno, zimou se třáslo. Zdaž byste nad nimi útrpností nezplakali? A hle Kristus, Spasitel náš, tyto nesnáze, tuto bídu dobrovolně na se vzal z lásky k nám lidem. „On pro nás chudý učiněn jest, jsa bohatý, abychom jeho chudobou zbohatli. (II. Kor. 8, 9.) Kdybyste znali člověka, jenž by pro jiného mnoho činil a snášel, zajisté byste řekli: Ten ho velice miluje a dobře s ním myslí; a tak musíme smýšleti a mluvit o Ježíši, Synu Božím, který nám svou dobrou vůli hned jako dítě prokázal, který za nás trpěl od jeslí až ku kříži: „Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátely své.“ (Jan 15, 13.) Ano Kristus nejen přátely nýbrž i nepřátely miloval; pro všechny přišel na svět, pro chudé i bohaté, prosté i vznešené. První, jimž své narození zvěstovati kázal, byli chudí, prostí pastýřové, dříve než mudrcové přišli, aby se mu klaněli, chudou si volil matku a chudé prosté pojal učeníky, chudým evangelium zvěstoval a s hříšníky nejraději obcoval, aby je přivedl k spasení. Vždyť sám pravil: „Nepřisel jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání.“ (Mat. 9, 13.) Kristus trpěl a umrel za hříchy celého světa. Tak „dokazuje Bůh lásky své k nám; nebo když jsme ještě

hříšníci byli, umřel Kristus za nás.“ (Řím 5, 8.) — Hle N. jakou lásku a dobrou vůli náš Spasitel všem lidem ukázal. Kéž ta dobrá vůle Ježíše Krista dnes všemu světu zářila i srdce vaše rozechřála a opanovala. Kéž jste svého Spasitele v té dobré vůli a lásce k svým bližním následovali, jak On sám své učeníky a stoupence napomíná říka: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. (Mat. 11, 29.) Příklad zajisté dal jsem vám, abyste jako jsem já vám i vy sobě vespolek činili.“ (Jan 13, 15.) „Toť přikázání mé, abyste se vespolek milovali. Po tom vás poznají, že jste učenníci moji, budete-li se milovati, jako jsem já miloval vás.“ (Jan 15, 21.) Podobně nás k dobré vůli a lásce sv. apoštolé pro Boha, pro Krista vzbuzují. Tak sv. Pavel: „Prosím vás bratří pro jméno Pána Ježíše, abyste jednotejně všickni mluvili, aby nebylo mezi vámi roztržek.“ (I. Kor. 1, 10.) „Buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, odpouštějce sobě vespolek, jakož i Bůh skrze Krista odpustil vám. — Chodte v lásce, jakož i Kristus miloval nás.“ (Ef. 4, 32.) Sv. Petr píše: „Všecky ctěte, bratrstvo milujte — především pak společnou, mezi sebou lásku ustavičnou mějte.“ (I. Petr. 2, 17.) Zvláště pak miláček Páně sv. Jan k lásce nás důtklivě napomíná: „Nejmilejší, milujme se vespolek, nebo láska z Boha jest. — Toto přikázání máme, aby ten kdo miluje Boha, miloval i bratra svého.“ (I. Jan 4, 7. 21.) Po tom poznali jsme lásku Boží, že on život svůj za nás položil; i my tedy máme (když třeba) za bratří život klásti.“ (I. Jan 3, 16.) — Kéž jste tato napomenutí našeho Spasitele a jeho apoštolů bedlivě uvažovali a podle nich se vždycky spravovali! O kdyby byli všickni křesťané praví následovníci Kristovi, by byli všickni lidé dobré vůle, všickni by se vespolek milovali, jeden druhému by v ničem neubližovali, nekřivdili, všickni by v svornosti a lásce žili a toho pokoje by požívali, jakýž andělé při narození našeho Spasitele, toho knížete pokoje, lidem dobré vůle zvěstovali. K závěrce volám slovy dnešní epístoly při první mši sv.: „Nejmilejší ukázala se zajisté milost Boha, Spasitele našeho všem lidem,“ t. při jeho narození, kteréžto přineslo nám radost a pokoj duchovní. Jen buďte dobré vůle, mějte lásku k Bohu a bližnímu a jako nás Spasitel od jesli až ku kříži slovem i příkladem učí, „odřekněte se jako praví křesťané vši bezbožnosti a světských žádostí, buďte strážliví, spravedliví, po-

božně živi na tomto světě, pak důvěrně očekávejte v blahoslavené naději příští slávy velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista.“ Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o narození Ježíše Krista.

První úvod. Vstoupil Josef z Galilee, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které slove Betlehem, proto že byl z domu a z čeledi Davidovy, aby se přiznal s Marií. Když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. I porodila syna svého prvorozeného a plénkami jej obvinula a položila ho v jesle, proto že neměli místa v hospodě.

Druhý úvod. Představ si cestu z Nazareta do Betléma, její délku, její obtíže, pak jeskyni, kde Ježíš Kristus se narodil, se vším nepohodlím, jež v ní se nalézalo, kterak jest porouchána, kterak prázdná všech potřeb

Třetí úvod. Pros Boha, abys poznal dokonale toto tajemství, abys vroucněji miloval a statečněji následoval Božského krále, jenž přichází nás osvobodit bludů a náruživostí a zasvětit nás do života nového.

I. Pozoruj osoby. — Na cestě a obzvláště na ulicích Betlémských množství nepokojné, cestující, kteří přicházejí a sem i tam pobíhají, příbuzní, kteří se potkávají, obyvatelé města, kteří zisku si hledí, jejich myšlenky všecky jsou pozemské. — Tu jest Panna Maria, zcela pohřížená v tajemství, jež jí bylo známo. Pozoruj ji na cestě u dveří hospod, do nichž vstoupiti jí se brání, v jeskyni. Jakou veselost obličje všude prokazuje, jaký klid duševní, jakou skromnost, trpělivost, sjednocenost se Synem Božím! — Tu jest Josef; jeho zevnějšek nepostrádá sice jakési vážnosti, ale přece svědčí o řemeslníku, jenž toliko prací ruční se živí. Jaký to rozdíl mezi jeho myslí sebranou a roztržitostí všech těch, kteří pobíhají a přicházejí! Jaký zármutek se jeví ve všech jeho tazích, když viděl noc, ana se blíží, když nemohl naléztí přístřeší pro svou choť výtečnou! O jak jest smuten, když očima zíraje na chlév opuštěný zdál se Marii ukazovati, že jim nezbyvá jiné pomoci! O Josefe, uplyne krátká chvíle a budeš potěšen! Ale přede vším snaž se pozorovati Toho, Jenž brzy na svět přijde; zdaž by kdo tušil, že syn královský, že král všech králů se narodí? Který palác, která kolébka jsou mu

připraveny? Jako jiné dítky počne život Svůj pláčem; ale nikdy žádné jiné dítko již od svého narození nebude odsouzeno, aby tolik strádalo, tolik trpělo. Jak jest zbaven všeho, i věcí nejpotřebnějších? Což? V počasi tak drsném není jiného příbytku leč tohoto chlévu pobořeného a všem větrům otevřeného? O duše má, bude ti přece v Něm poznati Mesiáše. očekávaného již čtyři tisíce let, Podivného, Boha silného, Toho, Jenž nosen jest na křídlech cherubinových, Spasitele světa, Pána všeho míru. Za chvíli bude tobě uctivě se pokloniti před Ním a vynaložiti všech sil svých, abys Jemu se kořil: *Christus natus est nobis, venite, adoremus*. Nastane též od této chvíle povinnost poslouchati Jeho slov, studovati Jeho příklady; neboť jest světlem, jež svítiti bude ve tmách: běda tmám, které opomenou Jej přijati! (Jan 1. 5.)

II. *Poslouchej slova.* — Ta, jež Maria a Josef slyší po cestě a v hlučném množství, jež naplňují Betlém, jak jsou marná, nejsou-li hříšná! Ale věnuj více pozornosti těm, jež Josef a Maria mezi sebou někdy vyměňují, aby se vzdělali jeden druhého; Ježíš jest předmětem jejich řečí; jak jsou svaté! Poslouchej Josefa, jak přívětivě a uctivě žádá za přístřeší; a jakou odpovědi tvrdou jest odbýván! jakými slovy pohrdlivými jej odhánějí! Maria jej těší a jemu děkuje za starost, kterou o ni má. Mluví však málo, neboť láska zdvojená ji připomíná, že se blíží hodina, kdy má nám poroditi Spasitele. A když Ježíš se narodil, ó Maria a Josefe, jaká jest vaše řeč? jakou řečí mluví obzvláště srdce vaše? Srdce Ježíšovo, co asi praví Svému Otci, Marii a Josefovi? co praví mně? A já, co Jemu řeknu? Zdaž Jemu odepru, co ode mne žádá?

III. *Uvažuj skutky.* — Tu můžeš přemýšleti o rychlé poslušnosti, jakou oba cestující svatí ubírají se z Nazareta, jejich trpělivost na cestě, jejich odevzdанost v Betlémě, když vidí, že všechny dvěře před nimi jsou zavřeny. Kde asi naleznou odpočinek, jehož jim jest potřebí po tolika námáhách? Ale až soustrast ucítíš s jejich strastmi, až se podivíš jejich ctností, přej si též jejich štěstí. Chlév bídný mění se v ráj, když Ježíš se narodil. Plod života od stromu se odloučil bez námahy, blesk z oblaku vyšel jej neroztrhnuv; Ježíš se narodil z Panny vznešené, jako ze svého hrobu povstane neotevra jej aniž poruše. Jakými radostmi jásá srdce Marino! V tomto dítěti poznává svého syna,

ale v téže době věčného Syna Božího, Boha sama, pravého Boha z Boha pravého! Jest u vytržení láskou a úctou! Běře do náručí své dítě a svého Boha. Jej k svému srdci vine co nejněžněji, Jej obvinuje plenkami a uloživši Jej do jeslí padá před Ním a klaní se Jemu. Vzdává Jemu díky jménem celého pokolení lidského, jež chce spasiti. Ale jménem svým vlastním za jaké výsady, za jaké důkazy přízně jest jí děkovati Jemu! S jakou vroucností nabízí Jemu své služby! Josef sdílí radost své manželky; s ní pokorou nehlubší se ponízuje, vzdává Ježíši narozenému svou úctu, obětuje své strasti, prokazuje svou vděčnost upřímnou za důstojnost, které jemu se dostalo, aby byl pěstounem Syna Božího. Ó Ježíši, jakými plameny jsi rozněcoval dvě srdce tak čistá, která Tobě byla tak dokonale oddána.

Rozmluva s Ježíšem, Marií a Josefem. Mluv prostě o všem, cokoli tě dojíhá v tomto tajemství. Žádej za milost, která jest přiměřena tomu tajemství, aby srdce naše byla pohnuta, když pohledneme na Boha, malé dítě, Jenž počíná v jeslích život, který se ukončí na kříži, abychom poznali, kde jsou pravé radosti, pravé pocty, pravé statky. Ó Bože, jak protivni jsou soudové Tvoji soudům světa! *Salvum me fac, Domine. quoniam defecit sanctus: quoniam diminutae sunt veritates a filiis hominum.* Ps. 11. 1. (Spasena učin mě, Hospodine, neb se nedostává svatých: nebo zmenšena jest pravda u synů lidských.) O těchto dnech svatých vyjdi maličko z Betléma: ubírej se často k jeslím, zde nalezneš se Spasitelem, který právě se narodil, i vědu spásitelnou i milost, kterou bys tu vědu plodnou učinil. Po mši sv. představ si Ježíška ve svém srdci. Tato myšlénka tě naplní pokornou důvěrou, kterou vždycky rád vyslyší.

Obsah stručně opakován.

I. *Pozoruj osoby.* — Na cestě na ulicích Betlemských, jaké city zmitají tyto cestující, kteří přicházejí, tyto příbuzné, kteří se potkávají, obyvatele města. Maria pohřížena v tajemství, jež jí bylo známo. Jaký poklid! Jaká odevzdанost! Josef jak smuten býti se jeví, když pohlíží na chlév opuštěný zdá se Marii oznamovati, že jim nezbývá jiné útočiště! Pozoruj přede vším Toho, Jenž má přijíti na svět; kdo jest On? Jaký palác, jaká kolébka Jemu jest přichystána? Má osvítiti svět; snažme se poznati Jeho příklady; později budeme rozjímati Jeho učení.

II. *Slyš řeči.* Ty, jež slyšeli Maria i Josef, ty, jež oni mezi sebou vyměňují. Kterak Josef žádá za pohostinství, jakou odpověď tvrdou dostává! Maria jej těší; mluví málo. Když Ježíš se narodil, slyš řeč srdci Marie a Josefa k dítěti úcty nejhodnějšímu, Ježíše k Otci, Marii, Josefu, tobě samému. Co jemu odpovíš?

III. *Uvažuj skutky.* Poslušnost obou svatých cestujících, ubírajících se z Nazareta; jejich odevzdanost v Betlémě; jejich štěstí, když Ježíš se narodil. Co činí Marie, co činí Josef? Jaké pocity činí dítěti Božskému? O Ježíši, jakými plameny nebeskými rozněcuješ dvě srdce tak čistá, jež Tobě tak vroucně jsou oddána! Rozmluva s Ježíšem, Marií a Josefem. Pravda, která vyplývá z tohoto tajemství: ó Bože, jak protivní jsou soudové Tvoji soudům tohoto světa.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Vánoce ve vsi.

(Dokončení.)

III.

Kde noční bouře? východní
proč jitra zavál vánek?
Proč tisíc odkryl pochodní,
jež nebes kráčí stánek?
Zář jitra, hvězdy znakem jsou,
že východ rozžeh' světlo;
viz úsvit slaví církev svou!
chceš temno, jež nás hnětlo?

Ač navál sněhu v cestu mráz,
ač jitra sotva svítá,
proč nábožný tam chvátá zas,
kde lampa věčně kmitá?
Aj slasti nových prameny
to v srdce leje jitra,
když touhou, divův plameny
pastýřův hoří nitro.

Proč v pozadí tam zástup ten?
snad svatyně se léká?
Chce pudit matný hříchův sen,
a milost s nebe čeká.
Již srdce svého hlubiny
otvírá knězi svému,
a s pastýři chce bez viny,
jít nyní ku Betlému.

Slyš! „Poslouchejte, křesťané!“
Toť píseň drahá, stará,
již ohněm svatým zaplane
ta mysl česká, jará.

Ta píseň mocná, líbezná
tou klenbou chrámku třese;
tu stařec, dítě zpívat zná,
ta srdce k jeslím nese.

Ta k nebi, jako vonný dým,
mši druhou doprovází,
již církev dávným řádem svým
nám v srdcích Krista plodí.
Pastýři došli ve spěchu,
kde jesle, plenky, dítě;
teď Krista vedou „pod střechem
své duše“ na úsvitě.

V táz chvíli stolu Páně mřítž
hle věnec z duší zdobí;
ó pojďte věrní, pojďte blíž,
kdo jen jste prázdní zloby!
A stokrát znova věčný Bůh
se klade v jesle duší,
a Boha pln jsa prostný duch
teď slasti nebes tuší.

IV.

Když slunce moc tu půdu sněžnou
hvězd třpytem lesklým skropilo,
když Věčné Slovo láskou něžnou
svit v srdce ztuhlá rozlilo,
když hudba zvonů k plesům vábí,
a poznovu zve v svatyně,
zas chvátá silný, kráčí slabý
k té blahé nebes hostině.

Tu s Janem duše k nebi letí,
se v ony zvedá výšiny,
rod „Slovo z Boha Otce“ světlí,
a zírá v tajů hlubiny.
I vrhá se kněz na kolena,
jde vyznat Boha-člověka:
své „Credo“ pje církev ctěná,
již bludů zloba neleká.

Již andělé se s nebe snesli,
jak strážé zbožná oběti;
tu „Slovo v Těle“ věrní vznesli
dnes k nebes trůnu potřetí.
Zas ohněm víry duše splála;
toť svatá opět hodina,
v níž plní se, co ruka psala
Miláčka Páně nevinná.

Byžár ten nezhas temnou nocí,
je z duší staven oltář, chrám;
pak veden církví divnou mocí
lid spěchá ještě k nešporám.
Hle, od stínky až k svatostanu
se sklání Bohu tisíc hlav,

a „Narodil se“ plesá Pánu
a pjeje opět zbožných dav.

Zda bylo ti v těch svátků době
ve více dáno trvati?
Jak lid náš plesá, zjevno tobě,
ta upomínka sladká ti.
Však pro Bůh! vlastní milou, drahou
se kraje děsná přisera,
a radost čistou, svatou, blahou
rve ze srdce nám nevěra.

A klamný přítel vlasti, lidu
chce vznítit vášní zápaly,
chce vzít to, co blaží bídu,
co tiší bol i zoufalý.
Až budeš slavit hody slasti,
až duchem budeš v Betlémě,
ó vzpomeň na strast milé vlasti,
pros pomoc její pro plémě. E. B.

Trnová koruna.

Historický román
od Václava Beneše Třebitzského.

(Díl druhý.)

(Pokračování.)

VII.

Druhý den, když slunce poprvé ozářilo
vrcholky v dále se šedajících hor, byla již
Andělka s Jiřincem za lužickou vsí, kde na-
lezli tak neočekávaného pohostinství, hezky
daleko. Hospodář, hospodyně i děti dopro-
vodily je za ves dobrou půl hodiny. Sedlák
se nabízel, že jim ukáže cestu až na české
hranice. Andělka musila použití veškeré své
výmluvnosti, aby ho od toho úmyslu od-
vrátila.

„Je potřeba tvé ochrany vlastní rodině!
Do Čech se dostaneme již s pomocí Boží
lehounce!“

„Před polednem budeme již na domácí
půdě!“ pomáhal Andělce Jiřinec.

„Jsou arci na hranice jen čtyři hodiny,
ale cesty se křižují a rozvětvují každou
chvilku. Mohli byste se snadno ocnouti na
nepravě!“

„Však jsou nám milý brachu tamhle ty
vrchy nejlepšími vůdci. Kdybychom všecky
cesty ztratili, jen když z očí se nám naše
hory neztratí. Už je poznávám!“

Potom se rozloučili. Ale hospodář s
ženou a dětmi nebyli ani k upokojení. Use-
dli si na kopec a nehnuli se, dokud jim obě
postavy v nedohledné dáli nezvlyzely.

„Tak se mi zdá, jakoby ta holka ani
z kostí a masa lidského nebyla! Cím déle

jsem jí hleděl do tváře, tím nezbytněji se
mi drála k hlavě myšlenka, že to snad an-
děl sám, jehož s nebe poslali, aby obraz
Rodičky Boží vytrhl z rukou bezbožných.
Jakoby ani lidského hlasu neměla. A ten
její krok, jakoby se země nedotýkala, jen se
vznášejíc. Milé děti, dobře si dnešní den
a včerejší večer zapamatujte a po celý život
na ty chvíle nezapomeňte! Slýchal jsem
vždycky, až prý bude nejhůř, že Pán Bůh
pošle zase na zemi anděly, jako se za dáv-
ných dob stávalo. A v našich dnech je zle,
velmi zle milé děti.“

„Bude tomu muži už tak, bude! Žes
se mi jen slůvkem nezmínil. Oč jsme mohli
o všecko prositi! Co všecko jsme mu mo-
hli pověděti. Můj Bože! Zdaž bychom si
toho byli kdys pomyslili. Pod naši střechu
že přijde anděl živoucí a že v naší světnici
bude staroboleslavská Rodička Boží ukryta!“

„Ten anděl neměl však křídel tatíčku!“

„Když chodí na zemi, není mu jich po-
třebí!“

„A proč tedy neletí? Mohl by tak
čerstvě jako pták!“

„Aby ho lidé viděli, aby ho poznali.
Aby jim posloužil, je ochránil. Nevíš, že se
k němu každý den modlíš?“

„A já se zapomněla podívat, jaké má
vlasy, jaké oči. Žes nám to tatíčku nepo-
věděl! Byli bychom před ním sepjali ruce
a začali: „Andělíčku Boží . . .“

Ještě tímže dnem se roznoslo jako vě-
trem po celé dědině, že u Skálů byl anděl
noclehem. A staré, moudré hlavy pokládaly
to za dobré znamení, že na zdejší ves po-
hromy válečné neprijdou. Neviděl z nich
živoucího anděla za všechna léta svá nikdo,
zprvu nad takovou řečí hlavami kroutili, ale
přece konec ke konci si dali říci. A neuvěřil
nemocný, který nemá již ke smrti leda ně-
kolik hodin, přijde-li lékař, k němuž chová
důvěru a řekne-li: „bude zase všecko do-
bré.“ — že opravdu se uzdraví? A tenkrát
lidé po lužických vesnicích byli každým
dnem k smrti blízounko, protože se všech
stran byl kraj vůkolní vojskem zaplaven jako
povodní.

Modro ve vrších se znenáhla rozplývalo
a zrakům Andělky a Jiřince jevily se ze-
lenavé chlupy českých hor. A čím blíže při-
cházeli ke hranicím, byla krajina, již se ce-
sta vinula, utěšenější a půvabnější. Tak se
zdálo, jakoby o zdejší záhoří vojna nebyla
dosud ani zavádila. Vesničky se tulily ke
stráním mezi sady a vrbovými háji jako ku-
rátka pod rozestřená křídla kvočina. Stáří
bylo na nich viděti z daleka. Lepenici ve

zdích šedaly se trámy na půl lokte široké v nejmožnějších přepaženinách a krokvicích. Leckdy zaletěl k cestě i popěvek. Bylo mu i dobře rozuměti:

Nalámej co sám chceš, můj milý,
jenom routy ušetřuj;
z ní budu já věnce vítí,
až půjdeme k oltáři . . . *)

Andělka zrychlila mimoděk krok. A Jiřinec se ohlédl v tu stranu, odkud píseň přicházela.

„Zdaž tu ti lidé nejsou šťastnější? Aspoň se těší naději! A vy slečno mi i tu naději berete!“ A čím jest člověk bez naděje? Růžovým keřem bez růží, na němž, kam sáhne, všude bodavé trní nahmatá. Že pro mne Andělko opravdu ani slova nemáš?“

Od Božího rána šli bez hovoru, kmitali se oba cestou jako duchové.

„Jak bychom mohli spolu blaze žítí! V takovémhle zátiší! Měli bychom tu ráj na zemi.“

Od vesniček opět zaletěla k uším jejich dumná pěvanka lužická.

„Poslechni Andělko! Posečkej, unavíš se, že nebudeš moci dále. Klesneš v půli cestě! Nohv ti uprou službu, ani se nena-děješ. Cíle svého nedosáhneš!“

Andělka se nyní na okamžik zastavila.

Děvuška jakás žnoucí travu pod neda-lekými vrby zpívala:

Dám tobě růžiček,
všelikých barviček,
z těch sobě budeš věnce vít.

„Slyšíš Andělko? Jak se tu ti lidé těší na vzájem, jak si život oslazují!“

Andělka sebou náhle zatřbla, jakoby se byla na cosi vzpamatovala. Potom se obrátila k svému průvodci se slovy: „Víš pane, cos mi slíbil, když jsem svolila, abys byl mým ochráncem? Připomínám ti to dnes poprvé. Slíbil jsi mi, že se mnou půj-deš, jakobychom se neznali. Prosím tě pane, abys tomu svému slibu hleděl dostáti. Bylo-li by ti to za těžké, pak ti za všechny tvé služby děkuji.“ — „Jste tvrdá slečno. Takhle by ke mně nemluvili ani cizí rtové! A vy přec kra-janka! Mějte se mnou slitování!“

„Pane, jsem proti tobě slabá žena, ale věru že bych i myšlénku podobnou v sobě utlumila.“

„Pak jste mne mohla nechat svázaného. Už by aspoň bylo po mém životě!“

Rytmistr Jiřinec pronesl tato slova tem-ným, zdálo se že hrobovým zvukem, až se jeho hlasu Andělka zhržila.

*) Lužická národní píseň.

„Pane, sprostuji tě tvého slibu úplně. A nejlépe učiníš, zapomeš-li na poslední týdny dočista. Budeš moci, život vojenský takové vzpomínky větrem odnáší. Jsem mladá, proti tobě nezkušená, ale tu radu ti dávám. Poslechni pane! K dobrému by to nebylo tobě ani mně. Však se do Čech dostanu snadnině.“

Rytmistr Jiřinec svěsil hlavu k zemi. Obličejem rozestřel se mu divný výraz, ja-kéhož u něho Andělka dosud nikdy nebyla viděla. Poprvé se tak čelo jeho zakabonilo, když přiletěly jednou z večera na rodnou jeho tvrz s černým hejnem dravých ptáků noviny, že na Bílé Hoře bitva ztracena; po-druhé, když zvěděl o staroměstské exekuci červnové a potřetí, když přijeli dva dragóni z nedalekého města s listy výpovědnými.

„Chceš-li mi pane učiniti službu, za kterouž bys ode mne někdy mohl požado-vati vděčnost, poslechni mne. Pro všechno, co je ti drahé, poslechni. Tvé naděje se splnití nemohou nikdy.“

„Nikdy pravíš?“

Jiřinec tuto otázku přímo zasyčel.

„Proč bych tě pane chtěla klamati!“

„Ach, vždyť jsi zasnoubena; já opravdu už zapomněl!“

Pan Jiřinec se udeřil prudce do čela.

„Prosím tě pane pro Boha, pro mati-čku Boží, hterouž chovám u sebe.“

Pan Jiřinec udeřil se prudce pěstí do čela podruhé.

„Já bláhovec! To ti ta modla dala ta-kové vnuknutí. Nechceš-li býti mou, pak si vezmu po tobě na památku aspoň ji. Rozu-míš Andělko? Tu vaši Bohorodičku!“

„Chtěl bys se opovážiti? Taková-liž by byla ta láska tvá? To že bys chtěl učiniti bezbrauné, opuštěné dívce?“

„Bude to na tebe nejlepší památka. Až se ti po ní zasteskne, vrať se, mne všude nalezneš.“

Rytmistr Jiřinec chystal se provésti svůj úmysl.

Andělka vrhla se před ním na kolena. „Ani trestu za to se nebojíš?“

„Co by se mi mohlo státi? Leda, že přijdu o život a já oň beztoho nestojím!“

Rytmistr Jiřinec obraz staroboleslavské Panny Marie již držel oběma rukama.

„Tu chvíli, kdy přijdeš a kdy mi podaš ruku, tu chvíli jej máš. Ještě nyní můžeme. Všecko ve tvých rukou! Svatbu můžeme slaviti v nejbližší vesnici, kde jen kněz! Pak se ti zapřísáhnou, že obraz do Staré Bole-slavi jistě doneseš, kdyby se nám v cestu stavělo samé peklo!“

Jiřinec mluvil drsným, až děsivým hlasem. —

„Dám ti na rozmyšlenou; než dojdeme českých hranic, musíš býti rozhodnuta. Do té chvíle však si tvůj poklad uschovávej!“

Pak šli zase dále; Andělka však jakoby měla na nohou kameny a jakoby před se ani na krok neviděla. Nikdo nepromluvil opět ani slova. Kraj čím blíže k zeleným vrchům, tím mileji oku lahodil. Ale dlouho se as svým půvabům také netěšil a kdo ví, zdali s pokojem na stromech lupení sežloutlo a kdo ví, zdali lidé ovoce ve zdraví užili. Nad veškerou tou letní krásou rozestíralo se oblohou tak čistounké modro, jakoby se nebe na zemi dívalo za nejlepší nálady.

„Jsme už hranic nedaleko. Za vrchem už česká země! Tahle vesnice na cizí půdě poslední! Je tu kostel, bude při něm také fara, ve farě kněz. Slečno, jak jste se rozmýšlela?“

Rytmistr Jiřinec mluvil zase tak drsným, skorem až děsivým hlasem.

Andělka otázku jeho přeslechla úplně; ani se nezastavila, ani hlavy nepozdvihla.

„Slyšela jste slečno! Za čtvrt hodiny octneme se na českém pomezí. Dosud čekám vaši odpovědi. Potom půjdu zpět.“

„Budu ti pane za to vděčnou do smrti!“ zahovořila Andělka jako z pola ve snách.

„O vděčnost slečno nestojím. Chci vaši lásku a ne-li lásku, tedy aspoň vaši ruku.“

„A že neupustíš ani od svého záměru, kdybych tě prosila ve jménu téhle české země, kteráž je tak zubožená, tak utýraná a kterouž, jak pravíš již nescíslněkráté, miluješ více než rodnou matku svou?“

„Čas kvapí slečno. Nerad bych se pouštěl do nových řečí!“

„Že jsem tě kdy jen uviděla! Zdaž jsem se toho kdy nadála, že největší hoře mi způsobí krajan — vyhnanec?“

„A já ty chvíle blahoslavím. — Poslední vaše slovo slečno?“

„Matičko drahá! Matičko svatá! Matičko má. — Pomoziž!“

„Modlení nechtež nyní. — Je v moci mé. — A k tomu potom nám zbude času dost.“

Rytmistr Jiřinec se náhle odmlčel, upřel pronikavé zraky k nedalekým lesům, odkudž vinula se k vrchu dosti široká a pohodlná cesta a vzav Andělku prudce za ruku pravil horečným kvapem: „Odbyla jsi mne, jako dosud každý, kde jsem se ucházel jen o trochu té lidské lásky. Mohla jsi mne učiniti nejšťastnějším, sebe samu také; ale měla jsi svou hlavu. Jest-li se někdy se

mnou shledáš, ale pochybuji, nepoznáš mne. Abys toho Andělko nikdy nelitovala!“

„Budu na tebe do smrti vzpomínati.“

„Všude, kde jsem měl kdy úmysly nejlepší, jen vzpomínkou mne odbývali, jen na vděčnost odkazovali. Vzpomínka, Andělko, vání větru podobna a vděčnost se do písku píše za těchto dnů. Učiniš lépe — oba učiníme lépe — zapomeneme-li, že jsme se kdy viděli!“

Rytmistr Jiřinec utkvěl ještě jednou na nedalekých vršínách a potom prudce odkvapil.

Andělka vzkřikla, co měla hrdla, zalomila nad hlavou rukama a klesla k zemi volajíc: „Či jsem byla nehodna, abych Matičko Boží tvůj obraz téměř rukama donesla v svatostánek tvůj! Či jsem se ho neměla téměř svými rukama ani dotýkati? Bůh sám ví čí jsem dítě. Otce jsem neznala, matka na místě neposvěceném. Snad jsem dítětem hříchu. Bože svrchovaný, milosrdný!“

Z lesa vytáhla náhle přechota, poněkud v neurovaných řadách; šli po houfech, tu větší, tam menší a zaměřili k vesničce, kteráž ležela na samém českém pomezí, kde se bělal kostelík a pnula k čistému nebi štěhlá věž. Několik jich jelo v předu na koních, bezpochyby že pan obrist a vyšší důstojníci. Byli to zelení lancoši a v čele jich Kladi-vák. Rytmistr Jiřinec jejich kabátce rozeznal i mezi zelením doubravin.

„Kdo to tamhle pane plukovníku! Leží uprostřed cesty!“

„Nech ho ležeti!“ zahučel temně Kladi-vák ani se v tu strauu nepodívav.

„Je to ženština jakás!“

„Pořád jen oči po sukních točíš!“ odsekl ještě nevládněji plukovník.

„Podívám se tam sám!“

Dudák Krakule pustil se k cestě, kteráž se as o pět minut dále s touhle, kterouž táhli, křížovala. Kozlíka nesl na jednom rameni a na druhém těžkou partyzánu. A zdálo se, jakoby vojákem byl od jakživa.

„Hej mladá! Vstávej! Už bílý den! Už samé poledne! Járku! Za námi potáhnou jiní a ti by tě sotva vzbudili. Tvá lenost by se ti časovsky vyplatila! Neslyšíš?“

Dudák Krakule sehnul se až k Andělce a zabýbal její hlavou. Potom odstoupil o krok, prohlédl si ji se všech stran a tímže mžikem rozječel se kozlík z plných plic, že se pan plukovník mimoděk zastavil a omdlelá dívka otevřela oči, vyděšeně se kolem rozhlížejíc.

„Můj Kriste Ježíši! Andělko! Pane plukovníku!“
(Pokrač.)

Podobenství a paraboly.

XVIII.

Poslední věci člověka. Smrt.

Hodný syn byv od rodičů vyslán a propuštěn do světa čistě ošacen, nepřestává pak v cizině na to pamatovati, jak dobře vypraven byv odešel z domova. A stále velikou o to má péči, aby v tak čistém oděvu, v jakém odešel, jednou opět se navrátil k rodičům svým. A když pak v čas svůj se navrácuje domů, navrácuje se opět tak čistě vystrojen a spořádán, jak jest vyslán byl, neleká se, je-li na cestě tázán, kam že jde? Vesele odpovídá: „Jdu domů; jdu k milým rodičům.“ — Bůh i jednoho každého z nás vyslal na svět stvořeného k obrazu svému; vyslal každého z nás křesťanů skrze křest sv. ze zásluh Syna svého očištěného a posvěceného. Smrt pak jest okamžení, kdy se k Bohu navrácujeme. A nemáme proč báti se smrti své, alebrž, když se blíží hodina její, máme proč se radovati a volati se Spasitelem svým: „Jdu k tomu, kterýž mne poslal,“ navrácujeme-li se čisti od všelikého hříchu těžkého, s obrazem Božím na duši své neporušeným, tak nevinní, jak jsme byli na křtu sv. učiněni.

Jak smutně navrácuje se domů syn, který z domova jest odešel všecek pěkně ošacen, a který se pak vrací všecek oškubán! Jak nerad po celé cestě své na to si vzpomíná! Jak nevrle odpovídá každému tázajícímu se na cíl cesty jeho! Jak se hrozí té chvíle, kdy tak, jak jest, má předstoupiti před otce, před matku! Pomyslení na to zdá se mu nesnesitelné. A proto rychle ještě dává se do vydělávání, až si vydělá a pořídí oblek nový. A pak již bez strachu domů se ubírá. — I my blížíce se k smrti své hroznou musíme se chvítí úzkostí, zpomínáme-li si, jak hříchem zohaveni navrácujeme se k Bohu, jenž nás byl vyslal tak čisté a nevinné. Ale potěšmež se, že když jsme byli ve světě tak pokáleli své roucho nevinnosti a tak porušili obraz Boží na duši své, můžeme ještě v svátosti pokání svléci starého člověka a obléci člověka nového podle Boha stvořeného, a že pak zase můžeme bez strachu na smrt mysliti.

Kdy pak syn neb čeledín vesele chvátá s pole domů? Kdy každému tázajícímu se spokojeně odpovídá: „Jdu k tomu, kterýž

mne poslal; jdu domů k otci, k hospodáři?“ — Když to, co mu byl otec neb hospodář na poli uložil vykonati, všecko rádně vykonal. — Spokojeně můžeme mysliti na blížící se smrt svou. zpomínáme-li si, že jsme věrně plnili všechny povinnosti Bohem nám ve zvláštním povolání našem poručené. — Tím více syn navrácující se těší se na domov, na rodiče, s tím větší radostí domů pospíchá, když si byl ve světě nejenom čistý a pěkný oděv zachoval nebo pořídil, ale i když si tam byl hezkého jmění nastrádal, když se nenavrácuje domů prázden. — Právě dům Otce nebeského jest takový dům, kamž nesmíme přijíti prázdní, jak nás pamatuje Duch sv. v knize Sirachově: „Neukazuj se před obličejem Páně prázden.“ Sir. 35, 6. Proto, čím více si svým následováním Ježíše Krista, svými ctnostmi a dobrými skutky nashromáždíme pokladů nebeských, tím pokojněji a důvěrněji budem při pomyslení na blízkou smrt svou mluvívati: „Jdu k tomu, kterýž mne poslal; jdu k Otci nebeskému; jdu k Ježíši svému.

Soud Boží soukromý.

Dva přátelé zabravše se hovorem napět do studentských let svých, kdy na vysokých školách ještě jednoho profesora kolik set posluchačů poslouchalo, zpomínali i jednoho z professorů svých, jemuž bujní žáci po celé půlletí dělávali věci nejhorší. „Jaké to hned vypuklo hulákání,“ zpomínal první z přátel, „jaké holemi na zem tlučení, jaké nohama dupání, jaké pěstmi na stolice bubnování, sotva že professor se ukázal ve dveřích! A co mu všecko dělali mezi přednáškou jeho! Brzy jeden pronikavě zahvízdl, brzy druhý hlučně zakašlal, brzy jiný slova professorova posměšně opakoval. A pak po skončené přednášce s jakým povykováním a pokřikováním jej vyprovázeli i ven ze dveří i na ulici i do domu jeho. Až mi ho bývalo líto; až jsem sám hanbou hlavu klopal.“ — „Ale on nezdál se, že by se byl přlíš z toho trápil,“ připomínal druhý z přátel, „bylotě ku podivu, jak trpělivě všecko snášel. Jiného proti nevázaným výtržníkům před sebe nebrával, leč že hleděl, aby každého z nich i podle osoby i podle jména dobře poznal a si pamatoval. Půlletí jako voda uplynulo, a nastaly zkoušky, na kterých tak málo se pamatovalo. A kdo teď byl mocným pánem, ten byl pan professor, jenž sedě na stoličce své při zvláštním stole a maje před sebou zápis všech posluchačů svých i s všemi poznámkami jednoho po druhém před sebe vyvolával, aby každého

zvlášť zkoušel. A kdo teď krotli, bledli, se třáslí, ti byli páni studenti, kteří se profesora po celé půlletí tolik nazostuzovali. Nadarmo každý z nich se těšil, že snad profesor při zkoušce na něj více se neupamátuje, ho více nepozná; nadarmo jeden oblekl si cizí kabát, druhý si ovázal prapodivný nákrčník, jiný si dal do hola hlavu oholiti. Professor každého hned, jak se naproti němu k osudnému stolu byl usadil, v té chvíli poznal a jménem jmenoval. Pak, když mu byl vyčetl všechny hříchy jeho, přísně jej zkoušel. Konec zkoušky býval smutný, takový, že zkoušený neobstál. Byl pak zavvržen buď ani nebyl více přijat do škol, anebo musil poslední učení své ještě opakovati. — „Kdo pak,“ dále oba křesťanští přátelé přisvědčovali jeden druhému, „při tom spolu si nevzpomene na jinou ještě podobnou zkoušku, kteréž se bude podrobiti každému člověku, a kteráž jest soud soukromý? Přišeltě lidem z samého nebe učitel, Ježíš Kristus, aby jak svým slovem tak i svým příkladem i svou obětí je naučil té moudrosti, kterouž by opět našli hříchem ztracenou cestu k Bohu, k životu věčnému, k svrchovanému cíli svému. Ale jak málo si lidé váží tohoto učitele nebeského! Jak málo dbají na Jeho slova, na Jeho příklady na Jeho lásku! Jak málo dávají se od Něho učiti cestě spasení! Jaké si ještě z Božského a svatého náboženství Jeho posměchy dělají! Také zapomínají, jak rychle uplyne čas vezdejšího učení jejich, a jak prvé, než se nadějí, přijde doba zkoušky, jak Božský učitel Ježíš Kristus jednoho po druhém skrze smrt si vyvolá před soudnou stolicí svou, aby hned každého zvlášť zkoumal, kterak užil učení Jeho. Jak málo teprv pořídí jakýmkoliv vymlouváním, zapíráním a přetvářováním se, a jak budou mítí proč se báti před tímto učitelem a soudcem všemohoucím, vševědoucím a nejspřavedlivějším!“

Poslední soud Boží obecný.

Město Rivu při jezeře gardském z tří stran těsně svírají strmá, mnohými úzkými úžlabinkami rozrytá skaliska. Z takové polohy města vznikl tam zvláštní zvyk, tak nazvaný pokřik březnový. V měsíci březnu po kolik dní na večer rozcházejí se po skaliskách hlasatelové, část najatí, část dobrovolníci, berouce s sebou hlásné trouby, buď z plechu neb ze silného papíru zhotovené. A když se byly na první volání jejich všude na náměstí a na cestách shromáždily zástupy lidu zvědavého, pak začínou skrze hlásné trouby své vyvolávat, jaké který mladík neb

která mladice, neb který manžel, neb která manželka mají nehezké známosti, jež až posud byly tajemstvím, jaké vůbec který z obyvatelů za celý rok vyvedl nehezké kousky, jež až posud zůstaly tajné. Vyvolávají se osoby bez rozdílu, sprosté i vznešené. Trhajíte sebou, zlobí se, zatínají pěsti, kdo slyší vyvolávati sebe. Chtějí se pustiti tam, odkudž se ozývá volání zrádné; chtějí poznati a stlouci toho, jenž jim smí takovou dělati ostudu. Ale se zlou se potáže, kdo se odváží blíže mezi skaliska; tak jest přivítán kamením odevšad naň se sypajícím, že musí rychle nazpět se obrátiti. Nenít jiné rady každému vyzrazenému, leč aby pomalu se vytratil ze zástupu poslouchajícího, a se skrýl někde, ač nemá-li si všechno na něj ukazovati. A nezbyvá pak všem tamějším obyvatelům, než aby se po celý rok pilně chránili všeho hanebného a se chovali počestně, nechťej-li pak, až nastane pokřik březnový, slyšeti veřejně hanbu svou. — Jak hrozná teprv zlým ozve se volání v den posledního obecného soudu Božího, kdy všickni, kteříž v hrobích jsou, uslyší hlas Syna Božího (sv. Jan 5, 28.), kdy Syn člověka pošle anděly své s troubou a s hlasem velikým (sv. Mat. 24, 31). To budou hlasy, na něž nejenom budou mrtví z hrobů vstávat, ale jimiž spolu všem národům shromážděným budou se ohlašovati všechny nesmířené nepravosti lidské, i by byly sebe tajněji zpáchány bývaly. Co zlé všechno na světě dělali, aby ohavné a nešlechtné skutky své zachovali v tajnosti! Nehroziliť se až i se světa zprovozovati ty, kteříž by je vyrazili. Ale jak málomocní budou proti těm velikým hlasům, jimiž v den soudný před celým světem bude odkryta všechna nešlechtnost jejich! A tak jim odkrytá hanba jejich bude nesnesitelná, že budou říkati horám: „Padněte na nás!“ a pahrbkům a skalám: „Přikrejte nás!“ Luk. 23, 30. Zjev. 6, 16.

Děti školní vykonávaly sv. zpověď. Po vykonané sv. zpovědi dvě spolužákyně, Ludmila a Stanislava, doma se převlekše braly se spolu na procházku. Ale Stanislava na cestě nenadále všechna zbledla, všechna zděšena od Ludmily se odtrhla, a ani slova nepromluvivši úprkem nazpět domů uháněla. Ustrnulá hleděla Ludmila za družkou od ní utíkající. Ale v malé chvíli vracela se Stanislava opět se vesele usmívající. „Prosím tě,“ volala Ludmila vstříc Stanislavě, „co pak se ti to stalo?“ — „Nestalo se mi nic,“ odpovídala dívka udýchaná, „ale bylo by se

mi stalo. Jen si považ, drahá Lidunko! jak jsem byla neopatrná. Nechala jsem doma na stole ležeti otevřenou modlitební knížku své, a zrovna tam, kdež byly otevřeny, také ležel lístek, na němž jsem měla napsané všechny hříchy své, z nichž jsem se byla dnes zpovídala. Ani nemohu bez hrůzy na to pomyslet, kdyby byl kdo ten lístek do ruky dostal. Jak jsem ráda, že jsem ještě v čas ten lístek odklidila a roztrhala! A nemohly obě děvy dále rozmlouvati o přestálé úzkosti své, aby se neupamatovaly na to, co byly slyšely ve škole, jak v den soudný budou otevřeny knihy vševědouceho Boží, kdež jsou zaznamenány všechny hříchy lidské pokáním nesmazané; budou otevřeny tak, že celý svět v nich čísti bude. Zjev. 20, 12. Tímto upamatováním pak obě ještě více se utvrdily v dobrých předsevzetích při sv. zpovědi si učiněných.

K. Otman.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Jakmile chor opět se objevil, započal pěti důtklivý chvalozpěv obsahující v sobě vyzvání k divákům činěné, by při pašijovém představení s pozornou a zbožnou přítomni byli myslí; hřích v ráji, že byl příčinou, proč Vykupitel musil přijíti na svět. — Při tom rozstoupiv se na dvě strany vysvětluje první živý obraz na prostředním jevišti ze starého zákona, představující *Vyhnání Adama a Evy z ráje andělem*. (Dekorace velmi skvostná představuje zahradu rajskou se stromem poznání dobrého a zlého. Adam a Eva kožemi oděni jeví se jako zděšeně prchající před ohnivým mečem andělovým). Chor vysvětliv obraz zpěvem přiměřeným připomíná dále, že lidstvo nebylo na věky zavrženo od Hospodina, z výšin Kalvarských že svítá paprsek nového žití ze stromu kříže. — Opona středního jeviště, která dříve zakryla obraz předešlý, vyhrnuje se opět a na jevišti představeno v živém obraze *Klanění se sv. kříži*. Uprostřed totiž jeviště pnul se vzhůru holý kříž, kolem pak po obou stranách skupení dítek větších a menších klanějících se kříži svatému. I chor rozstoupiv se na obě strany při vyhrnutí opony, klesá na kolena, aby se nástroji vykoupení lidského poklonil a sepjatýma rukama zpívá dojemně as tato slova: „Věčný Pane, slyš dítek svých dětinný hlas, vždyť dítko ani jinak než dětinně chváliti Tě nemůže. Vzhledni na shromážděné zde v ten čas a přijmi vroucí jich úctu k Tobě ó Bože. — Opona

spadá opět, chor se pozvedá a hlasem důtklivě vyzývajícím zpívá as v tento smysl: Sledujte nyní Smírce věčného na jeho trnité, bolestné cestě, kterou krví zbrocen v těžkých mukách podstoupiti musil. — Po té následuje I. oddělení hry pašijové, začínající *slavným vjezdem Spasitelovým do Jerusalema*. Sotva chor odešel slyšeti za jevištěm hlasy dětské provolávající Hossana a netrvá to dlouho průvod seřazený kráčí ulicemi Jerusalemskými, v popředí dítky oblečené v kroj, jaký za času Kristova panoval, palmy držíce v rukou, následují jinoši, muži, ženy, starci všichni radostně provolávající Hossana. Celý výjev ten jest pln živosti, radost nadšenou zřít lze na obličejích všech, kteroužto radost také sbor za jevištěm opěvuje. — Ač pohled na lid slávu provolávající poutal naši pozornost všemožně, přece s dychtivostí očekávali jsme všichni, až objeví se hlavní osoba děje, Spasitel sám. Tu konečně naše touha se vyplnila — postava Spasitelova objevuje se v dálí. Seděl, oděn jsa ve fialovou sukni a červený plášť na oslátku, jež za uzdu jeden muž vedl. Oko naše ani nemohlo se nasytiti pohledem na osobu představující samého Syna Božího. A věru pohled ten byl úchvatný, zření plné mírnosti, bledý obličej s jemnými tahy, dlouhý až na ramena spadající vlas, rozdělený vous, postava ctihodná, to vše nám připadalo na osobě představující Krista, tak známé, jako kdybychom již tu osobu byli viděli, zkrátka — zdálo se, že vidíme Spasitele samého, jak na této zemi žil. Průvod prošel prostředním jevištěm na pravou stranu do ulice Jerusalemské a počal se seřadovati na jevišti předním, prostřední jeviště pak zakryto bylo na to oponou. Když průvod v rozličné skupeniny se seřadil a z protější strany dostavili se i kněží židovští, zvedla se opona jeviště prostředního a nám se otevřel pohled do přední síně chrámu Jerusalemského, kdež prodávána byla obětní zvířata a kdež byli penězoměnci. Spasitel dojel až ku chrámu, sestupuje s oslátku a vyhání rušitele pobožnosti chrámové, při čemž první slova pronáší: „Dům můj jest dům modlitby.“ Penězoměnci vzpouzejíce se vyhnání jsou od Ježíše bičem z provázků upleteným. Vše děje se důstojně a vážně. Takže s posvátnou úctou patřili jsme všichni na osobu představující Krista, a opětně zdálo se nám, jako bychom Jeho samého zřeli, my zapomněli pro okamžik, že se nalézáme v divadle, nám se zdálo, jako bychom stojíce mezi lidem Spasiteli Hossana provolávajícím, sami byli svěd-

ky Jerusalemské události. Když Ježíš ve chrámě poučil a odešel, vrátili se vyhnaní kupci do chrámu zpět k fariseům, stěžující si na Ježíše. Lid v pozadí již navedený křičí hrozivě k veliké radosti fariseů, kteří právě lidu nejvíce se obávající něčeho posud proti Kristu nechtěli podniknouti. A proto tím radostněji odcházejí volající nyní: S námi, jen s námi, kdo se drží Mojžíše, Mojžíš jest naším prorokem. S námi. Opona spadá a chor vystoupiv připravuje mysl posluchačů k následujícímu ději: *k poradě fariseů ve vysoké radě židovské, ukládajících o život Messiášův slovy: Ha již jsou pryč ti zločinci, objeveno smýšlení jich v plném světle; rouška ctnosti stržena jest z oděvu hříšného. Vzhůru, na pomstu pomýšlejme, tak křičí divé, záměr dlouho tajený odhalující. Opona se zvedá a zřítí jest obraz ze starého zákona, jak synové Jakubovi umlouvají se o odstranění svého bratra Josefa, který něčeho zlého netuše k nim přichází. — Otevř o Bože, nám svatyni svou! tak zpívá chor dále. Pokrytců záměr líčí nám starověk. Jak synové Jakubovi proti Josefovi se spikli, tak uslyšíte brzy toto hadí plémě s tygří vzteklostí volati na Ježíše: „Smrt, krev jeho chceme.“ Hle snář přichází, který naším králem býti chce, tak volají nestoudné, pryč s blouzníkem, tam v cisterně ať si kraluje. Opona spadá chor pokračuje: Tak po krvi Spravedlivého zíznilo ono hadí plémě. „On proti nám,“ tak křičí, „naše vážnost jest ta tam, všechno jest mu nakloněno. Pojďme, usmrťme jej, žádný nesmí, nemůže ho chrániti. Pevně na tom stůjme, zahynouti musí stůj co stůj.“ — Na to vypukne chor v spravedlivý hněv vyjádřený asi těmito slovy: Bože, znič tu rotu zbůžných lotrů, která proti tobě se zvedá, spolek vražedný pak ku potupě tvé na záhubu Tvého Syna uzavírá. Ať všemoc tvá blesky pustí, ať jest cítit hrůzu pomsty tvé, uveď v niveč plémě ničemné. — Na to ale dojemně pokračuje: Avšak ne — onť Syn Tvůj nepřišel na svět proto, aby zničil bezbožníkův sbor, všichni hřešící dědití mají skrze Něho milost, lásku, blaženost. Plni pokory tudíž my dítky Tvé obdivujeme tento úradek lásky Tvé. — Na živé tyto obrazy následoval děj z umučení Páně, porada totiž fariseů ve vysoké radě o krocích rozhodných proti Ježíšovi. Nám divákům bylo jako bychom skutečně sami v poradním sale syne-dria se nalezali a naslouchali jejich pokryteckým slovům, zlobou proti Ježíšovi se vyznačujícím, chvěli jsme se nad koncem řeči Kaitášovy, že totiž lépe jest, aby jeden člověk umřel za lid, nežli aby celý národ za-*

hnul, ošklivostí naplnění jsme byli proti Annášovi, který zároveň jsa přítomen řečem zetě svého pochvalně kýval; s úzkostlivostí sledovali jsme další průběh dlouhého vyjednávání o prostředcích jak Ježíše polapiti, my mrzeli jsme se nad pokrytstvím oněch kramářů, kteří povolání jsouce do rady nepřestali si stěžovati a popouzeti proti Mistrovi zato, že vyhnal je z chrámu a rozhořčenost naše dostoupila vrcholu při návrhu jednoho z nich, aby použit byl ku zradě jeden z učenníků jeho, kterého on prý zná, což také s všeobecnou pochvalou bylo přijato. Zkrátka my se již při tomto odstavci vzíli v celý děj umučení Páně, takže nám ani nepřipadlo, že v divadle se nacházíme. — Ačkoliv tento výjev až snad příliš dlouhý byl (půl hodiny celé), přece ani rozvláčnost řeči jednotlivých radních, ani umělé zakrývání špatných úmyslů lesklými slovy neunavovalo nás, vždyť zřeli jsme v tom onu ošemetnou stránku povahy farisejské, zločinému počínání dáti náter spravedlnosti.

Děj třetí *rozloučení Ježíše s Marií v Bethanii* hnul srdcem naším, až do nejhlubších útrob. A již první sloka zpívaná od choru rozlitostnila nás tak, že většině stály slzy v očích. Slova ta znějí as v českém překladu takto: Již tu chvíle rozloučení — Marii bez potěšení — s ránou v srdci nastává. — Syn tvůj musí odejti, — muky kříže podstoupiti, — o matičko laskavá. Což pak teprve když opona se zdvihla a my zřeli obraz živý: rozloučení mladého Tobiáše s otcem a s matkou před nastoupením cesty do Medska. Srdce naše kvílelo s matkou i s starým otcem, v oči hojné slzy se nám řinuly, vidoucím, že i služebníci domu hlasitě pláčí nad odchodem Pána svého, takže ani dobře nemohli jsme si všimnouti též živého čtvernožce psíka, cvičeného, který rovněž sebou po celý čas vyzdvižené opony ani nepohnul. Sotva však chor pohnutlivým zpěvem, dojemný vyličil obraz tento, vyhrnula se opona znova a my viděli jiný obraz ze star. zákona. — *Nevěstu z písně Salomounovy, lkající pro nepřítomnost ženichovu.* (Pis. Salom. 5, 17.) — Stála v loubí besídky opletené zelením, v zahradě, a kolem ní osm dcer Jerusalemských, bílé oděných, žal její s ní sdílejících. — Takovým způsobem připraveno bylo srdce naše na *rozloučení Ježíšovo s matkou Páně.* Viděli jsme napřed Spasitele krácejícího s holí poutníckou v ruce uprostřed učenníků do Bethanie, promlouvajícího k nim o brzkém svém odchodu a vcházejícího po té do domu Lazara. A když opona středního jeviště se

zvedla, viděli jsme ho sedícího za stolem u Lazara. Martu posluhující, Marii vlasy jeho a nohy mastí natírající, slyšeli jsme nevrlost Jidášovu nad tím hlasitě projevenou a i důtku, jaké od Páua za to se mu dostalo. Spasitel rozloučiv se odchází, avšak na ulici města potkává se s matkou svou, provázenou nábožnými ženami. Nemnoho slov pronesl Spasitel, krátce jenom rozloučil se s matkou svou. A také nač by bylo třeba slov, kde srdce si rozuměla a oči mluvily. I Maria Panna nepromluvila, ale za to v celé tváři, v každém pohybu bylo znáti onu hlubokou bolest, jaká ji pojímá. Krátká byla úloha, kterou zde provést měla osoba Marii Pannu představující, za to ale tím těžší ku provedení, čím vznešenější osoba Matky Boží i nad anděly. Než osoba ona zaslouží za provedení úlohy této chvály veliké. Úlohu svou provedla mistrně.

4. Chor uvádí pak událost čtvrtého děje — *poslední cestu Ježíšovu do Jerusalema* představující — důtklivým napomenutím k obyvatelům Jerusalemským, aby se poznali a obrátili ještě v čas k Hospodinu Bohu, sice že budou zavrženi jako královna Vasthi od krále Assuera, jak nám obraz ze star. zákona ukazoval. — Na to viděli jsme Spasitele nad Jerusalemem nařikajícího uprostřed učenníků svých, slyšeli jsme jak Jidáš Mistra upomenul, aby činil přípravy ku společnému slavení nastávajících svátků velikonočních a jak od téhož Mistra obyt byl slovy: „Příteli, drž se mých slov“; načež Jidáš roztrpčen odpověděl: „Což pak nejsem já nositelem měšce?“ Ježíš odešel na to, Jidáše pak zůstavšiho zpět obklopili onino kupci z chrámu vyhnání, přemlouvající ho poněmhu k odpadnutí od Mistra, od něhož mu žádný prospěch již nevzejde. Sotva že v tom počal jim přisvědčovati, domlouvají mu, aby jim ho zradil, aby jim ukázal místo a příležitost, kde by ho bez pobouření lidu polapiti mohli a slibují ihned značnou odměnu. V Jidáši vzpouzí se sice svědomí proti tomu, chce odejiti, avšak onino svědci nechťejí obět svou pustiti, až konečně svolil — a svědomí své ukonejšil tím, že Ježíš jako divotvorce zajisté se z rukou jejich osvobodí.

Nejdojemnější a na obrazy bohatý jest děj pátý *večeře Páně*. Chor uvádí jej slovy Malachiáše proroka, předpovídajícího, že Hospodinu nemajícimu zalíbení již na obětech vyvoleného národa bude obětována obět čistá po všem světě bez přestání. Obrazy pak ze starého zákona poukazují z jakých asi

darův obět ta pozůstávati bude, — chleba totiž a vína. Jsouť pak obrazy ty následující: *manna na poušti Sinajské a hrozen země Kananejské*. Celé jeviště střední když opona se zvedla, viděli jsme naplněné osobami, národ israelský představujícími (více než 300), v rozličných skupeninách. V předu jeviště bylo skupení sedících dítek tří-, čtyř- až pětiletých, za nimi stály neb klečely dítky větší, na to jinoši, dívky a ženy s dětmi na rukou a v pozadí muži. Dítkami v předu, staršími po stranách a v zadn obklopen stál Mojžíš (ruku s holí pozdviženou maje) a Aron. Oděv osob všech jest barev ponejvíce jasných a na tvářích všech viděti posvátný úžas a zároveň radost nad mannou, která v malých vločkách zvolna na zemi se sype a od některých již se sbírá. Skoro 3 minuty trvalo to než se zase opona zavřela, dosti dlouho pro ony malé drobné dětské postavy, které ale po celou tu dobu jako by bez života zde stály, dosti krátce pro dívky, kteří by si rádi každé postavy, každého skupení zvláště všimli. Chor mezi tím pje: Dobrý jest Pán, dobrý jest Pán, — lid hladem zmírající sytí sám — novým podivným pokrmem, — zázračným věru způsobem. Oznamiv pak chor, že všichni Israelité, kdož jedli ten chléb že zemřeli, dodává: Nového zákona svatý chléb — chrání duši před smrtí — po důstojném požití. Při těchto slovech, kteráž chor po třikráte opakuje spadne opona, než při opětém započetí refrainu: Dobrý jest Pán, dobrý jest Pán — vyzvedne se opět, a my viděli tentýž národ Israelický, jenže v jiných skupeninách, obdivující ovoce právě přinešené ze země Kananejské, hrozen to od dvou mužů na sochoře přinešený. Chor poukazuje pak na to slovy, že i Pán ve večeradle Jerusalemském svým učenníkům dal k požívání víno proměněné v jeho krev přesvatou.

Následující děj Večeře Páně tvoří takorčka střed představení pašijových v oddělení prvním. — Začíná výstupem líčeným ve sv. evangeliích, kde Petr a Jan potkavše se s člověkem džbán vody nesoucím následují ho do domu, žádají hospodáře domu jménem Mistra o propůjčení vhodné místnosti k slavnostní večeři beránka velikonočního, vycházejí nato Pánu vstříc, potkavše se s ním uvádějí ho do domu hospodáře onoho, za jeviště totiž střední, jehož opona ihned se vyzvedne, jakmile poslední z učenníků byl zašel. — Jeviště představuje sál, jehož celou šířku v pozadí zaujímá stůl, kolem něhož sedadla umístěna jsou, zcela věrně dle zná-

mého mistrovského obrazu da Vinci-ho. — Pak viděti Spasitele jak vešed usedl za stůl, po vykonané delší modlitbě slyšeti ona známá slova: „S velikou toužebností žádal jsem jísti s vámi beránka tohoto atd.“ Na to požívají všichni sedíce za stolem beránka velikonočního a pijí iz poháru jednoho víno, dříve Kristem požehnané, jakož u Židů ve st. z. při jedení beránka bylo v obyčeji. Na první pak upomenutí Spasitelovo na smrt jeho následují slova: „Jeden z Vás mne zradí.“ Všichni dokazují svou nevinu i Jidáš nevyjímaje, jemuž ale Pán potají odpovídá: „Ty jsi řekl.“ — Po hostině z. st. jest hostina zákona nového. Učenníci hádají se o přednost, Pán ale dává přinéstínádobu, přepasuje se a myje učenníkům nohy, začínaje u Petra, při čemž ona rozmluva se rozpředla. — V pozadí stojí udiven v největším úžasu hospodář domu onoho, nemoha pochopiti tak neslýchaný skutek pekory u Mistra, jehož za Syna Božího považoval. — Umývání nohou skončeno, Pán sedí opět na svém místě a promlouvá: Čisti jste, ale ne všichni, kdo jí chléb se mnou, pozvedne paty proti mně. Pán vstává pojednou, oči všech učenníků obráceny jsou na něho, běře do svých rukou chléb nalézající se na ploské míse a pronáší posvátná slova proměňovací, pak rozlomiv chléb na 12 kousků jde okolo stolu a podává apoštolům od Petra začínaje u Jana konce svatý chléb nového zákona, nejsvětější Tělo své. Totéž pak činí s kalichem, podává nejsv. krev svou. Učenníci přijímají obě se sepatýma rukama sklonivše po přijetí nábožně hlavu. (Dokonč.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup vrátí se dnes z Vídně, kde za příčinou zasedání v pauské sněmovně po nějaký čas dlel, do Prahy nazpět.

— *Sv. Otec* ráčil ustanovití nové officium pro slovanské apoštoly sv. Cyrilla a Methoděje, poněvadž slavnost jejich rozšířena pro celou katolickou církev. Jednotlivým p. biskupům bylo toto officium již zasláno, vyniká krásnými hymny, ve kterých se opěvuje něžná láska církve katol. nejen k velikým a slavným věrozvěstům, nýbrž i k slovanským národům vůbec. — V sedění konsistoře, které se konalo 13. pros., jmenoval sv. Otec patriarchu *Hasuna* kardinálem a prohlásil, že tři kardinály bude později jmenovati. Potom prekonisování některých biskupové, mezi nimiž hrabě Belrupt

biskupem in partibus a koadjutorem olomouckého arcibiskupa, Pavlovič biskupem in partibus a koadjutorem biskupa makarského.

— *Pobožnost 40hodinná* bude se konati od 16.—20. prosince u Matky Boží Sněžné u Františkánů, od 21.—25. pros. u sv. Salvatora v semináři.

— Ve výstavě *Mikoláše Lehmana* nalézá se umělecká pozůstalost proslulého historického malíře Josefa Manesa. Pozůstává z olejových maleb, kartonů, akvarelů a kreseb. K těmto připojeno jest více v soukromém vlastnictví se nalézajících uměleckých děl tohoto mistra, tak že každému příteli umění příležitost poskytnuta jest o velkém nadání tohoto umělce se přesvědčiti a z krásných jeho maleb se potěšiti.

Literární oznamovatel.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 12. tento obsah: Advent (báseň). — Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova. — Upomínky z pouti po Francii a Italii. — P. Peyramale, farář Lúrdský. — Dobrý pastýř. — A Bůh byl Slovo! — Milodary B. Srdce Páně. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci prosinci modleme se za řeholníky od zednářů pronásledované. — Zvláštní úmysly. — Škola B. Srdce Páně nastoupí r. 1881 patnáctou svou pouť, vycházeti bude opět měsíčně o dvou arších a pěstovati úctu k nejsv. Srdci Páně.

— Díla Fr. Hellwalda: „*Země a obyvatelé její*“, vydány dílu I. sešit 13. 14. a 15. s hojnými pěknými vyobrazeními. Sešity tyto jednají o Rakousku se zvláštním zřetelem k Čechám. Poměry rakouské popisují se nestranně a spravedlivě. Každý dějin domácích si všimající s potěšením shledá, že slovatný spisovatel zevrubně zná poměry rakouské a pojednává o zjevech národního života rakouských národů způsobem poutavým a poučným. Sešity 13. 14. a 15. díla druhého pojednávají o republikách Chilenské, Argentinské, Paraguanské, o císařství Brsilském. Zahrnují všeobecné úvahy o Africe, o oblasti Atlasu, o sultanátu Marokánském, o francouzské osadě Algerii, o vladarství Tuniském, o Tripolitansku, o africké poušti Sahara, o státech a národech tamějších, o Sudanu, o Senegambii a Guineji. Kněhupectví Urbánkovu děkovati jest, že literatura česká dílem skvělým, až na výsost poutavým se obohacuje.

— „*Gramatické základy jazyka polského*“, ku kterým přidán text „*Věslava*“. Se-psal Fr. Vymazal. V Brně. Tiskem a nákladem

dem Karla Winikera. Kdo se polštině, která ze všech slovanských řečí češtině nejbližší jest, přiučiti chce, tomu poskytne tato malá gramatika vhodnou pomůcku.

— „*Miloslav Vlnovský*“ zneb Ztroskotání korábu „Pacific“. Podle kapitána Marryata pro mládež vzdělal Jos. Zimmermann. Druhé zcela přepracované vydání. K tisku upravil Fr. Peřina. Nákladem a tiskem B. Stýbla. S 4 malovanými a 87 černými obrázky. — Vypravování velmi poutavé hodí se mládeži ku poučení a vzdělání. Obzvláště jako vánoční dárek způsobí pěkně upravená kniha tato dítkám potěšení. Poněvadž bylo první vydání rozebráno a časté poptávky se po ní děly, přikročeno k druhému vydání, což zajisté důkazem jest, jaké oblíbenosti u mládeže se těší.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v sešitu 9. o českých dějinách od r. 1163 — 1202. Přidána jsou pěkná vyobrazení znamenitějších dějů, která zajímavost Kroniky zvyšují. Přidána též mapa Moravy před r. 1200, jak asi byla na knížetství a župy rozdělena.

— „*Sebrané povídky pro lid*“ od Fr. Pravdy, dílu II. seš. 2. přináší pěknou povídku slovatného našeho spisovatele: „Starý voják“.

— „*Cesty Boží*“. Sebrané povídky Záhabné bibliotéky dílo 62. Ročníku XI. seš. 14. a 15. Premie: Obraz Bolestná Matka Páně. V Brně. Nákladem „Školy B. S. P.“ Cena 40 kr. Poněmá a dojemné povídky, které v seš. 14. a 15. obsaženy jsou totiž: K smrti odsouzená. — Na úrok Pánu Bohu dává, kdo se nad chudým smilovává. — Pán Bůh dopouští, ale neopouští, — lze odporoučeti co nejvřeleji.

— V pravdě vznešený úkol převzalo na se vydavatelstvo „*Sborníku Velehradského*“, slibivši ve svém provolání listy svými hájiti dědictví Cyrillo-Methodějské. První ročenka „*Sborníku*“ jest již v rukou našich a podává svědectví o poctivé snaze, dostáti tomuto slibu. V objemném svazku 306 stran nalezáme 19 důkladných statí, jimž předdeslala redakce velmi vhodně předmluvou encykliku sv. Otce Lva XIII. Touha, pronešená v básni „*Mohyla Methodova*“ užítí ten Sion slovanský, Velehrad, v nové slávě se stkvít, nalezá, díky Bohu ohlas v srdcích tisíců a tisíců Slovanů, křesťanů. A na nešorné skále církve státi má, na skále, o níž se tříští nájezdy nepřátel. — O jednom z těchto marných útoků pojednává „*Sborník*“ apologetickým způsobem, objasňuje otázku, zda-li Církev a papežství vědu a pokrok ohrožují. Třívá ovšem Církev v těch bojích, ať již mečem vedených ať duchem pobloudilým, nicméně zase povstává v novém lesku; a podobný osud posvátného Velehradu líčí článek: „*Zpomínky na*

Cyrillo-Methodějský rok 1863. — Velehrad ve své opuštěnosti, Velehrad předmětem péče šlechtné, Velehrad opravený, oslavený toť jeho obsahem. K rozmnožení účty k sv. Cyrillu a Methoději sebráno v „*Sborníku*“ více prací, v nichž shledáváme důležité a vzácné zprávy; jmenujeme z nich: „*legendu petrohradskou*“, — „o počátcích účty sv. Cyrilla a Methoděje na západě“, — „*dvoji služba obřadu římského na počest sv. Cyrillu a Methoději*“, vedle jiných pojednáních směru archeologického. — Také otázce východní církve věnována pozornost po slibu v programu učiněném; setkáváme se s ní povýtečně v pojednání „*očistec v církvi řecké*“, a v úvaze o „*dějích sv. Unie*.“ — Tím ovšem nevyčerpali jsme bohatý obsah „*Sborníku*“, to svědectví však můžeme dáti, že poctivě dostála redakce slibu, a tím zároveň podala záruku, že i pro příště se postará, aby „*Sborník*“ byl obohacením literatury naší bohoslovecké.

— „*Světozor*“ přináší v čís. 49. a 50. mimo bohatý text, zdařilá tyto ilustrace: Oskar Kolberg, ethnograf polský, — palác hraběte Clam-Gallasa v Praze — nevěsta z okolí Draho-
biče, — povídky, — hlavní stan Božo Petrovičův. — František Špatný, — Milevsko, — za šťastné doby, — večerní radovánky Flisův, — zemětřesení v Záhřebě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoven jest:

- p. Václav *Reissner*, koop. v Rapičích, za admin. in spirit. et tempor. fary v Konojedech.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Konst. *Uher*, č. ř. piarist., skut. učitelem nábož. při městském gymnasiu v Kadani;
P. Nepomuk *Králik*, č. ř. premonstr. a admin. v Holedečku (Holletitz), za admin. v Staňkovicích;
p. Ferd. *Richter*, kp. v Širokých Třebčicích (Weitentrebetitsch), za kp. v Údlici.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Alfons *Walzel*, č. ř. sv. Ben., kp. v Martinkovicích, dne 29. listop. 1880 (naroz. 7. listop. 1844 v Grössdorfu, prof. 28. září 1872, vysv. 13. července 1873).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Voříšek*, kapl. v Č. Vernířovicích, za kp. v Chvalči (Qualisch), a
p. Pavel *Langr*, kp. v Nekoři, za kp. v Novém Hrádku.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arch.
seminární,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošla čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: Fr. Srdinko. Redaktor a nakladatel: Fr. Krásil.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Jana, učeníka, jehož milo-
val Ježíš.

I. Sv. Jan byl učenníkem, jehož milovat Ježíš. Toť ona známka, která jej vyzna-
menává a která jemu udílí vznešené po-
stavení mezi svatými nového zákona. Za-
libení obzvláštní, které měl Ježíš Kristus
na tomto apoštolu, především se jeví při
poslední večeři, když jemu dovolil odpo-
čívati na jeho prsou a na Kalvárii, když
jemu svěřil, co mu bylo na světě nejdražší,
Svou matku Boží: *Ecce mater tua*.

1. Abychom ocenili první z těchto
dvou důkazů přízné, potřebí jest nám se
rozpomenouti na okolnosti. Doba byla plná
tajemstev. Bylo večer před smrti Ježíše
Krista; všecko se chystalo, aby byl kr-
vavě obětován, a On této oběti předeslal
svou obět mystickou ustanoviv obět a
svátost našich oltářů. Jeho láska k lidem
neznala mezí. Z druhé strany byli apo-
štolé poděšeni: neboť právě jim řekl, že
jeden z nich Jej zradí. Když takto zá-
mutkem a strachem střídavě byli jímání,
jak velice se divili vidouce, že Jan svou
hlavu klade na prsa Spasitelova a že
kdežto byli všickni zmitáni bázní, on hledá
pokoj s jistotou v srdci svého Mistra do-
brého! Zdaž by si byl mohl dovoliti ta-
kovou důvěrnost v době tak povážlivé,
kdyby nebyl tím jist býval, že Ježíš k
němu má lásku něžnou? Byl to Ježíš sám,
vece Bossnet, Jenž jej k Sobě vábil a jemu
vnukal tuto důvěru: „Objímá jej rukama,
vine jej k svým prsoum. . . Činí jej ma-
jitelem zřídla, z něhož se prýští Jeho mi-
losti, to jest Svého srdce vlastního, na

němž odpočívati jemu káže, jako na místě,
které jemu právem náleží! Pojď, praví
Ježíš, můj drahý učenníku, vyvolil jsem tě
před věky všemi, abys byl učitelem lásky;
pojď ji čerpat ze samého pramene; pojď
z něho se učit těm slovům vroucnosti pl-
ným, kterými své bratry zjemníš. Přibliž
se k tomuto srdci, jež dýchá toliko láskou
k lidem, a abys lépe vyprávěl o mé
lásce, pojď zkusit z blízka plamenů mé
lásky.“

O Knězi, máš eucharistii, máš srdce
Ježíšovo. Učín z něho, jako sv. Jan, lůžko
odpočinku jsa obtížen unavami a starost-
mi; vrhni do toho srdce, které ti náleží,
všecky své obtíže. Jdi z něho čerpat je-
diné vědomosti žádoucí, která nás učí znáti
Boha a Jej milovati. Sv. Jan až posud,
vece sv. Hilarius, byl toliko rybářem ne-
vědomým, jenž zaměstnán byl vrháním
síti. Po tajemném odpočinku, kterého po-
žil na srdci Ježíšově, povznáší se nad časy
a věky, aby odhalil počátek všech věcí a
vyjádřil ono slovo velebné: *In principio
erat verbum*. V srdci Ježíšově pozoruje
světlo nestvořené: S. Aug. Sam Jan věci
vznešených kazatel a světla věčného i vni-
třního pozorovatel bezpečný. „Na prsou Je-
žíšových jemu zjeveno bylo, co jest Bůh.
Bůh jest láska. Zde vyučen jest velikému
umění, jímž by do srdcí vnikal a je pře-
tvořil. Slovo knězovo k osvětlení a po-
hnutí má jen tehdy moc, když jest oži-
veno upřímnou pobožností k srdci Ježíše
Krista, účty nejhodnějšímu.

2. Sv. Jan přijímá na Kalvárii po-
slední důkaz přízné, když Syn Boží po-
slední vzdech vydával. Máje ducha svého
právě vypustiti tento přítel šlechetný vše-
cko pořádá, cokoli má. Daruje Svou krev

lidem, Svůj ráj lotru kajícímu, neskončenost Svých zásluh Své Církvi. Jeho matka nejsvětější Jemu zbývá; daruje ji nejmilnějšímu ze Svých učeníků v téže době, když jej odevzdal Marii samé: „Ejhle syn tvůj, ejhle matka tvá.“ Mocí tohoto slova vnučí do srdce Mariina veškerou něžnost lásky mateřské k tomu, jenž od této chvíle bude jejím synem, a do srdce učeníkova úctu synovskou nejdokonalejší k té, jenž mu dána za matku. Jakými dary neozdobuje Svého apoštola, aby jej učinil hodným, aby zastupoval jeho místo? Jakým býti musil světec, jenž byl ustanoven k tomu, aby lásku Mariinu k Ježíši opětoval stavě jí před oči živý a přirozený obraz tohoto Syna nejvýše ctěného? Ale nad to, jakou hojnost nových požehnání sv. Janu připraví touha, jakou Maria, vznešená Panna měla, aby v něm Ježíše Krista vyobrazila tak dokonale, jak jenom možno! Lásku syna přijatého nemusela-li se roznécovati ustavičné obcování s láskou onou, která hořela v srdci Mariině?

Matka Boží stala se na Kalvárii matkou všech křesťanů, ale u větší míře matkou kněží. Představoval-li sv. Jan množství věřících jsa učenníkem představoval sbor kněží jsa apoštolem. Ano, každý kněz dobrý těšiti se může takto: Srdce Slova vtěleného náleží mně; Maria jest matka má; jsem přítelem a důvěrníkem Ježíšovým. — Ale co činiti máme, abychom přijati mohli milost tak velikou?

II. *Kterak sv. Jan se připravil, aby se stal přítelem Ježíšovým?* Jeho čistota a jeho věrnost, jak soudí. svatí Otcové, vysvětlují, proč se stal zvláštním předmětem lásky Ježíšovy. Poněvadž byl panicem, dostalo se mu té výsady, že odpočíval na prsou Ježíšových; poněvadž byl věrnosti neoblomné, Maria dána jest mu za matku.

1. Ze všech žáků Spasitelových že sv. Jan jsa jediný panicem nad ostatní byl vyznamenán a zvláštní láskou obdarován, nikdo diviti se nebude: Kdo miluje čistotu srdce, míti bude přítelem krále. Nikdo neměl více práva k něžnosti Ježíše Krista, syna, učitele, vzoru panenství, než apoštol, jenž trváje panicem k Němu nejvíce byl podoben. Komu více náležela ta čest, aby odpočíval na prsou krále andělů, než tomu, jenž více se blížil duchům blaženým? A jestliže komu mělo býti dovoleno důvěrně obcovati s Bohem tříkráte svatým a poznati Jeho tajemstva, zdaž nezasluhoval učeník, jenž byl srdce zcela čistého, aby již viděl Boha? Blahaslovení

čistého srdce, poněvadž oni Boha viděti budou. Toť byla první příčina, že od Spasitele byl obzvláště milován. S. Rehoř Nyss. „Miloval ho Ježíš, poněvadž obzvláštní výsada čistoty větší lásky učinila jej hodným.“ Jeho věrnost byla druhou příčinou.

2. Každý ochotně sdílí osud svých přátel dobrý, zřídka špatný. Většina učeníků následovala Ježíše až k večeri, málo kteří až ke kříži. Jemu jsme věrni jenom tehdy, když nám cestu rovná a nás nosí na křídlech Své milosti; ale přijde-li hodina oběti, je-li potřebí zapřiti sebe, potlačiti nechuť, tu se nedostává odvahy, tu se děsíme vidíce kalich, ač právě u kalicha nás očekává Ježíš Kristus; na vytrvalosti naší závisí Jeho přízeň. Tuto vytrvalost dokázal sv. Jan a byl za ni odměněn nesmírně! Ostatní apoštolové svého Mistra opustili, on jediný jej provází až k patě kříže a zde trvá s vytrvalostí neoblomnou. Ježíš umíraje má poklad, jež chce zůstaviti; komu jinému bude náležeti, ne-li tomu, jenž svou lásku věrně zachoval?

Učiňme pevné předsevzetí. Víme, jak sv. Jan došel přízně Syna Božího, a jak my sami ji dojíti můžeme. O svatá čistotu, cudnosti nebeská, statečná věrnosti ve zkouškách, zdaž vás budeme si někdy dosti vážiti? Vy nám dáte Marii za matku a Ježíše za přítele.

Jdeme k oltáři a slavme oběť s větší horlivostí, než posud jsme činili. Brzy přijmeme toto srdce Božské, na kterém odpočíval šťastný apoštol; odevzdejme se jemu s důvěrou; a po přijímání odvažme se prositi Spasitele, aby nás jednotlivě doporučil něžnosti Své matky a za každého z nás jí řekl, co jí ráčil říci za sv. Jana: *Mulier, ecce filius tuus!* Sv. Gertruda tvrdí že tato modlitba Jemu jest milá, a že ji ochotně vyslyší.

Obsah stručně opakován.

I. *Sv. Jan byl učeníkem, jehož miloval Ježíš.* Obzvláštní lásku Spasitelova k tomuto apoštolu nejvíce se objevila při poslední večeri a na Kalvárii. — Při poslední večeri apoštolové jati byli úzkostí uslyševše smutné slovo, jež vyšlo z úst Spasitelových: Jeden z vás mě zradí; tehdy naklonil Jan hlavu svou k prsům svého Mistra. Dovoliti si směl takovou důvěrnost, poněvadž byl jist, že Ježíš něžnou jest naplněn láskou k němu. Ježíš sám jej vine a jemu dovoluje býti majitelem Jeho srdce úcty nejhodnějšího. Co čerpal z to-

hoto pramene světla a všeho dobra? O knězi, totéž srdce i tobě patří: Eucharistie ti je dává. — Na Kalvarii Jan přijímá poslední důkaz přízně od svého přítele Božského projevený. Ježíš umíraje Svou matku jemu dává, jej sama pak Marii. Představoval-li jsa učenníkem všechny křesťany, jsa apoštolem představoval všechny kněze.

II. *Kterak sv. Jan se připravil, aby se stal přítelem Ježíšovým?* Svou čistotou a svou věrností. — Něžnosti Ježíše Krista, syna, učitele, vzoru panenství dostalo se apoštolu, jenž trváje paníkem stal se Jemu podobnějším. — Jeho věrnost byla druhou příčinou, že byl obzvlášť milován od Spasitele. Všickni svého Mistra dobrého opustili, Jan jediný jej následoval až k patě kříže. Čistota bezúhonná, věrnost statečná ve zkouškách, toť i mně připravit může, abych se stal majitelem srdce Ježíšova, abych Marii měl matkou.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Trnová koruna.

Historický román

od Václava Beneše Třebízského.

(Díl druhý.)

(Dokončení.)

Dudák Krakule se rozkřikl, co mu hrdlo stačilo a kloboukem dával Kladivákovi znamení, aby sem zabočil.

„Zdali pak mne Andělko znáš?“

„Kde jsem se tu vzala Matičko Boží! Dudák Krakule! Jak do našeho dvorce ještě daleko? Zdali pak živi a zdraví všickni v něm. Tak se mi zdálo, jakobych byla daleko v cizině, ale u dobrých lidí, jen on — jen rytmistr!“

„Jsi opět u dobrých lidí. Pane plukovníku, podívej se!“

Kladivák ani svým očím nevěřil a sehnul se Andělku pozdvíhl.

„Už jsme tě měli miláčku za ztracenou. Ani slechu nikde o tobě.“

„Jen o čtvrt hodiny dříve měli jste přijíti. Nyní už vše ztraceno — snad na vždycky!“

„Neběduj Andělko. — Spiš Panu Bohu poděkujeme, že jsme se shledali. Toť zrovna vnučnutí s hůry, že jsme se dali touhle cestou!“

„A kde on? Já mu čistou, neporušenou lásku zachovala a pro tu věrnost k němu pohrdla Matičkou Staroboleslavskou. Já ne-

šťastná! A kde on? Či se opravdu ke mně nehlásí? Či opravdu na mne zapomněl! Či by snad? Bože svrchovaný!“

Andělka zaúpěla, tak jako když jí prve rytmistr Jiřinec bral obraz Bohorodičky.

„Však ho uvidíš? Je živ a zdrav. Jen se mu po tobě stýskalo! Pojď Andělko, do téhle vesnice. Zůstaneš tu, s námi nemůžeš. Budeme o tobě aspoň vědět. Však ti tu přístřeší poskytnou. Leží tu dědinka, jakoby ukryta.“

Plukovník Kladivák si na kůň již usedl a vzav Andělku za ruku, zaměřil k vesničce, o níž svědčily jen chrámová střecha a štíhlá věž. Jinak byla ale zelením, sady a vrbami zakryta.

A zelení lancoši se až udivením zastavovali. Plukovník Kladivák se ženským vyhýbal, nikdy ho s nimi téměř neviděli ve svém regimentu lehkých osob ani na okamžik netrpěl a pustý mrav přísně trestával. Jest-li byli dřív zelení lancoši vzorem nevázanosti v celé císařské armádě, nový jich regiment za plukovníkování Kladivákova, stal se příkladem železné neuprosné kázně. Ale dnes nad svým plukovníkem hlavami podivně kroutili. Měli přec na kvap; pravilo se, že prý Švejda táhne k Plzni. Ale okamžitě se přestali diviti, protože poznali nevěstu praporečnickou a rázem měli širáky na halapartnách mávajíce jimi radostné nad hlavami Andělce na přivítanou. A zas chvil se kolem vzduch hřímavým jasotem zelených lancochů, jako když ji v máji poprvé uviděli.

V blízounké vesničce rozklínal se zvoneček a mžikem za pronikavým jeho hlaholem se rozhučely chrámové zvony. Kde kdo byl pod širým nebem, každý prchal pod střechu, bouchala vrata, přirážely se závory, psi se dali do vytí a dobytek řval k ohluchnutí. Lidé spínali ruce, modlili se; někde také drahocennější věci odnášeli do sklepů. Ale samým spěchem jim vše z rukou padalo. Děti plakaly, matky tiskly nemluvnata na prsa a hlas rozvážnějších vesničanů ve všeobecném zmatku zanikal.

Ve věži zvonili na poplach a odtud — zděšení. V zdejším zákoutí zvonili na poplach v třicetileté válce poprvé. Ani přítele ani nepřitele zde dosud neviděli. Vojenská noha tady skorem ani nepáchla, až dnes a tak z nenadání.

Zelení lancoši byli na návsi za několik okamžiků. Zvony na zvonici však neustávaly vyzváněti, jakoby se chtěly naposled vy-zvoniti, než sžehne paličská ruka na chrámě

krov a než se rozlejou. Tři vojáci museli naboru a provazy v rukou zvoníkům usekati, protože nebylo vlastního slova slyšeti.

Plukovník Kladivák rozhlédnuv se ven-
snicí, pustil se k úhlednému stavení na pravo
od kostela. Tušil tam asi faru. Ale nemusil
ani zabušiti podruhé na těžké dubové dvěře,
když se otevřelo okénko a na náves vyhlé-
dla bělounká hlava přívětivého stařečka.

„Co dobrého nesete či čeho si ode mne
žádáte?“

Dědouškův hlas neprozrazoval nejmen-
šího strachu. Skorem se kolem rtů zakmítl
ještě úsměv.

„Abys nás přijal pečlivě pod střechu!
— Nestrachuj se ničeho!“

Bělounká hlava stařečkova se schovala
a místo odpovědi rozevřely se okamžikem
dvěře do kořán. Dědoušek měl na sobě černé
až na paty splývající roucho kněžské.

„Vítám vás ve jménu Božím! — Jsem
tu farářem! Co bude v mé moci, milerád
učiním. Jen dále — dále!“

Stařeček se usmíval, jakoby vítal dáv-
ného přítele, s nímž se neviděl, že už ani
nepamatuje.

Lidé ve statcích vyhlížejíce zvědavé
skulinami ve vratech na náves, co se as
dítí bude a vidouce, kterak ti vojáci s pa-
nem farářem hovoří, kterak jim oběma ru-
kama kyne, aby šli dál, oddechli si z hlu-
boka a mnohý hospodář utřel si s čela pot.
Potom z nenáhla dvěře otvírali a smělejší
odvážili se i před vrata; ale zelení lancoši
stáli v šiku jako zeď. Takhle si v zdejší
dědině tu „soldatesku“ jistě nepředstavili.

„Chci tě důstojný otče obtěžovati pros-
bou!“

„Posloužím pane milerád!“

Farář vedl Kladiváka zatím do jedno-
duché, ale čistounké jizbyčky na chodbě
v pravo.

„Víš asi důstojný otče jaký život na
vojně.“

„Slychám od jakživa.“

„Víš důstojný otče s důstatek, že mezi
vojáky nevinná tvář asi tolik jako holnbička
mezi krahulíky.“

„Mohu si pomyslití pane!“

„Tuhle má schovanka. — Andělka! —
To to nevěsta praporeníka v našem regimentě!
— Slyšel jsi o přepadnutí Lipska císař-
skými?“

„Slyšel pane! — Zelení lancoši! —
Staroboleslavská setnina.“

Kladivák přikývl hlavou.

„To jsme my důstojný otče! — Tam
se nám ztratila. — A dnes, před touhle dě-

dinou, jako zázrakem ji nalezáme! — Ne-
odmítejž důstojný otče mé prosby. Jste tu
jako ukryti. Rád bych a byl bych ti velmi
povděčen, kdybys na nějakou dobu téhle
panně pod svým krovem poskytl útulek!“

„Půjdu s vámi. — Neměla bych tu
chvilku pokoje!“ přerušila náhle Andělka
Kladivákovu řeč.

„Neměl jsem již tehdaž toho svoliti,
hned ponejprv! Bez toho všeho mohlo býti!
— Měj na paměti, cos vystála. Nevypra-
vovalas mi skorem dosud ničeho; ale mohu
tak tušiti. Však se vrátíme, nezapomeneme
tebe a budeme pokojní vědouce, žes dobře
opatřena. Dovolíš důstojný otče?“

Stařeček svěsil bělounkou hlavu k zemi
a neodpovídal. Takovéhle žádosti nečekal.
Pod zdejší střechou na cizí tváře nebyli na-
vykli. Žl tu od mnoha let se sestrou ve
svatém pokoji. — Otázal-li se ho někdo po
čem, měl odpověď vždy uchystanou jak
v příhradce. A dnes přemýšlel a hlavu sta-
rou k zemi klonil. — Je arcí na pováženou
pod střechu vzíti mladou ženštinu, kterouž
v životě viděl poprvé a kterouž přivedl
starý voják a o níž slyšel, že byla vzeti
Lipska přítomna. — Za chvilku tu bílou
hlavu pozdvihl a podíval se obvyklým po-
hledem na Andělku. Farář stařeček se uměl
lidem dívati do duší, až ke dnu duší. Má-
lokdo jej dovedl oklamati. Svě osadníky
znal od nejstaršího do nejmladšího jako
velký čtvercový breviář tištěný začátkem
šestnáctého století v Benátkách. Všecky je
skorem křtil, skorem všechny oddával. Ne-
bylo také tedy divu, že je znal!

„Prokážeš mi důstojný otče službu, za
kterouž dvě srdcí věčné věkův tvé jméno
budou blahoslaviti.“

Plukovník Kladivák slov také poprvé
v životě vybíral; ale nějak se mu nedařilo.
Nejlepší bývá řeč, byť i poněkud drsná, jen
když od srdce. Co platna nejlichotivější
slova, když jen, abych tak řekl, mají ve plí-
cích svého základu.

Starý farář dosud s Andělky oči ne-
spustil.

„Tvé jméno dobrým znamením!“ —
Přijmež-li za vděk naše pohostinství, nabízím
ti je!“

Farář stařeček se potom podíval oknem
na náves. Lancoši stáli ještě v šiku jako
skála, ale kolem nich už celá dědina. A
kde měli jaký chléb a co k němu, všude
všecko vybrali a donesli vojákům, jež se
arcí dvakrát pobízeti nedali. Ani děti se
jich už nebály, ohmatávaly jim halapartny,

některí je i potěškávali, všechno všude si na nich prohlíželi, bubenci jim půjčili i paličky.

„Dobré znamení. Hleď pane, jak se s nimi ves přátelí! Nu zůstaneš u nás Andělko?“

Dívka neodpovídala.

„Však se shleďáš Andělko s Damianem brzyčko! Poděkuj Pánu Bohu, žeš u dobrých lidí a žeš ze všeho zlého-tak šťastně vyvázla! Zpráva o nás dostaneš za nedlouho! Čas kvapí, na určené stanoviště ještě daleko. Jsem o tebe bez starosti, až povím Slavíkovi kde jsi, také si oddechne, jakoby mu kámen spadl se srdce. A byl-li bych povinován, přijmiž důstojný otče, tuhle maličkost.“

Plukovník podával faráři váček s dukáty. Ale stařeček peníze odmítl říka: Jsme tu chvála Pánu Bohu živi dobře. O nouzi dosud nevíme. Mám dobré osadníky, věrné ovečky. Nedají trpěti nedostatku svému pastýři. Jsou lidé, kterýmž je hůř bezpočtu-krát než nám. Přijdeš-li k takovým, za mne jim je dej! Jen aby po vás nepřišli ti praví! Byli jsme tu do dneška jakoby o nás nikdo nevěděl!“

Za chvíli opouštěl regiment zelených lancochů klidnou dědinku v zakoutí hor na českém pomezí. A každý kdo mohl vyšel za nimi, tak jako když vytáhli letošním jarem ze Staré Boleslavi. Přáli jim všechno dobré na cestu a dali jim, co kdo si mohl kam schovati. A lancosi se zaopatřili chlebem, ovocem, co kam kdo mohl ukryti, protože takového kraje, kterého se noha vojenská nedotklá, tak brzo nenajdou.

Plukovník Kladiavák jel zase v čele.

Krakule začal opět: To jsou dudy, dudy.

Plukovník se několikrát ohlédl, než se tichá vesnička za horami ztratila a potom se šlo rychlejším a rychlejším pochodem — lesem a polem. Kraj čím dále, tím více hustl. — Byla tu už česká země a nemohlo ani jinak býti.

VIII.

Praporek zelených lancochů, Slavík Damian, dorazil do švédského ležení v Bavorích šťastně a beze vad nehody. Bernard Výmarský přijal jej nad obyčej vlídně a chtěl jej i obdarovati. Ale Slavík odmítl nabízených darů děkuje. A teprv když měl nepřátelský tábor za zády, řádně si vydechl a koník jeho samou radostí zaržal a několikrát si poskočil.

Švédský vojevůdce asi tušil, či snad se o tom dověděl ve psaní Frýdlandského, že valdšteinský posel musí ještě dále. Proto mu dal také průvodní list. A měl ho pan praporek potřebí měrou nejvyšší. V Bavo-

Falcku se všude Švédů jen hem-

žilo. Každou chvíli byl zastaven a leckdy se za ním ještě ohlédly příšerné zraky starých rejtharů, jakoby si jej prohlížely, jakby mu asi slušel švédský kabátec. Ale podpis Bernardův byl příliš čitelný a Výmarský nemíval ve zvyku činiti dlouhých okolků s každým, kdo proti jeho vůli se prohrěsil.

Cestou tak leckdy Slavíka napadlo: tady tolik práce, kam se oko podívá, nepřítel jako egyptských kobýlek, nikdo jim v ničem nepřekáží, mají plnou vůli, rozlévají se bavorskou zemí hlouběji a hlouběji a pan generalissimus jakoby o tomhle všem nevěděl, ještě k nim posly posílá a zrovna jeho samého. A odtud k císařským a ten příkaz, aby se o všem mlčelo! Mladému praporeknu přiletěla ke hlavě divná, prapodivná myšlenka, až se mu před očima kola udělala. A potom vždycky koníka pobodl a jel, jakoby vítr chtěl dohoniti. Do svěžích, přísnědlých tváří proudila se mu krev a od několika dnů slyšel co chvíli výstrahu starého muže, s nímž vždy jakoby náhodou už dvakrát se sešel za krátký čas: „Škoda vás vy mladí lidé, jež rodička česká odchovala k téhle službě, pro tenhle kabátec, škoda na stokrát. Uvijete si na vlastní hlavu divný věnec; sami si divný úděl vlastními rukama chystáte. A až budete synové českých matek nejvyšše, až si budete chtít věnec vítězový zdvihnouti a kolem hlavy si jej ovinouti, popícháte se, čelo vám zčervená, oči se vám krví zalejou, hlava zatočí, nohy zachvějou, protože budete míti všickni kolem skrání „koruny trnové.“ —

A s takovými myšlenkami octl se valdšteinský posel v táboře Aldringerově. Generál vzav od něho list, dříve jej se všech stran důkladně prohlédl, potom teprv pečet rozlomil. A když četl, přimhouřil oči, rty se mu stáhly k úšklebku, ale jen pro okamžik a byl hotov, než by deset napočítal. Potom změřil pana praporeníka od hlavy k patě.

„Přijíždíš přímo od generalissima?“

„Přijíždím pane generale!“

Slavík Damian se při těchto slovech poněkud zarděl. Zdálo se však, že si toho Aldringer nevšímal.

„Budeš se tu ususet nějaký čas zdržeti. Stýskat se ti u nás nebude.“

Generál Aldringer podíval se na mladého muže se strany.

„Pan generalissimus žádá ode mne jakési odpovědi. Je mi líto, velmi líto, že v těch věcech nemohu podati vysvětlení! Rád bych, abys vzal odpověď s sebou! Jak pravím, o nějaký týden nebude tak zle!“

Generál pokynula praporečk se vzdálil. Ale opravdu řečeno: mezi Švédy se cítil volnějším; zde jakoby ho pálila pod nohama země a jakoby mu na hlavu sypali uhlí řevavé — kde se jen ukázal. A než se nadál, už měl plno soudruhů, kteříž si s ním ruka tiskli a než mohl čehos povědět, už seděl ve veselé společnosti. Slavíkovi vstoupala krev nejen do tváří, ale i do hlavy; protože v takovémhle kruhu nebyl jaktěživ, ač sloužil ve vojstě již druhý rok a měl rozličné příležitosti vidět hřích s nejsvůdnějším úsměvem a nejlákavějšími slovy.

„Odkud brachu domovem? — Jakobys byl rodný bratr Adonisův! Rodili země vaše samé takové chaplíky, pak je lepší než stará Arkadie! Jářku příteli, z které končiny?“

Španělský důstojník položil Slavíkovi pravici na rameno a s druhé strany přisedla k němu blíže ženština v černém aksamitovém šatě, lemovaném zlatými bordurami a v předu až příliš vykrojeném. Tmavé, skorem do modra se měnící vlasy splývaly jí volně oběma ramenoma. Snědý obličej utvářený k okouzujícímu úsměvu jevil přese všecku lícenost stopy života, jehož hlavním účelem jest rozkoš, radovánky a „dobré bydl“ den ode dne. Černý aksamitový šat přiléhá jí k tělu poněkud těsně; bezpochyby že nebyl na ni šit a že náležel některé šlechtice či městce, jejichž dům tihle hosté potili neočekávanou návštěvou. Měla ke všemu ještě na hrdle zlatý řetěz; články v něm však byly pomačkány, také tak jakoby nepoházely přímo ze zlatnického skladu, ale z loupeže.

Zenština v černém aksamitovém šatě utkvěla na panu praporečk pohledem vyzývavým a její společník, obstarlý důstojník, otázel se Slavíka podruhé: „Odkud že brachu domovem? — Ještě tak upejpavý jako panenka!“

„Z Čech pane!“

„Z Čech? Že prý to tak bohatá země? Je prý v celé svaté římské říši nejbohatší? Už jsem byl leckde; ale v Čechách dosud ani šlepi! Jen slyším od jakživa o české zemi, kdo prý tam odtud, každý že za živa musí do pekla. Je to pravda pane praporečku? Tak mladý, k světu podobný a za živa do pekla!“

„Toť hrozný osud!“ podotkla doña s hlubokým povzdechem. Štěstí veliké pro vás pane kapitáne, že stála vaše kolébka pod některou Sierrou.“

„Estrella doño; nikdy si mé rodiště nepamatujete. Nevíte-liž, že otec můj byl v našem kraji hidalgo nejbohatší?“

Černobrvá doña se uštěpatně usmála; bezpochyby že si vzpomněla, jak někdy pan kapitán ovce pásal na svahách Sierry Estrelly.

„Vy i lucipera byste doño okouzli, že by vás musel chtít nechtít pustiti! Pro vás doño nebe není. v pekle vám neuškodí, pro vás doño je tahle země, na té zemi, nač si pomyslíte. A potom? Nač o tom mysliti, krásná doño, co potom! Kam bychom přišli s takovými myšlenkami! Pane praporečku — na naše přátelství!“

Španělský kapitán vnutí Slavíkovi dřevěný pohár do ruky.

„Až přijdu do Čech, však mi odplatíš! Zdá se, žeš ducha šlechetného!“

Kapitán jen tak letmo zavádil o obličej černovlasé doňy. Tato porozuměla však okamžitě přisednuvši k mladému muži ještě blíže.

Slavíkovi šla hlava kolem, protože cítil na svých tvářích horký dech cizí ženštiny, která se k němu nahnula, jakoby mu cos chtěla pošeptati.

„Na naše přátelství!“ vybízel poznovu pán kapitán a dřevěný pohár již pozdvihl.

„Na naši známost pane!“

Černovlasá doña také držela v bělounkové ruce kořík naplněný až po kraj rýnským samotokem a levicí položila Slavíkovi na pravé rámě.

„Jářku pane, ty že se dáš pobízeti? Tvé nezkušenosti na vrub to kladu!“

Pan kapitán byl poněkud podrážděn, ale jediný pohled společnosti jeho jej opět ukonejšil.

„Ani mně pane nepřipijete? Či v těch Čechách opravdu jiný mrav a zvyk?“

Doña zahovořila, jak uměla nejslaději a usmála se, jak uměla nejsvůdněji, a nyní se Slavíkovi z toho učinila před očima kola. Ani věru nevěděl, jak se octla v pravici jeho dřevěná číse a kdy ji ke rtům přiložil.

„Však vím, že i v Čechách rytíři a že vy mezi předními nejste posledním!“

„Tak tě mám pane praporečku rád, tak! Vám doño ještě nikdo neodolal!“

Pan kapitán opět zavádil jen tak letmo o obličej své podivné družky.

„A přímo z Valdštejnského tábora? Tak daleko! A sám? Tak nebezpečno! Skoro pane až neprozřetelno!“

Pan kapitán by touhle řečí byl na duchu zlém duši vymluvil.

„Přímo od jeho Výsosti?“

Pan kapitán se ptal poznovu. Rýnské víno Slavíkovi nějak rozpálilo tváře. Možná, že mu také do něho něčeho přimíchali. Oči

se mu leskly, jako zimničním rozechvěním.

„Přímo pane kapitáne!“

Španělský důstojník se lehounce pousmál a černý knír si přihladil.

„A jak v tom vašem táboru pane? Je prý tam přísná kázeň! Před jeho Výsosti sprosták jako oficer?“

Kapitán na chvíli poustál, ale okamžitě pokračoval hlasem přitlumenějším:

„O panu generalissimu proskakují divné řeči! Pravda-li co v nich pane praporečníku? Nemožno, vid' že nemožno, aby se zapomněl! Ani mi to nejde do hlavy!“

„Nevím ničeho pane kapitáne!“

„Ty že bys ničeho nevěděl? A přec přímo od jeho Výsosti přicházíš! Nemožno!“

Pan kapitán opět švihl okem po černobré doně, kteréž veškeré umění na tomhle mladém muži selhávalo.

„Že prý jsou u pana generalissima Francouzi jako doma, Sasíci se Švédy jako pod vlastní střechou a císařští cizinci? Tak se vypravuje pane praporečníku!“

„My pane kapitáne skutky pana generalissima nesoudíme; nemáme k tomu také práva. Naší povinností jest plniti jeho rozkazy. A tak také činíme!“

„Od kterého regimentu pane praporečníku?“ zabočil hovorem pan kapitán v jiný směr.

„Sloužím u zelených lancochů!“

„Slavný regiment. Vyznamenaný regiment! Ale řekni mi pane, tuhle otázku mi dovolíš, pili jsme na přátelství — řekni mi, kdyby pan generalissimus řekl: já přestávám poslouchati císaře pána, což vy byste učinili, vy slavný, vyznamenaný regiment zelených lancochů?“

„Pan generalissimus to neřekne! Přisahal císaři pánu věrnost jako já!“

Pan kapitán chtěl již po španělsku zaklít, poněvadž nemohl z tohohle mladého posla valdejského ničeho vyzvědět, ale přemohl se.

„Jestli v armádě jeho Výsosti všickni takového smýšlení jako ty, pak arcit stavi své plány na skály a ne do větrů.“

Pan kapitán opět všechny tři nádoby naplnil tentokrát až přes okraj.

„Je pane výborné! Takového nemá ani pan generalissimus! Našinci onehdy našli v nedalekém klášteře několik soudků, už skorem úplně mechem obrostlých.“

„Děkuji pane kapitáne! U nás v Čechách více pivo zvykem.“

Slavík Damian chtěl povstati; bylo mu náhle jako člověku, jež ukolébal k dř-

motám tichounký šum doubravin a jenž procitnuv, uží kolem sebe zavínuté zmijs s hlavami vzpřímenými, jakoby číhaly na oběť.

„Ach co všechno zvykem v našem Španělsku milý pane! A všemu musíme odvykat. Neslyšel jste nikdy pane o krásné zemi, kde životem celým vine se květ na květu? Neslyšel jste nikdy pane o království, nad nímž slunce nikdy nezapadá?“

Černovlasá doña držela pevně Slavíka za ruku.

„Vy jste pane o té zemi neslyšel! Vím se o té zemi nikdy ani nezdálo! A já té krásné země dítětem.“

Doña hovořila až příliš pathetickým hlasem a ku podivu dobrou němčinou, tak jako by její otcina byla někde na braniborských písčínách.

„Chcete pane více slyšeti o vlasti mé? Umím o ní tak milounké pohádky!“

„Jsem posluchačem nejvděčnější doño spanilá!“

Pan kapitán předstihl Slavíka v odpovědi.

„Věru, příliš mravu u vás neznají! Odpusťte pane praporečníku, že takhle se musím vyjádřiti.“

„Pak nestůj pane kapitáne o mé přátelství! Kdo je komu dřív nabízel?“

Slavík mimoděk sáhl po jilci svého kordu a pan kapitán taktéž se vzpřímil.

„Pane kapitáne, jste dnes příliš citlivým, každinké slovo vás podráždí! Jindy snesete ledacos. Pane, vy mu to již odpustíte. Chcete poslouchati? Můžeme ještě touhle stezkou! Vede do háje. Je tak teplounký den! V háji na vršku starý hrad. Tak se mi zdá, jakobych byla ve svém Španělsku.“

„Doña pronesla slůvko „svém“ se zvláštním důrazem, nic jinak než jakoby španělská koruna jí se vším všudy patřila a potom se sama zavěsila Slavíkovi na rameno.

Mladému muži zas se hlava točila a před očima kola se mu tvořila. Španělská doña rozestírala kolem něho svá tenata s veškerou úlisností.

V roztomilém údolí nedaleko mého rodiště stával někdy hrad, o němž mi už v kolébce vypravovala stará chůva tuble povídku. Když ještě byli v Španělsku Mahomedáni, zůstával ve hradě bohatý a mocný Maur, který měl jedinou dceru. Říkali jí Peri a měla tu vlastnost, že každý, kdo ji jen jednou uviděl, přišel o rozum, protože takové krásky prý ještě na světě nikdy nebylo. Ale z toho si lidé tenkrát nedělali pranic, nechal-li kdo na mahomedánském

hradě svůj rozum. Zpáteční cestou po strmých skalách nechali také v propastích své životy. Rozum bez Perí byl jim dávno za obtíž a život bez rozumu nestojí za halěr. Jednou přišel do zámku mudřec z východních zemí. Pověst o sličné mahomedánce zaletěla až do krajů, kde slunce vychází. O mudrci tom se zas říkalo, že co bylo na světě mužů od Adama, že se mu žádný nevyrovnal, jakou měl tvář. Pane, vy jste mu podoben na vlas, tak jakobych dnes slyšela starou chůvu vypravovati tu pohádku — také takové oči, — pohádky pane bývají někdy pravdivé . . .

Doña na okamžik umlkla.

„Pane, zde tak chladivý stín, vyhlídka tak rozkošná. Usedněme! Jsem nějak unavena. Pohádky se nejlépe vypravují s očima do očí. Tenhle starý hrad jakoby z mé otčiny byl sem přenešen, tak zrovna k vůli té pohádce. Usedněmež pane! Pan kapitán si tu také někde hová v bujně trávě. Ztratil se nám z nenadání. Ovšem tuhle pohádku slyšel nesčíslněkrát.“

Doña se opět odmlčela, ale přitom utkvěla tmavýma očima na mladém muži, že tento bezděky sklopil hlavu do země.

„A jste pane jako led, tak nevšímavý.“

Slavík Damian ustoupil o dva kroky zpět, změřil záletnici od hlavy do paty zhrdávým pohledem a nepromluviv ani slova odkvapil rychle zpět.

„Tentokrát se ti síť potrhaly; sklaplo ti! Nemůže už jinak býti. Když táhnou léta, co platno všecko! Tu pohádku jsi dobře nevymyslila. Pletla jsi se!“

Pan kapitán vystoupil z huštiny s jízlivým posměskem. Doña zlosti nevěděla kam se podíti a udeřila svého soudruha v nabuřelé tváře nemilosrdně vějířem.

„Nu kapitáne?“ otázal se as za dvě hodiny pan generál Aldringer španělského důstojníka.

„Není možná slovo z něho dostati. Máli pan generalissimus všechny tak naučené, pak arcíť ve Vídni pánům ke spánku schází chuť!“

„Kdo ví, jak jsi to navlekl?“

„Přechyťte pane generale! Vybral jsem z celého tábora tu nejprohnanější. Ale chlap jako špalek. Pan generalissimus věděl, koho si má vybrati.“

„Zkusíme to ještě jednou!“

„Jak vaše milost poručí!“

„Zavedete ho ke kostkám. U kterého regimentu jsou nejlepší hráči?“

„Arkebuzíři pane generále!“

„Můžeš mu býti pokladníkem!“

„Můj žold pane nestačí!“

„Zde si vezmi!“

Pan kapitán shrábl as deset zlatáků, jejichž leskem chtěl z mladého praporečníka vylouditi kde všude touhle cestou byl poselstvím. Pan Aldringer byl příliš nedůvěrlivý a zároveň se chtěl ve Vídni tajným císařským radám zavděčiti nějakou novinou.

„A nepůjde-li to pane generále ani kostkami?“

„Jak je tomu kapitáne dlouho, co ti hlava nechce sloužiti?“

„Však to pane generale nějak vyvedeme!“

„Odměna tě nemine!“

Pan generál Aldringer zatím Slavík dal zavolati sám.

Hymnus vánoční k Chválám.

Kde slunce blesky vznikají,
až k samu země okraji,
zněj Kristu Králi zpěvů ples,
jenž z panny čisté zrozen dnes.

Jenž světu všemu původ dal,
svých sluhů tělo na se vzal,
by tělo tělem vybavil
těch nezavrh, jež ustvořil.

Když v matčin čistý lůna byt
se vlévá milost, nebes svit,
hned život dívčin v skrytosti
jichž nezná, nese tajnosti.

Tu náhle srdce cudný stan
jest chrámem, v němž dlí Bůh a Pán!
Jíž noznám muž, ni skvrny stín
tě v lůně počat Boží Syn.

Ten matkou blahou vydán jest,
ježž anděl hlásil nesa zvěst,
ježž Křtitel v skrytu vnitra znal,
an v životě sám zaplesal.

A lůžko senné stele si,
ba jesli On se neděsí;
se mlékem skrovným kojí rád,
jenž sám i ptácat sytí hlad.

Již plesá slavně nebes sbor,
i andělský Mu pje chór;
a pastýřům se zjevným stal
jich Pastýř, Tvůrce, světá Král.

Eduard Brynych.

Podobenství a paráboly.

XIX.

Poslední věci člověka. Očistec.

Silným lijákem způsobený přívál zaplavil a kalem zanesl část pšenice ještě stojaté, ale již zralé. Přišedše pak sekáči s kosami svými všecku pšenici porazili. A která byla pšenice čistá, ta se hned svázala a do stodoly svezla. Ale o pšenici pokálené namítla se otázka, co s tou? Někteří z ženců roínili, že k ničemuž jinému se nehodí, leč aby se zavrhl na mrviště. Ale šetrný a moudrý hospodář jich pokáral říka: „Kam to myslíte? Mnoho sice tato pšenice se zamazala, ale zrno — to i pod kalem — přece pořád v ní dobré zůstalo. Aby to bylo zmařeno, tomu nesmím dopustiti. Na štěstí mi mezi polem a stodolou čistý teče potok. Tam pokálenou pšenici část po části vypírejte, a vypranou na poli sušte. Něco chudák zkusí, když bude v potoce máchána, když bude horkem paprsků slunečních sušena, když bude kolikrát obracována. Ale jinak nemůže se očistiti a do stodoly připraviti. Až bude všecka suchá a čistá, pak přijde také do stodoly mé mezi ostatní. A když ženci v stodole všecku pšenici mlátili, sami shledali, že i pšenice od kalu očistěná má tak dobré zrno, jako ostatní, a že by byla největší škoda bývala, kdyby se byla zavrhl. — Ale spolu porozuměli, zvláště když jim byl hospodář přispěl křesťanským výkladem svým, že i těch lidí, kteříž odcházejí z toho světa dobří jak svou láskou k Bohu, tak i svou láskou k bližnímu, ale na jejichž duši přivaly těžkých pokušení světa zůstavily mnohou vinu nezpravenou, Bůh nejmoudřejší, nejmilosrdnější a nejspravedlivější, nemůže zavrhnouti, avšak že pro nejvyšší svatost svou jich také nemůže hned vzíti do nebe, že proto má o ně péči, aby prvé ode všech zbytků hříchu byli očistěni, že proto jest očistec.

Tresty časné na světě.

„Neplač Skokánku!“ konejšil školák přespolní školáka domácího, jemně učitel uložil za trest, zůstatí po škole, a jenž proto usedavě plakal; „vidíš, já zde také po škole zůstávám, a přece nepláči.“ — „To jest něco jiného,“ štkaje odpovídal vězeň školní; „ty Svatoši! zde i po škole zůstáváš proto, že máje daleko přes pole domů užíváš v době polední školy za příbytek svůj; ale já zde zůstávám z trestu.“ — I by bylo jedno a stejné souzení jak spravedlivých tak i zlých, přece jest snesitelnější spravedlivým,

kterž mají proč je přijímati jen za zkoušku, než zlým, kterž mají proč si je pokládati za trest.

Trest věčný.

Zločinec slyše, že jest odsouzen do těžkého žaláře na celý život svůj, tak se toho zhrzil, že prosil soudce za smrt, volaje zoufanlivě: „Lépe bude mi utracenu býti, než snášeti věčné otroctví, věčné trápení.“ Trápení, jež mu mělo trvati po celý život jeho, ukazovalo se mu jako věčnost; a proto zdálo se mu nesnesitelné. — Jak teprv nesnesitelná bude zavrženým skutečná věčnost nejnešťastnější! „Žádati budou zemřítí, a smrt bude od nich utíkati.“ Zjev. 9, 6.

Nebe.

„Ale to mne muži přece trápí, že Pán-kovic nás tak zahanžují;“ tak jedenkrát ulehčovala nespokojenému srdci svému manželka před manželem svým. „Posílajíť jedno dítě za druhým do velikých měst, aby tam v domech panských zvykaly způsobům panským. Synové se jim pak navracují jako samí mladí páni, a dcery jako samé slečny majíce všude přístup mezi nejvzácnější panstvo, kamž naše jen po venkovsku, vychované děti nesmějí ani páchnouti. A přece, když máme mnohem výnosnější statek, než Pánkovic, mohli bychom spíše něco na děti své vynaložiti. Měli bychom si od Pánků vzíti příklad.“ — „Ten já si беру,“ odpověděl hotově manžel; „a velmi krásný příklad si od nich беру.“ — „To bych ráda slyšela, jaký ty si od Pánků béřeš krásný příklad?“ ozvala se pochybující manželka znajíc dobře přísné křesťanské smýšlení manžela svého. — „Tedy slyš,“ vysvětloval moudrý manžel a otec ještě příliš světským smyslem pojaté polovice své. „Mně nejvíce na tom záleží, abychom ty i já a všechny naše děti do nebe přišli. Ale jako se nehodí mezi panstvo, kdož nemají způsobů panských, tak také nehodí se do nebe, mezi nebešťany, kdož nemají způsobů nebeských. A posílají-li Pánkovic děti své do ústavu, kdež se učí způsobům panským, tím pilněji my posíláme děti své do ústavu, kdež se učí způsobům nebeským. A ten máme doma; ten jest chrám Páně s všemi svatými službami Božími a slavnostmi svými; ten jest škola křesťanská; ten jest všecko katolické náboženství naše. Pravitě sv. apoštol Pavel o věrných křesťanech, že nesou obraz nebeského člověka a že jejich obcování jest v nebesích. I. Kor. 15, 49. Filip. 3, 20. A

ta jest přece větší radost, viděti na dětech spůsoby nebeské, než viděti na nich jen spůsoby panské! Dětem lásky k rodičům spůsoby nebeskými přibývá, ale spůsoby panskými ubývá, jak vidíš na dětech Pánkovic. A čím více budeme se od nebeského učitele svého Ježíše Krista na ústavě církve Jeho učiti spůsobům nebeským, tím více můžeme se těšiti, že se oba spolu i s dětmi svými šťastně v nebi shledáme.“ — „Máš, milý manžele také pravdu,“ přisvědčila již spokojená manželka a matka zpomínajíc si, jak je ctí a milují jejich děti, a jak ctí a milují rodiče své děti Pánkovic.

K. Otman.

Radosť vánoční.

Vánoce, vy přeradostné svátky,
požehnané narozením Krista,
po vás touží duše dítek čistá,
vraťte se nám s dětským věkem zpátky!

Vraťte dospělým jen — malých statky,
které ďábel urval mnohým zčista,
kterých koruna jest v nebi jistá,
vraťte dětský ráj a zvráťte zmatky!

Byť se dětství více nevrátilo,
v srdci chudobka vždy kvěsti může,
skromná violka též lásky růže.

Byť se tělo k hrobu naklonilo,
v Bohu plesá duše nevaďnoucí,
vzletne z vazby — v radost nehynoucí!

Jos. V. Smělý.

DOPISY.

Z Králové Hradce, v prosinci 1880.

Nejdůst. p. biskup Josef Jan oznamuje věřícím své diecése okružní list sv. Otce Lva XIII. o sv. věrozvěstech slovanských těmito dojemnými, v pravdě apoštolskými slovy: Na Boží Hod vánoční, při třetí mši svaté. Církev svatá s plesáním velebic Narození Páně, volá k nám slovy sv. Pavla: „Mnohokrát a mnohými spůsoby mluvíval někdy Bůh Otcům skrze proroky, a nejposléze v těchto dnech mluvil k nám skrze Syna, kteréhož ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i svět učinil.“ (Žid. I.) A co mluvil Bůh k nám skrze Syna svého? Několika málo slovy, ale jasné a zřetelné celý obsah řeči Syna Božího nám miláček jeho svatý Jan zvěstuje řka: „Tak Bůh miloval

svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho nezahynul, ale měl život věčný. Neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.“ (III, 16, 17.) To bylo to svaté evangelium, to radostné zvěstování či poselství, které svatí apoštolové po na nebe vstoupení Páně k rozkazu jeho jdouce ohlašovali všem národům, učíce tyto národy zachovávat všem, co byl přikázal Božský Spasitel, aby zbaveni temností a ohavností hříchů za pomoci milosti Boží chodili ve světle všelike spravedlnosti a počestnosti, připravující se na zemi pro život věčný v nebesích. Vykonávajíc takový rozkaz Páně stali se svatí Apoštolové po Bohu největšími dobrodinci pokolení lidského.

„Ale ne všichni uposlechli Evangelium,“ praví svatý Pavel k Římanům (10, 16) „a známo Vám, že až do dnešního dne mimo nevěřící lid Israelský stává ještě více národů v temnostech bludů a nevěry pohřížených; a větší počet na zemi jest lidí nevěřících, než věřících, a vždy platnost má slovo Krista Pána: „Mnoho jest povolanych, ale málo vyvolených.“ (Mat. 22, 14).

Národ český přijal svaté evangelium v devátém století po Narození Páně. Otcům našim, jakož vůbec veškerým národům slovanským, nebeské poselství Syna Božího přišlo kázáním svatých bratrů Cyrilla a Metoděje. Ti jsou naši duchovní otcové, kteří nás Bohu zplodili, ti jsou naši Apoštolové, největší naši dobrodyncové, neb jejich hlasem nás Syn Boží nejprve volal k Otci do nebe. Svatí bratři Cyrill a Metoděj jsou naši nejslavnější mužové — je vděčně velebiti, je oslavovati, jest povinností svatou naší, jak v Písmě svatém čteme řkoucí: „Chvalmež muže slavné rodiče naše v národu jich.“ (Ekleziastikus 44, 1). Tak ctili sv. Cyrilla a Metoděje naši otcové, povzbuzeni jsouce k tomu nejen příkladem i papežů samých a lidu římského, nýbrž i puzení k tomu vroucí svou láskou a vděčností; tak činiti i nám dlužno, a vyzývati jest nám potřebí ony svaté muže v nebesích o jejich vzácnou u Boha přímluvu, zvláště za duš našich, kde jak vůbec známo, naše svaté náboženství zakouší tolik nepřátelských útoků, aby vyrváno bylo, když již není možno ze srdcí našich, tak aspoň ze srdce pokolení budoucích. K tomuto vroucímu uctění sv. Cyrilla a Metoděje nás povzbuzuje i nejnovější rozkaz nyní panujícího Náměstka Kristova, našeho svatého Otce Lva XIII., který ve své otcovské lásce ku slovanským národům, pečliv jsa o rozkvět svatého náboženství mezi nimi, na-

řídil všechněm biskupům na celém okrěšku zemském, aby ode všech národů křesťanských ctěni byli svatí Cyrill a Methoděj, a o přímělu u Boha vzývání, by v jednomyslnosti u vše a lásce hojný užitek mělo sv. evangelium mezi námi, jehožto první zvěstování tak zdárně a s takovou láskou naši otcové před 1000 roky z úst svatých apoštolů těchto byli přijali.

Z Hradce Králové, v prosinci 1880.

Církevní advent se vši svou tajemnou vlnou a nepostižnou rozkoší duchovní stal se nám letos v našem městě nevýslovně utěšenějším adventem, a to trojím blahým adventem čili příchodem Jeho Biskupské Milosti, našeho nejvyšší milovaného vrchního pastýře Dra. Josefa Jana Haisa, nejprve totiž příchodem k duchovenstvu. Jej uvítati přišedšmu, potom vítáním Jeho do chrámu Páně a konečně návštěvou kněžského semináře. Navrátil se dne 17. t. m. ze svého letního sídla Chrastického do residence Krahradské, zavítal nejprve do kruhu jemu úplna oddaného duchovenstva. K nejponíženějšímu uvítání sešel se totiž s p. generálním vikářem v čele kleru městský v příjmací síni biskupské, toužebně vstříc, hledě příchodu Jeho Biskupské Milosti. O jak zaplesalo srdce všechněch, přesvědčivších se tváří v tvář, že Biskupská Milost těší se nově nabytému zdraví úplnému. — V neděli na to navštívil katedrátku, konaje advent svůj k zaslíbenému Vykupiteli ve svatostánku oltářním přítomnému. Davy pobožných, jež svatyně sotva pojmuti s to byla, mohly téměř oči svých nechati na té vroucnosti, kterou kleče před oltářem, se rozplýval. Modliti se jistě za milovanou diecési a duchovní své pomocníky, aby nedal nám již déle čekati Božský Spasitel, ale sestoupil a přišel se svou milostí zbavit nás co nejdříve ode všeho mnohého, trapného zla. — Třetí advent nejdůstojnějšího p. biskupa konečně platil štěpnici a libosadu Jeho nejvzácnějšímu, kněžskému totiž semináři. Příjemně překvapiv alumny svolal tyto miláčky srdce svého do musea pastoralistů a pozdraviv ve jménu Pastýře Nebeského Krista Ježíše, radoval se z utěšeného zjevu hojnějšího letošního dorostu dělnictva na vinici Páně i připojil, aby k dovršení radosti té rozum svůj učení bohosloveckým co nejpilněji vzdělávali a srdce své pobožností i ctností co nepečlivěji uslechtovali. Velmi trefně dovedl, že „scientia sine pietate plus officit, quam proficit.“ V postupu promluvy poukázal nejdůstojnější řečník otcovsky ke tro-

jímu nepřátelství, které „spiritus adversarius“ chrlí na věrné stáde Kristovo, prostíraje nad ním tenebras incredulitatis, tenebras luxuriae ac tenebras discordiarum.“ Třeba tedy, aby kněžští branci království Božího opatřili se patřičnou zbraní, a sice: důkladnou znalostí nauky katolické na duchu, neporušenou čistotou a skálopevnou ctností na srdci, konečně dobrou vůlí a snahou, veškeré neshody mezi občany různých národností jednotou lásky k Pánu Bohu a bližnímu vyrovnávati. Uzavíraje opravdové a přec lahodné oslovení své projevil přání, aby Duch svatý stále víc a víc osvěcoval mysl a zahříval srdce jejich k hodnému a důstojnému dosažení velebného posvěcení na kněžství. — Po promluvě dal si Jeho Biskupská Milost představití všechny chovance, rozdávaje hojnou měrou z nepřeberného zdroje své spanilosti všem a každému něco milostného na pamětnou. Všickni pak, kterým popráno bylo pookřáti a obradovati se v adventě Božím i tímto vděkuplným trojím adventem biskupským, vzdychali vroucně ze srdcí upřímně oddaných: „Hospodin zachovej Ho a obživj Ho, a blahoveného učj Ho na zemi a nevydávej Ho v ruce nepřátele Jeho.“

Ze Staré Boleslavi, v měsíci prosinci 1880.

(Poutě.)

Ačkoliv liberální, nevěrecká strana všemožným způsobem zasazuje se o to, by mysl a život náboženský, který zásadám a snahám jejím naprosto nepřiznivý ba protivný jest, zničila, předce vidíme na vlastní oči, že boj ten nevede se k jejímu konečnému vítězství, nýbrž že to pouze víchř, který plevu od jádra daleko do kouta, do místa studu, hanby a bázně zahání. Jádro ale bojovníků — netknutými nechává a je zraku našemu v slunci víry a lásky k Bohu a vlasti zřetelnými činí. Mnoho napsáno již proti poutím, ba i veřejné „národní“ slavnosti pořádány jen právě na ty dny, — kdy nábožní poutníci se v tom či onom místě sejíti mají. A proč? By měli protivníci větší účastenství (ovšem jen zdánlivé) na slavnosti své a tím jaksi slavnost náboženskou zastínil. Chytrý to ovšem úskok, který později za své vítězství vyhláší; ale ptám se, proč z těch pravých, četných poutníků málokterý se objeví při té které „národní“ slavnosti mimo církevní pouť slavené? Proč zvou se na všech stranách venkované k takovým mimořádným slavnostem k hojné návštěvě, a zrovna k těm slavnostem, které se na církevní slavnosti

právě odbývají, žádného pozvání se nečiní, ale hned s jistotou „se očekává“, že „hodně jich přijde.“ — Předním protivným poutním místem jest liberalům především Praha a to se svým sv. Janem Nep., kterému by (když není možno Jemu samému, tedy soše jeho) té cti a slávy dopřáli, vhoditi ho opět do střibropěnné Vltavy. Než jaksi více (snad přece z úcty?) ušetruje se od nich nejstarší poutní místo v Čechách, Stará Boleslav, kam již kníže náš sv. Václav putovával; snad ale pouze proto jest ušetřeno, že nenalezá se v ní a v okolí „rýpalů“; možná též, že proto jí šetří tábor zlostníků, že vidí, že ničeho by nesvedl tam, kde vane ještě duch sv.-václavský, duch rázný, křesťanský, dosud nesmíšený s výpary nevěry. A proto již skoro po 1000 let každoročně schází se sem mnoho Čechů, synů sv. Václavských, kteří poklad na srdci sv. Václava nošený a zázraky jako poklad svatý osvědčený uzříti chtějí a tu náležitou sv. zpovědi a spojením se se Spasitelem svým sobě, jakož i vlasti své věru zubožené, nábožnou modlitbou „k pokladu českému“ a Matce Boží a k dědici vlasti české — prospívají. Toť opravdu větší, krásnější a užitečnější vlastenectví, než seprati se z „vlasteneckých citů“ kdesi v hospodě. A vskutku nemůže být národnějšího programu než vyzývati lid křesťanský, by hojně putoval na ta místa, kde opravdu pomoci se může a chce, by se lid český modlil k Tomu, jehož „dědictví“ jsme, — by dědictví jeho zastkvělo se v tom blahobytu, cti a slávě, jako v dobách jeho. Proto třeba organizovati poutě náboženské ku prospěchu jednotlivců i vlasti. — Letošní počasí ovšem nebylo valně příznivé podnikání delších poutí, vždyť neustále pršelo, ba i silně mrazilo, což pro náboženské výletníky, kteří bez plaidů, kufrů, lístků II. třídy a jiných „nutných“ příprav a potřeb na poutě se vydávají (tedy ne k utrácení peněz, jak se obyčejně vytýká), skoro nebezpečno bylo. Mnohá processí, která ten a ten den do Boleslavi přicházela, odložila to na pozdější, příznivější dobu, pak ale v té síle, aneb skoro již ani přijíti nemohla. Než přes to můžeme tvrditi, že počet processí se ani letos nezmenšil, ba vezmeme-li zřetel k zlé nepohodě nechybíme, řekneme-li, že se zvětšil. A jakž by též rádi nechodili poutníci na ta místa, kde duším jejich skytá se pomoc udílením rozhřešení i ze zadržených pádů? — jakž by je nevábila St. Boleslav, když v ní spatří 2 chrámy historicky slavné, památné, pro vlast jejich důležité a nyní nevšední pílí vds. kolleg. kapituly, zejména snahou vdp. dě-

kana všemožně opravené a okrášlené? Jakž by rádi nenavštívili poutníci St. Boleslav, když vidí na vlastní oči, že duchovní domáci i cizí rádi je tam vidí, rádi jim mocí od Krista svěřenou poslouží; když vidí starce již 80letého jak neunavně sedí ve zpovědnici, by již po tisíckrátě pobloudilého k dobrému napomenul? Proč by nešli, když je těší a povzbuzuje k dobrému horlivost všech, zejména staříckého, 60 let na vinici Páně již působícího vdp. probošta, že k vůli větší oslavě Matičky Boží, Synovu obět Otci nebeskému neobtěžuje si přinést? A aby věděli poutníci čím Boleslav pro vlast naši jest, konána byla loni i letos více historická kázání, v nichž výmluvní vdp. kanovníci, zejména ale horlivý a vlastenecký jesuita P. Jan Votka, zásluhy sv. Václava, Karla IV. o vlast českou, jakož i lásku a úctu jejich k Boleslavi úchvatnými slovy vyličovali. K vůli lepšímu ještě poučení příchozích poutníků, vydal vdp. kanovník Srdínko knihu „St. Boleslav, nejstarší poutní místo v Čechách“ (Stýblo r. 1880.), kterou sobě zámožnější poutníci domů odnášejí, by svým známým aspoň přecísti dali, co vlastně Boleslav jest. Jako jindy přišli i letos poutníci, ovšem v jiném pořádku než jindy, že počet jich obnáší zrovna 99 „spravedlivých.“

Sm.

KRONIKA.

Z Prahy. (24. prosince). Dnes budou v metropol. chrámě u sv. *Vita* na hradě ve 3. h. odp. slavné nešpory, v noci pak o 11. h. u přítomnosti J. Emin. nejdůst. p. kardinala církevní hodinky (Matutinum) o Narození Páně, načež o půl noci slavná mše sv. sloužena bude (rovněž i ve všech farních a klášterních chrámech). Zítřka na úsvitě hodů Božího o 7. hod. bude tamtéž zpívaná mše sv. o půl 9. hod. české a v 10 h. německé kázání, načež v 11 h. J. Emin. nejdůst. p. kardinal sloužití bude pontifikální mši sv., před níž bude průvod a oféra pro ústav chudých; odp. o 3. hod. budou tamtéž slavné nešpory. — V neděli o slavnosti sv. *Štěpána* bude J. Eminence sloužití v 8 hod. ranní tichou mši sv. ve farním kostele u sv. Štěpána na Novém městě, kde téhož dne bude v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. kázání, v 11 hod. slavná mše sv., odp. o 3. h. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná ukončí se zítřka u sv. Salvatora v semináři, načež ko-

natí se bude od 26—30. pros. u Milosrdných sester pod Petřínem, 31. prosince t. r. a od 1.—4. ledna 1881 u sv. Havla.

— *Marianský ústav dcer Božské lásky v Praze.* Od nového roku 1881 začne i v hlavním městě království českého blahodárnou působnost svoji společnost, která ve prospěch osob služebných a sirotek již četné zásluhy sobě získala. Jest to „společnost dcer Božské lásky“, kteráž založila ústav Marianský v Praze, ječná ulice č. 527 —II. V ústavu tom naleznou ochrany, přístřeší a bezplatného ošetření dívky, které z venkova do Prahy přicházejí, aby zde nějakou službu sobě vyhledaly, pak služby bez místa a posléze vychovávají se zde budou sirotkové dílem zdarma, dílem proti skromné náhradě. Co v nynějších poměrech obzvláště na váhu padá, jest okolnost, že dcery Božské lásky jsou pevně odhodlány šetřiti rovnoprávnosti jazykové, což snadno učiniti mohou, jelikož v středu svém 40 sester českého jazyka úplně mocných čítají a ostatní pilně se téměř jazyku přiučují. K opatření výživy jak sester tak i ošetřovanců slouží milodary, jež se schválením jak církevních tak státních úřadů sestry v Praze a v celých Čechách sbírají jsou oprávněny. A sice stane se zakladatelem Pražského ústavu Marianského ten, kdo složí obnos 100 zl. r. m. Zakladatelové mají volný přístup ku slavnostem v ústavu konaným. Spoluzakladatelem jest, kdo složí aspoň 25 zlatých. Za dobrodince považuje se, kdokoli obnos byť sebe menší k účelům společnosti věnuje. Jména dobrodinců, kteříž dali nejméně 1 zl., zanesou se do zvláštní knihy, jména zakladatelů a spoluzakladatelů budou v místnostech ústavu veřejně vyvěšena. Za všechny zakladatele, spoluzakladatele a dobrodince konají se v ústavu každodenní modlitby. Nejvyšší ochránkyní celé společnosti „dcer Božské lásky“ jest Její Veličenstvo císařovna Alžběta. Ve 12 letech, co společnost trvá, zřízeny jsou ústavy Marianské ve Vídni, Pešti, Brně, Opavě, sirotčince v Jiřetíně (Georgenthal) v Čechách a ve sv. Ondřeji (St. Andrae) v Korutansku.

Z Říma. (*Promluva sv. Otce Lva XIII. ku sboru kardinálů 13. prosince 1880.*) Ctihodní bratři! Přibyla-li někdy pro křesťanství doba nesnázi a prací, jest to zajisté doba nynější, jež svědkyní jest největších a nejtrpčích bezpráví, která ve všech téměř krajinách církvi Kristově se činí a to způsobem takovým a tak často, že téměř každou hodinou za svobodu, za svá práva, za svou důstojnost bojovati musí. Neboť zloba

pozvedá napořád směle hlavu svou, božská vážnost, náboženství se zlehčuje a nespravedlivé zákony bývají předpisovány, jež zřejmě víru a spásu věřících v nebezpečí uvádějí. Jest-li tudíž všickni praví milovníci jména křesťanského dostatečnou, spravedlivou příčinu mají žalostiti nad nebezpečím tím a nesnázemi, My u větší ještě míře proto se kormoutíme a velikou bolest pocítujeme. Nicméně dnešního dne chceme poněkud mysl svou od těchto smutných úvah odvrátiti a obrátiti tam, kde spatřujeme, že útěcha jakási nám se skytá, k církvim totiž východním, o kterýchž k Vám řeč jsem činil, když čas toho požadoval. Neb jsme se již na tomto místě zmínili o zvláštní péči, jakouž od prvopočátku našeho pontifikátu národům východním jsme věnovati sobě uspíšili, a to jsme velmi rádi učinili nejen proto, že třeba bylo v potřebách jim záhy přispěti, ale i proto, že milostí a prozřetelností Boží mysl jich a srdce ku středisku pravdy katolické kloniti se zdála. Co nás se tkne, v pravdě sladká jest nám upomínka na starověkou sláva Východu a zásluhy jeho o celé pokolení lidské, kterými se honosí; neboť tam jest kolébka spasení našeho, tam vzala počátek křesťanská moudrost, tam se rozlil nejhojnější proud všech milostí, jichž se nám se sv. Evangeliiem dostalo. Nepomíjitelná jest i sláva oněch mužů z Východu, kteří duchem pravdy katolické chránění a nadšení výtěčníky se stali a svatostí, učeností a slavnými činy požehnanou památku jména svého potomkům zanechali. To vše ctihodní bratři u sebe uvažující, po ničem více netoužíme, než způsobiti, aby opět na Východě oživila stará moc a sláva, a to tím více, poněvadž se tam běh dějů tak rozvíjí, že ukazují četné známky čáky, že národové východní, od církve římské tak drahně času odloučení, přece jednou vlůno její se vrátí. Poněvadž tedy chceme s horlivostí největší v díle započatém pokračovati, dlouho přemýšleli jsme o způsobu, jakým bychom všem národům východním nějaký zvláštní důkaz naší otcovské náklonnosti dali. Nyní však, když vhodná příležitost, jaké jsme si žádali, se nám naskytla, dáváme svou blahosklonnou mysl najevo tím, že prohlašujeme úmysl svůj, ve váš sbor ctění bratří, povolati jistého muže ctnostmi velmi výborného, čímž ne jednomu, ale mnohým vděk učiniti chceme. Není Vás tajno, ctihodní bratři! že ti Arménové, kteří za poslední doby od této apošt. stolice odpadli, se již smířili, a milostí Boží tam se opět navrátili, odkudž byli zbloudili. Avšak v tomto jednání smírném

ctih. bratr náš *Ant. Hassun* veliké přičiněním, lásku a obezřetnost nám ukázal. Tento výborný muž (můžeme-li krátce vypovědět, co na něm chvalného) v Římě jako mladík vyšším vědomostem se přiučiv na Východ se vrátil, kde nejprve arcibiskupem a později Cilickým patriarchou Arménským se stal a úřad ten skoro přes 40 let moudře zastával. Když rodáci jeho se odtrhli, podal chráně práva a obhajuje nauku sv. církve skvělý důkaz trpělivosti a odvahy. Avšak ač mnohými ctnostmi ozdoben jest, přece nejvíce skví se skálopevnou věrností a věrou láskou k této sv. Stolicí, jakož i neobvyčejnou horlivostí. Tohoto muže tedy ct. bratří uznali jsme za hodna, abychom jím východním Církvím římský purpur vrátili, kterého dlouhý čas po Besarionovi neměli. Dej Bože, aby vznesení této důstojnosti na muže tak výborného, bylo celé církvi ku prospěchu a zdaru, zvláště pak Východu; aby totiž vyznavači víry katolické poznali, že v tomto jediném muži počtení jsou a víru svou po otcích zděděnou svatě střežili a hájili; ostatní pak aby poznali a milovali vůli naši a za rukojmí to považovali našich milostí mnohem větších, jež jim slibujeme, jest-li s touto apošt. stolicí sv. Petra víru svou a lásku sloučí, jménem a mocí Boží. Mimo toho muže, jehož jméno jsme oznámili, tři jiné výtečné muže ku větší cti Boží a prospěchu církve na kardinály s. Ř. C. povýšíme, však jména jich ze spravedlivých příčin dosud zatajíme. Co o tom soudíte? Z moci tedy všemohoucího Boha, svatých apoštolů Petra a Pavla a Svě prohlašujeme *Antonína Hassuna* za kardinála kněze sv. Ř. C. Mimo to tři jiné, jak jsme řekli, za kardinály prohlašujeme, však jména jich prohlásiti, dobrozdání svému ponecháváme.

Z Anglicka. (*Nové návraty k církvi katolické.*) Nové a významné návraty k církvi kat. udály se poslední dobou v Anglicku. Jednotlivé z nich zasluhují skutečně zvláštní zmínky a to především návrat důst. *Horacia Wilcoka* a z *Plymouthu*, jenž pochází z rodiny důst. *Leonarda Fish-e* a byl členem protestantského duchovenstva zmíněného města, pak p. *Bobbolds-a*, přebogatého šlechtice hrabství Suffolského, jakož i jeho manželky a dcery. Mimo to oznamuje se obrácení ku katolické církvi jiných dvacetitří duchovních, náležejících k tak zvaným ritualistům v Anglicku. „*Semaine religieuse*“ z *Grenoblu* sděluje, že Msgr. *Mermillod* vysvětlil na kněžství barona *Baumbacha*, člena vážené protestantské rodiny v *Stuttgartu*, který uprostřed svých studií do lůna církve

se navrátil. Dr. *Litterkorth*, velmi známý pro své populární spisy, sřekl se protestantismu v *Curychu*. Týž p. *Litterkorth* náleží k největším průmyslníkům německým. Pan *Stanley*, slavný anglický baritonista, taktéž přestoupil ku pravé víře v chrámě *Passionistů* v *Highgate*. Konečně dovídáme se z „*Missions catholiques*“: Na sklonku postní doby pokřtil jeden japonský missionář v okolí *Nangazaki*, jednou dobou 800 osob. Byliť potomci starých křesťanů, neboť měli až do posledního pronásledování uschovaný kalich a jiné posvátné předměty. V *Kobé* a v *Saka* jsou chrámy katolické od několika měsíců četně navštěvovány. V *Kobé* nad to byl pokřtěn též radní praefektury (okresu), jenž má největší bohatství a těší se v zemi největšímu vlivu.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ má v čís. 8. ročníku XXI. tento obsah: *Metropole sv. Methoda*, apoštola Slovanů. (Podává *Mat. Procházka*, gymn. prof. v Brně.) *Generální absolvece umírajících čili požehnání apoštolské v dobu smrti.* (Podává *Eduard Brynych*, prof. past. bohosloví v *Hradci Králové*.) *Felix Ant. Dupanloup*, biskup *Orleanský*. (Dle anglického sprac. prof. *J. Kyselka*.) *Deutsch-katolicismus v Německu.* (Prof. dr. *Borový*.) *Kronika: Spolek sv. Josefa k podporování kněží ve výslužbě.* (Sděluje *Jan Havlů*, far. u sv. *Haštala*, místopředseda spolku.) *Neplatnost sňatků Sedmihradských.* *Uherský zákon trestní a svoboda církve.* *Sjezdy a schůze katolíků v Německu r. 1880.* *Utěšený rozkvět kat. jednot v Americe.* (Pojednává prof. dr. *Borový*.) — Zpověď před oddavkami a občanské manželství. Svátostainy jinověrcům udělované. Služné účetního záduší. Nový časopis theologický. (V článku tomto hájí důstojným způsobem prof. dr. *Frant. Kryštůfek* „*Časopis kat. duchovenstva*“ a „*Posvátnou kazatelnu*“ proti nájezdům z jisté strany činěným.) *Zpráva o 48. schůzi výboru Dedicí sv. Prokopa dne 26. listop. 1880.* *Akademie křesťanská.* *Literární oznamovatel*, ve kterém jsou posouzeny tyto spisy: *Sborník Velehradský.* *Die Reliquien des hl. Martyrs Adalbert, Bischofs von Prag, mit besonderer Berücksichtigung ihrer Aechtheit.* Von Dr. *Jos. Schindler*, Prof. der Kirchengeschichte an der Universitaet in Prag. *Zprávy o katolicko-politické jednotě v Čechách.* *Výklady přírodopysné.* *Kirchenlexikon von Wetzher und Welte.* Některé povídky. — *Přejíce Časopisu kat. duchovenstva*, chlubí se naší bohovědné literatury, v r. 1881 hojného zdaru, jeze přesvědčení, že naše „*vlastenecké*“ duchovenstvo osvědčenému orgánu

svému věrným zůstane a o jeho rozkvět ještě hojnější měrou se postará.

— „*Encyklopedie obrazův*,“ obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bajky, paramythie a hádanky. Pro kazatele, katechety, učitele, vychovatele a vzdělance vůbec, sebrali a upravili Jan N. Černohouz, děkan starobudečský v Kovářech a František Černohouz, děkan v Dobrovici. Sešit I. (Almužna — bdělost).

— „*Posvátná kazatelna*,“ Časopis kazatelský, který vydává Beneš Method Kulda, sídelní kanovník na Vyšehradě, s mnohými spolupracovníky. Ročníku 18. svazek 2. má tento obsah: Kázání na konec nového roku. Katechetická kázání o slavnosti obřezání Páně. (O křestní smlouvě). O neděli po obřezání Páně. (O svátosti biřmování.) O slavnosti Zjevení P., o neděli I. a II. po Zjev. Páně. (O účincích biřmování, o darech Ducha sv., o povinnostech biřmovanců.) O neděli III. a IV. po Zjevení Páně. (O nejsv. svatosti oltářní). Jiné řeči o slavnosti Obřezání Páně, o neděli po Obřezání Páně, o Zjevení P. a o neděli I. a II. po Zjev. Páně.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný), jehož redaktorem jest Jak. Malý, mimoř. člen král. české společnosti nauk, dospěl v druhém, laciném vydání k seš. 36. (Liechtenstein—Louvois), 57. (Louvre—Mangan), 58. (Mangifera—Mecser). Cena každého sešitu 24 kr. V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 68. (Sardonský smích—Schaller). Cena sešitu 36 kr. Nakladatel jest kněhkupec Kober.

— „*Dědictví Maličkých*“ pod ochranou sv. Karla Borom: zahajuje *Podílem čís. 24.* třetí desetiletí, podávající milým dítkám a pečlivým přátelům jejich, najednou dvě povídek, a doufajíc, že obě tato povzbudí mnohých, aby počet údů D. M. rozmnožili a tím k uhrazení velkého nákladu poměrně přispěli. *První povídkou* líčí spisovatel věrně spořádanost chudické, ale v každém ohledu vzorné a nábožné rodiny, z níž vzešlo pomoci „společnosti knížky“ jakožto základu spřívnosti, pilnosti a dovednosti štěstí nejen pro tu rodinu, ale i blaho pro celou obec a její okolí. *Druhá povídka* nese se obzvláštním směrem k dosavadní pověrčivosti našeho a ponejvíce pohorského lidu, jehož spokojenost a blaho začasté pověrami trpí, kteréž mnohdy až i k hříšné zoufalosti svádějí, načež ukazuje patrně nápis „U nedověšence“. Obě povídky byly dukátovými cenami poctěny, první prvou a druhá cenou třetí. Na povídku, druhou cenou osmi dukátů poctěnou, jakož i na ostatní povídky, pány soudci za vhodný uznané, dojde příště. Nové stanovy, jimiž podstata D. M. se nemění, ale jen v prospěch rodičů dítek,

předčasně zemřelých, nepřetržité podělování knížkami se dovoluje, prohlášeny budou v čísle příštím. Horlivému a výtečnému knězi kan. Jos. Šrůtkovi, buďtež vzdány vřelé díky, že tak drahé let neunavenou péčí věnuje mladeži a tolik dobrého Dědictvím Maličkých již spásobil. Kéž i duchovenstvo, zvláště mladší, se ujímalo Dědictví Maličkých při každé vhodné příležitosti nejen na kazatelně a ve škole, zvláště však při křtu sv. povzbuzováním kmotrů, by do vínku dítěti dávali 2 zl. na diplom D. M., čímž si pojistí věčnost dítěte a snad je zachrání pro celý život.

— *Schválená česká škola kreslicí pro školy obecné.* Kreslení pro školy obecné od Jos. Sobotky, učitele v Strakonicih, část I. pro I. školní rok stupně dobního, vydané nákladem Fr. A. Urbánka v Praze v jeho „Bibliotéce“ paedag. (sv. 70.), sestávající z 35 listů s přiměřeným výkladem, schváleno vnesením c. k. zemské školní rady v Čechách dne 29. listopadu t. r. č. 22678 za pomůcku pro učitele při vyučování v prvním školním roce. Jest to prvá česká schválená kreslicí škola u nás!

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. Thürmer, býv. farář v Brazci (Pergles) na odpoč. v Planě, 10. pros. 1880 (nar. v Zeberhischu 6. dubna 1813, vysv. 2. srpna 1840).

Vyznamenán jest:

- p. Václav Slavík, dosud far. v Stochově, obdržel exposit. canonice.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav Slavík, far. v Stochově, za děkana v Berouně;
p. Jos. Šindelář, kp. ve Vršovcích, za far. v Sázavě;
p. Ludvík Kaschka, admin. v Tužkové bílém, za far. tamže;
p. Mat. Černý, kp. v Nečtinách, za admin. v Stradišti;
p. Martin Kocmich, kp. v Manetíně, za kp. ve Vršovcích;
p. Vinc. Bosáček, admin. v Sázavě, za kp. v Svatém Poli.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- P. Ferdinand Emmanuel Hölzel, č. ř. sv. Augustina, b. notář a gymn. prof. v České Lípě, dne 20. pros. 1880 (nar. v Schaslovicích 20. července 1831, p. 21. pros. 1854, vysv. 31. července 1855).

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Robert Višňák, lokal. ve Smrčné, za far. v Bořkovcích (Ullersdorf);

- p. Josef *Svoboda*, admin., za far. v Čihošti;
 p. Jan *Stumpf*, katecheta v Loktu, za kat. na
 paedagogiu v Trutnově;
 p. Frant. *Tschertner*, za katechetu při dívčí
 měst. škole tamtéž.

Uprázdňené místo:

Smrčna (Simmersdorf), lokalie patron. nábož.
 matice, od 14. prosince b. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Ketzer*, farář v Albrechtci, za far.
 v Hirsavě;
 p. Jan *Šilhavý*, koop. v Albrechtci, za admin.
 tamtéž;
 p. Jakub *Farka*, kapl. v Žumberku, za kapl.
 v Trhových Svíních;
 p. Frant. *Toušek*, kapl. v Zelnavi, za prozat.
 kapl. v Pisku;

- p. Matouš *Klímeš*, kapl. v Pěni horní, za kp.
 v Zelnavi.

- p. Jos. *Köck*, kapl. v Nové Bystřici, a
 p. František *Huňáček*, výpom. kapl. v Táboře
 jmenování vojenskými kp. 2. třídy při záloze.

Uprázdňené místo:

Albrechtec, fara patron. p. Frant. Kuchynky,
 do 8. ledna 1881.

Všem p. t. pp. předplatitelům „*Blahověsta*“, kteří by si přáli „*Hospodářské Noviny*“ odbíratí, vydávané p. ředitelem *Josefem Dumkem*, chvalně známým a osvědčeným v oboru hospodářském, dostane se jich za poloviční cenu, totiž 2 zl. na celý rok. Jiného není třeba, než oznámiti toto přání expedici *Blahověsta*, kněhkupectví Stýblu, které i všechny jiné časopisy obstarává a veleb. duchovenstvu dodává.

Pozvání ku předplacení na ročník XXXI.

„*Blahověst*“ na nové třicátéprvé pouti své po vlastech českoslovanských I. P. 1881 bude opět přinášeti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy výchovatecké;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života, námítky a útoky protivníků;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Ukončivše ročník XXX. „*Blahověsta*“ vzdáváme vřelé díky všem p. t. pánům spisovatelům, kteří šlechetně a nezištně náš časopis podporovali. Jest to zásluhou jejich, že „*Blahověst*“ tolik let se vydává a království Boží poněkud v Čechách a na Moravě rozšiřuje. Zůstane pak list náš programu svému i na XXXI. své pouti věrným, a bude se snažiti, aby lásku ke Kristu Pánu v srdcích věřícího lidu rozněcoval a tím způsobem čest a slávu Boží rozmnožoval. Všem těm, kteří nám pomáhali, vzkazujeme srdečné „Zaplať Pán Bůh“ a prosíme o další přízeň. — Mnozí čtenáři a přátelé t. listu nečekaně vyzvání našeho zaslali již expedici předplacení na nový ročník „*Blahověsta*“, jiní zase v soukromých dopisech k pokračování nás vyzývali, proto hodláme dále vydávati „*Blahověst*“ v dosavadní způsobě mimo papír, který jsme poněkud jiný zvolili. Předplacení na ročník XXXI. „*Blahověsta*“ jehož I. číslo vyjde dne 5. ledna 1881, přijímá expedice (kněhkupectví B. Stýbla) v Praze. Předplácí se celoročně s poštovní zásilkou 3 zl. 50 kr., bez poštovní zásilky jenom 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

3 0112 062057333

3 0112 032124619